

Instpuo is, spui, sputum, inspuo- spondentis, Græcis dicitur *ἰνσπυρε*, auff oder in etwas spū- re. Logic.

gen. Plin. 31. c. 9.

Instauto as, are, Frequent. sputo pus exercendi iudicii, videlicet aliquem sedare, spūgen/ mit litz contestatione ad sententiam Speichel besudeln. Plaut. usq. In causis criminum intra Captiv.

Instabilis e, c. inconstans, volu- ut int. cert. temp. In civilibus bilis, varius, mutabilis, ver- causis Imperator vetat ultra tri- änderlich/ unbeständig/ un- ennium causam prorogari. l. 13. stet/ ut: Locus instabilis. O. S. fin. ff. C. de iudiciis.

vid. 6. Metam.

Instabilis homo, incon- assiduam repetitionem, flagita- stans, levis. Liv. 1. Pun. tionem, exactionemq. significat.

Instabile regnum. Senec. l. 32. ff. de usur.

Instar, Nomen indeclinabile, si- gnificans similitudinem, ut: In- star montis equum adificat, sie machen ein grosses Pferd/ wie ein Berg. Æn. 2. 3.

Instans tis, o. quod imminet, præ- sens est, gegenwärtig. Cic.

Instantaneum, & moraliter & naturaliter accipitur. Mora- pistola, der Brieff war einem liter quidem non ad punctum, Buch gleich. Att.

non ad unguem, ut ea, quæ sunt modica & modicissimarum erat, id est, solus tantum po- durationis: In naturalibus iust, quantum omnes auxiliari. non ita; quia in eis præcidi- tur punctum ad momentum.

Schard.

Instanter, Adverb. perseveran- ter, inständig/ ut: Instanter & sapius petere. l. unic. ff. de libell. dimiss.

Instantia a, f. Continua inter- tio & assiduitas. Gell. 6. 2.

Instantia est Propositio, Propositioni contraria, qualia sunt argumenta opponentium, quibus oppugnant argumentare-

c Instantia dicitur tem-

d Instantia diligentem &

b Instar voluminis erat e-

c Instar omnium auxilio-

d Instar admittit elegan-

e Instar, i. e. effigies, ein

Wildnis/ statua enim de homi-

ne, instar de brutis dicitur, ut:

Caesar equi sui instar pro ade Ve-

neris dedicavit. Svet. Cæf. c. 6.

Instauratio onis, f. resectio, resti-

tutio, Erneuerung. Cic. de

Arusp.

Instauratitius a um, ut: Instau-

ratitius dies, ludis Circensibus additus. Macro. 1. c. 7.

Instaurativus a um, idem quod

instauratitius, ut: Ludis in-

staurativus dicebantur, qui in

eorum locum, qui aut præ-

termis, aut perperam facti, in-

staurabantur. Cic. 1. Divin.

Instigatus us, m. instigatio. l. 1. §. 6 ff. si quadr. paup. feciss. dicatur.

Instigo us, are, est pungendo in-

citare & impellere, anstechen/

ansischen/ ut: Age si hic non

insunt satis sua sponte, insti-

ga, wolan/ wenn dieser nicht

für sich selbst allbereit gnug-

sam nârrisch/ treib ihn dar-

zu/ helffe ihm vollends dar-

zu. And. 4. 2. 9.

b Instigare aliquem in al-

facere, erneuren/ ut: Cum iderum, einen gegen den andern

sacrificium virgines instau-

behen. Liv. 3. Maced.

c Instigante Deo, numine,

pro admonente, swadente aut

impellente. Liv. 10. 11.

Instillatio onis, f. infusio, stilla-

tim & guttatim facta, Ein-

tröpfelung. Plin. 29. c. 6.

Instillator oris, m. qui instillat,

der eintröpfelt.

Instillo as, are, introstillare, eine

tröpfeln/ ut: Sensim instilla-

tus humor. Quint. 1. c. 2.

b Instillant gutta saxa, i. e.

guttatim cadunt super saxa.

c Instillare alicui aliquid,

pro in animum immittere, &

leniter infundere, einem etwas

hinterbringen. Cic. Att.

d Præceptum instillare au-

riculis. Horat. 1. epist.

Instimulo as, are, instigare, &

stimulis quibusdam impellere,

anreizen/ antreiben. Ovid.

6. Fast.

Xxxxx 4

b Per-

b Verbis falso instimulati parentes, cum liberos suos testamento vel exheredant, vel preterunt. l. 3. ff. de inoff. testam. Instinctor oris, m. impulsor, cui alteri negotio propositus, l. 1. Tacit. 17.

Instinctus a um, (ab inuitato verbo instingo,) incitatus, differunt, quod is, qui questum instigatus. Liv. Cic. 7. Verr. Instinctus us, m. instigatio, qua scitor dicitur: Qui vero negotii inspirationem divinam concupiam non questuario proficari. Antrieb/Anreizung/ut. eur, procurator potius appellatur. Instinctu afflatus, divino futur, l. 3. §. 3. ff. de instit. act. iura prænunciare. Cic. 1. Div.

b Instinctu alicujus aliquid facere, i. e. suasu & impulsione. Plin. Paneg. Instipulor ari, ari, per interrogationem stipulari; siue certat Vergiliarum occasus, pluvio & solennia, quodam verba sam hyemem denunciat: ideoque concipere, quibus is, qui interrogatur, aliquid se datum facturumve promittit. huius exemplum est in Plaut. Pleud.

Instita a, f. tenuissima erat fasciola, qua stola extremitatem ambibat, die Dorde/Schweif Belegung am Rock. Horat.

Institio oris, f. progressionem operatur, cum non movetur, Gullst. hung. Cic. 1. Tusc. Instito as, are, Frequent. saepe repugnare. Cæf. ubi quidam legunt instare.

Institor, negotiator, sic dictus ab instigendo, hoc est, urgendo suo negotio, em Kramer/Handler / Erädeler / scena

institoris, ein Kramladen oder Bude.

b Institor est ille, qui tabernis, vinis vendendis, vel aliis negotiis propositus, l. 1. ff. de instit. act.

c Institor & procurator differunt, quod is, qui negotiis praefectus est, incipiam non questuario proficari. Antrieb/Anreizung/ut. eur, procurator potius appellatur, l. 3. §. 3. ff. de instit. act.

d Institor vestis dicitur Verborum fidus, quod mense Novembri, cum earum occasus est, ex hoc sidere conjecturam hyemis faciunt. Nam si nubilus fuerit, pluvio & solennia, quodam verba sam hyemem denunciat: ideoque concipere, quibus is, qui negotiarios statim augent lacerantur, aliquid se datum facturumve promittit. huius exemplum est in Plaut. Pleud.

b Institor vestis dicitur Verborum fidus, quod mense Novembri, cum earum occasus est, ex hoc sidere conjecturam hyemis faciunt. Nam si nubilus fuerit, pluvio & solennia, quodam verba sam hyemem denunciat: ideoque concipere, quibus is, qui negotiarios statim augent lacerantur, aliquid se datum facturumve promittit. huius exemplum est in Plaut. Pleud.

Institor a um, ad institorem spectans, Kramerisch / zum Kramer gehörig/ ut: Institoria ars, Svet. in Claud. Cæf.

b Institoria actio, secundum datur contra illum, qui aliquem stationi vel

negotiationi gerendi contrahentibus cum proposito in ea causam, in quam propositus est expressim vel tacite. ff. de instit. act. Institrix icis, ancilla, qua probat dominam negotiatur. Sipon.

Instituo is, scitui, institutum, instituire est statuere, decernere, bey sich beschließen/ ein werden/Raths werden/ ut: Petam hinc, unde a primo institui. Phorm. 4. 2. 14.

b Instituire est incipere, citur, qua mutua institutione anfaben/ur: Si perget ladere ita, captanda & quasi aucupanda ut facere instituit Eum. Prol. v. 19. causa facta est, confert ad secreta sermonem, est sermonem ad alios, quæ pro non script. quem convertere, eum anreden. 5. de Fin.

d Instituire est docere, instruere, unterrichten/ ut: Quæ apud te esset educatus, quem tu a puero instituisse, ut nobili ne juris, verum etiam aliarum disciplinarum, in omnibus studiis primus sibi vindicare locum, duo bio procul necesse est. Schard.

e Instituire est tradere, ut: Artem aliquam instituere, eine Kunst lehren. 1. de Orat.

f Instituire vincas, in fundo plantare significat, einen Weinberg anlegen. l. pen. ff.

g Instituire salictum. l. 3. ff. de arb. furt. Cæf.

h Instituire aris, auri, argentis fodinas, l. 15. ff. de usufructu, f. instituendi aetius, Einsetzung/Stiftung/ sic institutio sacra cena, Compend. Theol.

b Institutio, duobus accipitur modis. Primus est, ut institutio sit principalis heredis positio, h. e. natura primus gradus heredis. l. 1. ff. de vulg. & pupill. c. 2. Institutio est Ecclesie vel ecclesiastici beneficii collatio, qua si jus habentem ad beneficium per presentationem intus, ut: Petam hinc, unde a primo institui. lib. 4. Decretat. & Sixti. institui. Phorm. 4. 2. 14.

d Captatoria institutio dicitur, qua mutua institutione anfaben/ur: Si perget ladere ita, captanda & quasi aucupanda ut facere instituit Eum. Prol. v. 19. causa facta est, confert ad secreta sermonem, est sermonem ad alios, quæ pro non script. quem convertere, eum anreden. 5. de Fin.

e Institutio est vis animi, Unterweisung/Unterrichtung/ ut: Puerilis institutio. Quint. 1. c. 1.

f Institutiones (non tantum a puero instituisse, ut nobili ne juris, verum etiam aliarum disciplinarum, in omnibus studiis primus sibi vindicare locum, duo bio procul necesse est. Schard.

g Institutionum liber dicitur quasi instructionum, quia in his primis legum preceptis instruimur: Vel quia in statum humani vel Romani juris nos erigit. Accurs. gl. in princ. instit.

Institutiones Imperiales sunt diversa sanctiones, decreta, preceptiones, disciplina, traditiones & axiomata publicis inserta monumentis. Schard.

Institutum i, n. est preceptum, ein Gesetz/ ut: Leges & inpend. Theol.

statuta juris publici. de Clar.
Orat.

b Institutum, idem quod
ratio & modus, ut: Vita institu-
tum capere. 4. de Fin.

c Uti instituto suo, est fa-
cere pro more suo, seine Gewon-
heit halten / nach seiner Ge-
wöhnheit thun / Attic. 3, 177.

Eodem instituto uti, sicut
gleiches Anstalt gebrauchen.

Cornel. 4.

Institutus a um, decretus, pre-
ceptus, eingeſetzt/geordnet/
geſtittet / ut: Mala instituta
ratio exitum reperire non pot-
est. Cic. 1. de nat. deor.

b Divinitus multa a ma-
joribus inventa atq; instituta
sunt. Cic. pro dom.

c Institutus dicitur, qui
in ipso succedendi gradu & capi-
te constitutus est. Schard.

d Institutus, eruditus, un-
terrichtet/unterwiesen / ut: Di-
ligentia alicujus bene institutus
aliquis. Cic. de Orat.

e Institutus, inceptus, ut:
Instituta ceremonias persequi.
Cicero pro dom.

Insto as, institi, institum, insta-
re, est urgere, insectari, an-
treiben/anhaltan / ut: Insti-
ti, oppressit, non remittit.
3. Verr.

b Instare est valde neces-
sarium esse, ut: Desine plura puer,
& quod nunc instat, agamus.

c Instare alicui rei, est

perseverare, & curare diligen-
ter, ut res quaedam fiat, eine
Sache heftig treiben. Quintil.

d Instare alicujus vesti-
giis, est imitari. Plin. epist.

e Instare est proximum
esse, necht seyn / ut: Optimum
factu ratus, noctem quae insta-

bat, ante capere, ne quid eo spa-
tio novaretur. Caes. 1. Bell. Gall.

Instat hora sexta, es wird
bald sechs schlagen.

f Instare a fronte, einent
von vorne zusehen. Curt. 308.

g Instare fugientibus, dem
Flüchtigen nachfolgen. Curt. 311.

Instare terris, den Furcht-
samen auff dem Halse seyn.

Instare hostibus, dem Feind
auff dem Halse seyn. Corn. 547.

h De instantibus (i.e. pra-
sentibus) verissime judicare.
Corn. 55.

Instragulum i, n. idem ac stra-
gulum. Cato.

Instratum i, n. omnis vestis stra-
gula insternendi causa parata.
1. 45. ff. de V. S.

Instrenuus a um, indiligens, igno-
bilis, minimè generosus. Plaut.

Mottell, Terent. Heavt.

Instrépō is, strepui, strepitum,
instrepere, idem quod strepe-
re, ein Geräusch machen /

hinein rauschen. Liv. 4. U.

b Instrépō axis, pro stri-
det. Virg. 3. Georg.

Instridens is, o. ut: Fax nidore
gra-

gravi foedavit cominus auras,
Ambusto instridens pelago, i.e.

in mari stridens, ardebant a-
nim nares praelio navali sue-

instringo is, strinxī, strictum,
instringere, dissolvere. Catull.

b Instringo, pro vehemen-
ter & ardē stringo. Quintil.

Instructio omis, f. constructio,
Erbauung / Zubereitung / negotiationem parati, constat.

Ordnung. Plin. epist.

b Instructio exercitus, sive
militum, eine Kriegs-Ordnung.

Cic. 2. nat. deor.

Instructor oris, m. qui parat &
instruit, ein Zursäßer / Zube-

reiter. Cic. post Redit.

Instructus a um, zubereitet/ge-
rüstet / versehen / ut: Ferro
instructus. Virg. 12. Aen.

Instructum & paratum con-
vivium omnib; rebus. Cic. 6. Verr.

b Hic rebus instructus,
semper in voluptate est, wer mit
solchen Sachen versehen ist /

hat ein stetiges Wollleben. Cic.
de Finib.

c Instructus artibus inge-
niū, i.e. bene edoctus & institu-
tus, kunstreich/molgelehrt. Cic.

de Orat.

Omnibus virtutibus in-
structus, tugendreich. Curt. 1.

d Instructa domo legata,
qua dicuntur, ostendit Ulpian.

1. 15. & 20. ff. de instruct. instr.

d Instructi fundi appella-
tio, quam late patcat, satis super-

que constat ex tit. ff. eodem.
f Instructo fundo & biblio-

thecam, & libros, qui illic e-
nim nares praelio navali sue-

rant, ut quociens venisset, ute-
retur, contineri constat. Sed se

quasi apotheca librorum uteba-

tur, contra erit dicendum. 1. 14.

§ 34. ff. eodem.

g Instructa taberna est,
rebus, & hominibus ad

Erbaung / Zubereitung / negotiationem parati, constat.

1. 185. ff. de V. S.

Instructus us, m. apparatus, Zu-
rüstung/Zubereitung. Cic. 3.

Orat.

Instrumentalis e, c. ut: Causa
instrumentalis dicitur minus

principalis, interveniens princi-

pali. Logic.

Instrumentum i, n. pro supelle-

tili Ciceroni dicitur, alles
was man im Hause bedarff /

ut: Apronius omne instru-
mentum diripuit, der Apro-

nus hat allen Hausrath ge-
plündert. in Verr.

Omne (opificum) instru-
mentum omnis opera & quastua

requentia (civium) sustinetur,
alitur otio, i.e. Opifices quastua

faciunt ex civium copia, & pa-
cia tempore maxime victum pa-

tur locq instrumentorum habetur. l. 1. §. de fide instrum.

c Instrumenta proprie dicuntur scriptura ad memoriam alicujus confecta sive charta, littera, & ita sumitur in Auth. de instr. caus. & fin. Scot. in voc. Jur.

d Instrumentum publicum est solennis & rite ordinata scriptura, per authenticam personam publice facta, ex causa, ditatis est, quo quia commodum memoria. Et sunt illa de solenni-utitur, ceteri agnus facit ad iter tate, que faciunt instrumentum commodius faciendum.

e Privatum instrumentum publicum & authenticum regu- lariter, ut scilicet proponatur no- men Imperatoris & annus Im- perii, nomen Consulis & annus consulatus, &c. ibid.

f Privatum instrumentum, per manum privatam con- factum est. ibid.

g Instrumentum simpliciter necessarium est, sine quo nul- lo modo principale agens operari-um distantium intervalla potest, ceteri est manus ad pingen- dum. Metaphys. ad Marg.

h Instrumentum secundum quid necessarium, est, sine quo causa non potest commodetur operari, velut est copiose instru-cta bibliotheca studioso. ibid.

i Instrumentum in sacris offe- rentis, est Verbum DEI; ob signans Sacramentum; recipiens vero fides.

k Instrumenta loquendi, sive sermonis formandi, pro ipsa loquela seu sermone ponuntur; Sic Os p. sermone seu testimonio,

ut: Ad os duorum vel trium re- stitutum morietur. Deut. 17. Glaff. Phil. sacr.

l Instrumentum arbitra- rium est, quo principalis causa ceteri perest. ibid.

m Instrumentum lubentia, est, quo agens pro lubitu utitur, quomodo Deus utitur ministe-rio Angelorum.

n Instrumentum commo- dum est, quo quia commodum utitur, ceteri agnus facit ad iter tate, que faciunt instrumentum commodius faciendum.

o Instrumentum anima- tum est servus, equus: Inani- matum vero malleus, securus, &c.

p Instrumentum corpor- eum, seu manuale & crassum est dolabra, incus: mentale & subtile, sunt notiones secundae in disciplinis instrumentalibus.

q Instrumenta Mathematica sunt, quibus observantur ro- tantium distantium intervalla.

r Instrumenta musica sunt vel pulsantia vel pneumatica, vide Musica.

s Instrumenta medicamen- torum preparationi inseruiunt varia, recenset Schröd. Pharm.

t Instrumentum instrumen- torum dicitur Logica. Arist.

u Instrumenta chirurgica, Bund. Arztes oder Barbier Werkzeug.

v Instruo is, struxi, structum, in- struere, est apparare, compone- re, machinari, zubereiten, au-

anrichten/anstellen / ut: In- struere aciem, eine Schlacht-

Ordnung machen. pro Mur. Kriegs-Heer aufrüsten. Plaut. Amphit. Act. 1, 2, 66.

c Instruere ad perniciem, auff Schaden abgerichtet. Heav. 3, 1, 41.

d Instruere esse ad perni- ciem optime & copare, auff Schaden trefflich abgerichtet seyn. Bacchid. 3, 1, 6.

e Instruere praesidia & ex- ercitus contra alterius copias, sich wider einen zur Wehr stellen und rüsten. II. Caecil. X.

f Instruere oratorem; est docere orationis conficiende ratio- nem, einen unterrichten / wie er etne zierliche Rede anstellen sol- le. Quintil.

g Instudiosus a um, non studio- sus. Apulej.

h Instupens is, o. idem quod stu- pens, aut valde stupidus & sensus expertus factus. Plin. 18, 4.

i Insuasum i, n. appellabant an- tiqvi colorem, inquit Festus, similem luteo, qui sebat ex fu- moso stillicidio. Plaut. Trucul. Insuavis e, c. asper, austerus, un- lieblich / ut. Insuavis odor Colum. 12, c. 52.

k Vita insuavis, Cic. 2. Or. Insubide, Adverb. praeipitanter, gähling/unbesonnen/lieder- lich. Gell. 1. c. 2.

l Ipsam vero videndi na-

turam non insubide intrespexit, Macrobi. 7. Saturn.

m Insubidas a um, admodum su- bidus, agrestis, imperitus, un- geschickt/rauh. Gell. 19. c. 9. Insuliter, Adverb. non subila- liter. l. 1. §. 5. §. de haeredibus instit.

n Insulubum i, n. vel Insulubula, textoris instrumen- tum sic dictum, quod infra & supra fit, vel quia insu- bulatur, an Wendelbaum ci- nes Webens. Martin.

o Insucco as, are, imbutus seu in- fectus, & succo aliquo & hu- more intingere. Colum. 7. c. 5.

p Insudum, admodum sedum, abs- que pluvio & aquis. Martin. Insuetudo is, ere, consuefacere, Cat. 4. Gall.

q Insuetudo is, fueri, fueram, in- fectum, idem quod consue- scere, gewöhnen. Ter. Adelph.

r Insuetudo is, pro consuetudine su- pri habere, Tacitus.

s Insuetus a um, insolitus, cui non assuevit, ungewohnt: ut: Insuetam iter. Virg. 6. Aen.

t Insuetus homo alicui vel alienus rei, qui non consuevit. Liv. 3. Pisa.

u Insufficiencia a, f. est rei ad per- fectionem necessaria defectio.

v Insula a, f. terra, quae undique aquis includitur, proprie an- tem in mari; quidam à solo appellata insulas volant, quoniam

quod in salo i.e. mari sita sint,
ein Insul / Enland. Varen.
Geogr. Aliis ab in & solam.
i. e. terra dicitur.
b Insula dicuntur domus
nullis aliis connexa, Häuser/die
ganz frey stehen Festus.
Insularis e, c. quod est insula, &
ad insulam pertinet. Plin.
Insularius ii, m. qui insulas, h. e.
ades ab aliis aedificiis discretas
inhabitat. Actus.
Insularii servi, qui in insula te-
nentur. l. 166. ff. de V. S.
Insulæ, Adverb. imprudenter, &
ineptè, ungeschickt / tölpisch/
thoricht / ungeschickt. Cic.
Insulitas atis, f. ineptia, stulti-
tia, Grobheit / Thorheit /
Unhöflichkeit / Unartigkeit.
Cic. Att.
Insulsus a um, proprie non sal-
sum, ungesalzen / unge-
schmact.
b Insulsus pro fatuo, ino-
pro, insipiente, ungeschickt / grob/
unhöflich / bäurisch. Plaut.
Rud.
Insultatio onis, f. exagitatio, in-
sectatio. Quint. 8. c. 5.
Insulto as, are, est cum impetu
subire, auff einen hinein
springen / ut: Floribus insul-
tant badi. 4. Georg. 2.
b Insultare alicui, est irri-
dere, & contumeliosius in ali-
quem aut dicere aliquid, auf-
cere, einen schmähtlich angreif-
fen/einen anfahren, Svet. in Cæs. Æna. Virg. 3. Æn.

c Insultare bonos, est im-
petum facere in bonos, ehrlich
seute anfallen. Salust.
d Insultare in omnes, jös-
derman anfallen. 2. de N. D.
Insultura a, f. insultandi actus.
Plaut.
Insulum insui, inesse, drinnen seyn/
ut: In amore hac omnia insunt
vitia: injuria, &c. Ter. And.
b Thesaurum hic ego inui-
se reor. Plaut. Amphitr.
c Inest nobis spes, i. e. spe-
rans. Plaut. Captiv.
Insumo is, sumsi, sumtum, in-
sumere, impendere, consume-
re, aufwenden / verthun/
ausgeben. Cic. ad Attic.
b Sumtus in rem aliquam
insumere. Cic. 2. Inv.
c Operam frustra insume-
re. Liv. 10. U.
Insuo is, insui, insutum, insuere,
idem quod in re aliquo suere,
includere, einnehen / insutus
culeo, & in culeum. Val. Max.
b Insuere pro conjungere.
Liv. 10. Maced.
Insuper, Conjunct. est prater,
über diß / ferner / ut: Quin-
etiam insuper scelus, postquam
ludificatus est virginem, ve-
stem omnem misere discidit.
Eun. 4. 3. 3.
b Insuper habere aliquid
est consemnere, negligere.
c Insuper, pro super, vel
desuper, ut: Imposita insuper
Æna. Virg. 3. Æn.

d In-

d Insuper pro deinceps, vel
continue sive conspenter. Svet.
in Vitell.
Insuperabilis e, c. quod supera-
ri non potest, aut domari.
Plin. epist.
Alpium transitus insupe-
rabilis. Liv. 2. Pun.
Insurgo is, surrexi, surrectum,
insurgere, contra surgere, auf-
stehen / sich auflehnen / ent-
pöden / widersehen.
Invigilare & insurgere
publicis utilitatibus, für die ge-
meine Wohlfahrt wachen und
arbeiten. Plin. jun.
b Insurgere alius, die
Stimme mehr erheben. Quint.
c Remis insurgere, mit al-
ler Macht rudern. Virg.
d Insurgere alicujus regnis,
eines Reich bekriegen. Ovid.
Insusceptus a um, non susceptus.
Ovid.
Insusurro as, are, est in aurem rubere / ut: Cum crebro integri
dicere, in das Ohr blasen / ut: defessis succederent, als zum öffe-
Insusurrare aliquid alicui, A. tern frische die ermüdeten ab-
b Insusurrare ad aurem lösen. Cæs.
aliquid familiariter, einem et-
was freundlicher Meynung in-
mittere, außgerubere an der ab-
ein Ohr sagen. in V.
Insutus vide Insuo.
Intabesco is, intabui, intabescere,
idem quod tabescere, schwin-
den / verdorren / eintrocknen.
Colum.
Intactilis e, c. tactum effugiens,
sive quod tangi non potest.
Lucret. 1.

Intactus a um, non tactus, inte-
ger, immaculatus, unberührt/
unversehrt / Ultima regna sunt
adhuc intacta, das äußerste
Theil des Reichs ist noch in
gutem Stand. Curt. 827.
Arbem relinquere intacta,
die Stadt unangestastet lassen.
Curt. 904.
b Virgo intacta manet. Cat.
c Intactum omnibus po-
mum, quod a nemine gustatur.
Plin. 12. c. 16.
Intaminatus a um, idem quod
incontaminatus. Horat.
Intantum & inquantum, eate-
nus, quatenus, so viel. Se-
nec. de benef.
Integer a um, est inviolatus,
incorrupt, ganz/unversehrt/
ut: Integrum templum omni
opere. 3. Veir.
b Integros vocant eruditi,
quos Germani frische / außge-
quos crebro integri
dicere, in das Ohr blasen / ut: defessis succederent, als zum öffe-
Integros defatigatis sub-
mittere, außgerubere an der ab-
gematteten statt stellen. Id.
c Integri quoque dicuntur,
qui candidi sunt, gloria & opo-
bus valent, ut: Vir integer, in-
nocens, religiosus, ein aufrich-
tiger / unbescholtener und ge-
wissenshafter Mann. in V.
Ego integros & florentes vi-
ci, ich habe sie als mächtige und
in

in gutem Wollstand sich befindende Leute überwunden. libera fuissent, wenn ich allenthalb freye Hand gehabt hätte/ pro Pl.

d In integrum restituere oder hätte darffen thun / was aliquid, eine Sache wider gutich gewolt. Ep. machen. Phorm. 2. 4. 11. l. 1. & 2. ff. de in integr. restit.

e Integer idem quod nondum peractus, ut: Integrum servare, relinquerere, est nihil agere in re aliqua, quod toti derogare possit.

f Reservare omnem causam alicui integram, nichts verwarlosen in einer Sache. Ep. Rem totam vobis integram servavi. l. 11. 21.

Institui referre ad vos tanquam integrum. IV. Cat. III. Praesertim cum integram rem causamque reliquerim. At.

g Retinere cassam integram, behalten was einer hat. pro Cecin. XXXV.

h Res adhuc est integra, es ist noch Zeit / es ist nichts verseumet.

i Res nondum est integra, es ist zu lang gewartet.

k Sic: Res adhuc in integro est, es ist noch gute Sach. Ep.

l Integrum alicui esse aliquid, i. e. posse libere aliquid agere, vergönnet seyn / freye Hand haben / ut: Non est integrum mihi uti tuo consilio, ich darff mich deines Rathes nicht gebrauchen.

Respondet, sibi non esse integrum, l. 5. 2.

Si mihi integra omnia ac libera fuissent, wenn ich allenthalb freye Hand gehabt hätte/

m Integrum non est, i. e. non licet, pro Lig. I. Tibi non est integrum, du darffst nicht. Lib. 2. Ep. 3.

n Ab integro, idem quod denuo, ut: Magnus ab integro seclorum nascitur ordo. Ecl. 4. 1.

o Integer, i. e. non obaratus, frugalis, ut: Sumtuosos ab integris discernere. Curt. 2267.

Integralco is, are, ad integrum redire, repeti, instaurari, Donat. in Andria.

Integre, Adverb. pure, sincere, castè, rein / unversehrt / unverletzt. Cic.

Integritas atis, f. innocentia, Unsträffigkeit / Aufrichtigkeit / Frömmigkeit / ut: Integritas atque innocentia singularis. Cic.

b Vita intacta integritas. Quintil.

c Integritas corporis, valetudo. Cic. 5. Fin.

Integro as, are, rursus inconvare, von vornen anfangen / wiederholen. Virg. 4. G.

b Integrare aciem, die Schlacht erneuren.

c Integrare animum admiratione, aut risu renovare. Cic.

Intego is, texi, tectum, integere, decken / ut: Integere habitabiles casas. Plin. 9. c. 10.

b In-

b Integere crines casside. Stat. 4. Theb.

Integumentum 2. n. dicitur id, quo quid integitur, eine Decke.

b Integumenta flagitiorum quarere, Entschuldigungen der Bosheit suchen. pro Cal. XXII.

Intellectio omnis, f. est operatio animi rationalis, facta ab intellectu, quod in se ipsum rei esse, mediante specie intelligibili, quod idve in ea verum falsumve sit, cognoscitur. Physic.

Intellectivum est; quod habet vim intelligendi, aut intelligit, aut intellectum est. iudicium intellectus, 2. intellectum cum rationis sequitur. Micr.

Intellectualis e, c. ut: Intellectualis substantia dicitur, quacunque est incorporea, & pollet intellectu atque voluntate. idem.

b Intellectualis creatura, est perfectior universo intensive, non extensive. idem.

Intellectus a um, perceptus; cognitus, compertus, verstanden / erfahren.

Intellectus us, m. est facultas animi rationalis, per quam homo res intelligibiles cognoscit & iudicat. Physic.

b Intellectus disciplinatus, cognitio & scientia. Quintil.

c Intellectus saporum, perceptio & sensus. Plin. 11. c. 37.

d Intellectum alicuius rei capere, den Verstand eines Dings fassen. Quint. 1. c. 1.

e Intellectus, pro significatione, Quint. 7. c. 5.

Intelligenter, Adv. pro eo, quod vulgo intelligibiliter, ut: Sumuntur autem trium verum gratia, ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur. Cic. in Partit.

Intelligentia e, f. intelligentia voce utitur Cicero; Plinio, Seneca, Quintiliano, intellectus dicitur, ut: Intelligentia est, per quam animus perficit. de Invent.

Pars animi, quae rationis atque intelligentia est particeps. de D.

b Intelligentia notat 1. actum intellectus, 2. intellectum principiorum, 3. Substantias separatas, ut angelos, secundum Aristotelem orbium caelestium motores.

Intelligibilis e, c. ut: Intelligibilia, vixisse, sunt 1. Abstracta a ratione a materia, quae Plato vocat ideo, cuius est Deus, spiritus, angelus. 2. Abstracta a materia secundum differentiam, quae in praefato concepta sunt materia expertia, sed descendendo ad inferiora possunt conjungi cum materia, ut Ens & Substantia. 3. Abstracta a materia signata seu singulari, ut corpora in genere. 4. Abstracta a materia sensibili secundum rationem, ut magnitudines vel numeri citra materiam in sua proportionem considerati. Micræl.

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligenter, Adv. pro eo, quod vulgo intelligibiliter, ut: Sumuntur autem trium verum gratia, ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur. Cic. in Partit.

Intelligentia e, f. intelligentia voce utitur Cicero; Plinio, Seneca, Quintiliano, intellectus dicitur, ut: Intelligentia est, per quam animus perficit. de Invent.

Pars animi, quae rationis atque intelligentia est particeps. de D.

b Intelligentia notat 1. actum intellectus, 2. intellectum principiorum, 3. Substantias separatas, ut angelos, secundum Aristotelem orbium caelestium motores.

Intelligibilis e, c. ut: Intelligibilia, vixisse, sunt 1. Abstracta a ratione a materia, quae Plato vocat ideo, cuius est Deus, spiritus, angelus. 2. Abstracta a materia secundum differentiam, quae in praefato concepta sunt materia expertia, sed descendendo ad inferiora possunt conjungi cum materia, ut Ens & Substantia. 3. Abstracta a materia signata seu singulari, ut corpora in genere. 4. Abstracta a materia sensibili secundum rationem, ut magnitudines vel numeri citra materiam in sua proportionem considerati. Micræl.

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

Intelligo is, lexi, lectum, intelligere

gere est mente videre & percipere, verstehen/ut: Neq; enim ipse Caesar, ut multis rebus intelligere potui, alienus à nobis, auch der Cæsar selbst / wie ich aus vielen Sachen habe abnehmen können / ist uns nicht zu wider oder entgegen. l. 6. ep. 10.

b Facile ex eo intelligo, ich kan dannenhero leichtlicher messen. l. 4. 6.

c Intelligens pro docto dicitur, ut: Doctus & intelligens vir, ein gelehrter und verständiger Mann, de Finib.

Intemerandus a um, non violandus, non contaminandus, & refertur ad res sacras. Valer. 5. Arg.

Intemeratus a um, non turbatus, vel violatus, ungeschändet / ut: Intemerata fides. Virg. 2. Æn.

Intemperans tis, o. immoderatus, unmäßig / ut: Libidinosa & intemperans adolescentia, effictum corpus tradit senectuti. Cic. de senect.

Intemperanter, Adverb. immoderate, unmäßig, Cic. 1. Philipp.

Intemperantia a, f. est vitium circa gustum & tactum in excessu peccans, Unmäßigkeit.

b Intemperantia remedium presentissimum est non remorari circa singularium consideratio- nem. Ethic.

c Intemperantia risus. Plin. 11. c. 37.

Intemperatè, Adverb. incontinenter, unmäßig, Cic. de univers.

Intemperatus a um, unmäßig / ut: Intemperatissima perpotationes. Cic. in Pis.

Intemperia, inquit Nonius pro intemperantia.

Intemperia dea, credebantur Ethnicis, quæ vim nocendi, & intemperantius faciendi, potestatem haberent, böllische Wä- Geister / ut: Nescio, quæ illunc hominem intemperia tenent, ich weiß nicht / was den Menschen für ein böser Geist plaget. Aul. 1. 32.

Larva hunc atq; intemperiam insaniæ, agitant senem. Aul. 4. 4. 15.

Quæ intemperia te tenent? Mil. Glor. 2. 5. 24.

Intemperies ei, f. (Medicis) est vel absq; materia, vel cum materia; illa est temperamenti in corpore humano, à naturali sua constitutione per suas causas, inducta declinatio. Hæc (intemperies cum materia siue materialis) est temperamenti naturalis in corpore humano ad praternaturalem, propter materia presentiam, deviatio. Jonston.

b Intemperies calî noxia frugibus. Colum.

c In-

c Intemperies amici, immodestia. Cic. ad Attic.

Intempestas atis, f. Ungewitter / ut: Intempestas cæli. Plin. 18. c. 6.

Intempestivè, Adverb. importunè; unbecquem / ungelegen / unzeitig. l. 9. §. ult. ff. ad leg. Aquil.

Et ne singulos intempestivè nunc persequar. Colum. in præfat.

b Intempestivè accedens. Cic. 1. Off.

c Intempestivè movere vulnus; i. e. non opportuno tempore. Ovid. 4. Ponto.

Intempestivus a um, importunus, ungelegen / ut: Nunquid intempestiva, nunquam molestia est amicitia. Cic. de amic. ut:

b Intempestiva epistola, quid, quæ præter temporis occasionem venit. Cic. Attic. 4. 13.

c Intempestivus pro ominoso rei propius. Solin. 6.

re mali portenti. Plin. 18. 35.

Intempestus a um, concubius, bet, quæ attendit ad ea, quæ ut: Intempesta nox, die stille Nacht. Festus.

Intempestam noctem dicimus pro tempore incertiore, quia non tam facile noctis hora, quam diei possunt intelligi. Servius 2.

Æn. inquit. Nox intempesta, media: h. e. obscura, inactiosa, carens actibus, per quos tempus distinguimus.

Intemporalis e, c. non temporalis. Prudent.

Intendo is, tendi, tentum & intensum, intendere, est tendendo explicare, aufspannen / ut: Intendere tabernacula, Zelte aufspannen. 7. Verr.

b Intendere arcum, einen Bogen spannen. Plin. 11. c. 49.

c Intendere manum vel digitum, mit der Hand und Finger zeigen / ut: Ut commonstrarem tantum viam, &c. ut digitum ad fontes intenderem, daß ich nur den Weg weisete / daß ich mit Fingern auff den Brunsprung zeigte. 1. de Orat.

Dextram intendit ad statuam, mit der rechten Hand zeigt er auff die Säule. Ac.

d Intendere animum aut sensus, est advertere & dirigere, sta est amicitia. Cic. de amic. ut: Animum attendere ad aliquid, auff etwas achtung geben. in Ac.

Intendere animum alicui, einem Ding nachdenken. Solin. 151.

c Intendere sensus ad res percipiendas, seine Sinne dahin richten / wie die Sachen mögen eingenommen und erkannt werden. Acad.

f Intendere alicui actionem, einen wegen einer Rebelleien auflagen. p. Mil. XII.

g Intendere aliquid, i. e. to-
gitare aliquid, etwa hin geden-
cken / ut: Hoc tibi antea expli-
candum est, quam illuc proficis-
care, quod te nunc intendere. de Or.

Intendere fugam, aufse-
Ausstreiffen bedacht seyn. Cur-

Intendere alicui pericu-
lum, einem gefährlich nachstel-
len. Att.

i Intendere litem alicui, eum
mit einem einen Hader oder
Streit anfangen. pro Ce-
cin. VIII.

k Intendere controversiam,
mit einem in Streit sich einlas-
sen. ad Heren.

l Intendere est augere, hō-
her spannen / ut: Intendere leges
i. e. legum severitatem augere,
Plin. epist. 74.

Intensio onis, f. & remissio gra-
tius sunt illarum rerum, quae
recipere possunt magis & mi-

nus, secundum diversam sub-
jecti dispositionem. Et propter
ea recte dicitur, quod solent litem

mittantur, i. e. alios atq; alios
gradus qualitatis fortuantur. Cur,
aut certo pro libello actio-

Intensivē, Adverb. cui contra-
riatur extensivē.

Intensivus a um, ut: Qualitas
intensiva, quae intenditur.

Intentatus a um, ab in & ten-
tatus, untersucht / ut: Nihil phantasia,
est animadversio &
intentatum relinquere, nichts diligentia, quae animus, ad quod

untersucht lassen. Hor. de art.
Intendē, Adverb. diligenter, fleiß-
sig / ut: Audire aliquem in-
tendē. Quintil.

b Intentius se excusare.
Tacit. 3.

Intentio onis, f. est tendentia po-
tentia naturalis in objectum &
imprimis voluntatis & intel-
lectus.

b Intentio voluntatis di-
citur etiam moralis, & est actus
voluntatis, tendentis ad consecu-
tionem alicuius finis per certam me-
dia. Propterea recte dicitur, quod

di, quia voluntas non fertur in
malum. Item quod intentio sola
non faciat actiones bonas, quia

illa requirunt legitima media.
Microcl.

c Intentio intellectus est no-
tio & conceptus, quando intelle-
ctus fertur in objectum cognos-
cendum. idem.

d Intentio est prima pars
actus scilicet actus proponit & fa-
cit. Schol.

e Intentio, apud Ieros pro
actione, quae in iudicio insti-
tuitur, aut certo pro libello actio-

f Intentio pro voluntate
& mente. l. 18. ff. de alim. leg.

g Intentio vocis, Ethica
bung der Stimme. Quintil. 1. 17.

h Intentio, mens, animus,
Intentio, mens, animus,
Intentio, mens, animus,

Intentio, mens, animus,
Intentio, mens, animus,

intenditur, dirigitur, Aufmer-
kuna. Plin. epist.

i Intentio, apud Oratores,
Gratio crimen delictumve alicui
obijciens Quint. 3. c. 11.

Intentionalis e, c. dicitur, quod
intenditur ab intellectu, ut:

Intentionalis qualitas est, quae
a subjecto in obvia quae, par-

gitur, & in distantia essam Essen / ut: Hac inter canam Ti-

sino contactu corporeo operatur romi dictatur, ne mirere aliam ma-

contactu virtuali. Sic lumen esse. dieses habe ich unter der

Solis, viriditas ab arbore in pa-
riete, & imago in speculo, sunt die Feder gesagt / damit du dich

qualitates intentionales spiri-
tales. Microcl.

Intentio a, are, Frequent. est a-
liquod contra aliquem dirige-

re, & quasi aliquid in ali-
quem tentare, etiam wider

etiam vorhaben / ut: Clodius
non servos, non arma, non vim
intendit ut pro Mil.

b Inteatate alicui aliquid
est parare, afferre, meditari, wie
der einen was schmieden. pro

S. R. XXXII.

Intentus us, m. pro intentione
& expansione. Cic. pro Sest.

Intentus a um, porrectus, ge-
spannet / gestreckt / ut: Inten-

tus arcus. Plin. 8. c. 8.

b Intentus sermo, vehe-

mans, alius. Cic. 1. Orat.

c Intentus, pro attentus
& diligens, ut: Ad nutum mo-

neatis intentus, sehr gehorsam. einen Willen haben. de Or.

Curt. 150. 183.

Intepca es, repui, intepere, &

misisti: ex quo quidem ego (quod

in-

Intepesco is, ere, incalescere, te-
pidum fieri. Propert. 4. eleg. 1.

Inter, Prepositio serviens Accu-
sativo, zwischen / ut: Inter me

& te est murus, zwischen dir
und mir ist eine Mauer.

For. Rom.

b Inter cenam, pro inter
cenandum, unter dem Abend-

gitur, & in distantia essam Essen / ut: Hac inter canam Ti-

sino contactu corporeo operatur romi dictatur, ne mirere aliam ma-

contactu virtuali. Sic lumen esse. dieses habe ich unter der

Solis, viriditas ab arbore in pa-
riete, & imago in speculo, sunt die Feder gesagt / damit du dich

qualitates intentionales spiri-
tales. Microcl.

Intentio a, are, Frequent. est a-
liquod contra aliquem dirige-

re, & quasi aliquid in ali-
quem tentare, etiam wider

etiam vorhaben / ut: Clodius
non servos, non arma, non vim
intendit ut pro Mil.

b Inteatate alicui aliquid
est parare, afferre, meditari, wie
der einen was schmieden. pro

S. R. XXXII.

Intentus us, m. pro intentione
& expansione. Cic. pro Sest.

Intentus a um, porrectus, ge-
spannet / gestreckt / ut: Inten-

tus arcus. Plin. 8. c. 8.

b Intentus sermo, vehe-

mans, alius. Cic. 1. Orat.

c Intentus, pro attentus
& diligens, ut: Ad nutum mo-

neatis intentus, sehr gehorsam. einen Willen haben. de Or.

Curt. 150. 183.

Intepca es, repui, intepere, &

misisti: ex quo quidem ego (quod

in-

inter nos liceat dicere) millesimam partē vix intelligo, du hast des Serapionis Buch mir zugesandt / woraus ich zwar (unter uns gerebt) den tausenden Theil kaum verstehe. Att. 1. 2, 10.

g Inter spem metumq; suspensum aliquem tenere, zwischen Hoffnung und Furcht eine aufhalten. Liv. 8. ab Urbe.

Interalbico as, are, ad albi colorem tendere, & in albu accedere, weißlicht seyn. Plin. 37, 10.

Interanea orum, n. dicuntur intestina, ed quod intra corpus sint condita. Plin. 9. c. 14.

Interaresco is, ere, penitus arefcere, h. e. omnino aridum fieri, verdorren / vertrocknen. Cic. 5. Tusc.

Interbibo is, bibi, bibitum, interbibere, totum bibere, vel penitus exhaurire, gar austrinken. Plaut. Aulul.

Interbito as, are, intervenire, caletur, ut quā primum te videri dargzwischen kommen / Verbum antiquum, compositum ab inter, & verbo Freqventativo ito, itas, interposita litera b euphoniae causa.

Intercalaris e, c. quod inseritur, ut: Dies intercalaris, ein Schalttag.

b Intercalaris annus, vide bissextilis.

c Intercalares versus vocantur, qui frequenter poematis interponuntur. Serv. 8. Eclog.

Intercalarium, dicitur id temporis

quod in bissextili anno communi adjicitur.

Intercalarius a um, idem quod intercalaris. Liv. 7. Maced.

Intercalatio onis, f. Chronologis est insertio temporis minoris in majus ad ejus rectificationem. Sic in Calendario nostro, quarto quoq; anno mensi Februario inseritur dies, quibus annus major est, quam 365. dies, & ita quatuor annis sex illa hora superfites in diem colliguntur, atq; annus tunc dicitur intercalaris & bissextilis, ejus Schalt-Jahr. Comput.

b Intercalatio epactorum est, cum anno inseritur decimus tertius mensis, vide Embolismus c.

Intercalo as, are, est aliquid spatii interponere, aliquot dies addere, einschieben. Solin. 56.

Vota facim⁹, ne quid interire possimus, wir wünschen / daß wir nichts drein kömme! damit wir dich bald sehen mögen. 1. 7. ep. 2.

Pramuni quaso, ut simus annui, ne intercaletur quid, tome du dem Ding zuvor / und ein verschaffe / daß wir nur auf ein Jahr lang bestellet seyn mögen / und nichts darzu gethan werde. Att.

Intercapēdo inis, f. est tempus interceptum, ein Aufsziehung / ut: Me non poenitebat, intercapēdinem scribandi fecisse, es ge

gereuete mich nicht / daß ich im Schreiben etwas inne gehalten. 1. 16, 21.

b Intercapēdo, i. e. vacuitas. Cic. 1. Fin.

Intercedo is, cessi, cessum, intercedere est medium esse, darzwischen seyn / ut: Longius prosequi veritus, quod sylvae paludesq; intercedebant. Cael. 5. Bell. Gal.

b Intercedere de tempore eleganter dicitur, ubi aliās praeferre vulgus adhibet, ut: Vix ulla intercessit, man hat weder annus intercesserat ab hoc sermone, cum iste Norbanum accusavit, es war kaum ein Jahr vorüber oder vergangen / nach dem wir dieses abgeredet / da hat dieser den Norbanum angeklaget. de Orat.

Una nox intercesserat, cum iste illi sic diligebat, ut diceret inter eos omnia esse communia, es verging nur eine Nacht / so lieber er ihn so sehr / daß einer sagen mögen / sie hätten alle Sachen gemein. in Verr.

Dies nondū decem intercesserant, cum ille alter filius necatur, es waren noch nicht zehn Tag vergangen / als der andere Sohn getödet wurde. pro Clu.

Unus & alter dies intercesserant, es waren ein Tag oder zween vorüber.

c Intercedere Ciceronineque deprecari, neque mediatorem esse, quod dirimere & sedare est.

sed populi nomine, quae senatus statuere vellet, impedire significat, darzwischen reden / sich drein legen / ut: Tribuni ex tempore populi, cum intercedere rogationi vellent, man hat die Tribunos bald abgewiesen / als sie wider die Vortragung an das Volk etwas einwenden wollen. de Orat.

d Intercedit mihi tecum magna consuetudo, ich habe große Freundschaft mit dir. 1. 11, 16.

e Neq; precium neq; res ulla intercessit, man hat weder Geld / noch ichtwas anders genommen. Adelph. 3, 2, 51. Interceptio onis, f. aversio, ademptio, Auffhabung. Cic. pro Cluent.

b Interceptio, Medicis est aditus humorum in ipsa via, ne ad partem pertingant, conveniens interclusio. Jonston.

Interceptor onis, m. qui intercept, der aufffängt / ein Aufsfaber. Liv. 4. U.

b Interceptor aliena litis. Liv. 3. U.

Intercessio onis, f. ein Einreden / Fürkommen / Hindernis / ut: Intercessio stultitiam intercessoris significat, die Einrede gibt die Thorheit des Einsprechers an Tag.

b Intercessionibus alicujus lande incitari, durch eines Eintsprechen ganz und gar aufgebracht werden. 1. 10. ep. 11. Att.

c Intercessio est precatio. Tyyyy 4 pro

pro alio ejusq. utilitatibus. Micr.

Intercessionalis e, c. ad interces-
sionem spectans, ut: *Litera*
intercessionales.Intercessor oris, m. einer der sich
widerleget / damit eine Sa-
che nicht fortgänglich werde.
Minus ergo recte pro depre-
catore, ein Vorbitter / & in-
tervenio, eine Mittels-Por-
son / adhibetur, ut: *Parere ju-*
bet intercessori, quo nihil pra-
stantius: impediri enim bona-
rem melius, quam concedi
malam, nichts löblicheres kan-
geschehen / als wenn einer
folget dem jenigen, der sich in
eine unbillliche Sache schlä-
get / denn besser ist / es ge-
he etwas gutes zurück / als
daß eine löse Sache zugelas-
sen wird. Cic. 3. de Leg.Intercido is, intercidit, interca-
sum, intercidere est inter qua-
dam perire, ut: *intercidit gra-*
tia beneficii, der Dank ver-
leuret sich. Senec. de benef.b Intercidere, darzwischen
kommen/drein kommen. l. 5. ep. 8.c Intercidere, pro perire,
ut: *Olympus oppidum fuit nobi-*
le, sed intercidit. Solin. 78.Intercido is, intercidit, csum, in-
tercidere, in Städten oder
von einander schneiden / ab-
theilen / ut: *Pontem interci-*
dere. Cæf.b Intercidere venas, die
Adern verschneiden, Plin. 11. c. 37.c Intercedere rationes, co-
dicillos. l. 1. fin. ff. de serv. cor-
rupt.Intercilium ii, n. est medium,
illud, quod est inter cilia, sine
pilis. Isid.Intercino is, intercini, intercen-
tum, intercinere, inter aliquid
agendum canere, mit unter
aber darzwischen singen.b Intercinere, pro scribere,
quod non ad propositum faciat.
Horat. de art.Interceptio is, cepi, ceptum, inter-
cipere, est interea, dum al-
quid perfertur vel agitur, oc-
cupare, aufffangen / auff-
schen / ut: *Intercepere literas,*
Schreiben aufffangen. Qv.
Fratr. Curt. 626.b Intercepere sermonem, est
interpellare, in die Rede fallen.
Qvintil.c Intercepere est capere id,
quod debebat alius, für dem
Maul hinweg nehmen / ut:
Quod nos capere oportet, hac in-
*tercipit, was wir haben sollen /*b Intercepere, pro perire,
ut: *Olympus oppidum fuit nobi-*
le, sed intercidit. Solin. 78.Interciso is, intercidit, csum, in-
tercidere, in Städten oder
von einander schneiden / ab-
theilen / ut: *Pontem interci-*
dere. Cæf.b Interciso stomachi, (Plin.
1. 20. c. 14.) quam Diof. 1. 3. c. 26.
διγγυς σωμαχης, i. e. morsus &
crofones stomachi, vocat.

Inter-

Interclusus a um, dissectus, zer-
schnitten / durchschnitten / ut:
Interclusa hostia, Macro. 1. Sat.
lebens-Mittel abschneiden. Cæ-b Interclusa pactiones, h. e. *ar. 1. Bell. Civil.*
abrupta & non integra. Cic. in
Parad.c Interclisi dies, deorum
hominumq. communes, hi in se
non in alia dividuntur. Illorum
enim dierum quibusdam hora fas
est, quibusdam fas non est jus
dicere. Nam cum hostia caditur,
fari nefas est: *interclisi & por-*
recta, fari licet. Macro. 1. Sat.Intercludo is, clusi, clusum, in-
tercludere est iter impedire,
ut: *Metuo, ne intercludamini,*
cum velitis exire, non liceat,
ich trage die Besorge / ihr
müchtet etwa verschlossen
werden / das loch müchte euch
verrennet werden / also / daß
wenn ihr gern woltet / ihr
nicht könnet davon kommen.
l. 14. epist. 14.b Intercludere inimicis
commeatum, dem Feind die Nah-
rungs-Mittel / (Barb. das Pro-
viant) abschneide. Mil. gl. 2. 2. 68.c Interclusum iter, ein
verrennter Weg. Att. 8. ep. 15.
d Interclusus a tergo, dem
der Weg von hinten bey verren-
net. pro Mil. XIII.e Intercludi insidias, von
einem Hinterhalt verhindert
werden. pro Cecin. XXX.f Hostes intercludere ab
oppido, & ponte & commeatu o-Interclusus a um, dem Feind den Weg zur
Stadt und Brücken / auch alle
lebens-Mittel abschneiden. Cæ-b Interclusi dolores, est do-
lore impediri, von Schmerzen
verhindert werden. Att. 1. 8.Interclusio onis, f. occupatio,
impedimentum. Cic. 3. Orat.b Interclusio vocatur Pa-
renthesis. Qvint. 9. c. 3.Intercolumnium ii, n. spatium,
quod est inter columnas edi-
ficiorum. Cic. ad Qv. Fr.Interconcilio as, are, benevolunt
reddere. Qvint. 12. c. 10.Intercoctalis e, c. quod inter co-
ctas est, ut: *Intercoctales mu-*
sculi. Vesling.Intercolco as, are, zwischen ein-
stamphen / ut: *Et deorum ver-*
sus spectantes olla componun-
tur, ita distantes, ut intercul-
care possint vinacea. Colum.
l. 12. c. 43.Intercurro is, curri, cursum, in-
tercurrere, intervenire, inter-
cedere, darzwischen laufen
oder kommen. Cic. 8. Phil.b Intercurro as, are, frequent. offit
mit einlaufen. Plin. 29. c. 4.Interkursus us, m. intervenus,
intercesso, Darzwischenlaufe-
fung / ut: *Consulium interkursu*
rika sedata est. Liv. 2. 11.b Interkursus pro depreca-
tione. Tacit. 18.c Interkursus pro media-
tione. Liv. 7. Dec.

Yyyyy 5

In-

Intercus intercutis, quod inter carnem & cutem est, zwi-
schen Haut und Fleisch / ut:
Aqua intercus. Cic. 3. Off.

b **Intercutia vitia**, i.e. quae non foris apparent, sed penitus sunt imbibita. Gell. 13. c. 8.
Intercutaneus a um, quod in tra cutem est.

Interdatus a um, ut: Propterea capitur cibus, ut suffulciat ar-
tus, Et recreet vires inter-
datus, i.e. inter corporeos mea-
tus divisus. Lucret. 1. 4.

Interdico is, dixi, dictum, inter-
dicere, est maxime prohibere,
untersagen / verbieten / ut:
Meretriciis amoribus interd-
ictum juventuti est, Buhleren
ist der Jugend verboten. pro
Cael. XXII.

Id neq. feci adhuc, nec mi-
hi tamen, ne faciam, interd-
ictum puto. Cic. 3. Fin.

b **Pari severitate interd-**
ictus commeatu fieri, er hat mit
gleichem Ernst das Zuführen
verboten. Svet.

c **Interdicere pro edicere**,
ut: Prator interdixit, ut, unde
dejectus esset, restitueretur, der
Richter hat befohlen, daß man da-
hin an seine alte Stelle / daraus
er war gestossen worden / setzen
solle. pro Cecin.

d **Interdicere est precipere**,
ut: De minimis controversiis in-
terdicit. pro Cecin. XIV.

e **Interdicere vestigiis**, est

inhibere, ne quis iter faciat per
ea, einen Herrn-Weg hegen/
darauff zu fahren verboten.
Plin. 17. c. 5.

f **Interdicere est contradi-**
cere, ut: Dum pereas, nihil con-
tradico, dicant vivere, id est, ni-
hil moror. ich frage nichts dar-
nach, Captiv.

g **Interdicere, pro interd-**
icto uti, quod est Pratoris. Cic.
pro Cecin.

h **Interdicere aqua & igni**,
vide Aqua f.

Interdictio onis, f. prohibitio,
Verbiefung. Cic. pro dom.
Interdictum i, n. J Cris in gene-
re est prohibitio, ne quid fiat,
ein Verbot.

b **Interdicta vel sunt pro-**
hibitoria, quibus Prator vetat
vim in re fieri: vel iussoria, qu-
ibus Prator aliquid fieri iubet
vel restitui per interdictum re-
stitutivum; vel exhiberi per in-
terdictum exhibitorium: Item
vel publica, utilitatis publica:
vel privata.

c **Interdictum propterea a-**
liud est possessionis adipiscenda;
aliud retinenda; aliud recuperati-
onis. Adipiscenda, sunt hac re-
bus media, quorum bonorum & in-
terdictum Salvianum; Retinen-
da, uti possidetis & utrius; Re-
cuperatoria, uti possidetis & utrius;
ni quid significant, videatur a-
liud. I. IV. Institut.

d **Interdium, Adverb. per diem, aut**
dum

dum dies est, bey Tag / des
Tags. Ter. Adelph.

Interdium, etiam antiquis dictum
est pro eodem. Plaut. Most.

Interduam & Interatim dice-
bant antiqui, quod nunc in-
terdum & interim. Festus.

Interductus us, m. pro illis su-
mitur distinctionib, quae inter
sententias a librariis duci so-
lent, Zwischenzug Cic. Orat.
Interdum, Adv. nonnunquam,
bistweilen. Ter. Eun.

Interea, Adverb. idem quod in-
terim, unterdessen / ut: Visne
interea dum tu venit, domi op-
erari potius, quam ante
ostium? Eunuch. 5. 2. 55.

b **Interea loci, idem quod**
interea, ut: Dum ego propter te
errans, patria careo demens, tu
interea loci collocuplasti te. Te-
rent. Heaut. 2. 3. 16.

Sic: Interea temporis, mitte-
ler weil. Curt. 5.

c **Interea esse**, darzwischen
seyn. vide Objici.

Interemptio onis, f. interfectio, ca-
des, Tödtung / Todtschlag.
Cic. pro leg. Man.

Intereo is, interiri, vel interii,
interitum, interire, perire,
mori, sterben / verderben / un-
tergehen / ut: Interire ex vul-
nere, an einer Wunden ster-
ben. Curt. 22. 4. 0.

b **Interire fame, Hungers**
sterben. Cic.

c **Intereunt segotes**, die

Saat verdirbt. Virg. 1. Geor.
Interequito as, are, in medio
equivitare, darzwischen reiten.
Liv. 5. Maced.

Interesse, vide Intersum.
Interfacio is, feci, factum, face-
re, interim seu per intervalla
facere, darzwischen thun.
Liv. 5. bell. Pun.

Interfariis fatur, fari, loquen-
tem interrompere, in die Re-
de fallen / darzwischen fallen.
Liv. 3. U.

Interfatio onis, f. interpellatio,
Darzwischenredung. Quint.
1. 4. c. 2.

Interfectio onis, f. occiso.
Interfector oris, m. qui occidit,
ein Todtschläger.

Interfeminium ii, n. pars corpo-
errans, patria careo demens, tu
ris inter femina. Apul.
Interficio is, feci, factum, inter-
ficere, est occidere, umbrin-
gen / töden / ut: Equitem Ro-
manum, qui rei frumentariae
iussu Caesaris praerant, interfe-
ciunt. Caes. 7. Bell. Gall.

b **Interficere aliquem pes-**
sumis exemplis, einen eines gräus-
lichen Todes sterben machen.
Cic. pro leg. Man.

c **Interficere messes, Virgi-**
lio est perdere, ut: Fer stabulis
inimicum ignem atque interfice
messes. 4. Georg. 66.

d **Pro interficere habetur**
se morte afficere, ut: Vir clari-
simus ab homine deterrimo
interfectus. Cic.

e **Interficio is, feci, factum, inter-**
ficere, est occidere, umbrin-
gen / töden / ut: Equitem Ro-
manum, qui rei frumentariae
iussu Caesaris praerant, interfe-
ciunt. Caes. 7. Bell. Gall.

vornehmte Mann ist von dem losen Buben eines gräßlichen Todes gestorben. l. 4. ep. 12.

c Item mortem afferre, ut: *Invenio est, qui ei mortem affert, es hat sich einer funden/der ihn hinrichtete.* l. 4. ep. 12.

Interfinium u, n. inter fines positum, intersepimentum narium. Martini.

Interfio is, fieri, obsoletum, pro consumi & interire. Lucr.

Interfluo is, fluxi, fluxum, interfluere, per medium fluere, darzwischen fließen / mitten durchfließen. Plin. 3. c. 5.

Interfluvium a um, quod interfluit, ut: *Amnis interfluvium.* Solin.

Interfluvium Euphrates. Plin. l. 6. c. 26.

Interfodio is, ere, idem quod fodere. Lucr.

Interfringo is, fregi, fractum, interfringere, idem quod infringere, zerbrechen. Cato 4.4.

Interfuro is, interfurere, in medio duorum furere. Stat. 1. Achill.

Interfusum a um, darzwischen geflossen / ut: *Oceanus interfusum.* Plin. 2.

Intergerini a um, ut: *Intergerini parietes appellantur, qui intergerunt, hoc est, ferunt onus, & sustinent onera, quos & creta Vitruvius jubet constituisse.* Mittel-Wände / Schied-Wauren.

b Intergerini parietes dicuntur, qui inter confines struuntur, & quasi intergeruntur. Fest. Intergero is, gessi, gestum, intergerere, darzwischen tragen oder legen. Plin.

Interiaceo es, jacui, jacere, in medio jacere, darzwischen liegen / ut: *Spatium, quod subcis interiacet.* Colum. 11. c. 3.

Interibi, Adverb. idem significans, qd interea, Plaut Capt. Interibilis e, c. quod interire potest. Arnob.

Interjectio onis, f. interpositio, insertio, zwischen Einwerfung. Quintil.

b Interjectio, Grammaticis est vox, ceteris Orationis partibus interjecta, animi affectum significans.

Interjectus a um, xvi then eine gerädet oder gesetzt / ut: *Sic interjectus est inter mare & coelum, die Luft ist zwischen dem Himmel und Meer.* Cic. 2. de nat. deor.

b Interjectus inter Philosophos, i. e. intermedius, ut ait Boetius. Cic. 1. Off.

c Interjectum intervallum, i. e. interpositum. Cic. ibid.

d Interjectis paucis diebus. Liv. 2. U.

Interjectus us, m. idem est, quod interpositio, ut: *Luna interposita interjectus, terra desinit, wamit die Erde darzwischen*

schon kömmt / wird ein Mon. Finsternis. de N.

Interpicio is, jeci, jectum, interjicere & interjectum esse, Cicero habet pro eo, quod vulgus, in medium esse aut facere, ut: *Nasus quasi murus oculis interjectus est, die Nase steht zwischen den Augen als eine Mauer.* de N.

Interim, Adverb. idem quod interea, unterdessen / mitter, weile. Terent.

Intermissa religio dicitur, quae a Carolo V. Cesare jussa est juxta librum Interim dictum, tamdiu observari a Protestantibus, donec per universale concilium controversia tollerentur.

Interimo is, interemi, intererum, interimere, interficere, umbringen/töden. Cic. 4. Ac.

b Interimit me hac oratio, i. e. hic sermo me enecat & conficit. Plaut. Merc.

Interior, vide Intra f. Interitio onis, f. idem ac interitus. Nonius.

Interitus us, m. everisio, Untergang / ut: *Patria interitus, Unter gang / Verwüstung des Vaterlandes.*

b Interitus, i. e. mors, ut: *Voluntario interitu castigare obicendi cupiditatem, durch einen freiwilligen Tod das lange Leben verkürzen.* Solin. 413.

Interjungo is, junxi, junctum,

interjungere, subistere, irrum a curru, cuius rota interjecto fude junguntur, ut quiescat, stillstehen / still halten / hemmen. Martini.

b Interjungere dextris, quod & jungere dextram dexterae, dixit Virgil. Liv. 2. Pun.

c Interjungere equos, disjungere Martini.

Interlego is, legi, interlegere, per intervalla decerpere Palladii. Terent.

Interlino is, lini, lavi & levi, interlitum, interlinere, durchstreichen / it. versfireichen. Cic.

b Muri interlini bitumine, Mäuren / die da an statt des Kalks mit Berchwachs gemauert sind. Curt. 838.

Interlocutio onis, f. sermo interpositio, darzwischen Redung. Gell. 14. c. 2.

Interloquor eris, locutus sum, interloqui, einreden / darzwischen reden. Ter. Heaut.

b Interloqui (inquit Siphontinus) est aliquid inter agendum definire, a quo interlocutoria sententia vocatur, quae non definit controversiam, (enim definitiva dicitur,) sed aliquid obiter decernit ad causam pertinens. Gell. 14. c. 2.

c Interloqui prator judex & dicitur, cum aliquid inter socioscendū pronunciat, einen Bescheid oder Urtheil geben. l. 32. ff. de pœa.

Interlucatio onis, f. Aufbauung oder

oder Schneitelung/ut: *Interlucatio arboribus prodest*. Plin. 1. 17. c. 27.

Interluceo es, luxi, interlucere, in medio lucere, vel inter alicuius lucere, aut inter alicuius lucere, unter oder bey etwas scheinen / leuchten / ut: Duos soles visos, & nocte interlucisse. Liv. 9. Pun.

b *Interlucet, pro interparet & interconspicitur*. Liv. 1. ab Urb.

Interlucio as, are, Ramos seu plantas inutiliter pullulantes, inter vallo refecare, atq; a luce deductum videtur, quod eam caduntur rami, lux fiat ipsi arbori amplior, außschneiteln / die Bäume der übrigen äste befreyen. Plin. 17. c. 23.

Interludium ii, n. idem ac Interlucium.

Interlunium ii, n. dicitur id spatium temporis, in quo nec amplius luna vetus apparet, nec adhuc nova videtur. Plin. 1. 16. c. 39.

Interluo is, lui, interlutum, interluere, interfluere, zwischen durchfließen. Virg. 3. Aen. b *Interluere manus, est omnes partes magnitudinem relavare*. Cato.

Interlucio ei, f. aqua interfluens, dazwischenfließen / ut: Insula angusta interlucio dividuntur. Solin. 480.

Intermaneo es, ere, quasi manere inter, dazwischen bleiben. Lucan.

Intermedius a um, interjacens, intersectus, das in der mitte ist. Cic. Orat.

b *Intermedius, quo re, qua continenter movetur, prius pervenit, quam ad id, quod ultimo movetur*. Mieral.

Intermenstruum is, n. idem quod interlunium. Varr.

Intermenstruus a um, vide Intermentris.

Intermeo as, are, interfluere, durchhin fließen / dazwischen fließen. Plin. 5. c. 30.

Intermentris is, c. ut: Luna intermentris, quando cum Sole conjungitur. Plin. 16. c. 39.

Intermetium ii, n. quod est inter metas. Martin.

Intermico as, micui, intermicare, in medio splendere, zwischen etwas scheinen / gleisfen oder glänzen. Claud.

Interminatus a um, sine termino, ut: Interminata quantitas est dimensio quantitatis in se, sine certa figura & termino spectata.

b *Confugitis ad Deum, eius operam non desideraretis, si immensam & interminatam in regionum videretis*. Cic. 1. n. d.

Interminor aris, atus sum, interminari est valde minari, ernstlich bedrohen / ut: Interminatus sum, ne faceres, num veritus? And. 3. 2. 16.

b *Eminor interminor, ne* quia

quis mi obstitit obviam, ich warne von weitem und drohe. i. e. *languida & defecta*. Cic. damit mich niemand / der mir pro Milon, begegnet / auffhalte. Capt. 4. 2. 11.

c *Interminari alicui viam, est se intersecturum minari*. Plaut. Catin.

Intermisceo es, miscui, mistum, vel mixtum, intermiscere, in medio miscere, drunter mischen. Plin. 19. c. 6.

Intermitto is, misi, missum, mittere est conquirere, nachlassen / inwen halten / ut: Officium intermittere, seines Ampts nicht warten.

b *Nunquam unum intermitit diem, quin semper veniat, er setzt nicht einen einigen Tag aus / daß er nicht allezeit sich einstelle*. Adelph. 3. 1. 6.

Intermissio onis, f. vacatio ab aliquo munere per aliquod tempus, ein Stillstand / Anstand / Unterlassung. Cic. 1. nat. deor.

Intermissionem facere in re aliqua. Cic. 1. Off.

Intermissus a um, unterlassen / nachgelassen / nicht vollführt / ut: Intermissus ordo. Plin. 37. 12.

b *Intermissa tellus, non continua*.

Intermissus us, m. idem atque intermissio. Plin. 10. c. 29.

Intermixtus & intermixtus a um, untergemischt.

Intermori eris, mortuus sum, intermori, penitus mori, exsterben. Cato.

b *Intermortua conciones, e. languida & defecta*. Cic. damit mich niemand / der mir pro Milon, begegnet / auffhalte. Capt. 4. 2. 11.

c *Si nullum officium apud me intermortuum existimas*. Bithyn. ad Cic. 1. 6.

Intermortuus a um, qui inter mortem vitamq; ex dolore precumbit, similis expirante, & in quo nulla amplius vita spes est. Svet. in Neron.

b *Intermortua memoriam renovare, h. e. perditam & jam abolitam*. Cic. pro Mun.

c *Intermortui mores, perdit, corrupti*. Plaut. Trin.

Intermundium ii, n. est medium mundi, das Mittel der Welt / ut: Tanquam modo ex deorum concilio & ex Epicuri intermundiis descendisset. 1. n. d.

Intermuralis e, c. quod inter muros est, das zwischen oder innerhalb den Mauern ist / ut: Intermuralis annis. Liv. 4. Dec. 5.

Internascor eris, natus sum, nasci, dazwischen wachsen / ut: Internascentes herbae. Plin. 1. 18. c. 16.

b *Internata virgulta*. Livius 8. Pun.

Internecida e, est, qui falsum testamentum fecit, & ob id hominem occidit. Isid.

Internecidium ii, n. ut: Internecidii significatio est quasi hominis quadam enecatio. Turn.

Internecinus a um, quod ad inter-

ternecionem pertinet, verber-
lich / ut: Internecinum testa-
mentum propter quod domi-
nus ejus necat⁹ est, inquit Fest.

b Internecinum bellum,
quod ad destructionem unius fit
aut alterius partis. Liv. 9. U.
Internecio onis, f. vita privatio,
Tödtung/gängliches Verder-
ben / ut: Neq; enim resisti sine
internecione posse arbitramur.
Cic. 5. Ver.

b Hostem ad internecionem
persequi, den Feind bis auff das
Haupt verfolgen. Curt. 662.
Interneco as, necavi, necatum,
& internectum, internecare,
simul interficere, alles ermor-
den und umbringen. Plaut.
Amphit.

Internecto is, nexui, nexum, in-
ternectere, unterbinden / un-
terknüpfen. Virg.

Internidifico as, are, zwischen
einnisteln. Plin. 10. c. 33.

Internigrans tis, o. passim nigri-
cans. Stat. 9. Theb.

Interniteo es, nitui, internitere,
in medio nitere, vel pellucere,
dazwischen scheinen/durch-
schimmern. Plin. 37. c. 5.

b Armorum internitan-
tium fulgor. Curt.

Internodium ii, n. est spacium
medium inter duos nodos, die
Weite zwischen zweyen Glei-
chen oder Knoten / ut: Inter-
nodia arundinis. Plin. 7. c. 2.

b Internodia digitorum,

die Gelenke an den Fingern.
Vesling.

Internosco is, novi, notum, in-
ternoscere, est inter duo discrimen
fatere, & rectius dicitur,
quam dignoscere; unter ein-
ander kennen / ut: Internosce-
re verum à falso; die Wahr-
heit von dem falschen oder
Lügen unterscheiden. Acad.

Fures internoscere, pro
S. R. XIII.

Internuncio as, are, Boten von
einem zum andern schicken.
Liv. 2. Dec. 5.

Internuncius ii, m. est, qui in-
ter alios medius est; ad ali-
quid tractandum; & modo
huic, modo illi per vires nuntia-
ciat, ein Blätterhändler. Spon.

Internuncius & minister
rei alicujus. Liv. 3. Maced.

Internus a um, internoscens, in-
nerlich / ut: Cassia interna
dicitur efficiens & stylos.

Intero is, trivi, tritum, interere
est in aliquid terere, einbro-
cken / ut: Tute hoc intristi, ti-
bi omne est exedundum, ac-
tingere; du hast es einge-
brockt / du mußt es aufstres-
sen / du mußt es aufhaden; s
mach dich fertig. Phor. 2. 2.

Interordinum ii, n. spatium,
quod est inter duos ordines, sic
ut spatium; inter columnas
intercolumnium nominatur.

Colum. 3. c. 13.

In-

Interosseus a um, inter ossa si-
tumor, ut: Interosset musculus interer, der Casar hat niemals
digitorum. Anatom.

Interpassio as, are, Medicis est nicht mit denen/welche ich wol-
idem atque intersuere, saccu- te/ umabgienne. l. 11. 28.
lo; sc. & fomenta sicca, ne in-
clusa materia conglomeretur.

Schröd.

Interpateo es, ere, dazwischen
flaffen oder offen seyn / ut:
Propterea mearibus distinctus
est, & interpateo rimis, Ma-
re, ut: Si casus aliquis interpel-
erob. 7. Sat. 15.

Interpedio is, ire, dazwischen
verbindern / ut: Calor sensum
occupat & gustatum lingua
fer vor interpedit, ibid. c. 12.

Interpellatio onis, f. interlocu-
tio, interruptio, Einredung/
Dazwischenredung. Cic. ad
Attic.

b Interpellatio pro judi-
ciaria persecutione. l. 27. ff. de
judic.

c Interpellatio, i. e. contro-
versia. l. 188. ff. de V. S.

Interpellator oris, m. interven-
tor, qui interruptit sermo-
nem, ein Einreder / der dar-
zwischen redet. Cic. 3. Off.

Interpello as, are, est loquen-
tem alloqui, einem in die Re-
de fallen / ut: Sed nihil te in-
terpello, continentem oratio-
nem audire malo. Cic. 1. Tusc.

Interpellandi tibi potesta-
tem faciam, pro S. R. XXIII.

b Interpellare, drein re-
den / ut: Casar nunquam inter-

pellavit, quin, quibus vellem,
tum, ut: Interosset musculus interer, der Casar hat niemals
was drein geredet / daß ich

c Interpellari ab aliquo,
est interveniendo impediri, ut:
Qua res, si à Rhodiis non essem

interpellatus, fortasse tota subla-
ta esset, l. 12. ep. 14.

d Interpellare est impedi-
re, ut: Si casus aliquis interpel-
larit, wenn ein Fall drein kom-
men solte. l. 11. 28.

Interpellare opus aliquod,
ein Werck verhindern. Curt. 514.

Otinum interpellandum bel-
lo erat. Curt. 1242.

e Interpellare, pro postu-
lare justiciam, & invocare offi-
cium judicis, l. 5. c. de ingen.
manu miss.

f Interpellare, i. e. appella-
re de stupro. l. 1. §. ult. ff. de ex-
traord. crim.

g Interpellare debitorem,
est in judicium vocare. Budæus.

h Interpellare, pro rogare.
Valer. Max. 3.

Interpersiva, apud Vitruvium,
perticarum, sigillorum, asse-
rumve genera sunt, quæ ab an-
gulis parietum ad angulos ti-
gnorum, ad imbres in colli-
givas derivandos, vel in a-
lium quemvis usum interlo-
cuntur, quasi ea, quæ à pen-
dendo Græci appellant ægma-
rripia.

Zzzz

In-

Interpensiui parietes sunt, qui supra contignationem struuntur, nec in solo fundamentum habent, sed in pendenti surgunt. Herm.

Interplico as, are, passim implicare, darzwischen einflechten od wickeln. Stat. 4. Theb.

Interpolatio oris, f. Erneuerung. Plin. 13. c. 12.

Interpolator oris, m. qui antiquas vestes reseruit & renouat, ut eas facilius vendat, der alte Kleider wieder aufbuher.

Interpolatrix icis, f. quae id ipsum facit, quod interpolatur. Poet.

Interpolis e, c. quod interpolatum est. Plin. 19. c. 2.

b Interpoles mulieres dicuntur, quae vicia deformitatis arte occultant, ut: Nam istae veteres, quae se unguentis unctant, interpoles, vetulae, edentulae, quae vitia corporis futo occultant, Plaut. Mof.

Interpolo as, are, teste Sipontino, est immutare, novamque formam vetustis addere, wie oder einmengen / ut: De Alcaider außbügen / ut: Albarianone, quod voles, facies, me nihil rectoriorum interpolantur. Plin. 1. 31. c. 16.

b Aliquid demendo, m. ich mach mich nicht drein. Atando, curando, ne litura appareat, interpolando, in dem mannichsten his, warumb mach ich etwas weg / hnt / ändert / zusie dich zwischen diese unwilligheit / daß man das aufgefragte leute? in V. nicht mercke / und was hinein fülle, 3. Verr.

c Interpolare vestem, est arte faciem mutare, pro recentibus ac novitiis liceri, ein altes Kleid wieder neu machen / wenden lassen. For. Rom.

d Interpolare, darzwischen setzen / ut: Satietaem epularum ludis interpolare, bey wahren der Gasteren Schauspiel halten. Curt. 1142.

Interpolus a um, idem atque interpolis, l. 45. ff. de contrah. empt.

Interpono is, posui, positum, interponere est inter alia ponere, darzwischen setzen / & rectius, quam interserere dicitur, ut: Hac interpolui, ut me purgarem, das habe ich hineingesetzt / daß ich mich entschuldigte. in A.

Mediocres argumentationes interponi & in medio collocari oportet. ad Heren.

b Interponere Ciceroni etiam est, quod vulgus in ore habet, immiscere se alicui negotio, sich in einen Handel mischen oder einmengen / ut: De Alcanione, quod voles, facies, me nihil rectoriorum interpolantur. Plin. 1. 31. c. 16.

c Cur te interponis inuicem, m. ich meng mich nicht drein. Atando, curando, ne litura appareat, interpolando, in dem mannichsten his, warumb mach ich etwas weg / hnt / ändert / zusie dich zwischen diese unwilligheit / daß man das aufgefragte leute? in V. nicht mercke / und was hinein fülle, 3. Verr.

d Sapienlius facies, si te in istam pacificationem non in-

serpones, du wirst klüglicher handeln / wenn du dich in diese Friedes-Handlung nicht mengest. Epist.

c In rem aliquam fidem suam interponere, gut für eine Sache werden. de D.

f Interponere iudicium suum, seine Meynung sagen / ut: Hac scripsi sedato animo, nullum meum iudicium interponens, sed exquirens eum, dieses schreibe ich gutes Muths / und sage meine Meynung nicht, begehre aber deine zu vernehmen. At.

Interpositio oris, f. insertio, interpositio, Darzwischensetzung. Cic. 2. de invent.

b Interpositio, pro iis, quae libris superferri & interseri solent, dum aliquid emendatur. Cic. ad Tir.

Interpositus a um, interjectus, intermissus, ut: Interpositis quinque diebus. Plin. 18. c. 16.

Interpositus as, m. idem atque interpositio, ut: Tum ipsa (Lacina) incidens in umbram terrae, cum est e regione Solis, interposita, interjectus, terra repente deficit. Cic. 2. n. d.

Interpremo is, pressi, pressum, premere, intercludere. Plaut. Rud.

Interpres is, c. est internuncius, ut: Conditio tibi nova luculentia fertur per me interpretum, ich verkündige dir einen

neuen und guten Vorschlag: Mil. glor. 4. 1. 6.

b Interpres est, qui ex una in aliam vertit linguam, ein Dolmetscher. Cic. de opt. generis Oratorum.

Per interpretem pronuntiare. Curt. 1219.

c Interpres, i. e. qui obscurum, seu sedato animo, nulla quaeq; exponit, ein Aufleger & Erklärer. Plaut. Poen.

Interpretamentum i, n. idem atque interpretatio. Gell. 6. c. 2. Interpretatio oris, f. expositio, Auflegung / Erklärung. Cic. in Part.

Interpretatio benigna. l. 2. ff. de liber. & posth.

b Interpretatio quaedam probabilis & non necessaria. l. 1. C. de Profess. qui in urb. const.

c Interpretatio necessaria & non generalis, ut iudicis. l. 13. ff. de legib.

d Interpretatio probabilis necessaria & generalis, sed non in scriptis, sunt redigenda & sunt consuetudines. l. 37. ff. cod.

e Interpretatio, (inquit autem ad Herenn. l. 4.) est, quae non iterans idem reintegrat verbum, sed id commutat, quod positum est, alio verbo, quod idem valet.

f Interpretatio, conjectura & iudicium. Liv. 2. U. C. Interpretatus a um, expositus, explicatus, aufgelegt / erklärt / verdolmetschet. Cic.

Interpretum ii, n. & interpon-

dium veteres glossa interpre-
santur παράλληλον, i. e. nu-
merum & pondus, ad vicem
alterius, quod quasi libratur
& rependitur. Nam & pro
precio emtionis loco apud Cal-
siodor. interprecium est, quo
velut interposito precio aliud
aliquid emitur. Martin.

Interpretor aris, atus sum, in-
terpretari est exponere, expli-
care, auflegen / ut: Nec quic-
quam aliud est Philosophia,
si interpretari velis, quam stu-
dium sapientia. 2. Off.

b Interpretari aliquid vid in
mitiorem partem, aufs beste et-
was auflegen / das beste von
einem Ding reden. pro Mur.

c Interpretari est dicere,
ut: Veremur, ne interpretentur,
illud quod oppidum ab Italia non
satis abesse, wir besorgen uns/
sie mögten sagen/ es were auch
diese Stadt nicht weit gnug von
Italia. lib. 3, 7. Att.

Interpunctio onis, f. distinctio.
Cic. pro Muræ.

Interpunctum i, n. idem, ut
Clausulas enim interpunctarum causa interdum creabatur,
verborum anima interclusio & ejus imperii quinque dies tan-
& angustia spiritus attule-
runt. Cic. 3. Orat.

Interpunctus a um, quod punctis
distinctum est. Cic. 2. Orat.

Interpurgo as, are, pro purga-
re, aut circumpurpare. Plin.
1. 18. c. 16.

Interputo as, are, quasi per cir-

cuitū putare & purgare. Col. 3.
Interqueror interquestus sum, in-
terea quæri, ut: Aetolorum
principes interquesti sunt,
quod non idem erga suam
gentem Romanorum animus
esset post victoriam, qui in
bello fuisset. Liv. 3. Dec. 4.

Interquiesco is, ere, idem quod
quiescere. Cato. Cic. de Orat.
Interrado is, ras, rasum, inter-
radere, idem quod circumra-
dere, beschaben / abschaben.
Colum. de arb. c. 19.

Interrasilis e, c, limatus. Plin.
1. 12. c. 19.

Interregnum i, n. appellatur id
tempus, quo regnum vacat,
h. e. antequam in demorui
locum novus rex præsiciatur.
Liv. 1. Decad. 1.

b Interregnum aliquando
dictum est, cum loco magistra-
tus interrex creatur. Liv.

Interrex regis, m. qui regis de-
mortui locum tenet, donec al-
lius substituitur. Cic. de leg.

b Interrex, (inquit Alco-
nius in Milonianam,) commito-
tus ejus imperii quinque dies tan-
tum erant. Substituatur autem
illi & alter & tertius, donec crea-
ti essent ordinarii magistratus.

Interritus a um, imperterritus,
unerschrocken. Ovid.

Interrogatio onis, f. questio,
eine Frag/ unde signum inter-
rogationis (?)

Instare interrogationi. Qvin-
til. 5. c. 7.

b Interrogationum plu-
rium fallacia, in Logica dicitur, citur, qui stipulatur: & inter-
quando diversa interrogantur rogari, qui spondet. 1. 1. §. 1. ff. de
dubie & captiose.

c Interrogatio Oratoribus
est Figura sententia, qua inter-
rogando affirmamus.
Interrogatiuncula e, f. Dimin.
idem. Cic. in Parad.

Interrogative, Adverb. modo in-
terrogandi, Frag. weise. Asc.

Interrogativus a um, ad inter-
rogationem spectans, ut: Pro-
nomen interrogativum, quo
interrogamus, ut: Quis? et
Grammat.

Interrogatorius a um, ut: In-
terrogatoria actio. tit. ff. de
interrogat. in jur. fac.

b Interrogatoria sunt, quæ
facit pars testibus productis con-
tra se, (vulgò Fragstücke /)
& dantur super articulis, &
formantur per circumstantias
causæ ac personarum. Gloss. in
c. præf. de test. b. 1. 6.

Interrogo as, are, petere ab ali-
quo noscendi gratia, fragen/
ut: Ibi illa interrogat illam,
Qui scis? qui id dixit tibi?
Plaut. Epid.

b Interrogare, pro accusa-
re. Tacit. 13.

c Interrogare dicitur etiam,
qui quæstionem habet. 1. 1. §. 21.
ff. de quæst.

d Interrogari dicuntur ser-

vi per quæstiones & tormenta.
1. 27. ff. ad leg. Jul. de adult.

c Interrogare quoque di-
rum fallacia, in Logica dicitur, citur, qui stipulatur: & inter-
quando diversa interrogantur rogari, qui spondet. 1. 1. §. 1. ff. de
dubie & captiose.

v. obl. & l. 6. ff. de duob. reis.
Interrumpo is, rupi, ruptum,
est Figura sententia, qua inter-
rogando affirmamus.
Interrumpere, est rumpere, me-
dium effringere, zerrissen / zer-
brechen / zerrütten / ut: Pontes,
quos feceram, interrupi. Liv.
2. ab urbe.

b Interrumpere ordinem,
est interturbare, zerrütten / Un-
ordnung machen. Colum.

c Interruptus multâ va-
rietate temporum, durch die
Veränderung der Zeit verhin-
dert. Lib. 5. ep. 8.

d Interrumpere, aliquid di-
centem facientemve impedire.
Cæf. 1. Civ.

e Interrumpere res, die
Sachen unternehmen / nicht in
der Ordnung behaltē. Curt. 223.
Interrupte, Adverb. incisè, vel
casim, aut divisè, zerteilt/
zertrennet / zerrißen. Cic. 2. Or.

Interruptio onis, f. divisio, Zer-
trennung / Zerteilung,
Interruptus a um, divisus, zer-
theilt / zertrennet / zerrißen /
ut: Interrupta acies. Liv. 6. Pu.

b Itinera interrupta &
impervia. Tacit.

c Interrupta & morientes
voces. Cic. pro Cæf.

d Interruptus, non conti-
nuatus. Cic. 3. Orat.

Interfalcium *is*, *n.* interfal-
mia spatia inter remiges. Vi-
truv. Budæus.

Interfalcium *is*, *n.* spatium
quod interfalcibus est. Sipo.

Interfalcio *is*, *scidi*, *scissum*, in-
terfalcere, per medium scin-
dere, zerschneiden / von ein-
ander theilen. Liv. 8. Pun.

Interfalcio *is*, *ere*, in medio scri-
bere, dazwischen schreiben.
Plin. epist.

Interfalcio *as*, *seui*, *sectum* &
secatum, interfalcere, per me-
dium secare, durchschneiden.
Aut. ad Herenn.

Interfalcio *onis*, *f.* Durchschnei-
tung / Durchschnitt. Vi-
truv. 3. c. ult.

Interfalcio *is*, *sepsi*, *septum*, inter-
falcere, veluti sepius quibus-
dam intercludere & iter im-
pedire, mit einem Zaun un-
terscheiden / dazwischen zäu-
nen. Liv.

b Interfalcio urbem vallo.
Liv. 5. bell. Pun.

Interfalcium *i*, *n.* ein Schieds-
Wand.

b Interfalcium narium, di-
citur *os*, quo naves inter-
ficiuntur.

Interfalcio *is*, *seui*, *situm*, inter-
falcere, implantare, mit unter-
streuen / dazwischen säen / o-
der pflanzen. Colum. 3. c. 17.

Interfalcio *is*, *seui*, *sertum*, in-
terfalcere, interponere, dazwi-
schen legen od setzen. Plin. ep.

Interfalcere *causam*, Ur-
sach anführen. Corn. 25.

Interfalcio *is*, *ere*, pro consistere
in medio spatio. Quint. 8. c. 3

Interfalcio *a um*, mit unter-
gestreuet / bestreuet.

Interfalcio *onis*, *f.* Erhöhung
des Odems. Cic. 3. Orat.

Interfalcio *as*, *are*, de medio seu
per medium spirare, ut: Manu
comprimito acina, ut combi-
bant aquam marinam: ubi
impleverit dolium, operculo
operito, quod interfalcit. Cato
cap. 112.

Interfalcio *is*, *stravi*, *stratum*, in-
sternere, in medio sternere, in-
terlinere, dazwischen streuen.
Justin. 1. 1.

Interfalcio *is*, *stinxi*, *stinctum*,
interfalcere, per intervalla
aliqua extinguere. Fest. antiq.

Interfalcio *onis*, *f.* cessatio, va-
cuatio. Gell. 20. c. 1.

Interfalcio *i*, *n.* distantia, in-
tervallum, die Weite oder
Raum zwischen zweyen Din-
gen. Macro.

b Interfalcio Luna, dici-
tur interlunium. Apul.

Interfalcio *as*, *are*, intercedere.

Interfalcio *is*, *strepui*, *strepitum*,
interfalcere, strepitum emit-
tere inter alios. Virg. 9. eclog.

Interfalcio *is*, *stinxi*, *stinctum*,
interfalcere, idem qd strin-
gere. Plaut. Aulul.

Interfalcio *is*, *ere*, simul construe-
re, coaptare, componere. Silius.
Inter

Interfalcio *es*, *fui*, *esse*, *est* in me-
dio esse, darunter seyn / bey-
wohnen / ut: Interesse concioni. R. XIV.

Cum praeesse universis
providentiam probaremus, & du me-
interesse nobis Deum. Senec. de beneficiis. And. 4. 4. 56.

Provident.
b Interesse est differre, ut:
Hoc pater & dominus interest, he / daß nicht viel zu unserm
das ist der Unterschied zwischen
einem Vater und Herrn / dabey
erkenne man / ob einer ein vä-
terliches oder herrliches Ges-
müth habe. Adelph. 1. 1. 51.

c Hoc inter me & illos in-
terest, das ist der Unterschied
zwischen mir und ihnen. 1. 8. 15
Attic.

d Interest inter vita di-
gnitatem summorum atq; infimo-
rum. pro Mil. VI.

e Interest, es ist dran ge-
legen / ut: Permagni interest, es esse, &c. 1. 65. §. 2. ff. ad Trebell.
ist sehr viel dran geleg. 1. 11. 16. l. 1. §. 13. ff. de inspic. ventr. l. 1.

f Multum interest rei fa-
miliaris tuae, es ist dir in dei-
nem Haus. Wesen viel dran ge-
legen. lib. 4. ep. 10.

g Si quid est, quod nos sci-
re, nostram aut ipsorum interest, quorum officium spectat, & per-
tinet, si sich was begibt / in wel-
chem / daß wir es wissen / uns
oder ihnen an gelegen. 1. 2. ep. 4.

h Mea multum, tua nul-
lam in partem interest, nur ligt
viel / dir nichts dran. 1. 13. ep. 1.

i Quid quaso ejus inter-
erat? lieber was giengs ihn an?
pro S. R. XXX.

k Ad rem nihil interest, es
dio esse, darunter seyn / bey-
wohnen / ut: Interesse concioni. R. XIV.

l Interesse paulum censet,
providentiam probaremus, & du me-
interesse nobis Deum. Senec. de beneficiis. And. 4. 4. 56.

m Ad nostram laudem non
multum video interesse, ich se-
he / daß nicht viel zu unserm
Ruhm dienende daran gelegen.
Lib. 5. Ep. 12.

n Haud sane multum mea
interfuerit, usum factum vi-
deam, an futurum esse multum an-
te viderim. 1. 10. epist. 7. Att.

o Interesse tam publice
quam privatim dicitur. Publi-
ce interest, quod in commune ex-
pedit, & ad totius utilitatem per-
tinet, veluti rerum judicatarum
auctoritatem servari, partus non
subjici, dotes mulieribus salva
legi / ut: Permagni interest, es esse, &c. 1. 65. §. 2. ff. ad Trebell.
ist sehr viel dran geleg. 1. 11. 16. l. 1. §. 13. ff. de inspic. ventr. l. 1.

p Interesse privatim est,
quod ad singulorum utilitatem
spectat. 1. 71. ff. de effict.

q Quorum interest, pro, ad
re, nostram aut ipsorum interest, quorum officium spectat, & per-
tinet, si sich was begibt / in wel-
chem / daß wir es wissen / uns
oder ihnen an gelegen. 1. 2. ep. 4.

r Interesse definiti potest,
quod alicui debetur, vel quia
lucrum aliquod impeditum est
1. 13. ff. Rat. rem. hab.

s Intertaleo *as*, *are*, antiquum ver-
bum, de videre. Varro.
Intertextus *a um*, eingeworben /
oder

Intertextus *a um*, eingeworben /
oder

Intertextus *a um*, eingeworben /
oder

oder gewircket / mit einge-
flochten / ut : *Intertexta ve-*
stis. Quint.

b *Intertexti flores hederis*
Ovid. 6. Metam.

Interrignium ii, v. *interval-*
lum, quod est inter tigna. Vi-
truv. 4. c. 2.

Interringo is, ere, mit unter-
sprengen / ut : *Interringis au-*
reis guttis. Plin. 36. c. 8.

Intertius, *sequester tertius*; quod
duo sequuntur; inde intertia-
re, apud sequestrum depone-
re. Martin.

Intertraho is, ere, de medio tra-
here. Plaut. Amph.

Intertrigo mis, f. malum est
quoddam, cum femina equi-
tatu, aliarve simili de causa
atteruntur, adurunturq; frati-
reibung / vulgo der Wolff.

Intertrimentum i, n. ab eo, quod
duo, quae inter se trita sunt,
etiam diminuta sunt, Abnüt-
zung / Abreibung / Schade.
Varr. 4. Ling. L.

b Nunc cum sine magno
intertrimento non potest haberi,
quidvis dare cupis. Cic. 3. Verr.

c *Intertrimentum* pro eo
vanida argenti parte, quae in ex-
coctione deperit, Abgang des
Silbers im Schmelzen. Liv.
2. Maced.

d *Intertrimentum* pro eo,
quod in una quavis re deperditur
ac decedit. Liv. 4. Maced.

Intertritura a, f. idem. L. 43. S. ult.
ff. pignor. action.

Interturbatio onis, f. interpellatio,
Unruhe / ut : *Ipseque vale-*
tudinem excusans patri, animi
quodq; mirabilem interturban-
tionem cum quareret, &c.
Liv. 3. Pun.

Interturbo as, are, valde tur-
bare, verunruhigen / verwir-
ren. Ter. Andr.

Intervaco as, are, in medio va-
cuum manere. Col. 6. c. 32.

Intervallatus a um, intermit-
tens, ut : *Intervallata febris*.
Gell. 17. c. 12.

Intervallum i, n. spatium, pro-
priè est inter palos, vallum ca-
strense constituentes; hinc spa-
tium quodcumq; intervallum
dicitur, ut : *Paribus intervallis*
Harudes, Marcomanos, omne-
que aciem suam rhedis & car-
ris circumdederunt. Caesar. 1.
Bell. Gall.

Pari intervalla distans Pon-
tico & Cilicio mari, in gleicher
Weite vom Ponto Euxino und
Ägäischen Meer gelegen. Cur-
tius 126.

b Longo vel magno inter-
valla Cicero loquitur, pro vul-
gato illo; Longo tempore post.
Curt. 1505,

Satis longo intervalla post
iterum advocantur, lange Zeit
hernach werden sie wieder her-
ben gefordert, pro Cl. vide pro
Mil. XII.

c *Studia*, quae longo inter-
valla intermissa, revocari, die
jenis

jenige Arbeit / welche unter der
Hand lag / habe ich lange Zeit
cultatem & minus commodam
der zur Hand genommen. Acad. toni cum
sempronio collationem,
d Longo intervalla judi-
carii usurpatur. Music. Mar-
cium hoc primum committitur, gar. Philol.

es ist lang kein Gericht gehabt
ten worden / diß ist wieder das
erste. pro S. R. IV.

e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

f *Multis de causis* vellem
me convenire potuisses primum,
ut te, quam jamdiu plurimi fa-
cio, tanto intervalla viderem.
Lib. 15. Ep. 14.

g Postremo ut nostra ami-
cicia, quae longis intervallis tem-
porum interruptam consuetudi-
nem habuit, confirmaretur ve-
hementius. Lib. 15. Ep. 14.

h *Intervallum Computistis*
est distantia inter duas Epochas;
quale est tempus inter creatio-
nem & diluvium.

i *Intervallum in fastis* a-
liud est majus, ut inter Festum
Trinitatis, & primam Domini-

nam Adventus; aliud minus, inter
Natalem Christi, & Esto mihi.

k *Intervallum musicum* interlabens,
usitatum est, quod propter ca-
nendi facilitatem in usu est fre-
quentius, ut inter sonos duos
uno gradu à se invicem distan-
tes; Vel quo soni salutatim li-
deret, & accessionis nomine pro-
mittitur, vel etiam novandi a-

l *Intervallum inusitatum*
quod propter canendi diffi-
cultatem & minus commodam
der zur Hand genommen. Acad. toni cum
sempronio collationem,
d Longo intervalla judi-
carii usurpatur. Music. Mar-
cium hoc primum committitur, gar. Philol.

m *Intervalla honorum*,
sunt vaca-
tionum concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

n *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

o *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

p *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

q *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

r *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

s *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

t *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

u *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

v *Intervalla* concessa tempora his, qui
e Longo intervalla ad ead
eosdem vel alijs honores, ea-
literas do, ich hab lang nicht an demq;
vel alia munera denno vo-
dich geschrieben.

cipere. l. ult. ff. de minoribus.
Intervenium *ii*, *n*. spatium illud,
quod est inter *venas* terre.
Vitruv. l. 8.

Interventor *oris*, *m*. qui inter-
venit & impedit agentem ali-
quid, der dazwischen kömmt/
und verhindert. Cic. de Fato.

b Interventor pro fidejus-
sore, qui alieno nomine obliga-
tur. l. 7. fin. ff. de obseq. à lib.
part. l. ult. §. ult. ff. de usur. re
judic.

Interventus *us*, *m*. Dazwischen-
kunft/Hintermiß / nullo ma-
lorum interventu. Cic. l. n. d.

b Interventus noctis, durch
Einschlafung der Nacht. Cael.
3. Gall.

Interverto *is*, *verti*, *versum*, in-
tervertere aliquem aliquare
est callide surripere alicui ali-
quid, einen listiger Weis-
umb etwas bringen / ut: U-
tine, si posset, muliere inter-
verteret, daß er mich / wenn
er könnte / umb die Dirne
brächte. Pseud.

Candelabrum, quod rex
Egypti Jovi Capitolino dono cu-
lerat, à Verre interversum esse
conqueritur. 6. Verr.

b Intervertere est deco-
quere, verschwenden / ut: No-
vies millies sestertium paucissi-
mis mensibus interversis credi-
tur. Tac. l. 8.

Intervigilo *as*, *are*, mit unter-
wachen / ut: Somno uxor

parcissimo, & quasi intervi-
gilo. Senec. epist.

Intervireo *es*, *ere*, inter alios co-
lores virere, mit unter grün
seyn. Claud. de rapt. Prof. 2.

Interviso *is*, *ere*, quasi iterum
vel interdum visere. Plaut.
Aulul.

Interula *a*, *f*. indusium, ein
Hemdd. Hor. Martial. & Apul.
Interundo *as*, *are*, ut: Segmen-
tis nigrantibus interundari,
schwarze Striche haben. So-
lin. 420.

Intervomo *is*, *ere*, intersecare.
Lucret.

Interusurium *ii*, *n*. eademmodum
est vel usus medii temporis.
l. 82. ff. de leg. 2.

Intestabilis *e*, *c*. dicitur, qui ne-
que testamentum facere, nec
testis adhiberi potest; item is,
cui alius testimonium dicere
nequit. l. 18. & l. 26. ff. quate-
stament. fac. poss.

b Intestabilis *e*, *c*. pro de-
testabilis. Gell. 7. c. 18.

Intestato, Adverb. sine testamen-
to, ut: Si paterfamilias inte-
stato moritur, familia, pecu-
niaq. ejus agnatorum genti-
liumq. esto. Cic. l. Invent.

b Ab intestato heres exi-
stere. l. 93. ff. de acquir. vel o-
mitt. hæred.

Intestatus *a*, *um*, ut: Intestatus
mori, significat ohne Testa-
ment sterben.

Haud heres est Cluentia.

intestatum dico esse mortuum.
in Verr.

b Intestatus est, cujus ver-
bis non adhibetur fides, quive
testis esse non potest. Pompon.

c Intestatus est, qui nullus
convictus est testibus, der nicht
überwiesen ist. Mil. Glor.

d Intestatus quatuor mo-
dis dicitur: Primò, qui omni-
no testamentum non fecit: Se-
cundò, qui non jure fecit: Ter-
tiò, cum id, quod fecerat, ru-
ptum irrumve factum est:
Quartò, si ex testamento nemo
heres exiit. Schard.

Intestinum *i*, *n*. ein Darm / ut:
Intestina crassa, die dicken
Därmer.

b Intestina tenuia, die dün-
nen Därmer. Vesling.

Intestinus *a*, *um*, dicitur, quod
est intimum, inwendig / ut:
Dolor intestinus, ein Privat-
Anligen/ein sonderliches An-
ligen. l. 4. §. 5.

b Intestinum scelus, ein
innerliches Unheil/ innerlicher
Krieg. l. 5. §. 2.

c Intestinum bellum, ein
bürgerlicher Krieg.

d Intestinum odium, i.e. oc-
cultum & magnum. Liv. 2. ab
Urbe.

e Intestina agnitudo in-
commoda, Bauchbeschwerung.
Solin. 917.

Intexo *is*, *texui*, *textum*, intex-
re, innedern, involvere, drein

weben / ut: Intexere literas va-
stibus. Plin. 13. c. 11.

b Intexere facta alicujus
charis, eines Thaten zu Pa-
ter bringen / oder aufzeichnen.

c Intexere pro implicare.
Cic. 2. de nat. deor.

d Intexere aliquem, i.e. lo-
quentem inducere, ut sit in Dia-
logis. Cic. Att.

Inthronizo *as*, *are*, in throno
collocare. Martin.

Intimatio *onis*, *f*. à Scholasticis
sumitur pro *πρὶς ὁπίσθαι*, qua
aliquid alteri sit intimum;
Sumitur etiam pro edicto, in-
terdicto, programme.

Intimè, Adverb. optimè, inntig-
lich / ut: Intimè commendari.
Cic. ad Quint.

Intimo *as*, *are*, est denunciare,
ankündigen / anmelden. l. 2.
C. de judic.

Intimasse filio, ut milites
scriberet. Liv. 4. ab Urb.

Intimus *a*, *um*, quod est maximè
intus, zu innerst / ut: Traxi
ex intimo ventre suspirium.
Plaut. Trucul.

In intimum se conjicere,
sich in das innerste Gemach
begeben. pro Cael. XXIX.

b Intimus est charus, fa-
miliaris, ein geheimer vertrau-
ter Freund / ut: Tanta est inti-
morum Caesaris multitudo, ut ex
his potius aliquis effluat, quàm
novus sit aditus, der Caesar hat der
guten Freund so viel / daß viel
eher

eder jemand davon sich verlie-
re/ als daß ein neuer angenom-
men werde. Lib. 6. 19.

c In intimis alicuius esse,
est valde ab aliquo amari, einem
sehr lieb seyn. Cic. ad Att.

d Intimum habere ali-
quem, einen zum vertrauten
Freunde haben / ut: Scis, post
illa quam intimum habeam te,
& mea consilia ut tibi credam
omnia. Eun. 1. 2. 47.

e Intima sunt, quæ aliis
secreta, sive arcana. l. 3. ff. de
rec. qui arbitr. recep.

Ad intima istorum confi-
lia pervenimus, wir können auff
ihre geheime Rathschläge.
in Verr.

Penitus ex intima Philoso-
phia haurienda juris disciplina
est. die Rechtslehre muß aus
den allerinnersten Gründen der
Philosophie genommen wer-
den. de Legib.

Intinctio onis, f. Eintundung.
Plin.

Intinctor oris, m. qui intingit.
idem,

Intinctus us, m. condimentum
ad condienda obsonia, eine
Zietsche/Zundse. Plin. 15. c. 29.

Intingo is, ere, madefacere, be-
mestare, einrunden/naß ma-
chen / ut: Calamum intinge-
re. Quint.

Intingere in acetum. Cato.

b Intinctum arte, künst-
lich. Cic. 2. Orat.

Intolerabilis e, e. est, quod fer-
ri non potest, unleidlich/ un-
erträglich. l. 4. ep. 3.

Intolerabilis dolor. Cic. 4.
Acad.

b Intolerabile frigus, Cic.
pro Rosc.

c Intolerabilis insolentia.
Cic. ad Quint.

Intolerabiliter, Adv. supra mo-
dum, ita ut ferri non possit,
unerträglich / unerleidllich.
Colum.

Intolerandus a um, idem quod
intolerabilis. Cic. 7. Verr.

Intoleranda hyems. Liv. 5. U.

Intolerans tis, o. qui tolerare
non potest, impatiens, impo-
tens, der nichts leiden kan
oder mag / ungeduldig / ut:
Intolerantissima laboris corpo-
ra. Liv. 10. Urb.

b Et loquimur de Alexan-
dro nondum demerso secundis re-
bus, quarum nemo intolerantior
fuit. Liv. 9. U.

Intoleranter, Adv. impatien-
ter, ut: Intoleranter dolere.
Cic. 2. Tusc.

Intolerantia e, f. impatientia,
Ungeult/Unleidligkeit/ ut:
Quis eum cum illa superbia
atq; intolerantia ferre potui-
set? Cic. pro Cluent.

Intondeo es, ere, circumtonde-
re, beschneiden / abscheeren /
abschneiden. Colum.

Intono as, tonui, intonare, idem
quod tonare & sonum emit-
tere,

tere, tönen. Cic. 1. divin.
b Intomuit ingenti latratu
canis, der Hund bellte grausam
sehr. Plin. 8. c. 40.

c Intonare, iracundè dice-
re, & cum quodam vocis impe-
tu loqui. Liv. 3. U.

Intonsus a um, non tonsus, un-
beschnitten / ut: Intonsa oves.
Colum. 7. c. 3.

Intorqueo es, torse, tortum. in-
torquere, circumtorquere &
inflectere, umbdrehen / umb-
winden. Colum. de arb. c. 23.

b Intorquere telum in ali-
quem, quod & contorquere di-
citur, h. e. vibrare, nach einem
schleßen. Cic. de Arusp.

Intortè, Adv. gedrähel / ge-
wunden. Plin. 16. c. 16.

Intortus a um, obvolutus, per-
plexus, gewunden/gedrähel/
ut: Funes intorti. Ov. 3. Met.

b Intortus caudex, h. e. quæ
circumflexus vel inflexus. Plin.
1. 12. c. 15.

c Intorta oratio, pro ob-
scura, ambigua. Plaut. Cist.

Intra, Præpositio est, Accusati-
vum regens, ut: Intra oppi-
dum, i. e. in oppido, innerhalb
der Stadt.

b Intra modum, intra le-
gem dicimus, quod vulgò, minus
quam docet, minus quam opor-
tet, weniger denn es seyn sol/
weniger als sonst zugelassen /
ut: Modicè hoc faciam, aut etiam
intra modum, ich wilß gleich

machen/oder auch wol weniger/
denn es seyn solte. Ep.

Ne amicis nihil tribuamus,
epistulam ut a non modo non con-
tra legem, si ulla nunc lex est, sed
etiam intra legem, damit wir
unsern Freunden etwas zu wil-
len seyn mögen / sind wir mit
ihnen lustig / nicht allein nicht
wider die Ordnung / wenn an-
ders jeso eine Ordnung ist/son-
dern auch weniger / denn die
Ordnung vermag. Ep.

c Intra viginti dies, i. e.
in spatio viginti dierum, inner-
halb zwanzig Tagen. Curreal.

d Intra hos proximos de-
cem annos, innerhalb den nech-
sten zehn Jahren. Plin. Epist.

e Intra me futurum est,
i. e. apud me & secreto, es sol
plexus, gewunden/gedrähel/
ut: Funes intorti. Ov. 3. Met.

f Interiora vocat Cicero,
quæ vulgus secretiora & penitio-
ra, ut: Nunc interiora vide-
mus, last uns auch nun die ge-
heimere Sachen beschyn. de D.

Interiores & recondita li-
tera, geheime Schreiben. de N.

g Interior epistola, i. e. media,
ut: Quod in interiore epistola
scribis, was du in deinem mit-
lern Schreiben meldest. Q. Fr.

h Interior est illi, i. e. pro-
pius vel magis attingit illum, er
ist jenem näher zugerhan. de Or.

intractabilis e, e. quod tractari
non potest, raub/ungeschlachtet/
das sich nicht gewinnen läßt.
set.

set / ut : *Bruma intractabilis*.
Virg. 1. Georg.

b *Intractabilis animus*. Sc.
nec. Hipp.

Intractatus a um, ut : *Intracta-*
tus & novus equus, ein neues
und unabgerichtetes Pferd.

Cic. de Amic.

Intrahō is, ere, est contumeliam
intorquere. Festus.

Intraneus a um, internus. Sidon.

Intremisco is, ere, idem atque
intremo. Plin. 2. c. 79.

Intremo is, ere, tremere, exsit.
tern. Plin. 2. c. 8.

Intrepidē, Adv. audacter, sine
pavore, unerschrocken. Liv.
6. Pun.

Intrepidus a um, qui nihil ti-
met, impavidus, unerschro-
cken/herghafft / ut : *Vultus in-*
trepidus. Ovid. 13. Metam.

Intrico as, are, implicare, ver-
wickeln/verworrē. Plaut. Pers.

Intrinsecē, Adv. verb. idem atque
internē.

Intrinsecus, Adv. verb. inwendig
ut : *Lata vasa in modum pa-*
tinarum fieri jubeat : eaq; in-
trinsecus & extrinsecus, &
intrā diligenter picata esse de-
bebunt. Plin.

Intrita z, f. vel

Intritum i, n. Genus edulii ex
allis, caseo, oleo, ovīs & por-
ro concinnatum : ita dictum,
quod in mortario teratur.
Donat.

b *Intrita, calicis genus*, ea-

que maximē, quae non statim
gleba ad opus confertur, sed tem-
pore maceratur atq; fermente-
scit. Herm. in Plin. 36. c. 23.

c *Intrita* apud Catonem
emplastri genus ad infusionem ac-
commodatum.

Intrō, Adv. hinein / drinnen
ut : *Intrō ad nos venit errans*,
i. e. in domum nostram. Te-
rent. Eun.

Intrō ferre cibum. Cic. 7.
Verr.

Intrō as, are, est ingredi, hinein
gehen / ut : *Intrare adem vel*
in adem, in die Kirche gehen.
Sveton.

b *Intrare in alicujus sa-*
militariatem penitus, in eines
geheime Freundschaft kommen.
lib. 1. ep. 1. Qy. Fr.

c *Intrant ur̄s* & *vehabula*;
h. e. transgunt. Martial.

d *Intravit animum mili-*
taris gloria cupido. Tacit. in
vit. Agt.

Pudor & gloria intrat ali-
quem. Tacit. 1.

Intrōcedo is, ere, hinein gehen.
Apulci.

Intrōcludō is, ere, in interiori-
bus claudere, darinnen ver-
schließen. Senece.

Intrōdo as, are, hinein geben/
dargeben. Cic. pro Cecin.

Introductio onis, f. Einleitung/
Einführung / ut : *Fam verō*
ō di boni remperditam ! etiam
noctes certarum muliarum at-

que adolescentulorum nobi-
lium introductiones nonnullis
judiciis pro mercedis cunctu-
lo fuerunt. Cic. Att.

b *Introductio*, pro instru-
ctione, doctrina, ipso eruditionis
principio. Siponun.

Intrōduco is, auxi, ductum, in-
trodúcere, immittere & in-
tra aliquem locum ducere,
hinein führen oder leiten / ut :
Introdúcere praesidium in oppi-
dum. Caes. 1. Civ.

b *Introducuntur persona in*
Dialogis. Cic. de Amic.

c *Introdúcere*, pro indu-
cere. Cic. ad Att.

d *Introdúcere*, pro pone-
re, constituere, instituere. Bud.
Introeo is, iui, itum, ire, ingre-
di, hinein gehen / ut : *Introire*
in ades. Plaut. Amph.

b *Introire in vitam*, i. e.
nasci. Cic.

c *Introitur*, Impersonali-
ter, man gehet hinein. Varro 1.
6. 63. & Cato.

Introfero is, tuli, latum, intro-
ferre, hinein tragen. Cic. 7.
Verr.

Introgredior eris, gressus sum,
introgredi, hineingehen / ut :
Postquam introgressi, & co-
ram data copia fandi. Virgil.
1. Aeneid.

Introitus us, m. ingressus, ein
Eingang / ut : *Clandestini*
introitus.

b *Introitus militum*. 1. pen.
ff. de leg. III.

Intromitto is, misi, missum, mit-
tere, hinein lassen. Plaut. Ter.
Introsūm vel introsus, Adv. verb.
quasi intra versus, hinein
warts. Liv. Cael.

Introsūmpō is, ere, quasi cum
impetu introire, mit Gewalt
hinein brechen / oder sollen.
Plaut. Amph.

Introspectio is, introspecti, Fura,
ere, introsus aspicerē, dili-
gentissime videre, hinein se-
hen/steifig betrachten.

b *Introspecte penitus in o-*
mines Reip. partes. Cic. pro Font.

c *Introspecte in mentem tuam*
ipse, bedende dich selbst. Cic.
2. Finib.

Introvoco as, are, in domum vo-
care, hinein rufen oder for-
dern. Liv. 10. U. Cic. 7. Verr.

Intrudo is, trusi, trusum, intru-
dere, hinein tringen / od sto-
sen. Cic. pro Cecin.

Intubaceus a um, quod est ex
intubo, vel ad intubum spe-
ctat, ut : *Folia intubacea*. Plin.
1. 27. c. 12.

Intubus i, m. vel
Intubum i, n. idem ac *intybus*.
Plin. 20. c. 8.

Intueor eris, intuitus sum, in-
tueri est videre & cominus a-
spicere, anschauen / ut : *Quid*
ut noverca me intueris? Ho-
rat. Epod. 5. 2.

Quanta sit rei altitudo, in-
tueri, sehen / wie hoch ein Ding
sey. Curt. 121.

b Intueri aliquem, ein
Absehen auff einen haben / sich
an einem bespiegeln / ut: Graci-
sic te ita viventem intuebuntur,
ut quendam, ex annalium me-
moria, aut etiam de cælo divi-
nam hominem, esse in provin-
ciam delapsum, putent. lib. 1. ep. 1.
Qv. Frat.

c Intueri se, est seipsum
excutere & examinare, ut: Qui
alterum incusat probri, eum ipsum
se intueri oportet, wer einem
was böses Schuld geben wil/
sol sich selbst bey der Nasen glei-
hen. Trucul. 1, 7, 58.

d Intueri terram, die Au-
gen niederschlagen. III Cat. V.

e Intueri in summos ho-
mines, est summorum hominum
mores circumspicere, sehen / wie
sich vornehme Leute verhalten.
1. de Orat.

f Alienam opulentiam for-
tunam non æquo animo intue-
ri. Corn. 342.

g Acri animo & attento
intueri aliquid, etwas in ge-
naue und fleißige Betrachtung
ziehen. Cic. de Fin.

Intuitus us, m. Ansehung / An-
schauung / ut: Abios hilarior
intuitu. Plin. 16. c. 10.

b Intuitu, i. e. contempla-
tione, ratione, gratia. l. 67. §. 1.
ff. de rit. nupt. l. 47. §. ult. ff. de
fideiuss. l. 5. ff. de bon. daran. l.

16. ff. de alim. vel cib.

Intumescere, ere, vel

Intumescere is, era, inflari, auff-
schwellen / dick werden / ut:
Intumescens fluctus. Plin. 2. 81.

b Intumescens locus, tur-
gens & paululum altus. Colum.
fere quodam potestatis
intumescere, auff Gervolt tro-
hen. Quint.

d Intumescere alicui, pro
irasci. Ovid. 4. Pont.
Intumulus a um, insepultus.
Ovid. epist.

Intuor eris, intuitus vel intuitus
sum, intui, videre. Plaut. Most.
antiquum.

Inturbatus a um, non turbatus.
Plin. Paneg.

Inturbidus a um, non turbidus.
Tacit. 3.

Intus, Adverb. drinnen / ut: In-
tus serva. Plaut. Aul.

b Intus est, i. e. in domo est.
Plaut. Amphit.

c Intus domum nostram,
pro intra. Plaut. Milit.

d Intus sibi canere, Prov.
de eis, qui sibi, non aliis, student.
Cic. 2. leg. Agr.

Intutus a um, non tutus. Liv.
§. ab Urb.

Intybus i, f. idem ac Cichorium.
vide supra.

Invadio as, are, invadiare pe-
cuniam, pro oppignorare, in-
vadiare hominem, pro obsi-
dem dare. Calv.

Invado is, vasi, vasum, inva-
dere, impetum facere, irruere,
hinein fallen / einfallen / ut:
Invad-

Invadunt urbem somno vi-
nos, sepulchra. 2. En. 3. Curt. 15.
Invasis Xerxes Graciam
dantis copijs, quantas neq. antea,
neq. postea habuit quisquam.
Corn. 59.

b Invadere in aliquem,
einen anfallen / ut: Imperavit,
ut in Ceciniam adveniente cum
ferro invaderet. pro Cecin. 8.

c Invadere in alterius pe-
cuniam, i. e. alterius bona occu-
pare, eines andern Güter an
sich ziehen. pro S. R. §. II.

d Invadere in fortunam a-
licuius. ibid. §. V.

e Invadere in alterius
prædia. ibid. §. VII.

f Invasis mihi cupiditas,
mich ist eine Lust antommen.
Varro apud Marcellum.

g Invadere in aliquem,
ut: Tanta vis avaritia in ani-
mos eorum veluti tabes invase-
rat, es hat sich ein solcher Geiz
gleich als eine Sucht in ihre
Gemüther eingetrungen. Sa-
lust. in Catil.

Hostem à tergo invadere, einen
von hinten anfallen. Curt. 86.

g Si quis possessionem rei
ante adventum judicialis arbi-
tri violentier invaserit, domi-
nium rei amittit. l. 7. C. unde vi.

h Invadere negotia, l. 3.
ff. de oblig. & act. dicitur, qui
se negotijs gerendis nostro & sine
mandato offert.

Invaleantia a, f. adversa valetu-
do. Gell. l. 20. c. 1.

Invaleo es, ere, robur ac firmi-
tatem acquirere. Plaut. Most.

b Invaluit consuetudo,
h. e. inveteravit. Plin. epist.

Invaleo is, valui, invalesce-
re, idem atque invallere, ut:
Tenuit consuetudo, quæ quo-
tidie magis invalescit. Quint.
til. 2. c. 1.

b Invalescere aliquando
significat infirmum ac debile fie-
re, in desuetudinem venire.
Quint. 10. c. 2.

Invaleudo inis, f. valetudinis
infirmus, Schwachheit /
Krankheit. Cic. Attic.

Invalidus a um, infirmus, schwach /
kräftlos / ut: Corpus invali-
dum. Ovid. epist.

b Invalida herba medica,
h. e. infirmarum virium. Co-
lum. 2. c. 11.

Inuber vel Inhuber is, o. non
uber, leer / dürr / mager.
Gell. 20. c. 7.

Invectio onis, f. invehendi a-
ctus, Einführung / Zufüh-
rung / ut: Jam verò, & ea-
rum rerum, quibus abunda-
remus exportatio; & earum,
quibus egeremus, invectio,
certè nulla esset, nisi his mu-
neribus homines fungerentur.
Cic. 2. Off.

b Invectio, insectatio, im-
petus animi in aliquem. Cic. 2.
Invent.

Investitus a um, quod inve-
bitur. Plin. 10. c. 29.

Aaaaaa

Inve-

Invectivus a um, qui invehitur, h. e. maledictis insectatur. Unde Orationes invectivae ad versus aliquem scripta sunt, quibus in illius mores vel ingenium vel vitam invehimur.

Invectus a um, intro vectus, hineingeführet / ut: Triplix triumpho invect⁹. Virg. 8. Aen.

Invectus us, m. idem atque invectio. Plin. 4. c. 1.

Inveho is, vxi, vectum, invehere, est intro vehere, importare, einführen / ut: Alii telurem exercent, militiam alii Invenibo, Futurum, pro invenisse, merces alii suas evehant, res externas invehant, etliche bauen das Feld / etliche ziehen in Krieg / etliche führen ihre Waaren aus / und fremde Sachen dagesen wieder in das Land. Plin. 6. c. 19.

b Invehi curru, auff einem Wagen fahren. Cic. in Somn. c Invehi egro, reiten. Liv. 8. ab Urbe.

d Invehi navi, schieffen.

e Invehi in aliquem, est insectari aliquem, auff einen schelten / auff einen einfahren / ut: Invehebatur in me, er fuhr auff mich nein. l. 7. ep. 2.

Nunc vero non insultabo vehementius, nec volitabo in hoc insolentius, neq. in istum nugatorem invehar, neq. in isto testimonio commovebor. pro Flac. f Ferociter invehi in ho-

stes, den Feind tapffer anfallen. Curt. 303.

Acri impetu in hostem invehi. idem 365.

Invendibilis e, c. quod vendere non possumus, ut: Invendibilis merx, eine Waar / die niemandes Kauff / die man nicht verkauffen / oder an einen Mann bringen kann. Plaut. Pcen.

Invenditus a um, non venditus, non abalienatus. l. 10. ff. de rescind. action.

Invenibo, Futurum, pro invenisse. Nonius.

Invenio is, veni, ventum, invenire, est comperire, reperire, finden / erfahren / ut: Quod quaeritabam, filiam invenimeam. Cist.

b Invenire est acquirere, erlangen / ut: Tam aliqua invenire facile possis, quam hoc peribit, du kannst so leicht wieder zu etwas gelangen / als du dieses verlernest. Eun. 2. 1. 4.

c Invenire est cognoscere, ut: Scis, Pamphilam meam inventam civem? Eun. 5. 9. 6. Inventarium ii, n. pro repertorio & descriptione bonorum. l. 7. ff. de administr. tut. Sive est legitima bonorum per scripturam annotatio.

Inventio onis, f. Erfindung / ein Fund / ut: Hac sunt antiqua inventionis genera. Plin. 13. c. 1.

b Inventio est artificium

Logicum, quo medius terminus seu argumentum invenitur, ad aliquid probandum.

c Inventio est prima pars officii Oratorii, quam sequuntur Dispositio, Exornatio, Memoria & Actio. Quintil.

d Inventio thesauri, quae fortuito contingit, non data opera. l. 3. §. ult. de iur. fisc. & l. 1. C. de thesaur.

Inventiuncula a, f. Dimin. eine schlechte und kleine Erfindung. Quintil.

Inventor oris, m. est qui invenit, ein Erfinder / ut: Huius rationis non modo non inventor, sed ne probator quidem sum, dieses Dings bin ich weder Ursacher noch Gutheisser. pro Cecin. XXXI.

Inventrix icis, f. quae invenit, eine Erfinderin / Urheberin / ut: Princeps & inventrix belli Minerva. Cic. 3. nat. deor. b Carminis inventrix & autor. Ovid. 6. Fast.

Inventum i, n. commentum, ein erdichtetes Ding / ein listiger Fund. Terent. Heaut. Callidum inventum. Cornel. 553.

Inventus us, m. idem atque inventio. Plin. 17. c. 10.

Invenuste, Adverb. ineleganter, impolite, unlieblich / garstig / hässlich. Gell. 17. c. 12.

Invenustus a um, est, Donato etiam, quando argumentum conteste, sine venere, sine gratia,

quem respiciant omnes, ut: Adeone hominem esse inventum aut infelicem quengva, ut ego sum! sol wol auch ein Mensch so elend und unselig auff der Welt seyn / als ich bin. Ter. And. 1. 5. 9.

b Sordida res & invenusta. Catul.

Inverecunde, Adverb. absq. verecundia, unverschämt / ut: Inverecunde postulare. l. 1. ff. de postulan.

Inverecundia a, f. Unschamhaftigkeit. Senec.

Inverecundus a um, non verecundus, unschamhaftig. Svet. de clar. Gramin.

b Inverecunda frons, quae & perscripta & perscripta dicitur. Quintil.

c Inverecundum animi ingenium, impudens. Cic. 1. Inv. Invergo is, inverxi, inverctum, (secundum Diomedem) invergere, inclinare. Plaut. Capt. antiquum est.

b invergere pro infundere. Ovid. 7. Metam.

Inversio onis, f. eversio, Umbkehrung.

b Inversio (1.) est Propositionis, quae alias dicitur Conversio, sive simplex, sive per accidens, sive per contrapositionem. (2.) Syllogismi, quando mutatur ordo propositionum, aut etiam, quando argumentum contra me positum inverto, & re-

torqueo in adversarium. (3.) Similitudinis seu comparationis, e. g. ut amicus ad periculum, sic ad aurum ignis: & ut ignis ad aurum, sic amicus ad periculum.

Michael.

Inversus a um, umbgewendet, umbgekehret / ut: Manus inversa, Plin. 11. c. 25.

b Inversi mores. Horat. 3 Carm.

Inverto is, versi, versum, invertere, umbwenden / umbkehren. Terent.

b Invertere negotium ali- quod, perturbare. Cic. ad Qv. Fr.

c Invertere scrobes olei i. e. fodere locum pangendis olei idoneum. Cat. c. 27.

d Invertere se, h. e. mu- tare. Cic. de Arusp.

Invesperascit, Imperson. es röt Abend. Liv. 9. Maced.

Invesperascebat, es wut- de Abend. Tacit. 19.

Investes, inermes, dicimus, si- ut quidam volunt, impube- res vel imberbes Pallad. 11. 14.

Investigabilis e. c. pro min- vestigabili.

Investigatio onis, f. inquisi- tio inventio, Nachforschung, Nachspürung. Cic. 5. Fin.

Investigator oris, m. inquisi- tor ein Nachsucher / Nachfo- scher. Cic. de univers.

Investigo as, are, quarendo i- venire, nachforschen / nach- suchen / nachspüren / nachgrü-

beln / tractum a venatoribus, qui per vestigia ferarum quarendo inventiant, ut: Quid dare velis, qui istac tibi investiget, indicesque? Ter. Heaut.

b Incredibilis ad investi- gandum canum sagacitas na- rium. Cic. 2. de nat. deor.

Investimentum i, n. investitu- ra. Liv. 4. ab U. C.

Investio is, vestivi, vestium, investire, est quasi ornare, be- kleiden / beziieren.

Investitura a, f. est, qua quis solemnibus ceremoniis intro- ducitur in feudum, vel etiam in aliud officium.

b Investitura singulari, ut regis per sceptrum, & princi- um per vexillum.

c Investitura ecclesiastica, Abbatis per baculum, Episcopi ex annulum, Canonici per li- rum. Qua tamen cerimoniam in- vestimentorum variat. Macr.

Inveterasco is, inveterascatum, inveterascere, langvescere, un- rauglich oder schwach wer- den / veralten.

b Inveterascere, pro in- consuetudinem venire, ut die- einwohner kommen. Donat.

c Inveterascere miles dici- tur, in eo loco, ubi diu commo- rat. Cat. 1. Civ.

d Inveteravit opinio, ino- levit. Cic. 2. Verr.

Inveteratio oris, f. vetustas, an- tiquitas. Cic. 4. Tusc.

Inveteratus a um, veraltet. Cic. de Senect.

b Inveteratus dolor, ein alter Schmerz. Cic. 3. Tusc.

c Inveteratum malum, an- tiquum. Cic. 5. Phil.

Invetero as, avi, are, alt wer- den / veralten.

b Inveteravit hac opinio, pro invaluit. Cic. 2. de n. d.

Invicem, Adv. est mutuo, einander / ut: si se cognoscunt fratres postremo invicem, die- selbe erkennen endlich ein- ander als Brüder. Menzsch.

b A se invicem, inter se, a se mutuo, alter ab altero docte- dicatur pro vulgato ab invicem, ut: Invicem se mutuis exhorta- tionibus exacuere, einander an- mahnen / anfrischen. Plin. Jun.

c Sic pro ad invicem recte esse, tibi male esse, miseria est. quoque dixeris, junctim, conti- nuo, inter se.

d Invicem, idem quod per- vices, ut: Loquimur invicem est, me loquente, tu tace; te lo- quente ego tacebo, lasset unser einen nach dem andern reden. For. Rom.

Invictus a um, dicitur fortis, qui vinci non potest, unüber- windlich / ut: Unus invictus es, a quo etiam ipsius victo- rie conditio visq. devicta est. pro Marcell. IV.

b Invictus, überaus groß / ut: invicta violentia, eine sehr große Gewalt.

Invictus a um, dicitur fortis, qui vinci non potest, unüber- windlich / ut: Unus invictus es, a quo etiam ipsius victo- rie conditio visq. devicta est. pro Marcell. IV.

b Invictus, überaus groß / ut: invicta violentia, eine sehr große Gewalt.

Invictus a um, dicitur fortis, qui vinci non potest, unüber- windlich / ut: Unus invictus es, a quo etiam ipsius victo- rie conditio visq. devicta est. pro Marcell. IV.

b Invictus, überaus groß / ut: invicta violentia, eine sehr große Gewalt.

Invidentia a, f. ab invidia dif- fert, ut ebrietas ab ebriosita- te. Quippe invidia est, cum invidetur, h. e. actus ipse in- videndi; Invidentia vero est agritudo animi, qua propter res secundas alterius suscipi- tur, qua nullam jacturam af- ferant invidenti. Sipont.

Invideo es, invidi, invisum, in- videre, est dolore de rebus se- cundis alterius affici, neiden / ut: Invidere alicui, neidisch gegen einem seyn. lib. 1. ep. 1. Quint. Frat.

Dum mihi abstineant in- videre, sibi quisq. habeant, quod suum est. Curcul. 1. 3. 24.

b Marvelim mihi inimicos invidere, quam me inimicis meis. Nam invidere, alii bene esse, tibi male esse, miseria est. Qui invidet, egenus: illi, qui- bus invidetur, rem habent.

Trin. 4. 2. 30.

c Bene ei, qui invidet mihi. Pers. 5. 1. 23.

d Invidere alicui aliquid, einem etwas misgönnen / ut: Fortuna te mihi invidit. n. Fin. 9.

e Invidere est non libenter videre, oafse, nicht gern sehen / lassen / ut: Videtis judices & in- videtis, ihr sehet es / aber un- gern / mit Verdruss. pro S. R. XLIV.

f Invidere est negare, ut: Oleum ac vinum invidit. Plin. 15. c. 2.

Aaaaaa 3

Invi-

Invi-

Invi-

Invi-

Invidia q. f. Neid / Mißgunst / sumitur Active, quatenus est in invidente, ut: Magnam sentire invidiam, viel Neider haben. Curt. 2178.

In invidiam incidere vel recidere, in Mißgunst gerathen. Corn. 154. 208.

Invidia laudem virtutis tempe- obtere. Corn. 619.

Ex invidia laborare, miß- gänstig seyn. pro S. R. XLIX.

Invidia labefactari. Fin. I. XIII.

b Invidia Passive est in eo, cui invidetur ab aliis, ut: Invidia res est, man ist dem Ding nicht gut. Salust. in Jug. Invidiam non minorem ex- eipere, in grosse Mißgunst gerathen. Corn. 382.

Misericordiam sperno, in- vidiam spero, ich mag nicht / daß andere Ursach / sich über mein Unglück zu erbarmen haben mögen / sondern ich hoffe viel mehr / durch mein Wolverhalten es dahin zu bringen / daß die Boshaftigen mir mein gutes Glück mißgönnen sollen. Es ist besser Neider / als Miß- leider / haben.

Hoc animo semper fui, ut invidiam virtute partam, glo- riam, non invidiam, putarem. I. Catil. XIV.

c In invidiam aliquem vo- care, einem Mißgunst zurich- ten. pro Cecin. XXIV.

d Sustinere invidiam mo- lem, i. e. ferre magnam invidiam. I. Catil. XI.

e Invidia incendio conflagrare, i. e. invidiam opprimi & superare, vom Neid unterdrückt werden. I. Catil. XIII.

f Subire invidia tempesta- tem, ihne Feindschafft machen. II. Catil. VI.

g Invidiam alicujus effu- gere. l. 10. 7. Att.

h Esse alicui invidia & exitio, einem Mißgunst erwe- den und ins Verderben stür- gen. l. 11. 28.

i In summam invidiam adducere, einen in grosse Miß- gunst bringen. Lib. 1. 1.

Invidiam alicui facere. Curt. 1394.

k Pro salute alicujus of- ferre se invidia periculisq. omni- bus. III. Catil. XII.

l Invidia idem quod ma- lignitas, ut: Invidia temporum, böse Zeiten. Plin. epist. 190.

m Absit invidia, ohne Ruhm zu melden. Curt. 2275.

Invidia civium suorum de- bilitari. Corn. 669.

n Sub Vespasiano, licet opti- mo Imperatore, invidia in oc- culto, adulatio in aperto erat.

o Invidia virtutis comes, wer keine Neider hat / ist gewiß von schlechten Gaben: Denn diese Würme sich nur an der Jugend laben.

p Invidiam sperno, in- Deum spero, ich lege Neid und Hassen Beständig unter mich / Und setze Thun und Lassen Al- lein mein Gott auff dich.

q Extingvit mors in- vidiam, res gesta sempiterna nomi- nis gloria nituntur, mit dem Tod höret der Neid auff / aber tapffere Thaten bleiben durch unsterblichen Ruhm. Cic. pro Corn.

Invidiose, Adverb. odiose, in- vidiose dicuntur. Cic. 4. Acad.

Invidiosus a um, est invidia subjectus, ut: Neq. id ego dico, ut invidiosum sit in eos, quibus gloriosum hoc etiam esse debet, ich sage das nicht darumb / daß es denen / wel- chen es zum Ruhm gedeyen solte / nachtheilig seyn mögte. pro M. Cael. X.

b Illud timeo, ne mihi sit invidiosum aliquando, quod il- lum emiserim potius, quam quod ejecerim, dafür ist es mir / es möchte mir dermateins nach- theilig seyn / 2c. II. Catil. VII.

Invidus a um, dicitur, qui ali- cui invidet, ein Neidischer / ut: Invidus alterius rebus ma- crescit opimis, ein Neidhäm- mel vermageret nur / wenn er anderer Leute guten Zustand ansiehet. Hor. l. 1. ep. 2.

b Invidi dicuntur Cic-

roni pestes hominum laude alie- na dolentium. lib. 5. ep. 8.

c Invidi homines nihil aliud sunt, quam ipsorum tor- menta, neidische Leute schaden sich selbst. Curt. 2019.

Ad criminationem invido- rum adaperire aures. Curt. 2178.

Invigilo as, are, cum cura & solitudine vigilare, wach- sam seyn. Colum.

b Mens invigilat curis. Sil. 10.

c Victu invigilare, pro victui, der Nahrung obliegen. Virg. 4. Georg.

Invincibilis e, c. quod vinciri nequit. Apul.

Invincibiliter, Adverb. invinci- bili modo.

Invinus a um, sine vino, idem atque abstemius. antiquum, Invio as, are, aggredi, calcare, ut: Parcius depasta levibus vestigiis inviare. Solin. 151.

Inviolabilis e, c. quod violari aut vulnerari non potest, un- verletzlich. Silius l. 16.

Inviolatè, Adverb. incorruptè, unverfehrt / unverlegt / ut: Memoriam nostri pè inviola- tètq. servabitis. Cic. de Senect.

Inviolatus a um, integer, incor- ruptus, illasus, unverlegt / un- verfehrt / ungeschwächt / un- gekräncket. Cic. pro Rab.

b Mens inviolata mero. Sil. l. 11.

c Pudicitia inviolata. Ovid. Aaaaaa 4 In-

Invisco *as, are, visco, illinere, sive inficere*. Martin.

Invisibilis *e, c. quod videri non potest*, unsichtbar. Id.

Invisitatus *a um, non visitatus*, unbesuchet. Quintil.

Inviso *is, visi, visum, invisere, idem quod visere*, besuchen/heimsuchen. Cic. ad Att.

Urbes invisere. Virg. 1. G.

Invisus *a um, est idem quod odio habitus, verhasset / quem a quo animo ferre nō possumus, ut: Improbitas adversario molestā, judici invisā est*. Quintil. 1. 6. c. 4.

b *Invisum esse alicui, et nemem* verdächtig oder verhasset seyn/ut: *Ne nos sumus mulieres iniquā aq̄vē invisā viris propter paucas, q̄vā omnes faciunt, dignā, ut videamur malo, viri* Weiber ingesampt/eine wie die andere/sind in der Wahrheit unfern Männern wider Billigkeit verdächtig/nur etlicher weniger halben/welche machen/dass wir alle wol werth scheinen/dass mā uns übel mitfahre. Hec. 2. 3. 1.

c *Invisus idem quod non visus, nicht gesehen/ut: Occulta & matribus non invisā solū, sed etiam inaudita sacra in expiabili scelere pervertit*. Cic. de Arusp. Resp.

Invitabilis *e, c. delectabilis, jucundus, anreizlich / lieblich*. Gell. 13. c. 11.

Invitamentum *i, n. idem atq̄ve*

invitatio. Cic. Hortens. Livius 2. ab U.

Invitatio *onis, f. convocatio, allectio, Einladung/Anreizung*. Cic. ad Att.

Invitatorius *a um, ad invitatio nem spectans, ut: Invitatoria epistola, ein Einladungs Schreiben*.

Invitatus *a um, eingeladen/angereizet*.

Invitatus *us, m. illectamentum, rogatus*. Cic. ad Cael.

Invite, *Adverb. ingrato animo, contra voluntatem, ungern/ wider Willen*. Cic. ad Att.

Invito *as, are, est allicere, anreizen/ut: Quam vellem Menedemum invitatum, ut nobiscum esset hodie amplius*. Heavt. 1. 2. II.

b *Invitare minus est, quam rogare, ut: Non modo invitatus, sed etiam rogatus, nicht nur geladen / sondern auch gebeten*. 1. 12. ep. 16.

c *Invitare aliquem poculis, einen zur Zechē laden/zum Trinken nöthigen*. Rudent.

d *Invitare aliquem, einēta eine Lust machen/ut: Panis invita me, ut edam, das Brod machet oder erwecket mir eine Lust zu essen*. Curt. 201.

Invitus *a um, dicitur, quinon libenter aliquid facit vel patitur, ungern/ut: Quod invitatus ac necessario facio, nequid neq̄ diligenter facere possum*.

sum, was ich nicht gern und muß thun / dasselbe wäre nicht lang/und thue es auch nicht mit Fleiß. P. S. R. XXXX.

b *Sulcitia est venatum* gestrafft davon kommen/ut. *Inducere invitas canes, Thorheit* id nungvā auferet, er ist/ wenn man mit unwilligen sol das nicht umbsonst gethan Hunden jagen wil. Stich. 1. 2. 82.

c *Invito me, wider meum* Willen. 1. 14. v.

d *Quorum partem invissimi castra secuti sunt, derentius* 463. etliche mit böchstem Unwillen dem Kriegswesen sich ergeben. Corn. 70.

e *Invito beneficium non datur, mit Gewalt* thut man fall des Feindes auffhalten/und einem nicht gutes. 1. 69. ff. denselben erlegen fonte. Curde R. 1.

f *Invita Minervā aliquid dicere aut facere, i. e. adversante aut repugnante natura*. Cic. 1. Offic.

Invius *a um, per quod iri non potest, unwegsam/ungebäht* latebroso & ementita. Zasio tenet/ut: *Saba regio undiq̄, ru-* ste dixit eleganter Celsus 1. 18. pibus invia Plin. 12. c. 14.

b *Invia loca dicuntur, ad quā accedi non potest, aut ad quā, vel per quā difficilimē acceditur, quā Græci vocant ἀβάλια, quasi inaccessa vel inaccessibilia*. Ovid.

Inula *a, f. vide Helenium*.

Inulte. *Adv. ungerochen/ut: Haud inulte perviro, vor seinem Tod sich rächē*. Curt. 475.

Inultus *a um, idem quod impunitus, de quo non est sum-*

tum supplicium, ut: *Mortem suam non inultam esse patetur*. 1. de Divin.

b *Inulium auferre, un-* gestrafft davon kommen/ut. *Inducere invitas canes, Thorheit* id nungvā auferet, er ist/ wenn man mit unwilligen sol das nicht umbsonst gethan Hunden jagen wil. Stich. 1. 2. 82.

c *Vulneribus inulti pate-* bant, sie wurden verwundet/und konten sich nicht rächen. Currius 188.

d *Unde inultus subeundem hostem prohibere & opprimere posset, da er ohne allen Schaden und Gefahr den An-* datur, mit Gewalt thut man fall des Feindes auffhalten/und einem nicht gutes. 1. 69. ff. denselben erlegen fonte. Curde R. 1.

e *Inumbro as, are, tegenda umbram facere, & quod dicitur, opacare, überschatten/beschatten*. Plin. Paneg.

b *Inumbro as, are, tegenda umbram facere, & quod dicitur, opacare, überschatten/beschatten*. Plin. Paneg.

c *Inumbrare, pro tueri & defendere*. Perottus.

Inunco *as, are, quasi unco inceditur, quā Græci vocant ἀβάλια, quasi inaccessa vel inaccessibilia*. Ovid.

Inunctio *onis, f. mollis frictio ex oleo, sive aspersio, Einsalbung / Schmierung*. Plin.

1. 8. c. 54.

Inundatio *onis, f. alluvies, Überschwemmung/ut: Valles quā fluminum alluvie & inun-*

dationibus concreverunt. Colum. 3. c. 11.

b Inundatio idem ad di-inundationem terrarum, für der Sündfluth. Solin. 729.

Inundo as, are, crescere & ex-ira alveum transfundi, über-schwenmen / ut: Antequam Nilus inundaret. Plin.

b Inundari sanguine, ob-rui & perfundi. Liv. 4. Punic.

c Multitudo inundaverat campos, die Menge hatte das ganze Feld bedeckt. Curt. 688. Europa inundata est mi-litibus. Curt. 997.

Inungo is, unxi, unctum, inun-gere, idem quod ungere, sal-ben / beschmieren. Plin. 18. 30.

b Mira solertia visco in-ungunt oculos. Plin. 1. 8. c. 54.

Invocatio onis, f. invocandi a-ctus, Anrufung.

b In sacris idem est quod precatio, à Deo facta petitio, Gebet.

Invocatus a um, ab invoco, an-gerufen / angebetet.

b Invocatus, ab in & vo-catus, est non vocatus, nicht ein-geladen / ut: At ego simul atq; au-guri, invocatus ad subsellia rei occurro. l. 8. 8. vide Domus.

Invoco as, are, subsidium pete-re, & proprie ad Deum refer-ri, umb Hülfe bitten / an-rufen / beten / ut: Apud no-

stros Junonem Lucinam in pa-

riendo invocant. 2. de nat. d. b Invocare advocatum ad-defendendum. Cic. 2. Orat.

c Invocare, intro vocare, & nomen quam non vocare, ut: Nam scorta invocantur, & pa-rasiti invocantur. Plaut. in Capt.

Involite as, are, Frequenter idem atque involare.

Involare as, are, est ad aliquid volare, einfliegen / ut: Invo-lare nidos, in das Nest flie-hen. Colum.

b Involare in aliquid, est insilire, irruere, violentus manus alicui inferre, einen aufallen / überfallen / ut: Vix me contineo, quin involem in capillum. vide

continere, p. 1393.

c Involare in possessio-nem, in die Besingung sich ein-dringen. 3. de Orat.

Involucer, vel Involucris e, c. unflügt / nicht flügt / quod nondum volare potest, ut: Pulli involucres. Geil. 2. c. 29.

Involucris is, n. linteum, quod confores humeris tondendo-rum involvunt, ne capellorum recisamenta & praesegmina sordident. Plaut. Capt.

Involucrum i, n. quo aliquid tegitur aut involvitur, ein De-cke / darein man was zu wickeln pfleget / ut: Involverum elypei. Cic.

b Involveris simulationum tegi, h. e. simulatis affectibus.

Cic. ad Qv.

In-

Involuntarius a um, quod per vim vel per ignorantiam fit. Schard.

Involvo is, involvi, involutum, pro signare vel notare aliquid, involvere, umbwunden / oder einem ein Schandflecken an-zusammen winden.

b Involvere, pro implica-re, einwickeln. Plin.

c Involvere, tegere, bede-cken / ut: Involverens umbra ma-gna terramq; polumq; Virg.

d Involvere se literis, quod & abdere se literis dicitur, sich in den freyen Künsten ganz erge-ben. Cic.

e Involvere se otio. Plin. ep. 1. Traces & saxa involve-re super aliquid, h. e. provol-vere, Blöcher und Steine auf-einen wälzen. Ovid. 12. Met.

Involulus i, m. vide Convol-vulus. Plaut. Cist.

Inurbanè, Adverb. inciviler, unhöflich / baurisch. Cic. 3. de nat. deor.

Inurbanus a um, incivilis, rudis, rusticis moribus praeclitus, bau-risch / grob / unhöflich. Cic. 2. Orat.

Inurgeo es, ere, idem quod ur-gere. Lucret.

Inurino as, are, idem quod uri-nare, i. e. in aquam mergi & natando emergere, unter das Wasser tauchen / oder fah-ren. Colum.

Inuro is, ussi, ustum, inurere est ignito ferro imprimere, ein Zei-chen brennen / ut: Notas &

Inutilis e, c. non utilis. Cis-

nomina inurunt vitulis. Virg. 3. Georg. 31.

b Inurere alicui notam, pro signare vel notare aliquid, involvere, umbwunden / oder einem ein Schandflecken an-zusammen winden.

hängen / ut: Ne qua generi ac nomini suo nota nefaria turpi-tudinis inuratur, damit nicht seinem ehrlichen Namen ein Schandflecken angehängt werde. pro Sylla.

Insignis illi fama inusta & abdere se literis dicitur, sich in den freyen Künsten ganz erge-schrey.

c Inurere alicui dolorem, pro creare alicui perpetuum do-lore, einen immerwährenden Schmerzen verursachen / ut: Hunc dolorem cineri ejus atq; os-sibus inussisti. in Verr.

d Inurere leges est in per-petuum ignominiam ferre, per-incendium & exitium obtrudere, ut: Quas ille leges (si leges no-minanda sunt, ac non faces ur-bis & pestes Reipub.) fuerit im-positurus nobis omnibus, atq; in-usturus? pro Milon. XI.

Inusitate vel Inusitato, Adverb. prater morem & consuetudi-nem, ungewöhnlich / unge-bräuchlich. Cic.

Inusitatus a um, insolitus, no-vus, inauditus, ungebräuch-lich / ungewöhnlich / ut: Inu-sitata vias indagare. Cic. Or.

b Inusitata magnitudo, Plin. 8. c. 48.

Inutilis e, c. non utilis. Cis-

In-

In-

In-

In-

b Inutile, pro perniciosum,
& ab utilitate communi alie-
num, l. i. §. 3. ff. depof.

Inutilitas artis, f. ut: Ex his il-
lud conficitur, ut appetenda-
rum rerum partes sint honestae
& utilitas; vitandarum,
turpitudine & inutilitas. Cic. 2.
Invent.

Inutiliter, Adverb. unnützlich/
schädlich. Hirt.

Invulneratus a um, non vulne-
ratus Cic. pro S.

Inuus i. vide Pan.

Io is, filia fuit Inachi, qua à
Jove adamata fingitur, quam
ob Junonis interventum in
vaccam convertit, eiq; custo-
dienda Juno Argum praefecit. ut: Sape in-
scientibus nobis &
Deinde interfecto Argo à Mer-
curio, is: Egyptiorum dea fa-
cta est. Lucian. Ovid.

Jo! Interjectio dolentis, O wehe!
ut? Uxor, jo! remove savaer uns / in dem er seine Philo-
puella facies. Tibull.

b Jo, quandoque expri-
mit gestientis latitia affectum O-
vid. 2. arte.

c Jo! irridentis Interjectio.
Plaut. Merc.

Jocunditas artis, f. Scherz-
haftigkeit/ut: Laborum appe-
ritatem lepidam quadam jo-
cunditate levigare, i. e. cu-
rus gravioribus jucundam in-
terponere quietem. Apulejus

Jocundus a um, scherzend/
ut: jocunda juvenus. Val.

Jocasta & f. Filia Creontis & u-

xor Lajæ Regis Thebanorum,
post cujus necem imprudens
nupsit Oedipodi filio suo, ex
quo suscepit Polynicem & E-
teoclem; qui cum mutus sese
vulneribus occidissent, ipsa
quoq; se necavit. Stat. 2. Theb.

Jocatio onis, f. jocosa & faceta
narratio aut locutio, Scherz-
haftigkeit. Cic.

Joco, Adverb. per jocum, live

Jocose, Adverb. festivè hilari-
ter, scherzhaftig. Cic. ad Qu.

Jocor artis, arti, est facere loqui,
scherzen/ ut: Quid agis? jo-
cabar eqvidem. Eun. 2, 3, 86.

b Jocari cum aliquo.
Scherzrede mit einem treiben/
dienda Juno Argum praefecit. ut: Sape in-
scientibus nobis &
Deinde interfecto Argo à Mer-
curio, is: Egyptiorum dea fa-
cta est. Lucian. Ovid.
nobiscum jocatur, je bistreiten
wenn wir essen/ hinter schleicht
ut? Uxor, jo! remove savaer uns / in dem er seine Philo-
sophische Ernsthaftigkeit ein
wenig auf die Seite leget/ scher-
zet er sehr freundlich mit uns.
l. 16, 21.

Jocosus a um, ad ludum per-
tinens, lächerlich/ scherzhaft-
tig/ ut: Ludi jocos. Ovid. 5.
Falt.

b Jocosus, festivus, ju-
cundus, lustig/ kurzweilig Plin.

c Jocosus homo, hoc est
facetus, lepidus, joci abundans.
Varro 2. de re rust.

Jocularis e, c. joco risus, di-
gnus. Ter. it. Cic.

Joculariter, Adverb. per jocum,
Scherzweise/ ut: Hac est,
quam Aristophanes Euripidi
Poëta objicit joculariter. Plin.
l. 22. c. 22.

Jocularius a um, quod joco di-
citur, & joco dignum, neq;
seriu est aut grave. Hor. 1. Sat.

Joculatorius a um, idem quod
jocosus, scherzhaftig/ ut: Huic
joculatoria disputationi, senem
illum, ut noras, interesse sanè
nolui. Cic. ad Att. Quidam le-
gunt jocularorem.

Joculor artis, arti, idem quod jo-
cari. Liv. 7. U.

Joculor m. (Pl. hi joci, & hac joca,) idem
vel jocus vocatur, q; contra-
riu est serio, Scherz/ Schimpf
ut: Extra joci, ohne Scherz/
nicht geschimpft.

b Joco aliquid dicere, et
was scherzweise sagen/ ut: Egi-
dem joco illa dixeram dudum ti-
bi ridiculi causa. Amph. 3, 2, 35.

c Per jocum dicere, ut:
— Si quid dictum est per jocum, & Aristotelicam.

Non equum est, id te serio pra-
vertet, was in Scherz ge-
sagt wird/ darffst du nicht in
Ernst aufnehmē. Amph. 3, 2, 39.

— si quid per jocum dixi,
nolito in serium convertere.
Pæn. 5, 5, 41.

d Joculo aliquid dicere,
etwas in Scherz reden. Merc.

5, 4, 33.
Jol, Numidiae urbs, quae postea
Colonia Caesarea dicta est. Strab.

Iolaus i. m. Iphicli filius fuit, à
quo Sardinii Iolenses; Strab.
l. 5. dicti sunt, quia illam insu-
lam ad pacem reduxit.

Ion, Gemma apud Indos vio-
lacea. Plin. 37. c. 10.

b Ion, Xuti filius: à quo
Ionia dicta est Atheniensium ci-
vitas.

Ionia a, f. Regio minoris Asia,
media inter Cariam & Eto-
liam, ab Ionio Atheniensium
duce cognominata, qui eam
regionem subegit. Vel à Jano
Japheti filio, ut Josephus in-
quit l. 1. antiq. c. 11.

Ionicus a um, idem quod Io-
nicus, ut: Ioniaca puella.
Ovid. 2. Art.

Ionicus a um, quod ex Ionia est,
vel ad Ioniam spectat, ut: Io-
nica lingua.

b Ionica Philosophia à
Thalete Milesio, ex Ionia oriundo,
nata, distributa est in Acade-
micam, Stoicam, Epicuream,
— Si quid dictum est per jocum, & Aristotelicam.

c Ionica Dialectus, Gram-
maticis dicitur, quae Iones in lo-
quendo usi sunt.

d Ionensis pes Poëtis est a-
lius à majori, ut: generosi; alius
à minori, ut: enormiter.

Ionius a um, idem ac Ionicus,
ut: Ionium mare. Virg. 3. Aen.

Iopas a, m. Rex Aethiopiae, unus
ex procis Didonis. Virg. 1. Aen.

Joppe, Urbs Judaea maritima
antiquissima, utpote quae ante
dile-

diluvium sit condita, regia quondam fuit Cephæi regis patris Andromeda, ut scribit Pomponius Mel. l. 1. & Plin. l. 5. c. 12.

Jordanis, *Fluvius Judææ celestis in divinis literis. Hieronymus, de locis Hebraicis: Dan, scribit, viculus est quarto à Paneade milliario, euntibus Tyrum: qui usq; hodie sic vocatur, terminus Judææ Provinciae versus Septentrionem, de quo & Jordanis flumen erumpens, à loco sortitus est nomen. Jor quippe ἰορδαν. i. e. fluvium, sive rivum notat, quem Hebræi vocant ירדן.*

Isidor. lib. 13. Jordanis Judææ fluvius à duobus fontibus nominatus, quorum alter vocatur Jor, alter Dan. Ex his igitur procul à se distantibus in unum alveum fœderatis, Jordanis deinde nascitur. Nascitur autem sub Libano monte, & dividit Iudæam & Arabiam, qui per multos circuitus juxta Jericho in mare mortuum influit, der Jordan.

Ios, Ἰω, insula una ex Cycladibus, in qua sepultus est Homerus, oraculo jubente, quoniam mater ejus ex Io, atq; ipse certâ matre, incertâ patriâ esset. Plin. 4. c. 11.

Jota, ἰωτα nomen litteræ Græcorum. Jovis, Genitivus, vide Jupiter. Iphianassa, f. Melampodis uxor,

& Proeti filia, ob pulcritudinem à Iunone in furorem versa, sed à Melampo sanata, fingitur.

Iphianassæus à um, ut: Iphianassæus sanguis. Lucr. 1.

Iphielus i, m. Ἰφικλῆς; Amphitruonis & Alcmena filius, unopartu cum Hercule editus, Iolai pater: sepulcrum habet apud Pheneum Arcadiæ urbem, ut scribit Pausanias. Serv. 8. Æn.

Iphicrates, vir Atheniensis, non tam ob magnitudinem rerum gestarum, quam scientiâ rei militaris, nobilitatus. Plutar.

Iphidamas, Antenoris filius, corpore lato atq; procero, ab Agamemnone in bello Trojano interemptus fuit. Homer.

Iphigenia a, f. Agamemnonis filia, quam ad placandum nomen Calchæi mactandam in sacrificio apud Aulidem censuit. Serv. 2. Æn.

Iphimedia a, f. uxor fuit Aloëi, qua compressa à Neptuno, duos peperit, Oerbei & Ephialtem. vide Ephialtes. Serv. 6. Æn.

Iphinassa, vide Iphianassa.

Iphinofus i, m. unus ex Centauris.

Iphis, Puer liberali specie, cum Anaxaretē puellam incredibile amore prosequeretur, nec tamen redamaretur ab ea, laqueo se suffocavit, atq; onus infelix elisa fauce pependit. Ovid.

Iphi-

Iphitus i. m. Vir Trojanus, quem Homer. l. 8. & Virg. 2. Æn. vocem. vide Mulier. maximum armis esse dixit.

b Iphitus Filius Praxoni-evomero, seimen ganzen Zorn des, sive Hemonis, qui primus Olympiada instituit. 3. 2. 14.

Ips ios, Vermiculus, qui cornua corrodit aut vitium oculos infestat. Martin. c Ira inter eas intercessit, quæ tam permansit diu, es ist ein Widerwille zwischen ihnen entstanden/der so lang geblieben; sie sind nicht gute Freunde.

Ips a um, Pronom. Cicero em-entfanden/der so lang geblieben; sie sind nicht gute Freunde. que numen notat, ut: De-Hec. 3. 1. 25.

cem ipsos dies, pro decem integros dies, gehen ganzer einander zornen. vide Puer.

Tag. l. 8. ep. 5.

b Acclamavit ipsa (militiam, Bitten und Flehen hält) esse, i. e. tot esse, er sagte/es den Zorn auff. Curt. 1451.

weren ihr eben so viel. pro Cecin. XI. f Irâ exacui, erzörnet werden. Corn. 611.

c Ipsior ipissimus, h. e. idem ipse. Plaut. Trinum. g Pervicacioris ira in aliquem esse, einen starken Groll gegen jemand tragen. Curt. 1935.

Ir, vide Hir. Iracundè, Adverb. furiosè, impellente irâ, zorniglich/ut: Vebementer me (tecum) agere fateor, iracundè nego, ich gestehe/dass ich etwas heftig gegen dir verführe/aber dass ich jagzornig handeln solte/leugne ich. Cic. 8, Philipp.

Ira mente decessit, der Zorn ist überhin/oder vergangen. Curt. 1850.

Iram in promptu gerere, seimen Zorn alsobald spüren lassen. Plaut. Pseud. 1. 5. 34.

Tu mitiges matrem, qui ira ejus nos obtulisti, du magst die Mutter wieder befriedigen/der du sie uns auff den Haß gehezet. Curt. 1484.

Ira in rabiem conversa est, in privatâ vitâ levis esse animi der Zorn hat sich in ein Wüthen verwendet, Curt. 909. nihil est tam deforme, quam ad sum-

b Iram concire, Hader er-

weisen. vide Mulier.

Iram omnem in aliquem

Irâ exacui, erzörnet werden. Corn. 611.

g Pervicacioris ira in aliquem esse, einen starken Groll gegen jemand tragen. Curt. 1935.

Iracundè, Adverb. furiosè, impellente irâ, zorniglich/ut: Vebementer me (tecum) agere fateor, iracundè nego, ich gestehe/dass ich etwas heftig gegen dir verführe/aber dass ich jagzornig handeln solte/leugne ich. Cic. 8, Philipp.

Ira mente decessit, der Zorn ist überhin/oder vergangen. Curt. 1850.

Iram in promptu gerere, seimen Zorn alsobald spüren lassen. Plaut. Pseud. 1. 5. 34.

Tu mitiges matrem, qui ira ejus nos obtulisti, du magst die Mutter wieder befriedigen/der du sie uns auff den Haß gehezet. Curt. 1484.

Ira in rabiem conversa est, in privatâ vitâ levis esse animi der Zorn hat sich in ein Wüthen verwendet, Curt. 909.

nihil est tam deforme, quam ad sum-

Irâ exacui, erzörnet werden. Corn. 611.

g Pervicacioris ira in aliquem esse, einen starken Groll gegen jemand tragen. Curt. 1935.

Iracundè, Adverb. furiosè, impellente irâ, zorniglich/ut: Vebementer me (tecum) agere fateor, iracundè nego, ich gestehe/dass ich etwas heftig gegen dir verführe/aber dass ich jagzornig handeln solte/leugne ich. Cic. 8, Philipp.

Ira mente decessit, der Zorn ist überhin/oder vergangen. Curt. 1850.

Iram in promptu gerere, seimen Zorn alsobald spüren lassen. Plaut. Pseud. 1. 5. 34.

Tu mitiges matrem, qui ira ejus nos obtulisti, du magst die Mutter wieder befriedigen/der du sie uns auff den Haß gehezet. Curt. 1484.

summum imperium etiam acerbitatem natura adiungere, im gemeinen Leben ist der Jag Zorn eine Anzeigung eines leichten und schwachen Stimmes/ im Regiment aber steht nichts u belers/ als wenn man grim mig ist. l. 1. i. Qv. Fr.

c Iracundia est inimica consilio. pro Marc. III.

d Quamquam ipse iracundia libidinis est pars, sic enim definitur, iracundia ulciscendi libido. Cic. 3. Tusc.

Iracunditer, idem quod iracunde. Nonius.

Iracundus a um, qui parva vel nulla precedente causa irarat iratissimus, tamen, propter seitur, inquit Donatus, quicquid singularem ejus civitatis gravitaturam ad iram proclivis est, eadem et fidem, quotidia ali jagornig/ ut: Mens irasun quid iracundia remittebat. Cic. da, jorntiger Ethn.

b Iracundior Adriam, Prov. dicitur is, qui moribus parum re, i. e. infelicitate. est commodis, et irritabili ingenio. Adriam idem quod marem judicem, non esse emendandum Adriaticum. Erasmus.

Irafcor eris, irasci, est ira commoveri, succensere, jornten/ ut: Irasci alicui, über einen jorntig seyn. l. 1. 3. Q. Fr.

b Omnino non irasci, alicuius lib. 1. 1. Qv. Fr.

c Alicuius sceleris, non mini suo, irasci, nicht über die Person/ sondern das Verbrechen jornten. Curt. 1176.

d Irasci vicem alicuius, est dolere, eines Unglücks ihm

lassen sich seyn. Liv. 4. Bell. Maced.

Irate, Adverb. per iram, animo commoto, jorntig/ aus Zorn/ ut: Satis est, ferros esse nec blandos, ut nonnunquam etiam conservos iratius inueantur, semper excedant in externos. Col. 7. c. 12.

Iratu a um, ira commotus, jorntig/ ut: Nolo te illum iratum habere, ich wil nicht/ dass er über dich jornten sol. Cic. ad Attic.

b Antonio est fortasse iratior. Idem.

c Caesar ipse, qui illis fuerat iratissimus, tamen, propter seitur, inquit Donatus, quicquid singularem ejus civitatis gravitaturam ad iram proclivis est, eadem et fidem, quotidia ali jagornig/ ut: Mens irasun quid iracundia remittebat. Cic. da, jorntiger Ethn.

b Iracundior Adriam, Prov. dicitur is, qui moribus parum re, i. e. infelicitate. est commodis, et irritabili ingenio. Adriam idem quod marem judicem, non esse emendandum Adriaticum. Erasmus.

Irafcor eris, irasci, est ira commoveri, succensere, jornten/ ut: Irasci alicui, über einen jorntig seyn. l. 1. 3. Q. Fr.

b Omnino non irasci, alicuius lib. 1. 1. Qv. Fr.

c Alicuius sceleris, non mini suo, irasci, nicht über die Person/ sondern das Verbrechen jornten. Curt. 1176.

d Irasci vicem alicuius, est dolere, eines Unglücks ihm

invigilat. l. 18. 5. de mun. & honor.

b Irenarcha, qui ad tollendas discordias, et pacandos civium animos in civitate praeficitur, Graeci enim eirenarcha, pacem, & eirenarcha, Principem ac Praefectum vocant, & hoc modo accipitur Cod. de Irenarchis.

Irenica a, f. eirenica, preces pro pace, Friedens Gebet. Mart.

Irenica oram, n. pl. ad pacem spectantia, ut: Scripta irenica.

Iringus, vide Eryngium.

Irin a um, quod ex iride est, das aus Regenbogen ist/ ut: Oleum irinum. Matth.

Irio vel Erysimon, variorum generum est, Hederich/ Wegsenff. Matthiol.

Iris iridis, f. arcus coelestis, meteorum emphaticum, ab eiren, quod est nunciare, quem Poeta deorum nuncium fingunt, der Regenbogen. Virg. 9. Aen.

b Iris (in Vocativo) decus tui. Virg. 5. Aen.

c Iris, in oculo, est pars utraque membrana per corneam transparent, ob colorum, quostrahit, varietatem, sic dicta. Vesl.

d Iris gemma, est Crystalus obscurior. Boet. de Boot.

e Iris nostras, Germanica, Beitel/ Wurzel/ Himmelschwertel/ blaue Lilien. Matth. Pancov.

f Iris Illyrica ac Florentina, hac oris faciem emendat. ibid.

g Iris parva sylvestris

kleine wilde Beitel/ Wurzel. ib. Irnea, Dimin. vide Hirnea.

Irnella a, f. Vasis genus in sacris. Festus.

Irneum Placenta genus quoddam, ab irnea, cujus potuli meminit apud Plautum, ut irnella apud Verrium, appellatum; Scribit enim Cato, in irnea esse indendum inq, olla coquendum. Turn.

Ironia a, f. eipaveia, Figura est, qua simulatio dici potest, cum aliud verbis significamus, aliud re ipsa sentimus. Cic. 2. Or. Ironice, Adverb. modo ironico; vel iuxta Ironiam.

Ironicus a um, ad ironiam spectans, ut: Ironica locutio, et ne Rede/ dadurch das Widerspiel verstanden wird.

Irpices, genus ferreorum rastrorum, quod plures habet dentes, ad extirpandas herbas in agris. Festus.

Irpini, appellati sunt nomine lupi, quem Irpum dicunt, Samnites: eum enim ducem fecit, agros occupare. Festus.

Irradio a, are, illustrare, et quasi intus radiare, erleuchten/ bestrahlen. Plautus.

Irrasus a um, non rarus. Plaut. Rud.

Irrationabilis e, c. quod rationi adversatur, der Vernunft zuwider.

Irrationalis e, c. ratione carent, unvernünftig. Quintil.

Bbbbbb

b Ir

Irrationales magnitudines sunt in Geometria, quæ non habent certum λόγον, nec sunt commensurabiles.

Irrauesco is, irraucui, irrauescere, ut: Itaq; nos raucos saepe attentissime audiri video, tenet enim res ipsa atq; causa: At Æsopum si paulum irraucuerit, explodi, (Priscianus legit irrauerit.) Cic. 1. Orat.

Irredivivus a um, cui opponitur redivivus.

Irredivivus, pro irreparabili. Catull.

Irreduc ducis, non redux Lucan.

Irregularis e, c. non regularis, à regula abscedens, unordentlich.

Irregularitas atis, f. Unordnung.

Irregulariter, Adverb. non regulari modo.

Irregulatum, Adverb. idem.

Irreligatus a um, idem quod solutus & non ligatus. Ovid. 1. Arte.

Irreligiosus a um, quod est contrarium religioso. Plin. epist.

Irremeabilis e, c. unde remeare non possis, ut: Via irremeabiles. Senec.

Unda irremeabilis. Virg. 6. Æneid.

Irremediabilis e, c. cui mederi, siue remedium adhibere non possumus. Plin. 28. c. 7.

Irremunerabilis e, c. quod ob magnitudinem pensari nequit, nec par pari reponendi potest. Calepin.

Irreparabilis e, c. quod reparari non potest, unwiederbringlich. Virg. 3. Georg.

Irrepertus a um, non repertus, unwiedergefunden.

Irrepto is, irrepti, irreptum, irrepere, est latenter more reptilium ingredi, hinein kriechen/einschleichen / ut: Irrepere in tabulas, i.e. clam assignari, heimlich ins Stadtbuch geschrieben werden. pro Arch. IV.

Irrepto as, are, Frequent. idem. Statius.

Irrepositibilis e, c. quod repositi non potest. Apul.

Irreprehensibilis e, c. quod reprehendi non potest. Firmic. 1. c. 3.

Irreprehensus a um, sine reprehensione, sine crimine. Ovid. 5. Trist.

Irrequietus a um, quod nunquam quiescit. Plin. 2. c. 3.

Bella irrequieta. Ovid. 2. Trist.

Irresectus a um, ut: Hic irresectum seiva dente livido Canidia rodens pollice; (Id est, valde & sapius sectum, quod furentium & impatientium est, qui ungues rodere solent. Vei irresectum, i.e. non sectum aut purgatum; quod immunda venesica conveniebat.) Horat.

Irresolutus a um, quod nunquam remittitur. Ovid. 1. Ponto.

Irre-

Irretio is, irvi, itum, irretire est rei involvere & capere, ins

Neq; verstricken / fahen / ut: Quid ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem irretiat te, an loquentem? was bestimmt sich der drumby, welcher dich zu fahen gedencet / ob er dich schweigend oder redend erwische. 4. Acad.

Irretire corruptelarum andern Leuten behelfen / ut: illecebris aliquem, i.e. in fraudem & scilera aliquem impellere & illicere. 1. Catil. VII. **Irretortus a um, pro recto.** Horat. 2. Carm.

Irreverens is, o. ut: Irreverens

Irreverenter, Adverb. sine reverentia & honore. Plin. epist.

Irreverentia a, f. opponitur reverentia. Tacit. 13.

Irrevocabilis e, c. quod revocari non potest, unwiederrufflich / ut: Volat irrevocabile

Irrevocabilis atas prætioria. Lucret.

Irrevocabile pondus ancora, h.e. ancora, quæ difficile retrahi potest. Plin. 32. c. 1.

Irrevocandus a um, idem. Claud.

Irrevocatus a um, non revocatus. Ovid. 11. Metam.

Irrevolutus a um, non revolutus. Martial.

Irideo es, risi, risum, irridere; contemnere & ludibrio habere

Irideo es, risi, risum, irridere; contemnere & ludibrio habere

Irideo es, risi, risum, irridere; contemnere & ludibrio habere

Irideo es, risi, risum, irridere; contemnere & ludibrio habere

Lemni irridentes responderunt Atheniensibus. Corn. 13.

Irridiculè, Adverb. in facete, ineleganter. Cæc. 1. Gall.

Irrigo as, are, est rivos in aliquod deducere, wässern / ut: **Egyptum Nilus irrigat.** Cic. 2. de Nat. Deor.

Hortulos suos ex altius fontibus rigare, sich mit

Irrigare aliquem plagiis, einen wol abschmieren / eum gute Stöße geben / ut: Ego hominem irrigatum plagis pistori dabo. Epid. 1, 2, 18.

Irriquis a um, quod irrigatur vel irrigari potest, ut: Campi irrigui. Lucan.

Interim mores mali, quæ herba irrigua succreverunt uberrime. Plaut. Trinum.

Corpus irriguum mero. Horat. 2. Sat.

Irriguus, qui irrigat, ut: Tunc bibit irriguas fertiles hortus aquas. Tibull. 1. 2.

Irrigua loca, per quæ aqua rivos producit ad irrigandum. Plin. 6. c. 20.

Irrisio onis, f. subannatio, Berachung / Verspottung. Cic. 1. Offic.

Irisor oris, m. qui irridet, contemneret & ludibrio habet. Verlaecher / Verspotten. Cic. Bbbbbb 2

Irrisus a um, verlachtet / ver-
spottet. Tacit. 4.

Irrisus us, m. idem quod irrifio.
Plin 37. c. 9.

Irrigatio onis, f. actus irrigan-
di, Wässerung. Cic. 2. Offic.

Irritabilis e, c. quod facile irri-
tatur. Cic ad Att.

Irritamen inis, n. Quo quis ir-
ritatur & accenditur. Ovid.
12. Metam.

Irritamentum i, n. Anreizung.
Plin. 5. c. 9.

Irritatio onis, accensio, Anreiz-
ung / ut: Et irritatio ani-
morum ea prima fuit. Liv. 1.
Maced.

b Irritatio pro cupiditate.
Senec.

Irritatus a um, accensus, ut: Ir-
ritata gens. Ovid. 3. Metam.

b Irritatus, pro irato.
Ter. Phorm.

Irrito as, are, est provocare, i-
ramq; accendere, auffbrin-
gen / zu Zorn bewegen / ut: Ir-
ritatq; virum telis, & voce la-
cessit. 10. Æn. v. 129.

Ita sum irritatus, ani-
mum ut nequeam ad cogitan-
dum instituere, ich bin so ent-
rüstet / erpreisset / daß ich mich
nicht besinnen kan. Phor. 2. 1. 10.

Irritus a um, ex in & ratus, in-
utilis, non ratus, unguiltig /
unfruchtig / ut: Irritus spes, der
Hoffnung beraubt. Curt. 1231.

b Ova irrita, i. e. sterilia.

c Irrita preces, vana, fu-

tilis & incassum rogata. Plin.
Paneg.

Irroboro as, are, robur & vi-
res augere & confirmare.
Gell. 1. c. 22.

Irrogatio onis, f. Aufferlegung /
ut: Nam quid ego ad id lon-
gā orationem comparem, quod
est in eadem multa irrogatio-
ne prescriptum. Cic. pro Rab.

Irrogatus a um, impositus, auff-
gelegt / ut: Exiliumq; accusa-
tori irrogatum, & tabulae ex-
usta sunt. Tacit. 13.

Irrogo as, are, infligere, impo-
nere, aufferlegen. 1. pen. in
fin. ff. de calumn.

b Irrogare multam, idem
quod dicere multam. Bud.

c Penam irrogare. Qvin-
til. 6. c. 5.

d Tributum irrogare, cui
opponitur remittere. Plin. Pan.

Irroro as, are, rore aspergere,
madefacere. Col. 12. c. 22.

b Crinem irroravi aquis.
Ovid. 7. Metam.

c Somnus irrorat quie-
tem oculis. Silius.

Irrubeo es, rubui, ere, vel
dum instituere, ich bin so ent-
rüstet / erpreisset / daß ich mich
nicht besinnen kan. Phor. 2. 1. 10.

Irructo as, are, ructum emitte-
re, rülgen. Plaut. Pseud.

Irrugio ū, rugivi, irrugire, val-
de rugire.

Irrugo as, are, rugas contrabe-
re. Gell. 12. c. 1.

Irrumo as, are, vide Fello.

Irrum-

Irrumpo ū, rudi, ruptum, irrum-
pere est violenter & cum im-
petu aliquo irruere, herein
poltern / hinein rumpeln / ut:
Irrumpere derepente, einge-
bölzelt kommen. pro Lig. V.

b Irrumpere in animum,
unversehens zu Sinn kommen.
4. Academ.

c Irrumpere portas aper-
tas, eilends zum offenen Thor
einfallen. 15. Metamorph.

Irruptio onis, f. impetus, incur-
sio, ein Angriff / Einfad. Cic.
pro leg. Manil.

b Irruptionem facere.
Plaut. Poen.

Irruo ū, rui, irrutum, irruere,
cum impetu ferri, mit Unge-
stüm einfallen / ut: Undiq;
in Macedoniam irrunt popu-
li, die Völker fallen allent-
halben in Macedonien ein.
Curt. 8.

b Irruere in odium, spon-
te sese conjicere. Cic. 1. Verrin.

Is ea id, Neutro Genere, &
quidem substantivè eleganter
ponitur in hisce: id temporis,

id atatis, vide ætas, tempus.

b Id genus homines, pro
ejus generis homines, scite dici-
tur, pro quo Terentius id genus

hominum habet, solche Leute.
Andr. 4. 1. 4.

Scis me antea orationes,
aut aliquid id genus scribere, du

weissest / daß ich zuvor habe O-

rationes oder dergleichen ge-
schrieben. Att.

Isaacus i, m. Abrahami filius,
Isac / unde Isacides, Patro-
nym. i. e. Israelita.

Isæus i, m. Assyrius rhetor, ado-
lescentiam varis corporum
voluntatibus tradidit, deinde,
vir factus, frugalissimus o-
mnium fuit. Philostratus.

Isagoge es, εισαγωγή intro-
ductio dicitur, sive principium,
ut, cum res à primis initiis &
rudimentis traditur, Latini e-
lementa dicunt. Erat etiam

magistratus Athenis, cujus
munus fuit audire accusatores,
εισαγωγῆ. Gell. 1. 16. c. 3.

Isandrus i, m. filius fuit Bellerophontis. Homer.

Isapis, fluv. propinquus Cesen-
na. Strabo 5.

Isara e, Fluv. Gallia Rhodano se-
jungens. Cæf. & Plin.

Isatis ū, f. sive glastum, Weyd-
herba ferè propria Thuringi-
co agro, quâ tinctores ad la-
nas tingendas utuntur. De hac

Frischlini laudatum extat en-
comium:

Herba Thuringorum celeberrima
id atatis, vide ætas, tempus.

b Id genus homines, pro
ejus generis homines, scite dici-
tur, pro quo Terentius id genus

hominum habet, solche Leute.
Andr. 4. 1. 4.

Scis me antea orationes,
aut aliquid id genus scribere, du

weissest / daß ich zuvor habe O-

rationes oder dergleichen ge-
schrieben. Att.

Isatis sylvestris, wilder
Weyd. Matth.

c Isatis, genus lactuca
Bbbbbb 3

in sylvis nascens. Plin. 20. c. 7.
Isauria sive Isaurica a, f. Regio
est Cilicie proxima ad Tau-
rum montem, quam Publius
Servilius cognomento Isauri-
cus subegit. Strab. 12.
Isauri, populi Isauria.

Isca, medulla nucis, quæ in ligno
ipso continetur. Martin.

Isariotes, cognomen proditoris Do-
mini, unde id sit, ambigitur
inter doctos. Hieronymus an-
notat vel à viro aut urbe, in
qua ortus sit, vel ex tribu I-
sachar vocabulum sumsit: ut
quodam vaticinio in conde-

mnationem sui sit natus. Is-
char enim notat mercedem, ut
gressus in patriam de publico,
significetur precium prodito-
ris. Junius & Tremellius pu-
tant dici à שכר merces & bus.

נִסְיָה declinavit, q. mercede
inductus ad defectionem. Mart.

Ischias adis, f. vel
Ischiadicus aut Ischiacus dolor,
vide sciaticus dolor. Plin.

Ischium i, n. idem atque os co-
xendicis. Vesling.

Ischomache es, ἰσχυμάχη, Com-
positum ex ἰσχυ & μάχη, quo
nomine dicta est Hippodamia,
quæ habuit in nuptiis suis pu-
gnam Centaurorum. Hac fuit
Atracii filia, quæ nupsit Pi-
ræbo.

Ischuria a, f. est urina ob fru-
strationem facultatis expulsi-
vi suppressio, ut ut hujus ne-

quicquam exire possit. Harn-
verhaltung. Jonst.

Iselasticus a um, (ἰσχυλαστικός,
ab ἰσχυλαρία ingressus,) in-
troitorius; hinc Iselasticus a-
gon. Iselasticum certamen, &
Iselasticum absolute pro pra-
mio. Turneb. l. 1. c. 19. citat
illud Sibyllæ: μέγας γὰρ ἀγὼν
ἰσχυλαστικός ἐστι. Eorum au-
tem, inquit, ludorum & cer-
taminum vectores, triumphan-
tium more, in patriam inva-
hebantur, & vectigal de pub-
lico accipiebant. Vitruv.

b Iselasticum erat, quod
certaminis victori pro pompa in-
char enim notat mercedem, ut
gressus in patriam de publico,
significetur precium prodito-
ris. Junius & Tremellius pu-
tant dici à שכר merces & bus. Vitruv.

c Iselastico nomine viden-
tur etiam obsonia contineri &
annona, quæ dabantur eis, qui
in patriam partem coronam vehe-
bantur, non tantum pompa im-
pensa; ut ex Iulini loco, & e
Plinii epistolis augurari licet.
Martin.

Isiacus, dictus est Isis sacerdos.
Plin. 27. c. 7.

Isicium vide Inficium.

Isis is vel idis, Inachi filia, lo-
prius dicta, quæ olim perer-
rans, cum ad Nili fines perve-
nisset, Jovis amatoris ope for-
mam vacca immutasse fingi-
tur, ab Ægyptiis pro dea cele-
brata. Lucan. l. 8.

Island-

Islandia a, f. sive Thule, Insu-
la Septentrionalis, ubi mons
ardens Hecla. Geogr.

Ismael is, m. filius Abrahe ex
concubina Agar. Gen. 17. unde
Ismaelitarum, Ismaelis posteri.

Ismarus i, m. in Plur. Ismara,
mons Thracie, partim asper
& incultus, partim fertilis vi-
netis & olivetis, quem Or-
pheus incoluit, ubi Ismara Ci-
conum urbs fuit. Virg. Ec-
log. 6. hinc:

Ismarus quum, i. e. Thracius, ut
Ismaria gentes. Ovid. 10. Met.
Ismene es, ἰσμήνη, Oedipi filia.
Stattius.

b Ismene nomen vici in
Bœotia, unde Ismenius, Isme-
næus, & Ismenites. Steph.

Ismenias a, nomen Thebani opti-
mi Tibicinis, cujus suaviore-
bus modulis complures Bœo-
tios, Ischiatico vexatos mor-
bo, curatos esse, historiis prodit-
um est. Apul. & Plutarch.

Ismenus i, fluvius Bœotia, ab
Ismeno Pelasgi filio cognomi-
natus. Meminit hujus fluvii
Ovid. 2. Metam. & Stat. Inde
Ismenius, i. e. Thebanus, Isme-
nides mulieres, i. e. Thebana.

Isocinnamon, herba, quæ & Da-
phnois dicitur. Plin. 12. c. 20.
Isocolon is, n. Oratio ex aequa-
libus membris. Sipont.

Isocrates, Nomen maximi Ora-
toris Græci, cujus domus, cum
Græcia quasi ludus qui-

dam patuit, atq; officina di-
cendi. Hic fuit auditor Plato-
nis, suavisimus orator. Svidas.
Plin. Plutarch.

Isocrateus a um, ad Isocratem
spectans. Cic. in Orat.

Isocraticus a um. idem.

Isodomon, ἰσοδομος, genus stru-
ctura in aedificiis quasi aequa-
liter directum. Plin. 36. c. 22.

Isonomia a, ἰσονομία, aequalitas
legum, juris aequalis tributio.
Bud. Cic. 1. nat. deor.

Isopolitia, ἰσοπολιτεία, commu-
nis reipub. gerenda cura. Dio-
nyf. lib. 8.

Isopyron, herba, quam speciem
nigella quidam existimant.
Matthiol.

Isosceles, (ἰσοσκελὴς, aequalibus
cruribus constans,) Figura est
trianguli, quod duo tantum
aequalia habet latera. Eu-
clid. 1. Elem.

Isipalis, Hispania urbs clarissima,
à qua etiam Isipalensis conven-
tus Plinio dictus: sicut Cor-
dubensis, Astigitanus & Ga-
ditanus. Pompon. l. 2. & Stra-
bo l. 3. Romulea cognomina-
ta est; Hodie vulgò Sevilla
dicitur.

Israel, nomen Patriarchæ Jacobi,
quod post pugnam cum ange-
lo accepit, vi vocis est prin-
ceps Dei; à שְׂרָא Principem

egit, & אֱלֹהִים Deus, quia per
fiduciam Deo adhaesit, & dif-

Bbbbbb

sicut

facultates ab eo objectas animi
fortis penetratione superavit.
Israelitarum, posterius Israelis.
Israeliticus a um, ad Israelitas
spectans.

Issa, insula in mari Adriatico,
adjacens Dalmatia, ut Pto-
lemæus l. 2. scribit, in qua fuit
Issa non ignobilis civitas, a
qua Issus a um.

Issus vel Isson, Cilicia urbs, (a
qua sinus Issicus,) ut: Ibi Par-
menio regi occurrit, quem pra-
miserat ad explorandum iter
salutis, per quem ad urbem, Is-
son nomine, penetrandum erat.
Curt. 241.

Istac, Adverb. per locum, da,
selbst hindurch. Ter. Heavt.

Iste a istud, plerumq. in vitu-
perium addibetur, ut: Vide-
ris mihi vereri, ne si istum ha-
buerimus, videamus γάλατα
σαγδαίον, es dunct mich/du
besürchtest dich/ damit wir
nicht/ wenn wir diesen Ge-
sellen bey uns hätten/ uns
franc lacheten. l. 7, 25.

Ister Istri, Fluvius Europa, qui
et Danubius dicitur. Ovid.

Isthmia, inter quatuor sacra cer-
tamina numerabantur, quæ
quinto quoq. anno in Grecia
celebrari solebant, in hono-
rem Neptuni instituta à The-
seo. Plutarch. Dicta sunt Isth-
mia à Peloponnesi isthmo, in
cujus faucibus celebrabantur,
non procul à Neptuni templo, qui.

quod illic erat in primis celebre.
Isthmiacus, Isthmicus, vel
Isthmius a um, ad Isthmum
spectans.

Isthmus i, m. ἱσθμὸς, proprie
collum significat, à cuius simi-
litudine terra oblonga, et an-
gusta inter duo maria Isthmus
etiam dicitur, ein enges oder
schmales Land zwischen
zweyen Meeren. Geograph.

b Isthmum perfodere, Pro-
verb. de iis dicitur, qui irriti la-
bore aliquid conantur. Eras.
Istic istac, istoc, iste hic. Ter.
Istic, Adverb. quietem vel mo-
rum significat, daselbst. Ter.

Istinc, Adverb. ab isto loco, dort
von. Cic.

Isto, Adverb. idem quod istuc.
Plin. epist.

Istoc, Adverb. ab isto loco. Ter.
Adelph.

Istorsum, Adverb. versus eum
locum, dahinveris. Terent.
Phorm.

Istria a, f. Regia contermina
Illyria, dicitur et Histria.

Istuc pro istud, frequenter po-
nitur à Comicis. Ter. Heavt.

Istuccine, pro istudine. Ter. Eun.

Istac, Adverb. est affirmandi, ja/
Davusne? ita Davus, ist es
der Davus? ja der Davus ist.

b Non ita, pro non tam,
venuste dicitur, ut: Non ita mul-
ti, nicht so viel. de Clar.

Rarus incessus, nec ita lon-
gus. Orat.

c Quod

c Quod cum ita esset, weil
dem also were. Lib. 8. ep. Att.
Quod cum ita sit. ibid.
Quacum ita sint. l. Cat. V.
d Quid ita? wie so? pro
Mil. VI.

Italia a, f. regio Europa, (Ita-
lien/ Wälschland /) primum
dicta Hesperia, ab Hespero At-
lantii fratre, qui à fratre pul-
sus, et Hispania et Italia de-
dit nomen: sive ut Macrobius
ait, ab Hespero stella, quod
occasui sit subjecta. Deinde
Oenotria, vel à bonitate vini,
quod in Italia nascitur; Vel
ab Italo Siculorum rege, qui
agriculturam Italos docuit, et
leges posuit. Quidam à bobus
tauri Græcæ veteri lingua Ita-
li vocati sunt. Colum.

Italica a, f. civitas Batia, Hi-
spania, patria Trajani Casa-
ris. Ptolem. 2. c. 4.

b Italica, urbs in Italia,
quæ alio nomine Corfinium di-
citur. Strabo.

c Italica in Hispania, pa-
tria Sili Italici.

Italicus vel Italus a um, ad Ita-
liam spectans, vel ex Italia,
Wälsch/ Italiänisch/ ut:
Gens Itala Virg.

Itaque, idem quod ergo, igitur,
derohalben/ derowegen.

Itargus, fluvius Germania, O-
vidio, quem alii Visurgim
vocant. Turneb.

Item, Adverb. pro similiter ele-
ganter ponitur, ut: Fecisti
item, uti predones solent. in V.
Spectaculum tibi uni ju-
cundum, ceteris non item. Ar.

Itemque, pro deinde, vel prater-
ea Cic. 4. Att.

Iter eris, & itineris, n. (ab anti-
quo Nominativo itiner) teste
Prisciano, viam, Ciceroni sæ-
pius itionem significat, ut:
Amœnum ac molle iter etiam-
si est spatii amplioris, minus
tamen fatigat, quam durum
arduumq. compendium, ein
guter Weg umb/ hat keine
Krümme. Quint. l. 4. c. 2.

Iter interclusum, ein vero
hindert. oder gesperrter Weg.
l. 8, 15. Att.

Iter flectere. Corn. 580.

Brevius iter monstrare,
einen kürzern Weg zeigen.
Curt. 1092.

Iter utriq. commune est,
victori tutius, der Weg siehet
beyden offen/ sicherer aber dem
Überwinder. Curt. 1557.

Arduum et impeditum iter
faxis, idem 1883.

Accipere agrestes duces iti-
neris, Bauerleute auffangen/
den Weg zu zeigen. idem 360.

b Iter, eine Reise/ ut:
Brevisora itinera equo confice-
re, kurze Reisen zu Pferd be-
richten. Curt. 1980.

Iter ingredi versus locum
aliquem. idem 360.

Bbbbbb 5

Iter

Iter facere per locum aliquem, durch einen Ort reisen. lib. 5. ep. 4.

Magnis itineribus proficisci, starke Tagreisen thun. Curt. 81.

Iter ad te in Apuliam facere coepi. l. 8, 15. Att.

c Iter suum dirigere ad locum aliquem, seine Reise an einen Ort anstellen. l. 10. ep. 11.

d Iter conficere astuosa & pulverulenta via, in Hitz und Staub seine Reise vollbringen. l. 5. ep. 14.

e Via aliqua iter facere, auff einem Wege seine Reise durchnehmen. l. 1. i. Qv. Fr.

f Contendere multum itineris, i. e. conficere, eine grosse Reise verrichten / ut: Quae res cum nocte una tantum itineris contendere coegit? p. S. R. XXXI.

g Longo & infesto itinere ad me venit, der Weg zu mir zu gelangen / ist lang und gefährlich. l. 10, 33.

h Expeditum iter, eine fertige Reise / ut: Expeditius iter communis salutis, quam mea laudis esse volui, ich bin des gemeinen Wesens Wohlfahrt mehr / denn meiner eigenen Ehre nachgegangen. l. 10. Ep. 8.

i Iter tutum esse non arduum, ich achte nicht / daß es sicher reisen sey. l. 10. ep. 8.

k Iter ad fugam convertere, sich auff die Flucht setzen. H. Caes. VI.

Malle insequentibus iter dare, quam auferre fugientibus, viel lieber den Folgenden der Weg offen halten / als den Führenden benehmen. Curt. 797.

l Decem dierum itinere ad aliquem locum pervenire, innerhalb zehn Tagreisen an einen Ort kommen. Curt. 66.

m Calles, quae brevissimum patet, iter petere, den kürzesten Weg gehen. idem 799.

n Devius itineribus milites ducere, die Soldaten durch Abwege führen. Corn. 333.

Iteratio onis, f. repetitio, resumptio, Wiederholung / ut: Lectio non cruda, sed multa iteratione mollita. Quint. 10. c. 1.

b Iteratio orationis genus. Plin. 18. c. 20.

c Iteratio, oleum secundum pressura, aut ipsa secundum oleum pressura. Colum. 12. c. 50.

Iterato, Adverb. idem quod iterum, wiederum. l. 3. C. de bon. auct. iud.

Itero as, are, rursus aliquando facere, wiederholen / ut: Iterare dicta. Colum. 8. c. 8.

b Iterare agros, pro iterum navigare. Horat.

c Iterare campum, terram, agrum, pro iterum proscindere, sive arare, zum andernmal ackern / rühren. Colum. 12. c. 4.

d Iterare, pro ire posuit Gellius 3. c. 18.

Iterum, Adverb. est iterato, denud.

Iterum, wiederum / von neuem / ut: Iterum mihi natus sum, quod te reperi, mich dünkt / ich sey wieder neu geboren / nach dem ich dich wieder gefunden. Pœnol.

b Iterum, eleganter pro secundo ponitur, ut: Primo quidem decipi incommodum est, iterum, stultum; tertio, turpe, zum ersten mal betrogen werden / ist schädlich / zum andern mal thörllich / zum dritten mal schändlich. l. de Invent.

Iterum ac tertio, zum andern und dritten mal. pro Sext. Rok. XIX.

Ithaca, f. Ionii maris parva insula, Ulyssis patria. Ptolemaeus. hinc:

Ithacensis, vel Ithacus dictus est Ulysses. Virgil.

Ithome, oppidum in Peloponneso, itemque in Thessalia, unde Ithomæus Jupiter. Stat. 4. Theban.

Ithyphalli, sunt genus dramatis, quod canebatur apud gentiles in Bacchanalibus, aut in festo Osiridis. Martin.

Ithyra, f. urbs in monte Tauri Parthiam versus. unde Ithyraeus a um, idem ac Parthicus. Virgil.

Idem, Adv. similiter, eodem modo, gleicher weise. Terent.

Itinerarium ii, n. itineris descriptio, eine Reisebeschreibung. Itineror aris, ar, iter facere, reisen. Apulej.

Itio onis, f. actus eundi. Terent. Ito as, are, Frequent. frequenter ire. Svet. de clar. Orat.

Itus us, m. eundi actus. Cic. Att. Itys ityos, ityn, Terei Regis Thracum filius, conversus in phasianum, cum epulandus patri Tereo à Progne matre appositus fuisset. Ovid. 6. Metam.

Iva arthetica, vide Chamæpitys. Juba, f. crines animalium collo pendentes, die Mähnen / ut: Juba equorum, leonum. Caes. 1. Gall.

b Juba gallinaceorum, pro plumis, quas, dum cervices erigunt, attollere videntur. Colum. l. 8. c. 1.

c Juba est arudinacea coma effusa, qualis in milio est. Juba, m. Rex Mauritaniae, Pompeji partes secutus, quem Caesar vicit, ejusque filium in triumpho duxit. Plutarch.

Jubar is, n. stella Veneris, sic dicta, quod jubata appareat, vel quod (ut ait Festus,) splendor ejus diffundat se in modum juba leonis radios.

b Jubar pro ipso splendore. Ovid. 1. Fast.

c Jubar quandoque ad hominis majestatem refertur. Claud. 2. Ruffin.

Jubatus a um, quod jubas habet, ut: Jubatus equus.

b Jubati angues, i. e. eximii, stati & cervicibus erecti. Plaut.

Amph. reisen. Apulej.

Jubeo es, jussi, jussum, jubere, est imperare, precipere, heissen / befehlen / ut: Jubesne? jubeo, cogo atq; impero. Eun. 2, 3, 97.

b Jubere, idem quod vel-
le, ut: Jubeo te salvere, volo te
salvere, saluto te, ich wünsche
dir Glück. Asin.

Dionysium salvere jube,
grüsse den Dionysium. Cic. Att.

c Jubeo te gaudere, du
magst dich wol freuen. l. 7. ep. 2.

d Valedicere, vulgo, at
elegantius valere jubere dici-
mus, ut: Illum salutavi, postea
jussi valere, ich grüßet ihn /
darnach gabe ich ihm gute
Nacht. Cic. Att.

Jubilatus es, m. est clamor ru-
sticorum, qviratus urbano-
rum, ut ostendit Valla ex au-
toritate Varronis.

Jubilatus a um, ut: Annus ju-
bilatus sive sabbatum septem-
sabbatorum septennium, annus
erat quisq; a primo post sab-
baticum annum Jubilatum nu-
meratus quadragesimus nonus
completus, sive quinquagesi-
mus currens. Levit. c. 25. v. 8
Comput.

Jubilo as, are, est voce rustica
inclamare, frolocken / ingru-
Festus.

Jubilum i, n. dicitur id gau-
dium, quod voce exprimitur,
nec tamen verbis explicatur,
Frolockung. Silius.

Jucundè, Adv. suaviter, du-
citer, lieblich / freundlich. Cic.
1. Finib.

b Jucundè olere, ange-
nehmlich riechen. Phn. 31. c. 3.

c Jucundè aliquid narra-
re de aliquo. Cic. de Amic.

Jucunditas atis, f. delectatio,
Beleustigung / Liebligkeit /
Freundlichkeit. Cic. 2. Finib.

Jucundus a um, dicitur, quod
latitia est alteri, ut: His rebus
nuper Octavius jucundissimus
fuit, in diesen Sachen hat
sich neulich der Octavius sehr
angenehm gemacht. l. 1. ep. 1.
Qvint. Fratr.

b Jucundum esse alicui, ei
nem lieb und angenehm seyn /
ut: (Archias) erat temporibus il-
lus jucundus Metello illi Numidi-
co & ejus filio. Cic. pro Arch. II.

c Jucundus homo dicitur
is, qui alteri est obsequiosus &
obtemperans, ein williger
Mensch. Cic. pro Selt.

Juda a, m. filius Jacobi Patriar-
cha, stirps Iudaeorum.

Judaea a, f. regio Palaestina, das
Jüdische Land. Geogr.

Judaeus a um, qui ex Iudaea est.
Jüdisch.

Judaeus i, m. qui ex posteris Iu-
da Jacobi filii, ein Jude.

Judaicus a um, idem quod Iu-
daus, ut: Iudaicum jus. Juven.

b Judaicus lapis olivae spe-
cie subrotundus, tener & friabi-
lis est, Strijs secundum longitudi-
nem

nem discurrantibus, & aqvili-
stantibus, ac si arte facta essent. vò vis serere negotium, nescis tu,
Boët. de Boot.

Judaismus i, est mos sive ritus
Iudaeorum.

Judex judicis, m. quasi jus di-
cens populo, h. e. juris aqvita-
tisq; minister, ein Richter / ut:
Cum judex praesses, als du stell. 5, 1, 51.

Richter warest. Cic. pro S.
Rosc. IV.

b Aequum judicem se a-
candi a se jure suo, h. e. eo ipso,
licui prabere, von einem rech-
urtheilen. l. 5, 2.

c Quam ingruvi sunt pa-
tres in omnes adolescentes judi-
ces! wie legen die Väter dem
Kindern alles aufs ärgste aus.
Ter. Heaut. 2, 1, 1.

d Te ipso judice, du solst
selbst Richter seyn / urtheilen.
Hec. 2, 2, 13.

e Te judice vincamus neces-
se est. pro Cecin. XIV.

f An quisquam judex
est, qui possit noscere tua justa,
ubi tute verbum non respondeas?

ist auch ein Richter / welcher
dein Recht wissen könne / wenn
du dich nicht mit etnem Wort
verantwortest? Phorm. 1, 1, 50

g Legere judicem, einen
Richter ihm aufersehen / oder
erwehlen / ut: Iustitiam, fidem,

mihi credite, is maxime proba-
bit, qui in iudiciis legendis
optimum & sapientissimū quem-
que legit, pro Milon. XXXV.

h Ire ad judicem, für dem

Richter klagen / ut: Quid tu por-
stantibus, ac si arte facta essent. vò vis serere negotium, nescis tu,
Boët. de Boot.

quàm meticulosa res sit ire ad
judicem, was wiltu lang mehr
Weitleuffigkeit machen? du

weisse nicht / wie so ein besorgli-
ches Thun es ist / wenn man
für Gericht kömmt. Plaut. Mo-
Cum judex praesses, als du stell. 5, 1, 51.

i Iudex ordinarius, est il-
le, qui habet potestatem judi-
candi a se jure suo, h. e. eo ipso,

quod est talis, ut: Episcopus,
Ballivus, praeses provincia, &
consimiles. Scot. in vocab. jur.

j Iudex delegatus est ille,
qui habet potestatem de causa
aliqua cognoscendi ab aliquo fi-
bi commissam, qui etiam dici-
tur Heut. 2, 1, 1.

k Iudex extraordinarius, ein
angeordneter Richter. ibid.

l Iudex competens, ein
ordentlicher Richter / dicitur, quæ
caussa jurisdictionem habet cum

exercitio. Gloss. in Clemen. cum
est, qui possit noscere tua justa,
lite ut lite pendente.

m Iudex incompetens, idem,
qui non suus, ein unbequemer
angebühlicher Richter. lit. C.
Sin non compet. jud. judicat. di-
verantworrest? Phorm. 1, 1, 50

n Iudex compromissarius,
vide Arbitr. b.

o Iudices Chartularii fue-
runt, qui ab Imperatore privile-
giati erant, ut, qui vellent, co-
ram eis litigare possent, sed ipsi
non poterant cogere aliquem ad
litigandum coram eis. Et dicun-
tur

tur etiam hodie *judices ordinarii creati à Comite Palatino, qui non habent administrationem nisi habitu*, ut not. l. 1. ff. de judic. & l. fin. C. ubi & apud quē cog. & integr. restit. agit. sit.

o *Judices pedanii dicuntur illi, quorum officium est de minutis causis & infimis cognoscere & inutilibus vel vilibus, licet ordinariis; & dicuntur à pede, qui est extrema pars corporis. Majores vero causas debent & tenentur majoribus referre, cum ipsi per se non possint terminare.* Scot. vocab. jur.

Judicatio onis, f. actus, vel facultas judicandi, Urtheilung/Entscheidung / ut: Non licet tibi agere mecum; cognitor enim fieri non potuisti, judicatio est, an potuerit. Quintil.

Judicatio, Adverb. non temere, maturo judicio. Gell. 14. c. 1.

Judicatum i, n. seu res judicata dicitur, quae finem controversiarum pronuntiatione judicis accepit, (vulgo Urtheil und Recht.) Quod vel condemnatione, vel absolutione contingit, videlicet iusta ac re valida. Alioquin si nullius momenti sit, non potest temere condemnatio, vel absolutio adici. l. 1. §. 4. ff. de re judicat.

Judicatus a um, cognitus, condemnatus, geurtheilet / ut: Res judicata. Cic. pro Syll.

b *Homo judicatus, pro damnato.* Liv. 6.

Judicatus us, m. idem ac judicatio. Cic. ad Att.

Judicialis e, c. quod ad iudicium pertinet, ut: Judiciales causas. Cic. 2. Div.

b *Judiciale genus dicendi est, quod positum in iudicio habet in se accusationem, & defensionem aut petitionem; & recusatorem.* Cic. 1. Invent.

Judiciarius a um, quod ad iudicem sive iudicium pertinet. Cicero.

Judicium ii, n. Jctis significat legitimam causam vel rei controversam apud iudicem à partibus litigantibus contentione, Gericht / ut: Iudicium exercere, Gericht halten. pro M. Caelio. §. 1.

b *In iudicium vocari, für Gericht erfordert werden.* pro M. Cael. §. 1.

c *Iudicio reservare crimen aliquod, i. e. crimen in iudicium deductum velle, eine böse That dem Gerichte vorbehalten.* pro Milon. V.

d *Iudicii laqueos declinare, i. e. iudicii periculum devitare, der Gefahr vor Gericht entgehen.* pro Mil. XIV.

e *Quasi vero in iudicio possit idem improbitas, quod in vi confidentia, eben als wenn die Bosheit für Gerichte so viel zu wegen bringen könnte / als in der Gewalt die Ränheit.* pro Cecin. I.

f *Omnia*

f *Omnia iudicia aut distrahendarum controversiarum, puniendorum malefactorum causa reperta sunt.* pro Cecin. III.

g *Judicium de eadem re reddere, einen Handel zweymal für Gericht fürnehmen.* Phorm. 2. §. 57.

g *Judicium de eadem causa bis adipisci.* vide Magistratus.

h *Judicium, idem quod iudicium de tota contentione in sententia, eine Meinung / Gutachten / ut: Exquirere alicujus iudicium, eines Gutachten be-*

g *Judicium suum interponere, sein Gutachten sagen / ut: Nullum meum iudicium inter-*

pono, ich stecke mich in diesen Handel nicht / mache mich des Dings nicht theilhaftig. l. 8. Ep. 3. Att.

k *Suo iudicio & sponte aliquid facere, auff sein eigen Gutdünken / und freywillig etwas thun.* l. 9. 14.

l *Meo iudicio, meines Bedünkens.* l. 5. ep. 1.

m *Pro meo iudicio, so weit sich mein Verstand erstreckt.* lib. 15. ep. 5.

n *Suo iudicio deligere, durch sein Gutdünken auflesen / ut: Quastorem habes, non tuo iudicio delectum, sed eum, quem fors dedit, du hast einen Rentmeister / welchen du nicht nach deinem Sinn dir erwählst / sondern welchen dir das Glück ge-*

geben. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fratr.

o *Sincerum & subtile iudicium, eine aufrichtig und verständige Meinung.* l. 15. ep. 6.

p *Acriter & severa iudicia fieri, intelligis.* pro S. R. IV.

q *Iudicium habere de aliquo, von einem halten oder achten.* l. 14. ep. 14. Att.

r *Deinde hoc vide, non esse Hispanum.* lib. 10. 7. Act.

s *Iudicium, Geschickliche iudicium, eines Gutachten be- seit / Verstand / ut: Novi ejus iudicium in amicis deligendis, ich weiß / wie wohl er sich in Erweh- lung guter Freunde fürsehen*

t *Iudicium in Logicis for- male, est quo veritas connexionis & evidentia expenditur: Contra iudicii materiale est, quo na-*

tura rerum in scientiis & disciplinis quoad veritatem vel falsitatem consideratur.

u *Iudicium Petro Ramo secundum Ciceronem & Quintilianum est altera pars Logica,*

so quia argumenta inventa syllogisticè in certâ Figura ac Modo disponuntur.

x *Iudicium in Physicis diversa, est tertia mentis operatio, & naturalis iudicandi dexteritas.*

y *Iudicium est vel publicum, vel privatum: illud utilitatis publica, hoc hominis privati causa suscipitur.*

z *Judicii publici species* secundum Justinianum sunt XIII. nempe: *Majestatis; adulterii ex l. Iulia; homicidii ex l. Iulia; paricidii ex l. Pompeja; falsi; vis publica; vis privata; peculatus; plagii; ambitus; repetundarum; unnona; residuorum*, Micrael.

aa *Indicium extremum*;

Jüngste Gericht.

Judico as, *avi, atum; are*, est quasi *res dicere; richten/urtheilen/ut*: Sed ut mihi videaris, non recte judicas de Catone. de Amicit.

b *Judicare exploratè*, i. e. *candide, dextre, aufrichtig urtheilen*. lib. 10. ep. 8.

c *Illud etiam succurrebat*, grave esse, me de iudicio patris judicare; das fiel mir auch ein/das es eine schwere Sache/das es nicht fein stehe/wenn ich von meines Vaters Gutachten urtheilen wolte. lib. 6, 21.

d *Ut quæ res est turpissima, sic maxime & maturissime judicanda*. pro Cecin. III.

e *Judicare de aliquo corruptius*, etwas ungleich von einem urtheilen. pro Marcel. IIX.

f *Judicare secundum aliquem*, das Urtheil für einen fällen. pro Cecin. XXXII.

Judicare in causis capitalibus, in peinlichen Sachen ein Urtheil sprechen. Solin. 945.

g *Judicare sine cupiditate, sine odio, sine invidia*, p. Marc. IIX.

h *Judicari institutio majorum*. Corn. 3.

Jugalis e, c. idem ac *conjugalis*, ut: *Jugale vinculum*, pro *copula matrimonii*. Virg. 4. Æn.

Jugalia jura. Ovid 7. Mët.

b *Jugales*; pro *equis*. Virg.

7. Æneid.

c *Osjugale*, in *capite*, das

Joch. Wein. Anatom.

Jugalis is; vide Carpinus, & Evonymus.

Jugamento as, *are*, est, cum *substratis singulis hinc atq; hinc trahibus directis, supra-transversaria alia hinc inde singula in angulis, radiis, i. e. ut intervallum quidem sit, sed non alta incisura sive crena, committuntur ita, ut quasi binaper diversum contignationes, angulis quatuor fiant*. Philander in Vitruv. 1. 2. c. 1.

Jugamentum i, n. *superliminare & supercilium portarum & fenestrarum*. Cato de re rust.

Jugarius i, m. *bubulcus & auriga bouum sive arator, qui juga ducit & regit*; ein Ochsenbauer/Ochsentreiber. Colum. 1. c. 6.

Jugatio onis, f. *vetigal, quod jugeratum*, h. e. de *singulis jugeris prestabatur*. Schard.

Jugatorius a um, ut: *Jugatorius bos, qui jugo subditur, ein Schieb-Ochs*. Varr. 2. de Rust.

Jugeratim, *Adverb. per singula jugera*. Colum.

Juge-

Jugerum i, n. (vel *juger*, Dativ. *jugero*, Accusativo & Vocativo *jugerum*, Ablativ. *jugero* & *jugere*. Et Pluralit. Nomin. Accusat. & Vocat. *jugera*, Genitiv. *jugerum*, Dat. & Ablat. *jugeri* & *jugeribus*), dicebatur id, quod uno die duo boves arare poterant. Plin. 1. 18. c. 3.

b *Jugerum est spatium pedum duodeviginti & octingen-*

Jugis e, c. idem quod assiduus, continuus, stetit; ut: *Jugis putent, jugis aqua*, ein stetig quellender Brun. 1. de Div.

Thesaurus jugis mihi in domo est, ich habe daheim einen innewährenden Schatz. Pseud.

b *Jugis, idem quod acer-*

rimus, ut: *Inter Elephantos & dracones jugis est discordia*. Solin. 433.

c *Juges, ejusdem jugi pares*: unde & *conjuges & sejuges*. Festus.

Jugiter, Adverb. continuè, stetit ohne unterlaß. Plaut. Milir.

Juglans is, f. nucis species, quasi Jovis glans, eine wälsche Nuß. Isid. Martin.

Jugo as are, conjungere, quasi *ad unum jugum alligare*. Cic. ad Argonaut.

b *Puella jugare juvenem*. Catul. Argonaut.

c *Jugari vinea dicuntur, qui in jugu constituntur*. Col. Jugosus a um, *Jugis abundans, jugulatus aqua* Martial. Ovid. 1. am.

Jugula a, stella Orion, quod amplior sit ceteris, quasi nux juglandis. inquit Festus.

Neq; jugula, neq; vesperugo neq; virgilia occidunt. Plaut. Am.

Jugularis e, c. ad jugulum pertinet, ut: *Vena jugularis, die Trostel-Ader*.

Jugulatio onis, f. caedes, interfectio, Erwürgung / Tödtung. Hirtius.

Jugulo as, are, est mortem inferre, erwürgen / ut: Jugulare civem, ne ipse quidem quisquam bonus vult. pro Quint.

b *Jugulandum aliquem* tradere, einen auff die Fleisch-Bank opfern. pro S. R. IX.

c *Jugulare hominem suis verbis, est convincere suis verbis, mit seinen eigenen Worten einen schlagen*. Eun. 3, 1, 27.

d *Jugulare hominem suo sibi gladio, est aliquem suopta invento dolore capere, mit seinem eigenen Schwert einen schlagen / einen mit seinen eigenen Worten straffen und überweisen / aus seinem eigenen Munde richten*. Adelph. 5, 8, 36.

e *Jugulare aliquem gladio plumbeo, est futili leviq; argumento aliquem convincere*. Attic. 1. 1, 14.

f *Jugulare etiam de morbo & aquis dicitur, ut: Quar-*

tana neminem jugulat. Cellus.

Aut ubi mors non est, si

Jugosus a um, Jugis abundans, jugulatus aqua Martial.

Ovid. 1. am.

Cecccc

g lra-

g Jugulare mortuos, Prov. pro eo, quod est insectari de-
fectos, & cum iis pugnare, quod
jam extincti sunt. Erasim.

Jugulum i, n. vel jugulus i, m.
anterior pars colli dicitur, un-
de vox halitusq; procedit, die-
Gurgel / ut: jugulum feriretur, & quasi jugum in summi-
alicuius, eient nach der Sur-
gel grasen. For. Rom.

b Dare jugulum alicui, i. e.
præbere se occidendum, pro Mil. X.

c Ingulum petere, das
Messer an die Kehle setzen;
Translatè Orator dicitur, quan-
do adversarium argumentis ita
convincit, ut eum quasi jugu-
let. Quintilian. l. 8. c. 6.

Jugum i, n. est montis cacumen,
die Spitze eines Bergs / ut:
Obtinere jugum opportunè vi-
neri imminens, die Höhe ein-
nehmen / die am Wege liget.
Curt. 188.

Dum juga montis aper,
fluvius dum piscis amabit.

b Iugum, ligneum instru-
mentum est, quo junguntur bo-
ves, ein Joch / ut: Demere jugum
fatigatis bobus, die Ochsen auf-
spannen. Horat. 3. Carm. Od. 6

c Iugum subire est onus, la-
borem, provinciam, imperium
vel dominium suscipere, sich un-
ter das Joch stelle. Liv. dec. 4. l. 7

d Iugum, sub quo igno-
minia gratia victi hostes intro-
bantur. Nam fixis in terram
duabus hastis, super ea ligaba-

tur tertia, & tunc victi hostes
discingebantur, & sub illa trans-
fere cogebantur inermes. Festus.

e Iugum in vinea dicitur,
ciem duabus aut pleribus parti-
cis fixis, alie super eas alligan-
de, in quibus vitæ conjungun-
tatem quamdam faciunt. Plin.

f Iugum, lignum, quo tex-
tores telam convolvunt. Ovid.
6. Metam.

g Iugum pro Librà, fide-
re cælesti. Cic. 2. Div.

h Iuga, tabellæ navium,
in quibus remiges sedent, quæ
transstra vocantur. Virg. 6. Æn.

Iugurtha a, m. Numidarum rex
callidus, bellicosus & perfu-
sus, victus tandem à Mar-
cio consule Romano, & Romæ
in carcere necatus. Sallust.

Jugurthinus a um, ad Iugur-
tham spectans, ut: Bellum
Iugurthinum. idem.

Jujubæ, majores oblongæ, seu
zizipha vel ziziphus, sunt
arboris fructus ziziphi, ma-
gnitudine olivas, sapore pas-
sulas majores emulantes, u-
nicum referentes lapideum
nucleum. Brust. Beerleim.
Schröd.

Julebus, nomen Persicum est,
idemque sonat, quod porio
dulcis. Arabibus vox Iulebi
à Syrupis non distinguitur.
Nostratibus autem Iulebi seu
Lulapia, potiones sunt in praxi
usæ.

visatissima; Syrupis dilutio-
res, constantque ex liquoribus
clarioribus, saccharo &
syropo convenienti, ad gratum
sapore dulcoratis. Schröd.
Julianus a um, ad Julium Cæ-
sarem spectans, ut: Calen-
darium Julianum, vide Ca-
lendarium.

Julis idis, f. piscis genus. Plin.
l. 32. c. 9.

Julius ii, m. vide Cæsar.

b Julius, mensis nomen
inditum in honorem Julii Cæsa-
ris defuncti, der Heumonat.
Julus i, m. filius Æneæ, alio
nomine Ascanius. Virg. i. Æn.

b Julius piscis genus, quod
balæus cetiq; dux est itineris

c Iuli sunt folia primum
erumpentia; die erste Spross-
lein oder Blätter. Strick no-
tat juglandis arboris flores lon-
giusculos, cum foliis prioribus
apparentes, die Drateln an den
Rust-Bäumen. Schröd.

Jumentarium ii, n. locus; ubi
stant jumenta. Martin.

Jumentarius a um, ad jumen-
tum pertinens. Apul.

Jumentarius ii, m. qui jumenta
pascit. Martin.

Jumentum i, n. à juvando.
Cujus appellatione continen-
tur animalia, quæ vel sarci-
nas gerunt, vel currum tra-
hant, vel terram excolunt,
lastibares oder lasttragendes

Jhier / ut: Jumenta dorso
onera portantia, lasttragende
Thiere. Curt. 372.

b Jumentorum appel-
latione, equus, equa, mulus,
mula, & cætera variorum.
dorsaria animalia continentur.
Bovæ vero, licet collo doman-
tur, quia tamen collo non fe-
rentur, eadem appellatione non
continentur. l. 38. §. 4. ff. de
ædil. edict. l. 89. ff. de V. S. l. 65.
§. 5. ff. de leg. III.

Juncetum i, n. locus, juncos
abundans; ein Ort, da viel
Binzen stehen oder wachsen.
Varro i. de re rust.

Juncus a um, quod ex juncos
factum est, ut: Juncos tra-
tis Plin. 21. c. 14.

b Juncos virgo, i. e.
tenuis & flexilis. Donat. in Te-
rent. Eimuch.

Juncidus a um, tenuis, exilis,
gering / schmal / dünn. Varr.
de Re Rust.

Juncinus a um, idem ac juncos,
ex juncos factus. Plin. 15. c. 7.

Juncosus a um, juncis plenum,
voll Binse / binsicht. Plin. 18. c. 6.

Junctim, Adv. sine intervallo,
an einander / oder nach ein-
ander. Sveion.

Junctio onis, f. vel

Junctura a, f. idem ac con-
junctio, eire Fuge / Gelenck /
Zusammenfügung. Colum.
Cic. Ovid.

Junctus a um, zusammenge-
fügt/ verwandt/ ut: *Junctus* zu einem gesellen/ ut: *Quo in*
illi cognatione, Liv.

b *Amore junctus alicui*, se ad eos jungere, quibus ineq-
eines andern Freunde. Ovid. i. *lumibus* & *domi dignitas*, & fo-
Pont. *ris auctoritas retineretur*. pro S.

c *Junctus malus à clitel*-Rosc. XLV.

lario differt: h. e. *mulus*, qui ju-
go affuerit. Col. 3. c. 22.

d *Vince juncta mœnibus*, posita, ut: *Verba* ponenda sunt,
i. e. *admota*. Livius.

Juncus i, m. à jungendo dici-
tur, quod usus ejus ad junctu-
ras utilis est, *Semsen/ Vin-*
sen. Plin. Matthiol.

b *Juncus odoratus*, idem
ac fœnananthum, Camelsheu/
Camelsfroh. Matth.

Jungo is, ere, est copulare, qua-
si in unum agere, zusammen-
setzen oder stellen; vel *Dati-*
vum, vel *Abiativum* admittit,
ut: *Sapientia juncta eloquen-*
tia, Klugheit neben der Be-
redsamkeit. de Orat.

Improbitas scelera juncta.
de Orat.

Laudatio defensione jun-
cta. de Cl.

Religio, quæ est juncta cum
cognitione nature. de Divin.

b *Jungere amicitiam cum*
aliquo, Freundschaft mit ei-
nem machen/ ut: *Dejotarus cum*
hominibus nostris consuetudines
amicitiarum jungebat pro Dejot.

Junctum esse alicui artifi-
ma cognatione, einem nahe an-
verwandte seyn. Curt. 49.

c *Jungere se ad aliquem*, sich
la esse, nec aum tamen ad de-
bita pervenit magnitudinem:
dicta quasi juvenca, à juniore
atate. Pers. Sat.

Juno onis, f. dea credita est, Jo-
vis soror & conjunx, à juvan-
do nominata. Cic. 2. nat. deor.

Junonica a, c. *Junonem co-*
lens. Ovid. 6. Fast.

Junonigena a, dicitur *Vulcanus*,
qui ex sola *Junone* natus in-
gitur. Ovid. 4. Metam.

Junonia a, f. *major* & *minor*,
Insula sunt ex *Fortunatis*.
Junonius a um, ad *Junonem* spe-

patre Cælo, tertius *Creten-
sis Sa-*
phans, ut: *Arctus Junonia*, i. e.
pavo. Ovid.

b *Junonius puer*, ut: *Ego*
ipse Senatum sibi manus asserere
duxerit uxorem, Prov. ex hœret
coegi, cum te *Junonium puerum*
das Graß wachsen. Erasim.

Junius i, m. in vite dicitur
palmet vetus, quem *draconem*
alio nomine vocant. Plin.
1. 17. c. 22.

Junior, junius, c. quasi *juvenior*,
jünger.

Juniperinus a um, ad *juniperum*
spectans.

Juniperus i, f. *arbuscula*, bac-
cas ferens, Wacholderbaum/
Wacholder/ Krammerbaum.
Matthiol.

b *Bacca juniperi*, Wach-
holderbeer.

Junius ii, mensis, teste Festo, à
Junone putatur dictus, quem
Junialem & *Junonium* dice-
bant, der Brachmonat. Comp.

Junix icus, tenere atatis bos sa-
mi-

mina, quæ jam cessavit vitu
la esse, nec aum tamen ad de-
bita pervenit magnitudinem:
dicta quasi juvenca, à juniore
atate. Pers. Sat.

Juno onis, f. dea credita est, Jo-
vis soror & conjunx, à juvan-
do nominata. Cic. 2. nat. deor.

Junonica a, c. *Junonem co-*
lens. Ovid. 6. Fast.

Junonigena a, dicitur *Vulcanus*,
qui ex sola *Junone* natus in-
gitur. Ovid. 4. Metam.

Junonia a, f. *major* & *minor*,
Insula sunt ex *Fortunatis*.
Junonius a um, ad *Junonem* spe-

patre Cælo, tertius *Creten-
sis Sa-*
phans, ut: *Arctus Junonia*, i. e.
pavo. Ovid.

b *Junonius puer*, ut: *Ego*
ipse Senatum sibi manus asserere
duxerit uxorem, Prov. ex hœret
coegi, cum te *Junonium puerum*
das Graß wachsen. Erasim.

Junius i, m. in vite dicitur
palmet vetus, quem *draconem*
alio nomine vocant. Plin.
1. 17. c. 22.

Junior, junius, c. quasi *juvenior*,
jünger.

Juniperinus a um, ad *juniperum*
spectans.

Juniperus i, f. *arbuscula*, bac-
cas ferens, Wacholderbaum/
Wacholder/ Krammerbaum.
Matthiol.

b *Bacca juniperi*, Wach-
holderbeer.

Junius ii, mensis, teste Festo, à
Junone putatur dictus, quem
Junialem & *Junonium* dice-
bant, der Brachmonat. Comp.

Junix icus, tenere atatis bos sa-
mi-

Jupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Jupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Jupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Jupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Jupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

natur, nulla res sic fovet o-
mma, quemadmodum calor.
Saturni & *Opis filius*, Rex
deorum optimus maximus ab
ethnicis dictus, qui in arietis
forma colebatur in Libya. Un-
de & corniger ab Ovidio di-
citur. Assignatur ei fulmen,
quod medius sit inter Satur-
num & Martem, quodq. con-
traria qualitates maximè co-
eant in Iove.

b *Principio Ioves tres no-*
minant: ex quibus primus &
secundus nati in Arcadia; alter
patre Cælo, tertius *Creten-
sis Sa-*
phans, ut: *Arctus Junonia*, i. e.
pavo. Ovid.

c *Scit, quomodo Iupiter*
ipse Senatum sibi manus asserere
duxerit uxorem, Prov. ex hœret
coegi, cum te *Junonium puerum*
das Graß wachsen. Erasim.

d *Nunc pluit, & clavo*
nunc Iupiter æthere fulget, Prov.
aliquando res adverse sunt, ali-
quando secunda. idem.

e *Ne Iupiter quidem omni-*
bus placet, Prov. i. e. *Nemo im-*
venitur, qui satisfaciat omnibus.
idem.

f *Iupiter orbis*, Prov. ubi
quis palam falsa asseverat. idem.

g *Iupiter aquilam delegit*.
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

h *Iovis germen, insigni*
virtute præditus dicebatur.

i *Iupiter, pro ære ponitur*.
Horat. 1. Carm.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

Iupiter, Iupitris vel Iupiteris se-
cundum Priscianum, non lo-
vis, qui Genitivus est, non à
Prov. ubi quis ascescit sibi pra-
claros, suisq. rebus accommo-
dos. idem.

k *Jupiter*, Planeta est Saturno proximus, candido colore praeclatus, cursumq; suum in siderifero spacio annorum 12. fere absolvens. Physic.

l *Jupiter* Hermeticis sanum dicitur, quod Iovi macrocosmico sympathetice conveniat. Et proinde Iovi microcosmico id est Epati: nonnullis plumbum album, Zien/weißbley. Schröd.

Jupiter calcinatus, Zien=Asche.

m *Jupiter* diaphoreticus, medicamentum quoddam est e stanno paratum. Beguin.

n Iovis flos, vide Jacea.

Juramentum i, n. affirmatio est, vel negatio, sacra rei asseritione vel attestazione, ein Schwur/ ein Eyd.

b Juramentum triplex est vel promissorium, vel assertorium, vel confirmatorium. Scot. in vocab. jur.

c Juramentum habet vim iudicari. l. 2. ff. de iurejur.

Jurandum i, n. idem quod iusjurandum. Plaut. Cist.

Jurato, Adverb. bey einem Schwur/ endlich/ ut: Qui jurato promissu iudicio fuit, non videtur pejerasse, si ex concessa causa hoc asseruerit. l. ult. ff. qui satisd. cog.

Jurator oris, m. ut: Quis unquam ab Historico juratores exegit? Senec.

Juratus, qui juravit, ein Geschwornener/ ut: Juratus Senatus, jurati iudices, h. e. jurando confirmati. Plin. 7. c. 34. Cic. 4. Acad.

Jure, i. e. merito, billich/ mit Recht. Plaut.

Jurejuro as, are, idem quod jurare. Liv.

Jureus a um, (a jus, eine Suppe/) quod ex jure fit, ut: Iurea placenta, quae e jure tota constat. Plaut.

Jurgiosus a um, contentiosus, zandtsch/ haderhaffig/ zandtsuchtig. Gell. 1. c. 17.

Jurgium ii, n. contentio, Zand/ Hader/ Widerwillen. Ovid.

Jurgo as, are, vel

Jurgor aris, ari, qd. de jure contendere, zandtsen/ habern. Ter. Andr. Cic. li. 4. de Republ. Horat.

Juridicalis e, e. idem quod iudicialis, quod pertinet ad iudicium. Quint.

Juridicus a um, quod secundum jus est, ut: Iuristica actio.

b Juridicus dies, i. e. qui jurisdictioni destinatus est.

Juridicus i, m. qui jus dicit, ein Richter.

Juriconsultus i, m. Juriconsultus, ein Rechtsgelahrter/ utrumq; recte dicitur, ut: Britannicus juriconsultus. Ep.

Valerium juriconsultum valde tibi commendo. Ep.

Jurisdicatio ontis, f. non locum, & re-

regionem, ditionem vel regnum significat, ut vulgus putat, sed iuris ipsius administrationem. tu hic es verberatus, aut quod qua decernitur, ut: Astringas verberabere, si te saluum hinc menses rei militari dare, hy-

b Jurisdictio quandoq; est ibidem/ ut: Graeves erunt hominum ordinaria, quandoq; delegata. Itaque, qui hoc jurati audeant dialia est plena s. solius Principis. Alia a. semiplena, aliorum vide licet a Principe. Scot. voc. jur.

c Jurisdictionem ordinariam

quatuor dant: 1. Lex inanimata vel Canon. 2. Lex animata, scilicet Imperator vel Papa, & non inferior, nisi episcopus suo vicario.

3. Consuetudo, 4. Universitas approbata, ibid.

Jurisperitia a, f. idem quod jurisprudentia.

Jurisperitus i, m. ein Rechts-Verständiger.

Jurisprudentia a, f. est divina rum atq; humanarum rerum notitia, iusti atq; iniusti scientia. l. 1. ff. de iustit. & jur.

Jurulentus a um, juris plenum, voll Suppe oder Brühe. Celsus.

Juro as, are, est juramento affirmare, promittere, schwören/ ut: Juravit uterq; se sine dolo inducias conservaturum. Corn. 493.

Iura, te nociturum esse homini nunc hac de re nemini, quod tu hic es verberatus, aut quod qua decernitur, ut: Astringas verberabere, si te saluum hinc menses rei militari dare, hy-

b Non credo tibi, nisi jureris. Illepidè dicitur, sed Ciceronem imitaturus dixeris, ibi non nisi jurato credo, ich glaube dir nicht/ du schworest

c Jurisdictio quandoq; est ibidem/ ut: Graeves erunt hominum ordinaria, quandoq; delegata. Itaque, qui hoc jurati audeant dialia est plena s. solius Principis. Alia a. semiplena, aliorum vide licet a Principe. Scot. voc. jur.

d Jurisdictio ordinariam

quatuor dant: 1. Lex inanimata vel Canon. 2. Lex animata, scilicet Imperator vel Papa, & non inferior, nisi episcopus suo vicario.

3. Consuetudo, 4. Universitas approbata, ibid.

Jurisperitia a, f. idem quod jurisprudentia.

Jurisperitus i, m. ein Rechts-Verständiger.

Jurisprudentia a, f. est divina rum atq; humanarum rerum notitia, iusti atq; iniusti scientia. l. 1. ff. de iustit. & jur.

Jurulentus a um, juris plenum, voll Suppe oder Brühe. Celsus.

Juro as, are, est juramento affirmare, promittere, schwören/ ut: Juravit uterq; se sine dolo inducias conservaturum. Corn. 493.

Jus juris, m. dicitur liquor eorum, qua coquuntur, eine Suppe/ ut: Jus illud nigrum coena caput erat, eine schwarze Suppe war das sünnemste Gericht. Tusc.

In eadem cocus meus prater jus fervens nihil potuit imitari, in derselben Mahlzeit konnte mein Koch nichts nachmachen, als die heiße Suppe. Ep. Hos pisces nemo eorum incedere, diese Fisch unterstehet sich kein Koch zu zurichten. Varr. 3. de re rustic. b Jus est, Donato autoritate, quod omnia recta & inflexibilia exigit, das Recht/ut: Juris petere à loco aliquo, von einem Orts sich Rechts gebrauchten. Curt. 997.

Hic poterit cavere recte, jura qui & leges tenet. Epid. 2, 2, 107.

Jura patrie sunt sanctiora, quam hostium. Corn. 361.

Nihil juri quicquam tam inimicum est, quam vis: nec a quietati quicquam tam infestum est, quam convocati homines & armati. pro Cecin. XII.

Jus experiri, für Gericht seine Klage anbringen. pro Cecin. XIII.

c Inter mulieres peritus & callidus, der bey den Weibern sich auff das Recht wol verstehet. pro Cecin. V.

d Jure deteriore esse, quam aliter, es nicht so gut haben als andere. pro Cecin. VII.

e Facti in equuleo quaesio est, juris in judicio? in der daß er umbkommen. pro Mil. X. Marter fragt man / ob etwas geschehen sey? für Gericht aber/

ob es recht sey? pro Mil. XII. f De suo jure decedere, von seinem Rechte weichen. pro S. R. XXIII.

Paululum de suo jure concedere, ein wenig von seinem Rechte weichen/nachgeben/nicht allzu scharffsuche. Adelph. 2, 2, 9.

In omnibus quidem maxime tamen in jure aequitas spectanda est. l. 90. ff de R. J.

g Ignorare jus, nicht wissen / was Rechts ist / ut: hi qui jus ignorant, neque tenent, Plaut. Amphit. Prol. v. 37.

h Statuere jura est legem condere, ut: Majores nostri omnium etiam tenuissimarum rerum jura statuerunt, i. e. etiam de minimis rebus leges condiderunt. pro Cecin. XIII.

i Summo jure agere, i. e. atrociori uti actione, geschwind verfahren. pro Cecin. IV.

k Jus certum obtinere, i. e. in bona causa vincere. pro Cecin. IV.

l Jus, mit Recht. l. 2, 18. Quando habes, illud refert, jure ne an injuria? Rud. 4, 20.

Ego etiam factum hoc nolle, jure tamen factum contentari. Cic. Tusc.

Jurene an injuria occisus sit, obs recht oder unrecht sey/ ob ich gleich wol weiß/ daß ich recht habe/ daß dasjenige/ was

in jus ambulare. Phor. In jus ambulare. Phor. 5, 8. v. 43. & 88. Curcul. 5, 2, 23.

In jus ire, für Gericht gehen/ für die Obrigkeit kommen/ sich ins Recht legen. Phorm.

In jus de sua re ire. Corn. 766. n Sui juris esse, sein eigen Herr seyn. lib. 8. epist. 3. Attic. Curt. 1167.

o Jus dicere aequale, das Recht einem wie dem andern sprechen. l. 1, 1. Qv. Fr. p Jus sum persequi, sein nem Rechten nachsetzen. pro Cecin. IV.

q Jura omnibus concessa, das Recht / welches jedermann hat / fahren lassen. pro M. Cael. XV.

Gentium violare jura, wider aller Völker Recht handeln. Curt. 430.

r Ad jus suum faciliore & commodiore judicio pervenire, pro Cecin. III.

t Jus à caelo petere, est iudicium divinum expectare, inquit id intentum esse. Curt. l. 5.

u Jus, idem quod potestas, Macht und Gewalt.

v Jus civile, das bürgerliche Recht / ut: Qui jus civile contemnendum putat, is vincula revellit non modo judiciorum, sed etiam utilitatis vitæ communis. pro Cecin. XXVI.

Nihil est in civitate tam diligenter, quam jus civile retinendum. Etenim hoc sublato nihil est, quare exploratum cuiquam posset esse, quid suum, aut

quid alienum sit. pro Cec. XXV. Jus civile neque inflecti gratia, neque perfringi potentia, neque adulterari pecunia potest. pro Cecin. XXVII.

Jure civili septum esse. pro Cecin. XXVII.

x Summo jure contendere, auff das scharffe Recht gehen. pro Cecin. XXIV.

y Fieri non potest, ut aliud judicetur, aliud recte respondeatur de jure, i. e. oportet sententiam judicis congruere cum re sponsore iurisconsulti vel cum jure ipso. pro Cecin. XXV.

z Jura non literis, sed utilitate communi sunt exprimenda, i. e. debent referri ad utilitatem communem. pro Cecin. XIII.

aa In verbis jus constituendum non est, i. e. de lege seu jure non ex verbis, sed voluntate legislatoris, judicandum est. pro Cecin. XX.

bb Jura aequabilem teneant rationem, billiche Maß des Rechten treffen. l. 1. ep. 1. Qv. Fr.

cc Jure casum esse, mit Recht erschlagen seyn. p Mil. III.

dd De jure, non de facto questionem ferre. pro Milon. X.

ee Etsi scio, meum jus esse, ut te cogam, quæ ego imperem, facere: ego tamen patrio animo victus faciam, ut tibi concedam, ob ich gleich wol weiß/ daß ich recht habe/ daß dasjenige/ was

quid suum, auch bestes zu zwingen zu

doch wil ich dir aus väterlicher
Liebe deinen Willen lassen. He
cyr. 2, 2, 1.

ff Jus summum sepe sum-
ma materia est, allzu scharrf/
macher schärfig. Heavt. 4, 5, 48.

gg Quod nos jus cogit, id
voluntate impetret, wo zu euch
das Recht zwinget/ dasselbe sol
es mit eurem Willen erhalten
was ihr thun müßet/ das thut
nur gern. Adelph. 3, 5, 44.

Nullum habere in prateri-
ta jus praterquam oblivionis.
Plin. l. 2. c. 7.

hh Generaliter eas perso-
nas, quibus reverentia prastan-
da est, sine jussu pratoris, in
vocare non possumus, l. 13. ff. de
in jus vocandis.

ii Jus gentium, (asser Bül-
der Recht.) Est sedium hostium
occupatio, munitio, bella, captivi-
tates, servitutes, postliminia, fa-
dera, paces, inducia, legatorum
non violandorum religio. Scot
vocab. jur.

Communi jure gentium a-
liiquid facere, etwas mit allem
Recht thun. Corn. 86.

kk Iuris praecepta tria sunt,
scilicet, honeste vivere, alterum
non ledere, & jus suum cuique tri-
buere. Institut.

ll Jus etiam dicitur locus,
ubi jus redditur; interdum ac-
cipitur pro necessitudine. l. penult. Micræl.

ff. de iustit. & jur.

mm Jus aureorum annu-

lorum, est privilegium, quod
concedebatur libertis in signum
semplicitatis ingenitatis; vivebant
enim ingenui, sed moriebantur
liberti. C. de jur. aur. annal. in
rubrica.

nn Jus naturale est secun-
dum Jctos, quod natura omnia
animalia docuit, unde descendit
amor libertatis, conjunctio ma-
ris & foemina, procreatio & edu-
catio liberorum, defensio sui, qua
omnia homo novit sine peculia-
ribus aliorum praeceptis & de-
cretis.

oo Jus divinum est vel uni-
versale, obligans totum genus hu-
manum: quale jus ter novimus
post diluvium, per Evangelium,
Vel uni tantum populo datum,
qualis est lex forensis & crimio-
nalis Moisaica. Micræl.

pp Jus Caesarum seu civi-
le, continet institutiones, Pande-
ctas, Codicem, Novellas, ius feni-
dale, Receptus imperii.

Iuris civilis Romani tanta
auctoritas est, ut Turci Codicem
Justinianum in sua lingua ha-
bere dicantur, teste Leunclaj
in praef. antiq. paratit.

qq Jus Canonicum sive ec-
clesiasticum, continet decreta, de-
cretales, Clementinas, extrava-
gantes, institutiones Lancelotti.

rr Jus statutarium seu sta-
tutum, est cujusvis civitatis spe-
cia-

ciale & proprium jus, gemetnes
Stadt-Recht/ oder Statuten.
ss Jus sine sanctione con-
stitutum, dicitur consuetudo
qua nihil est aliud, quam jus
factio populi consensu intro-
ductum, ad quod requiritur legi-
tima praescriptio & ad idum fce-
quentia: tantaq; est ejus vis, ut
consuetudo leges interpretetur,
quo cum extraneo forte est con-
venitum, vel quod est solutum.

tt Jus sanctione constitu-
tum, si proficiscitur à Principe si-
ve monarchico, sive aristocrati-
co, sive democratico, dicitur di-
verso respectu, Constitutio, Edi-
ctum, Sctum, (Senatus-Consul-
tum,) plebiscitum.

uu Jus publicum est, quod
ad statum Reipubl. & ad publi-
cam administrationem sive sa-
crum sive civilem pertinet, qua-
les sunt leges XII. Tabularum.

xx Jus est, quod spectat ad
singulorum civium contractus,
inurias, utilitatem.

yy Jus Quiritium, est jus ren/
Romanorum, quatenus in eo re-
periuntur, qua apud nullum a-
lium populum, ut de legitimis ha-
reditatibus, tutelis, usucapionib².

zz Jus Episcopale consistit
1. in Ordine, quod pertinet pote-
stas docendi & sacramenta ad-
ministrandi: 2. In lege Diocce-
siana, quod pertinet canonica o-
bedientia, & ecclesiastica consti-
tutiones: 3. Iurisdicchio, quod per-
tinet causas clericorum audire;

laicis etiam in spiritualibus au-
dientiam concedere. 4. Statu
ss Jus sine sanctione con-
stitutum, dicitur consuetudo
qua nihil est aliud, quam jus
factio populi consensu intro-
ductum, ad quod requiritur legi-
tima praescriptio & ad idum fce-
quentia: tantaq; est ejus vis, ut
consuetudo leges interpretetur,
quo cum extraneo forte est con-
venitum, vel quod est solutum.

Arnold. de Reyger. Thes. jur.
Jusculum i. n. Dimin. ein Süpp-
lein/ut: Postea inde jusculum
frigidum sorbere. Cato 196.

Jusjurandum jurisjurand², n. est
affirmatio religiosa, ein Eyd
Schwur/ut: Aliud si scirem,
qui firmare meam apud vos
possem fidem sanctius, quam
jusjurandum, id pollicerer ei-
bi, wüste ich dieses höher/
als mit einem Eyd zu be-
theuren/ich wolte es verheiß-
sen zu thun. Hec. 5, 1, 24.

b Jusjurandum dare, schwea-
ren/ ut: Dabo jusjurandum, ni-
hil esse istorum tibi, ich wil dir
perjuren, qua apud nullum a-
lium populum, ut de legitimis ha-
reditatibus, tutelis, usucapionib².

c Conceptis verbis jusju-
randum dare, einen leiblichen
Eyd thun. Merc. 4, 4, 50.

d Jusjurandum suum ad
alterius testimonium accommo-
dare, i. e. juratam fidem habere
testimonio alteri². p. S. R. XXXII.

e Jusjurandū rei servanda, nō
perdenda conditū est. Rud. 5, 3, 18.

f. *Jurisjurandi gratiam* facere, einen eines Eides überheben / den Eid nachlassen. Rud. 5. 3. 58.

g. *Rogat, ut affirmet jusjurando, quia commississet, silentio esse tecturum.* Curt. 12. 73.

Jusquamus, vide Hyoscyamus. *Jussio onis, f. idem ac jussus.*

Jussulentus a um, idem quod juxulentus. Apulej.

Jussum i, n. idem ac mandatum, ein Befehl / Geheiß / ut: ga pares est, quando & virtutes Exequi alicujus jussa. Virgil, in iis agnoscimus, deq. dictus fa- 4. Aeneid.

Justus us, m. imperium, raro invenitur, praeterquam in Ab- lativo Plaut.

Justa orum, n. sunt exequia, sa- est, quia in rerum commutatio- crificia, quia mortuis impen- ne & actibus, nullo habito per- duntur, ut: Paterno funeri ju- sonarum respectu, aequalem pro- sta solvere, semes Paterno cio mercedem unicuique, dat, absq. Reichbegängnis halten. pro ulla defraudatione. Ethic. Marg. S. R. VII. Curt. 340. 2322.

Juste, Adverb. jure, rectè, legiti- mè, rechtschaffen / gerecht. Cic.

Justificatio onis, f. Theologis est actio Dei, quia hominem peccatorem, verà fide benefi- cia Christi apprehendentem, absolvi. t. gratis à peccatis, & justum pronunciat, Rechtfer- tigung.

Justifico as, are, frequentissime in divinis literis usurpatur, ut vox judicialis, & est idem at- que justum declarare & pra- dicare. Martin.

b. *Justificare est supplicio*

afficere, quia, qui supplicio affi- citur, delet peccata sua, quate- nus scilicet legi dicitur satisfieri per obedientiam praestationem aut poena lutionem. idem.

Justificus a um, quod justum ef- ficit, ut: Fides justifica.

Justitia e, f. animi affectio, (vir- tus,) suum cuique tribuens, Ge- rechtigkeit. Cic. 5. Fin.

Justitia samā florere. Corn.

b. *Justitia distributiva er- ga pares est, quando & virtutes ac fama illorum bona nihil de- trahimus.* Ethic.

c. *Justitia commutativa est, quia in rerum commutatio- ne & actibus, nullo habito per- sonarum respectu, aequalem pro- sta solvere, semes Paterno cio mercedem unicuique, dat, absq. defraudatione.* Ethic. Marg. S. R. VII. Curt. 340. 2322.

d. *Justitia originalis, Theo- logis dicitur perfectio primi ho- minis, quia jam per lapsum ejus- dem amissa est.*

Justitium n, n. jurisdictionis in- termissio, ut: Justitium edi- cere & intermittere jurisdi- ctionem. Cic. de Arusp.

b. *Ne inerti justitio lan- guerent virtutis opera, bellis quiescentibus, damit nicht wenn die gemeine Trancsal auffhöret / und die Kriegs- Gefahr sich legte / tugendhafte Thaten ab- nehmen möchten.* Solin. 48.

Justus a um, dicitur, qui juris servat praecepta, gerecht / ut: Non est justus quisquam a- mator, nisi qui perpetuat da- ta. Pseud.

b. *Justi honores sunt, qui jure ac merito conferuntur, ut: Nam multi sapè honores diis im- mortalibus justis habitis sunt ac debiti, sed profectò justiores nun- quam.* in Verr.

c. *Justus idem quod debi- tus, eben recht / ut: Iusta ma- gnitudo, die rechte Größe.* Sip.

d. *Justus idem quod ma- gnus, ut: Eos, qui in montibus erant, levibus praelis fatigavit, postremo coactos in aciem descen- dere, iusto praelio devicit.* Livius.

e. *Ultra justum, mehr deñ sich gebührt / ut: Cameli ultra justum pondera non recipiunt, die Camel lassen sich nicht mehr auflegen / als sie ertragen kön- nen.* Solin. 860.

Juturna e, f. nymphea Latina, so- ror Turai, à Jove vitiata; cujus meminit Virgil. 12. Aen.

Juvenalis e, c. idem quod ju- venilis. Plin. 33. c. 22. inusitat.

b. *Juvenalis dies, juveni- liatati maxime celebrandus.* Sve- ton. in Calig.

c. *Juvenalia, Iudi, qui pro salute juvenum celebraban- tur.* Tacit. Fest.

Juvenca e, f. ein junge Kuh / ut: Cornigera juvenca. Ov. 13. Met.

Juvenculus i, m. idem ac puer. Catull.

Juvenius i, m. bos junior, à ju- vando dictus: qui jam (ut ait Varro) ad agrum colendum juvare posset, ein junger Ochß oder Stier. Virg.

b. *Juvenius, de homine quoq. juvene dicitur.* Horat. *Juvenescio ū, ere, juvenem fie- ri, jung werden / wieder wachsen.* Plin. 21. c. 11.

A diis non datur bis juve- nescere, man kan nicht zwey- mal jung werden. Theogn.

Juvenilis e, c. quod ad juvenem pertinet, jung / ut: Aetas ju- venilis. Colum.

b. *Juvenilis ludus, vel jo- cus.* Livius.

c. *Corpus juvenile.* Virgil. 5. Aeneid.

Juvenilitas atis, f. pro juventus. Nonius. antiquum.

Juveniliter, Adverb. more ju- venum. Cic. de Sen.

Juvenis e, c. à juvando, quod ea aetas maxime sit apta ad laborem tolerandum, jung / ein Jünge- ling / Jungfrau. Plin.

b. *Juvenes Jctis dicuntur, qui adolescentium excesserunt aetatem, quoad incipiant inter seniores numerari.*

Juvenor aris, ari, pro juvene- scere. Horat.

Juventa e, f. aetas juvenilis: & (ut quibusdam placet,) dea ipsa melioris aetatis & juven- tutis, quia juventuti praesse putabatur. Horat.

b Juventa, multitudo juvenum, Martial.

Juventus utis, f. atas juvenilis; mo, nicht hören/ oder war hödie Jugend/ ut: Docilis juvenis, Horat.

b Juvenius i, & juventa, junge Burſ / junge Mannſchaft. Plaut. Mostell.

c Juventus dea, quæ juventuti præſſe putabatur. Plin. l. 35. c. 10. Liv. 4. Dec. 6.

Juva as, juvi, jutum, juvare, eſt auxiliari, opem ferre, helfen/ ut: Ne retice, ne vere-re, crede (inquam) mihi, aut conſolando, aut conſilio, aut rejuveto, verhalte mir nichts/ ſcheue dich auch nicht/ glaub mir / ſage ich/ ich wil dir entweder mit Troſt oder gutem Rath oder in der That be-hülfflich ſeyn. Heavt. 1. 1. 33.

b Juvabo te aut re, aut operâ, aut conſilio. Pſeud. 17.

c Juvat, Imperson, delectat. Plaut.

d Juvare pro adjuvare, & auxiliũ ſuſcipere. Plin. 17. 24.

Juxta, Adverb. & Præpoſ. ut: juxta eſtimare, gleich achten/ in gleicher Acht haben.

Impii dies ſacros & negotioſos juxta eſtumant, die Gottloſen achten einen Tag wie den andern/ es mögen Feſt- oder Werde-Tag ſeyn.

b Juxta in aliquâ inſiderio trahuntur ad aliquâ, cumbere ſummo ſtudio, mit höchſtem Fleiß auff etwas neben ajunt, ſuiſſe ſiliam Echus, alii

c Non audire; vel quod audis, non intelligere, juxta aſti-ren / aber nicht verſtehen / iſt mir gleich eins.

d Juxta æquora, neben dem Meer.

Juxta, Adverb. ſignificat præpè, Syeton. in Tiber.

Juxta a, f. genus herba, quod Chamaleontem quidâ dicunt. Plin. 22. c. 18.

Juxta is, m. Rex Theſſalia, à love deorum convivio adhibitus, amatam lunonem de ſupproin-terpellavit. illa conſeſſa lovi eſt, & ejus voluntate nubem in ſuam formam converſam obtulit, unde feruntur nati eſſe Centauri. Serv.

Juxta a um, ut: Orbis Ixio-neus. Virg. 4. Georg.

Juxta, filius Ixionis, qui fuit Pirithous. Propert.

Juxta, Iyngis, avis Aristo-teli 1. 2. de naturâ animalium. Theodorus Gaza ver-tit torquillam, & colli circum-

aſtu, reliquo corpore quieſcē-te, niſi, quod & caudam mo-tuat, quamobrem & εἰσπύ-γας vocatur. Veteres turbinem dixerunt, ein Wendehals/ Drähehals.

b Iynge trahor; Proverb. qui vehementi & impotenti de-

ſiderio trahuntur ad aliquâ, Iynge trahi dicuntur: Iynge, ſuiſſe ſiliam Echus, alii

Pithus, quæ cum amatoris ve-nenis incitaſſet Jovem in amo-nem iſis, à Iunone trata; verſa eſt in avem, quâ mulieres uti-

conſueverunt in amatoris ve-neficiis, quemadmodum indicat Theocritus in Pharmacevt. Erasmus.

K

K Akabre, Karate aut Karadre, gemma; colore eſt Cryſtalli cum fuſca albedine. Hominem creditur eloquentem & jucun-dum facere & geſtantiem ama-bilem atque Hydropem curare.

Lud. Dulc. & Albert.

Kalcabre, eſt Gagates. Albert.

Kalendæ, vide Calendæ.

Kalendarium, vide Calendariũ.

Kali herba, dicitur & Uſnea ge-niculatum, vermiculatum ſe-ve ſalicornia, Salkſtraut/ Gieſeſchmälz. Pancov.

Kaman aut Kakaman, lapis eſt variis coloribus diſtinctus, di-ctus à Kaumate, quod incen-dium denotat. In locis ſub-phureis & calidis invenitur Lud. Dulc.

Kappa, καππα, litera Græco-rum, quâ veteres ſcripſerunt Kalendæ, Karthago, pro Ca-lendæ, Carthago.

b Kappa duplex, διπλὸν καππα, i. e. κακὰ; ettel Un-glüd.

Katapotia, vide Catapotia.

Kauſticus, καυστικός, vide Cau-ſticus.

Kolleticus, κολλήτιος, vide Col-leticus.

Kenne, idem ac Liguſtrum. Pancov.

b Kenne, eſt lapis, qui in oculo cervi generatur, ad vene-dum facere & geſtantiem ama-na valens, ut Bezoar. Lud. Dulc.

Kermes, Chermes ſeu Coccum infectorium, granum tinctorium, coccus baphica, Schar-lach-Beer/ Kermes-Körner. Schröd.

Kerva, ſive Kiki, vide Ricinus. Keyri, vel Cheyri, leucojum, ſativum luteum, gelbe Bio-len / Râgel-Violen.

Kunegundis, herba ſeu Eupato-rium Cannabinum, Waſſer-doſi/ Künigſtraut/ Hirzgün-gel / Alpftraut. Pancov. Schröd.

Kupti, ſunt Aegyptii Chriſtiani. Scal. 1. 7. de emendat. temp. Putavimus aliquando, nomen Kupti aut Kopti ab urbe Co-pro deductum: ſed perperam. Nam decurtatum eſt ultima parte vocis αἰγυπτιοί, Kupti igitur pro Aegyptiis dicti. Mart. Kypellomachia, κυπελλομαχία, eſt certamen inter mutuo com-potantes.

Kypellómachi, *κυπελλομάχοι*,
Esaie s. vers. 22, appellantur,
יין בבורים לשתות poten-
tes ad bibendū vinum, & auff
helden. Ethic. Marg. Phil.
Kyrie eleison, ex pronuntiatio-
ne vulgari, aliqvin legen-
dum esset Kyrie eleeson, *Κύ-
ρις ἐλέησον*, Domine miserere.
(Gregor. Magn. epist. 63. l. 7.)

L.

L. Litera liquida, undécima
Alphabeti, triplicem, ut Pli-
nio videtur, sonum habet: L. AP. Ludus Apollinis, Apolli-
exilem, quando geminatur,
secundo loco posita, ut ille,
Metellus: plenum, quando
finit nomina vel syllabas, &
quando habet ante se in eā-
dem syllabā aliquem Conso-
nantem, ut Sol, sylva, flavus,
clarus; medium in aliis, ut
lectus lecta lectum.

b I. transit in X. ut: Pau-
lum pauxillum, mala maxilla.
Scaliger autem rejicit. Martin.

c Vetustissimi Græcorum
solebant l pro r scribere, unde
quingvagina quog, Numeri fi-
gnum, quod illi per r notant, nos
per L. scribimus. Mart.

L. in notis antiquorum, Lucius,
Lucia, Lelius, Lelia, liber-
tus, locus, lex, lector.

L. A. Lex alia.

LA. C. Latine Coloni.

Kyrie eleison autem neq, di-
ximus, neq, dicimus, sicut a
Græcis dicitur; Quia in Gra-
cis simul omnes dicunt. Apud
nos autem a Clericis dicitur,
a populo respondetur, & toti-
dem vicibus etiam Christe e-
leison dicitur, quod apud
Græcos nullo modo dicitur.
Martin.

L. A. D. Locus alteri datus.
L. AN. Quingvagina annis.
L. AP. Ludus Apollinis, Apolli-
neus vel Apollinaris.
LAT. P. VIII. E. S. Latum pe-
des octo & semis.

LC. DIV. Lucrum divinum.
L. D. DD. Locum dñs dicat.

Labarum i, n. Labarus, *λαβ-
αρον*, Vexillum erat militare an-
te Imperatorem gestari soli-
tum, auro intertextum, gem-
misq, intermicantibus splen-
didissimum: tanta olim exi-
stimas onis, ut a militari tur-
ba adoraretur. Hujus deinde
loco Constantinus Cruci insi-
gne preferri iussit. Meminit
hujus vexilli Ambrosius in
epist. Septimius in Apolog-
tico, Sozomenus histor. Tri-
par. Cassiodorus, Rufinus &
Prudentius in Symmach.

b Labarum, vexillum sa-
crum, quale in templis suspendi
so-

solet, eine Kirchen-Tahne.
Junius.

Labasco is, ere, est minari rui-
nam, fallen völlen/ ut: Edes
labascunt, das Haus wil ein-
fallen.

b Labascere est convinci-
sich ergeben/ ut: Labascit vi-
ctus uno verbo, quam cito me
geschwind gibt er sich durch ein
einiges Wort? Ean. 1, 2, 98.
Labascor eris, i, Deponens pro
Primis a. Nonius.

Labda vel Lambda, nomen li-
tera Græce, unde Proverb.
Labda mihi videre, i. e. Mihi
videre & labda juxta Lesbios,
follatricem indicat velut ani-
gnate prima litera, qua com-
munis Lesbii, & vitio, quod
ei tribuitur genti. Sumtum
ex Aristophanis conctonatri-
cibus, Erasimus.

Labdacismus, est vitium ora-
tionis, ob crebriorem litera l re-
petitionem, admissum, ut: Sol ut: Nullus vitium labefactare.
& Luna tucent luce alba & pro Cæl. XIV.
candida.

b Labdacismus, vitium
lingua, quo litera R. nequit pro-
nunciari & pro ea pronuncia-
tur L.

c Labdacismus secundum
Isidorum etiam est, cum pro uno
L ponuntur duo, ut: Colloquium
pro colloquium.

Labdacus i, m. *λαβδαξ* & Rex
Thebanus, ultimus Agenoris
filius; Lajum genuit Theba-

rum regem, Oedipi patrem, ex
Jocasta Creontis Thebani filia.

Labdoides, vide Lambdoides.

Labecula a, f. Dimin. ein Stief-
lein.

b Aspergere alicui labe-
culam, vide Labes c.

Labefacio is, feci, factum, face-
re, idem quod labefactare.

Labefactio onis, f. debilitatio,
Schwächung/ Wackelung.
Plin.

Labefactio as, are, vel labefa-
cere, est rumpere, destruere,
quod vulgus insecte per anni-
hilare reddit, zu nichte ma-
chen/ zerrütten/ schwächen/
ut: Reges & jura labefactare,
Gesetz und Recht umbstossen.
pro Cecin. XXVI.

b Labefactare statum Rei-
publ. mediocriter. I. Catil. I.

c Labefactare societatem
muneris, l. 5, 2.

d Labefactare est ledere,
petitionem, admissum, ut: Sol ut: Nullus vitium labefactare.
& Luna tucent luce alba & pro Cæl. XIV.

e Labefactatus & con-
vulsus, geschwächte und zerrüt-
tingua, quo litera R. nequit pro-
ret. lib. 5. ep. 13.

f Labefactare aliquem, est
a proposito avvertere, einen rüch-
wendig machen/ ut: Quod si
Isidorum etiam est, cum pro uno
qui longius in amicitia provec-
tunt, tamen sape labefactantur,
si in honoris contentionem incidit.

sent, wenn ihrer aber gleich et-
liche in der Freundschaft we-
ter kommen/ so werden sie doch
rück-

Dddddd

rück-

rückwendig / wenn sie in einen
Zanck wegen des Vorzugs ge-
rathen. de Amic.

ita video, me ab ea astute

labefactorier Eun. 3. 3. 3.

Labellum i, Dimin. ein Leffg:
lein / ut: At Platoni, cum in
cunis parvulo dormienti apes
in labellis consedissent, respon-
sum est, singulari illum (va-
vitate orationis fore. Cic. 1. Div.

b Labellum pro vasculi
genere, facto ad similitudinem
labri, quo in balneo uti sole-
mus ad lavandum, eine Wasser-
wanne. Plin.

Labco onis, cui magna sunt la-
bra, der grosse Leffgen hat.

b Labco piscis Cephalo si-
milis, capite minore, labra ka-
bens crassa & prominencia. Plin.

c Labco, nomē proprium.
Gell. 13. c. 10.

Laberius ii, Poeta mimographus,
eqves Romanus, cujus memi-
nit Macrobius. Sat. 2.

Labes is, f. est violenta quae-
dam vel aqua illuvies, vel
tempestatis grandinisq; ruina,
ein Wasser- oder Wetter-
Schad / à labendo dicta, ut:
Ut multa oppida corruerint,
multis locis labes facta sint,
terraq; desederint. 1. de Divin.

Et si labes facta sit, omnem
que fructum tulerit, damnum
coloni non esse. Ulpianus.

a Labes, Flesio est macula
in vestimento, & translate de

hominibus vituperio dignis dici
solet, ut: Est huius seculi labes
quadam & macula, virtuti in-
tatis infringere, daß man die
Tugend neidet / und / was er-
bar ist / gern wolte hindern / ist
dieser bösen Zeit schuld. Cic.
pro Corn. Balbo.

c Labes conscientia, ein
böses Gewissen. 3. Offic.

d Adulterii labe carere,
des Ehebruchs halben unbes-
cholten seyn. Ovid. in fragm.

c Aspergere alicui labem
vel labeculam, einem einen
Schandfleck anhängen / ut:
Cum T. Annium tantopere lau-
des, & clarissimo viro nonnullam
laudatione sua labeculam asper-
gas. in Vatin.

f Labem inferre, einen bö-
sen Namen machen / ut: Ne pro-
brum castis, labes integris, in-
famia bonis inferatur. pro Cael.

g Labem eluere, die
Schande wieder aufwischen /
auflösen. Senec. Hippol.

h Labes Reipublica, idem
quod ruina & perniciēs, ut: Nam
si illa labes ac flamma Reipubli-
ca, &c. pro Dom.

Labes ac perniciēs provin-
cia. 2. Verr.

Labia a, f. idem quod labium.
Non. Gell.

Labidus a um, in quo facile est
labi. Vitruv. 6. Praefat.

Labilis e. o. ad lapsum facilis.
sive

sive ut labatur, sive, ut quis
ibi labatur, schlipffertig / glatt
hinfallig. Martin.
Labina a, dicta eo, quod ambu-
lantibus lapsum inferat. Isid.
Labium i, n. Dimin. parvum
labium.

Labium ii, n. quod sapius in-
Plur. dicitur, labia oris, ex-
tremities oris hominis, die
Lippen oder Leffgen.

b Labia à lambendo no-
minantur: Quod autem supe-
rius est labium dicimus: quod tur.
inferius, eo quod grossius sit, la-
brum. Alii virorum labra mu-
lierum labia dicunt. Isid.

c Labium, pro sermone.
Gen. 11. v. 1. Glass, Phil. sacr.

d Labium, pro ripa, seu
extremam fluminis, itemq; vasis
oram significat. idem.

e Labia Deo tribuuntur.
idem.

Labo as, are, repente ruere,
plötzlich fallen / einfallen.
Virg. 3. Aen.

b Edes labantes rescire.
Horat. 3. Carm.

c Labare sermone, pro
inconstanter & timide loqui.
Plin. 14. c. 22.

d Labant animi, i. e. defi-
ciunt. Liv. 6. Maced.

Labor eris, lapsus sum, labi, est
leniter & sensim decidere, all-
gemachsam fallen / ut: Gutta
labitur ex oculis. Ovid. 1
Trist. El. 3, 1.

b Labi est praterire, hinc
gehen / ut: Tempora labuntur, ta-
citurq; senescimus annis, die Zeit
gehet dahin / und wir werden
alt / schweigend alt. Ovid. 15.
Metam.

c Labi est errare, pecca-
re, einen Fehler thun / ut:
Nunquam labere, si te audies,
wenn du nur deinem Rath fol-
gest / wirstu nicht irren. 1. 2. ep. 7.

Epicurus, in quibus sequi-
tur Democritum, non fere labi-
rius est labium dicimus: quod tur.
Cic. Fin. 1. 6.

d Labi mente est delirare,
irr reden / wahnwitzig seyn.
Celsus.

e Labi est in desuetudi-
nem venire, abgehen / abkom-
men / fallen / ut: Labente paula-
tim disciplina, als die Zucht all-
gemachsam gefallen. Liv. 1. Urb.

f Emanibus custodientium
labi, der Wacht entweichen.
Curt. 35. 9.

g Labi dicuntur faculta-
tibus, qui ad inopiam redigun-
tur, sive casu, sive dilapidatis
bonis sic, ut non solvendo fiant,

proins Abnehmen der Nahrung
gerathen. 1. 2. §. 7. ff. de Ad-
min. rer. ad civit.

Labor oris, m. est opera, defa-
tigatio, Mühe / Arbeit / ut:
Mihi nunc relictis rebus in ve-
niendus est aliquis, labore
inventa mea cui dem boni,
ich muß nur zu meiner Ber-
lassenschaft einen auflesen /

deme ich dasjenige/was ich mit Mühe und Arbeit erworben/vermache. Heayt 4.7.15.
b *Labore carere*, keine Mühe haben/der Mühe überhoben seyn. l. 7. ep. 17.

c *Laborem inanem capere*, vergebliche Mühe auff sich nehmen. Hec. 3. 2. 9.

d *In labore aliquo positum esse*, etwas Mühe auff sich haben. l. 1. ep. t. Qv. Fr.

e *Labore aliquem liberare*, einen der Last entnehmen/ut: *Quin tu labore liberas te*, atq; ponis in me? Ego bajulabo; tu, ut decet dominum, ante me ito inanis, warumb entledgest du dich nicht der Last/und legest sie auff mich? Ich wil tragen: du aber/wie einem Herrn gebühret/gehe ledig. Asin. 3. 3. 69.

f *Illud unum cum labore ad laudem directum iter* qui probarunt, propè jam soli in Scholis sunt relict. pro Cæl. XX.

g *Labor apud Poetas pro periculo, calamitate, vel alio quovis incommodo*. Virg. 1. En.

h *Labor pro rebus laborele*, Glaff. Phil. sacr.

i *Labor Deo tribuitur*, idem.

k *Labor Sophia dicitur paradisi, alter mundus*. John. Laboratio *onis*, f. Arbeitung. Hieron.

Laborator oris, m. qui laborat. Aug.

Laboratorium ii, n. locus, ubi laboratur.

Laboratus a um, compositus, cultus, & multo labore atq; industria factus. Virg. 2. En.

b *Laborati libri*, h. e. compositi, elucubrati. Martial.

Laborix arum, Italia pars, quæ vulgo terra laboris appellatur, quod ingens labor sit in ea colenda: quippe solum habet ardua, difficile cultu. Plin. 17. 4.

Laborifer a um, qui labores ferre potest, vel solet, ut: Hercules laborifer. Ovid. 9. Met.

Laboriose, Adverb. est multa cum molestia & labore, mühselig/beschwerlich/ut: *Quod quisq; est ingeniosior & solertior, hoc docet iracundus & laboriosus*. Quod enim celeriter arripuit, id cum tarso percipi videt, discernatur. pro Quint. Roic.

Laboriosus a um, laboris patiens, arduus, mühselig/ut: *Laboriosissimus hominis socius in agricultura* bos. Col. 6. l. 18. ff. de æd. edict.

b *Laboriosum opus*, difficulte, & quod non sine magno conplicitur labore. Plaut. Merc.

Laboro as, avi, atum, are, esse, sese exercere, fatigari, cum labore aliquid agere, ardeten/sich bemühen/ut: *Laboratur vehementer*, man ist sehr bemühet. lib. 1. ep. 1.

Non laboraremus, l. c. ves esse

esset facilis, wir dürfften keiner Mühe/wir hätten keine Noth. l. 1. ep. 1.

b *Laborare de re aliqua*, est sollicitum esse, sich umb etwas bekümmern/ut: *De ceteris* Lig. X.

non laboro, umb das andere bekümmere ich mich nicht/das malè habere, sich übel gehalten/andere laß ich mich nicht anfechten/des andern wegen bin ich unbestimmt. in V.

Nec de me laboro, depuehöret/er were sehr frant/weil ris quid agam, non habeo, umb ihm keine Glieder sehr wehe mich ist nirs nicht/es ist mir tharen. 2. Tusc.

umb mich nicht zu thun/was ich mit den Knaben anfaßen sol/weiß ich nicht. Att.

Cujus manu sit percussus, non laboro, wer ihn umgebracht/lasse ich mich unbestimmt umb. pro S. R. XXXI.

c *Laborare sine causa*, ohne Ursach sich bekümmern. l. 13. 1.

d *Laborare de aliquo vehementer*, sich sehr eines andern halben bemühen. lib. 2. ep. 6.

e *Laborare de existimatione sua*, sein Ansehen ihm an gelegen seyn lassen. Lib. 1. Ep. 1. Quint. Fratr.

f *Simul & illud cogita*, nos non de sperata gloria laborare, sed de parata dimicare, be dencke zugleich auch dieses/das es uns anjeko nicht umb die verhoffte Ehr zu erlangen seyn/sondern das wir deren wegen, welche wir allbereit haben streiten. l. 1. ep. 1. Qv. Fr.

g *Laborare de pecunia*, auff Geld-Mittel bedacht seyn. pro S. R. XLI.

h *Laborare pro alicujus salute*, eines Beste suchen. pro

i *Laborare*, idem quod cum audisset, eum graviter fechten/des andern wegen bin ich unbestimmt, als er gegen

ris quid agam, non habeo, umb ihm keine Glieder sehr wehe mich ist nirs nicht/es ist mir tharen. 2. Tusc.

k *Laborare alienis malis*, est affligi, angi, sich umb anderer Leut Unglück bekümmern. lib. 4. ep. 3.

l *Laborare est agrotare*, ut: *Ex intestinis laborare*, das Grimmen haben/die Cholica haben/an der Cholica ne Ursach sich bekümmern. l. 13. 1. frant ligen. Ep.

m *Ex pedibus laborare*, e. arthriticum, podagricum esse, das Zipperlein haben. l. 9. 23.

n *Laborare podagrâ vel ex podagrâ*, das Zipperlein oder die Gicht haben. Martial.

o *Ex renibus laborare*, den lenden-Stein haben. Tusc.

p *Laborare ex dolore*, frant seyn/Weherhumb haben. Ter. And. 1. 5. 32.

q *Ex quibus rebus maxime Respubl. laborat*, in iis maxime mederi convenit, da die gemeine Noth am größten ist/

ddddd 3 da

da sol man am meisten helfen.
pro S. Rosc. LI.

r Laborare etiam scitè a-
nimo tribuitur, ut: Laborare ex
infortia, i. e. rudem & imperi-
tum esse, unwissend / grob und
unverständig seyn. 2 de Invent.

s Laborare ex desiderio, quid attingere, idem quod digi-
i. e. valde desiderare, heftig be-
gehren / für Verlangen frant
seyn. Cic. ad Terent.

t Laboratus est excogita-
tus, perfectus. pro Cael. XXIV.
Labos oris, idem atque labor
Plaut. Trin.

Labofus a um, plenus labis, ubi
facile est labi. Lucill.

Labratum i, n. osculum, Mäus-
lehen. Gloss. φιλῆμα βασιλι-
κόν, ἀσπασὶν βασιλέως, nem-
pe à labris osculantis Græci
usurparunt ἀσπαστον, vel λαύ-
ρατον, Cujac. ut osculum ab
ore, ita labratum à labris, i. e.
in constitutionibus codicis ado-
ratio & veneratio Principis,
purpure, imperii. Martin.

b Labratum pro labora-
tum, arte factum & sacros vul-
tus denotat. ibid.

Labrax acis, λαβραξ, quod λα-
βρας, i. e. avidè edat, lupus,
piscis Athen.

Labronium i, n. species latipo-
culi, ex eo, quod avidè & lar-
giter (λαβρας) bibebant. Mart.

Labrofus a um, quod extremi-
tates habet, veluti quadam
labra prominentes, Cels.

Labrum i, n. idem quod la-
bium, seßzen / ut: Tremanti-
bus labris aliquid ab aliquo
requirere, mit zitterndem
Mund etwas von einem be-
gehren. in Pison.

b Primoribus labris ali-
tis extremis leviter & breviter
tangere, etwas ein wenig be-
rühren. For. Roman.

c In primoribus labris
versari, est ita notum esse, ut
nomen saltem expedite non suc-
currat, ut: Versabatur mihi in
primoribus labris, er lag mit
auff der Zungen. Trin. 4, 2, 6.

d Digito compescere label-
lum est tacere, taciturnitati stu-
dere, stillschweigen.

e Labrum mordere, Pro-
i. e. comedere labra, vel, ut ho-
diernis temporibus vulgo dici-
tur, qui stomachatur, animoq;
ringitur, tumum ab indignan-
tium gestu. Erasmi.

f Labrum, genus vasis ad
lavandum aptum, eine Bode-
Wann. Cic. Terent. l. 14, 20.

g Labrum eluacrum, in
quo sordes vestium eluuntur, est
Beuch- oder Waschgelte / ein
Wasch-Stuk od. Kübel. Turn.

h Labra vinaria, lupina-
ria & olearia dicuntur, in qui-
bus lupini conduxuntur, & in qua
vina è lacu, oleum è cortina
transferuntur. Cato.

i Labrū Veneris, vide Dipsac.
k La-

k Labrum p. o marginibus
& extremis oris fluminis, lacus,
fontis & huiusmodi, quæ leni-
aqua motu perfluunt. Plin. ep.
Labrusca a, f. vitis agrestis di-
citur, wilde Weinreben.
Plin. 23. c. 1.

b Lacrusca dicitur, quod
in agrorum labris, i. e. margini-
bus & sepibus nascatur, al. di-
cta, quod sapore acerbo labra la-
dat, Martin.
Labruscosus a um, plenum la-
brusca. Gloss.

Labruscum i, n. idem ac la-
brusca.

Labrusculum i, n. locus, ubi la-
brusca abundant, parvum
etiam labruscum. Lex. Angl.
Laburnum i, n. arboris genus in
Alpibus crescens, sic dictum,
quod flores habeat labiles.
Plin. 17, 18.

b Laburnum Lugdunen-
sium, idem ac faba inversa.
Pancov.

Labyrinthus a um, ad laby-
rinthum spectans, ut: Flexus
labyrinthi, verwirret / ver-
wickelt. Catul.

Labyrinthus i, m. locus multis
viarum ambagibus inflexus,
ein Irre-Garte.

b Labyrinthi quatuor re-
cententur, (1.) Creticus, factus
à Dadalo perplexis parietibus,
ubi Minotaurus inclusus est,
(Servius,) & hic arte maximè
fuit spectabilis: huiusque Ovi-

dus 3. Metam. meminit. (2.)
Egyptius omnium maximum &
portentissimum humani ingenii o-
pus, quem Pomponius Mela li-
bro primo describit. (3.) Le-
civius, columnarum nitore in-
signis, & (4.) Italicus, à Porse-
netruscorum rege sepulcri cau-
sa extructus.

c Labyrinthus, pro re qua-
vis vehementer impedita & in-
extricabili, veluti si quis stu-
dium Philosophia vocet labyrin-
thum, quod semel ingressis nullus
unquam sit exitus: Aut volu-
ptatis studium, quod aditus ad
eam sit proclivis, exitus diffici-
limus. Erasmi.

Labyz^o i, Gummi myrrha quod-
dā non dissimile, sed longè pre-
ciosius & odoratius. Cael. 18, 18.

Lac lactis, n. succus maternus,
quo animalia nutriuntur,
Milch / ut: Lac bubulum,
Rub-Milch. Plin. 31. c. 10.

b Lac gallinaceum, vel
gallinarum lac, γαλῆν, a-
rinhum spectans, ut: Flexus
pud Aristophanem & alios si-
gnificat rem rarissimam & pre-
ciosissimam, ut: Lac suppetit, res
rara, gallinaceum, ac plumis re-
vulsis phasianus approbè. A-
then. l. 9.

c Lac gallinaceum, qui-
busdam album ovi esse, Athe-
næus indicat lib. 3. Erasmi.

d Lacte in Nominativo
dixit Plaut. in Menæch.

e Lac, de nucib^o dictum. Ov.
Dddddd 4 f Ju-

f. *Fecundioris disciplina ci-
bo ac lacte satiari*, sehr wol er-
zogen werden. Quint. 2. c. 4.

g. *Lac vocatur in sacris
Verbum Dei*, Cant. 4. v. 11. c. 5.
v. 1. *Glass Phil. sacr.*

h. *Lac pro emulsione*, ut:
Lac amygdalarum, Mandel-
Milch Schröd.

i. *Lac Saturni*, idem ac
magisterium ejusdem. idem.

k. *Lac sulphuris*, Magiste-
rium sulphuris est, seu precipita-
tum; aliis dicitur cremor sul-
phuris. idem.

l. *Lac virginis est cosme-
ticum*, ejus compositiones ha-
bentur in Pharmacopœis.

m. *Lac virginis dicitur
quovque aqua Mercurialis*, item *Lacem*, (non secus ac mel ab
Mexcuria Philosophorum, (sucus apibus) redigi, rarisq. arborum
Solaria & Lunaria. Johnson.

n. *Lac papaveris*, est a-
pium. idem.

o. *Lac Luna*, ad Galacti-
tem refertur, invenitur autem
in altissimorum quorundam mon-
tium Helvetiorum speluncis, Mond-
Milch. Boët. de Boot.

Lactes, plur. idem quod *Pan-
creas*. Vesling.

b. *Lactes*, secundum Pro-
bum sunt graciliora intestina,
per quæ labitur cibus; quidam
pro mesenterio sumunt.

c. *Lactes* alii dicunt loca
sub umbilico in lateribus pube-
tenus, adeo delicata, ut plagam
ferre non possint.

d. *Lactes piscium*, die
Milch in den Fischen. Jonst.
Lacæna, vestimenti genus. Calep.

Lacenus aum, *Lacon*, ut: *Adul-
tera Lacæna*, i. e. *Holena*. Hor.

Lacca a, f. *cujus mentio fit apud
Arabes*, quam *Cancamum*,
Dioscoridis esse voluit, quod
inodorum planè & nobis in-
cognitum est. Schröd.

b. *Lacca vulgaris*, seu
offinarum, quam *Garzias*
scribit ex succo arbori cu-
jusdam procrea, familiaris in
Pegu, *Bengala* seu *Balagrate*

& *Martaba*, *Malabar*, Provin-
ciis sc. *India Orientalis*. Nimi-
rum à formicis alatis succum

quendam exugi, ait, eumq. in
Lacem, (non secus ac mel ab
sucus apibus) redigi, rarisq. arborum
induci, unde postmodum cum ra-

mis ad nos transportatur. Alii
sponte exudare volent, atq. circa

ramos concrecere. Est autem
resina sicca, Myrrha rubra simi-
lis, masticata salivam rubro co-
lore tingens, accensa vel usta
foetè olens. Dicitur *Lacca Sum-*

metri, à loco natali scil. *Insula
Summetra*, sicut ea, quæ in gle-
bis sine furculis affertur, *Lacca*
Camberti vocatur.

c. *Lacca eadem propriis
Chinenses* artificiosè obducunt
capsulas, cistulas, sportas, bacu-
los, &c. *Linschott*. Part. 4. *Indiæ
Orient.*

d. *Lacca Hispanica* dicitur

tur circa obsequatoria. *Spanisch
Sigelwachs*.

e. *Est & Lacca fastitia ter-
restris* genus pictoribus familia-
re, quibus ad consiciendos inde co-
lores inservit. *Laccam* vocant

globulatam, seu *rotulatam*, quæ
pe globorum plerumq. venit for-
mulis. Duplicis id generis est,
alteramq. vulgarem *laccam* in-
sectoriam appellant: alteram *Flo-*

rentinam, quæ carior & coloris
saturatus rubri. Schröd.

Laccatus, qui fossas vel puteos
fovet. C. de excus. artif.

Lacedæmon is, m. *Forvis filius*:
a quo hac *Lacedæmon*, vel
Lacedæmonia, secundum *La-*
tinios Peloponnesi urbs, *Mene-*
lai regia, cujus ciues *Lacedæ-*
mones & Lacedæmonii di-
cuntur.

Lacedæmonius a um, ad *Lace-*
dæmonem spectans. Horat. 3.
Garm. od. 5.

Lacer a um, idem quod *lacerus*.
Festus.

Laceratio onis, f. *Zerreiſſung*/
Zerfleischung / ut: *Muliebres
lacerationes* genarum. Cic. in
Pison.

Lacerna a, f. *virilis vastis sim-*
briata & ferd militaris, quæ
Græcè *chlamys* dicta, ut ait
Festus, quod capitis minor
sit. Hæc utriusq. inquit poterat,
& ex utraq. parte rejici. Ju-
ven. Sat.

b. *Lacerna* erant, quibus

utebantur *Romani*, quum spe-
ctaculis operam sedentariam præ-
starent, & toga superinduebantur
ad arcenda frigora. Martial.

c. *Lacernis & mulieres u-*
tebantur. Juven.

d. *Nobiliores illustrioresq.*
lacernis non utebantur, nisi plu-
vio tempore, aut in spectaculis;
Quare *Tullius* obicit *Antonio*,
quod redisset in urbem cum gal-
licis & lacerna. Baysius.

Lacernatus a um, *lacerna in-*
ductus. Juven.

Lacero as, are, est dilaniare,
comminuere, zerreiſſen / ut:
Lacerare aliquem miseris mo-
dis, erbärmlich mit einem
ûmbgehen / einen übel zu-
richten. Adelph. 3. 2. 17.

Tyrri qui capere eos, quàm
interficere mallent, natantium
manus stipitiibus saxiq. lacerä-
bant. Curt. 4. 42.

b. *Lacerare rem suam*, est
bona patria absumere, sein vä-
terliches Erbe verschwenden.
Plaut. Merc.

c. *Lacerare aliquem fa-*
mam, einen lästern. Livius 8.
Bell. Maced.

d. *Lacerare est affligere*,
ut: *Lacerat me meus mœror*,
mein Schmerzen fräncket mich
sehr. ad Att.

Lacerta a, f. idem ac *lacert*. Plin.
Lacertosus a um, robustus ac va-
lidus lacertis, stard / groß / ut:
Lacertosi coloni. Quid. 11. Met.

b *Lacertofus gallus gallinaceus*, Varr. 3. de re rust.

Lacertus i, m. vel

Lacerta a, f. est insectum, quo ad figuram, notum, colore varians, bufonibus ac araneis inimicum, eine Heyder / Eg-ochs / Ader / Zchtachs / Moll. Schröd.

b *Lacertus* est vel terrestris, & minus venenatus; Vel

Agratilis, qui venenosus habetur & rarioris usus, idem.

c *Lacertus*, genus pisces, quod nobis est, antasten / anein Macrellen - Art oder Geschlecht. Plin. Faber.

d *Lacertus peregrinus*, ein adult,

Meer. Heyder / ein Heydochß / Fisch aus dem rothen Meer.

c *Lacertus*, in homine dicitur brachii pars, sumiturque pro brachio toto, ut: Blandis lacertis tenere colla alicujus, einen freundlich umbarmen. Ovid. 13. Metam.

Lacessor iris, *iri*, idem quod *Lacessor*. Colum.

Lacesso is, *ivi*, *itum*, *laccessere* est provocare, herausser fordern / Ursach geben / ut: *Vetus si poëta non lacessisset prior*, Nullum invenire prologum potuisset novus, hätte der alte Poet nicht vorher Ursach geben / hätte der neue seinen Eingang finden können.

Phorm. Prolog. 14.

b *Vi uritare ferroq*, *laccessere* foreissimum virum, einen

tapffern Mann mit Gewalt und Waffen auffordern und auffbringen. pro Milon. XXIX.

Contentus non lacessi, er war zufrieden / wenn er nur selbst nicht angefochten würde. Curt. 683.

c *Lacessere hostem occultis telis*, mit heimlichem Geschoss dem Feind Abbruch thun. Curt. 1217.

d *Famam lacessere patroni non facile liberio conceditur*, quod nobis est, antasten / anmassen / anziehen / verunglimpfen. l. 38. §. 9. ff. ad leg. Jul. de

adult.

e *Lacessere pro titillare*. Senec.

Lachanizo as, *ari*, *are*, *laxari*, *laxa*, *lachanum* imitari molli- tie, flaccescere, languere, faul und träg seyn. Sueton.

Lachanopola a, m. olerum venditor. Calepin.

Lachanopolis, *laxanopolis*, mulier olera vendens.

Lachanopolium ii, n. forum est provocare, herausser fordern / Ursach geben / ut: *Vetus si poëta non lacessisset prior*, Nullum invenire prologum potuisset novus, hätte der alte Poet nicht vorher Ursach geben / hätte der neue seinen Eingang finden können.

Phorm. Prolog. 14.

b *Vi uritare ferroq*, *laccessere* foreissimum virum, einen

Lachryma vide Lacryma.

Laciada, vulgatum convivium in mæchos. *Populus quispia* est Attica *Laciadarum*, tribus Oeneidis, apud quos ingens raphanorum copia. His autem utebantur in adulterio deprehensos ludibrii causa. Erasmi.

Lacinia a, f. pars extrema in vestimento & casura particulatum concisa, decoris causa, der Schweiß am Kleid. Sip.

b *Lacinia tenere*, Proverb. qui leviter rem tenent. Erasmi.

c *In lacinias pecus agrotum distribui jubet Columella*, i. e. in particulas separari, ut facilius convalescant. l. 7. c. 5.

Laciniatum, Adverb. particulatum, & per flexuras. Apulej.

Laciniosus a um, flexuosus, & sinuosus, ut: *Laciniosa Alexandria*, i. e. in urbanas insulas, angustia in lacinias quasdam divisa & distincta. Plin.

b *Laciniosa folia*, i. e. parvis concisa lacinias imitantes. Plin.

Lacinium it, n. Promontorium Brutorum. Ptolem.

b *Lacinium Italia promontorium est inter Adriaticum & Ionium mare*, sic cognominatum, ut inquit Theocriti enarrator, & Servius, à Lacino latrone, quem illic Hercules occidit: & hoc loco expiato Junoni templum constituit, quæ ob id *Lacinia dicta est*. Virg. 3. Æn.

Lacinius a um, ut: *Litora Lacinia*. Ovid. 15. Metam.

Lacio is, lacui & lexi, secundum Priscianum, *lacidum* & *leclum*, *lacere*, (inustatum) significat in fraudem inducere, autore Festo, desipere, unde Composita allicere, illicere.

Lacon onis, idem ac *Lacedæmonius*.

b *Lacon*, nomen canis apud Ovid. 3. Metam.

Laconia a, f. Provincia in Peloponneso, quæ Oebalia & Lacedæmonia dicitur.

Laconicè, Adverb. more *Laconum*, ut: *Laconicè dicere*, i. e. paucis & compendio dicere, kurz reden / nicht viel Wort machen.

b *Laconicè vivere*, i. e. frugaliter & casè vivere, mäßig und züchtig leben.

Laconicum i, n. ponitur pro loco, orbiculari ambitu in se recurvo, in balneis, in quibus sudor elicitur sicco calore, Schweißstüblein / Schweißbad. Cels.

Laconicus a um, ad *Laconiam* spectans, ut: *Ager Laconicus*, *Laconismus i*, m. breviloquentia, sive quod *Lacedæmonii factis magis*, quàm eloquentia præcelluerunt: sive quod in *Apophthegmatis præcipue* valuerunt.

Lacryma a, f. est humor, qui ex oculis sentium manat, Threnen /

nen / ut: *Lacrymis prosequi*
mortem alicujus. Curt. III. 4.
Coorta sunt omnibus la-
cryma, es fieng jederman an zu
weinen. Curt. 1334.

Cito arescit lacryma, pra-
fertim in alienis malis, Threnen
vertrocknen bald / sonderlich, die
Bruch? Ter. And. I. 1. 99.
wenn das Unglück andere Leute
betrifft. in Partit.

Lacryma, poenitentia sunt derii
indices. Curt. 1050.

Qui multum in suorum
ponunt misericordia, ignorant,
quam celeriter lacryma inare-
scant. Curt. 957.

b Reliqua lacryma me non
finunt scribere, das übrige kan-
ich vor weinen nicht schreiben.
I. 1. ep. 3. Qv. Fr.

c Lacrymam alicujus aspi-
cere, eines Weinen sich bewegen
lassen / ut: Nolite, si in nostro o-
mnium fletu nullam lacrymam
aspektis Nilonis, si vocem, si
orationem stabilem ac non mu-
tatam videtis, hoc minus ei par-
cere. pro Mil. XXXI.

d Lacrymis se tradere, sich
nur bekümmern / stetig wei-
nen. I. 5. Ep. 14.

e Lacrymis debilitari,
durch stetig weinen schwach
werden. I. 14. ep. 3.

f Dederit se lacrymis
lamentis muliebriter, weibisch
weinen. 2. Tusc.

g Effundere vel profunde-
re lacrymas, est flere, weinen,
Tacit. I. 1. Cic. in Somn.

h Homini illico lacryma
cadunt, quasi pueri, gaudio, et
weinet flugs für Freuden / wie

i Hinc illa lacryma? fons
met das Weinen daher? we-
net sie darunt so sehr? ist das
sonderlich, die Bruch? Ter. And. I. 1. 99.
Cic. pro Cael. XXVII.

k Lacrymis indicare desi-
nunt, zu erkennen geben / wie we-
he der Verlust ins künftige
thun werde. Corn. 759.

l Lacryma in sacris notat
oleum & mustum, quia guttatim
ad lacrymarum modum destillat,
quando uva seu olivae in torcu-
lari calcantur aut premuntur.
Glaff. Phil. sacr.

m Lacryma est humor
plantarum sponte effluens (sive is
concresecat, v. g. in oleum, resi-
num fletu nullam lacrymam
nam, gummi (sive non), tum fa-
vorabilem stabilem ac non mu-
tatam videtis, hoc minus ei par-
cere. pro Mil. XXXI.

n Lacryma (cervorum) seu
foides, quae in oculorum angu-
lis reperiuntur, velut cera indu-
rata, odoris aliquantulum gra-
vis, tandem fragrantis, (lapie-
vulgo dicitur.) Schröd.

o Lacrymabilis e, c. lacrymis di-
gnum, das zu beweinen ist
ut: Lacrymabile bellum. Ovid.
8. Metam.

p Lacrymabundus a um, weinend
Threnen vergießend. Liv.
3. U. C.

q Lacrymatio onis, f. fletus, Wei-
nung

nung / Threnen-Vergießung.
Plin. II. c. 37.

Lacrymo as, are, vel
Lacrymor aris, ari, minus est,
quam plorare, ut: Ne sicci sint
oculi amisso amico, ne flectant
lacrymandum est, non ploran-
dum. Senec. ep. 54.

b Oh! lacrymo gaudio,
en! ich weine für Freuden. A-
delph. 3. 3. 55.

c Lacrymarum de arboribus,
threnen / trüben. Plin. 17. c. 14.

d Montes hic lacryman-
tur acutum, i. e. vinum auste-
rius produunt, hier wächst
sauer Wein.

Lacrymosè, Adverb. fläglich.
Plin. 16. c. 43.

Lacrymosus a um, lacrymis ab-
undans, voll Threnen / flä-
lich / ut: Carmen lacrymosum.
Ovid. 5. Trist.

b Lacrymosus fumus, la-
crymas provocans. Horat.

c Quia & vitium radi-
cibus aquam salis habent as-
fundere, si sint lacrymosa. Plin.
I. 17. c. 28.

Lacrymula a, f. Dimin. ein
Threnchen / Zährlein. Ter.
Lactans tis, o. lac in mamma
habens. Gell. II. c. 1.

b Lactantia Celsus vocat per
omnia, quae lac emittunt: vel
pro iis, quae vulgo lacticia di-
cuntur, accipit; vel pro cibis
lactariis. I. 2. c. 28.

Lactaria a, f. herba, quae esula
dicitur. Matthiöl.

Lactarius a um, quod lac in se
habet, sive succum lacteum,
ut: Lactaria animalia; quae
lactis gratia pascuntur. Varro.

b Lactarius, ex lacte con-
fectus, vulgo lacticiu dicitur.
Lactarius ti, m. qui cibos ex la-
cte conficit. Lampid.

Lactatus us, m. atilis lactandi,
Säugung / mit Milch Er-
nährung. Plin. 32. c. 2.

Lactores, ere, lac sugere, Milch
saugen / ut: Catuli lactentes.
Ovid. 2. de arte.

b Frumenta lactentia, te-
nua & lactis plena. Virg. I. G.

Lactcolus a um, albus instar
lactis, ut: Puella lacteola. Ca-
tul. in Camerin.

Lactes vide Lac.

Lactesco is, ere, in lac conver-
ti, seu lacte impleri, zu Milch
werden / sich in Milch ver-
wandeln / ut: Omnis ferè ci-
bus matrum lactescere incipit,
Plin. II. c. 41.

Lacteus a um, quod ex lacte est,
aut instar lactis, wie Milch /
weiß / milchhaffig / ut: Hu-
mor lacteus candens. Lucret.

b Lacteus porcus, i. e. ad-
lactans, Mart.

c Vena lactea (in mesenterio
per quas chylos ad duclum tho-
racium fertur,) die Milch-Adern
pro iis, quae vulgo lacticia di-
cuntur, accipit; vel pro cibis
lactariis. I. 2. c. 28.

d Lacteus circulus, sive la-
cteae via, die Milchstrasse am
Himmel, vide Galaxia.

e *Lactea colla*, i. e. alba, der
Milch weisse Hals. Virg. 8. A.
Lacticinia orum, eibus ex lacte, Matthiol.

Milchspeise. Cael. Rhod.
Lacticolor oris, m. albus color,
weisse Farbe. Aufon.

Lacticularius a um, vel

Lacticulosus a um, Lac non
aut partu lactis habens. Martin

Lactineus a um, idem ac lacteus

Lacto as, are, est lac praeberet
seugen / veluti lactere est lac
sugere, saugen / ut: Oves la-
ctantes, Schafe / die Junge
seugen. Varro.

b. *Lactare aliquem*, est
per blanditias allicere ac decipe-
re, ut. *Lactare* alicujus animum
pollicitando, einen mit vielen
Verheissungen locken. And. 3, 4, 9.

c. *Lactare aliquem*, einen
in falscher Hoffnung aufhalten
/ ut: Non tibi satis esse hoc
visum solidum est gaudium, ni-
si me lactasses amantem, & fal-

sa spe produceres? hastu dich
explere, est rem familiarem exi-
nicht genug an mir erlustiret / nanitam explere, item, damnum
dass du mich noch darzu also quodvis facere, die Lücken wie-
herumb geführet / und mit ver-
der außbüssen / den Schaden
gebllicher Hoffnung auffgehat-
ten? And. 4, 1, 23.

Lactoris, herba genus, lactis ple-
num, quod deglutatum concu-
tat vomitiones. Plin. 24, c. 18, l. 12, 263.

Lactuca a, f. à lactis copia dicta
est, quod abundantia lactis dicitur,
exuberet, lattig / Salat. Plin.
l. 10, c. 8.

Lactuca crispa, krauser
lattig.

Lactuca florens, voll-
kommener blühender lattig.

Lactuca sylvestris, wilder
lattig. idem.

Lactucula a, f. Dimin. Suet. in
August.

Lactucini, sunt cognomina Ro-
manorum procerum, à lactu-
cis deducta. Plin. 19, c. 5.

Lacturius, porcellus, nesciens,
nondum ablactatus, ein Sog-
Schwein / Ferkel. Martin.

Lacturnus i, m. Deus, qui pra-
est segeti. Lex. Angl.

Laculatus a um, ut: Laculata
vestis, quae lacus quadratos
quosdam cum pictura habet
intextos aut additos ac. Ibid.

Lacuna a, f. dicitur fossa ad sic-
candos agros parata, eine Was-
ser-Grube / ut: Et tota solidum
in glaciem vertere lacuna. 3.
Georg. 37.

b. *Lacuna* rei familiaris
est rem familiarem exi-
nicht genug an mir erlustiret / nanitam explere, item, damnum
dass du mich noch darzu also quodvis facere, die Lücken wie-
herumb geführet / und mit ver-
der außbüssen / den Schaden
gebllicher Hoffnung auffgehat-
ten? And. 4, 1, 23.

Lacuna sit in auro, i. e. ne quid
desit, siehe zu / dass nicht etwan-
was am Geld mangle. Attic.
l. 12, 263.

c. *Lacuna* in libris etiam
dicitur, ubi deest aliquid. Erasim.
d. *Lacuna fama*, i. e. ma-
cula. Gell. l. c. 3.

Lacunar aris, n. laquear, irabs,
ein

ein Balde / Träger. Suet. in
Neron.

b. *Lacunar contignatio* ex-
culpta, lignorum interstitiis la-
cum sive lacunarum quondam
similitudinem referens, ein Loch
oder Unterschied oben an der
Decke / ut: Dionysius Tyrannus
est, quod temporalem continet a-
fulgentem gladium è lacunari se-
ta equina demitti iussit, ut im-
penderet Damocles, regiam esu
lentiam admirantis, cervicibus,
agva, manu factum, l. 1. §. 3. 4.
der Dionysius hat ein blosses
Schwert an einem Pferd-Haar

oben an die Decke hängen las-
sen / dass es gleich über des we-
gen königlichen Reichthums
verwundernde Damocles Haupt
schwebte. Cic. 5. Tusc.

Lacunarium i, n. idem quod la-
cunar, & per ἀρτιστοιχοῦ, la-
quearium. Junius.

Lacunarius ii, m. qui lacunas aquarum receptaculum. Martin.
facit, ut: Nona pars gemino-
rum, si in horoscopo fuerit in-
venta, operarios faciet, lacu-
narios & perpetuo infelicitate
onere gravatos. Firmicus
l. 8, c. 21.

Lacunatus a um, ad lacuna
formam depressum, grubig /
uneben. Plin. 15, c. 10.

Lacunaria, pendencia sunt lu-
mina, quasi lacunaria, i. e. in
aëre lucentia. Ibid.

Lacuno as, are, stagnare, vel
lacus aut lacunaria facere.
Ovid. 8. Metam.

Lacunosus a um, lacunis & fo-

veis plenus neq. aqualis, grubig / pfühigt. Cic. 2.

Lacus us, vel i, m. locus pro-
fundus, cum aquis perpetuis
ibi natis, ein See / Lache.

b. *Lacus est*, qui perpe-
tuam habet aquam, stagnum
est, quod temporalem continet a-
fulgentem gladium è lacunari se-
ta equina demitti iussit, ut im-
penderet Damocles, regiam esu
lentiam admirantis, cervicibus,
agva, manu factum, l. 1. §. 3. 4.
der Dionysius hat ein blosses
Schwert an einem Pferd-Haar

c. *Lacus sunt* quadrupli-
ces, (1.) Quidam neq. emittunt
sen / dass es gleich über des we-
gen königlichen Reichthums
verwundernde Damocles Haupt
schwebte. Cic. 5. Tusc.

Lacunarium i, n. idem quod la-
cunar, & per ἀρτιστοιχοῦ, la-
quearium. Junius.

d. *Lacus est* domesticum
receptaculum. Martin.

e. *Lacus* notat vas am-
plum, in quod influit, mustum
expressum; Similiter id, in quo
cerevisia refrigerat, ein Kälter-
trog / it. Brau-Kusse oder Bot-
tig. idem.

f. *Lacus*, der Trog oder
die Grube / darinnen der Kalk
gelschet wird. Vitruv. l. 6, c. 2.

g. *Lacus* etiam in grana-
riis dicuntur spatia, quibus sepa-
ratim quaeq. ponantur legumi-
na. Colum. l. 1, c. 6.

h. *Lacus est* irabs plana in
adficiorum contignationibus vel
signorum interstitiis, quod si-
mi-

similitudinem lacuum refert. Lucil.

Lacusculus i, m. Dimin. ein Gefäß / Zuberlein / Grublein. Colum. 12 c. 50.

Lada a, cistus ladanifera cuius frondes depascentes hirci colligunt succum (Ladanum scilicet) barbis suis, unde postea pecuniae decerpitur. Diosc. de origine Ladani.

Ladanifer a um, Ladanum ferens.

Ladanum i, n. ladanum vel Laudanum est liquor ex Cistis (Lada vel ledon appellati,) foliis exudans; seu est massa non absimilis massa pilularum friabilis, colore opaca cinerea inflammabilis, actensaq; gratum habens saporem. Schröd.

Ladon, Nomen canis Acteonis. Ovid. 3. Metam.

b Ladon, fluvius Arcadiae, cuius filia fingitur Daphne fuisse. Ovid. 1. Metam.

Lado is, ladi, lasum, ledere, est contumeliā afficere, schmähen / forcé à Græco λαιδογία. contumeliā, ut: Ludibrio ledere absentem, eines Abwesenden spotten. l. 5, 1.

b Ledere aliquem injuriā, einem unrecht thun. 4. Tusc.

c Ledere alicujus famam, est detrabere alicujus fame; einen an seinem guten Namen angreifen. pro Cluent.

d Ledere idem quod nocere, schädlich seyn / ut: Nemo

læditur, nisi à seipso. Couvenh cum illo: Quilibet fortuna sua faber est.

Dolor læsi est votum ludentis, des Beleidigers Wunsche / daß dem Beleidigten solche wehe seyn.

Ne te frigora ladant, daß dir der Frost nicht schade. Eclog. 10, 10.

c Ladere ferro, mit eintem Messer verlegen. Plin. 12. c. 25.

Lælaps, λαλαψ, turbo, genus venti procellosi. Hel.

b Lælaps, nomen canis velocis. Serv. 6. An.

Lælius ii, m. Scipionis Africanus summus amicus, sapiens à Romanis appellatus. Plutarch. de hoc multa apud Ciceron.

Læmargia a, f. λαμαργία, gulositas. Martin.

Læmargus i, glutio, i. e. homo gulosus, Dorat, ein Grehwanst / Bielfraß. idem.

Læmuscharon, λαμυσχάρων, praetium, quod victor referebat ex gladiatorio ludo; nempe centum minae: quasi dicunt gulosecium, à λαμυδς gatur & γλῶσσα, sêco, sacrificio. idem.

Læna a, f. & Chlæna, vestimentum aut pallii genus, vel sagum, quod superinduit solebat hyverno tempore, ein Oberrock / Regen-Mantel oder gedupelter Mantel. Serv. 4. An.

Bayf.

b Læna fuit etiam amictus

auguralis, ein Messgerwand / ut: Sacrificium publicum cum lana facere. Cic. de clar. Orat.

c Læna, cognomen Popiliorum à M. Popilio antiochero pro pagatum, qui, cum consul esset, & laniā amictus, sacrificium publicum faceret, quod erat flamen Carmentalis, plebs contra patres concitatione nuntiata; ut erat laniā amictus, ita venit in concionem, seditionem cum autoritate, tunc oratione sedavit. idem.

Lærtius a, m. Acrisii filius & Pater Ulyssis, à quo etiam Lærtiades, dictus est passim apud poetas, & Lærtius.

b Lærtius, castellum in temulo quoddam situm, quod mamilla speciem praeberet. Strab. 14. Lærtiades vide Lærtes.

Lærtius ii, m. historicus, qui de Philosophorum scripsit vitā.

Lasio onis, f. Verlesung. Cic. 3. de Orat.

b Propter lesionem ultra dimidium restituendi potest emptio, venditio, wenn man über die Hälfte beschadet wird / kan Rauff und Verkauf. Contra: Umbgestossen werden. l. 2. C. de resc. vend.

c Lasio, pro damno & iniuriā. l. ult. C. de magist. convent. l. 28. ff. com. divid.

Læsura a, f. idem quod lasio Tertul.

Læsus a um, vulneratus, ver-

letet / verwundet / ut: Cor vulnere laesum. Ovid. 12. Met.

b Crimine turpi laesus detur nomen. Ovid. 2. Trist.

c Laesi fides, verletzter Glaub. Horat. 1. Carm.

d Laesi pudicitia, verlohre Keuschheit. Ovid. epist.

e Laesi seges grandine, verbagetre Saat. Ovid. 4. Fast.

Lætabilis e, c. letitia dignum, ut: Quid habet ista res aut letabile aut gloriosum? Cic. 1. Tuscul.

Lætabundus a um, letans, erfreuend. August.

Lætamen inis, n. simus, qui per agros jacitur, quod eos latet, h. e. pingues faciat, Düngung / Desserung / Mist. Plin. 18. c. 16. Pallad. l. 1. c. 6.

Lætanter, Adverb. idem quod late.

Lætè, Adverb. jucundè & hilariter, fröhlich / freudig. Quintil. 8. c. 3.

b Lætius fruticare, i. e. uberius. Col. 5. c. 9. Plin. 16. 31. Lætano onis, f. hilaritas. August.

Lætificatio onis, f. lätificandè umbgestossen werden. l. 2. C. de resc. vend.

Lætificator onis, m. qui lätificat. Tert.

Lætifico as, are, latum facere, erfreuen / fröhlich machen / ut: Gloria lätificat illum. Lucan.

b Lætificare terram fimo injecto, aut re alia, pinguesfacere.

superiore palpebra oculum te-
gera nequit, à leporibus di-
ctum, qui apertis oculis dor-
mire consueverunt. idem.

Lagopus pōdis, avis, quæ in
Alpibus visitur. Plin.

b Lagopus dicitur & avis
illa notissima croceæ coloris, ein
Goldammer / Grünschlina /

Emmerling / passeris genus. Fab.
c Lagopus, herba, dicitur
& lagopodium, trifolium lepori-
num, sive lagopyron, Hasen-
pfötlein / Hasen, oder Hasen-
Klee. Schröd. Pancov.

Lagotrophia a, f. & lagotro-
phium, λαγωτροφία, locus,
ubi lepores nutriuntur. Col.

Laguncula a, f. parva lagena,
ein Gläschlein. Cic.

Laicalis e, c. ad laicū pertinet
Laicalitas aris, f. proprietas, quæ
quis est Laicus. Martin.

Laicus a um, plebejus, popula-
ris, communis, (ein Leye.)

b Laici panes, ungewen-
hetes Brot. 1. Reg. 21.

Lais idis, f. Corinthia meretrix,
quæ ob elegantiam, venusta-
temq; forma grandem pecu-
niam demerebat: conventusq;
ad eam didicimus hominum ex
omni Græcia celebres erant;
neq; admittatur, nisi quæ
davat, quod poposcat, hinc
Prov. Non curas homini con-
tingit adire Corinthum. Gell.
8. 1. 1.

Lajus i, m. Thebarum rex, La-
h. c. nania nutricum, quæ pue-

bdaci filius, & Oedipi pater
ex Jocasta Creontis Thebani
filia. Bocatius.

Laetania a, f. regio Hispania, in-
de Laletani, populi: & Lalet-
tation vinum, magni copiam,
quæ bonitate, laudatum.
Plin. 14. c. 16.

Laisus, sinus, vox barbara; unde
de laiso verpire, in sinum
conspicere. vide Gloss. Linden-
brogii ad Cod. II. antia. vo-
ces sunt Longobardice, ver-
pen / jacere, hodieq; notum est
omnibus: sed leise mihi inco-
gnitum, einte laise / Germanis
est sulcus, orbita. Martin.

Lalsio onis, m. pullus onagri,
junger Wald. Esel. Martial.

Lallo as, are, dormire, vel lac
sugere, & est verbum ficti-
tium de sono tractum. Cum
enim nutrices pueris ploranti-
bus precipiunt dormire vella-
dere, dicunt La la la la, i. e.
dormi vel lacte; & est tractum
à sono, qui fit in ore pueri
lactantis, la la, & inde tra-
ctum est lallare, i. e. lallere.
Martin.

b Lallare, pro inarticu-
latam vocem edere, lullen. id.

Laltus i, m. Dens fuisse vide-
tur, quæ præfesset naniis illis bal-
bis, quæ nutrices pueri occi-
dunt, & pueros redudere co-
gunt. For. Rom.

b Laltus est nutricum vox,

b Laltus est nutricum vox,

ris inducunt somnos. Martin.
Lama a, aqua collecta est, in-
quit Festus.

b Lama Longobardis no-
tat piscinam. Martin.

c Lama, locus varagino-
sus, vel lapis in via abruptus
vel obrutus, diciturque à lama
vel lemos, vorago, lamofus vo-
raginosus, plenus lami. idem.

d Lama frustum auri &
argenti, vel alterius metalli:
& tunc dicitur à latus, quod lata
sit & spatiosa. idem.

Lambdoïdes, (λαμβδοειδής) su-
tura cranii, à figura literæ Δ
sic dicta, die dreyeckete Naath
an der Hirnschale. Vestling.

Lambero as, are, scindere atq;
laniare. Festus.

Lambito as, are, Frequens. offi-
lescen / ut: Aegyptii canes è Ni-
lo non nisi currentes lambi-
tant. Solin.

Lambo is, lambi, lambitum,
lambere, lingere, lingua & la-
biorum extremitatibus leviter
aliquid tangere, lecken / mit
der Zunge oder Leßzahn be-
rühren.

b Lambere cibos. Colum.
1. 8. c. 17.

c Lambere, pro leniter
fluere. Horat. 1. Carm.

Lamella a, f. Dimin. ein Bläch-
lein / Blättlein. Virr. 7. c. 3.

Lamenta a, f. apud veteres pro
lamentatione. Non.

Lamentabilis e, c. dignum la-

mentatione, kläglich / das zu
beslagen ist / ut: Lamentabi-
lia funera. Cic. 2. de leg.

Lamentabilis vox. Cic. 2.
Tuscul.

Lamentarius a um, est inferens
lamentationem, das da win-
keln und kläglich weinen ma-
chet / ut: Lamentaria ades
mihi sunt, quæ, quotiescunq;
conspicio, fleo. Captiv. 1. 1. 28.
Lamentatio onis, f. agritudo cũ
ejulatu, Weheklagung / das
klägliche Weinen. Cic. 4. Tuscul.

Lamentatus a um, kläglich be-
weinet / ut: Fata diu lamen-
tata. Sil.

Lamentor aris, ari, est voce
querulā tristiq; oratione do-
lorem testari, wingeln / wehe-
klagen / ut: Quia tum mihi
lamentari præter ceteras visa
est, weil mich dunkte / sic
stellere sich für andern / mehr
deñ andere wehemüthig und
kläglich. And. 1. 1. 94.

b Conqueri adversam
fortunam, non lamentari decet,
in Unfall mag man sich zwar
in etwas beslagen / aber dar-
umb nicht heulen und schreyen.
2. Tuscul.

c Lamentari aliquid est
lamentatione dignum monstrare,
ut: Hac quidem vita mors est,
quam lamentari possem, si libe-
ret, dieses Leben zwar ist der
rechte Tod / aber welchem ich
mich wol kläglich stellen könnte /
Eccce 3 wenn

wenn es mir beliebete. i. Tusc. Lamentum i, n. vox querula, ipse lamentatio. Wehklage, Solon negat, se vellet, suam mortem dolore amicum, lamentum, vacare, Solon wolte nicht, daß sein Tod betraueret und beweinet würde von seinen Freunden. Cic. de senect.

Lamia, λαμία, piscis quidam tanti oris rictus, tanta voracitatis, ut & loricatum hominem devorasse feratur.

b Lamia (Apulejo) est, sa-ge seu uicantatrix, cui possit nomen esse à λαμν, ut sit gramio-sa & fascinatrici oculo maligno, eine Zauberin / Hexe Martia.

c Lamias, quasi lanias, fabula tradunt infantes corripere ac laniare solitas, Isidor.

d Apollonius l. 4. Lamiam Menippi cuiusdam spon-
dicit esse, unam ex Empusis, & inter spectra numerat.

e Duris Samius Lybicor l. 2. narrat, Lamiam fuisse mulierem pulchram, quum Jupiter cum ea rem habuisset, à Juvone Zelotypa adactam ad prolem necandam: ex hoc mœrore factam deformem, aliorum pueros rapuisse, & interfecisse.

f Lamiam fuisse reginam (Diodorus Siculus refert) insignem, feris autem moribus infamem; Eam, etiam omnes ipsius

liberi mœrentur, alia autem mulieres fecunda essent, mœrore & perfidia percitam, iussisse ex ulnis illarum infantes rapti, & confestim occidi. Ideo etiam mentionem mulieris illius esse for-midabilem pueris, ut, quæ infantes devorare perhibeatur.

Lamina a, f. Metallus cuiusvis frustum in latitudinem ductum, crassius tamen, quam bractea, etne Blatte / Blech.

b Lamina, (quarum mentio apud M. T. Cic. 7. Verri.)

ferrea velut crusta erant, quæ candefacta admovebantur no-xiorum corpori.

c Lamina putamen illud, quod in nuce discriminat partes nuclei.

d Lamina duplici constat os frontis in cranio humano. Vesl.

e Lamna pro lamina. Hor.

Laminula a, f. Dimin. ein Blättlein / Blättlein. Tert.

Lamium u. n. herba, urtica mor-tua, taube oder todte Nessel. Pancov.

Lamius, Mons est Jonie, notus fama Endymionis, à quo & ipse Endymion Lamius est dictus. Ovid. 3. de art.

Lamna, vide Lamina. e.

Lampadarius u. m. qui fert lampada, erat inter officia ecclesiastica, præferebat facem imperatrici & Patriarchæ in liturgia processu aut professione aliqua. Martin.

b Lam-

b Lampadarii, qui curabant lampadas accendi in feriis. l. fin. C. de divers. off.

Lampadephoria a, f. Lampadis gestatio, item certamen quoddam, in quo lampada gestantes cursu contendebant, in honorem Minervæ Vulcanique. & quæbantur, ubi quos decipere Promethei Nat. Com. Mythol. tentarent iurejurando. Lampo-

l. 4. c. 6. Lampas adis, f. idem quod fax, rem, tanquam per avem augu-lyebnus pensus, ein Licht / ei-ne Leuchte; ut: Clara lampas, tuerat Radamanthus, ne per deo-eine Helle Fackel. Statius.

b Lampada cursu trade-re, est, partes suas quasi succe-sione in alium atq; alium trade-re, einem andern seine Dien-ste übergeben. For. Rom.

c Lampas, genus facis in aëre, siue meteori igniti. Plin. l. 2. c. 26.

d Lampas pro luce, vel splendore, ut: Lunaris lampas. Stat. 10. Theb.

Phæbea lampas. Virg. 4. Æneid.

Lampetia a, f. Solis filia ex Ne-ara.

Lampetra vel Lampreta a, f. piscis lubricus, colore caruleo subnigro, septem parvis fistu-lis mirabili ordine distinctis, acceptam aquam remittens, quem alias mustelam stella-rem vocant, ein Lampreten / à lambendis petris nomen ha-bens Faber. (eine Pricke.)

Lampetus, soror Phaëthontis,

in arborem mutata Servius. Lampon, Panchates, Pelorus, Camphasus, nomina sunt e-quorum apud Silium.

b Lampon fuit etiam sa-crificus vates, unde Prov. Lam-pon jurat per anserem; ita lo-norem Minervæ Vulcanique. & quæbantur, ubi quos decipere tentarent iurejurando. Lampon

enim jurare solitus est per anse-rem, tanquam per avem augu-lyebnus pensus, ein Licht / ei-nalem. Vel quod olim ita insti-tuerat Radamanthus, ne per deo-rum aliquem juraretur, sed per canem, anserem. Erasim.

Lampsacum i, n. ante Pityusa vocata, civitas est Bithynia in Helleponto: nomen à splen-dore tractum. Strabo urbem clarissimam nobili portu esse ait, & templo Matris deum insignem. l. 13. Hinc:

Lampsacenus a um, qui ex Lampsaco est; Sic Caro histo-ricus & Adimanthus, & A-naximenes & Metrodorus Epi-curi sodalis, Lampsaceni fue-runt, ipsum etiam Epicurum Lampsacenum dicunt diu quip-pe Lampsaci versatum.

Lampsacius a um, idem quod Lampsacenus. Martin.

b Lampsacius versus, pro salaci & impudico. idem. Lampsacus, idem quod Lampsacum. Valer. Flacc.

Lampfana a, f. herba. wilber Rohl. Matth.

Lampyrus idis, f. λαμπυρίς, lam-pyrus

pyrides scabris sunt, ignium modo noctu lucetes. Plin. 11. 10

Lamus i, m. equus generosus apud Silium.

Lamyrus i, lacertorum genus. Plin. 32. c. 11.

b Lamprus, fuit filius Herculis ex Sole Euryti regis filia vocat.

Lana a, f. id quod de ovibus tondetur, mollius pilo & seta, quae in aliis animalibus inveniuntur, Wolle / ut: Ducere lanas, Wolle spinnen. Ov.

Varios discet mentiri lana colores, die Wolle lässt sich auff vielerley Art färben. Virg. Eclog. 4.

b Lana non tantum de ovibus dicitur, sed & de ceteris animalibus. Sic dicitur lana leporina, asserina, caprina; Datur etiam lana lignea. 1. 80. §. 9. de leg. 3.

c De lana caprina rixari, Proverb. i. e. de renikili contendere, sich um ein nichtswürdiges Ding zanken. Erasmi.

Lanam in officina fullonis,

Proverb. de iis, qui praposteram rem gerunt, valuti si quis Theologo committat puerum in grammaticis instituendum Fullonum enim ars non nudam lanam, sed iam contextum pannum tractat. Erasmi.

Lancia a, f. vide Verbaicum.

Lanaris e, a quod lanam habet, ut: Lanare pecus. Varro.

Lanarius ii, m. qui lanam curat, ein Wollenbereiter. Plaut. Aul.

Lanatus a um, quod lanam habet, mollit / das Wollen hat / ut: Lanata oves. Col.

b Lanata vites, Aminea dicitur, quod canescant lanugine. Colum. 3. c. 2.

Lancea a, f. teli genus longissimum, hasta, (ein Spieß / Spähr / lange / Pike.) Hispanica dictio est, non Latina. ut Gell. ait 1. 6. c. 30. ex Var.

b Lancea, à Greco λανξίνα, deducit Festus.

c Lancea ardens sive tertia est meteorum ignitum. Phyl. Margar.

Lancearius ii, m. qui lanceam gerit, ein Spießträger / Landsknecht / ein Piquenier. Bud.

Lanceatus a um, lancea armatus, mit einer lange / Spieß / Spähr od Pike bewapnet.

b Lanceatus, idem lancea vulneratus. Firmic.

Lanceola a, f. Dimin. parva lancea. Calepin.

Lancetta, vox Italica, notat scabrum chirurgicum, eine Lanzette.

Lancifer a um, lanceam ferens. Cael.

Lancinatio, onis, f. laceratio. Cel.

Lancinator oris, m. qui lancinat. Cael.

Lancinatus a um, consumtus, ut:

ut: Paterna bona lancinata ganeos: circa hos enim Timarus in mare effunditur, abundantes

Lancino as, are, ferire, lacera- pecore lanas mollissimas ferente. re, ut: Est & volucre canibus peculiare suum malum, quod alii languriam vocant, aures maxime lancinans, quod quam dicunt circa Padum inveniri. Plin. 57. c. 2.

Landgravius ii, m. vox Germanica, comes provincia, seu iudex, ein Landgraff. Polit. Marg. Philos. Landula a, f. alauda, genus avis est. Vet. Dist. an laudula Martin.

Lanea a, f. idem quod laniena. Liv. 4. Dec.

Lanerum i, n. vestimenti genus ex lana succida confectum. Festus.

Lancus a um, ex lana confectus, wollin / ut: Laneum patium, Cic. 3. n. deorum.

b Laneum latisculum, i. e. latus mollissimum. Catul.

c Lanea tracta, pro laneis liciis, vel laneis pannis, vel potius pro lana glomis reperimus. Varro.

d Dii laneos habent pedes, Frov. indicans Deum lento sole procedere ad scelerum ultionem gradu, Gottes Straffe kömpt langsam / aber doch gewiß. Erasmi.

e Laneus lupus, piscis, ut: Laneus Euganei lupus excipit ora Timari. Lupum piscem vocat laneum, ob vicinos montes En-

in mare effunditur, abundantes pecore lanas mollissimas ferente. Langa a, f. genus animalis, quod alii languriam vocant, quam dicunt circa Padum inveniri. Plin. 57. c. 2.

Langia a, f. Fons in Nemea sylva Arcadia. Stat. 1. 4. Theb.

Langveo es, ere, est deficere, infirmum esse, dissolvi, matt / schwach sein / ut: Artus confecti langvent, die abgemattete Glieder sind schwach. Lucret. 1. 3.

b Langvere, die Hände sinken lassen / schwach werden. Liv. 10. 7. Att.

c Langvere est otiosum esse, träg sein / ut: Langvet juvenis, nec perinde atq. debebat, in laudis & gloria cupiditate versatur, in Pison.

d Langvere, timidum esse. Salust.

Langvesco is, ere, langvidum fieri, langvore confici, verberben / schwach werden / verwelken / ut: Langvescit flos succisus aratro. Virg. 9. Aen.

b Senectute langvescere, Cic. de Orat.

c Lumina langvescunt morte. Catul. Arg.

Langvide, Adverb. cunctanter, negligenter, otiose, schwach / langsam / seumig / f. u. nachlässig. Colum. 11. c. 1.

Langvidulus a um, träg / faul. b Sg

- b *Somni languiduli*, leise Schlüsse. Catul.
Languidus a um, quod langvet, infirmus, debilis, schwach/krafftloß/matt/ur: *Languidus vino vigilans*, matt und frantz vom Weintrinken/ langem Sitzen. Cic. 5. Verr.
 b *Languidus pulsus ictus*, ein schwacher langsamer Puls. Plin. 11. c. 37.
 c *Languida autoritas*, ein schwaches und geringes Ansehen. Plin. 15. c. 29.
 d *Languidiore studio in causa fuistis*, ihr habt den Fleiß in der Sache gespart. Cic. pro Ligar.
Langula a, f. species patina sive catini. Varr. 1. 4.
Langvor oris, m. proprie est defectus virium, & succi naturalis, Mattigkeit/Schwachheit/Krafftlosigkeit.
 b *Aquosus langvor*, hydrops. Horat.
 c *Langvor ad animum*, eum transfertur pro debilitate, defectu, torpore, inertiaq, ut: *Langvori se desidiaq, dedere*, träg und faul werden. Cic. 1. Offic.
Langvorosus a um, langvore plenus. Lex. Angl.
Langurium ii, n. electri species ex langis sive languriis factum. Plin. 37. c. 2. (vel ex Langae urina collectum.)
Laniarium ii, n. pro laniatione, et ne Fleischband, Varr.

- Laniatio oris*, f. idem quod laniatus. Sen.
Laniatus a um, laceratus, disceptus, geschlachtet/zerriessen.
 b *Capillos laniata*. Ov. ep.
 c *Classis laniata*, idem.
Laniatus us, m. ipse actus laniandi, Zerreißung/Zerraffung/Zerfleischung/ur: *Quid igitur mihi ferarum laniatus obexit* nihil sentienti, was wird mirs schaden/wenn ich tod bin/ob mich schon die wilden Thier zerreißen? Cic. 1. Tulc.
Lanicinium ii, n. lupa sive lana proventus. Serv. 3. Georg.
Lanicutis e, c. cutis lanosa. Lab.
Laniena a, f. officina, in qua venduntur carnes, ein Fleischband. Plaut.
Lanifer a um, lanam ferens, Wollen tragend/ur: *Aethiopia Egypto contermina*, insignes arbores non ferè habet, præter laniferas. Plin. 13. c. 14.
Lanificium ii, n. opificium lanae, Wollenwerck/WollensArbeit/Wollenweber.Handwerck. Colum.
 b *Lanificium apud Persas* contumeliosum. Curt. 886.
Lanificus a um, qui lana artem exercet, ut: *Mulier lanifica*. 1. 16. §. 2. ff. de instruct. & instrum. leg.
 b *Artis lanifica doctissimus*. Claud. 2. in Eutrop.
Laniger a um, idem quod lani-

- nifer, ut: *Lanigera arbores*, idem.
 b *Lanigeros greges agitare*. Virg. 3. Georg.
Pecudes lanigera. Cic. 1. Div.
Lanignus a um, pro lanionio veteres formarunt. Nonius.
Lanilutor oris, m. qui lanas eluit, ein Wollenwascher/legitur & lanitor. Martin.
Lanio oris, m. vel
Lanius ii, m. qui carnes in carnario vendit, a laniandis pecoribus, quod eas concidat & laniet, ein Metzger/Fleischhauer/Schlächter. Terent.
Lanio as, are, discindere, zerreißen/zerfleischen/ur: *Dentibus laniare*. Liv. 2. Pun.
 b *Tunicam laniare*. Ovid. 2. art.
 c *Mundum laniant venti*, idem 1. Metam.
Lanionius a um, quod ad lanium pertinet, daß dem Metzger gehöret/metzgerisch/unde *Lanionia mensa*, in quibus scinditur caro, Fleischbänke. Sveton.
Lanipendius a um, qui lanas pendit, ponderat, ur: *Mulier lanipendia*, quæ lanam lanificis prabet, totiusq, lanificii curam gerit. Martin.
Lanista a, m, qui lanam carit, i. e. carminat, ein Wollenkammer. Mart.
 b *Lanista*, praefectus gladiatorum, qui gladiatores insti-

- tuebat ad mutuam lanienam, ein Sechtmeister. idem.
 c *Lanista gladiator*, i. e. carnifex. Thufca lingua appellatus a laniando scilicet corpore. Isidor. 1. 10.
Lanitionum vide lanicium.
Lanitor vide lanilutor.
Lanivium ii, n. sive lanuvium *Diana lucus*, i. e. *Artemisium* (sic enim vocant) è sinistra via regione, ex Aricia ad Arecinam viam conscendenti-bus: quod templum nominant adificium Taurica. Hinc:
Lanivinus a um, ut: *Ager lanivinus*. Horat.
Lanius vide laniò.
Lano as, are, tegere lana. Martin.
Lanoculus i, m. vitium oculi, lana tegens. Fest.
Lanofus a um, lana abundans, voll Wolle/wolligt. Colum.
Lanterna a, f. pro laterna. Martin.
Lanuginosus a um, lanugine abundans, das viel kleine Härlein hat/rauch. Plin. 22. 20.
Lanugo inis, f. tenera pilatio, à lana similitudine, qualis in adolescentum genis conspicitur, & in pomis quibusdam vel herbis, kleine Härlein. Colum.
 Mollis lanugine abundans herba. Lucret.
 b *Lanugo* pro scobe. Coe-lum. 4. c. 29.
 c *Lanugo perlata* dicuntur

tur flores mercurii argentei.
Schrod.

Lanuvius a um, vide Lanvin?

Lanuvium ii, vide lanivium.

b Lanuvium pro obscena
parte mulierum. Propert.

Lanula a, f. Dimin. a lana.
Cels. 7. c. 27.

Lanx lanxis, f. vas esse parium,
eine Schüssel/ut: Interea dum
isti certant, in popinam di-
vertendum est mihi: lances
detergam omnes, omnesq; trul-
las hauriam Amphit.

b Lanx idem quod fate-
ra, etne Wag. Schüssel/ut: Et
videt & iustalibrat DEus omnia
Lance, & Ott siehet und erwie-
get alles auff einer gerechten
Wage. Mantuan. de Calamit.
temp. v. 191.

c Lanx etiam vas fuit sa-
crificiis dicatum. Aulon.

d Lance & licio diceba-
tur apud antiquos, quia qui
furtum ibat querere in domo a-
liena, licio cinctus intrabat, lan-
cemq; ante oculos tenebat propter
matremfamilia aut virginum
praesentiam. Festus. Martin.

Laocoön ontis, m. Priami Re-
gis filius, Thymorai Apollinis
sacerdos. Virg. 2. Aen.

Laodamia a, f. Protefilas, qui
primus ad Trojam occubuit,
uxor, in viri umbra apparen-
tis expiravit. Ovid. epist.

b Laodamias, altera Bel-
lerophonis filia Sarpedonis ma-
ris. Catul.

Laodicea a, f. Laodicea, urbs
celeberrima in Asia Lycos-
mini imposita, ut scribit Plin.
l. 6. c. 29.

Laodicia, urbs Phoenicia. Mela.

Laodocus i, m. Antenoris Tro-
jani filius, strenuus, in cuius
formam transfigurata Pallas,
intulit se in acies Trojanorum,
ut Pandarum invenire posset,
quo ei vaderet, ut sagitta
Menelaum confoderet. Hom.

Laomedon, Pater Priami Re-
gis Troja. unde:

Laomedonteus a um, ut: Pa-
stor Laomedonteus, Paris. Sil.

Laomedontiades, Patron. La-
medontis filius.

Laomedontiacus a um, vel

Laomedontius a um, ad Lao-
medontem pertinens, Troja-
nus. Virg.

Lapas tis, cibus ex oleribus con-
fectus. Martin.

Lapathum i, n. herba, cuius di-
verse species, ut: Lapathum
sylvestre angustifolium dicitur
Rumex acutus, oxylapathum,
Mangelwurk/Grindwurk/
Streichwurk/Hubentraut/
wilder Mangolt/wilder
Ampffer/Isenden-Kraut.
Schrod.

b Lapathum acetosum,
vide Acetosa.

c Lapathum hortense, vi-
de Spinachium.

d Lapathum domesticum, vid.
Rhabarbarum monachorum.

La-

Lapicida a, m. pro lapidicida.

Lapidicina, lapidicina vel lapi-
cedina a, f. locus, ubi lapi-
des exciduntur, eiti Steth-
bruch/Steingrubes; Analo-
gia postulat, ut potius dica-
tur lapicidina. Philand. ad
Vitruv. l. 2. c. 7.

b Lapidicina marmorea,
l. ult. ff. de pact. dotat.

Lapidarius a um, ad lapides spe-
ctans, ut: Lapidaria laturnia
Plaut. Capt.

Lapidarius ii, m. qui lapides ex-
cidit, ein Steinbrecher. l. s.
§. 7. ff. commodati.

Lapidatio ontis, f. supplicii genus
apud Iudeos, Steintigung.
Martin.

b Lapidatio, dicitur etiam
pluvia grandinis, Hagelwet-
ter. idem.

Lapidator ontis, m. lapides jacens,
ein Steiniger/der mit Stei-
nen wirfft. Cic. pro Dom.

Lapidesco is, ere, in lapideam
duritiem converti, Steins-
hart werden/zu Stein wer-
den. Plin. l. 32.

Lapideus a um, quod ex lapi-
de constat, steinern/ut: Lapi-
deus murus. Liv. l. 11. C.

b Lapideus imber, Hagel-
wetter. Cic. 2. Div.

c Niobe lapidea, in lapi-
dem conversa. Cic. 3. Tusc.

Lapidicetor ontis, m. vel
Lapidicida a, m. qui lapides ca-

dit, ein Steinhauer/Stein-
meg.

Lapidicina vide lapidicina.

Lapido as, are, lapidibus cadere,
vel obruere, steinigen/mise
Steinen zu todt werffen/La-
pidabantur autem in V. T. in-
cestuosi, blasphemii, idolola-
tra, &c. Martin.

b Lapidare pro percutere
pulsareq; etiam sine lapidibus.

c Lapidavit pro lapidibus
pluit. Livius.

d Lapidatum est, pro lapi-
davit, i. e. lapidibus pluit id.

Lapidosus a um, lapidibus ab-
undans, steinigt/voll Stein/
ut: Lapidosus ager. Ov. 8. Met.

b Lapidosa torna, dura.
Virg. 2. Georg.

c Beneficium superbe da-
tum ab homine duro simile est
pani lapidoso, die Wolthat eines
unwilligen und fargen ist einem
steinern Brot gleich. Senec.

Lapillus i, m. calculus, parvus
lapis, ein Steintein. Plin.
l. 10. c. 23.

b Lapilli pro gemmis, sive
lapidibus preciosis, ut: Lapilli au-
ribus pendunt. Curt.

c Lapilli quo distent a gem-
mis, & quo ab his margarita.
Paul. ostendit l. 19. §. 17. 18. ff.

de aur. & arg.

d Lapilli jactus prohibendi
gratia, operisq; inhibendi causa
fiebat. l. 5. §. 10. ff. de operis no-

vi nuntiat. l. 20. ff. quod vi &
claus.

Lapio is, lapivi, lapivum, lapire,
da-

durum efficere, & quasi in lapidem convertere. Nonius, ob soletum.

b Lapis, dolore afficit. Festus.

Lapis idis, m. corpus mixtum est inanimatum, magis terreum, ein Stein/ut: Me omnino lapidem haud hominem putas, du hältst mich gar für einen Stein / und nicht für einen Menschen. Hee. 2. 1. 17.

Lapis Idæus, dactylus dicitur insula alumnus, (der in der Insel gefunden wird) Creticæ Solin. 340.

b Nunc me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit, in pistrinum me rapis, du führst mich in die Mühle. Asin. 1. 1. 16.

c Lapidem loqui, i.e. dura & aspera proferre, harte Worte führen. Aulul. 2. 1. 30.

d Lapidibus aliquem in seculum, einen mit Steinen verfolgen/ut: Lapide ictus interiit, perca, cancerorum, &c. Schröd. er ist mit einem Stein zu todt geworffen worden. Corn. 645.

Quid ego hominem in seculum clarer lapidibus nequissimum, quasi canem? Rud. 3. 6. 4.

e Lapidem ferre altera manu, panem ostentare altera est coram blandiri, clam obsecrare, palam amicum agere, clanculum nocere. Aulul.

f Onnem movere lapidem, est summam vim ope, sich höchsten Fleißes bemühen,

g Lapis pro homine negligente & stupido, qui non movetur ad id agendum, quod magis oporteat, ut: Quid sit lapis? Heavt. 4. 7. 3.

h Lapis notat mensuram Geographicam, ut: Sepulchrum iuxta viam Appiam ad quintum lapidem. Corn. 845.

i Lapidem verberare, in vanum laborare. Plaut. Curc.

k Lapis pro monte. Virg. Eclog.

l De lapide emus. Prov. in vilissimum & vehementer obscurum hominem, Erasmi.

m Lapidem elixas, vel decoquis, Proverb. pro inaniter laborare. idem.

n Lapidem flere, (coquere) Proverb. de re vehementer miseranda. idem.

o Lapidem cruci acci, quales in capitibus quorundam piscium; Sic datur lapis carpionis, sciunt; Sic datur lapis carpionis, folgen/ut: Lapide ictus interiit, perca, cancerorum, &c. Schröd.

p Lapidem vocantur cortices lapidei nucum, item acini idem.

q Lapis vegetabilis nihil aliud est, quam essentialis vegetabilis alicujus partes conjunctæ in lapidem quasi coagulata.

r Lapidem medicamentis parati, sunt lapis corrosivus, arsenicalis, &c. de quibus Schröd.

s Lapis Philosophorum describitur à Chymicis, quod sit medicum

dicina universalis, per quam & metalla possint transformari, & omnes morbi sanari.

t De lapidibus videri potest Boët. de Boot. Gemmarum & lapidum historia. it. Ruland.

u Lapis in sacris variè sumitur, nimirum pro vase lapidei, pro idolo ex lapide sculpto, pro pondere libra, quod ex lapide fiebat, & pro lapidum strue.

x Lapis & Petra Christus aliquoties vocatur. Psal. 118. v. 22.

y Lapidem, qui igni liquefuit primigenis, schone Glasse / secundi, Glasse zum schmelzen / Floß. Qverge / tertii, Qverge / oder Kieselstein.

z Lapis falsus, falsigter Stein.

aa Lapis nitrosus, Nitrifischer Stein.

bb Lapis halinitri referendus, Salpeterischer Stein.

cc Lapis aluminosus, Alaunischer Stein.

dd Lapis atramenti sutorii plenus, Kupfer wässriger Stein.

ee Lapis metallicus, Erz.

ff Lapis metallicus aurarius, Gold-Erz / lapis argentarius, Silber-Erz / lapis ferrarius, Eisen-Erz / lapis plumbarius, Blei-Erz.

gg Lapis sulphureus, Schwefel-Kiesel / lapis bituminosus, bergwachsichter Stein. Agricola.

hh Lapis ossifragus, vide Osteocolla.

ii Lapidem duo argentei Athenis erant in Areopago, quidam rei atq. accusatores omnes vocabant lapidem contumelia, alterum impudentia. Martini.

Lapistrus i, m. idem quod Lapathus. Isid.

Lapithæarum, λαπίθαι, Populi, quorum Rex fuit Pirithous.

Hi Pindum & Othryn montes Thessaliæ habitant. Virg. 3. Georg. unde

Lapithæus a um, ut: Gens lapithæa. Ovid. 12. Metam.

Lapitheus a um, ut: Prælia lapitheia. Ovid. 14. Metam.

Lappa &, f. sive Bardana, herba. Lappa major, sive personalia, gross Kletten.

b Lappa minor vel xanthia, kleine Kletten. Matthioli.

Lappaceus a um, lappe similis, ut: Semina in capitibus lappaceis adhaerentia vestibus. Plin. 1. 22. c. 17.

Lappagum i, n. locus, ubi lapides abundant, ein Ort da viel Kletten wachsen.

Lapposus a um, lappis abundans, voll Kletten/klettig.

Lappia vel Lapponia a, f. Region

gio Septentrionalis, Lapland.
Martin.
Lappula & f. idem quod lappago.
Laplana & f. vide Lamplana.
Lapsio onis, f. lapsus, rima, ein
Fall. Cic. 4. Tusc.
Lapsio as, are, Freqvent. lubri-
care & nutanti gradu in-
dere, schwanken / gehen als
wenn einer alle Tritte fallen
wölte. Virg. 2. Aen.
Lapsus us, m. Ruina, casus, pre-
cipitium, ein Fall / ut: Lapsus zu Hülfe kommen / ut: Homini
fluminum. Horat. 1. Carm.
b Lapsus fidei. Plin. 5. c. 1.
Lapsus a um, gefallen / ut: Pe-
de lapsus. Horat. 2.4 Serm.
b Lapsus spe, i. e. frustra-
tus. Cael. 5. Gall.
c Lapsus fueratibus di-
citur, qui ad inopiam decidit, est, Proverb. er hat sich in der
I. 1. ff. de magist. conven.
d Cassius lapsis paucis post legi / gefangen. Erasim.
diebus conseqvebatur, i. e. elapsis
& prateritis Cic. 10. Phil.
e Sidera lapsa sub terras,
i. e. quae occiderunt. Ov. 1. Fast.
Laquear, idem quod lacus. La-
cus enim est trabs in aedificiis detur, Prov. (es ist nichts so böß /
plana, a quo fit Diminuti-
vum, lacunar, a quo lacuna-
rium, & per antistichon la-
quear & laquearium. Sipont.
Laqueatus a um, laquearibus or-
natum. Cic. 2. de leg.
b Laqueatum auro tem-
plum, h. e. laquearibus aureis vel piam redactus, hac occasione fie-
auratis ornatum. Liv. 5. Dec. ret ex luxurioso sobrius, ex impio
Laqueo as, are, laqueo igne-

tere, ut: Cruribus laqueati
impediunt gradiendi faculta-
tem. Solin.
Laqueus ei, m. est vinculum,
ein Strick / ut: Laqueo collum
obstringere, erwürgen. Aulul.
1. 1. 39.
b Laqueo vitam finire, er-
henckt werden.
c Collum in laqueum in-
serenti subvenire, einem / der
den Strick schon umhalse hat /
jam perduto, & collum in la-
queum inserenti, subvenisti. b. Vet.
d Cadere in laqueos est
decipi. Ovid. 2. Art. 118.
e Laqueus juris liberati.
l. 1. C. si rector provinciae.
f Suo ipsius laqueo captus
Schluugen / die er selbst ge-
g Laqueos omnes effugere
hauit facile, Prov. es ist schwer
sich selbst selbst in acht zu neh-
men, idem.
h Laqueus auxiliari vi-
detur, Prov. (es ist nichts so böß /
es ist zu was gut.) Dictari con-
vivit, quoniam incommodum a-
licui verteretur in bonum. Veluti
si quis Turca bello captus, ser-
viret apud Christianos, usq. hac
occasione nostra religionis sacris
initaretur. Aut si dives ad ino-
plum, h. e. laquearibus aureis vel piam redactus, hac occasione fie-
auratis ornatum. Liv. 5. Dec. ret ex luxurioso sobrius, ex impio
Laqueo as, are, laqueo igne-

i Larveum mandare di-
citur eis, quos usq. adeo negli-
gi a nobis significamus, ut si vel
suspendam sese, nihil ad nos at-
tineat. idem.
k Larveus laqueum cepit.
Proverb. ubi malus malum ob-
servat, veluti adulter adulter-
um, fur furem, perfidus perf-
idum, ein Fuchs hat einen an-
dern gefangen. idem.
Lar is, m. lares idem, qui pe-
nates, Haus Götzen / pro
ipsis quoque aedibus privatis
dicuntur, ut: Lares patrii,
i. e. patrii.
b Ab ipso lare incipe, Prov.
(tebre erst vor deiner Thür /
nimm dich selbst bey der Rasen)
h. e. a domesticis ac familiari-
bus initium sumito, recte dice-
tur in magistratus & aliena vi-
ta censes, quorum officium est,
ut imprimis suos suorumq. cor-
rigant vitam. Erasim.
c Lari sacrificant, Prov.
in tenaces dicetur, qui de suis
nemini quicquam impartunt:
aut in convivas edaces, qui ni-
hil appositis epulis mittunt ami-
cis, neq. quicquam faciunt re-
ligum. idem.
d Lares viales, qui pre-
sunt via. Plaut. Martin.
e Lar pro parte interiore
domus. Ovid.
f Lar pro igne. Colum.
Lara siue Larunda & f. nymphe
Tyberina, cui Jupiter linguam per
schicken. Cic. 6. Veri.

absceidisse fingitur, quod fur-
tivos amores ipsius cum Ju-
turna Junoni indicasset, &
ad inferos duci iussit per Mer-
curium, ut inter Nymphas sy-
gas constitueretur Mercurius
verò dum mandata exequere-
retur, nymphe pulcritudine in-
trudere captus, cum ea concu-
buit. Qua pragnans facta pe-
perit geminos, quos a matris
nomine Lares appellavit. Hos
ergo geniales dicere deos, siue
quod ut gignamur, curant:
siue quod una nobiscum gi-
gnantur: seu quod gentios sem-
per tueantur. Euclides Socra-
ticus duplicem omnibus ho-
minibus appositum esse genium
scribit, h. e. duos Lares. For-
Roman.
Laranda & f. civitas Lyconia.
Ptol. 5. c. 6.
Lararium ii, n. sacrarium do-
mesticum, in quo lares & dii
domestici colebantur. Lamp.
Lardum vel lardum i, n. Caro
suilla pingvis, Spect. Plaut.
Ovid. Horat.
Larentia & f. nobilissima mere-
trix, vide Flora.
Lares vide Lai.
Large, Adverb. abundanter, li-
beraliter, reichlich / überflus-
sig / ut: Large effusq. donare.
Cic. pro Rose. Amer
Mutere munera sacis Lar-
ge, reichliche Geheuche umb
Tyberina, cui Jupiter linguam per
schicken. Cic. 6. Veri.
Efffff b Lar-

b *Largè blandus*. Plaut. *Afin.*
Largianum *SCrum*, de libero
 rum *successione scriptum*, quo
 cavebatur, ut *liberi manu-*
missoris non nominatim exha-
redati in Latinorum liberto-
rum bonis extraneis eorum ha-
redibus preferrentur, §. ult.
 inst. de *success. libert.* l. un.
 princip. C. de *Latin liber.* toll.
Largica, *coxa super genuclum.*

Martin.

Largificus *a um*, überflüssig/
 überschwenglich. Lucret.

Largifluus *a um*, quod abun-
 danter affluit, ut: *Fons largi-*
fluus, ein stark quellender
 Brunn. Lucret.

b *Imber largifluus*. Cic.
Largiloquus *i*, m. qui abun-
 danter loquitur, ein Wäscher/
 Plauderer. Plaut. *Cist.*

Larg or iris, itus sum, largiri,
 est abunde donare, schenken/
 ut: *Beneficium ex facili largi-*
ri, freigebig seyn. Seneca de
 Benef.

b *Largiri de suo*, vel ex
 suo, hinschenken/was seyn ist/
 ut: *De te largitor*, schenck hin/
 was dein ist. Adelph. 5, 8, 17.

Amori nostro plerumque pensa,
quam concedit veritas, favorem in petitione magna-
largiare, du soltest uns etwas
 zu liebe reden / schreiben oder
 thun. Lib. 5. Ep. 12.

c *Largiri ex alieno* & *de-*
 alieno, aus eines andern Beu-
 tel milde seyn / ut: *De te lar-*

gitor, puer, du Bub / schenck
 hin / was dein ist. Ter.

d *Largiri* significat, pati
 ferre, admittere, wol leiden föh-
 nen / etwas zulassen. l. 30 ff. de
 minor. l. 31. ff. ad leg. Jul. de
 adult. l. 1. §. 1. ff. de *success. edend.*
Largitas *acis*, f. *abundantia*,
 grosse Freygebigkeit / ut: *Qua*
istac subita est largitas? Ter.
 Heavt.

Largiter, *Adverb.* idem ac *lar-*
gè, abundanter, reichlich /
 ut: *Largiter mercedis*. Plaut.

b *Largiter* idem quod *val-*
 de, ut: *Peccasti largiter*, du hast
 gröblich versehen. Mostel. 2, 2, 8.

c *Largiter* refert, i. e. mul-
 tum interest, es ist viel drange-
 legen. l. 5. C. de *fideicom.*

Largitio *onis*, f. *liberalitas*, Mil-
 digkeit / Freygebigkeit / ut:
Cacare mentes largitione, mit
 Geschenck besetzen.

b *Largitio* non habet fun-
 dum, i. e. *stulta liberalitate quan-*
talibet opes exhauriuntur, zu

milde seyn und viel geben / was
 Beutel und Kasten leer.
 Erasmus

c *Largitio* propriè est ex-
 Amori nostro plerumque pensa, qua sit ad aucupandum
 etiam, quam concedit veritas, favorem in petitione magna-
 largiare, du soltest uns etwas tuum, Beschenkung. Cic. de L.
 zu liebe reden / schreiben oder
 thun. Lib. 5. Ep. 12.

d *Largitiones* *sacra*, pro
 thesauris munerationum princi-
 nantibus. l. ult. C. de his, qui ex
 publice, ratioe.

Lar-

Largitionalis *e*, c. ut: *Largitio-*
nales tituli tribuuntur illis, qui
largitione Principis, vel alte-
rius cujusdam talem nanos-
seuntur potestatem. l. 12. C. de
 vestigal.

b *Largitionale aurum*. l. 13.
 C. de *susceptor.*

Largitor *oris*, m. *donator*, *libe-*
ralis, *prodigus*, *populi corru-*
ptor, der reichlich aufgiebt/
 Verschwender. Cic. 1. *Offic.*

Largitudo *inis*, f. idem ac *lar-*
gitas.

Largius, *Adv.* pro *largè*. Non.

Largus *a um*, dicitur, qui *lar-*
gitur, freigebig / ut: *Omni-*
no duo genera largorum, quo-
rum alteri prodigi, alteri libe-
rales. 2. *Offic.*

b *Largus* idem quod *di-*
 ves, ut: *Largus optum*, reich an
 Gütern. 11. *Æn.* 67.

c *Largus*, idem quod *co-*
 pius, ut: *Messis larga*, ein velle
 Erndte / reiche Erndte. Ovid. 4.
 Fast.

d *Largiore vino uti*, et
 was viel Weins trinken. Li-
 vius 10. *Bell. Mac.*

Lariceus *a um*, ad *laricem* spe-
 ctans, ut: *Resina laricea*, i. e.
Terebinthina vulgaris, *Ter-*
penthin / *Fungus lariceus*, vi-
 de *Agaricus*.

Laridum *i*, n. vide *lardum*.

Larigna *a*, f. *resina ex larice*
 Matthioli. l. 1. *Dioscor.* c. 74

Larignus *a um*, ex *larice* factus

Larimnum *i*, n. nascitur apud
Scabias, inquit Strabo l. 6.
suffitu odoratissimo. *Calépin.*
Larime, fons est in *Africa* regio-
 ne. *Plin.* 4. c. 7.

Larinus *a um*, ut: *Larinum*
 verbum, appellabant ingens
 atq; egregium, hinc orto pro-
 verbio, quod in *Larissa* bo-
 ves sint praeprandes ac prapin-
 gues. Alii putant *Larinos* di-
 ctos obesos & praeprandes, à
Larino quodam pastore supra
 modum magno corpore. *Erasim.*

Larinx, vide *Larynx*.

Larissima, *resina*, idem quod *lar-*
igna.

Larissa *a*, f. nomen multarum
 civitatum, Una est in *plaga*
Thessalica, à qua *Achilles Lar-*
issaeus est dictus. *Virg.* 2. *Æn.*
Alia pensilis in Creta: alia in
Peloponneso arx Argivorum:
Alia in agro Attico. At *Tral-*
ibus etiam est Asia Larissa, (ut
Strabo scribit) à qua *Laris-*
saeus *Jupiter* est dictus. *Larissa*
 quog; in *Italia*, quam (*Dio-*
dorus scribit,) *Pelasgi* condi-
 dère. *Cæsar*, 3. *bell. civ.*

Larius, *lacus Italia* est, *cujus a-*
guas, autore *Plinio*, *Aetna*
fluvius praepruens dulces fa-
 cit. l. 15. c. 8. Dictus *Larius* à
fulicarum multitudine, *Gra-*
cis enim *ἀλγος* dicitur avis
 nigra aquatica.

b *Larium* *lacum* nunc *Co-*
 mensem vocant vulgò *Lo lac de*
 Ffffff 2 Co-

Como, der. Comer-See. Strabo Larunda vide Lara.

l. 4. scribit, Comum esse Larvum proximum. Blondus in Italia illustrata, Comum, inquit, civitas vetusta, lacui Latio, cui dat Comensem appellationem, con-rigua.

Larix icis, f. vel larex arbor, abieti & pino cognata, Terchen-Baum/terchen-Tanne. Plin. 16. c. 10.

Larva a, f. & Larva arum, noxia inferorum umbra, furia, Erinyes, à laribus, (ut quidam putant) dicta, Nachtgespenst/Poltergeist/Dum-pelgeist. Plaut. Aulul.

b Larva personam notat, eine Larven/(Barbare) Maschere/erdichtetes Angesicht. Plaut. Amphitr.

c Larva dicuntur anime hominum depravata, & in malis vita meritis maculosa, quæ à corpore separata terriculamentum sunt mortalibus. August. l. 4. Civ. Dei.

Larvalis e, c. ad larvam perti-nens, deformatus, pallens, ut: Facies veluti umbris maesta, sata larvalibus. Sidon.

Larvatus a um, furiosus & mente motus, inquit Festus: quasi à larvis exterritus, quæ Dei tutelam adscribitur, qui lo-les sunt, quos vulgo demoniacos appellant. Festus.

b Larvatus, idem quod personatus, verummittet/ver-sappet/Barb. vermaschfert. Plaut.

Larvo as, are, larvam indu-re. Silv.

Larus i, m. vel Laros i, avis aquatica, Gavina alio nomine, eine Meue/See-meue/Holbrot.

b Larus, pro homine stu-pido. Lex. Græc.

c Larus, apud Comicos pro furacissimo. Aristoph.

d Larus cephus, Prov. in garrulum atq. vecordem dicebatur, præcipue qui cuiusvis rei cupiditate deceptus capitur, sicuti larus avis. Erasim.

e Larus bians, Proverb. dicebatur, ubi quis avidius m-hiaret præda. idem.

f Larus in paludibus, Pro-verb. dictum de iis, qui faciles sunt ad dandum; ductum a La-ro ave, quæ facili decipitur illi-bus. idem.

g Larus paritur, Prov. dicebatur in eos, qui pollicen-tur ingentia, sed nihil dignum promissis exhiberent. idem.

h Larus Mercurio dica-tus est, qui à loquacitate nomen invenisse putatur. Adp. enim

quasi λόλος, id est loquax & garrulus dicitur, propterea in ejus quasi à larvis exterritus, quæ Dei tutelam adscribitur, qui lo-quiendi artifex perhibetur. For-Roman.

i Lari seu larimi sunt pi-sciculi, à quibus, quod eos appe-lant lari aves, dictæ sunt. Gesa.

La-

Laryngotomia e, f. laryngis se-ctio, quæ nonnunquam insti-tui solet in extrema angina, ubi suffocatio metuenda. Hier. Fabr. in operat. Chir. Forest. ben. Senec. it. Hoi. in Centur.

Larynx laryngis, gula, guttur, ost caput seu ostium asperæ ar-teria, dasuffro-Röhrlein oder Gurgel-Haupt. Vesling.

Lasanophorus i, m. qui fert la-sanum.

Lasanum i, n. vasculum, in quod alvus desicitur, ein Kämertopf/Nachtscherben. Horat. Martin.

Lascia e, f. quas Latini tractas lane vocant, eas lascias dixit Gregorius Turonensis l. 4. Scal. in Tibull.

Lascivè, Adverb. procaciter, mol-liter, nequiter, leichtfertig/geil/unzüchtig.

Lascivia a, f. incontinentia & petulantia, Geilheit/Leichtfertigkeit/ut: Eminentiabo-na in superbiam ac lasciviam vertere, seine herrliche Ga-ben an Hoffart und Geilheit wenden. Curt. 1233.

b Quum quidam per la-sciviam causam mortis prabuis-set, veluti si quis cantharidas alicui, veneris excitanda caus-sa, dederit. l. 4. §. 1. ff. ad leg. Corn. de Sicar.

Lascivus is, ire, petulanter age-re, exultare, muthwillig oder geil sein/ut: Fuga lascivus agnus. Ovid. 7. Metam.

b Nunquam vacat lasci-vire districtis, die mit steten Geschäften beladen/haben nie-mals Zeit Kurzweil zu treis-sen.

c Lascivire etiam arbores dicuntur, cum mimia pabuli u-bertate luxuriant. Bud.

Lascivitas atis, f. idem quod la-scivia. Firmic.

Lasciviter, Adverb. idem ac la-scivè. Livius.

Lascivus a um, petulans, mol-lis in vita & sermone, muth-willig/geil/scherzhaff/vor-witzig. Valla.

b Hædo lascivior, geiler denn ein Dof. Ovid. 13. Metam.

c Lascivus discursus. Claud. in Eutrop.

d Lascivalicentia. Horat. Lafer is, m. succus laserpitii. Plin. 19. c. 3. l. 5. ff. de pen. leg.

b Lafer medicum, vide A-sa foetida.

c Lafer Cyrenaicum, vide Asa dulcis.

Laserpitiatus a um, ut: Laserpitiatum acetum, i. e. laserpiti succo dilutum. Plin. 18. c. 30.

Laserpitifer a um, laserpitium ferens. Catull.

Laserpitium ii, n. virgultum her-bidum, quod Græci silphion vocant, in Asia gignitur. Plin. 19. c. 3.

b Laserpitium Germanicum, idem quod imperatoria, Mettserwurk. Schröd.

Ffiff 3

c La-

c *Las* *serpitium* *Europaeum*, germanicum, vide *Lewisticum*.
Lassar *a um*, ermüdet / ut:
Lassata *membra*. *Ov.* 6. *Met.*
Lasse *co is*, ere, *lassum* fieri, müde werden. *Plin.* 30. c. 16.
Lassitudo inis, f. *melestia*, *quam* ex labore suscepimus, Müdigkeit / ut: *A lassitudine* ac *quiescere*, aufruben. *Corn.* 4. 15.
b *Lassare* *dominum* *supplicibus* *libellis*, eine Herrn durch vielfältiges schriftliches Suppliciren müde machen. *Martial.*
Lassor *aris*, *ari*, müde werden / ut: *In molli nequicquam lassor* *arena*. *Ovid.* 2. *Metam.*
Lassus a um, *fatigatus* labore *tebris* atq; ex *tenebris* erupisse. *tam animi*, *quam corporis*, müde / laß / ut: *Lassus de via*, müde von der Reise. *Plaut* *Pseud.*
b *Lassus* *animus* & *curagatis* *hominibus* esse possit, datan confectus. *Ter. Andr.*
e *Lassa* *terra*, ganz abgenühetes Land. *Plin.* 17. c. 5.
Lastaurus, dicitur *ea pars*, *qua* *inter anum* & *scrotum* interjecta, item *salax*, *impudicus*. *Martin.*
Lasthemia a, f. *nomen mulieris*, *quam*, *Praceptore* *Platone*, scribit *Plutarchus*, *ornatus*, *virili auditorium* *ingressam* refert *Laertius*.
Latus i, *m.* *primus de Musica* scripsit, & *Dithyramborum* *certamen* *primus* protulit: *vitae*, *temporibus* *Darii Persarum* *Regis*,

Latax, *nomen animalis amphibii*, ex *aquis* *victum* *querentis*, ut *lutra*, ein Nürh. *Faber.*
b *Latax*, *magna gutta*, *silicidum majusculum*. *Martin.*
Latè, *Adverb.* est *multis* in *locis*, breit / weit umbfangen / ut: *Latè* *divisum* ac *diffusum* *bellum*. pro *Leg. Manil.*
b *Latè* *patere*, sich weit ausbreiten / ut: *Atq; hoc Casaris* *judicium*, *quam* *latè* *patent*, attendite. pro *Marcell.* IV.
Latebra a, f. est *locus*, *ubi quis* *delitescit* & *occultatur*, ein Schlupf-Winkel. *Sol.* 396.
Cum illa *conjuratio* *ex latebris* atq; ex *tenebris* erupisset. pro *Sestio*
b *Latebra*, *locus* est *tutior*, ein Aufenthalt. ut: *In quibus* *non* *invenio*, *qua* *latebrato-*
rum *non* *invenio*, was für einen Aufenthalt friedsame Leute haben konnten. pro *Cael.* XXVIII.
Latebricola a, *qui* *latebras* *incolit*, der in Hölen wohnt. *Plaut.* *Trinum.*
Latebrose, *Adverb.* *occulte*, *clam*, versteckt / heimlich / verborgen. *idem.*
Latebrosus a um, *latebris* *abundans*, voll Winkel oder Schlupflöcher / ut: *Colles* *latebrosi*. *Silius*: *Saxa* *latebro-*
sa. *Ovid.* *epist.*
b *Pumex* *latebroso*, der löcherichte Pimstein. *Virg.* *La-*

Latenter, *Adverb.* *occulte*, *clam*, verborgen / heimlich. *Cic.* *Topic.*
Lateo *es*, *latui*, *latere*, est *in occulto* esse, verborgen seyn / ut: *Latere* *in tenebris*. *Lib.* 1. *Ep.* 1. *Qv.* *Fr.*
b *In* *agvitate* *defensionis* *latere*, eines guten Anschlägers bedürffen / ut: *Tantum* *facinus* *(Ebuti)* *non* *in* *agvitate* *defensionis*, *sed* *in* *una* *pietra* *latuisse* *videtur*, (nempe d. scil. *dejecti* *non* *ejecti*). pro *Cecin.* XV.
c *Latere* est *ignorari*, unbekannt seyn / ut: *Diligentia* *inimici* *investigatum* est, *quod* *latebat*, pro *Lig.* I.
d *Latet* *me*, i. e. *nescio*, ich weiß es nicht / ut: *Latent* *eum* *doli*, i. e. *ignorat* *fraudem*. 1. *An.* 27.
e *In* *alvo* *matris* *latentes*. *Horat.* 4. *Carm.*
Later *is*, *m.* *lateres* *sunt* *terra* *seu* *argilla* *siccata*, & *in* *lapidem* *indurata*, Ziegeln / Ziegelstein / ut: *Lateres* *ducere*, Ziegel streichen. *Vitruv.* 2. 3.
b *Laterem* *lavare*, sich vergeblich bemühen. *Phor.* 1. 4. 9.
c *Later* *proprie* est *ad* *Solem* *siccatus*: *Quod* *si* *coctus* est, *testa* *dicitur*, aut *later* *coctus*. *Vitruv.* 2. c. 3. & 8.
Lateralia, *viatoria* *capsula* *videntur* esse, *in* *quibus* *ad* *ephippium* *utrinq;* *loco* *suspensis* *ea*, *qua* *nobis* *in* *itinere* *ne-*

cessaria *sunt*, *recondim?*, Reit- oder Satteltaschen. 1. *penult.* ff. *de leg.* 3.
Lateralis e, *ad* *latus* *pertinens*, ut: *Lateralis* *dolor*, Schmerz in der Seite. *Plaut.*
Laterani, *satellites* *dicuntur*, *qui* *principis* *alicujus* *latus* *tuentur*, *qui* & *laterones* *dicuntur*, Trabanten. *Schard.*
Lateranus i, *m.* *patricius* *Romanus*, *qui* *latere* *frequens* *in* *otio* *solebat*. *Hic* *Consul* *designatus* *jussu* *Neronis* *interfectus* est. *Edes* *eius* *amplissima* *data* *fuerunt* *a* *Constantino* *Imperatore* *Pontifici* *maximo*. *Inde* *Lateranense* *palatium* & *Lateranensis* *basilica*, *S. Johannis* *ades* *vocata* est, *qua* *in* *Lateranorum* *nobilissima* *gentis* *adibus* *extructa* *fuit*. *Martin.*
Lateraria a, f. *officina* & *for-nax* *figendis* *coquendisq;* *lateribus* *apta*, eine Ziegelhütte. *Plin.* 7. c. 58.
Laterarius a um, *ex* *lateribus* *factus*.
b *Lateraria* *tabula* *ad* *latus* *posita*. *Vitruv.* 10. 20.
Laterarius ii, *m.* *qui* *lateres* *coquit*, ein Ziegler / Zieglerbrenner.
Laterculensis is, *m.* *appellabatur*, *cui* *laterculi* *cura* & *custodia* *mandata* *erat*, 1. 5. C. *qui* *milit.* *pos.*
Laterculum i, *n.* *librum* *seu* *codi-*

dicem serinii memoria significat, qui officiorum, dignitatum, administrationumque tam civilium, quam militarium, nec non codicillorum & consuetudinum, chartarum promotionis cuiusque notitiam, indiculumque continebat; Eratque vel majus, quod apud principem servabatur l. 1. C. de off. pref. Afr. Vel minus, quod sub cura & sollicitudine quaestoris erat. l. 1. C. de off. Quaest.

Laterculus i, m. Dimin. parvulus later, ut. Murus instructus laterculo codicili. Curt. 847.

Laterensis, qui semper est à batere. Tert.

Lateritius a um, ex latere factus, aus Ziegel oder Backsteinen gemacht. Plin.

Laterna a, f. à latendo dicta, quod ibi candela lateat, eine Laterne / Leuchte / ut: Laterna Punica, eine hell-durchscheinende Latern. Aulul. 3, 6, 29.

Laternarius ii, m. qui alteri praefert laternam, ein Latern- oder Leuchteträger. Cic.

Laternula a, f. Dimin. parva laterna, eine kleine Latern. Apul.

Latescis, ere, latus fio, dictator. Colum.

b Latescere pro latere.

Latex icis, m. Omnis humor dicitur ab eo, quod intra aliquid lateat, Feuchtigkeits/di-

citurque de aqua, vino, & ceteris, ut: Latex Lyani, i. e. vinum Virg. 1. Aen.

b Latex Palladius, i. e. oleum. Ovid.

Lathyrus, herba, vide Cataputia b.

Latialis e, e. quod est ex Latio, ut: Latialis Jupiter. Cic. pro Milon.

b Latialis sermo, Romanus & Latinus, quo Latini primum usi sunt. Plin. 3. c. 1.

Latibulum i, n. idem quod latibula, sed latebras proprie hominum, latibula ferarum esse, inquit Valla, Höle / Schlupfloch / ut: Latibula venantium modo scrutari, heimliche Schlupflöcher / wie die Jäger pflegen / durchsuchen. Curt. 1217.

b Latibulum, Deus dicitur. Psal. 91, 1. & 119, 114. Glaf. Phil. sacr.

Laticlavius a um, ut: Laticlavus via tunica. Valer.

b Laticlavii Senatores appellati sunt, à lato clavo, quo utebantur. Svet. Aug.

Latifolius a um, lata folia habens, breit-blättrich. Plin. 15.

Latifundium ii, 2. quod habet latum fundum & magnum, ein breites ebenes Land. Plin. l. 17. c. 22. Solin 605.

Latine, Adverb. more Latino-rum, Lateinisch / ut: Latine loqui. Cic. 7. Philipp.

Lati-

Latini orum, Latii incolae.

Latiniensis e, e. idem quod Latini. Cic. de Arusp.

Latinitas alii, f. jus Latii, jus animo, quod sit, ut fraudulentum civium Romanorum. Cic. Att. creditores. l. 7. §. 5. ff. Quib. ex

b Latinitas pro latino eo-que terfo sermone. idem.

Latinus a um, ad Latium pertinet, cum aliqua actio moveatur, vel eam. Horat. 1. Carm.

Latina lingua Cic. 1. Fin.

b Latina feria, dies coeptivus, dictus à Latinis populo, quibus ex Albano monte ex sacris carnis petere jus fuit cum Romanis, à quibus Latinis, Latina dicta sunt. Varr. Celebra-

antur ha feria à Latinis civitatibus septem & quadraginta, qua cum Populi Romani in Albanum montem quotannis conveniebant, ad taurum, Jovi Latiali sacrificandum; ex Tarquinii superbi instituto. Dionys. 2. Orat.

Halycarn. l. 4. Latinarum harum feriarum mentio fit. l. 2. §. 17. ff. de orig. jur.

c Latina libertas dicta est, qua quis vivens liber erat, sed moriens rursus in servitutem re-

jiciebatur. Et hanc merito tollendam statuit Imperator. C. de Latina libertate tollenda.

Latinus i, m. Rex Laurentum, non utraque vel ascendens, vel descendens. Theonica.

set, hospes & socer. Viug

Latitatio onis, f. à fero, est ferendi graphos est distantia ab Aequatore usque ad Zenith seu verticem, actio, Tragang.

b Latitatio legum. Cic. Att. congruit semper elevatione Poli.

fffff

Latitatio onis, f. est turpis occultatio sui. Cic.

b Latitatio fraudationis, ut fraudentur civium Romanorum. Cic. Att. creditores. l. 7. §. 5. ff. Quib. ex

c Latitatio frustranda actionis causa, cum quis, ne senens, Lateinisch / ut: Latitatio cum aliqua actio moveatur, vel ut actio eximatur, later. l. 3. ff. de rejudic.

Latito as, are, Frequent. stetit verborgen liegen / ut: Extrahitur domo latitans. Cic. pro Cluent.

Aper latitans fruticeto. Horat. 3. Carm.

Latito as, are, à fero, tuli, latitum, pro saepe fero, Festus.

Latitudo inis, f. à latus, Brei- te / ut: Crescere in latitudinem, in die Breite wachsen.

b Latitudo verborum. Cic. 2. Orat.

c Latitudo est quantitas, qua oritur, quando in latus à linea recta fit fluxus, die Brei-

te. Micrael.

d Latitudo stella, Astro-

nomis dicitur distantia stella ab Ecliptica versus Septentrionem vel meridiem; Estque vel septentrionalis, vel meridionalis, nec

Latino i, m. Rex Laurentum, non utraque vel ascendens, vel descendens. Theonica.

set, hospes & socer. Viug

Latitatio onis, f. à fero, est ferendi graphos est distantia ab Aequatore usque ad Zenith seu verticem, congruit semper elevatione Poli.

fffff

f Latitudo intensiva est, in quares secundum qualitatem vel perfectionem est equalis, vel inaequalis intensiois.

g Latitudo cordis quandoque in bonam partem sumitur, sapientiam & virtutis amplitudinem denotans, 1. Reg. 4, 29.

Quandoque in malam, superbiam & audaciam significans. Ps. 101, 5.

Proverb. 21, 4. Glaff. Phil. sacr.

Latium ii, n. ea pars Italia est, ubi sunt Tyberina ostia & Clostra Romana. Dictum Latium à latendo, quod illic latuisse dicatur Saturnus, Jovem filium fugiens. Ovid. 1. Fast.

Latius a um, Latinus, ad Latium spectans, ut: Agri Latii. Ovid. 3. Fast.

b Gens Latia. Ovid. 4. Fast.

Latinius vel Latmus i, m. mons, vide Lamius.

Latomia arum, vel latumiae, lapidicina & metalla saxaria, Steinbrüche. Livius.

Latomus i, m. lapidicida, ein Steinmeg / Steinhauer.

Laton, notat aurichalcum.

Latona a, f. Cei filia, à Jove dilecta, pariter & oppressa, Apollinem & Dianam peperit.

Unde Apollo Latonides, &

Diana Latonia dicitur. Virg.

Latonigene arum, Apollo & Diana dicuntur à Seneca.

Latonijs a um, ut: Delos Latonia.

Lator oris, m. tabellarius, qui S. R. XIIX. aliquid fert. Sueton.

b Lator legis, qui legem promulgavit vel instituit. Cic. 3. de nat. deor.

Latrat oris, m. qui latrat, ein Belfferer / Klaffer / ut: Omnia genumq; deum monstra, & latrator Anubis, &c. (Servius. Latrator, quia canino capite pingitur, hunc voluit esse Mercurium, idè quia nihil est cane sagacius.) Virg. 8. Aen.

Latrat us, m. vox canum, das Bellen / Belffern / ut: Claris latratibus actus cervus. Ovid. 13. Metam.

Latria a, f. λατρεία cultus, obsequium, servitius religionis. Martin.

Latriensis e, c. qui latriam impendit. Non.

Latiferens, vel latriferus, i. e. Servitus.

Latrina a, f. cloaca, locus privatarum sordium, ac nonnunquam ad exonerandum ventrem accommodatus, ein Abzug / Goffe. n. heimlich Gemach / Secret. Apul.

Latio as, are, est canis proprius, quando impetum facit, & voce terret, bellen / ut: Multum latrante Lycisca. Eclog. 3, 4.

b Latrare est vociferari & intentiore voce clamare, schreyen / ut: In suspitione latratote, wenn Verdacht vorhanden / sollet ihrs anmelden / sollet ihr euch hören lassen. pro

La-

La-

La-

La-

La-

Latio onis, m. est viarum obfessor, qui publice & per vim furatur, ein Strassen-Räuber / ut: Erat ei vivendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantum rapere potuisset, 2. Philipp.

b Latrones apud veteres dicebantur conducti milites, ge-

porbene Kriegs-Knechte / ut: Latrones importunissimi, undisciplinirte Soldaten. lib. 12, 12.

c Latrones cogere & conscribere, Soldaten werben und schreiben. Mil. Glor.

d Latrones sive latrunculorum, das Schachspiel) selli appellantur, quibus bellum decim scrupis gemina acie utrin-

publicè Pop. Romanus non decrevit, vel ipsi Populo Romano, qui-

que non iusto indicto bello prae-

Latrocinalis e, c. ad latronem pertinens. Apul.

Latrocinatio onis, f. idem quod latrocinium. Plin.

Latrocinium ii, n. est praeda, Räuberey / ut: Agitare latrocinia, Räuberey treiben. Tacitus.

b Latrocinium ipsam notat militiam, ut: Ex occultis insidijs Catilinam in apertum latrocinium conjecimus, i. e. ex

conjuratone clandestinâ compul-

bellum apertum. II. Catil. I.

Latrocinator aris, ari, latronum more pradari, rauben. Cic. 1. cavi & amici principum. Curt. 5. de nat. deor.

b Latrocinari, est mercede militare. Plaut. Curcul.

Latrunculator oris, m. qui ad perquirendos & persequendos latrones à principe mittitur. Schard.

b Latrunculator, in jure judex est, qui de criminibus tan-

tum, non verò de re pecuniaria judicare potest. l. 61. ff. de jud.

Latrunculus i, m. Dimin. parvus latro.

b Latrunculi sive latroculorum, das Schachspiel) selli appellantur, quibus bellum decim scrupis gemina acie utrin-

que directis: in quibus duo Reges sunt invicem contententes, decim pedites, quatuor satellites,

totidem centuriones. Seneca & Martial. hujus mentionem faciunt.

Latumiae, vide latomia.

Latura a, f. vectura, merces, quae pro portatione penditur, Fracht / Fuhr-Lohn. Martin.

Laturarius ii, m. bajulus. Aug.

Latus eris, n. dicitur, quod in homine est infra axillam, ei-

ne Seite / ut: Accommodare ensi lateri, einen Degen an die Seiten hängen. 2. Aen. 79.

Non latere, sed recta fronte, nicht von der Seiten / sondern von vorn zu. Corn. 445.

b Homines à latere sunt c La-

c Latere tecto discedere, est incolumem evadere, ut: Triumpho, si licet me latere tecto, discedere, ich springe für Freuden herum / wenn ich mit genger Haut davon komme. Heavt. 4. 2. 5.

d Per alterius latus sauciare alterum, est isa ferire u-num, ut petatur alter, ut: Ego te quacunq; rogabo, de te ipsa rogabo; neq; te ex amplissimi viri dignitate, sed ex tuis tenebris extraham, omniaq; mea tela sic in te conicientur, ut nemo per tuum latus (quod soles dicere) saucietur; in tuis pulmonibus ac visceribus harebunt, ich wil dich selbstn treffen. in Vatin.

Latus a um, amplius, laxus, breit / räumig / ut: Lati agri. Virg. 8. Aeneid.

b Lata radice arbor. Plin. 1. 12. c. 7.

Latus a um, à ferro, getragen / ut: Latus lectica. Cic. ad Q. Fr.

Latus, λατος, pisets est marinus & Niliacus coracino similis. Athenæus.

Latus clavus laticlavii, vestis senatoria, dicta à textura. Quæ etiam vestis pro Senatoria dignitate accipitur. Plin. 2. c. 9.

Latusculum i, n. parvum latus. Lucret.

Lavacrum i, n. balneum, in quo quis commodè lavari potest, ein Bad. Gell. 1. c. 2.

b Lavacrum regenerativis, i. c. baptisimus. Comp. Theol.

Lavandula, vide lavendula.

Lavatio onis, f. balneum, ein Bad. Cic. ad Varron.

b Lavationem, Ulpian. 1. 25. §. 4. ff. de aur. arg. recen. let inter ea, quæ mandantur mulieribus, quibusq; mulieres mun-diores sunt: Veluti, inquit, lavatio, riscus. Arculam fuisse suspensoriam, ut: Ego te quacunq; rogabo, de te ipsa rogabo; neq; te ex amplissimi viri dignitate, sed ex tuis tenebris extraham, omniaq; mea tela sic in te conicientur, ut nemo per tuum latus (quod soles dicere) saucietur; in tuis pulmonibus ac visceribus harebunt, ich wil dich selbstn treffen. in Vatin.

Lavatrina a, f. est, quod nunc balneum appellamus. Nonius. Laudabilis e, c. quod meritis laudari debet, lobwürdig / ut: Recta & laudabiles res. Cic. de Amic.

Laudabiliter, Adverb. laudabili modo, löblich. Cic. 5. Tuscul. Laudamentum i, n. arbitrium, judicium, consilium. Martin.

Laudanum i, n. quasi laudatum medicamentum, diciturque plerunq; de medicamento ex opio confecto. Schröd.

b Laudanum facile dicitur Electuarium hystericum idem.

Laudatio onis, f. est ipsa laudantis oratio, ut: Laudationem alicujus instituere. Cic.

b Laudatio funebris, eine Leichpredigt. Quint.

c Laudatione simulata recuperare aliquem. Corn. 514.

Laudativus a um, quod laudat, ut: Laudativum genus dicitur Demonstrativum. Quint. 2. 16.

Lau-

Laudator oris, m. qui laudat, der etwas lobet / ut: Nolo esse ter gestus, ut: Meus ille laudator, ne videar adulator. Aut ad Herenn.

Laudatrix icis, f. quæ laudat, ut: Vitorum laudatrix fama popularis. Cic. 3. Tuscul.

Laudatus a um, gelobet / gerühmet / ut: Virgo laudatissima dote forma. Ovid. 9. Met. Laudemium vellaudimium ii, n. premium, quod præstatur pro renovatione emphyteotici. 1. 3. C. de iur. emphyt.

Laudare, are, est verbis extollere, loben / rühmen / ut: Nul-lam virtutem Alexandri Magni, quam celeritatem laudaverim, ich achte Alexandri größste Tugend sey Geschwindigkeit gewesen. Cur-tius 949.

Abi modo, ego, laudabis, tuentur, ajunt, se esse successores saxo, gehe nur hin / ich wilß machen / daß du es loben solt. te, ut Bud. ait, vim armorum Perf. 2. 2. 13.

b In os aliquem laudare, etnen in seiner Gegenwart loben / unter Augen loben. Adelph. 2. 4. 5.

c Laudare aliquid suâ sententia & decreto, etwas gut beissen / billigen und bekräftigen. 1. 15. §. 5.

d Laudare est nominatum, citare, ut: Laudatus autor, i. e. citatus. ff. 1. §. 6. de action. emt. & vend. Gell. 1. 2. c. 6. Modestianus.

e Laudatus est laudabiliter etiam lobet / ut: Nolo esse ter gestus, ut: Meus ille laudator, ne videar adulator. Aut ad Herenn.

Laudare, significat prius in lingua nominare vel appellare. Gell. 1. 2. c. 6.

g Placet Hector ille mihi Navianus, qui non tantum laudari se latatur, sed addit etiam a laudato viro. Cic. epist.

h Laudant ut pueri pavorem, Prov. quod scripsit Juvenalis in avaros, qui carmina laudant duntaxat, nihil autem largiuntur poetæ. Erasim.

i Laudare auctoritatem, verim, ich achte Alexandri größste Tugend sey Geschwindigkeit gewesen. Cur-tius 949. Abi modo, ego, laudabis, tuentur, ajunt, se esse successores saxo, gehe nur hin / ich wilß machen / daß du es loben solt. te, ut Bud. ait, vim armorum Perf. 2. 2. 13.

Laudominium ii, nominatur id, quod datur supra pensionem certo annorum curriculo: prærogativa, quæ fit à colono & certo tempore domino, vulgò Ehrschag. Schard

Laudium i, n. putant, (inquit Turneb. ad ver. 1. 14. 12.) f. Ceterum nullum esse verbum Latinum, quo sententia arbitri vocetur, itaq; ipsi verbum cuderunt laudum, ut verè dicam, illaudatum. Est autem incertum.

ta. & dubia controversiâ, Jus
 & in voluntate potestateq;
 & arbitrio alterius. Intelli-
 gitur conventum id, in quod
 partes consentiunt, quod lau-
 dant, h. e. approbant. Martin.
 Lavendula vel lavandula a, f.
 dicitur spica fœmina, discrepat
 à mare non nisi magnitudine
 tam florum, quam foliorum;
 in spica major est, in laven-
 dula minor: Odor utidem spi-
 cæ gravior est, lavandule
 gravior, ideoq; promiscuè u-
 surpari potest; Lavendul/
 Spicagnard. Serôd.
 Lavereris, n. idem quod Ana-
 galla agrotica, sive Becca-
 bunga. Matth.
 Laverna a, f. eadem, quæ Dia-
 na; Deaq; furum: unde su-
 res dicebantur Laverniones.
 b Laverna erat portus, &
 circa eum arx fortissima Athe-
 nis, quæ & civibus tumultuan-
 tibus, & externis hostibus timo-
 rem incutere posset. Schard.
 Lavernalis e, c. ut: Porta La-
 vernalis, Roma dicta est, ab a-
 de Laverna proxima. For. R.
 Lavernio onis, idem ac fur, Vi-
 de Laverna.
 Lavinia a, f. Aeneas uxor, Lavi-
 ni & Amata filia, propter
 quam Turnus iratus, tam incautum iuvem, du magis nunt
 Latinum, quam in Aeneam
 bella suscepit, à Mezentio im-
 petrat auxilium. Servius.
 Lavinium ii, n. urbs, quæ &

Laurentum à Lavinio Latini
 Fratre, ut sentit Servius. De-
 inde Laurentum, à lauro in-
 ventum à Latino, dum adepti
 imperio post fratris mortem
 civitatem augetet. Lavinium
 verò, à Lavinia uxore Aeneas.
 Alii Lavinium à Lauro Lavi-
 nia. Strabo dirimit Lavinium
 à Laurento. Dionysius Halic.
 car. facit tres populos in Læ-
 tio, Lavinenses, Laurentes &
 Lavinios.

Lavinus a um; ad Lavinium
 pertinet, ut: Arva Lavinia.
 Virg. 4. Æn.

b Lavinia virgo. Ovid.
 14. Metam.

Launegild, in II. Longobard. Gloss.

Launegild sine solennitate te-
 stium, lahu / pro lassen / est
 omittere, Gelett est condus-
 ctus; Gilde / societas conti-
 bernium. Martin.

Lavo as, lavi, lautum & lotum;
 lavare, est abluere, aquâ pur-
 gare, waschen / abwaschen /
 ut: Membra lavabis aquâ.
 Ovid. epist. 2, 18.

b Lautum venire pecca-
 tum suum precibus; kommen
 and durch Bitten und Flehen
 sein Verbrechen beschönnen / ut:
 Venas mihi precibus lautum pec-
 catum suum / und deine Sündemit
 Bitten abthun. Phorm. 5, 8, 80.

c Lavare peccatum suum.

Ter. Phorm.

d La-

à Lavare pro lavari. Te-
 rent. Eunuch.

Lavo is, lavi, lotum & lautum,
 lavare, idem quod lavare, quæ-
 rere, i. e. ex frivolis negotiis
 ut: Si inquinata erit, lavito. magnificam famam captare. Cic.
 Cato cap. 65.

Laurea a, f. folium lauri; Sor-
 beer. Blar. Plin. 15. c. 30.

b Laureia pro lauro ali-
 quando ponitur. Horat.

c Laureia, corona ex lauro
 facta, quæ in triumphis adhibe-
 batur, ein Lorbeer Krang. Cic.

d Lauream & laurum, ac
 murata Diphthongo loræam, pro
 code accipit Cato de re rust.

Laureatus a um, laureia corona-
 tus, mit einem Lorbeer-Zweig
 gekrönt / ut: Laureati mili-
 tes. Festus.

b Laureati fasces, fasces
 lauro vel laurea circumvoluti.
 Cic. i. Divin.

c Laureati lictores, qui
 laureatos fasces, & laureas co-
 ronas gerunt. Cic. Att.

d Laureata litera, i. e. lau-
 rea involuta. Schard.

Laurens tis, o. & hic & hæc
 Laurens; qui ex Laurento
 civitate est, ut: Regia Lauren-
 tis Picis. Virg. 7. Æn.

Laurentia e, f. Romuli & Remi
 nutritrix.

Laurentalia orum, n. Laurentia
 festa. Festus.

Laurentius ii, m. nomen pro-
 prium viri, hodie usitatum.

Laurentum i, n. urbs, vide Lavi-
 nium.

Laureola a, f. Dimin. parva lau-
 rea, ein Lorbeer-Kränglein.

b Laureolam in mustaceo
 lavere, idem quod lavare, quæ-
 rere, i. e. ex frivolis negotiis
 ut: Si inquinata erit, lavito. magnificam famam captare. Cic.
 ad Attic.

c Laureola herbam notat,
 vide Daphnoides & Meze-
 reum.

Laureolum i, n. instrumentum
 chirurgicum, è forcipum gene-
 re, quo glandes, spicula, fer-
 ramenta, excimuntur. Martin.

Laureotis is, Cinerula, quæ, dum
 argentum in fornace uritur, in
 ipsa fornacis area colligitur ex
 favillis argenteis sursum ascen-
 dentibus, ac deinde in aream
 decidentibus. Plin. 34. c. 13.

Lauretum i, n. locus, lauris con-
 situs. Plin. 15. c. 30.

Laureus a um, quod ex lauro
 est, ut: Ramus laureus, ein
 Lorbeer-Zweig. Plin. 15. c. 30.

Laurices, Plin. 8. c. 55. Leporum
 genus, quos Hispania cunicu-
 los appellat, fecunditatis in-
 numere, famemq; Balearibus
 insulis, populatis messibus, af-
 ferentes. Fœtus ventre exe-
 ctos, vel uberibus ablatis, non
 repurgatis intraneis, gratissi-
 mo in cibatu habent, Lauri-
 ces vocant. Martin.

Lauricomus a um, Lauro ab-
 undans, ut: Lauricomi mon-
 tes, mit Lorbeer-Bäumen be-
 wachene Berge. Lucrer.

Laurifer a um, laurum ferens,
 ut:

ut *Laurifer* a tellus. Plin. 15, 30
Lauriger a um, idem. Martial.
Laurinus a um, idem quod *laur-*
reus, ut: *Oleum laurinum*,
 Lorbeer-Öl / Lor-Öl. Plin.
 b *Laurina folia*, Lorbeer-
 Blätter. idem.
Lauroceralus i, f. arbor, quæ &
Laurega Trapezuntica dici-
 tur, folio *Laurino*, fructus sic-
 ut *cerasa* profert. Matthiol.
Laurus i & us, f. à *lavo*, i. e.
 purgo, pollet enim singulari vi
 ad sanguinem purgandum. Id. lich
 b *Laurus*, à verbo lau-
 dus dicta, hac enim cum laudi-
 bus victorum capita coronaban-
 tur: apud antiquos laudes no-
 minabatur, postea d. litera sub-
 lata & subrogata f. dicta est lau-
 rus, ut in auriculis, quæ initio
 audicula dictæ sunt, & c. Mart.
Laurus, ein Lorbeer-Baum.
Lauri bacca, Lorbeer.
 Matthiol.
 b *Laurus sylvestris*, wil-
 der Lorbeer-Baum. idem.
 c *Laurus Alexandrina*, vi-
 de Hippoglossum, & uvularia.
 Matthiol.
 d *Laurus rosea*, vide Rhododendrum.
Laus laudis, f. est idem quod
 gloria, commendatio, praco-
 nium, Lob/Ruhm / ut: Ma-
 gnus in laudibus esse, sehr ge-
 lobet werden. Corn. 5.
 Abesse à laude aliqua, das
 Lob nicht haben, l. 8, 15, Att.

b *Laudi alicujus servare*,
 eines ehrliehen Namen besor-
 dern / ut: Spero, meos omnes ser-
 vare *laudi mee*, ich verhoffe / alle
 die Meinige sehen auff meinen
 ehrliehen Namen. l. 5, ep. 14.
 c *Summis laudibus* ad coe-
 lum efferre, einen auff's herrlich-
 ste loben. l. 9, 14 pro Marcell.
 VIII. Corn. 175. Corn. 230, 306.
 d *Laudis cursum* petere,
 nach Lob streben. pro Cæl. XXXI.
 e *Laudibus illustrare*, treffs-
 loben. l. 5, 14.
 f *Impunitas delinquentium*
 clementia laus interdum est,
 wenn man bisweilen etwas un-
 gestrafft hingehen lasset / dienet
 es zum Lob der Gnade. pro
 Lig. III.
 g *Laudis possessionem* occu-
 pare, i. e. laudem sibi vendicare,
 ein Lob ihme zuziehen.
 h In laude vivere, in ei-
 nem herrlichen Lobe seyn / ein
 löbliches Leben führen. l. 15, ep. 6.
 i *Tantus est splendor in*
laude verâ, tanta in magnitudi-
 ne animi & consilii dignitas, ut
 hac a virtute donata, cetera à
 fortuna commodata esse videan-
 tur, pro Marc. V.
 k *Ornari laudibus*, ge-
 rühmet werden. pro Arch. VIII.
 Decorari laudibus. ibid.
 l *Tua laus erit*, das Lob
 wird dein seyn / es wird dir zu
 Ehren gereichen. l. 2, ep. 18.
 m *Laudis cupidum* esse, ut:
 Ne

Ne istius quidem laudis ita sum-
 cupidus, ut aliis eam praeceptam
 velim. Sex. Rosc. I.
 n *Laudem maximam* du-
 cere aliquid, etwas für ein groß-
 ses Lob achten / ut: Quod illi
 maledictum vehementer existimant,
 in laudem hic duent maximam,
 was jene für eine große
 Schmach halten / achtet er sich
 für das höchste Lob. Adelph.
 Procl. 17.
 o *Laudi ductus in Gracia*
adulescentulis, quæ plurimos ha-
 bere amatores, in Griechenland
 wird es den Jüngern für ein
 Lob gerechnet / wenn sie viel
 Duhler haben. Corn. 4.
 p *Laudi sibi putare*, sich für
 eine Ehre achten. Adelph. 3, 4, 19.
 q *Ad veterum scriptorum*
laudem pervenire, es den al-
 ten Scribenten nachthun. pro
 Arch. VI.
 r *Laudem consequi*, Lob
 erlangen / ut: Pace dicam tua,
 nullam in his esse laudem am-
 pliorem, quam eam, quam ho-
 die die consecutus es, pro Mar-
 cell. I.
 s *Laudem ex aliqua re*
adipisci, Lib. 4, 5.
 t *Sempiterna laudi* esse di-
 citur, was ein ewiges Lob er-
 wecket. l. 2, 7.
 u *In societatem laudum a*
licujus venire, gleich mit einem
 gelobet werden. l. 9, 14.
 v *Transfundere in aliquem*

suas laudes, einem sein eigenes
 Lob überlassen. l. 9, 14.
 x *Armata laudes*, i. e. lau-
 des propter arma & res bellicas.
 Claudian. 2. paneg. 1.
 y *Laus erat apud Persas*
summa, fortiter venari, luxu-
 riose vivere. Corn. 234.
 z *Ea est profectio jucunda*
laus, quæ ab his proficitur, quæ
 ipsi in laude vixerunt, das ist
 fürwar ein lieblicher Ruhm /
 der von denen herkömmt / welche
 selbst löblich gelebt haben. Cic.
 aa *Nulla tam odiosa est nar-*
ratio, quam sui ipsius laudatio,
 es ist nichts verdrüsslicheres zu
 hören / als wenn sich einer selbst
 lobt; eigelob stinckt gern. Cic.
 ab *Laus as, are, pro laudare*.
 Vet. Dict.
 ac *Lausus vel losus* (veteri scriptu-
 ra,) pro lessus. Nonius. est car-
 men lugubre. Martin.
 ad *Lausus i, m. filius Mezentii ab*
Aenea occisus Virg. 7. Æn.
 ae *Lautè*, Adv. eleganter, splendi-
 de, magnificè, herrlich / kösto-
 lich / ut: *Lautè vestitus*. Plaut.
 Casin.
 b *Lautè munus suum ad-*
ministrare, sein Ampt wol ver-
 richten. Ter. Adelph.
 c *Lautia orum*, munera diceban-
 tur, quæ habantur hospitibus,
 aut legatis. Liv.
 d *Lautitia &*, f. epularum magni-
 ficentia, elegantia in cibo &
 vestitu. Festus.

Lautolæ vel lautulæ, à lavando, locus extra urbem, quo loco, quia aqua fluebat, lavandi usum exercebant. Fest.

Lautumarius, sceleratus, & qui sæpe in carcere fuerit. Quas enim Græci Latomias, Latini Lautumias, ut Varro, Plautus, &c. appellarunt.

Lautus a um, vulgò idem est, quod delicatus, niedlich: sed splendorem & elegantiam imprimis significat, ut: Homo lautus & urbanus. in Verr.

b Lautum & copiosum patrimonium, ein stattliches Erbtheil. pro R. P.

c Lauti supplex, ein herrlicher außerlesener Hausfrath/ Neoterici Germani dicunt: Er hat sich gewaschen / uti lautus est à lavando.

d Cæna magnifica & lautea, eine prächtig- und herrliche Mahlzeit. Epist.

e Lautum à balneis venire, aus dem Bade kommen. Phorm. 2, 2, 25.

f Omnes te in lauta & bene acta parte putant, jeder man hält dich für einen reichen und wohlhabenden Mann. Heaut. 4, 5, 50.

g Valde lautus es, Ironice formula, du bist sehr herrlich: sehet alle her/ wie bistu nun so herrlich worden/ ut: Valde jam lautus, qui graveris literas ad me dare, du bist jetzt gewaltig

herrlich / daß du dich an mich zu schreiben beschwerest. 1. 7, 14.

Lautus a um, idem ac lotus, gewaschen / ut: Manus laute. Horat. 2. Serm.

Lax, fraus est, inquit Festus, unde lacire, utrumque oblectum.

Laxamentum i, n. relaxatio, remissio, requies, recreatio, Nachlassung / Ergeßigkeit? ut: Ego nactus in navigatione nostra pusillum laxamenti, (als ich in unserer Schiffart ein wenig Lust oder Weile bekommen) concinnavi tibi munusculum. Cic. in epist.

b Dare legi laxamentum. Cic. pro Cluent.

Laxamina habena, die Zügel am Zaum / quæ laxari sicut & adduci solent. Martin.

Laxans tis, o, ut: Laxantia medicamenta, vide chalybica.

Laxativus a um, quod vim laxandi habet, hinc laxativum minerale. Schröd.

Laxatus a um, erweitert/nachgelassen/aufgelöst/ ut: Classis laxata. Lucan.

b Laxatus curis. Cic. 1. Tuscul.

c Laxata custodia, i. e. remissa. Liv.

Laxe; Adverb. remisse, weit / geräumig / ut: Habitare laxè & magnifice voluit, er hat wollen geräumig und prächtig wohnen. Cic.

Laxitas atis, f. dilatatio, relaxatio, Weite/Nachlassung/ ut: Laxitas viarum. Col. 4, 18.

b Laxitas domus, amplitudo & vacuitas quædam. Cic. pro dom.

Laxo as, are, est laxum facere, dilatare, erweitern / ut: Ut forum laxavimus, & ad atrium libertatis explicavimus.

Laxare ordines, die Glieder erweitern / weiter aus einander setzen. Curt. 68.

b Laxare est liberare, ut: Laxari a vinculis, der Bänder los werden. Cic. de Senect.

c Laxare se molestiis, de Beschwerung sich entbrechen / ut: Si quid nostræ causæ vis, istis te molestiis laxes, wiltu umhul / so entbrich dich der Beschwerden. lib. 5. ep. 14.

d Laxare animum à laboribus, est convalescere, sich erholen / zur Ruhe sich begeben. Liv. 2. bell. Maced.

e Laxare tempus est extendere, producere, die Zeit verlängern. Senec. Medea.

f Laxare spiritum, ver-schnauben. Curt. 577.

g Laxatur vis morbi, die Brandheit löst nach. Curt. 208.

h Laxare habenas cupiditatis suis, seinen Begierden nachhängen.

Laxare alvum, i. e. evacuare ventrem.

Lazarus i, m. nomen viri, exponitur Dei adiutorium, tanquam

quidam explicant, quod idem sit, ac vir cui ferri oportet adiumentum, tanquam sit a

Lazarus i, m. nomen viri, exponitur Dei adiutorium, tanquam

quidam explicant, quod idem sit, ac vir cui ferri oportet adiumentum, tanquam sit a

quod notat auxilio destitutum, inopem. Martin.

b Lazarus exponitur homo recens mortuus, unde Lazaroma, λαζαρομα, vestis mortuaria, idem.

Lazicus, Justinianus in Nov. constit. 43. suis titulis adjicit prænomen Lazici, quia domuerat Lazos, gentem Scythicam. Agathias l. 3. Schard.

Lazulus i, m. lapis Lazuli, est opacus Sapphiri colore, aut florum Cyani, aureis punctulis aut flammulis exornatus, Lasur-Stein. Boët. de Boot. Schröd.

LEA a, f. quæ & leæna, femina leonis, eine Löwin. Lucr.

b Lea, brassica genus, quam Græci λεαια appellant à foliorum levitate Plin. 10. c. 9.

Leæna a, f. femina leonis, eine Löwin. Virg. 2. Eclog.

b Leæna scortum Atheniense, cujus memorabilis mentio apud Plin. 34. c. 8.

c Non statuas leæna in machæra, Proverbium meretricum, cum negat scortum sursum

piam

piamfacturum sese; item usur-
pari potest, si quis negans, se per
omnia morem gesturum, in servi-
turius, pro libidine dicat. Eras.
Leander vel Leandrus i, m. vi-
ri proprium, Erlespuella ama-
sius, ex Abydo urbe. Ov. 3. Tr.
Leandrius a um, ut: Hellepon-
tus Leandrius, in quo Leander
perit. Silius.
Learchus i, m. Athamantis &
Inus filius, quem pater furore
corruptus occidit. Ov. 6. Fast. hinc:
Learchus a um, ut: Mæsta
Learchus mater tumulave-
rat umbras. ibid.
Lebadia a, f. urbs Boeotia, ubi
Orchomenus & Cephysus a-
mnes, arundinis tibialis ferti-
litate nobiles.
Lebbæus, cognomentum Jacobi.
Matth. 10, 3. idem notat, at-
que cordatus. Martin.
Lebedus, civitas, quæ à Colo-
phone centum & viginti di-
stat stadiis. Hic scenicorum hi-
strionum collegium fuit, qui
ludos & certamina Libero pa-
tri quotannis celebrabant. Hor.
Leberis, ætængis, serpentis exu-
vium aut senium, quod exuit.
Martin.

b Leberide cecior, Prov.
stockblind / quia in leberide effi-
gies tantum oculorum apparet.
Erasmus.

c Nudior leberide, Prov.
de vehementer tenuibus; Lebe-
ris enim serpentis exuvium est,

quo nihil inanius. Stidas ait,
Leberidem hominem fuisse supra
modum pauperem: ita ut vulga-
ri sermoni locum fecerit. Erasim.
d Leb ride scabrosior, Pio-
verb. de vehementer asperis &
insuavis, idem.
Lebes ætis, m. Vas aneum, in quo
quid igni applicamus, ut ebula-
liat, eum eorner Ziegel oder
Topff. Porphyr.

Lebias, piscis genus. Martin.

Lecanomantia a, f. divinatio
per pelves. idem. hinc:

Lecanomantes & Lecanomanti-
cus, qui divinat ex pelvi.
Strab. 6. Geogr.

Lecca a, f. vox Barbara, notat
que proprietatem lingendi, &
dicitur à lingo. Proprie Ger-
manis Lecker est, qui in saporibus
nimium habet delectum,
qui delicias ad lingendum
quærit. Martin.

Lecicator oris, m. gulosus idem.

Lectarius ii, m. qui lectos facit.
Martin.

Lectica a, f. cathedra & sedes,
quæ ferebantur dirites & po-
tentes, eine Sänffte. Cic. ad
Quint. Fratr.

Lecticariola a, f. est, quæ se pro-
stituit servis lecticam succola-
tantibus, ut: Ancillariorum
tua te vocat uxor, & ipsa le-
cticariola est: esis, Alauda,
pares, h. e. tu rem cum ancil-
lis habes, ipsa cum lecticariis.
Martial.

Le-

Lecticarius ii, m. qui lecticam
fert, eum Sänfften, Träger
Sulp. ad Cic. l. 8. §. ult. l. 6.
ff. de leg. l. 1. 49. ff. de leg. III.
b Lecticarius, qui lectica
facit. l. 1. ff. de leg. III.

c Lecticarii seu decani olim
munus ecclesiasticum fuit, qui
efferebant cadaveribus deservie-
bant, Novel. constit. 43.

Lecticula a, f. Dimin. parva le-
ctica, Svet. in Aug.

Lectio opis, f. legendi actus, &
Lectio / das Lesen / ut: In lectio-
ne puer sciat, ubi suspendere
spiritum debeat, quo loco ver-
sum distingvere, ubi clauda-
tur sensus, unde incipiat, im-
lesen sol ein Knab wissen / wo
er mit dem Athem inne hal-
ten / an welchem Orth er die
Zeiten unterscheiden solle / wo
ein Verstand aufstehe / und
sich wieder anfangen. Quint. i.

b Lectio notat in Scho-
lis, quod legitur, vel discipulis,
ut ediscant, præcipitur.

c Lectio, idem atque ele-
ctio. Liv.

Lectisterniator oris, m. qui le-
ctum sternit, Bettwarter /
Bettmeister. Plaut. 4.

Lectisternium ii, n. proprie Jo-
vis epulum dicebatur. In Ca-
pitolio enim stratis tribus lectis
convivium apponebatur tri-
bus diis, Jovi, Junoni & Mi-
nerva. Jupiter, i. e. Jovis si-
mulacrum, statuebatur in le-

culo recubans, Juno & Mi-
nerva in sellis confidebant, sed
appositis epulis non ipsi dii, sed
septem epulones celebrabant.

Liv. 5. U. C. item. l. 7. ut &
Valer. Max. l. 2. c. 1. de Nuptiis.

Lectito as, are, Frequent. fre-
quent venter legere. Cic. l. Orat.

b Lectitare providentidem
colligere. Valer. l. 8. c. 8.

Lectiuncula a, f. Diminut. à le-
ctione.

Lector oris, m. qui legit aut le-
gere solet, eum Leser. Cic. 2. Or.

b Lectores in Clericis nu-
merantur l. 6. C. de episc. &
cler. Et quidem inter ordines ec-
clesiasticos tertio gradu consti-
tuuntur. Schard.

Lectrum i, n. analogicum, super
quo legitur, lectrum & hoc
legium pro pulpito. Martin.

Lectulus i, m. Dimin. ein Bett-
lein / ut: A ducenda autem
uxore sic abhorret, ut libero
lectulo neget esse quicquam
jucundius. Cic. Att.

Lectura a, f. idem ac lectio.

Lecturio is, ire, legendi deside-
rium habere, gern lesen wolo-
len / anfangen zu lesen.

Lectus a um, idem quod sele-
ctus, außerlesen / ut: Lectis-
simi viri, die allerbesten
Männer. pro Marc. Cæ. II.

b Lecti judices, erwählte
Richter. lib. 7, 2.

c Lectum argentum, auf-
erlesen gut Geld / ut: Accipe,

Gggggg 3 hic

Legatus i, m. dicitur, qui refert mandata alicujus, alias Orationis, (Barb. ambasciator,) ein Gesandter/Botschaffter/ut. Magnum crimen in legatis violandis, in servis ad hospitium domi necandum sollicitandis. pro Cael. XXIV.

h Mittere legatum de aliqua re, est mittere aliquem, qui nostro nomine de re aliqua cum alio tractet, eum in einer Sache verschicken/ut: Legatos de pace mittunt, sie verschicken ihre Gesandten zur Friedenshandlung. Liv. 2. ab Urb.

Legatos aliquos ad novas pacis condiciones ferendas mittere. Curt. 645.

Missis legatis bellum deprecari, durch Abgesandten um Frieden bitten. Curt. 61.

c Inter legatos principum volunt aliqui, potius videri ordine & loco eum, qui tempore praerit, alii honorificentius esse subsequi, & quae recentioris amentis & gratia Principis venire. Marfelaer. de legat.

Legibilis e, c. quod legi potest, das man lesen kan/leserlich. l. 1. §. 1. ff. de his, qui in testam. delent.

Legicrepa a, qui leges crepat. Martin.

Legifer a um, legem ferens. Virgil. 4. Aen.

Legifer i, m. idem ac legislator. Ovid. 3. An.

Legio onis, f. a delectu dicta, continet decem cohortes, numero militum, 12500. respondet, eine Legion hat Kriegsteute zwölftausend und fünf hundert Mann zu Ross und Fuß/ secundum alios, sechs tausend und hundert Mann zu Fuß/ und sieben hundert und dreissig Reuter. Faber.

h Vegetio legio est 6000, sex millium sexcentorum & sexaginta sex milium.

Legionarius a um, quod ad legionem pertinet, ut: Legionarii milites. Cael. 5. Gal.

Legionaria cohortes, Liv. 4. Maced.

Legirupa a, qui legem rumpit, dicitur & legirupio. Plaut.

Legisdoctor oris, m. qui legem docet. Justin.

Legislator vel legumlator oris, m. qui legem fert, ein Gesetzgeber. Liv. 4. Maced.

Legisperitus i, m. idem quod legisdoctor, scriba, ein Schreiber/gelehrter.

Legista a, m. idem.

Legitimationis onis, f. est legis actio, qua liberi naturales efficiuntur legitimi. Ex nuptiis natus eo ipso momento, quo nascitur, ipso jure, sine ullo hominis facto, legitimus nascitur; per legitimationem nemo nascitur, sed fit legitimus. Calvin.

Legitime, Adverb. recte, iuste, ex lege, recht/ordentlich/recht.

rectissime / ut: iuste & legitime imperans. Cic. Off.

b Legitime natus, der ehelich geboren. l. 1. §. ff. de Decur.

Legitimus as, are, legitimum facere vel reddere, obsoletum. Legitimus a um, quod est a quo digniori, siue a jure civili quum, iustum, conveniens, concessum, capiendū jus civile lege, more atq; instituto maxime, pro pratorio, & omnium factum, gesellig/ordentlich/rechtmaessig/ut: Legitimi dies, qui in lege perstringendo ut non comprehendat mittuntur partibus ad consuetudinem ius suum, ordentest, i. e. senatusconsulta, principum placita, & responsa prudentum. Quinto, adhuc plus re-

b Legitimi heredes passim stringendo jus civile, solum pro appellatur, quos lex XII. Tab. XII. Tab. Sexto maxime regularum, intestatis attribuit, stringendo solum pro l. XII. Tab. h. e. proximos agnatos, quam ejus legis exemplo etiam edictis pratorum. Scot. in voc. jur. nova leges & Senatusconsult. significentur. l. 2. §. ult. unde legit.

c Legitimi liberi, naturalibus oppositi eos significant, qui iure, i. e. ex iustis & legitimis nuptiis sunt quassiti, (eheliche Kinder.) l. 45. ff. de vulg.

d Legitimi sunt, quibus legitima deferri potuit hereditas. l. 2. ff. unde legitimi & unde agr.

e Legitimi testes, qui ex legitimo testamento adhibendi sunt. l. 16. §. 1. ff. de vulg. & pup. subst.

f Legitimi tutores, qui ad legitimam hereditatem admitti possunt. l. 1. ff. de legit. tutor.

g Legitimum dicitur sex modis: Primo, quod non est

prohibitum, & sic per abnegationem prohibiti, successio legitima. Secundo, strictius quicquid est permixtum, non per abnegationem prohibiti, sed per potestatem liciti. Tertio, in positivo, siue a jure civili, siue a jure pratorio, concessum, capiendū jus civile lege, more atq; instituto maxime, pro pratorio, & omnium factum, gesellig/ordentlich/rechtmaessig/ut: Legitimi dies, qui in lege perstringendo ut non comprehendat mittuntur partibus ad consuetudinem ius suum, ordentest, i. e. senatusconsulta, principum placita, & responsa prudentum. Quinto, adhuc plus re-

h Legitima orum, sunt, quae lege ad accusandum & audiendum reum, nec non reliquum iudicii ordinem sunt constituta. ut: Cedo illa legitima, quae Consul populum jure rogaverunt. Cic. ad Anton.

Conficere legitima, (Barb.) den Proceß machen. Corn. 612. Legiuncula a, f. parva legio. Liv. 5. Maced.

Lego as, are, est in legationem mittere, siue legatum mittere, absenden/ut: Legantur in Africa majores natu, nobiles amplis honoribus usi. Sal. in Jug.

Lemno advenio Athenas nudius tertius Legatus hinc, Gggggg s quod

quo cum publico imperio sui.
Truc. l. 74.

b. Famulum legare aliquo,
seinen Diener etwo hin ver-
schicken. Catul. de Coma Bere-
nic. Epigr. 51, 12.

c. Legare alicui aliquid,
est testamento relinqvere, etnem
etwas bescheiden / vermachen.
pro. Cecin V.

Lego is, legi, lectum, legere, pro-
priè est colligere, auflesen /
samblen / ut: Legere flores, &
humi nascentia fraga, Blu-
men und Erd-Beere lesen. 3.
Eclog. 19.

b. Legere sermonem alte-
rius, est attentius audire, fleis-
sig zuhören. Pseudol.

c. Legere est oculis scripta
percurrere, lesen / ut: Oculis in-
vitis legere verba alicujus. O-
vid. Ep. 17, 1.

d. Legere pro. deligere ele-
ganter ponitur, ut: Verba legen-
da sunt bene sonantia. Orat.

Legere aliquem in sena-
tum. Epist.

c. Legere milites, Solda-
ten werben. Att. l. 8, 161.

Legula &, vide Ligula.

Leguleius i, m. qui legum, se-
clatur studia. Cic. 1. Orat.

Legulus, qui oleam aut uvas
legit. Varro l. 8. de ling. Lat.
Leguli autem manu legunt ca-
ducam & verberando de-
cussam.

Legumen inis, n. a legendo di-

atum, quicquid ex terra sa-
tis in siliquis nascitur, Hü-
fena Frucht. Varro.

Legumentum i, n. idem quod
legumen.

Leguminaria a, f. &

Leguminarius ii, m. qui vel
quæ custodit, vel vendit legu-
mina. Martin.

Leguminarius a um, quod sit
ex legumine, vel ad legumen
pertinet. idem.

Leithund, canis ducor, in H.
Boior. Est vox ex Germanico.
leiten / ducere, & Hund / ca-
nis. idem.

Lelaps, vide Lælaps.

Leleges sive Lelegæ, populi er-
ravandi, qui quondam The-
saliam & diversa alia loca te-
nuerunt. Alii tradunt Cares

& Leleges esse conterminos.
Scribit Plin. 5. c. 29. Miletum

Jonia caput, Lelegidem fuisse
nominatam. Eustathius docet
Leleges dictos, quasi, λελε-
γες, i. e. collectos, eo quod

prius errarent, & gens colle-
ctitia esset. Alii Leleges à Le-
lege duce appellatos. asserunt.

Virg. 8. Æn.

Lema a, λήμν, lacrymam dura-
tam notat, die Butter oder
Unflath an den Augen. Plin.

Lemanus vel Lemannus, lacus
inter Helvetios & Allobroges,
quem insluit Rhodanus, hunc

hodie Gensensem & Lausa-
nensem lacum vocant, der
Genf

Genffer und Zosanner See.
Lembunculus i, m. Dimin. par-
vus lembus. Tacit. l. 14.

Lembus i, m. navicula, brevis
velocissima, ein Kahn / Boot
oder kleines behendes Schiff.

lein / ut: Lembus piraticus,
ein Raub-Schiff. Curt. 520
Remigius subigere lembum.

Virg. 1. Georg.

Lemma atis, n. λήμμα. sumrio,
argumentum. Martial. l. 2.

b. Lemma est Geometris
propositio concessa, quam audi-
tor antea sine praeceptore non in-
tellexit, quam primum autem

audiat, sine demonstratione conce-
dit. Dicitur alias hypothesis, ut
omnes anguli per crucem oppositi

sunt aequales.

Lemniscatus a um, Lemnisco-
da: Neq. tippula levius pondus
notatus, insignis, nobilis. Cic. est,
quam fides lenonia, alle

Lemnisci orum, m. fasciola, ex
coronis dependentes, propterea
dicuntur, quod antiquissimum

fuit genus coronarum lancea-
rum. Festus. Plaut.

Lemnos, insula ex Cycladibus.
Hinc:

Lemnium a um, quod ex Lemno
est, ut: Terra Lemnia, quæ
& Lemnia rubrica, & Le-

mnium sigillum, vulgo terra
sigillata, Sigel-Erde. Cels.

b. Lemnium malum, Prov.
de ingenti ac miserando malo
Eratmus.

Lemonium i, n. Raternburg.

Lemures m. spectra & larvæ

nocturna, Polter. Geister /
Gespenste.

b. Lemures propriè dictæ
sunt phantastica apparitiones &
nocturna, quæ apparebant Ro-

mulo post mortem Remi, quem
interfecerat vel interfici fecerat;
ideo dicti sunt Lemures, quæ-

si Remures. Hinc:

Lemuria festa, quæ Romulus ad
placandas occisi fratris um-
bras, monitu Fausti pastoris,

i. e. parentalia, instituit. Ovid,
Lena a, f. quæ mulieres quæstua-
rias prostituit, etiamsi alte-
rius nomine hac vita genere ex-

erceat, eine Kupplerin / Hus-
renwirthin. l. 43. §. 1. ff. de
rit. nuptiar.

b. Omnes sunt lena levissima
Neg. tippula levius pondus
da: Neq. fides lenonia, alle

Frauen-Wirthinen sind leichte
Waare / ihr Glaub ist leichter
als eine Schnacke seyn mag.

Plaut. Pers. 2, 2, 61.

Lenæus a um, ληνᾶς dictus
est Bacchus, ἀπὸ τῆς ληνῆς, quod
lacum significat, h. e. vas, in
quo uva exprimitur. Virg.

2. Georg.

Lendiginosus a um, lendibus ple-
nus, nissigt / voll Nisse. Mart.

Lenè, Adverb. idem ac leniter.

Martial.

Lenimen inis, n. vel
Lenimentum i, n. quod aliquid
lenit, Linderung / Säusst-
gung. Plin.

Lenio is, lenivi & lenii, lenitum
lenire est levare, levigare,
leicht machen / erleschtern,
ut: Lenire alicui miseriam, et
nem sein Elend leichter ma-
chen. Heavt. 1. 1. 75.

b Lenire commemoratione
aliquid, etwas durch Erzehlen
lindern. 1. 5. ep. 13.

c Crudelissimum nomen
Tyranni (Dionysii) sua huma-
nitate (Dion) leniebat. Corn. 278.

d Adeo erat incensus, ut
leniri non posset, nisi magna spe
maximarum rerum. Corn. 584.

e Lenitur agritudo, Cic. 3. T.
f Panis leniet stomachum,
Brot ist gut wider den Hunger.

g Tigris & leones leni-
re, Zieger und Löwen besänfti-
gen oder zähmen. Horat.

Lenis e, c. dicitur, quod tactus
nullam habet asperitatem, lind/
hunder ist es nicht Zeit / daß
sanft / ut: Aura lenis, eineman lind verfährt die Sache
sanfter lufft. Ov. de Rem. Am.

b Lene vinum dicitur,
quod cerebrum non ferit, ein
linder Wein / der dem Kopf nicht
wehe thut. Celsus.

c Lenis idem, qui mitis,
gelind / ut: Habe animum lenem
& tranquillum, face. Epidic.

Si te tam leni & victo ani-
mo esse ostenderis. Heavt. 3. 1. 29.

d Lenissimus homo & na-
tura & consuetudine, & disci-
plinā, ein sanftermüthiger
Mensch. 3. Verr.

e Lene venenum, quod

dulcem quodammodo & vix sen-
sibile morte inducat. Cic. ad At.

Lenitas aia, f. est mansuetudo,
facilitas, lindigkeit / ut: Quis
bus ille rebus fortasse nimis le-
nis videretur, nisi lenitas il-
lam severitatem tueretur, in
diesen Sachen scheiner gar
zu gelind seyn / es were denn/
daß diese lindigkeit den Ernst
entschuldigte. 1. 1. ep. 1. Q. Fr.

b Lenitas solutio, id est,
laxior, nimia, allzu grosse lün-
digkeit. II. Catil. XII.

c Deducere aliquem de a-
nimi lenitate, einen von der lün-
digkeit abführen. II. Catil. XII.

d Dare se ad lenitatem,
sich zu fieden geben oder fiele-
len. lib. 13. ep. 1. vide Offensio.

e Non est jam lenitati lo-
cus, severitatem res flagitat, je-
nullam habet asperitatem, lind/
hunder ist es nicht Zeit / daß
sanft / ut: Aura lenis, eineman lind verfährt die Sache
sanfter lufft. Ov. de Rem. Am.

b Lene vinum dicitur,
quod cerebrum non ferit, ein
linder Wein / der dem Kopf nicht
wehe thut. Celsus.

c Lenis idem, qui mitis,
gelind / ut: Habe animum lenem
& tranquillum, face. Epidic.

Si te tam leni & victo ani-
mo esse ostenderis. Heavt. 3. 1. 29.

d Lenissimus homo & na-
tura & consuetudine, & disci-
plinā, ein sanftermüthiger
Mensch. 3. Verr.

e Lene venenum, quod

dulcem quodammodo & vix sen-
sibile morte inducat. Cic. ad At.

Lenitas aia, f. est mansuetudo,
facilitas, lindigkeit / ut: Quis
bus ille rebus fortasse nimis le-
nis videretur, nisi lenitas il-
lam severitatem tueretur, in
diesen Sachen scheiner gar
zu gelind seyn / es were denn/
daß diese lindigkeit den Ernst
entschuldigte. 1. 1. ep. 1. Q. Fr.

b Lenitas solutio, id est,
laxior, nimia, allzu grosse lün-
digkeit. II. Catil. XII.

c Deducere aliquem de a-
nimi lenitate, einen von der lün-
digkeit abführen. II. Catil. XII.

d Dare se ad lenitatem,
sich zu fieden geben oder fiele-
len. lib. 13. ep. 1. vide Offensio.

Wirtth / ut: Leno ego sum, fa-
teor, perniciēs communis ado-
lescentium, perjurus, pestis.
Adelph. 2. 1. 34.

b Amas a lenone, i. e. rem
habet cum prostituta muliere,
qua delectum tamen amatorum
habet, nec cuius se submitte.

Lenobates, urva calcator.
Lenocinium ii, n. est lenoni
quastus, ut: Lenocinium fa-
cere non minus est, quam cor-
poris quastum exercere. Ulp.

b Lenocinium est elegan-
tia exquisitor, ut: Omnis leno-
cini negligens, & in capite co-
mendando incuriosus, der seinen
grossen Hoffart achtet. Sveton.

c Lenocinium est delini-
mentum, blanda assimulatio, ut:
Dedere se illecebris & cupidita-
tum lenociniis, den Wollüsten
sich ergeben. pro Sest.

Lenocinor aia, ari, lenocinium
facere, kuppeln / Huren, Wirt-
schafft treiben.

b Lenocinari pro blandi-
ri seu allicere, quemadmodum
lenones facere solent, schmet-
cheln / liebhosien. Cic. 1. Verr.

Lenonius a um, quod ad leno-
nem pertinet. Plaut. Rud.

* Lens lendis, f. a lodo deductum
vel crystallus in forma disci or-
Lendes enim sunt fordes & ex-
crementa pediculorum in ea-
dior: Estque vel convexa, super-
pice, unde pediculi generan-
tur, Nisse. Plin. Nota versum:
vexa; vel concava, vel mixta,
qua altera superficie est conve-

ter pocula de rebus gravibus ac-
ri seu allicere, quemadmodum
Theologicis disputare incipias,
quemadmodum videlicet lenti-
cula vili legumini, ineptē quis
admiscuerit unguentum. Erasim.

g Lens Opticis est vitrum,
vel crystallus in forma disci or-
Lendes enim sunt fordes & ex-
crementa pediculorum in ea-
dior: Estque vel convexa, super-
pice, unde pediculi generan-
tur, Nisse. Plin. Nota versum:
vexa; vel concava, vel mixta,
qua altera superficie est conve-

convenit ori.

convenit ori.

Lens lentis, f. genus leguminis,
a lenis nomen factum, quod,
qui ea vescantur lenes ac mo-
derati fiant, Linse. Plin. 15. 12.

b Lentum pro lentem, fre-
quens apud Catonem, c. 35.

c Lens major, grosse Lin-
se, Matthiol.

Lenus minor, kleine Lin-
se, idem.

d Lens palustris, vide leno-
culula.

e Divus factus jam de-
sit gaudere lente, Prov. nach-
dem er alles voll auff hat / so
achtet er das jenige / wornach /
als er nicht viel hatte / er die
grossen Hoffart achtet. Sveton.

f In lente unguentum, Prov.
quadrat in hominem aut in rem
quampiam, qua nentiquam in
tempore adhibeatur iis, quibus
minimē congruit. Veluti si Phi-
losophum juvenem lascivien-
tium convivio miscens: aut in-
ter pocula de rebus gravibus ac-
ri seu allicere, quemadmodum
Theologicis disputare incipias,
quemadmodum videlicet lenti-
cula vili legumini, ineptē quis
admiscuerit unguentum. Erasim.

g Lens Opticis est vitrum,
vel crystallus in forma disci or-
Lendes enim sunt fordes & ex-
crementa pediculorum in ea-
dior: Estque vel convexa, super-
pice, unde pediculi generan-
tur, Nisse. Plin. Nota versum:
vexa; vel concava, vel mixta,
qua altera superficie est conve-

convenit ori.

convenit ori.

convenit ori.

convenit ori.

convenit ori.

convenit ori.

na, altera concava. Micrael.

h Lenticula convexa pellucida, forma hyperbola speciem

refert humor crystallin^{us} in oculo.

Lente, Adverb. tarde & cun-

ctanter, langsam/mit musse-

ut: Acellus lente gradens. Ov.

b Lente nasci, i. e. tarde.

Plin. 12. c. 14.

c Lente agere, h. e. remisse

& segnier, langsam und mit

guter musse mit etwas umge-

hen. Liv. 1. 11.

d Festina lente, eyle mit

weile.

e Lente ferre, i. e. patienter

ferre. Cic. 2. Otat.

Lentescis, lentus, lentere, esse

lentus, molle ac tenerum. Lucil.

Lentescis, ere, lentum seu te-

nerum ac molle fieri, vel glu-

tinum & tonax. Virg. 2. G.

b Cura lentescunt tem-

pore. Ovid. 2. att.

Lenticula a, f. Dimin. idem q

lens, dicitur & lens cocta, lina

sen/ unde Prov. Lenticula di-

viti placere desit, i. e. ad ubi-

riorem conditionem erecto fa-

stidio sunt, quae prius inops

boni consulebat.

b Lenticula, lens palustris,

sive aquatica, Meer- oder

Wasser-Linsen/ Earen-Grünge.

Matthiol.

c Lenticula & lentigines

dicuntur maculae in corpore,

ut ait Hermolaus, adversus eos,

Sommerflecken/ Riesel/ Som-

d Lenticula, gemina spe-

cies. Plin. 37. c. 12.

e Lenticula, vasis genus

est, a figura lentis dictum, ut ait

Plinius, cuius etiam meminit

Celsus: Videturque id esse, quod

discos appellatur Dioscoridi.

Hermol.

Lenticularia a, f. cellarium, ubi

reconduntur lenticulae.

Lenticularis e, c. similis lenticu-

lae, ut: Forma lenticularis.

Apulej.

Lentiginosus a um, lentiginibus

plenus, voll Sommersprüs-

sen oder Flecken/ rieselicht.

Lentigo inis, f. Lentigines sunt

maculae lentis magnitudine,

modo faciem, modo pectus, mo-

do manus defodantes, ut plu-

rimum furvo colore pradi-

rent. Sommer-Flecken oder Sprüs-

sen/ Rieseln. Jonst.

Lentio onis, quae in lectu con-

vivatur, lentus, mollis. Mar-

Lentiscifer a um, lentiscum fe-

rens. Ovid. 15. Metam.

Lentiscinus a um, ex lentisco

factum, ut: Lentiscinti oleum.

Mastr. Del. Plin. 23. c. 2.

Lentiscus i, f. arbor est bacci-

fera in Italia, Gallia Narbo-

nensi, & praecipue in insula

Chio, copiose nascentis, Ma-

str. Baum. Matthiol. Schröd.

b Lentiscum manit, Prov.

qui nimio se comendi studio su-

perfluit, quasi dentibus exte-

ren-

rendis & fricandis tantum incu-

bent praesidia.

Lentia a, f. mollitia, flexibili-

tas, Weiche/ Zähle. Plin. 16. 37.

Lentitudo inis, f. tarditas, lang-

samkeit. Cicero.

Lento as, are, lentum reddere,

zähle/ weich und fleberich ma-

chen. Virg.

Lentor oris, m. humor tenax &

glutinosus, Schleim/ zähle

Feuchtigkeit. Plin.

Lentulus a um, Dimin. idem ac

lentus. Cic. Att.

Lentulus i, m. civis quidam

Romanus, cuius multa ad Ci-

ceronem extant epistola.

b Lentulus, cognomen fuit

Corneliorum, inde illis indi-

cum, quod lentem optime sere-

rent. Plin. 18. c. 3.

Lentus a um, est tener, flexibi-

lis, zähle/ das sich biegen lässt

set/ ut: Lenta salix, zähle Wei-

den. Virg. Eclog. 5. 4.

b Lentus idem, quod fa-

cilis, ut: Solvere nulli lentus, der

keinen leichtlich zahlet. Lucil.

Sat. 1. 11.

c Lentus, idem quod tar-

pus, apud aulicos ostentatur

dus, langsam/ ut: Lentum au-

passim, quod princeps tantum

restritum esse in re aliqua, zähle

und farg in einem Ding seyn.

l. 10. 13. Att.

d Injuria lentus, der lang-

sam zörnet. Ovid. Ep. 15. 50.

e Ignibus lentis macerari,

geschmachtet werden. Hor. 1. Car.

f Lentus idem quod se-

curus, otiosus, sicher/ ruhig/ ut:

Nos patriam fugimus, tu, Tir-

re, lentus in umbrā, &c.

g Non lentio adjutorio opus

est, man darff eilends Hülffe.

Senec.

h Lenta vivacitas, tenax

& longa. Plin. 8. c. 27.

Lenullus i, m. Dimin. & Leno.

Plaut.

Lenunculus i, m. Dimin. idem

ac lenulus, junger Huren-

Wirth/ ein Huren-Wirth,

lein, idem.

b Lenunculus, navigium

piscatorium, ein Fischer-Kan-

Caes. 2. Civil.

Leo leontis, m. animal inter qua-

drupedia nobile, ein Löw/ ut:

Leo frendens, ein brüllender

Löw.

b Leonem ex ungribus

estimare, an den Federn sehen/

was es für ein Vogel sey. Eras-

mus.

c Mortuo leoni vel lepo-

res insultant, ein todter Hund

Prov. cum exiguo commodo ca-

pus, apud aulicos ostentatur

d Injuria lentus, der lang-

sam zörnet. Ovid. Ep. 15. 50.

e Ignibus lentis macerari,

geschmachtet werden. Hor. 1. Car.

f Lentus idem quod se-

riculis deridendum, idem.

g Leonem stimulas, Prov. de his, qui potentem ac ferocem in suum ipsius exitium provocant atq; exstimulant, idem.

h Congregare cum leonibus vulpes, Proverb. est, res impares dissimilesq; permiscere. id.

i Leonis catulum ne alas, Proverb. admonet, non esse ferendam potentiam, quia leges posset opprimere, idem.

k Induitis me leonis exuvium, Proverb. in eos dici solitum, qui suscipiunt negotia maius facultate, quicq; se magnificentius gerunt, quam pro sua conditione. idem.

l Leonis exuvium super erocoton, cum duo quapiam copulantur, quorum alterum cum altero nequaquam congruit. Ap. posite diceretur in monachos, quosdam, aut scholasticos, qui foris insignia sui instituti portant, interius militem imitantes cultum; aut qui vultu tetrico, moribus vero sunt effeminatis, Eras.

m Murem ostendit pro leonia, Proverb. pro eo, quod est, ingentia pollicitus & fortia, longe diversa exhibuit idem.

n Senecta leonis praestantior hinnulorum juvenia, i. e. Senectus viri fortis ac strenui praestantior est juvenia quorundam novorum & imbecillium juvenum. Dicitur non inepte & in senectutem crudam, viridemq; animiq; viribus adhuc pollentem, id.

o, Leonis vestigium quare, Proverb. in eum, qui verbis ferrox, re timidus, idem.

p Leo ad Christum significandum transfertur, ob similitudinem & victoriam. Apoc. 5, 5.

q Leo transfertur ad diabolum, i. Petr. 5, v. 8. uti & impios ac tyrannos, Job. 4. 10. 11. 12. ob atrocitatem & rapacitatem. Glass. Phil. sacr.

r Leo signum Zodiaci, Astrologis est. Plin.

s Leo quoq; est ex cancro generis. Plin. 9. c. 31.

t Leo serpens, qui & Centhrines. Martin.

u Leo apud Aretæum est elephantiæ. Martin.

x Leo etiam terribilis est, iusdam saltationis species est. Pollux.

y Leo viridis, Chymicis, idem ac viridulum, quibusdam interius militem imitantes cultum; aut qui vultu tetrico, moribus vero sunt effeminatis, Eras.

z Leo citrenus foliatus, est auripigmentum.

aa Leo herba, vide Antirrhinon.

bb Leo leguminum, vide Cauda h.

cc Leo es, levi, Verbum inusitatum, unde Compositum daleo. Priscianus.

Leochares, sculptor eximius, unus eorum, qui calaverunt Marmoreum. Plin. 36. c. 5.

Leonides, nobilis Spartanus, deinde Lacedæmoniorum Rex, qui ad

adversus Xerxem penè incredibilia egit. Corn. 64.

b Leontides, alius Alexandri paedagogus. Quint.

Leonina a, f. species elephantiæ, à rugis leonis frontis dicta, in qua punctura, mordicationes, impetigines. Jonston.

Leoninus a um, quod ad leonem pertinet, ut: Species leonina. Varro 2. Rust.

b Leonina societas est, quæ alter lucrum tantum, alter damnum sentit: quævis jure coiri non potest. Erasmus in Chiliad. Talis solet esse etiam, quæ cum regibus, aut præpotentibus plebejæ sortis hominibus initur. l. 29. §. 2 ff. pro locio.

c Leonina lex. l. 38. C. de Episc. & Cler. i. e. Imperatoris Leonis.

Leontiasis is, f. idem ac Elephantiæ.

Leontice es, f. herba, quæ & Cacalia, Plin. 25. c. 11. hac (inquit Ruell. l. 2. c. 141.) in officinis dicitur carni agreste.

Leontios, Gemma, à leonis pelle. Plin. 37. c. 11.

Leontopetalum i, n. herba genus, dicitur & planta leonis, papaverculum, idem. Zap. Plin. 27. c. 11. Pancov.

Leontophonon i, n. λεοντοφωνα, exiguus vermis esse dicitur, nec alibi nascentis, quam ubi leo gignitur, quo gustato, statim expirat leo. Plin. 8. c. 38.

Leontopodium ii, n. herba, pes leonis, Bergis wein nicht. Pancov.

Leopardus i, m. animal ex leone & panthera natum; vel ex pario & leana, ein Leopard / Pantherthier. Plin. 8. c. 16.

Lepargus i, m. λεπαργος, taurus albi pili, item asinus, dicitur de homine laboriosissimo, quia taurus non tantum diurnis conficitur laboribus, sed instrumenta etiam & suum aratrum & alia vasa advehere & arvehere necesse habet. Αὐὰ σοὶ τὰ δὲ πόντια, λεπαργε, diese Arbeit wird dir als einem arbeitsamen Menschen auch noch zu theil werden.

Lepasta vel lepesta a, f. genus vasis aquarii.

Lepidè, Adverb. cum lepore, facetè, artig / lieblich / holdselig / ut: Lepidè & comiter omnia & dicere & facere, im Reden und Thun sich allerding's freundlich und höflich verhalten. Curt. 50.

b Lepidè adjuvas, b. e. eleganter & ad tempus. Plaut. Pers.

c Lepidè efficiam, mea herba, officium. Plaut. Trucul.

Lepidium ii, n. quæ & piperis, Pfefferkraut. Matthiol.

Lepidotes tis, gemma, quæ squamas piscium imitatur. Plin. l. 37. c. 10.

Lepidulè, Adverb. idem ac Lepidè, artig / zierlich, Plaut. Pl. Hhhhhh Leo

Lepidus a um, idem quod fe-
firvus, in quo leporis est plu-
rimum, lustig / lieblich / an-
genehm / ut: At quidam illuc
atatis qui sit, non invenies al-
terum lepidiorem ad omnes res,
und zwar des Alters wirstu
keinen lieberr Menschen / der
zu allen Sachen so geschickt
sey / finden. Mil. glor.

b Lepidum caput, ein feiner
lustiger Kopff. Ter. Eun. 3, 3, 25

c Oratio lepidula, eine lieb-
liche Rede.

Mores lepidi, feine Sitten.

Literalepida, lustige Schrei-
ben. Plaut.

Lepista a, f. lepista, vasa qua-
dam antiquis usitata. Non.

Lepontii orum, m. Populi Al-
pium Rheticarum (montem
S. Gothardi vocant) incolae, a
pud quos oritur Rhenus flu-
vius. Cæf. 4. Gall. Plin. 3, 20.

Lepor vel lepos, oris, m. venu-
stas, urbanitasq; sermonis,
Zierligkeit im Reden / ut: Le-
pos quidam, facetiæq; eru-
ditio libro digna. Cic. 1. Orat.

Magnus in jocando lepos e-
rat in homine. Cic. 1. Orat.

Leporarium ii, n. propriè locus,
ubi lepores aluntur, deinde &
pro loco, ubi non lepores tan-
tum, sed & alia fera pascun-
tur, ein Thier-Garten. Var-
ro. Gell. 2. c. 20.

Leporinus a um, quod ex lepo-
re. Plin. 28. c. 11. Varr. 2,
Rust. c. 11,

Lepra a, f. idem atque elephan-
tiasis. der Ausschlag / Malgen.

Leprosus a um, laborans lepra,
ausschlagig / ut: Leprosus homo.

Leptocaryon ii, n. avellana,
corylus, λεπτοκαρυον, sonat
minutam nucem. Martin.

Lepton, est altera centaurii spe-
cies, à tenuitate dicta λεπτο-
exilis, tenuis. Plin. 26. c. 6.

est item tenuis nummus, qua-
drans dimidius. Martin.

Leptophyllon i, n. septima ti-
thymalli species est, in petris
nascens: ita dicta à tenuitate
foliorum, alio nomine dendroi-
des appellatur. Plin. 26. c. 9.

Leptorages, urva sunt, quæ ac-
nos habent minutos, qui ma-
gnis adherent. Plin. 14. c. 1.

Lepus leporis, m. animal no-
tum, ein Haase / ut: Lepus à
posteriore parte, h. e. à lum-
bis & clunibus pulcrum
de se præbet. Horat.

b Lepores duos insequens,
neutrum capis, wer zu viel ha-
ben wil / der bekömt gar nichts.
Erasmus.

c Lepus apparens infortu-
natum facit iter, Prov. (cui re-
spondet Germanicum, es ist
nicht gut / wenn einem ein
Haas über den Weg läuft /
dein man kan seiner nicht ge-
niessen.) Torqveri potest ad in-
terventum cuiuspiam, qui vi-

deatur incommodum aliquod al-
tere. Plin. 28. c. 11. Varr. 2,
laturus: Vulgò creditum est oc-
cur-

cursum leporis omen esse parum
felicis. Erasim.

d Leporis vitam vivere,
dicuntur, qui semper anxii tre-
pidiq; vivunt. idem.

e Lepori esurienti etiam
placenta fici, Suidas tradit dictum
de iis, qui compulsi necessitate
res etiã preciosissimas absumunt.
Fortassis natum ab huiusmodi
quæpiam fabula, qualem de se
narrat Apuleius, quod adactus
fame placentias primum lambere,
deinde etiam vomesse didicerit.
idem.

f Lepus dormiens, quadrat
in eum, qui, quod non facit, in
facere sese adsimulat, aut quod
facit, id se facere dissimulat, die
schlafen nicht alle / die die Au-
gen zu haben. idem.

g Lepus de carnibus se pe-
riclitatur, in eos dicitur, qui ob
aliquam sui utilitatem in discri-
men vocantur. idem.

h Lepus marinus, piscis, qui
Græcis & Latinis alius est, quam
Germanis, venenatus nimirum,
ein giftiger Meer-Haase / oder
Küttel-Fisch. Plin. Erasim. Sed
lepus marinus Germanorum, ein
See-Haase. Gesner.

i Lepus, sidus cæleste, A-
stronomus. Hygin.

Lepusculus i, m. Dimin. ein
Häaslein. Cic. 6. Verr.

Lerna, ornamenta tunicarum.
Festus.

Lerna a, f. lacus in Argivorum

& Mycenæorum agro, in quo,
Poetæ fingunt, hydrem illam
septem capitū constitisse, quam
Hercules interfecit, quæ ni-
hil fuit aliud, quam palus
ipsa tantis aquas evomens,
cujus fontes Hercules igne oc-
clusit, aut arx munissima
regis Lerne; quam Hercules
expugnavit. hinc:

b Lerna malorum, Prov.
de malis plurimis in unum con-
gestis, item de homine omnitur-
buditudo genere contaminato, ein
Orth vieler Unglücks / item ein
Mensch aller Schand und La-
ster voll. Erasim.

Lernæus a um, ut: Palus Ler-
næa. Lucræ.

b Venena Lerna, Ovid. ep.
Lerniferus a um, ut: Lernife-
rum venenum. Ovid. epist.

Lesbides, puella. Ovid.
Lesbii orum, qui Lesbos insu-
lam incolunt.

Lesbium ii, n. vasis genus cæ-
lari à Lesbis inventū. Martin.
Lesbos, λεσβος, insula in Æ-
gæo, Æolicarum urbium me-
tropolis, in qua fuit Mytilenæ,
& alia urbes insignes.

Lesbius & Lesbous a um, ad
Lesbos spectans. Horat.

Lessus us, lugubris ejulatio seu
lamentatio, ein Klaggeschrey,
Plaut. Trucul.

Lestrygones, ληστρυγες; populi
in ultima Italia, de quibus
Homerus scribit; quod sortis
Hhbbbbb 2 Ulys=

Ulyssis veribus transfixos, atq. igni affos comederint. Fecerunt autem latrones dicti, δὲ τῆς ἀσπείας, à latrocinio. Juvenal.

Lethalis e, c. mortiferum, tödlich; ut: *Vulnus lethale*. Plin. de vir. illustr.

Lethaliter, Adverb. tödlich. Plin.

Lethargus i, m. vel lethargia a, f. morbus, est inexplabilis in somnum propensio, cum febre lenta, oblivione & torpore, ex pituitoso sanguine, in posterioribus sinibus cerebri putrescente, exorta, die Schlassucht. Jonst.

Lethargicus i, m. lethargo laborans, ein Schlassüchtiger.

Lethatus a um, todt / ut: *Corpora lethata*, morte multata & interemta. Ovid.

Lethe es, λίθη, fluvius apud inferos, oblivionem omnium rerum inducens, λίθη enim oblivio est.

b Lethe fluvius Africa, Bernicen urbem alluens.

Lethæus a um, vel

Lethæus, ad fluvium lethæi pertinens. Lethæi fluvii varii sunt. Martin.

Lethum i, n. à λίθη, oblivio, & letum, (ab antiquo leo, i. e. lino, levè, letum, quod demortuos olim ungebant,) mors, der Tod. v. Scal. ad Varr.

b Lethum dicitur ipsares,

qua delet vitam. (Prisc. l. 9.) Martin.

Levamen inis, n. quod levat & minuit, aut tolerabilis malum aliquod facit, sive consolatio, Entledigung / Trost / Erleichterung / ut: *Quod si esset aliquod levamen, id esset in te uno*. Cic. ad Att.

Levamentum i, n. idem quod levamen dicitur, quod levat, ut: *Pusilli levamenti nasci, ein wenig Erleichterung bekommen*. l. 12. ep. 16.

b Studia unicum doloris levamentum. Plin.

Levana a, f. dea, qua levat infantes de terra. August. 4. de civit. c. 11.

Levasio as, are, antiquum verbum pro levo. Cic. de senect. ex Ennio.

Levatio onis, f. est consolatio, eine Erleichterung / Trost / ut: *Major mihi levatio afferri nulla potest, quam consuetudo consuetudinis sermonumq. nostrorum, größeren Trost kann ich nicht haben, als wenn wir beisammen seyn / und uns freundlich besprachen können*. l. 4. g.

Levator oris, m. qui levat. Aug.

Levatus a um, erhoben / erleichtert / ut: *Levata in nubibus nebula*. Liv. 7. Maced.

Leuca a, f. mensura quaedam via, aliter leuca, l. 15. 16.

Mensuras viarum nos millia-

ria

ria dicimus, Græci stadia, Galli leucas, Egyptii signes, Persæ parasanges. Milliarium mille passibus terminatur, habens pedes quingvies mille: leuca finitur passibus quingvies.

Quidam nomen inde ducunt, quod locorum intervalla quondam albis lapidibus designarentur. Martin.

Leucacantha a, f. herba in cunctis extitit, qua insula effecta est. cumine aculeum habens, radice cyperi, quæ commandicata, dentium dolorem sedat. Plin. 22. c. 16.

Leucachates is, m. gemma, qua alba est. Plin. 37. c. 10.

b Leucachates in Bohemiâ non procul ab Argentina civitate, punctulis nigris, vel purpurei coloris inspersis, qua elegantissima est, reperitur Boet. de Boot.

Leucadia a, insula contra Ambracium sinum, ut auctor est Pompon. Mela l. 2. quondam

Neritis appellata. Idem. hinc: Leucadius a um, ut: *Leucadia aqua*. Ovid.

Leucathiopes, populi sunt, qui primi omnium cum Libyeg-

ptiis in interiore ambitu Africæ ad Meridiem versus, sua fuit. Plin. 5. c. 39.

per Getulos intervenientibus

Levcanthemum i, n. vel

Levcanthemis, idem ac Chamomilla. Schröd.

Levcargillum ii, n. vel

Levcargillum, candida argilla,

qua in Megarico utuntur agro. Plin. 17. c. 7.

Leucas aqua, f. Leucadia regionis in Acarnania oppidum. Pompon. l. 2.

Est & juxta litus Leucæ gentis. Quidam nomen inde ducunt, quod locorum intervalla quondam albis lapidibus designarentur. Martin.

Leucas insula, qua superioribus annis, (ut auctor Strabo est,) litus extitit, qua insula effecta est.

b Leucas, herbæ species.

Pancov.

Leucaspis, cum Ænea in Italiam navigans, Trojâ dirutâ, procellâ oborta obrutus. Virg. 6. Æneid.

Leucates, Mons seu promontorium in Epiro, mare intrans. Virg. 3. Æn. Dictus est Leucates, (ut ait Strabo l. 10.) à petra ejusdem nominis, coloris albi, in pelagus projecta: in qua est Apolliniæ sanum.

Leuce, macula est continua, & cutis & carnis calorem ac substantiam mutans Jonston.

b Leuce, arbor, populus

alba. Martin.

c Leuce, oppidum est in finibus Fonia, quod etiam insula fuit. Plin. 5. c. 39.

d Leuce, insula in mari Mediterraneo, Borysthenis ostio

objecta, parva admodum, & quod ibi Achilles sepultus est.

Achillæ dicta; eadem & Maccharon appellata. Plin. 4. c. 13.

Mela.

Leucargillum, candida argilla,

Leucippus i, m. Philosophus, qui omnia pleno, & inani consistare dixit. Cic. 4. Tusc.

Leuciscus i, m. piscis & mugilum fluvialium genere, nomen à candore habens. Martin.

Leucoæthiopes, vide Levæthiopes.

Leucochrysus i, Gemma, quæ sit Chrysolitho interalbicante. Plinius l. 37. c. 10. For. Rom.

Leucogæa a, f. Gemma species Plin. 37. c. 10. Martin.

Leucogæi, colles in Italia in Neapolitano Campanoq. agro, inter Puteolos & Neapolim, in quibus invenitur alumen & sulphur. Plin. 35. c. 13.

Leucographis, lapis est, in Ægypto nascens, qui cum subviridis appareat, tamen si ad cotem affricetur, aut asperius pallium, locum dealbat, eo etiam lintea illustriora redduntur. Martin. Französische Kreite quibusdam dicitur.

Leucoium i, n. λευκόιον nomen est commune, quo Græci violarum indicant species, ut:

Leucoium luteum, vide Keyri flores, gelbe Violen. Matth.

b Leucoium album, rubrum, purpureum, weiße/rothe/bräune Violen, idem.

c Leucoium marinum, Meer-Beilen, idem.

d Leucoium Iacophasti, Hornunges-Blumen/ Sommerhütlein, idem.

Levcoma tis, n. λευκωμα. Album dicitur h. e. tabula illa, in quam judicium descripta erant nomina. Tum in quam singulorum annorum acta referbantur à Pontifice maximo, Matricem vulgò vocant, das Raths-Buch/ Stadts-Buch/ Stadt-Register.

b Levcoma est albugo in oculis, vel etià ovi, das Weiße im Aug/ item im Ey. Hermol.

Levcomænis, λευκομαίνις, piscis, alba maris, Gaze baleculam vertit, Martin.

Levcon, asterias, pelos, ardeolarum sunt genera, sic dicta à colore Plin. 10. 60.

Leuconicus vel Leuconius a um ut: Leuconicum tomentum, optimum erat, à loco ita appellatum. Martial.

Leucoparyphus i, m. cuius vestis albus limbus est attextus, frugalis. Cael. Rhod.

Leucopetalos, gemma, tanquam dicas albifolia. Plin. 37. c. 10. ste indutus. Martial.

Leucophaeus a um, λευκοφαῖος, coloris appellatio fuscæ & cineritæ, schwärzlich/ Aschenfarb. Plin.

Leucopetra a, f. promontorium agri Rhegini. Cic. Philip.

Leucophlegmatia a, f. hydropis species. Hippocr.

Leucophorum i, n. Glutinum auri. Plin.

Lev-

Leucophthalmos, gemma rutila, aliàs oculi speciem candidam nigramq. continet. Plin. 37. 10.

Leucopygi, λευκοπύγγοι, Molles & effeminati, quasi candidis natibus, qui scilicet nates habent depilatas; quibus opponuntur melampygi, h. e. fortes & viriles. Martin.

Leucolictos, lapis ab albis punctis nomen habens. Plin. 36. 7.

Leucothea a, f. aurora, quasi alba dea, Ino Cadmi filia. Cic. 1. Tusc.

Leucocrocuta a, f. fera quædam Ægyptiaca, aliter legitur leocrocuta. Plin. 8. c. 21.

Leuctra a, f. & Leuctra orum, Boeotia oppidum. Cic. hinc:

Leuctricus a um, ut: Leuctrica pugna, in qua ab Epaminonida Thebanorum duce, Lacedæmonii victi sunt, omnisq. eorum fracta est potentia. Cael. l. 5. c. 8. Corn. 447. 463.

Leudis is, & Plur. leudes leudum, leudibus, aut leodes leudum, ibus, & leudus i, apud

Gregorium, Turon. l. 2. 3. 8. 9. Aimon. 3. c. 81. in materia feudali, in ll. Fris. c. 2. & alibi in legibus posterioris ævi, (Germanica vox est Leute /)

populus, homines, turba hominum; à λεῦδος, populus. Leodes, leudes sive leudi vulgò dicuntur subiecti sive subditi, principis ditioni ejusque imperio parentes, hæc Martin.

At haud ineptè Chytraus in cap. 10. Gen. p. 249. Germanicum Leute vel Leude ab

Hebræo לודים. (לודים, i. e. nati, generati,) dictum putat.

Levi, vide Levita.

Leviathan, לִיְיָתָן, Draco marinus, balana, cete, ein Wallfisch.

b Leviathan, Psal. 74. 13.

Pharaonem designat, quam cum integris copiis mare suffocavit. Quod verò sequitur: הַתַּנִּינִי

dabis eum escam populo, desertæ incolenti; non ad immediatè præcedentia referendum; sed per se sententiam id absolvit, & de manu coturnicibus, in escam populo datis, loquitur. Glass. Phil. sacra.

c Quod autem de Leviathan, seu balana, serpente oblongo & tortuoso dicitur, Esa. 17. v. 1. quod quidam de Rege Babylonie, robusto instar vectis, a-

stuto instar serpentis, noxio instar draconis, explicant: id rectè Tremellius ac Junius de omnib. sublimitate, quæ adversus Deum se extollit, interpretantur id.

Leviculus a um, Dimin. à levis, leichtfertig. Cic. 5. Tusc.

Levidensa a, f. Autore Servio est propriè vestis genus vile, raro tenuiq. textu, ein Kleid von grobem Faden/ ein grob

Hhhhhh 4 Kleid;

Kleid; Tralatè *Levidensē* sich weniger umb etwas bekūm-
munus pro dono *leviculo*, aut mern. l. 4. ep. 3.
officio vulgari, nec admodum d *Levis*, idem quod *exo-*
ex animo diligenterq; praestito, rabilis, leicht zu erbitten / ut:
accipitur, quia quondam in- — *Metuo, si tibi denegem, quod*
ter hospitum xenia vestes in- me oras, ne te *leviorem* erga me
primis erant, ein geringes putes. Trin. 5, 2. 47.
Geschenk / ein schlechter e *Levis* idem quod in-
Dienst / ut: Sed ego hospiti constans, leichtsinnig / ut: *Vulgus*
veteri & amico munusculum leve. Ovid. 12. Metam. 11.
mittere volui *levidensē* crasso, f *Levis* idem quod *vilis*,
fila, cuiusmodi ipsius solent esse abjectus, ut: *Levia* hac sunt,
munera. Cic. ad Dolab. l. 9, 12. quia & in, pergravia esse, ani-
(Patet itaque, minus commodum inducti tuum, das sind
dici *levidensē* munus pro leichte unnöthige Sachen / wel-
levidensē munus, quam che du dir gar schwer eingebil-
vis *Nizolius* nō repugnet.) det hast. Hec. 5, 1, 12.
Levisidus a um, qui *levi* fide
est. Plaut.
Levigo vide *laevigo*.
Levio as, are, leve facere. Vet. gers, est indiligenter facere, obena-
Diet. hyn machen. Att.
Levipes pedis, o. celer & pedi- h *Homo levior* quam plu-
bus *levis*. Varr. 3. Rust. c. 12. ma, est homo nullius conscientia
Levir i, m. est uxoris mee fra- & virtutis, ein leichtsinniger
ter. Festus. Gesell. Menzsch.
b *Levir* dicitur frater ma- *Leviscor exis, i*, dicitur à *leo* les,
riti, quasi *lavus vir*. Non. l. 4. quod est *deleo*, sed non est
§. 6. ff. de grad. in usu, inde per composi-
Levis e, c. dicitur id, quod est tionem obliuiscor. Martin.
sine pondere, leicht / ut: *Levis* *Levisotanus i, m.* qui *levi* so-
armatura milites, Soldaten mino est, ein leise-Schlaffer.
mit leichter Rüstung. Cic. 10. Lucret.
Philipp. *Levisticum i, n.* herba dicitur &
b *Levis* idem quod *faci-* *ligusticum, la serpitiū* Euro-
lis, leicht / ut: Si id facietis, le- peum Germanicum, aut Hip-
vior labor erit. Capt. 2, 1, 2. vi- poselinum, Hebstöckel. Matth.
de *Ærumna*. Schröd.
c *Levis* ferre aliquid, *Levita a, m.* qui ex familia *Levi*
est.

est. Erat autem *Levi* filius *Levo as, are*, est onus adimere,
Jacobi tertius ex *Lea*. Gen. 29. exonerare, erleichtern / ut: —
b *Levita* nomen cessit in re- Ego hoc te fasce *levabo*, ich
ligiosum; quia *Levita* ad ecle- wil dich dieser Bürden be-
siasticarum rerum administra- nehmen. Eclog. 9, 12.
tionem assumti sunt loco primi- b *Levare* est in altum tol-
geniorum, qui initio à tempore lere, tanquam *leve* quoddam, in
eadis primigeniorum in *Egypto* die Höhe erheben. Curt. 909.
Deo erant consecrati. Num. 3. 4. Membra *levare* cubitu, aus
Levitas atis, f. leichtsinnig / Ge- dem Bette sich erheben. Ovid.
schwundigkeit / ut: *Volucris le-* Epist. 20, 4.
vitare ferri. Lucret. c *Palmas levare* ad coe-
b *Levitas*, inconstantia, lum, die Hände gen Himmel
levitas, leichtfertigkeit / Unbe- auffheben. Statius.
ständigkeit. Cic. 4. Acad. d *Levare oculos*, die Au-
Leviter, Adv. est facile, leicht- gen in die Höhe heben.
lich / ut: *Leviter* ferre, leicht- e *Levare* est *levius* facere,
lich ertragen / dulden. Cic. de imminuere, ut: *Levare* alicujus
Provinc. Consul. dolorem, eines Schmerzens line-
b *Leviter* attingere studia, dern. l. 5. epist. 16. l. 6, 13.
est parvo tempore litoris operam f *Levare* est auferre, be-
dare, im studiren sich nicht hoch nehmen / ut: *Levare* aliquem a-
versteigen. Svet. gritudine, einem das Beküm-
c *Levissime* dicere, gar ge- mernis benehmen. lib. 5. Ep. 13.
lind von der Sache reden. III. g *Levare molestias*, das
Catil. VIII. Trauren mindern. l. 4, 6.
Leviticus a um, ad *Levitas* spe- h *Levare* alicujus calamita-
tans, ut: Ordo *Leviticus*. tatem, einem seinen Schaden
Leviticus i, m. dicitur tertius li- in etwas ersetzen / oder leichter
ber *Mosis*, eo quod *Levitarum* machen / ut: *Audacium* scelori
ministerium & diversitatem vi- resistatis, innocentium calami-
timarum exequatur, totusq; tatem levatis. pro S. Rose. §. III.
in eo ordo *Leviticus* annotetur, i *Levare molestias*, Be-
tur, das dritte Buch *Mosis*. schwerung lindern. l. 4. ep. 3.
Isid. l. 6. 2. k *Levare annonam*, wols-
Levitarium, est colobium sine feile Zeit machen. pro Mil.
manicis, i. e. *Dalmatica*, qua- l *Levare* aliquem huma-
li *Egypti* monachi utuntur. nitate, einem mit Freundschaft
Hoc *Levita* olim utebantur. begegnen / ut: Sic in vestram
Isid. 19. Hhhhhh s (il)

est. Erat autem *Levi* filius *Levo as, are*, est onus adimere,
Jacobi tertius ex *Lea*. Gen. 29. exonerare, erleichtern / ut: —
b *Levita* nomen cessit in re- Ego hoc te fasce *levabo*, ich
ligiosum; quia *Levita* ad ecle- wil dich dieser Bürden be-
siasticarum rerum administra- nehmen. Eclog. 9, 12.
tionem assumti sunt loco primi- b *Levare* est in altum tol-
geniorum, qui initio à tempore lere, tanquam *leve* quoddam, in
eadis primigeniorum in *Egypto* die Höhe erheben. Curt. 909.
Deo erant consecrati. Num. 3. 4. Membra *levare* cubitu, aus
Levitas atis, f. leichtsinnig / Ge- dem Bette sich erheben. Ovid.
schwundigkeit / ut: *Volucris le-* Epist. 20, 4.
vitare ferri. Lucret. c *Palmas levare* ad coe-
b *Levitas*, inconstantia, lum, die Hände gen Himmel
levitas, leichtfertigkeit / Unbe- auffheben. Statius.
ständigkeit. Cic. 4. Acad. d *Levare oculos*, die Au-
Leviter, Adv. est facile, leicht- gen in die Höhe heben.
lich / ut: *Leviter* ferre, leicht- e *Levare* est *levius* facere,
lich ertragen / dulden. Cic. de imminuere, ut: *Levare* alicujus
Provinc. Consul. dolorem, eines Schmerzens line-
b *Leviter* attingere studia, dern. l. 5. epist. 16. l. 6, 13.
est parvo tempore litoris operam f *Levare* est auferre, be-
dare, im studiren sich nicht hoch nehmen / ut: *Levare* aliquem a-
versteigen. Svet. gritudine, einem das Beküm-
c *Levissime* dicere, gar ge- mernis benehmen. lib. 5. Ep. 13.
lind von der Sache reden. III. g *Levare molestias*, das
Catil. VIII. Trauren mindern. l. 4, 6.
Leviticus a um, ad *Levitas* spe- h *Levare* alicujus calamita-
tans, ut: Ordo *Leviticus*. tatem, einem seinen Schaden
Leviticus i, m. dicitur tertius li- in etwas ersetzen / oder leichter
ber *Mosis*, eo quod *Levitarum* machen / ut: *Audacium* scelori
ministerium & diversitatem vi- resistatis, innocentium calami-
timarum exequatur, totusq; tatem levatis. pro S. Rose. §. III.
in eo ordo *Leviticus* annotetur, i *Levare molestias*, Be-
tur, das dritte Buch *Mosis*. schwerung lindern. l. 4. ep. 3.
Isid. l. 6. 2. k *Levare annonam*, wols-
Levitarium, est colobium sine feile Zeit machen. pro Mil.
manicis, i. e. *Dalmatica*, qua- l *Levare* aliquem huma-
li *Egypti* monachi utuntur. nitate, einem mit Freundschaft
Hoc *Levita* olim utebantur. begegnen / ut: Sic in vestram
Isid. 19. Hhhhhh s (il)

est. Erat autem *Levi* filius *Levo as, are*, est onus adimere,
Jacobi tertius ex *Lea*. Gen. 29. exonerare, erleichtern / ut: —
b *Levita* nomen cessit in re- Ego hoc te fasce *levabo*, ich
ligiosum; quia *Levita* ad ecle- wil dich dieser Bürden be-
siasticarum rerum administra- nehmen. Eclog. 9, 12.
tionem assumti sunt loco primi- b *Levare* est in altum tol-
geniorum, qui initio à tempore lere, tanquam *leve* quoddam, in
eadis primigeniorum in *Egypto* die Höhe erheben. Curt. 909.
Deo erant consecrati. Num. 3. 4. Membra *levare* cubitu, aus
Levitas atis, f. leichtsinnig / Ge- dem Bette sich erheben. Ovid.
schwundigkeit / ut: *Volucris le-* Epist. 20, 4.
vitare ferri. Lucret. c *Palmas levare* ad coe-
b *Levitas*, inconstantia, lum, die Hände gen Himmel
levitas, leichtfertigkeit / Unbe- auffheben. Statius.
ständigkeit. Cic. 4. Acad. d *Levare oculos*, die Au-
Leviter, Adv. est facile, leicht- gen in die Höhe heben.
lich / ut: *Leviter* ferre, leicht- e *Levare* est *levius* facere,
lich ertragen / dulden. Cic. de imminuere, ut: *Levare* alicujus
Provinc. Consul. dolorem, eines Schmerzens line-
b *Leviter* attingere studia, dern. l. 5. epist. 16. l. 6, 13.
est parvo tempore litoris operam f *Levare* est auferre, be-
dare, im studiren sich nicht hoch nehmen / ut: *Levare* aliquem a-
versteigen. Svet. gritudine, einem das Beküm-
c *Levissime* dicere, gar ge- mernis benehmen. lib. 5. Ep. 13.
lind von der Sache reden. III. g *Levare molestias*, das
Catil. VIII. Trauren mindern. l. 4, 6.
Leviticus a um, ad *Levitas* spe- h *Levare* alicujus calamita-
tans, ut: Ordo *Leviticus*. tatem, einem seinen Schaden
Leviticus i, m. dicitur tertius li- in etwas ersetzen / oder leichter
ber *Mosis*, eo quod *Levitarum* machen / ut: *Audacium* scelori
ministerium & diversitatem vi- resistatis, innocentium calami-
timarum exequatur, totusq; tatem levatis. pro S. Rose. §. III.
in eo ordo *Leviticus* annotetur, i *Levare molestias*, Be-
tur, das dritte Buch *Mosis*. schwerung lindern. l. 4. ep. 3.
Isid. l. 6. 2. k *Levare annonam*, wols-
Levitarium, est colobium sine feile Zeit machen. pro Mil.
manicis, i. e. *Dalmatica*, qua- l *Levare* aliquem huma-
li *Egypti* monachi utuntur. nitate, einem mit Freundschaft
Hoc *Levita* olim utebantur. begegnen / ut: Sic in vestram
Isid. 19. Hhhhhh s (il)

(illum) accipiat fidem, ut humanitate vestra levatus potius, quam acerbitate violatus videatur. pro Arch. X.

m Viam sermone levare, den Weg mit Reden versürzen. 8. An. 62.

Lex legis, f. est ratio summa, qua jubet ea, qua facienda sunt, prohibetq. contraria, ein Gesetz / ut Legem ferre, ein Gesetz geben pro Cael. XXXI.

b Ex laqueo legis emitti, i. e. liberari a poena, quam lex constituit. pro Cael. XXXI.

c Leges mori servantur, die Gesetze müssen der Gewonheit dienlich seyn. Trin. 4, 3, 36.

d Leges negligere, evertire, perfringere, ein Loch durch die Gesetze machen. Catil. IX.

e Opinor esse in lege, ich bin der Meinung / es sey also im Stadt-Buch versehen. pro S. R. XLI.

Legibus non conceditur, es ist wider das Gesetz. Corn. 105.

f Lege agere cum aliquo, est secundum leges & statuta transigere, ut: Lege agam; deprobare, Micrael.

g Lex idem quod conditio, eine Bedingung / ut: His legibus datum est imperium, ad quas revertendum est, mit diesen Bedingungen ist das Regiment übergeben worden / diese muß man wieder annehmen.

h Lex idem quod conditio, eine Bedingung / ut: His legibus datum est imperium, ad quas revertendum est, mit diesen Bedingungen ist das Regiment übergeben worden / diese muß man wieder annehmen.

i Lex idem quod conditio, eine Bedingung / ut: His legibus datum est imperium, ad quas revertendum est, mit diesen Bedingungen ist das Regiment übergeben worden / diese muß man wieder annehmen.

lib. 1. I. Qv. Fr.

h Ea lege, i. e. conditione, mit dem Beding. l. 5. ep. 16.

i Ea lege atq. omne. And. 1, 2, 28.

k Lex idem quod mos, consuetudo, ut: Ego mea legeutor, ich behalte meine Weise / ich wil meinen Brauch halten. Phorm. 3, 2, 48.

Logibus suis uti, bey seiner Demonheit bleiben. Curt. 108.

l Leges in corpore Juris sunt. 9198. Digest.

4554. Codicis.

168. Novellarum.

m Lex moralis, in sacris Decalogum notat.

n Lex divina positiva, ex voluntate Dei libera ortum habet, quales sunt Judaorum leges.

o Lex naturalis, i. e. cerimonialia. Compend. Theolog.

p Lex, si prevalente plebe fertur dicitur plebiscitum, si Senatui, i. e. Senatusconsultum, si principe, Rescriptum vel Decretum. idem.

q Leges apud Romanos erant primis temporibus i. leges Regiae, 2. Valeriae, 3. Decemvirales.

r Lex & regio, v. q. v. lib. 1. I. Qv. Fr.

Libanus, seu lex ipsa etiam est religio, man muß Recht finden / und nicht Recht bringen / ländlich sittlich / des Landes Weise / ist des Landes Ehre. Erasim.

Lexiarchicon i, n. est album seu liber, in quempriorum nomina referebantur, qui jam tela sua facta erant, i. e. veterum, sui juris, & qui de suis facultatibus statueret poterant. Budaeus.

Lexicum i, n. dictionarium, est liber, in quo colliguntur vocum significationes.

b Ad Lexica pertinent, vocabularia, Nomenclatura, Phrasologia, Dictionaria.

Lexipyretus, f. λειπυρετός, medicina, febrem finientes Plin.

Lexis eos, f. λείξις, dictio, dicendi actus. Cic. 3. Orat.

Liaculum i, n. videtur esse instrumentum levigandi. Mart.

Lib. in notis antiquorum, libertas, libertus vel liberti.

Liba a, f. sacrificii genus, legitur haec vox in vet. interpret.

Latin. Biblior. Levit. 23, 13.

Liba quoq. vini, quarta pars hin. Martin.

Libadium ii, n. herba genus, centaureum minus. Plin. 25. c. 6.

Libamen inis, n. vel Libamentum i, n.

Libatio onis, f. pro eodem sumuntur, significantque, quicquid in sacris libatur. A Libero patre, qui primus Jovis libavit. Ovid. 3. Fast.

Libanius ii, m. Sophista Antiochenus, floruit temporibus Juliani Apostatae. Is est, qui argumenta in omnes orationes Demosthenis edidit.

Libanochnes, gemma, qua thuris similitudinem ostendit, sed succum mellis. Plin. 37. c. 10. Alii legunt Libanochros.

Libanoris idis, f. herba, qua Matthiolo Rosmarinus prima dicitur, Weyrauch-Wurzel / oder fremdd Rosmarin.

b Libanotis coronaria, vinum de Rosmarinus.

Libanotus, alii Libonotus, ventus Plinio est flans inter Libani, i. e. Africum & Notum, Sud- & Westwind.

Libanus i, m. mons inter Arabes & Phoenices, der Berg Libanon.

b Libanus, arbor thui, produens, quod inde Libanum dicitur. Martin.

Libarius, qui vendit liba, ein Buchenbecker. Senec.

Libatio onis, vide Libamen.

Libator oris, m. qui libat se, August.

Libatorium ii, n. crater, quo funditur libamen in sacris. Martin.

Libatus a um, quasi acceptus si ve excerptus. Cic. 2. Divin.

Libella a, f. est nummus argenteus, alias As, ut: Quis votatio, si sua sponte venisset, nam libellam dedisset? 4. Verr.

b Libellus, a, f. est nummus argenteus, alias As, ut: Quis votatio, si sua sponte venisset, nam libellam dedisset? 4. Verr.

b *Libella* est instrumentum fabrilis, das Bleh-Gewicht; uti: *Structuram ad normam & libellam, & ad perpendicularum respondere oportet.* Plin. 36. c. 21.

Libellarius a um, ut: *Libellarius contractus* dicitur, cum *Emphyteuta* vel *Vasallus* dat rem *emphyteuticam*, vel *feudalem* alteri in *Emphyteusim* vel *feudum*. Schard.

b *Libellaria concessio* dicitur, cum *emphyteuta* transfert *ius suum* in *alium*. idem.

Libellaticus a um; *libellatici* dicebantur, qui *metu suppliciorum* eo pertraherantur, ut *nomen* dedissent, non *quidem* incendissent *idolis thura*. *Cyprian.* l. 4. die sich mit einem Stück Geldes bey den Heyden abkaufft; / und einen Zedl genommen zum Beweiß; als wenn sie geopffert / und solten weiter deswegen nicht angefochten werden. *Saubert* *Libellenses*, qui *libellis* suscipiendis *praerant*. l. 32. C. de apellat.

Libelli vide Libellus.

Libellio onis, m. qui *libellos* & *litteras* fert, ein Briefträger; *Vote.* *Varron.*

b *Libellio*, *mixtorum librorum venditor*, qui & *librarius* dici potest. *Tales autem* non in *taverna* aut *pila*, sed in *bus*, wenn jederman wol zur *capfa* totam *suorum libellorum supellestem* facile *urbem* *circitantes* gerunt. *Stat.*

Libellulus i, m. *Dimin.* ein kleines Büchlein.

Libellus i, m. est *parvus liber*, ein klein Buch / Büchlein; ut: *Atticus libellum composuit; eum mihi dedit, ut darem* *Caesari*. ad *Att.*

b *Libellus* dicitur, quam *vulgus supplicationem* vocat, ein unterthantiges Bitt- Schreiben; ut: *Libellum porrigere*, eine *Supplication* überreichen. *Suet.* in *August.*

c *A libellis* dicuntur illi, qui *principi in libellis* porrigendis *subserviunt*. *Suet.* in *Domit.*

d *Libellus memorialis*, ein Gedent- Zettel / (*Barb. Memorial.*) *Suet.* in *Jul. Caes.*

e *Libellus* dicitur, quam *vulgò citationem* vocant, ein Auffforderungs- Schreiben. *Plaut.* *Curcul.*

f *Libellus*, *genus mensurae*. *Cato* c. 15.

Libens iu, a est *volens, facilis*, gern / ut: *Libenti animo factum est*, es ist gern geschehen. *Cistell.* 1, 1, 12.

b *Illos libentiores faciam*, quam *libentia* est, ich wil eine grosse Freude bey ihnen anrichten. Ich wil sie willig machen. *Asin.* 2, 2, 2.

c *Libentissimis omnibus, i. e. aequissimis*, & non repugnantibus, wenn jederman wol zu Frieden ist. *Att.*

d *Libens pro libenter*, ut: *Li-*

Libens morior. *Ovid.* 14. *Met.* *Libenter*, *Adverb.* *a quo animo*, gern / mit Willen.

b *Libenter vivere* & *canere*, gern wol leben / oder gute *Bislein* essen. *Ter.*

Libentina e, f. *dea Venus*, seu *Proserpina*. *Cic.* 2. de *N D.*

Libentia e, f. *voluptas, gratia*, Beliebung. *Gell.* 15. c. 2.

Liber i, m. dicitur *Bacchus*. *Mul-*

tos autem fuisse Liberos seu *tur* quod *omnibus aequè commu-*

Bacchos, scribit *Diodorus*. *Ce-*

ne est, der freye Himmel / ut: *lebratior autem*, qui ex *Se-*

mele & Jove genitus fertur, *quem tertium fuisse autumant,*

& Thetis Bacchus natus. *Ap-*

pellatus autem Liber est à li-

berando, nam *libertatis deus*

esse fingitur, siue quod *Bacotia*

urbes liberas fecerit, quippe qui in se pro *Bacotia libertate*

pugnaret; Vel quia *vinum* curas solvat, & *mentem* ab illis liberet, *audaciorumq; in omnes conatus faciat.*

b *Liber*, pro ipso potu, ut: *Sine Cerere & Libero friget Venus*, vor Essens wird kein Zang. *Ter. Eun.*

c *Liber* dicitur *Sol*, quia *liberè per aërem vagatur*. *Virg.* 1. *Georg.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

b *Liber* dicitur, qui *curis omnibus & negotiis solus est*, ut: *Liber homo est*, qui quod agit, non habet. *Martin.*

c *Libera ades* dicuntur, quibus *quodvis uti potest tanquam*

Libentina e, f. *dea Venus*, seu *Proserpina*. *Cic.* 2. de *N D.*

d *Liberum arbitrium*, est *animi voluntas & sententia libera*. *Liv.* 7. *Bell. Maced.*

e *Caelum liberum*, dicitur quod *omnibus aequè commu-*

Bacchos, scribit *Diodorus*. *Ce-*

ne est, der freye Himmel / ut: *lebratior autem*, qui ex *Se-*

mele & Jove genitus fertur, *quem tertium fuisse autumant,*

& Thetis Bacchus natus. *Ap-*

pellatus autem Liber est à li-

berando, nam *libertatis deus*

esse fingitur, siue quod *Bacotia*

urbes liberas fecerit, quippe qui in se pro *Bacotia libertate*

pugnaret; Vel quia *vinum* curas solvat, & *mentem* ab illis liberet, *audaciorumq; in omnes conatus faciat.*

b *Liber*, pro ipso potu, ut: *Sine Cerere & Libero friget Venus*, vor Essens wird kein Zang. *Ter. Eun.*

c *Liber* dicitur *Sol*, quia *liberè per aërem vagatur*. *Virg.* 1. *Georg.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12. 43.

Liberà uti lingua, frey heraus reden. *Cistell.*

Liber a um, dicitur, qui nullius *habito respectu*, quod sentit, dicit & facit, fren / ut: *Libris precium servitutis ingratum est.* *Curt.* 12.

b *Liber* dicitur id, in quo scribimus, ein Schreib-Buch / Dan. 12, 1. Psal. 69, 29.) nihil ut: Demetrii *librum* de concordia tibi remisit. Att.

c Ex *libris* desiderare autem seu catalogus quasi quidam eorum, dicimus, quando *literarum*, quos Deus per fidem in se liter sonant, ac mens, wenn Christum ad vitam eternam eman anders schreibt, als man legit.

d Θεοφράστου περί φιλομαθειας, offer mihi de *libris* Qu. Fra- dictorum & factorum humano- rum notitia, symbolicè notantur. *Liberalia* oram, n. idem ac Bac- chanalia, dies *Liberi* sacer, quo virilem togam pueri in- genui sumebant XVI. scilicet Calend. April.

e *Inferescere libris*, immer über den Büchern liegen. Hor. 2. Epist. 2, 17.

f *Librum* multis conscribere verbis, ein Ding weitläufftig beschreiben. Corn. 175.

g Quia super Carthagine veraces *libri* prodiderunt, was in glaubhaftigen Büchern von Carthagine geschrieben wird. Solin. 559.

h *Distrabit animum* *libro- rum* multitudo, itaq. cum legere non possis, quantum habueris, ut: Artes *liberales*, die freye Kunst. Plin.

i *Liber* Deo tribuitur, ex- exactissima ejus scientia ac provi- dentia denotatur. Glaff. Phil. fact.

k *Liber* Providentia DEI generalis, ad omnes creaturas spe- ctat. Psal. 139, 16. quo pertinet *liber* presentis vite, ex quo de- leri, est mori trahi, Exod. 32. 7, 32. 33.

l *Liber* vite, (Esa. 4, 3. Dan. 12, 1. Psal. 69, 29.) nihil aliud est, quam singularis illa salvandorum cognitio, 2. Tim. 2, seu catalogus quasi quidam eorum, dicimus, quando *literarum*, quos Deus per fidem in se liter sonant, ac mens, wenn Christum ad vitam eternam eman anders schreibt, als man legit.

m *Libri* *judicii*, quibus divina eaq. exactissima omnium dictorum & factorum humano- rum notitia, symbolicè notantur. *Liberalia* oram, n. idem ac Bac- chanalia, dies *Liberi* sacer, quo virilem togam pueri in- genui sumebant XVI. scilicet Calend. April.

n *Liberalis* e, c. est beneficium, munificus, frey / ohne Bezah- lung / ut: Non solum necessa- ris, sed & *liberales* sumus. 2. Offic.

b *Liberalis*, l. e. elegans, ut: *Forma liberalis*, eius forme Ge- stalt. Mil.

c *Liberatis* idem quod li- bero homine dignus, ingenuus, ut: Artes *liberales*, die freye Kunst. Plin.

d *Liberalitas* atis, f. idem quod benignitas, Freygebigkeit / ut: *Liberalitas* obstringit homines. Curt. 2019.

e *Justitia* est conjuncta bene- scientia, quam eandem vel be- nignitatem vel liberalitatem ap- pellamus. 1. Offic.

f *Rudis* cum esses, videtur potuisse tua liberalitas decipi ab illis,

illia, weil du der Sachen un- fähren / hat es das Ansehen / als hättestu in deiner Freygebig- keit können betrogen werden. Lib. 1, 1. Qv. Fi.

c In amicorum negotiis li- bertate sua uti, sein ehrliches Gemüth in guter Freunden Ge- schäften sehen lassen. 1. 4. 5.

d *Liberalitas* idem quod bonitas, Güte / ut: — Pudore liberalitate *liberos* retinere satius esse credo, quam metu! ich hal- te es für besser / man ziehe die Kinder mit Güte als Furcht. Adelph. 1, 1, 32.

Liberaliter, Adverb. munificè, largiter, mild / freygebig / ut: *Liberaliter* aliquem tractare, einem gülich thut. Cic. 4. Verr.

b *Liberaliter* servire, red- lich dienen. Tereut.

c *Eruditus liberaliter*, wol- erzogen / i. e. optimis artibus in- stitutus. Cic. 2. Tusc.

d *Liberaliter* pro indul- genter. Salust.

Liberatio onis, f. dimissio, abso- lutio, Erlösung / Erledigung / Befreyung / ut: *Liberatio* mo- lestia, Cic. ad Qvint.

Liberator oris, m. qui liberat, Erlöser / Befreyer / Erledi- ger. Cic. Att.

Liberatus a um, erlöset / be- freyhet / erlediget.

Liberè, Adverb. est sine obsta- culo, ungehindert / ut: *Liberè*

graffari, ungeschueet und un- geht dert umbher streichen. Bacchid.

b *Liberius* agere aliquid, in etwas freye Hand haben. 5. epist. 12.

c *Liberius* dicere, unge- scheuet sagen. 1. 3. ep. 14.

d *Liberius* vivendi pote- ratem habere, bessere Luft be- kommen / zu besserer Lebens Frey- heit gelangen. Ter. Andr. 1, 1, 25.

e *Liberius* loqui de re a- liqua, etwas getrost von der Sache reden. Corn. 306.

De studiis humanitatis ac *literarum* paulo loqui *liberius*, pro Archia 1.

f *Liberè* educari, est inge- nuè, quemadmodum *liberos* decet haberi, Andr. 5, 4, 8.

Liberi orum, m. dicti sunt à li- bertate regendi, Kinder. Don.

b *Liberorum* periculosa est educatio, es gefährlich / Kinder aufzuziehen. Stob. ex Democr.

c *Liberi* amorem inter con- juges conciliant, Kinder machem Freundschaft / ἀρεταί τελευτα φιλίας, i. e. *Liberi* principia amo- ris, Plutarch.

d *Liberi*, de uno tantum filio dicuntur, Ter. Hecyr. Gell.

e *Liberi* sunt, qui ex libe- ra nascuntur: Imò qui concepti sunt, aut aliquo momento ma- trem habuerunt liberam. Con- nan. 1. 2. c. 11. nu. 7.

f *Liberi* non sunt, qui con-

ara formam humani generis pro-
creati sunt. l. 14. ff. de stat. hom.

g. *Liberorum* appellatione
nepotes & pronepotes, caterique ex
his descendentes continentur.

Schard.

Liber as, are, est periculo exi-
mere, erlösen, erledigen, be-
freien / ut: *Liberare* civita-

tem aliquam praesidii hostium,
eine Stadt von feindlicher
Besatzung entledigē. Curt. 133.

Liberare aliquem re ali-
qua, einen von einem Ding frey
machen. l. 11. ep. 5.

Liberasti urbem periculo
& civitatem metu. l. 9. 14. vide
I. Cat. V.

Liberare provinciam bel-
lo, eine Landschaft des Kriegs
befreyen. Lib. 5. 2.

b. *Liberare* animum suum
dolore, Schmerzen fahren las-
sen / Unmuth von Herzen schla-
gen. l. 6. 1.

c. *Liberari* iudicio, i. e. ab-
solvī, für Gericht loß gespro-
chen werden. pro M. Cael. XI.

d. *Liberari* praevaricatione,
i. e. absolvi à collusionē cum
adversario. pro M. Cael. XI.

e. *Liberare* obsidione &
metu servitutis. IV. Catil. X.

f. *Liberare* fidem suam, est
prestare promissum, seinen Glau-
ben retten. pro Flacco.

Liberta a, f. quae libera facta est,
eine Freygegebene oder gelas-
sene, Horat. 1. Sat.

Libertas atis, f. est naturalis fa-
cultas eius, quod cuius facere
libet, nisi quod vi aut iure
prohibetur, Freyheit. Inflan-
de iur. person. in princip.

Libertas dulcissima est ea,
quae ad salutem patriae defenden-
dam excitat. Cic. 4. Cat.

Jam non de gloria, sed de
salute, & quod saluti proponitur,
de libertate pugnandum est, icht

muß es gefochten seyn / nicht
Ruhm zu erlangen / sondern

wegen gemeiner Wolfahrt / und
welches noch mehr / als gemei-
ne Wolfahrt / wegen der Frey-
heit. Curt. 740.

Libertatis in admonendo
has habere, die Freyheit haben
einem einjureden. Curt. 345.

Libertati amior, quam
sua denominationi. Corn. 24.

Libertatem alicujus oppri-
mere. Corn. 186.

b. *Recuperare* Libertatem,
die Freyheit wieder zu wege
bringen. Cic. 11. ep. 5.

Restituere alicui liberta-
tem. Corn. 637.

c. *Libertate* uti in aliquo,
i. e. liberrimē loqui in aliquem,
gegen einem feyn Wlat vors

Maul nehmen. Cic. 11. ep. 5.

Fortius pro libertate loqui,
quam pugnare, mehr mit Wor-
ten / als mit Wercken / für die

Freyheit streiten. Corn. 244.
Libertatem lingua remove-
re, das Maul stopffen. Curt. 1521.
d. Ali-

d. Aliquid libertatis fibi
assumere, ihme etwas Freyheit
nehmen / ut: Qui tibi licuit hac

libertatis assumere? woher hast
du dir diese Freyheit nehmen
dürffen? Wie hastu dich so er-

kühnen dürfen? Cic. 1. 7. ep. 22.

e. Veri consilii periculosus
libertas, die Freyheit einen auf-
richtigen Rath zu ertheilen / ist

gefährlich. Curt. 1393.

f. Species libertatis est, sicut
omnibus, quod quis vult, legi-
bus experiri licet. Corn. 636.

Libertina a, f. manumissa, liber-
ti vel liberta filia, eine Frey-
gelassene. Horatius.

Libertinitas atis, f. libertorum
status & conditio. l. 14. ff. de
probat. l. 21. §. 1. ff. quib. ed

libert. l. 2. ff. de collus. deteg.

Libertinus i, m. ex iusta servi-
tute manumissus, ein Frey-
gelassener. l. 6. ff. de stat. hom.

b. *Libertinus*, liberti filius,
eines Freygelassenen Sohn /
ut: Libertini Appii temporibus &
deinceps aliquandiu dicti, non

ipsi, qui manumitterentur, sed
ingeniti ex his procreati. Svet.
Claud. c. 24.

Libertinus a um, ut: Libertina
conditionis homo. l. 21. ff. de
stat. homin.

Liberto as, are, manumittere,
dare libertatem alicui, frey-
lassen.

Libertus i, m. servus manus-
sus, ein Freygelassener / Frey-

gegebenener / ein mit Freyheit
bequaderer Knecht.

b. *Libertus* abortivus, est
qui in testamento ejus, qui ab-
ortus est, i. e. mortuus, manus-

mittitur.

c. *Libertus* orcinus dicitur
ab orco, quod ab eo manumit-
tatur, qui ad orcum tendit.

Alii libertum orthinum vocant;
Græca dictione, ὀρθὸς dictum;

Scot. voc. iur.

Libet libuit, libitum est, Impera-
tori idem quod placet, es ge-
fällt / beliebt / gelüster / ut:

De Republic. non libet plura
scribere, vom Regiment hab

ich nicht Lust mehr zu schrei-
ben. Cic.

b. *Minimum* decet libera-
ti multum licet, der sol sich
das wenigste gelüsten lassen /

dem viel erlauber ist. Senec.

Libethrus, λίβηθρος, mons Ma-
cedoniae, habens ad radicem
fontem; unde Musae dicuntur

Libethrides. Strabo scribit
Libethrum esse locum Thraciae;
ex quo nonnulli, qui in Paeo-

tia partem migrassent, ubi Paer-
nassus; eodem nomine *Libe-*
thrum dixerunt. For. Rom.

Libidinor aris, ari, Unzucht
treiben. Svet. in Neron.
Libidinose, Adverb. wollüstig /
unzüchtig / ut. Facere aliquid
libidinose. Cic. 1. Verr.

Venerem, siue appetentissimus
Veneris, geil/anzüchtig / un-
feusch / ut: Caper libidinofus,
garstiger Bock. Hor. Epod.

b Libidinosa dapes, curio-
sa & exquisita. Colum. in Praef.

c Libidinosa sententia, i. e.
quæ pro libidine cuiuscunq; fe-
runtur. Cic. pro dom. sua.

Libido inis, f. est, Donato te-
ste, qualibet suscepta volun-
tas, Lust. Senche / ut: Volun-
tas est, quæ quid cum ratio-
ne desiderat: Quæ autem ra-
tione aduersa incitata est ve-
hementius, ea libido est, vel
cupiditas effrenata, quæ in
omnibus stultis invenitur.

4. Tuscul.

Nequam homo es, Epidice,
cui libido est, male loqui, du bist
ein loser Schalk / der nur Lust
zu schmähen hat. Epidic.

b Libido est voluntas ho-
minis incerti, ut: At matura,
dum libido eadem hæc manet,
aber eile / mache fort / weil er
noch auff dem Sinne ist. Phorm.

4. 5. 4.

c Multa fert libido, die
Lust thut viel. Heaut. 3. 3. 2.

d Pro libidine sua aliquid
facere, etwas nach seinem etge-
nen Kopff machen. Solin. 58.

Libitina a, f. dea, quam alii Pro-
serpinam alii Venerem, in cu-
jus templo vendebantur & lo-
cabantur ea, quæ ad sepulturam
pertinent, vocant. Plutarch.

b Libitina, ipsa exequia-
rum expensa, Begräbnis- Ko-
sten. Liv. 10. bell. Maced.

c Libitina, ipsa sepeliendi
ars, seu vendendi ea, quæ ad se-
pulturam pertinent. Val. Max.

d Libitina pro morte, seu
pro lecto, in quo mortui fere-
bantur, quoniam in sede Libiti-
na pararentur necessaria ad fu-
nebræ apparatus. Hor. 3. Cat.

Libitinarius ii, m. qui libitinam

exercet, ein Todten-Gräber.
b Libitinarius is dicitur,
qui quæstui inserviens libitina-
m exercet: quicq; necessaria
in funeribus vendit; vel qui cu-
ram mortuorum sepeliendorum
habet; seu qui conducit funera,

& qui rationibus præerat Libi-
tine deæ, in cuius templo, quæ
ad sepulturam pertinebant, ven-
debantur. Plutarch.

Libitinarius a um, ad Libiti-
nam spectans.

Libitonacum ii, n. est colobium
sine manicis, quælibet monachi
Egypti utuntur. Isidor.

Libo as, are, est leviter degu-
stare, ein wenig kosten / cre-
dengen / ut: Cibus libare di-
gito, mit einem Finger die

Speise kosten. Ovid. 1. de Art.

b Libare est leviter tan-
gere, ut: Oscula libavit nata, de-
hinc talia fatur. 1. Æn. 52.

c Libare est sacrificare, ut:
Nunc pateras libate Jovi. 7. Æ-
neid. 27.

d Li-

d Libare est excerpere to-
gendo (autores,) das beste her-
ausnehmen / ut: Libes ex o-
mnibus, quodcumq; 10 maxime
specie veritatis movet. 5. Tusc.

Libonotus i, venti nomen.
Martin.

Libra a, f. est instrumentum,
quod pondera levat & men-
surat, eine Wage.

b Libra etiam dicitur pon-
dus, ein Pfund / centenarii pars
centesima, Stathmic.

c Libra Zygostatica est
nunciarius 10. diciturque Gallis
Regia, quæ utuntur negotiatores
aromatarii, & omnes, qui appen-
sus vendunt merces. ibid.

d Libra numularia (vul-
go Marca) est unciarum 8, quæ
utuntur monetarii & aurifices,
ein Mart. ibid.

e Libra Romana seu medi-
cinalis est, quæ incidit in Assis
rationem, & 12 completitur.

f Libra, signum Zodiaci,
die Wag / ut: Libra die somnig,
pares ubi fecerat horas, als Tag
und Nacht gleich worden war.
Virgil.

g Libra pars in horolo-
gio. Zehner.

h Libra, instrumentum
fabrile, ut: Sin autem locus, ubi
vivarium constituere censemus,
pari libra cum æquore maris est,
in pedes novem defodiatur pisci-
na. Col. 8. c. 1.

i Libra pro libramento.
Plin. 16. c. 36.

Libralis s, / a. quod est unius li-
bre, pfündig. Veget. 2. Plin.
Libramen inu, n. ipsa vis eja-
landi & vibrandi. Liv. 2.
Decad. 5.

Libramentum i, n. æquamen-
tum, Gleichheit / ut: Nam
ejusmodi positionis medium
temperatumq; libramentum
ventorum hyemalium & æsti-
vorum tenet. Colum.

b Libramenta tormento-
rum, habena seu lora siue funes,
quibus librabantur seu vibra-
bantur tormenta. Tacit. 1. 19.

c Libramenta plumbi, mas-
sa plumbea in arietes coniecta &
vibrata. Liv. 8. Dec. 4.

d Foditur intra libramen-
tum altitudo pedum circiter bi-
nium, man grabi unter den
Fußboden ungefahr zweene
Schuch tief. Vitr. 7. c. 104.

Libraria a, f. locus, in quo re-
ponuntur libri, eine Buch-
kammer / Bibliothek. Gell. 3. 4.

Librariolus i, m. pro servulo
à manu, ein Schreibertlein /
Copist. Cic. Att.

Librarium ii, n. ein Register /
ut: Exhibe librarium illud le-
gum vestrarum. Cic. pro Mil.

Librarius ii, m. qui libros trans-
scribit, ein Bücher-Abschrei-
ber / Umschreiber. Cic.

b Librarii etiam dici pos-
sunt typographi, Buchdrucker.
Fab.

Librarius a um, (à liber) ad li-
brum 2 bros

bras pertinens, das zu den Büchern gehört; ut: *Libraria taberna*, ein Buchladen. Cic.

b *Librarium atramentum*. Plinius.

Librarius a um, (à libra) ad libram spectans, ut: *Caro in libraria frusta conciditur*. Colum. l. ult. c. 53.

Librator oris, m. qui peritiam habet librandi aquam ad libellam, Wasser-Abwäger. Vulgò nunc dicitur libellator. Plin. epist.

b *Libratores*, qui in bello lapides emittebant. Tacit. l. 13.

Librias, placentia unius libra valore aut pondere. Martin.

Librillè is, n. scapus libra, i. e. trabs illa transversa, ex qua lances dependent, der Wage-Balken. Fest. Martin.

Librilla vel Librella, instrumenta bellica, autore Festo, saxa scilicet ad brachii crassitudinem in modum flagellorum loris revincta, quod librari manuum, i. e. ponderari videantur.

b *Librilla* est baculus cum corrigia plumbata, ad librandum carnes. Martin.

Libripens pendis, m. à libra pendendo sive ponderando dictus est, quasi ponderator (ein Wagemeister.) Veteres enim primum are gravi non signato usi sunt: neq. in emtione & venditione pretium numerabant, sed appendebant. Schard.

b *Libripens*, qui in mancipationibus statim tenebat lib. libro as, are, ponderare, wägen.

b *Librare* pro aestimare, ut: *Eidem alicujus librare de presenti tempore*, nach gegenwärtiger Zeit von eines Aufschreibigkeit urtheilen. Solin. 12.

c *Librare*, aequaliter dividere. Colum.

d *Librare*, grave facere: ut: *Apes si cooritur procella, apprehensi pondusculo lapilli se librant*. Virg. 4. Georg.

e *Librare* tela, magnam veni conjicere & jaculari. Virg. 9. Æn.

f *Corpus libravit in alas*, er hat sich in die Höhe geschwungen. Ovid. 8. Met.

Libs libis, ventus, qui & *Africus* dicitur. Plin.

Libum i, n. genus cibi seu panis dulcis ex farre, melle & oleo, Honig-Kuchen/Gladen. Ov. 3. Fast.

b *Liba* dicta sunt, quod eorum in libationibus deorum usus creber esset; aut quod in ea solerent aliquid suave deici. Euf. Ovid. à *Libero* ducat, quod ei imprimis offerri solenne esset. Martin.

Liburna vel Liburnica a f. navis *Liburnis* usitata, velox & apta navali militia. Martin.

Liburnia a, f. regio inter Illyriam & Dalmatiam, seu (ut quidam ajunt) pars Dalmatiae. in

4081 *in qua sunt Salona urbs insignis, ejus populi Liburni vocitati sunt*, de quibus Lucan. lib. 4.

Liburnum i, n. idem quod *Liburna*.

Liburnus a um, ut: *Terra Liburnia*. Lucan.

Liburnus i, m. qui ex Liburnia est, ut: *Regna Liburnorum*. Virg. 1. Æn.

b *Liburni proliis*, qui privatim quoscunque in judicium vocabant, in ius magistratum, (quod vilissimorum hominum erat officium.) Martial.

Libus i, m. *Nigidius de diis*: *Faciat libos quatuor, & intra libos duos à dextra, & duos dexteros*. Nonius.

Libya a, & *Libyc es*, f. *Africa pars illa, qua circa Aegyptum est*; quod inde *Libs* ventus flare soleat: seu quod plus via indigeat propter nimiam siccitatem, & τὸ λεῖπεν: vel à *Libya Epaphi filia Jovis* filii. Est etiam hoc nomine fluvius in Mauritania.

Libycus a um, ad *Libyam* spectans, ut: *Libycum mare*, *Libycus campus*, dictus, quod in eo primum fruges ex *Libya* allatae sunt. Unde & *Ceres* ab *Argis Libyssa* vocata est, ut ait Festus.

Libys, qui ex *Libya* est, ein Libyer; ut: *Libys homo*.

Libyssa a, f. qua ex *Libya* est, ut: *Mulier Libyssa*.

Libyssinus & Libyssis idis, Patronym. à loco, ut: *Grævi ac Libyssino calore exustus*. Mart. b *Et pelle Libyssidis ursa*. 3. Æneid.

Libyssinus, dictus est *Apollo*, ab his, qui *Pachynum Sicilia promontorium* incolebant, eo quod immissa *Libycis*, h. e. hostibus *Carthaginensibus* peste, penè cuncti subitâ morte interierint.

Licenter, Adverb. est per licentiam, so fern es vergönnet. l. 12. ep. 15.

b *Dicere licentius*. Quintil. 1. c. 2.

Licentia a, f. est temeritas faciendi, qua velis. Nachsehen/ut: *Deteriores omnes sumus licentiâ*, wenn man uns übersiehet/ werden wir nur ärger. Heavt. 3. 1. 73.

b *Verborum licentiam nefanda cade ulcisci*. Curt. 1851.

Effusa licentia, unverschämtes Reden. Curt. 2280.

c *Licentia* Oratoribus dicitur *Figura* seu *modus loquendi*, quando de rebus invidiosis confidenter dicitur.

d *Licentia* sumitur in meliorem partem, pro libertate. Cic. 3. Offic.

Licentiatu i, m. doctus cum dignitate, sic dictus, quod *licentiam* & *immediatam viam* habeat ad consequendam dignitatem supremi tituli, quem ex studiorum Academicis constituitur. 3.

Simonis docti & probati con-
sequuntur. Martin.

Licentior us, i. e. oris, quod immo-
dum liberum est. Cic. 3. Orat.

Licentiosus a um, der zu grosse
Freyheit hat. Tacit.

Liceo es, licui, licitum, licere, est
precio augeri, gesteigert / ge-
achtet werden / feil seyn / ut:
Parvo cum precio diu liceret, da-
m. Jun.
als es lang umb ein gering
Geld feil war. Martial.

Quanti licent ades? wie
theuer ist das Haus?

b Liceri est precium deno-
minare, quod emtoris est, feil-
schen / drauffbiehen / ut: Quan-
tu liceris, was biehestu drauff?

Liceor ades hasee centum
floreis, ich biehe hundert Gül-
den auff das Haus.

c Licet Impersonale signi-
ficat fas est, es ist vergönnet/
man darff / ut: Id licere dicimus,
quod cuiq; conceditur. 5. Tuscul.

Quod licet, minus deside-
ratur: quod non licet, fomen-
tum accipit desiderii. Hieron.

Quod licet, ingratum est,
quod non licet, acrius urget. Ov.

d Licet pro si videtur, si
placet, si velis, sapè dicitur, ut:
Vel si hac dicas licet, wenn dir
gefällt / magstu es ihm doch
selbst sagen. Att.

Totam vitam hominis ra-
tionemq; quam sequitur in Phi-
losofia, derideamus licet, mögen
wir doch sie gar verlachen, Ep.

e Per te liceat, du magst
oder faust es geschehen lassen.
pro S. R. XLVII.

f Per melioret, facias, meints
haben magstu es wol thun.

g Non licitum esse, i. e. non
licet. pro Cecin. XII.

Lichanos, λικανός, index digitus,
b Lichanos chorda qua-
dam. Jun.

c Lichanos sonus, quem
chorda pulsata edit. Vitruv.

Lichas, intervallum inter polli-
cem & indicem extensus. Pollux.

Lichen is, m. λειχηνή, vel
Lichene. es, f. morbi genus, qui

dicitur impetigo, mentagra,
Bittermahl. Plin. 26. c. 1.

b Lichenes etiam sunt cal-
li indurati in genibus, & super
ungulas eorum. Dioscor.

c Lichen petreus, herba,
vide Epatica saxatilis live fonta-
na. Matthiol.

Lichnis, vide Lychnis.

Lichnus, vide Lychnus.

Licetorium n, n. lignum, circa
quod involvuntur licia, der
Weber, od Wendel-Baum.

Brust = oder Luch = Baum.
Hieron. Zehn.

Licina, olea species ab invento-
re aut cultore Licino. Martin.

Licinium ii, n. vestis quedam,
sic dicta, quod textura ejus li-
gata sit in totum, quasi dice-
res Liginum c, pro g, commu-
tata. Isid.

b Licinium lignum lucens. id.
Li-

Licinus, quasi lucinus, candela,
la, lucerna. idem.

Licinus bos, cuius pili reflectun-
tur ut licia. Servius.

Licio is, licui, vel lexi, lectum
(non est in usu) trahere, unde

Composita: allicera, elicera.
Martin.

Licitatio onis, f. auclio, Feil-
schung / ut: Facere licitatio-
nem. Cic. Att.

Licitor oris, m. dicitur, qui au-
get precium, der mehr biehet
thut / ut: Licitorem oppo-
nam, i. e. admittam plures em-
tores. 1. 7. ep. 2.

b Licitor, ein Unter-
kauffer / ut: Licitorem adorna-
bo, ich wil einen Unterkaufer
bestellen.

Ligite vel Licio, Adverb. nach
gelassen / vergönnet / ut: Ae-
dem numinis praterquam nu-
dus vestigia nullus licito ingre-
ditur. Solin. 534.

Licitor aris, ari, precium defer-
re, feilschen / Geld auffetwas
biehen.

b Licitari alicujus caput,
Geld auff eines Leben biehen.
Curt. 385.

Licitum, dicitur id, quod licet.
Ter. Hec. 5, 3, 39.

Expectassem Brundisii, si
esset licitum per nautas. Cic.
Licitus a um, permissus, conces-
sus, vergönnet / nachgelassen /
ut: Negotratio licita, vergön-
nete Handlung. Ulp. in l. 2. ff.
de jure Patron.

Licium ii, vel Licia a um, n.
fila sunt, quibus in telis tex-
trices implicant stamina: Si-
gnificat etiam stamen ipsum.
Unde mulicem dicimus ve-
stem, quae tribus constat liciis,
(hinc forte Germanicum,
Trillisch.) Zehnerus noster
vertit, Rämme.

Licius ii, m. negotiator. Isid.

Lictor oris, m. a ligando dictus,
(Gell. 12. c. 3.) qui carnificis
officioungebatur, minister
Consulis, Proconsulis, Praesidis
& Pratoris, ein Scherge / Häs-
scher / Stadtsnecht.

b Lictores duodeci Consu-
lis erant, aliorum seni tantum,
portantes virgarum fasciculos
cum securibus ligatos, magistra-
tibusq; praebant: ac quoties iussu
erant fasciculos solventes, primo
virgis cadebant reum, mox se-
curi feriebant. Liv.

c Lictor inter sacrorum
etiā ministros consebatur. Fest.
Lictorius a um, ad lictores spe-
ctans, ut: Fasces lictorii. Plin.
1. 7. c. 30.

Lien, lienis, vel Lienis is, m.
idem quod splen, das Milz /
ut: Intumescit quandoq; lien,
ut cingere hominem videatur.
Cato.

Lienicus a um, vel
Lienosus a um, liene laborans,
Milzsüchtig. Plin.

b Lienosum cor, id est lie-
nis naturam habens, ut tur-
lilii 4 gen.

turgeat, sicut lien. Plaut. Casim.
c Lientis prodest illita.

Plin. 29. c. 3.

Lienteria a, f. morbus, est nimis
celer alimentorum, ea forma,
quā assumpta sunt, excretio,
vāto retentis & expulsi-
cis ventriculi & intestinorum
proveniens, (der Speise-
fluß/der rohe Bauch-fluß/
der Riet oder Riet-Ruchen.

Lientericus a uno, lenteria la-
borans.

Liga a, f. idem quod fœdus seu
societas. Micrael.

Ligamen inis, n. quo quid liga-
tur, ein Band / Wied / ut:
Salices ad ligamina vitium
preparari solent. Col. 12. c. 2.

Ligamentum i, n. ligamen, das
Band / Sehne / est substantia
in corpore solida, alba & ex-
angvis, cartilagine mollior,
nervis & membranis durior,
ad colligationem ossium instar
funiculi destinata, ne fiat luxa-
tio, quæ vel a membrana, vel
a cartilagine, vel ab osse ortus
sui primordia suscipit, & in
Cartilaginem vel in os, vel in
aliam partem insigitur.

b Ligamentum nervorum,
eine Spann- aderige Sehne.
Bartholin.

c Ligamentum uteri, das
Mutter-Band.

Ligatio onis, f. vel

Ligatura a, f. idem ac deliga-
tio, Cels.

Ligatus a um, gebunden / ut:
Crines ligati. Tibull.

Ligellum i, n. tuguriolum, ein
Häuslein / Hüttlein. Nonius,
Plaut. Aul.

Ligium feudum esse interpretes
placitorum feudatum tra-
dunt, ubi absolute fidelitas con-
tra omnem hominem jura-
tur. Schard.

Ligius homo dicitur, quasi li-
gatus, vel ligius, quasi legali-
tatem servans, qui contra o-
mnes, nullo excepto, fidem &
operam promissit domino feudi.

b Ligius homo, Zasio vul-
go vocatur, Gottes Freund
und aller Welt Feind.

Lignarium ii, n. idem ac lignile,
Lignarius a um, ad lignum spe-
ctans, ut: Faber lignarius,
ein Zimmerman.

b Lignarius, qui lignatum
est. Liv.

Lignatio onis, f. lignorum dese-
ctio, vel deportatio, Hölzung/
ut: Milites lignationis causa
in sylvas discesserant. Cæli.

b Lignatio, idem ac locus,
unde ligna accipi possint. Col.

Lignator oris, m. ein Holzhaue-
Holzmacher.

b Lignator pro milite, qui
lignatur. Liv.

Ligneolus a um, Dimin. à li-
gneus, ut: Hanc scripsi ante
lucem ad bychnum ligneolum.
Cic. ad Qv. Fratr. (forte le-
gendum lineolum.)

Ligneus a um, ex ligno, hölzern/
ut: Ligneam materiam flam-

ma uri posse necesse est. Cic. gere velle, quibus ipse maxime
abundet. idem.

2. Invent.
b Ligneæ solea, Holz-
Schuch. ibid.

c Ligneæ turris. Liv. 3. Pun. & Agallochum. Schröd.

Lignile is, n. locus, pro reponen-
dis lignis, ubi servantur ligna serpentarium, Griefß, Holz.
ad focum, ein Holz-Haus/
Holz-Hoff. Martin.

Lignites Gemma. Boet. de Boot.

Lignor aris, ari, ad ferenda li-
gna ire, holzen / nach Holz
aufgehen. Plaut. Capt.

Lignolus a um, instar ligni du-
rum, hart wie Holz / hölzigt.
Plin.

Lignum i, n. à legendo, inquit
Varro, quod ligna caduca in
agris legebantur, quibus ad
focum uterentur, Holz.

b Ligna coacta dicuntur,
quibus ignis vi humiditas exem-
ta est, ut fumare nequeant. L. 55.
§. 4. ff. de leg. 3.

c Lignum mortuum vulgus ap-
pellat arida, siue illa caduca
sint, siue subsistentia. Schard.

d Non ex quovis ligno fin-
gitur Mercurius, Proverb man-
fan nicht aus einem jeden Holz
ein Bild schnitzen / es diem
nicht ein jegliches Holz zu einem
Stedelbogen.

e Lignum tortum haud un-
quam rectum, ein krumm Holz
ist übel gerade zu machen / i. e.
Ingenia prava vertere haud pro-
clive est, Erasim.

f In sylvam ligna ferre,
ut: Ligneam materiam flam-
ma uri posse necesse est. Cic. gere velle, quibus ipse maxime
abundet. idem.

g Lignum aloës, Para-
dieß-Holz / Aloës-Holz / dicitur
dieß-Holz / Aloës-Holz / dicitur
Agallochum. Schröd.

h Lignum colubrinum siue
serpentarium, Griefß, Holz.

i Lignum indicum, vide
Guajacum.

k Lignum pro vase ligneo,
Exod. 7. 19.

l Pro tabula lignea. Ezech.
c. 37. v. 10.

m Pro cruce lignea, seu
patibulo. Gen. 40. 19. Jos. 8. 19.
Deuter. 21. 22. 23.

n Lignum pro idolo ligneo,
Jer. 2. 27. c. 3. v. 9. c. 10. v. 8.

o Lignum pro hastili, siue
scape hasta. 2. Sam. 21. 19.

p Lignum pro numella, si-
ve lignea machina, qua fontes
constringebantur pedibus vel col-
lo. Act. 16. 24. Glass. Phil. sacr.

q Lignum vite, dicitur
Christus. Act. 2. 7. c. 22. v. 2.

Ligo as, are, vincere, constrin-
gere, binden / beßten / ut: Li-
gare funes arboribus. Instit. de
rer. divis.

b Ligare, i. e. vincere ho-
minem. L. 1. §. pen. ff. de fugit.

c Ligare vulnere. Ovid.
7. Metam.

d Ligare legibus aliquem.
Stat. 4. Sylv.

e Ligare est impia signi-
ficatio. s. f.

ficationis vox in beneficiis. Ili-
dor. 8. 9.

Ligo onis, m. instrumentum fer-
reum, quo vel veprium, vel ein
arborum stipites eradicantur,
eine Notthaue oder Hacke/ein
Karst/ ut: *Dyris ligonibus ex-*
haurietur humum. Horat.
b **Ligo metallicus**, eine
Reithaue. Zehn.

Ligographi vide logographi.

Ligula a, f. (quibusdam lingu-
la,) astrigmentum, lorum, quo
aliquid astringitur, eine Ne-
stel/Bandi/Gensel/ut: *Ligu-*
la coriacea, eine lederne Ne-
stel / *ligula serica*, eine seide-
ne Nestel.

b **Ligula** est instrumen-
tum hauriendi, lingua instar fa-
tum, ein Schaum-Löffel oder
Kesse / ita *ligula pharmacopo-*
rum spatula in specie est in-
strumentum oblongum, priore sui
parte latiusculum, ad lingua mo-
dum. Martin.

c **Ligula** est mensura ge-
nus, quarta scilicet cyathi pars.
idem.

d **Ligula** pro gutturi o-
perculo, quod & epiglottis di-
citur.

Ligur is, c. incola *Liguria*, ein
Ligurier. Virg.

Liguria a, f. *Regio Italia*, cujus
caput est *Genova*, *Ligurien*.

Ligurio is, i, v. vel *ligurii*, *ligu-*
rare, est avidus consumere mul-
ta, geizig einschlucken / ut:

Qua cum amatore suo, cum
coenant, liguriunt. Eun. 5. 4. 14.

b **Ligurire** rem aliquam
Ding heftig begehren /
wenn einem das Maul nach
was stincket / ut: *Cum quidam*
de nostris collegis Agrariam eu-
rationem ligurent, disturbaui
rem, als erlichen aus unserm
Mittel das Maul nach der Feld-
Theilung stincke / habe ich die
verwirret und unrichtig ge-
macht. l. ii. ep. 21.

Liguricio onis, f. aviditas, im-
moderata appetentia, Lust
nach guten Bissen / Gessig-
keit.

Liguntor oris, m. Jun. vide Ca-
tillo.

Ligurium ii, n. olus, à regione
Liguria nomen habens. Martin.
Ligusticum i, n. herba, vide Le-
visticum.

b **Ligusticum**, idem ac *Se-*
seli montanum Schröd.

Ligustrum i, n. herba, quæ &
Philyrea, *Hartriegel* / *Bein-*
holz / *Reinweiden* / *Mund-*
holz. Schröd.

Ligyssus, teste *Fabio pictore*,
Phaethontis fuit filius, à quo
Liguria cognominata est.

Liliaceus a um, ad lilia spectans,
sive ex liliis paratum, ut: *Li-*
liaceum oleum, *Lilien-Del.*

Liliago inis, f. idem ac phalan-
gium.

Lilialis, iridis quodam species à
similitudine lili.

Liliastrum i, n. herba quodammodo
lilio similis, schwarze Wunde/
mittel Wunde. Dod.

Lilietum i, n. locus, ubi crescunt
lilia, Lilien-Garten. Pallad.

Lilionarcissus i, planta, species
tulipa, tanquam ex lilio &
narcisso composita. Bauhin.

Lilium ii, n. flos ex bulbis pro-
veniens, ut: *Lilium alba* sive
candida, weisse Lilien.

b **Lilium rufum**, cruen-
tum Martagen, rothe / Gold-
Feuer oder gelbe Lilien. Pancov.

c **Lilium montanum**, in-
torum, dicitur & *Hemerocal-*
lis sive *Cymbalum*, Heydnische
Blume / Lärchsch Wund.

Laurenab.

d **Lilium convallium**, ver-
num sive *Cacalia*, Mayen-
Blumen/Zacken/Zhal-
Lilien. Matthiol.

e **Lilium inter spinas**, vide
Caprifolium.

f **Lilium gramineum**, vide
Phalangium.

g **Lilium Paracelsi** dicitur
Tinctura quodam antimonii.

Schröd. l. 3. c. 17.

Lilybæum i, n. Promontorium
Sicilia, hinc:

Lilybejus a um, ut: *Et vada*
dura lego saxis Lilybeia, ca-

cis. Virg. 3. Æn.

Lima a, f. instrumentum est fa-
brile, quo ferrum expolitur,
eine Feile.

b **Translatè operam accu-**

rationem notat, ut: *Persequi scri-*
ptum aliquod limâ, i. e. castigare,
emendare, verbessern. Plin. jun.

Limatè, Ad verb. *limâ* expoli-
re, aufgefellt.

b **Limatè**, idè ac *eleganter*,
ornatè, aufgeziet/aufgebuet.

Limatulus a um, Diminut. à *li-*
matus, in etwas aufgefellt /

aufgebuet.

b **Opus est huic limatu-**
lo & politico tuo iudicio, i. e. terso

& subtili, er bedarff deines rei-
nen und subtilen Verstandes.

Cic. 5. fam.

Limatura a, f. scobs, Feilstaub /
Feilspân.

Limatus a um, *limâ* politus, auf-
gefellt.

b **Limatus**, ornatus, ge-
zieret / ut: *Nihil enucleatè*, quo
fieri possit aliquid *limatus*.

Cic. de Orat.

Limax limacis, c. cochlea ter-
restris, eine schwarze Schne-
cke / à limo, quod ibi genere-
tur & nutriatur, dicitur. Varr.

Festus.

b **Limax** est etiam mere-
trix, quia miseros amantes, sic

ut *limax folia plantarum* & ale-
ra, corrodit. (Varr.) vel quod in

limo & cana fœdaturum volupta-
tum volutetur. Martin.

c **Limax** pro illo, qui exqui-
rit, ut aliquid auferat. Non.

Limbellus i, m. & limbulus,
Dimin. à limbus. Plaut.

Limbolarius ii, m. qui limbura

vestium confuit, ein Verbrä-
mer / der d. e. Säume an den
Weiber-Röcken pfleget zu
machen. Plaut. Aul.

Limbulus i, m. vide **Limbellus**.
Limbus i, m. *finibria*, est pars poena sensus: & isti dicebantur
infima vestis muliebris, der
Saum oder Belege unten
an einem Weiber-Rock / der
Schweiff.

b **Aureus limbus** abibat
chlamydem. Ovid. 5. Metam.

c **Limbum Zodiacum** XII.
signorum appellat Varro. Bud.

d **Limbus** Geographis est
in mappis Geographicis, in qui-
bus numerantur loci longitudo
vel latitudo. Micrael.

e **Limbus** scholasticis Theo-
logis notat partem inferorum,
singiturque quadruplex, (ut ha-
bet Durandus l. 7. dist. 22. qua-
stion. 4.) infernus, secundum
quadruplex poenarum genus. Qui-
busdam enim datur poena da-
mni, h. e. perpetua carentia vi-
sionis divina, & perpetua poena
sensus, ratione peccati actualis,

mortalis, in quo decesserunt. Et
hi dicuntur esse in inferno damna-
torum. Aliis debetur perpetua
poena damni absq. poena sensus,

scilicet decedentibus in solo pec-
cato originali, qui dicuntur esse
in limbo puerorum. Aliis debe-
tur poena sensus & damni, non

quidem perpetua, sed temporalis,
tempora longi servitii, i. e. repe-
llis scilicet, qui decesserunt in
gratia, debitores alicujus poena,

eo quod in presenti vita non sa-
tisfecerunt plenè de culpis com-
missis: Et isti dicuntur esse in
purgatorio. Aliis vero solum de-
betur sola poena damni absq. ulla

poena sensus: & isti dicebantur
esse in limbo patrum: qui prohi-
beantur ante passionem Christi
visione divina, sed quod non

erat satisfactum pro peccato to-
tius naturae, quamvis hi omnes
essent obnoxii alicujus poena pro
peccatis suis personalibus Mart.

Limen ini, n. dicitur id, quod
in janua est ex transversa,
Donat. etne Thürschwelle /
ut Exire limē Ter. Rec. 3, 18.

b **A limine** salutare, est
leviter attingere.
c **In limine** attingere,
Aug. Eingangs fehlen oder
verloren.

Non in limine operum la-
borumq. nostrorum, sed in exitu
stamus, wir fangen nicht an
erst an / sondern sind nunmehr
am Ende. Curt. 2088.

d **Limen**, interior pars do-
mus, ut: Penetrat aulās & li-
mina Regum. Virg. 2. Georg.

e **Limen** locus, in quo stan-
tur. Virg. 5. Aen.

f **Ad-limina**-servus, pra-
etienf, Thürhütter. Apulej.

g **Limes**, pro amicitia, ut:
Limine submoveor, perierunt
tempora longi servitii, i. e. repe-
llor ab amicitia. Serv. 7. Aen.

h **Limen**, dictum est, quafi
fi-

finis quidam, & terminus do-
mus vel imperii. Schard.

i **A Limine** disciplinas sa-
lutare, Seneca dixit pro leviter
deglutire, einmal durch die
Schul lauffen / kaum angefan-
gen haben.

k **Ipsam** ostil limen teti-
gisti, Prov. dici solitum, quo-
ties ad rem ipsam pervenitur. Erat.

l **Limen** senectus antiquitas
appellabatur, velut extremum au-
timum aetatis humanae, cum
jam appetit agere decrepita se-
necte.

Limenarcha a, m. *λίμεναρχος*,
qui locis maritimis praest, un-
de projectus est ad externas na-
tiones maxime in hostium
confinio, l. 18. §. 10. ff. de mun.
& honor.

b Hodie **Limenarcha** ap-
pellantur, March. Grafen / Gar-
zon de rebus Saxonis, &c. vo-
ce hybridā **liminarcham** vocat
a limine & ἀρχός.

Limentinus i, m. Deus praes
liminum, quem pagani finge-
bant. Arnob. lib. 4. adv. gent.

Limentis, lapidis genus. Isid.

Limes itis, m. est via transver-
sa, ein quer-Weg / ut: Semi-
tas novosq. limites in agro fie-
ri non patitur, er sol keine
neue Wege durch den Acker
machen lassen. Colum. 1. 1.

b **Curvo limite** descende-
re, nicht gleich zugehen, Ovid.

14. Metam.

c **Limes**, terminus est in
agris, ein March-Stein / ut: Exo-
tra limites vagari, ausser der
March schreiten / transl. über die
Schuur hauen.

d **Limites** dicuntur fines
Rom. Imperii. l. 5. cod. de Annon.

f **Limites civitatis** etiam
Livius dixit, eine Estrasse.

Limcum, herba appellatur à
Gallis, quā sagittas in vena-
tu tingunt, quod venenum
cervarium vocant. Plin. 27. 11.

Limfa vide **Lympha**.

Liminaris e, c. ad limen spectans,
ut: **Liminaris** lapis, qui in do-
mus aditu transversus jacet.

Limniscus, vide **limniscus**.
Limnium ii, n. limen postlimi-
nium, quamvis alii velint esse
vocis productionem. Schard.

b **Limnium**, expulsio ex-
tra limitem, vel extra domum,
exilium. Martin.

Limis e, c. idem quod **limus**;
obliquus.

Limitaneus a um, ut: **Limita-
nei** milites, qui in limitibus
regni constituuntur, ob incur-
sus inimicorum vicinorum,

Soldaten die in den Gränz-
häusern zur Besatzung liegen.
l. ult. C. de fund. limitrophis.

Limitaris e, c. unde **limitare**
iter. Varro.

Limitatio onis, f. definitio, civi-
cum scriptio five distinctio,

Unterscheidung. Colum. 3. 12.

Limitatus a um, ut: **Limitatus**
ager,

ager, in centurias dimensus.
Festus.

b Limitata potestas, quæ
est certis limitibus circumscri-
pta, umschranckte Gewalt.

Limito as, are, pro restringere, tat, idem.
refecare, adimere, pracidere. Cic.

Limitor aris, ari, partiri, di-
dere seu distingvere, unter-

scheiden/auftheilen / ut: Li-
mitari vineas. Plin. 17. c. 22.

Limma, λεῖμμα, defectus, item
hemiconium minus in Masi-
cis. Plato.

Limne, λίμνη, stagnum, lacus,
palus.

b Limna, λίμνη, erat no-
men loci Athenis, ubi in hono-

rem Bacchi lenæa agitabantur,
unde Bacchus Limneus. Martin.

Limnæsson, idem quod gratio-
la. Matthiol.

Limniscus, idem quod Le-
mniscus.

Limo as, are, est limâ expolire,
feilen / ut: Sculptor & lima-
re gemmas. Plin. 3. 7.

b Limare, est exornare,
ut: Politius limare opus aliquod,
est ornatus facere. i. Acad.

c Limare commodè alicui-
jus, attenuare, imminuere. Hor.

d Limare caput cum al-
tero, i. e. conjungere. Non.

Limon, arbor ex citri genere,
Limoniæ-Baum.

Limonia a, f. alterum genus a-
nemones. Plin. 21. c. 11.

Limoniates, λεμονιάτης, gem-

ma, eadem videtur, quæ Smi-
ragdis. Plin.

Limonium ii, n. herba, idem at
Valeriana rubra. Matthiol.

b Limonium, betam no-
tat, idem.

c Limonium notat been-
rubrum officinarum, vernepnter
rother Bein. idem,

d Limonium, idem ac py-
rola rotundifolia, Wintergrün/
Waldmangold. Schröd.

Limonia, mala, siue Limones,
Limoniæ-Aepffel können fast
mit den Citronen überein.

b Limonia arbor, idem
quod Limon.

Limonada a, dicitur potus ex
aqua fontana cum saccharo

parum coctus, additis in fine
corticibus citri extimis & re-
centibus, & succi eorundem

q. f. ad suavē acorem. Horst.

Limosus a um, limo plenus, cœ-
nosus, leimicht / fotiat / schlamm-
nicht / ut: Limosa humus. Ov.

Limosa stagna. idem.

Limpha, vide Lympha.

Limpidus, Adverb. clarè, purè,
lauter / klar.

Limpidus a um, clarus, purus,
lucens, hell / lauter / klar / ut:

Aqua limpidissima, schönes
klares Wasser.

b Limpidus de sono, ut:

vox limpida, eine helle Stim-
me. Plin. 34. c. 12.

Limpitudo inus, f. putris, clari-
tas,

tas, Klarheit / Lauterkeit. Linaria a, f. herba, cujus plurima
idem 32. c. 11.

Limula a, f. Dimin. parva lima,
eine kleine Feile.

Limulus a um, parum obliquus,
ein wenig scheel / frumb.

Plaut. Bacchi.

Limis e, c. siue

Limis a um, idè est, quod obli-
quus, schlim / ut: Limis ocu-
lis aspicere vel intueri ali-

quem, einen scheel ansehen/
über eine Seiten anschauen.

Mil. glor.

Limus i, m. molle lutum, Sei-
men / item Schlamm. Plin.

Lin. c. 37.

b Limus Deus rerum li-
marum, i. e. obliquarum: ita Li-
ma hujus ordinis dea. Arnob.

c Limus, vestis quadam,
abumbilico usq. ad pedes produci-
tur. Hac autem vestis habet, in

extremo sui purpuram limam,
i. e. flexuosam, unde & nomen ac-
cepit. Isid.

d Limus, cingulum, quo

servi publici cingebantur, obli-
qua purpura. idem.

Lina vide Linum.

Linamentum i, n. filum, quod

ex lino volvendo trahitur.
Perott.

b Linamentum pro peni-
cillo, quod vulnere imponitur,

ex linæolo, spongia vel lana, et
ne Biede oder Meißel / die man

in die Wunden pflegt zu drä-
hen, Celf.

Linaria a, f. herba, cujus plurima
occurrunt genera, ut: Linaria

vulgaris, wilder Flachß / Leins-
kraut / Harnkraut. Schröd.

b Linaria Tragi, Scheiß-
kraut. Pancos. Herb.

c Linaria species plures
recensentur. ibid.

Linarius ii, m. qui linum parad-
e vendit. Jun.

Linarius & Linarius a um, ad
linum pertinens.

Linctus us, m. lincendi actus,
das Lecken / Leckung / ut: Lin-

ctus salis. Plin. 31. c. 9.

b Linctus, i. e. eclegmâ.
vide supra.

Linea a, f. propriè filum est, quâ
fabri lignarii amussim vocant,

die Richtschnur / a lino dicta,
ut: Perpendiculari & lineâ uti,

sich des Bleß-Gewichts und
der Richt-Schnur gebraus-

chen. Cic. Qv. Fr.

b Linea, figurâ notat,
quam amussis colore tinta notat,

ein langer gerader Strich / eine
Linee: Item quamvis longitu-

dinem, latitudinis & profundis
tatis expertem, ut: Ducere li-

neam, eine Linee ziehen.

c Designare aliquid velut
primis lineis, etwas entwerffen.

d Extremâ lineâ amare
aliquam, i. e. videre amasiam,

quæ prima hæc lineæ, sicut secun-
da, cum eâ sermonem conferre,
tertia contingere eam, quarta
osculari, quinta potiri. Dona-

tus. Ter. Eun. 4. 2. 12. vide supra Amare b.

c Linea idem quod hamus, ein Angel / ut: Mittere lineam, den Angel werffen / Spectum auff die Falle legen. Mostell.

f Linea margaritarum, eine angereyhetete Schnur von Perlen. Scavola l. 26. ff. ad l. Falcid.

g Facere lineam in alium, die Tiefe des Meers erforschen / das Grundtloz senden. Sol. 217.

h Talum movere a linea facta, sein eusserstes Vermögen herfür suchen. vide Movere.

i Nulla dies abeat, quin linea ducta super sit, man sol keinen Tag müßig vorbeß lassen gehen.

k Linea incidentia, seu fiducia, Opticis dicitur, per quam quous ad punctum oppositum collimat: ipseque radius visus nihil aliud est, quam linea luminosa, quæ species visibiles diffunditur.

l Linea apud Astronomos apogei & perigei, medii motus planeta, &c. quid sit, vide Theor. Plan.

m Linea metrica, vide Longimetria.

n Lineæ Geographicæ sunt circuli vel majores vel minores, &c. Geograph-Marg.

o Linea Nautica sunt, quibus ex compasso nautico ortus describuntur maris itinera, mon-

straturæ, quo vento de loco in locum navigare possis. ibid.

p Linea in manu rugas notant, ex quibus Chiromantici divinare audent.

q Linea sanguinis Politici dicitur, quæ cognati inter se coherent.

r Linea scripta in Veteri Testamento appellatur Camisia totum corpus opperiens. Martin. Lineale is, n. regula seu instrumentum linea ducenda, ein lineal. Geomet.

Lineamentum i, n. linearum productio. Cic.

b Lineamenta, eusserliche Gestalt des Angesichts / ut: inter Pompejum & Vibium, humiliter loco natus, tantus error extitit de paribus lineamentis, ut &c. Solin. 99.

Linearis e, c. quod ad lineam pertinet, ut: Linearis pictura, quæ lineam circa umbram hominis deductam habet. Plin. l. 35. c. 8.

Lineatum, Adv. strichweise. Lineatio onis, f. idem ac lineamentum. Firmic.

Lineo as, are, lineas ducere, lineas rem aliquam figurare, &c. necn ziehen / etwas durch Striche entwerffen. Plaut.

Lineola a, f. parva linea. Gell. Lines, vasa videntur fuisse ad fontem pertinentia. l. 15. ff. de act. emt. Schard.

Lineus a lino, quod ex lino factum

sum est, seintu / stächst / ut: Linea vestis. Plin. 12. c. 6. Lingo is, linxi, linctum, lingere, moderandum est mihi, ich muß lingvā molliter tangere, le das Maul halten. Curcul. 4. 1. 25. den. Plaut.

b Lingere rursus dicimur, cum aliquid in ore tenentes, guttatim defluere in stomachum sibi, mit der Zungen habe ichs zugessaget / mit der Zungen leugnimus. Plin. 37. c. 10.

c Lingere, pro lambendo depascere; (sicut boves gramen depasturi, lambendo quæ si id apprehendunt,) hominibus tribuit, absumere significat. Num. 22. v. 4. Glaff Philol.

Lingva a, f. est instrumentum gestu in animali, die Zunge / ut: Multifidas lingvas vibrans draco. Valerius lib. 1. Argon. 13.

Lingvam non debere esse, ajunt, liberam nec vagam, sed vinculis de pectore imo ac de corde aptis moveri, & q. gubernari. Gell. 1. c. 15.

b Lingva est instrumentum loquendi in homine, ut: do non inopem, ut vulgo putant, Lingva violentia, eine unbändige Zunge. Curt. 1460.

Lingva (mihi) hæret metu, ich kan für Furcht nicht reden. Eun. 5. 6. 7.

c Lingvam diligentissime continere, seine Zunge mit aldem Stieß bandigen. l. 1. 1. Qv. Fr.

d Lingvam comprimere. Mil. Glor. 2. 6. 88.

Lingvam alicujus comprimere scelestam, einem das lo-Maul stopffen. Plaut. Amph. 1. 1. 192.

e Lingva moderari, ut Reden Maß halten / ut: Lingva Lingo is, linxi, linctum, lingere, moderandum est mihi, ich muß lingvā molliter tangere, le das Maul halten. Curcul. 4. 1. 25. den. Plaut.

f Lingvā promisi; eadem nunc nego. Dicendi, non rem perdendi gratia hac nata est mit der Zungen habe ichs zugessaget / mit der Zungen leugne ichs wieder. Ich brauch sie zum Reden / und nicht zu meinem Verderben / &c. Curc. 53. 27.

In melle sunt lingvæ sitæ non stræ atq; oratines lacteæ: corda felle sunt lita, atq; acerbo aceto. Trucul. 1. 2. 76.

g Lingva gladiatorum aciem perstringit domi, zu Hauff macht man sich auff eine sanffte Zungen gefast. Trucul. 2. 6. 11.

h Lingva notat sermonis differentiam, eine Sprache / ut: Lingvam Græcam Latinâ copiosorem esse, dicit Cicero. 2. Tusc.

Latinam lingvam non motum loquendi in homine, ut: do non inopem, ut vulgo putant, sed locupletio rem etiam esse, quæm Græcam, sentit Cicero. 1. de Fin.

Persarum lingva omnium lingvarum mundi facilima est. Bibliand.

Gentilis lingva, die Mutter Sprache. Solin. 775.

i Lingva tribuitur igni & flamma, Ela. 5. 24. ob similitudinem quantam figura. Glaff Ph.

k Lingva etiam mari tribuitur, Jol. 15. 25. ubi Chaldaei Petram vertit, ac si scopulus, pro-

promontorium oblongum, seu mons in mare excurrent, intelligeretur: alii vero sinum maris, in terram excurrentem seu angustiore maris partem, quæ in continentem lingua specie excurrit, intelligunt. Esa. 11. 15. ibid.

l Lingua quasi stabellum est seditionis, die Zunge richtet Uneinigkeit an / und hilfft zur Aufrühr. Cicer.

m Ne lingua tibi praeuratur mentem, rede bedachtsam.

n Lingua amicus, Proverb. qui verbis ostendit, non re præstat beneficium: aut qui non ammat ex animo, sed benevolentiam oratione præ se fert. Erasmi.

o Lingua bellare dicuntur, qui magnifice convivantur ac minantur hosti, sed cum tutum est. idem.

p Alius lingua, aliis dentes. Prov. de loquacibus & edacibus dici consuevit. idem.

q Lingua juravit, Prov. ubi quis non præstat fidem promissi: aut, ubi quis non ex animo pollicetur. idem.

r Lingua non redarguta, Proverb. in eos quadrat, qui rationibus convicti, non cedunt tamē, sed tergiversantur, reclamationes adversus suam ipsorum conscientiam idem.

s Lingua cervina, herba, vide scolopendrium.

t Lingua serpentina, vide Ophioglosson.

u Lingua canina, vide Cynoglosson.

x Lingua avis, nucleus fructus fraxini. Matthiol.

y Lingua tremula, inter molitoris instrumenta refertur, die Zunge. Zehin.

z Lingua petraea, genus capilli.

aa Lingua serpentum, lapidum genus, quod in Malta insula invenitur, fusci & cineris coloris. Burchard Niederstett de Malta vet. & nova.

Lingvarium i, n. Lingua velut theca & repositorium. Seneca.

b Lingvarium, Zungen Geld / Zungen Lehr Geld / Zungen Buss / Zungen, Straffe Muret.

c Lingvarium appellatur instrumentum, quo lingua occluditur & coercetur, q. Maul Schloß. Martin.

Lingvatus a um, vel Lingvax xci, o. loquax. Gell. Lingula a, f. parva lingua, etiam Zunglein.

b Lingula, rostrum, pars vasis, quæ sub oris subditur, & hypoglossio insistit. Martin.

c Lingula sicut & lingua est pulvinus oblongus, qui in mare excurrit, ad instar lingua. idem. Vide Lingua (k.)

Lingulaca a, f. mulier blateratrix & multiloqua, ein verwachsenes Weib. Plaut. Cal.

b Lingulaca, piscis genus, (ein

(ein Scholle / Halbfisch /) vel mulier anguatrix. Festus.

c Lingula, quæ & lingua, herba circa fontes nascent. Plin. l. 25. c. 11.

Lingulatus a um, ut: Lingulatus tubuli ex parte altera, ut alius in alium inire convenire, possint, veluti lingua schema. Vitruv. 8. c. ult.

Lingulosus a um, παλιδος, waschhaft. Plaut.

Linger a um, i. c. lineis indutus vestibus. Ovid. 1. Metam.

Linimentum i, n. alias litus, medicamentum est liquidum, quod extra illinitur, consistentia, oleo crassius, unguento vero liquidius, ad varios usus comparatum, cuius basis est oleum, ein Salblein. Morell.

Linio is, iovi, itum, ire, ungere vel fricare, schmieren / salben / bestreichen. Columell.

b Linire, mulcere, mitigare. Martin.

Linipola a, m. qui lino negotiatur, Leinwad, Krämer / Flachß, Händler. Jun.

Lino is, linivi & levi, litum, linere, inungere, obducere, bestreichen / beschmieren / überziehen. Liv.

b Ora linere venenis, i. c. fucare faciem. Ovid.

c Linere, insignire, & quasi liniendo & poliendo exornare. Cic.

Linostitas atis, f. abundantia lini. Plaut.

Linosperrum, lini semen, Lein. Martin.

Linostema, vestis est, ex lana linis, contexta, & dicta sic, quia in flamine linum, in trama lanam habet, Beyderman. Isidor.

Linostrophon i, n. herba, quæ & dicitur marrubium, praesum, &c. Plin. 28. 21.

Linofus a um, lino plenus, Flachßreich / Leinreich.

Linostosis herba, quam & mercuriale vocant. Plin. 25. 5.

Linqvo is, ligvi, lictum, linquere, est deferere, verlassen / ut: — Dulcia linquimus arva. Eclog. 1. 1.

b Linqui animo, in eine Ohnmacht fallen. Sveton.

c Linquentem animum revocare, aus der Ohnmacht sich wieder erholen. Curt.

Linreamen inis, n. &

Linreamenti i, n. vide Linteum.

Lintearius a um, ad lintea pertihens, ut: Negotio lintearia, Leinwad-Handlung. l. 5. §. 15. ff. de tribut. action.

Lintearius ii, m. vel

Linteator oris, m. idem ac linteo.

Linteatus a um, linteo indutus, mit Leinwand bekleidet. Liv. l. 10. U. C.

Linteo onis, m. qui textit linteamina, pro consuevis vestibus, ein Leinweber. Plaut.

Linteolum i, n. Dimin. ein Leinen Lappen. Plin. 28. c. 17.

Kkkkkk 2 Lin

Linter *lintra*, *m. navicula* d' *ca-
va arbore facta*, ein Rahm/
ein Weidling / Nachen. Czf.
7. Gall.

b Linter etiam est *lignum
excavatum*, ex quo *aquantur*
pecora, à similitudine *linteris na-
vicula*, eine Tränck • Runne.
Martin.

c Linter etiam *vas est*, in
quo *uva portatur*, ex uno iti-
dem *ligno exculptum*.

Linternum *i, n. Campana vi-
cus*, ubi Scipio Africanus *invi-
dia cedens*, obiit ac *sepultus*
est. hinc:

Linternus *a um*, ut: *Palus Lin-
terna*. Sil. 1. 7.

Lintheum *i, n. pannus lineus*, *lein-
wad* / *leinen Tuch*.

b Lintea, *vela*, quibus
utuntur nauta, Segel. Virg. 3.
Æneid.

Lintheus *a um*, ex *lino factum*,
leinen / ut: *Linthea vestis*. Cic.

b Lintea libri, qui ex *lino*
scribuntur, sive qui in *lintheis vice*
charta erant scripti: *cujusmodi*
Sibyllini quidam fuerant. Liv.
4. U. E.

Lintrarius *i, m. qui lintra praef.*
1. 1. §. 4. ff. *nautae caupones*.

Linum *i, n. herba*, ex qua *lin-
tea parantur*, Flachß. Matth.

b Linum pro filo. Celf.
1. 7. c. 14.

c Linum pro fune nau-
tico. Ovid. 3. Fast.

d Linum pro verriculo.
Virg. 1. Georg.

c Lina pro *castibus*, qui-
bus *fera capiuntur*. Ov. 2. Metam.
f. *Linum sylvestre*, wilder
Flachß. Matthioli.

g Candidum *linum lucri
caussa ducit*, Proverb. in eum
quadrat, qui *dotis causa ducit*
vel *deformem*, vel *anum*. Porro
linum vocant uxorem, vel quod
apud *veteres sola mulieres ute-
rentur lineis*: vel quod *viro al-
ligetur matrimonio*, & libera esse
desinat. Erasmi.

h Linum lino *nectere*, Pro-
verb. *Infirmis infirma copulare*,
ein Wasser • Suppe mit Brunn
schmälzen. idem.

i Linum crudum, ein gro-
ber *leinener Ritteil* / Sir. 40, 4.
intelligit *vestem rudem pauper-
imi hominis*. Martin.

k Linum *fumigans*, (das
glühende Döcklein) pro *ely-
chnio torto de lino*. Ela. 42, 3. &
Matth. 12, 20. *Sensus est*, *fideles*
& *humiles*, *est infirmos* & ob-
scuros, *instar elychnii caliginosi*,
parum clare ardentis, non *extin-*
guetur, sed *affuso spiritus sui oleo*
fovebitur & *instaurabit*. idem.

l Linum quoq; dicitur,
quod ex *aliis plantis in fila duci*
potest, ut ex *cannabe* & *geni-
stis*. idem.

Linus, Thebanus, Poeta anti-
quissimus, & Apollinis filius.
Servius.

Lipara *a, f. una ex Aëoliis Insa-*
lis. Plin. Solin. Strab.

b Li-

b Lipara, *medicamentum*
pingue, (Plin. 38. c. 6.) *Empla-*
strum lene. Celf. 5. c. 10.

Liparis, *lacertorum genus*, Plin.
1. 32. c. 11.

b Liparis sive lipare, gem-
ma nomen, qua *sufficit omnes be-*
stias evocat. Plin. 37. c. 10.

c Liparis, *fluvius Ciliciae*,
quia *nata*, quoniam *nata*
in hoc *flumine*, aut *se lavan-*
tes, non *aliter ungi dicuntur* ab
ipsa aqua, ac si *oleo aut adipe la-*
varentur. Vitruv. 8. c. 3.

Lipodermus *i, m. dermodermis*,
cui *præputium deest* ex morbo
vel *sectione*. Martin.

Lipopsychia *a, f. dermodermis*,
animi defectio, Ohnmacht.
idem.

Lipothymia *a, f. dermodermis*, de-
liquium animi gravius. Jonst.

Lippio *is, i, vi, tum*, lippire, lip-
pum fieri, h. e. *marcorem in*
oculis contrahere, fließigte o-
der trieffende Augen haben.
Plin.

b Lippiunt mihi fauces fa-
me, i. e. *vehementer esurio*. Taub-
mann. in Plaut. Curcul.

c Lippitur, Imperfon. Plin.
1. 38. c. 8.

Lippitudo *inis, f. vitium oculo-*
rum lacrymantium, das Trief-
fen der Augen / Augen • Fließ-
sung. Celf.

Lippus *a um*, qui *oculis est la-*
crymantibus, putri inde hu-
more defluente, Trieff • oder

Butteräugiat / der fließende
Augen hat. Plaut. Mil.

b Lippus pro *vili homi-*
ne, & *nullius momenti*, ut: *No-*
tum lippis & *conscriptis*, es ist
jederman bekant / die Sperling
auf den Tächern singen dar-
von. Erasmi.

c Lippa *ficus*, dicta, vel
quia *succus foliorum ejus lacteus*
est in hoc *flumine*, aut *se lavan-*
tes, non *aliter ungi dicuntur* ab
ipsa aqua, ac si *oleo aut adipe la-*
varentur. Vitruv. 8. c. 3.

Lipsanum *i, n. lipsana dicuntur*
reliquia, qua *remanent*, über-
bliebene Brocken / ein alter
Karn.

b Lipsanum, pro *vas*, in
quo *ponuntur ossa sanctorum*,

c Lipsanum significat *ipsa*
ossa, & *omnino corpus mortuum*,
exuvias, idem.

Lipsia *a, f. Misnia civitas*, ob
Academiam & *Mercaturam*
admodum celebris.

Liptensis *e, c. ad Lipsiam per-*
tinens.

b Lipsiensis, qui ex *Lipsia*
est, ein Leipziger.

Liptote, vide *Liotes*.

Lipyria *a, f. febris*, ex genere
continuarum malignarum.
Galen.

Liquabilis *e, c. quod liquari*
potest. Ap.

Liquamen *inis, n. pinguedo ani-*
malium, Schmalz / Fett.
Perott.

Kkkkkk s

b Li-

b *Liquamen* est genus condimenti liquidum ex piscium intestinis putrefactis. Calepin.

c *Succus excocti lupini*, veterisq. vini factus, & amurca, parimensura miscentur, eoque liquoramine tota ovis imbuitur. Colum. 7. c. 4.

Liquaminarius ii, m. qui liquoramen vendit. Martin.

Liquatio onis, f. est fusio, aut deliquium.

Liquescere is, ere, liquidum & fluidum facere, weich oder flüssig machen / schmälzen / zerlassen.

b *Liquescere ara*, zerhalte besser nachgedacht. l. 10. 10. schmölzen Erz. Cic.

Liquescitio onis, f. Schmelzung / Weichmachung.

Liquescio, sis, fieri, fundi, dissolvi, weich werden / zerschmelzen werden.

Liquesco, es, licui, liquere vel liquescere, prima brevis, est liquidum fieri, mollescere, fließend werden / ut: Cera liquescit igni, das Wachs schmelzet vom Feuer. Eclog. 8. 16.

b *Liquet id est constat*, manifestum est, es ist bekannt / ut: Dixit sibi liquere, er saget / er habe darumb anugsame Wissenschaft. pro Cecin. XI.

c *Liquescere voluptate*, & fluere mollitia, h. e. mollem esse voluptati deditum. Cic. 2. Tusculan.

d *Liquescere*, pro colari & dilabi. Vitruv. 8. de aquis.

Liquidambar, liquidambra, (q. liquidambra ob odoris suavitatem) resina est oleaginosa suavissimi ac fortissimi odoris, effluens ex arbore quadam procerca ac venusta, Ococol sive Ococolt / Indis dicta. Estque partim stecior, partim liquidior. Schröd.

Liquido as, are, clarum facere. Martin.

Liquidus & liquidus, Adverb. manifeste, ut: Liquidus constat, es ist offenkundig / es ist kundig.

b *Liquidus iudicari* de toto sensu, ich habe dem Jura

c *Non satis liquidus mihi* constat, ich weiß es so eben nicht.

d *Liquidus* & evidentius. 75. ff. de iudic.

e *Liquidus jurare*, i. e. verè & aperta ac manifeste veritate jurare. l. 18. ff. de iurejurand.

Liquidum i, n. pro aqua. Hor. Liquidus a um, prima brevis, a liquet, i. e. manifestus, klar / offenkundig / ut: Liquidum testimonium, ein klares Zeugnis.

b *Liquidus*, i. e. indubius, unstreitig / richtig / ut: Annus liquidus diebus 365 $\frac{1}{4}$ constat. Solin. 54.

Nec unquam ad liquidum siebat temporum adaquatio, doch war noch niemals die Zeit richtig eingetheilt. Solin. 56.

c *Liquidus idem ac purus*, rein /

rein / hell / ut: *Liquida flamma*, i. e. pura. Solin. 243.

Mella liquida, i. e. defecata, sine sordibus. Virg. 4. Georg. Quicquid inde haurias, purum liquidumq. te haurire sentias. Cic. pro Cecin.

d *Liquidus*, i. e. optimus, ut: Liquidum auspicium, ein guter Anfang. Plaut. Pseud.

e *Liquida liere dicuntur* L M N R, quia veluti liquescunt pronuntiatione. Priscian. Martin.

Liquidus a um, prima longa, aut similiter parati: in his ex liquor, i. e. mollis, fluxus, cellunt salia resoluta, qua balsmum / flüssig / ut: Liquidus mi, vel interdum olei nomen, liquer, i. e. latus & fluidus. Martin.

Liquiritia z, f. vide Glycyrrhiza. Liqvis vel liqvus, observatio

quodam summitatem metendi. di. Martin. Liqvo as, avi, atum, are, liquidum facere, schmälzen / weich machen / ut: Metalla liquantur.

b *Alvum liquare*, i. e. fluidam sive laxam reddere, den Leib erweichen / Stulgang verursachen. Plin. 15. c. 62.

c *Liquare vinum*, ut: Sapias, vinum liques, (Horat.) accipere potest, q. dicas per guttur, tanquam per colum aut infundibulum transmittas. Turneb. l. 11. c. 28. Ex antecedente, inquit, consequens significat, i. e. vinum bibis, & tibi indulgeas: ex anti-

quorum consuetudine, qui vinum ut defecarent & liquidius redderent, minusq. nocens, fracta viribus, antequam biberent, cola transmittiebant. Martin.

Liquor oris, m. humor liquidus, Feuchtigkeit / Saft / ut: Flavus liquor. Lucret.

b *Levem fundunt oculi liquorem*. Senec.

c *Liquor fluminis*, i. e. aqua. Curt. 201.

d *Liquores Chymici* dicuntur humores per deliquium, aut similiter parati: in his ex liquor, i. e. mollis, fluxus, cellunt salia resoluta, qua balsmum / flüssig / ut: Liquidus mi, vel interdum olei nomen, liquer, i. e. latus & fluidus. Martin.

e *Liquor salis*, est balsmus natura, quo sustentatur corpus, ne putrescat.

f *Liquor herbarum* fit ex herbis confusis, cum tota substantia vitro conclusis, & in balneo maris diebus aliquot coctis, succo postmodumcolato per pannum, calore cinerum spissitudinem melis acquirit. Johnson.

g *Liquor*, pro destillato, ut: Liquor cornu cervi, liquor & spiritus ligni Guajaci. Schröd.

Lira z, f. qua & porca dicitur, pars agri elatior inter duos sulcos, qua conferitur, die aufgeworfene Erde zwischen zweyen Furchen. Colum.

b *Lira, nuga*, Plaut. unde delirare.

Liratum, Adverb. per liras. Col. Lirinus a um, lilaceus, d. lilis sich einlassen / ut: Stultitia est, factus, ut: Lirinum oleum, cui bene esse licet, eum praverit Martin.

Liripipium it, vox barbara, est d. Lir cadere, est litem superbumerale, idem. Quasi perdere, im Streit unten liegen / Cleripeplum, ut sit clericorum verlieren. Festus.

Liro as, are, liras facere, eggen / tur judex, cum dolo, in fraudem item Saatsfurchen / ut: Ter-legis, sententiam dixit. Ulpian, ram cum primum arant, pro-Ciceroni est liris causam susci-scindere appellant: cum ite-pere & tangam suam defende-rum, offringere dicunt: quod re, sich in fremdden Hader steo prima aratione gleba grandes cten. 2. de Orat.

solent excitari, cum iteratur f. Lites serere, Zand an-offringere vocant. Tertio cum-richsten / ut: Hodie juris coctiores arant, jacto semine, boves li-non sunt, qui lites creant, quam rare dicuntur. Varro 1. de sunt hi, qui, si nihil est litium, re rustic.

b Lirare etiam est conso- g. Lis etiam actionem signi- dere, Nonius. ficat live in rem, live in persa-

c Lirare, pro ineptire, un- nam. l. 36. ff. de V. S.

de delirare. h. Lis astimari dicitur, cum Lis liris, f. idem quod rixa, ein- quanti ea res est, qua in judi- Zand / Streit / ut: Cupidus cium venit, a judice astimatur.

litium & rixa, der sich gern l. 9. ff. quod certo loco. l. 29. ff. habent. Horat 3. Carm. Od. 14. de neg. gest.

b Lites sequi, in Rechts- i. Lis contestata, formulis Sachen sich einlassen / ut: Nunc ordinariisq; judicis sublati dicta me hospitem lites sequi, quam est, qua apud judicem agi capta hic mihi sit facile, atq; utile, alio erat. l. 1. C. de lit. contest.

rum exempla commonent, das k. Lis moritur, cum legiti- ich mich nun / als ein Fremdd- mis transactis temporibus perit.

ling / in Zandkeren für Gericht. l. 3. §. 1. ff. quæ in fraud. cred. l. 2. einlassen sol / wie leicht und nütz. jud. sol.

es nur sein merde, besagte ande- l. Lis litem serit. Prov. re- xer teute Exempel. And. 4. 5. 16. secunda injuria est, non retalian- Lites sectant, vide Injuria. da, Erasim.

c Praverit liris, i. e. ma- m Litem movebit, si vel as-

asinus canem momorderit, Prov. in eum, qui de re, quantum vis exigua, litem suscitatur. Erasim.

in Litem ne quare, si potes fugere, tanst du es überhoben seyn / so heng dem Zand und Hader nicht nach. Erasim.

Lisa a, f. vena majores gutturis dicuntur lisa: unde elisum di-

cimus, quicquid ipsa ex cau- sa fuerit mortuum; nempe si lise interfeceretur. Don. 8. Æn. ex se facere, i. e. sibi ipsi laqueo

Lista a, f. idem ac linea. Mart. Litania, a. r. a. d. a, supplicatio, sup-

plices preces, qua inducuntur propter rogandum Deum, Li- tancy. Martin.

Litatio onis, f. voti per casam- victimam impetratio, vel vi- ctima leta promittentis macla- tio, Opferung / Versöhnung.

Liv. 7. Pun.

Litatio, Adverb. addicentibus vi- ctimis, h. e. latum rei institu- ta exitum promittentibus. Li- vius S. V.

Litera a, f. notat elementum Grammaticum, ein Buchstab / ut: Cadmus literarum primus repertor. Salin. 266.

Cicero testem, qui primam ejus literam dicere non posset, ir- ridet. Quintil. l. 1. c. 4.

b Literam scribere nullam, keinen Buchstaben aufschrei- ben, pro Arch. VI.

c Litera, uel i. g. x. y. po- nitur nonnunquam pro C. quæ est condemnationis, ut: pro S. aufffangen, lib. 12. ep. 12.

Kkkkkk s

Rosc. §. XIX. nonnunquam pro A. quæ est absolutio. Sic N. L. ampliacionis, scil. Non liquet, am- plius cognoscendum est.

Neq; quari unquam jus- sisset, neq; vobis tam salutarem, quam illam tristem dedisset. pro Cæ. V.

d Trium literarum homo, i. e. fur, Aul. 2. 4. 46. 46.

e Unam literam longam collum frangere, sich selbst erhen-

cken. Aulul. 1. 1. 38.

f Litera nonnunquam su- sensu literal, der Wort-Berstand / ut: Ad lite-

ram, est ad verbum, wie die Wort lauten / nach den Buch-

staben. Quintil.

Revocare aliquem ex aqvi- tatis campo ad verborum angu- stias literarumq; angulos, i. e. vora- richtigen Weg der Billigkeit auff die Enge der Buchstaben einen weisen. pro Cecin. XXX.

g Verbo & litera se defen- dere, mit den blossen Buchsta- ben und Worten sich schätzen und auffhalten. p. Cecin. XXIV.

h Litera arum, idem quod Epistola, ein Sendschreiben / Brieff / ut: Literas dare, Brieff

schreiben und überschickē. l. 11. 14. i. Literas recte dare, die Brieffe recht überantworten.

Lib. 5. Epist. 9.

k Literas intercipere, Brieff aufffangen, lib. 12. ep. 12.

l Per

1 Per literas aliquid cum aliquo agere, mit einem andern einen unterrichten. Quintil. l. c. l. durch Schreiben etwas ver- richten. lib. 13. l. 1. Ep. 1. Q. Fr.

Per literas edere malis, quæ cogitas. Corn. 264.

Litera, interpretes dicuntur, vide infra Nuncius.

m Literarum bono uti, sich trübsen verò C. condemnationem des Brieffschreibens gebrauchten. Lib. 15 Ep. 14.

Meorum aliquem mittam, quo litera fidelius perferantur, vide Occultus.

n Litera minuta, Frause Schriff, kleine Schriff. Bacch.

o Litera quæcumque erant, integris signis traduntur, es mer- den alle Schreiben/ so viel de- ren waren/ unerbrochen über- geben III. Catil. III.

p Literas aperire, Brieff öffnen. idem.

q Literas scire, gelehrt werden/ ut: Cuculus si in ludum iret, potuisset jam fieri, ut probe literas sciret. Pers. 2. l. 6.

Literas didicisti, quando scis, sine alio discere. Trucul. 4. 2. 22.

r Litera pro studiis literarum, studii humanioribus, ut: Quodenim esse poterat mihi profugium spoliato & forensibus & domesticis ornamentis atq; solariis. Literas credo, quibus utor assidue. Cic. Lucejo. l. 5. 15.

s Versari in studio literarum, studiren. de Arusp.

t Instituire aliquem literis, u Nonnihil temporis tribuere literis. Corn. 726.

x Litera Dominicalis quid sit, vide Computum Margarit.

y Litera salutaris, apud veteres erat A. absolutionem; notabat. Schard.

z Litera pro instrumentis, documentis, monumentisq; accipiuntur l. 65. ff. de procuratoribus.

aa Litera pro perscriptionibus & pactis, Verschreibung, l. 56. ff. Mandat.

bb Literas plane nescire, in libris nostris dicuntur, qui nec legere sciunt, nec scribere. l. 3. ff. de Accus.

cc Litera pro Rescripto Principis, seu epistola. l. 5. §. ult. ff. ut leg. seu fideicom. l. 5. §. 1. ff. de ju. immu.

Literarius a um, quod ad literas pertinet, ut: Ludus literarius, i. e. Schola.

Literate, Adverb. doctè, eruditè, eleganter, künstlich / gelehrt. Cicero.

Literator oris, m. literarum insigniter peritus. Philologus.

b Literator, quali literis imbutus, parum doctus, qui literas tantum docet, der Leserlehret. Svet. de clar. Gram.

Literatura a, f. ars, quæ de literis tractat. Cicero.

b Li-

b Literatura, literarum notitia & scientia. id. 2. Philip. genteum, (coloris albi:) vel au- Literatus a um, dicitur is, qui reum, (flavi coloris) verum non est literis ornatus, eruditus, nisi coctione differunt, aureumq; gelehrt / ut: Viri literati ac magis coctum est, quam argenti studiis doctrinisq; dediti. pro- reum. Schröd.

Corn. Balb. b Literatus Plauto dicitur, stigmatè notatus, i. e. abjectis- simus; quem Cicero dicit nois Threicius compunctum & cica- tricibus deformatum.

Literosus a um, idem ac literatus. Nonius.

Literula a, f. est parva litera, ein kleiner Buchstab / ut: Accepi tuam epistolam vacillan- tibus literulis, ich habe dei- nen Brieff empfangen / wel- cher mit ungleichen Buchsta- ben geschrieben. Cic. ad Ti- ron. l. 16. 13.

b Literula, idem quod e- pistolium, ut: Postquam a te dis- cesseram, hoc literularum exa- ravi. Att.

c Literula pro studiis, & Musis. l. 16. ep. 10.

Lithanthrax, lapideus carbo. Ef- fodiuntur prope Cyneam: spe- cies est gagatis: nihilq; aliud est, quam induratum & ex- coctum sub terra bitumen ca- lore. Johnf.

Lithargyrium ii, n. est excre- mentum spumosum è purifica- tione argenti, quæ per plum- bum sit residuum, Gleet / Sil- ber-Gleet.

b Lithargyrium est vel ar- genteum, (coloris albi:) vel au- Lithargius, est investigator mi- nerarum. Johnf.

Lithialis, calculi generatio in vesica pueris familiaris. Mart.

Lithocolla, glutinum, quo lapi- des conjunguntur; conflatur ex marmore lapide Pario & taurino glutine. Martin.

Lithoglyphus, lapidum scul- ptor, Steinhauer. Martin.

Lithonripticus a um, idem quod nephriticus.

Lithospermum i, n. vide milium Solis.

Lithostratus a um, lapide stra- tum, mit Steine gepflastert.

b Lithostrôta, dicta sunt quedam parvimentorum genera, quæ ex minutis lapillis sterne- bantur, colorumq; diversitate re- rum quarumlibet imaginem ex- primebant. Plin. 36. c. 25.

Lithotomia a, f. Lapidicina, quæ & Latomia. vide supra.

b Fuit etiam carceris no- men Syracusis, in quo noxii as- servabantur. Cic. in Verr.

Lithotomus i, m. lapidicida, ein Steimbrecher / Steinhauer / Steinmeze.

b Lithotomus, qui calculos vesicæ excindit, Stein, oder Bruchschneider. Martin.

Li-

Lithoxyla, seu ligna lapidea Anglica, Steinholz. Pancov. Budaus.

Lithurgus i, m. Lapidarius. Jun.

Liticen inis, m. qui lituo canit. Nonius.

Litigatio onis, f. Zänckerey. Plaut.

Litigator oris, m. qui litigat, det einen Rechts-Handel subret/ item ein Zäncker. Cicer.

Litigatrix icis, f. qua litigat. Sveton.

Litigatus us, m. idem ac litigatio, Quintil.

Litigiosus a um, qui frequens in litibus versatur, zändisch/ streitig/ zändsüchtig/ hadere/ bassetg. Cic.

b Litigiosus ager, de quo litigatur. Ovid.

c Litigiosa disputatio, Cic. de Fin.

Litigium ii, n. litis actio, ein Rechts-Handel/ Zand/ Hader. Plaut. Casin.

Litigo as, are, quasi litem agere, contendere, disceptare, streiten/ zanden/ habern/ ut Qua de re nunc litigatis inter vos? weßwegen streitet o/ der zändet ihr euch? Plaut. Rud.

Lito as, are, est sacrificio facto deos placare, versöhnen/ ut: Quid cum? pluribus diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? 2. de Divin.

b Victimæ litare, i. e. vi-

timis casis litare, Opffer thun. Budaus.

c Litare est satisfacere, ut: Publico litare gaudio, eine gemeine Freude anrichten. Plin. in Paneg.

d Litare alicujus commodis, etnes Bette suchen.

e Litare hostiis humanis, Menschen opfern. Solin. 363.

f Litare gratiis, jubemus illum, qui vultu est tetrico, moroso & supercilioso. Gratia enim a Poëtis inducuntur liberali oris effigia, remittentq, facis.

g Litare pro satisfacere.

h Molâ falsâ litant, qui thura non habent, arme Leute tragen arme Creuz/ wer nicht viel hat/ gibt nicht viel. Plin.

Litor aris, ari, Depon. idem ac litare.

Litoralis e, c. quod est litoris ad litus pertinet, ut: Dii litorales. Catul.

b Litoralis piscis, in litore vivens. Plin. 9. c. 17.

Litoreus a um, idem ac litoralis, ufericht / ut: Litorea arena. Ovid. 12. Metam.

b Aves litorea, i. e. palustres. Virg. 10. Æn.

c Litorea domus, que in litore constructa est. Martial.

Litorosus a um, uferigt/ ut: Calais sapphirum imitatur, candidior & litorosus mari similis, h. e. eum aqua marina referens calorem, qui est circum

ca litus. Plin. 1. 37. capio.

Litotes, λιτότης, est tenuitas, vilitas, frugalitas. Martin.

b Litotes in Rhetoricis est Figura, cum minus dicitur, quam significatur, modestia causâ.

Litura e, f. est superinductio, deletio, notatque id, quod deletum & expunctum est, ein Durchstrich/ Aufleschung/ ut: His tabulis nullam lituram in nomen Licinii videtis, iher sehet/ daß des Licinii Nomen in diesem Register nicht aufgestrichen. pro Archia IV.

b Oppianus, qui digito legata deleverat, ne litaris coargui posset, testamentum in alias tabulas transcriptum signis adulterinis obsignavit. pro Cluent.

c Mendum scriptura tollatur litura, wo man unrecht geschrieben/ da sol man einen Strich durch machen/ man sol es aufleschen. Epist.

d Quascumq, aspicias, lacryma fecere, lituras, wo du siehest/ daß was aufgeschet ist/ das haben die Thränen gethan. Ovid. Ep. 3. 1.

e Litura pro linitione vel linimento. Colum. 4. c. 24.

Lituriarius a um, serviens lituris, ut: Liber lituriarius, in quo scribitur & deletur, ein Copier- Buch/ Schmier- Buch/ quomodo Græci vocant τὰ ἀποδογὰ, libellos, quibus memoria consuli-

tur, adversaria. Cic. pro Roscio Com. vid. Opisthograph.

Liturgia e, f. λειτουργία, munus & ministerium, imprimis sacrarum rerum; liturgia dictæ sunt descriptiones quædam ordinis servandi in sacris celebrandis. Martin.

Liturgicis a um, λειτουργικός ministerialis, ministratorius; sic angeli dicuntur πνευματικὰ λειτουργοῦν, spiritus administratorii. Hebr. 1.

b Liturgicus, sacerdotalis.

c Liturgicus liber, est liber Agendorum in sacris, Kirchen- Agenda.

Liturgus i, m. minister publicus; diaconus, usurpaturque pro quovis ministerio. Martin.

Lituro as, are, expungere, deletur litura, wo man unrecht geschrieben/ da sol man einen durchstreichen. Sidon.

Litus a um, maculatus, inspersus, beschmiert/ besleckt/ bestreichen. Virg. 4. Georg.

Litus us, m. unctio, linitio, Schmierung/ Salbung. Plin. 33. c. 6.

Litus, & (in carmine) Littus oris, n. terra, quæ ab aqua tangitur, das Ufer/ Rand/ ut: Disposita per litora & ripas diversoria taberna. Svet. in Ner.

b Litus est, quousq, maximus fluctus à mari pervenit.

c Litus de fluminibus etiam dicitur. Virg.

d *Litus*, terra mari vicina. Serv. 4. Aen.

e *Litus* & ripa, pro eodem accipi videntur apud Columell. l. 1. c. 5.

f *Litus albicans*, pro mari. Catul.

g *Furari litoris arenas*, Proverb. in eum, qui rem ab omnibus neglectam & incustoditam tollit. Erasim.

h *Litorē loquacior*, Prov. in rabulam & obstreperum dicebatur. idem.

i *Litoti loqueris*, Prov. de iis, qui frustra vel suadent, vel orant: perinde quasi surdo loquantur. idem.

Litius i, m. erat incurvum, & leviter a summo inflexum bacillum, in signe auguratis, ein Bischoffs Stab. Cic. de divin. Gell. l. 5. c. 8.

b *Litius*, idem ac tuba, eine Trompete/ ut: Jam lituus pugna signa daturus erat. Ovid. 3. Fastor.

Lityerses, nothus erat Mida Regis. Hic cum ageret in Celanis, exceptos eos, qui advenissent, compellebat, ut secum meterent, deinde praefectis capitibus, reliquum corpus manibus involvebat. Idem instituit, ut in honorem Mida thericos, Japides, i. e. astivus ante messorius caneretur hy-6, Aeneid.

lanus; unde ductum Prover-

bium, ut qui non ex animo ma-

canerent, aut qui coacti canerent, hi Lityersam cantionem canere dicerentur; singen/da es einem nicht umbs Herh ist. Erasim.

Liveo es, ere, lividum esse, plumbeum colorem referre, schwarz-bleich seyn/ ut: Livent rubigine dentes. Ovid. 2. Metam.

b *Livere*, pro invidere, neidisch oder mißgünstig seyn. Martial.

Livesco is, ere, lividum fieri, schwärzlich werden/ ut: Dignitatem in pedibus. Lucr.

b *Haud equidem invideo*: nec enim livefcere fas est. Claud. 3. de rap. Proserp.

Livia a, f. columba agrestis, eine Feld-Taube/ ut: Farii sunt coloris ac lividi, propter quod nonnulli eas livias appellaverunt, pauca inter eas alba sunt; isq; color improbat, quod eum facillime speculantur accipitres. Perott. Martini.

Livide, Adverb. schwärzlich/ schwarz-bleich.

Lividulus a um, aliquantulum lividus, invidus, ein wenig schwärzlich/ ut: er was neidisch. Juven.

Lividus a um, livore praeclitus, schwarz-bleich/ schwärzlich/ bräunlich. Ovid. Plin.

b *Lividus*, niger. Virg. 6. Aeneid.

c *Forago paludis lividissima*, ut qui non ex animo ma-

catul.

d Li-

d *Lividus*, invidus, (neidisch/ mißgünstig) quod, qui invidia laborant, exedentes se dolore hunc colorem contrahant. Martial. Cic.

Livius ii, m. historicus Patavinus; de hoc Hieronymus ad Paulinum: Ad Titum Livium, lacteo eloquentia fonte manantem, de ultimis Hispaniae Galliarumq; finibus quosdam venisse nobiles legimus. Et quos ad contemplationem sui Roma non traxerat, unius hominis fama perduxit.

b *Livius* Andronicus alius, Livii Salinatoris libertus, cujus filius erudit, ab eodemq; ob ingenium libertate donatus. Eusebius.

Livor oris, m. est vestigium vel nota, quam imprimit percussio aut confusio, geliefert Geblüt/ ut: Pressos in artus venit livor. Ovid. 10. Met. 52.

b *Livor* colorem notat ex nigriori albicantem, bleich/ ut: Paulatim livor in candorem vertitur. Varr.

c *Livor*, idem quod invidia, Neid/ ut: Malevolentia & livore impediuntur, ne quid faciant. Brutus Cicero l. 11. 10.

Ledere vivos livor & in viso carpere dente solet. Ovid. 3. de Ponto. El. 4. 15.

Lix lici, f. cinis, Asche. Varr. obsoletum.

Lixa a, vel *Lixarum*, m. sunt

(ut scribit Pompeius,) qui exercitum sequuntur vastus gratta, dicti, quod extra ordinem sunt militia, eisq; liceat, quod licuerit. Alii eos a Lixa appellatos credunt, quod & Herculem secutus sit. Quidam a liguriendo quosdam. At Marcellus: Lixam inquit, veteres aquam esse dixerunt: unde & lixa dicti, qui militibus aquam ad castra vel tentoria ferre solent. Quidam a lix, lixas dictos esse putant, quod lixa in depuranda supellectile, & in cibis decoquendis cinerem agitant, ein Sudeler/ der Troß/ allerhand Lumpengesind/ ut: Lixarumq; greges. Curt. 181.

b *Lixa* pro aqua. Nonius & Isidor.

Lixabundus a um, dicitur, qui exiguae mercedis gratia velisimis sese immiscet obsequiis. Plaut.

Lixamen inis, n. &

Lixamentum i, n. vel

Lixatura a, f. i. e. coctura. Sidon. *Lixio* onis, lixiones, aquarum portatores, ein Wasserträger. Isidor.

Lixivium ii, n. &

Lixivia a, est cineri superfusa aqua, ut Sal extrahatur ex cinere & filtrata, lauge/ ut: Sunt, qui culmos fabae exurunt, & ex eo, quod cremaverunt, cinere lixivium faciunt. b li-

b In olla nova fictili am-
pla, preparatam lixiviam cine-
ris sarmenti convenit calefieri.
Colum. 12. c. 16.

c Lixivium sapere, eiten
laugichten Geschmack haben/
nach lauge schmecken. idem.
Lixivius vel lixivus a um, quod
colatur & transit, laugicht/
ut: Cinis lixivus, laug-Asche
Scribon.

b Lixivium mustum, i e.
primum vinum sponte effluens,
quod exit sine pressura. Colum.
1. 12. c. 27.

Lixio as, are, coquere. Martin.

Lixor oris, m. aqua portator,
Wasserträger. idem.

Lixula a, cibi genus, ut: Circuli,
quod mixta farina & caseo & mellati oraculum quondam fuit
aqua circumitum, aequabiliter a pandebat, priscis circumien-
fundebant; Hos quidem, quorum regionum certimonis soli-
magis incondite faciebant, vortum colit. Animan. l. 19.

cabulo Sabino. Varr. 4. L. 1.

Lixus a um, aqua coctus. Mart.

L. Mq. Lubens meritoq.

Loba a, f. loba in milto Indico;
dicuntur cubiti, siue coma a-
rundinacea, semen complecten-
tes. Plin. 18. c. 7.

Lobus i, m. infima pars au-
rium, das Ohrläpplein.

b Lobi dicuntur partes ex-
trema epatis & quaedam veluti
segmenta ventriculi circum-
quaq; amplectentia.

c Lobus etiam dicitur ci-
ceris & fabae & siue cortex, in-
tra quem latet semen, sic Plin. di-

cit milii panniculas lobos. Bud.
Locabilis e, c. quod locari potest.
Localis e, c. Locale, Metaphysi-
cis dicitur, quod terminatur
loco. Metaph.

b Localis motus, vide
Motus.

Localitas atis, f. est affectio cor-
poris naturalis extrinseca, quā
illud commensuratur loco. Phys.

Localiter, Adverb. localiter ali-
quid finem esse dicitur, quod
instar corporis naturalis in lo-
co siue ubi circumscriptivo
existit.

b Localiter, a loco, siue a
loco incolis, ut: Oppidum est Aby-
dum in Thebaidis parte situm ex-
trema; hic Besa Dei localiter ap-
pellati oraculum quondam fuit
aqua circumitum, aequabiliter a pandebat, priscis circumien-
fundebant; Hos quidem, quorum regionum certimonis soli-
magis incondite faciebant, vortum colit. Animan. l. 19.

c Localiter, totius. Diom.

Locarium ii, m. precium, quod
datur de stabulo, & tabernā
pro consistendi potestate, Haus-
Stall / item Stallmiete /
Stallgeld. Varr.

Locatus ii, m. qui in specta-
culis loca populo locat, (Do-
mitius) vel qui ad ludos in-
struendos instrumenta locare
solet.

Locatarius ii, m. ὁ μισθωτής
μισθών, est mercede locare,
μισθώου, est mercede condu-
cere. Martin.

Locatio onis, f. Physicis est re-

spe-

spectus loci ad locatum: di-
ctum alias Ubi.

b Locatio, (Miethung/
Enttehung) est persona, vel
rei ad usum facta concessio, vel
mercede, vel pecunia numeran-
da conventa. Schard.

c Locationis & conductio-
nis appellationibus promiscue u-
tebantur veteres. l. 20. ff. de act.
emt. l. 1. ff. de superficieb.

d Locationis contractum
naturalem & omnium gentium
appellat Paulus l. 1. ff. locat.
Locatus a um, idem ac con-
ductus. Martin.

Locator oris, m. regulariter di-
citur, qui precium accipit:
Conductor, qui dat, ut sit lo-
cator dominus, conductor in-
quilinus, der etwas vermie-
thet. Sed non attingam etiam
evenit vice versa, ut locator etiam committere alicui aliquod
precium det, & conductor ac-
cipiat. Bud.

Locatorius a um, conductus.
Locatus a um, vermietet / ge-
dinget / verpacht / ut: Locati
actio, vide actio.

Locellus i, m. Dimin. crumenu-
la, ein Täschlein / Beutelein.
Martial.

Loch vel Lohoch, quod Arabes
vocat, Græci κληχμα, ab
κληχμα, lambo, dicunt Latio
ni linctam. Morell. vide Ecce-
gma.

Lochia orum, λοχία dicuntur
omnia, quae a puerpera possunt

exclusum solum & secundi-
nas exeunt, seu purgamenta
post partum, Geburts-Feuch-
tigkeit, λοχία vero, aut λο-
χία est ὁ ἀπορροή, seu evacuatio
& effluxus illius materiae.
Sennert. de morb. mul.

Loco, vide locus.

Locito as, are, Freqvent. a lo-
care, offe oder stets verles-
hen. Ter. Adelph.

Loco as, are, est quasi in loca
ponere, constituere, setzen / ut:
Hic alta theatri fundamenta
locant, allhier setze sie den tiefe-
sten Grund des Schau-Haus-
ses. 1. A. 87.

b Locare in insidiis & pra-
sidio viros fortes, tapffere Män-
ner in einen Hinterhalt stellen:
pro Cael. XXIX.

c Locare inter alia notat
evenit vice versa, ut locator etiam committere alicui aliquod
precium det, & conductor ac-
cipiat. Bud.
care opus faciendum maximā pe-
cuniā, einem etwas umb groß
Geld zuverfertigen anbringen.
Dinget / verpacht / ut: Locati
Verr.

Delabella locum illum ster-
nendum locavit. Afr.

d Publice locare, i. e. de
publica pecunia impendere vel
scribuere, ut: Anseribus cibaria
publice locantur. pro S. R. XVIII.

e Locare se, sich vermie-
then / verdingen. Qv. Rost.

f Locare operam suam a-
licui, einem umbs Lohu die-
nen / sich verdingen.

LIII

g Loc

g Locare ades, ein Haus vermieten.

h Locare alicui filiam suam, einem seine Tochter zur Ehe geben. Aul. 2, 2, 49.

i Locari, bestellet werden; ut: Polymestor puer, locatus est ad caprarios pastus. Solin. 115.

Locomotivus a um, ut: Facultas locomotiva, est, qua animal e loco fertur in locum. Physic. Margar.

Locrensis e, c. ad Locros spectans, ut: Locrense pactum, i. e. foedus fragum. Locrenses enim foedere prodito, quod eum Peloponnesius inierant ad Heracleidarum partes defecerunt. Erasmus.

b Locrensis bos, Proverb. dicitur de re vili, aut munere leviculo. Cum enim aliquando Locrenses publicum sacrum sacrum furi, bovem desiderarent, composito ex minutis lignis bovis simulacro, diis rem divinam fecerunt. idem.

Locris idis, regio, Phocidi proxima.

Locri, populi ejusdem regionis b Locri, urbs insignis in Brutiis, a Locris Ajanis sociis condita. Fab.

Loculamentum i. n. loculamentum, loca distincta, sive capsulae, in quibus aves, aves, aut etiam majora animalia seorsim nidificare seu habitare solent, Vogel's Häuser oder

Kasten / Käster. Columell. b Loculamentum pro conceptaculo seu theca rei alicujus, ein Fach / it. Bücherbret / vulgo repositorium. Vitruv. Senec.

c Loculamentum, pro stabulo ovium & caprarum. Mart. Loculatus a um, quod habet diversos locos, unterschieden mit Fächern gemacht. Varr. Loculosus a um, loculis plenus, voll Fächer oder Unterschied. Plin. 15. c. 21.

Loculus i. m. Dimin. locus angustus, ein Ortlein. Plaut.

b Loculi dicuntur loculamenta quaedam separata in piscinis, ornithotrophis, aliorumque animalium stabulis, in quibus unaquaque seorsim aluntur. Varr. c. 7. de rust.

c Loculus, sacculus, in quo pecunia servatur, Schüssel / Sackel / Beutel. Martial.

d Loculus, feretrum, in quo mortui includuntur, eine Todten-Kammer / Sark. Plin. 1. 7. c. 2.

Locuples etis, o. idem quod dives, reich / ut: Egentes in locupletes, perdit in bonos, servi in dominos armabantur. pro Planc.

b Locuples, idem quod locupletior, largus instructus, copiosus, ut: Locupletior hominum natura ad beatè vivendum est, quam deosum; quod pluribus generibus fruiitur voluptatum. 1. de N. D. c. Loc

c Locuples auctor pro fide digno & certo, ut: Pythagoras & Plato locupletissimi auctores. 2. de Divin.

d Locuples tabellarius, pro fidei, certo & idoneo, cui recte literas committere possis. Cic.

e Locuples oratio, abundans verborum & abundans. Locupletissime, Adverb. diis simile, copiosissime.

Locupletus as, are, est locus possessionibus aliquem ditare, reich machen / ut: Locupletari pecuniam alienis, durch andere Leute reich werden / sich bereichern. pro S. Rosc. XLIV.

b Locupletari praeda, durch Rauberey reich werden. Corn. 211. c Locupletata voluptas per se, i. e. aucta. Cic. i locus est pergere in Thraciam. de Finib.

Locus i, m. vel loca orum, n. dicitur, quicquid continet corpore, ein Ort / ut: Hic locus urbis erit. Virg. 8. Aen. 10. pro S. R. XXI.

Locus instabilis, ein Ort da man nicht wol stehen kann. Curt. 106.

Per loca inania & ingenti solitudine vasta fugere, durch wüste Orther die Flucht nehmen. Curt. 374.

Locus omnium solitudine vasta, wüste Orther / Einöden. Curt. 598.

Qua flamma dederat locum, hostis obstabat, da das

Feuer Raum ließe / stünde der Feind im Weg. Curt. 1254.

b Decedere loco, abire. Tac. lib. 3.

c Locum commutare, sich einen andern Ort wenden. Eun. 5, 6, 3.

d Locus, idem quod status, conditio, ut: In eum incidi infelix locum, ut neq. mihi ejus sit amittendi, nec retinendi copia, mit mir armen Gesellen ist es dahin gediehen oder gerathen / daß es mir nicht frey steht / sie entweder zu lassen oder zu behalten. Phorm. 1, 3, 23.

Nulla parcere loco, sive sit sacer, sive profanus, sive privatus, sive publicus. Corn. 81.

e Locus, idem quod occasio, Gelegenheit / ut: Nunc sectio vitæ, i. e. aucta. Cic. i locus est pergere in Thraciam. Solin. 305.

Locum opportune capere ad rem aliquam, gute Gelegenheit pus, ein Ort / ut: Hic locus urbis erit. Virg. 8. Aen. 10. pro S. R. XXI.

Nimia spes magna jactura locum faciunt. Curt. 653.

f Locum loquendi legere, Gelegenheit zum Gespräch

g Locus, idem quod spatium, Zeit und Weil / ut: Et cognoscendi & ignoscendi dabitur peccati locus, ich wil ihm Zeit und Weil lassen seine Untugend zu erkennen / und wil sie ihm auch verzeihen. Heavt. 2, 1, 6. LIII 2 h Lo-

h Locum relinquere pre-
ci, der Bitte statt geben / die
Bitte statt finden lassen. vide
Parum.

Planè nec precibus nostris,
nec admonitionibus reliquit lo-
cum. l. 1. 1.

i Nihil est loci arti, Kunst
gilt nichts / die Kunst ist un-
werth. l. 4. ep. 3. l. 5 ep. 16.

k Locus pro tempore oppor-
tuno, ut: Obsecundare in loco,
sich in eine Sache schicken. He-
aut. 4, 6, 23.

Neg. hic locus est, ut mul-
ta dicantur. pro S. R. X.

l Locum invenire, est to-
lerari, geduldet werden / ut:
Non est venia locus. Curt. 900.

Inter tantam vim armo-
rum non existimo Oratori locum
esse. pro Mil. l.

m Locus pro dignitate, ut:
Locum adium primum tenere. Andr. 1, 5, 56.
Cornel. 6.

Conveni hodie quendam
mei loci atq. ordinis hominem,
ich came heut zu einem meines
gleichen. Eun. 2, 2, 3.

Intelligis eodem te loco ha-
bitum, quo eum &c. du ver-
stehest / daß du eben in solcher
Obacht bist gewesen als der /
Solin. 4.

n Summo loco nasci, für
nehmes Geschlechts seyn. l. 11.
ep. 22. l. 2 ep. 18.

De summo adolescens loco,
Aul. Procl. 28.

o Pejore loco res esse non
potest, quam in quo nunc sita est.
vide die Sachen könnten ärger nicht
stehen / als sie jeko stehen. A-

p Locus pro partes, ut:
Vellem aliquis ex vobis robustior
fuisse. l. 1. 1.

q Nihil est loci arti, Kunst
gilt nichts / die Kunst ist un-
werth. l. 4. ep. 3. l. 5 ep. 16.
k Locus pro tempore oppor-
tuno, ut: Obsecundare in loco,
sich in eine Sache schicken. He-
aut. 4, 6, 23.

r Locus, zu rechter Zeit /
ut: Epistola offendunt non loco
reddita; wenn die Schreiben zu
unrechter Zeit übergeben wer-
den / sind sie überlästig oder un-
angenehm. lib. 11. ep. 16.

s Loco Abl. an statt / ut:
In Germani eum fratris dilexi lo-
co, ich habe ihn geliebet als
meinen seiblichen Bruder. Ter.

t Locus, Philologis est se-
des argumenti, seu cellula, ein
Fach / (eine Lehre /) ut: Locus
Causarum, Subjecti, &c.

u Locus communis Rhetor-
icæ, communis doctrinae, eine
gemeine lehre. Cic. 1. Fin. 3.

v Restat locus huic disputatio-
nis vel maxime necessarius, de a-
micitia, es ist noch hinterstellig
die sehr nöthige lehre von der
Freundschaft. Cic. Fin. 1, 20.

w Locus in Phys. est vel (1.)
naturalis, ad quem locati fertur
sua natura, & in eo servatur;
vel

vel violentus, in quem vi li-
catum detruditur, & propterea
in eo non quiescit: (2.) vel com-
munis, qui multa simul conti-
net corpora, ut auditorium, in
quo plures auscultant; vel pro-
prius, qui unum tantum corpus
continet, e. g. Petrum: (3.) vel
sustinens, ut terra arboris; ve-
gunt, duratasq. salugine in pra-
ambiens, ut aer arboris. (4.) vel
repletivus, in quo est Deus, nul-
libi exclusus, nullibi inclusus: vel
definitus, in quo spiritus crea-
tus est circa spatii occupationem,
ut totus sit in toto, & totus in
qualibet parte, sed tamen ita de-
finit, ut cum hic sit, alibi non
sit: vel circumscriptivus, com-
mensurativus, occupativus seu
Physicus, quomodo corpus natu-
rale est loco.

x Locum **pipa** vocant
Deum Rabini: Ed quod sit ubiq.
locorum, nec tamen ullus locus
illu capere possit. Glass. Phil. sacr.

y Locus piger seu otiosus
dicitur Astronomis domus octava
in themate Caeli. Astrol.

z Loci muliebres, sunt ubi
nascendi initia sunt sive uterus.
Varr. 4. l. l.

aa Loci, i. e. genitalia, ut
in equabus & gallinis. Colum.
Locusta a. f. insectum, ein Heu-
schrecke / (ab Ebr. **wp** bru-

chus, a **wp** demetere) locu-
sta generantur, veniente astate,
vel

ex satira anni superioris, un-
de oriuntur vermiculi, spe-
ciem ovi gerentes, inclusi pra-
terea terra seu membranaula,
qua dissecta emergunt locusta
& volant. Schröd.

b Confines Mauritania cer-
continet, e. g. Petrum: (3.) vel
sustinens, ut terra arboris; ve-
gunt, duratasq. salugine in pra-
ambiens, ut aer arboris. (4.) vel
repletivus, in quo est Deus, nul-
libi exclusus, nullibi inclusus: vel
definitus, in quo spiritus crea-
tus est circa spatii occupationem,
ut totus sit in toto, & totus in
qualibet parte, sed tamen ita de-
finit, ut cum hic sit, alibi non
sit: vel circumscriptivus, com-
mensurativus, occupativus seu
Physicus, quomodo corpus natu-
rale est loco.

c Locusta marina, est è
Gracis **xp** dicitur, a loco
tus est circa spatii occupationem,
ut totus sit in toto, & totus in
qualibet parte, sed tamen ita de-
finit, ut cum hic sit, alibi non
sit: vel circumscriptivus, com-
mensurativus, occupativus seu
Physicus, quomodo corpus natu-
rale est loco.

d Locusta è lacertorum
genere. Plin. 32. c. 11.

e Locusta in avena, per
mensurativus, occupativus seu
Physicus, quomodo corpus natu-
rale est loco.

f Locusta spirituales, Apo-
cal. 9. significant falsos doctores,
mendaces & crudelitatem consilio-
rum atq. operum, perdetes sege-
tem Ecclesia. Martin.

g Locusta, idem quod o-
cult, sive ramorum in arboribus
extremities adhuc recentes atq.
tenera, quibus melle tinctis Jo-
hannem Baptistam pro cibo usum
esse scribit Paracelsus, non autem
venenatis illis animantibus vo-
lucris, ut pleriq. interpretan-
tur Theologi. Johnston.

h Locusta prius lucam bo-
vom pariet, Proverb. de impossi-
bilibus rebus ex Ennio refert
Lilii 3 Var-

Varro, 3. L. L. Lucas autem ho-
ves, veteres appellabant Ele-
phantos, quod in Lucania primum
à Romanis visi sunt, vide supra
Bos.

Locutio oris, f. sermo sive lo-
quendi actus, eine Rede/ ut:
Solum & quasi fundamentum
oratoris est locutio emendata
& Latina, Cic. de clar. Orat.

Locutor oris, m. qui nimium
loquitur, ein Schwätzer/
Wascher/Plauderer/ut: Fi-
riles & importuni locutores,
qui nullo rerum pondere inni-
xi, verbis tumidis diffluent,
quorum oratio in ore, non in
pectore nascitur. Gell. 1. c. 15.

Locutulejus a um, lingua
lingua prodigiosa, & infans,
waschhafftig / verwaschen.
Gell. 1. c. 15.

Locyothos per y, vitellum oris
per i, putamen lentis, per u,
ampulla, vel guttum olearium.
Calepin.

Lodicula a, f. Dimin. à lodix,
ein Bett. Tischlein / Bett-
Decklein. Svet. Aug.

Lodix icis, f. lecti operimentum,
Bett. Tuch / Bett. Deck. Ju-
ven. Martin.

Locbesum & locbertatem anti-
qui dicebant liberum & li-
bertatem. Ita Graeci λαιβή &
λίσσω. A Sabinis id esse vo-
lunt, quibus Laebasius liber
Martin.

Loedoria a, f. λειδορία, convi-

cium, maledictum, opprobrium,
Macrob. 7. c. 3.

Loemodes, λοιμώδης, pestilens, à
λοιμός pestis, ex λείπω lingvo,
ut: Prima species huius pande-
mus, 2. epidemus, 3. Loemodes
appellatur. Ammian. 1. 19.

Log. mensura est Hebraeorum con-
tinens tantum, quantum sex
quorum testa complentes circi-
ter sextarium dimidium. Stath.

Logarium ii, n. λογάριον, (ra-
tiuncula, intelliguntur hac vo-
ce, ut meminit Alciatus, non
codices, veràq; rationes, sed po-
tius quaedam ad versaria, quae
sunt causa describendi, quod
quotidie in victualibus expen-
datur.) 1. 3. ff. de penu lega.

Logarithmi, sunt numeri, qui
proportionalibus adjuncti, a-
quales servant differentias:
numerationum proportionalium
comites, aequè differentes, ean-
dem inter se rationem servan-
tes. Micraël.

Logeum i, n. λογεῖον, pulpi-
tum in scena, ubi histriones
stantes, fabulam recitabant,
ein Lust. Vitruv. 5. c. 8.

Logica a, f. seu Dialectica, est
ars Syllogistica, quidam red-
dunt, die Vernunft. Fehr.

b Logicam Stoici divise-
runt in inventionem & iudicium;
quos imitatur Ramus.

c Logica naturalis est, quae
vis beneficio luminis natura de
rebus ascurrit.

d Lo-

d Logica artificialis est,
quae idem promittit per pra-
cepta & usum.

e Logica docens, seu à re-
bus avulsa, est quae praeceptis cer-
tis artem syllogisticam inculcat.

f Logica utens, seu cum re-
bus concreta est, quae docet in lo-
gica praecepta in ipsis rebus exercet.
Logice, Adverb. secundum Lo-
gicam. Isid.

Logicus a um, ad Logicam spe-
ctans, ut: Thema logicum.

Logicus i, m. qui docet aut pro-
fitetur Logicam.

Logismus i, n. λογισμός est intelle-
ctus, operatio, quae unum ex
alio colligimus, cogitatio, con-
sideratio. Micraël.

Logista a, m. ratiocinator, Lo-
gista sunt curatores Reip. ple-
bis scribae, &c. Cujac. Martin.

Logisterium ii, n. λογιστήριον, lo-
cus ubi supputant, Schola ra-
tiocinatorum, quos calculato-
res vocant, ein Rechen-Schul.
Martin.

b Logisterium, ubi logista
seu curatores sedent, idem.

Logistica a, f. λογιστική, scien-
tia supputandi, ars rationum.
Non autem tantum dicitur de
ratiocinatione Arithmetico-
rum, verum etiam Dialecti-
corum. Martin.

b Logistica sive Arithme-
tica Astronomica est, quae tra-
dit rationem partium astronomi-
carum, absolviturq; Numerati-

tione & Algorithmo Astronomi-
co. Arithm. Marg.

Logistoricus a um, ut: Logisto-
ricus liber Varronis, continens
narrationem insignium dicto-
rum. Martin.

Logodadalus i, m. verborum
mundinator inanis, qui ventu-
statem verborum, non sen-
sum acumen consecratur: aut
qui orationis concinnitatem
potius, quam pondera senten-
tiarum prestare potest: lo-
quendi quidē perit, civilium
verò rerum ignarus. Schard.

Logodiarrhoea a, f. λογοδιάρροια,
diarrhoea verborum, verbo-
rum non concessorum prolu-
vies. Martin.

Logographus i, m. logographi
(1. 1. C. de Tabular. scrib.) di-
cebantur, qui libros rationum
(Alciat.) vel qui (ut in diffe-
rentiis Ammonius autor est,)
judicialia acta scribebant.
Schard.

b Logographus notat etiā
oratorem versutum, idem.

Logomachia a, f. λογομαχία
verborum pugna, ein Wort-
Streit oder Kampf.

Logos vide Logus.

Logotheta a, m. λογοθέτης, ra-
tiocinator, discussor, historia
scriptor apud Suidam.

Logus i, m. λόγος, oratio seu
sententia elocutione expressa,
ein Rede.

b Logos pro Definitione
LIII 4 AN-

Aristoteli & passim philosophis. *e* Logos etiam est integer praefatus, liber, quia constat ex *λογος* Aët. 1. Martin.

d Logos in Divinis libris, more Hebraeorum, aliquando est res, *לוגוס*. Sic enim illi usurpant *לוגוס*, non tantum pro verbo, sed & re, causa, negotio. Verbum enim est rei nota. idem.

e Logos, etiam est inter mystica filii Dei nomina, Joh. 1. v. 1. & 14. & 1. Epist. c. 1. 1. Apocal. 19. v. 12. Quidam tum veteres, tum recentiores illud quod Hebr. 4. 12. de *לוגוס* interpretantur intelligunt. De eo hic notemus, an aliunde ex V. T. illud nomen acceperit S. Johannes, quomodo verum sit, & quoniam sensu de Christo dicatur. 1. 1. Sam. 2. v. 21 dicitur, quod revelaverit se Dominus Samueli silente in verbo Domini, *לוגוס*, i. e. per Filium suum, tanquam legatum, interpretem & internuncium suum. Martin.

f Logi, i. e. fabula, hinc Germanice, Lügen/ut: Logi sunt, i. e. verba sine re & pondere.

Lohoch vide Loch.

Loliaceus a um, quod ex lolio est, ut: Farina loliacea.

Loliarius a um, ad lolium spectans, ut: Cribrum loliarium. Colum 8. c. 5.

Loligineus vel Loliginosus a um, Loliginibus abundans. Plin.

Loligo inis, f. genus piscis, (quasi voligo a valatu,) Varro. Ianta (Plin. 32. c. 2.) interdum multitudine e mari evolvant loligines, ut navigia demergant. *b* Loligo major, ein großer langer Blackschiff.

Loligo minor, ein kleiner langer Blackschiff / (ab humore atramenti similis, quo sanguinis loco utitur, dicitur Blackschiff.) Gesner.

c Loligo pro livore hominis atris, i. e. malevoli. Horat. Loliguncula a, f. Dimin. Plaut. Casin.

Loliosus a um, lolid abundans, voll Unkraut.

Lolium i, n. dicitur, quod Graecis *λολιον*, Unkraut/ut: la-felix lolium & steriles dominantur avena, das leidge Unkraut und Flugschaber nehmen überhand. 1. Georg 31.

b Lolio vititare dicuntur illi, qui risu sunt imbecillo, quod lolium cerebro noccat, übel sehen / ein blaues Gesicht haben/ut: Merum est lolio vititare te, tam vilitritico, es ist ein Witzbolx/das du bey so quitz Augen so übel siehest. Mil. Glor. 2. 3. 50.

Lombardia a, f. regio Italia, quae Cisalpina Gallia vocatur, ejus fines sunt Appenninus & Alpes, die Lombarden/dicta a populis, quia Ligones Germaniae, & Bardi Galliarum sunt.

simul misti, non autem a longis barbis Schard. Lomentum i, n. farina fabacea, quae ad eruganda corpora usae est antiquitas, Bohnen-Meel. Martialis.

b Lomentum, coloris quoddam genus, quod in usum pictorum ex caruleo conficitur. Plin. 33. c. ult.

Lonchitis idis, f. *λονχίτις*, herba, foliis scolopendris similis, sed quae asperiora ipsa habet, majora, Spicant / groß Milstraut. Matthiol.

Longavitas a is, f. annositas, senectus, langes Leben / hies Alter/Macrob. Saturn. de longevitate videatur Verulamius de vita & morte.

Longavus a um, quod est longaevis, das lange lebet/das ist von hier hin in euren Forst? alt ist/ut: Senes longevi. Virgil. 5. Aen.

b Capilli longavi. Martialis.

Longanimis e, c. longanimus. Longanimus a um, (vox a Theologis introducta,) qui nullis passionibus perturbatur, sed ad universa patiens, langmüthig/sanftmüthig/gedültig Martin.

b Deus est longanimis erga justos & erga improbos, ut utriq; peccantes per tarditatem ira ad poenitentiam invitentur. Glass. Phil. sacr.

Longanimitas atis, f. quae illata injuria patienter sustinentur, langmüthigkeit, idem.

Longanimiter, Adv. langmüthiglich.

Longanon, vel ut alii scribunt Longavonis, rectum intestinum dicitur, quia in longum protenditur, nullis implicum oribus. Martin.

Longè, Adv. significans longitudinem tam temporis, quam loci, fern/ut: Longè prospicere futuros casus, die zukünftige Dinge lange zuvor sehen. de Amic.

b Longè abesse eruditè dicitur pro procul distare, ut: Longè absum, audio serò, ich bin weit davon/und vernehme gar spat. Epist. vide supra.

c Quam longè est hinc in salum vestrum, wie weit ligt euer Forst von hier? wie weit gi avi, das lange lebet/das ist von hier hin in euren Forst? alt ist/ut: Senes longevi. Virgil. 5. Aen.

d Longè etiam Positivis additur, ut: Longè dissimilis illa contentio. pro Syl.

Longè diversus, sehr ungleich. Top.

c A longè, von fernem/von weitem/incepte dicitur, pro quo rectius: procul, eminus, & longinquo.

f Non longè abire, pro vulgato illo non a longinqua petere, nicht weit herbey holen / nicht weit gehen.

g Longè latèq; remotum esse a re aliqua, weit und breit entlegen seyn. Hor. 1. Serm. Sat. 7. 4. Llllll s h Lon-

h Longissime abhorreere à
re aliquā, einen grossen Eckel diutius. idem.

für etwas haben. 4. Verr.

Longimanus a um, qui longas
habet manus, cognomen Artaxerxis Regis Persarum.

Longimetria e, f. linea metrica,
qua est Geodasia, tradens mo-
dum metiendi lineas quascun-
que rectas. Geodasia.

Longinquē, Adverb. idem ac
longē.

Longinquitas atis, f. ipsa loco-
rum distantia, die Länge oder
Ferne der Zeit / Alters / oder
weit entlegenen Orther / ut:
Longinquitas temporis. Cael. 1.
Civil.

b Longinquitas atatis, i.e.
diuturnitas. Ter. Hecyr.

c Longinquitas navigan-
di. Plin. 31. c. 6.

Longinquus a um, remotum di-
stans, fern entlegen / ut: Lon-
giqua à domo regiones. Cur-
tius 65.

b Longinqua fornax, pro lon-
ga. Plin. 9. c. 17.

Linea longinqua, pro lon-
ga. Plin. 9. c. 17.

c Longinquos respicit mon-
tes, i.e. remotos. Plin. epist.

d Morbus longinquus, i.e.
diuturnus, eine langwierige
Krankheit. Liv. 1. 11. C.

e Vita longinqua, langes
Leben. Plaut. Mil.

f Longinquum amanti istuc,
h. e. diuturnum nimis & fasti-
dium. Plaut. Merc.

g Longinquum loqui, h. e.
longe loqui.

h Longinqui, qui longe
habitant. Cic. Marcell.

Longipes pedis, o. longos habens
pedes, langbeinigt. Plin. 30. 4.

Longiscq is, ere, longus fio. Non.

Longiter, Adv. idem ac longē.

Longitrosus, dicitur sicut dex-
trosus, sinisterus. Fest.

Longitudo inis, f. Länge / Fer-
ne / Weite / ut: Longitudo no-
tis. Cic. 7. Verr.

b Longitudo itineris. Cic.
Philipp.

c Longitudo in Gramma-
ticis est syllaba, cum producitur.

d Longitudo Geometria est
quantitas in longum tantum por-
recta, qualis est linea.

e Longitudo stelle, Astro-
nomis est ejus distantia à princi-
pio Arietis, numerata secundum
signorum seriem.

f Longitudo loci apud
Geographos est distantia à pri-
mo Meridiano, numerata in æ-
quatore ab Occidente in Orien-
tem. Theorica.

Longiturnitas atis, f. diuturni-
tas. Martin.

Longiturnus a um, diuturnus,
longē durans, idem.

Longiusculus a um, Dimin. à
longius, idem ac paulo lon-
gior, etwas länger / ut: Quod
epigramma in eum fecisset
tantummodo alternis versibus
longiusculis. Cic. pro Arch.

Lon-

Longa as, are, huius Compo-
sita tantum in usu sunt, ut:

Prolongare, elongare, &c.

Longobardi orum, Populi Cisal-
pina Gallia à Germanis oriun-
di. Hi relicto Oceano, ultimis

Germania oris, Albino duce
Italiam ingressi, brevi omnes
citerioris Gallia urbes cepere,
unde & Lombardia nomen

quasi Longobardia.

Longulē, Adverb. Dimin. à lon-
gē, ut: Hand longulē ex hoc

loco. Plaut. Rud.

Longulus e um, Dimin. etwas
fern oder lang / ut: Longulum
dachte / daß ich schreiben würde.

Longum, Adverb. idem quod
tempore longo, ut: Vale lon-
gum. Virg. 3. Eclag.

Longurio onis, o. longus, pro-
cerus, à pertica, quam longu-
rium vocant, similitudine,
est, Cicero habet, nullum tem-
pus mihi videtur longius, es dū-

Longurius ii, m. pertica longa,
ein lange Stange oder Heb-
baum / ein Stand-Baum im
Stall / ut: Hac directā mate-
riā injectā contexebantur ac

longuriis, cratibusq, conster-
nebantur. Cael. 4. Gall.

b In stabulis inter singu-
las à praepibus interjicere lon-
guriō oportet, qui eas discer-
nant, ne inter se pugnare possint.

Varr. de re rust. 2. c. 7.

Longus a um, idem est quod
porrectus, lang / ut: Longus
pedum quatuor, vier Schuch
lang. Colum.

b Longus, de tempore
sepissime dicitur, ut: Spacium

longius anno, länger als ein
Jahr. Lucret.

c Longum est dicere, es
viel zu lang zu sagen / pro

multa sunt dicenda, ut: Longum
est mihi dicere praesertim ad alia

Longum est numerare pra-

lia. Corn. 687.

d In his literis longior fui,
quam ut vellem, aut me putavi

fore, ich habe weitläufiger ge-
schrieben / als ich wolte / oder

In rebus apertissimis nimis
longum esse. Cic. 2. Fin. 27.

e Longius non faciam, ich
wils nicht länger machen.

f Pro nihil longius mihi
est, Cicero habet, nullum tem-
pus mihi videtur longius, es dū-
det mich keine Zeit länger / ut:
Nihil ei longius videbatur, quam
dum illud videret argumentum.
in Verr.

Nec mihi longius est quic-
quam, quam videre hominum
vultus. pro R. P.

g Longa syllaba, Gram-
maticis est, qua producitur.

Lopas lopadis, f. genus concha
marina. Plaut. Rud.

b Lopas, patella, patina,
Martin.

Loquacitas atis, f. stulta & inanis
copia loquendi. Cic.

b Loq-

b *Loqvacitas* multos habet errores, tacere autem tutum est, viel Reden hat viel Irrthumb / Schweigen aber ist sicher. Apollon.

Loqvaciter, Adverb. verwaschen / schwachhaftig / flatschicht. Cic. pro Mur.

Loqvacito as, are, multum loqui, viel plaudern / waschen oder schwagen, Hieron.

Loqvaculus a um, Dimin. à loqvax. Lucret.

Loqvax acis, o. verborosus, garrulus, schwägerisch / flatschhaftig / Plauderer / ut: Adolescentes loqvaces. Cic. in Parad.

b *Avis loqvax*. Ov. 3. Tr.

c *Loqvax epistola*, verborosa & longior. Cic. ad Att.

d *Fama loqvax*. Ov. 9. Met.

e *Lympha loqvaces*, das schmalen / ut: Veterano pessime rauschende Wasser. Hor. 3. Car.

f *Rana loqvaces*, die quare, & tibi ab istis inficere perirende Frösche. Virg. 3. Georg.

Loqvella a, f. sermo, eine Rede / bend machen / wolte mich übersprach / Worte / ut: Blandax, reden / ich solte es glauben / atque infracta loqvella. Lucr. 5. 47.

b *Verbosagaudet Venus loqvella*. Catul.

c *Suaves ex ore loqvella* einem Abwesenden übel reden. funder. Lucret. 1. 1. 8.

Loqvencia a, f. loqvacitas, ut: loqui, seine böse Sachen besprechen, viel Wort / wenig da-

hinden / groß Geschrey / we-

gig Wille. Salust.

b *Loqvencia*, sapius in

compositione usurpat, c. g. eloquentia, brevilloquentia.

Loqvitor ari, ari, Depon. garrire. Plaut. Bacch.

Loqvor eris, locutus sum, loqui est fari, reden / ut: Consumere tempus loqvendo, die Zeit mit Reden verreiben. Ovid,

5. Trist. Eleg. 14.

Loqi Græca lingua, Griechisch reden. Corn. 20.

b *Pro re sua loqi*, seine Nothdurft reden / ut: Sine pro re mea loqi. Rud. 4. 4. 82.

c *Pro aliis loqi*, für andere reden / ut: Ut pro aliis etiam loqvam, quod de me ipso sentio, pro Marcello IX.

d *Loqvitor paucula*, versuche dich nicht. Heave 4. 6. 2.

e *Loqi pessime*, sehr

schlecht, loqui, volebat Labeo me credendum, Labeo wolte mich glauben / ut: Blandax, reden / ich solte es glauben / atque infracta loqvella. Lucr. 5. 47.

b *Verbosagaudet Venus loqvella*. Catul.

c *Suaves ex ore loqvella* einem Abwesenden übel reden. funder. Lucret. 1. 1. 8.

Loqvencia a, f. loqvacitas, ut: loqui, seine böse Sachen besprechen, viel Wort / wenig da-

hinden / groß Geschrey / we-

gig Wille. Salust.

b *Loqvencia*, sapius in

i *Loqi ore duarum* & vi-

compositione usurpat, c. g. eloquentia, brevilloquentia.

Loqvitor ari, ari, Depon. garrire. Plaut. Bacch.

Loqvor eris, locutus sum, loqui est fari, reden / ut: Consumere tempus loqvendo, die Zeit mit Reden verreiben. Ovid,

5. Trist. Eleg. 14.

Loqi Græca lingua, Griechisch reden. Corn. 20.

b *Pro re sua loqi*, seine Nothdurft reden / ut: Sine pro re mea loqi. Rud. 4. 4. 82.

c *Pro aliis loqi*, für andere reden / ut: Ut pro aliis etiam loqvam, quod de me ipso sentio, pro Marcello IX.

gini gentium, zwey und zwanzig Sprachen reden.

Plin. de viris illustr.

k *Loqi* id est referre, testari, ut: Loqvuntur annales,

loqvuntur historia, pro dom. sua.

l *Loqvitur res ipsa*, i. e. apertissima est, sermone non eget ad Attic.

Lubet & lubido, vide libet.

Lora a, f. portionis genus, vinum secundarium, Lauer / Trester Wein. Varr.

b *Lora cerevisia*, Rosend / Scherpe.

Loramentum i, n. ligamentum, ein Riemen / Strick / ut: Cum

capita loramentorum intra projectum seu protectum, quod nodos abscondita reperire non possent, violentius oraculo rex

usus, gladio loramenta cadit. Justinus de nodo Gordio.

b *Loramentum*, pro ligamento ligneo. Hieron.

Lorarius ii, m. qui lorum fert, & eo cadit, licitor, tortor.

Gell. 10. c. 3.

Loratus a um, loris junctus. Virg.

Lorea a, f. idem ac lora, Cato 25. Rust.

Loreus a um, quod ex loris est, aus Riemen gemacht. Plin.

Lorica a, f. à loro, munimentum corporis, ein Panzer / ut: Loricaui genus mutare. Cornel. 324.

Lorica ferrea, ein eiserne Panzer. ibid.

b *Lorica* erant non tan-

tum coriacea & area ac ferrea, sed etiam linea. Linea lorica Alexandrum magnum indui solitum, credit Plutarchus in ejus vita. Martin.

c *Lorica ex cornibus rasis levigatis*, plumatum in speciem linteis indumentis innexa. Ammian. l. 17. idem.

d *Lorica* Metaphoricè & Synecdochicè est etiam ambitus, ut sepimentum muri, quod à lapsu tuetur & protegit in eo stantes, eine Brustwehr. idem.

e *Lorica* est corona testorum, quæ præcipitum prohibet, projectum seu protectum, quod nodos abscondita reperire non possent, violentius oraculo rex

usus, gladio loramenta cadit. Justinus de nodo Gordio.

b *Loramentum*, pro ligamento ligneo. Hieron.

Lorarius ii, m. qui lorum fert, & eo cadit, licitor, tortor.

Gell. 10. c. 3.

Loratus a um, loris junctus. Virg.

Lorea a, f. idem ac lora, Cato 25. Rust.

Loreus a um, quod ex loris est, aus Riemen gemacht. Plin.

Lorica a, f. à loro, munimentum corporis, ein Panzer / ut: Loricaui genus mutare. Cornel. 324.

Lorica ferrea, ein eiserne Panzer. ibid.

b *Lorica* erant non tan-

tum coriacea & area ac ferrea, sed etiam linea. Linea lorica Alexandrum magnum indui solitum, credit Plutarchus in ejus vita. Martin.

c *Lorica* ex cornibus rasis levigatis, plumatum in speciem linteis indumentis innexa. Ammian. l. 17. idem.

d *Lorica* Metaphoricè & Synecdochicè est etiam ambitus, ut sepimentum muri, quod à lapsu tuetur & protegit in eo stantes, eine Brustwehr. idem.

e *Lorica* est corona testorum, quæ præcipitum prohibet, projectum seu protectum, quod nodos abscondita reperire non possent, violentius oraculo rex

usus, gladio loramenta cadit. Justinus de nodo Gordio.

b *Loramentum*, pro ligamento ligneo. Hieron.

Lorarius ii, m. qui lorum fert, & eo cadit, licitor, tortor.

Gell. 10. c. 3.

Loratus a um, loris junctus. Virg.

Lorea a, f. idem ac lora, Cato 25. Rust.

Loreus a um, quod ex loris est, aus Riemen gemacht. Plin.

dimicationem pergit. Plin. 8. c. 24.
de ichneumone.

Loricula a, f. Dimin. parva
lorica.

Loripes loripedis, qui habet tora-
rium pedem, der einen Stelz-
Fuß / Dohlfuß / der einen
krummen Fuß / oder krumme
Fäße hat.

b Loripedem rectus deri-
deat aethiopem albus, Prov. (cui
respondet Germanicum: es sol-
lein / Esel den andern einen Sack-
träger heißen /) quod conde-
mit, quoties aliquis id aliis op-
probrat mali, cui sit ipse obno-
xius, aut aliena castigat vitia,
a quibus ipse non sit immunis;
perinde quasi claudus, claudos
claudicationis vitium per consu-
metiam obiciat. Erasmi.

Lorum i, n. vinculum seu funis
ex corio, ein Riemen.

b Lorum retinaculum ju-
mentorum, & habena, ein Zü-
gel / Zaum. Ovid.

c Lorum quodcumque liga-
mentum dici potest. Gell. 5. c. 14.

d Lorum, / corrigia, quod
noxii cadebantur, et ne Deutsche /
Geißel / Corwatsche / ut: Cadere
aliquem loris. Gell. 1. 1. c. ult.

e Lora; corrigia dicuntur,
quibus lecti & sella instruantur,
super quas tomenta vel culcitra
imponuntur. Martialis.

f Lorum vomitorium, quod
vomitus movetur. Scribon.

g Lora sumere ex ipso bove,

Prov. dicuntur, qui id, quod la-
dant quempiam, ab ipso, quod
ladunt, accipiunt. Erasmi.

h Cum cane simul & lo-
rum, Prov. quoties simul omnia
periciunt, ut nihil omnino sit reli-
quum, ac ne spes quidem recupe-
randi, quod perit. idem.

Lorus i, m. idem quod lorum.
Apul.

Lotio onis, f. idem quod lava-
tio seu balneum.

Lotiolentē, Adv. dictum vel-
ut lululentē. Nonius antiq.

Lotium ii, n. dicitur urina, a
diluentis corporibus, Neque /
Pisse / Harn / Brünne / ut. Lo-
tium retinete, valetudini per-
niciosum est, secretū reddere;
verecundū. Erasmi. de civ. mor.

Lotometra, λωτομήτρα; ge-
nus panis, quod fit ex loti sa-
da, ex cuius semine; simili mi-
lio, sunt panes in Aegypto a pa-
storibus maxime, aqua vel
lacte subacti. Plin. 22. c. 21.

Lotophagi, Populi in Africa
apud Syrios loti arbore villi-
tantes. Strab.

Lotor oris, m. a larvo; Wä-
scher. Plaut.

Lotus vel Lötus f. arboris no-
men, de qua Plinius 13. c. 17.
Zürgelbaum. Matthiol.

b Lotus etiam fructum lo-
ti arboris significat. Ovid.

c Lotus herba nomen; di-
citur & trifolium odoratum, seu

lotus sativa; Stebengezeit /
(quod

(quod septies in die odorem mu-
tare dicatur.) zahmer Stein-
Klee / Garten-Klee. Schröd.
Pancor.

d Lotus urbana, dicitur
& melilotus, Honig-Klee / Stein-
Klee / edler Klee.

e Lotus peculiaris. Matthiol.

f Lotum gustasti, Prov. de
iis dicebatur, qui diutius in pe-
reginis regionibus haberent, vel-
ut obliti reditus, die wenig nach
Haus gedenken, des Heimfom-
mens ganz vergessen. Erasmi.

Lotus & Lotis lotidis, &
Lotus, proprium nomen nymphae
Neptuni filia, quae Priapum
fugiens in arborem sui nomi-
nis versa fingitur. Ovid. 10.
Metam.

Lotrix icis, f. quae lavare solet,
eine Wäscherin.

Lotura a, f. idem ac lavatio.
Plin. 33. c. 7.

Loxias, λοξίας, Apollo dicitur,
quia in suis responsis λοξός,
i. e. obliquus & flexilogus
esse solet. Macrobius. Saturn. 17.
Lozonga, sunt idem ac morsu-
li. Schröd.

Lua a, f. dea quaedam apud ve-
teres fuit, a luendo expiando-
quae nomen sortita, quae prae-
rat lustrationibus & lustris.
Liv. Turneb.

Lubar, mons, in quo arca Noe
substitit. Martin.

Lubens is, o, libens, volens,

guttwillig / ut: Lubente me
facies, Plaut. Stich.

b Lubentes sunt malo mu-
liebri, i. e. delectat eos malum in-
ferre, sive nocere mulieri alicui.
Plaut. Cistell.

c Lubens pro lubenter.
Plaut. Amphitr.

Lubenter, Adv. lubenti ani-
mo, guttwilliglich / gern / ut:
Nam qui dormiunt libenter,
sine lucro & cum malo suo
quiescunt. Plaut. Rud.

b Omnes profecto liberi li-
bentius sumus, quam servimus.
Plaut. Capt.

Lubentia a, f. idem quod bi-
lartas, voluptas. Gell. Plaut.
Pers. ipsa lubentia lubentius,
i. e. lubentissime.

Lubet lubuit, Imperson. pro libet,
es beliebet mihi / es gelüstet
mich. Plaut.

Lubidinitas atis, f. pro lubidine.
Nonius.

Lubido inis, f. idem ac libido.
Plaut. Trinum.

Lubricē, Adv. inconstanter,
dubie, periculosē, schlipferich /
unbeständig / zweifelhaftig /
gefährlich. Cic. 2. Philipp.

Lubricitas atis, f. Schlipferig-
keit / Glätte. item Ungewiß-
heit / Unbeständigkeit.

Lubrico as, are, lubricum red-
dere, schlipferich machē. Juv.
Lubricum i, n. quod labitur,
dum teneri creditur, schlipffe-
rich /

rich / glatt / ut: *Lubricum itinerum*. Tacit.

b *Lubricum* differt à *labili*; *Labile* est, quod labitur, sicut fluvius; *Lubricum* vero non dicitur proprie, quod labitur; sed in quo quis labitur. Martin.

c *Lubricum* etatis, id est levitas, mobilitas, inconsiderata ratio, temeritas. l. 11. §. 4. ff. de minor.

d *Lubricum* lingua non facile ad poenam trahendum est. l. 7. §. ff. ad leg. Jul. Majest.

Lubricus a um; schlüpferig / glatt / ut: *Locus lubricus*, in quo nequeas insistere, nec ingredi, quales sunt herba perfusa sanguine. apud Virg. de Niso.

b *Lubricus* anguis, labilis, & qui facile effluit, si comprehendatur manibus. Virg. 5. Æ.

c Oculi dicti sunt *lubrici*, quia in lubrico quasi loco sunt positi, ut vix queant consistere. Valla lib. 4. Cic. 2. de nat. deor.

d *Lubrica* adolescentia, inquit Valla, est in qua qui sunt, velut in glacie facile labuntur.

e *Lubricus*, fallax, mobilis; ut: *Spes lubrica*, eine betriegliche Hoffnung. Stat. 1. Achil.

f *Lubricus* assensus, inconstans, non tutus, fragilis. Cic. 4. Acad.

Lucia a, f. ciuitas Tuscia, à qua *Lucenses* dicuntur, qui in ea

habitant, vel qui ea orti sunt. *Dicta à Lucimone* *Hetrusco* rum Rego. Strab. l. 5.

Lucania, vide *Bos f. Lucani*, *Populi inter Calabros & Apulos fuit*, & à *Samnitibus* orti, Duce *Lucio*. Plin. 3. c. 5. eorum Regio *Lucania*, quæ nunc principatus dicitur. In eadem *Pastum oppidum*, & *Ela* urbs; *Lucania* & *Betulia* metropolis.

Lucanica a, f. genus faroiminis carne suilla infarctum, à *Lucanis* populis primitum inventum, eine Bratwurst. Martialis. *Lucanus a um*, ad *Lucaniam* spectans, ut: *Aper Lucanus*, Horat.

b *Juga Lucana*. Sil. l. 8. *Lucanus i; m. Poeta egregius* *Cordubensis patriæ*, *Seneca* viri gravissimi, & *tragædiarum* scriptoris nepos.

Lucar, ut ait *Festus*, appellatur, as, quod ex *lucis* capiat. *Alui Lucar* erogationem dicunt, quæ in *lucis* fiebat, & *Lucaris* pecunia; quæ in *lucis* erat data.

Lucaria oram, n. pl. Fosta, quæ in *lucis* Romani colebant, quæ permagna erat, inter *Tiam* *Salariam* & *Tiberim*; pro eo quod victi à *Gallis* fugientes è *prælio*, ibi sese occultaverint. *Festus*.

Lucellum i, n. Dimin. parvum *lucrum*, ein Gewinnlein /

ein kleiner Gewinn. Cicero *Luceo* es, ere, splendere, lucem emittere, leuchten / scheinen. ut: *Lucere faciem alicui*, praeferre faciem lucem ferre, i. e. alicui præferre lumen, einen leuchten. Plaut. Casin.

b *Lucere crystallinum*, hell seyn / wie ein Crystall. Solin. 727. Vide plura in *lucescere*. c *Lucent officia alicujus*, Cic. ad Att.

Lucerius videtur *Lucetius*. *Lucerna a, f. est materia luminis* ne accensa, eine Leuchte; ut: *studiosi ad lucernam vigilantes* te magister quasi *lucerna* unius soleant elaborare, si quid accenso expretus (expers) linteo, rati ut velint excudere, es ist iust i. e. redit magister à patre di- scipuli tanquam *lucerna* expers uncto linteo, der Lehrer mit Oel bestrichen, Proverb. in eos, meister zeugt davon wie ein Leuchte ohne Docht. Bac- men inde sunt habitiores, quem- chid 3. 3. 42.

b *Lucerna* prosperitatem sumit olei neque, tamen sic unquam notat & successionem rerum se- licem, Job. 29. 3. Psal. 18. 29.

k *Sublata lucerna* nihil unde *lucerna* extinctio ingruen- tium adversitatum nota est. Job. des Nachts sind alle Rüsse c. 21. v. 17. Prov. 13. 9. c. 20. 20.

c *Lucerna* specialius regni felicitatem designat. 2. Sam. 21.

d *Lucerna* ardens & lib- tens vocatur *Johannes Baptista*, praco ille verbi divini eximius, & praeursor Christi, Joh. 5. 35. Inter ipsum autem & Christum veram illam mundi lucem discrimen evidens statuitur. Joh. 1. 8.

e *Lucerna* dicitur verbum *lucinum*. Psal. 119. 2. Petr. 1. Glass. Phil. sacr.

f *Lucernam* accendere pos- sis (cil. ira ira exarsit), ganz Feuerroth werden vor Zorn. Erasm.

g *Lucernam* adhibes in meridie, Proverb. i. e. non suo fa- cis tempore, aut explicas, quæ per se sunt clarissima. idem.

h *Lucernam* olet, Proverb. de re meditata, multoq; studio elucubrata; inde dict. m, quod ne accensa, eine Leuchte; ut: *studiosi ad lucernam vigilantes* te magister quasi *lucerna* unius soleant elaborare, si quid accenso expretus (expers) linteo, rati ut velint excudere, es ist iust i. e. redit magister à patre di- scipuli tanquam *lucerna* expers uncto linteo, der Lehrer mit Oel bestrichen, Proverb. in eos, meister zeugt davon wie ein Leuchte ohne Docht. Bac- men inde sunt habitiores, quem- chid 3. 3. 42.

i *Lucerna* pingvior & le- pers uncto linteo, der Lehrer mit Oel bestrichen, Proverb. in eos, meister zeugt davon wie ein Leuchte ohne Docht. Bac- men inde sunt habitiores, quem- chid 3. 3. 42.

admodum *lucerna* plurimum ab- sumit olei neque, tamen sic unquam notat & successionem rerum se- saginatio. idem.

k *Sublata lucerna* nihil unde *lucerna* extinctio ingruen- tium adversitatum nota est. Job. des Nachts sind alle Rüsse c. 21. v. 17. Prov. 13. 9. c. 20. 20.

schwarz. idem. *Lucernarium ii, n. tempus ve-* spertinum; quo accenditur *lucerna*. Martin.

Lucernarius ii, m. qui tenet lu- cernam, ein Leuchter / Sadel- träger.

Lucernarius a um, ad *lucernam* spectans. *Lucernula a, f. parva lucerna*, Minimum Luc-

Lucesco is, ere, vel lucere est
splendere, lucem emittere;
leuchten/lechte werden/ ut
Focis igne lucet. Tibul.

b Lucere pro discere, do-
ce dicimus, ut: Nondum legere
poteramus. Nam & lumina ad-
miseramus, nec satis lucebat;
cum autem luceret, &c. wir
konnten noch nicht lesen; denn
wir hatten Lichter herbey ge-
bracht/ und es war noch nicht
recht Tag/ als es aber Tag
ward/ 10. Att.

c Nondum lucebat, cum
Ameria scitum est, man hat es
zu Ameria gewußt/ ehe es Tag
worden. pro Sext. Rosc. XXXIII.

d Luceſcit, es taget/ ut:
Cum luceſceret, in Amanum a-
ſcendebam. Epist.

e Lucere est manifestum
ſpiritualis, & lucem ſapientie,
eſſe, ut: Res ipſa tot tam clari-
ſſimis argumentis ſignisq; lucet,
dieſe paterni ſavoris Dei nobis redun-
ſach iſt ſo klar am Tage. pro cit. Martin.
Milon. XX.

f Lucere luce aliena, dici-
tur Luna, quod à ſola lumen
mutuetur. Cic. in Sen.

g Lucere facem alicui, eſt
ante faciem alicuius ferre facem,
einem vorleuchten/ ut: Tateti
qui fuit ſpiritus ille, cum eſſet
bi puer es lautus, lucet ceterum.
Angelus lucis, qui nunc eſt An-
Cureul.

Lucetius, vulgò Lucerius, Ju-
piter dicebatur, quod eum lu-
cis cauſſam eſſe credebant. Fe-
ſtus. Martin.

Luci, adverb. i. e. die, ſive ma-
ne. Plaut.

Lucibilis e, c. quod per ſe lucet.
Serv. 6. Aen.

Lucide, Adv. ſclariſſimè/ hell/ ut:
Lucide breviterq; definire. Cic.

Luciditas alicuius, f. i. e. claritas.

Lucido as, are, lucidum reddere,
lechte machen.

Lucidus a um, clarum, perſpi-
cuum, hell/ leucht/ ut: Sidera
lucida, die hellen Sterne.

b Gemma lucida, ein
glänzendes Edelgeſtein. Ovid.

c Lucidus, planus, perſpi-
cuis, commodus, ut: Ordo lu-
cidus, eine ſeine Ordnung im

Reden. Horat.

Lucifer i, m. ſtella Veneris ante
Solem oriens, alias Phospho-
rus, der Morgenſtern. Theor.

b Lucifer etiam Chriſtum
notat Apoc. ultim. quia eſt lux

ſpiritualis, & lucem ſapientie,
juſtitie & ſalutis, nec non Solem
argumentis ſignisq; lucet, dieſe
paterni ſavoris Dei nobis redun-
ſach iſt ſo klar am Tage. pro cit. Martin.

c Lucifer ſeqviori ſenſu
Satanas dicitur, quo nomine au-
tur Luna, quod à ſola lumen
mutuetur. Cic. in Sen.

Lucifer etiam appellatio aded non no-
ſciuntur pro die.

Lucigena, Luce genitus. Calep.
Lucina, f. Juno Dea, partuum
praefes, à gentilibus culta, ſic
dicta ab eo, quod in lucem pro-
ducit, ita ut & partus & pa-
riens ſervetur. Vota enim e-
rant gemina: Per opem pro-
pter partum, ſerva me propter
parientem. Donatus in And.
Plinius l. 16. 44. à Luce quo-
dam Lucinam nominari dicit.

d Lucifer etiam notat Re-
gem Babylonicum, in quem Pro-
pheta Eſaias cap. 13. & 14. onus
ſcribit, h. e. concionem oneroſa poe-
na. Plaut.

c Lu-

e Lucifer nomen proprium,
in hiſtoria Eccleſiaſtica, ſuit Ca-
ralitanus Episcopus. Martin.

f Lucifer, idolum apud
Strabonem lib. 3. unde Luciferi

Luciferiani, à Luciferi Sirinia

Episcopo, qui contra Episcopos
Catholicos, qui in Conſtantis
perſecutione, perſula Arrianorum
conſentientes erant, & poſtea

correcti redire in Catholicam
delegerant, damanantes, ſive
quod crediderant, ſive quod
ſe credidiſſe ſimulaverant. Iſid.
l. 8. c. 5. Martin.

Luciferus a um, lucem ferens,
ut: Lucifera Diana. Valer. 7.
Argent.

b Luciferi quoque. Ov. Epist.

Lucifico as, are, idem quod
elucidare.

Lucifugus a um, qui fugit lu-
cem, der das Licht ſcheuet.
Cic. 1. fin.

b Lucifugos appellat Se-
neca, qui contra naturam nocte
vivunt pro die.

Lucigena, Luce genitus. Calep.

Lucina, f. Juno Dea, partuum
praefes, à gentilibus culta, ſic
dicta ab eo, quod in lucem pro-
ducit, ita ut & partus & pa-
riens ſervetur. Vota enim e-
rant gemina: Per opem pro-
pter partum, ſerva me propter
parientem. Donatus in And.
Plinius l. 16. 44. à Luce quo-
dam Lucinam nominari dicit.

b Lucis Lucina properatius
tempus eſt, die Vāeren werffen
ihre Jungen zu frühezeit. So-
lin. 348.

Lucinum, Cicindela lucerna,
quod dat lumen, das Docht
in dem Licht. Martin.

Lucinus a um, Oculos parvos
habens, Plin. 11. 37. quidam
legunt luſcinus; quidam Lu-
cinus.

Lucius i, m. Praenomen eſt ejus,
cui primū fuit ſ. dictus,
quia oriente luce natus. Feſt.
Lucius i, m. ſive lupus piſcis,
ein Hecht.

b Lucus & lupus diſſe-
runt: Euplus ſiquidem veterum
marinus piſcis eſt, figurāq; à
Lucio aliena.

Lucrativus a um, lucrum affe-
rens, ut Lucrativa cauſſa ap-
pellatur, ex qua accipientis
nihil obest; veluti donatio-
nis vel legati. l. 82. §. 4. diff.
de legat. 1.

b Lucrativa poſſeſſio, quā
ex lucrativa cauſſa nactus eſt:
l. 2. ff. ſi quis omiſſi cauſſa teſt.

Lucratus a um, vido Lucro.

Lucratus a um, vido Lucro.
Lucratus a um, f. nobilis Romanus;
Sp. Lucretius filia, quam Sex-
Tus Tarquinius, Tarquinius Super-
bi Romanorum Regis filius ſtu-
pavit. Quod ipſa cum patri
& virro Collatino indicaret,
gladio ſe occidit, fecitq; ut po-
pulus ſcelus ulciſceretur, & Re-
ges exigeret Liv. fin. U. C.

Ammmmm x Lu-

Lucretilis, mons est in Sabinis,
de quo Horat. 1. Carm. od. 17.

Lucretius ii, m. Poeta Latinus.

Terentio & Cicerone anti-
quior. Scripsit de natura re-
rum libros sex, qui extant.
Quintilianus scriptorem diffi-
cilem esse, & qui non faciat
ad phrasin, dixit. Perit furo-
re, propinato sibi ab uxore Lu-
cilla poculo amoris, pro quo
furorem hauserat. Faber.

Lucrifacio is, ere, est lucrum fa-
cere, Gewinnst machen / ut
Lucrifacere tritici modios cen-
tum, hundert Scheffel Wei-
zen gewinnen. 5. Verr.

b Lucrifacere injuriam,
est injuriam impunè committere,
& poenā non luere. Plin. 7. 39.

Lucrificabilis e, c. lucrum affe-
rens. Plaut. Pers. Antiquum.

Lucrificus a um, lucrum faciens.

Lucrifio is, fieri, gewonnen
werden / ut: Quid si ostendo,
in hac una emtione lucrifieri
tritici modios centum. Cic. 5.
Verr.

Lucrifuga a, qui lucrum fugit,
ut: Venus mihi hac bona dat,
cum hos huc adjicit lucrifu-
ga, damni sui cupidus. Plaut
supereff. Oldend.

Pseud.
Lucrinus i, & Avernus, uterq;
lacus in Bajano sinu est. Al
apportet, er weiß gewiß nicht/
Lucrinus populi Romani cura
piscosus factus, vectigalibus
operam pensantibus. Serv. 2. G.

Lucrinus a um, ad lucrum

spectans; ut: Aqua Lucrina.
Propert. 1.

Lacus Lucrinus. Horat.

Lucrio onis, lucriones dicti sunt,
qui undiq; lucrum aucupant,
Gewinnsüchtige / Gewinnbe-
gierige. Calepin.

Lucripeta a, faenorator, ein
Wucherer.

Lucror aris, ari, lucrum facere,
wuchern / Gewinnst suchen.
Cic. 7. Verr.

Lucrosus a um, plenum lucri,
gewinnreich / gewinnlich /
(Barb.) profitlich / ut: Neg. est
ulla vita fraus lucrosior. Plin.
1. 37. c. 12.

b Lucrosum, fructuosum,
guastuosum, utile. 1. 9. §. 2. ff. de
auctor. tut.

c Voluptas lucrosa. Ovid.
1. amor.

Lucrum i, n. idem quod qua-
stus; Gewinnst / refertur ad o-
mnia proveniente ex prosperi-
tate fortune, qualtacumq; sint,
quastus tamen comprehendit
solum lucrum proveniens ex
industria persona. Scot. voc. jur.

Lucrum id esse intelli-
gitur, quod omni damno deducto
superest. Oldend.

Na ille haud scis, hoc pau-
lum lucri, quantum ei damnum
apparet, er weiß gewiß nicht/
wie grossen Schaden ihm die-
ses kleine Gewinnstlein verur-
sacht. Heavt. 4. 4. 25.

Cui hominis dei sunt propi-

tii, lucrum ei profectò obijciunt, turpiter avidus, superq; eo facto
wem Gott wol wil / dem thut a filio admoneretur, quod è re
er unversehens gutes. Cur tam putida faceret lucrum, pau-
cul. 4. 2. 45.

Quid mihi lucri est te fal-
lare? was werde ich davon ha-
ben? wen ich dich betriege? was

ben? wen ich dich betriege? was
trägt mirs zu? etc. Phorm. 1. 2. u. Prov. (durch Eigennuz wird oft
b Necessè est facere sum-
tum, qui quaris lucrum, wer
Hafen. Köpff haben wil / muß
Hundes. Köpff dran setzen / wer
Kühe haben wil / muß auch
Mahe haben. Asin. 1. 3. 65.

c In lucris aliquid ponere, re. idem.
i. e. commodum existimare, ut:
Id ego in lucris pono, das achte ich
mir sehr gut. 1. 7. ep. 24.

d Lucro esse, dienlich und
nütz seyn. vide Objici.

e Deputare aliquid in lu-
cro, etwas für Gewinnst ach-
ten. Phorm. 2. 1. 16.

f Quamplurimum lucri
facere, grossen Gewinnst schaf-
fen. 1. 11. ep. 20.

g Lucri bonus odor est ex
re quolibet, Prov. (Germani. sic,
ein gestohlener Pfennig gilt
nicht weniger / als ein anderer.)
Faceta quidem, sed tamen pesti-
lens illa vox Vespasiani, qui cum
ex lotio vectigal faceret, homo

lo post collectam pecuniam, filii
naribus admovit, rogavitq; es-
lere? was werde ich davon ha-
ben? wen ich dich betriege? was

ben? wen ich dich betriege? was
trägt mirs zu? etc. Phorm. 1. 2. u. Prov. (durch Eigennuz wird oft
b Necessè est facere sum-
tum, qui quaris lucrum, wer
Hafen. Köpff haben wil / muß
Hundes. Köpff dran setzen / wer
Kühe haben wil / muß auch
Mahe haben. Asin. 1. 3. 65.

c In lucris aliquid ponere, re. idem.
i. e. commodum existimare, ut:
Id ego in lucris pono, das achte ich
mir sehr gut. 1. 7. ep. 24.

d Lucro esse, dienlich und
nütz seyn. vide Objici.

e Deputare aliquid in lu-
cro, etwas für Gewinnst ach-
ten. Phorm. 2. 1. 16.

f Quamplurimum lucri
facere, grossen Gewinnst schaf-
fen. 1. 11. ep. 20.

g Lucri bonus odor est ex
re quolibet, Prov. (Germani. sic,
ein gestohlener Pfennig gilt
nicht weniger / als ein anderer.)
Faceta quidem, sed tamen pesti-
lens illa vox Vespasiani, qui cum
ex lotio vectigal faceret, homo

h Lucrum capere à subeun-
te navi, Prov. admonet, cele-
ritatem ad quæstum plurimum
valere; & in negotiatorem il-
lud imprimis competere, ut
ἀπὸ τοῦ, i. e. somnus abesto. idem.

k Lucrum malum aequale
dispendio, Prov. unrecht Gut ge-
denket nicht; wie gewonnen / so
gerronnen. idem.

l Lucrum undecumq; ca-
ptant, Proverb. in advocatos, in
calumniatores, in hospites ini-
quos, &c. qui captant undecun-
que, si quis in casses, quem pos-
sint expilare, incidunt, wo Jedern
sind / pflegen sie zu rupffen / wo
ihnen Schafe unter die Hände
kommen / scheeren sie solche. id.

m Lucra 2, f. vel
Luctamen ini, n. &
Luctatio onis, f. pugna, ut cum
duo se mutuo apprehendentes
in terram nituntur affigere,
Mmmmm 3 Kämpf

Kämpfung / Ringung / ut:
Sine adversario nulla lucta-
tio est. Cic. de Far.

b Miserum luctamen Va-
ler. 2. Argon.

Luctator oris, m. qui lucta cum
altero contendit, ein Kämpf-
fer/Ringer. Plaut. Pleud.

Luctatus us, m. idem ac lucta-
tio. Plin. 32. c. 2.

Luctifer a um, qui luctum as-
fert, das Klagen und Trau-
ren bringt oder bedeutet / ut:

Hic vultur, illic luctifer bubo
gemit. Senec. Herc.

Luctificabilis e, quod luctu as-
fectum est. Pers. Sat. 1.

Luctificus a um, quod luctum
inducit, das Trauren verur-
sacht / oder nach sich zieht /
ut: Clades luctifica nostro in-
fixa est corpori. Aeschin.

b Luctificus Titan. Lucan. 7.

Luctifonus a um, luctum sonitu
pra se ferens, ut: Luctifonus
mugilus, ein jämmerlich/und
kläglich Heulen. Ovid. 1. Met.

Luctitor aris, ari, vel
Luctito as, are. Freqv. Priscian.

Lucto as, are, apud antiquos,
ringen / ut: Viri a validis
viribus luctant. Enn. 1. 9.

b Dicit, se illi annulum
sefe, dum luctat, detraxisse. Ter.
Hecyr.

Luctor aris, ari, proprie dicen-
tur, qui se invicem comple-
tentes, alter alterum in ter-
ram deicere nituntur, ringen,

kämpfen / ut: Luctantur in-
ter sese. Plin. 17. c. 12.

b Luctari cum aliquare,
sich mächtig mit einem Dinge
quälen. Curt. 132.

c Luctari non tantum cum
ardor: & siccitate regionis, sed
etiam cum tenacissimo sabulo,
nicht allein wegen grosser Hie-
ze und Dürre des Landes / son-
dern auch wegen der Menge des
Sandes nicht fortkommen könn-
en. idem 544.

d Morti luctare, i. e. cum
cum morte, mit dem Tode rin-
gen. Sil. 10.

Luctuosus, Adverb. voss Trau-
rens/kläglich.

Luctuosus a um, luctu plenum,
lugendum, voss Leids und
Traurens / jämmerlich / ut:
Luctuosum bellum, luctuosa
victoria. Sallust.

b Luctuosum, quod affert
luctum. Cic.

c Nox desera, neq; opti-
mi atq; unici fratris miseris ad
luctuosas preces. Cic. Att.

Luctus us, m. est dolor exterior,
qui proditur vultu atq; aspe-
ctu, das Trauren / ut: Inlu-
ctu & sgvalore esse, in gross-
sem Trauren seyn/Klag-Klein-
der anhaben. 1. 5. 1.

b Luctum alicui afferre,
einem Trauren verursachen / ut:
Lepidus attulit non tam ipsius in-
teritus Reipubl. luctum, quam
caterorum. III. Catil. X.

c Esse

c Esse in maximis luctibus,
in höchsten Trauten schweben.
3. Offic.

d Non luctu, sed remedio
opus est in malis, um Unlust
hilft kein Heule und Schreien,
sondern man muß auf Mittel
und Wege denken / wie man
bey Ubel abhelfen möge.

e Vocare in luctum, h. e.
dolorem ac maiorem excitare.

f Luctus lucti, apud anti-
quos declinabatur. Aetius.

Lucubratiōnis, f. vigilia &
opus, quod sit lucubrando,
das Sitzen und Arbeiten bey
Nacht / ut: Ad lucubrationem

aliquid conficere. Colum.

Lucubratiuncula a, f. vel

Lucubratoria lecticula (in qua
lucubrare solit' est Augustus,)
ein Studier- oder Schreib-
Bettlein. Sveton.

Lucubro as, are, aliquid nocte
ad lucernam componere, des
Nachts bey Licht arbeiten /
spinnen/schreiben/studieren/
ut: Sed nocte serā deditam la-
na inter lucubrantēs ancillas
in medio adium sedentem in-
veniunt. Liv. 1. U. C. de Lu-
cretia.

b Accipies igitur hoc par-
vum opusculum, lucubratum his
jam contractioribus noctibus, nini-
an diß kleine Büchlein / so ich
bey nächtllicher Weile/bey Nacht
oder in kurzen Nächten verfer-
tiget. Cic. in Parad.

c Lucubrata nox, quam
lucubrando transeginus. Mar-
tial.

d Non luctu, sed remedio
opus est in malis, um Unlust
hilft kein Heule und Schreien,
sondern man muß auf Mittel
und Wege denken / wie man
bey Ubel abhelfen möge.

e Vocare in luctum, h. e.
dolorem ac maiorem excitare.

f Luctus lucti, apud anti-
quos declinabatur. Aetius.

Lucubratiōnis, f. vigilia &
opus, quod sit lucubrando,
das Sitzen und Arbeiten bey
Nacht / ut: Ad lucubrationem

aliquid conficere. Colum.

Lucubratiuncula a, f. vel

Lucubratoria lecticula (in qua
lucubrare solit' est Augustus,)
ein Studier- oder Schreib-
Bettlein. Sveton.

Lucubro as, are, aliquid nocte
ad lucernam componere, des
Nachts bey Licht arbeiten /
spinnen/schreiben/studieren/
ut: Sed nocte serā deditam la-
na inter lucubrantēs ancillas
in medio adium sedentem in-
veniunt. Liv. 1. U. C. de Lu-
cretia.

b Accipies igitur hoc par-
vum opusculum, lucubratum his
jam contractioribus noctibus, nini-
an diß kleine Büchlein / so ich
bey nächtllicher Weile/bey Nacht
oder in kurzen Nächten verfer-
tiget. Cic. in Parad.

c Lucubrata nox, quam
lucubrando transeginus. Mar-
tial.

d Non luctu, sed remedio
opus est in malis, um Unlust
hilft kein Heule und Schreien,
sondern man muß auf Mittel
und Wege denken / wie man
bey Ubel abhelfen möge.

e Vocare in luctum, h. e.
dolorem ac maiorem excitare.

f Luctus lucti, apud anti-
quos declinabatur. Aetius.

Lucubratiōnis, f. vigilia &
opus, quod sit lucubrando,
das Sitzen und Arbeiten bey
Nacht / ut: Ad lucubrationem

aliquid conficere. Colum.

Lucubratiuncula a, f. vel

Lucubratoria lecticula (in qua
lucubrare solit' est Augustus,)
ein Studier- oder Schreib-
Bettlein. Sveton.

Lucubro as, are, aliquid nocte
ad lucernam componere, des
Nachts bey Licht arbeiten /
spinnen/schreiben/studieren/
ut: Sed nocte serā deditam la-
na inter lucubrantēs ancillas
in medio adium sedentem in-
veniunt. Liv. 1. U. C. de Lu-
cretia.

leo maymori dedit, admodum
delectatus illo, primusq; Ro-
mam introxit. Plin. 36. c. 6.

Lucumo onis, m. proprium no-
men viri, a quo Lucumones
appellati. Varro, dimicantem
Romulum contra T. Tatium a
Lucumonibus, i. e. Tusciis, au-
xilia petisse.

b **Lucumo**, pro stulto &
furioso, ut: Lucumones quidam
homines ob insaniam dicti, quod
loca, ad qua venissent, infesta fa-
cerent. Festus.

Lucus lucuntis, unde Dimin.
Lucunculus i, utrumq; edulii
genus quoddam veteribus us-
satum, siue potius panificii sci-
ti genus. Nonius Apul.

Lucuntere genus operis pistorii,
re, verspotten. Ep. 5. 1.
Fest. ibi Scaliger: Lege lu-
cunter, quod Graecum est λυ-
αυη, ab aspersione farinae,
albam placentiam notat. Mart.

Lucus i, m. dicitur nemus arbo-
ribus densum, ein finsterer
Wald/ut: Nulli certa domus,
lucis habitamus opacis. 6, Ae-
neid. 135.

b **Lucus** pro delubro lo-
coq; sacro & inviolabili, ut: ne
tua fidei concredidi aurum, in-
bebis, omnia ludibundus per-
furo luco & fano modo est sum-
tum. Ich habe dir das Geld ver-
traut / es ligt bey dir in guter
Verwahrung. Aug. 4, 2, 8.

c **Lucus**, siquar religiosa, &
alicui diuo consecrata, quas fer-
vo temerare nefas habebatur, ein

Hann/geheiliger Wald/Wal-
fahrt. Holz/ut: Pios errare per
lucos. Horat. 3. Carm.

Lucuus, cibi genus. Nonius.
Ludi orum, vide Ludus.

Ludia a, f. mulier, artis ludi-
cras exercens, aut uxor vel a-
mica ludii. Juven.

Ludibriosus a um, ludibrio ple-
nus. Eirmic.

Ludibrium ii, n. est res vana
& deridenda, eine Sache die
spottens werth / ut: Haberi
ludibrio, verspottet werden.
Hec. 4. 1, 11.

b **Ludibrio** esse alicui, est
falli & derideri ab aliquo, Cic.
ad Brut.

c **Ludibrio** aliquem ludi-
re, verspotten. Ep. 5. 1.

d **Ludibria** sunt omni sup-
plicio graviora, Spott, ändet
ärger als der Tod. Curt. 37.

Ludibundus a um, idem quod
ludens, spielend / ut: Ad Hy-
druntem ludibundi perveni-
mus. Epist.

b **Ludibundus** facio, scire
dicitur pro ludendo efficio, ich

thue es spielend / es ist mir lei-
de Mühe / ut: Si Vultejum ha-
bitas, Wenn du den Vultejum
habe, bey dir haben wirst / kansu al-
les spielend verrichten / wird es
dir keine Mühe seyn. in Verr.

Ludicer vel **Ludicrus** a um, lu-
sorius, jocularius, levis, Ruch-
weilich / possirlich / lächerlich /
ut:

ut: Res ludicra. Horat. 2. ep.
b **Autem ludicram** facere.
Plaut. Aul.

c **Certamen ludicrum**. Se-
acc. Agam.

d **Ludicra tibia**, quibus
luditur. Plin. 16. c. 36.

Ludicre vel **Ludicro**, Adverb.
zum Possen / für die lange
Weil. Solin. 11. Apul.

Ludicrum i, n. non modo ludos
bistrionicos & scenicos signi-
ficat, sed quocumq; opus luso-
rii, & jocularis, allerley
Ruchweil / Schimpff- oder
Laffen. Spiel / leichtfertig-
keit. Liv.

Ludificabilis e, c. spöttisch /
schimpfflich / ut: Ludificabi-
les ludi. Plaut. Cassio.

Ludificatio oris, f. deceptio, de-
risio, Verspottung / Bee-
schimpffung / Betriegung.
Cic. pro Sest.

b **Ludificatio**, pro frivo-
la dilutione. l. 6. C. de pact. inter t. q;
empt. & vend.

Ludicator oris, m. qui ludifi-
catur. Plaut.

Ludificatus a um, ut: Ludifi-
catus est patrem aurum, h. e.
per fallaciam aurum abstulit,
er hat ihn umbs Geld be-
trogen oder gebracht. Plaut.
Bacchid.

b **Ludificatus** Passivè, ut:
Ludificati incerto pralio. Salust.
Jugurth.

Ludifex oris, ori, est ludos fa-

cere, ut: Me hoc aetatis ludi-
ficavi! imò adeo sic ludos fa-
ctum, cano capite atq; alba
barba! sol ich in einem sol-
chen Alter mich so verspot-
ten lassen? Bacchid. 5. 1. 14.

b **Quid vos malum!** er-
ro me sic ludificamini. inepti,
vestra puerili sententiâ, was
den hender! treibt ihr unge-
schickte Narren viel das Ge-
spött mit mir / mit diesen euren
Kinderpossen. Phorm. 5. c. 55.

Ludimagister i, m. vel
Ludimoderator oris, m. qui pra-
est ludo literario, ein Schula-
meister.

Ludio onis, m. vel
Ludius ii, m. bistrion, ein Gault-
ler / Possenreisser / Sprin-
ger. Cic.

b **Ludii**, inquit Diony-
sius Halicarnassensis, adolescen-
tes erant, tuniculas induci inf-
gnes, galeati, & ensiferi, pelta-
theatralibus pompis in versum
incedebant, ipsius velut pompa
duces Saliis similes: Ludii vero
ex eo vocati, quod a Lydis id ge-
nus ludicri inventum videretur.

Ludo is, lusi, lusum, ludere, est
jocari, spielen / ut: Cum vero
deos nihil agere, nihil curare
confirmat, membrisq; huma-
nis esse praeditos, sed eorum mem-
brorum usum nullum habere,
ludere videtur. Cic. 3. de
Natura deorum.

Pecus omne ludit campo.
Horat. 3. Carm. Od. 18, 2.

b *Ludere ludum, etn Sp. el*
spielen / sich eines Stückleins
befleißigen / ut: — *Et quia con*
similam luserat, Jam olim ille
tiam humani generis, quod sim
ludum, impendio magis animus
me dilexit, & Patri reconcilia
gaudebat mihi Eun. 3, 5, 38.

c *Ludere par impar, gerad*
ungerad spielen. Horat. 2. Sermon.
Sat. 3, 50.

d *Ludere alea & aleam,*
auff dem Bret spielen. Suet. in
August.

e *Ludere pila, des Pass*
spielen. 5. Tuscul.

f *Ludere operam in re a-*
liqua, est perdere, frustra labo
rare, vergeblich arbeiten. Phor.
2, 2, 18 Pseud.

g *Ludere est irridere, spot*
ten / ut: *Hic ille est, non te cre*
das, Davum ludere, er ist der je
nige / denke nicht / daß Davus
deiner spotte. Andr. 4, 4, 48.

h *Ludere est decipere, ut:*
— *Vanâ spe lusi amantem. 1. Æ*
neid 72.

i *Ludere aliquem dolis, est*
dolo circumvenire, einen hin
tergehen. Eun. 2, 3, 94.

k *Ludere aliquem falsis*
imaginibus, einen fürchten ma
chen / popanzgen. 1. Æn. 83.

l *Ludere est versus scribe*
re, ut: Carmina qd lusi pasto
rum. 4. Georg. in fine.

m *Ludero est canere, auff*
sp. elen / ut: Optime ludere à ma
stra didicerat. Gell.

a *Ludens coram eo, Deo*
Patre suo, omni tempore, & lu
dens in Orbe terrarum. Prov. 8.

30. Senſus est, *doç* eternum le-
citiam esse Deo Patri, & lati-
simam luserat, Jam olim ille tiam humani generis, quod sim-
ludum, impendio magis animus me dilexit, & Patri reconcilia-
tum replet oleo letitia.

o *Ludere in quibus cœli.*
Baruch. 3, 17. *est venationibus*
indulgere, vel divinationem per

p *Ludentes stellas dicuntur,*
quia in orbem moventur, tan-
quam choreas ducentes. idem.

q *Ludere catenis est, lusu*
quodam catenatim conserere sese,
& implicare, catenasque imi
tari, quod in chorea fiebat. Tur-
neb. 27. c. 14.

r *Ludus i, m. idem quod lusu*
ein Spiel / ut: Ludum jocum-
que dices fuisse aliorum, pra-
ut hujus rabies quæ dabit, du
solst sagen / mit jenem sey es
nur Kinder-Spiel gewesen /
gegen dem / was dessen Un-
sinnigkeit anrichtet. Jener
ist gegen diesem Unsinnigen
für nichts zu acht. Eun. 2, 3, 8.

b *Ludus est recreatio, ut:*
Datur concessu omnium aliquis
ludus adolescentie, jederman hält
dafür / man müsse der Jugend
auch eine Lust lassen. pro M.
Cæl. XIV.

c *Ludos aliquem facere,*
einen verspotzen / sein Spiel an
einem haben / ut: Video ego, te
non didicerat. Gell.

me arbitrari ratione idoneum, quem senectâ atate ludos facias, hand merito meo. Aulul. 2, 2, 74.

d *Ludus idem quod lo-*
cetur, eine Schule / ut: Non o-
mnis atas ludo convenit, es die-
net nicht ein jedes Alter zur
Schul. Bacchid. 1, 2, 21.

e *Atticus cum eo, quem pue-*
rum in ludo cognoverat, aded
conjunctæ vixit, ut ad extremam
etatem amicitia eorum creverit.
Corn. 786.

f *Ludorum species, qui-*
bus veteres Romani usi sunt, vid.
apud Alex. Neapol. Genial. dier.
3. c. 21. & l. 5. c. 8.

g *Ludus dicitur calculus*
humanus. Schröd.

h *Luella a, f. parva lues. Isid.*

i *Luella a, f. idem quod expiatio,*
à luendo, i. e. solvendo pæ-
nam. Lucret.

j *Luesis, f. eine Seuche / differt à*
peste, quo genus & species.
Nam, cum in urbe aut agro
febris, aliudve genus morbi,
sive sola pecora, sive utrosq;
corripit, lues dicitur; Inter-
dum etiam si arbores & sata:
Pestis verò, aut citò occidit,
aut citò abit ab eo, quem in-
vast. Nonnumquam tamen
pro lue ponitur: atq; ad animi
vitium sæpè transfertur. Vall.
Demissa cælo lues. Stat.
11. Theb.

k *Luesis, f. eine Seuche / differt à*
peste, quo genus & species.
Nam, cum in urbe aut agro
febris, aliudve genus morbi,
sive sola pecora, sive utrosq;
corripit, lues dicitur; Inter-
dum etiam si arbores & sata:
Pestis verò, aut citò occidit,
aut citò abit ab eo, quem in-
vast. Nonnumquam tamen
pro lue ponitur: atq; ad animi
vitium sæpè transfertur. Vall.
Demissa cælo lues. Stat.
11. Theb.

l *Luesis, f. eine Seuche / differt à*
peste, quo genus & species.
Nam, cum in urbe aut agro
febris, aliudve genus morbi,
sive sola pecora, sive utrosq;
corripit, lues dicitur; Inter-
dum etiam si arbores & sata:
Pestis verò, aut citò occidit,
aut citò abit ab eo, quem in-
vast. Nonnumquam tamen
pro lue ponitur: atq; ad animi
vitium sæpè transfertur. Vall.
Demissa cælo lues. Stat.
11. Theb.

m *Luesis, f. eine Seuche / differt à*
peste, quo genus & species.
Nam, cum in urbe aut agro
febris, aliudve genus morbi,
sive sola pecora, sive utrosq;
corripit, lues dicitur; Inter-
dum etiam si arbores & sata:
Pestis verò, aut citò occidit,
aut citò abit ab eo, quem in-
vast. Nonnumquam tamen
pro lue ponitur: atq; ad animi
vitium sæpè transfertur. Vall.
Demissa cælo lues. Stat.
11. Theb.

n *Luesis, f. eine Seuche / differt à*
peste, quo genus & species.
Nam, cum in urbe aut agro
febris, aliudve genus morbi,
sive sola pecora, sive utrosq;
corripit, lues dicitur; Inter-
dum etiam si arbores & sata:
Pestis verò, aut citò occidit,
aut citò abit ab eo, quem in-
vast. Nonnumquam tamen
pro lue ponitur: atq; ad animi
vitium sæpè transfertur. Vall.
Demissa cælo lues. Stat.
11. Theb.

o *Luesis, f. eine Seuche / differt à*
peste, quo genus & species.
Nam, cum in urbe aut agro
febris, aliudve genus morbi,
sive sola pecora, sive utrosq;
corripit, lues dicitur; Inter-
dum etiam si arbores & sata:
Pestis verò, aut citò occidit,
aut citò abit ab eo, quem in-
vast. Nonnumquam tamen
pro lue ponitur: atq; ad animi
vitium sæpè transfertur. Vall.
Demissa cælo lues. Stat.
11. Theb.

ferro. Senec. Med. 4, 1. Luem vo-
cat Medeam.

c *Lues Venerea, dicitur*
& morbus Gallicus, Italicus,
Neapolitanus, Hispanicus, Indi-
cus, Syphilus, Pudendagra, Va-
riola magna, &c. die Frankose.

d *Lugeo es, luxi, luctum, ere, est*
in luctu esse, trauern / ut: Lu-
gère matres lilia, die Trojaner-
ische Weiber stelleren sich trau-
rig. Horat.

e *Lugere aliquem, umb*
etwas trauern / ut: Neq; verò
nunc consilium tuum reprehem-
do, sed fortunam Reipubl. lugeo,
ich schelte deinen Vorschlag
nicht / aber umb des gemeinen
Regiments übeln Zustand bin
ich traurig. 1. 8. Ep. 15. Att.

f *Lugere aliorum victo-*
riam, wegen anderer Leute Sieg
in Trauern gerathen. Lib. 4, 5.
d Lugere se suosq; lib. 1, 3.

g *Lugere se suosq; lib. 1, 3.*
Qv. Fr. Curt. 648.

h *Lugescere is, ere. idem.*
Lugubre & Lugubriter, Adv.
jämmerlich / kläglich. Plaut.
Cistell.

i *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

j *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

k *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

l *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

m *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

n *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

o *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

p *Lugubris a, c. quod ad luctum*
pertinet, zum Leid oder Trau-
ren gehörig / ut: Lugubris or-
natus. Cic. 3. Verr.

Trauer. Kleider. Senec. de Con-
sol. ad Martiam.

Lutjo onis, f. est, cum solvitur
rursus pecunia ab illo, qui al-
terius pecunia ab hostibus re-
demus, est. l. 1. §. 4. ff. de
suis & legitim. hered.

Luma a, f. Genus spina, ut ait
Perottus ex Hermolao, quae
in pratis nascitur, & locis uli-
ginosis: Sic dicta, quod agri-
cola eam de terra lunt, i. e.
solvunt. hinc:

Lumeta, loca lumis plena.

Lumariae, falces, quibus lume-
ta purgantur, h. e. secantur.
Varr. de lingv. Lat.

Lumbago inis, f. vitium & de-
bilitas lumborum. Festus.

Lumbarda, bombardas. Martin.

Lumbare is, n. subligar, quod
lumbis religetur, vel quod
in lumbis hareat. Martin.

Lumbifragium ii, n. ictus, quo
lumbi franguntur. Plaut. Am.

Lumbo onis, cingulum lumba-
torum, circa lumbos. Isid.

Lumbricalis e, c. ut: Musculi
lumbricales digitorum. Vesl.

Lumbricosus a um, lumbricus
abundans.

Lumbricus i, m. de horicitatebris clarissimum lumen praeuli-
quidam dictum putant. Lum-
brici terreni, Melles, Para-
celso, Regenwürme / Erd-
Wurm / Pyren. Schröd.

Lumbrici live vermes in-
resinorum. Spulwärme / qui in a
antefinis hominis aut aliorum a-

animalium generantur. Columel.
c **Lumbrici** etiam dice-

bantur, qui ex imis sordibus ad
summas dignitates erant eve-
cti: gemina ratione terra filii. Taub-
man. in Plaut. Aulul.

Lumbulus i, m. Dimin. a lumbus.
Plin. 28. c. 11.

Lumbus i, m. Lumbi dicuntur
partes ea, quae inter extremas
costas & os sacrum sunt sita,
die tendens / ut: Lumborum do-
lor. Plin. 20. c. 2.

b **Dolare lumbos** alicuius
fuste, einen abbraucln. Horat.
i. Sat.

c **Lumbi pro robore ipso**,
Esa. 45. v. 1. & lumbos Regum
dissolvam.

d **Lumbos discingere**, seu
dissolvere dicitur, cum inermes
& imbelles efficiuntur homines.
Esa. 45. v. 1. Glaff. Phil. sacr.

Lumen inis, n. est lux quasiter-
tia, a radiis promanans,
liecht / us: Terra spoliatur lu-
mine. Lucret.

Inferre lumen, ein Liecht
bringen. Curt. 1949.

b **Lumen pro candela do-**
ce dicitur, ut: Vos mihi in tene-
bris clarissimum lumen praeuli-
stis, ihr habt mir im Finstern
mit einem hellen Liecht farge-
leuchtet. pro Syll.

c **Noctulumine apposto ex-**

b **Lumbrici** live vermes in-
resinorum. Spulwärme / qui in a
antefinis hominis aut aliorum a-
auffgestecktem Liecht erwacht /
wird

Legung bedürffen. l. 7. 20.
wird sie des Knabens gewar.
Ded.

d **Qui lumen de suo lu-**
mine accendit, facit, ut nihilo-
minus ipsi luceat, cum illi ac-
cenderit, wer einem ein Liecht de Amic.

von dem seinen anzündet / der
macht / daß es ihm nichts desto
weniger auch leuchtet / ob er
gleich jenem angezündet. Off.

e **Lumina pro oculis**, u-
surpat Cicero, ut: Democritus
lucio lumina, ut tum erant, im
luminibus amissis alba & atrarecepit.
de Orat.

Lata lumina, breite Gen-
discernere non poterat, als De-
moerius seines Gesichtes oberster.
l. 2. 3. Att.

Oculos, das Liecht verbauen /
tercheiden / wußte er zwischen
weiß und schwarz keinen Un-
terscheid. Tuseul.

Lumina oculorum amitte-
re sine ullo morbo. Corn. 631.

f **Lumen dicitur pro viro**
clarissimo, & insigni, ein fürneh-
mer / trefflicher / nützlicher Mann /
ut: Delegit de florentissimis ordi-
nibus ipsa lumina, aus den be-
sten Leuten hat er die fürnemste
außerlesen. pro Mil. VII.

Clarissimis viris interfe-
lis lumina civitatis extincta
sunt. III. Catil. X.

g **Lumina dicuntur sol &**
luna, ut: Clarissima mundi lu-
mina, die helleuchtende Welt-
liechter. i. Georg 2.

h **Lumen pro expositione**,
eine Erklärung / ut: Doctorem
lumen desiderato, einer Auf-
klärung bedürffen.

Lumen, Nominibus viri
additum superlativam si-
gnificationem reddit, ut: Lumen
probitatis, est maxima probitas.

Lumen virtutis. l. 12. 5.
k **Lumen** etiam notat il-
luminem partem, quae lux huius-
modi fenestram / ut: Buculejus

Lumina pro oculis, u-
surpat Cicero, ut: Democritus
lucio lumina, ut tum erant, im
luminibus amissis alba & atrarecepit.
de Orat.

Lata lumina, breite Gen-
discernere non poterat, als De-
moerius seines Gesichtes oberster.
l. 2. 3. Att.

Luminibus officere apud
Metaph. dicitur is, qui gloriam
alterius obscurat.

m **Lumen soli mutua**,
Proverb. cum docemus doctissi-
mum, monemus vehementer pro-

n **Lumina** praefere mentis
alicuius dicitur Deus, id signifi-
cat, quod vulgo inspirare ali-
quem dicimus. Cic.

o **Lumina in pictura**, um-
bra & alia. Plin. 35. c. 5.

p **Lumina orationis** sunt
sententia praecipua, quae in claus-
ulis ponuntur; translatum vo-
cabulum a pictura, Graeci vo-

q **Lumen** Physicis est qua-
litas tertia, cum a prima (luce)

zum secunda (radio lucis) emanans, non in lineas rectas diffusa, sed in latum effusa. Physic. Marg.

Luminare is, n. ipsum lumen, aut id, quod claritatem splendoremque ex se diffundit. Hieronymus. nym. in Gen.

b Luminaria pro viris eximius. Cic. 2. Philip.

Lumino as, are, idem quod illuminare. Bud.

Luminosus a um, significat clarum. Non.

Luna a, f. est Planeta infimus, ferent. idem.

noctem mutuatitio lumine illustrans, der Mond/ ut: Lustratur ecclesia pulcritudine. Canina deficiens primum nitorem. Cic. 6. 9. Glass. Phil. sacr.

sideris sui condidit: Deinde sanguinis colore suffuso, lunam argenti ed, quod in Macrocosmen omne fadavit; es hat sich eine grosse Mond- Finsternis begeben. Curt. 612.

Luna crescens, der zunehmende Mond.

b Luna maxime similis, wie der Mond gestalt. Curt. 1191.

c Ad Luna motum variant animalia corpus, nach dem der Mond ab- oder zunimmt/ befinden solches die Thier in ihren Leibern. Manil.

d Silens Luna, i. e. non lucens, der neue Mond. Plin. l. 16. c. 39.

e De Luna quantitate, seu motu, &c. vid. Theoric. Margar. Hevelii Selenographia.

f Luna radius non matur-

rescit botrus, Prov. differens, quia Luna quia radios imbecilliores projicit, quam Sol, exciter humores, concoquere non possit.

g In tuum ipsius malum luna deducis, Proverb (Mulieres malefica incantamentis quibusdam lunam in terram detrahere credebantur antiquitus.)

dicebatur de iis, qui suis ipsorum artibus sibi malum accer-

h Luna in sacris comparatur ecclesia pulcritudine. Canina deficiens primum nitorem. Cic. 6. 9. Glass. Phil. sacr.

i Luna Chymicis dicitur argentum ed, quod in Macrocosmen omne fadavit; es hat sich eine grosse Mond- Finsternis begeben. Curt. 612.

Luna potabilis. ibid.

k Luna exungis dicitur quaedam species terra sigillata. Schröd.

Lunaria a, f. herba, Montraut/ Maytraut / Walpurgis- Kraut. Pancor.

Lunaria botrytis, Montraut. Matthiol.

b Lunaria rara, idem.

c Lunaria alia, quæ dicitur Sferro cavallo. idem.

d Lunaria arthritica, vide Auricula urfi, Sanicula alpina, Bärsanckel. idem.

Lunaris e, c. q. ad lunam pertinet, ut: Lunaris annus, v. Annus.

b Lu-

b Lunares silus, i. e. Luna. Senec.

c Lunares res dicuntur, quæ ad Lunam referuntur quoad operationes, suntque vel medicinalia, vel vegetabilia, vel animalia. Schröd. Carichteris, Etzlerus in Hsagoge Physico-Magico-Medica.

d Lunaris, idem quod argenteus, ut: Tinctura lunaris, quæ ex argento parata est.

Lunarium u, n. promontorium, alio nomine dicitur foris mons, Annibalis scala. Ptol. lib. 2. c. 6.

Lunaticus, lunatici dicuntur, quos luna agit, (Monsächtige Leute /) & ut Apuleius ait, qui cursum Luna patiuntur, quales sunt potissimum, qui comitiali laborant morbo, aut insania, aliorum morbi genere quoque certis luna temporibus gravantur, & agitantur. Martin.

Lunatio onis, f. i. e. curvatio ad formam luna falcata. Martin.

Lunatus a um, curvatum, ut: Ferramentum lunatum. Colum. 12. c. 54.

b Cauda lunata delphinorum. Senec. Oed.

Lunensis e, c. quod est ex Luna oppido Hetruria, ut: Lunensis caseus. Plin. 11. c. 42.

b Lunense marmor. Mart.

Lunchus, utitur hac voce Ter-

tullianus de corona militis:

Quos interdum exorcismis fugabit, noctibus desensabit incubens ex regrediens super tunc ho-

Luno as, are, in modum Luna, quando in cornu curvatur, flectere. Ovid. 1. Amor.

Lunula a, f. Dimin. proprie sunt aurea bullula, dependentes in similitudinem luna facta. Martin.

b Lunulas, in calceis Romani nobiles habebant, quæ & luna dicebantur. Juvenal.

Lunus i, m. deus pro luna quidam dixerunt, cuius templum Carri visceretur, ut ab Ello Spartiano relatum est. Qui Cas. inquit, Antoninum Caracallam templum dei Lunæ accessisse, quem mirifica veneratione Carrenus populus coluit; adeo ut mulieres virili veste, viri autem muliebri sacra illi perficerent, quod & Philochorus & Spartianus tradunt. Martin.

Luo is, lui, luere, est persolvere, bezahlen / ut: Si in me aliquid offendistis, cur non potius id in meo capite luatur? i. e. persolvitur. pro Mil. XXXIV.

b Luere as alienum est solvere, Schuld bezahlen. Curt. 10. c. Lu-

c Luere peccata, est delictorum supplicia ferre, die Sünden büßen. Liv. 8. bell. Maced.

d Luere poenas, est dare poenas, ferre supplicium. Strafse leiden. Att. 1. fin. ff. de bon. damn.

e Luere capite est puniri, am Leben gestrafft werden. Liv. 9. ab Urbe.

f Luere scelus debito supplicio, wegen seiner Ubelthat am Leben gestrafft werden. Curt. 1960.

g Luere sacramentum de re aliqua, etwas mit einem Eidschwur bekräftigen / ut: Elephantis in atriâ transmeantari, naues non prius subeunt, quam de reditu illis sacramentum litur. Solin. 51.

h Luere feudum à testatore obligatum, l. 78. §. 6. ff. ad Sc. Trebell.

i Lui etiam dicuntur, qui alterius pecuniâ ab hostibus redempti, ab eo se liberant, quia nexu quodam pignoris pro ea pecuniâ tenentur. l. 15. ff. de captiv. l. 8. ff. de re milit.

Lupa a, f. fera, eine Wölfin / ut: Parvulos in Tyberim abiecit, quos aqua in sicco reliquit, ad vagitum lupa accurrit, eosq. uberibus suis aluit. Plin. de vir. illustr.

b Lupa pro meretrix, eine Hure. Plaut. Epid. Lupanar a, n. locus, in quo di-

versantur meretrices, ein Hurden-Haus / ut: Intravit calidum veteri centone lupanar. Juvenal.

Lupanarium ii, n. idem quod lupanar. l. 27. ff. de hered. pet.

Luparia a, f. herba, species acinitti, quod Dioscoridi lib. 4. 73.

λυκοντιβος & λυκοντιβος, quid lupos & canes strangulat, Wolffswurz. Matthiol.

Lupatius ii, m. qui lupos vee natur.

Lupatum & lupatus i, frenum asperissimum, dictus à lupinis dentibus, qui iniquales sante Ilidor.

Lupercal, locus sub monte Palatino Roma, sic dictus, quod sub ejus spelunca, in qua de capro luebatur, i. e. sacrificabatur.

Alii putant, quod illic lupa Remum & Romulum nutrit. Alii (quod verisimilius est) locum esse hunc sacratum Pani deo Arcadia: cui etiam mons Lycæus in Arcadia factus est sacer, & dictus Lycæus, quod lupos non sinat in ovem vivere. Ideo & Evandrus deo gentis sue sacravit locum, & nominavit Lupercal, quod praesidio ipsius nominis lupi à pecudibus arcerentur. Serv. 8. Æneid.

Lupercalia, celebrata erat Roma in honorem Panis & Luperci, qui hac sacra faciebant. Serv. Lu-

Lupercus, cognomen Fauni, quod si lupos arcens. hinc:

Lupercules, sacerdos, qui Lupercos sacrificabant. Martini.

Lupinum i, n. vel lupinus, est leguminis generis omnium marissimum, Feigbone / ut: Tristis lupini fragiles colami. Georg. v. 75.

b Lupinos (teste Camera-rio Horto medico pag. 92.) Plautus nominat aurum Comicum, quod in scena nummis ex lupinobus factis pro aureis usi sunt Comici.

et nunc quod, in Italia pueri ex his nummos efformare soleant, unde: Nec tamen ignorant, quid sit aurum, cui vox redistat era lupinis, i. e. sciunt, quantum probati nummi distent a falsis, itemq. boni viri à malis, sic wissen / was weiß und schwarz. Hor. 1. Ep. 7. 3.

Lupinus a um, ad lupum spectans, ut: Ubera lupina.

Lupor ari, ari, scortari, antriguum.

Lupulatus a um, lupulo coctus, si pusilla, rediret. Aut in eos, ut: Lupulatus potus.

Lupulus sive Lupus salictarius, herba necessaria ad cerevisiam, Hopfen / estque vel mas-tergo lupi, Proverb. cum aliquis vel femina. Matth.

Lupus i, m. est bestia quadrupres ululans, ein Wolf / ut: Dente lupus, cornu taurus percutit, der Wolf beißt / und der Ochse stößet. Horat. 2. Satyr. 1. 11.

b Lupus in fabula, der

Wolff kömmt gern / wenn man von ihm redet / wenn man vom

Wolff redet / steckt er in der necksten Hecken. Adelph. 4. 1. 21.

Eccum tibi lupum in sermone. Stich. 4. 1. 71.

c Lupum tenere auribus, weder hinter noch für sich kommen können / zwischen Thür und Angel stecken. Phorm. 3. 2. 21.

d Lupus est homo homini, es muß immer ein Mensch den andern quälen. Asin. 2. 4. 38.

Ovem lupo committere. Committere.

e Lupi te videre priores, diacitur, in raucum, cui vox redistat era lupinis, i. e. sciunt, quantum probati nummi distent a falsis, itemq. boni viri à malis, sic wissen / was weiß und schwarz. Hor. 1. Ep. 7. 3.

f Lupi alas queris, Prov. de iis, qui quærent ea, quæ nesciam sunt. Erasmi.

g Lupi decas, Proverb. dictum apparet in eos, ad quos inhonesti lucri pars aliqua, tamet si pusilla, rediret. Aut in eos, qui largitionibus essent corrupti, aliosve corrumpere. idem.

h A fronte præcipitium, à tergo lupi, Proverb. cum aliquis hinc atq. hinc duobus maxime premitur malis, ut, in utrumq. incidit, pericula sit. id.

i A lupi venatu, Proverb. dici solitum, ubi quis protinus re infecta discedit, aut de negotio molesto, & agresti, idem.

k Non magis parcemus, quam

quàm lupis, Proverb. *quod an-*
siquid lex ad interficiendos lu-
pos etiam premio invitabat apud
Asticos. idem.

l Lupus aquilam fugit,
 Prov. ubi periculum imminens
 evitari non potest. idem.

m Lupus ante clamorem
 festinat. Prov. ubi quis admissi
 conscius, ulterò timet prius, quàm
 accusetur. idem.

n Lupo agnam eripere po-
 ssumus, nugae agunt, Proverb.
 ubi quis frustra conatur pra-
 dam recipere, cui semel manus
 injecit rapax aliquis. idem.

o Ale luporum catulos.
 Proverb. in eos, qui laduntur
 ab iis, de quibus bene meriti sunt,
 aut in ingratos. idem.

p Lupus circa puteum cho-
 rum agit, Prov. In eos dicitur,
 qui summa inaniter opera, spe sua
 frustrantur. idem.

q Lupus hiat, Proverb. si
 quis re multum sperat, multum
 que appetit frustratus, discede-
 ret. idem.

r Lupum lupus, furum
 fur cognoscit. Proverb. Amant
 se mutuo, qui similibus laborant
 vitiis, gleich und gleich gesellt
 sich gern. idem.

s Lupus non erant nume-
 rum, Proverb. (der Wolff frisset
 auch die gezehlten Schafe /)
 in hominem impudenter fura-
 com. idem.

t Prius lupus ovem ducit

uxorem, Proverb. de his, inter
 quos insatiable dissidium. idem.

u Lupus pilum mutat, non
 mentem. Proverb. Seneca cani-
 tiem affert improbis, non item
 auferit malitiam, das Alter hilfft
 vor Thorheit nicht. idem.

x Lupus cervarius, lynx,
 ein Luchß. Gesner.

y Lupus, aranei genus.
 Plin. 11. c. 24.

z Lupus, morbus quoque
 est herpeticus, (επιδερμική) spe-
 cies, der Wolff. Cels.

aa Lupus, idem quod har-
 pax sive harpax, quo aquam
 puto subducimus. Martin.

bb Lupus, herba, vide Lu-
 pulus.

cc Lupus etiam est aspe-
 rum frantum, quod aliter lupu-
 rum dicitur, ein Wolffs-Biß/
 quasi frantum lupinum: quia est
 asperum, ut lupini dentes. Martin.

dd Lupus, piscis marinus
 est; dicitur ita, quia voracitate
 alios pisces persequitur, differt
 à lucio, (vide Lucius.) idem.

ee Lupus etiam est caeleste
 sidus inter meridionalia.

ff Lupus Chymicis dicitur
 antimonium, quod scilicet
 omnia metalla, præter Solem sive
 aurum, absumat.

gg Lupi in sacris dicuntur
 seductores & doctrinarum falsa-
 rum autores, Matth. 7. v. 15.

Lura a, os tuleri, vel etiam uris,
 unde lurcones capaci gula

homines, & bonorum suorum
 constimatores. Fest.

Lurco onis, gulosus, ein Prasser/
 ein Schlammier. Plaut.

Lurco ar, are, &
 Lurcor aris, ari, Depon. fressen

und saufen / schlammern und
 dämmern. Lucill.

Lurconicus a um, ad lurconem
 pertinet. Sueton.

Luria, oxymelum appellatur,
 quasi loria, quod acetum la-
 vetur per mel. ut dicatur, sicut
 ut lora. Fest. Isidor.

Luridus a um, supra modum
 pallidus, ut: Color luridus,
 Bleich / Farb / brunn und blau/
 qualis est membrorum, quae
 vel loris caesa, vel contusa, vel
 gelu mortua.

b Dentes luridi, gelbe un-
 flätige Zähne. Hor. 4. Carm.

c Luridus Sol, id est, pale-
 lidus & nubilus. Plin. epist.

Luror oris, m. pallor. Lucr. 1. 4. 63.

Lusca, vide Lusca.

Luscina a, f. avis, quæ & dicitur
 Philomela, etne Nachti-
 gall / de cantu ejus vide Plin.
 1. 10. c. 29.

b Luscina deest cantio,
 Prov. perinde quasi dicas, mi-
 liti desunt verba, poeta versus,
 pratori color, Sophista carvillum.
 Erasmus.

c Neque quantum luscina
 dormiunt, Prov. in eos convenit,
 qui somni parcissimi sunt. id.
 Lusciniola a, f. Dimin. ut: Me-

tro. lusciniola se desinat can-
 tio. Plaut. Bacchi.

Lusciosus a um, nyctilopa, qui
 vespere exiliter admodum vi-
 det, nec ferè nisi interdiu, det
 ein blödes Gesicht hat.

b Lusciosi sunt, qui pa-
 rum vident propter vitium ocu-
 lorum, quia plus vespere vident,
 quàm meridia. Festus.

c Lusciosi, ad lucternam non
 vident: & myopes minus viden-
 tes, vocantur à Græcis. Non.

Luscitio onis, f. vitium visus,
 ubi homo lumine adhibito ni-
 hil videt, (atq. hoc fit vitio
 pupilla, quæ non contrahi &
 dilatari satis potest.) Blödig-
 keit der Augen oder des Ge-
 sights. 1. 10. §. penult. ff. de
 ædili. edict. Hinc lusciosus, qui
 & luscitiosus, & luscitiosus,
 Budæus.

Luscus a um, altero capite octo-
 lo, einäugig / Isid. ut: Dux
 luscus, intelligit Hannibalem.
 Juvenal.

b Lusca, scilicet femina,
 Martial.

Lusitania a, f. Pars ulterioris
 Hispania, quæ nunc Portuga-
 galliam vocant, Portugall.
 Plin. 3. c. 1. Hinc:

Lusitani, qui incolunt Lusita-
 niam, aut ex Lusitania sunt,
 Portugiesen.

Lusio ar, are, Freqvent. offe spreo
 len oder fursweilen. Plaut.
 Captiv.

Lusor oris, m. qui ludit, aut de-
cipit, ein Spießer / item Ver-
trieger. Plaut. Amph.
b Lusor amorum, i. e. scri-
ptor de amoribus. Ov. 4. Trist.
Lusoria. Adverb. Lusoria agere
dicitur, qui cum adversario
colludit. l. 50. §. 1. ff. de legat. l. Lustramentum i, n. purga-
mentum.
Lustorius a um, quod ad ludum
pertinet, zum Spiel gehörig /
ut: Pila lusoria, ein Spiel-
Ball. Plin. 17. c. 56.
b Lusoria fulmina, i. e. in-
noxia. Senec. 2. nat. quæst.
c Lusorium nomen, pro fi-
cto & omentico, ein erdichteter
Name. Senec. 5. Benef. c. 8.
d Lusoria questio, vel que-
ludo fit, vel qua de ludo tractat.
Plin. 7. c. 53.
e Lusorium spectaculum,
inane & ridiculum Senec. epist.
f Lusorium est derisorium,
inane & sine effectu significat
l. 75. ff. de iudic. & l. ult. ff. de
quid in locum publ.
Lustrago inis, f. dicta, quod ea
in lustrando olim uterentur.
Apul. Lex. Angl.
Lustralis e, c. quod ad lustrum,
h. e. purgationem adhibetur,
ut: Lustralis aqua, Weih-
wasser. Ovid.
b Lustralia exta, quod lu-
strandi & purgandi vim habe-
rent. Turneb. Quidam dixe-
runt præpinguia, eo quod lustra-
lis, i. e. quinquennalis, bos di-
citur esse perfecta ætatis. For. R.

c Lustrale dicitur, quod
ad quinquennale tempus per-
tinet, ut: Censui lustralis erat, quod
lustrabantur cives quinto quoque
anno. Martin.
Lustramen inis, n. idem quod
dicitur, qui cum adversario
colludit. l. 50. §. 1. ff. de legat. l. Lustramentum i, n. purga-
mentum.
b Lustramentum est pur-
gatio facta per venescium, aut
sacrificium, aut incantationem.
Virg. 6. Æn. l. 3. §. 3. ff. ad leg.
Cornel. de Siccar.
Lustratio onis, f. circumitio, per-
agratio, Durchzug / Besich-
tigung / Musterung. Cic.
b Lustratio, sacrificium ex-
piationis, quo quid solvitur ac
liberatur, Wehnung, Fest.
Lustratio classis. Ut certis sacri-
ficiis exercitus lustrari solebat,
de quibus apud Livium spe-
dicitur, sed morem lustrandi
classis, fuisse legimus. Nam
in litore maris altaria posita,
marinis undis alluebantur, o-
mnisq; circumstabat multitu-
do linguis favens, tum sacer-
dotes in mari stantes, sacrum
faciebant, terq; per classem
scaphis circumvecti, sacra pia-
mina fovebant, ducibus & na-
varchis una navigantibus,
ipsaq; piamina attollenibus,
ut ab exercitu, totaq; classe in-
felicia cuncta averterentur,
ac depellerentur.
Lustrator oris, m. qui lustrat,
i. e.

i. e. purgat aut visitat, ut:
Hercules lustrator Orbis non
siderare, reputare, ut: Sed lustro
est æquidens, quasi dicamus animo non has maximas ar-
perambulator, sed æquidens, res, quibus qui carebant, iner-
diximus, purgator. Martin.
b Lustrator, vide Lustricus.
Lustrati, vide Lustricus.
Lustratrix vide ibid.
Lustricus a um, idem ac lustra-
lis, ut: Lustrici dies infan-
tium appellantur puellarum o-
stentus, pueros nonus:
Quia iis infantes lustraban-
tur, & nomina eis imponeban-
tur. Fest. Qui eos lustrant, vo-
cantur lustratores: & si sa-
cramina sint, lustratrices: Qui
lumen uxor ex lustris rapit. Asin.
verò lustrantur, lustrati no-
minantur. For. Rom.
b Pater lustricus, i. e. sus-
ceptor, ein Tauff-Pate.
Filius lustricus, Tauff Sohn.
Lustrificus a um, idem ac lustra-
lis, ut: Cantus lustrificus. Va-
ler. 3. Argon.
Lustro as, are, est expiare, pur-
gare, ut: Lustramurq; Jovi ad Attic.
votisq; incendimus aras, i. e.
purgamur, ut Jovi sacra fa-
ciamus. 3. Æn. 56.
b Lustrare, est circuire,
ambire, umbsehen / beschauen /
ut: Egyptum lustravit. 5. de Fin.
Totum lustrabat lumi-
ne corpus. 8. Æn. 31.
c Lustrare exercitum, est
recognoscere, & recensere, ein
Kriegs-Heer mustern. Cæsar.
3. bell. Gall.

d Lustrare animo est con-
siderare, reputare, ut: Sed lustro
est æquidens, quasi dicamus animo non has maximas ar-
perambulator, sed æquidens, res, quibus qui carebant, iner-
diximus, purgator. Martin.
b Lustrator, vide Lustricus.
Lustrari Deponentaliter,
est in lupanaribus & lustris ver-
sari. Pseud.
Lustrum i, n. est ferarum habi-
tulum in sylvis, ut: Deser-
ta ferarum lustra, die Höfen
der wilden Thier. 3. Æn. 130.
b Lustrum est lupanar &
meretricum diverticulum, ein
unzüchtig Haus / ut: Te cucu-
mina sint, lustratrices: Qui
lumen uxor ex lustris rapit. Asin.
c Lustrum, quinquenna-
le est spatium, (quod quinto
quoque anno, h. e. post completos
quatuor, lustratio civium Ro-
manorum habebatur. Comput.)
ut: Populi autem nullo gemitu
lis, ut: Cantus lustrificus. Va-
ler. 3. Argon.
Lustro as, are, est expiare, pur-
gare, ut: Lustramurq; Jovi ad Attic.
votisq; incendimus aras, i. e.
purgamur, ut Jovi sacra fa-
ciamus. 3. Æn. 56.
b Lustrare, est circuire,
ambire, umbsehen / beschauen /
ut: Egyptum lustravit. 5. de Fin.
Totum lustrabat lumi-
ne corpus. 8. Æn. 31.
c Lustrare exercitum, est
recognoscere, & recensere, ein
Kriegs-Heer mustern. Cæsar.
3. bell. Gall.

Lutius *us, m.* idem ac *luto*.

Lutamentum *i, n.* opus luto oblitum, item *paries*, eine Leimen- oder Haar-Wand. Cat.

Lutarius *a um*, quod in luto degit, ut: *Lutarius nullus*. Plin. l. 32. c. 4.

Lutatio *onis, f.* Chymicis dicitur cum vasa destillatoria obducunt luto, vel obturant rotam alembici cum recipiente conjuncti. Beguin.

Lutea *a, f.* herba. Plin. 33. c. 5.

Lutensis *e, c.* luto nutritum. Plin. 9. c. 37.

Luter eris, *λυτῆρ*, Vasis genus est, (ut quidam existimant,) quo vinum diluitur, cujus meminit Hieronymus in Javianum.

b Alii hoc nomine pelvium significare arbitrantur, aut certe vas, in quo vasa abluuntur. Calepin.

Luterium *ii, n.* λυτήριον, vasis genus, in quo calices abluuntur. Pollux.

Lutesco *is, ere*, lutum fieri, & in luteam durissimam concrevere. Colum.

Luteum *ei, n.* herba, idem quod *Gallium*. Schröd.

Luteus *a um*, ut: *Luteola violacea*, gelbe Viole. Col. 9. c. 4.

Luto *as, are*, est luto inficere, sive oblinere, bestie / mit Leimen überleben. Caro.

Sic *lutantur* apud Chymicos vasa destillatoria. Beguin.

b *Lutare*, i. e. maculare,

besudeln / beschmieren. Martin.

c *Lutare*, idem quod *lutare*. Non. antiquum.

Lutor *oris, m.* idem ac *loto*.

Lutosus *a um*, luto plenum, leimig / totig / dreckig. Col.

Lutra *a, f.* animal amphibium, h. e. tam in terra, quam aqua degens, eine Fischotter. Plin. l. 8. c. 30.

Lutulentus *a um*, luto plenus, ut: *Lutulenta terra*. Col.

b *Lutulentus* sus, totigter Sau. Cic. in Sallust.

Lutum *i, n.* est terra humore soluta, Leimen / Roth / ut: *Anica luto sus*, eine Sau / die im Roth sich gern wälzet. Horat. l. Ep. 2. 6.

b In eodem luto hastas du steckest eben auch in derselben Pfügen / item, du bist in gleicher Gefahr. Phorm. 5. 2. 15.

c *Nunc homo in medio luto est*, i. e. in Gefahr se expedire, & sterbet mitten im Roth. Pseud.

d *Luto lutulentior*, Prov. declarat hominem scelerosum & contaminatum potius, quam sordidum. Erasim.

c *Lutum luto purgare*, Proverb. dicitur, ubi res sordida sordibus tollitur, h. e. cum sordes non tolluntur, sed aut mutantur, aut augentur etiam. idem.

f *Lutum nisi tundatur*, sit urctus, Proverb. Circa laborem

verum nullus evadit in virum absolutum, es wird nichts ohne Mühe erlangt. idem.

Lutum sapientie, Chymicis dicitur massa quadam ex lutis, calce virga, albumine ovum parata, quibus lutare solent vasa destillatoria. de quo Beguinus in Tyrocin. Chym. & ali.

Lux lucis, f. notat claritatem sive splendorem, Licht / ut: *In solentiam lucis non pati*, das Licht / dessen man entwohnt / nicht vertragen können. Solin. 546.

Egens lucis aer, die Luft / so des Lichts bedarff / finstere Luft. Ovid. l. Metam.

Liquidior lux apparet celo, der Himmel klaret sich auf. Curt. 1789.

b Lux notat diem, cui opponitur nox, ut: *Lux noctem*, nocte lucernam expectans, wenns Tag ist / so wartest du der Nacht / blico versari. Cic. de Senect.

ist es Nacht / wartest du des Tages. ad Heren.

Lux naturale solatium, bonorum affluentia. Virg. 9. En. Curt. 1912.

c Luce quoq; capes latrans, die Hunde bellen des Tages auch. pro Sext. Rosc. XIX.

d Luce palam in foro salutare, bey hellem liechtem Tag auff dem Markt öffentlich tanzen. Offic.

e In luce esse, von jeder man gerühmet werden / an nem berühmten Orth seyn. l. 1. 1. Qv. Fratr.

f Ante lucem, vor Tage.

Lucis ortum antevertere, *vigilia*, früh vor Tage aufstehen. Solin. 949.

g Odi celebritatem, fugio homines, lucem aspiceret vix possum, ich habe eine Abscheu am Pracht / ich meide die Leute / ich mag kaum das Licht ansehen. Lib. 3. Epist. 7. Att.

h Centesima lux est hac ab interitu Clodii, es ist heut hundert Tag / da der Clodius umkommen. pro Mil. XXXIII.

i Lucem intueri, das Sehen haben / ut: *Negant lucem intueri fas esse ei*, qui a se hominem occisum fateatur. pro Mil. III.

Multa lux est, es ist hoch am Tage. Curt. 713.

k Prima luce, zu frühem ster Tages-Zeit. Adolph. 5. 3. 55.

l In luce degere est in pulchro versari. Cic. de Senect.

m Nova lux effulsit, dicitur de insperata felicitate, sive

n Deus lucis, i. e. Sol, die Sonne. Solin. 657.

o Lux mea, blandientis vox, ut: *Hem mea lux! meum desiderium!* Cic. Terent.

p Lux pro oculis. Stat. 12. Theban.

q Lux pro publico; quoniam omnes in luce degunt. Cic. de Senect.

r Forensis lux. Cic. de clar. Orat.

r Lux doctrinarum alte-
ra Cicero. Plin. 17. c. 5.

s Lux pro nitore, ut: Vi-
ridi cum luce smaragdi. Lucr. 4.

t Hæc urbs lux Orbis ter-
rarum, auff diese Stadt sicher
die ganze Welt. Cic.

u Lux (non primigenia
illa, ex qua stella juxta multo-
rum opinionem producta sunt,
sed accidentalis), est qualitas cor-
poris lucidi, actum perspicui ex
se diffundens. Phyl.

x Lux Deus ipse dicitur
Joh. 1. v. 5. quo majestas, sancti-
tas, perfectio & beatitudo ejus
notatur. Glass. Philol. Acc.

y Lux Dei, pro favore
& gratia ejus. idem.

z Lux & Sol dicitur Sal-
vator, non ratione essentia solam
divina, & Persona à Patre di-
stincta, sed ratione officii, bene-
ficio & operationum. Esa. 9.
v. 2. c. 42. v. 6. Matth. 4. 16. &c.
idem.

aa Lucis Metaphorâ ex-
primitur mysterium regeneratio-
nis, renovationis, & salutis no-
stra. idem.

Luxatio onis, f. est articuli
è sua sede in alienam cum mo-
tus arbitrarii impedimento,
prolapsus, Verrenckung. Jonst.

Luxatus a um, verrencket / ut:
Membra luxata Plin. 17. c. 28.

Luxo us, are, & hinc luxus, no-
rat solvere, suo loco movere,
verrencken / ein Glied verru-
cken. idem.

Luxuria a, f. morum solutio,
Schwätzeren / Schlämmeren /
ut: A perditâ luxuria revo-
care aliquem ad virtutem.
Corn. 301.

b Regum luxuria, quam
ipsi magnificentiam appellant,
supra omnium gentium vitia.
Curt. 1978.

c Luxuriam alienius ale-
re & augere, einen in seiner
Schwätzeren stärken. Corn. 60r.

d Luxuriam, quæ incipit
ballulare, reprimere, den anfang
gehenden Pracht und Schwälge-
rey in der ersten Blüt ersticken.
Corn. 734.

e Luxuria significat im-
pensam profusam, supervaca-
neamq; rerum abundantiam; con-
traria est frugalitas. 1. 40. ff.
de damn. infect.

f Luxuria, perulantia, in-
continentia, effusa quodam &
intemperans insolentia. l. 1. in fin.
ff. de edil. edict.

g Luxuria instrumenta,
Ovid. 5. Fast. intelligit aurum
& argentum.

h Luxuria foliorum. Virg.
I. Georg.

Luxuries ei, f. idem ac luxuria,
ut: Prædulce malum luxuries.
Claud. 2. Paneg.

b Luxuries segetum, Saat /
die zu geil und dick stehet. Plin.

Luxurio as, are, vel
Luxurior aris, ari, Depon. signi-
ficat superabundare, profun-
dere,

dere, & lascivire, übermaß
treiben / gail seyn / schwäl-
gen / ut: Luxuriant animi re-
bus plerumq; secundis, es müß-
sen starke Beine seyn / die
gute Tage erragen können.

b Focis luxuriat in pra-
tis, Ovid. 1. Fast.

c Luxuriantur arbores,
cum abundantius ramos emit-
tunt, sive producant, die Bäu-
me wachsen sehr frech und gail.
Luxuriose, Adverb. schwälge-
risch / übermäßig / ut: Luxu-
riose vivere & venari forti-
ter apud Persas summa erat
laus, im Schwälgen und
Jagen bestand bey den Per-
sen das höchste Lob. Cor-
nel. 234.

Luxuriosus a um, in voluptate
corporis profusus, lascivus, in-
berflüssig / unmäßig / gail / ut:
Cultus luxuriosus, delicatus
& mollis. Quint. 1. 8.

b Frumentaluxuriosa, quæ
confertim & copiose nimis pro-
venit, ita ut immitti in eam
soleant oves ad depascendum.
Saat die allzu gail stehet. Cic.
Pabula luxuriosa, fette
Waide. Plin. 17. c. 4.

Luxus us, m. superfluitas & ni-
via profusio, sumtuosior cibi, ut
nullum coloris abesse dicant.
vestitus, & aliarum rerum
cura, allerley Übermaß und
Überfluß mit Essen / Trin-
ken / Kleider / Bau / Pracht /
ut: Adolescens luxu perditus,

ein Jüngling / der im Fressen
und Sauffen verdorben ist.
Terent. in Adelph.

b Populator opum luxus.
Claud.

c Regali luxu splendida do-
mus, ein königliches Haus.
Virg. 1. Aen.

d Regifico luxu parata e-
pula, ein recht königliche Mahl-
zeit. Idem 6. Aen.

Lycæus, Lycæus, dicitur Bac-
chus, quod curas solvat atq;
disentiat. Virg.

Lycæus a um, pro Lycæus, ut:
Latex Lycæus, i. e. vinum. Vir-
gil. 1. Aen.

Lycambes, vir Thebanus, quem
Archilochus poeta Jambis ad
suspendium adegit. hinc:

Lycambæus a um, Tincta Lycam-
beo sanguine tela. Ovid.

Lycæon is, m. Rex Arcadia,
à Jove in lupum conversus.

Serv. hinc:
Lycæonius a um, à Lycæone or-
tum habens, ut: Lycæonius
axis, i. e. Septentrionalis. Ov.
3. Trist.

Lycæonia, Asia regio. hinc:

Lycæones, ejus incolæ. Pomp. M.

b Lycæones lupi sunt cer-
vice jubati, & tot modis varii,
ut nullum coloris abesse dicant.
Plin. 8. c. 34. it. Solin.
Lycastæ, Priami filia, pulchritu-
dine insignis. Bocat. Fuit &
alia, quæ ob pulchritudinem
Venus vocabatur.

Lyceum vel Lycæum i, n. Athenis fuit Schola Aristotelis. Cic. Acadêm.

b Lyceum etiam fuit Gymnasium Ciceronis in Tusculano l. i. de divin.

c Lyceum, est Schola illustis, Gymnasium, eine berühmte Schul.

Lyceus, mons Arcadia, qui Panis deo sacer fuit. & ubi templum Bicornis Fauni, à quo Lycea, ludicra illi sacrata Lupercalia dicta. Ovid. 2. Fast.

Lyceus a um, ut: Nemus, lycæum. Idem Metam.

Lychas, nomen famuli Herculis, cuius fabulam describit Ovid. 9. Metam.

Lychen, rectius Lichen, vide suo loco.

Lychneolus i, m. vide lychnus.

Lychnia, oliva dicta, quod optimum dent lumen. Isid.

Lychnis idis, f. herba genus, Hüflein-Röflein / Margen-Röflein / huius aliquot recentur species, nempe lychnis sylvestris, hirta, coronaria, & rosa mariana. Pancov.

b Lychnis, gemma nomen, ein Garfunkel-Art.

Lychnis a, m. Paries lapis, marmoris species, weißer Marmorstein. Plin. 17. Boët. de Boor.

b Lychnites è carumulo- rum genere. Plin. 37. c. 7.

Lychnitis idis, herba ex phla-

midum genere. idem 22. Lychnobius, qui ad lucernam vivit, & prapostere ad lychnum tractas ea, qua interdiu debebat. Martin.

Lychnoides segetum, idem ac lolium. Pancov.

Lychnuchus i, m. λυχνύς, dicitur, quicquid lucernæ sustinet, ein Leuchter. Plin. 24. 3.

Lychnus vel Lychneolus est lucerna, ein Licht / ut: Scribere aliquid ad lychneolum, bey Licht etwas schreiben.

b Lux lychnorum, des Lichtes Schein / ut: Alia foris vis est, alia trichinis, alia subter, non idem iudicium, comestatorumq; conspectus, lux deniq; alia est solis, alia lychnorum, pro Cæl. XXX.

Lycia a, f. minoris Asia regio, à Lyco rege Pandionis filio sic dicta. Strab. Ptolem. hinc: Lycius a um, ut: Deus Lycius, i. e. Apollo.

Lycidas, centauri nomen & pa- storis. apud Virg. 7. Eclog.

b Lycidas, nomen pueri apud Horat.

Lycisca, nomen canis. Dim. à λυξ, quod lupum significat, sic dicta, quod velex lupi nata sit, vel similis sit lupi. Virg. 3. Eclog.

Lyceum Dioscoridi est succus ex tractis ex ramis ac caudice arboris ejusdem nominis. Schröd.

Ly-

Lycostonon i, n. aconiti species. Dioscor.

Lycophos, Græc. λυκοφός, sum- mum diluculum, primum lucis tempus, quasi λυξ & φός, i. e. lumen candidum. Fest.

Lycopersicum i, n. herba & c. Mattheol.

Lycophthalmos, gemma quatuor est colorum, ex rubilo & sanguineo: in medio nigrum candido cineretur, ut luporum oculi, illi per omnia similis. Plin. 37. c. 11.

Lycopodium ii, n. herba, vide muscus terrestris.

Lycorias, nomen Nymphe apud Virg. 4. Georg.

Lycoris, λυκορίς, meretrix, alio nomine Cytheris dicta.

Lycos, genus araneæ. Plin. 30. c. 6.

Lycospades, equi sunt, à frenis, (qui lupati dicuntur,) appellati. Plut.

Lyctus, urbs Creta, à Lycto f. lio Lycaonia appellata. hinc.

Lyctius a um, ut: Lyctius Idomenæus, i. e. Cretensis. Virg.

Lycurgus i, m. Lacedamoniorum Rex, qui fuit Philosophus & Lacedamonis sanctissimas condidit leges, astrictis civibus juramento, quod tam diu ea intemeratè observarent, donec ipse rediret, & patriâ, nunquam rediturus, emigravisset. Valer. Justinus, Aristot. & Plutarch.

b Lycurgus alius Rex Ne- mea regionis. Stat.

c Lycurgus, Rex Thraciæ, qui, ut fabula habet, conpremens Liberum, ejus amputat vites, & a sua incidit. Re vera autem, postemius fuit, quos constat a- crioris esse natura. Serv.

Lycurgeus a um, Lycurgei, i. e. optimates, legum affecta & propugnatores, quales Lycurgus apud Laconas legum conditor.) Cic.

Lycus i, m. nomen proprium viri, quæ nomine multi vocati sunt. For. Rom.

b Lycus Armenia fluvius. Strab.

Lyda a, f. uxor Antomachi poë- ta, quæcum mortua esset, elegiam, quæ mærorem solaretur, sibi fecit nomine Lyden, ubi enumeratis Heroicis calamitatibus & infortunis, malis alienis agritudinem sibi minuit. Plutarch. de consolat.

Lydia a, f. Asia regio, nota est Cræsi fortunæ & rebus gestis, tum etiam Pactoli fluvii famam aurum trahentis. Strabo.

Lydius a um, ad Lydiam spectans, ut: Lydius annis aurifer, i. e. Pactolus. Tibul.

b Lydia more, Prov. Com- venit, quoties ariolatur aliqua, & auguriis divinationibusq; servit. Erasim.

c Lydius currus, Proverb. hoc scommate notabantur, quæ certamine quoque longè ceteris essent inferiores. idem.

d Ly-

d *Lydius lapis*, (ein Pro-
bsterstein /) Proverbialiter dici-
tur in eos, qui sunt acri exacto-
que iudicio, idem.

Lydus i, m. qui est ex *Lydia*,
ein Lydier. Herodot.

b *Lydus ostium claudit*,
Proverb. de furacibus diceba-
tur, quod *Lydi* non discederent,
nisi re quapiam sublitera, derle-
te nunt gem was nitt. Erasmi.

c *Lydus in meridie*, in
hominem insatiata, aut etiam in-
tempestiva, libidinis dicitabatur,
idem.

d *Lydus cauponatur*, in ef-
foeminatos & voluptatibus ad-
dictos, idem.

e *Lydorum carica*, (Seeck-
Bstein /) antiquitus appella-
bantur, quicquid esset opiparum
& variis conditum cupediis, idem.

f *Lydo negotium non erat*,
ut ipse profectus foras paravit.
Dici solitum, ubi quis impatiens
otii, ipse sibi negotium ac turbam-
idem.

g *Lydum in campum pro-*
vocas, (in ein Wespen- oder
Hornissen-Nest stören /) in eum
competit, qui laceffit jam du-
dum ad eum propensum ac pro-
mzum Notati sunt *Lydi*, quod ad
bellum capessendum a quo propen-
siores essent, idem.

Lydus a um, idem ac *Lydius*.
Ovid, 2. Fast.

Lympha a, f. aqua, Wasser/
ut: *Lympha fluvialis*, Virgil,
4. Aeneid.

Lymphaticus a um, ad lympham
spectans, ut: *Vasa lymphatica*
in corpore, (Sylvii Dign. Me-
dic. 8.) sunt, per quos contin-
nue deferri deprehenduntur li-
quor limpidus.

b *Lymphaticus*, furiosus,
unförmig / cuius furoris causa
in vulgo credita fuit conspectus
nymphae, i.e. spectri in fonte, aut
aquis. Festus.

Lymphatio onis, f. ut: *Lymphatio*
nocturna, das nächtlich
Erschrecken. Plin. 34. c. 15.

Lymphatus us, m. idem ac *lym-*
phatio. Plin. 1. 37. c. 10.

Lymphatus a um, furiosus, idem
ac *lymphaticus*, unförmig / er-
schrocken / ut: *Lymphati tre-*
pidare coeperunt, ostium po-
rtu occulto meta percurrunt.
Curt. 682. 705.

b *Tunc quidam velut lym-*
phati & attroniti, munimenta
sua trepido agmine inciderunt,
les haben sich eiliche in ihre Ge-
stungen / als die Unförmigen / und
von sich selbst nichts wußten /
verfrohen. Liv. 1. 7. U.

Lympho as, are, perturbare, &
in furorem impellere, einen
Scheu oder Schrecken ver-
ursachen. Valer. 3.

Lymphor aris, aris, Depon, insa-
nre, desipere. Plin. 34. c. 17.

Lyncestis, aqua acidula in Pa-
phla-

phlagonia, (quidam in Mace-
donia ajunt,) vini modo ine-
brians. hinc:

Lyncestius a um, ut: *Lynce-*
stius amnis. Ovid. 15. Metam.
Lynceus a um, dicitur, quod
ad Lynceum pertinet, ut: *Lyn-*
ceis contemplari oculis, mai-
luchs-Augen anschauen / est
intensissime inucri. Horat. 1.
Serm. Sat. 2.

b *Lynceus* dicitur, qui a-
cutissime videt, & maxime est ad
lyram sua carmina canta-
perspicax, ut: *Quis est tam lyn-*
bant, statuebaturque eis chorus
ceus, qui in tantis tenebris nihil
quingvaginta virorum, ac cau-
effendat, nusquam incurrat? ro
donabantur.

c *Lynceus*, *lynceus*, unus ex Ar-
gotantibus, acutissima oculorum
praditus acie. Hunc Varro,
centum triginta millia pas-
suum profpexisse, scribit.

Lyncurium ii, n. Gemma è lyn-
cis urina coacta. Plin. 8. c. 38.

b *Lyncurium*, Boët. de
Boot. hist. Lap. & gemma. vocat.
Belemnitem, succini Falerni co-
lorem habentem.

Lynx lyncis, c. bestia est visu
pollens acutissimo, ein Luchs /
ut: *Lynce perspicax*, der ein
scharffes Gesicht hat.

Lyra a, f. instrumentum musi-
cum, etne Leyer. Martin. ut:
fidicen lyra. Ovid.

b *Lyra*, sidus caeleste,
Varr. 2. de re rust.

Lyceus, *lynceus*, fons, ex quo
lynceus fluvius oritur ad Cy-
nuriam montem Arcadia. Stra-
bo 1. 8. hinc:

Lyceus vel Lyceus a um, ut:
Lycea arva. Ovid. 1. Metam.
Lyricen inis, qui lyra canit, ein
Leyermann.

Lyricus a um, quod ad lyram
pertinet, ut: *Modi lyrici*. O-
vid. epist.

b Poëta lyrici, dicti, quod
cutissime videt, & maxime est ad
lyram sua carmina canta-
perspicax, ut: *Quis est tam lyn-*
bant, statuebaturque eis chorus
ceus, qui in tantis tenebris nihil
quingvaginta virorum, ac cau-
effendat, nusquam incurrat? ro
donabantur.

c *Lyrica pro carminibus*
lyricis. Plin. Jun. 3. epist. 1.
Lyristes sive *lyristis*, idem ac *ly-*
ricen. idem.

Lyris, Campania fluvius. Horat.
Lyrnessus, Troadis urbs. hinc:
Lyrnessius a um, *Lyrnessia* mœ-
nia. Ovid.

Lyrnessis, Patronym. f. pro gen-
tili posuit. Ovid. 4. Trist. ut:
Fertur & adducta *Lyrnesside*
tristis Achilles, i. e. *Briseide*,
qui ex *Lyrnesso* erat.

Lylander i, m. Dux *Lacedamo-*
niorum. Cornel. Nep.

Lysicrates quidam in vulgi sa-
bulam abiit, quod capillos
jam canos nigro tingeret, quo
juvenis etiam dum videretur.
Cuiusmodi videtur apud Mar-
tialem Ollus, comam singens,
cum barbam non possit. Eras.

Lysimachia a, f. herba ab in-
ven-

ventore dicta, vocatur & Sa-
licaria, Weiderich / ut: *Lyfi-
machia purpurea*, brauner
Weiderich / *Lyfimachia lutea*,
gelber Weiderich. Matthiol.
Lyfimachus i. m. *Rux Alexan-
dri Magni*. Curt. 18. 11.

b *Lyfimachus lapis*, Rho-
dio maritimi similis. Plin. 37. 10.
Lysippe, una ex filiabus Præti
Regis Argivorum, quæ in
vaccas fuerunt commutata.

Lysippus i. Sycionius, nobilis
sculptor, à quo tantum Ale-
xander se fingi passus est. Ho-
rat. Plin.

b *Lysippus*, item poeta co-
micus. Athen.

Lysis i. & *lös*, λύσις, i. e. solu-
tio. Cic.

b *Lysis* in architectura,
hiatus est januarum; i. e. solu-
tio continui parietis. Vitr. 6. 10.

Lysistratus i. m. Sicyonius; Ly-

syppi statuarii frater, primas
statuas à gypso finxit. Plin.
1. 35. c. 12.

b *Lysistrati* divitias ha-
bere, Proverbialis Ironia, de ma-
gno parè tenuibus; à *Lysistrato*
quodam tractum, extrema pati-
pertatis homine. Erasim.

Lysius, Archidia fluvius, ad cu-
jus radices est Esculapii tem-
plum.

Lytæ, dicebantur; qui triun-
num in legum studio versa-
ti, quartum etiam adjuunga-
bant. Schard.

Lytrum i. m. λύτρον, redemptio-
nis precium, quod pro redemu-
tura dependitur, Essegeld.
Barb. Manthor. l. 1. & 2. C. de
Judæis. Martin.

Lytta, λύττα, vermiculus in lin-
gva canum; qui si in catulis
eximatur, rabies postea non
fiunt. Plin. 29. c. 53.

M.

M Literam evitavit anti-
quitas, cum alias, tum præ-
cipue si prima vocis proxima prima litera sit: quam rectè, ipse
litera vocalis esset, unde Cen-
sorius Cato die hanc pro diem
hanc dixit, auctore Quinilia-
no, unde ferendū est, optimū est,
pro ferendū est; optimum quod
est. vid. Syl. Ambian. Pro-
gymn. p. 238.

b *M. litera mugiens*. Quin-
til. 12. c. 10.

c *M. putat* Priscianus mil-
le significare, quia ejus nominis
viderit. Veteres cerè pro quin-
gentis hac utebantur figura IO.
Unde (contra Prisciani senten-
tiam, qui de origine D nescio,
pro ferendū est; optimum quod
est. vid. Syl. Ambian. Pro-
gymn. p. 238.)
ignorantia describentium, dum
antiquas notas elementa esse pu-
tant, Pro quingentis, inquam
serio

scribebant IO. pro mille cō: un-
de fluxit M. errorem creante si-
militudine, quod M. quandog-
ita scribitur OO, ut minimum
discrepare videatur à IO. In
antiquis autem libris & alias
securas pro mille usurpata licet
animadvertere; ut OO CD.
quas peperit minus accurata li-
brariorum festinatio, in agen-
tium, ut IO uni salami ductu
persiceret. For. Roman.

d *M. in notis antiquorum*
Marcus vel *Martius*, Mutius,
monumentum, mulier, miles,
thecum, meam, mihi, molestus,
modo, mors, munus.

MAG. EQ. Magister equitum.

MAG. MIL. Magister militum.

M. B. Mulier bona.

M. D. O. Mihi dare oportet.

M. AUR. Marcus Aurelius.

MAT. P. FEC. & S. P. Q. Ma-
ter piissima fecit, & suis po-
sterisq; eorum.

Ma, μά, mulier fuit una ex his,
quæ Rheam sequebantur, cui
Jupiter Bacchum tradiderat
educandum: quæ interrogata
à Junone, cujus esset infans,
ἀπὸ τοῦ Μαρτίου, Martis, respondit;
unde factum est, ut Bacchus
apud Caras Masaris fuerit ap-
pellatus. Ipsa quoq; Rhea Ma
appellata fuit: cui Lydi tan-
tum immolabant. Unde Lydia
urbis Mastaura fuit appellata.
Stephan.

Macabæus vel *Machabæus*, so-

lut fuit cognominatus, est Ju-
das, filius Matathia. At Gra-
ci Macabæos vocant septem
adolescentes, qui ab Antiocho
tormentis sunt excruciatii.
Quidam omnes, qui ab An-
tiocho propter cultum Dei ex-
cruciatii sunt; Macabæos vo-
carunt. Martinus.

Macaleb, herba similis Philyrae.
Matthiol.

Macarea, urbs Arcadia, à Maca-
rio Lycæonis filio condita, quæ
Stephanus à Romanis Beatam
vocari tradit. Gentile est Ma-
careates. Steph.

Macareus, filius Teoli, qui Ca-
nacem, sororem suam vitia-
vit. Ovid. 2. Trist.

Macaria a. f. Herculis filia, quæ
se pro incolumitate publica de-
voravit inferis; ad expiandum
scelus, Cæl.

Macaria, locus beate vitæ.
Martin.

Macarismus, μακαρισμός, beas-
tudo. Macarismi hymni &
troparia (sectiones Canonis
psaltici,) in commemoratio-
nem beatitudinis sanctorum.
Martin.

Maccus i. & Plur. *Macci* orum.
dicuntur stolidi & fatui, idq;
de nomine mulieris cujusdam
stupida & barba. Apul.
Macedo Onis, m. filius Osiridis,
filii Jovis, à quo Macedoniam
quidam dictam voluit.

b *Mac*

b Macedo Philosophus, de tuerunt, ut in domo ejus obsonia venderentur. Festus.

c Macedo, qui est ex Macedonia, ein Macedonier/ut: Alexander Macedo, Cicero/Curt. Macedonia a, f. Regio Græcia. Plin. 4. c. 10.

Macedonicus a um, ad Macedoniam spectans, ut: Macedoniticum mare.

Macedonius a um, idem. Ovid. 12. Metamorph.

Macella, genus teli est, quod non tantum cadit mucrone. Cæsar.

Macellarius is, m. qui in macello vendit res victui necessarias, imprimis carnes animalium mactatorum, unde Germanica vox. Metzeler/i.e. Lanius, Fleischhauer/ Speise-Verkäufer.

Macellarius a um, ad macellum spectans, ut: Mihi quoque gradus Varro ad consulatum ex macellaria taberna conscendit. Valer. Max. lib. 3. 4.

Macellora a, f. ab lonibus horum ostium dicitur. Varr. 4. Ll. Macellulum i, n. Diminut. parvum macellum.

Macellum i, n. Locus, quo Venalia omnia, quæ ad victum humanum pertinebant, contraherantur, Speise-Markt/ Fleischmarkt. Plaut. Aul.

b Macellum dictum à Matello quodam, qui exercebat in urbe latrocinia, quo damnato censores Emilius & Fulvius sta-

c Macellum à mactandis pecoribus dictum putant, Donatus in Eun. & Hidor.

Macellus, pro macellum, Martin. Macellus a um, pro macellum. Non.

Maceo es, mactui, mactere, mactum esse. Plaut. Aul.

Macer, veterum est ligni cuiusdam cortex lignosus, crassus, rubescens, ex Barbaria afferri solitus, gustu valde amarus & astringens, adeoque differt à macti, quoniam interdum à modernis confunduntur. Schröd.

Macer macra um, exilem extenuatumque significat, quæ alias gracilem vocant, mager/ dürr/schlange/ut: Boves macra. Propert.

b Exile & macrum solum. mager sand. Cic.

Maceratio onis, f. Einweichung. Vitruv.

Maceratus a um, mollis & tener factus. Plaut. Penul.

Macresco is, ere, mactatum fieri. Caro, antiquum.

Maceria a, vel maceries ei, f. paries live murus, vel congeries lapidum, in unum compactorum sine cemento aut alio genere ferruminis, quo vineæ claudi solent, eine aus Steinen zusammengefezte Wand. it. Leimen-Wand. Ter. Adelphi.

b Mac-

b Maceries pro materna tione. Nonius.

Macerio is, are, est attenuare, conterere, frangere/peinigen/aufmatten/ut: Alterum annum circumvallatos inclusosque nos fame macerant, sic halten uns in das andere Jahr belagert (Barbar. bloqviret) und peinigen uns mit Hunger. Liv. 6. bell. Pun.

b Macerare est nimis curâ, studio, vel solitudine seipsum conficere & attenuare, sich aufmerken/ sich abmartern/ut: Tu macra, anime mi, noli te macerare. And. 4. 2. 2.

c Macerare, est agvis infusus mollificare, einweichen/einquellen. Columella.

d Macerare, idem est quod digerere.

Macresco is, mactui, mactescere, mactum fieri, dürr und mager werden. Plaut. Captiv.

Machara a, f. vox Græca μάχα; Latine gladius, sica, ein Schwert / Dolch / ut: Si tibi est machara, & nobis veruina est domi, hastu Degen/so habe ich Bratspieße. Bacchid. 4. 8. 46.

b Tibi machara est, & nobis veruina est domi, Prov. quoties malum malo opponitur. Erasmus Machariones, apud Spartanos dicti sunt Anticratis posteris, quod is machara, i.e. gladio Epaminondam in bello strenue consecisset. Cæsar. 13. c. 7.

Machærium i, n. sica, ut: Tu machario congium murænam ex dorsua. Plaut. Aul. Ibi quibusdam Machario est nomen proprium cogovi; sed cultelli cognominis genus est. Martini.

Machærophorus i, gladium ferens, sicarius. Cic.

Machæropæus i, m. cultrarius, faber gladiatorum, ein Messer-schmied.

Machæropola a, m. qui macharas vendit, ein Schwerdfeger.

Machæropolium ii, n. locus, ubi machara venduntur, ein Schwerdfegers-Burche / Schwerdt-od Degen-Kram.

Machæronion, herba est, quæ Xiphion quoque dicitur, & gladiolus seu pugio. Diosc. 1. 4.

Machaon is, m. fuit filius Æsculapii, qui, ob præstantiam Medice artis, cum aliis heroibus Græcorum ad Trojam è Creta convocatus fuit. Homerus. Hinc:

Machaonius a um, ut: Machaonia ars, id est Medicina.

Machil, tunica talaris tota thincynima, habens ad pedes LXXII tintinabula, totidemque intermixta ac dependentia Punica mala. Martin.

Machina a, f. est conatus, machinatio, excogitatio, inventum, ein Werk/Werkstück/ut: Machina mundi, das Welt-Gebäude. Lucr. 1. 3. 20.

000000

b Ma-

b *Machina bellica* est opus fabrilis, quo in bello utimur.

c *Machina* sunt consilia, quibus hostis decipitur; eine Kriegs-list / ut: Aliquam machinabor machinam; ich wil mich auff ein Stücklein besinnen. Bacchid.

d Omnes adhibere machinas, allen möglichen Fleiß anwenden / ut: Ad reliquos hic quoq; labor mihi accessit, ut omnes adhibeam machinas ad tenendum adolescentem. Cic. ad Brut. l. 1, 58.

e *Machina* in Architecton, est vel scanforia, vel spiritalis, vel tractoria.

f *Machina* etiam est mola, quae diversis machinis seu instrumentis instructa. Mart.

g *Machinas* post bellum afferre, Prov. dicebantur, qui peracto negotio sero adhiberent apparatus, wenn das Pferd gestohlen ist / so verlohrt man erst den Stall.

Machinalis e, c. ad machinam pertinens, ut: Machinale pondus vocat Aufonius molare; Pistrinale dicit Turnebus.

Machinamentum i, n. idem quod machina, ut: Oppugnationum machinamenta & aus, Rüstungen und listige Anschläge zu stürmen oder zu bekriegen. Tacit.

Machinarius ii, m. qui machinatur.

Machinarius a um, ad machinam spectans, ut: Machinarius commentator, i. e. qui de machinis tractat. Sol. 226.

b *Machinarius* asinus est molendinarius, qui molit, i. e. qui molam machinam quendam inclusam voluit & torquet. Turnebus.

c *Machinarius* faber, qui tractoria machinam onera in altitudinem sublatam collocat. l. 31. ff. ad leg. Aquil.

d *Machinarius* mensor, qui normam in metiendo utitur. l. 7. ff. si mensor fal. mod.

Machinatio onis, f. dolus, technica. l. 36. ff. de Verb. S.

b *Machinatio* dicitur cogitatio ad malum vel bonum faciendum. Schard.

Machinator oris, est inventor & auctor, ein Uhrheber / ut: Omnium architectum ac machinatorem unum esse Chrysogonum, quod ut intelligere posses, pro Sext. Rofo. XLIII.

Machinator aris, ari, est per dolum invenire, auff einen Ranc denken / ut: Machinator alicui necem, darauff umgehen / wie einer möge umbs Leben gebracht werden. Liv. 1, ab Urbe.

b Pestem in aliquem machinari, i. e. parare vel fruire alicui perniciem. I. Catil. l.

c *Machinari* est certo consilio invenire, ut: (Bestiarum) alia

alia mares, alia foeminae sunt: quod perpetuitatis causa natura machinata est. 2. de N. D.

Machinosus a um, machina, i. e. fraudis plenus, ut: Machinosum navigium. Svet. in Ner. c. 34. loquens de soluta nave, quam parricida ille commentus erat, cuius vel naufragio, vel camerae ruina, mater periret.

Machio onis, machiones dicti a machina, in quibus insistant propter altitudinem parietum. Isidor.

Machis, fera quaedam, in Scandinaavia insula, alca haud dissimilis, sed nullo suffraginum flexu. Plin. 8, 15.

Machomed, vide Mahometus. *Macidatus* a um, liquoris infusione madens. Apul.

Macies ei, f. Magerkeit / Dürrißheit / ut: Pallor in ore sedet, macies in corpore toto; der Mund ist blaß / und der ganze Leib dürr und mager. Ovid. de Invido.

b *Exvo* & macie senescere. Luctet.

Macilentus a um, macie tenuatus. Fest.

b *Macilentia* manu pingvem pedem, Hesiodus, velut ænigmati, paupertatem explicuit, manus enim gracilesunt fame, pedes intumescunt frigore. Erasim.

c *Macilentior* Leotrophide, vide Leotrophides; qui insigni

macilentia corporis Comitorum salu locum dedit. idem.

Macio as, are, macrum facere; unde emaciare, auffmargeln.

Macis, inter aromata refertur, Muscaten-Blut / afferitur ex India, nux scilicet moschata duplici cortice vestita est, altero exteriori & crassissimo, per maturitatem dehiscens, ut in figlandibus; altero tenuiore, nucem instar reticuli ambiente, eoque primum coloris rubescens, postmodum flavescens; & haec officinarum macis est. Serod.

Macredo inis, f. idem quod macror. Col.

Macreo es, ere, vel: *Macresco* is, macruis, ere, macrum fieri. Varro 2. Rust. c. 5. *Macritudo* inis, f. idem quod macies. Plaut. Capt.

Macro as, are, unde emacrare. *Macies* in corpore toto; der Mund ist blaß / und der ganze Leib dürr und mager. Ovid. de Invido.

Macrochera, μακροχέρα, tunica manicata. Lamprid.

Macrochir, μακροχείρ. Longimanus, Artaxerxis cognomen. Corn. 642.

Macrochillum, μακροχίλος, Plinius dicitur l. 13. c. 12. quod Hermolao est

Macrocholum, μακροχίλον, magnū membrum, vel longa membrana, ut pedalis erat. Ooosoo a men

mensura & cubitalis macro-
colis. Martin.
Macrocosmicus a um, ad ma-
crosum spectans, ut: Macro-
cosmica natura. Schröd.
Macrocosmus i. m. magnus mu-
ndus, qui constat ex caelo &
terra, die Welt.
Macrologia a, f. sermonis proli-
xitas. Isid.
Macronosia a, f. longa aegritudo, re supplicio, einen am Leben
Macropnoea, μακροπνοια, respi-
ratio magna. Jonst. n.
Macrororis, m. i. c. macies. Pacuv.
Mactabilis e, c. quod mactatu
facile, das zu schlachten dient.
Mactator oris, qui mactat, vel
occidit. Senec.
Mactatus us, m. mactandi actus, occisione violenta per hostes, Deo
das Messen / Schlachten o-
der Opfern. Lucr.
Mactatus a um, geschlachtet / ut:
Mactata hostia lenior, Pro-
verbiali Figurâ dixit Horatius
in Odis de spontaneis ac man-
fyctis. Sumtum est à sacri-
ficiis, in quibus explorabatur sacrificii causa. Dicitur inde,
hostia, ducta per frontem cul-
tro, idq; mactare vocabantur, i. e. augeatur honore; Quin
Unde qui spectata sunt virtute ipsa quos, pecus sic honorari cre-
eos mactos virtute vocant. Eras-
dus sic, dum à profano usu se-
gregata in sacrum deputatur.
Macte, vide mactus.
Mactea a, f. cibi genus, ut: Mul-
tis venenatas mactreas misit.
Svet. in Calig. forte legendum
est Matthyas.
Maeticus vide maticus.
Macto as, are, est interficere, Mactisnus, saltationis species;
schlachten / ut: Mactare biden-

tes seu oves, Schafe schlach-
ten. 4. Aeneid. 12.
b Mactare aliquem infor-
tunio, einem ein übles Bad zu-
richten / einen übel empfangen.
Amph. 4. 2. 14.
c Mactare aliquem malo
& damno, einen in Schaden
bringen. Atilul. 3. 5. 61.
d Summo aliquem macta-
re supplicio, einen am Leben
straffen. 1. Catil. XIII.
e Aeternis supplicitis videt
moriturosq; mactare. 1. Cat. XV.
f Mactare est augere, ut:
Mactare aliquem honore, einem
Ehre anthun. Cic. de Repub.
g Mactari de hominum
occisione violenta per hostes, Deo
puniente illata, usurpatur. Ela-
c. 34. v. 6. Jerem. 46. 10. Glass,
Philol. sacr.
h Mactare Orco, est in
Orum demittere, & precipita-
re. Liv. 9. II.
i Mactare, i. e. jugulare
quod cui sacrificatur, is macte-
tro, idq; mactare vocabantur, i. e. augeatur honore; Quin
Unde qui spectata sunt virtute ipsa quos, pecus sic honorari cre-
gregata in sacrum deputatur.
Mactra, est vas, in quo pinxitur
farina. Pollux 7. c. 5.
b Mactra, arca panaria.
Gellius.
Mactrisnus, saltationis species;
Vox facta est, tanquam à ver-

bo μακρῆσαι, quod esset
mortarii fusionem imitari.
Mactus a um, est magis auctus,
plerumq; in Vocativo usurpa-
tur, ut: Macte animi vir, i. e.
suaviter & magno animo prae-
stus. Martial. 1. 12. 7.
b Macte uterq; ingenti infusa,
interdum evanescentes,
Rempubl. merito, cui hoc tantum
boni contulisti. Plin. Paneg.
c Macti virtute estoite, i. e. ma-
rum emissione. idem.
O felices. Curt. 3. 61.
d Macte amaro, i. e. maxi-
mo amaro. Plaut. Mil.
e Macta herba, austa, ut:
Ex segete vellito ebulum, cicu-
tam & circum salicta herbam
mactam ulvam. Cato.
Macula a, f. idem quod labes sive
sordes, flecken / ut: Insignis bas
maculis, eine fleckigte Ruhe.
3. Georg. 12.
b Macula idem quod in-
famia, ein Schandfleck / ut:
Hanc maculam nos decet effu-
gere, dieses Laster sollen wir
meiden. Adelph. 5. 8. 31.
c Maculam concipere, ein
Schandfleck bekommen. pro
Sext. Rosc. XXI.
d Inurere aeternas maculas
alicui, quas reliqua vitâ eluere
non possit, einem einen ewigen
Schandfleck einheften / den
er hernach sein Lebenlang nicht
auswischen kan. Cic. in Salust.
e Delere maculam susce-
ptam, die gemachte Schanden

wieder aufwecken / die angetha-
ne Unehre wieder abthun. pro
Leg. Manil.
f Macula infantum vola-
tica, sunt maculae rubrae & pur-
pureae, hinc & inde serpentes,
conflua.
g Macula hepatica, sunt
b Maculae uterq; ingenti infusa,
interdum evanescentes,
Rempubl. merito, cui hoc tantum
boni contulisti. Plin. Paneg.
c Macti virtute estoite, i. e. ma-
rum emissione. idem.
h Maculae sunt foramina
retis, die Maschen oder Löcher
im Garn oder Netz. Cic.
Maculatio onis, f. Beschmutzung /
Befleckung / ut: Matrem igno-
bilem vel aliquâ infamiae fa-
ciet maculatione pollutam.
Firmic. 3. c. 15.
Maculatus a um, befleckt / be-
sudelt / beschmieret.
Maculo as, are, fædare, detur-
pare, beflecken / besudeln / be-
schmieren / ut: Ferruna macu-
lavir sanguine. Ovid. 7. Met.
b Nomen alicujus macu-
lare crimine. Virg. 10. Aen.
Maculosus a um, maculis abun-
dans, fleckigt / bund / ut: Ma-
culosa lyncis tegmen, eine bun-
de oder fleckigte Luchz-Haut.
Virg. 1. Aeneid.
b Maculosus homo, pro
immundo & impuro, ein un-
flätiger Mensch. Cic.
Madarosis, μαδάρωσις, glabri-
tas, est pilorum defluvium, in
palpebris. Cels. Jonst.
 Ooooo 3

Madefacio is, ere, inficere & hu-
more aspergere, befeuchten /
besprengen / ut: Virides ma-
defecerat herbae. Virg. 5. Aen.
Madefio is, eri, aqua aliove dere, ut: Tellus madefcit nubi-
humore aspergi, naß od feucht
werden / ut: Cum decidisset in
mare, per ducentos passus, e-
vasit ad proximam navem,
elata larva, ne libelli, quos te-
nebat, madefcerent. Svet. in C.
b Tyrio madefactus tem-
pora nardo. Tibul.
c Terra madefacta cruo-
re, die mit Blut besprengte Er-
de. Ovid. 8. Metam.
Mado es, ut, madere, madi-
dum esse, humore aliquo con-
spersum esse, naß oder feucht
seyn / ut: Humus maderit coe-
lesti rore sparsa. Ovid. 1. Fast.
b Maderant gena imbro-
risti. Catul.
c Pocula maderant gene-
roso. Baccho. Tibull.
d Madere vino, i. e. ebrium
esse. Martial.
e Madere metu, h. e. pra-
timore sudore aspersum esse, für
Angst schwitzen. Plaut. Mostell.
f Socratis sermonibus ma-
dat, (i. e. refertus & plenus, &
quasi ebrius est praeceptis Socra-
ticis.) Horat.
g Fercula maderant divi-
tiis. Propert.
h Os fletu madens. Ovid.
3. Trist.
i Madens sanguine vestis.
Qvintil.

Madefco is, ere, humescere vel
humectari, feucht oder naß
werden. Colum Sipont.
b Madescere, idem ac ma-
bus. Ovid. 1. Metam.
Madido as, are, madidum fa-
cere. Claud.
Madidus a um, liqore asper-
sus, befeuchtet, naß / ut: Ge-
na madida. Ovid. 1. Art.
b Madidus pro ebrio. Plaut.
c Madidus pro imbuo.
Martial.
Madifico as, idem ac madidare.
Plinius.
Madon, herba, vitis alba. Plin.
1. 23. c. 1.
Mador oris, infusio ipsa, humi-
ditas. Salust.
Madulla a, m. ebrius, quod ma-
didus satus vino sit. Plaut. Pseud.
Festus habet madusa. Etym.
Maander i, m. qui in Maan-
drus, fluvius Phrygiae sive Ma-
onia, ita sinuosis flexibus, ut se-
pe credatur ad fontem rever-
ti. Plin.
b Maandri, illi dicuntur,
qui res agunt non simpliciter, sed
obliquis consiliis. Eras.
c Maandri more, h. e. fle-
xuosè & tortuosè. Col. 8. c. 17.
d Maander pictura geny-
inquit Erasmus, in morem laby-
rinthorum flexuosus implexum
ambagibus.
e Maandrum posuit Virgi-
lius pro flexuoso limbo. Martini.
Maan-

Maandratus a um, flexuosus,
ut Facies maandrata. Non.
Macenas, μακρινος, sic scribitur
Plutarcho & Suida autoribus.
Macenas quos Helrusco de
sanguine Regum. Propert. 1. 3.
c. 7. Dicitur fuisse filius Meno-
dori, qui Caesari contra Pom-
pejum affuit. Illi Menippeam putarent causam MAVN esse,
pater, filius Cecinna regis He-
truscorum. Augusto praeceptum
amicus fuit ob taciturnitatem.
Magna ejus & benevolentia
& beneficentia fuit in viros
doctos: unde passim celebratur
a poetis. Inde factum est, ut
(verba sunt Chabotii in. 1. O-
dam Horatii,) nomen ejus
proprium in appellativum
transierit, atq; Macenas pro
quovis fautore doctorum in-
geniorum & adjutore homi-
num literarum jam inde us-
que usurpatum sit. ein fürneh-
mer Gönner und Beförde-
rer der Gelehrten / ut: Sine
Macenates, non deerunt, Flac-
ce, Marones, Virgiliusq; tibi
vel tua rura dabunt. Martial.
Maemasterion, μαμαστρινιον, o-
nis, sextus mensis apud Athe-
nienfes, nostro respondens Au-
gusto, a turbido aere dictus,
(μαμαστρινιον enim est fluctua-
re, strepere.) Matthias Mar-
tinius in Lexico Philologico,
quintum numerat mensem
Hinc Maemasteria, sacra
fuerunt, dicto mense Jovis

μαμαστρινιον, ad Jovialium im-
brium impetum placandum.
facta. Martin.
Maena e, piscis in Italia, quam
Germania notior, ein Heu-
ting. Gesn. Plin. 31. 7.
b Manam piscem Hecata,
i. e. Luna sacrificabant, quod
pejum affuit. Illi Menippeam putarent causam MAVN esse,
i. e. furorè ab ea immitti. Mart.
Maenades, vide Maenas.
Maenala, plur. intellectu singula-
re, inquit Priscianus: At Dio-
medes docet, in singulari es-
se Mascul. in Plur. Neutrius
Generis,) mons Arcadiae altis-
simus. Plin. hinc:
Maenalis idos, f. Patronym. Ma-
nalis urfa videt, (Poltrum est
pro Adjectivo, i. e. urfa Ma-
nalia, & intelligit Arcton.)
Ovid. 3. Trist.
Maenalius a um, quod est ex
Manalo, unde Bacchus dictus
est Manalius, διὰ τὸ μα-
νιάξ, quod est furere, insanire,
sive a Manalo, Lycaonis filio.
b Aper Manalius, quem
Hercules Eurysteo detulit. For-
Roman.
c Ursus Manalius, i. e. Ar-
cadicus. Virg. 8. Eclog.
d Deus Manalius, Fau-
nus. Ovid. 4. Tuscul.
Maenaria e, f. insula in mari Li-
gustico, ita dicta a manis pisci-
bus, quorum ibi magna capi-
tur copia. Plin. 3. c. 6.
Maenas adis, f. furiosa sive in-
Ooooo 4 sana

sana mulier dicitur, est tolli
und thörichtes Weib.

b Menades, mulieres illæ
dicebantur, quæ Bacchi sacra ca-
pillis sparsis cursantes hinc in-
de celebrarent, ut: Ausonia Ma-
nades. Juvenal.

Manius ii, m. Cos. Rom. anno
ab U. C. CCCCXXX, de vitis
parvali prali priscis Larinis &
Antiatibus, eorum rostra na-
vium exata in foro posuit, ap-
pellariq. forum Rostra cepit.
Liv. 8. U. C.

b Manius, aliis Menius de-
coctus quidam fuit luxuriosus,
qui amplissimo consumo patri-
monio, & domo venditâ, columnâ
tantum exceperat, unde spectaret
gladiatores, quæ propterea Mani-
na dicta est. For. Rom.

Manianus vel Menianus a um,
ut: Maniana luxuria, summa
prodigalitas. For. Rom.

b Maniana edificia, à
Menio sunt appellata; Is enim
primus ea ultra columnas exten-
dit, quo ampliarentur superiora.
Festus.

c Maniana, sunt tabula-
sa projecta. l. 20. ff. de servit.
urban. l. 242. §. 1. ff. de V. S.

Manomenon, mellis venenati est
genus, quod in Ponto ex rho-
dodendri flore contrahitur.
Ita dictum ab insana, quam
gignit. Plin. 21. c. 13.

Maonia a, f. Lydia est, regio
minoris Asia. Unde Maones,

populi. Hæc vocatur regia
exusta. Nam (ut scribit Stra-
bo,) cinerulenta est in super-
ficie, & tota arboribus caret
præter vitem. Dionysius scri-
bit, hanc regionem esse sub al-
tissima Tmolii montis rupe sit-
tam, ex quâ Pactolus amnis
effluit. hinc:

Maonius a um, ut: Eadchus
Maonius. Virg. 4. Georg.
Maonides, Homerus didus est,
à Patre Maone. Calepin.
Maonius absolute, vocatur Ho-
merus. Martial.

b Maonium carmen, Ho-
mericum. Horat.

Maonis f. puella Arachnia, ut:
Maonis elusam designat ima-
gine tauri Europam. Ovid. 6.
Metam.

Mæotæ arum, Scythia populi, à
quibus Mæotidi paludis nomen
est inditum. Plin. 4. c. 12.

Mæoticus a um, idem ac Sey-
thicus, ut: Mæotica tellus. Vir-
gil. 6. Æn.

Mæotis idis, f. Patronym. pro
adjectivo ponitur, ut: Qui
modo pelli feras fudit Mæoti-
das armis; intelligit Amazo-
nes. Ovid. ep.

b Ara Mæotis, h. e. Mæo-
tica, (Diana Taurica, cui hospi-
tes immolantur.) Juvenal.

Mæotrum i, n. uxoribus, præ-
mium, quod obstetrici debetur.
Hebamen Gebähr/ Rinder-
Frauen-lohn. Martia.

Mæra, mæra, canis quidam di-
ctus est Orionis, ut poeta nar-
rant; proprie tamen eo no-
mine capra significatur ex al-
bo nigricans. Cæli. 17. c. 28.

Mæsonicus a um, ut: Mæsonica
diæteria, i. e. Diæteria petulan-
tius jacta, (Pictel. Herings-
Possen?) à Mæsonē quodam
histrione comædiarum Mæga-
rensi, cujus inventum est per-
sona, quam à repertore, Græci
Mæsonia vocabant. Quin &
Græci eorum urbanum ap-
pellant mæsonia. In comæ-
diis autem semper inducuntur
eque dicaces, præsertim apud
Plautum. Erasmus.

Mæsius, lingua Osca, mensis Ma-
jus. Festus.

Magador aris, aris, mægadi, & c.
dicebantur olim, qui bilingves
essent, eodem ore laudantes &
vituperantes, blandientes &
oburgantes, pudicæ & obscenæ
loquentes. Erasmus.

Magadium ii, n. vel Magas adia,
instrumentum musicum, tabu-
la quadrata, leviter conve-
xa, nitentib. in ea cithara fidi-
bus. Dicitur etiam ea pars ly-
ra, in quam plectrum illiditur,
i. e. ubi percussio fit chordarum
manu dextra, der Steg. Bud

Magalia, edificia Numidarum in
agrestium oblonga, incurvis la-
teribus tecta, quasi navium
carinae sint, sive rotunda in
modum furnorum; magalia

dicta quasi magaria, quia ma-
gar Punici novam villam di-
cunt, una litera commutata,
I pro r magaria tuguria. I-
sid. l. 14. c. 12.

b Magalia pars etiam
Carthagini, (Serv. l. Æn.) &
quidem exterior pars, interior
verò dicebatur Byrsa.

Magas, vide Magadium.
Magdalia a, f. quasi fursus &
mantium purgamentum; hinc
Proverbiū: Canis vivens à
magdalia, dici solitum in Pa-
rastis & alieno viclitantes
cibo. Erasmus.

Magdeburgum i, n. civitas in
ferioris Saxonia, Magde-
burgf.

Magdulus, oppidum Ægypti,
cujus incolæ dicuntur Mag-
dalota. Stephan.

Magia a, f. mægia sapientia,
dicitur ars præstandi mira,
seu est effectrix mirabilium,
quæ vires naturæ videntur ex-
cedere. Micrael.

b Magia divinatrix di-
citur mantica. idem.

c Magia operatrix dicitur
Pœtica. Micrael.

d Magia naturalis & li-
cita, materque vera medicina.
Estque occulta natura sapientia,
dita. Johnson.

e Magia illicita, (Zauberer)/
Hexereri/ die schwarze Kunst/)
Ooooo s ro-

tota superstitiosa, diabolica, & nequam exiit, Proverb. De veldamnata merito, ac prohibita, hementer hilari, ac gestient al. Necromantia, execrabilis & gaudio dicitur, ex ist so froh/als nullibi locorum toleranda. idem.

f Magia hujus autores fuerunt Cham, filius Noa, filius ejus Misraim, quem gentes Zoroasterem dixerunt, & qui à Plinio l. 30. c. 1. primus artes magicas invenisse traditur. Wierus l. 2. de praestigiis daemonum c. 3.

Magice es, f. μαγικόν, idem ac magia. Plin. 30. c. 1.

Magicus a um, ad magiam spectans, ut: Ars magica.

b Magica impressio, Bezauberung.

Magica artis (si modo ars est, non vanissimi cuiusq; ludibrium,) magis professione, quam scientia celebrer. Curt. 1550.

Magida, vide magis.

Magiriscium ii, coquulus. Plin. l. 33. c. 12.

Magis idis, f. idem quod magistra, h. e. Vas illud, in quo farina subiguntur, eine Møller. Pollux.

b Magis, genus lancis, sive instrumentum coquinatorium. l. 36. ff. de condiç. indeb.

Magis, Adverb. idem ac plus, mehr / deduciturque à magis, ut: Magis lubet. Plaut. l. 16. ep. 17. Perf.

b Magis cum Positivo implet vicem Comparativi, ut: Magis verum pro verius. Ter. Andr.

c Magis gaudet eo, quise

nectam exiit, Proverb. De veldamnata merito, ac prohibita, hementer hilari, ac gestient al. Necromantia, execrabilis & gaudio dicitur, ex ist so froh/als nullibi locorum toleranda. idem. mēn er wieder neu geboren were/ductum a serpentibus & cadis, qui statim temporibus exiunt senectutem, ac veluti renascuntur. Erasim.

d Magis sibi placet, quam Peleus in machara, Proverb. in eum competit, qui prater modum re quapiam insolens est. idem.

Magistellus i, m. Dimin. parvus magister, ein schlechter Meister.

Magister i, m. proprie dicitur artium Præceptor, ein Lehrmeister / ut: Nam antea qui scire posses aut ingenium noscere, dum atas, metus, magister prohibebant. And. l. 1. 27.

b Magister morum, i. e. censor, ut: Dignissimus discipulo magister, ein Lehrmeister der seinen gleichen Schüler hat. Curt. 1969.

Sed hercule, manum detabula, magister adest citius quam putabamus, aber du / stille / halt inne/der Schulmeister kommt eher wir uns versehen. l. 6. 25.

c Magister brevitatis, et ner / an dem man lernen soll / sich der Kürze zu bestrengen. l. 16. ep. 17.

Sic: Præceptor fortitudinis, ein Spiegel der Dapperkeit. Lib. 5. Epist. 13.

d Magistrum improbum capere, einen übelen Anführer be-

nehmen. Ter. Andr. l. 2. 21.

Rehngunt me filiis qf. nū inter honorata officia Principis manet, quod officium hodie ren Rindern zu einem Lehrmeister. Phorm. l. 2. 22.

f Uti aliquo in re aliquo magistro, i. e. doceri ab aliquo, von einem in einer Sache lernen. pro. Cecin. XII.

g Magister equitum (Varone teste) dicebatur, cui summa potestas erat in equites & acensos, hodie ein Vortmeister.

h Magistros studiorum doctoresq; excellere oportet moribus primum, deinde facundia. l. 7. Cod. de Profess. & med.

i Magister morum, i. e. Censor, ein Rürgerichter. Cic.

k Magistri dicuntur, qui bona sub hasta vendunt. Quintil. 6. c. 4.

l Magister navis accipitur, cui totius navis cura mandata est. l. 1. ff. de exercit. act.

m Magister Populi, dicebatur dictator. Schard.

n Magister societatis, unus aliquis e sociis dicebatur, qui Rome societati alicui, i. e. aut scriptura aut portorii, aut vectigalium, ita praeerat, ut & decumanos, quasi Senatui cogendit, ad eos de societatis negotiis referendi potestatem haberet.

Magisterium Cornu Cervi, Curamq; omnem gereret tabularum & rationum, quæ undiq; ab iis, qui operas dabant, Romam mitterentur. l. 14. ff. de pact. lappa, &c. Accurate tamen lo-

o Magister Censuum (etiam nū inter honorata officia Principis manet, quod officium hodie Septimius Comes Palatinus Rhem. Imperatoris nomine administrat.) l. fin. C. de jur. emphyt. & l. 30. & 36. C. de episc. & Cler.

p Magister ceremoniarum, inde ceremoniarum magister.

q Magistri legum appellantur in proœm. Pandectar. quos hodie Doctores dicimus.

r Magistri scriniorum l. 37. §. 1. C. de appellation. cui subeant magistri memoria, epistolarum & libellorum. Schard.

s Magister pecoris, pastor. Magisteria a, f. dignitas magistris. Calliod.

Magisteriani, inter magistratus referuntur genera. Schard.

Magisterium ii, n. idem ac disciplina, ut: Excessit mihi atas magisterio tuo, ich bin deiner Zucht nunmehr entwachsen / ich bin nicht mehr unter deiner Disciplin. Plaut. Bacchid.

l. 2. 40.

b Magisterium Politicis dicitur dignitas magistris.

c Magisterii nomen (in Medicina) diversimodè usurpatur. I. Datur pulveribus solutio- ne ac præcipitatione paratis, ut: Magisterium Cornu Cervi, Curamq; omnem gereret tabularum & rationum, quæ undiq; ab iis, qui operas dabant, Romam mitterentur. l. 14. ff. de pact. lappa, &c. Accurate tamen lo-

quando magisterium vocari vo-
lunt, ubi nonnihil menstrui cum
essentia extracta conjunctum ma-
git. Schröd.

d Magisterium est. quan-
do corpus mistum preparatur ar-
te Chymicâ, citra extractionem
ita, ut omnes ejus partes homo-
geneae ferventur, in nobiliorem
vel substantia, vel qualitatis
gradum traducta, exterioribus
impuritatibus segregatis. Begvin.
in Thyroc.

e Magisterium militare.
l. 25. C. de procurat.

Magisterius a um, ut: Magiste-
ria potestas. l. 6. C. de juris-
dict. l. 3. C. ubi Senator.

Magistra f. eine Meisterin/ut:
Fuldo, si illa est, magistram
hanc esse, satis certo scio, in-
derfelbe Schul/weiß nur eine
ist/weiß ich gewiß/das diese
Lehrmeisterin ist. Hec. 2, 1, 7.

b Cereissima loquendi ma-
gistra, consuetudo. Quint. 1, 6.

c Roma magistra luxuria.
Propert.

Magistrantia a, f. herba, vide
Imperatoria.

Magistratus us, m. notat eum
qui in potestate publica est con-
stitutus, Obrigkeit / ut: Pro-
prium munus magistratus est,
intelligere, se gerere personam
civitatis, debere ejus digni-
tatem & decus sustinere, ser-
vare leges, iura describere, &
fidei sua commissa meminisse.
l. Offic.

b Magistratus adire, für
die Obrigkeit lauffen / ut: Tu,
qui sapiens es, magistratus adi-
judicium de eadem causa ut red-
dare tibi, quandoquidem solus
regnas, & soli liceat, hic de eadem
causa bis judicium adipisci, weil
du so klug bist/ so lauffe hin vor
die Obrigkeit / das sie dir aufs
neue einen Gerichts-Tag (ein
Gerichts-Termin) ansetze/weil
du allein Herr bist/ und dir al-
lein zugelassen / in einer Sach-
die Obrigkeit zweymal zu be-
mühen. Phorm. 2, 3, 56.

c Apud maximum magi-
stratum dicere, für der höchsten
Obrigkeit sein Wort anbrin-
gen. Corn. 176.

d Abrogare alicui magistra-
tum, einem das Obrigkeitliche
Ampf absprechen / abnehmen.
Corn. 210.

e In magistratu esse, im
Rath seyn. Corn. 344.

f Magistratus, praetores vel
consules dicendi sunt, eo quod ma-
iores sunt reliquis officiis, & illi
sunt tanquam capitis principis
membra. Horumque alii sunt ma-
iores, alii minores, alii medi. Ma-
iores, sunt illustres, qualis est pra-
efectus praetorio orientis, item illy-
rici, item Africa, item urbis Ro-
mae. Minores sunt clarissimi, pu-
ta praesides provinciarum. Medii
sunt spectabiles, ut praefectus pra-
efectus Aegypti, qui dicitur Augu-
stalis. l. unic. ff. de off. praef. Au-
gu-

gudal. Excellentiores praefecti
sunt praefectus praetorio Orientis
& Illyrici, Scot. Voc. Jur.

g Magistratum gerens, gis
aud. & iuste & iniuste. Proverb. ibi Scaliger: Magmentum erat
Admonet, ut qui in tractandis dap-
Reipubl. muneribus versatur, pa-
sticiis, Jatro Sponno, Marti,
lienissimis sit auribus, & quod
animo & bene & male audire
converscat: neque facile populi
vel laudibus, vel conviciis a re-
cto dimoveatur. Erasm.

Magistro, ore, gubernare. Fest
Magma atis, n. pastillus & mas-
sa facta ex unguentorum fa-
cibus. Plin. 13. c. 2.

b Magma croci; quod
quasi recrementum est ejus. Cel-
sius 5. c. 18.

c Magma per similitu-
dinem ita dicitur, ipsum un-
guentum & spissamentum omne,
paucis liquore subactum, ut non
diffuset. Martin.

Magmatarius ii, m. qui magma
facit, unguentum coquit. Martin.

Magmentarius a um, ad mag-
mentum spectans, ut: Mag-
mentaria fana, i. es vasa
sacra, quibus magmenta &
extra sacra imposita ara infe-
rebantur. Turneb.

Magmentum i, n. ut ait Festus,
veteres dixerunt, quasi ma-
gis augmentum. Alii mag-
mentum dicunt quasi ma-
jus augmentum & auxilium:
quoniam augebant nume-
rum hi, qui accedebant a-

lienigena, ut adjumento essent.

b Magmentum a ma-
gis: quod ad religionem ma-
gis pertinet. Varr. 4. de L. L.
gis: quod ad religionem ma-
gis pertinet. Varr. 4. de L. L.
aud. & iuste & iniuste. Proverb. ibi Scaliger: Magmentum erat
Admonet, ut qui in tractandis dap-
Reipubl. muneribus versatur, pa-
sticiis, Jatro Sponno, Marti,
lienissimis sit auribus, & quod
animo & bene & male audire
converscat: neque facile populi
vel laudibus, vel conviciis a re-
cto dimoveatur. Erasm.

Magnalia ortum, i. e. magnificæ
opera Dei. idem.

Magnanimitas e, c. vide Magna-
nimitas.

Magnanimitas atis, f. est Ethic-
is modestia cum eminentis
circa honores.

b Magnanimitas Cice-
roni etiam dicitur magnitudo a-
nimi. l. 9, 14.

Magnanimiter, Adverb. magni
animo, großmuthig.

Magnanimus a um, dicitur, qui
magne est animo, großmü-
thig / ut. Magnanimi heroës:
4. Georg. 96.

b Equi magnanimi, mu-
thige Pferde. Virg. 3. Aeneid.

c Leo magnanimus. Ovid.
3. Trist.

Magnarius ii, pro magno nego-
tiatore ponitur, a negotiorum
magnitudine, tanquam clarus
in obeundis magnis mercaturis.
Apul.

Magnas, magnates, primates,
optimates, die grossen Herrn/
Obersten/Regenten. Martin.

Magnes etis, lapis ferrum tra-
hens, der Magnet: hujus
usus

usus maximus est ad navigatio-
nes, & itinera etiam terrestria
instituenda. Sine hoc enim certa
itinera nulla institui aut scopuli dones erant, qui apud nos sena-
evitari possent: praesertim caelotores dicuntur, sive Principes &
nubilo, noctu, & in Oceano, dum capita urbis. Unde & summum
prater undas nihil conspicitur, magistratum vocant Magnetar-
quemadmodum nec in sylvis
amplissimis, dum prater coelum
arboresq; nihil sese oculis offert.
Boet. de Boot.

b Magnes arsenicalis, pa-
fatur ex antimonio crudo, sul-
phure flavo & arsenico. Schröd.

Magnes Atheniensis Comi-
cus antiqua comedia.

c Magnes idem alter Smyr-
naeus puer, praeter ceteris mortali-
bus formosus: Poetica insuper &
Musica ornatus. Suidas.

Magnesia a; f. Macedonia re-
gio. Plin. l. 8.

b Magnesia communiter
est marcassita. Sed ex arte di-
citur stannum liqvatum, in quod
injectus Mercurius una permi-
scetur in fragilem substantiam &
massam albam. Est etiam argen-
ti cum Mercurio mixtura, & fu-
sile metallum valde, ut cera, li-
quabile, mira admodum albe-
dis; quod magnesia dicitur
Philosophorum. Johnson.

c Magnesia Saturni a non-
nullis pro Antimonio sumitur.
Schröd.

Magnētis idos, f. quae ex Ma-
gnesia est. Ovid.

Magnesia, Acasti Regis Magne-
sia conjux fuit. Horat.

Magnetes, qui & Magnesii po-
puli vocati sunt. Lucan. l. 6.

b Magnetes, apud Mace-
dones, qui apud nos sena-
evitari possent: praesertim caelotores dicuntur, sive Principes &
nubilo, noctu, & in Oceano, dum capita urbis. Unde & summum
prater undas nihil conspicitur, magistratum vocant Magnetar-
quemadmodum nec in sylvis
amplissimis, dum prater coelum
arboresq; nihil sese oculis offert.
Boet. de Boot.

Magnēticus a um, ad magnetem
pertinens, ut: Magnetica vis,
sive virtus; Acus magnetica,
eine Magnet-Nadel/ i.e. acm
ferrea, aut potius chalybeata
magnetis virtute imbuta. Boet.
de Boot.

b Emplastrum magneticum
dicitur ita, quia magnes ingre-
ditur illud. idem.

c Emplastrum magneticum
aliud, cui admixtus est magnes
Arsenicalis, habet Schröd.

Magnificatio is, ere, magni esti-
mare.

Magnificē, Adverb. laute, hono-
rifice, herrlich / prächtig / ut:
Magnificē aliquem accipere;
Plaut. Pseud.

b Magnificē dicere, i.e. lau-
dabiliter cum excellentia qua-
dam. Tet. Adelphi.

c Magnificē se efferre;
multum, mirum in modum. idem.
Heavt.

d Magnificē incedere, präch-
tig einhergehen. Liv. 2. U.C.

Magnificentia a, f. est mediocri-
tas circa opes magnas & cir-
ca actiones in divitiis sumituo-
sas. Ethic;

Magnificentissimus a um, pro
amplissimo & nobilissimo. Cic.
1. divin.

Magnificissima dicebant
antiqui pro magnificentissima.
Minus enim verè magnificens di-
ci potest, unde magnificentissi-
ma videtur deduci. Fest.

Magnifico as, are, extollere, ex-
altare, erheben / erhöhen / lo-
ben. Plin. l. 17. c. 9.

b Magnificat, (vox mate-
rialiter accepta,) hymnum Mariae
Deipara notat.

Magnificus a um, splendidus,
prächtig / herrlich / ut: Aedes
magnifica. Ovid. 6. Fast.

b Magnificus apparatus, gravitate. Cic. pro Quint.
i.e. sumtuosus & lautus. Cic. 1.
Offic.

c Magnificus, Rector Aca-
demia, est caput Universitatis.

d Magnificorum titulus tri-
buitur Praefectis - pratorio, Ma-
gistris militum; Magistris officio-
rum; Magistris inter agentes,
questoribus, comitibus domestico-
rum. l. 16. C. de Testament. mil.
l. ult. C. ubi senator. l. 35. C. de
appellat.

e Magnificus nonnunquam
in feciorem partem sumitur, un-
de illud Corneli Nepotis de At-
tico in ejus vita: Quod splendi-
dus fuerit, non magnificus.

Magniloquentia a, f. sublimitas
sermonis, ut: Ille dactylicus
numerus Hexametrorum ma-
gniloquentia est accommoda-
tior. Cic. in Ocat.

Magniloquus a um, qui magna
loquitur, der grosse Ding-
reder / rühmet / großspreche-
risch / ut: Homerus magnilo-
quus. Stat. 3. Sylv.

b Ore magniloquo tumi-
dis. Ovid. 8. Metam.

Magnipendo is, ere, in magna
astimatione habere, hoch hal-
ten / hoch schätzen. Plaut. Pl.

Magnitas atis, f. pro magnitu-
dine, apud antiquos.

Magnitudo inis, f. amplitudo;
Größe / ut: Inhabilis magni-
tudinis navis. Excedere in ni-
miam magnitudinem. Cels. 2. 21.

b Magnitudo periculi, pro
gravitate. Cic. pro Quint.

c Magnitudo animi, pro
mentis excellentia & praestantia;
Cic. 4. de Fin.

d Magnitudo in Physica &
Geometria est mensura, eaque vel
absoluta, ut Longitudo, latitu-
do, profunditas; vel comparata,
ut Parvitas & amplitudo.

e Magnitudo Deo tribui-
tur, non ut quantitas molis cor-
porae, cum in creaturis; sed qua-
tenus ipsa essentia ejus & proprie-
tatum essentialium infinitas de-
notatur. Exod. 15. v. 16. Glass.
Philolog. sacr.

Magnopere, adverb. est valde,
vehementer, groß / sehr / ut:
Mihi dicendum nihil magno-
pere videtur, ich halte nicht
groß dafür / daß ich viel re-
dens mache. pro Sext. R. XL.

b Magnoperè errare, weit
irren. Lucret.

c Non magnoperè laboro,
quod vulgus dicit, non multum ipsam, Solin. 455.
turo, ich achts nicht groß. Cic.
pro Rosc. Com.

Magnus a um, idem quod gran-
dis, groß; ut: Aceruus magnus, aut aliud id genus quippiam;
ein grosser Hauff. i. Georg. 32.

b Amator mulierum ma-
gnus, ein grosser Buhler. Men.

c Magnus animo, majorum im-
perio sui, groß am Gemüth/

aber grösser darumb / weil er
sich selbst bezwingen kan. Plin.
l. 25. c. 10.

d Major natus dicitur, qui
atate est provecior, der ältere/

ut: Major est natus, consulemas,
er ist älter / wir wollen ihn zu-

Nach ziehen. Liv. i. ab Urbē.
Nec prapotentium quantula cum-

e Magnum, pro remagni que plus pollere,
ponderis, ut: Magnum fuit nos fas tenuium opes. idem.

f eicere, es ist eine grosse Sache
gewesen / es ist schwer bergan-

gen / daß man uns vertrieben / rum proventus, aut vilior an-
excludere facile est, ein geringes nona animos & loquendi liber-

ist es uns außzuschliessen. l. 14. 3. latem adderet, Alioqui timidio-

f Magnum esse, fürtreff-
lich / tapffer seyn / ut: Magnus

hoc bello fuit Themistocles, ne-
minor in pace. Corn. 77.

Magnus homo, ein für-
trefflicher Mann. Corn. 117.

Magni amici, i. e. poten-
ses, patroni. Magna anima, i. e.

excellentium virorum manes.
g Magnus dies, i. e. felicif-

simus.

h Magnus & qualitate &
quantitate, ut: In insula Scan-

dinavia nihil magnum preter
Solin. 455.

i Magna civitas, magna
solitudo, Proverb. quadrabit in

urbes, aut domos, agros, hortos;
aut aliud id genus quippiam;

amplum quidem & spatiosum;
sed parum exaltum: aut in li-

brum, ingentem quidem, ve-

brum, ingentem quidem, ve-

k Nemagna loquaris, Pro-
verb. admonet, temperandum

esse a magniloquentia jactantia-
qva, qva nihil omnium intole-

rabilius. idem.

l Magnorum fluminum na-
vigabiles fontes, Proverb. signi-

ficat prapotentium quantula cum-
oper. idem.

m Magnam os anni, Pro-
verb. dicatur, quoties uberior re-

gen / daß man uns vertrieben / rum proventus, aut vilior an-
excludere facile est, ein geringes nona animos & loquendi liber-

ist es uns außzuschliessen. l. 14. 3. latem adderet, Alioqui timidio-

f Magnum esse, fürtreff-
lich / tapffer seyn / ut: Magnus

hoc bello fuit Themistocles, ne-
minor in pace. Corn. 77.

Magnus homo, ein für-
trefflicher Mann. Corn. 117.

Magni amici, i. e. poten-
ses, patroni. Magna anima, i. e.

excellentium virorum manes.
g Magnus dies, i. e. felicif-

simus.

clarus fuit ille, qui cum CXX.
navibus bello Tarentino au-

xilio venit Romanis. Liv. &
Trog.

Magog, filius Japhethi, unde or-
ta sunt dua gentes, Gog & Ma-

gog; & ab his Scythæ, qui &
Magogi dicuntur. Martin.

b Magogi & Gogi nomi-
nibus indicantur persecutores fi-

delium. idem.

Magudaris, sive Magydaris, si-
gnificat frugis, i. e. Caulis ge-

rus, qui nascitur ex ea par-
te, cui radix sipsis avellitur;

vel, ut alii volunt, siliginem.

Priscian. vulgo Meisterwurtz.

Magus i. m. vox Persica; idem
ac sapiens, occultarum inna-

tura rerum cognitione admi-
rabiles effectus producent.

Martin.

b Magus, idem quod in-
cantator, Zauberer / Schwarzk-

künstler. l. 7. Cod. de Malef. &
Mathem.

Magolum vel Macholus, hor-
reum sine tecto. Martin.

Mahometus, sic vulgo scribitur.
Sed in Arabica lingua (ejus

enim vox ista est,) Mubam-
med, vel Muchammed, quasi

laudabilis, celebris, desidera-
bilis; Natus est anno Christi

593. patre Abdallah Arabe,
matre Emima Judæa. Exortus

est, seu innotuit anno Christi
622. regnavit annos decem, &
mortuus est anno 632. ætatis 40.

Hic Muhammedes est ille im-
postor, per quem Orientis ec-

clesia miserrimè sunt deperdi-
ta, qui cum Sergio Monacho

Nestoriano, Joanne Arriano
Antiocheno & Sellumo Judæo,

astrologo, novam condidit le-
gem, Alcoranum, (Vide supra

in Alcoranus.) De hac aposta-
sia a Romano imperio & ec-

clesia Dei explicatur illud,
quod est Apoc. 8. v. 11. Martin.

Mahometani, Mahometi secta-
tores, qui hodie Turci appel-

lantur.

Mahometicus a um, ad Maho-
metum pertinens, sive ab illo

proveniens, ut: Mahometica
religio.

Maja, Atlantis filia, ex qua Ju-
piter Mercurium suscepit. Si-

gnificat & obstetricem, ut au-
tor est Suidas in Socratis vita.

Est & dea, Fauni filia, cui in
mellario vase non mel, sed vi-

num sacrificabant.

b Maja, pro stella una ex
Plejadibus. Virg. 1. Georg.

Majales, porci castrati diceban-
tur antiquis. Varr. 2. Rust.

Majalis e, i. ut: Ros majalis,
Mayen, Thau / qui in Majo

colligitur.

Majestas ætis, f. est decus, am-
plitudo & dignitas magistra-

tus, Majestas und Herrlig-
keit; ut: Imperii majestas. Ho-

rat. 4. Carm.
b Majestas alicujus lo-
Pppppp cō

ei dicitur praestantia & excellen-
tia. Liv. 1. ab Urbe.

c Majestas in oratione, est
gravitas, ut: Afferre orationi
majestatem, der Rede ein An-
sehen machen. Quintil. 1. c. 6.

Majestas imperii est tutela.

Curt. 1927.

d Majestas, eine sonder-
liche Eigenschaft / ut: (Nilo)
dant etiam hoc majestatis, ut
etiam portendet futura, man-
schreiber (dem Nilo) diese für-
treffliche Eigenschaft zu / daß
man zukünftige Dinge daraus
abnehmen könne. Solin. 677.

e Majestas, populi diceba-
tur; Autoritas autem Senatus.
Populus enim sciscere solebat &
jubere: Senatus censere, & au-
tor esse. Cic.

f Majestatem, ut deam ho-
noris & reverentia filiam, prisci
coluerunt. Dicitur autem maje-
stas maxime ipsorum deorum, sic
uti, cum Cicero dixit: (Deos
non censere esse majestatis sua
praesignificare hominibus, quae fu-
tura sunt.)

g Majestas auctoritatem &
amplitudinem significat vel Dei,
l. 32. §. 4. ff. de recept. arbitr. Vel
Principis; Vel Populi Rom. Vel
magistratus. l. 7. §. 1. ff. de ca-
ptiv. l. pen. ff. de iust. & iur. l. 9.
ff. de iurisdic. omn. iudic. l. 23.
ff. de injur.

h Majestatis crimen est,
quod committitur vel in perso-

nam Regis, vel in Rempublic.
Major is, c. Comparativus, ma-
gni, vide magnus.

Majorana a, f. herba dicitur &
amaracus, Mayeran / Ma-
joran / Maseran. Matthiol.
idem Pancof.

Majorennis e, c. est, qui vivit
in aetate, vel constanter vel
decrecente. Physic.

Majores, intelligi possunt, qui
cumq; avi, abavi, proavi,
attavi, tritavi, & ante hos
in infinitum, die Vorfahren/
die Alten. Cic.

b Majores nostros eos vi-
detur intelligere Horatius, non
quicunq; aetate nos antecesserunt,
sed tantum, qui in honore ali-
quo & dignitate fuerunt. i. Ser-
mon. Sat. 5.

Majorica a, f. Hispania Insula.
Geograph.

Majulum ii, n. Edulii genus,
maza quaedam & olus. Ex eo
dicebatur, quod mense Majo
potissimum fieret, etsi tota aetate
in usu esset. Martin.

Majuma a, f. Ludus quidam seu
festivitas, l. j. C. od. de Maju-
ma. Quidam derivant a Ma-
jo mense, quod tunc temporis
celebraretur. Alii a Majuma
civitate, quae fuit nobilis por-
tus Gazaorum. Martin. De
Majuma operose scripsit D.
Andreas Rivinus.

Majus i, m. mensis, der May/
in compluribus civitatibus

La-

Latinis ante urbem conditam
fuisse videtur: quia ex causis,
utrum a majoribus, ut Ju-
nius a junioribus dictus sit; pre-
scere incipit. Ovid. 6. Met.
an a Maja, quod Mercurio
filio ejus, res divinae fiant solen-
nes, (non liquet.) Festus.

b Sunt, qui Majum a Tu-
sculanis transisse volunt ad no-
stros fastos, apud quos nunc
quodq; vocatur dies Majus, qui
est Juppiter a magnitudine scili-
cet & majestate dictus. Macro-
b. Sat. 1. c. 12.

c Majum veteres Germa-
ni vocabant, Bonne Monat/
quali d. gratiosus, amoenus men-
sis, antiqua enim Germanorum
vox Bonne/amoenitatem notat,
Saxon. veteribus Trimilchi, quod
tunc vacca ob pascuorum uber-
tatem ter migerentur. Martini.
Majusculus a um, Dimin. tam
ad corpus, quam ad aetatem
refertur, etwas grösser / ut:
Folia sunt majuscula, quam
hedera. Plin. 26. c. 6.

b In aliqua majuscula
cura negotiorum versari. Cit.
Dolab.
Maiz, idem ac frumentum In-
dicum. Matthiol.

Mala a, gena dicuntur, die
Wangen / ut: Mala tingat
nativus & ingenuus pudor,
non fucus aut astutius color:
die Wangen sol färben eine
natürliche Scham-Röthe
und nicht Schmincke oder

angefriechene Farbe. Erasmi.

b Flavescere mala dicun-
tur, cum primum barba lanugo
prescere incipit. Ovid. 6. Met.

c Horribilis mala leonis.
Heracl.

Malabathrum i, n. folium In-
dum, sive Cassia folium, Ta-
malapatra, Indianisch Blat.
Dioscorides folia haec in a-
quosis crescere locis, aquisq;
innatare scribit, uti lens pa-
lustris. Garcias ab Horto au-
tem esse folia arboris ait, in-
veniriq; copiose in India ac
maxime in Cambaja, procul
ab aquis. Utrum ergo folium
modernum cum veterum idem
sit, est, de quo ambigitur,
Schröd.

Malacensis, lapis, invenitur saltē
in Pan regni Malacensis pro-
vincia, in felle hystericis &
magna astimationis est apud
Indos indigenas. Boët. de Boot.
Malache, μαλακην, herba mala-
va. Martini.

Malachites vel Molochites, ad
Jaspidis, vel Prasii species re-
ferri potest, opaca est, malva
instar viridis, unde nomen
habet. idem.

Malachra, quam alio nomine
Maldacon vocant, arbor est
in Baetiana regione, magni-
tudine olea, folio roboris, fru-
ctu caprifici, gummi exudans,
quod Bdellium vocant. Plin.
l. 12. c. 9.

Pppppp 2

Ma-

Malacia *a*, *f.* civitas, quam Philoletes, cum ob Paridis necem in morbum famineum incidisset, eoque nomine erubesceret, desertam patriam condidit, & ex re Malaciam dixit, Cael. 6. 1.

b Malacia, langvor stomachi cibos fastidians, Esel für dem Essen / (sumitur & pro pica gravidarum.) Plin.

c Malacia notat tranquillitatem in mari, cum stat sine ventis & ferè motu Cael. 3. Gall.

Malacion *ii*, *n.* μαλακίων, genus quoddam ornamenti mulieris. Pollux 1. 7. c. 3.

Malacisso *as*, *are*, mollire, subigere. Plaut. Bacchid.

Malacostracon, μαλακοστράκων, Græci vocant, quod mollem habet testam: unde malacostracos pisces vocamus, qui te-
stam quidem habent, sed tamen molliorem, ut in cancro-
rum genere videre est.

Malacticus *a um*, idem ac emolliens.

Malacus *a um*, μαλακός, molli-
lis. Plaut. Bacch.

Malagma *atis*, *n.* idem quod cataplasma. Colum. & Plin.

Malagvetta, vel millegvetta, idem ac grana Paradisi, vide Cardamomum majus.

Malarium *ii*, *m.* idem ac pomarium. Gloss.

Malasso *as*, *are*, mollio, subigo. Martin.

Malaxo *as*, *are*, Malaxari di-

cuntur emplastra, dum in massam subiguntur, siue id manu fiat, siue pilâ, vel simili instrumento. Schröd.

Malce *es*, dicitur frigus conceptum in pedibus & manibus. Cael. 25. c. 5.

Malchus *i*, *m.* Historicus, scripsit historiam à Constantino usque ad Athanasium, Svidas.

Malè, Adverb. böß / übel / ut: Malè facere alicui, einem schädlich seyn. Phorm. 2. 2. 17.

b Malè habet virum, & verdreust den Kerlen. Terent. And. 2. 5. 4.

c Mali sunt homines, qui bonis dicunt malè. Bacch. 1. 2. 10.

Pejus, Comparat. i. e. magis, vide infra peius.

d Malè accipere aliquem verbis, i. e. injuria afficere, (subauditur tamen aliquando verbis.) Cic. 4. Verr.

e Malè audire, infamari. Ter. Phorm.

f Malè cadere, i. e. malè succedere, siue accidere alicui, quod non sperabat, übel gehen / übel ablaufen. Cael. in Comment.

g Malè cogitare de aliquo, i. e. malevolo in aliquem animo esse, ungleiche Gedanken von einem haben. Cic. de Sen.

h Malè timeo, i. e. valde.

i Malè vivere, i. e. pauperè, & in egestate, vel an-

xiè & sollicitè. Plaut. Rud.

Malea *a*, *f.* Promontorium est Laconica provincia, quod teste Servio, per quinquaginta milliaria in mare protenditur, ubi unda adeo sava est, ut persequi navigantes apparereat. 5. Æn.

Maledicus, κακοδαίμων, qui & malegenus. Senec. in Thyest.

Maledice, Adverb. contumeliosè, schmähehch / ehrenrührig / lästerlich. Cic. 1. Offic.

Maledicentia *e*, *f.* obrectatio, convictum, Schmähung / lästerung. Gell. 3. c. 3.

Maledico *is*, *ere*, schmähen / fluchen / lästern / ut: Desinant maledicere, malefacta, ne noscant sua, sie mögen das Schmähen einstellen / daß sie nicht ihre eigene Untugend auch anhören müssen. Ter. And. Prol. v. 23.

b Maledicere alicui petulanter, ut: Quis est, cui ara ista non pateat, qui isti ætati (adolescencie) non possit, quam velit petulanter, etiamsi sine ulla suspitione, at non sine argumento maledicere? wer kan nicht so erwu / ob gleich ohne Argwon / doch nicht ohne Grund / auff die Jungend schelten. pro M. Cael. IV.

c Indignis si maledicatur, maledictum id esse dico: Verum si dignis dicitur, benedictum est, meo quidem animo. Curc. 4. 2. 27. Maledictio onis, *f.* Schmach

rede / läster. Rede / Fluch. Cic.

b Maledictio divina non est tantum verbi denunciantis mala, i. e. penas, sed etiam a-
ta milliaria in mare proten-
liquando rei, quatenus infligitur, ubi unda adeo sava est, mala molesta, pro malis turpibus; ut persequi navigantes apparereat. 5. Æn. ut postulat iustitia. Martin.

Malepictum *i*, *n.* Convicium, probrii, contumelia, Schmach. Worte / lästerrede / Fluch / ut: Maledicta supervacua.

Qvint. 7. 3.

b Conferre omnia maledicta in aliquem. Cic. ad Att.

c Nihil in hisce rebus loci est maledicto, quod omnia laus occupavit. Cic. pro Mur.

Maledicus *a um*, qui maledicie quantum potest & scit, ut: Maledicus in omnes, ein läster-Maul / das alle lästert und schmähet. Qvint. 4. c. 1.

b Maledicus à malefico non differt, nisi occasione. Quintil. 1. 12.

Malefacio *is*, *ere*, übel oder böses thun. Ter. Adelph.

Malefactum *i*, *n.* eine Ubelthat / böse That / ut: Benefacta, male locata, malefacta arbitror. Cic. 2. Offic.

Maleferiatus *a um*, i. e. ignavo inutili otio vacans. Gell. 1. 9. c. 22.

b Maleferiati Troës. Horat. 4. Carm.

Maleficientia *a*, *f.* idem quod malefium. Plin. item Cael.

Pppppp 3 Ma-

Maleficiosè, Adverb. callidè, ne-
quiter, insidiosè. Cic.

Maleficium ii, n. Damnum, in-
juria, eine Ubelthat / Missethat / Schade / ut: Maleficium
dicitur, quicquid improbè ad-
missum est. l. i. in princ. ff. si
fam. furt. fec.

b Maleficia dicuntur ea
delicta, quibus quis dolo malo
interveniens laeditur, ut, sunt
furtum, rapina, damnum inju-
ria datum, & injuria. Schard.

Maleficus a um, perniciosus, qui
damnum infert, improbus, sce-
lestus, Ubelthäter / schädlich
ut: Maleficum frondibus ani-
mal capra, die Ziege ist dem
Gesträuch schädlich.

b Malefica vis, Plin. 31, 2.

c Maleficos speciali no-
mine incantatores antiqui intel-
lexerunt, Rub. Cod. de malef.

Malegenius vide maledæus.

Maleficus a um, qui male swa-
det. Plaut. Most.

Malevolè, Adverb. mißgün-
stig / neidisch. Bud.

Malevolens tis, o. idem quod
malevolus. Plaut.

Malevolentia a, f. est voluptas
ex malo alterius sine emolu-
mento suo, Mißgunst / Neid.
Cic. 4. Tusc.

Malevolus a um, invidus, ma-
lum cuiquam exoptans, nei-
disch / mißgunstig / häßig.
Cic. ad Brut.

Malicorium ii, n. dicitur cortex

granatorium, Granat-äpfel
Schälen. Schröd.

Malignè, Adverb. perversè, ma-
litiösè, böß / schädlich / ut:
Malignè divisus ager. Liv. 8. ll.

b Malignè habent ii, qui
subinde inhorrescunt ex capite
laborantes, tenuiter exudantes,
Coac. Hippocr. 12.

Malignitas utis, f. perversa &
depravata voluntas, Böß-
haftigkeit / Schädlichkeit.
Plaut. Captiv.

b Malignitas dicitur in
morbis malignis, quæ natura
corporis humani admodum est
infecta, ut: Rigores cum sopore
nonnihil periculi denunciant: &
facies incensa cum sudore mali-
gnitatem in his significat. Coac.
Hippocr. 7.

Malignus a um, asper, difficilis,
invidus, avarus, bößhaftig /
neidisch / mißgunstig, ut: Ho-
mo malignus & invidus. Plin.

Oculi maligni. Virg. 5. Æn.
b Malignus, parcus, ut: In
laudandis de scipulorum dictione
bus nec malignus, nec effusus.
Cic. 4. Tusc.

c Malignus ager, i. e. mi-
nus ferax. Non.

d Aditus maligni, i. e. ar-
gusti & ardui. Virg. 11. Æn.

e Maligna lux, subobsu-
ra. 6. Æn.

f Morbi maligni dicuntur,
qui ex causis tota substantia pec-
cant.

canibus tam externis, quam in-
ternis oriuntur. Sennert.

Maligna, inundatio maris ma-
jor. Martin.

Malinathalia, pro pomis amoris,
Matthiol.

Malinus a um, ad malum per-
tinens, ex malo arbore fa-
ctus, idem.

Malitas atis, f. malitatis, legitur
apud Ulp. l. 5. ff. quod met.
causs. Eodem modo ut Beni-
tas. dicimus. Schard.

Malitia a, f. idem quod perversè,
prævarias, Bößheit / ut:
Malitia certi cujusdam vitium,
Vesling.

b Malitiâ jam usitatum
est, es ist ein bößer Brauch.
pro Cecin. I.

c Malitia cœli, i. e. inole-
mentia, böß Wetter. Plin.

Malitiosè, Adverb. est dolosè,
perversè, bößhaftig / betrieg-
lich / ut: Gerere rem manda-
tam malitiosè, i. e. malâ fide,
administrare, dasjenige /
was einem anbefohlen / un-
treulich verrichten. pro Sext.
Rosc. XXXV.

Malitiosus a um, versutus, cal-
lidus, falax, astutus, ver-
schlagen / böß / bößhaftig.
Cic. 3. Offic.

b Malitiosa juris inter-
pretatio. Cic. 1. Off.
Malleator oris, m. qui malleo u-
titur, der hämmert / der mit
einem Hammer schläget.

Malleatus a um, quod malleo
factum est, gehämmert / ge-
schmiedet / geschlagen.

b Per scripti libri, non-
dum malleati vel ornati, rohe
Bücher. l. 52. §. 5. ff. de leg. 3.

Malleolaris e, c. à malleolo, ut:
Virga malleolaris, idem ac
malleolus. Colum.

Malleolus i, m. parvus malleus,
ein Hämmerlein.

b Malleolus, instrumen-
tum sive officulum auditus, a
forma quâlicumq; rudimento di-
ctum, capitulo rotundo pradi-
tum, Vesling.

c Malleolus in pede est ti-
biarum processus imus. Martin.

d Malleolus, novus pal-
mes in vitro, ein Rebschoß / o-
der Sommerlade am Weinstock.
Colum. 3. c. 6.

e Malleoli dicuntur fasci-
culi ex pice, sulphure aliq; id
genus ignis fomitibus confecti, ad
incendenda adificia accommoda-
ta, ut: Malleolos ad incendendam
(urbem) facesq; comparare, Feuer-
Werck zurichten. I. Cat. XV.

Malleus ei, m. est instrumen-
tum fabrilis, ein Hammer /
(Metallicus) ein Feustel. Agric.

b Malleus sapientior ma-
nubrio, der Hammer ist klüger
als die Handhabe / Vulgò. das
Es ist klüger als die Henne.
(quia malleus sine manubrio in-
utilis est, & manubriū dat malleo
facultatē quid efficiendi.) Epid.
Ppppp 4 c Mal-

c. *Malleus instrumentum medicum.* Martin.

Mallophorus, *μαλλοφόρος*, Cereris cognomentum in Megaride, quod ab iis videtur impositum, qui mortalium primum oves connutrire coeperint. Cael. 25. c. 1.

Mallos, urbs Cilicia. Steph.

Mallus i, mons est in ea parte India, qua est intra Gangem, à quo vicini populi Malli appellantur. Plin. 6. c. 17.

b. Mallus, i. e. legibus antiquis locus iudicii. Vox est Germanica, Mahl / meta, terminus, Mahlstatt / mola publica intra terminos jurisdictionis; Jurisdic-tio, locus iudicii, tribunal; Jurisdic-tio molaris, & paræcia, vicinia accolarum eadem molâ usentium, Mahlstein / terminus, lapis terminalis, unde: Mallo as, are, in iudicium vocare; unde Obmallare. Mallobergium plebs, qua ad unum mallum convenire solet. Martin.

c. Mallus, *μαλλός*, longa lana, vellus. idem.

Malluvium ii, dicitur, quo manus lavantur, Malluvia, quibus manus lota sunt, Handbecken. Festus.

Malo maris, *μαρὺν*, lieber molles / quasi magis volo.

Malobathrum i, n. vide Mala bathrum.

Malobathrarius ii, m. qui malobathrum vendit. Plaut.

Malogranatum, idem ac malum Punicum. Isidor.

Malojon, *μαλόν*, à quibusdà vocatur herba, quam Dioscorides *Lychnidem coronariam* appellat.

Malomellum i, n. quod fructus ejus mellis saporem habeat. Isidorus.

Maltha a, f. (Kleister / Erogen Wachß / Rüt /) quicquid vim conglutinandi habet, q. Maltha factitia dici potest. Nam quid Maltha naturalis sit, docet Plin. 36. c. 24. Rörhe. Bud.

b. Maltha dicitur à Græcis pix cum cera mixta. Fest.

c. Maltha insula, vide Melita.

Malthinus a um, mollis, ut: Malthinus tunicis demissis ambulat. Horat. Turnebus. Maccenatem notari putat, quod is solutis tunicis in urbe semper incesse. Martin.

Maltho as, are, maltha ferruminare. Plin.

Maltas, veteres molles, appellari voluerunt à Græco, quasi *μαλακός*. Nonius.

Malva a, f. herba, quæ antiquis in deliciis acetariorum erat, quam quidam à molliendo dictam putant. Plin. 20. c. 21.

b. Malva sylvestris folio rotundo, dicitur & malva supina, repens pumila, vulgarissima, Pappeln / Käse- oder Haasen-Pappeln. Matth. Schröd.

c. Mal-

c. Malva arborea, Romana, hortulana, rosea fruticosa, etiam aristolochia rotunda, malherbst-Rosen / Winter-Rosen / Garten-Pappel / Ernd-Rosen / Baum-Rosen / Stock-Rosen. Schröd. Pancov.

Malvaceus a um, quod ad malvam pertinet, sive ad malva similitudinē factum. Plin. 2. 4.

Malvaceus ei, parvula malva. Turneb. Martin.

Malvasia a, f. nomen corruptum ex Monembasia, quod oppidum sit ab angustiis accessus dicitur. Scalig. inde:

Malvaticus a um, idem ac Monembaticus, ut: Malvaticum vinum, quod & vinum Arvisum, Creticum, Chium, Monembasites, vulgò Malvasia dicitur, Malvasier. Mart. Amph. 2. 1. 58.

Malvaviscus i, idem ac Althea, vide supra.

Malum i, n. mali fructus, ein Apffel / ut: Mala Borstorfiana, nem Schaden / ut: Benè meren-quasi Bauerstorfiana, (à pago ti mala es, malè merenti bona es; Bauersdorff / intra terminos Misnia & Thuringia sito, ubi nascuntur optima,) Borstorf, fer. od Bauersdorff Apffel.

b. Malorum diversae & multas species recenset Dümmler in seinẽ Baum-und Obst-Garten.

c. Mala Adami, species li-monum sunt, Adams-äpfel. Matthiol.

d. Mala insana, Malanjan. idem.

c. Malum terra dicitur Ga-

za Cyclaminus. Plinio verò etiam aristolochia rotunda, malum terra dicitur. l. 25. c. 8.

Malus i, f. priore longâ, arbor, ein Apffelbaum.

Malus i, m. arbor navis, ein Mast / Segel- oder Mastbaum / ut: Rigido pendentia lintea malo. Ovid.

Malus a um, dicitur, quod bono est contrarium, böse / ut: Bonus animus in re malâ dimidium est mali. Pseud. 1. 5. 37.

b. Malum dicitur pro re malâ, ut: Malum est liberos amittere, es ist ein Unglück / wenn einem die Kinder sterben. l. 4. 5.

c. Aliquid mali alicui ob-jicere malâ manu, i. e. excantare aliquem, einen bezaubern. Amph. 2. 1. 58.

d. Aliquid mali propter vicinum malum. Merc. 4. 4. 32.

e. Malo cum tuo, mit deo nem Schaden / ut: Benè meren-quasi Bauerstorfiana, (à pago ti mala es, malè merenti bona es; Bauersdorff / intra terminos Misnia & Thuringia sito, ubi nascuntur optima,) Borstorf, fer. od Bauersdorff Apffel.

f. Malum, Unglück / ut: Imminetia mala non dubius signis apparuerunt, das bevorstehende Unglück ist durch nicht ungewisse Zeichen angedeutet worden. Solin. 65.

g. Malum, Interject ut: Qva, malum, amentia te coëgit? was zum Hender hat dich für

Pppppp 5

für eine Thorheit angefochten?
Curt. 2055.

h Malos homines, quo nomine vulgò appellantur, & Paul. l. 3. ff. de offic. præf. accepisse videtur, pro improbis, perditis. Schard.

i Malum naturale, est morbus; malum morale, est vitium ethicum, ut intemperantia; malum artificiale est, c. gr. malus calceus. Malum inusile est, e. g. divitiarum amissio per rapinam; malum injucundum, e. g. dolor parturientis. Metaph. Marg.

k Malum culpa est destructio ordinis divini, corrumpens bonum. ibid.

l Malum culpa simpliciter & formaliter, est peccatum præteritum, & quavis violatio Legis divina, Diabolum & homines auctores habens. ibid.

m Malum culpa secundum quid, e. g. est furtum materialiter, quia actio est, bonum est; formaliter verò, quatenus est actio turpis & illicita, malum est. ibid.

n Malum poena generatum est, cujus materia à Deo est, & per accidens nocet, quomodo planta & animalia venenosa, quæ nocent mala sunt, quæ insignes quoque præstant usus, bona sunt, ita pediculi & pulices licet molesta sint bestiola, omnis tamen bonitatis expertes non sunt. ibidem.

o Malum poena interdu-
tum præter naturam affligit & immutat, ut calamitates & morbi: Malum contra naturam est, quod naturam destruit, cumq; ea prorsus pugnat, ut mors & poene infernales. ibid.

p Malus demon seu genius, quid Astrologis notet, vide Codæmon.

q Malia mala succedunt, Proverb. (selten ist ein Unglück allein/) in eum, qui variis exercetur incommoditatibus foris.

r Malo asino vehitur, Proverb. in eum, cui res parum sunt secunda, nec insecta jaciatur in hominem parum feliciter conjugatum, Germ. Er hat ein böses Pferd geritten.

s Malo nodo malus est evarendus cuneus, Prov. (aus einem groben Klotz gehöret ein fester oder grober Hehl/) eo licet uti, quoties malum simile malitia retardamus. idem.

t Malorum panegyris, Proverb. de malis agminatim ingruentibus, & invicem sibi succedentibus. Panegyris enim apud Græcos dicebatur solennis populi conventus, ad ludos festos celebrandos. idem.

u Mare malorum, vide Marc.

x Malum benè conditum, Proverb. in eos, qui stultitia sibi turbas excitant: aut qui

qui mala jam tempore sepulta re-
suscitant renovantq; idem.

y Malum vas non frangitur, Proverb. Untraut verdirbt nicht. idem.

z Malus cum malo colligitur, i. e. malus quæscit voluptate, i. e. malus malo jucundus, ob vitiorum com-
mercium & societatem. idem.

aa Malus janitor, i. e. in-
diligens præfectus & custos. idem.

bb Unum juxta bonum, mala duo distribuunt homi-
bus immortales, in einem Glück sind verordnet zwey Unglück. Pindarus.

cc Mala bona, Plinius scri-
bit 18. c. 6. Oraculo proditumrunt; mala verò, vel non qua-
fuisse, quoniam modo utilissimè rentibus obtingunt. idem.

colantur agri? ex Oraculo re-
sponsum: malis bonis, quæ velut
augmate significatum est, agros, dicitur de eo, qui sui ipsius
quam minimo potest impendio, infortunii auctor est. idem.

colendos esse. Erasim.
dd Mala conciliant homi-
nes, Proverb. quo declaratur id, inceptantur, quamvis initio suc-
quod vulgò fit, ex hostibus non-
cedant, tamen habent infelicem
nunquam amicos fieri, propter exitum: Contra; quæ rectis con-
malum aliquod incidens, utrisq; filiis instituuntur, etiamsi quæ
commune. idem.

ee Extrema extremorum
mala, sunt summa mala. He-
braica Phrasi. idem.

ff Mali thripes mali ipes,
Prov. de duplici malo dicitur,
ut non magni referat, utrum ele-
geris, Mauß wie Mutter /
Spiz enim Græcis vermiculus
est, qui lignis innascitur, cin-

Holzurm / i. e. verò cornibus
& vitibus infestus. idem.

gg Mali bibunt improbi-
tatis facem, Proverb. dicitur, ubi
poena maleficis digna meritis con-
tigit. idem.

hh Mala senium accele-
rant, Proverb. quo notatur, se-
nem non esse metiendam an-
niis, eò quod ii, qui se multis la-
boribus curisq; discruciant, ante
diem consenscunt. idem.

ii Mala ultra ad sunt, Prov.
(man darff dem Unglück rei-
nen Vortheil schenken / das Un-
glück hat breite Fasse/) i. e. Bo-

na vix accedunt iis, qui quæ-
bit 18. c. 6. Oraculo proditumrunt; mala verò, vel non qua-
fuisse, quoniam modo utilissimè rentibus obtingunt. idem.

kk Mali fontem sibi repe-
rit ipse, dicitur de eo, qui sui ipsius
quam minimo potest impendio, infortunii auctor est. idem.

ll Mali principii malus fi-
nis, i. e. quæ pravis rationibus
nes, Proverb. quo declaratur id, inceptantur, quamvis initio suc-
quod vulgò fit, ex hostibus non-
cedant, tamen habent infelicem
nunquam amicos fieri, propter exitum: Contra; quæ rectis con-
malum aliquod incidens, utrisq; filiis instituuntur, etiamsi quæ
commune. idem.

men latum exitum. idem.

Mamers, lingua Oscurum dicta
est Mars. Martin.
Mamertus, Corinthius, filios fra-
tris sui Sisaponis libidine re-
gnandi interfecit, maximo suo
malo. Nam ubi Sisapo factum
rescivit, eum membratim dis-
cepser. Ovid. in Ibin.

Mamertini orum, populi Campani. Hi cum Messanam colonos misissent, ipsi quoque Mamertini potius, quam Messanenses sunt vocati. Et cum ager eorum vini feracissimus sit, Mamertinum vinum, non Messanense appellatum est. Dicitur sunt à civitate Mamertina, quæ à Lacedæmoniis subversa fuit, quod Messenii quingenta virgines Lacedæmones violare tentassent, & non consentientes eas occidissent. For. Rom.

Mamilla a, f. parva mamma: uno m sublato, & propterea prima correpta. Martin.

Mamillanus a um, ut: Mamillana ficus, à similitudine mamme. Plin. 15. c. 18.

Mamillare i, n. amiculi genus, quo ubera mulieres tegere consueverunt, Busenlappen / Brust-Tuch / it. ein Mieder / Brüstgen Pollux 2. c. 2.

Mamluchus i, vox Arabica, quæ in nostrum sermonem translata, cum dicimus Mammeluf / i. e. Apostata. Nam in genere מלכּוּי est acquisitus, siue emptione siue captivitate.

Schindl. in Lex מלכּוּי, pueri Christiani, vel à Christianis parentibus nati, qui de Christianis emi aut capti circumciduntur & sedem Christi-

stianam abnegant, Mahummedanam amplectentes.

Mamma a, f. primà significatione mater est. Varr. Hodieque Saxones matrem vocant Mume.

b Mamma est nutritrix, licet non sit mater: quæ materni officii partem obit, ein Amme / ex Ebraeo מֵאָמֶה mater mea.

c Mamma etiam est avia, etsi non apponatur magna. idem.

d Mamma, in muliebri corpore lac generando, officium usumque, clariorem obtinent, die Brüste. Vesling.

e Mamma pro uberibus bestiarum, ut: Mamma porci. Martial.

f Mamme in surculis arborum, parva illa extuberantia corticis, è qua profiliunt & nascuntur rami.

Mammarius a um, ad mammas spectans, ut: Mammaria vena. Vesling.

Mammea, Lampridio tradente, dictæ dictæ sunt, quas Alexander Romanus Imperator in palatio struxit, quasque, inquit, imperitum vulgus hodie ad mammam vocat. Fuit in Babilonio item cum stagno palatium Mammea nomine. Cæl. 1. 12. c. 18.

Mammatus a um, quod mammæ similitudinem refert; unde

unde tegula maminata dictæ sunt, quæ balneis adhibentur & aquaductibus.

Mammeatus a um, idem ac mammosus, ut: Cujus amicam mammeatam vidimus. Plaut. Pcen.

Mammiformis e, c. instar mammae, ut: Processus mammiformis in capitis ossa. Vesling.

Mammo as, are, præbere mammam, säugen. August.

Mammona a, f. vox Chaldaea significat bona, quibus alimur, divitias, Nahrung / Reichthum.

b Mammona iniquitatis, dicitur, quod vel ab injusto homine, seu per injustitiam acquisitus, aut quia plurimum cum iniustitia insinuitur vel continetur, vel quia injustè agendi seu peccandi dat occasionem. idem.

Mammosus a um, magnas mammas habens, wol gebrüstet / ut: Mammosas metuo. Martial.

b Mammosa pyra. Plin. 1. 15. c. 15.

c Mammosum thus, i. e. faeculentum, ad differentiam mascululi Plin. 12. c. 14.

Mammothreptus a um, diutius quam decet sugens, ut: Mammothreptus puer. Aug. in Ps. 30. Conc. 2.

Mammula a, f. Dim. à mamma, Mamphula a, f. appellatur panis Syriaci genus, quod, ut ait Verrius, in clibano, anse-

quam percoquatur, decidit in carbonem cineremque, cuius meminit Lucilius.

b Mamphulas ac potius mamphulas, à Verbo מָנַף quod est cadere, appellata, Junius meminit, & vult ab Hebræis mamphulam periphrastice vocari ceterum munus frustulentum, per Hypallagen Rhetoricam. Mart.

Mamphur, appellatur loro circumvolutum lignum mediocri longitudinis rotundum. Fest.

Mamzer, Deut. 23. 2. Non ingreditur mamzer, h. e. de sorto natus in Ecclesiam Domini, scilicet ut publico aliquo munere fungatur, Locus Exod. 6. 12. v. 48. Levit. 22. 18. hoc ipsum Hebræum intelligit, & exponit de cane, h. e. impudico, ut intelligatur homo, qui peccavit potius, quam qui natus est de peccato. Martin.

Mana, מָנָא, Græcis Barb. mater. idem.

Manacus a um, menstruus, ut: Circinatio circuli menstrui, qui manacus dicitur, (i. e. formatum à mense.) Vitr. 9. 8.

Manalis e, c. ut: Manalis fons dicitur eo, quod aqua semper ex eo manet. Festus.

b Manalem lapidem putabant esse ostium Orci, per quod anima inferorum ad superos manarent, qui dicuntur manes. Festus.

c Urceolum aqua manale vocamus, quod ea aqua in trulleum effundatur. Unde manalis lapis appellatur in Pontificalibus sacris, qui tunc moveatur, cum pluvia exoptantur, ita apud antiquissimos manale sacrum vocari, quis non noverit, unde nomen illius. Varr. 1. de vit. pop. Rom.

d Manales petras, quas antiqui solebant in modum cylin-
drorum per limites trahere pro pluvia commutanda inopia. Fulgent. de prisc. serm.

Manans ris; o. Rießend / ut: Lympha manantes. Horat.

b Manantia ulcera, pro his, quæ serpunt itentidem. Plin. 1. 23. c. 3.

Manatio onis; f. Stießung. Quintilian.

Manceps ripis; m. notat eum, qui aliquid conducit; aut redimit a populo, der die gemeine Gefälle an sich kauft; ut: Mancipes civitatis pro frumento pecuniae exegerunt. in Veri.

b Manceps i. c. emtor vel sector, ut: Nobilitatis manceps sit Chrysogonus. pro S. R. VII.

c Manceps est propola, ein Vorkäufer / ut: Aut aliquis praevalens manceps annonam flagellet. Plin. 1. 33. c. 4. Corn. 76 c.

d Manceps pro mancipatore, qui dat aliquid mancipio. Plaut.

c Principes, Publicani, qui a Censoribus quinto quoque anno publica, i. e. Populi vectigalia redimebant. Si si vectigales agros, ut Decumani redimebant, as postea colonis & aratoribus elocabant. l. 53. ff. locati.

f Mancipes etiam conductores salinarum interpretantur. l. 11. Cod. de vectigal.

g Mancipes mutationum, apud Cassiodor. l. 4. varian. epist. qui eorum, ad celeritatem commutari solitorum, curam gerebant: de quibus Zenon sententia videtur in l. 18. Cod. de cursu publico.

Mancinus i; m. Consul Romanus, qui, quod ignominiosam cum hostibus pacem erat pactus, ad liberandos religione Romanos, hostibus fuit deditus.

Mancipatio onis; f. est imaginaria quaedam venditio. Bud.

Mancipatus a m, derivatus, adscriptus, in dominium alius traditus, unterworfen / verbunden / verpflichtet. Cic.

Mancipatus us, m. idem quod mancipatio. Plin.

Mancipi, (indeclinabiliter) res est, quam alienare possum & alteri possidendam tradere, ein eigenthumbliches Gut / da mit einer thun darff / was er wil / ut: Quid si in rebus repetendis, qua mancipi sunt, in periculum iudicii prestare de-

debet, qui se nexu obligavit, pro Murana.

Mancipium vel mancipium ii, dicitur homo in bello captus, ein Gefangener / Leibeigener / ut. Mancipia fugitiva retinere. Plin. 28, 2.

b Mancipium est domini comparatio; possidendiq. ius atq. dominium, ein Eigenthumb / ut: Dare aliquid alicui mancipio, eimen etwas eigenthumblichen übergeben. Sen. Ep. 73.

Vitaq. mancipio nulli datur, omnibus usu, id est, nulli datur vita, ut propria & perpetuam habeat. Luc. 1. 3, 197.

c Mancipio dare, pro tradere in ius proprietatis. Senec. ep.

d Sui mancipii esse, nullius dominio subjectum esse. Brut. ad Cic.

e Mancipium est etiam pistrinum, ex eo, quod manceps aliquando est curator pistrini, quia id ei subjectum. Synecdoche generis, quatenus mancipium dicitur communiter, quod est sub potestate. l. un. Cod. de Pistr.

f Mancipia veteres appellabant, quæ posteriores mobilia: Pradia vero, quæ iidem mobilia. l. 3. ff. de divers. tempor. præscript.

Mancipo as, are, est manu capium tradere, zu eigen übergeben / pro quo vulgus incommode emancipare (quod est manu mittere, liberare, loß-

geben) dicit, ut: Ita senectus honesta est, si se ipsa defendit, si ius suum retinet, si nemini mancipata est, si usq. ad ultimum spiritum dominatur in suis. Cic. de Senect.

Mancus a um, proprie significat eum, qui sine manu est, q. manu carens, einhändig / mangelhaft / ut: Quinius Scaevola confectus senectute, prædictus morbo, mancus, & membris omnibus captus as debilis. Cic.

b Mancus pro debili, ut: Manca cognitio, eine schlechte oder unvollständige Wissenschaft. Cic. 1. Offic.

c Manca virtus sine accessione. Cic. 3. de Fin.

Mandalus i, idem ac pessulus. Martin.

Mandanes, Gymnosophista fuit insignis apud Indos; Quem cum Alexander ad Jovis filii epulum vocari iussisset, constantissime ferunt respondisse, nec illum Jovis filium esse, nec se ejus minas pertimescere. Strab. 15.

Mandatarius ii, m. qui mandatum suscipit ad implendum, ein Vollmächtiger. Schard.

Mandator oris, m. est, qui aliquid agendum committit. l. 6. ff. de Senat. CS. Silan. ein Befehl- / Befehlgeber.

b Mandatores dicuntur, quorum mandato alii pecunia

credita est. l. 41. in fin. l. 25. fin. l. 71. & rub. ff. de fidejuss. & mandato l. 82. l. 60. ff. mandat.
Mandatum i, n. idem quod *preceptum*, ein Gebot / Befehl, ut: *Exequi mandata alicujus*, eines Befehl anfrichten. 14. Metamorph. 121. Curt. 103.
b Cum mandatis & publicis & aliena; ut si tibi mandem, eo testimonio venire, mit Befehl und öffentlichem Zeugnis ankommen. pro Arch. III.
c Fallere alicujus mandata, gvi in rem meam mutatur. ta est, non exequi mandata, sed (5.) Tua & aliena, ut si tibi simulare se executum esse, Ovid. 9. Metam. 140.
d Dare alicui de re aliquam sit mandatum super dandum mandata, einen Befehl an et nen anderen erteilen / ut: *Omni-bus ei de rebus*, quas agi, quas curari a me voles, mandata des, velim. Cic. Appio l. 3. i.
e Perferre mandata, Befehl überbringen. Eleg. 2. 25.
f Mandatum secundum *Axonii* est officium ab eo, qui gratuito suscepit exhibendum. Et dicitur mandatum, quasi manu datum. Quod enim aliquis per se facturum erat, alii gerendum committit, contrahitur solo consensu. Differunt autem mandatum, iussio & preceptum, quod iussio importat necessitatem, nec finitur morte iubentis, quia successor id facere tenetur. Mandatum vero importat liberam obsequendi voluntatem, & finitur morte; Unde preceptum non pra-

cipitat mors precipientis. Mandatum mandatore cadente cadit.
g Mandatum quinqve modis contrahitur: 1. Mea tantum gratia, ut si tibi mandem, ut fundum mihi emas. (2.) Aliena tantum, ut si tibi mandem, ut fundum Titio emas. (3.) Vel mea & aliena; ut si tibi mandem, ut mihi & Titio fundum emas. (4.) Vel mea & tua; ut si tibi mandem, ut sub usuris credas ei, gvi in rem meam mutatur. (5.) Tua & aliena, ut si tibi mandem, ut Titio sub usuris credas. Quod si tua gratia tantum est mandatum, & ob id nullum alteri erteilen / ut: *Omni-bus ei de rebus*, quas agi, quas curari a me voles, mandata des, velim. Cic. Appio l. 3. i.
c Perferre mandata, Befehl überbringen. Eleg. 2. 25.
f Mandatum secundum *Axonii* est officium ab eo, qui gratuito suscepit exhibendum. Et dicitur mandatum, quasi manu datum. Quod enim aliquis per se facturum erat, alii gerendum committit, contrahitur solo consensu. Differunt autem mandatum, iussio & preceptum, quod iussio importat necessitatem, nec finitur morte iubentis, quia successor id facere tenetur. Mandatum vero importat liberam obsequendi voluntatem, & finitur morte; Unde preceptum non pra-

Mando as, are, est agendum committere, befehlen / ut: *Huic mandes, si quid recte curatum velis. vide Curo.*
b Mandare aliquid liceat, monumentis, historiis, etwas zum Gedächtnis aufschreiben / ut: *Ostendisti, te accuratissime nostrorum temporum consilia atque eventus literis mandatum.* lib. 5. epist. 12.
c Literis consignamus, quae mandare monumentis volumus. Acad. *Athenis primum monumentis literis oratio cepta est mandari.* de Cl. vid. Fin. l. IV.
d Simia Dodonea improbitatem historiis Graecis mandatum esse, miror. de D.
e Animis mentibusque aliquid mandare penitus, etwas zu Herzen nehmen / und tieff zu Gemüthe führen. I. Catil. XII.
f Mandare versibus laborum alicujus, etnes Mühe und Arbeit in Reimen verfassen. pro Arch.
g Mandare scriptis actiones, was sürgangen / aufzeichnen. Offic.
h Mandare immortalitati, zum ewigen Gedächtnis aufzeichnen. pro D.
i Mandare animis & mentibus, zu Muth und Herzen nehmen / behalten / fleissig merken, in Cat.

k Mandare memoria, aufwendig lernen. Ep.
l Mandare aliquem aternis tenebris & vinculis, i. c. tradere aliquem in perpetuum carcerem, einen in ewiges Gefängnis legen. IV. Cat. V.
m Mandare aliquid fidei alterius, einem etwas anvertrauen. Ter. And. 1. 5. 60.
n Mandare se fuga, i. c. conferre se in fugam. I. Catil. X.
o Mandare significat etiam relegare, ut: *Is non modo ex numero vitiorum exturbatur, sed etiam, si fieri potest, infra mortuos mandatur.* pro Qv. Fr.
p Semina mandare terra, i. c. serere, säen. Ovid.
q Corpus demortuum mandare terra, i. c. sepelire, begraben.
r Mandare etiam delegare significat. Schard.
s Mandare delationem est impellere aliquem, ut deferat. l. 2. §. de jure Fisci.
Mando is, mansi, mansum, mandere, dentibus cibum conficere, masticare, kauen. Cic. I. de nat. deor.
b Mandere est morderi. ut: *Stat sonipes & frena ferax sumantia mandit.* Virg. 4. Aen.
c Morsu Leonis mandis, i. c. à Leone morderi. Lucret.
Mando onis, m. vorax, ein Greffer. Non.
Mandra a, f. mardem, est stabulum pecorum, ut ovium.
 299999 bonm,

boum, aliorumq, Viehstall.

Perottus.

b Convicia mandra dicuntur maledicta, cujusmodi mulieres in mandram faciunt, ut solent agitantes conviciis & minis agere jumenta. Martin.

c Mandra est grex jumentorum stans. Hinc Martialis l. 5 longas mandras dicit longum numerum seu multitudinem jumentorum; per Metonymiam loci pro loco. Martin.

Mandra a, m. est bubulcus, dictus à bobus sibi mandatis; vel quod nomina boum mandet memoria.

Mandrabulus i, m. dictus fuit quidam, qui cum Thesaurum reperisset, primum auream ovem posuit Junoni Samia, proximo anno argenteam, tertio aneam, hinc Prover. Res Mandrabuli more succedit, i. e. In dies in pejus labitur. Eras.

Mandragora a, f. Græcè ὀνύχια, m. Hebr. Dudaïm, (Gen. 30. Lutherus venit.) Judentischen / herba est Baccifera, radices habens, quæ hominis partes inferiores aliquatenus præsentant. Est quæ vel mas, vel femina Matthiol. Schröd. Thomas Bartholinus h. storiarum anatomicarum Centur. 2. n. 52. Unde Pythagoras eam ὀνύχια πορρο, & Columella fami hominem appellant.

b Qua de Mandragorâ, ejusq, sub patibulis nascentis periculosa evulsione agyta impotentes fabulantur, imagines sunt fictitia, manûq, ex Bryonia radicebus facta. vide Martin.

c Mandrogoram bibisse dicuntur, qui cessant in officio, dormitantq; cō quod, tradente Dioscoride, radix hac vino decocta ad tertiam partem, adversus insomnium sumatur. Datur & secundis adversus intolerabilem cruciatum. Plinius soporiferam & venenatâ vocat l. 25. c. 3.

Mandro, navicularius quispiam fuit, qui aspirante fortuna, tandem factus est Imperator, unde etiam factus adagio locus in eos, qui præter meritum ad opes exorti. pristina conditionis non meminunt, quo dicimus; Fuit & Mandroni scilicet navis. Erasmus.

Manducatio oris, f. manducandus actus, Nahrung.

Manduco as, are, idem quod mandere, & ore vel dentibus conficere, kauen. Sver. in August.

Manducor aris, ari, Depon. Non.

Manducum i, n. obsonium, apud veteres dicebatur. Varr. de Lingv. Lat.

Manducus i, m. terriculamentum dicitur, ein Popanz / Fressmann / ut: Quid si aliquo

quod ad ludos me pro manduco locem, wie wenn ich mich für einen Popanz auff einem Spiel gebrauchen liesse. Rud. 2, 9, 51.

Manè, Adverb. est dies pars prima, Morgens / ut: Manè quod tu occeperis negotium agere, id totum procedit diem, was du frühe bey Zeiten anfängest, das gehet dir den ganzen Tag von statten. Pers. 1, 3, 34.

b Hodie manè, heut fröhe. Cic. Att. l. 13, 167.

c Bene manè hac scripsi, dieses habe ich sehr frühe geschrieben. Att. l. 4, 76.

Maneo es, mansi, mansum, manere, est loco insistere, bleiben / stehen bleiben / ut: In interiore parte ut maneam solus cum solâ. Eun. 3, 5, 32.

b Manere aliquem, est expectare, auff einen warten / et, nes warten. Phorm. 3, 1, 16.

c Manere est morari, verziehen / ut: Haud mansisti, donec ego darem illam (uxorem,) tute sumisti tibi; Nunc habeas, ut nactus es, du hast nicht erwarten können / biß ich dir sie gebe / du hast sie dir selbst genommen / nun magst du sie auch haben / wie du sie bekommen. Trucul. 4, 2, 68.

d Manere promissis, idem quod promissis stare, halten was zugesagt worden / ut: Tu modo promissis maneas, servataq, ser-

ves, Troja, fidem. 2. Encid. 32. o Manere, Stand haben / ut: Si suas res gestas manere vellet, wenn er wolte dasjenige / was er verrichtet / Stand haben sol. Corn. 224.

f Maneat ergo, quod turpe sit, id nunquam esse utile, h. c. sit ita, esto, fac sit. Cic. 3. Off. Manedum, cohibendi particula. Plaut. Añ.

Maneries, conditio, fors, ratio, (Manier.) Interpres Faly retinet, ex Hispanorum lingua, quibus manera, hoc significat, ut Gall. maniere, Ital. maniera. Significat enim modum & morem, quem manus ferè exercemus. Martin.

Manes etis, m. Haresiarcha, (vixit tempore Aureliani) genere Persa, vita & moribus barbarus, tam acer ingenio, ut ex nominis argumento insanire videretur, ac tanta dementia, ut se Spiritum paracletum esse, assereret à Christo promissum, à quo Manichæorum secta fluxisse traditur. Hic tandem à Rege Persarum, quod ejus filium, quem repulsis omnibus medicis sanandum suscepit, interemisset, vivus excoriatus est. Suid.

Manes manium, pl. m. anima corporibus exuta sunt poetis, quæ in corpore dicuntur genii, Geister / der verstorbenen Seelen. Propert. Serv.

Qqqqq 2 b Ma-

b *Manes*, dii ab auguri-
bus invocantur, quod hi per o-
mnia aethera terrenaq; manare
credebantur. Festus.

c *Manes* dicunt deos mor-
tuum, quorum potestatem in-
ter lunam & terram asserunt:
à quibus & manè dictum exi-
stimant: quos putant ab aëre,
qui manus i. e. rarus est, *manes*
dictos: sive quia latè manant
per auras: sive quia mites sunt
in manibus, contrario nomine

hoc appellantur. Apulejus au-
tem ait, eos καλὴ ἀντίφρασις di-
ei *manes*, hoc est, mites ac mo-
destos, cum sint terribiles & im-
manes, ut *Parca* & *Eumenides*.

d *Manes* ladere est, offen-
dere animos defunctorum, ut
violatione sepulcri, &c. Sed
istiusmodi phrasès fugiendas es-
t, jubet Martinus.

e Diem manibus dicere,
i. e. mortuorum animas accusare,
qua objectis criminibus apud vi-
vantes respondere nequeunt.

f *Manes*, pro loco ma-
nim, quem fingeant, hoc est
sepulcro, ubi ordinariè eos habi-
tare opinabatur malè credula
gentilitas, idem.

g *Manes* dixit Virgilius
VI. *Æneid.* Pro pœnis, quod, a-
tius notat eum, qui equos alit
nimis mortuorum superstitiis &
vivis molestas & infestas esse,
credebant, & pœnas ab eis exi-
gere, quos in vita lassissent.
Martin.

Manes tis, *Heresiarcha*; à quo
illud nefarium, quo *Eucheta*
hæretici utebantur, in Syria
fuit propagatum. Cæl. 2. c. 16.

Manganarius ii, m. qui facit
mangana, instrumenta belli-
ca. Martin.

Manganum i, n. præstigia sunt,
item retia ad decipiendas a-
ves, idem.

b *Manganum* vel *manga-
na*, est vas vinarium ligneum.
idem.

c *Mangana*, machinab-
lica, idem.

Mango onis, c. dicti sunt *man-
gones*, quasi manu agones. E-
rant enim magistri forma pue-
rorum, & mentiendi coloris
artem probe callentes. Sole-
bant namq; pueros, puellasq;
quò facilius vendi possent, ar-
tificio quodam componere, at-
que colorem facie ementiri, ut
vendibiliores essent. Quintil.
l. 2. c. 15.

b *Mangones* etiam alia-
rum rerum dicuntur, qui mer-
ces poliunt atq; interpolant, ut
plura vendant. Plin. 37. c. 13.

c *Mango*, qui canes alit,
nempe vendendos, vox generis

transfertur ad speciem. Imò po-
VI. *Æneid.* Pro pœnis, quod, a-
tius notat eum, qui equos alit
nimis mortuorum superstitiis &
vivis molestas & infestas esse,
credebant, & pœnas ab eis exi-
gere, quos in vita lassissent.
Martin.

lapides & ignes in hostium ur-
bes jaculari solent. idem.

Mangonicus a um, ad mango-
nem spectans. Plin. 21. c. 26.

Mangonium ii, n. artificium,
quod ad res facilius venden-
das adhibetur. Plin. 10. c. 50.

Magonizo as, are, ornare, com-
ponere rem ad alliciendos em-
tores, auff den Hauff aufbu-
hen/ut: Succus radicis vitis
nigra, cum eruo, latiore quo-
dam colore & cutis tenerita-
te mangonizat corpora. Plin.
l. 25. c. 1.

b Hodie etiam mangoni-
zantur panni, sive linei, sive rea,
quibus brachia & manus
contra hostium injurias munium-
lancei. Hermol.

c Equos mangonizatos ve-
nire videmus. idem.

Mani, idem quod manè. Martin.

Mania a, f. est mentis diuturna,
cum audacia & ferocia, sine
febre, ab igneo spirituum fer-
vore exorta, emotio, die tui-
tende Unsinnigkeit. Jonston.

b *Mania* turpes, deformes-
que persona. *Manias*, *Ælius Sti-
lo* dici ait, ficta, qua ex fa-
rina in hominum figuræ, quia
turpes sunt, quas alii *maniolas*
appellant. *Manias* autem, quas
nutrices minuantur pueris par-
vulis, esse larvas, i. e. *manes*,
quos deos deasq; putabant, quos-
que ab inferis ad superos ema-
nare credebant. Festus.

c *Mania*, dea, quas eru-
diti *Eumenidas* interpretantur.
Cæl. 17. c. 4.

d *Mania*, dea mater La-
rium seu *Manium*. Martin.

Maniacus a um, *mania* labo-
rans, unsinnig / rasend.

Maniacus a um, idem. Plaut.

Manibula, Varro 4. L. L. *Sti-
va*, à stando, & in eâ regula
transversa, *manibula*, quod
quasi manu bubulci teneatur,
qui quasi est temo inter bo-
ves. Quidam legunt *mani-
cula*. Martin.

Manica a, pars vestis, qua ma-
nus teguntur, ein Hand-
schuch / Ermel.

b *Manica*, theca sunt fer-
zantur panni, sive linei, sive rea,
quibus brachia & manus
contra hostium injurias munium-
lancei. Hermol.

c *Manica* ferrea, pro ca-
tenis, quibus manus reorum
vinciuntur, Handschrauben /
Fessel. l. 1. C. de cust. reor.
Isidor.

Manicatus a um, quod habet
manicas, das Ermel hat/ut:
Tunica manicata, ein Rock
mit Ermeln. Cic. in Catil.

b *Manicata* vestes dicun-
tur effæminatorum, minimèq;
viriles, quod præci Romanis bre-
ves, & circa humerum desinentes
vestes primò gestaverint. Cic.
Manichæi orum, à *Manete* ori-
ginem trahentes, hæretici. vi-
de *Manes*.

Maniclavium ii, n. manualis cla-
va, aculis, etià pro flagello &
bacillo accipitur. Martin.

Manico as, are, festinare, manē
ire, manē consurgere vel con-
venire: diciturque a manē.
idem.

Manicon i, n. *manix*, Schrye-
mi herba species est, quam si
quis drachma pondere sume-
rit, varia species ac latitudo
plena animo obversantur:
quod pondus duplicatū, men-
tis excessum triduo affert, tri-
plicatum mortem. Alio no-
mine Dorycnion appellatur,
eo quod cuspides in praeliis ao-
tingerentur. Plin.

Manicula a, f. Dimin. parva
manus, ein Händlein. Plaut.
Rud.

Manicus a um, excellens, à Re-
ge Phrygiorum, (qui vocaba-
tur Manis) potentissimo, ut:
Manica facta, vortreffliche
Zhaten. Cael. 23, c. 6.

Maniductus i, qui medio choro-
stans manuum plausu signa-
bat, an legendum manu-
ductor, aut potius manudo-
ctor? Martin.

Manifestarius a um, idem ac
manifestus, ut: Manifesta-
rium pignus, pro manifeste
esse abditam, sed in luce Asia, in
diserte obligatum l. 9. ff. in oculis
clarissima provincia, atq;
quib. causs. pign.

b **Manifestarius** fur, ein
öffentlich übermiesener Dieb.
Plaut. Aul.

Manifeste, Adverb. palam, per-
spicue, clare, öffentlich/klar-
lich, Cic. 3. Catil.

b **Manifeste** constare dici-
tur, quod etiam ex conjecturis
probabilibus constat. Schard.
Manifesto, Adverb. idem.

Manifesto as, are, palam face-
re, entdecken / eröffnen / of-
fenbahren.

Manifestus a um, idem quod
clarus, apertus, offenbahr/
hell / klar / ut: Manifestus in
rebus homines jam teneri vi-
debitis, ihr werdet sehen/wie
die Gesellen in offenbarli-
chen Sagen ergreifen werden.
4. Verr.

b **Manifestus** mendacii di-
citur, cuius mendacium omni-
bus palam est, der auff einer Sd-
gen öffentlich ergreifen wird.
Trucul.

c **Omnibus manifestum** ef-
fe, scitissime redditur per phra-
ses: non latere in tenebris, non
esse abditum, in luce esse, in ocu-
lis, ut: Quia reperiri tam exi-
mum aut tam expetendum pot-
est, quam istam virtutem, mo-
derationem animi, temperan-
tiam non latere in tenebris, neq;
vrium pignus, pro manifeste
esse abditam, sed in luce Asia, in
diserte obligatum l. 9. ff. in oculis
clarissima provincia, atq;
in auribus omnium gentium ac
nationum esse positam. Lib. 1. E-
pist. 1. Qv. Fr.

d **Manifestus** fur est, qui
cum furto deprehenditur, & ut
Graci dicunt, ἐν αὐτῷ φάσθαι. l. 3.
l. 4. & 5. cum seqq. ff. de furt.

Ma-

Manifex, manum dans, tan-
quam qui manu facit. Isid.

Manilius u. m. Octavius, a quo
Manilii fluxere. Is Tuscula-
norum dux, & Tarquinii ge-
ner, ad quem ille post fugam se
recepit, ejusq; auxilio Romanus
intulit bella. Liv.

Maniola, insula ex adverso In-
dia, extra Gangem. Ptol. l. 7.

Manipularis e, c. quod ad ma-
nipulum pertinet, quodq; de
manipulo est, zur Rotte
Kriegsvolk gehörig. Plaut.

Manipularis a um, ut: Habi-
tus manipularis. Svet. Calig.
Manipularim, Adverb. per ma-
nipulos, Handvoll weise / ii.
Dotten weise Plaut. Pseud.

Manlianus a um, unde Manlia-
na imperia, alij strenge Re-
giment / Proverb. in eos, qui
nimis rigida juris observatio-
ne, humanitatis & agvitatatis
obliviscuntur. Cum enim

Manlius Consul bellum gere-
ret cum Latinis, edictumq;
esset, ne quis extra ordinem
pugnaret, T. Manlius, Consu-
lus filius, turma praefectus, pro-
vocatus à Genutio, sive ut
Valerius, à Geminio Metio Tu-
sculanorum equitum praefecto,
oblitus edicti consularis, con-
fluxit, & provocatorem ha-
stia confodit. Deinde, ubi comi-
tante turma, ac velut ovan-
te, spoliis ornatus, ad patrem
venderet, ille mox in conspe-

Atu omnium, filium, qui extra
ordinem pugnavisset, ad palum
deligari, deinde virgis ex mo-
re caedi, postremo securi feriri
iussit. Erasin.

Manipulus i, m. notat fascicu-
lum, quem quis manu ap-
prehendit, eine Hand voll / ut:
Manipulus frugum.

b **Manipulus** dicitur exi-
gua militum manus, eine Rotte.

c **Manipulus** furum, eine
Galgen-Rotte Eun. 4. 7. 6.

Manna a, m. Chald. מן, Syr. מן Arab. مان, paratum aliquid ad edendum.

Cum enim Israelita illud pri-
mum conspicerent, & edule
intelligerent, neq; scirent, quid-
nam esset, generali seu idiopis-
mo nomine appellarunt man,
quod mansit deinceps, etiam
cum natura edulii ejus illis es-
set declarata Martin.

b Erat Manna cibum à Deo
paratus & donatus, quo Israe-
lita fuerunt nutriti 40. annos in
deserto. Eratq; rotundum, sic-
ut semen coriandri aut sinapi, &
album sicut crystallus: & quam-
vis dispersum deciderit, facile
colligebatur: poterantq; illud ede-
re, quale erat; & tunc saporem
habebat similes alicui placenta mel-
lita. Molere item in molâ, indeq;
placentias conficere: aut pistillo
contundere, & coquere in olla;
& tunc saporem habebat succi

pinguis, descendebatq; in locum mundum, quem prius ros abluerat, ad Solem liquebat, & non putrescebat, Himmelbrot / Engelbrot. Schindler.

c Manna, fuit typus Christi.

fi, qui est nobis panis vita, qui de caelo descendit, & carne sua in sacrificium data expiavit peccata; quo credentes, secundum doctrinam evangelii, suaviter in animis nostris afficimur, gustantes paternum favorem Dei nobis placati. Manna quoq; sua ex qualibet re tracta. Johnson.

suavitate erat typus jucunditatis gaudiorum, quae est in vita aeterna.

d Manna purgatoria, est etiani, i. e. cera depurata, vel res sive liquor suavis, qui ex etiam mel. idem.

aëre sub lucanis temporibus decidens, arborum ramis & frondibus, hinc herbis, lapidibus & solo interdum invenitur inhaerere, Mercurius dulcis Solaris. idem.

brevi tempore coalescens, grumoso instar gummi apparens. Est tur quaedam tinctura ex plumbo quae vel liquida vel durior, quae laminato cum spiritu Saturni est Mastrichina vel Granata dicitur, sentificato extracto. idem.

Pro diversitate regionum est manna Orientalis sive Syriaca, Persica, Calabrica, Goritiana, Tridentina, &c. Schröd.

c Manna Polonicum, Schwaden/etiam si ex foliis herbarum aut arborum enasci aut crescere videatur: tamen (1.) cum ex foliis divelli aut deici facile queat. (2.) cum nullum semen habeat, aut alio deferri plantarum possit: ex rore gigni

Poloni certò affirmant. Ante paucos annos Poloni aliud etiam preciosius & dulcius manna genuerunt, quod ruri prostratum subtile est ac saccharo simile. Martin.

f Manna rusticorum, det Meelthau / quod potius vitium soq; rore in frugibus nascitur, unde vermiculorum ingens multitudo producitur.

g Manna pro dulcedine nobis placati. Manna quoq; sua ex qualibet re tracta. Johnson.

h Manna antimonii dicitur aeterna.

i Manna caelestis Queres

k Manna Martis dicitur quaedam tinctura ejusdem. idem.

l Manna Mercurii, dicitur Mercurius dulcis Solaris. idem.

m Manna Saturni, dicitur quaedam tinctura ex plumbo quae vel liquida vel durior, quae laminato cum spiritu Saturni est Mastrichina vel Granata dicitur, sentificato extracto. idem.

n Manna Solaris, idem ac Solare unicornu. idem.

o Manna, pulvis est, qui concusso thure colligitur; aut qui thuris concussu eliditur. Martin.

p Mannio is, ire, est monere, mahnere. idem.

q Mannua, vide Manua.

r Mannulus i, m. equus pusillus. Martial.

s Mannus i, m. filius fuit Teutonius dei, à quo Alemanni ori-

originem traxisse feruntur. Mannus i, equus parvus inter delicias magnatum haberi solitus. Martin.

b Mannus, dicitur etiam colli ornamentum: unde Man-nophori Graecis nuncupantur maniacia habentes, i. e. aurea peritachelia. Cael. 25. c. 5.

Mano as, are, est destillando fluere, stiesse / triessen / ut Gutta sanguinea manant de vulnere. Ovid. 2. Met. 72.

b Manare est provenire & oriri, ut: Peccata ex vitiis manant, aus bösen Zuneigungen entstehen. Paradoxa.

c Manare est dispergi, percrebrescere, sich ausbreiten / ut: Manat fama & rumor. Cic. 14. Philipp.

Manat tota urbe rumor, das Geschrey erschallet durch die ganze Stadt. Liv. ab U. 2. Manobarbalus, reli genus, simile plumbea pila, quo utentes milites ipsi manobarbali dicti sunt. Hinc postea à Maximiano Casare, quod se fortiter in Illyrico gessissent, Joviniani & Herculanii dicti sunt. Siphoninus putat esse vocabulum peregrinum.

Manon, spongia genus, minus spissum & mollius. Plin. 9. c. 49. Manopera & man^o opera, Handreichung. Martin.

Manfer, illegitimus est, proprio scorto quassatus. Schard.

Mansio onis, f. actus manendi, Bleibung / cuius contrarium est decessio. Cic. ad Sulpit.

b Mansio, i. e. hospitium, eine Nachtherbrig. Solin. 710.

c Mansio, est iter unius diei, eine Tagreiß. Sipont.

d Mansiones, ad iter metiendum dispositas & hominum & animalium cursui publico deputatorum stationes appellabant. ult. ff. de muner & honor. l. 7. ff. de annon.

e Mansionarius ii, m. cretarius designator, ein Subrierer. Schard.

f Mansisterna, aqua urna, i. e. urceus. Calepin.

g Mansito as, are, Frequent. frequentius & crebrius manere. Tacit. l. 13.

h Mansiro, à Verbo mandois, ere, fäuen. Plaut. Amph. ad manendum.

i Mansutor oris, m. qui manuatur & tenet, quique possidet. Plaut. Trucul.

k Mansuarius ii, m. villicus. Marcellus Festus.

l Mansucius, edax, à mandando.

m Mansufacio is, ere, mansuetum facere, zähmen / zähm oder bändig machen. Plin. 11. c. 37.

n Mansufacere plebem. Liv. 3. U. C. Mansufcio is, ieri, zähm oder bändig gemacht werden. Caesar. 6. Gall.

Mansves etis, Antiqui dicebant pro mansueto. Plaut. Afin.
 b **Mansuem**, pro mansueto, posuerunt veteres. Festus.
Mansvelco is, mansuevi, ere, mitescere, zahm werden / ut: Per hac blandimenta triduo fera mansuescunt. Col.
 b **Tellus mansuescit arando**, vermittelst des Pflugs wird der Acker geschlachtet. Virg.
 c **Mansuescere** pro mansuefacere. Varro 2. de re rust.
Mansvetarius ii, m. qui feras mansuefacit. Lamprid.
Mansvetè, Adverb. placide, clementer, sänfftiglich. Cic.
Mansvetudo inis, f. est virtus moralis, quæ in vindicando moderatur iram, Sänfftüthigkeit. Ethic.
 b **Animal ad mansuetudinem domitum**, ein wildes Thier / das zahm gemacht worden. Curt. 2181.
Mansvetus a um, mitis, quasi manu assuetus, zahm/sänfftig / ut: Bestia mansueta.
 b **Pectus mansuetum**, Ov.
 c **Mansuetus vir** (1.) ne ex affectu irascatur, sed ut rursus, causam irascendi habeat sufficientem, nec sordidis exacerbetur rebus. (2.) Ne irascatur omnibus, sed improbis, consilio nos ladentibus, & sine poenitentia peccantibus. (3.) Ne irascendo modum excedat, ut ira fiat furor. (4.) Nec statim, quia ira

mala cuncta ministrat, nec semper irascatur. (5.) Ne iram diu foveat. Ethic.
Mansus, (ait Cuiacius l. 1. fend. tit. 1.) est fundus, unde quis se & familiam tueri satis commode potest, ac praterea vegetigal sive censum domino referre, & quod veteres dixerent heredium.
 b **Mansus** dicitur pars terra secundum Italicos vulgare, quæ duobus bobus sufficit in anno ad laborandum. Martin.
Mantelium ii, n. quasi manutrium, ubi manus terguntur, eine Oveele. idem.
Mantelum i, vel manteleis, genus penula, ein Regen-Mantel. Plin. 7. c. 2.
Mantes is, masc. licet à μαντις, prima Decl. vates, Cic. 1. Divin.
Mantéum i, n. locus oraculis dictus. Cic. 2. de Fin.
Mantia a, f. μαντεία, divinatio, vaticinium.
Mantica a, f. est perula viatoria, eine Mantze / Watsack / Knapsack / ut: Non videmus mantica quod in tergo est, wir sehen nicht / was in der Taschen auff dem Rücken stecket / i. e. Non videmus nostra ipsorum vitia, cum aliena curiosis oculis perspicimus. Horat. 2. Ser. Sat. 6. 22.
Mantice es, f. ars divinandi. Cic. 1. de or.

Man-

Mantichora, μαντιχώρα, bestia monstrosa & horrenda in India, quæ triplicem dentium ordinem, & hominis faciem una cum corpore leonino habere dicitur, humanas carnes maxime affectans. Plin. 8. c. 21. Alian. 1. 7. c. 2.
Manticula a, f. Dimin. parva mantica. Festus.
Manticularis e, manticularia dicuntur ea, quæ frequenter in usu habentur, & quasi manu tractantur. Fest.
Manticularius ii, m. sector zoniarius, saccularius, qui manticula attrahat furandi causa, Taschenräumer / Beutelschneider / Spitzbub.
Manticulor aris, ari, manticulam attrahere, i. e. furari, die Beutel fegen / Beutelschneideren treiben. Plaut. Captiv.
Manticus a um, ad vatem pertinet. Martin.
Mantile is, n. quo manuum sordes abstergimus, ein Handtuch / Handqueel. idem.
Mantis, μαντις, idem quod mantes.
Mantis, locusta genus, quæ in stipulis nascitur. For. Rom.
Mantisa, vel mantissa a, additamentum dicitur lingvâ Thulescâ, quod ponderi adjicitur, sed deterius, & quod sine ullo usu est, eine Zugab / Aufschlag. Fest. Martin.

Manto as, are, saepe manere. Festus.
Manto is, μαντώ, Tiresia vatis Thebani filia, quæ post Thebanorum clades servitutem primum pertulit sub Creonte, postea sub Theseo: quæ post patris interitum ad diversa diffugiens loca, primum in Asiam venit, ubi Clarii Apollinis templum condidit. Sed cum interim ex Tyberino Thusco Rege Ocnus ei natus esset, qui & Bianor deinde cognominatus fuit, & ad oppidum ipsum Thusci quovis, & Veneti confluerent: circumdedit Ocnus oppidum muris, & in aliam formam redegit. Quin & à matre Mantuam appellavit. For. Rom.
Mantuanus a um, ut: Mantuanus Virgilius, Baptista Mantuanus Carmelita, Poëta Latinus doctissimus, vixit & scripsit sub Alphonso Rege.
Manualis e, c. ad manum pertinet, ut: Manualis fasciculus, eine Handvoll. Plin. 19. c. 1.
 b **Manualia saxa**, quæ manu commodè tolli & projici possunt. Tacit. 1. 4.
 c **Manuale**, pulpitem, quod sustinendo librum est vice manus, & ei servit. Martin.
 d **Manuale**, liber ad gerendum aptus, qui enchiridium dicitur, ein Handbuch, idem.

c Ma-

c Manuale servitium. **Hand.** Dienst. idem.

f Manuale pecus, quod ad manum venire consuevit. id. Manuarius a um, quod ad manum pertinet. Gell.

Manubiarum, f. prada ex hostibus capta, Beute. Cic. 5. Verr.

b Manubias veteres dicebant spolia quasita de hoste nobili per deditionem. Alcon.

c Manubias à prada hoc distare veteres dicebant, ut sit prada, corpora ipsa rerum, quae capiuntur: Manubia verò pecunia ex prada vendita redacta. Nonius.

d Manubia (fulmina in lingua Etrusca), Jovis tres dicuntur esse, quarum una sunt minima, quae monent, placidaeque sint. Alterae, quae majores sunt, veniunt cum fragore, discutiuntque aut divellunt, quae à Jove sint, & consilio deorum mitti existimantur. Tertiae his ampliores, quae cum igne veniunt: & quancquam nullum sine igne fulgur est: haec tamen propriam differentiam habent, quae aut adurant, aut fuligine deformant, aut accendant, quae statum mutant deorum consilio superiorum. Festus.

Manubialis e. c. quod ad manubias pertinet, ut: Pecunia manubialis, quae ex venditione manubiarum contracta est. Syct. in Aug.

Manubiarius a um, manubiarum particeps.

Manubriatus a um, manubrio praditum, ut: Manubriatus culter. Ammian.

Manubriolum ii, n. Dimin. ein Hefflein. Cels. 7. c. 7.

Manubrium ii, n. capulum uniuscujusque rei significat, ein Hefft/ Handhabe/ ut: Offea manubria cultellorum. Juven.

Manucodiata, quae paradisam vel paradisum & apodem Indicu appellat Gesnerus, in Moluccis insulis mortua in terra aut mari colligitur: quae vivens nunquam videri solet, ein Paradies Vogel. Ex Indica lingua manucodiata, exponitur avicula Dei. Martin.

Manuductio onis, f. Handleitung / sumitur nonnunquam pro institutione.

Manuductor onis, m. qui manum ducit, ein Führer / der bey der Hand einen leitet.

Manufactus a um, elaboratus, artificialis, ut: Piscina manufacta. Varr. 3. Rust.

b Portus manufacti. Cic. 2. Offic.

Manulearius, manica legitur in antiquis editionibus apud Vitruvium, 10. 15. ut monet Turneb. l. 2. 4.

Manulearius ii, m. qui vestimenta manuleata facit. Plaut.

Manu-

Manuleatus a um, habens manuleas. Senec.

Manumissio onis, f. est datio libertatis. Freylassung / dicitur ita, autore Festo, quia dominus caput servi, quem in libertatem venire volebat, vel ejus aliud membrum manum tenens, dicebat: Hunc ego hominem liberum esse volo, & mittebat eum de manu.

b Manumissio tripliciter ferebat: Censu, Vindicta & Testamento. Censu manumitti dicebantur, qui lastrali censu Romanos censum profitebantur. Alter modus vindicta dicebatur, primus inductus à Vindicio servo, qui ob patefactam indicium suis Reip. prodicionem hoc genere libertatis donatus est. Aliis placet à virgula, quae in hac manumissione solennis fuit, nomen impositum fuisse. Tertius modus est, qui Testamento fit. Schard.

Manumissus a um, frey gelassen. Manumitto is, ere, est de manu, i. e. potestate emittere seu dicant, non est; merito ut ne diliberare, frey geben / der Leibeigenschaft erlassen. l. 28. ff. de adopt.

Manuor aris, ari, manu aufero, furor. Accius.

Manuprecium ii, n. est merces, quae datur artis nomine artificii, vel architecto, Handlohn/ Macherlohn / ut: Co-

do aurum, ego manuprecium dabo. Plaut. Men. 3. 3. 20.

Manus us, m. est instrumentum apprehendendi in homine, eine Hand / ut: Manus invanum lapsa, eine Hand die gefehlet / ein Fehl-Streich. Curt. 522.

Incoata rei summam imponere manum, das angefangene Werk zu Ende bringen. Solin. §. 1.

b Libros de manibus ponere, die Bücher hinlegen / unter die Band stecken. Lib. 1. Epist. 1. Qv. Frat.

c In manibus habere, gewiß haben. l. 10. 8.

d E manibus dedit mihi ipse in manus, ich habe es aus seiner Hand empfangen. Trin. 4. 2. 57.

e In manum aliquid alii dare, einem etwas in seine Hände liefern. Ter. And. 1. 5. 61.

f In manu alicujus esse, ut: Si illis fides est, quibus est plus in manu. Plaut. Amphit. Prol. v. 80. Item Act. 2. 1. 14.

g — Mihi in manu, quia mihi in manu est, i. e. ich kan ihnen die Mäuler nicht stopfen; daß sie aber nicht wahr reden / davor kan ich nicht seyn. Trin. 1. 2. 67.

h Diis in manu est, es steht bey Gott. Bacchid. 1. 2. 36.

i Emittere servum manu, einen Knecht frey lassen, Captiv. l. 3. 5. 55.

k In manus armatorum incidere, in der Soldaten Händ de gerathen. l. 8. Ep. 13. Att.

l Manus tendit supplex patra communis, i. e. supplex orat. l. Catil. IX.

m Afferre alicui manus, Hand an einen legen, pro Cecin. XIII.

Conferere cum aliquo manum, sich mit einem schlagen. Corn. 682.

n Manum alicui injicere, laudes in astra sustulit? Cic. Atbenigne, i. e. manum suam cum

manu alterius blanditer copulare. Aulul. 2, 2, 20. Curt. 1945.

o Amittore manibus, aus den Händ lassen. p Cael. XXIX.

Emittere de manibus, ibid. p Mea, tua, sua, manu scribere habet Cicero, quod vul-

gus dicit, propria manu, mit eigener Hand / ut: Neq; longas neq; semper mea manu literas ex-

pectabis, du darfst dich weder allezeit / noch auch weiltäuffst

ger / mit meiner eigenen Hand geschrieben / Briefe von mir versehen. l. 5. Ep. 14. Att.

q Obignaram jam epistolam, scriptam mea manu.

r Cum scripsissem hac infima, qua sunt mea manu. Qvin til. Fratr.

Legimus literas & scriptum ipsius manu. in Catilin.

s Testamento facto manu sua curvit, er hat ein Testament gemacht / und sich eigenhändt,

unterschieden.

t Manu sua aliquem interficere, einen mit eigenen Händen erwürgen. pro Cael. XXVII. pro Mil. III. occidere,

l. Catil. I.

Manu fortis, tapffer. Corn.

u Plenā manu est amplius, copiose, prolixè, minimèq; malignè, reichlich / ut: At ber-

cle alterius familiaris Hortensius, quam plenā manu, quam ingenue, quam ornate nostras

laudis in astra sustulit? Cic. Atbenigne, l. 2, 40.

x Habere vel esse ad manum, extremam praesentem habere, bey der Hand haben / in der Bereits-

schaft haben / ut: Magna vis saxorum ad manus erat, es war

ren viel Stein im Vorrath da. Curt. 431.

Habere ad manum aliquem scriba loco, einen Schreiber an der Hand haben. Corn. 531.

y Cur circuitu longo petis gloriam, quæ ad manum posita est? was wiltu lang durch viel

Umschweiff nach Ehren streben / da du doch dieselbe in der

Nähe hast? Curt. 2102.

z Manibus pedibusq; conari, est summo conata efficere, mit höchstem Eifer / höchlich / mit Händen und Füßen. Ter-

Andr. 4, 2, 52.

aa Manus pro chirographo cautione, eine Handschrift.

bb Manus, i. e. turba, ut: Fa-

Facere manum, parare copias, cogere multitudinem, Leute zusammentreiben / aufstreiben.

Cic. pro Cecin. XIII.

Parva manu universum terrarum Orbem aggressus est Alexander, Alexander hat mit geringem Voldt den ganzen Erdboden bezwingen wollen. Curt.

Propter vagum hostem spergere manus, die Völcker wegen außstreichender Heide auseu-

ander legen. Curt. 1798.

Magna manu confluere, sich zusammenweisen sammeln. Curt. 105.

Manum ad dimicandum habere expeditam. Corn. 388.

Invicta bella manus, ein unüberwindliches Kriegsheer. Curt. 153.

Manus collecta, gesammle-

tes Vold. Corn. 211.

Expedita manus, wolge-

übte Soldaten. Curt. 199.

Delecta manu proficisci in locum aliquem. Corn. 12.

cc Admovere manus operi alicui, Hand an ein Werk legen.

dd Pressis manibus tenere fortunam, das Glück fest halten. Curt. 1724.

ee Per manus tradita disciplina vel historia dicitur, quæ non monumentis literarum, sed verbo tantum traditur, & ma-

joribus ad posteros sine literis transmittitur. Liv. 5. U. C.

ff Manus etiam est potestas utendi manu, unde in alea lusu ipsa ludendi vices manus dicuntur. Martin.

gg Manus, instrumentum telum navale dicitur, quo naves harpagombus capta tenentur.

hh Manus fingere, est arte curare, formare, Metaphora sumta ab iis, qui è cera sive argilla fingunt imagines, ut: Quædam ingenia facilia & expedita, quædam manu, ut ajunt, faci-

cienda sunt. Senec. in epist.

ii Discamus beneficia seculari debere & occasiones reddendorum observare non manu facere, i. e. nostra opera non accersere.

idem, de benef.

kk Manu longâ tradere, Prov. dicitur is, qui spem tantum ostendit aliquid dandi; Contra

qui præsens ac statim exhibet, quod promittit, brevi manu dat. Erasmus.

ll Manum admoventi fortuna est imploranda, Prov. i. e. ita fidendum est divino auxilio, ut nihilo segnius, quantum in nobis est, etiam ipsi anxiamur industria. idem.

mm Manum admovere, Proverb. dicebatur, qui sese in-

sinuaret in rei cuspis egredi-

nn Manum de tabulâ For-

mula est interrumpendi & silentii imponendi, gnug hie von stiller ! utimur, quando volu-

mus.

mus, ut recedat aliquis ab opere, quod in manibus habet, idem. Theocritus tenaces & ad la-
 oo Manum non verterim, giendum pigros. Alias in sinu suo
 ech wolte nicht eine Hand dar- habere, est in potestate sua clam-
 umb umbwenden/ pro eo, quod habere. Etaslm.
 est nihil omnino laboro, aut mea
 nihil refert. Nihil enim facilius
 est, quam manum vertere. Apul.
 pp Prudens in flammam
 mitto manum, i. e. sciens expo-
 no me discrimini, malisq; obiecto.
 Hieronym.
 qq Manum ad os appone-
 re, Gestu hoc significamus, nos
 scire quippiam, quod tamen no-
 limus effari. Cael. Cicero 1. 8.
 rr Manu conferere. Anti-
 qvitas, inter quos erat de agro
 aut simili re controversia, in rem
 presentem veniebant, & apud lio,
 Pratorem vindictiarum causa
 manus conferebant, h. e. alter al-
 terius manum corripiebat: Sed
 thylaco, i. e. tota corbe. Notat,
 cum propagatis Italia finibus,
 modum in omni re servandum
 gravarentur pratores vindictia
 esse, & pedesentim ab aliis ad
 rum causa longius proficisci, in
 alia transeundum. Etaslm.
 stitutum est, ut litigantes non ex
 jure apud Pratorem manum con-
 fererent, sed ex jure manu con-
 fertum vocarent, h. e. alter al-
 terum ex jure ad conferendum
 manum in rem, de qua agere-
 tur, vocarent simulq; profecti in
 agrum, de quo litigabatur, ter-
 ra aliquid ex eo jus in urbem
 deferrent, & in eam ut plurimum
 perficiuntur, gleba tanquam in toto
 agro vine. ut: Quia manus eorum
 cum Davide, i. e. adjuvant ipsum
 confis- lio & ope. 1. Sam. 2. v. 7.

Manus longa Regum,
 Proverb. grosse Herren haben
 grosse Gewalt. idem.
 uu Manus multa onus le-
 ve reddunt, (viel Hände ma-
 chen kurze Arbeit.) Significatur,
 difficilia etiam facile confici, si
 quis ea in plures adjutores &
 auxiliares partiatur. idem.
 xx Manus unius infirma,
 Proverb. convenit cum illo; n-
 nus vir nullus vir, i. e. invalido
 est unius viri manus, idem.
 yy Manum habere sub pal-
 mo, Prov. dicuntur, qui lan-
 guent otio. Qvint. 1. 12.
 zz Manus serenam, non
 sed thylaco, i. e. tota corbe. Notat,
 modum in omni re servandum
 gravarentur pratores vindictia
 esse, & pedesentim ab aliis ad
 rum causa longius proficisci, in
 alia transeundum. Etaslm.
 aaa Manus manum fricat,
 sive manus manum lavat, eine
 Hand wäscht die andere. idem.
 bb Manus utraq; adesse,
 vel ambabus manibus juvare,
 i. e. totis viribus, einem mit al-
 lem Vermögen beyspringen. id.
 ccc Manus accipitur in
 sacris, pro actionibus, qua ma-
 ad Pratorem deferrent, & in eam
 ut plurimum perficiuntur, gleba
 tanquam in toto agro vine. ut:
 Quia manus eorum cum Davide,
 i. e. adjuvant ipsum confis-
 lio & ope. 1. Sam. 2. v. 7.

ddd Ma-

ddd Manus Deo tribuuntur, ad eos manus extendi-
 tur, quibus potentia ejusdem in-
 telligitur, exerens se in potentis-
 sima & miraculosa operatione.
 Glaff. Phil. sacr.
 ecc Manus tribuitur bestiis, cum,
 nonnunquam addito oleo
 idem.
 fff Manus, i. e. proboscide,
 ein Elefanten-Rüssel. Sol. 903.
 ggg Manus dare, quan-
 doq; subjectionem voluntariam
 ad priorem revertisse dominum.
 significat. 1. Paral. 29, 24. Qvan-
 doq; supplicationem mendicam
 & opus implorationem, Thren. 5.
 v. 6. Quandoq; amicitia &
 foderis pactionem, Jerem. 50. 15.
 Glaff. Phil. sacr.
 hhh Manum implere, pro
 consecrare ad officium sanctum.
 Exod. 28. 41. idem.
 iii Manus elevare, h. e.
 orare, Psal. 28, 2. Pf. 68. v. 32.
 & benedicere, Psal. 134, 2. &
 indicare seu notificare, Esa. 49.
 v. 22. idem.
 kkk Reducere manum, h. e.
 plagam seu poenam avertere, E-
 zech. 20. 22. idem.
 lll Manum reducere seu
 referre sumitur etiam pro poenis
 quod Prator quadrigis dabat, ut
 repetere. Esa. 1, 25. idem.
 mmm Manum extendere,
 pro poenis immittre, Exod. 7. 5.
 Esa. 5, 25. idem.
 nnn Manum extendere,
 notat quoque ad respiciendam
 eius Globi terreni in plano, per li-
 misericorditer vocare. Prov. 1.
 v. 24. Esa. 65. v. 2. Sicut quos
 inde eosdem, explicata delineatio.
 amplexari vel nobis adesse vo-

lunus, ad eos manus extendi-
 mus. idem.
 ooo Manus Christi, sive
 rotula usitate in officinis, paran-
 tur ex saccharo & aqua rose-
 rum, nonnunquam addito oleo
 Cinnamomi, aut adjectis mar-
 garitis preparatis. Dispens. Aug.
 ppp Manus mortua, pos-
 sessio immortalis, quae nunquam
 Micrael.
 Manus a um, bonus, lucidus,
 clarus. Martin.
 Manutergium ii, n. à tergendis,
 cum quo tergetur manus.
 Isid. 19. 16.
 Manutius, magnas habens ma-
 nus. Martin.
 Mapalia, casa, seu domus agre-
 stes, quae circumferri queunt,
 lingua Punicà dicuntur, Hira-
 ren-Häuser/Feldhütten. Plin.
 Mappa a, f. linteum, quo men-
 sa sternitur, aut certe quae
 manuum sordes in mensa abs-
 tergemus, ein Tischtuch.
 Horat. Stat.
 b Mappa est etiam signum,
 quod Prator quadrigis dabat, ut
 e carceribus exirent. Martin.
 c Mappa Geographica, est
 tabula, quae regiones terra re-
 presentat, eine Land-Charte.
 Mappa universalis, est ro-
 tius Globi terreni in plano, per li-
 neas & circulos, cum globo fer-
 v. 24. Esa. 65. v. 2. Sicut quos
 inde eosdem, explicata delineatio.
 Mappa particularis, est cer-
 Rrrrrr ta

ta terra partis seu regionis secundum urbes, pagos, montes, sylvas & flumina in plano representatio. Geogr.

Mapparius, qui mappam in cir-
cum mittebat. Martin.

Maran atha, (legitur, Cor. 16.)
sunt voces Syriacæ מָרַן אַתָּה

*Dominus noster venit, quibus
verbis indicatur species extre-
mi anathematis: cum quis
iudicio Dei tanquam pin-
culum relinquitur. Martin.*

Marasmodus, febris hec et a spe-
cies, μαρασμώδης tabidus.
Galen.

Marasmus i, m. idem quod ta-
bes, h. e. totius corporis vel
partis alicujus siccitas, quæ ac-
cidere solet, humore nativo vi-
caloris absumto, Schwind-
sucht.

Marassius, vipera dicta, à Mar-
sorum populis sumto nomine,
quia id genus maxime conse-
ctarentur Marsi, circumfer-
rentq. Cæl. 6, 16.

Marathonia, oppidum Thracie,
non procul ab Abderis: cujus
incola dicuntur Marathonia-
te. Stephan.

Marathon, Campus Attica, seu
civitas distans ab Athenis cir-
citer decem millia passuum. Et
morte Icaræ Regis interforti-
signis: & Meliadis gloria, qui
centum millia ex Darii Per-
sarum regis exercitu profliga-
vit. Strabo. Corn. 26.

Marathonius a ium, ad Marathonem spectans, ut: Marathonia pugna. Corn. 61.

b *Marathonium tropeum.*
Cogn. 76.

c *Marathonius taurus* dictus est, qui à Theseo apud Marathonem est interfectus. Plut.

d *Marathonia virgo*, Eri-
gone, i. e. *Attica*. Stat. 5. Sylv.

Marathrum $\bar{\iota}$, η . μάραθρον, dici-
tur *fœniculū*. Plin. 20, 10. hinc:

Marathrites vinum, quod ma-
rathrium infusum habet. Co-
lum. 22. c. 35.

Marca a, vox Germanica, limes,
finis, die Marck / Grenze.

Hinc pro ipsa regione limita-
ta & suis finibus circumferi-
pta ponitur, & indicatur di-
strictus ditionis & provincie
major, Comitatus amplius, ut:
Marca Anconitana. Geogr.

b *Marca* est species ponderis nummularis, quā utuntur monetarii & argentarii, est unciarum 8. sechsehen Loth / oder eine Mark, Stath.

Marcasitha a., f. sive bisnu-
thum, est metallicum, in gene-
ratione metalli ex portione a-
liqua, ad generationem metali
inepta, productum, inq. cor-
pus minerale albicans, durum
ac fragile mutatum, Bis-
muth/ Marcasith: Schröd.

b *Marcasitharum* tot spe-
cies sunt, quot *metalla solida*.
ohnson.

Marcella &, f. nomen mulieris
Romana, quæ cum à matre
rogata esset, gauderetne, se nu-
pisse? ita valde, respondit,
ut amplius nolim.

Marcellus i, m. nomen viri cla-
rissimi Romani proprium, cu-
jus gesta & à Plutarcho, &
ab aliis scripta sunt. Hic Gal-
lorum ducem fudit singulari
certamine, spolia legi, Han-
nibalem vinci docuit. Syra-
cusas per tres annos expugna-
vit, quinquevies consul. Infidiis
Hannibalis deceptus, magni-
ficè sepultus fuit.

Marcella, festa quaedam insti-
tuta Syracusis in honorem
Marcelli, quod is Siciliam
optimè rexisset. Cic. 4. Verr.
horum meminit.

Marceo es, marchi, marcere.
putrere, verderben / versau-
len / verwelcken / ut: Marcen-
tes uva. Martial.

b *Marcere luxuriâ. Liv.*

c Marcere, pro atate con-
fectum esse. Luret.

Marcello is, ere, putrescere, ut
Corpus occisa statim putrescit
Plin. 10. c. 48.

b Marcescere, desidîa &
otio langvescere. Liv. 8. Pun.

c *Vino nimio marcescere*
Ovid.

d Marcescente stomach
pridiani cibi onere, i. e. langve
scente. Svet. in Calig.

Marchio *onis*, aliàs *ad vulga*

rem trahitur significationem
judicis, cujus jurisdictio sit
certo loco restricta, ein Marg-
graff / ein Richter / so weit
als seine Mark gehet. Schard.

Marchio aliàs dignitas
militarem significat, appella-
tione ab equis. Est enim qui
Maream equum appellat, & e-
quorum prefectum, Maregra-
ven / militaris autem dignitatis
officii nomen est utrumque. vi-
de Marefchallus.

c Marchiones seu Marggra-
ui, fortè rectius dicuntur Li-
mitanei, quòd limitibus, quos
vulgò marck appellam⁹, gravii,
i. e. praepositi fuerunt. Schard.

Marcidus *aum*, putridus seu
languescens, welch/ faul.

b *Marcidus somno & he-*
sternâ cœnâ abundans, Plin.P.
Marcipor ōris, m. Marci puer,
h.e. famulus, inquit Festus.

Marcus Sabinus, à quo Marcia
gens Roma traxit originē. Nu-
mam ad regnum suscipiendum
hortatus, cum eo Romam mi-
gravit. In Senatum lectus à
Numa, primus Pontifex Max-
creatus est. Plutarch. Liv.

Marcius panis, qui & marfi-
cūs dicitur, vel Martius pa-
nis, item pasta regia; para-
turex saccharo amygdalis dul-
cibus cum aqua Rosarum
Marzegan. Dispens. Wecker-

Marcomanni, populi, vicinos fuisse
se Hermunduris constat ex Ta

cito, die Märker. Quidam à Marca, i. e. equo dictos putant, quod olim equis valuerint. Schard.

Mareor oris, m. putredo, languor, consumptio, quæ & tabes dicitur. Cell.

Marcus i, m. instrumentum, quo fabri ararii utuntur, maleus major, ein Schmid-Hammer. Plin. 7. c. 56.

Marcus i, m. prænomen. Marcum verò dictum volunt, quasi Mascum, quod primus, qui fuit eo prænominis, planè masculus esset. Alii à marra, quasi marricum, deducunt, quod à rebus rusticis Romani sæpè nomina capiebant. Alii Marcum putant dictum esse, quia Martio mense natus esset. For. R.

b Marci municipem vides? ænigmaticè dixit Seneca in Apolocynthosi. Existimo autem significari, Claudium Casarem non verum germanum, Romanum esse, sed inguilinum. Claudius enim non Roma natus fuerat, sed Lugduni. Turneb.

Mardochæa dies, (2. Macch. 15. v. 37.) intelligitur festum Purim, quo Judæi celebrabant memoriam liberationis, Dei beneficio præstitæ per consilium Mardochæi. Esther. 3.

Mare is, n. est collectio aquarum universalis, das Meer / ut: Viam qui nescit, quæ deueniat ad mare, enim oportet omnem

quarere, comitem sibi. Pœn. 3. 3. 14.

Mari res magnas gerere, (im Krieg) zu Wasser viel aufrichten. Corn. 255.

b Mare ingredi, auff das Meer sich begeben / ut: Nescis, quid mali præterieris, quam es ingressus mare, du weißt es nicht / wie einem grossen Unglück du entgangen bist / in dem du dich niemals auff das Meer begeben. Hec. 3. 4. 4.

c Mare transire, über Meer schiffen. Lib. 8. Ep. 15. At. d Mare tenere, das Meer inne haben. l. 10. 7. At.

e Mare miscere, est omnia turbare, alles unter einander mengen. Juvenal. Sat. 6. 29.

f Mare tueri classe. Corn. 267.

g Remis everberare mare percinacius, frisch fort rudern. Curt. 455.

h Mare magnum in Scripturis aliquando vocatur, quod mediterraneum dicimus, ad differentiationem aliorum minorum in terra Israëlita, ut sunt mare Genesarethanum, mare salis.

Idem mare mediterraneum etiam vocatur mare posterius, seu occidentale, quia terra sancta situm est ad Occidentem. Martin.

i Mare junci seu caretti, est mare rubrum, vide Erythræum.

k Mare salis, est lacus salisugine infectus, mistus cœlesti pluvie, qua fuerunt eversa Sodomo-

doma, Gomorrha, Adama & Zeboim, cum suis vicis & villis. Is lacus dicitur Asphaltites, & mare mortuum, i. e. inhabile ad alendum animalia viventia. id.

l Mare fusum, erat vas æneum, amplum in templo, ubi sacerdotes ad altare ascensuri ante manus & pedes abluabant. Joseph. 8. antiqu. c. 2. de Salomon. idem.

m Mare vitreum ante thronum Dei, sancto Johanni in visione Apocalyptica ostensum, videtur fuisse ingens lacus, instar maris ejus, quod olim in templo erat ad usus sacerdotum. Exponitur autem illud mare vitreum de perfectione bonorum cœlestium. idem.

n Mare in sacris & profanis literis aliquando significat copiam, non tantum rerum multarum & profundarum, sed etiam hominum: quia mare cataractis variis animantibus divites continet. idem.

o Mare pro fluvio. Virg.

p Mare cælo miscere, est omnia turbare, das hunderte tausende werffen. Erasim.

q Mare acerrimum, metrix. Plaut.

r Mare bonorum, de magnis & vehementer cumulatis commoditatibus, überfließendliche und unaussprechliche Güter. Erasim.

s Mare malorum, Prov. de calamitatibus immensis & omnigenis, eitel Unglück oder Böses. idem.

t Mare exhaustis, Proverb. in cum, qui conatur, quod efficere, amplum in templo, ubi non possit, du unterfängst dich unmögliche Ding zu thun. id. u Mare prius vitæ feret, Prov. de iis, quæ nullo pacto fieri possunt. Nam falsitudo vitæ.

x Mare proluit omnia mortaliū mala, Proverb. natum ab eventu hujusmodi. Refert Diogenes Laërtius, Euripidem Platoni comitem fuisse peregrinationis, cum Ægyptum adiret: ubi cum morbo suo corripere, comitali, ni fallor, sacerdotes Ægyptii mersione marina sanarunt hominem. idem.

y Mare falsum esse, è paucis cognoscis guttis, nihil opus est etiam hominum: quia mare catatum ebibere, man sans leicht merken / was einer am Schild führet. idem.

z Mari aquam addere, o Mare pro fluvio. Virg. Proverb. einer fetten Sau den Hindern schmieren. idem.

aa Mari è fossa aquam scinfundis, idem cum superiore notat.

Mareotis idis, Lacus in Ægypto Straboni. Plin. 14. c. 3. etiam asserit, Mareotida partem Libya, Ægypto conterminam appellari, & Mareotis populos in ea habitantes. Est & Mareotis

pars Epiri, in qua vinum optimum nascitur: Unde Mareotides vites dictae sunt Virgil. 2. Georg. Hinc:

Mareoticus a *um*, ut: Vites Mareotica. Colum. 1. 3. c. 2.

b Mareoticum, absolute pro vino, quod ad Mareotidem Egypti paludem nascitur. Horat. 1. Carm. Mentemq; lymphatam Mareotico. Athen. scribit, vinum Mareoticum esse Alexandrinum, à Mareā, fonte, qui in Alexandria est, & ab urbe ei-

fonti vicina ejusdem nominis appellatum: eamq; urbem fuisse olim maximam, nunc esse vicum; paucis verbis post, à Marone quodam, uno ex his, qui cum Baccho militarunt, esse dictam Mareplacidā, inter naves recensentur, Gell. 10, 25, quibus mare non nisi placidum navigari potest, al. legitur mariplacidā, vel marplacidā.

Mareschaleus i, m. Marschalck/ in Germanica lingua sonat, equorum ministrū, qui equorum curam gerit, Macra enim Germanis dicitur egra, & Schalck/ servus, unde nomen proprium, Gottschalck/ qf. Dei servus.

b Mareschaleus, inquit Flac. Illyric. Marschalck/ dicitur minister principis, qui rem equestrem, equitesq; & aulam curat aut regit.

c Mareschalcum vocarunt

in Papatu, quem curando cuiuspiam morbo praefecerunt, quomodo Antonium dicunt Mareschalckum ignis sacri, &c. vid. Mart.

Marga a, f. est portio quadam pinguis & quasi medulla, in saxis nonnullis, dum franguntur, reperta, unde & medulla saxorum dici solet, Stein-Marsch. Schröd.

b Marga, Mergel. Agric. Margaritis idos, Palma species. Plin. 2. c. 4.

Margarita a, f. & Margaritum i, n. unio, einte Perle / Zehn. in Adag. sacr. p. 263. deditur מרגרית & מרגרית amara crustula. Margarita enim in crustis, ostreis aut conchis nascuntur, tandemque fiunt lucida, gustuq; amara.

b De Margaritis multa recenset Boët. de Boot. histor. Gemmar.

Margaritarius i, m. negotiator margaritarum. Firmic.

Margaritifer a *um*, margaritas ferens, ut: Margaritifera cochlea. Plin. 32. c. 11.

Margaritum, vide Margarita.

Margiana a, f. Regio Asiae majoris, inclita apricitatis, ut ait Solinus.

Marginalis e, ad marginem spectans, vel quod in margine est.

Marginatus a *um*, marginem habens, ut: Marginata tabula. Plin. 35, c. 12.

Mar-

Marginas, are, margine munire. Liv. 1. Decad.

Margites, stupidus, eim Narr / Thor / alberer Schöpf / Lucian. (Margitem enim Suidas docet, fuisse quendam, ob insignem stultitiam celebrem, qui non patuerit numerare supra quinque: Sponsam autem non ausus est attingere. Veritus, ne se apud matrem incensaret.) Satis apparet, vocem esse fictam a μῆ & ἄγος, quod ad nullam actionem esset utilis. Erasmus.

Margo nis, c. folii extremitas, vel cuiuslibet rei, der Rand / ut: Plena jam margine libri. Juven.

b Margo concha. Plin. 9. 33. c. Gramineus margo fontis. Ovid. 3. Metam.

d Margines imperii, des Reichs Gränze. Plin. 12, 20. Margopolis, titulus erat Satyra Varronis, insaniam ex professo civitatis in comitiis & magistratibus ferentis, & honorum studio & ambitione luxuq; & ingluvie perdita & insana, acerrimè notans Turneb.

Maria a, f. Nomen proprium quo cum alia foemina sunt appellata, tum etiam mater Domini nostri JESU CHRISTI מרים notat idem, quod stila maris, sive amarum mare.

Nam מרים est gutta, item amarus, & מרים mare. Mart. Sunt etiam, quibus מרים est nomen auctum ab initio per מ, à radice מרים altum esse.

b Maria Magdalena, sic dicta à Magdal, quod erat oppidum in luore maris Galilee in tribu Naphthalica. à מנדל turris.

Mariandynum, Regio sita in Asia, contermina Bithynia, ubi Hercules Cerberum canem irripitem, quem serunt virus evomuisse, eamq; regionem infecisse, occidit. For. Rom.

Marianus a *um*, ad Marium spectans, ut: Quid ergo ait Marianus Trib. pleb. qui nos Syllanos in invidiam rapit? Cic. 3. de leg. Agr.

b Marianus mulus, furcula, quibus religatas sarcinas viatores gerunt, eim Räss / quam usum quia Marius attulit, multi Mariani postea sunt appellati. Frontin. 4. Stratag.

c Mariana colonia, Corica Insula civitas, ita dicta à Mario consule, qui eò coloniam deduxit. Plin. 3. c. 6.

d Mariana fossa, Narbonensis provincia oppidum, quod hodie aquas mortuas vocant: ita dictum à vicina fossa, à C.

Mario ad mare usq; ducta. Ptolem. 2, 10. Plin. 3, 4. Strab. 4.

Marica a, f. dea litoris Minturnensium. Horat.

Marila e, f. Languidus ignis dicitur: item pulvisculus, unde illud: Faber fumo oppletus & marilâ. Cael. 26. c. 16.

Marinus a um, quod mare incolit, vel quod ex mari est, ut: Piscis marinus, ein See-Fisch. Cic. 2. de or. nat.

b Marinam auditionem abluat fluvialis sermone, Prov. 1. c. Saluginosum sermonem potabili in quod casu incidit, Sumptum diluit oratione: ubi, quod erat ex Apologo de Canero, qui reaudire molestum, id diversa oratione velut edulcoratur. Etas. coepit, & à vulpe devoratus fuit, Maris idis, m. mensura sex capiens cotylas sive heminas sex. Cael. 20. c. 16.

Marisca e, f. ficus, insipida & grandior. Col.

b Marisca, genus morbi, (vide Ficus ani,) Feigwarzen/oder Blattern. Juven.

Mariscum i, n. vel Mariscus i, m. genus junci. Plin. 1. 21. c. 18.

Marita, vide Maritus.

Maritalis e, c. conjugalis, ehlich/ut: Vestis maritalis. Juven.

Maritimus a um, quod mare accolit, vel quod ad mare est, ut: Gens maritima, ein Volk / das an der See wohnt.

b Maritimum bellum. Cic. de Attic.

c Maritimi fluctus. Plaut. Rud.

d Maritimis moribus (pro variis & inconstantibus,) mecum experitur, i. e. Periculum de me facit ejusmodi, cujusmodi cum mare jactatur variis fluctibus, excitatur. Plaut. Cist.

e Maritimus cum sis, ne velis fieri terrestris, Proverb. admonet, non mutandam conditionem, verum unicuique tuendum id vita genus, ad quod vel institutus à natura videtur, vel

Saluginosum sermonem potabili in quod casu incidit, Sumptum diluit oratione: ubi, quod erat ex Apologo de Canero, qui reaudire molestum, id diversa oratione velut edulcoratur. Etas. coepit, & à vulpe devoratus fuit, Maris idis, m. mensura sex capiens cotylas sive heminas sex. Cael. 20. c. 16.

Marisca e, f. ficus, insipida & grandior. Col.

b Marisca, genus morbi, (vide Ficus ani,) Feigwarzen/oder Blattern. Juven.

Mariscum i, n. vel Mariscus i, m. genus junci. Plin. 1. 21. c. 18.

Marita, vide Maritus.

Maritalis e, c. conjugalis, ehlich/ut: Vestis maritalis. Juven.

Maritimus a um, quod mare accolit, vel quod ad mare est, ut: Gens maritima, ein Volk / das an der See wohnt.

b Maritimum bellum. Cic. de Attic.

Ehemann/ut: Quid agis, marite, mi vir? Plaut. Cas.

b Inter maritos, i. e. inter virum & uxorem. l. 52. ff. de donat. inter vir.

c Maritus, pro Gallinaceo. Colum.

d Olenis uxores mariti, i. e. capra. Horat.

e Marita, mulier nupta, eine Ehefrau. Ovid.

f Marita domus, ut: Vagabatur cum uno aut altero comite per maritas domos dies noctesq;, i. e. per domos maritorum committebat adulterium, cum maritis uxoribus. Liv. 7. Pun.

g Marita pecunia. Plaut. Epid. Pulcra adepol dos pecunia est, P. quæ quidem adepol est non marita. Quasi dicat, Fateor pecuniam pulcram esse dotem; sed eam pecuniam, quæ non sit uxori conjuncta; i. e. dummodo extra matrimonium habeatur.

h Marita arbores dicuntur, ad quas vites aut alia id genus applicantur, quasq; suis claviculis complectuntur. Plin. 1. 14. c. 1.

Marius ii, m. vel C. Marius Arpinas, fuit humili loco natus, sed exemplum postea factus utriusq; fortuna memorabile, multa & praeclara, sed non sine tyrannide gessit, & atrociam pertulit, Consulatum septies administravit Roma, à Sylla vero tandem praelio infe-

lici superatus Minturnis in fuga latuit, in carcerem deinde conjectum, cum licitor percussurus, cum adisset, vultus gravitate & flamma, ex oculis fulgurante, deterritus est. Ita in Epirum per Libyam delatus cum filio, Romam tamen deniq; rediit, ac in septimo consulatu febris doloribus cruciatus diem obiit, natus annos LXVIII. Cum inter insomnia tristitia & cruciatus, vocem illam crebro in auribus insonare sibi visus fuisset: Dura sunt leonis cubilia, auff ein gewaltsames und böses Leben folgt ein hartes Lager und schrecklicher Tod. Plutarch. in vita Marii.

Marmaridæ, Populi Africa. Plin. Marmaritis idis, f. herba species. idem l. 24. c. 17.

Marmax acis, unus fuit ex prociis Hippodamia, omniumq; primus ab Oenomaio necatus. Cael. 21. c. 22.

Marmelata e, f. dicitur Gelatina Cydoniorum. Schröd.

Marmessus, mars est Romanorum lingua. For. Rom.

Marmor oris, n. genus lapidis, Marmelstein / varias species recenset Boët. de Boot.

b Marmor in metallis repletum, Spat Agriol.

c Marmor alabastrites, Alabafter. idem.

Marmorarius ii, m. qui mar-

mora se ut vel polit. Senec. epist. l. 1. & 2. C. de excus. artific.
 Marmoratio onis, f. ex marmore constructio. Apul.
 Marmoratum i, n. pro eo, quod est ex marmore, luto & calce factum. Varr. 3. Rust.
 Marmoratus a um, quod superficiem tantum ex marmore habet. Varr. 1. Rust.
 b Marmorata laudes, dicuntur, quando in alicujus honorem eriguntur statua marmorea vel aliud quid simile. Cic. pro Arch.
 Marmoreus a um, quod ex marmore est, Marmelstetern / ut: Pavimenta marmorea. Cic. 2. de leg.
 b Collum marmoreum, der glatte weisse Hals / wie Marmelstein. Ovid.
 Marmorosus a um, quod marmoream formam vel duritiam habet. Plin. 35. c. 6.
 Marnas, Jupiter dictus; & hoc nomine Gaza cultus fuit, quae vox Cretensibus indicat virginem. Hieronym.
 Maro onis, m. ut quidam volunt, opifex, figulus: sive, ut plures, magi cujusdam mercenarius, Pater Publii Virgilii.
 b Maro item optimus vinitor fuit, comes expeditionum Osiridis, quem exate provectum, ut Diodorus scribit, in Thracia reliquit, Maronea, urbis condi-

tor fuit. De hoc forsitan intelligi possit illud Propertii: Flumina sepito quae Marone cadunt.
 Maronea a, f. Ciconum urbs vino laudata: cujus meminit Homerus, hinc Maroneus, Bacchus, i. e. vinum ex Maronea urbe Tibul.
 Maroneus a um, & Marone, ut: Maroneum templum. Stat. 4. Syly.
 Marpesius, mons in insula Paro, a quo
 Marpesius a um, ut: Marpesia cautes, i. e. lapis Parius durissimus. Virg. 6. Aeneid. Dicitur etiam de duro & immisericordi homine.
 Marphadates, fuit Cappadocia Regulus, ad quam cum filius Catonis Uticensis divertisset, uxorem ejus, quam Psychem appellabat, corripuit: Unde exit locus: Porcius & Marphadates, quae duo, luxuria, i. e. omnes duo, anima una. Plutarch.
 Marpissa a, f. filia Eveni, & speciosa inter paucas nympha: quae cum raperetur ab Apolline, ejus vir Idas arcus, sagittisque sumptis, Apollinem invadere non dubitavit. Quam, postquam rapta est, parentes Halcyonem cognominarunt: quod mater eam domi deflebat sortita luctuosum ac stebile Halcyonis satum. Homer.
 Marra a, f. instrumentum, quo ex-

exciduntur herba, ein Grab-eisen. Colum.
 Marrubiastrum i, n. herba, dicitur & marrubium nigrum, schwarzer Andorn. Matth.
 Marrubium ii, n. herba, & quidem mas, idem quod Cardia-ca, vide supra.
 b Marrubium album sive faemina, weisser Andorn. Matth.
 Mars martis, m. deaster bellis creditus est Ethnicis, & sapissime pro ipso bello sumitur, ut: Aperto Marte aggregati aliquem, einen offensichtlich bestreiten.
 b Mars communis est, i. e. incerti sunt belli exitus. pro Mil. XIX.
 c Nostro Marte rem peragere dicimur, quam propriis viribus nostrorum periculo facimus, ut: Hanc igitur partem rem duxerant, dicti: quibus licetam explebimus, nullis admittimus, sed, ut dicitur, nostro Marte, das übrige wollen wir vollend aufmachen / für uns selbst / ohne jemandes Zuthun. 3. Off.
 d Mars forensis, i. e. eloquentia. 4. de Pont. Eleg. 6, 6.
 e Mars ipsius arma non jactat Prov. Commodè feruntur, quibus assuevimus, quaeque nobis quadrant, etiam si sint gravissima. Jactamus enim, quod incommodè ferimus. Eras.
 f Martis pullum vocant ad bella magnopere propensum, idem.

g Initio Mars laudatur ob filios, Proverb. de iis, qui initia specimen aliquod indolis egregiae praefereunt, deinde paulatim in alios degenerant mores, idem.
 h Mars rex. Suidas interpretatur, congruere in principem, qui vi, non legibus, tractat Rempublicam. idem.
 i Mars, est Planeta ordine tertius, Jove minor, Saturno colorator, Zodiacum spacio bien-nii ferè percurrrens. Phyl.
 k Mars, Chymicis idem est ac ferrum, hinc medicamenta ex ferro parata, indicantur nomine martis, e.g. Tinctura martis, crocus martis. Schröd.
 Marfi, Populi in Scythia. Herod.
 b Marfi, Pop. in Italia ultra Picenum, Samnites versus, à Marso Circe filio, a quo originem duxerant, dicti: quibus vi quaedam genitali datum est, ut serpentium virulentorum domitores sint & incantationibus, herbarumque succis faciant medelorum miracula. Gellius refert l. 16. c. 11. Hinc:
 Marspedis vel Maspedis, Martis puer vel filius. Martin.
 Marspiter, Martis pater. Gell.
 Marsuparius ii, m. qui marsupia conficit, ein Deutler.
 Marsupicida a, c. crumenifeca.
 Marsupium ii, n. est sacculus nummorum, ein Geld-Beutel / ut: Marsupium alicui exenterare, ein den Beutel fegē. Epid. 2, 2, 2.
 Mar-

Marfyas a, *Peleus historicus, natus una cum Alexandro uxoris eligi solere, quam pu- magno. Scripsit res Macedoni- cas libris decem, à primo Re- ge usq; ad Alexandrum. De rebus Atticis libris duodecim. Marfyas Philippius, item hi- storicus Marfyas, Tabenus, qui scripsit de tranquillitate li- bros 12. Suidas.*

b **Marfyas**, Phryx tibicen, qui tibiis à Minerva primum inventis, deinde abjectis, cum Apolline certavit, à quo victus & excoriatus est. Ovid. l. 6. Fast.

c **Marfyas**, fluvius Phry- gia, ab huius nomine dictus, quod nympharum lacrymis Marfiam deflentium crevisset. Ovid.

Martagon, idem ac liliū cruen- tum. Matthiol.

Martes i, c. bestia, quæ ad mu- stelorum refertur species, ein Märter.

b **Martes in saxis**, ein Stein-Märter.

c **Martes in arboribus de- gens**, ein Baum-Märter. Agric. de animant. subterr.

Martia a, f. Agva urbis Roma, primus eam in urbem ducere auspiciatus est Ancus Martius, unus è Regibus. Plin. l. 31. c. 3.

b **Martia**, Catonis filia mi- nor. Quæ, cum quæreretur ab ea, cur post amissum maritum denud non nuberet? Respondit, non se invenire virum, qui se magis velleret, quam sua: Quo

dicto, ostendit divitias magis in- tritus una cum Alexandro uxoris eligi solere, quam pu- dicentiam.

Martialis e, c. ad Martem spe- ctans, bellicosus.

b **Martialis**, quod ex mar- te, h. e. ferro, est.

Martianus a um, ut: Fœdus Martianum, omni Marte san- ctius. Cic. pro Cluent.

Marticola a, qui Martem colit, Ovid. 5. Trist.

Martigena a, qui ex Marte ge- nitus.

Martigenus a um, ut: Martige- na bellua. Plaut. Amphitr.

Martinalia, festum in memoriam episcopi Turonensis, Martini- festi / quo tempore liberaliter se invitant vulgò, tanquam agentes memoriam liberali- tatis Martini. Martin.

Martiobarbalus i, memini bu- jus vocis Vegetius l. c. 17. est ejusmodi securicula militaris levis, quæ etiam vice mallei uti possumus, à similitudine barbae dicitur, propter exten- sum in eo ferrum in unam par- tem. Martin.

Martius ii, m. mensis, dictus est primus anni mensis, quoniam Romulus primum anni men- sem genitori suo dicavit, der. März.

Martius a um, ad Martem per- tinens, ut: Campus Martius. Livius.

b **Calenda Martia**. Cic. Att. Mar-

Martulus, à Plinio pro malleo usurpatur. Caper Grammati- cus: Martulus, inquit, à Mar- te, non marculus. In omni- bus tamen Plinii codicibus legitur marculus.

Martyr is, c. μαρτυρ, testis, quo factum est, ut qui sanguinis sui pignore Christo divinitatis testimonium dederunt, vocen- tur Martyres, ein Märterer.

Martyrium ii, n. propriè est te- stimonium, Specialiter verò est actio martyris, quæ testa- tam facit suam fidem prolo- quio Christiana veritatis. De- inde ea est sententia, quam testis sua enunciat confessione. Tertiò ipsa est passio, quæ ab hostibus propter veritatis confessionem infligitur. Quar- ta pars, eo loco, quo est apte- to, locus, ubi martyr sepul- tus. Martin.

Marulus i, m. Tribunus plebis quædam pars folii olivæ, item cum Flavio, coronas Caesaris palma virga.

Dictatoris statuis detraxit: eosq; qui primi Casarem re- batur, qui avidius biberet, al- gem salutaverunt, in vincu- tius scilicet erigens cubitos, ne la duci jussit. Quamobrem quid resideat in cyatho liquoris. Caesar Marulum privavit ma- gistratu. Plutarch. in Cæs.

Marum i, n. μαρρον, planta est exotica, majorana in faculta- tibus ac figura similis, atq; ut pro una eademq; herba à nonnullis habeantur. Quam- obrem cum maro hisce in re- gionibus destituamur, majo- ranam vel Distaminum Cre-

ticum substituere solemus. Schröd.

Mas maris, m. cui opponitur femina, ein Mann/ Maïs- bild. Cic.

b **Eniti marem**, i. e. pare- re puerum. Curt. 2321.

Masca, venesica, striga, in ll. Long. Cujac. l. 1. de feud. Germanis Mase/ Belg. Ma- sche/ est macula, cicatrix, item macula retis, deinde lar- va, persona, tanquam, quæ faciem maculâ obiectam ha- bet ad terrendum, atq; ita striga, quæsi horribilis visus. Martin.

Maschala a, f. μαχαλα, axilla, ala, armus.

b **Maschala** etiam est pro- confessio, eo loco, quo est apte- to, veli genus.

c **Maschala**, Hesychio est, Marulus i, m. Tribunus plebis quædam pars folii olivæ, item cum Flavio, coronas Caesaris palma virga.

d **Maschalam tollere** dice- eosq; qui primi Casarem re- batur, qui avidius biberet, al- gem salutaverunt, in vincu- tius scilicet erigens cubitos, ne la duci jussit. Quamobrem quid resideat in cyatho liquoris. Erastinus.

Masculesco is, ere, masculum fieri. Plin. 18. c. 13. de rapis & naps loquens. Densore enim satum mascullescere, item in ter- râ difficili asserit.

Masculatum i, n. locus, in quo planta vinearum mascula con- sistit. Planta autem ma- scula sunt, quæ non subigin- tur,

tur, ut palmites alios emittant, sed altius crescunt, & in altum attolli dimittuntur. Plin. 17. c. 22.

Masculinus a um, ad masculinum spectans, ut: Genus masculinum, das männliche Geschlecht.

b Masculinum rapum. Plin. 18. c. 13.

Masculus i, m. Dimin. ein Männlein. Plaut.

Masculus a um, pro forti & vehementi aliquando accipitur. Nonius.

b Proles mascula. Horat.

c Masculum thus, quidam a specie testium dicunt. Plin. 1. 12. c. 14.

Masgidium, templum, locus adorationis; in specie templum Saracenorum, è lignis fabricatum, templum Mahumedanum. Vox est Arabica: *مسجد* a *مسجد* adorare. Mart.

Masora, *מסרה* est traditio si-

ve doctrina critica, à praeceis Hebraeorum sapientibus, circa textum Hebraeum S. Scripturae ingeniose inventa, quae versus, voces & littera ejus numerata, omnisque ipsarum varietas notata, & suis locis cum singulorum versuum recitatione indicata est, ut sic constans & genuina ejus lectio conservetur, & ab omni mutatione aut corruptione a-

niam praeservetur, & valide praeveniatur. Autores ejus dicuntur Masoretha, quos alii sapientes urbis Tiberiadis fuisse censent; alii viros magnae Synagoga ab Ezra convocatos. Buxtorff.

Masiniſſa, Rex Numidarum, Liv. Suid. Salust. &c.

Maspētum, folium laſerpitii. Plin. 19. c. 3.

Massa a, f. farina aqua subacta, ein Teig.

b Massa ex officina pistoria ad pharmaceuticam translata est, denotatque subactam illam materiam tum pasta regiae, tum pilulis inde formandis destinata. Schröd.

c Massa etiam significat, quicquid densum spissumve est, ut: Massa auri, ein Klumpen Goldes/ massa ferri. Colum.

d Massa apud Hebraeos dicitur grave pondus, & proprie metalli aliusque. Martin.

e Massa aliquando idem ac mansus, fundus, vel certa agraria pars, inde massarius, cui commissae est cura totius familiae. idem.

Massagetarum, populi Scythiae Asiaticae. Herodot. 1. 3. & Strabo 1. 11.

Massaricæ, dicuntur suppellectilia ad domum pertinentia. Schard.

Massaris, uva est, quae ex vite sylvestri cum flore, in Africa decerpitur. Plin. 12. c. ult.

Maf-

Masseterium laterale tertium par musculorum inferioris maxilla. Vesling.

Massicus, mons Campania, optimi vini ferax. Serv. 7. En.

Massicus a um, ut: Munera massica, i.e. vina massica. Ving.

Masso as, are, in massam redire, conglobare, condensare, in einem Klumpen machen. Lucret.

Massula a, Dimin. ein Teiglein/ Klumpchen. Colum.

Massyla, mediterranea pars Mauritaniae, hinc: Massyli populi & arva massyla.

Mastaura, Lydia civitas: ita dicta, quod in ea Rheae Bacchi nutrice, (quae Mâ-Lydis appellatur,) taurus soleat immolari, hujus incolae sunt Mastaurenses, & Mastaurita Stephano: quorum meminit Plin. 1. 5. c. 29.

Mastax acis, Locustarum genus, quae rodunt sata, quas quidam bruchos appellant, & at-tacos. Cal. 3. c. 25.

Masticatorium ii, n. est medicamentum apophlegmatizans, quod in ore detentum, dentibus masticatum pituitam liquat, eoque cerebro ad palatum derivat. Schröd.

Mastiche, est gummi, resina ex albo citrina, pellucida, granulata, bene odorata, ex lentisco arbore exudans, Mastix. idem. hinc:

Mastichatus, spiritus vini. idem. Mastichinus a um, ex mastiche paratum, ut: Aqua mastichina. idem.

Masticinus a um, quod colorem mastice habet. Isidor.

Mastico as, are, centerere cibum in ore inter dentes, käuen. Martin.

Mastigeus a um, ut: Homo mastigeus, qui flagris onustus est. Plaut.

Mastigia a, m. qui verberibus dignus est, der geißeltes werth ist. Plaut.

Mastigophorus i, listor, ein Steckenknicht/ Scherge. Bud.

Mastix mastigis, scutica, flagellum, eine Peitsche/ Geißel.

b Mastix, idem quod mastiche, vide supra.

Mastoides, processus in osse capitis, qui & mammiformis dicitur Vesling.

Mastos, herba, cujus meminit Plin. 1. 26. c. 15.

Mastruca a, f. vestis, quae Sardii utuntur. Cic. pro Scaur.

Mastrucatus a um, qui mastruca utitur. Cic.

Mastus i, m. *μαστός*, mamma dicitur: & proprie animalium est, hinc tubuli mammati seu mamma in balneis & fontibus intelliguntur; quas Vitruvius 1. 7. mastos nominavit.

Mataris, genus teli. Liv. Dec. 1. lib. 7.

Mataxa a, f. quasi metaxa, a

cir-

circuitu florum, nam meta circuitus dicitur, Vitruvius pro funiculo usurpavit. Alias putatur esse restis seu funiculus, quo maris altitudo tentatur.

Matella a, f. Dimin. a matula, leve, matris imperium minnere? vasculum, in quod urinam Asin. 3, 6, 1.

reddimus, ein Nachtscherbel / Kammertopff / ut: Dispercam si tu Pyladi prestare matellam dignus es. Martial.

b Indignus; qui illi matellam porrigat, Prov. Er langet jenem das Wasser nicht / i.e. vehementer inaequalis, ac ne ultra quidem ex parte cum illo conferendus. Nam sordissimum obsequium est matellam exhibere.

Erasmus.

Matellio onis, m. Diminut. a matula, inquit Festus & Varr.

Matcola a, f. ligneus malleus Martin.

Mater matris, f. est foemina, qua peperit sobolem, eine Mutter / ut: Matres omnes filiis in peccato adutrices, auxilio in paternam injuriam solent, alle Mütter pflegen ihren Kindern in ihrer Untugend über zu helfen / und wenn die Väter ihnen übel mitfahren wollen / sie zu vertheidigen. Heavt. 5, 2, 38.

b Matris ferre injurias me pietas jubet, die Pflicht der Kinder erfordert, daß ich den Eltern etwas zu gut halte. Heavt. 3, 1, 21.

c Me pietas matris potius commodum fovadet sequi, mein Gewissen ermahnt mich / daß ich mich meiner Mutter mehr annehme. Heavt. 3, 5, 31.

d Hocine est pietatem commodum? Asin. 3, 6, 1.

e Mater nutricem aliquando significat. Non,

f Mater in Sacris notat rempublicam Israelis, ex quo prognata dua filia sive duo regna Israelis & Juda, qua Jerem. 23, v. 2. dua foemina filia matris u-nius dicuntur scortata scilicet in Aegypto, & sceleratissime deservientes, Glass. Phil. sacr.

g Matris nomen etiam civitati tribuitur, & metropolis dicitur, ex qua alia quasi nata & producta filiarum instar ipsi subjiuntur, qualis fuit Hierosolyma, idem.

i Mater dicta fuit terra, ut apud Ovidium in Metamorphosi, ubi Deucalion jubetur ossa magna matris, i.e. lapides terrae post tergum jacere, Brutus quoque Reges exegit Roma, cum regnum esset, illum regnaturum Roma, qui primus matri osculum obtulisset; Navi egrediens, quam matris nominis significari conjiciebat, osculatus esse perhibetur.

k Apocal. 17, 5. Ecclesia Antichristiana mater scortationum & abominationum terra

in

in visione inducitur. Glass. Philolog. sacr.

l Matris ut capra dicitur, Proverb. In spurios dictum videtur, er heist wie seine Mutter, darinnen du dein Vermögen und Beredsamkeit kanst sehen Erasmus.

m Mater ad arbores translatus. Plin. 12. c. 5.

n Luxuries avaritia mater ter est, Geiz kömpt aus Libermaß.

o Mater pia & dura, dua membrana cerebri appellatur. Vesling.

p Mater perlarum seu margaritarum, species est concharum, Perlemutter.

q Mater herbarum, idem quod artemisia. Schröd. Matercula a, f. ein Mütterlein. Cic. pro Flacc.

Materfamilias matrisfamilias, f. eine Hausfrau / ut: Matrem familias accipimus eam, qua non inhoneste vivit: nec interest, nupta sit an vidua, ingenua, an libertina, l. 46, §. 1. ff. de V. S. l. 3, §. ult. ff. de liber. exhib. l. 41. ff. de rit. nupt. b Matresfamilias certe dici constat, qua sua potestatis sunt. l. 41. ff. de his, qui sunt sui vel alien. l. 30. §. 1. l. 34. ff. solut. matrim.

Materia a, f. vel materies ei, est, ex qua aliquid fit, ut Materia a lenio igni apta, quibus commune subiectum debet esse substratum.

Proba materies data est, si

probum adhibens fabrum. Poen. 4, 2, 93.

b Materies digna facultate & copia tua, eine Sache, darinnen du dein Vermögen und Beredsamkeit kanst sehen lassen. Lib. 5. Ep. 12.

c Materiam confternationis alicui subtrahere, einem alle Gelegenheit der Furcht benehmen. Curt. 1516.

d Materia Belgis dicitur Stoff / isa materia vestis. Stoff oder Zeug zum Kleid.

e Materia libri, hypothesis ipsa & argumentum. Horat. f Materia est, qua ad edificandum fulciendumve necessaria est. l. 55. ff. de legat. 1. l. 12. ff. de usufruct. l. 167. ff. de V. S.

g Materiem pro ligno, quod est inter corticem, accipit Colum. l. 6. c. 27.

Materia dura, Vitruvius est structura lignea. l. 4. c. 2.

h Materia prima Physicis est materia elementorum, quam probant (1.) Ex mutua elementorum transmutatione, cui debet natura communis esse substrata. (2.) Ex generatione rerum, in qua eadem materia unam formam abjicit & alteram recipit. (3.) Ex puro actu, cui debet opponi pura potentia. (4.) Ex contrarietate privationis & forma, quibus commune subiectum debet esse substratum.

i Materia secunda disposita,

ssssss

sia, preparata, quæ adepta est potentiam particularem, ad hanc, non ad aliam formam, ut semen tauri ad taurum generandum, leonis ad leonem.

k *Materia*, quatenus ex ea aliquid primo componitur, & in illam ultimo resolvitur, dicitur στοιχείον, seu elementum: quemadmodum orationis elementa sunt literæ, quatenus eadem est densior, unde aliquid conficitur, dicitur massa, e.g. farina humore imbuta: quatenus vim formativam seu plasticam in se continet, dicitur semen. Micrael.

l *Materia prima* variè accipitur apud Chymicos, de quâ Rutandus p. 323. ad pag. 326.

m *Materia*, pro tractatu super re, vel facto quopiam. l. i. ff. si pars hered. pet.

Materialis e, c. ad materiam pertinens.

Materiale, aliàs idem, quod *materialium*, constans ex materia: aliàs pendens seu eductum de materia, aut, quod in materia. Martini.

Materialiter, Adverb. dicitur, quo non forma rei, sed materia significatur: Vox minus Latina, Philosophis verò usitata. Calep.

Materiarius ii, m. faber lignarius, vel qui materiam præstat. Plaut. Mil.

Materiarius a um, ad materiam

sive lignum spectans, ut: *Materiaria fabrica*, i. e. lignaria Plin.

b *Materiarius faber*, i. e. lignarius.

Materies ei, f. i. e. *Materia*.

Materinus a um, ut: *Materina* terra, apud Catonem cap. 34. à Turnebo exponitur dura, solida & propriè lignea; alii legunt *Macerina* quasi macra. Martini.

Materior aris, ari, Depon. materiam cadere; verbum est castrense, ea forma dictum, quâ lignari. Cæf. 7. Gall.

Mater-matrina, dicitur quæ, cum mater sit, habet adhuc matrem viventem. Fest.

Mater-matuta, aurora dicitur. idem.

Materis is, f. teli genus post lanceam longius. Sifenna.

Maternus a um, quod est matris, mütterlich / ut: *Avus maternus*, Virg. 4. Æneid.

Animus maternus. Ter. Heaut.

Matertera a, f. matris soror, quasi mater altera, der Mutter Schwester. Festus. l. pen. ff. de leg. iut.

b *Matertera* magna, avia soror est. l. i. §. 4. ff. de grad.

Mathema, μάθημα, documentum, propriè id, quod discitur: specialiter verò mathematica dicuntur *Arithmetica* & *Geometrica*; quia in Græcia, ubi materna lingua con-

ten-

ten. i. philosophabantur, exoticis linguis cognoscendis non occupati, illas primo loco disciebant. Amplius verò mathematica appellantur omnes disciplina mathematica.

Mathematica a, f. est scientia corporis Quanti (multi & magni,) quatenus tale.

b *Mathematica* pura seu abstracta, occupatur, circa nudâ vel multitudinem seu numerum, ut *Arithmetica*; vel magnitudinem, ut *Geometria* & *Geodesia*.

Mathematica impura seu concreta, quantitatem in certâ materia Physicâ considerat, eamque expendit vel solam, vel qualitatem mixtam. Metaphyl.

Mathematicus i, m. mathematicum peritus.

b *Mathematicus*, in tit. de maleficis & mathematicis l. 9. C. dicitur, non qui honestissima mathematicum studia docet, sed qui divinationibus, & aruspycinis homines ludificatur, ut Astrologastri, Genethliaci, superstitiosi, Chaldaei. Schard.

Mathematicus a um, ad mathesin sive mathematicam spectans, ut: *Disciplina mathematica*.

Mathesis, μάθησις, ipsa discendi actio; item studium mathematicum.

Matralia, festa matris natura. Festus.

b *Matralia*, festa matro-

narum, à quibus famula excludantur. Ovid. 6. Fast.

Matresco is, ere, matri similem fieri. Nonius.

Matricaria a, f. herba, dicitur & parthenium, artemisia tenuifolia, Meter/ Metram/ Metertraut/ Muttertraut/ Siebertraut. Schröd.

Matricarius ii, m. matricarii dicuntur illi, quos videmus ad incendia currentes & portantes spongas cum ferramentis, & alia, per quæ possunt de pariete in parietem transire, & ita incendium extinguere. Schard.

Matricida a, c. qui matrem occidit, ein Muttermörder. Cic.

Matricidium ii, n. Mutter-Mord. Cic. 1. de Invent.

Matricula a, f. Catalogus, descriptio, Index. l. 13. C. de Advoc. divers. judicior. l. 16. C. de testam. milit.

Matricularius ii, m. Ecclesiæ conomus. Schard.

Matrimonialis e, c. ad matrimonium spectans, ut: *Concubitus conjugalis*, qui secundum matrimonialium præscripta tabularum procreandorum fit causa liberorum. August. 13. de Civit.

Matrimonium ii, n. idem quod conjugium, der Ehestand; ut: *Fungere secum aliquam matrimonio*, ihm eine verehelichen. Curt. l. 5.

b Tenere alicujus matrimonium, i.e. vivere cum aliquo in matrimonio, mit einer ehlich leben. pro Mare. Cael. XVII.
 c Habere aliquam in matrimonio, eine zur Ehe haben. pro Cecin. IV. Corn. 4. 146.
 d Matrimonium appellatur viri & uxoris conjunctio. l. i. §. i. ff. de Justit. & Jur.
 e Matrimonium putativum dicitur, quando servus cum libera, vel libera cum servo, vel consanguinei ignorantes in gradu prohibito contrahunt matrimonium. Nam comperto errore, comperto impedimento, jam matrimonium diremptum est. Schard.
 f Matrimonii tria sunt substantialia, quae dicuntur bona, scilicet fides, proles, & sacramentum. Scot. Vocab. Jur.
 Matrimus a um, matrem adhuc habens superstitem, dessen Mutter noch lebt. Cic.
 Matrina a, f. quae aliquem de sacro fonte levat, vel in Ecclesiam introducit. Notat etiam novercam. Vox Barbara. Martin.
 Matrissa as, are, matrem imitari, der Mutter nachschlagen.
 Matrisalvia a, f. herba, idem quod Sclarea, & Chariach. Matthiol.
 Matrisylva a, f. diversis plantis attribuitur, (1.) epatica stellata, (2.) caprifolio ac (3.) hormino. Schröd.

Matrix icis, f. femina, quae fitus gratia tenetur, eia Mutter. Ebter. Colum.
 b Matricem Anatomici sumunt pro utero. Veslingius.
 c Matrix à Theophrasto nominatur medulla arboris, der Kern od' Mark in den Bäumen.
 d Matrix, Ecclesia, dicitur, quia, sicut mater, generat.
 e Matrices, Chalcographis usitatae, ad parandos typos. Garzon. Piazza universi.
 Matrona a, f. spectata honestatis & pudicitiae mulierem significat, eine erbare ehrliche Weibsperson / ut: Vera ornamenta matronarum pudicitia est, non vestes, der rechte Schmuck der Weiber ist Zucht / und nicht Kleider. Justinus lib. 20.
 Matronalis e, c. quod matrona est, ut: Matronale decus. Livius 4. Maced.
 b Matronalis gravitas, Plin. epist.
 Matronalia, dies matronis festus, Calendis Martii celebrari solitus, quo mariti pro conservatione conjugii supplicare solebant. Perot.
 Matronatus us, conditio matrone. Apul. l. 4.
 Matrueus is, ex matris meae fratre natus, der Mutter Bruder Kind. l. i. ff. de leg. Pomp. de Patricid.
 Matta a, f. borea vel reges, quae

fit ex cannabe, lino, junco, palmaria, scirpo, aut sparto, ubi suppa, vel faenum, vel lana rudiores, aut quid simile insertum est, ein Matte / Decke von Stroh oder Rohr geachtet / ut: in plauastro scirpea matta fuit.
 Mattarius, qui in matta dormit.
 Mattea, vide matta.
 Mattiacus a um, a Mattiaco Germania oppido, unde Mattiacaput, dicitur globi segmentis, Geissen / Kugeln / quas acceleratum, perfectum. presentissimas apud Mattiacum oppidum consecras volunt. junctus cum dictione opus, ut: Mattia.
 Mattiaci, cognominantur homines malarum magnarum, atque oribus late patentibus; aliter legitur matrici vel matrici, male. Scalig. in Varron. Mattici dicebantur à magnis malis, Martin.
 Mattiacum, oppidum, quidam putant esse Baden / in ditione Marchionis Badensis. Orceus Mattiacum & Mattium vult congruere cum Marpurg. Hassia urbe primaria. Mart.
 Mattus a um, tristis, defessus, fractus labore, matt / müde. Martin.
 Mattya a, f. lautitia, cupiditas, scitamenta, delicia ciborum Athen.
 Matula a, f. vas est, in quod urina redditur, ut: Non dignum esse matulam alicui prestare

einem das Wasser nicht reichen. Martialis. l. 10. 11.
 b Matula pro meticuloso, ut: Nunquā ego te esse matulam credidi: Quid metuis? Persa.
 Maturare, Adverb. festinanter, Liv. 2. Maced.
 Maturatio onis, f. festinatio, properatio. Autor ad Herenn.
 Maturatus a um, maturus factus, coctus, gezeitigt / das reiff worden ist. Cic. de Senec.
 b Maturatum negotium, c Maturato, Ablativus junctus cum dictione opus, ut: Maturato opus est, man darff nicht lang Federlesens machen. Liv. 4. Punic.
 Mature, Adverb. tempore, si ve ad tempus, bey Zeiten / zeitlich / bald / ut: Mature mittere. Cic. de Sen.
 b Mature extollere aliquem ad summum imperium per omnes honores gradus. Cic. ad Cat.
 c Maturissime vel maturissime, celerrime, auff's ehestes geschwindeste. Cic. pro Cecin.
 Maturefco is, maturus, ere, maturum fieri, reiff oder zeitig werden / a matureo derivatur. Plinius.
 b Maturefco partus septem nonnunquam, aut, ut plerumque, novem lune cursibus. Cic. 2. de nat. deor.
 Maturitas atis, f. tempus maturum, Zeitigung. Cic. 2. n. d.

b *Maturitas atatis*, Cic. Sulpitio.

c *Maturitas virtutis*, Cic. pro Cael.

Maturo as, are, maturum facere, perficere, reiff oder zeitig machen, Cic.

b *Maturare est accelerare*, Ter. Hec.

c *Maturare coepta, est maturè absolvere*, Liv. 4. Pun.

d *Maturare iram, est mitigare & lenire*.

Maturor aris, ari, idem ac maturefcere, Plin. 15. c. 18.

Maturus a um, coctus, temperatus, & propriè de frugibus dicitur, reiff/ zeitig/ ut. Uva matura, Virg. 10. Eclog.

b *Maturus avi homo, i. e. senex, ein alter Mensch*, Virg. 5. Aeneid.

c *Matura atas, i. e. senilis*.

d *Matura senectus, i. e. festina*, Cels.

e *Maturum iudicium, i. e. constans & grave*, Cic. pro Cec.

f *Matura virgo, eine mañbare Jungfrau*, Gell. 12. c. 7.

g *Maturum facere, pro cito expedire*, Gell. 2. c. 7.

Matura a, f. aurora, dea, quæ præst illi hora, scilicet, quæ est inter diem & noctem, Cic. 1. Tuscul.

Maturinus a um, morgendlich/ ut: Hora maturina, d. e. Morgen- Stunden, Plin.

b *Maturino pro manè, &*

subauditur tempore, Plin. 7. c. 53.

c *Maturinum, pro manè*, Quintil.

Mavolo, vide Malo.

Mavors, per Epenthesin dicitur, Mars. Serv.

Mavortis, vestis quadam mulierum & monachorum, Matt.

Mavortius a um, martialis, ut: Cuspis mavortia, Stat. 9. Theb.

b *Facta Mavortia*, Sil.

Mauri, populi Mauritaniam Africa regionè incolentes, Strab.

Mauricè, Adv. à Mauro, Gell. 1. 2. c. 25.

Maurus a um, pro Mauritanius sive Mauritanicus, ut: Unda Maura, Horat.

Maurusiacus vel Maurusius a um, idem ac Maurus, Sil.

Mausoleum i, n. monumentum, ab Artemisia Regina in honorem Mausoli mariti erèdum.

b *Mausoleum, pro quocungq; monumento precioso, ein köstliches Grabmal*, Svet.

Mausim, Mausim sive Mauz m, ὄνυξ robora, à Sing. ὄνυξ

robur. Significari statuitur, Deus Missa, Dan. 11. 38. ubi

vetus interpres habet Deum

Maozim in loco suo venerabitur, Lutherus præf. in Danielelem vocem Mausim refert

ad templa & monasteria in Papatu, & vult notari Missam, cuius causa illa edificata, Martin.

Ma-

Maxilla a, f. maxilla dicuntur

in quibus fixi sunt dentes, die Rienbacken/ Riesel.

Maxillans e, c. ad maxillam pertinens, ut: Dentes maxillares,

die Backen-Zähne. Plin.

Maxima a, f. maxima dicuntur communia axiomata, & generales regula, complectentes earum rerum summas, quæ eodem modo se habent, Martin.

Maximè, Adverb. idem quod

præcipue, furnemblich/ allermeist/ ut: Quod ego cum au-

dissem ex aliis, maximè ex meo fratre cognovi, l. 1. 9.

b *Formula: Tantus, ut*

major esse non possit; tam vel ad-

ed, ut magis esse non possit, re-

ctius & svavius efferuntur, ut:

Tam sum amicus Reipublica, ut

qui maximè, ich bin dem gemeinen Regiment auff's beste

gewogen, Epist.

Domus celebratur, ut cum

maximè, man streicht das Haus

auff's beste heraus; so sehr/ daß

mans nicht besser machen könnte.

Ita te amo, ut cum maximè.

Ita te hortor, ut cum maximè,

ich ermahne dich so hoch/ als

ich immer kan/ oder sol/ als

ich kan und mag.

Fides illius predicatur, ut

cum maximè, seine Treu wird

gerühmt/ daß sie nicht höher

tönte gerühmet werden.

Tam te amo, quàm qui

maximè, ich liebe dich zum

bestigsten.

Maximus vide Magnus.

Maza, μάζα, quæ & massa dicitur, solet ex farina, oleo &

aqva confici, aut etiam ex lacte, Suid.

Mazaca a, f. civitas Cappadocia, (Plin.) unde *Mazacapo-*

puli, &

Mazacenus, mazaces, mazacis, ut: Turba Mazacum, Sveton. in Neron.

Mazæus, Dux Darii, Curt. 673. 839.

Mazara, genus teli, quo anti-

qui utebantur in bello, Cæsar. 1. Gall.

Mazonomum i, n. μάζονομος,

dictio, quæ lanx grandior significatur, ut ait Acron, quo

cibi feruntur in convivio, ut:

Mazonomo pueri magno dis-

cerpta ferentes, Hor. 2. Sat.

Me pro mihi, dicebant antiqui,

Festus.

Meabilis e, c. quod facillè meat

& fluit, durchgängig, Plin. 1. 2. c. 6.

Meaculum i, n. via, per quam

meatur, Vindicianus.

Meander vide Mæander.

Meapte, Ablativ. mea propria

sive mea ipsius, Ter. Heaut.

Meatim, meo more, ut tuatim,

tuo more.

Meatus us, m. cursus, incessus,

Eingang/ Bewegung/ ut:

Arves sola, vario meatu feruntur & in terra, & in aë-

re, Plin. 10. c. 38.

b Meatus sideris, h. e. cursus & motus Astrorum. Plin. l. 2. c. 8.

c Meatus in corpore, idem quod pori. Plin. 20. c. 21.

Meatus cerebri. Jonston.

d Meatus urinarius, det Harn-Gang. (per quem urina meat vel fluit.)

Mecaphroditon, *μυκαφροδιον*, species est papaveris, spumeum habens semen, unde etiam à Dioscoride *μυκαφροδιον* spumeum appellatur papaver.

Mecastor, Adv. jurandi ethri- cum, quasi diceretur, ita me

Castor scil. juvet. Fest.

b Mecastor, iusjurandum erat foeminarum proprium, sic ut viri per Herculem dejerabant. Aedopol autem, quod est per Pol- lucem jurare, viro & foemina commune est. Gell. 21. c. 6.

Mechanica a, f. est ars bene machinandi, seu varias easq; ingeniosas operas consiendi; Hac tota consistit in partibus sex, quae sunt: Libra; vectis der Hebel trochlea die Rol- len; axis in peritrochlio der Haspelzug; cuneus der Keil; Cochlea die Schraube. Mo- gellinus Mechan. fol. 11.

Mechanicus a um, ut: Mecha- nica instrumenta.

Mechanicus i, m. opifex eorum operum, quae manu sunt, ein Handwerker. Suet.

Mechoacanna a, f. Rhabarba-

rum Indicum, sive album, weisß Rhabarbar, Radix ex pro- vincia nova Hispania, Me- choacan nomine ad nos alla- ta. Estque duplex ratione lo- ci: prima ex Mechoaca insu- la affertur, altera verò ex con- tinente circa Nicaragua nata, quae priore longior, praestantior est, eligatur recens intus albi- cans, extus cortice cinereo ve- stita, minus cariosa. Schröd.

Mecone, *μυκαον*, civitas in Si- cyono, in qua homines distri- buerunt dii. Hesiod. Caelius l. 12. c. 12.

Meconis idis, *μυκαων* idis, la- tina atra genus. Plin. 19. 8.

Meconites, gemma papaveris similitudinem exprimens. Plin. l. 37. c. 10.

Meconium ii, n. est succus ex capitibus papaveris expressus. Schröd.

Mecum, i. e. cum me, mit mir. Cicin. Orat.

b Mecum, i. e. intra vel apud me. Ter. Hecyr.

Medix, magistratus nomen erat apud Oscos. Ennius. Alii scri- bunt medix. Martin.

Medea a, f. filia Aetha Regis Col- chorum, venesca insignis, Ja- sonis uxor, à quo repudiata Aegeo Regi Atheniensis postea nupsit. Deinde in Asiam re- fugit, ubi ex Rege filium sus- cepit Medium nomine, à quo Me-

Mediaprovincia, & Medi ap- pellati sunt. Just. l. 42.

Medela a, f. idem quod Medici- na, sive morbi remedium. Gell. 17. c. 16. Firmic. l. 4. c. 2. Medeor eris, eri, est remedium afferre, heilen / heissen / ut: Mederi venenis, wider das Gift heissen. Plin. 12. c. 3.

b Mederi incommodis ho- minum, den Leuten ihrer Be- schwerung abheissen. l. 1. epist. 1. Qv. Fr. Solin. 460.

c Illis, qui prodesse nihil possunt, nequeo mederi, denen / die nichts nütz sind / kan ich nicht heissen. l. 10. 33.

d Ego his mederi non pos- sum, ich kan diesen Sachen nicht abheissen / Rath schaffen. l. 10. c. 13. Attic.

e Omnia belli vulnera cu- randa sunt, quibus prater te me- deri nemo potest, man muß alle Kriegs- Ungelagenheiten abheissen / welche niemand bes- ser heilen kan / als du. pro Mar- cell. VI.

f Mederi aliquid, etwas heilen / ut: Quos cum res ad- versa sint, minus mederi possis Phorm.

g Mederi satietati & igno- rantia lektorum, den Leser nicht lang auffhalten / sondern des- sen / was er nicht weiß / berich- ten. Corn. 466.

Mederga, dua voces conjunctae, pro me erga, interpositum est

d propter hiatum vocalium. Plaut. Epid.

Medesufium, vide Ulmaria.

Media a, f. regio Asia à Medo Medea, filio nominata, ut So- linus refert: à qua Medi po- puli dicti sunt: Hostamen Jo- sephus antiquitatum l. 1. c. 11. scribit, à Medeo Japhet filio dictos fuisse. Mediam descri- bit Ptolemæus, Curtius, &c.

Media nares à Medis di- ctas putantur apud Gellium. l. 10. c. 25.

Mediale is, n. quod medium est in re, ut ligno, ut: Arbor pinei generis, cujus mediale autu- mni tempore succino lacry- mat. Solin.

Medialis e, quod meridie fit sen- offertur, quomodo appella- bant hostiam airam, quam meridie immolabant. Fest.

Medianus a um, medius, ut: Mediana columna ab angula- ribus distinguntur. Vitruv.

b Medianum cubiculum coenaculi, i. e. superioris membri domus, quod ingvilini Roma habitare solebant. Schard.

Mediastinum i, n. dicitur mem- brana gemina, quae à verteo- bris thoracis ad sternum por- recta, pectus, adeoq; pulmones in dextram sinistramq; partem distinguit: cor ipsum cum pe- ricardio suo sustinens, das Mittel = Zell. Vesling.

Mediastinus, servus, qui abje-

etissima quavis munia obit, tanquam in mediis adibus stans ad obsequia: ipsis quoque honestioribus servis morem gerens, ein Hausknecht Martin.

b Mediastini operam fungi. l. i. ff. naut. caup. stab.

Mediastuticus, summus apud Campanos magistratus. Liv. 6. dec. 3. dubitant, an hic à medio astu, i. e. urbe; quod tanquam eius cor esset? aut à medicis, ut Meddix? aut quod medius staret, conciliator partium & sopitor dissidiorum. Martin.

Mediatio, Adverb. ut: Mediatio fieri dicitur id, quod per media fit, mittelbarer weise.

Mediatio onis, f. Darzwisehtretung / Vermittelung.

Mediator oris, m. qui medius est inter partes, ein Mittler / dicitur de Deo, teste & iudice inter partes; & deinde peculiariter de CHRISTO, qui inter Deum, offensum & nos peccatores intervenit conciliator. Martin.

b Mediator variè dicitur: nempe (1.) arbiter, qui cognoscit, discernit & iudicat causam. (2.) Internuntius, qui hinc inde refert utriusque partis conditiones. (3.) Intercessor, qui utriusque partem pro altera orat. (4.) Sponsor, qui fidei iuvat, & satis facit uni pro altero. (5.) Gu-

bernator, qui etiam partem obnoxiam regit, ut superiori pareat. Ista quinque in Christi mediatione concurrunt: qui est Propheta noster, primo & secundo modo, Sacerdos, modo tertio & quarto & Rex quinto. Idem.

Mediatricis, f. etne Mittlerin.

Mediatius a um, idem quod divinus.

Medibilis e, c. idem quod medicabilis. Fest.

Medica malus, idem quod citria Citronen-Baum. Pancov.

Medica herba, sive trifolium cochleatum, Burgundisch Heu. idem.

Medicabilis e, c. cui medicina adhiberi potest, heilbar / das zu heilen ist. Ovid.

b Medicabilis pro medicinalis. Colum.

Medicabulum i, n. locus medicandi. Apul.

Medicamen inis, n. idem quod medicina, ut: Fortia medicamina. Ovid.

b Medicamen pro succo purpure. Plin. 9. c. 38.

Medicamentalis e, c. ad medicandum adaptabilis. Schröd.

Medicamentarius a um, quod ad medicamentum pertinet, ut: Ars medicamentaria, die Apotheker-Kunst. Plin. 7. 56.

Medicamentarius ii, m. qui medicamenta conficit, ein Apotheker. Plin. 19. c. 6.

Medicamentosus a um, quod

remedium affert, heilsam / perientia; alia Methodica, exstrahit zur Arznei / ut: Etis praeceptis & causis remedia primis scito de omnibus bras adhibens; alia rationalis seu dogmatica; qua conjungit experientiam & causas: tandem alia Medicamentum i, n. in genere Spagirica seu Paracelsistica, qua est omne id, quod corpori aegro in primis medicamentis chymicis applicatum, illud à statu praeternaturali ad naturalem, per facultates suas reducere aptum habere vetat Hippocrates.

est, ein Arznei. Jonst. b Medicamentorum differentias, nomina, facultates, doses, adulterationem, substitutionem & collectionem, &c. tractant Sennertus, Schröd. Jonst. c Medicamentum, pro veneno. Non.

Medicatio onis, f. medendi actus, Heilung. Colum.

Medicatus a um, quod medicamenti admixtus est infectum, ut: Medicata fruges. Virg. Medicina e, f. idem quod medicatio, eine Arznei / ut: Medicatio nam facere morbo, wider eine Krankheit eine Arznei zurichten. Plaut. Cistell.

b Medicinam invenire alicui rei, einer Sachen Rath finden. l. 6. 13.

c Medicina practica, est ars, sanitatem humani corporis, quantum possibile est, praesentem conservandi, vacillantem firmandi, amissam restituendi, die Arznei-Kunst. Sennert. Jonst.

d Medicina alia est Empirica ex sola observatione & ex-

perientia; alia Methodica, exstrahit zur Arznei / ut: Etis praeceptis & causis remedia primis scito de omnibus bras adhibens; alia rationalis seu dogmatica; qua conjungit experientiam & causas: tandem alia Medicamentum i, n. in genere Spagirica seu Paracelsistica, qua est omne id, quod corpori aegro in primis medicamentis chymicis applicatum, illud à statu praeternaturali ad naturalem, per facultates suas reducere aptum habere vetat Hippocrates.

c Medicinas desperatis adhibere vetat Hippocrates. f Medicinam, inquit Non. dicimus & venenum.

g Medicina, arum, tabernae sive officina medicorum. Macrobo.

Medico as, are, mederi. Virg. Medicor aris, ari, est mederi, heilē / helfen / ut: Medicari sibi in aliquare, in einer Sache ihm selbst helfen. And. 5. 4. 42.

b Medicari idem cupidis, einen Stuch heilen. 7. Aen. 152.

c Medicari, sanare, curare, in Sacris liberare ab adversitatibus, & quamcumque praestare incolumitatem, significat. Glaff. Phil. sacr.

Medicus a um, quod est medicus, ut: Medica ope juvare aliquem. Ovid. 2. Am.

b Medica potest esse mulier. l. i. c. de commun. servo. man.

Medicus i, m. dicitur, qui m-

detur, ein Arzt / ut: Medicus in curando negligentior, ein unfleissiger Arzt. 296.

Malos medicos imitari, es machen / wie die ungelehrte

d Medicina alia est Empirica ex sola observatione & ex-

b Medicum adhibere, et-

nen. Arzte brauchen. Cic. de Fat.
c. Critobulus inter medi-
cos artis eximia, sed in tanto pe-
riculo territus, manus admove-
re metuebat. Curt. 2.143.

Medicus a um, qui est ex Me-
dia, unde Medica arbor &
malus. Martin.

Medies ei, non dicitur, sed
Meridies. Cic. in Orat.

Medic, Adverb. frequenter uti-
tur Firmicus l. 2, c. 28.

Medietas atis, f. media pars,
das halbe Theil/die Helffte/
die Mitte selbst / hac voce

Cicero non ausus est uti, ut
constatur in libello de univer-
sitate seu mundo.

b Medietas (in Sphaericis)
est vel Borealis sive Septentrio-
nalis, vel Australis sive Meri-
dionalis, vel descendens vel ascen-
dens. Astron.

Medimnus i, *μῑδιμνος*, Genus
mensura aridorum, al. modius, sen.
ut: Modius mensura Athenis
appellatur medimn⁹. Corn. 730. rat, es
versiehet es jederman/

b Medimnus est aridorum ber
mensura maxima, ein Malter/2
oder Scheffel. Stathmic.

Mediocris e, c. est medium te-
nens, mittelmässig/ut: Quod

si in mediocri statu sermonis
ac praelectionis nostrae res est
sent, nihil abs te eximium,
nihil prae aliorum consue-
tudinem postularetur, wenn
unsere Sachen also beschaf-
fen weren / daß sie in mit-

telmässigem Lobe weren/wür-
de man an dir nichts sonder-
liches erfordern. l. 1. x. Qv.F.

b Non mediocris homini
hac sum officia, diß kan nicht
ein jeder. Adelph. 5, 9, 9.

Mediocritas atis, f. modus, me-
dium, Masse/Mittelmässige-
keit/Zimligkeit/ut: Eadem
ratio est habenda vestitus:
in quo, sicut in plerisque rebus
mediocritas optima est. Cic.
1. Offic.

b Virtus in mediocritate
constitit.

Mediocriter, Adverb. est medio-
quodam modo, prudenter, mo-
derate, mittelmässiger weis/
ut: Mediocriter delectare. 1. Tusc.

Omnia mediocriter, es hat
alles seine Masse / er that dem
Sachen nicht zu viel. Andr.
l. 1, 1, 32.

b Mediocriter, estlicher mas-
sen/ halb und halb/ut. Nemo
ut: Modius mensura Athenis
appellatur medimn⁹. Corn. 730. rat, es
versiehet es jederman/

b Mediocriter aliquid fer-
re, mit einem Ding zu fieden
seyn. 5. Verr.

Mediolanum i, n. urbs Cisal-
pina Gallia, Meyland/unde
Mediolanensis Ducatus, das
Herzogthumb Meyland.

Medion, herba est peculiaris
Media. Dioscor. 4. c. 20.

Medioximus vel medioxumus,
me-

mediocris, sive medius, unde
Medioximus dicitur vocantur pote-
statis media. Serv. 8. An.

Medipontus i, instrumentum su-

narium, apud Cat. de R. R. 3.

Meditabundus a um, cogita-
bundus, voll Nachdenkens
oder Nachsinnens.

Meditamentum i, n. meditatio.
Tacit.

Meditare, Adverb. cogitare, be-
dächtig/flug/ut: Tu illorum

mores, meditare tenes, als der sich
betrachten/ut: Multis modis
du ihwer Weise längst nach-
gedacht hast. Plaut. Bacchid. 3, 2, 1.

Meditatio omis, f. consideratio,
exercitatio, Nachdenkung/
Erwegung / Betrachtung.

Cic. 2. Tusc.

b Stulta est meditatio su-
puri mali. Cic. 3. Tusc.

c Multi natura vitium
meditatione atq; exercitatione
fustulerant, angeborne Män-
gel haben ihnen durch Nach-
denken und Übung/ ihrer viel
abgewehnt. Cic.

d Meditationes sacrae.

Meditatiuncula e, f. Dimin.

Meditativus a um, vox à Gram-
maticis ficta, ut: Verba medi-
tativa sunt, quae meditatio-
nem significant, ut: Parturio,

esurio, &c.

Meditatus, vide meditor.

Mediterraneus a um, quod est
à mari remotè, quasi in media
terra, mittelländisch. Qvintil.

b Mare mediterraneum,
die mittelländische See.

Mediterraeus a um, melius, quam
mediterraneum, dicitur putat Si-
senna, Festus.

Meditor aris, ari, est mente per-
tractare, cogitare, dichten und
trachten/ut: Meditor esse af-
fabilis, ich gehe drauffum/
wie ich mich möge freundlich
stellen. Adelph. 5, 6, 8.

Toto triennio meditatatus est
defensionem. Curt. 1453.

b Meditari secum, bey
mores, meditare tenes, als der sich
betrachten/ut: Multis modis
du ihwer Weise längst nach-
gedacht hast. Plaut. Bacchid. 3, 2, 1.

es ita esse arbitror. Bacchid. 3, 2, 1.

Phorm. 2, 1, 12.

c — Omnes, cum secunda
res sunt maxime, tum maxime
Meditari secum oportet, quo

pauco adversam arumnam fe-
rant, jederman sol / wenn es

ihm wolgethet / darauff am al-
lermeisten bedacht seyn/ wie er
sich einmal in das Unglück schi-
cken wolle. Phorm. 2, 1, 12.

d Meditari aliquid, auff
etwas bedacht seyn/ut: Medi-
tari poenam in fratrem, auff eine

Straffe gegen den Bruder be-
dacht seyn. 4. Tusc.

e Meditari ad rem ali-

quam, sich auff ein Ding be-
sinnen. l. 2. ep. 3.

f Meditari ad vita aliquod
studium, i. e. destinari. l. Cat. XII.

g Meditari de sua ratione,
darauff bedacht seyn/ wie einer
seine Sache anstellen möge. Cic.

l. 1, 8.

^h Meditari adversus aliquem aliquid, etwas wider einen vorhaben, ad Att.
 Meditrina *a*, f. dea nomen. Fest.
 Meditrinalia, dies dictus est diis, quia omnibus nota sunt, ac medendo, quod, ut ait Flaccus, Flamen Martialis dicebat, hoc die solitum vinum rarum, sed sumta de medio, die novum & vetus libari & degustari, medicamenti causa. Varro.
 Meditullium *ii*, n. non medium terra dicitur, inquit Festus: Sed procul à mari, quasi meditellum ab eo, quod est tellus. Cic. in Topic.
 Medius *a* um, dicitur, quod aequaliter ab extremis distat, Mitten / ut: In foro medio, mitten auff dem Markte. pro Dom.
 In medio mundo terra sita est. i. Tusc.
^b Medii dicuntur, quosquid, id est, in dubio positum vulgus neutrales vel neutros, mittere, etwas nicht mehr fecht nulli litigantium parti faventes ten / sondern an seinen Orth ge vocat, ut: Nam, qui se medium stellt seyn lassen. Salust.
 esse vult, in patria manet; qui profisciscitur, aliquid de alterutra parte judicare videtur, wer Neutral seyn oder es mit seinem Theil halten wil / bleibet daheim / ic. At.
 Medios esse jam non licebit, wir werden nunmehr nicht neutral seyn können. l. 10, 7. At.
 Lex Solonis medios nullos ferebat, des Solonis Gesetz wolte keine Neutralisten leiden.

Nolo esse medius, ich wil der keiner seyn / welche es mit seinem Theil halten.
^c De medio sumere, est excipere, ut: Hac non sunt quæta ex occulto aliquo genere litescunt, sed sumta de medio, dieses sind nicht heimliche Sachen / sondern jederman gemein, pro Dom.
^d In medium ponere, est omnium iudicio, usui aut voluntatibus liberum & commune facere, aut relinquere, frey stellen / frey lassen / ut: Dicendi ratio in medio posita. de Orat.
^e In medio esse, unentchieden seyn / ut: Quod a se comperto, was widrig ist / seyn aufgesetzt. Svet.
^f In medio relinquere aliquid, Neminem nominabo, tantum in medio relinquam. pro Cæl. XXIII.
^g Tollere de medio, est interficere, pro Sext. Rosc. VI.
^h Clam de medio remove, heimlich aus dem Wege bringen / heimlich entwenden.
ⁱ Tollere è medio, est erigere, extollere, ut: Cum verbo sustulimus è medio. de Orat.
^k Me-

^k Medius, idem quod medianus, ut: — Sensit medios delapsus in hostes, er wird innen / daß er mitten unter die Feinde gerathen. z. An 107.
^l Media vocabula dicuntur, quæ in bonam & malam partem accipi possunt, ceu sunt tempestas, valetudo, facinus, dolus, gratia, industria, periculum, venenum. For. Rom.
^m Media oratio, ita dicta, dicuntur, quæ neque bona neque mala sunt, ut: Hac in mediis numero, diese Sachen rechne ich unter Mittel-Dinge / ceu sunt fortuna, valetudo, &c.
ⁿ Medius dies, i. e. meridies. Solin. 794.
^o Medium digitum porrigere, vide Digitus d.
^p Medius teneris, Prov. de eo, qui sic tenetur, ut extricare sese nulla ratione possit; translatus à palæstritis atq; athletis, qui si quem medium corripuerint, facile vincunt. Eras.
^q Medium, quomodo à Metaphysicis sumatur, consule Metaph.
^r Medium cæli Astrologis dicitur domus decima. ibid.
^s Medium perspicuum, in qua in saxis nonnunquam re Opticis, multiplex est, quando peritur, Stetunard. In Phidiverfa concurrunt, ut: Aqua & aer, aer & vitrum. ibid.
^t Medium in Geometria dicitur centrum.
^u Medium in Syllogismo sumum medietate contentum: vel

dicitur id, per quod conclusio probatur, alias medi⁹ terminus.
 Mediusfidius, Adverb. jurandi ethnicum, seu per Herculem Jovis filium, seu per Deum fidium, qui fidei præst, Festus, Martin.
 Medo *onis*, m. hydromeli, Meth / Honig-Wasser / derivant à μέτρο, i. e. vinum, ejus loco enim bibitur; aut à mel, quod Bohemis Med dicitur, Martin.
 Medula *a*, f. pro morula. Mart.
 Medulla *a*, f. dicitur, quod in medio est ossium, Marcellus / ut: In visceribus medullisq; condidit omne bonum Metrodorus. 5. Tusc.
^b In medullis ac visceribus alicujus barere, einem gar ans Herz gewachsen seyn. I. Philip.
^c Medulla pro medio, ut: In mediis litium medullis versari, mitten im Zand begrieffen seyn. Quint. l. 2. c. 1.
^d Medulla mellis, pro re majorem in modum suavi, et was / das überaus lieblich ist / gleichsam der rechte Kern vom Honig. Erasim.
^e Medulla in Minerologia partem denotat molliusculam, in qua in saxis nonnunquam re Opticis, multiplex est, quando peritur, Stetunard. In Phidiverfa concurrunt, ut: Aqua & aer, aer & vitrum. ibid.
^t Medium in Geometria dicitur centrum.
^u Medium in Syllogismo sumum medietate contentum: vel mol-

molliorē illam substantiam, quā in spina ac cranio est. Schröd.

f. Medulla pro quovis optimo accipitur, unde & in descriptione convulsi cælestis & spiritualis adhibetur. Esā. 25. v. 6.

Glaff. Phil. sacr.

Medullaris e, c. ad medullam pertinet, sive medulla similis, intimus. Apul.

Medullinā e, f. Virgo Romana, ab ebrio patre in tenebris violata; ut stupri autorem cognosceret, digito ejus annulum detraxit. Ubi ex pignore patrem esse comperit, eundem ad aram gladio confodit. Plutarch.

Medullitius, Adv. ut: Medullitius aliquem amare, est ex intimo affectu, vel intimē amare, von Herzen Grund ei nen lieben/ut: Ut videas, eam medullitius me amare. Mostel.

Medullula e, f. Dimin. Catul.

Medusi, m. qui ex Media est, ut: Hac Medus non observabit, Proverb. Cūm Xerxes exercitum in Græciam traducere pararet, Græci desperatis rebus facultates suas absumerunt, ne mulctum reliquum fieret, quod hostis tolleretur, ita dicentes: Hac Medus non observabit. Eaque vox in adagium abiit, ubi quis largitus impenderet sua, ne ventrent in aliorum manus. Erasmi.

Medusa e, f. filia Phorci ex Ceto conjuge, quā unā cum

duabus sororibus, Euryale & Sthenione, Gorgadas insulas in Oceano tenuisse feruntur. Ejus capilli in angues à Minerva immutati dicuntur, & qui illam aspiciabant, in lapides vertebantur, quā Perseus peremit, & cujus cruore Pegasus natus fingitur. Suidas.

b. Medusa, herba, quā Dioscorides λουχίτιν appellat. c. Medusa caput, nomen stelle.

Medusæus a um, ad Medusam pertinet, ut: Medusæum os. Ovid. 5. Metam.

Megabyzi sive Megalobyzi dicebantur, Ephesia Diana sacerdotes, quos eunuchos esse oportebat, unde & pro imbecillibus ac mollibus poni consueverunt, quales sunt spadones. Quint. 5. c. 12. Appian.

Megadomesticus i, quasi magnus domesticus. Martin.

Megara e, f. una ex tribus furiis. Virg.

Megalartus, Ceres dicta & culta est Cæl. 9. c. 6.

Megalesia orum, n. sive Megalenses ludī, quos ludos matris magna appellabant. Fest.

Megalesion ii, n. templum ejusdem deæ. Martin.

Megalium ii, n. unguenti genus, à magnificentiā sic appellatum, eò quod excussit Terlinum, ante se laudatissimum: alii à Megaleo inventore Siculo,

culo sive Atheniensi dictum dum ignavos & contemptos, nolumunt. Dioscor. l. 1. c. 6. & logg. honore dignos. Erasmi.

Hermol. in Plin.

Megalographia e, f. pictura magnis sumis & magnarum personarum, festiāres Gemähl. de oder Schilderey. Philand. in Vitruv. l. 7. c. 4.

Megalopolis, Arcadia urbs, post Leuātricū bellum condita, quā dimidia sui parte Orestia vocabatur, ab Orestis adventu.

Ex hoc oppido originem habent Cercidas, præstantissimus legislator, Meliambon poeta, scorta vulgus olim appellabat, Eneias Peripateticus Theophrasti discipulus, Acesodorus, qui de urbibus scripsit, Græcos, sive quod apud Megareses nutritrix sphinx appelletur, incola dicuntur Megalopolitæ. For. Rom.

Megalopŷchia e, f. magnanimitas, Großmüthigkeit.

Megaira e, f. Celei uxor ac Triptolemi mater, cujus sacellum erat non longè à puteo.

Bæotia, qui alio nomine Anthion dicebatur, Cæl. 24. c. 17.

Megara e, f. Urbs juxta Isthmum Corinthiacum, media inter Peloponnesum, Atticam & Bæotiam, dicta à Megareo Apollinis filio. Hinc:

Megarensis e, c. ex Megara, ut: Homines Megarenses. Gell. 1. 6. c. 10.

b. Megarenses neque, tertius neque quartus, Proverb. dicebatur olim in homines supra mo-

dum ignavos & contemptos, nolumunt. Dioscor. l. 1. c. 6. & logg. honore dignos. Erasmi.

c. Nunquam quisquam sapientior sit Megarensibus, com- ma proverbiale, jaci solitum, in stipidos. idem.

d. Megarensium lacryma, dicebantur vel ficta, nec ex vero dolore profecta, vel vi adacta. id.

Megarius vel Megareus a um, idem quod Megaricus.

Megaricus a um, ad Megareses spectans. Cic.

b. Megarica sphinges, ita scorta vulgus olim appellabat, sive quod vulgò σφιγγες molles phraſti discipulus, Acesodorus, qui de urbibus scripsit, Græcos, sive quod apud Megareses nutritrix sphinx appelletur, incola dicuntur Megalopolitæ. For. Rom.

vicio quondam notati fuerint. Erasmi.

c. Megaricum machinamentum, cum dolo & astu res agitur. idem.

d. Megaricus risus, Proverb. in eos dicendum, qui pa-

rum tempestivè jocantur, quiq;

quod vetat Quintilianus, malunt aliquid amicum, quā di-

ctum, perdere; Aut quorum ar-

tes jam in contemptum abierunt, successione majorum artificum

obscurata. Neque male quadra-

bit in senes, qui aetate aliena,

lus quosdam indecoros, ac vo-

luptates juveniles turpiter con-

secantur. idem.

Ttttt

Me-

Megaridis, f. regio Achaja, a qua bulbi Megarici, quos celebrat Cato. Colum.

b Megaris, urbs Sicilia.

Mela.

Megistanes, *μειγιστῆς*, dicuntur proceres primatesq. Tacit. Svet.

Mehercule, Adverb. jurandi per Herculem, quasi me Hercules iuraret. Cic. Festus.

Mei, Genitiv. ab Ego, meiner.

Mejo is, minxi, mictum, meje-
re, urinam mittere, das Wasser lassen/pissen. Martial.

Mel mellis, n. a Græco μέλι, Honig/ut: In melle sunt lin-
gua sita nostra atq. orationes.

corda in felle sunt sita atq. roris celestis, ab apibus colle-

acerbo aceto, Honig-süßes. Paracello resinosum quid
Wort führen wir im Mund/
aber das Herz liegt in Gallen-
und saurem Essig. Trucul.

b Mel pro eloquentia, ut:
Incluta Nestorei cedit tibi gratia
mellis. Ovid. ad Pison.

c Plus aloës, quam mel-
lis habet; i. e. plus molestia,
quam voluptatis habet.

d Melle potio resurrexit (2.) Diversum quoq. mel existit
Glaucus, Proverb. dici solitum, pro
quoties aliquis vulgari-
more dictus mortuus, denuo pro-
dit in publicum, & quasi redi-
vividus apparet iis, quibus per-
suasum fuerat, eum vitam defun-
ctum esse. Erasmi.

e Melle timet gladius, idem.
Proverb. in perniciosam adul-
terionem dici solitum, idem.

f Melle temetipsum per-
ungis, Proverb. h. e. molliter sua-
viterq. vitam agis. idem.

g Mel, pro quavis re dul-
ci in lacris. Glaff. Philol.

h Mellis nomen Pharma-
copæis nonnunquam denotat
succum simplicem, ad mellis con-
sistentiam inspissatum, melq. sa-
pore amulantem. Sic convenit
cum Sopa sive Rohob; ut Mel

passulatum, juniperinum. Non-
nunquam refert syrupum cum
melle paratum. Schröd.

i Mel arundinaceum dici-
tur saccharum.

k Mel Galeno succus est
roris celestis, ab apibus colle-
ctus. Paracello resinosum quid
terra est, in vegetabile genus vir-
tute plantarum ac influentiarum

caelestium transplantatum, &
hinc ab apibus collectum & ul-
terius digestum. Paracelsi. de Na-
tural. Hinc (1.) variat de va-
rietate plantarum, qua ratione

optimum censetur apum in rose-
tis, vel lilietis, &c. degentium,
(2.) Diversum quoq. mel existit
diversitate influentiarum.

Sic Mel prestantissimum habe-
re Vere ac Æstate confectum.
Quercetano dicitur Ros, vel
Manna caelestis, atque inde sus-
ceta Philosophica ille preparat.

idem.

Melamboreus, ventus vehemens,
sive Circius. Strab.

Mela-

Melamirum, piscis à nigra cau-
da nomen habens, forte Me-
lanurus. Martin.

Melamorrhizon, vide Melanor-
rhizon.

Melamphyllum i, n. vel Me-
tervalla, sine febre invadens, à
lamphyllis, herba, species a-
canthi, à foliorum nigredine
sic dicta. Plin. 22. c. 22.

Melampodium ii, n. bellebo-
rus niger. Diosc. l. 4. c. 146.

Melampus melampodia, filius
Amythaonis ex patria Argo.
Homer. Odyl. 15.

b Melampus, nomen ca-
nis, quod nigros habeat pedes.
Ovid. 3. Metam.

Melampygus, lapis in Thermo-
pylarum monte Herodot.

b Ne in Melampyrum in-
cidat, Proverb. In lascivos &
injuriosos homines quadrat. Est
autem comminantis, ne quando
incidant in eum, qui malefacto-
rum poenas de eis sumat. Erasmi.

Melampyrum i, n. herba, in
quam triticum degenerat,
minus tamen mala, quam lo-
lium, Wachtelweizen.

Melanchlaenus a um, nigra la-
na indutus. Martin.

Melanchlaeni, populi Scythia, à
nigris vestibus, quas ferunt.
Stephan.

Melancholia a, f. atra bilis, quæ
sape in furorem agit homines,
das schwarze Geblüt/ item
Schwermüthigkeit. Cic.

b Melancholia est deli-

rium, à phantasmate melanco-
lico exortum. Jonst.

c Melancholia mulierum
est delirium cum tristitia, an-
xietate, fletu, vel risu per in-
tervalla, sine febre invadens, à
vapore melancholico, spiritus a-
nimales obscurante, exortum, id.

d Melancholia hypochon-
driaca.

Melancholicè, Adverb. schwer-
müthig / melancholisch.

Melancholicus a um, ad me-
lancholiam spectans, ut: Me-
lancholicus homo. Cic.

b Melancholicus humor.

Melancoryphus, μελαγκόρυ-
φος, avis sicedula, Schwarz-
kopff / Mönchlein, Plin. 37. c. 8.

Melancranis, junci genus, quasi
nigriceps, à nigro capite. Mart.

Melandryum ii, n. nigrum in
quercu. Deinde est genus sal-
samenti, quo (Gorrhæi verba
sunt,) cetera thynnorum par-
tes, præter cervicem & ven-
trem, sale condita designantur.

Oribas. l. 2. Martin.

b Melandryum, herba à
quibusdam lychnis sylvestris di-
citur. idem.

Melanes, vel nigri montes, jux-
ta desertum Arabiæ. Ptolem. l. 5.
c. 17. Hodie mons Sinai, mons
S. Catharina, Sur desertum
Hebræis, à Mauris dicitur.

Turneb.

Melania a, f. nigritia seu nigredo,
macula nigra. Plin. 24. 26.
Tittit 2 Me-

Melanio onis, m. Melanionem
quendam odio mulierum, in
solitudinem demigrasse, per
avia montium & nemorum,
cane, quo uno convictore ute-
batur, feras insectari solitum,
nec unquam domum revocari
potuisse, ferunt. Unde Prov.
Melanione castior dicebatur,
qui magnopere à mulierum
abhorreret congressibus. Eras.
Melanorhizon, veratrum ni-
grum. Diosc.
Melanteria a, f. succus niger in
metallis concrevens, unde qui-
dam appellant atramentum
metallicum. Martin.
Melantherium i, n. herba, Cha-
maleum. idem.
Melanthia a, f. filia Deucalio-
nis ex Pyrrha. Homer.
Melanthium ii, m. herba, quæ
vulgo dicitur nigella, schwar-
ger Kummel. Plin. 20. c. 17.
b Melanthium sylvestre,
wilder schwarzer Coriander.
Matthiol.
Melanurus i, pifeis sic dictus,
quod nigricantem habeat cau-
dam. etn Kaulperch / ut
Antecollunt melanuri per-
cis. Faber.
Melanzana, idem quod main in-
sana. Matthiol.
Melapium ii, n. melapia, pom-
majora, grosse Aepffel / item
Apffel-Birn. Plin. 15. c. 14.
Melarium ii, n. locus malis re-
condendis aptus, Martin.

Melas melanos, m. Vitiliginis
species.
Melchom, idolum. Ita vet. inter-
pres scribit pro Hebr. מלכ
idem ac Molech, Milcom seu
Malcom.
Mele, μέλα pro μέλας, idem
quod carmina & modulatio-
nes. Lucret.
Meleagrides, gallina Africa di-
cuntur, Plin. 1. 10. c. 26. Me-
leager, unde avibus illis no-
men, Oenei Regis Calydonia
fuit filius, Meleagri sorores a-
liqui in Meleagrides aves mu-
tatas ferunt: alii familiares
virgines Jocallidis virginis in
Lerna, cui divinos honores
præstabant. Suidas.
Melech, מלך dicitur regina
celorum, Sol, Himmels-Rö-
nigin.
Meles is, m. bestia dicitur & Ta-
xus, ein Tach / amat loca fe-
racia pomorum & fructuum
arborum, quorum esu au-
tumni tempore maximè pin-
gvescit. Idem. Varr.
Meha, μέλας, arbor, quam La-
tini dicunt fraxinum. Ruell.
Melia terra, μέλας γῆ, terra
genus est Ereria cinerea non
dissimile, quod digitis confri-
catum stridorem reddit, trito
pumici similem. For. Rom.
Meliacum i, n. navigium, Prov.
in futilem & rimarum plenum,
hac

hac atq; illac perfluentem, di-
ctitatum videtur. Parcemiam
ad historiâ quampiâ referunt.
Ea sic habet: Aristoteles qui-
dam Meliacus deducenda Co-
lonia præfectus, cum multi de-
trecentes navigationem, va-
ria caussarentur, & alii ace-
rent uxores suas adversâ va-
letudine teneri, alii naves
suas perstillare, atq; his præ-
textibus domi manerent, ille
indignatus, imprecatus est il-
lis, ut nunquam haberent na-
ves integras, & semper sub
uxorum imperio viverent.
Unde quadrare videtur in-
cum, qui caussas fingit, quod
suffugiat officium. Est autem
Melia civitas Caria, autore
Stephano. Erasim.
Melica fames, i. e. extrema. id.
Melibocus, mons Hassia in Ger-
mania, h. e. Castorum ancon
seu cubitus, Raken-Elmbo-
gen / ita dictus ab ipso ora se-
flectentis cubito. Martin.
Melibœa a, f. Urbs litoralis
Magneſia, Herodot. hinc:
Melibœus a um, ut: Melibœa
purpura. Serv.
Meliceria a, f. vel
Meliceris idis, f. ein Blätter-
lein am Ellenbogen / à cera
& melle nomen accepit. Tu-
berculum mellis crassitudine
in cubitis & genibus: Inter-
dum quoque aliis partibus,
& in ore ipso, atq; in capite.
Plin. 20. c. 21.

Melicerta a, filius Athamantis &
Inus: cum quo mater, cum vi-
deret Athamanta Regem The-
barum maritum furentem, in
mare se præcipitem dedit: &
postquâ in numina sunt com-
mutati, Græcè Leucothea &
Palamon sunt appellati: Lati-
nè Portunus & Matuta. Serv.
1. Georg.
Melichros, lapis modò niger, mo-
dò flavus, à mellis colore vo-
catus. Plin. 37. c. 11.
Melichryson, Gemma, quæ ho-
die topasium nominatur. Boët.
de Boot.
Melicum, ab imperito vulgo di-
citur genus gallinarum, quod
Medicum dici debet. Colum.
Melicus a um, idem ac musi-
cus. Cic.
Melilotus, herba, lotus urbana,
trifolium odoratum, Honig-
flee / Steinflee / edler Stein-
flee. Schröd. Matthiol.
Melimeli itis, n. sapor mali cy-
donii ita conditi, ut melli
quiddam simile referre videat-
ur. Colum. 12. c. 45.
Melimelum i, n. μέλιμλον, po-
mum musteum, sive dulce, etn
süßer Apffel. Plin. 15. c. 14.
Melina a, f. vestis genus. Plaut.
in Epid. Est item genus tibia
acutissimi soni. Festus.
Melinum i, n. apiastrum vocat.
Varro 3. de re rust. c. 16. vide
Melissa.
Melinus a um, colorem mali ba-
bens,

bens, nominatim Cydonii, flavus, luteus, gilvus. Martin.
b Melinus, ovillus, ἀμνῶν, i.e. ovis. idem.
c Melinus, pertinens ad melem, animal; ex mele factus, vel meli detractus: ut: Melina pelles, Zachs. Fess. idem.
d Melinus, ex insula Melo. Inde melinum coloris genus à loco dictum. Plin. 35. c. 6.
Melior, & hoc melius, Comparativus irregul. à bonus, beser/ut: Ager melior. Ter. He. b Mons melior, pro bona & tolerabili. Donatus in Terent. Adelph.
c Parca meliore, i.e. meliore fato, seu felicitas. Ov. 11. ep.
Melioratio onis, f. &
Melioramentum i, n. meliora-bus suis carus, quibus præcepta menta dicuntur ea, quæ em-plura dedit, Rempublicam ad-phyteruta in re ipsa habet, & ministravit, classis, in bello præpercipit pro suo jure emphy-fuit. Apollodorus, servico, (die Besserung eines Erbtchens/) Græcis ἐμπερι- nomine, sciam quidem loci in-μῆλα, ut in l. ult. C. de jure ter Grammaticos sui temporis, emphytevt, Schard.
Meliorelco is, ere, meliorem fie-ri, besser werden. Col. 2. c. 10.
Melioro as, are, pro meliorem & fructuosorem efficere. l. 12. §. 5. ff. de usufr.
Meliphyllum i, n. herba. Varr. vide Melissa.
Melipontus, vide Medipontus.
Melis is, f. animal, vide Meles.
Melis, basta, à ligno mali dicta, Festus.

Melissa a, f. herba, dicitur & melissophyllum, Apiastrum, Citrargo, Melissen / Joenblatt / Bienenfang / Mutterkraut / Honigblum. Schröd.
Melissus i, m. Rex Cretensis antiquissimus, qui, ut scribit Lactantius, primus sacrificavit diis, habuitq. filias Amaltheam & Melissam, quæ Jo-rem puerum lacte caprino ac melle aluerunt, unde Melissa apes dicta fuit; & Amalthea capra ejusdem nomen accepit. For. Rom.
b Melissus Grammaticus muneri datus Macenati, ac ma-numissus ab eo. Tranquill.
c Melissus Samius, Hermenidis auditor, Philosophus civi-bus suis carus, quibus præcepta ministravit, classis, in bello præpercipit pro suo jure emphy-fuit. Apollodorus, servico, (die Besserung eines Erbtchens/) Græcis ἐμπερι- nomine, sciam quidem loci in-μῆλα, ut in l. ult. C. de jure ter Grammaticos sui temporis, emphytevt, Schard.
d Melissa alter, Helius nomine, sciam quidem loci in-μῆλα, ut in l. ult. C. de jure ter Grammaticos sui temporis, emphytevt, Schard.
Melita a, vel Melite es, insula inter Italiam Epirumq. posita. Hodie die Insul Malta. Strabo. hinc.
Melitaus a um, ut: Canes Me-litæ, parvuli, olim in deliciis fæminarum, Schoß- oder Jungfer, Hündlein. Plin.
b Catella melitæa. Proverb. quadrat in eum, qui habetur in de-

deliciis, ac lauius in ovi alitur ad voluptatem, non ad usum. Erasmus.
Melitenis. idem ac melitæus.
Melites, Gemma est mellei colo-ris. Plin. 31. c. 11.
Melittes is, m. lapis, qui suc-cum refert dulcem mellitum-que, tusus. Plin. 36. c. 19.
b Melittes, posio ex musto & melle. Plin. 22. c. 24.
Melitoma aris, n. μελιτωμα, o-pus dulcarium ex melle, pla-centula mellita, ein Lebk. oder Pfefferkuchen.
Meliton is, m. ο μελιτων ονος, cella mellaria vel apiaria, ubi apes nutriuntur. Varr. 3. c. 16. de re rust.
Melitturgus i, m. idem quod mellarius, apum curator, ein Bienen-Wärter. Varro.
Melium ii, n. herba est in aquis nascent, & locis uliginosis, se-men habens lini semini non dissimile, aliquando tamen ma-jus & firmitus, & præ lavore splendens. Dicitur & Satyrion rubens. Diosc. 1. 3.
Melius, Adverb. besser/ut: Pro-bères ita successit, meliusq. ad-huc. Plaut. Bacch.
b Melius, i. e. longè uti-lius, commodius. l. 57. ff. de hæ-red. petit. l. 17. ff. quod met-causs.
c Melius aqvius, forma erat judicii rei uxoria, quæ so-luto matrimonio repetebatur. C. 3. Off.

Meliusculè, Adverb. paulò me-lius, etwas besser. Cic. ad fin.
Meliusculus a um, ein wenig besser / ut: Qui meliusculus esse caput, adicere debet exer-citationes, frictions, cibos, i.e. qui meliusculè habere coe-pit. Cels.
b Rem tuam facies ex ma-la meliusculam. Plaut. Capt.
Mella a, f. erat velut ablutio cerarum aliquid mellis adhuc habentium, aqua verò mul-sa, ex oprimo melle fiebat. Co-lum. 12. c. 12.
Mellarium ii, n. ubi apes nu-triuntur, ein Bienen-Haus / Korb oder Stock. Varro 3. c. 26. de re rustic.
Mellarius a um, ad mel perti-nens, ut: Fasa mellaria. Plin. 21. c. 14.
Mellarius ii, m. qui mellis opus exercet. Varr. 1. 3. rust.
Melleatio onis, f. mellis vindé-mia, cum mel eximitur, Ho-nig-Außnehmung. Plin. 11. 16.
b Æstivâ mellatione de-cimam partem apibus relinqui-placet, wenn man gegen dem Sommer den Bienen das Ho-nig nimmet / wird für gut an-gesehen / daß man den Bienen den zehenden Theil lasse. idem l. 15. c. 12.
Mellatium, Non. Sapa, quod nunc mellacium dicimus mu-stum ad mediam partem de-coctum.

Melleus a um, quod ex melle interpretantur fructuum immaturum est, dulcis, süss / wie Honig / rorum, & vix delapso flore, succum expressum. idem 12. c. 27. ut: Melleus sapor. Plin.

b Vox mellea, Honig-süsse Melilus a um, Dimin. à melleus, vox blandientis, ut: Mea vita, mea mellila, mea festivitas. Plaut. Casin.

Mellina a, f. potio confecta adjecto melle. Plaut. Epid.

Mellifer a um, mel ferens, das Honig bringt oder samlet / ut: Mellifera apes. Ov. 10. Met.

Mellificatio onis, f. vel Mellificium ii, n. artificium mellis, Honigmachung / ut: Apes

magis mellificii quam sœtibus student, die Bienen sind eifriger Honig einzusamlen / als junge Brut zu zeugen. Colum. 9. c. 12.

Mellifico as, are, mel facere, Honig machen. Plin. 11. c. 18.

Mellificus a um, quod mel facit, das Honig macht. Colum.

Mellifluus a um, ex quo fluit mel, vel fluere videtur.

b Melliflua oratio, h. e. dulcis, jucunda.

Melligenus a um, quod est ejusdem generis cum melle, wie Honig / ut: Melligenus succus. Plin. 16. c. 7.

Melligo inis, f. (ait Perottus,) proprie significat lacrimam florum, quem apes de vorant: postea ad alveolos regressa vomunt, operaq; componunt. Plin. 11. c. 9.

b Melliginem quidam in-

Mellina a, f. potio confecta adjecto melle. Plaut. Epid.

Mellitus a um, quod est melle conditum, mit Honig versüßet / oder eingemacht / ut: Placentia mellita. Horat. 1. ep.

b Mellita, cibaria dulciora, melle condita.

c Mellitus puer, pro suavi & jucundo. Cic. ad Att.

Mellonia a, f. dea putabatur polens potensq; in apibus, mellis curans custodiensq; dulcedinem. Arnob. 1. 3. adv. Gent.

Melo onis, m. sive melopepo, eine Melone / Pfefen / Matthiolus majores vocat pepones, minores, melopepotes.

b Melo, animal, vide Meles.

c Melo fluvius, qui & Nilus & Gebon appellatus est, Auf.

Melobolis, Nympha est: sic dicta ab ovibus pascendis. Hes.

Melocarpus, herba est, quæ alio nomine aristolochia longa appellatur. Dioscor. 3. c. 4.

Melochites, lapis, qui in comitatu Tyrolensi producit. Armeno lapidi similis. Bergblau / Armentier-Stein. Schröd.

Melodes, qui dulcia carmina cantat. Sidon.

Melodia a, f. μελωδία, est cantus sive ille sit simplex in monodia seu unicio, sive compositus in harmonia, ein Gesang / Melodey. Music.

Melodus, μελωδός, qui carmina modulatur. Martin.

Melodus a um, tanquam Adjectivum, ut sit idem, quod melicus. Sidon.

Melolontha a, μελολώνθη, vel μελολώνθη, vel μελάνθη, Scarabæi genus, ein grüner Schrüter. Martin.

Melomelum i, n. mali genus, à sapore melleo. Plin. 15. c. 14.

Melopepo, vide Melo.

Melos, μέλος, carmen, à μέλι, propter dulcedinem, quæ aures afficit, ut mel palatum; aut potius, quia in certa membræ harmonicè dividitur. Martin.

Melora, μελώρα, ovilla pellis, sed non tam pellem ovis significat, quam exuvium, h. e. pellem corpori detractam una cum lana. Erasim. in epist. ad Hebr.

Melothrum i, n. herba, quæ alio nomine ἀμπέλαιον, h. e. vitis alba appellatur. Dioscor. 1. 4.

Melpomene es, f. una Musarum. Horat. 1. Carm.

Membrana a, f. pellis, quæ membrum animalis tegitur, quia circa membræ est, eine Haut / Fell. Cic.

b Membrana carnea, Anatomis idem ac panniculus carnosus. Vesling.

c Membrana, charta pergamena, è pellibus concinnata, Pergament. Plin. 13. c. 11.

d Membrana ligni, die dünne Rinde nechst dem Holz. Plin. 16. c. 14.

e Membrana, pro superficie, figura & simulacro aliquarum rerum. Lucret.

membranaceus a um, quod similitudinem membranæ habet, häutigt / ut: Cortex membranaceus. Plin. 16. c. 31.

membraneus a um, quod ex membrana est, aus Pergament gemacht / ut: Quod si in codicibus sunt membranæ, vel chartaceæ, vel etiam ebo-

reis. l. 2. ff. de legat. 3.

Membranofus a um, membranæ abundans, häutigt.

Membranula a, f. Dimin. parva membrana. Cic. ad Attic.

membratim, Adv. per singula membra, Glied-odstückweise / ut: Hi membratim cæsi, ceruice & abdomine commendantur. Plin. 9. c. 15.

b Membratim & incisè dicere. Cic. in Orat.

membratura a, f. membrorum compositio.

membror aris, ari, per membræ formari. Cenforin.

membrifus a um, qui magna habet membra.

Ttttt 5 mem-

Membrum i, n. propriè dicitur
caro artus tegens. Sil.

b Membra etiam pro sin-
gulis corporis partibus ponuntur,
Glieder/ut: Membra mea metu
debilia sunt, meine Glieder sind
von Furcht matt und schwach.
terent.

Membra componere, sich
gebärden. Virg.

c Membra, pro partibus
statuarum. Quint. 2. c. 21.

d Membra humani corpo-
ris Deo ἀνθεκον πρῶτος, tribuun-
tur in sacris.

e Membra quadam hu-
mani corporis, pro eorundem in-
tegumentis & ornamentis po-
nuntur. ibid.

f De membris ipsius ho-
minis quadam dicuntur, quæ
ipsius hominis sunt, ut: Omnia
ossa mea dicent: Domine, quis
sicut tu? Psal. 35, 10.

g Membrum, pro parte
domus. Colum.

h Membrum in oratione,
est sensus numeris conclusus, sed
à toto corpore abruptus, & per
se nihil efficiens. Valla.

Memec, Accusativus geminatus
ab Ego. Virg. 9. Æn.

Memecylos, μνηνύς & species
est arbuti. Plin. 15. c. 24.

Memet, Pronom. compositum
pro meipsum. Plaut. Capt.

Memini isti, esse, Verb. Defect.
est recordari, sich erinnern/
wieder gedenken/ut: Bene

memini, ich erinnern mich
vol. Horat. 1. Serm. Sat. 9, 14.

Meminisse sui, sich besin-
nen/au sich sich selbst gedenken.
Curt. 1591.

b Præclare memini, ich
weiß gar wol. 1. 4, 7.

c Memini, Infinitivum Præ-
sentis Temporis sub significa-
tione Præteriti eleganter admit-
tit, ut: Memini tibi librum af-
ferri à Demetrio, ich gedende
es/daß dir von dem Demetrio
ist ein Buch überbracht wor-
den. At.

Memini me adesse. Cic. de F. 17.

d Cicero etiam & alii
Præteritum apponunt, ut: Me-
mini permisisse. Attic.

Meministis, me ita distri-
buisse initio causam. pro Ro-
scio Amer.

e Illud semper mememo,
vergiff dessen ja nicht. 1. 7. ep. 6.

f Faciam, ut ejus dici, lo-
ciq, meiq, semper meminerit, ich
wil machen/daß er an den Tag/
Orth/un an mich die Zeit seines
Lebens gedenckē sol. Capt. 4, 220.

g Suam quisq, hominem
meminit, ein jeder weiß um
seine Sachen am besten Be-
scheid; Ein jeder weiß am bes-
sten/wo ihn der Schuch drück-
et. Merc. 5, 4, 51.

h Memini à meno anti-
quo Verbo fit, quo veteres usi
sunt pro recordor, & in mentem
revoco. Valla in Raud.

i Me-

i Memini, idem ac men-
tionem facio, ut: Neq, omnino
hujus rei meminit usquam poeta
ipse. Quint. 11. c. 2.

Memnon is, Filius Tithoni &
Aurore, qui Trojanis ex O-
riente ferens auxilia, & for-
titer pugnans, ab Achille occi-
sus fuit. Ad cuius sepulcrum,
quod est prope Ilium, quot-
annis ex Æthiopia volare cre-
duntur aves, quas vocant
Memnonias. Strab.

b Memnon dux Æthio-
pum fuit, non Æthiops, & à Su-
sis Persarum, & Choaspio flu-
mine oriundus, illas gentes sub
imperio habens. Suidas.

Memnonides, aves, ex cineribus
Memnonis ab Achille occisi.
Ovid. 13. Metam.

Memnonius a um, ut: Regna
Memnonia. Lucan. 1. 3. intelli-
git Parthos & Babylonios.

b Memnonius color, i. e.
niger. Ovid. 3. Pont.

Memor is, o. est, qui meminit,
eingedenck/ut: Memorem mo-
nes, du hast es deinem Lau-
ben gesagt. Captiv. 1, 2, 88.

b Memor, in memoriam
revocans, ut: Cicatrices memo-
res. Solin. 486.

c Memorem compotorem o-
di, Prov. in eos, qui, quæ inter
amicos & inter pocula dicuntur
liberius, foras eliminant. Eras.
Memorabilis e, c. quod est me-
moriam dignum, gedenckwür.

dig/ut: — Erit mihi hoc fa-
ctū mortuo memorabile; meū
herum captum ex servitute at-
que hostibus redudem fecisse
liberum in patriam ad pa-
trem, wenn ich einmal todt
seyn werde/wird mirs eine
Ehre seyn/wenn ich meinen
gefangenen Herrn wieder
frey aus der Dienstbarkeit
und Feinds Gewalt zu sei-
nem Vater bringe. Capt. 3, 5, 26.

b Inter memorabilia locum
fortiri, unter denckwürdige Sa-
chen gerechnet werden.

Memorator oris, m. qui memo-
rat. Propert.

Memoratus us, m. idem ac me-
moriam. Gell. 1. 11. c. 4.

Memoratus a um, memoriam pol-
lens. Cic. 2. de Orat.

Memoria a, f. Ciceroni dicitur
2. de Inv. per quam animus
repetit illa, quæ fuerunt, Ged-
ächtnis/ut: Ut mea memoria
est, i. e. quantum ego possum
meminisse, meines Behalts.
Cic. Att. 1. 1. 286.

Memoria bonum perdere,
das Gedächtnis schwächen. So-
lin. 247.

Memoria bono clarere, we-
gen eines guten Gedächtnis be-
rühmt seyn. Solin. 247.

Benignitatis memoriam vo-
lebat extare, er wolte durch sei-
ne Gutthätigkeit machen/daß
man seiner gedencken solte.
Corn. 622.

Nisi memoria me forte defecerit, wenn ichs nicht etwa vergesse. Cic. de Fin. II. XIV.

Ubi me fugiet memoria, ibi tu facito, ut subvenias. Bacchid. I. 1. 1.

Nullam adhibere memoriam contumeliae. Corn. 449.

b Redigere in memoriam aliquid alicui, einen an etwas erinnern. Phorm. 2. 3. 36.

c Memoria reperere aliquid, ut: Memoria repetere alicuius eventa, an das / was andern begegnet / gedenken. I. 5. Ep. 16.

Quantum memoria reperere praeerita possum, so viel ich mich der vergangenen Sachen erinnern kan. I. 11. 27.

d Memoria tenere, im Gedächtnis behalten. Lib. 10. Ep. 7. & 11. pro Lig. XI.

Memoria retinere. pro S. R. X.

Evulsus e memoria. vide oblivisci.

Immortali memoria retinere percepta beneficia, der Gutthat / so man empfangen / nimmer vergessen. Corn. 794.

e Deponere memoriam doloris sui, nicht mehr an seinen Schmerzen gedenken. pro M. Cael. XXIII.

f Memoriam alicujus re excitare, an ein Ding gedenken machen. pro Cael. XXXI.

g Memoria proferre aliquid, etwas zum Gedächtnis

auffschreiben. I. 6. 13. Corn. 105.

h Memoria & literis prodere, zum Gedächtnis aufzeichnen. I. 5. Epist. 16. Curt. 848.

i Propagare aliquid ad memoriam. Iul. Catil. XI.

Memoria debere, gedendwürdig seyn. Solin. 355.

Propagare memoriam vetustatis, Alte Geschichte auf die Nachkommen bringen. Sol. 513.

k Propere ad immortalitatem religione & memoria consecrari, i. e. perpetuum nomen & laude conciliare. pro Mil. XXVII.

l Memoria Marcellorum effodit pedus meum, i. e. aperuit, ich gedachte an die Marcellos. pro Marcell. IV.

Memoria dignus. Corn. 362.

m Postulare sui memoriam, seiner ein Gedächtnis begehren. IV. Catil. XI.

n Spargere ac disseminare aliquid in Orbis terra memoriam sempiternam, etwas zum ewigen Gedächtnis allenthalben ausbreiten / ut. Ego vero omnia,

qua gercham, jam tum in gerendo spargere me ac disseminare

arbitratur in Orbis terra memoriam sempiternam. pro Arch. X.

o Ex memoria exponere, i. e. memoriter recitare. Iul. Cat. V.

p Memoria pro etate & tempore legitur, ut: Omnia bella, qua memoria nostra fuerunt,

alle Kriege / die sich zu unserer Zeit begeben haben. At.

Cratippus noster princeps hujus memoria Philosophorum, unser Cratippus zu unser Zeit der fürnehmste Philosophus. Off.

q Post hominum memoriam, bey Menschen Gedenden. lib. 11. Ep. 5. pro Mil. XXV. I. Catil. II. II. Catil. XII. Cornel. 76. 641.

r Nostra & patrum majorumq; memoria, zu unserer Vorf. Eltern Zeiten. p Cael. XXI.

s Regis animum subit memoria fortis edicte oraculo, der König gedachtet an die Weissagung. Curt. 923.

t Laudis ut maneret memoria, stativam publice posuerunt in foro. Corn. 352.

u Memoria etiam pro honore nominis, exsistimationeq; & recordatione defunctorum usurpatur. I. 16. ff. de usu & usufr. & red. I. 17. ff. de alim. & cib. leg.

Memorialis e, c. liber, dicitur enchiridion adjuvandum memoriam, ein Gedend. Zedel / ut: Epistola quoq; extant ad Senatum, quas videtur primum ad paginas & formam memorialis libri convertisse. Sveton. in Caesar.

Memoriola e, f. Dimin. ut: Memoriola vacillare, mit dem Gedächtnis fehlen. Cic. Att. Memoriosè, Adverb. memoriter. Corn. Front.

Memoriosus, memoria praeclus, der ein gut Gedächtnis hat. idem.

Memoriter, Adv. est mente memor, auswendig / ut: Memoriter narrare, auswendig herzsagen. de Amic.

Memoriter respondere. Cic. Memoros as, are, in memoriam reducere, gedenken / erzehlen / ut: De aliqua re memorare. Tacit. I. 11.

b Memorant pro ajunt, festojorumq; memoria, zu unserer

c Agedum nomen tuum primum memora mihi. Plaut. Tr.

d Experiri istuc marvellem me, quam mihi memorarier. Plaut. Amphitr.

Memphis, urbs Aegypti, nunc Alcairo dicitur. Geograph.

Memphites, lapis, qui juxta

Memphim invenitur. Martin. Memphiticus a um, ad Memphin spectans, ut: Memphitica tellus. Ovid. I. art.

b Memphitica sacra juveneca. Ovid.

Men Siracost dicitur Manna. Schröd.

Mena e, f. dea apud Romanos, qua menstruis fluxibus praesse putabatur. Plin. 31. c. 7.

b Mena, piscis brevis, qui hyeme candidus, aestate nigrior fit. Cic.

Menæchmi, apud Plautum Comædia, in qua fratres gemini introducuntur ejusdem nominis, qui indiscrcta similitudine viros aspicentium excitant errores. Calepin.

Menagyrta *a*, *μναγύρτης*, qui singulis mensibus aliquod colligit, Sic vocabatur Rhea sacerdos, qui singulis mensibus colligebat stipem. Martin.
 Menceps, mente captus, insanus. Priscian.
 Menda *a*, *f*. & Mendum *i*, *n*. error sive erratum, ein Irrthum/ Fehler. Cic.
 Tolluntur librorum menda. Cic. ad Att.
 b Noctelarent menda, des Noctes sind alle Rüge schwarz. Ovid. 1. art.
 c In toto nusquam corpore menda fuit. Ovid. 1. amor.
 Mendaciloquus, qui mendacium loquitur. Plaut. Trin.
 Mendaciter, Adverb. Arnob. adv. gent.
 Mendacium *ii*, *n*. est orationis fabulandi, Gelegenheit zu vanitas, Unwarheit/ Lügen/ liegen an die Hand geben. Sicut: Mendacium inficetum, et ne unhöfliche Lügen. pro Caelio XXX.
 Magnum esse numerum, etiam ex mendacio intelligo. Curt. 2101.
 b Mendacium calidum, et ne geschwinde Lügen/ ut: Calidum audiri esse optimum mendacium. Mosell. 3. 1. 135.
 Lepidum atq. venustum mendacium, ein lustiger und artiger Fund. A. Gell. lib. 1. c. 24.
 c Prologus mendacium, et ne Lügen sagen/ ut: Mihi scelus videtur, me parenti proloqui

mendacium. Mercat. 1. 2. 96.
 d Refellere & coarguere mendacium, die Unwarheit widerlegen/ ut: Si honesto & misericordi mendacio saluti civis calamitosi consultum esse vellemus, tamen hominis non esset, in tanto discrimine & periculo civis, refellere & coarguere nostrum mendacium. pro Lig. V.
 c Mendacium dicere, et quod was das nicht wahr ist/ nachsagen/ ut: Vir bonus prestare debet, ut non mentiatur; prudens, ne mendacium dicat. Nonius.
 f Mendacium idem ac fraus, ut. Perdices mendacio sollicitant obvios, & eludunt, quoad profecti longius a nido avocentur. Solin. 274.
 g Statuere iter ad mendacium fabulandi, Gelegenheit zu vanitas, Unwarheit/ Lügen/ liegen an die Hand geben. Sicut: Mendacium inficetum, et ne unhöfliche Lügen. pro Caelio XXX.
 h Nullum mendacium veritas, et deperit, et eis yf-pas xpois, keine Lügen hat Bestand. Sophoc. Sic Ebraei: שָׁקֵר לֹא יִרְדּוּ
 Mendacium non habet pedes. Mendaciunculum *i*, *n*. Dimin. quidam legunt mendaciolum. Cic. 2. Orat.
 Mendax acis, *c*. vanus, inutilis, ein Lügner/ ut: Vir mendax. Virg. 8. Aeneid.
 b Mendacem oportet esse memorem, ein Lügner muß be-

4421
 hursam seyn / und jüner etliche Lügen im Vorrath haben. Eras.
 c Mendax in Sacris dicitur diabolus.
 d Mendax fundus, qui plus promittit, quam praestat. Horat.
 e Mendax, *i*. *c*. fragilis & mutabilis, unde Propheta: Omnis homo mendax.
 Mendesium, unguentum, dictum a Mendese Egypto urbe; vel a loco, ubi Mendes caper colebatur. Hermolao teste. Est autem Mendes hircus, itemque Pan Deus, Egyptia voce ac lingua vocatus, quem hirci effigie Mendesi venerabantur, ut etiam ipsi inde appellationem invenerint. Herodot.
 Mendicabulum *i*, *n*. antiquum pro mendicatione. Plaut. Aul.
 Mendicatio *omis*, *f*. Bettelen/ das Betteln. Senec. epist.
 Mendicimonium *ii*, *n*. idem. Nonius.
 Mendicitas *atis*, *f*. est inopia, Bettelen/ ut: Publicationem bonorum omnes animi cruciatus & corporis etiam egestas esse, ut: — Quid tu? num me ac mendicitas consequitur. IV. Catil. V.
 b In summa mendicitate esse, Bettel. arm seyn. p. S. R.
 c Mendicitas spiritualis est bonorum spiritualium per lapsum introducta carentia. Apoc. c. 3. v. 17. Glaff.
 Mendiciter, Adverb. tenuiter, miserè, arm/bettlerisch.

Mendico *as, are*, vite alimentum postulare, betteln/ bettschen/ ut: Vilia qui quondam miseris alimenta negavit, nunc mendicato pascitur ille cibo, der vor diesem dem Nothdürftigen nicht einen Bissen Brod gab/ muß nun selbst das Bettel-Brod essen. Ovid. 5. Trist.
 b Mendicarius, pro mendicare Non.
 Mendicula *a*, *f*. vestis mendicis conveniens, ein Bettlers-Kleid. Plaut. Epid.
 Mendiculus, Diminut. idem ac mendicus. Cic. in Catil.
 Mendicum *i*, *n*. dici putant velum, quod in prora ponitur. Festus.
 Mendicus *a um*, idem quod inops, pauper, arm/ ein Bettler/ ut: Paupertas si malum est, mendicus beatus esse non potest, quamvis sit sapiens. 5. de Fin.
 b Una litera plus esse, quam medicum, est mendicium esse, ut: — Quid tu? num mendicus quaso es? La. Imo adeo una litera plus sum, quam mendicus. Gr. tum mendicus es? Rud. 5. 2. 17.
 c Mendico ne parentes quidem amici sunt, Armer Leute nemand Freund.
 d Mendici pera non impletur, item Mendicorum loculi semper sunt inanes, der Bettelsack

fact ist nicht zu erfüllen / der Bettelsack ist Bordenloß. Erasim

c Mendicus mendico invidet, & cantor cantori, es ist dem einen Bettler leid / daß der andere für der Thür steht. idem.

f Mendicus etiam plurimum in loco potest, i. e. in rebus turbatis & desperatis etiam mendici, i. e. homines abjecti, multum prestare possunt, inq. honore essolent. idem.

Mendose, Adv. incorrectè, inemendatè, vitiosè, falsch / ut:

Mendose scribere. Cic. ad Att.

Mendosus a um, mendis & erratis abundans, falsch / ut: Exemplar mendosum. Plin.

b Historia mendosa, i. e. plena mendis. Cic. de Orat.

c Librarius mendosus, qui mendose scribit. Cic.

d Facies mendosa, ein fleckiges Angesicht. Ovid.

Mendum vide Menda.

Menelaëus, avis ex aquilarum genere, minima magnitudine, viribus præcipua, colore nigricans. Plin. 10. c. 3.

Menelaus, unus ex Centauris, est taur. 2. Offic.

& unus de canibus Actæonis. Ovid. 3. Metam.

Menianus a um, ad Menium pertinens, qui fuit Romanus, à quo Meniana edificata. Non.

Meninx meniges, membrana, quæ est in mentem venit? wie töm cerebrum foris iniegit. Sunt autè meninges duæ: una crassa, quæ dura mater, altera

renuis, quæ pia mater dicitur. Vesling.

Meniscor, inusitatum, (unde comminiscor, reminiscor,) idem quod memini.

Meniscus, lunula, Menisci sunt umbella lanata, quæ in statuarum capitibus solent poni, ne ab aribus conspurcentur. Martinus.

Meno, unde Præteritum memini, à mente factum, quo uti sunt veteres pro recordor & in mentem revoco. idem.

Menologium ii, n. liber, in quo mensium ratio redditur. idem.

Mens mentis, f. est, quæ cogitamus; anima vero, quæ vivimus, das Gemüth / ut: Quasi nostram mentem, quæ sapimus, quæ providemus, quæ hac ipsa agimus ac dicimus, videre aut planè, qualis aut ubi sit, sentire possimus, pro Milon. XXIX.

Hominis mens discendo alitur, & cogitando semper aliquid aut inquirat aut agit, videndique & audiendi delectatione ducitur. 2. Offic.

b Mentem suam mutare, seine Meynung ändern. I. Cætil. III.

c In mentem venire, zu Sinne kommen / ut: Qui tibi in mentem venit? wie tömst du auff diese Meynung? Amphit. 2, 2, 34.

d Multa veniunt in mentem

tem in utramq. partem, es tömnen besser / ut: Magistratus met einem viel Ding zu Sinn auff beiden Theilen. I. 14. 13. At

c Atq. hoc mihi scribenti veniebat in mentem, und dieses fiel mir noch ein / als ich diese schriebe. Lib. 6. Epist. 1.

f Venit vobis in mentem suspicari, es fällt euch so ein, also zu argwohnen. p. S. R. XIX. und Muth zu etwas bekommen.

g Simul tibi in mentem veniat, facito, mache es / daß du gleich daran gedencst. S. R. XXIII.

h Hoc mihi in mentem venit dicere, pro S. R. XXXIX, 1, 1, 137.

i Non venit in mentem res tanti sceleris, ich gedencke nicht an ein so grosses Suben-bit. pro Cæl. XXIV.

k Venit mihi in mentem huius rei, ich gedencke an dieses Ding / ut: Ubi venit mihi in mentem adventi patris, wenn ich an die Ankunfft meines Vaters gedencke. Phorm. 1, 3, 2.

l Venit mihi in mentem tui, ich gedencke an deine Grobheit. pro S. R. XXX.

m In mentem incidere, in Sinu kommen / ut: Utinam, ne Phormioni id suadere in mentem incidisset, wolte Gott / diefer Rath were dem Phormion nie zu Sinne kommen / der Phormio hätte an diesen Rath niemals gedacht. Phorm. 1, 3, 5.

n Mentem alicujus sanare, einem zu recht helfen / et

normung quam paucorum panam multorum mentes sanari posse ar. e. paucis ad penam veniebat in mentem, und dieses raptus, multos se emendaturos esset. Ex III. Cætil. VI.

o Mala mens, malus adu gleich daran gedencst. o Mala mens, malus adu gleich daran gedencst. pro nimis, es ist weder Sinn noch Gedanken qui / es tanat keine Aber am gangen Leib. T. And.

p Simus igitur eâ mente, res tanti sceleris, ich gedencke quam ratio & veritas præscribit, lasset uns ein solch Herz fassen / wie es uns die Vernunft und die Wahrheit lehret. 1. 6, 1.

q Mentem alicui dare vel injicere, einen anreihen. pro Milon. XXX.

r Impellere aliquem in mentem quandam, einen auff einen Sinn bringen. p. Mil. XXX.

s Demutere mentem, est desperare. 12. Æn. 122.

t Hac mente, der Meynung / des Vorsages. Corn. 4. 69.

u Mens cæli terraq. regit, i. e. Sapiencia gubernantur omnia potius, quam voluptate. Erasimus.

x Mens est in tergoribus, de sollicitis dicitari solitum, quæve malum aliquod imminens

Vuuuuu

y Fro-

mensura nostra est, altioribus.
Solin. 976.

d Mensura, in Metaphysicis, interna est rei qualitas, quae ea cognoscitur, quanta sit securitatem quantitatem internam, cum virtutis tum molis, veluti per animam rationalem cognoscitur, quam perfectus sit homo; & per magnitudinem internam animadvertitur, quantum sit riens Petrus.

c Mensura externa est, quando per aliquod extrinsecum applicatum, quantitatem mensurari cognoscimus. Haec dispartitur in principalem & minus principalem: Illa rursus est vel prima, vel proxima; Haec vel exemplaris vel applicativa, vide Marg.

Mensurator oris, m, qui metitur. Bud.

Mensuratus aum, quod per mensuram mensuratur & cognoscitur. Metaph. ibid.

Mensuraus a um, idem quod mensurus. Martin.

Mensuro as, are, idem quod metiri.

Mensus a um, vide Metior.

Mentra vide Mentha.

Menta & Mentula, penis sive membrum virile. Perott.

Mentagra a, f. scabies sic dicta, quod a mento ferè oriebatur. Plin. 26. c. 1.

Mentaltrum i, n. mentha sylvestris, Noß-Münz / Ragen.

Balsam. Plin. 20. c. 14. Matthiol. Pancov.

Mentha a, f. Gr. μίνθα, vel μίνθη, herba, cujus varia dantur species, Münz/ut: Mentha acuta, Spigelmünz.

b Mentha rotundifolia, crispa, spicata, Krausemünz.

c Mentha Sarracenica sive S. Maria, Frauen-Münz / Ma-Kraut / dicitur & mentha corymbifera major, costus hortorum, balsamita. Schröd.

d Mentha aquatica sive Silybrium sylvestre, Bach-oder Fischmünz. Matthiol.

Mentigo inis, morbus, qui mentum pecudum imprimis infestat, aliter ostigo. Colum. 7. 5.

Mentio onis, f. idem ferè est, quod recordatio, Erinnerung / Andenken / ut: Haec facta illius clarissimi viri mentio est vocem meam fletu debilitavit, & mentem dolore impedivit, dieses berühmten Mannes Andenken machte nicht allein / daß ich für weinern verwirrte mir auch mein Gedächtnis ganz und gar. pro Cael. XXVII.

b Mentionem facere aliquid, cuius rei & de aliqua re, eines Dings erwähnen / gedenken. pro Sext. Rosc. §. II. VII. Cornel. 182.

c Facere mentionem de pe-

omnia, des Geldes gedenken. pro Quint.

d Incidere in mentionem alicujus, ohngefehr an einen gedenken. 1. Verr.

e Injicere alicui mentionem de re aliqua, einen an etwas erinnern. Horat. 1. Serm. Satyr. 4. 19.

Mentior inis, iri, est aliud dicere, aliud sentire, liegen/ut: Non est improvisa vobis mentientium vanitas, das vergebliche liegen der Leute, ist euch nicht unbekant. Curt. 2081.

Non est mentiri meum, ich darf nicht liegen. Heavt 3. 238.

Inde Graci mentiendi tradere licentiam, Jovis semine Liberum Patrem esse calatum. Curtius 1989.

b Erons, oculi, vultus, oratio, per sepe mentiuntur. l. 1. 1. Q. Fr.

c Palam clamare atq; mentiri gloriöse, mächtig auffschneiden. pro Mil. XXIV.

d Mentiri aliquem facie emula, einem gleich sehen. Solin. 98.

e Varias imaginum facies mentiri, mancherley Gestalt an sich nehmen. idem 175.

f Natura, frons oculi, vultus per sepe mentiuntur, oratio vero sapissime, die Gestalt und Gebarden liegen offi / die Wort aber am allermeisten.

g Multa mentiuntur can-

toras, Proverb. in eos quadrabat, qui ad gratiam loquuntur & auribus blandiuntur. Eras.

Mentio onis, f. idem quod mendacium. Aut. ad Herenn. mentalis spes, quae ad mentum usq; hominis statura mediocris pertingit. Martin.

Mentor aris, ari, cogitare, ameniscor inusitato, unde commentor. Martin.

Mentor oris, m. fuit in vasis caelandis mirus artifex. Plin. 12. & 33. c. 12. hinc:

Mentore aum, ut: Lesbiamenoreo vina bibas opere. Propert. l. 1. eleg. 3.

Mentula a, f. vide Mentha.

Mentum i, n. ab eminendo dictum, das Rten / quod homini tantum est: Figurata igitur bobus mentum Virgilius tribuit 3. Georg.

Menytron, μένυτρον, est indicina premium, quod datur indicanti & nuncianti. Apulej. Bud. mavult pluraliter dici. Est etiam impunitas conscia proposita, s. indicaverit alios. Schard.

Meo as, are, ultra citroq; ire, item exire, manare sive fluere, gehen / wandern / fließen.

b Spiritus liberius meare coepit, er fängt an besser zu athemen. Curt. 208.

Spiritus Alexandri arida meat, der Alexander hohlet schwerlich Odem. Curt. 229.

Vuuuuu 3 Meon

Meon, vide Meum.

Mephiticus a um, ad Mephitim
pertinens, faculentius.

Mephitis is, f. propriè est terra
putor, qui de aquis nascitur
sulphuratis: & est in nemo-
ribus gravior ex densitate yl-
varum. Alii Mephitim deum
volunt Leucothea connexum,
sicut est Veneri Adonis, Diana
Virbius. Alii Mephitim Juno-
nem volunt, quam aërem
esse constat. Novimus autem
putorem non nisi ex putore aë-
ris nasci, sicut etiam bonum
odorem de aëre incorrupto: ut
sit Mephitis dea odoris gravis-
simi, i. c. graveolentis. Serv.
7. Æncid.

Mera a, nomen proprium sacer-
dotis Veneris. Stat. l. 8.

b Mera item Præti & An-
tia filia fuit, quæ cum venationi
dedita Dianam sequeretur, à Jo-
ve visa & dilecta est, qui sum-
ta Diana figura, cum ea concu-
bit. Tandem in canem mutata
est. Ovid. 7. Metam.

Meraculum i, n. per Contractio-
nē pro meraculum. Plaut. Cal.
Meraculus a um, Dimin. à me-
racus. Plin. 20. c. 19.

Meracus a um, merum, pu-
rum, rein / lauter / unde vi-
num meracum dicimus, quod
merum est, nulla aqua ad-
mixta, reiner und ungemisch-
ter Wein. Cic.

Merarcha a, qui iusta parti pra-
est. Martin.

Merarchia a, agmen constans d
viris bis mille, quadraginta
octo. idem.

Meraria, vasculum, quo merum
gustabant in caupona. idem.
Mercada, mercatus, vox Barba-
ra, a Germanicā marcet. id.
Mercalis e, c. quasi vendibilis,
Colum. 7. c. 6.

b Mercalis uxor, meretri-
cem Albericus exponit C. de
condict. ob caus. turp.
Mercatio onis, f. emptio, Gellius
l. 3. c. 3.

Mercator oris, m. qui in expor-
tandis aut importandis mer-
cibus operam suam collocat,
ein Kauff- oder Handelsman/
Keghmer / ut: Impiger extre-
mos curris mercator ad Indos.
Horatius.

b Mercator est, Proverb.
in eum, qui obtinuit rem cau-
sas preterit commentarios, ne co-
gatur subire discrimen. Erasim.

c Mercator adnaviga, ex-
pone, omnia de vendita sunt, Pro-
verb. natum a Cilicibus, olim pi-
raticam exercentibus, quorum
præcipuus quæstus erat ex man-
cipiis, quæ propter opportunita-
tem loci facile capiebantur, &
celerrimè distrahebantur. Pot-
erimus uti, quoties significabi-
mus rei cuiuspiam esse tantam
aviditatem, ut nulla copia suf-
ficiat. idem.

d Mercatores ergo dice-
bantur, qui cum Roma domici-
lium

lium haberent, interdum tamen
exportandarum vel importanda-
rum mercium causa in provin-
cias ad aliquod tempus excurrer-
bant. Sabinus autem l. 4. ff. de
penu legat. tempus illud ut lon-
gissimum definit esse non plus an-
num. Schard.

Mercatura a, f. mercandi actus, pradiorum, jährliches Einkom-
Handthierung / Gewerbo / o- men auff die Güterlein schla-
der Kaufmannschafft / Han- gen. Cic. Att.
delschafft / ut: Mercaturam Mercenarius ii, m. qui mercede
facere. Cic. 7. Verr.

Mercatus i, Mercatis pro mer-
cantibus. Nonius.
Mercatus a um, emptus, gekauft /
gehandelt. Plin. 37. c. 2.

Mercatus us, m. mercatura, mer-
catio, Markt. Plaut. Asin.
b Mercatus, locus, in quo dem, non autem id, ut Dei vo-
res venduntur, ein Markt / luntati & hominum saluti sera-
Handels-Platz. Ter. Adelph.

c Mercatus frequens, ein
grosser Markt. Liv. 1. U.
Mercedarius, qui dat mercedem
pro labore sibi impenso. Isid.

b Mercedarius servus vel
alius, qui distribuit pecuniam
sub domino suo. Martin.

c Mercedivus mercenarius,
quod mercede se tueatur. Fest.
Mercedonius a um, dicitur à
mercede solvenda. Fest. ibid.

• Scalliger mercedonius subin-
tellige dies, ita enim omnis
dies intercalaris mensis dice-
batur, mensis intercalaris mer-
cedinus vel mercedonius. Plu-
tarch. merkedonius & mer-

kedinus, merkedonii dies di-
cti à Merkedona dea, quæ mer-
cedibus præerat solvendis in
mense Julio. Mart.

Mercedula a, f. Dimin. ein flei-
ner oder geringer Lohn. Cic.
l. de Orat.

b Constituere mercedulas
pradiorum, jährliches Einkom-
men auff die Güterlein schla-
gen. Cic. Att.

Mercenarius ii, m. qui mercede
conductus, ein Tagelöhner /
Medling. l. 20. ff. quemad-
servit. amitt. l. 91. ff. de furt.
l. 11. §. 1. ff. de poen.

b Mercenarius, in sacris
est ille, qui in officio fungendo
principaliter respicit ad merce-
dem, non autem id, ut Dei vo-
res venduntur, ein Markt / luntati & hominum saluti sera-
viat.

Mercenarius a um, emptus, re-
demtus mercede, gemiethet /
gedingt / ertauft / ut: Mer-
cenarii testes. Cic. in Verr.

Merces mercedis, f. est primum,
quod pro labore datur, Lohn /
ut: Scire volumus omnes, merce-
dem solvere nemo, sie wolten
alle gern gelehrt seyn / aber
niemand wil was für Mühe
und Arbeit zu Lohn geben.
Juvenal. Sat. 7. 16.

b Una mercede duas res
assequi, i. e. unā eademq; operā
duas res efficere, unā fidelis duos
parietes dealbare, mit einer Mü-
Vuuuuu 4 he

be zwo Arbeit verrichten. pro
S. R. XXVI.

Mercede conductus omnia
habet venalia, der sich durch
Geld bestellen läßt / bey dem
ist alles feil. Curt. 1066.

Mercede militare, umb
Gold dienen. Curt. 1763.

c Merces molestia, eine
Ergezung für gehabte Mühe/
ut: Hanc seculam (vide Heres)
illa mercedem isti esse voluit assi-
duitatis & molestia, si quam
susceperat. pro Cecin VII.

d Merces vocat Cicero,
quas vulgus redditus annuos ap-
pellat, jährliches Einkommen/
ut: Merces Insularum At.
Merces pradiorum, At.

Vides igitur, si amicitiam
emolumento metiare, summas
familiaritates pradiorum precio-
rum mercede superari, drumb eruditus. Horat.
siehestu / wenn du die Freund-
schafft nach der Nutzbarkeit schä-
dest / daß auch die Einkommen Mercurii,
der herrlichen Güter die aller-
Beste Freundschaft aufheben /
oder daß man mehr auff den
Nutz / als auff die allerbeste
Freundschaft sehe. de Fin.

mercimonium ii, n. i. e. mer-
Plaut. antiquum.

Mercor aris, ari, est emere,
kauffen / ut: Mercari alicui
aliquid, einem etwas kauffen.
Eun. 3. 5. 20.

b Grati merari aliquid
pecunia, ut. Annon iusta caus-

sa est, ut vos servem sedulo,
quos tam grandi sum mercatus
praesenti pecunia? Thue ich un-
recht dran / daß ich euch fleißig
verwähre / die ich umb so viel
dares Geldes gekauft habe?
Captiv. 2. 2. 7.

c Mercari magno, theuer
kauffen. 2. Aen. 21.

d Mercari Gracia fide, est
praesenti pecunia emere, umb par-
Geld kauffen / quia ob levitatem
Gracis nihil habebatur fidei, ni-
si praesentem numerassent pecu-
niam. Asinar. vide Gracius.

Mercurialis is, f herba, quæ vel
testiculata mas, vel spicata
fœmina, Bingelkraut. Mat-
thiol. Schröd.

Mercurialis e, c. ad Mercurium
pertinens.

b Mercuriales viri, pro
Mercuriales videntur esse
sodales quidam, in honorem
Mercurii, vel collegium aliquod.

c Mercuriales videntur esse
sodales quidam, in honorem
Mercurii, vel collegium aliquod.

d Mercurialis statua, ef-
figies Herma, in bruiis ponicon-
veta, ad monstrandam viato-
ribus viam. vide Hermes.

Mercurius ii, m. deus, huius
nominis quatuor fuisse tra-
duntur: Unus Jovis & Ma-
je filius; alter Cæli; tertius
Liberi & Proserpine; quartus
Jovis & Cyllenes, quem fama
est ob Argi cadem profugum,
litteras Aegyptiis ostendisse. Ve-
rum

rum omnes ad Maja referun-
tur filium. Ideo & alas in ca-
pite & pedibus ponunt, velen-
tes signare, velocem ferri per-
aëra sermonem. Ideo nuncium
volunt dictum, quoniam per
sermonem omnia cogitata e-
nunciantur. Dictus est deus
facundia, quod hominibus lo-
quendi facultatem prestare
dicebatur. Dictus est deus
mercatorum, palestra, surum,
nuncius, & interpres deo-
rum. Lyram invenit. Isidor.
b Mercurius Trismegistus
primus leges Aegyptiis tradidit.
idem.

c Mercurius, deus omnium
Gymnasiorum communis, tam
eorum, quæ animi sunt, quam
eorum, quæ corporis. Hinc est,
quod ab antiquis signum ejus
Gymnasis apponebatur, ut ex
multis Ciceronis, & aliis pleris-
que locis videre satis licet.

d Mercurio dextro, Prov-
per jocum usurpare licebit, ubi
quid aggredimur novi. Erasmi.

e Mercurius infans, elin-
guis, sive indoctus. Ironia Pro-
verbialis, ubi quis fingit se ru-
dem ejus artis, cujus est callen-
tissimus. idem.

f Non ex quovis ligno
Mercurius fingi potest, i. e. Non
omnium ingenia sunt accommo-
data disciplinis, man tan nicht
aus jedem Holz ein Bild schni-
hen. idem.

g Mercurius supervenit,
(es wird mauch still /) ita loqui
conveverunt, si quando silen-
tium oriretur in conciliabulo.
multorum, significantes non esse
fas loqui Mercurio praesente, qui
sermonis sit autor. idem.

h Mercurius triceps, di-
ctus videtur in ambiguos an-
tistesq, aut in vehementer astu-
tos, idem.

i Mercurius, Mercolis Ju-
daïs מרקוליס acervus lapidum
Mercurio sacer. Martin.

k Mercurius terrestris, a
gentilibus habitus est animarum
seductor. Sophocles.

l Mercurius, planeta mi-
nimus, Soliq, adeo semper pro-
pinguus, ut aut sub ejus nimio
splendore prorsus lateat abscondi-
tus; aut si paululum inde disce-
dat, tyronibus tamen ob exilita-
tem vix observabilis existat.
Theotic. Marg.

m Mercurius nihil aliud
est, quam liquor mineralis seu
metallicus volatilis, metallicus &
pra aliis auro a vide adhaerescens,
dicitur argentum vivum, Hy-
drargyros, Arab. Zaibar, vel Zi-
bach. Barbar. Azok, Azoth.
Qued silber. Schröd.

n Mercurius modo dictus
est vel nativus, qui etsi non-
nunguam per se, ipsa naturâ o-
peratrice, separatus invenitur:
plerunq, tamen ex serra minerali,
Vuuuuu s quam

quam Cinnabarin vocant, v
ignis evocatur; vel artificialis,
e metallis extractus, qui e Mer-
curius corporum dicitur. Schröd.

o Medicamentorum ex
mercurio preparatorum seriem
habent Schröd. Unzerus, Be-
guin.

p Mercurius est principium
materiale vaporosum, nature
aqueas, subjectum nimirum ge-
nerationis, cui per vim formatur,
imprimitur forma & absolutio
adest. Johnson.

q Mercurius metallorum
dicitur quinta essentia, & aqua
permanens, spiritus, semen semi-
nium passivum, id. Nic. Solea.
Merda a, f. stercus humanum.
Horat.

Merè, Adverb. purè, rein/ lau-
ter / unpermischt. Plaut. Truc.
Merenda a, f. cibus pomeridia-
nus, das Vesper- oder Deich-
sel-Brot. Non. Plaut.

b Merendam antiqui dice-
bant pro prandia; quod scilicet
medio die caperetur. Festus.

Merendarius, alumnus est, qui
merenda nostram fruitur. Mart.

Merco es, merui, meritum, me-
rere, est mercedis aliquid pro

labore parare, verdienen, ut
Non videor meruisse laudem,
culpam caruisse arbitror, michi
dūcti nō / daß ich ein Lob
verdienen habe / ich vermeyne
nur keine Schuld zu haben.
Trinum.

b Bene mereri de aliquo,
sich wol umb einen de dient
machen / ut: Grave est homini
prudenti petere aliquid magnum

ab eo, de quo se bene meritum
putet, ne id, quod petit, exigere
magis, quam rogare, & in mer-
cedis potius, quam beneficii lo-
co numerare videatur. Lib. 2, 6.

c Bene merenti bene re-
ferre gratiam. Rudent. 5, 3, 36.

d Optime de aliquo meri-
tus, der sich sehr wol umb einen
verdient gemacht, Lib. 1. ep. 1.

Qy. Fratr.
e Populi grati est, premiis
afficere bene meritos de Republ.
cives. pro Mil. XXII.

f Male mereri de aliquo,
sich nicht wol umb einen ver-
dient machen / ut: De mendico
male meretur, qui ei dat, quod
edat, aut quod bibat. Nam &
illud, quod dat, perdit, & illi
producit vitam ad miseriam.

g Ee merent parvo, sic
haben geringe Besoldung.

h Mereri bello stipendia,
im Krieg umb Gold dienen.

i Mereri equo, zu Ross
dienen.

k Triennio sub Hasdruba-
le imperatore merui, er hat drey
Jahre unter dem Hauptman
Hasdrubale gedient.

Male mereri de suis civibus,
sich umb seine Landsleute übel
verdient machen. Cic. 3. Fin.

Mere-

Meretricis, Adverb. in modum genera complura, Multifalcibus
meretricis, unzüchtig / leicht verriculatis atq. iis vel rostratis
fertis / hürisch. Plaut. Milit. vel denticulatis medium culmum

Meretricium ii, n. fornicatio, secus, multi mergis, alii pel-
lurerey / ut: Additumq. adibus spicam ipsam legunt, idq.
caput legis, ut tenerentur pu- in rara segete facillimum, in
blico, & quæ meretricium & densa difficilimum est.

qua lenocinium fecissent. Suet. Merges itis, f. spicarum mani-
pulus, eine Garbe. Serv. 2. G.

Meretricus a um, quod est me-
reticis, vel ad meretricem per-
tinet, hürisch / unzüchtig / ut
Domus meretricia, ein Hür-
Haus. Plaut. Eunucl.

b Meretricios amores cum
notis conglutinas, du verknüpfst
Huren Liebe mit Ebestiftung
Ter. Andr.

Meretricor aris, ari, scortari,
Huren treiben. Colum. 11, 1.

Meretricula a, f. Dimin. ut
Commendari a meretricula.
Cic. 5. Verr.

Meretrix icis, f. est scortum pub-
licum, eine Hure / ut: — Me-
reticem ego item esse reor, ut
mare est, quod des, devorat,
nec unquam abundat. Tru-
cul. 2, 7, 16.

Merga a, f. furca, qua mergi-
tes frugum manipuli elevan-
tur, eine Heu- oder Korn
Gabel. Festus.

b Apud Columellam l. 2.
c. 21. mergam exponunt ferra-
mentum ad fruges demetendas,
(eine Haber-Sense) Id autem
est furca praeferrata. Verba ejus
sunt ista: Sunt autem metendæ de re incredibili. Ovid. 1. Pont.

b Mer-

Meretricis, Adverb. in modum genera complura, Multifalcibus
meretricis, unzüchtig / leicht verriculatis atq. iis vel rostratis
fertis / hürisch. Plaut. Milit. vel denticulatis medium culmum

Meretricium ii, n. fornicatio, secus, multi mergis, alii pel-
lurerey / ut: Additumq. adibus spicam ipsam legunt, idq.
caput legis, ut tenerentur pu- in rara segete facillimum, in
blico, & quæ meretricium & densa difficilimum est.

qua lenocinium fecissent. Suet. Merges itis, f. spicarum mani-
pulus, eine Garbe. Serv. 2. G.

Meretricus a um, quod est me-
reticis, vel ad meretricem per-
tinet, hürisch / unzüchtig / ut
Domus meretricia, ein Hür-
Haus. Plaut. Eunucl.

b Meretricios amores cum
notis conglutinas, du verknüpfst
Huren Liebe mit Ebestiftung
Ter. Andr.

Meretricor aris, ari, scortari,
Huren treiben. Colum. 11, 1.

Meretricula a, f. Dimin. ut
Commendari a meretricula.
Cic. 5. Verr.

Meretrix icis, f. est scortum pub-
licum, eine Hure / ut: — Me-
reticem ego item esse reor, ut
mare est, quod des, devorat,
nec unquam abundat. Tru-
cul. 2, 7, 16.

Merga a, f. furca, qua mergi-
tes frugum manipuli elevan-
tur, eine Heu- oder Korn
Gabel. Festus.

b Apud Columellam l. 2.
c. 21. mergam exponunt ferra-
mentum ad fruges demetendas,
(eine Haber-Sense) Id autem
est furca praeferrata. Verba ejus
sunt ista: Sunt autem metendæ de re incredibili. Ovid. 1. Pont.

b Mer-

b *Mergus*, etiam est genus propaginis in vite, ein Wein-Sechser / ut: *Mergium* dicimus, quoties velut arcus supra terram relinquitur, alia parte vitis infoss. Pallad. l. 3.
Meribulbus, qui vinum sine aqua bibit. August.
Meridialis e, c. ad meridiem spectans, mittag.
Meridianus e, m. in Sphærica est circulus maior transiens per Polos mundi & Zenith loci, die Mittags-Linie Sphærica.
 b *Meridianus* primus est, a quo initium numerandi (versus ortum) *Meridianos* desumitur, transiit per Insulas fortunas, ibid.
 c *Meridianus*, pro gladiatore, quod hora meridiana digladiabantur. Svet. in Claud.
Meridianus a um, ad meridiem spectans, ut: *Sol meridianus*. Plin. l. 13. c. 4.
Meridiatio onis, f. quies meridiana, die Mittags-Ruhe. Cic. 2. Divin.
Meridies ei, f. qf. medius dies, der Mittag. Plin. 7. c. ult.
 b *Meridies* veteres etiam pro nocte media dixerunt. Mart.
 c *Meridies* in Cosmographia est plaga mundi ab Equatore versus polum Antarcticum. Astron.
Meridio as, are, vel
Meridior aris, ari, Depon. cibum meridianum sumere, Mittag

halten zu Mittag essen. Plaut.
 b *Meridiare*, somnum meridianum capere, Mittags-Ruhe halten. Svet. in Calig.
Meringa a, f. pellicula, sive membranula in aure, quæ aliàs dicitur *tympanum*. Martin.
Merismus, περίσπυς, divisio, aliquando peculiariter dicitur a Rhetoribus schema, cum genus vel totum aliquid per enumerationem specierum vel partium dilaturus. Rhetor.
Merito, Adverb. digne dicitur, billich/recht / ut: Si nolit, cum merito possim cogere. Cic. 5. Verr.
Merito us, are, Frequent. sapere mereo. Fest.
Meritorium ii, n. *Meritoria* sunt loca, quæ mercede locantur, a merendo dicta. l. 13. ff. de usufr.
 b *Meritorium*, pro taberna meritoria. Juven.
 c *Meritorium*, pro lupanari, in quo præstant meretrices. Firmic. l. 6. c. 31.
Meritorius a um, quo aliquid meremur, quod quæstus gratia elocatur, das Geld einbringer / damit man Geld verdienet / ut: *Vehicula meritoria*, Mieth-Gutsche / Land-Gutschen. Svet.
 b *Meritorius* puer, ein Schandbub. Cic.
Meritum i, n. est præstium beneficium, officium, Verdienst / ut: *Darius Alexandro* perfer-

ri jubet; se nullis in eum meritorum officiis, maximorum autem illi debitorum mori. Curt. l. 110.
 Tanta est magnitudo tuorum erga me meritorum, so groß sind deine mir erwiesene Dienste / so hoch hast du dich um mich verdient. l. 1. 1.
 b *Non meo merito*, ohne meine Schuld. l. 5. 9.
 c *Netro satis pro merito gratiam Regi* refert, einem reichen gutthätigen Mann fan man seine Gutthat nicht genug vergelten. Phorm. 2. 2. 24.
 d *Merito atq. optimo jure*, pro Marcell. l.
 e *Meritum* dicitur id, quod congruum & conveniens esse censetur cuilibet Persona; Ideoque medium est vocabulum; potest enim quis bene, vel male mereri. Old.
 f *Meritum* quatenus meritum, ponitur pro beneficio, quod ex gratia confertur in aliquem; alioquin meritum & gratia opponuntur. Martin.
 g *Meritum Christi*, mediante quo credentes assequuntur vitam æternam.
Merobius, qui merum bibit. Plaut. Cureul.
Merops meropsis, πέποις, avis, quæ & apiastra & apiastra Latinis dicitur, quod apibus vescatur, ein Bieneutrafer / Intmensfresser. Serv. 4. Geor.

Merito as, are, Frequent. a merso, ut: Quo quis (egrorum) accor fuerit, speis majoris, ed profundius marts merstat in bibendo, je tiefer ein Pferd die Nasen ins Wasser steckt / wenns trunckt / je trefflicher ist es. Solin. 838.
Merso as, are, sapere mergere, offi ein- oder untertauchen / ut: *Aries mersatur* ingurgite. Virg. 3. Georg.
 b *Fluctibus fortuna mersor*. Catull.
Meritis a um, eingetaucht / ut: *Carina mersa*. Lucan.
 b *Campus mersus cruore*, mit Blut überschwebtes Feld. Silius.
 c *Res mersa caligine*. Virgil. 6. Aneid.
 d *Dolor mersus in corde*. Stat. 5. Sylv.
Merto as, are, idem quod mersare. Non.
Merula a, f. avis; dicta Festo, quod sola volet & solitaria pascatur, quasi mera volans, ein Amsel. Gesner.
 b *Merula fusca*, eine Dicks-Amsel / non est canora. idem.
 c *Merula sylvatica*, eine Wald-Amsel / habet lineam albam sub gutture collum totum ambientem, eine Ring-Amsel.
Merula novallium, eine Brach-Amsel oder Brach-Vogel idem.
 d *Merula* est & piscis sarnilis laudatus, Tinca fluviatilis.

tili similis, colore nigro, sed quem
mutat, Tinea marina species, et
ne Arth der Meer-Schlehen
Faber.
Merulus, idem quod merula.
Aut. Philom.
Merum i, n. pro vino mero, rei-
ner unversälschter Wein/ut:
Dulce merum. Horat.
Merum largius circumfer-
tur, man trinctet den Wein
fleissig herum. Curt. 1549.
b Multo mero incallescere,
von überflüssigem Wein er-
higet werden. idem 1829.
Merus a um, solum, purum,
lauter/unvermischt/ut: Lac-
merum. Lucrēt.
b Mera nugā, eitell
nichtige Reden. Cic. ad Alt.
c Merum bellum loquuntur
suis literis, er gibt in seinem
Schreiben nichts als eitell Krieg
für. Cic.
d Merum habere imperium,
est habere gladii potestate ad pu-
niendum facinorosos morte, exi-
lio & relegatione. l. 2. de publ.
Jud.
e Mera voluntas, nuda,
soluta, libera. l. 75. ff. de legat. i.
& l. 17. ff. de adm. leg.
f Merum factum, quod
dationem mixtam non habet.
l. 98. ff. de solution.
g Merum jus, stricta juris
ratio. l. 16. ff. de minorib. l. pen-
ult. §. ult. ff. de contr. tab.
h Merum jus gentium,

quod a civibus instituta sejun-
tum est. l. 31. ff. depol.
Mervvorphin, vox in Il. Lon-
gobard. est projectio de equo.
Martin. (Nähre equa, &
werffet.)
Merx merdis, f. dicitur, quod
venditur emiturve, Waare/
ut: Indica, fac precium. Do-
tua merx, tua indicatio est,
sage an / beuth wie theuer.
Die Waar ist deith/ du must
sie biethen. Pers. 4. 4. 37.
b Landar venales, qui
vult extrudere merces, ein jeder
Kramer lobt seine Waar. Hor.
c Proba merx facile em-
torem reperit, (eine gute Waar
findet leicht einen Kauffman/)
at vino non vendibili hedera
mangonium quaritur. Plaut.
d Merx ultronea piteri,
angeböthene Waare ist ver-
dächtig/ Proverb. Ita & officia
oblata ingrata, angeböthene
Dienste sind wenig werth. Eras-
e Merces profiteri, die
Waar vergolten/ am Zoll an-
bringen.
f Merces improffessa, Zöll-
freye Waar.
Mesa, μέσος, n. plur. teste Vitru-
vio sunt partes media adium,
quas idem Latine medianas,
appellari asserit.
Mesancula a, genus teli usitati
apud antiquos. Gell. 10. c. 26.
Mesarctum i, n. idem ac mesen-
terium, Galen.

Mesariacus a um, ad mesaraum
pertinens, ut: Vasa mesarica,
vena mesarica.
Mesarchon, μέσος, idem ac
mesenterium. Calepin.
Mesaula, μέσος, adium iti-
nera dicuntur, quae inter duas
aulas, i. e. duo atria interpo-
sita. Vitruv. 6. c. 10.
Mese, μέσος, media, absolute sic
dicitur chorda media inter se-
ptem ordine junctas; deinde
Metonymice sonus, qui ea pul-
sata oritur. Martin.
Mesembria e, Megarensium Co-
lona, quae antea Menebriam
vocabant, veluti Menapolim,
i. e. Mena civitatem. Ejus e-
nim adificator Menas appella-
batur. Bria vero sermone
Thracio civitas vocatur. Stra-
bo l. 7. hinc:
Mesembriaci portus, i. e. Thra-
cia. Ovid.
Mesentericus a um, idem ac
mesariacus.
Mesenterium ii, n. est mem-
brana duplex, peritoneo con-
tinua, glandulis, & pingue-
dine undiq; effarcta, non mi-
nus fovendis, quam in sinu
atq; ordine continendis inte-
stinis aptissima, das Gefröß.
Vesling.
Meses, ventus inter Boream &
Caciam. Plin. 2. c. 47.
Mesiticum i, as, quod pro loco,
in foro; mercibus vendendis
solvebatur, Stand-od Stätt-
te-Geld, Martin.

Mesobaeum & Mesabum, mes-
dium inter boves junctos li-
gnum. Svid.
Mesochorus i, m. fistulator, &
tharista in medio saltatio-
num. Sidon.
b Mesochorus, qui in mes-
dio choro crotalis vel manuum
plausu signa dabat. Plin. 2. ep.
Mesocolon i, n. ea pars mesen-
terii; ex qua intestina crassa
dependent; das unter Ge-
fröß Galen.
Mesocranium ii, n. Vertex cra-
piti; medium cranii locum
obtinens, der Wirbel oder die
Schetzel auff dem Kopff.
Mesolabium i, n. μέσος, &
μέσος, instrumentum, cu-
jus usus est ad media propor-
tionalia inveniendā. Vitruv. 9.
c. 4. Martini.
Mesoleucos, gemma, quam me-
diam candida distinguit linea.
Plin. 37. c. 10.
b Mesoleucos herba, per
cujus folium, media transcur-
rit linea. idem. l. 27. c. 11.
Mesomelas, μέσος, gemma,
nigra venā quemlibet colorem
secante per mediū. Plin. 37. 10.
Melson, persona Comica, autore
Festo appellatur, aut cori, aut
hanta, aut ejus generis: dicta
ab inventore ejus Mesone Co-
mædo, ait Aristophanes
Grammaticus.
b Meson, Astrologus ex his
unus, qui Atheniensibus ascri-
bitur.

b *Meta* pro termino, ut: *Meta mortis*. 12. An. 110.

Harere ad metas. v. p. 182.

c *Meta*, ein Thurn / ut: *In modum meta erigere*, in die Höhe gleich einem Thurn aufbauen. Curt. 2001.

d *Meta*, i. e. limites, Gränze / ut: *Metas habere in loco aliquo*, an einem Orth angränzen. Solin. 171.

e *Pylas avi transcendere metas*, superare annos Nestoris. Stat. 5. Sylv. 3.

f *Meta*, i. e. terminus vita, ut: *Tendimus hic omnes, metam properamus ad unam*, Serius aut citius mors sua quemque vocat. Horat.

g *Meta*, quandoque accipitur pro inferiore parte mola, sicut catillus pro superiore.

h *Meta laetus dicitur casus ad formam meta factus*. Martial. *Metabasis*, μεταβασις, Transitus: *Figura*, quam monemus, quid dictum sit, & proponimus, quod superest. Cic. pro Deiot. *Metabole*, μεταβολή, quam quidam traiectionem interpretantur; *Figura est*, quae sit contrariis ita transpositis, ut a priori posterius oppositum proficiscatur, ut apud Terentium in Andria: *Quoniam id fieri, quod vis, non potest, id velis, quod possit*.

b *Metabole* seu *Metabolismus*, est mutatio literarum, quando littera pro littera ponitur.

Metacarpus i, m. die flache oder mittlere Hand / ossibus componitur quatuor, longus, sed gracilibus, atq; intermedia regione sejunctis. Vesling.

Metagoge, μεταγωγή, traductio, cum polyptota seu vocis ejusdem originis, variata tamen, ponuntur, ut: *Armarum jungere*.

Metagonium ii, n. Promontorium Africanum à Numidia dicitur: ita dictum, quod angulare sit. Ab hoc promontorio Numidia ipsa Metagoniis dicitur. Plin. 5. c. 1.

Metalepsis, μεταληψις, transmutatio, species Metonymias, quia effectus ponitur pro causa.

Metalepticè, Adverb. per Metalepsin.

Metalepticus a um, Metalepsin habens.

Metallage, est cum ductio ponitur materialiter seu technicè, ut: *Alter ego, triste vale*.

Metallastie & *metallici* dicuntur, qui sunt damnati ad metalla. (l. 7. C. de metallar.) h. e. ad effodiendam terram ex metallis. Quandoque tamen simpliciter accipiuntur pro effosoribus metallorum, Bergknappen. Schard.

Metallicus a um, ad metallum pertinens, erghaftig / ut: *Natura metallica*. Plin. 27. c. 4.

b *Metallica* excrementa.

Schröd.

c Me-

c *Metallica rei operam dare*, Bergwerck bauen. Agricola.

d *Metallica rei gnarus*, vel singula ascribuntur. *metallica rei intelligentia praestans*, ein verständiger Bergmann. idem.

Metallicus i, m. qui in metallis operatur, ein Bergman / Bergknapp. idem.

Metallici hiruini interierunt, diese Bergleute hat der Berg verfallen und erschlagen. idem.

b *Metallici hi aura pestilentia perierunt*, diese Bergleute hat der Schwaden getödet. idem.

Metalifer a um, metallum gignens, das Erz bringt / ut: *Terra metallifera*. Sil.

Metalium i, n. (ab ingvirendo dicitur, μεταλλω enim scribitur vel ingvira est, ad quam Etymologiam alluisse videtur Ovidius 1. Metam. Effodiuntur opes irritamenta malorum. Plinius ab eo nomen deduxit, quod una metalli venena aliam proxime post se ostendat, μεταλλω l. 33. c. 6.) efflu-

mineralis ex vapidis exhalationibus terra inclusis perfectè concretum, fusile & ictu mallei in longum latumq; ductibile, Erz / Metall.

b *Metallosum materiam* Aristoteles facit halitus; Chymistæ sulphur, tanquam patrem, & argentum vivum, tanquam matrem.

c *Metalla vulgò numerantur septem*, & singulis planetis d *Metalum gignitur*, das Erz wächst. Agricola.

e *Metalum invenire*, Erz treffen. idem.

f *Metalum fodere*, effodere, eruere, Erz bauen. idem.

g *Metalum perfectum*, gediegt in Erz. idem.

h *Metalum sub summo cessante invenire*, Erz am Tage treffen. idem.

i *Metalum torrere*, Erz rösten.

— urere, brennen.

— tundere, pochen.

— molere, mahlen

— lavare, waschen. idem.

k *Metalum respirans*, das lebendige Metall. Nicol. Solea c. 8.

Metalum expirans, das todt Metall. idem. c. 9.

Metalum purum, das reine Metall. c. 10.

— impurum, das unreine. c. 11.

— perfectum, das vollkommen. c. 12.

— imperfectum, das unvollkommen. c. 13.

— uredinum, das Seiffen-Metall. c. 14.

l *Metallosum ingressio* & egressio, der Metallen Auf- und Einzug. idem c. 5.

m *Metallosum resolutio* & reductio, der Metallen Fluß und Härte. idem. c. 6.

n Metallorum ascensio & descensio, der Metallen Auf- und Absteigen. idem. c. 7.

Metallum & es, sunt nomina generalia, mineras significantia. Atque differunt metallum, & opus metalli, unde ille damnatur in metallum, qui ligatur cum ferro, & onere & labore gravatur, ut non liceat ei facile abire. Sed ille damnatur in opus metallicum, qui ibidem liberas habet habenas, & aliis metallum fodientibus ministrat, & illius levior pena est, alterius autem gravior. Scot. Vocab. Jur.

Metallurgia a, f. descriptio rei metallica, sive metallorum.

Metamorphosis eos, f. μεταμορφωσις, transformatio vel transfiguratio, etne Veränderung oder Wechsel in ein andere Gestalt / quo nomine Ovidius opus suarum transformationum appellari voluit.

b Metamorphosis est idem, quod μεταμορφωσις, quando unum genus carminis transponimus in aliud, ut Phalacium in Sapphicum.

Metanoea a, f. μετανοια, poenitentia, mentis mutatio. Aufon.

b Metanoea, Epanorthoseos species, seu correctionis, cum nos poenitet dictorum, & alia substituimus.

Metaphora a, f. Τροπος, apud Rhetores, est cum Nomen aut Verbum ex proprio loco trans-

fertur in alium, in quo aut proprium deest, aut translatum proprio melius est. Cic.

Metaphoricè, Adverb. translativo modo metaphorice, verblümter weise.

Metaphoricus a um, translativus, sumtus per Metaphoram, verblümte / ut: Locutio metaphorica, eine verblümte Rede.

Metaphrasis f. μεταφρασις, est phraseos vel dictionis explicatio.

Metaphrenum, μεταφρεν, pars illa corporis, quæ præcordiis & tergo est objecta.

Metaphysica a, f. est scientia, quæ speculatur ens, & ea, quæ huic per se insunt. Arist. l. 3. Met. c. 1.

Metaphysicè, Adverb. modo Metaphysica.

Metaphysicus i, m, qui Metaphysicam tractat.

Metaplastinus i, transformatio, figura orationis, quæ dictiones per figuras orthographicas transformantur.

Metaplasticus a um, transformativus. Metaplasticus dicitur apud Poetas usurpari id, quod propter necessitatem mutare conserunt. Qui idè Barbarismus dicitur in soluta oratione conscribenda. Fest.

Metastasis, f. μεταστασις, remotio vel translatio criminis, quæ culpam conferimus in rem vel personam aliam. Metadice

dicis est solutio morbi per translationem materia in aliam partem.

Metastrophe, μεταστροφή, mentis ab aliis ad aliquid accuratius cogitandum conversio.

Metatarsus i, m, altera pars pedis, quinq; constans ossibus, der müler Fuß. Vesling.

Metathesis, transpositio, ein Versetzung / in Grammaticis est figura Orthographica, quæ litera vel syllaba transponuntur, ut: Accerso pro arcesso, & pra, pro præ.

b Metathesis in Logicis imponit rebus, quæ venduntur, est transpositio majoris Propositionis loco minoris.

c In Rhetoricis dicitur, cum causa facti transfertur.

Metatio onis, f. est, ipse collocandi, dividendi vel disponendi actus, Eintheilung / Ordnung / Setzung / ut: Hec in quovuncumq; vinearum metatio expeditissima ratione conficitur. Colum. l. 9. c. 15.

Metator oris, m, qui arbores in seminario vel arbusculo disponit, & ordine quodam digerit, der etwas ordnet / aufsetzet.

b Metator, qui locum futuro adificio aut castris collocandis metitur, aut qui agrum aliumve quemvis locum in certas distribuit partes. Cic.

c Metatores etiam dici possunt, qui iussu atq; auctori-

perata principis militibus diversionem assignant, qui in castris, figendisq; tentariis locum cuiq; ostendunt, eum Jourirer. Veget. 2 c. 7. l. 3. & l. 5. C. de advoc. divers. judic.

Metaxa a, f. sericum rude, nondum tinctum, neq; in fila deductum, ungepönnene Seide. de l. 10. C. de murelig.

Metaxarius ii, m. Metaxarii, Ictis nuncupantur negotiatores serici, quod metaxam vocant Græci, Seidenhändler.

b Metaxarius, qui foro imponit rebus, quæ venduntur, metam precii, idem etiam licitator & taxator, Schæger.

Metaxaticum i, m, tributum, quod metaxarii soluebant.

Metaxatus a um, sericus, seidit.

Metaxylogia a, f. μεταξύλογια, est cum in medio orationis causa aliqua vel circumstantia interponitur.

Metella a, fœm. Inventum remedium est, ut de ligno crates facerent, quæ metellas vocaverunt, lapidibusq; complerent. Veget. l. 4. 6. Aliter legitur metilas & medullas. An potius metulas, ut sit Diminutiv. à meta, quod metallorum instar erigerentur. Mart.

Metellus ii, in re militari dicitur quasi mercenarius. Fest.

Metempsychosis, μεταψύχωσις, transanimatio, transcorporatio Pythagoræ dicitur. XXXXXX 3 trans-

transmigratio anima ex uno corpore in aliud.

Meteorolefches a, Physicus, qui de sublimium ratione nugatur profundis. Cael. 19, 11.

Meteorologia a, f. doctrina de meteoris.

b Meteorologia est, quae ex certo siderum positu tempestates aëris praecognoscit, è quatuor Anni quadrantibus, principis nempe Veris, Aëstatis, Autumni & Hyemis deducta. Astrolog.

Meteorologus i, m. qui de meteoris differit.

Meteorum i, n. (μετέωρον, à μετα & αἶψα, sublimis, quod in sublimi generetur,) est corpus imperfectè mixtum ex habitibus à terra vel aqua excitatis, & calore siderum elevatis, ad salutem inferiorum generatum. Physica.

Methodice es, pars Grammatica, quae tradit methodum loquendi ex regulis. Quintil. l. 1. c. 15.

Methodicus a um, ad methodum pertinens.

Methodicus i, m. qui methodum in re aliqua servat.

b Methodici, specialiter medici, secta methodica additi, qui paucis generalibus regulis contenti, experientia omnem de-

rogant fidem. Gorth. Jonston. Methodus i, f. breve dicendi compendium, eine kurze und bequeme Art zu lehren. Quintil.

b Methodus sumitur pro quacunq; disciplina; sic dicitur methodus Physica, Ethica, &c.

c Methodus pro Demonstratione seu syllogismo demonstrativo: qui si fit à priori, dicitur Methodus Synthetica; sin à posteriori, dicitur methodus analytica.

d Methodus (in Medicina) medendi, est ars inveniendi per indicationes auxilia corporis humani sanabilis. Jonst.

Meticulosus a um, timidus, furchsiam / fenge / blöde. Plaut. Amphitr.

Meticulus i, Diminut. à metus.

Metior iris, mensus sum, metiri est mensurare, mäslen/ur. Solis magnitudinem quasi decem-peda metiri, die Grösse der Sonnen gleich als mit einer Meß-Ruthe ausrechnen.

b Ex mea conscientia melior, ich nehme es bey mir ab. l. 10. Ep. 4.

c Metiri se suo modulo ac pede, sich nach seinem Vermögen richten / seine Sachen nach seinem Vermögen anstellen. Horatius.

d Metiri aliquid suis commodis, etwas nur / so fern es ihm nütze ist / thun. 2. de Fin.

e Magna estimatione metiri munimentum, eine Festung noch halten. Curt. 121.

f Prudentes homines magnos

gras non metuntur fortunâ, sed virtute. verständige Leute urtheilen von fürnehmen Leuten nicht nach dem sie Glück haben / sondern nach ihren Tugenden.

g Metiri iter, i. e. proficisci, ut: Non me piguit tuâ causa tantum itineris metiri, ich darf mich nicht verbrießen lassen / solche große Reise deinetwegen zu thun.

Metis, μέτις, nympha quaedam, una ex filiabus Oceani & Tethyos, sic dicta à consulendo. Hesiod.

Metosus, messui, messum, metere, est fruges colligere, ernden / ut: Ut sementem feceris, ita metes, wie du säest / so wirst du ernden / wie du arbeitest / so wird dir gelohnet. 2. de Or.

Mihi istic nec feritur, nec metitur, mir liget da nichts an; ich säe nicht / so erndte ich auch nicht; ich verliere nichts / so gewinne ich auch nichts. Epid.

b Serere beneficium, ut fructum metere possis. liberali est officium, es ist ein redlich Werk / Gutes und Wohlthat aufsäen / daß man Dank und Nutz dafür wiederumb könne einernden. Cic.

Metosus, are, vel Metor aris, ari, metas in agro terminandi gratia disponere, me surare locum. Liv. 1. U. C.

b Metari, disponere & arare. Virg. 2. G.

Metæcus, μέταξ, qui de una civitate in aliam migravit habitandi animo, Latine advena dicitur. Pomponius l. 239. §. 2. ff. de V. S. & per hoc appellat.

Metonymicè, Adv. modo Metonymia.

Metonymicus a um, ad Metonymiam pertinens.

Metonymia a, f. apud Rhetores est tropus, quo vox consensanea ponitur pro altera consensanea: nempe vel causa pro causato; vel causati pro causa; vel Subjecti pro Adjuncto.

Metopa a, f. μέτοπα, vocabulum Architectonicum, ut: Inter triglyphos relinquendum intervallum tam latum, quam sunt ipsi alti. Ita enim fiet quadratum perfectum, id vocant Metopam, quod sit inter duas opas, ita dicunt tignorum sive asserum cubilia, i. e. ubi conquiescunt & sedent. Philand. ad lib. 3. c. 2. Vitruv.

Metopium ii, n. lignum, in quo Galbanum nascitur. Dioscor.

b Metopium, unguentum sic dictum propter Galbani admixtionem. idem.

Metoposcopia a, f. divinatio ex facie.

Metoposcopus i, m. qui ex facie hominis divinat. Plin. l. 10. c. 22.

Metor aris, ari, vide Meto.

Metra a, f. Eriſichthonis cuiusdam

dam Theſſali filia, meretrix li-
berali forma, ad quam quæ
commabant adoleſcentes, cor-
poris copiam non aſſequaban-
tur, niſi equos, boves, amplis-
ſimæque deferrent munera:
quia nondum id temporis re-
pertus fuerat gemmarum uſus.
Porro Theſſali per jocum di-
cebant, Metram Eriſichtho-
nis verti in ea omnia, quæ il-
li ab amatoribus donabantur:
Unde fluxit Proverb. Meta-
bilio Metra Eriſichtthonis.
Metragytes, πορταῖος, aru-
ſcor, aſculator magna ma-
tris Ideæ, quæ nomine matris
deorum ſtipendia colligit. Martin.
Metrenchyta, inſtrumentum,
quo in uterum clyſteres uteri-
ni inſunduntur. Schröd.
Metreta, μετρητής, eſt menſor,
ein Abmeſſer.
b Metreta, genus vaſis,
quod cadus Latine dicitur. Bud.
c Metreta eſt menſura con-
giarum decem. Dioſcor.
Metrieæ, Adverb. metrico mo-
do, Verſiweiß.
Metricus a um, ad metrum per-
tinentis. Plin.
Metroacum, μετρωτόν, Car-
men à matre deorum. Martin.
Metrocomia e, f. vicus, ex quo
colonia deducuntur.
Metropolis is, f. urbs princeps,
quæſi aliarum mater, eune
Haupt-Stadt. Budæus.
Metropolitanus a um, qui ex
metropoli eſt.

Metropolis, qui Metropolis
inhabitat; Specialiter Epi-
ſcopus metropolitanus, qui pri-
mas tenebat inter reliquos,
quorum etiam creandorum
jus habebat; ſicut ipſe à Pa-
triarcha loci creabatur.
Metram i, n. menſura, modus,
deinde carmen ex menſuris
certorum pedum conſtans. Col-
Metula e, f. Dimin. à Meta.
Metuo is, meiui, metuere, eſt
formidare, fürchten/ut: Me-
tuere ſupplicia à ſuis maleſ-
ciis, der Geraffe wegen ſei-
ner Uebeltharen ſich befürch-
ten. pro S. R. III.
Qui præſentes metuunt, in
abſentia hoſtes erunt. Curt. II. 6.
Miseranda eſt vita, qui
ſe metui, quàm amari, malunt.
Corn. 316
Mallo diligere, quàm metui.
Cornel. 628.
b Metuo, ne intercludami-
ni, ich beſorge/das doch möch-
te euch verrennet werden. lib.
14. epist. 11.
c Metuis, ſatis ut mea do-
mi curetur diligenter, du befürch-
teſt dich/du trägſt die Beyſor-
ge/es möchte nicht allerdings
mein Haußhalt recht beſtellet
ſeyn. Hec. 2, 2, 15.
d Metuo de vitâ, ich be-
ſorge mich des Lebens. Att.
I. 10, 105.
Metus us, m. eſt de futuro peri-
culo mentis trepidatio, Furcht
ut:

ut: Metu abicere, die Furcht Mezentius ii, m. Pater Lauf-
von ſich ſchlagen. I. 10 ep. 6.
Metum tollere. pro S. R. II. Mezerium ii, n. vide Chame-
Licet ſtrenuum metu putes eſſe.
velocior tamen ſpes eſt. Curt. 1597. Mi-
b Metu aliquem liberare.
einen der Furcht beſreyen/ut:
Omni te, vir optime mihiq, ca-
riſſime Brute, de me metu libera-
allerbeſter und liebſter Freund
Brute, ich beſtehm dich alle
Furcht und Sorg/welche du
meinet halben haſt. I. 11. ep. 21.
c Abiectum eſſe metu, vor
Furcht geſchlagen ſeyn. IV. Ca-
p. 11.
d Totum in metu eſſe pro-
pter aliquem, wegen eines ganz
in Furchten ſtehen. I. Cat. IX.
Metutus a um, formidatus, Lucr. Proverb. in fatuos & ſtupidos.
Meu vel Meum, μέν, herba, di-
citur & Pinacellum, Cordilon,
tordylon, daucus Creticus,
Baermurz/wilder Dill/
Bären-Dill/Bäre-Jenchel/
Mutterwurz/Hergwurz
Matth. Schröd. Pancov.
Meus a um, Pronomen Poſſeſ-
ſivum, mein/ut: Quod tuum,
eſt meum. Trinum.
b Mei, die Metuige/ut:
Ego meorum ſolus ſum meus,
unter allen den Meinen hält es
niemand mit mir/ich bin für
mich allein. Phorm. 4, 1, 21.
c Dejicior ego, ſi quis meo-
rum dejicitur. pro Cecin. XIV.
Meus, mein eigen. vide
manus.

ut: Metu abicere, die Furcht Mezentius ii, m. Pater Lauf-
von ſich ſchlagen. I. 10 ep. 6. contemtor deorum. Virg. 7. En.
Metum tollere. pro S. R. II. Mezerium ii, n. vide Chame-
Licet ſtrenuum metu putes eſſe. lea, vel Chamadaphne.
velocior tamen ſpes eſt. Curt. 1597. Mi-
b Metu aliquem liberare. b Mevocativus, pro meus.
einen der Furcht beſreyen/ut: Terent. Andr.
Omni te, vir optime mihiq, ca-
riſſime Brute, de me metu libera-
arena, quaſi argentum fulget,
à quo & panis, & omnium
renum minima partes, mica
dicuntur, ſchimmerndes
Sandkörnlein/ein Bröſe-
lein/Krümellein. Perott.
b Thuris mica. Colum.
c Mica ſaltens, i. e. granum
ſalis, quod ſaliat, quum in igne
miſſum ſit. Porphy.
d Mica ſalus non ineſt,
Metutus a um, formidatus, Lucr. Proverb. in fatuos & ſtupidos.
Meu vel Meum, μέν, herba, di-
citur & Pinacellum, Cordilon,
tordylon, daucus Creticus,
Baermurz/wilder Dill/
Bären-Dill/Bäre-Jenchel/
Mutterwurz/Hergwurz
Matth. Schröd. Pancov.
Meus a um, Pronomen Poſſeſ-
ſivum, mein/ut: Quod tuum,
eſt meum. Trinum.
b Mei, die Metuige/ut:
Ego meorum ſolus ſum meus,
unter allen den Meinen hält es
niemand mit mir/ich bin für
mich allein. Phorm. 4, 1, 21.
c Dejicior ego, ſi quis meo-
rum dejicitur. pro Cecin. XIV.
Meus, mein eigen. vide
manus.

e Micam vel pilum non ha-
toridylon, daucus Creticus, ber, ſc. bona mentis, eſt iſt kein
Baermurz/wilder Dill/gut Haar an ihm. Erasm.
Bären-Dill/Bäre-Jenchel/
Mutterwurz/Hergwurz
Matth. Schröd. Pancov.
Meus a um, Pronomen Poſſeſ-
ſivum, mein/ut: Quod tuum,
eſt meum. Trinum.
b Mei, die Metuige/ut:
Ego meorum ſolus ſum meus,
unter allen den Meinen hält es
niemand mit mir/ich bin für
mich allein. Phorm. 4, 1, 21.
c Dejicior ego, ſi quis meo-
rum dejicitur. pro Cecin. XIV.
Meus, mein eigen. vide
manus.

micat ignibus ather. f. En. 19.

b Micare digitus, est ludi quoddam genus apud Italos, quod repente porrectis digitis duo certant, & uterque numerum divinat, ut: Quid fors est? idem prope modum quod micare; quod talos jacere, quod tesseras. 2. de Div.

Micandum eris cum Graeco, utrum ego illius numerum, an ille meum sequatur. Varro.

c Qui fide esset certissima, eum antiqui dignum dicebant, qui cum in tenebris micaretur. Erasmi. 1, 8, 23.

d Micare de venis & arteriis etiam dicitur, ut: Venae & arteria micare non desinunt, die Pulsu Aderi haren nicht auff zu schlagen. de N.

e Pectus micat horrore, eorum micat timore, das Herz klopfet um für Schrecken.

Microcosmicus a um, ad micrum, sive hominem spectans.

Microcosmus i, m. μικροκοσμος, lea jactu, nomen habens à Mi-parvus mundus, die kleine Welt/ ita homo dicitur, ceterarum creaturarum compendium, der Mensch.

Micrologia a, f. Oratio tenuis, quicquid judicio homines, itemque nullam habens verborum vel eos, qui delatoribus faciles praesentiarum dignitate idem.

Micropsychus, pusillanimus, timidus. Plin. 22. c. 24.

Microsphycti, μικροσφυκτοι dicuntur Medici illi, quibus pusilli sunt venarum pulsus vide Cael. 1. 3. c. 15.

Microtrógus, qui pusillum rodit. Plaut. Lex. Angl.

Mictim, Adverb. à mingo, Lex. Anglic.

Mictitius a um, ad mictionem spectans.

Mictio onis, f. urina reddito, mictillo as, are, crebro mingere.

Mictura a, f. idem quod mictus.

Micturio is, ire, est cupio mingere. Juven. Sat. 6.

Mictus us, m. mingendi actus, das Harnen.

Mictyris, f. pulmentum pauperum. Nonius dicitur mictyris, à miscendis farinis. Alii legunt mictilis.

Midas a, m. vermiculus in fabis nascens. Theophr. 1. 4. de caus. Plantar.

b Midas, Rex Phrygum auro ditissimus, unde Proverb.

Mida locupletior.

c Midas pro divite.

d Midas pro felicissimo a da rege felicissimo.

Midas aurículas asini habet, Proverb. dicitur in stupidos, solidos & crassos auribus, pin-

gula judicio homines, itemque nullam habens verborum vel eos, qui delatoribus faciles praesentiarum dignitate idem.

Migdilybs, mixtus Libys, significat hominem mixti generis, bilingvem. Plaut. Poen. Nam

Carthaginienses & lingua Tyriorum & Afrorum utebantur.

tur. Duplici autem lingua, qui utuntur, infideles & veritateres improbiq; habentur. Migma atis, n. μύγμα, farrago, mistura. Martin.

Migratio onis, f. decessio, actus migrandi, ut: Mors quaedam

quasi migratio est, commutatioq; vita. Cic.

Migro as, are, est domicilium mutare, & alio se ad habitandum conferre, seine Wohnung verändern/aufziehen/foremenden/ ut: Migrare ex urbe. Ter. Hecyr.

b Migrare de vita, sterben. Cic. Fin. 1. 19.

c Migrare ad alias nuptias, zu einer andern Ehe schreiten. 1. 6. ff. de divort.

Mihi vide Ego.

Milago, piscis, sic nominatus, quia evolat super aquam Isidor.

Milax vide Smilax.

Miles itis, dicitur, qui militiam exercet, ein Kriegsmann/ Landstnecht/ Soldat/ ut: Milites incompotii, Soldaten ohne Ordnung und Rüstung. Curt. 4. 37.

b Novos milites inquirere, neue Soldaten werben. Curt. 5. 81.

Militum soboles, junge Soldaten. 1. 10. 33.

c Milites in supplementum legere, die Regimente complement, Curt. 8. 66.

Militem armatum in sylvis condere, gewaffnetes Kriegervolk in Wäldern verbergen. Curt. 1. 801.

d Militis sui numerum recolare, seine Soldaten mustern. Solin. 315.

e Milites literati, dicuntur Doctores & Advocati. Schard.

Milesius a um, ex urbe Mileto, ut: Ut Lacedaemoniorum severitas celebratur, ita Milesiorum luxus apud scriptores traducitur. Inde fit, ut Milesium dicatur, quod est molle, delicatum, vanum, nugatorium. Milesiae lanas olim praecipue laudabant, tanquam malacas. Martin.

Miletus i, m. filius Apollinis, & Argea Cleochi filia, vel (ut Ovidius fingit,) Deiones, qui cum Minoa Cretensium Regem jam senem regno privare vellet, à Jove territus, in Samum, deinde in Cariam Asia regionem fugit, ibique oppidum condidit, quod de suo nomine Miletum appellavit, ejusque incolae Milesios. Hinc:

Miletis idis, Pacronym. i, e, Byblis, Mileti filia.

Miliare, vide milliare.

Miliarense, numismatis genus, quod permissum erat Consulibus, ut in populum spargere possent, Holoander vertit didrachmum. Schard.

Miliaris, vide febris miliaris.

Miliarium *it.*, *n.* ex l. 21. ff. de aur. & arg. & Athenao l. 3. *us* esse ad cogendum appareret, quod non in coenaculo tantum, sed & in balneatorio instrumento ponitur à Palladio, ut & à Senec. l. 3. nat. quæst.

b Miliarium urbis, (l. 154. ff. de V. S.) columna ante adem Saturni, terminus itinerum Romanorum. Svet. Ott. c. 6.

Miliarius *a um*, ad milium pertinens, ut: Miliaria avis, qui milio vescitur & pinguis. Varr. l. 3. c. 5. Rust.

b Miliaria herba, quæ milium necat. Plin. 22. c. 25.

Militaris *e*, *c.* est ad militem pertinens, friegerisch / ut: Rom militarem discere, einen Soldaten geben. l. de Orat.

b Ære militari tangere aliquem, i. e. more militum solvere, zählen / wie die Soldaten pflegen / ut, Ære militari tangero lenunculum. Poen. 5. 5. 7.

c Militare delictum, quod quis ut miles admittit, & quid aliter, quam disciplina communis exigit, committit. Cuiusmodi est, desertio, emansio, proditio & alia, quibus disciplina militaris violatur. l. 2. l. 6. ff. de re milit. Schard.

d Militares viæ, i. e. publice, die Land- oder Heer-Strassen. l. ult. ff. de loc. & itin. Militariter, Adverb. more milit.

tari, soldatisch / friegerisch. Livius.

Militarius *a um*, idem ac militaris. Plaut.

Militia *a*, *f.* quandoque bellum, & quandoque rem militarem significat. Krieg / ut: Dare nomen militia, sich schreiben oder werben lassen. Cic.

b Sub militia signare, unter einem Fähnlein streiten. Solin. 316.

c Militia, Genitiuus Adv. viceposit. Cic. 3. Orat. im Krieg.

d Militia imaginaria genus, Cæf. Claud. instituit: quod vocavit super numerum, quo absentes & uti lotenus fungerentur.

e Militia urbana est eorum, qui in foro versantur. Cic. pro Mur.

Milizo *as*, *are*, est militiam exercere, stipendia in bello merere, kriegen / ut: Sub signis alicuius militare, unter einem im Kriege dienen. Liv. 3. bell. Pun.

b Militium aliquod proferre, etwa hin in Krieg laufen / sich ins Kriegswesen begeben. Adelph. 3. 2. 22.

c Equis militare, zu Pferd fechten. Curt. 143.

d Militare gloria, Ehrentz halben streiten. Curt. 2014.

e Militavit cum Erasmodo, Proverb. vulgò per jocum dicebatur de his, quibus res, undigentlich, male procederet. Eras-

nades dux quidam Arginusam obsederat, infelicitè autem pugnatum est, ad internecionem exundans, cum aliis, quotquot resistebant. Erasim.

f Militare, bellare, pugnare, in sacris de spiritali pugna fidelium Christianorum adversus Satanam, mundum, & carnem accipitur. Gl. Phil. fact. Milium *is*, *n.* frugis genus, Hirse. Matthiol.

b Milium agræ exiguum, Gench. Pancov.

c Milium Asiaticum, vide Turcicum frumentum.

d Milium Salis, vide Lithospermum.

e Milium terebrare seu perforare dicuntur, qui, in re difficili, sed proفسus inutili laborant. Erasmus. Sine dubio in illos etiam quadrat, qui, licet artificiosissimè, vel centenos, ne dicam milenos, tornatos caliculos in excavatum vel piperis vel papaveris granulum, includunt.

f Milium torno scalpere, 2000 passibus sive stadiis octo, et Proverb. dicebantur, qui rem absurdam moliantur. idem. Mille, *n.* numerale Nomen, tausend / substantivè ponitur, ut: Quingve millia hominum, 5000. Mann.

b Mille, Adjectivè usurpatur, ut: Quingvies mille homines, 5000. Mann.

Mille mea. Siculis errant in montibus agna, 2. Eclog. 5.

c Aliquot millia abesse ab urbe, etliche tausend Schritte von der Stadt abgelegen seyn / ut: Non ausus est dicere, quot millia fundus suus abisset ab urbe, pro Cecin. XI.

Millefolium *is*, *n.* herba, quæ & Achillea dicitur, chiliophyllum seu myriophyllum, stratiotes, Garrentraut / Schaaffgarbe / Tausendblatt / Schaaffrapp. Matthiol.

Milegrana, herba, quæ & Herniaria dicitur.

Milemorbia, vide Scrophularia.

Millenarius *a um*, pro annorum mille numero.

Millepeda *a*, *f.* insectum, vide Aselli.

Millesies, idem quod millicies.

Millesimus *a um*, das Tausende / ut: Millesimus annus. Cic. de Fat.

Milliare *is*, *n.* vel

milliarium *is*, *n.* mille passuum spatium, eine Meil. Cic.

b Miliare est vel Italicum

f Milium torno scalpere, 2000 passibus sive stadiis octo, et ne Bälische Meil / vel Gallicum,

passibus 2000. (sive stadiis 16.)

eine Französische Meil; Vel Germanicum, idque aut grande

(Helveticum) passibus 5000. aut commune stadiis 32. sive passibus 4000. constans, eine Teuto-

sche Meil. Geograph.

c Miliarium, columna, vide Miliarium.

Milliarius, idem ac *Chiliastes*. Miltiades is, m. Dux Athenien-
Cael. 2. c. 14.

Milliarius a um, mille librarum, Milvinus a um, quod ad Mil-
unde Apri milliarii, diceban-
tur mille librarum, qui appo-
nebantur in caenis Romano-
rum. Varr.

b Milliarius grex, h. e. mil-
le capitum, idem.

c Milliaria porticus, h. e.
mille passuum. Svet.

d Milliaria olea, à ponde-
re olei, quod ferat annuo pro-
ventus, vocat Plin. 17. c. 12.

Millies, Adverb. tausendmal/
vielmal / ut: Millies audiui
Ter. Andr.

Millum i, n. vel

Millus i, m. collare canum, ein
Halßband / ut: Et ne vulne-
rentur à bestiis, imponuntur
his collaria, quæ vocantur
millum, i. e. cingulum circa
collum, ex corio firmo cum
claviculis capitatis, cui intra
capita insuitur pellis mollis,
ne noceat collo duritia ferri
Varro.

Milo onis, m. nomen viri Roma-
ni hostis Clodii, à quo

Milonianus, ut: Oratio Milo-
niana.

b Milo Crotoniensis, qui
in Olympico certamine ita nu-
da dextra taurum occidisse dici-
tur, & sine sanguine per sta-
dii spatium supra humeros por-
tasse, totumque eo die comedisse.
Plin. Valer.

Miltiades is, m. Dux Athenien-
sis. Corn. Nep. 9.

Milvinus a um, quod ad Mil-
vum pertinet, ut: Milvina
pluma. Plin. 37. c. 10.

b Milvina tibia acutissi-
mum edit sonum. Fest.

c Milvinus pullus, ein
junger Geper / item Geitzhals.
Cicero.

Milvius vel Milvus i, m. avis
rapacissima, ein Storchvogel/
Wege / Geper / Hünnerdieb/
Habicht. Ovid.

b Quantum non milvus
oberret, Proverb. dicitur de su-
pra modum locuplete, (er weiß
seines Reichthums kein En-
de) Cui tantum agrorum, quan-
tum milvus pervolet. Juven.

Plin latifundium vocat. Eras-
mus.

c Adorat milvium. Pro-
accomodari potest in eos, qui
nova spe gestiunt. idem.

d Milvius de homine ra-
paci dicitur. Plaut.

e Milvius, piscis. Plin.
l. 9. c. 27.

Milzadella a, f. herba dicitur &
urtica mortua. Schröd.

Mimallones vel mimallonides,
Baccha mulieres: à Mima
monte Ionia, vel uqueday,
quod imitari significat, quia
Liberum Patrem imitantur,
& ad ejus imitationem cor-
nua ferrent. Ovid.

Mimauis, erat intestinum san-
guine concoloratum, quod
us-

vestibus pro cupediis habe-
batur. Pollux.

Mimaulus, qui mimos tibia ex-
primit.

Mimesis is, f. μιμησις, imitatio
morum alienorum.

b Mimesis, est figura, qua
non solum verba, verum etiam
gestum vocemque imitatur &
singimus alienam. Quintil.

Mimiambi, sunt versus jambici
mimis usitati. Aram. l. 30.

Mimice, Adverb. mimico more.
Marcell.

Mimicus a um, quod ad mi-
mum pertinet, lächerlich / turp-
dellig / ut: Vitandum est ora-
tori utrumque, ne aut scurilis
focus sit, aut mimicus. Cic.

Mimographus i, m. lascivi poë-
matis scriptor. Cic. 2. Philipp.

Mimologus i, m. qui mimos re-
citat. Firmic.

Mimula a, f. item, mima, gesti-
culatrice significat. Cic. 2. Phil.

Mimus i, m. gesticulator & imi-
tator dictorum, morumque ho-
minum intra vel extra sce-
nam, ein Pöckelhering. Diom.

b Mimi notant poemata
lasciva, leichtfertige und un-
züchtige Verse.

c Mimi sunt joculatores
vel dominorum servitores seipos
invitantes, juxta illud ludicrum:
Musca, canes, mimi, sunt ad con-
vivium primi, non invitati ve-
niunt prandere parati. Schar-
d. Mina a, f. est libra, apud Græ-

cos olim continens drachmas
seu denarios centum, nobiscū
ferè 12 Imperiales, ut: Ar-
genti viginti minas, si adesset,
accepisset. Asin.

b Melius te minis certare
mecum, quam minaciis, i. e. me-
us est muneribus certare, quam
comminationibus, du bringest
mich mit Verheißungen viel
weiter / als mit Bedrohungen.
Trucul.

c Mina mensura genas,
qua agros metiuntur. Varr.

d Mina ovnis dicitur, qua
ventre non est lanato, sed gla-
bro. idem.

e Mina, vox Italica & Hi-
spanica notat mentum subterra-
neum, cuniculum, eine Mine.
Martin.

Minaciæ, vide Minæ.

Minaciter, Adv. furiose, cum
minis, mit drohen / zornig /
ut. Minaciter fremunt. Liv.

Minæ arum, sunt, quas Plautus
minacias, i. e. comminationes
appellat, Bedrohung / Dröh-
wort / ut: Minacias ego istas
flocci non facio tuas, ich gebe
auff diese deine Dröh-Wort
nicht das geringste. Rudent.

b Verba plena minarum.
Horatius.

c Mina dicuntur etiam
murorum eminentia, quas pin-
nas dicunt. Serv. 4. Æn.

Minanter, Adv. idem ac minaci-
ter. Ovid.

Minario vide Minutio.

Minax acis, o. qui frequenter minatur, der drohet/ut: Sermones minaces. Cic. Att.

b Serpens minax vibrante lingua. Lucr.

Minco es, ere, idem quod imminere, antiquum, usus tamen est Lucietius.

Minera a, f. est terra, (quasi מִנְרָא ex terra,) sive materia, ex qua metalla fiunt, ut: Minera Solis, Gold-Erz, minera Saturni, Blei Glantz/minera Martis, Eisen-Stein.

Minerale is, n. mineralia, dicuntur, quae ex terra eruntur, cuiusmodi sunt; Terra, Lemnia & Lapides, Metalla, salia, sulphura, semimetalla, metallica excrementa.

Mineralis e, c. ad mineram spectans, ut: Aqua mineralis, quae tot talesve particulas dissolvit ab aqua natura continet, ut ex iis nascatur vel habeat insignes qualitates, quas sensu deprehendimus, sive sensu notabiles admodum, vel sensum ferientes, proprietates. Varen. Geogr. l. i. c. 17. plura.

Mineralogia a, f. est rerum macrocosmicarum (quacunque extra familiam vegetabilium & animalium collocantur,) enodatio. Schröd.

Minerva a, f. dea disciplina-

rum, quae Graece Pallas dicitur. Cic.

b Minerva laetifici & tenendi inventrix dicitur; Quia & princeps & inventrix belli. Cicero.

c Minerva pro laetifici. Turneb.

d Minerva pro filo. Arnob. adv. gent.

e Pingvi seu crassa Minerva aliquid dicere, grob und unverständlich etwas sagen. Cic.

f Sus Minervam, sc. docet aut monet: dici solitum Prov. quoties indoctus quispiam aut insulsus eum conatur docere, a quo sit ipse magis docendus Eras.

g Invita Minerva, i. e. refragante ingenio, repugnante natura, non fervente celo. Cic.

h Minerva selem, sc. comparas, cum multis inferioribus praestantioribus comparantur, quod levicula quapiam in re conveniant. Erasim.

i Minerva suffragium, i. e. exactum iudicium. idem.

k Cum Minerva manus move, Hilff dir selbst / so hilff dir Gott auch / streck dem Kopff dran / schlag Hand mit an. idem.

Minerval seu minervale, praemium seu munusculum, quod dabatur Praeceptoribus a discipulo primo suo ingressu, velut auctoramentum quoddam parati ad discendum animi. Martin.

Mir-

Mingo is, minxi, minctum, minctum, (h. micturio,) mingere, urinam mittere, brunnen/pissen/den Harn lassen/harnen.

b Mingens ad parietem, est descriptio tantis, i. Sam. 25. v. 22, 34. i. Reg. 14, 10. exponunt phrasin de cane, cui solent pedes sublati mejere ad parietem. Aliter de filiis tenellis, id est,

ut possint ad parietem erecti mejere, aliter de infirmis, quod debile corpore adnatis ad parietem idem faciunt. Simplicissimum est de canibus custodibus accipere. Est autem formula loquendi, quae utuntur Hebraei ad significandum parvum, quod scilicet omnia sint ad internecionem delenda. Martin.

c Minxit in patrios cineres, dicebatur, qui intemperis ageretur, cuique cuncta cederent infelicitate; antiquitus enim, patris sepulcri summa fuit religio. Erasim.

Minia a, f. vel Miniaria a, f. locus, in quo foditur minium. Plin. 33. c. 7.

Miniacus a um, quod ex minio est. Vitruv. l. 7. c. 4.

Miniacus a um, idem.

Miniarus a um, ut: Miniarum metallum, Plin. 33. c. 7.

Miniatulus a um, ruber, minio tinctus, ut: Miniatula cera, roth Wachs. Cic.

Minicularius appellatur, qui minio quid inficit. Schard.

Miniculator oris, m. qui capitales literas scriptis libris minio aut rubrica proponit, vulgo corporista. idem.

Miniculum i, n. auxilium. Isid. Minime, Adverb. nequaquam, mi nichten/durchaus nicht/ur: Minime feceris. Plaut. Most.

b Minime pro tanto minus. Sen. de benef. c Minime, pro maximum seu quod dicunt ad minus. Col. Minimoperè, Adverb. dixerunt veteres sicut maximoperè. Lincin. apud Prisc.

Minimum i, n. minima particula, ut: Itaque, ut quisque, minimum firmitatis habeat, minimumque virium, ita amicitias appetere maxime. Cic. de amicit.

b Minimum ab Epicureis vocatur, quo nihil minus esse potest. Lucret.

Minimum, Adverb. i. e. saltem, pro quo vulgus dicit ad minimum, zum wenigsten/auf's wenigste. Varr.

Minimus a um, das Kleinste/ut: Digitus minimus, der kleinste Finger. Plin.

b Minimus natus, der Jüngste. Liv.

c Minimi precii homo. Plaut. Asin.

d Minima causa, quae duorum aureorum tantum est, quaeve iudiciales sumtus ferre non potest. l. i. ff. de dol. mal.

Yyyyyy

Mi-

Minio as, are, minio tingere.

Plin. 10. c. 42.

Miniscor, recordor, mente revolvo. Festus.

Minister i, m. qvi operam suam alicui, ut superiori aut domino, prabet, ein Diener/ ut Præbere se ministrum.

b Ministri legum magistratus, h. e. administratores.

c Minister Ecclesia, ein Kirchen-Diener / Pfarrer / Priester.

Ministerialis e, c. ad ministerium pertinens, ministeriales interdum dicuntur servi domesticici, interdum homines liberi. Calv.

Ministeriani vide Cubicularii.

Ministerium ii, n. miniri officium, ein Dienst / Kirchen- oder Predig.-Ampt.

b In ministerio esse, i. e. adhiberi, gebrauchet werden. Solin. 526.

c Ministerium idem atque usus, ut: Haberi in duplex ministerium, zweyerley Nutzen haben. idem. 860.

d Ministeria militaria, municipalia, publica, pratoria, pro ipsis ministris dicimus. l. 7 ff de offic. proconsul. l. 10. ff. ex quibus causis maj. l. 2. ff. de serv. fugit. &c. Schard.

e Ministeria etiam pro servis & mancipiis. l. 6. & l. 8. etiam den Tod drohen. pro Min. ff. de pignor. l. 21. ff. de donat. lon. XXIV. inter vir.

Minister a um, ut: Lumina positi facta ministra cui. Ovid. epist.

Ministra a, f. qvæ servit, eine Dienerin. Cic. Ovid.

Ministrator oris, m. qvi ministrat. Cic. 2. Orat.

Ministratorius a um, dienlich / dienstbar / das zu etwas dienet / ut: Ministratorii arceoli. Martial.

Ministratrix icis, f. ministra, eine Dienerin / Magd. Non.

Ministro as, are, servire, porrigere, dienen / zur Hand gehen / darreichen.

b Furor arma ministrat, i. e. suggerit. Virg. 1. Æn.

c Vinum verba ministrat, der Wein machet redend. Hor.

d Amor ministrat mille fallendi vias. Tib.

e Principi ministrare potula, des Fürsten Mund schenck seyn.

Minutabiliter, Adverb. pro minutatim. antiquè.

Minutabundus a um, i. e. minitans, tanquam furiosus vel furens. Liv. 9. Maced.

Minor aris, art, est minis terere, ut: Minitari alicui, etiam nem drohen / Droh. Wort wider einen schieffen lassen. l. 2, 5.

b Minitari alicui mortem, b Minitari alicui ferrum flam.

c Minitari alicui ferrum flam.

flammanq, einem mit Feuer und Schwerd drohen. II. Cat. l. Minium ii, n. duplex est, ut: Minium nativum, Bergzinnobor.

Minium fastitium (ex plumbo,) Nennig.

Minnarius, mortu, stultus, malus, Isid. quidam legunt minarius. Martin.

Minor as, are, ducere. Festus.

Minor aris, art, est minas intetere, drohen / ut: Mortem minatur illi, ex drohet ihm den Tod. 1. Tuscul.

b Minari est minere, herüber hangen / ut: Hinc atq, hinc vasta ripes, geminiq, minantur in cœlum scopuli. 1. Æn. 34.

Minor oris, c. Comparat. a parvus, geringer / kleiner / ut: Filius minor. Ter. Eun.

b Minorum gentium patrieii, i. e. quorum patres allekti erant è plebe in Senatum. Cic. ad Pæt.

c Minoris vendere aliquid, pro minori pretio. Cic. 5. Verr.

d Minores annorum, vetus locutio, quæ saepe à Jctis usurpata, (vulgò minder jährige.) Schard.

Minoratio onis, f. exinanitio, status minor, actio minuendi. Martin.

Minoratus a um, verringert / ut: Minorato pretio vendidit, l. 10. ff. de serv. exportand.

Minorennis e, c. minder jährig.

Minor as, are, minuire. Martin.

Minor aris, art, inferior fio. id.

Minos ois, m. filius Jovis ex Europa, ut poeta ferè omnes asserunt. Alii verò nonnulli affirmant, non Jovis, sed Xanthi Regis Cretensum ex Europa fuisse filium, cui in regno successit. Herodot. Diodor. hinc:

Minotauri & Minos a um, ut: Minotauri regna. Virg. 6. Æn.

b Minos arenas si tua contigerit puppis. Ovid.

Minotauri idis, f. Patronym Ovid.

Minotaurus i, m. dictio composita ex Minos & tauro, quasi Minos taurus. Nam, ut scribit Homerus 8. Odyss. cum Minos bello contra Athenienses & Megareses, qui Androgeum filium interemerant, detineretur, Pasiphae ejus uxor à Venere, quæ in Solis bolem irata erat, ad infansum amorem formosi tauri compellitur, cum quo ante

Dadali concubuit, ac gravida facta Minotaurum genuisse legitur. Fabulam narrat Catull. in Argon. Ovid. Diodor. Veritas autem sic habet. Nam Taurus notarius Minos fuit, quem Pasiphae amavit, cum quo in domo Dadali concubuit, & quia geminos peperit, unum de Minos & alium de Tauro, enixa esse Minotaurum dicitur.

Minor as, are, frequenter min.

Minorenis e, c. minder jährig.

Minorenis e, c. minder jährig.

Minorenis e, c. minder jährig.

Minorenis e, c. minder jährig.

Minorenis e, c. minder jährig.

Minorenis e, c. minder jährig.

Minorenis e, c. minder jährig.

gere. à minfo aliud Frequen-
tativum minfo.

Minfabilis e, quod facile min-
gitur.

Minfatorium, vas ad mingen-
dum, quod recipit urinam.

Minfaterium, idem. Ita Vocab.
vet. Est vox barbara, videtur
facta ex fibila pronunciatione
Gallica litera G. Martin.

Minthos, *pl. 9*, præter vul-
gatam fignificationem, qua
apud Græcos *stercus huma-
num* fignificatur, etiam floris
nomen est, in *sterguiliis* e-
nascentis, quo mirum in modū
afficiuntur hirci. Cael. 10. c. 22.

Mintro as, are, muris inftar so-
num edere. Ovid.

Minuo is, minui, minutum, mi-
nuere, extenuare, verringern/
verkleinern. Plin.

b Minuere as alienum, per-
solvere debitum. Plin. 9 epist.

c Majestatem per vim mi-
nuere, i. e. vim publicam com-
mutere. Cic. 1. Philipp.

d Minuere absolutē pro
decrefcere. Cael. 3. bell. Gall.

Minurio, exili voce loquor, aut
cantillo. Sidon.

Minuritto onis, f. minorum a-
vium cantus dicitur. Fest.

Minurizo as, are, cantillare exi-
li voce, klein und lieblich
fingen. Martin.

Minus, Adv. fente ponitur pro
ne, ut: Qui ifte tenor fit, &
qua tanta formido, qua tot

ac tales viros impediāt, quō
minus pro capite & fortunis
alterius causam velint dicere.
pro S. R. II.

b Minus, idem quod non,
ut: Quæ tamen ipsa efflorescit
ex amicitia, etiam si tu eam mi-
nus fecutus sis. de Amic.

c Minus quindecim anni
sunt, es sind weniger als funff-
zehn Jahr.

d Senatores non minus
triginta aderant, es waren nicht
weniger da/als dreyßig Rathes-
Herren.

e Ne minus dimidium ad
Trebonium perveniret, daß der
Trebonius nicht weniger als die
Hälfte bekäme.

f Tres sunt menses, tribus
diebus minus, es sind drey Mo-
nat weniger drey Tage.

Una hora minus, eine
Stund weniger.

Minusculus a um, Dimin. à mi-
nus, noch kleiner / ut: Ex hoc
aviario, ut sumantur idonea,
excludantur in minusculum
aviarium. Varro.

b Minuscula epistola. Cic.
ad Qvintil.

Minutal, genus edulii ex conci-
fis minutatim carnibus. Juv.

b Minutal, genus condi-
menti est, quod ex rebus minu-
tim concisis fiebat. Martin.

Minutatim, Adverb. i. e. per mi-
nutas partes non sunt alimen-
ta legata præstanda. l. 3. ff.
de

de aliment. & ciborum legat,
Minutē, Adverb. idem quod
minutim. Colum.

Minutia a, f. parvitas cujusq;
rei, minutum aliquid, ein-
gar kleines Stücklein / ut:
Utriusq; attritu grana fran-
guntur, & sapius regeruntur,
donec in minutum frequen-
ter trita rediguntur. Senec. ep.
Minutim, Adverb. frustratim,
it. pedetentim, zu kleinen
Stücklein. Colum.

Minutio onis, f. extenuatio,
Apul.

Minutularius ii, m. publicanus
tenuis, qui nec per se, nec so-
cietate magna Reipubl. vecti-
galia redimit. Martin.

Minutulus a um, Dimin. ut:
Pueri minutuli. Plaut. Pæn.

Minutum i, n. portio minuta,
parva, ut temporis & pon-
deris.

b Minutum est pars sexa-
gesima hora sive gradus, eine
Minute. Astronom. Arithmet.

c Minutum septima pars
oboli. Stathmic.

Minutus a um, brevis, parvus,
furg / klein / gering / ut: Cor-
pora minuta. Lucret.

b Eruges minuta, parva,
quales sunt frumentum, & id ge-
nus, ut à fabis & pisces distin-
guantur. Vel minuta, quæ mi-
nus in usum veniunt. Cic. 5. Verr.

c Minutus, cum Diminu-
tivis additur, eleganter ipsam

rem attenuat, & minorem fa-
cit, ut: Olera & pisciculos mi-
nutos ferre obolo in cœnam seni.
Ter. Andr.

d Minutum, obscurum &
scrupulosū interpretatur Non.
Minyas, Chrysa filius ex Chry-
sogonia nati & Neptuno. Hic
divitiis creditur cunctos an-
teisse mortales, ac primos ho-
minum thesaurum reconden-
dis pecuniis struxisse, à quo
nuncupatos ferunt Minyas.
Pausan.

Mirabilis e, c. est, cujus causa
nobis non sunt nota, si vel ma-
ximè sint naturales, wun-
derlich.

b Assiduum mirabile non
est, ceu est, Solis cursus & stupen-
da operatio in illustrando mun-
do, & calefaciendo terrā, &c.
Mirabilitas atis, f. admiratio,
Nonius.

Mirabiliter, Adverb. mirabili mo-
do, wundersam / sehr / ut: Mi-
rabiliter letari. Cic.

Mirabundus a um, qui mira-
tur, der sich verwundert. Li-
vius 5. Pun.

Miracula a, f. scortum turpe,
Varro 6. de L. Lat. exponens
locum Plauti.

Miraculose, Adverb. modo mi-
raculofo, wunderbarlich.

Miraculosus a um, miraculis ab-
undans, wundersam / wun-
derbar / voll Wunder.

Miraculum i, n. est, quod ad-
mirabile

mirationem asferre potest, ein Wunderwerck/ ut: *Miraculo alicui esse*, einetw Wunderlich farsommen. Liv. 1. bell. Pun. b *Ad miraculum*, i. e. maxime, ut: *Ad miraculum malus*, i. e. maxime malus, pessimus. c *Capi miraculo*, sich über ein Ding verwundern. Sol. 109. d *Ad miraculum ducere*, für ein Wunderwerck halten. idem 216. e *Assiduo spectaculo desinit esse miraculum*, quod geritur, was man fort und fort siehet/ daß es geschieht/ hält man für sein Wunder. idem 368. f *Miracula pro monstris*, vel horrendis ponebant veteres. Virg. 4. Georg. g *Miraculum interdum idicimus*, in quo quidam sunt abscondita sapientia plena. Ita magnum miraculum homo dicitur, cuius corporis atq; animae fabrica artificiosissima est Dei architecti manu. Martin. h *Miracula aliquando dicuntur praestigia*, quae videntur esse mira, sed non sunt nisi animorum & sensuum ludibria atque impostura. idem. i *Miraculum est actio Dei*, vere evidens & simpliciter mirabilis, praeter totius creaturam ordinem edita; nempe est actio omnipotentiae divinae, evidens ad sensum; quia scopus miraculi est infideles convincere,

per res corporales in fidem rerum spiritualium deducere. id. Mirandus aum, admiratione dignus, wunderns werth/wunderbahr. Ter. Cic. Miratio onis, f. admiratio, ut: *Causarum ignoratio in re nova mirationem facit*. Cic. 2. Divin. Mirator onis, m. qui miratur, der sich verwundert/ ut: *Forma mirator honesta*. Propert. Miratrix icis, f. quae miratur, ut: *Fama miratrix senioris avi*. Senec. Mirè, Adverb. miro modo, mirabiliter, wunderbarlich/ wunderbarlich/ gar sehr. b *Puero municipia mirè favent*. Cic. Att. Mirificè, Adverb. mirum in modum. Cic. Mirifico as, are, mirabilem facere. Plaut. Mirificus a um, quod est mirabile, wunderbar/ das Verwunderung bringet/ ut: *Structura carminis mirifica*. Ovidius 4. Pont. b *Mirificissimum facinus*. Ter. Phorm. Mirio onis, persona distorta, mira, i. e. deformis. Idid. Mirmillo onis, m. armatura Gallica nomen, ex pisce inditum, cuius imago in galea fingitur. Martin. b *Mirmillones gladiatores*, quorum alii dicebantur Thraces sive

sive Thraces, & retiarii, alii Cralli & Mirmillones. Fest. Miror aris, miratus sum, mirari est obstupefieri, sich verwundern/ ut: *Mirari aliquid*, sich über etipos verwundern. 1. Acad. b *Mirari est laudare*, ut: *Mirari atq; asferre aliquid nimium*, etwas mit Verwunderung loben. 6. Verr. c *Mirari est imitari*, ut: *Primis te miretur ab annis*. 8. An. 102. d *Mirari est nescire*, ut: *Miror, unde sit*, ich weiß nicht/ agreste est, nec domesticum, sed wo er herkömmet. And. 4. 4. 11. ex utroq; temperatum. 1. 3. c. 7. e *Mirari se, est sibi place-re*, viel von sich halten. Martialis 1. 13. 2. Mirtus vide Myrtus. Mirus a um, est miratione dignus, wunderbarlich/ wunderbar/ ut: *Non mirum est, vos hoc ignorare*, es ist Wunders nicht/ daß ihr das nicht wisset. pro S. R. II. b *Mirum in modum*, est majorem in modum, vehementer, sehr/ mächtig. Amphit. c *Mirabiliter*, i. e. valde, ut: *Litere tua mirabiliter grata sunt Senatui*, dein Schreiben ist dem Rath sehr lieb. 1. 10. ep. 19. Mis, Genitivus antiquus ab Ego Ennius. Misanthropos, *μισάνθρωπος*, O for hominum, ein Menschen-Feind/ unteufeliger. Cic. 4. Tuscul.

Miscellaneus a um, zusammengelesen/ oder gemischt/ ut: *Opus miscellaneum*, in quo varia res comixta tractantur. Gell. Miscelliones, appellantur, qui non certa sunt sententia, sed variorum mixtorumq; iudiciorum. Festus. Miscellus a um, quod mistum est, ut: *Ludi miscelli*, i. e. mixti, nicht einerley Art Spiel/ sondern vermengeter. Svet. Cal. b *Miscellum genus columnarum* vocat Varro, quod nec Miror, unde sit, ich weiß nicht/ agreste est, nec domesticum, sed wo er herkömmet. And. 4. 4. 11. ex utroq; temperatum. 1. 3. c. 7. c *Miscella vites*, quae omni agro conveniunt, quod ceteris ubiq; utiliter miscentur. Cat. d *Miscellas uvae* appellat Cato c. 23. quibus praliganeum vinū sit, quod operarii bibant. Miscceo es, miscui, mistum, & mixtum, miscere, confundere, vermischen/ vermengen/ ut: *Miscere vinum aqua*, vel aquam vino. Plin. 7. c. 56. b *Plurima miscere*, wunderliche Handel machen. Cornel. 119. c *Miscere*. Rempubl. iniungis imperiis. Cic. d *Miscere est potum praebere*, ut: *Miscere alicui mulsum*, einem Wein Met zu trinken geben. e *Miscere etiam de concubitu dicitur*. Hyyyy 4. Misch.

Mischmasch, *vox Barbara*, Pa-
raello usitata, notans quid
pro quo. Thurneysseri Onom.

Misellus a um, Dimin. à miser,
armiselig / ut: Meum Cicero-
nem, cui nihil misello relinquo
prater invidiam & ignominia
nominis mei, tuere quoad po-
teris, meinen Sohn Cicero-
nem, welchem armen Kinde
ich nichts hinterlasse / ohne
allen Abgunst und Schmach
meines Namens halben / nimm
in deinen Schutz / so viel du
möglich. Cic. Att.

Miser a um, est calamitosus, in-
felix, armiselig / arm / ut: Fer-
re opem misero, dem Armen
helfen. Ovid. in Ibm. 116.

Hac videtur misera atq;
miseranda. IV. Catil. VI.

b Fortunâ miser, i. e. ege-
nus; Voluntate perditus, i. e. pra-
vius. II. Catil. IIX.

c Miser, i. e. agrotus. Plaut.
Milit.

d Miser, idem atque inno-
cens. Cic. pro Mil.

e Miserum pro Interjectio-
ne dolentis adhibetur Virgil 6.
Æneid.

Miserabilis e, c. miseratione di-
gnus, erbärmlich / jämme-
lich / kläglich / ut: Bellum mi-
serabile. Ovid.

b Miserabile pro misera-
biliter. Virg. 12. Æn.

Miserabiliter, Adverb. miserè, jammert / ut: Cave te fratrum
erbärmlich, elendiglich / jäm-
merlich. Cic.

Miserandus a um, idem quod
miserabilis. Cic. 2. Tusc.

Miseranter, Adverb. cum mi-
seratione. Gell. 10. c. 3.

Miseratio onis, f. commiseratio,
Erbarmung / ut: Non sine la-
crymis, non sine dolore mise-
ratio. Cic. 2. de Orat.

Miseratione mens judicium
hermovenda est, man muß die
Richter durch klägliches Wei-
nen bewegen.

Miseror oris, m. misericors.

Miserè, Adverb. est infelicitè,
armiseliglich / elendiglich /
jammertlich / ut: Miserè vive-
re, ein armiseliges Leben füh-
ren. 3. de Finib.

b Miserè, i. e. valde, ut:
Bassus miserè noluit mihi legio-
nem tradere, Bassus hat sich
mächtig geweigert / mir das Re-
giment Soldaten zu überge-
ben. I. 12. ep. 12.

Misereo es, antiqui usurparunt
pro misereor.

Misereor eris, misertus sum, mi-
sereri, est ob alterius miseriam
dolorem concipere, erbarmen /
ut: — Neminis miseri cer-
tum est, quia mei miseret ne-
minem, ich habe mir fürge-
setzt / mich keines Menschen
zu erbarmen / weil sich auch
niemand über mich erbarmet.
Capt. 3, 5, 107.

b Miseret vel miserescit, es
miseret, erbarne dich der
Brü-

Brüder nicht. pro Lig. V.
c Miseret te aliorum, tui
te nec miseret, nec pudet. Trin.
2, 4, 30.

d Menedemi vicem mise-
ret me, mich erbarmet des Me-
nedemi Zustand / des Mannes
Zustand gehet mir zu Herzen.
Heavt. 4, 5, 1.

c Eorum nos magis mise-
ret, qui nostram misericordiam
non requirunt, quam qui illam
efflagitant. pro Mil. XXXI.

f Ita te aliorum misere-
scat, ne tu alios misereat. Trin.

g Miseret me vicem tuam,
mich jammert deines Zustands /
dein Zustand gehet mir sehr zu
Herzen. Heavt. 4, 5, 1.

Misereco is, ere, moveri mise-
ricordiâ, vide misereor.

Miseria a, f. est infelicitas, Arm-
iseligkeit / ut: Li optimè miseria
ferunt, qui abscondunt. Cur-
tius 957.

Id est maximum & misere-
rium mearum omnium miseria-
rum, das ist unter allen meinen
Jammern das allergrößte Elend.
I. 3, 7. Att.

b Parum miseria sit, es
mag eine geringe Ungelegen-
heit seyn. pro S. R. XV.

Misericordia a, f. est agritudo ex
alterius miseriâ, Barmber-
zigkeit / ut: Melius est mise-
ricordia, quam crudelitatis
rationem reddere, man kan
sich wegen geübter Barm-

herzigkeit eher entschuldi-
gen / als wegen verübter
Grausamkeit.

Pertere in aliquem mise-
ricordiam, sich eines erbarmen.
Curt. 207.

Nihil est tam popolare,
quam bonitas, nulla de virtuti-
bus tuis plurimis nec gravior, nec
admirabilior misericordiâ est.
pro Lig. XII.

b Alienâ misericordiâ vi-
vere, anderer Leute Gnade le-
ben. pro S. R. XLVII.

c Misericordiam alicui tri-
buere, einem Barmherzigkeit
erzeigen / Gnade wiederfahren
lassen. pro Mil. XXXI.

d Omisâ controversiâ o-
mnem orationem ad misericor-
diam conferre, i. e. excusationem
culpa omnem mittere, & mise-
ricordiam tantum implorare.
pro Lig. I.

Misericors cordis, o. barmher-
zig / mitleidig / ut: Mitis &
misericors animus auditoris.
Cicero.

miseriter, Adverb. pro miserè,
apud antiquos.

Miseritudo inis, f. pro miseria
vel misericordia. Non.

Misero, pro miserer, dicebant
veteres. Accius.

Miseror aris, ari, lamentari &
deslere, beklagen / beweinen /
ut: Sortem alicujus miserari,
Mitleiden mit einem haben.
Virg. 12. Æn.

b *Miserandum* in modum necari, elendiglich nieder gemacht werden.

Misnia a, f. regio Germanie, Meissen. hinc:

Misnicus, qui ex Misnia est, ein Meißner.

Missia a, f. Meß / quidam à mittendo, i. e. dimittendo, al. à Deo Mahussa, vid Polyd. Virgil, al. à מוס munere, sive obligatione, qua manu offertur. Sed magis probabile est, traxisse originem suam hanc vocem ex Catechumenorum, Energumenorum & poenitentium dimissione, atque quam sacerdos mysterium, cui interesse haudquaquam licebat illis, auspicaretur. Nam Diaconus solebat dicere: Ite, missa est, i. e. dimissio est, ut elicet, ire licet; ab ea itaque dimissione tandem vulgus coena Dominica attribuit appellationem missa. Alii volunt dictam missam qf. transmissam, quod populus per sacerdotis ministerium, qui vice mediatoris fungitur inter Deum & homines, preces, vota, oblationesq; Deo transmittat. Alii missam dictam volunt à mittendo, vel quod tanquam hostia in caelum mittatur, vel quod Christiani singuli ad altare panem suum consecrandum per manus ministrorum mitterent. Alii à

contributione Eleemosynarum, quæ olim fieri solebat in celebratione coenæ Dominica; iis quippe collectis dici solitum, ite, missa est, i. e. collecta eleemosyna. Alii, ite missa est, i. e. remissio peccatorum, ceriò vobis annunciata est. Martin.

b Missa pro defunctis, Seelmeß, Zehner.

Missibilia apud Justinian, in Nov. de armis, qua manu mittuntur & proculjaciuntur tela. Et ita apud Vegetium in veteribus codicibus scriptum observatur, ubicumq; vulgò missilia legitur. Schard.

Missiculo as, are, pro missitare, ut pensiculo, propensitare. Plaut. Epid.

Missile is, n. telum omne, quod manu in longum mittitur, unde & lapides missilia dicuntur. Virg.

b Missilia munera dicebantur, quæ à principibus populo spargebantur, Sveton. in Cal. Missilis e, e. quod mittitur, ut: Missilia saxa. Liv. 2. U.

b Missiles res, quæ sparguntur. Svet.

Missio onis, f. est mittendi actus, Abfertigung / Sendung / ut: Legatorum missio. 7. Philipp.

b Missio est dimissio, lossung / ut: Ante ludorum missionem, ehe das Schauspiel ausst, Lib. 5. Ep. 12.

Mis-

Missionem postulare, umb seinen Abschied anhalten. Curtius 2269.

c Missionum militarium tria sunt genera: (1.) Est honesta, quæ emeritis stipendiis, legitimoq; militia tempore expleto datur. l. 5. C. de testam. mil. l. 7. C. de fid. instrum. Quam Quintilianus & Livius justam appellant. (2.) Est causaria, quæ ante tempus justa aliqua de causa & honesta datur, veluti ob valendam. Apul. l. 4. (3.) Est ignominiosa missio, quæ ob delictum datur. Schard.

Missio as, are, Freqvent. sape mittere, oft senden oder schicken. Liv. 9. U.

Missorium ii, n. Concha modica, ubi aliquid liquoris immittitur. Martin.

b Missorium pro donario, quod mitti solet. idem.

Missus us, m. immissionem ferarum aut gladiatorum significat. Svet. in Domit.

b Missus pro immissione ferculorum, ein Tracht. Essen. Lamprid.

Missus a um, gesendet / geschickt / ut: Missus ad bellum. Cic. 4. Acad.

b Sagitta missa, ein abgeschossener Pfeil. Ovid. 8. Met.

c Sangvis missus è corpore. Lucret.

d Missum facere, est depone-

re, atque etiam à nostro con-

sortio, familiaritate, potestate, arbitrio, demittere, fahren lassen / zu Frieden lassen / vide Mistio i. k.

Mistarius a um, in quo miscemus, ut: Urceus mistarius. Nonius.

Misthotes, qui aliquid conductum habet, mercenarius, ein Miedling. l. 4. ff. locat.

Mistim vel mixtim, Adv. vers mischet / vermenger.

Mistio vel mixtio onis, f. miscibilium alteratorum unio, Vermischung / Vermengung / Vereinhabung. Physic.

Mistura vel Mixtura a, f. moderatura, ut ait Nonius.

Mistura generum. Quintil. l. 6. c. 3.

b Mixtura, generaliter de quibuscunq; mixtus dici potest; in praxi tamen medicâ usurpatur communiter pro Electuario, quod ex tempore misceri solet. Sic dicitur f. mixtura, i. e. Electuarium. Schröd.

c Mixtura de tribus, simplex, sive Diaphoreticum in peracutis, item aqua de tribus, miscetur ex spiritu tartari, vitrioli & aqua Theriacali camphorato. idem.

Mistus vel Mixtus a um, temperatus, vermischet / vermengget / ut: Ventus mistus cum grandine. Ovid. 4. Fast.

b Amor voluptate & molestia mistus, bey der Liebe findet

bet sich Wollust und Beschwer-
ligkeit. Cic. de Univ.

c *Curvant mista pueris*
puelle, die Mägdelein laufen un-
ter den Buben herum. Ho-
rat. 4. Carm.

d *Mixta corpora* in Physi-
cis sunt vel imperfecte mixta, ut
meteora; vel perfecte mixta, ut
lapides, &c.

e *Mixta actiones* in Ethi-
cis sunt, quæ ex invito & sponta-
neo componuntur: ut cum quis
merces in mare projicit, ut se ser-
vet: quod non vellet, si se alias
servare nōset.

f *Mixta actiones* in foro
sunt, in quibus uterq; actor est,
uterq; reus, l. 37. §. ult. ff. de ob-
lig. & act.

g *Mixta interdista* appel-
lantur, quæ & probatoria sunt
& exhibitoria. l. 1. §. 1. ff. de
interdict.

h *Mixta munera*, tam
personalia, quàm patrimoniorum
sunt: corporaliaq; ministerio &
sumtibus patrimonii & damnis
administrantis, expediuntur. l.
ult. in princip. ff. de mun. & hon.

i *Mixtum imperium* est,
cui etiam jurisdictio inest, quod
in danda bonorum possessione con-
sistit, & in iudicis dandi licen-
tia. Schard.

Misy, est minerale, colore aurum
imitans, aureisq; scintillis dum
frangitur, splendens, natum
super chalcitum & ex chalciti,

non secus ac arugo nascitur
super as & ex are. Schröd.

Mite, mitius, mitissime, Adv.
gelind/ sanftmüthig/ gedül-
tig/ ut: Ferre aliquid mitius,

Mitella sive Mitula &, f. Dim.
parva mitra, Cello linteum,
in quo brachium la sum suspen-
ditur. Martin.

b *Alba mitrula* lineatus
serpens. Solin.

Mitescio is, ere, mansuescere,
gelinde/ sanftmüthig/ sitig
werden/ ut: Mitescere hyeme,
wenn der Frost wird etwas
nachlassen. Liv. 3. Pun.

b *Ercta mitescent*. Ovid.
7. epist.

c *Ira mitescit*, der Zorn
lässet nach. Ovid. 2. Pont.

d *Mitescere* pro mature-
scere. Plin. l. 17. c. 13.

Mithragyrtis &, dici videtur, qui
obambulat, cum simulatis my-
steriis ac rudibus imponit:
Hinc Proverb. Mithragyrtes,
non daduchus, i. e. Is qui in
defunctione quapiam sordidas
contemptasq; partes agit. Erasim.

Mithras, à Persis dicitur Sol.
Strabo l. 15. hinc:

Mithriaca, pl. n. sacra Solis, sive
Osiridis sacrificia. Lamprid.

Mithrax, pidiæq;, gemma est,
varii coloribus contra Solem
resurgens. Plin. 37. c. 10.

Mithridates, uiripidatns, m. Rex
Ponti fuit, vi magna & ani-
mi & corporis, ut sex jugos
equos

equos regeret, duarum &
XX. gentium ore loqueretur.
Hic dissidentibus Romanis, so-
ciali bello Nicomedem Bithy-
nia, Ariobarzanem Cappado-
cia expulit, Graciam insulasq;
omnes, excepta Rhodo, occu-
pavit: sed postea à Sylla apud
Dardanum fusus, & à Pom-
pejo victus, tandem à Pharna-
ce filio in turre obsessus, vene-
num sumit. Quing, id sapius
frustra bibisset, quod adver-
sum venena multis antea me-
dicamentis corpus firmave-
rat, immisum percussorem
Callum circa autoritate vultus
territum revocavit, & in ca-
dem suam manum trepidantis
adjuvit.

Mithridaticus a um, ad Mithri-
datem spectans, vel ab eo ipso
originem trahens, ut: Mithri-
daticum antidotum, (Mi-
thridat /) à Rege Mithridate
nomen habet, quod primus
hoc commissionis genus creda-
tur invenisse, & adversus ve-
nena eo se pramunivisse. Plin.

Mithridatium ii, v. idem ac mi-
thridaticum antidotum, est
medicamentum alexipharmacu
Mitifico as, are, mitem facere,
zähm oder bändig machen.
Plin. 8. c. 7.

b *Mitificare* cibum, conco-
quere. Cic. 2. div.

Mitigatio onis, f. placatio, Be-
sänftigung / Milderung/
Linderung. Cic.

Mitigator oris, m. qui mitigat.
Mitigatorius a um, quod habet
vim mitigandi. Plin. 28. c. 6.

Mitigatus a um. besänftigt/ ge-
zähmet/ begütigt/ ut: Mitig-
ata feritas. Plin. 16. c. 12.

Mitigo as, are, mitem facere,
besänftigen/ begütige/ zähm
machen/ ut: Regem mitigare,
den König besänftigen. Cur-
tius 301.

b *Bestias captas* & inclu-
sas, quia ipsarum natura non
potest, longior dies mitigat.
Curt. 1166.

c *Mitigari*, begütigt wer-
den. Curt. 1220.

d *Mitigari responso*, durch
eine Antwort befriediget wer-
den. Sol. 104.

e *Mitigare*, maturare. Non.
f *Mitigantia medicamenta*,
lindernde Arzneyen.

Mitis &, c. idem quod lenis, cle-
mens, mansuetus, gelind/
sanftmüthig / ut: Mitiores
in aliquem esse, etwas gelind
gegen einem verfahren. Liv.
ab Urbe

Mitis fuit Philippus adver-
sus victos, Philippus hat sich
gegen die Ueberwundene sanft-
müthig erwiesen. Curt. 150.

b *Mitis*, idem quod cole-
rabilis, ut: Reliqua videntur is
mitiora, das übrige scheint ih-
nen leichter und erträglicher
sehn. lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

c *Mores mitissimi*, i. e. tra-
stabiles. d Mi-

d *Mitis*, idem quod *ma-*
turus, reiff / ut: *Mittia* poma,
reiffe Aepffel. Ecl. 1, 16.

e *Mitius* aliquid ferre,
etwas nicht so gar übel auff-
nehmen. 15. Metam. 99.

f *Columba mitior*, Prov.
ganz from/einfältig. Erasim.
Mitra a, f. vocabulum Barba-
rum, quo significatur quod-
dam capitis ornamenti genus,
quo primum Maonii, deinde
verò Ægyptii, Syrii, Phrygii,
& Lydii usi sunt. Erat enim
pileus incurvus: quamvis &
pro muliebri corona adorna-
tum capitis adolescentularum
accipitur; ex qua pende-
bant fasciolas, quæ phylla diceban-
tur, eine Mägel/Haube.

b *Mitra*, ein Bändgen/
Porte. Zehn.

c *Mitra* foeminarum est,
sicut pileus virorum. Martin.

d *Mitra* etiam est Episco-
porum, idem.

e *Mitrafunis* est, quo mo-
dia navis vincitur. idem.

Mittendarii, Palatini milites vo-
cabantur, quod plerumque in
Provincias mitterentur. l. 3.

l. 7. l. 8. C. de palat. sacr. largit.

Mitto is, misi, missum, mittere,
est legare, senden / schicken /

ut: *Hominem certum misi de-*
comitibus, ich habe einen ge-
wissen Mann von meinen

Gefährden abgeschickt. Att.

b *Mittere* est transmittre

re, zuferthgen / ut: *Hunc librum*
de senectute ad te misimus. Cic.
de senect.

c *Mittere sanguinem*, est,
quod dicunt vulgò, *secare ve-*
nam, zur Ader lassen. Att.

d *Mittere vocem* est dice-
re, ut: *Vocem pro Republ. nemo*
misit, es hat niemand kein Wort
des Regiments halben gedacht.
pro Sest.

e *Vox de vastura nulla*
missa est, umb die Vogten ist
kein Wort verlohren worden.
pro Flacc.

f *Mittere* dicimus ea, qua
non commemorare volumus, ut:
Mittopralia, ich mag nichts mel-
den von den Schlachten. pro
Murzen.

Mitto illam fugam, Att.

Mitto quærere, quæ de causâ
quæro qui scias, ich mag nichts
fragen/warumb? ich frage nur
wie du es wissen mögest. pro
S. R. XVI.

g *Mittere officium*, die
Freundschaft aus den Augen
sehen l. 10, 7. Att.

h *Mittere* est missum face-
re, omittre, gehen lassen / ut:

Mitte me, laß mich gehen. A-

delph. 5, 2, 5.

i *Missum facere* aliquem

etiam est idem, quod pueri ver-
bunt *sinere* quiescere, zu frie-

den lassen / ut: *Fac me missum*,
laß mich zu frieden / laß mich

gehen. Ter. Andr. 4, 1, 57.

k *Mis-*

k *Missum facere* dicimus
illum, quem à nobis dimittimus,
vel pratermittimus, ut: *Eum sta-*
tim missum feci, ich habe ihn
alsbald von mir gelassen. Att.

Eas legiones bello confecto
missas fieri placet, dieselbe Re-
gimenter beliebet uns / nach
vollbrachtem Kriege abzudan-
cken. Att.

Hos agros missos facio, die-
se Aecker laß ich liegen. in Veir.
Sed hac missa faciam, qua-
jam facta sunt, aber was ge-
schehen / lasse ich jetzt ruhen und
bleiben. pro S. R. XLIII.

Verum hac missa facio, il-
lud quæro. pro Sext. R. XXIV.

l *Mittere* est suppeditare,
Solia. 646.

Nec lapidem spreverimus,
quem *Arcadia* mittit, wir müs-
sen der Steine auch nicht ver-
gessen / welche aus *Arcadia* ge-
bracht werden. idem 266.

m *Mittere* aliquem ex di-
sciplina, eine außgelernt geben.

n *Mittere in consilium*, ad
sententiam dicendam, zu recht-
licher Erkenntnis stellen / zum
Urtheil setzen / unterwerffen.
Schard.

o *Mitte in aquam*, h. e.
außer e medio, wirff ins Was-
ser / schaffe es ab / dicitur vel in
hominem, vel in rem exitio di-
gnam. Tractum à supplicio quo-
rundam, qui in profluentem aut
mare precipitabantur. Erasim.

p *Mittere sanguinem*,
Proverb. in hominem furacem
ac rapacem; olim enim militibus
si quid gravius deliquissent,
ignominia causa inridebatur ve-
na. idem.

q *Miva* a, f. (Arab. *مينا*) est gut-
ta, ex Cydoniis paratur. *Mi-*
va simplex fit ex succo cydo-
niorum cum saccharo. (an ab
Hebræo *מין* pressura, expres-
sio *y* in *y* mutato. Martin.)

Wecker. Schröd. &c.

Miurus, cauda carens, extrema
parte mutilus, à *μειω*, mi-
nuo, & *ῥα*, cauda, ita *miu-*
rus versus dicitur in fine clau-
dicans Martin.

Mixobarbarus, *μιζοβάρβαρος*,
dicebatur, qui ex altero pa-
rente Græco, altero barbaro
prognatus erat: quo nomine
dicti fuerunt *Medea* liberi,
quos *Ægeus* peperit.

Mixolydius, quasi mixtus *Ly-*
dius, modus in Musicis. Mart.

Mixtarius vide *mistarius*.

Mixtim vide *mistim*.

Mixtio vide *mistio*.

Mixtura vide *mistura*.

Mina a, pro *mina*. Plin. 21. c. 34.

Mnemonicorum, n. praecepta,
quæ memoriam juvant. Aut,
ad Herenn.

Mnemonicus a *μνημονικός*,
memoralis, ad memoriam per-
tinens. Martin.

Mnemofyne e, f. *μνημοσύνη*, ma-
ter

ter novem Musarum. Cic. 3. allerhand Hausrath oder bewegliche Güter / sunt suppellectilia, quæ instrumenti penus ve nummentum sive pignus, quod mine continentur, ut vestis, lectus, amico in memoriam alicujus mensa, &c. Morientes se animæ rei relinquitur, ein Dendmahl. Catul.

Mnesitheus i, m. Medicus Atheniensis. Galen. ad Glauco.

b Mnesitheos herba, quæreditus, brevi tempore duratur & Bupthalmos dicitur. Diosc.

Mnevis, μνῆις, Suida, Bos Soli sacer, quem Heliopolita pro deo colebant, in septo eum nutriendes. Strab. l. 17.

Moab, Arabia civitas, quæ & Areopolis nominatur, quo nomine etiam vocatus est filius Lot, à quo:

Moabitar, (in sacris) quia erant hostes Israëlitarum, pro quibusvis Ecclesia hostibus usurpantur. Esa. 25. v. 10. Glass. Phil. sacr.

Mobilis e, c. est, qui facile movetur, ut: Supercilia homini lifera; Copernicus in terra.

pariter & alternè mobilita. Plin. 11. c. 37.

b Mobilis idem, quod leviss & inconstans, beweglich/unbeständig / ut: Mobili animo aliquem esse, eines wandelmuethigen Gemüths gegen etnem seyn. l. 5. 1.

c Mobiles res nonnunguam à se moventibus separantur. l. 1. ff. de ædil. edict. l. pen. C. de jur. dot.

d Mobiles res, (Mobilen/stantia. Cic. 7. Phil.

lia, quæ instrumenti penus ve nummentum sive pignus, quod mine continentur, ut vestis, lectus, amico in memoriam alicujus mensa, &c. Morientes se animæ rei relinquitur, ein Dendmahl. Catul.

Mnesitheus i, m. Medicus Atheniensis. Galen. ad Glauco.

b Mnesitheos herba, quæreditus, brevi tempore duratur & Bupthalmos dicitur. Diosc.

Mnevis, μνῆις, Suida, Bos Soli sacer, quem Heliopolita pro deo colebant, in septo eum nutriendes. Strab. l. 17.

Moab, Arabia civitas, quæ & Areopolis nominatur, quo nomine etiam vocatus est filius Lot, à quo:

Moabitar, (in sacris) quia erant hostes Israëlitarum, pro quibusvis Ecclesia hostibus usurpantur. Esa. 25. v. 10. Glass. Phil. sacr.

Mobilis e, c. est, qui facile movetur, ut: Supercilia homini lifera; Copernicus in terra.

pariter & alternè mobilita. Plin. 11. c. 37.

b Mobilis idem, quod leviss & inconstans, beweglich/unbeständig / ut: Mobili animo aliquem esse, eines wandelmuethigen Gemüths gegen etnem seyn. l. 5. 1.

c Mobiles res nonnunguam à se moventibus separantur. l. 1. ff. de ædil. edict. l. pen. C. de jur. dot.

d Mobiles res, (Mobilen/stantia. Cic. 7. Phil.

Mobiliter, Adverb. beweglicher weise / unbeständiglich. Cic. 2. deor. nat.

b Mobiliter & celeriter. Cæf. 3. Gall.

Mobilito as, are, beweglich machen. Lucret.

Modalis e, c. ad modum attentens, ut: Modalis enunciatio. Logic.

b Modalis distinctio est, quæ fit secundum diversos modos, cum non tam entia inter se distinguuntur, quàm modi entium: Sic ens & essentia & existentia; item ens & unum, verum, bonum modaliter distinguuntur.

Moderabilis e, c. quod moderari potest, ut: Nox & amor, vinumque nihil moderabile frudent, die Nacht/die Lieb/und der Wein rathen nichts vernünftigs oder bescheidenlichs. Ovid.

Moderamen inis, n. idem quod: moderatio, Leitung / Regierung. Ovid. 3. Metam.

Moderanter vel moderatè, Adv. cum moderatione, mäßiglich/gedültig/mit massen/bescheidenlich/ut: Ferrre moderatè aliquid, etwas mit Gedult vertragen. Cic. l. 4. ep. 14.

Moderatim, Adv. idem. Lucret.

Moderatio onis, f. temperatio, modestia, Sittsamkeit / Bescheidenheit / Mäßigkeit / ut: Moderationis mea certissimum

indiciu est, quod ne victis quidem superbe impero, daraus kan man meine Bescheidenheit unfehlbar abnehmen: daß ich auch über die Überwundene nicht hochmüthig herrsche. Curt. 1963.

b Magna moderatione uti, sich sehr mäßig und bescheiden halten. Corn. 809.

Moderator oris, m. rector, gubernator, Verwalter / Regierer / ut: Moderator juvena, Præceptor. Martial.

b Moderator aratri. Ovid. l. Pont.

c Moderatores provinciarum, l. 11. C. de offic. rect. prov. l. 3. C. de repud. i. e. Rectores. Schard.

Moderatrix icis, f. gubernatrix, eine Leiterin / Regiererin / ut: Universiatrix & moderatrix divina providentia. Cic. 2. de nat. deor.

b Moderatrix rerum sapientia. Cic. 1. Invent.

Modero as, are, pro moderari, ut: Ego voci moderabo mea, ich wil nicht zu sehr schreyen. Mil. glor. 2, 2, 115.

Moderor aris, ari, est modum ponere, mäßigen / & modò Dativum, modò Accusativum admittit, ut: Pudor tuus moderatur orationi mea. pro M. Cæl. IV.

Moderari & animo & orationi, cum sis paratus, non me.

Zzzzzz dio-

diocris ingenii est, wenn einer im Zorn seinen Sinn und Rede mäßigen kan / ist es eine Anzeigung keines geringen Verstandes. l. 1. 1. Qv. Fr.

b Moderari navim ex scapha. de Invent.

Omnia virtute moderari, alles durch Tugend regieren.

Moderari verba. de Orat.

c Moderari regionem, ein Land regieren. de N.

d Moderari aliquem ex sua Abidine, einen nach seinem Kopff ziehen. Heavt. 2. 1. 4.

Modeste, Adverb. est moderate, adhibito modo, mit Bescheidenheit / ut: Quid tum postea, si modeste ac raro hac fecit?

was istis nun mehr / wenn er mit Bescheidenheit und selten dieses gethan? Hec. 4. 1. 38.

b Modeste ferre fortunam suam, sich in sein Glück schicken können / ut: Palam beatus (es) ni unum hoc desit, animus, qui modeste hac ferat, es gehet dir sehr wol / wenn dir nur nicht das noch mangelte / nemblichen / daß du dich in dein Glück schicken könntest. Phor. 1. 3. 18.

Modestia a, f. est moderatio cupiditatum, Zucht / Bescheidenheit / ut: Vita mea modestia parum valet contra falsos rumores, mein eingezeichnetes Leben wil wider das falsche Geschrey wenig helfen. l. 11. 23.

b Modestia sed decora plerumq; securior est. Marcellaer 359.

Modestus a um, est temperatus, sitisam / bescheiden / ut: Homo sanctissimus, modestissimq; omnium, ein frommer und bescheidener Mensch. pro Archia III.

Imo modestior nunc est de verbis, prout dudum fuit, jesho ist sie mit Worten etwas bescheidener / als sie neulich gewesen. Menæch. 5. 5. 32.

Modialis e, c. à modio, quod est unitus modii. Plaut. Captiv.

Modiatio onis, f. tritici mensura, modius frumenti. Schard. Martin.

Modice, Adverb. breviter, parum, mäßiglich / ein wenig / ut: Modice tangere. Cic. Att.

b Modice ferre fortunam, das Unglück mit Geduld vertragen. Cic. Fin. 14.

Modicellus a um, Dimin. à modicus, fast klein / ut: Modicella culcitra. Svet. in Ner.

Modicum, Adverb. parum, wenig / mäßig. Plaut.

Modicus a um, parum pusillum, wenig / klein / mäßig / ut: Aceruus modicus. Horat.

Qua aguntur à te, modica sunt, was du thust / das thug mit Masse.

b Modicum proprie dicimus, non cui aliquid sit immixtum, sed quod non excedat modum.

modum, modestumq; est & temperatum.

c Modica coercitio, levem castigationem significat. l. ult. ff. de off. ejus cui mand.

Modificatio onis, f. varia est; (1.) Rhetorica in verbis, opposita naturæ simplicitati si res aut lacu aut flumine aqua, gnificationis. (2.) Logica, in utuntur. Vitruv. & Frontin.

Propositionibus, quæ dicuntur modificata, opposita absolutis. chirurgicum, ferramentum con-

(3.) Musica, ut cum cantu cavum teres est, imis oris ferradicitur modificatus, oppositum, per quod medium clavus simplici. (4.) Ethica, ut actio ipse quoq; interiore orbe cinctus modificata, i. e. certa moderatidimittitur. Cels. l. 8. 3. quibidem

tione constans. Martin.

b Modificatio & lex verum ejus ostendit in excidendo suum. Senec. in Epist.

Modifico as, are, & Modifico aris, ari, metiri, modum facere, moderari, Masse halten / mässen / ut: Qui tenuis est, si modificetur in sumtibus, nullam noxam ex eo sentiet. Martin.

b Comprehensa autem mensura Herculanæ pedis quantalongiquitas corporis ei mensura conveniret, secundum naturalem membrorum omnium inter se competentiam, modificatus est Gell. l. c. 1.

Modiolus i, m. varia significat. apud Plaut. Cistell. Quia promissæ ei modiolum vini dare, du hast denn zuvor ein Biergenus mensuræ videtur esse, theil Galk mit ihm gessen. Agricola. l. 1. de mens. Rom. Erasmitis.

b Modiolus, vas mensuratum, l. 36. ff. de dratus, qui longus est pedes tenaur. & argent.

c Modiolus, aquarium vas, quo hauritur aqua, ein Schöpf-Enmer. Jun. in Nom.

d Modiolus etiam (verba sunt Perotti,) est parvum vasculum quadratum, quo cum tympano, ad hauriendum ex pupposita naturæ simplicitati si res aut lacu aut flumine aqua, gnificationis. (2.) Logica, in utuntur. Vitruv. & Frontin.

e Modiolus (instrumentum chirurgicum), ferramentum con-

(3.) Musica, ut cum cantu cavum teres est, imis oris ferradicitur modificatus, oppositum, per quod medium clavus simplici. (4.) Ethica, ut actio ipse quoq; interiore orbe cinctus modificata, i. e. certa moderatidimittitur. Cels. l. 8. 3. quibidem

ait xolivxiov Græci vocant. Usum ejus ostendit in excidendo osse parvo.

f Modiolus rota, cui infixi sunt radii, rota medium, die Masse. Martin.

Modimperator oris, m. modum imperans. Non.

Modius it, m. mensura aridorum, quæ continet sedecim sextarios, ein Achtheil / it. ent Biertheil. Bud

b Modius mensuram liquorum, estq; tertia pars amphora, zwey Stübgen / 8. Maß. Stathmic.

c Nemini fidus, nisi cum quo prius modium salis absum-eris, du solst keinem trauen / du hast denn zuvor ein Biergenus mensuræ videtur esse, theil Galk mit ihm gessen. Agricola. l. 1. de mens. Rom. Erasmitis.

d Modius agri, ætus quavium potius paratum. l. 36. ff. de dratus, qui longus est pedes tenaur. & argent.

tum, & latus totidem, ein Stück
Landes hundert Schuch ins
Gebietete. Varr. 1. Rust.

e *Modius*, satyra quadam
Varronis fuit. Martin.

Modò, Adverb. pro jam nuper
scitè dicitur, ut: Modò accepi
litteras, jetzt neulich habe ich
die Briefe empfangen. l. 11, 14.

b *Modò non*, i. c. fere.
Phorm. 1, 2, 18.

c *Modò ait*, modò negat,
bald sagt er ja / bald nein.

d *Modò unum*, tum plures
vult, jetzt begehrt er nur einen/
bald mehr.

Modulamen inis, n. idem actur architecti.

modulatio. Aut. Philom.

Modulatè, Adverb. concinnè & cipibus imperabantur, quibus
cum mensura, ut: Modulatè privatis licebat aquam publicam
canere, nach der Sing-Kunst in privata loca ducere à castellis
oder Melodien singen Cic. aqueductum. Sunt erogatori
Modulatio onis, f. melodia, eines moduli, quibus aqua erogatur
hieds oder Gesangs-Weise/ & distribuitur. Frontin.

das Singen. Quint. 9. c. 4.

Modulator oris, m. qui modula- ipsa modulatione in cantu; qui
tur, ein Gesang-Dichter / etiam modulamen dicitur. Plin.
Singer / ut: Cantor & opti-
mus modulator. Horat.

Modulatrix icis, f. quæ modu-
latur, eine Sängerin. Stat.

Modulatus a um, cantatus, ge-
sungen / ut: Modulata can-
ca. Quintil.

Modulatus us, m. modulandi a-
tus, modulatio, das Sin-
gen nach dem Schlag oder

Tact. Senec. Herc. Fur.

Modulor aris, ari, metiri, & ein jeder hat seine Art / ein jeder
hat

certa mensura peragere, com-
ponere, canere, ausmessen o-
der rechnen / singen.

b *Modulari carmen*, pto
componere vel decantare, Virg.
1. Aeneid.

c *Carmen modulari ar-
tine*. Ovid. 11. Met.

Modulus i, m. pro mensura, ut:
Ponderibus modulisq; suis ra-
tio utitur. Horat. 1. Scdm.

Metri se quemq; suo mo-
dulo ac pede verum est. idem.

b *Modulos* Vitruvius l. 3.
c. 2. vocat particulas quasdam,
ad quas opus totum dimetiun-

c *Moduli aquarii à prin-*

Modus, idem quod ratio, Art/
eine Weise / ut: In hunc mo-
dum plura, dergleichen mehr.
Solin. 64.

Modus vivendi, etne Le-
bens- Art. de Senect.

Exatiata laudi modum fa-
cere, an der erlangten Ehre sich
begnügen lassen. Curt. 2155.

b *Modus est suus cuiq;*

c *Modus est suus cuiq;*

d *Modus est suus cuiq;*

hat seinen eigenen Kopff in Or-
tel bis auf die Fußsohlen. So-

c *Modum facere*, innelin. 111.
halten/es bleiben lassen/bewen-
den lassen. l. 10. ep. 3.

d *Modum facere lugendi*,
im Trauren Masse treffen. l. 5. 16.

e *Modum habere*, einen
Unterscheid leiden / ut: Sed ha-
bet ista ratio, ut mihi videtur,
quendam modum, aber diese
Ursach/wie mich bedünket/lei-
det noch einen Unterscheid/man-
darff sie so bloß hin nicht ver-
sehen. l. 4. ep. 7.

f *Via sua modum habere*,
in seinem Leben Ziel und Maß

haben/sich halten können/sich
maßfögen können. And. 1. 1, 68.

g *Res neq; consilium neq;*
modum habens, eine Sache/der
weder zu rathen / noch zu helf-

fen. Eun. 1. 1, 12.
h *Modus idem quod men-*
sura, Ziel / Maß / ut: Modum
adhibere. Corn. 437.

Modus in omnibus rebus
optimus est habitus, Maß ist zu
allen Dingen gut. Poen. 1, 2, 29.

Modum aliena industria
statuere, einem Ziel und Maß
in seiner Berrichtung fürschr-

ben. Cic. 1. Fin.
Quantus manibus expan-

sa, inter digitos longissimos mo-
dus, tantum constat esse inter
calcem & verticem, so weit als

einer mit aufgestreckten Armen
und Fingern reichen kan / so
groß ist er auch von der Schei-

tel bis auf die Fußsohlen. So-

i *Multis modis*, i. c. vehe-
menter. Heec. 2, 3, 7.

Omibus modis est vehe-
mentissime. Eunuch. 2, 3, 92.

k *Modus dicitur*, quem
vulgares Musici tactum aut men-
suram vocant, ut: Carmen & re-

quendam modum, aber diese
bus & verbis & modis lugubre.
Oculos cervicisque pariter

cum modorum flexionibus tor-
quent, sie tactiren zugleich
auch mit den Augen und Haupt,
de Legat.

l *Navigia*, quæ modum
excedunt, regi nequeunt, allzu
große Schiffe lassen sich nicht

vol regieren. Curt. 652.
m *Modus pro copia*, ut:

Vestis ingens modus, eine große
Menge Kleider. Curt. 973. 978.

n *Modus pro temperamen-*
& moderatione l. 36. ff. de
negot. gest.

o *Modus agri certa defi-*
nitio seu mensura agri, quæ,
quot jugerum esset, intelligi pote-

magnum modum, an Feld-Gü-
tern hat er ihm so gar viel nicht
hinterlassen. Plaut. Aulul.

p *Modus mensura aliarum*
rerum, ut: Modus olei & aquæ.
l. 32. ff. de act. emt.

q *Lupis majorem natura*
modum dedit, i. c. magnitudi-
nem. Horat.

r *Modus*, in Grammaticis, varium effectum in actionibus & passionibus significat, estque vel finitus, ut *Indicativus*, *Imperativus*, &c. vel infinitus, ut *Infinitivus*.

s *Modi* in Logicis, & quidem doctrinā de Enunciatione sunt voces, quibus significatur, quomodo *Predicatum* *Subiecto* insit vel non insit; Suntque quatuor: *Contingit*, *Possibile*, *Impossibile*, *necesse est*.

t *Modus* in Logicis & quidem doctrina de Syllogismo est dispositio Propositionum in debita *Quantitate* & *Qualitate*.

u *Modus*, in Metaphysicis est rei determinatio & certa habitudo, quā res aliter atq. aliter obinet essentiam, e.g. siue actu siue potentia. Dicitur aliā affectio, attributum & passio Entis; non verò *Accidens*, quod est predicamentale, & rem componit, ut *Qualitas* & *Quantitas*, sicut *modus* est transcendentalis. Hinc *modus* non facit, ut res sit aliud quid, sed ut sit aliter affecta. Hinc quæ differunt modis, non sunt diverse essentia.

x *Modus considerandi* & res considerata differunt, ut *formale rei*, & *eiusdem materiale* *Micral*.

y *Modi* sunt entia fundamentaliter, non formaliter. id. *Moecha* z, f. *adultera*, eine Ehebrecherin. *Martial*.

Moechagria orum, τὰ μοιχαγρία, poena in adulterio deprehensorum, adulterii deprehensio. *Hom. Odyss.* & *Erasm.* in *Apophth.*

Moechario onis, f. *adulterium*, *August.*

Moechator oris, m. *adulter.*

Moechisso as, are, *adulterare.* *Plaut. Casin.*

Moechocynædus i, qui & *adulter* & idem *mollis est*. *Lucil.*

Moechus i, m. *adulter*, ein Ehebrecher. *Ter. Eun.*

Mœne, n. *murus*. *Ennius.*

Mœnia um, n. sunt *muri*, *Mantaren*/ ut: *Mœnibus* se defendere. *Corn. 70.*

Descendere mœnia, die Mauern emreissen. *Senec.*

b *Mœnia lignea*, i. e. *Naves*, ut: *Mœnibus lignis* se defendere, sich zu Wasser vertheidigen. *Corn. 61.*

c *Mœnia ferrea non terrea*, *Proverb.* inquit, non oportet tutamentum civitatis in mœnibus collocare, sed in viris armatis, quorum consensus munitur inexpugnabilem viam, civitatem optime tuetur. *Erasm.*

d *Efficere* (struere) pro opibus *mœnia*, sich strecken nach der Decke / kleine Vogel bauen kleine Nester / *Prov.* quadrat tenui fortuna parvisq. facultatibus homines, qui tamen ipsi pro rei modulo vivunt laute. idem.

e *Mœnia Semiramidis*, *Prov.*

Proverb. de muris inexpugnabilibus, unüberwindliche Mauern, idem.

Mœnio is, ire, vide *muniō*.

Mœnitus a um, mœnibus cinctus. *Plaut. Bacch.*

Mœra, μοῖρα, proprie est pars à μοῖρα, dividendo. Deinde est pars assignata Dei providentia.

Tertio fatum, assignans culibet partem suam. Item *Parca*, tanquā fati ministra. Tandem fatalis casus, mors. *Martin.*

Mœreo es, mœstus sum, (olim mœri, mœrere est tristari, lugere, trauern / ut: *Dolore alterius mœrere*, über eines andern Unglück traurig seyn. *l. 4. 5.*

b *Mœrere* est deplorare, ut: *Mœrere aliquid*, etwas betrauern. *l. 1. ep. 3. Q. Fr.*

Mœro as, are, antiquum Verbum, mœrentem facere. *Pacuv.* *Mœror oris*, m. est agritudo flebilis, ein trauriger Zustand / ut: *Mœrorem ac luctum alicui afferre*, einen in Trauren setzen. *pro Cæ. IV.*

b *Mœrore a* m esse & profugatum, id est, le mœstum esse & expulsu. *Cat. I.*

Mœrus i, dictus fuit murus ex molea, quod quisq. servaret muros pro parte sua. *Martin.*

Mœsileum i, n. *Mæsilea*, (quorum meminit *Frontinus*,) sepulcra seu monumenta sunt, quæ *mausolea*. *Turneb.*

Mœstè, *Adverb.* trauriglich / betrübt. *Aut.* ad *Herenn.*

Mœstiter, *Adverb.* antiquum pro *mœstè*. *Plaut. Rud.*

Mœstia z, f. idem quod *mœror*, Traurigkeit / Betrübniß / ut: *Mœstia causam requirere*, nach der Ursach fragen / warum einer traurig ist. *Curt. 881.*

b *Proprias causas doloris in communi mœstia retractare*, in gemeinen Land Plagen seines eigenen Unglücks vergessen. *Curt. 2311.*

c *Mœstia animos incescit*, Traurigkeit überfällt die Gemüther.

d *Flectere os in mœstiam*, i. e. *mœstiam vultus præ se ferre*, traurig aufsehen. *Tac. 3.* *Mœstudo inis*, f. idem ac *mœstia*. *Non.*

Mœstus a um, tristis, dolore oppressus, traurig / betrübt / ut: *Fœmina mœsta*. *Ovid.*

b *Clamores mœsti*, klägliches Geschrey. *Ovid. 8. Met.*

c *Luctu mœsto immugis regia*. *Virg. 11. Æneid.*

d *Timor mœstus*, quod mœstos faciat. *Virg. 1. Æn.*

Mola z, f. dicta est, quod veluti mole quadam frumentum, legumina, &c. terat, eine Mühle / ut: *Mola versatilis*, trusatilis, vel *manuaria*, eine Handmühle.

b *Mola jumentaria*, seu *ZZZZZZ* 4 *asi-*

asmaria, eine Noß, oder Esels-Mühle.

c *Mola alata*, eine Wind-Mühle.

d *Mola aquaria*, eine Wasser-Mühle.

e *Mola olearia*, seu *oleo* conficiendo, eine Del-Mühle. Zehn. Nomencl.

f *Mola olivaria*. l. 21. ff. de instruct. vel instrum.

g *Mola pro lapide molaris*. Deut. 24, 6. Martin.

h *Mola vox non audietur*. Apoc. 18, 22. i. c. Deserta erit Babylon & omnibus instrumentis non tantum ad voluptates, sed etiam ad vitam necessariis caritura. idem.

i *Mola etiam notat far tortum molitum*: sicut cribrum propoline cribrato per Metonymiam causae. Festus.

k *Mola falsâ lisant*, qui non habent thura, wer keinen Kalk hat / mauert mit Leimen / wenn man keinen Wein oder Bier hat / trinckt man Kosend oder Wasser. Plin.

l *Molam qui vitat*, vitat farinam, Proverb. (wer wil haben die Rüh / muß auch haben Ungelegenheit und Rüh.) Sum. quidam qui molarum stridoribus offenduntur, quum sine molis non liceat vivere. Sic quidam uxorum mores ferre non possunt, cum optent liberos. Erasim m *Mola*, os, cui dentes inbarent. Martin.

n *Mola pro dente molaris*, id.

o *Mola*, idem quod *pavella*, die Knietscheube. Vesling.

p *Mola est massa sine offibus*, & visceribus ex imperfecta conceptione, seminis tum masculini tum foemini vitio, loco foetus geniti, ein Montalb. Sennert. Jonst.

q *Mola dea quaedam antiquitas dictae sunt filia Martis*, de nomine molarum dicta: quod Mars ut molis fruges, sic bellis homines frangat & comminuat. Gell. Turneb.

r *Molaris e*, c. ad molam pertinet, ut: Lapis molaris, ein Mühlstein.

s *Molaris is*, m. dens maxillaris, (quod cibum à ceteris dentibus infarctum ipse molat,) ein Backen-Zahn. Juven.

t *Molaris*, lapis à mola confusus & effractus. Stat. 5. Theb. Molarium ii, n. certa scilicet portio farina, quam molitor mercedis loco sumit, die Meß / Müllers-Lohn. Martin.

u *Molarius a um*, ad molam pertinens, ut: Asinus molaris, quo utimur ad molam, ein Müllers-Esel. Cato.

v *Molech* vide Melchom. Molendarius a um, ad molam pertinens. Martin.

w *Molendinarius a um*, ad molam pertinens. idem.

x *Molendinarius ii*, m. qui molam curat, idem.

Mo-

Molendinum i, n. domus, ubi molitur farina & teritur. id. Moles is, f. est res magna magni ponderis, schwere Last / ut: Stat faxea moles, da steht eine schwere Last von Steinen gemacht. Stat.

b *Moles*, i. e. motus, ut: Tardâ mole se ferre, dicuntur homines crassi, mit schwerem Schritte herein gehen. Stat.

c *Moles est difficultas*, ut: Tanta molis erat, Romanam condere gentem, so schwer gieng es einem Stand fonte gebracht werden. 5. En. 8.

d *Mali molem à cervicibus suis depellere*, ein schweres Unglück von sich abwenden. 3. Catilin.

e *Moles dicuntur structurae*, quae sunt ad arcendum fluitus, Thamm. l. 1. §. 3. ff. de impens. in res dot.

Moles jacienda erat, quae urbem continenti conjungeret, man mußte das Meer auffüllen / und einen Thamm machen / daß man zu Fuß zur Stadt käme. Curt. 429.

Molestè, Adverb. verdrießlich / ungern / beschwerlich / ut: Molestè aliquid ferre, etwas ungern vernehmen.

Dixit, te in lecto esse, quod ex pedibus laborares; tuli scilicet molestè, ut debui, er gab mir / du legest zu Bette / dieweil

du das Zipperlein hättest; ich habe es ungern vernommen / wie billich. lib. 9. ep. 23.

f *Molestia a*, f. est sollicitudo, gravitas. Verschwerung / Verdruß / ut: Sine molestia, ohne Verschwerung. Eun. 5, 4, 6.

g *Molestia ex aliquare trahere*, Unlust aus etwas empfangen / sehr zu Herzen gehen lassen / übel zu frieden seyn / ut: Ne mini concedo, qui maiorem molestiam ex pernicie Republica traxerit. Lib. 4. Ep. 3. vide Conher / ehe das Römische Volk zu cedo.

h *Molestiam alicui asferre*, einem beschwerlich seyn / Verschwerung zuziehen. Hec. 3, 2, 9. l. 11, 27.

i *Multis & magnis molestiis abesse*, viel und grosser Verschwerung überhaben seyn. lib. 4. epist. 3.

k *Molestiam alicui exhibere*, einem Ungelegenheit machen. pro Marc. Cael. IX. Molesto as, are, molestiam asferre, beschweren / beschwerlich oder verdrießlich seyn. l. 20. ff. de liber. legat.

l *Molestus a um*, dicitur, qui alteri est gravis, beschwerlich / verdrießlich / ut: Qua scribis, molesta sunt, eoq; magis, quod ea tempora nostra sunt, ut ego his mederi non possim. l. 10, 13.

m *Scito, nimis celerius venire*, quod molestum est, quam id, quod cupide petas, was ein Zzzzzz 5 ner

ner ungern hat / kommt immer
eher / als das man gern hat.
Mostell. 1. 1. 69.

c Quid enim molestius
was ist doch mühsamer?
lib. 11. epist. 21.

d Molestum esse alicui, et
nem Beschweris zug. ehen / ut
Dalmatis di male factare, quales ad omnia, tum facienda,
tibi molesti sunt, daß sie / die
Dalmatier / Gut schände /
welche dich also quälen und
martern. lib. 5. ep. 11.

e Vereor, ne aut molestus
sim vobis, iudices, aut ne inge-
nits vestris videar diffidere. pro
Sext. Rosc. XXVI.

f Si tibi non est molestum,
rescribas velim, wenn es dir
nicht beschwerlich / wolte ich /
daß du mir wieder schriebest.
Lib. 5. Ep. 12.

g Verbo molestum non esse,
nicht mit einem Wort beschwer-
lich seyn. pro Cael. XXV

h Molestum est, sed jam
assuevimus, idem ac nota res
mala optima est. Dictum autem
est sub persona senis, suadere co-
nantis amico, ne uxorem, ta-
meti malam, repudiaret, aliam
ducturus, propterea, quod pie-
runq. sit, ut qui commutat pri-
mum, pro malo pejus accipiat.
Erasinus.

i Molestum, sapientem a-
pud stultos loqui. Nihil enim in-
tractabilius homine stulto, qui,
quicquid recte dicitur, in diver-

sam partem rapit. Proinde apud
huiusmodi aut silendum est viro
cordato, aut oratio moribus in-
lorum accommodanda idem.

k Molestus interpellator
venter, non sinit unquam quem
rem torqueri poterit, qua mori
tum ferenda, solet compellere.
idem.

l Moletrina a, f. ubi molitur,
Martin.

m Molga vide Salamandra,
Molile is, n. instrumentum, quo
aliquid molitur live immiui-
tur; vel id, quod mola aut
collis boum vel humeris ser-
vorum alligatur, ad truden-
das molas. Catq.

n Molile, scapt, vel ma-
nubrium, quo movetur mola.
Turneb.

o Molimen inis, n. conatus, nesus,
das Unterstehen / Fürneh-
men / ut: Res tamen suo ipso
molimine gravis certaminibus
in annu extrahitur. Liv. 2. U.

p Magnum molimen. Ovid,
12. Metam.

q Molimentum i, n. idem quod
molitio, conatus Liv. 7. Mac.
Molina a, f. aquaria mola.
Martin.

r Molior iris, molitus sum, moli-
ri est movere, ut: Montes mo-
liri sua fede, die Berge von
ihrer Stelle bewegen. Liv. 9.
ab Urbe.

b Mo-

b Moliri est vel ingenio
vel corpore ad aliquid agendum
movere, ut: Moliri aliquid, auf-
etwas bedacht seyn / etwas für-
haben / auf etwas umgehen /
mit etwas schwanger gehen.
1. 12. ep. 12. pro S. R. VII.

c Agam per me ipse
moliar, ich wil selbst die Sa-
che angreifen und führe. 1. 6. 10.

d Non me pariteret, ita
esse molitum, mit. 3. reuete nicht /
daß ich also verfahren habe.
lib. 6. ep. 13.

e Inestiam aliquam per-
niciem Reipubl. moliri, i. e. do-
mesticum aliquod malum Reip.
fruere vel parare. I. Catil. II.

f Moliri dicuntur mulieres,
wenn sie mit sich selbst viel
zu schaffen haben. Heavt. 2. 2. 10.

g Insanum magnum mo-
lior negotium, metuoq., ut hodie
possim emoliri, ich habe eine un-
menschlich grosse Sache vor /
ich habe Sorg / ich möchte sie
heut nicht hinaus führen. Bac-
chid. 4. 5. 1.

h Moliri res novas, i. e.
rebus novis studere, mit etwas
neues schwanger geh. Curt. 80.

i Moliri agre, schwerlich
fortkommen können. Curt. 317.

k Moliri idem quod face-
re. Corn. 224.

l Ubi mollius solum reperit,
ragnat, insulasq. molitur. Cur-
tius 1972.

m Insidias avibus moliri,

Volgel stellen. Virgil. 1. Georg.
m Insidias filio moliri, i. e.
insidiari. Cic. pro Cluent.

n Opera moliri, operari.
Colum.

o Moliri, passivè. Nonius.
Molito onis, f. conatus, machi-
natio, das Unterstehen / Für-
nehmen / ut: Tanta rerum mo-
litio. Cic. 1. nat. deor.

p Molitor oris, m. a molo is, ere,
qui molit, ein Müller.

q Molitores, idem ac den-
tes maxillares, Backen Zähne.
Vesling.

r Molitor oris, m. a molior iris,
iri, qui aliquid struit, cona-
tur q. machinatur, ein Un-
heber / der sich etwas unter-
fängt / ut: Hanc igitur ha-
buit rationem effector mundi.
molitorq. Deus. Cic. de Univ.

s Novarum rerum moli-
tores. Svet.

t Molitrix icis, f. qua molit, eine
Müllerin.

u Molitrix icis, f. qua aliquid mo-
litur, die sich etwas unter-
fängt. Svet. in Neron.

v Molitura a, f. molendi actus, das
Mahlen. Plin. 13. c. 23.

w Mollesco is, iri, ere, molle aut
placatum fieri, weich wer-
den / item freundlicher oder
teufeliger werden.

x b Ferrea lascivis melle-
sunt corda sagittis, Geilheit
überwältiget die Gemüther.
Claud.

c Pe-

c *Pectora mollescent asperitasque fugit.* Ovid.
Mollestra a, f. pellis ovina, antiquis dicebatur, quia galeas extergebant. Festus.
Mollicellus a um, Dimin. a molliculus, zärtlich. Catul.
Mollicina a, f. vestis a mollitie dicta. Nonius.
Molliculus a um, Dimin. weicht / zärtlich.
 b *Versus molliculi, ut: Quime ex versiculis meis putasti, quod sint molliculi, parum pudicum.* Catul. ad Aurel.
Mollifico as, are, mollem facere, effeminare.
Mollimentum i, n. pro lenimento & mitigatione quadam Plinius.
 dicit Seneca de Tranquil. vit.
Mollis is, molli vi, molitum, molliore est molle facere, weich machen / ut: Ferrum molli ignis. Horatius.
 b *Molliore est placare, exorare, misericordia neque precibus molli, sich weder durch Barmherzigkeit noch Bitt erweichen lassen.* Phorm. 3, 2, 13.
 c *Molli amore.* Silius 12.
Mollipes pedis, mollem habens pedem. Cic. 1. Divin.
Mollis e, c. dicitur quasi mobilis, quod facile trahi, moverique potest, weich / ut: Cera mollis. 3. de Orat.
 b *Mollis idem quod facilius, ut: Animus mollis, ein Ge-*

müth / das leicht zu gewinnen / zu überreden. Att.
 c *Molli brachio, & levis ter attingere, non diligentem operam prestare.* Quintil.
 d *Molli aliquem objurgare, einem einen kleinen Tadel zustellen.* Att.
 e *Homo mollis dicitur effeminatus, abjecti animi, ein weicher Mensch / Weichling / Zärtling.* Plin. 25, 5.
 f *Vinum molle, carens asperitate & defacatum, ein gelinder firner Wein.* Virg. 1. Georg.
 g *Odor mollissimus, ein lieblicher angenehmer Geruch.* Plinius.
 h *Mollis quies, eine süsse und sanfter Ruhe.* Lucret.
 i *Molles versus, Buhlers Lieder.* Ovid.
 k *Mollis hyems, ein winter / in welchem weicht gelinde und weich Wetter ist.* Stat.
 l *Mollibus hac est oculis, diese weinet gar leichtlich.* Ov.
Molliter Adverb. leniter, non duriter, weicht / zärtlich / ut: Et cubilia sibi nidosque construunt, eosque quam possunt mollissime construunt, ut quam facillime ova servantur. Cic. 2. nat. d.
 b *Molliter se curare, i. e. delicate, seiner wol und mit Lust pflegen.* Ter. Adelph.
 c *Mol-*

c *Molliter ferre, placide, leichthertig.* Cic.
 d *Mollius aliquid interpretari, etwas nicht so gar arg auslegen.* Tacitus.
 e *Molliter ossa cubent (sc. defuncti,) der Verstorbene ruhe sanfter.*
Mollitia a, f. vel Mollities ei, f. Weichlichkeit / Zärtlichkeit / Wollust / ut: Disferens brevitate & mollitie. Plin. 13. c. 1.
 b *Mollities maris, placiditas, Meer stille.* Plin. de vir. ill.
 c *Ejicienda est hac mollities animi, man muß sich eines solchen weibischen Gemüths entbrechen.* Ter. Eunuch.
 d *Vincere quamlibet mollierculam molliti, überaus sehr weich und weibisch seyn.* Hor.
 e *Sardanapalum regem molliis fluentem & nimium felicem, Pharnaces imperio vitare privavit; Pharnaces hat dem König Sardanapalo, der ganz in Wollust erossen war / und groß Glück hatte / das Reich und Leben genommen.* Patercul.
 f *Mollities in sacris usurpatur, 1. De corde hominis, & consternationem ejus ac timorem notat, Deut. 20. v. 3. Deinde de sermone, tum in malum, ut assentatoria denotetur blandities, Plal. 5, 10. Psal. 12, 4. tum in bonum, ut lenitas & humanitas cum prudentia conjuncta notetur.* Glass, Phil. sacr.

Mollitudoinis f. idem ac mollities. Cic. 3. Orat.
Mollitus a um, geweicht / weich gemacht / ut: Membrana mollita. Ovid.
 b *Agros mollitos, oblimatosque ad serendum relinquit recedens Nilus.* Cic. 2. nat. deor.
Mollugo mis, f. herba, weiß Waldstroh. Dodon.
Mollusca a, natis genus a mollitie putaminis dictum, eine dünschaligte Mus. Plin. 13, 22.
Molluscum i, n. Arboris species, idem 16. c. 16.
Molo is, molui, molitum, molere, est mola terere, mahlen / ut: Nimio edo libentius molitum, quam molitum prahibeo, ich esse lieber das Brot als ichs mahle. Men. 5, 6, 16.
Moloches, quia & Malache (μαλάχη, ἡ μαλάχη) herba notissima, quam Latini malvam appellant. Martin.
Molochia a, f. herba, quam idem ac halimum esse quidam putant. Matthiöl.
Molochinarius ii, m. molochini coloris infector. Nonius.
Molochinus a um, ad molochen pertinens. Deinde color, qui ad purpuram inclinat; quia is malva colori similis est. Mart.
Molochites, μολοχίτης, Gemma est non translucens, spissa viriditate malva colorem referens. Plin. 37. c. 8.
Molorchus i, m. μολορχος, pater

stor juxta Nemeam sylvam habitans, qui venientem Herculem ad occidendum Nemeum leonem, hospitio excepit. Serv.

b Molorchus (Domitius dicit esse,) instrumentum nauticum, ad latentia saxa indaganda, quidam legunt Molybdus, molorthus, bolochthus, hermatelevchus. Martin.

Molossia a, f. Regio Epiri, a Molosso Pyrrhi & Andromaches filio nominata.

Molossicus a um, carmen Molossicum, ex molossis. Martin.

Molossus a um, ex Molossia, ad Molossiam spectans, ut: Molossia gens. Ovid.

b Molossi canes, grandes, grosse Karcke Hunde/ Englische Zotten. Horat.

c Molossus, pes metricus a saltatione Molossorum, quam exercuerunt armati. Martin.

d Molossus organum, μοσσοδον ὄργανον, conveniens Molossica modulationi. Athen.

Molothrios, genus vitis alba, quam nonnulli ampeloleucen appellant. Perottus.

Molucrum i, n. gravidarum mola. Festus.

b Molucrum dicitur, quo mola vertuntur, item Lignum quadratum, quo veteres imolabant. idem.

Molucca a, f. melissa species. Matthiol.

Moly, μῶλυ, herbarum lauda-

tissima, est Homero, quam vocari a diis putat moly, & inventionem ejus Mercurio assignat. Plin. 25. c. 4.

b Moly diversas recenset species Petrus Laurenberg. Molybdana a, f. seu Plumbago Dioscoridi duplex est: nativa, qua nihil aliud esse videtur, quam lapis seu minera plumbi, seu potius minera plumbi & argenti simul: Et factitia, qua species est lithargyrii, videlicet est illud retrementum, quod in argenti, aurique purificatione cum plumbi, minerave plumbi instituta, fornacis folio concretum & perustum adhaesit. Schröd.

Molybditis is, f. μολυβδῖτις, plumbi spuma. Plin. 33. c. 6.

Molyris idis, f. μολυρίς, locusta genus, quae frumenta deo populatur. Aristot.

Molyza, μάλυζα, allit, habent simplex caput Hippocr. Martin.

Mommar, stultus vocatur Siculis, qui cito movetur ad iram. Fest. Hieron.

Momen inis, n. i.e. momentum, proprie motio, est Verbale a motu. Lucet.

Momentaneus a um, momento durans, caducus, augenblicklich/ vergänglich/ hinfallig.

Momentarius a um, quod in momento fit, augenblicklich/ ut: Momentaria Vita, est turgens Leben. Apulejus.

b Mo-

b Momentarium venenum, quod in momento operatur, statimque interficit. idem.

c Momentarius maritus. id. Momentillum i, n. Diminutiv. ein fleiner Augenblick. Cels.

Momento, uno momento sive exigua re dirigo. Martin.

Momentosus a um, alicujus momenti, behend/ ut. Nunc vero differendum mihi est, quam momentosa sit hujus animalis (apis) rapina. Quintil.

Momentum i, n. est temporis punctum, ein Augenblick/ ut: Omnia momenta observamus, neque alium praetermittimus tempus tui juvandi, tui vollen alle Augenblicke in acht nehmen/ und keine Zeit für dich gehen lassen/ da wir dir Hülfe leisten können. Ep.

b Minimis momenti maxima inclinationes temporum sunt, in gar geringer Zeit kann sich grosse Veränderung zutragen. in Att.

c Momentum etiam notat, quod Barbaris dicitur valor, ut: Unamquamque rem existimare momento suo ponderare, ein jegliches Ding schätzen/ und nach seinem Werth anschlagen. de F.

d Hoc nihil habet momentum, dieses gilt nichts. de Fin.

e Momentum magnum ad alicujus parere, einer Sache ein grosses Ansehen machen. Curt. 108.

f Momentum alias utilitatem & emolumentum, aut etiam vim & effectum significat l. 68.

ff. de hered. instit. l. 137. §. 1. ff. de Verb. oblig.

g Momentum pro horis & articulis temporum. l. 6. ff. de usufructu. l. 23. ff. de acquir. rer. dom.

Minimo momento multa sunt, in geringer Zeit trägt sich viel Dinge zu.

h Momenta Metaphysicis sunt incomplexa principia, nempe essentia & existentia. Nam essentia dicitur momentum primum; existentia momentum secundum. Unde recte dicitur, quod ens ponatur in duobus momentis, nempe per principia interna, seu per materiam & formam in primo; per affectiones seu actiones in secundo. Sic etiam dicitur compositio vel primi momenti e materia & forma; vel secundi ex subjecto & accidentibus. Micr.

Momiscus i, dicitur molarium pars, qua carni, i.e. gingivae proxima est. Pollux 2. c. 4. Martin.

Momordica a, f. sive balsamina cucumerina punicea, pomum mirabile, pomum Hierosolymitanum, Balsam = Aepffel. Matthiol. Schröd.

Momus i, m. μῶμος, dedecus, ignominia, reprehensio, Hebr. מוֹמָא est matula.

b Momus, (ein Tadelser/) deus, ut fingunt gentiles, nocte

ma.

matre (inquit Hesiodus) ac So-
mo patre progenitus. Huic adeo
mos est, ipsum quidem nil operis
edere, sed aliorum deorum opera
curiosis oculis contemplari: & si
quid omissum est, aut perperam
factum, id summa cum libertate
carpere. Illud potissimum in ho-
minis notavit opificio, quod ar-
tífex non in pectore fenestras aut
ostiola quadam addidisset, quo
perspici posset, quod in corde la-
teret. Hujus fabulae mentionem
facit Plato.

c Momo satisfacere, omnem
reprehensionem superare. Eras.
Monachium ii, n. sodalitiū mo-
nachorum. Martin.

Monachus i, m. μοναχός, soli-
tarius, eremita, anachoreta,
ein Mönch. Martin.

b Monachi jam etiam di-
cuntur, qui in consortio vivunt,
quod per magnam Catachresin
vocant monasterium, rectius coe-
nobium.

c Monachi tria sunt vota:
Castitatis, paupertatis, obedi-
entiae. Castitas illis est calibatus,
etiam quando cum concubina
vivunt, Paupertas, cum inha-
bitant amplissima palatia; Obe-
dientia, cum principibus inobe-
dientes, eorum obsequium praes-
tant Pape. Micraël.

d Monachorum alii sunt
equites, ut Hospitalarii, Cruci-
feri Gartherii: Alii mendican-
tes, (ad quos pertinent,) (1.) Do-

Dominicani seu Predicatores, die
Prediger-Mönch. (2.) Franci-
scani seu Minorita, Capucini,
Funiferi, Nudipedes, Barfüßer.
(3.) Augustinenses. (4.) Carmo-
litae, alii Benedictini, alii Bern-
hardini seu Cistercienses, alii
Cartusienenses, Carthäuser/car-
minis notavit opificio, quod ar-
tífex non in pectore fenestras aut
ostiola quadam addidisset, quo
perspici posset, quod in corde la-
teret. Hujus fabulae mentionem
facit Plato.

c Non audet Stygius Pluto
tentare, quod audet
Effrenis monachus plenaq; frau-
dis anus,

wo der Teuffel selbst nicht hin-
wil/ da schickt er hin einen vor-
witzigen Mönch/ oder ein altes
böses Weib. Aeneas Sylvius.

Monapus, μόναν, bestia, quae
à Pæonibus etiam bonasus di-
citur. Aristot. 6. anim.

Monarcha a, m. μονάρχης, qui
solus imperat, ein Zander. Herri
ut: Monarcha sunt, qui sin-
gularem possident principa-
tum, quales fuit Alexander
apud Graecos, & Julius Caesar
apud Romanos. Idid.

b Monarcha est, qui im-
perat secundum virtutem; ty-
rannus autem, qui violenter oc-
cupat & possidet imperium.

Monarchia a, f. est republ. in
qua gubernantur omnia impe-
rio unius, penes quem residet
suprema & libera potestas, ex
qua commune bonū in omnes
Republ. partes derivatur. Po-
litica,

b Mo-

b Monarchia est vel ab-
soluta, vel restricta seu limita-
ta. ibid.

c Monarchiam Aristote-
les facit quintuplicem, nempe,
1. Regnum Laconicum seu legale,
ubi Rex imperat secundum leges,
iusq; maximè est artatus, ut
Sparta & Venetia. 2. Barbari-
cum, ubi Rex herili imperio in-
subditos, sed volentes utitur, &
est despota quidam in domatu
hereditario, ut contingit apud
Orientales & Asiaticos. 3. Asi-
mneticum, cum quis à civibus
volentibus ad tempus eligitur
Æsimneta seu dominus absolu-
tus, sed non hereditarius, qualis
fuit Dictator apud Romanos. 4.
Heroicum, quod heroibus bene-
meritis & posteritati eorum con-
cessum est, quales erant posteri
Herculis apud Graecos. 5. Bam-
basilicum, quando quis sic o-
mnibus imperat in regno, sicuti
probus paterfamilias in domo,
aliisciviliter, aliis despotice, pro-
ut jus in illos habet. Micraël. test den Antiphonem erinnert/
Monarchicus a um, ad Monar-
chiam vel monarchiam per-
tinentens,
Monas adis. f. μονάς, unitas,
ut: Unum quod est μονός, i.e.
unitas dicitur, & masidem &
femina est; par idem atq;
impar, ipse non numerus, sed
fons atq; origo numerorum.
Macrobius. 1. Somn. Scip.
Monasterium ii, n. locus, ubi ho-

mines solitarii degunt, ein
Kloster.

Monasticus a um, ut: Vita mo-
nastica, ein eiußam leben/
Mönchstand.

Vota monastica sunt: Ca-
stitas, paupertas, obedientia.
Compend. Theol.

Monaulus, μοναυλός, tibia
simplex. Plin. 7. c. 56.

Monazo, μονάζω, solitarii vi-
vo.

Monedula a, f. avis ex gracu-
lorum genere, quasi monetu-
la, quae cum aurum invenit,
aufert & occultat, eine Do-
le. Isidor.

Monere es, monui, monitum, mo-
nere est memorem facere, ex-
mineri / ut: Monere aliquem
audacter & familiariter, ei-
nem fühllich / und als ein
Freund gegen den andern
thun sol/ erinnern/ and ihm
zusprechen. Heavt. 1. 1. 6.

b Quod modo hic nos An-
tiphonem monuimus, id nosmet
ipsos facere oportet, was wir
dasselbe müssen wir selbstem
auch thun. Phorm. 1. 4. 45.

c Qui monet, quasi adju-
vat, ein guter Anreger ist ein
halber Arbeiter. Curcul.

Moneris f. navis, quae uno re-
morum ordine ducitur. Liv. 4.
Decad. 1. 8. à μονόπρος τας, i. n.
solitarius. Chrysostom.

Moneta a, f. dicta, quod nos si-
gni impressione, vel auctoris,
Aaaaaa vel

vel precii moneat, Münze.
Moneta adulterina, i. e. falsa,
falsche Münz. l. 2. C. de fal.
monet.

b Moneta veteris vestigia
persequi, auff den alten Schlag
etwas machen/es bey den alten
Söchern bleiben lassen. Solin. 12.

c Moneta, est locus, ubi
moneta cuditur, die Münz/dar
in man Geld schläget oder prä
get. Cic.

d Moneta, utrum notat
per Metaphoram, ubi scilicet ma
teria destinata imago hominis
imprimitur, admirabili & vene
rando Dei opificio. Macro.

e Moneta, Juno apud Ro
manos tali de causa sic appel
latur: Romani cum, bello contra
Pyrrhum & Tarentinos gerendo,
pecuniis egerent, Junoni votum
fecerunt; Illam verò ferunt ipsis
respondisse, si cum iustitia, i. e.
justè seriam operam darent ar
mis, pecuniam ipsis non defectu
ram. Romani igitur voti com
potes facti, Junonem Monetam
celuerunt, h. e. consultricem &
monendo sic dictam, & decreve
runt, ut nummi in ejus templo
cuderentur. Martin.

f Proferre aliquid de no
stra moneta, i. e. excogitare nostro
ingenio. Senec. 3. benef.
Monetalis e, c. quod ad mone
tam pertinet. Apulej.

b Monetales triumviri di
ci sunt aris, argenti, atq; auri

flatores. l. 2. ff. de origin. jur.
Monetarium ii, n. officina mo
netaria, die Münz. Martin.
Monetarius a um, ad monetam
pertinens.

Monetarius ii, m. qui moneta
cudenda praest, ein Münz
meister / Münzer. Cod. de
fals. mon.

b Monetarii, qui in mo
neta publica operantur. l. 6. §. 1.
ff. ad leg. Jul. pecul. l. 1. l. 7. l. 13.
ff. de murileg.

Monetula vide Monedula.
Monhemerium ii, n. spectacu
li genus, quasi unius diei.
Scharb.

Monialis is, f. monacha, eine
Nonne.

Monile is, n. ornamentum, quod
solet de collo virginum pendere,
Halsgeschmuck / Hals
band oder Ketten / dictum,
quod virtutes admonet; nam
primo ob aliquod egregium fa
ctum dari solebat etiam in
geniis juvenibus, ut: Dat di
gitis gemmas, dat longa mo
nilia collo. Virg. 1. Aen.

b Monile non solum ho
minum, verum etiam equorum
est. Festus.

Monimentum, rectius monu
mentum, vide ibi.

Monitio onis, f. adhortatio, eine
Erinnerung / Ermahnung.
Cic. de amicis.

Monitor oris, m. qui monet, h. e.
suasor, ein Anreger / Anmah
ner/

ner / ut: Monitor & autor
Cic. in Catil.

b Monitores dicuntur, qui
in scena monent histriones, in
quit Festus, h. e. qui recitan
tibus comédias ponè verba sug
gerunt.

c Monitor, vocator ad ex
nam. Ter. Heaut.

Monitorius a um, habens vim
monendi. Senec. 2. nat. quaest.

Monitum i, n. quod quis nos
monuit, Vermahnung / Er
innerung / ut: Parere monitis.
Ovid. 3. Fast.

b Advertere animos mo
nitis. 15. Metam.

c Divum monitis exterr
ta acies. Virg. 3. Aeneid.

Monitus a um, erinnert / ver
mahnet. Cic.

Monitus us, m. idem ac moni
tio. Cic. 2. Divin.

Monobambulum i, n. μονόβαμ
βυλον, simplex conclave pa
latii secretius, in quo congre
gabatur Clerus, Patriarcham
novum electurus. Martin.

Monoheli, μονόηλοι, qui solo
obelo, h. e. longitudine con
spiciendi sunt. Martin.

Monoceros otis, n. μονόκερος,
animal solitarium, unicornis
in montibus excelsis vastisq;
solitudinibus errans, atrocis
simum, armatum cornu uno
inexpugnabili in media fron
te, ein Einhorn. Gesner.

De monoceroe Africano

historiam recenset Bartholin. hist.
Anatom. centur. 2. hist. 61.

Monocherium ii, n. armilla u
nius brachii.

Monochordum i, n. est instru
mentum musicum oblongum,
unam habens chordam per lon
gum extensam, secundum
consonantiarum proportionem,
in certas partes, quae chorae
seu voces dicuntur, divisum,
ut in eo omnes omnium nu
merorum musicorum differen
tia accuratè observentur. Music.

Monochordus a um, una chor
da contentus.

Monochromatus a um, quod
est unius coloris, unde & mo
nochromata Plinio dicuntur,
singulis coloribus depicta.
l. 35. c. 8.

Monoclonus a um, μονόκλω
νος, tibia cantus simplex. Pol
lux 4. c. 9.

b Monoclonus, artemisia
simplici caula. Dioscorid.

Monocólus i, m. unimembris,
ut: Periodus monocola. Martin.

Monocosmum i, n. vehiculi ge
nus, quod ab uno ducitur in
mento. Martin.

Monoculus i, m. unum habens
oculum, ein Einäugiger Tur
nicus. Vox hybrida à Gr. μό
νος, solus, & Lat. oculus.
Monodia e, f. μονοδια, singulis
cantus. Nam ceteris scientibus
sola praefica canit. Huiusmodi
cantus etiam Nania dicitur.

Monodos, unicus dens, à μόνος, & ὀδός, dens, quemadmodum Pyrrhum Epirotarum regem habuisse dicunt, Festus. **Monodus**, (à μόνος, & ὀδός, cantus,) qui solus canit, scilicet sine choro.

Monogamia a, f. conjugium unius, i. e. cum una persona Martin.

Monogamium, conditio monogami. idem.

Monogamus, persona, quae unas nuptias contraxit. idem.

Monogenion, herba, idem quod Paonia. idem.

Monogrammus a um, quasi de lineatus, dicitur de macilento & extenuato, deformiq., ut apud Ciceronem dii monogrammi ab Epicuro dicuntur, arme schwache und gemahlte Götter. 2. de nat. deor.

Monolithus a um, ex uno lapide factus, aus einem ganzen Stein gemacht/ut: Columna monolitha. Martin.

Monolium ii, n. minus Latine pro monile.

Monomachia a, f. μονομαχία, duellum, singulare certamen, ein Kampf Mann gegen Mann.

b Monomachia genus sanguinolentum omni modo canonica sanctio vetat.

c Monomachiam, 2. quaest. 4. ubi in fine dicitur, quod hanc edentes Deura solummodo tenere videntur. Schard.

Monomachus i, m. μονομάχης, qui solus pugnat, singulari certamine congreditur, der sich mit einem andern rauff/balget / oder schlägt allein.

b Monomachis inferior, Proverb. transferri potest ad con-

tentionem cum homine improbisimo susceptam. Monomachi enim, sive gladiatores, apud Romanos olim durissima lege committebantur, ut aut alter aut uterq. periret. Erasmi.

Monometer i, versus, qui unam habet mensuram, h. e. pedes duos.

Monomeria, minutia partium. Martin.

Monophagia a, f. vita sine socio. **Monophagus** i, monophagi dicebantur Athenæo, qui seorsum cibum sumebant, more diverso à Romanis, qui simul cum amicis accumbabant.

b Monophagi dici poterunt sordidi & inospitaliter, qui neminem invitant ad convivium. Erasmi.

Monophthalmus, idem ac monocus.

Monopodium ii, n. mensa unice pede fulta. Plin. 34. c. 3.

Monopola a, m. qui solus merces alicubi vendit.

Monopolium ii, n. dicitur, cum penes unum vendendi est potestas, eine Verkaufung durch einen allein.

De monopolis est tit. in C. Ju-

Justin. ubi ea severe prohibetur, quae ad labem & detrimentum Reipubl. pertinent

b Monopolium dicitur etiam pensio illa, quae Principi, ut monopolii alicujus exercitum permittat, quotannis penditur. Calliod.

c Monopolium, statio, ubi res una venditur tantum. Idem **Monops**, fera genus, dicitur & bonus. Elian. vide Monap.

Monopterus a um, una alacritus. Martin.

Monoptotus a um, μονόπλωτος, in Grammaticis dicitur vox, unum solum Casum habens, ut: Nequam, gummi, Alpha, Beta, cornu, quatuor. Prisc.

Monoscelus, μονόσκελος, dicitur, qui unum tantum crus habet. Solin. 897. Plin. 7. c. 2.

Monostichus a um, uno ordine constans, uno versu. Martin.

Monostrophus a um, unam tantum habens strophem, id est, conversionem. idem.

Monostylus a um, unam habens columnam, das nur einen Pfeiler hat. idem.

Monosyllabus a um, unam syllabam habens, einsylbig. id.

Monotessaron, unum ex quatuor, ut: Harmonia Evangelica ex quatuor Evangelistis. idem.

Monotonia a, f. unus idemq. tonus, tenor uniusmodi; una spiritus & soni inventio. Quintil. 1. 11, 3.

Monotonus a um, uno tantum progrediens tenore, Martin.

Monotriglyphus a um, monotriglyphas appellat Vitruvius ades Doricas pycnostylas. Martin.

Monotrophus, qui solus pascitur. Plaut.

Monoxylus a um, μονόξυλος, ex uno ligno factum, ut: Monoxyla linter, ein Kahn aus einem ganzen Stück Holz gemacht. Solin. 967.

Mons montis, m. est terra tumor altissimus, ein Berg/ut: Montibus perpetuis claudi, umb und umb mit Bergen eingeschlossen seyn. Curt. 917.

Abdidit se in montes lupus. 11. Aeneid.

b Parturient montes, nascetur ridiculus mus, groß Geschrey / wenig dardinder. Horatius in arte.

c Montes aureos polliceri, est immensa promittere, & nihil prestare. Phorm. 1, 2, 18.

d Mons cum monte non miscetur, Proverb. i. e. non convenit inter pariter elatos aut pariter potentes. Erasmi.

e Mons erroris, pro errore gravissimo. idem.

f Mons frumenti, i. e. magna copia ejusdem. idem.

g Montes & colles in sacris pro idolis, quae in montibus & collibus colebantur. Jerem. 3, 23.

h Mons pro locis montanis. Jos. 13, 6.

AAAAAA 3 i Mon-

i Montes & valles, pro incolis eorum, ut: Et liquefunt montes subtus eum, & valles seindent se, &c. h. e. illorum corda, tum qui montes, tum qui vallibus incolunt, liquefcent. Mich. c. 1. v. 4.

k Mons denotat primò cælum, habitaculum Dei, ut: Voce mea ad Dominum clamabo, & exaudiet me de monte sancti tatus sue, Psal. 3. v. 5. Deinde cælum beatorum, seu beatitudinem cælestem & æternam, ut Psal. 15. v. 1. Adhæc cælum aspeclabile, ut Psal. 18. v. 8.

l Montes notant etiam regna & imperia, quæ insunt montium præminent in mundo Psal. 30. v. 8.

m Montes notant elatos quosvis hostes regni Dei, Esa. 2. v. 14. Dies ire Domini, super omnes montes excelsos, & super omnes colles elevatos, h. e. super omnes superbos & elatos, ob potentiam suam. Glaff Phil. sacr.

n Per montium translationem, quam credentibus promittitur Christus, quævis res ardua ac difficilis, adeoque humana ratione impossibilis visa, intelligitur. id monstrabilis e, c. monstracione dignam, ut: Homo probitatis morum, ingenii elegantia, operum varietate monstrabilis Plin. epist.

Monstratio oris, f. Zetquung, Weisung, Ter. Adelph.

Monstrator oris, m. qui monstrat, ein Zeiger oder Weiser/Erfinder/ ut: Unicuique puer monstrator aratri, Virgil.

Monstratus us, m. idem quod monstratio.

Monstrifer a um, monstrum referens, ungestalt/ungeheuer/ ut: Monstrifera animalium hominumque effigies. Plin. 6. c. 30. Monstrificabilis e, c. idem quod monstrifer, ut: Nunc ignobilitas his mirum ac monstrificabile. Nonius.

Monstrificæ, Adverb. gräulich/wunderfclham. Plin. 1. 28. c. 11.

Monstrificus a um, quod monstrando dicendo & faciendo profert, wunderfclham/ ut: Effigies monstrifica. Plin. 2. c. 3.

b Monstrifica hominum ingenia, h. e. monstrifica, aut monstrifera res similes cogitantia, wunderfclhame Köpffe/ die da seltsame Ding fclgeben. Plin. Monstro as, are, ostendere, indicare, zeigen/weissen/ ut: Indite monstrare digito. Hor.

b Monstrare, pro docere. Cic. ad Tir.

c Cecus iter monstrare dicitur, cum quis rudis docto consilium conatur. Horat.

d Monstrare pro probare. l. 1. §. 6. fin ff. de postuland.

Monstrosæ, Adverb. præternaturam, unförmlich/ scheußlich/unnatürlich. Cic. 2. Div.

monstrosus a um, quod præternaturam

naturam est, unnatürlich/ ungestalt/ scheußlich/ ut: Monstrosi partus. Lucan.

b Fabula monstrifica, turpis, relatu. Claud. in Eutrop.

c Oratio monstrifica, seltsame/ unerhörte Wort.

Monstrum i, n. est aliquid præternaturam editum, eine Mißgeburt/ Ungeheuer/ ut: Ne ego unquam fuisse tale monstrum in terris ullum puto, tam ex contrariis diversisque inter se repugnantibus natura studiis cupiditatibusque constatum. pro M. Cæl. VI.

Barbaris simile monstri visum est, den Wilden ist es seltsam fclkommen. Curt. 2. 183.

b Monstrum mulieris, eine Mißgeburt von einem Weibe. Poen. 1. 2. 61.

c Aliquid monstri alunt, sie gehen auff etwas umb/ es sey auch was es wolle/ sie haben einen Luch im Sinn. Ter. And. 1. 5. 13.

d Monstrum pro prodigio. Virg. 2. Æn.

e Monstrum est aliquid ita inusitatum, ut sit præternaturam, ein unnatürlich/ ungewöhnlich Ding. Donat.

f Monstrum pro monstracione. Virg. 3. Æn.

Montana orum, n. scil. loca, Gebirge/ bergichte Orther/ ut: Per ventum inde ad alium frequentem, ut inter montana, populum. Liv. 1. Pun.

Montanus a um, quod ex monte est, bergicht/ ut: Sal montanus. Colum.

b Antra montana. Ovid. 11. Metam.

c Fera montana, wilde Thier/ die sich im Gebirge auffhalten. Ovid.

Monticola a, m. qui montes incolit, im Gebirge wohnend. Ovid. 1. Metam.

Monticulus i, m. Dimin. parvus mons, ein Berglein/ Hügel.

Montigena, in monte genitus.

Montivagus a um, qui per montes vagatur, ut: Cursus montivagi Silius.

b Dea montivaga, i. e. Diana. Stat.

Montosus a um, montibus abundans, ut: Regio montosa. Cic. pro Planc.

Monumentarius a um, ad monumentum pertinens, ut: Monumentarius tibicen, i. e. qui ad monumenta canebat. Apul.

Monumentum i, n. dicitur, quod nos monet, eine Erinnerung/ Gedendmahl/ ut: Ne quicquam paternum, ne monumenti quidem causam reservare, ganz nichts von seinem Vater/ auch nichts zum Gedächtnis zurück behalten. pro S. R. XLIX.

b Monumentis alicujus commendari, in Schrifften von einem gerühmet werden. l. 5. 12.

c Monumentis disciplinis, Aaaaaaa 4 Gra-

Gracia tradita nobis sunt artes.
I. 1. ep. 1. Qv. Fr.

d Memoria vestra nostra
res alenitur, sermonibus crescent,
literarum monumentis invete-
rascent & corroborabuntur. III.
Catilin. XI.

e Monumentum, idem qd
sepulcrum, ein Grab / Grab-
Stein / ut: Marmoreum mynu-
mentum. Cic. I. 4, 12.

Monycha a, f. nomen est ma-
tris D. Augustini. Calepin.
Mora a, f. est temporis dilatio,
Ausschub / Verzug / ut: Dare
moram, Raum geben / Zeit
lassen. I, 2, 52.

Mora semper obfuit, diligen-
tia profuit. Plaut.

b Paululum mora habere,
ein wenig Zeit haben. I. 12. ep. 12.

c Ne mora sit, si innue-
rim, quin continuo pugnus in
malâ hareat, machs nicht lang/
wenn ich nur wincke / daß er
alsbald an Hals geschlagen
werde. Adelph. 2, 1, 17.

d Conturbat me mora ser-
vi huius, daß der Knecht so lang
aussen bleibt / macht mich be-
trübet. I. 8, 12.

e Dixisti, paululum esse
mora, quod ego viverem, i. e.
dixisti, non diu a me abesse mor-
tem, mortem mihi imminere.
I. Catil. V.

f Esse alicui in mora, einem
die Zeit lang machen / einen ü-
ber die Zeit aufhalten / ut: Se-

quere me intro, ne in mora illi
sis. Andr. 3, 1, 9.

g Moram facere alicui, est
aliquem morari, detinere, einen
aufhalten. Att.

h In me est mora, es man-
gelt an mir / daß es nicht fort-
geht. An dr. 2, 5, 9.

i Morasnectere, sich ver-
weilen.

k Mora, pro luce astiva,
quæ, quia longa est, mora no-
tis dicitur, quod noctem retardet
Eus dicitur, quod tardius venire faciat. Vir-
gil. 1, Æneid.

Moracius a um, morosus, du-
rus, unde moracia nuces.
Sipontin.

Moralis e, c. ad mores parti-
nens, ut: Philosophia mora-
lis sive Ethica, die Sitten-
oder Jugendlehre. Cic.

Moralitas atis, f. modus, habi-
tus animi. Macrobi. Sat. 1.
Moraliter, Adverb. morali mo-
do sive Ethicè.

Moramen inis, n. vel:
Moramentum i, n. idem quod
mora. Apul.

Morator oris, m. cunctator, ein
Verzögerer / Behinderer.
Liv. ab Urb.

Moratorius a um, seumig /
verzögerisch / ut: Moratoria
cautio, quæ datur, ut quis
differat & expectet. Schard.

b Moratoria præscriptio
est, quæ causam prolongat, h. e.
quando inducia à litigatore pe-
tun-

tuntur à iudice. l. 2. C. de precib.
Imper. offer.

Moratus a um, qui bonis mo-
ribus est, ut: Benè morata &
benè constituta civitas, eine
Stadt / darinnen es erbar
und wol zugehet.

b Sed quid mulieris ux-
orem habes? aut quibus morata
moribus? aber was hastu vor
ein Eheweib? oder was hat sie
vor Sitten an sich. Terent.

c Ita nunc adolescentes
morati sunt, die jungen Bursch
sind anhero also gesinnet. Plaut.
Moratus a um, à moror, pro-
tractus, dilatus, verzogen/
verhindert / aufgehalten / ut:
Moratus triduum Laodicea.
Cic. ad Att.

b Ira morata. Ovid.
Morbidus a um, morbo affe-
ctum vel morbus obnoxium si-
gnificat, fränk / sieg. Varro.

b Morbida vis, quæ mor-
bum affert. Lucret.

c Morbida facta pecus to-
tum corrumpit ovile, ein räutts
Schaff steckt die ganze Heerde
an. Ovid.
Morbificus, morbum inferens,
ungefand.

Morbili orum, sunt tubercula
parva, rubra, in cute erum-
pentia, cum febre continua, à
facultate expultrice, & san-
guinis ebullitione excitata, die
Flecken / die Masern Sennert.
Morbosus a um, morbo conse-

ctus, morbo obnoxius, qui &
valetudinarius dicitur, fränk-
lich / ungesund / gebrechlich.
Cicero.

Morbus i, m. est corporis agro-
tatio, eine Krankheit / ut:
Confluari morbo, mit einer
Krankheit beladen seyn.

b Morbo opprimi, lager-
haft werden. pro Cluent.

c Morbo natura reddere
debitum, an einer Krankheit
sterben. Corn. 643.

d Stat (sententia) mihi a-
find anhero also gesinnet. Plaut.
Morbus a um, à moror, pro-
gänglich gesinnet / nicht länger
meine Krankheit ohne Arznei-
Mittel zu verlängern. Corn. 841.
e Morbus chronicus, eine
langwerende Krankheit.

f Morbus soticus appella-
tur, qui cuiq; rei gerenda impe-
dimento est. l. 113, ff. de V. S.

g Morbus, animi vitium
ut: Graviter & iniquo animo
maledicta tua paterer, M. Tulli,

si te scirem, iudicio magis
quam morbi animi petulantia
istâ uti, es würden mich deine
läster Wort übel verdriessen /
wenn ich wüßte / daß du mehr
aus Vorsatz / als aus angebor-
ner Genäcks = Schwachheit
dergleichen Muthwillen an mir
übetest. Sallust. in Cic.

h Morbum morbo addere,
i. e. conduplicare malum. Eras.

Mordacitas atis, f. Beißung /
Stechung / ut: Is omnibus
fo-

foliis inest aculeata mordacitas. Plin. 21. c. 15. de urtica.
Mordax acis, o. qui mordendo ladit, beissig / stechend / ut Mordax vis. Plin. 9. c. 45.

b Mordax homo, ein Berleumbder.

c *Solitudines mordaces,* in Cael.
die quälende und nagende Sorgen. Horat.

d Verum mordax, die Wahrheit / so man nicht gerne höret.

Mordeo es, momordi, morsum, mordere, est dentibus ledere, beissen / ut: Frenum mordere, in Zaum beissen. l. 11, 23.

b Mordere aliquem, est detrahere alicui, calumniari, ut: Invidere omnes mihi, mordere clanculum: ego non floccipendere. Eun. 3, 1, 21.

c Mordere dictis aliquem, mit Worten auff einen stechen. 1. Trist. El. 1, 5.

d Mordere labrum dicitur, qui stomachatur, animoq; ringitur; sumtum ab indignantium gestu. Erasim.

Mordicibus pro moribus. Plaut.
Mordico as, are, idem quod mordere.

Mordicus, Adverb. mordendo, mit beissen / fressen / ut: Mordicus auferre alicuius aurem, einem ein Ohr abbeissen.

Manum mordicus arripuit, Varro.

b Auriculam mordicus

abstulissim, Proverb. Quo vulgus illiteratum utitur, cum impotentem inimicitiam significant, impatientemq; vindicta cupiditatem.

c Mordicus, i. e. strictim, q; quasi morsu ac dente. Svet. in Cael.

d Mordicus tenet suam sententiam, pro summa pertinacia tuetur eandem, er bleibt auff seine fünf Augen. Cic. 4. Acad.

Morditus vel morditum, vox Germanica, Mörderen significat latrocinium, clandestina q; violenta hominis interceptio q; cadaveris occultatio, Martin.

Morella a, f. in officinis dicitur solanum hortense. idem.

Moretum i, n. genus libi ex farina, lacte, vino, caseo q; herbis confectum, quale describitur à Virgilio in opusculo, cui titulus est Moretum.

Moretus i, m. potius genus ex aromaticis aliisve confortantibus commixtum, addito ad gratum saporem saccharo vel syrupo: dicitur moretus à moris seu diamoro ingrediente, Schröd.

Morganatica, nuptiale donum, vox Germanica corrupta apud feudistas, Morgengabe / matutinum munus id erat, quod sponsus die nuptiarum sponsa manè salutata coram propinquis q; amicis, ante convivium

viii nuptiale donabat. Martin.
Moria a, f. *μωρία*, stultitia.
Moria, mons illa, in quo templum edificatum est à Salomone.

Moribundus a um, moriens, sterbend.

Moricetum i, n. locus, ubi mori crescunt.

Morigero as, are, Plautus dixit, Cicero verò

Morigeror aris, atus sum, aris obsequi, q; quasi ad alterius voluntatem mores suos transformare, gehorsam seyn / willfährig seyn / ut: Voluptati aurium morigerari debet oratio, die Rede sol nach dem Gehör gerichtet seyn. Cic.

Morigerus a um, obediens, gehorsam / willfährig. Terent.

Morio onis, m. stultus, ein Narr / Pöfelhering. Martial.

Moriola a, f. idem quod lora. Nonius

Morion, gemma Indica, qua nigerrimo translucet colore. Plin. l. 37. c. 10.

Morior eris, mortuus sum, mori, est vitam finire, sterben / ut: Impigrè mori, gerost sterben. Curt. 340.

Æquissimo animo moritur sapientissimus quisq; , stultissimus iniquissimo. de Senect.

b Æquo animo q; cum laude mori, geduldtig und ehrlich sterben. Lib. 5. Ep. 12.

c Æquo animo paratoq; legi, i. e. desii legi adharere q; mori, willig und gern sterben. considerare; quasi per ipsam iustus IV. Catil. I.

d Pro mori etiam eleganter habet Cicero, Cursum vite conficere, curriculum vite à naturā datum conficere.

e Mortuo verba facere, est frustra aliquem orare vel persuadere, vergebliche Reden gegen eine sähre. Phorm. 5, 9, 16.

f Cum bello pater cum filio periisset, creditur pater prius mortuus: Si maritus q; uxor simul perierunt, creditur, prius uxor interiisse, q; sic in matrimonio decessisse. l. 9. §. 1. & 3. ff. de Reb. dub.

g Cui nasci contigit, mori restat, wer geboren wird / muß auch sterben. Sen. epist. 99.

Nascentes morimur finisq; ab origine pendet. Manil. l. 4. Astronom.

h Morior! jurandi verbum quemadmodum dispeream, ich wil verlohren seyn! Cic.

i Mori peccato, credentes dicuntur, der Sünden absterben. Rom. 6. v. 2. 7. 11. hoc est ei renunciare. Glaff. Phil. sacr.

k Mortuum esse delictis ac peccatis, Eph. 2. 1. 5. intellig. separatio à gratia Dei. idem.

l Mori legi, Gal. 2. 19. ait Apostolus: Ego per legem legi mortuus sum, ut Deo vivam per legem, hoc est, legis maledictionem, quam comminatur omnibus peccatoribus; mortuus sum

legi, i. e. desii legi adharere q; mori, willig und gern sterben. considerare; quasi per ipsam iustus IV. Catil. I.

Et saluus esse possim, et habeo
 nus ab ea sum aversus, et quasi
 mortuus ejus respectu, quatenus
 conscius mihi mea iniquitatis,
 in lege non quero justitiam meam,
 sed tantum in Christo.

Mormo, vox à nutricibus ex-
 cogitata ad pavorem pueris
 incutendum. Martin.

Mormolycéum terriculum, ab-
 scheuliche Larve. idem.

Mormyra, piscis marinus. Plin.
 l. 32. c. ult.

Morochthus, lapis, vide Osteo-
 colla.

Morologus a um, stultiloquus,
 ut: Sermo morologus.

Moror aris, atus sum, morari,
 idem est, quod impedire, ver-
 hindern. Curt. 648.

Si me navigatio morabi-
 tur. Epist.

Ego te pluribus non mora-
 bor, ich wil dich länger nicht
 aufhalten.

Nihil est, illic quod more-
 mur diutius, wir haben nicht
 Ursach / uns länger allda auf-
 zuhalten. Heavt. 4, 7, 6.

Morandi tempus non habe-
 re, keine Zeit zu verziehen ha-
 ben. Corn. 14.

b Morari periculum, i. e.
 differre, die Gefahr aufziehen.
 Lib. 10. Ep. 8.

c Morari nihil, est con-
 temnere, ut: Minus tuas nihil
 moror, ich frage nach deinem
 Drowen nichts.

Moror aris, ari, prima longa,
 idem quod fatuari, insanire,
 ut: Mori morantur quacunq;
 sub axe morantur.

Morose, Adverb. mürrisch / un-
 freundlich / ungeschlacht. Plin.
 Morosis is, f. morosis, fatuitas,
 infirmitas facultatis ratioci-
 nativis. Martin.

Morositus atus, f. displicentia,
 cum quis jugi et subrustica a-
 speritate commovetur, quan-
 do non ita ad unguem et ex
 animi sententia actus est, quod
 postulabatur, Unfreundlich-
 keit / mörrische Art und Ge-
 berden. Cic. de senect.

Morosus a um, qui moribus est
 difficilibus et fastidiosus, mör-
 risch / unfreundlich / ut: Ubi
 edifficiles et morosi sumus,
 ut nobis non satisfaciat ipse
 Demosthenes. Cic. in Orat.

Morosus, aliquando bar-
 barè, à mora, diciturque, qui
 non tradit rem, quam tradere
 tenetur, licet eam tradere inten-
 dat. Hinc versus:

Mos me morosum, mora me facit
 esse morosum. Martin.

Morottum i, morotlos, è corti-
 cibus aliquid nexum, quo
 mutuo se in Cerealibus percu-
 tiebant. Martin.

Morphæa e, f. sunt macula ma-
 gna, cuti, cujus colorè mutant,
 sparsim cum asperitate quadam
 insidentes, dicitur à μορφῆ, for-
 ma, species. Sennert, Jonst.

Mor-

Morpheus i, m. filius aut mini-
 ster somni Dei, sic dictus,
 quod dormientibus inducat
 varias formas et visiones. Ov.

Morphus i, aquila genus cir-
 capaludes et lacus vitæ præ-
 cipue agens: ab Homero Per-
 cnos, ab aliis etiam Plancus
 et Anataria appellatur. Plin.
 l. 10. c. 3.

Mors mortis, f. est (Cicerone fi-
 niente i. Tusc.) discessus ani-
 mi à corpore, der Tod / ut:
 Extremum omnium rerum
 mors, der Tod ist alles Dings
 Ende. l. 6, 21.

Honestè morte defungi.
 Curt. 1012.

Fortium virorum est magis
 mortem contemnere, quam odisse
 mortem. Curt. 1025.

In Bæotia videtur puteus
 pestilens, cujus liquor mors est
 haurientibus. Solin. 270.

b Mors immatura non pot-
 est accidere viro consulari, i. c.
 satis matura est mors, quæ Con-
 sulari accidit. IV. Catil. II.

Mors strenua, ein unver-
 sehnert Tod. Curt. 2191.

c Mors à DEO non est sup-
 plicii causa constituta, sed aut
 necessitas natura, laborum, aut
 miseriarum quies. IV. Catil. IV.

d In morte nihil mali, ben-
 dem Tode ist nichts böses / wenn
 man todt ist / hat man sich tet-
 nes Unglücks mehr zu versee-
 hen. l. 5. ep. 16.

e Unà hac voce à morte
 revocatus sum, durch dieses et-
 nige Wort bin ich gleichsam
 wieder lebendig worden. l. 1, 3.
 Quint. Fratr.

f Nunquam honestam
 mortem fugiendam, sed etiam ap-
 petendam putavi. l. 11, 28.

g Mortem appetere, des
 Todes begehren. l. 4. ep. 7.

h Cupio Caesaris mortem
 omnibus esse acerbam, ich wol-
 te / daß jederman des Caesaris
 Tod betrübete. l. 11, 28.

i Mortem obire, sterben.
 Ter. Andr. 1, 3, 17.

k Mortem teterrimam obi-
 re vulnere aliquo, pro Mil. XXIX.

l Mors contentio ipsam oc-
 cupat, der Tod überfällt sie ge-
 schwind. Ter. Andr. 1, 5, 61.

Subita morte corripit, Cur-
 tius 1250.

m Neq; est melius morte
 in rebus miseris, im Unglück ist
 nichts bessers / als der Tod.
 Rud. 3, 3, 12.

n Omitte quæso istam do-
 ctorum hominum in contemnendâ
 morte prudentiam, schweig still
 von den Reden / so verständige
 Leute von Verachtung des To-
 des zu führen pflegen. pro Mar-
 cell. VII.

o Mortem depacisci cupio,
 ich wütsche mir den Tod. Phor-
 mion. 1, 3, 14.

p Morti aliquem dedere,
 töden / ut: Cur tu immerito meo

me morti dēdere optas? Asin.
3, 3, 18.

q Mortis pēnam remove-
re, nicht am Leben straffen/ut:
Caesar mortis pēnam removet,
quemq; conseqvitur, wer sich
ceterorum suppliciorum omnes
acerbitates amplectitur. IV. Ca-
tilin. III.

r Mortem alicui offerre,
einem den Tod anthun / zum
Tode bringen. pro S. R. XI.

s Morti se ipsum offerre,
seine Todes- Gefahr scheuen.
pro Mil. XXXI.

t Mortem alicui denuncia-
re, einem auff Leib und Leben
abfagen pro Mil. XVII. Item
beylebens- Straffe verbiterhen.
Curt. 1699.

u Mors natura finis est,
von pēna. pro Milon. XXXIV.

x Post mortem in morte
nihil est, quod metum mali.
Etsi pervivo usq; ad summam
aetatem, tamen breve spatium
est perferendi, quia munitas mi-
hi, Capt. 3, 5, 83.

y Vitam cum morte com-
mutare est mori, sterben. Servius
Ciceroni 4, 5.

z Occumbere morti, mor-
tem vel morte, est mori, stier-
ben. I. Tusc.

aa Mortem maturare, ut:
Haec res maturavit ei mortem.
Corn. 345.

bb Quantus (serpentum)
nominum, tantus mortium nu-
merus. Solin. 583.

cc Ultimum omnium mor-
tis. Curt. 1026.

dd Effugit mortem, quiv-
is contemserit, timidissimum
quemq; conseqvitur, wer sich
vor dem Tod entsetzet/der büßt
sein Leben am ersten ein. Cur-
tius 755.

ee Mortis, cuius metus exa-
nimat ceteros, perpetua contem-
tio, eine stietige Verachtung des
Todes/durch dessen Furcht an-
dere zaghaft sind. Curt. 235.

ff Liberum mortis arbi-
trium occupare, erwählen / wes
Todes einer sterben wil. Cur-
tius 478.

gg Mors honesta praestat
turpi vita, ein ehrlicher Tod ist
besser/als ein schändliches leben.

hh Mors homini in ipsis
est foribus, der Tod sitzt dem
Menschen auff der Zungen.

ii Mors optima rapit, de-
terrima relinquit, i. e. plerunq;
quidam prorsus inutiles Tiho-
niam vivunt aetatem, paucissimi
egregio praelati ingenio ad fene-
stra limen perveniunt. Erasim.

kk Mors pro summis pe-
riculis, plagis & calamitatibus,
qua mortem inferre facile pos-
sunt, sumitur. Exod. 10, 17.

ll Mors tribuitur semini,
seu frumento, in terram conse-
cto. Johan. 12, v. 14. Glass. Phi-
lolog. sacr.

mm Mors

mm Mors praeterea in sa-
cris est triplex; una cum mori-
mur peccato, & vivimus Deo;
altera, est vita excessus, cum a-
nimā corporis nexu liberatur;
tertia mors aeterna & pēnalis.
nn Mors in Apocalypsi
c. 2. v. 11. alia dicitur prima, quā
corpus sit cadaver, egressa anima.
Alia secunda, quā corpus & ani-
ma in inferno pereunt. Matth.
c. 20. v. 18.

oo Mors rana, herba,
Froschbiß / dicitur & parva
nymphaea. Lobel.

pp Morcelli, vel morsuli, (dicuntur
& tabulae,) sunt medicamenta
quadrata ut plurimum para-
ta ex pulveribus & similibus,
saccharo soluto susceptis, su-
perq; tabulam ligneam, lapi-
deam cupreamve effusis, ut
consolidentur, Morsellen.
Schröd. Morell.

qq Morficatim, Ad verb. morsican-
do, nonnihil mordendo. Non
sed temporarius, vergänglich/
Morfico as, are, morsu impero,
ut: Leges mortales. Liv. 4. bell.
nonnihil; item tanquam mor-
su quodam afficio, irrito. Apul.

rr Morsuuncula a, f. Dimin. par-
vus morsus.
Morsus us, m. dentium lesio &
apprehensio, ein Biß / ut:
Animal morsu potentissimum,
ein Thier/welches ein scharf-
fes Gebiß hat. Solin. 375.

ss Morsus moribus leo pra-
dam premens. Senecc. Troad.
c. Unci morsus, de ancora

dicitur, terra vel fundo infixā.
Lucan.

tt Morsus gallina, herba;
vide Allenc.

uu Morsus diaboli, herba,
dicitur, jacea nigra, succisa,
Zeussels. Abbiß. Matthioli.

vv Morta a, f. una ex Pareis dici-
tur, quas veteres tres, easq;
morti praesidere, sinxerunt. Ea-
rum nomina fuerunt Nona,
Decima, & Morta. Quo com-
mento illud videntur voluisse
significare, tempestivum par-
tus tempus esse mensem nonum
& decimum, qui verò ante
hoc tempus in lucem prodeant,
aut mortuos nasci aut vivos
statim mori. Sipont.

ww Mortalis e, c. dicitur, quod mor-
ti est obnoxium vel subjectum,
sterblich/ut: Morte omne ani-
mal & dissolubile & divi-
dium necesse est. 3. de nat. d.

xx Mortalis, est non firmus,
sed temporarius, vergänglich/
ut: Leges mortales. Liv. 4. bell.
Maced.

yy Inimicitia mortales, ami-
citia immortales. pro Rabirio.

zz Mortales pro hominibus,
ut: Qua sit omnium mortalium
expectatio, quā cupiditas. pro
S. R. IV.

aaa Natura mortalium hoc quoq;
nomine prava & sinistra dici
potest, quod in suo quisq; nego-
tio hebetior est, quā in alieno.
Curt. 1552.

ddd Mor-

d Mortale dicitur, quod mortem promeretur, ut: Peccatum mortale, Todsfünde.

Mortalitas atis, f. Sterblichkeit / ut: Festinantemq; meum mea mortalitatis prostravit.

Quint. l. 8.

b Mortalitas, pro hominibus mortalibus, ut: Mortalitas ipsa invenit sibi medium quoddam. Plin. 2. c. 76.

Quicquid mortalitas poterat, implevimus, wir haben gethan / was menschlich und möglich gewesen. Cur. 2099. 2318.

c Mortalitas Ecclesiasticis scriptoribus etiam pro peste sumitur. Martin.

Mortaliter, Adverb. modo mortali, sterblicher weis.

Mortariolum i, n. propriè parvum mortarium, ein Mörselgen / deinde vasculum et simile, ut acerra, nempe intus cavum. idem.

b Mortariola etiam dicuntur illa loculamenta, in quibus sunt infixi dentes. idem.

Mortarium ii, n. vas, in quo res resolvenda feruntur, ein

Mörsel / Mörsel. Plaut. Aul.

b Mortarium, apud architectos est lacus seu conceptaculum, in quo calx maceratur, ein Kalk = Bett oder Trogt. Plin. Vitruv.

c Mortarium, pro ipso rudere seu materia subacta, Morter / eingemengter Kalk. Vitruv. l. 7. 1.

Morticinus a um, ex angve, corruptum: unde Morticina carnem dicimus animalium, quae non sunt mactata, Schindfleisch / Aaß. Plin.

b Morticinus, erat convicium in tetros & ex angvi facie homines. Plaut. Pers.

c Morticina caro in ulcere dicuntur, quae corrupta est sine sanguine, quasi jam mortua. Morticini etiam clavi pedum, Leichdornen / dicuntur, quod velut morticina caro sint. Plin. 22. c. 23. Martin.

d Morticinus, est mortem afferens. idem.

c Morticinus, ponitur quoque pro non vivente in genere. idem.

Morticinum, vox composita pro epitaphio, seu carmine de morte alicujus. idem.

Mortifer vel mortiferus a um, mortem afferens, tödlich / ut: Mortiferum poculum, ein vergifteter od tödlicher Trank. Cic. l. Tuscul.

b Bellum mortiferum. Virgil. 6. Aeneid.

Gravis & mortifer morbus, eine grosse und tödliche Krankheit.

c Praecepta mortifera, pro salutaribus conscripserunt imperiti. Cic. de Leg.

Mortiferè, Adverb. lethaliter, tödlich. Plin. epist.

Mortificatio omis, f. propriè est actio

actio mortificantis, deinde passio mortificati. Est etiam conditio misera, tanquam morientis, 2. Cor. 4. v. 10. Mortificationem Domini Jesu in corpore circumferentes, i. e. conditionem mortis plenam.

b Mortificatio Platonice est pravarum appetitionum affectionum quoddam extinctio.

c Mortificatio Physica & Medicis est extinctio partis aliqujus in vivo corpore.

Mortifico a, are, morte afficere, dum, man sol von den Todten vox usitata in divinis libris, und Verstorbenen das bestere & inde apud Ecclesiasticos den idem.

scriptores dicitur de morte corporis, 1. Sam. 2. 6. Psal. 37. 32. Christus dimentum sumtum est ex Homerica Iliad. X. ubi Hectorem ab affectus carne, h. e. necatus se Achille jam interfectum circumcundum corpus: vivificatus sunt Graci mortuo insultantes, autem spiritu, i. e. in vitam nec quisquam erat, qui extincto restitutus per spiritum.

b Mortificare dicitur de morte spiritali, ita Rom. 7. 4.

Estis legi mortificati, c. 8. 13. facta carnis mortificare, die Werck che Unkosten auff / de sumtu des Gletsches töden.

c Mortificare malitiam, sed quid adhibetur. i. e. eam abolere.

Mortualis e, c. ad mortuos pertinet, inde mortualia, cur alit animal. Martin.

mina praefearum, quibus scilicet mortuos plangunt. Mart.

b Mortualia nonnullis dicuntur iusta funebria. idem.

Mortuaria, idem ac Mortualia. peccata. Ebr. 6. 1. & 9. 14. Gell. 18. 7.

Mortuus a um, todt / gestorben / ut: Concidit mortuus, veneno poto Themistocles, nach eingenommenen Gift ist der Themistocles todt niedergefallen. Cic. de Orat.

b Mortuus non dolens, wenn man todt ist / hört aller Schmerzen auf. Erasim.

c Mortui non mordent, ein tochter Hund beißt nicht mehr. idem.

d Mortuus non conviciatur, man sol von den Todten

e Mortuo leoni & lepores insultant, hujus Proverbi argumentum sumtum est ex Homerica Iliad. X. ubi Hectorem ab Achille jam interfectum circumcundum corpus: vivificatus sunt Graci mortuo insultantes, nec quisquam erat, qui extincto non aliquod vulnus infligeret.

f Mortuum unguento perungis, (du wendest vergeblich die Werck che Unkosten auff / de sumtu des Gletsches töden.

supervacaneum dicitur, sive cum lacus Asphaltites, quia nullum

h Mare mortuum, pro vita securam & sine ulla fortuna in

i Mortua opera, idè quod

k Mortua fides est inutilis

Ebbbbbb

Et inefficax ad salutem. Jacob. 2. v. 17. todter Glaub.

1 Mortuum metaphoricè est, quod amisit calorem vitalem, ita & acetum dicitur mortuum vinum. Suid.

in Mortua res, i.e. ea, quæ non extat, quæ perit. Schard.

n Mortuus in Jure dupliciter intelligitur, scilicet naturaliter, cum anima separatur à corpore; & civiliter, nempe de portatus, qui pro mortuo habetur; fictione Juris civilis. l. 1. §. fin. ff. de bonor. possession. Sec. Tab.

o Mortua urtica, taube Nessel / vid. Galiopsis vel Urtica.

Morum i, n. fructus mori arboris non tantum, sed etiam rubi, ob similitudinem, Maulbeer / item Kraß- oder Brombeer. Virgil. Ovid. &c.

Morus i, f. arbor, ein Maulbeer-Baum. Matthiol.

b Morus est vel nigra, cel. fa, nigrum ferens fructum; vel alba, album ferens fructum id. Morus i, m. vasis genus esse apparet, sed non liquet, quid vocis sit. Nonius.

Morus a um, παρὸς, stultus; fa, tuus, qf. παρὸς, qui nihil digne nunc fit, ut viri fortes ab vider, animo cecus, vel à τῷ improbissimo quovis, in honoribus amarus, quod velut amaropetendis victi discedant, locos animo sint stulti, nârrisch. morveantur. Trin. 4. 13. 26.

Plaut. in Trin. de amor. Is mor-

res hominum, inquit, moros &

morosos efficit, die Liebe macht / daß die Leute nârrische und wunderliche Sine und Köpfe bekommen.

Morychus, cognomen Bacchi apud Siculos, hujus dei facies muslo sicq. virentibus oblini conseruerunt in vinemmis: Hinc Proverb. Morychus stultior, in eos, qui ridicule stultave quippiam facerent. Erasmus.

Mos moris; m. est vita institutum, consuetudine firmatum, Gewonheit / ut: Mos est hominum, ut nolint eundem pluribus in rebus excellere. de Clar. Orat.

Tradito more, nach altem Hertommen. Curt. 325.

Patrio more traditum est. Curt. 164.

Gentes ad annum morem conjugare, die Völcker auff einherley Gersonheit vereinigen. Solin 208.

b Sui cuiq. mos est, es hat ein jeder seinen eigenen Köpff. Phorm. 2. 4. 14.

c More sit, es ist eine solche Gewonheit / ut: Strenuos

prætereire more sit, i.e. consuetus tuus, qf. παρὸς, qui nihil digne nunc fit, ut viri fortes ab vider, animo cecus, vel à τῷ improbissimo quovis, in honoribus amarus, quod velut amaropetendis victi discedant, locos animo sint stulti, nârrisch. morveantur. Trin. 4. 13. 26.

d Morem gerere alicui, est obedire, obtemperare, folge lei-

sten /

sten / gehorchen / ut: Morem gerere patri suo, seinem Vater gehorsam seyn. Plaut. Amph. 1. 1. v. 122.

Adolescenti morem gestum oportuit, man hätte dem Jüngling einen Streich zu gut halten sollen. Adelphi. 9. 2. 6.

e Mores in Plurali sunt vitæ actiones, Sitten / ut: Mores suadissimi, seine Sitten. 1. 9. 14.

f Depravati mores, böse Zeiten. Lib. 1. 1. Q. Fr.

Meo modo, & moribus vivo antiquis; quæ ego tibi præcipio, da facito. Trin. 2. 2. 16.

g Possum dicere, Mores Mæli longissime à tanti sceleris atrocitate esse distantes, ich kan wol sagen / daß Cælius von so großem Laster einen grossen Abscheu hat. pro Cæli. XXIV.

h — Demutant mores ingenium tuum, Neq. eos antiquos servas, nst captas novos; dein Thun verändert deinen Sinn / und behärest deine alte Weise nicht mehr / sondern fähest was neues an. Trinurn. 1. 2. 37.

i En mehercle in vobis resident mores pristini; ad delectandum; ac celeri lingua utamini; fürwar ihr habt noch euren alten bösen Brauch an euch / daß ihr einem den Korb zu geben / geschwind mit der Zungen seyd. Trucul. Prolog. 7.

k Moribus antiquis vive, den alten Brauch halten. Trinurn.

l Expertes literarum nil rectum putant, nisi quod ipsorum conveniat moribus. Corn. 2.

m Sui cuiq. mores sunt fortunæ, wie es einer treibt / so gehet es ihm. Corn. 795.

n Sui cuiq. mores plerumq. conciliant fortunam. Corn. 827.

o Ex more alicujus vivere; nach eines Sinn und Köpff sein Leben anstellen. Ter. Heaut. 1. 2. 29.

p Mores hominum regionibus respondent, i.e. ex mollibus regionibus homines nascuntur molles. Variantur enim hominum ingenia qualitate regionis: montani asperi ferè sunt & inhumani: littorales ferè prædones & immanes; campestres molles & humani. Erasmi.

q Moschata a, f. Muscata, nux aromatica, moschocaryon, moschocarydion, nux myristica seu unguentaria, Muscaten-Nuß / eine Muscate / crescit copiose in insula Banda, India occidentalis. Schröd.

r Moschardius a um, Moschi odorem referens; vel ex moschoparatum; ut: Moschardina confectio, Biesam-Zucker.

s Tröchisci moschardini, Biesam Rächlein.

t Moschatus a um, idem. Schröd. Moschatula, pyra quadam dicuntur teste Sipontino, quæ odorem moschi referunt.

u Moschellinus a um, idem; Bbbbbb 2 ut:

ut: *Oleum moschellinum*. Weckerus.

Moschaton, rosa genus, apud Plinium 21, 4.

Moschus sive Moschi capreolus, Dorcas moschi, Gazella Indica, ein Biesam Thier/est animal exoticum, caprea non multum absimile, vulgare in regno Cathai, Pegu, (dittonis magno Cham subiecta:) & ut alii volunt, in Aegypto aliisque locis, colit alpes, nardis victitat, aliisque verbis odoriferis. Schröd.

Moschus i, m. (Biesam oder Thiesam/) vox exotica, preciosum quoddam odoramentum; estque excrementum sensantes inclusa vomica circa umbilicum caprea cuiusdam, dum veneris aestro animal percussitur, enata: videlicet vomica hanc, dum dolet, ad lapides vel arborum truncos fricat, adeoque disumpit, sansem inibi contentam effluere facit, lapidibusque adherescere. Hinc calore Solis ulterius elaborata in moschum odoris suavissimi facessit. Schröd.

b Variæ opiniones de moschi origine videantur in Mandeslo Itinerario. p. 69. 70. omnes tamen congruunt, quod ex animali caprea simili proveniat.

Moschus i, m. citharædus fuit imperitus, qui citra respirationem, vocem in longum pro-

ducebat. Hinc Prov. Moschus canens Bæoticum, quadrabit in multiloquos, sed tamen inepte loquaces. Erasmus.

Mosculus i, m. parvus mos. Fest. Moses is, m. primus Dei historiographus, ex eo dictus, quod filia Pharaonis eum extraxit ex aquis, & à submersione liberavit à ~~Mose~~ extraxit.

Mosillus, idem quod mosculus. Isidor.

Motacilla a, f. à Verbo moto, i. e. frequenter moveo, ob assiduam cauda vibrationem sic dicta, eine Wasser- oder Bachstelze / Kloster- Fräulein. Gellner.

Motacillus est, quoties litera in Vocalis sequitur. Isidor.

Motecta vel Moteta a, f. est melodia composita, q. s. modo (musico) tecta; vel Muteta, a mutantibus invicem fugis & Harmonia. Musica.

Motio onis, f. motus, Bewegung / ut: Corporum motio. Cic. 2. n. deor.

b Motio, Grammaticis est Variatio Adjectivi de genere in genus.

Motiuicula a, f. Dimin. eine kleine Bewegung. Senec.

Moto as, are, Frequenter off und heftig bewegen / ut: Quercus morant cacumina. Virg. 6. Eclog.

Motor oris, m. qui movet, ein Be-

Beweger / ut: Cunarum fueras motor, Charideme, mea- rum, du Charideme, hasti- mich angewieget. Martial.

Motrix is, f. quæ movet, eine Bewegerin / ut: Facultas motrix.

Motum i, n. lineamentum vel nerarium, linteum carptum, quod vulnere carvis, ad ea implenda, inditur, ein Meis- sel, Mariin.

Motus us, m. est ipse movendi actus, Bewegung / ut: Interiora motu ciatur id, quod est animal. Cic. in Som. Scipion.

b In motu esse, est excitatum esse, im Werck seyn. Q. Fr.

c Animi motus, est affectus, perturbatio, Gemüths- Bewegung / ut: Agitatione & motu vacuus esse nunquam potest animus. 1. de Div.

d Motus est commotio, ut: Videtis, quo in motu temporum, quantâ conversione rerum ac perturbatione versemur, ihr sebet / in was für einer betrüben Zeit wir leben. pro Flacc.

e Motus, seditio, Empörung / Aufstand / ut: Populi motus factus est. Cic. 2. Orat.

f Motus pro causâ, Plin. Epist.

g In motu esse, pro perturbari, vel excitatum esse. Cic. ad Quint. Item.

h Motus in Physicis, est actus entis potentia, quatenus tale-

i Motus naturalis est, qui fit inclinante natura, quomodo lapis fertur deorsum.

k Motus animalis est, qui dependet à facultate locomotiva animalis.

l Motus voluntarius est, qui fit per voluntatem in homine.

m Motus violentus, est vel pulsio, vel tractio, vel volu- implenda, inditur, ein Meis-

n Motus in Astronomicis est vel in longitudinem ab occasu in ortum; vel in latitudinem à meridie in septentrionem.

o Motus Astrorum est vel primus ab ortu in occasum; vel secundus ab occasu in ortum.

Moveo es, movi, motum, movere, bewegen / ut: Move in inferiorem locum de superiore. pro Cecinnâ.

Nihil movere, ruhig seyn. Curt. 135.

Suo loco aliquem movere, einen aus seinem Ort stossen.

b Movere se loco vel ex loco, von einem Ort sich begeben / ab- oder aufziehen. Curt. 70.

Loco ille motus est, cum ex urbe depulsus est. II. Cat. I.

c Ne te moveas isthine tam infirmâ valetudine, bey so schlechter Gesundheit magst du dich von dort nicht hinweg machen. Epist.

Move oculus te, trolle dich fort / eile geschwind. And. 4. 4. 10.

Bbbbbb 3 j Mo-

d Movere castra, aus dem Lager ziehen. Caesar. 1. bell. Gall.
e Movere est de cedere, ut Moveret, sed nihil promoves, distelles dich / als aienst / aber du kömmeß nicht forder. Du bemühest dich zwar / aber rich-
test nichts aus. Eun. 5. 3. 5.

f Movere bellum, est bel- ligerare. Krieg führen. 1. Off.

g Movere se ad nutum fortuna, est animum cum fortuna mutare. Caes. 2. bell. Civ.

h Moveri alicuius quere- lis, sich durch eines klagen be- wegen lassen. 1. 1. Q. Fr.

i Ab us moveri maximè, quidam pestis, sed per eam in- gressis hostibus, pœnas dederunt deas in petendo. pro. Lig. X.

k Coercere eos, qui mo- vent res, die unruhigen bân- digen. Curt. 16. 4. 8.

l Haud secus, ac par est, moveri re aliqua, sich über et- was nicht mehr / als bislich ist / bekümmern / sich eines Dings experiri. Proverb. à ludo quo- niam non zu sehr annehmen. Cur- tius 13. 8.

m Omnia, quæ movere possunt, imponere in naves, alle totidem imposti lineis, inter (vulgò) Mobilen in die Schiffe bringen. Corn. 2. 90.

n Movere risum, pro ex- citare, in Gelächter machen. Horatius.

o Signa movere, i. e. accin- git se in hostem impetum factu- rus. Virg. 3. Georg. 5.

p Movere Tragedias, si-

gnificat, verbis rem atrocem indignam efficere, quæ est opus Tragicorum, de rebus atrocibus semper maestisq; loquentium. Quintil.

q Movere calculos, i. e. pro- ponere rationes. Erasmus.

r Movere Camarinam, est sibi ipsi malum accersere. Ca- marina enim palus est iuxta op- pidum ejusdem nominis, quæ cum olim siccata, pestilentiam creas- set, consuluerunt oraculum, an penitus eam desiccare præstaret?

Vetuit deus Camarinam moveri. At illi exsecraverunt, & cessavit.

neglecti oraculi. Suidas, Cama- rinam esse fruticem, dicit, cuius ramos, si quis commoveat qua- tiatq; tetrum quendam odorem

s Movere talum à sacra

piam tesserarum natum, (Jul. Pol- lux 1. 9. exponit.) in quo utriq;

t Movere stomachum, vo-

mitum excitare. Plin. 13. c. 23.

u Movere stomachum ali- cui, pro irritare, erzörnen / ut:

In quo tamen ille mihi risum ma-

gis,

gis, quàm stomachum movere solet. Cic. ad Att.

x Movere urinam, den- Haru treiben. Cell.

y Moveri est removeri, pelli. 1. 5. ff. de decur. 1. 1. §. 1. ff. de effract.

Mox, Adverb. significat statim, alsbald / fluchst / ut: Disce- dam parumper à somniis, atq; mox revertar. Cic. de Div.

b Mox, pro postea, paulo post, ut: Cum segetes occat, tibi mox frumenta daturus. Horat. 2. epist.

c Mox, pro deinde. Svc- ton. in August.

Mu, canum est. Charis.

b Mu, syllabam veteres videntur ad depulsionem fascini & invidia maliq; imò ad silen- tium ominandum imperandumq; usurpasse. Turneb. 23. 11.

c Mu particula terrorem significans. Lucil.

Muccinium ii, n. quo narium mucum copimus, ein Schnup- Tuch / Nasen Tuch. Turneb. 1. 13. ep. 13.

Muculentus a um, mucci plenus.

Muccus vide Mucus.

Mucedonius, f. idè quod mucor.

Muceo, es, mucui, mucere, mu- cidum esse, schimlicht seyn / fahnicht seyn / ut: Vinum neq; acaat neq; muceat, der Wein sol weder wahn- sauer noch fahnicht seyn. Varr.

Mucefco is, ere, fahnicht werden /

ut: Proprium est inter reli- quos liquores vino mucescere, aut in acetum verti. Plin. 18.

Mucidus a um, (muccidus) quod mucorem contraxit, verlee- gen / schimlicht / beschlagen / fahnicht / ut: Frusta mucida ferina solida, Klumpen verlee- genes Meels.

b Mucida carulei panis frusta, schimlichte Stuck schwarkes Brots. Juvenal.

c Vinum mucidum, fah- nichter Wein. Martial.

d Mucidus de opulento, cui as mucus est. Plaut. Epid. 3. 4. 62.

Mucor oris, m. lanugo, quæ diu- tino seu contrahitur, Schim- mel / ut: Situpenora mucorem contrahunt, Küchen Speise / wenn sie lang ligen / werden schimlicht.

b Mucor in vino, Rahm im Wein. 1. 4. §. 1. ff. de peric. & com. Rei vend.

Mucosus a um, mucos plenus, rozig / unstätigt / schleimigt, Colum.

Mucro onis, m. cuspis & acu- men ensis ac telorum, eine Spitze / ut: Circulatore ad- spexi, eqvestrem spatham præ- acutam infesto mucrone devo- rasse. Apul.

b Mucro pro ense sive gla- dio ipso, ut: Mucrones in ora hostium dirigere, dem Feind die Spitze biethen. Curt. 3. 7.

c Mucro pro quarumvis

Bbbbbb 4. rerum

rerum summo acumine, ut: Mucrones herbarum. Plin.

d Mucro dentium, spitzge Zähne. Plin. 1. 8. c. 32.

e Mucro ungrium, scharfe Klauen. Plin. 8, 15.

f Mucro defensionis, das Schärffte in der Verantwortung. Cic. pro Cecinn.

Mucronatus a um, quod mucronem habet aut mucronis similitudinem, spitzig/zugespitzt/ut: Gladius rostro mucronatus. Plin.

b Mucronata folia, spitzige Blätter. idem.

Mucula e, Persarum lingua appellatur gemma, cordis colorem habens Plin. 37. c. 10.

Mucus & Muccus i, m. narium excrementum, Noh/Schnüddelpus. Catul.

Musa, idem quod mucus vel mucor, inde contumelia causa quidam dicunt Mussen/quasi mucosus, olidos. Martin.

Muffula a, f. vox à Gallis sumpta, chirotheca major, hybernamica, ein Muff. idem.

Muffi, Turcorum Pontifex maximus, cujus consilia etiam ipse Tyrannus Sultanus sequitur. Schweiggeri itinera Constantinopol. 1. 2. c. 50. p. 176.

Muger, dici solet à Castrensisbus, quasi mucosus is, qui talia male ludit. Festus.

Mugil & Mugilis is, m. genus piscis capitosi, quod vel ma-

vinum vel fluviale, ein Hartern/item Grofstopff. Gethier.

Muginor aris, ari, murmurare. Nonius

b Muginari est nugari, & quasi tardè conari. Fest.

Mugio is, i vi, itum, ire, Verbum sacitium à sono boum, brüllen / schreyen wie ein Ochse oder Kuh / ut: Mugiant boves. Liv.

b Terram mugire videbis. Virgilius.

Mugitus us, m. vox boum, das Brüllen der Ochsen oder Kühe. Virgil.

b Mugitus dicitur qui vis sonitus, ut. Mugitus nemorum. Plin. 18. c. 35.

Crebris mugitibus sonant amnes. Virg. 3. Georg.

Mugonia a, f. porta Roma: à mugitu, quod per eam venale pecus intraret. Sponr.

Mula vide mulus.

Mularis e, c. ad generationem muli pertineans, zur Maul-Esele. Züch. gehörig. Colum.

Mulcedo inis, f. blandimentum, res quæ mulcet. Gell.

Mulcella vide Mulcella.

Mulceo es, mulsi, mulsum & multum secundum Priscianum mulcere est mollire, lenire, mitigare, streichen/schlichten / streicheln / zu fieden stellen/begütigen/besänftigen / ut: Mulcere alicujus animum justissimo dolore incen-

ensum, einen der bittlich jöret/begütigen. Curt. 49.

Mulcere feras. Ovid.

b Mulcere fluctus. Virgil.

1. Æncid.

c Voluptas animum mulcet. Ovid. 1. Amor.

d Pocula mulcere succis.

Lyai. Silius.

Mulciber i vel eris, & per Synocopen mulcibris, à mulcendo dictus est Vulcanus, i. e. molliendo ferro, ut volunt Festus & Donatus: quod ignis omnia, seu flagitiosa impudicitia, quam mulceat, i. e. molliat, vincat, ac domet.

b Mulciber pro igne. Ovid. 14. Metam.

Mulcta vide multa.

Mulcto as, are, vide multo.

Mulctra a, f. ipsum lac mulctum seu emulctio & extructio lactis, Melckung / item gemelckene Milch. Colum.

b Mulctra, vas, in quo lac excipitur, ein Melckstoz/Melckfäfel. idem.

Multrale is, n. idem quod mulctra, pro vase, ut: Implebunt multralia vacca. Virg. 3. G.

Multrum i, n. idem, ut: illic injussa veniunt ad mulctra capella. Horat.

Mulctus us, m. ut: Sed horum sunt discrimina quædam, & à passionibus, & à pecudum natura & à mulctu. De lactis discriminibus. Coll. 1. 2. c. 11.

Mulgarium ii, n. idem quod mulctrum. Isidor.

Mulgeo es, mulsi, multum mulgere, est lac à mammis exprimere, melcken / ut: Mulgere hircum, est frustra laborare, sich vergeblich bemühen.

Eclog. 3, 18.

Mulgo as, are, palam facere.

Plaut Cist.

Mulicurius, qui mulos curat.

Martin.

Muliebria ium, n. pl. menstrua.

Gen. 18. v. 11.

b Muliebria, pro libidine

seu flagitiosa impudicitia, quam

Apostolus damnat.

Muliebria passum pretorremovet à postulando. 1. 2. ff. de postul.

Muliebris e, c. ad mulierem pertinens, weibisch / ut: Muliebre vestimentum. Plaut. Men.

b Fraus muliebris, Weiber-List. Tacit.

c Fides muliebris, i. e. levis.

Plin. Mil.

d Sententia muliebris & enervata, ein krafftlose und weibische Rede oder Meynung.

Cic. 2. Tusc.

Muliebritas atis, f. Mollities,

weibische Art.

Muliebriter, Adverb. effæminatè, seu more mulierum, weibischer Weise / ut: Ne quid serviliter, muliebriterve faciam in dolore, providendum est, man muß darauff bedacht seyn / daß man in Trabsal nichts knechtisches oder

Bbbbbb 5

wei

weibisches begehre. Cic. 2. Tusc. *cujuscunq; sint aetatis*. l. 25. §. 2.
 Mulier *is*, f. proprie est *foemina*, ff. de aur. & arg. l. 13. ff. de V. S.
qua virgo non est, ein Weib / & l. 81. ff. de leg. 3.
 ut: Cicero *objurgantib;*, quod
sexagenarius Popiliam virgi-
memores, & operum, *qua eis na-*
nem duxisset: *cras mulier erit*, *tura* permittit, *arbitrium susci-*
inguit. For. Roman. in voce
 Mulier.

b Pergin' mulier esse? De
 haltestu der Weiber Art? He
 avton. 5. 3. 3.

Mulieres *mala*, vide Doceo.
 c Tacita mulier *bona est*
 quumq; & ii, qui praesunt, & ii,
 semper, quam loquens, ein
 Weib ist allezeit besser / wenn
 sie schweiget / als wenn sie re-
 det. Rud. 4. 4. 70.

d Mulieres *sunt ferme ut*
 pueri *legi sententia*, fortasse *ut*
 num *verbum inter eas iram hanc*
 conciverit, die Weiber sind fast
 wie die Kinder / von leichten
 Sinnen / es kan vielleicht sich
 dieser Hader umb eines einigen
 Worts wegen angesponnen ha-
 ben. Hecyr. 3. 1. 32.

e Mulieri *nimio maleface-*
re melius est onus, quam bene.
 in ignavum & desidiosum dice-
 batur. idem. Truc. 2. 5. 16.

f Mulierem *Eunuchum vo-*
 cat Terentius, a *membrorum*
 molitie. in Eunuch.

g Mulierem *ornat silen-*
tium, schweigen stehet ein
 Weibsbild wol an. Erasim.

h Mulier *pro uxore*. l. 93.
 §. 1. ff. de legat.

i Mulieres *dicuntur omnes*, *vitatibus luxu disfluentibus*, inq;
quacunq; sexus sunt foemini, otio securis. Esa. 32. c. 9.

k Mulieres, *sua pudicitia*
memores, & operum, *qua eis na-*
pere, vel alio modo *judicium ex-*
ercere non possunt. l. fin. C. de
 recept. arbitr.

l Mulier *imperator & mu-*
lier miles, Prov. *quoties totum*
negotium ignavis commissum est,
 quumq; & ii, qui praesunt, & ii,
 qui parent, pariter sunt formidu-
 losi. Erasim.

m Mulieri *ne credas, ne*
mortua quidem. Proverbialis Hy-
 perbole. *Usq; adeo non fidendum*
est mulieri, ut etiam, si morien-
tem videas, putes fingere. De
 noverca, *qua sepulta quod pri-*
 vignum interemit, *illapsa in puo-*
 ri caput pyramide. idem.

n Mulierum *exitia*, de his,
 qui *funditus ac miserabiliter per-*
 eunt. idem.

o Mulieris *podex*, Proverb.
 in ignavum & desidiosum dice-
 batur. idem.

p Mulieris *animus*, qua-
 dratin *imbelles & inconstantes id-*
 eum.

q Mulier *pudica, ne sola*
sit usquam; Cum *admonebi-*
mus, non convenire, ut pudica
mulier sola, citraq; testes cum
viris colloquatur. idem.

r Mulieres, *pro judaa ci-*
 vitates, *pro judaa ci-*
 vitates, *pro judaa ci-*

Mulierarius *is*, m. *qui mulieri-*
bus deditus, qui nimum mu-
lieres amat, ein Weiber-
 Lammel / *γυναικον παλαιοι* &
 Windelwascher. Martin.
 Mulierarius *a um*, effeminatus,
 ut: *Cur Licinium titubantem,*
hesitantem, cedentem fugere,
conantem mulieraria manus
ista de manibus emiserit. Cic.
 pro Cael.

Mulierecula *a*, f. & pro impu-
 dica & libidinosa, ac pro mu-
 liere destituta auxilio, inope
 scilicet & imbecilli, accipitur.
 Exemplum prioris signifi-
 catus habes. l. en. ff. de serv.
 corr. posterioris apud Cic.

Muliercularius *is*, *qui alienas*
mulieres affectat. Alciat.

Mulierofitas *atis*, f. *φειδωρεία*.
 Cic. 4. Tusc.

Mulierofus *a um*, *quod est mu-*
lieris, effeminatus, weibisch.
 Plaut Poen.

Mulierofus *i*, m. *qui nimum*
appetit mulieres, ein Weiber-
Narr / der den Weibern zu
sehr hofiert und ergeben ist
 ut: *Hunc scribunt ipsius fa-*
miliares, & ebriosum & mu-
lierosum fuisse. Cic. de Fat.

Mulio *onis*, m. *qui mulos elitel-*
larios sive quadrigarios ducit,
 ein Eseltreiber. Martial.

b Mulio, *culicis genus, ita*
dictum, quod mulis sit infestum.
 Plin. 31. c. 16.

Mulionius *a um*, *quod ad mu-*

lionem *percinet, ut: Mulionia*
penula, ein Eseltreibers Rock.
 Cic. pro Sest.

Mulleus *ei*, m. *genus calceorum*
ajunt esse, quibus reges Alba-
norum primi, deinde patritii
usi sunt. Festus.

b Mullei *calcei, rothe*
Weiber-Schuhe / ut: Calceos
mulleos & cereos, & albos, &
hederaceos viris omnibus sustu-
lit, mulieribus reliquit. Vopisc.
 in vita Caesarum.

Mullo *as*, are, *suere, unde mul-*
leos calceos a mullando deri-
vant. Scalig.

Mullulus *i*, m. *Dimin. parvus*
mullus. Cic. in Parad.

Mullus *i*, m. *piscis genus, qui &*
trigla & barbo dicitur, eine
Barben oder Barne/Rothe
bart. Gesner.

Mulomedicus *i*, m. *mulorum a-*
liorumq; veterinorum medi-
cum notat, qui & veterinarius
dicitur, ein Ross-Pferd- oder
Vieh-Arzt. Firmic.

Mulicus *a um*, *mulsi saporem*
referens. Colum. 8. c. 7.

Mullum *i*, n. *melle mistus po-*
tus, absolute ponitur pro vi-
no mulso seu melle condito,
Wein-Meth. Plin.

Mulsum *si calidum biva-*
tur, vocem permulcet: si frigi-
dum, exasperat. Cic. 2. de Orat.

b Mulsum, *est aqua mul-*
sa. Martin.

Mulfus *a um*, i. e. *melle mistum,*
 mit

mit Honig versüßet / oder vermengt / ut. *Aqua mulsa*
b *Loqui malsa*, h. e. dulcia, suavia, Plaut. Pœn.

c *Mulsa mea*! amantis & blandientis affectus. Plaut. Cas.
Multa a, f. vel multa, est pena pecuniaria, eine Geld-Straff.
ut: *Multam alicui irrogare*, dicitur actor, einen auf eine Geld-Straff anklagen. pro Milon. XII.

b *Multam sufferre*, umb Geld gestrafft werden. pro Cecin. XXXV.

c *Petere multam*, umb eine Geld-Straff anhalten. pro Cluent.

d *Multa ei esto*, das soll seine Straffe seyn / ut: *Hac multa esto*, vno viginti dies ut careat, zur Straffe soll er 20. Tag keinen Wein zu trincken bekommen. Alin.

e *Multa detrabere*, ut: *Populus cum eum iudicii sui pœniteret*, multa novem partes (a decem detraxit, als das Volk des Urtheils gereuet / hat es von zehn Theilen der Straffe Neune erlassen. Corn. 359.

f *Multam dicere*, pro multare. l. 2. §. 8. ff. de Judic.
Multangulus, i. e. multos habens angulos, vieleckigt oder vielwinckelicht. Lucil.

Multatio onis, f. idem quod multa, ut: *Misera est ignominia iudiciorum publicorum*,

misera multatio honorum, miserum auxilium. Cic. pro Rab.

Multatitius a um, quod ex multa fit, vel quod ad multam pertinet, live quod nomine multa exigitur, Straff-Geld.
ut: *Multatitia pecunia*. Liv.
Multesimus a um, unum ex multis. Lucret.

Multibarbus, qui multam habet barbam. Apul.

Multibibus a um, multum bibens, ut: *Nomen est lens multibibus atq; merobibus*. Plaut. Curcul.

Multicavatus a um, multa habens cava, löchericht / außgehöhlet / ut: *Favus est*, quem fingunt multicavatum e cera, eum singula cava, singula latera habeant. Varr. 3. Rust.

Multicavus a um, multum habens concavi, sehr höhl / schwamicht / ut: *Pumex multicavus*. Ovid. 8. Metam.

Multicaulis, multos habens caules, vielstenglicht. Plin. 21. 16.

Multicolor oris, o. multos habens colores, bund / vielfarbtigt. Plin. 37. c. 10.

Multifacio is, era, magni estimare. Festus.

Multifariam, Adverb. auff mancherley Weiß / auff vielerley Gattung oder Art. Svet.

Multifarie, Adverb. i. e. varie, multis modis, auff mancherley Art und Weiß. Plin. 18. 7.

Multifarius a um, quod multis

tis modis est fari, vel quod multarum est specierum, mancherley / vielerley. Gell. l. 5. c. 6. Martin.

Multifer a um, multa ferens, fertilis, fruchtbar / das viel trägt / ut: *Tam multifera sunt*, & tot res præter gladium pariunt robora. Plin. 25. 8.

Multifidus a um, ex multis & findo compositum, quod in multas partes finditur, & multas divisiones habet, in viel Theil gespalten od getheilt / ut: *Multifidi pedes*. Plin. lib. 11. c. 37.

b *Ister multifidus*. Lucan.

c *Timaus multifidus*, quod in multa, nempe in novem ostia sis prorumpat in mare. Martial.

Multiforatis e, c. quod multis locis est foratum sicut tibia. Apul.

Multiforis e, c. quod est multorum foraminum, löchericht / voll Gruben / ut: *injiciunt eas in specus*, qui sunt multifores in terra. Plin. 8. c. 55.

Multiformis e, c. varia aut multiplicitis forme, mancherley oder vielerley Gestalt. Coll.

Multiformiter, Adverb. variis modis. Gell.

Multiforus a um, idem, ut: *Multifora tibia*. Ovid. 12. Met.

Multigenis e, c. Plaut. Captiv. idem quod

Multigenus a um, multorum generum, vielerley Geschlecht

oder Gattung / ut: *Multigena figura*. Lucr.

& Multijugis e, c. Multijugus a um, multiplex, varium, multum & numerosum, mancherley / mannichfaltig / vielerley / ut: *De Rep. multijuges accepi literas uno tempore*. Cic. ad Att.

Multiloquus a um, qui multa loquitur, ein Wäßer / Schwäßer / Plauderer. unde:

Multiloquium u, n. Prov. 10. 19. מְרַבֵּר רִבְרִים in multiloquio (in multitudine verborum,) non cessabit pravaricatio.

Multimeter, versus ex multis metris.

Multimodis, quasi multis modis, pro multipliciter, ut sic velut Ablativus loco Adverbii, e. g. *Ducere multimodis cantus* & *flectere voces*. Lucr.

Multimodus a um, multiplex varius, vielerley Weiß oder Art / ut: *Oppidani ad omnia tuenda atq; obeunda multimoda arte destineri cepti sunt* & non sufficiebant. Liv. 1. Pun.

Multimodus i, m. varietas. Lucr.

Multinodus a um, multos habens, ut: *Colubrum multinodis voluminibus serpentem*. Apul.

Multinominis e, c. ut: *Ea multinominis*. idem.

Multinuba a, c. qui vel quæ multis nupsit. Corn. in Persium Satyra 1.

Multinūmus *a um*, ut *asini multinūmi*, i. e. multos numos sua opera quarentes. Varr. 3. Rust.
 Multipartitus *a um*, in viel Theil abgetheilt. Plin.

Multipes *edis*, multos habens pedes, vielfüssigt. Plin.

b Multipes, idem ac millepeda.

Multiplex *icis*, o. varius, involutus, multas plicationes habens, vielfältig / ut: *Sermones multiplices variiq.*, vielfältige und mancherley Reden. Cic. in Orat.

b Multiplex *animus*, ein wandelmüchig Gemüth. Cic. de Amic.

c *Antecepta* & multiplex *verborum potestas in ambiguis*, Autor ad Herennium.

Multiplicabilis *e*, i. e. quod potest multiplicari, das gevielfältiget werden kan.

Multiplicatio *onis*, f. Vielfältigung / Vermehrung. Col. 1. 2. c. 2.

b Multiplicatio *Arithmetica* est unius numeri multiplex aggregatio.

Multiplicator *oris*, m. qui multiplicat. August.

Multiplicatus *a um*, gevielfältiget / vermehret / ut: *Antiquitas multiplicatis aucto exercitiis*. Plinius Cicero.

b Multiplicata *domus*, cui accessio adiuncta est. Cic. 1. Off. Militaris mobili impetu fertur. Cuius Multipliciter, Adverb. vielfältig. Plin.

Multiplico *as*, are, multiplex reddere, vielfältigen / vermehren / ut: *Flumina collectis multiplicantur aquis*. Ovid. 1. de Remed.

b Gravitās *autoris honorum multiplicat*. idem 4. de Ponto.

Multipotens *entis*, o. qui multum potest, viel vermögend / gewaltig. Plaut. Bacch.

Multiscius *a um*, multum sciens, ut: *Arte multiscius*. Apul. in Flor.

Multisonus *a um*, das viel Getön machet. Claud.

Multisonus *a um*, idem, ut: *Catena multisona*. Stat.

Multitia *orum*, n. indumenta dicebantur minutissimis filis contexta, unde à multis filis, & propterea subtilibus, appellata; vel à multendo, quoniam carnem demulcent. Martin.

Multitudo *inis*, f. frequentia; numerus, Viele / Menge / ut: *Sed ut pontifices veteres propter sacrorum multitudinem tres viros epulones esse voluerunt*. Non.

b Multitudo, i. e. populus. Corn. 186.

Lacrymis & acclamationibus stadia sua proficietur multitudo. Curt.

Multitudo & maxime militum 2122.

Nel.

Nullum profundum mare, tur, i. e. maleficium non est pona nullum vastum fretum & pro alicujus; sed exul ipse patriam celosum tantos ciet fluctus, quando deserens supplicium quasi à seos multando habet. Curt. 2340. ipso sumit. pro Cecin. XXXVI.

Multitudo concitata diffultier reponitur. Corn. 108.

c Multitudine claudibon den Soldaten umbringer werden. Corn. 22.

d Multitudo imperatorum Cariam perdidit, Proverb. viel Röch versalzen den Kohl / oder tochen selten gut. Erasim.

e Multitudinem constitunt centum viri, 1. 2. §. 1. ff. de excus. tut.

f Multitudo Arithmetica & Logica dicitur numerus seu quantitas discreta, quæ communi termino copulatur.

Multivagus *a um*, ut *Columba est avis multivaga*, die Taube fliegt bald hie bald dort hin. Plin. 10. c. 37.

Multivius *a um*, ut: *Multivius circuitus*. Apul.

Multivulus *a um*, qui multa vult, vel cupit, ut: *Multivola mulier*. Catul.

Multo *as*, are, vel multare est punire, straffen / ut: *Cum hoc tum esset una, ita est multatus, ut vitam amiserit*. pro Milon. XXII.

b Multare aliquem morte, einen am Leben straffen. I. Catil. XIII. XIV.

c Multare exilio, ut: *Maleficium nullum exilio multa-*

d Multare virginem, mit Ruchel straffen. Liv. 6. bell. Pun.

e Multare aliquem omnibus bonis; einen um alle das Seine bringen. 5. Tulse.

f Hoc ego te multabo bolo, ich wil dich umb diesen Wissen straffen / ich wil dir diesen Wissen aus den Zähnen rücken. Tricul. 4. 2. 69.

g Multare est augere, votum compotem facere, ut: *Votis me multatis meis*, ihr thut / was ich begehre und haben wil. Nævius.

h Multare matrimonio est divortium facere. Amphit.

i Multare urbes pecuniā, die Städte brandschätzen. Cornel. 410.

k Multari pecuniā, eine Geldstrafe erlegen müssen. Multo, Adverb. scilicet Superlativis iungitur, ut: *Multo omnium pessimus*, der schalckhaftigste.

Lux multo gratissima, ein sehr angenehmer Tag. Horat.

Adjuvat & exornat orationem expositio, sed multo maxime per eam exercetur ad elocutionis facultatem. Heren.

Multopere, eā formā dixit Plautus, quā magnopere dicimus, in Merc.

Multoties, Adverb. sapissime, ut:

ut: Multoties contra hostium
eruptiones feliciter pugnavit.

Hor. in Epitom.

Multum, Adverb. valde, vehe-
menter, viel / heftig / sehr /
ut: Non ita multum. Cic. ad
Gall.

b Parentes multum miseri
Ovid. 4. Metam.

c Multum excellunt vir-
tutes propria animi. Cic. 5. de

Finib.

Multus a um, numeri quanti
tatem notat, viel / ut: Multine aut parvore, sine causa ob-
fortissimi atq; optimi viri, viel
orto, quem Graeci πῶνικον vo-
capssere und ehrliche Leute.
cant, parcemiam hinc manasse
pro Sextio.

b Multi a nocte dicimus do-
res in bellis plerumq; accidere so-
etē pro Barbara locutione, val-

dē serō, sehr spat in der Nacht /

ut: Multam in noctem protrahere
re convivium, in die tieffe
Nacht die Mahlzeit verschie-
ben. Qv. Fr.

c Ne multa, fürzlich.
l. 10, 13. Att.

d Multum esse, idem est, convenit cum illo: Multa cadunt
quod prolixum esse, ut: Qui in inter calicem, idem.

aliquo genere aut inconcinnus
aut multus est, is ineptus dicitur, bus deum fallas, Proverb. ubi
der sich etwan ungereimbt er, quis fucum facere conatur ei,
zeitget / oder gar zu weitläuffig
ist / denselben hält man für un-
geschickt. de Orat.

e Multum esse, Ciceroni
etiam est magni estimari, ut
Nomen nostrum multum est in
his locis, wir haben an diesem
Orth ein herrliches Lob / man

f Multa cadunt inter ca-

licem, supremag; labra; Prover-
bium, quo monemur, nihil tam
certum sperari, nec quicquam
tam esse vicinum, quod non re-
pentinus aliquis casus qveat in-
tervertere. Erasim.

g Multa docet fames, vide
Fames.

h Multa in bellis inania,
Proverb. dicunt de inani suspicio-
tatem notat, viel / ut: Multine aut parvore, sine causa ob-
fortissimi atq; optimi viri, viel
orto, quem Graeci πῶνικον vo-
capssere und ehrliche Leute.
cant, parcemiam hinc manasse
pro Sextio.

i Multi incredibilia, ἀπί-
stia, ut: Multam in noctem protrahere
re convivium, in die tieffe
Nacht die Mahlzeit verschie-
ben. Qv. Fr.

k Multa in medio, Prov.

l Multa nōris oportet, qui-
bus deum fallas, Proverb. ubi
der sich etwan ungereimbt er, quis fucum facere conatur ei,
zeitget / oder gar zu weitläuffig
ist / denselben hält man für un-
geschickt. de Orat.

m Multi bonum stimulatō-

n Multi hirundinibus o-

bus est, Proverb. quo alluditur
ad aliud; Una hirundo non efficit
ver,

verit, h. e. unus dies non sat est
ad parandam virtutem, aut eru-
ditionem. idem.

o Multi te oderint, si te
ipsum amas. Proverb. deterrens
a Philavtia. Multis enim displi-
ceat oportet, qui sibi nimium
placet; contra modestia, praecipua
favoris & benevolentia concis-

liatrix est. idem.

Mulus i, m. ex asino & egua-

toribus gignitur, ein Maul = Esel /
Maultbier. Plin. 8. 44.

b Mula gignitur ex asina
& egro. Plin. 8. c. 44.

c Mulus mulum scabit, i. e.
improbi & illaudati se vicissim
mirantur ac predicant. Erasim.

d Muli Mariani, vide Ma-

rianus.

Muma a, f. cerevisia Brunsvi-

centis nomen, Mume / Braun-

schweigisch Bier. Jonst.

Mumia a, f. (ex Arab. مومياء)

ce-
ra,) Mumia titulo in Offici-

niscadaver humanum, caro-

ve venit.

b Mumia Arabum, quæ
est liquamen seu liquor concre-

tus, exudans in sepulcro è cada-

veribus, Aloë, Myrrha, Balsa-

moq; conditis.

c Mumia Egyptiorum,
ejusdem intimarum & proprius-

est liquamen ex cadaveribus a-

phalto conditis. Nimirum, hoc

condiebantur cadavera vilioris

sortis, adeoq; & ipsamet cada-

vera nonnunquam eo modo con-

ditæ prostant.

d Pissasphaltum factitium,
i. e. mixtum pice bitumen, pro
mumia venditant.

e Mumia dicitur cadaver
sub arena Solis astu torrefactum.
Fitque, cum in Hammoniorum
regione, quæ est inter Cyrenarum
& Alexandriam, ubi
arenarum fyrtes ventorum tur-

bine sublatarum, incautos via-

da vera flagrante Solis astu tor-

rentur. Rhasis, Tentzel, in Me-

dicina Diastatica. Schröd.

f Mumia dicitur non so-

lum humana caro balsamo con-

diva, sed etiam alia quæq; non

per se mortua, sed occisa, & me-

dicata curativa facultatis. Johnf.

g Mumia elementorum

est balsamus elementorum exter-

norum. idem.

h Mumia transmarina est

Paracelso manna. idem.

i Mumia versa, pro con-

versa est liquor mumia. idem.

k Mumia est substantia

corporis tenuissima, spiritualis,

atheria, cuiq; pro natura ac spe-

cie sua ingenita, in morte & post

mortem aliquatenus permanens,

cum affectionum tum virtutum

simarum plurimum abundans.

Tentzel. Med. Diast.

Mundanus a um, quod mundi

est, weltlich / von der Welt /

ut: Interrogatus Philosophus

Socrates, cuius esset? Munda-

Cocccc

num

num se esse, respondit. Cic. 5. Tuscul.

Mundator oris, *m.* qui mundat, ein Aufseher/ut: Cloacarium mandator, ein Latrin-Geher/it. Schund-König. Firmic.

Mundē, *Adverb.* purē.

Mundialis *e*, *c.* idem ac mundanus, ut: Mundiales historici. Sulpit. Sever.

Mundiburdium *ii*, *n.* defensio, patrocinium. Martin.

Mundificatio *onis*, *f.* mundificandi actio.

Mundifico *as*, *are*, mundum facere, reinigen.

Munditer, *Adv.* geschmückt/gebüget/ut: Nam cum sedulo munditer eos habemus, vix agre amatorculos invenimus. Plaut. Poen.

Munditia *a*, *vel*

Mundities *ei*, *f.* lauitia vel ornatus, quo quis se mundum ac politum tenet, Zierligkeit/Reinligkeit/Saubertkeit/ut: Adhibenda munditia est, non modo fore, ich wuste wol/die Roß odiosa, neq; exquisita nimis. Reinligkeit sol man brauchen/aber nicht die Verordentlich und so gar eben und fleißig ist. Cic. 1. Offic.

b Observa munditiam Singular. & munditias Plurale, utilissimum esse bonis autoribus, ut: Accepi munditias mulieribus, viris laborem convenire, ich habe gehört/das sich die Weiber schmücken und reinlich

halten/Männer aber arbeiten sollen. Sallust. in Orat. Marit.

Mundium *ii*, *n.* dominium, tutela, inde mundius, qui sui juris est, neq; sub tutorum potestate, der mündig ist. Martin.

Mundo *as*, *are*, mundum & nitidum facere, reinigen/scheuren/saubern/puhen. Plin. 15. c. 6.

Mundulus *a* *um*, Diminut. qui nimia munditia utitur. Plaut. Trucul.

Mundus *a* *um*, purus, tersus, rein/sauber/ut: Munda suppellex. Horat.

Mundus *i*, *m.* dicitur ornatus muliebris, quo se mulier mundior fit, Weiber-Schmuck/ut: Non aurum modo us, sed postremo quoq; vestem, mundumq; omnem muliebrem ademit. Liv.

b In mundo esse, est paratum, expeditum, praesto esse, ut: Sciebam mihi pistrinum in mundo fore, ich wuste wol/die Roß Mühl (der Schubfarn) würde auff mich warten. Pseud. 1. 5. 84.

c Mundus, universitas creata sive caelum, & quicquid caeli ambitus continet, à perfecta absolutaq; elegantia sic dictus, die Welt. Plin. 2. c. 1. & 4.

d Damnata pars mundi, & à rerum natura in nubem aeterna caliginis versa. Sol. 399. ich habe gehört/das sich die Welt in der Arctoa, polo septentrionali vicina, inhabitabili.

c Mun-

e Mundus pro caelo Synecdochicè. Macrobi. 1. 1. in Somn. Scip.

f Mundus interdum terra est, qui quidem est mundus inferior. Turneb.

g Mundus originalis, 2. Petr. 2. 5. est mundus prius, qui ante diluvium erat.

h Mundus pro incolis mundi, seu hominum genere, Joh. 3. 16. c. 12. 19. & pro impiis, qui maximam hominum in mundo viventium partem constituent. Joh. 1. 10. c. 7. 7. & c.

i Mundus pro parte mundi primaria, & à Deo singulariter in peculium populi sui selecta, terrarum Canaan accipitur. Rom. 4. 13.

k Mundus pro re plena, ut: Lingua ignis est, mundus iniquitatis, h. e. res plenissima malorum. Jac. 3. 6. Glass. Ph. sacr.

l Mundum vincere, i. e. à se arcere, & in se opprimere ac mortificare cupiditates, quae (ut est 1. Petr. 2. 11.) militant adversus animam. 1. Joh. 5. v. 4. Martin.

m Mundus parvus, vide Microcosmus.

Mundvaldus *i*, *m.* tutor. (vox Germanica à Mund & Walten.) Martin.

Muneralis *e*, *c.* quod ad munus pertinet, ut: Muneralis lex, quae Cincius, (ut ait Festus) cavet, ne cui liceret munus accipere.

Munerarius *ii*, *m.* qui munus gladiatorum exhibet. Svet. in Dom.

Munerator oris, *m.* idem. Florus.

Munero *as*, *are*, &

Muneror *aris*, *ari*, donare, vel dono dare, schenken/verehren/ut: Munerari aliquem, eum benedicere. vide Disciplina e.

Di potestatem dabant, ut beneficium bene merenti nostro piis, qui maximam hominum in mundo viventium partem constituent. Joh. 1. 10. c. 7. 7. & c. hat dem/der dir Gutes erwiesen/wieder vergelten mögest. Plaut. in Captiv.

b Munerari, pro munus gerere ac sustinere. l. 1. §. 2. ff. de vacat. & excul.

Mungo *is*, *munxi*, *mundum*, mungere, quasi mucum ex naribus extrahere, schneuzen.

Munia *orum*, *n.* officia publica & debita, Ampt und Pflicht/ut: Obire munia sua, sein Ampt verwalten. Liv.

Induere munia ducis, eines Obersten Ampt antreten. Tac.

Municeps *municipis*, *o*, *municipes* dicebantur, qui in civitatem Romanam recepti munerum participes fiebant, ein Mitbürger. Municeps est, ut ait Eilius Gallus, qui in municipio liber natus est. Item, qui ex alio genere hominum munus functus est. Item qui in municipio à servitute se libe-

ravit à municipe; Item municipes erant, qui ex aliis civitatibus Romam venissent, quibus non licebat magistratum capere, sed tantum muneri partem. Fest.

c Municipis abusive nunc dicimus suos cujuscunque civitatis cives. l. i. ff. ad municipal.

Municipalis e, c. quod ad municipes pertinet; item simplex, à munificentia, quod munificus obscurus, ut: Municipale jus, essent civitates, primaque origo opeditur privatum jus uniuscujusque civitatis, Stadtrecht.

b Municipalia magisteria vocantur administrationes & officia sui municipii. idem.

c Municipales leges, i. e. statuta, probantur in tit. ff. de deor. ab ordine faciend.

d Municipalis magistratus, civitatum decursiones dicuntur, qui unum ordinem referentes, sic administrant, ut uberalis largitus, munifex munus hominis vicem sustineant. l. 25. ff. ad municipal.

e Municipales homines, imperiti, gemeine Leute. Cic. ad Attic.

f Municipalia sacra, vocabantur, quae ante urbem conditam colebantur. Festus.

Municipaliter, Adverb. ut municipaliter natus, cujus majores publicam nullam dignitatem adierunt. Sidon.

Municipium, Adverb. ναὶ πόλεως, per municipia. Svet. in Jul.

Municipium ii, n. societas municipum; Municipia urbes erant jure civitatis Romana donata, in quas si coloni deducerentur, in colonia conditionem transibant, & cum ante sui juris essent, legem à deductore colonia accipiebant.

b Municipia quidam putant à munitionibus dicta: Alii nuncupationem, quod munificus obscurus, ut: Municipale jus, essent civitates, primaque origo opeditur privatum jus uniuscujusque civitatis, Stadtrecht. sunt, municipia nominata Sicul. Flacc.

Munico as, are, largiter imperitari. Festus.

Munifex a um, qui munera fert. Plaut.

Munifex icis, o. munifex sunt auctore Festo, qui non vacabant, sed munus principi faciebant.

b Munifex est etiam liberalis, largitus, munifex manius hominis vicem sustineant. ma. Plin.

c Munifex milites dicuntur, qui propter munera militiam facere coguntur. Veg. i. re mil.

Munificè, Adverb. largè, abundanter, reichlich/ freigebig/ überflüssig/ ut: Tam munificè & tam largè dare. Cic. 3. de natur. deorum.

Munificentia e, f. actio munifici, freigebigkeit.

Munifico as, are, ditare, beatum reddere, beseligen/begaben. Lucr.

Munificus a um, munificentior, mu-

munificentissimus, (dictus, vel quia munera multa dat; vel quia munus suum, i. e. officium quod debet, adimplet.) Martin.

Semper liberalissimus munificentissimusque fuit. Cic. pro Rosc. Com.

b Munificior, munificissimus olim dixit Cato. Festus. Munimen ii, n. munio, proprie est castrorum ceterarumque rerum, quae contra adventum hostium muniuntur, sive vallo, sive fossa, sive alio quovis modo. Virg.

Munimentum i, n. idem, ut: Valido munimento sepere, stark besetzen. Curt. 1869.

Munio is, munire, munitum, munire, est fulcire, fortificare, besetzen. Corn. 195.

Munire arcem praesidiis, das Schloß besetzen.

Magnum hic honorem incipis, si magna munis moenia. Mil.

Ad muniendum idoneum esse. Corn. 11.

b Urbs praesidiis, custodiis vigiliisque munita, eine feste wohl bewahrte Stadt. I. Catil. IV.

Munitus locus, ein fester Ort. Corn. 78.

c Domum meam majoribus praesidiis munivi & firmavi, ich habe in meinem Hause die Wachen verstärkt. I. Cat. V.

d Munire viam est lapidibus substruere, einen Weg bauen / pflastern. pro Mil.

Munire viam in caelum, et non gewissen Weg in Himmel machen.

e Munire viam, einen Weg machen / sich eines Wegs versichern. pro S. R. XLVI.

Munis e, c. officiosus, qui munia lubens praestat. Festus.

Munitas atis, f. conditio ejus, qui munis est. Martin.

Munitio onis, f. Befestigung / Verwahrung / ut: Munitio- nibus urbem sepere. Cic.

b Ex viarum munitione quastum facere. Cic. pro Font.

Munito as, are, frequent. munire cupio, ut: Quam viam munitet, quod iter affectet, videtis, was für Wege er ihm unterbauet / und welche

Strassen er hinaus wil / sehet ihr. Cic. pro Rosc. Am.

b Munire pro manducare. Martin.

Munitor oris, m. qui munit, ein Schanzengraber. Liv. 7. Pun.

Munitus a um, besetzt / verwahrt / ut: Nihil tam munitum, quod non expugnari possit, es ist nichts so fest und wohl verwahrt / das nicht

könnte überwältigt werden. Cic. 2. Verr.

b Benevolentiam hominum firmissimam muniti sumus. Cic. ad Attic.

c Sapientiam munitum pe- tus gerere. Cic. 2. Divin.

Cccccc 3 Mu-

Munus eria, m. idem quod donum, ein Geschenk / ut: Si nam ego sine munere te à me abire? Solte ich dich unbeschenkt von mir weg lassen? l. 194. ff. de verb. signif.

Hec. 5, 4, 12.

Munera des latus, corrum-punt tadia donum, einen frölichen Geber hat Gott lieb Verius.

Qui cito, qui bello negat, is habuisse videtur munera: non semper est odiosa mora. idem.

b Corradere alicui munus, einem ein Geschenk allenthalben zusammen klauen / suchen oder lesen. Phorm. 1, 1, 6.

c Muneribus aliquem placare. pro Milon. XXXII.

d Quid tibi ego mittam muneris? was sol ich dir doch zur Verehrung schicken? Mil. 3, 3, 64.

e Magnis muneribus cumulare aliquem, einen reichlich und herrlich beschenken. s. Aeneid. 107.

Parva munera, diutina: locupletia, non propria esse solent Corn. 252.

f Munus, idem quod officium, ut: Munus suum ostendere, von sich sehen lassen / was einem gebührt. Curt. 1660.

Tuum est hoc munus, tua partes, das ist dein Amt / das gehört dir zu thun. l. 11. ep. 5.

g Munus suum tueri, sein Amt in acht nehmen / thun

was sich gehöret, lib. 10. ep. 11. h Munus à dono separatur, tanquam genus & species. l. 6. circa fin. ff. de officio Con. 194. ff. de verb. signif.

i Munus est, quod necessarium obimus lege, more, imperio-ve ejus, qui iubendi habet potestatem. l. 214. ff. de verb. signif.

k Munus etiam est peculiare genus sacrificii Eucharistici, Lev. 2. & 7. Martin.

Munuscularius a um, ut: Munusculari aquae ductus sunt, qui modicam aquam ducunt. Attamen veniorem lectionem Alciatus muscularios indicat. Schard.

Munusculum i, n. Dimin. ut: Munusculum alicui concinnare, mit einem Geschenk umgehen / auff ein Geschenk bedacht seyn. l. 7. ep. 22.

Munichia orum, festa erant Pal-ladis, a munychio Athenarum portu: vel à Munychio Rege, quodam autore.

Munychium, μυνυχιον, apud Athenienses dicitur mensis, nempe primus Vernorum dictus à Munychia Diana, cui eo mense sacrificabatur. Martin.

Muræna a, f. piscis marinus, anguillam magnitudine & figurâ referens, eine Murenen/ Muhrahl / Brick. Plin. 9. c. 23. Gefn.

b Marana fluvialis est lampetra. Martin.

Mu-

Muranula a, f. parva murana, ein Reumaug.

b Muranula dicitur quoddam ornamentum mulierum, quod scilicet auri metallo in virgulas latecente quadam flexuosi ordinis catena contextitur, in similitudinem murana serpentis, quæ ad collum ornandum aptatur. Martin.

Muralis e, c. admirum spectans, ut: Corona muralis live honor. vide Corona h.

b Herba muralis, quæ in muris crescit. Plin. 24. c. 19, vide Parietaria.

c Machina murales, quibus muri diruuntur, Mauerbrecher. Plin. 7. c. 56.

Murator oris, m. murum faciens, ein Mäurer. Martin.

Muratus a um, muris cinctus, vox frequens in veteri interprete Bibl. ut Numerorum 13. & 32. & c. Martin.

Murceus a um, ignavus, mucedus. Martin.

Murci, homines timidi sunt dicti & ignavi, qui, ut militia periculum effugerent, pollices sibi amputabant. Cell. 18. c. 21, qd dicimus, Salzwasser / Latel

Murcia a, f. dea dissidia, Venus, ut: Murcia dea sacellum erat sub monte Aventino, qui antea Murcus vocabatur. Mart.

Murcidus a um, ignavus, stultus, inquit Festus.

Murcinarius a um, mutilus. Isidor.

Murciolum i, n. semen lentisci, vocat Columella.

Murex muricis, m. piscis marinus, cuius species est concha, ein Schal- oder Stachel-Schnecke. Gefn.

b Murex pro purpurâ, ut: Tyriog, ardebat murice lana, ein Rock glänzet von Purpurfarb. Virg. 4. Aeneid.

c Murex acumen seu asperitas saxi, ut: Conculsa cautes, & acuto in murice remi obnixi crepuere. Virg. 5. Aeneid.

d Murices sunt machinulae ferreae tetragona, formâ, quæ in quacumque parte incubuerint, unum aculeum inversum protrudunt. Fus. Angel / Fuß

Eisen / ut: Murices ferreos in terram defodere. Curt. 729.

Murgino as, are, tardare. Perot. Murgiso onis, m. iners, desidiosus. Fest.

Muria a, f. & muries, genus salsamenti, quod ex piscium liquamine fiebat, praesertim thynnorum. Persius.

b Muria, aqua salsa live salugo, quam Salamuriam vulgo dicimus, Salzwasser / Latel Pöfel. Col. 12. c. 25.

Muriaticus a um, quod in muria diu fuit, muria conditus. Plautus.

Muricidus, qui murum cadit. Martin.

Murices, idem quod muria. Cccccc 4 Mu-

Murilegulus i, m. qui legit, i. e. colligit murices. Schard.
 Murilegus a um, mures legens, ut: Murilegus catus. Isidor.
 Murina a, f. vel
 myrina a, vinum ex myro, i. e. odore conditum. Plin. 14. c. 13.
 Murinus a um, ut: Murinus odor. Plaut. Poen.
 Murinus a um, ad mures pertinens.
 Murmur is, n. lenis aqua strepitus, ein Geräusch / Getöse / Gemurmel / ut: Maris murmur. Cic. 3. Orat.
 b Vocis parva murmura. Lucret.
 c Reddere secum murmur, bey sich selbst murmeln. Pers.
 d Magno indignantur murmure venti, die Winde brausen sehr. Virg.
 e Magno miscetur murmure cælum. idem.
 Murmuratio onis, f. pro strepitu aut fremitu obloquentis & contradicentis, Murmelung / Ungebul / ut: Optimum est pati, quod emendari non possit: & Deum, quo autore cuncta proveniunt, sine murmuratione sequi, es ist das beste Mittel / das je nige / was man nicht ändern kan / ertragen / und Gott / von dem alles herrühret / ohne Ungebul und Murren folgen. Senec. 3. de ira c. 24.
 Murmurator oris, m. qui murmurat, Plaut.

Murmillo as, are, nonnihil vocis submissa murmurare, ut: Quid murmurillas tecum, & te excrucias? Plaut. Rud.
 Murmurillum i, n. Dimin. parvum murmur. ibid.
 Murmuro as, are, est murmur facere, brummen / ut: Ut scelesti sola secum murmurat, wie brummet der Balc allein bey sich selbst. Aulul. 1, 1, 13.
 b Murmurat unda, das Wasser rauschet. Virg. 10. Æn.
 c Murmurare contra Deum, animo aut ore obloqui, & non acquiescere ejus gubernationi, tanquam alios benignius, nos se verius tractet. Martin.
 Murrānus i, m. priscus Latinorum Rex, à quo postea Latini omnes reges Murrani sunt dicti. Serv.
 Murrata potione usque antiqui sunt, sed postea adverunt murrā diti suis libare; ideoq. XII. Tabulis est cautum, ne mortui inderetur. Festus.
 Murrha, i. e. Myrrha, sic veteres scribebant, unde murrheus & murrhinus a um, ex myrrha conditus. Martin.
 Murrha a, lapidis egregii species, quo vasa potoria fiebant, Plin. 37. c. 2. quam Boët. de Boot Onychem & Sardonychē fuisse putat. Histor. Lapid. & gemm.
 Murrheus a um, vel
 Murrhinus sive Myrrhinus a um. ex

ex Murrha lapide factum, ut: Murrhea vasa, quæ ad usum bibendi & edendi caussa reperia sunt. l. 3. ff. de supell. leg. 21.
 G. penult. ff. de aur. & argent. Senec. 7. de benef. c. 1.
 b Murrhina autem vasa in gemmis non esse, Cassius scribit.
 Murrhina, potio confecta. Nonius. Martin.
 Murricide (rectius muricide) homo, i. e. ignave, iners, du Grillsenfecher. Plaut. Epid. 3, 1, 12.
 Murrina, genus potionis, quæ Græcè dicitur nectar. Hanc mulieres vocabant murriolā, quidam murratum, quidam id dici putant ex urva genere murrina nomine. idem.
 Murrio is, ire, clamare, proprie murium. Martin.
 Murro as, are, quod est fluere, inundare, & sonare instar fluentis aquæ. idem.
 Murta, idem quod myrtus.
 Murtatum, genus farciminis, à dummodo inter me & te murus myrta, quod eā largè faritum intestinum. Varro.
 b Et alius bacca (myrti) usus fuit apud antiquos, antequam piper reperiretur; illam obtinens vicem, quodam etiam generosi obsonii nomine indetrato; quod etiamnum murtatum vocatur. Plin. 15, 29.
 Murtetum i, n. vide Myrtetum.
 Murtius ii, m. Arventinus mons,

quod è lapidibus & veluti muro constaret, à quo Murtia dea, Venus. Plin. 15. c. 29. vide Murcia.
 Murus i, m. est urbis lapideus ambitus, ein Stadt. Mauer / ut: Muros struere, Mauern bauen. Corn. 80.
 Arx nullo cingitur muro, das Schloß hat keine Mauern. Curt. 1644.
 Destinare muris ambitum octoginta stadiorum, die Stadtmauer auff 80. stadia anlegen. Curt. 571.
 Si quis violaverit muros, capite punitur. l. 1. ff. de div. reg.
 Dividimus muros, & metemur pandimus urbis. 2. Æn. 47.
 E muris necare, über die Mauer henden. Curt. 580.
 b Muro firmissimo septum esse, eine starke Mauer umb sich haben. IV. Catil. XI. Corn. 86.
 c Murus notat parietem lapideam, eine steinerne Wand / Mauer / ut: Liberabis me metu, dummodo inter me & te murus intersit, du wirst mir eine Furcht benehmen / wenn eine Mauer zwischen uns beyden ist. I. Catilin. V.
 d Murus interest, (es ist eine Mauer darzwischen) non timo de iis, qui dissimulant. II. Catil. VII.
 e Murus, agger etiam dicitur sine fossa. Varr. 1. Rust.
 Mus muris, m. bestiola est in

domib⁹ frequens, etne Mauf⁹ /
ut: Cogitato, mus pusillus
quàm sit sapiens bestia. Et
tem qui uni cubili nunquam
committit suam. Quia si a-
fium unum obsideatur, aliud
profugiu⁹ querit. Truc. 4, 4. 15.

Mus non uni fideat antro,
die Mauf⁹ weiß mehr denn ein
Loch.

b Murem cepit decipula,
Proverb. de recte meritoq⁹ depre-
hensis & malo dignis. Erasmi.

c Mure obrepente atiam
timet, Proverb. de vehementer
timido. idem.

d Murem ostendit pro leo-
ne, Proverb. de eo, qui ingentia
est pollicitus & fortia, sat longe
diversa exhibuit. idem.

e Muris in morem, in Pa-
rasitos dictum, quibus jucun-
dum est aliena vivere quadra,
ut: Quasi mures semper edimus
cibum alienum. Plaut. idem.

f Muris interitus, Proverb.
quadrare videtur in homines im-
becilla valetudine aut brevis avi-
aut in eos, qui paulatim exta-
bescunt. Verisimile est enim,
mures sic emori, quemadmodum
nascuntur in Aegypto, ut aliqua
pars sit vivus mus, altera nihil
nisi limus. idem.

g Mus major domesticus,
eine Ratte oder Rattenmauf⁹.

h Mus araneus, eine Spiz-
Mauf⁹. Zehn.

i Mus agrestis, eine Feld-
Mauf⁹. idem.

k Mus sylvaticus sive syl-
vestris, eine Wald-Mauf⁹. id.

l Mus alpinus, seu mon-
tanus, ein Murmelthier. idem.

m Mus ponticus, eine Sebel-
Hermlein. idem.

n Mus aquaticus, eine
Wasser-Mauf⁹.

o Mus lassicius, lassus.
Agricola de animantibus sub-
terraneis.

p Mus Noricus, Pilche-
Bilche/ Ziesel/ Bilchmauf⁹/ Zie-
selmauf⁹. Idem.

q Mus notat piscem. Athe-
naeus l. 3. 32.

Musa a, f. cantum notat, ein
Gesang/ dñe τῆ ποίης, in-
quirere, quasi indagatrices,
dicuntur; alijs quasi μέλῳ
ut nihil sint, nisi μέλῳ & har-
monicum; Alijs q. ὁ ποιῶν
quod nexu disciplina omnes
teneantur, ac sic fiat Encyclo-
pædia. For. Rom.

Agrestem tenui meditabor
arundine musam. 6. Ecl. 2.

b Musa pro humanitate
& literis dicuntur, ut: Cum mu-
bescunt. Verisimile est enim,
mures sic emori, quemadmodum
doctos versari. 5. Tuscul.

c Aversus à Musis, est in-
doctus & ineptus ad literas. pro
Archia.

d Musas Poëtæ finxerunt
esse deas, Jovis & Memoria si-
lias, quæ poëtis & musica præse-
sent. quarum alii quatuor, teste

Cicerone. l. 3. de n. deor. Alii
tres,

tros, ut Varro; Alii novem nu-
merant, quarum nomina sunt:
Calliope, Clio, Erato, Thalia,
Melpomene, Terpsichore, Eu-
terpe, Polyhymnia & Urania.

e Musa in montibus di-
cuntur versari, ut ait Cornutus,
quod secessu & solitariis maxime
locis studiosi viri delectentur.

f Musas palmæ dicunt co-
ronari, quia ejus arboris fructus
dulcis est, multivivus, at tardè
crescens, multiplex & copiosus.
For. Rom.

g Musis etiam laurus at-
tribuitur, vel quod ea arbor ad
inspirationem & ἐνδοξασµὸν
conferat; vel quod ejus arboris
gustu poëticam se facultatem adi-
pisci, antiqui crediderunt, ibid.

h Musarum volucres vo-
cantur apes. Varr. Rust. 3. c. 16.

i Musas hortari ut canant,
maria ut effluant, auras ut vi-
geant, ignes ut caleant, i. e. hor-
tari eum, qui sua sponte facit
officium.

k Musa nunc floret, Prov.
usurpatum, ubi quid eruditè, fa-
cundè, venustè dictum aut scri-
ptum videbitur, quasi Musis be-
nè fortunantibus. Venustius au-
tem per Ironiā adhibetur. Erasmi.

l Musarum janua aperta,
Proverb. quo solemus uti, quo-
ties aliquem facili promptè in-
genio significamus, & percipien-
dis optimis disciplinis celerem,
quasi Musis faventibus. Vel

quando significamus, doctrinam
Musarum munus cura invidiam
impertinendam esse, tanquam lu-
men de lumine suppeditandum.
idem.

m Musa ejusdem amuli,
dicuntur ejusdem disciplina stu-
diosi, vel ejusdem artis opifices,
ἐμπόρευοι. idem.

n Musa quoque est planta,
quam quidam palmarum generi
ascribunt, humilemque palmam
dicunt nascitur in Syria, Aegy-
pto, Cypro & Sicilia. Veneti in-
de redeuntes & ipsam & fructū
appellant musam. Matthiol. Bau-
hinus. Martini.

Musach (vox Hebr. מִסַּח tegmē
seu operimentum Sabbati, à
מִסַּח textit.) erat arca, in qua
reponerantur donaria Regum
vel Principum ad reficienda
sarta tecta templi. Quidam
exponunt tegmen sabbathi, i. e.
paratum pro custodibus tem-
pli, qui singulis sabbathis fun-
ctiones suas obibant per vices.
Schindlerus exponit tectum
tabernaculi, factum ad um-
bram, ad sedendum in eo sub
arrio die Sabbathi. Martini.

Musca a, f. insectum notum,
eine Fliege/ Mücke/ ut: Abi-
gere muscas, die Fliegen
wehren.

b Abi musca; formula,
qua invocatos ad convivium ac-
cedentes abire jubeant.

c *Musca*, pro homine curioso, & ad omnia advolantem. Plaut. in Mercat. Erasim.

d *Improbitas musca*, quod drabit in improbum, & subinde redeuntem, etiamsi turpiter repellatur. idem.

e *Musca* quocumque splen habet, idem quod, inest & formica bilis.

f *Muscus* depellere, hodie vulgato joco dicitur, qui otioso atque inutili fungitur officio. idem.

g Vel *muscas* metuit praetervolitantes, loquitur de eo, qui usque adeo natura est timidus, ut etiam, si forex obstrepat, protinus expavescat. idem.

Muscarium ii, n. flabellum, quo *musca* abiguntur, ein Fliegenwedel.

Muscarium parvorum, ein Fliegenwedel von Pfauen-Schwänzen. Martialis.

b à *Muscarum* similitudine etiam appellatur coma illa quae rundam herbarum, qualis est ferula, anethi, faniculi, &c.

Plin. 12. c. 26.

Muscarius a um, ad *muscas* pertinet, ut *Muscarius* fungus, qui & *musciperda* dicitur, ein Fliegen-Schwamm. Pancov.

b *Muscarum* clavi, qui sunt umbellati, i. e. capite latiore & expresso in orbem cacumine. Mart.

Muscatellae, uva, & *muscatula*, quas Apianus ab apibus vocaverunt antiqui, teste

Plin. 14. c. 2. *Muscateller* Trauben; Quidam dictas putant non tam abscondere moschi, quam potius à muscarum telis, & mellis dulcedine, (forte melius à sensu odoris murini, *muscatella* vocantur, unde vinum *muscatellinum*, *Muscateller* Wein / Wein der einen mausenzenenden Geschmack hat.

b *Muscatella cordi*, vide *Ranunculus*. Pancov.

Muscella, μυστρίον, *muscella*, pro *mulicella*, parva mula. Martin.

Muscellarium ii, n. *muscipula*. idem.

Muscellum i, n. pro mostellum, i. e. parvum monstrum. idem.

Muscerda a. f. sterces murium, *Mause*. Dred. Plin. 29. c. 6.

Muscetum & *musculetum*, locus ubi abundant *musca*. Martin.

Muscinus a um, ad *muscas* pertinet. idem.

Muscio onis, qui *muscas* captat; dicitur & *mustio*. idem.

Muscipula a. f. & *muscipulum*, machina, qua mures capiuntur, eine Mausefalle. Varr.

Muscipulator oris, m. deceptor. Isidor.

Muscipulor aris, ari, decipere. Martin.

Musco onis, magna *musca*. idem.

Muscofus a um, musco abundans, mosiat. Virg.

Muscor aris, ari, musco obduco. Mus-

Muscula a. f. parva *musca*. idem.

Musculeus a um, vel *Musculus*, piscis, gobio fluviatilis, item fundulus. idem.

Musculosus a um, ad *musculos* pertinet, sive *musculus* abundans, ut: Caro *musculosa* Celsus.

Musculus i, m. Dimin. parvus mus, ein Mauselein. Cic.

b *Musculus*, pars organica corporis, die Mause / dictus, quod vel excoriatum murem forma imitetur, Vel quod pisci (quod probabilius videtur,) quod *musculum* appellant, similis sit. Martin.

c *Musculus*, genus parvi piscis, qui parvo moderamine cauda temperat balneum, ne in scopulum impingat. Claud. in Eutrop. l. 2.

d *Musculi*, concha, quas & Germani *Muschel* dicunt. Mart.

e *Musculus*, machina bellica, quae ad testudinis speciem accedit, quae protecti bellatores, si lutum obfuerit, (Lipsius legit sudatum conferunt,) fossatum citraros fit, ut durescat. Erasim. Item, vitatis etiam adportatis lapidibus, lignis & terra, non solum inde mutat, minus proficit, sed etiam solidant, ut turres ambulatoriae sine impedimento jungantur ad murum. Veget. Martin.

Musculus i, m. lanugo, quae in corticibus arborum, & fontium marginibus, & humidis locis frequens esse solet, Mose /

Mose. (Arab. dicitur *Usnea* & *syna*, *muscus arboreus*. Gol. Lex. Arab. fol. 114. lin. 2.)

b *Muscus*, qui arboribus accrescit, figura ratione potissimum triplicis est sortis: 1. *Capillaceus*, i. e. habens formam capillorum, adnasciturque caudici. 2. *Foeniculeus*, i. e. fœniculi folia emulans. 3. *Crustaceus*, habens formam crustarum, al. *pulmonaria arborea*.

c *Muscus terrestris*, vide *Lycopodium*.

d *Muscus capillaris*, *Polychitum aureum*, sive *Adiantum aureum*, galden Wiederthron. Schröd.

e *Muscus marinus*, vide *corallina*.

f *Muscus ex cranio humano*, vide *Usnea*.

g *Muscus tegularis*, Mose der auff den Zächern wächst. Pancov.

h *Musco* non obducitur saxum volutum, Proverb. qui non potest eodem in loco consistere, raro fit, ut durescat. Erasim. Item, qui praecipites & lectiones subinde mutat, minus proficit.

i *Muscum* demetere, gar zu früh ernden wollen / allzu zeitig außstehen. idem.

Musca orum, n. vel

Muscaca, idem quod *Musivum*.

Museum ii, n. μῦσεον, locus circa Olympum Macedoniae montem, Musis consecratus. Steph.

b Mus-

b *Museum*, locus studii dicatus, ein Studier-Stube oder Kammern. Plin.

c *Museum*, festum Musis dicatum. Martin.
Museus a um, ad Musas pertinet, ut: *Museum mel*, Oratoris elegantia & suavitas. Lucret.

Musia, nidi soricium dicuntur, nempe a mus. Isidor.

Musarius, qui per musia quirit, i.e. per catos, vel per murium cavernas. Martin.

Musica a, f. vel
Musice es, ars canendi, die Singe-Kunst/ ut: *Musica a principis persona*, Romanis moribus, abest. Corn. 419.

b *Musica* appellatione (inquit Budæus) praeici humanitatem literarum significant: in qua homines ingenuos docebant otium contere, animamque recreare.

c *Musica* est vel theoretica, in sola contemplatione proportionis vocum & sonorum consistens; vel practica, quae actu ipso exercetur, sive vocaliter, sive instrumentaliter; sive instrumenta solis digitis dirigantur, & tunc dicitur musica chirurgica, ut in testudine & cithara, sive ore utentis infletur, & dicitur musica orgiastica. Micrael.

d *Musica* docet amor, Lust und Lieb zu einem Ding macht alle Mühe und Arbeit ge-

ring. Proverb. indicat amorem ad industriam excitare animum, artiumque & omnis elegantia magis.

c Ne vities musicam, i.e. ne loquaris discrepantia, ne nova moliaris. idem.

f Occulta musices nullus respectus, Proverb. cuius sensus est, quamvis egregias ingenii dotes, si non proferas, perinde esse, quasi non habeas.

Mulicarius ii, m. instrumentorum musicorum artifex. Martin.

Musice, Adverb. integrè, ganzlich / ohne Mangel.

b *Musice* vivere, i.e. delicate vivere. Erasim.

Musice agere atatem. Plant. Mostel.

Musicus i, m. qui docet musicam, ut: Floruerunt in Graecia musici. Cic. i. Tusc.

b in fidibus musicorum aures vel minima sentiunt. idem i. Offic.

Musicus a um, quod pertinet ad musam, ut: Ars musica.

b *Musicum* studium, pro studio componendi comœdias. Ter.

c *Musicus* apparatus, i.e. mediocris & frugalis, neque obestatem parvus, neque propter opes diffuens, Studentem Mahlgzett.

Musimon onis, m. qui & musimon, arietis genus. Strab. l. 5. de Sardinia.

b *Musimones* alio sensu di-

dicuntur asini, muli aut equi breves. Nonius.

Musio onis, f. notat cattum, quod muribus sit infestus. Isid.

Musivarius a um, ad musivum pertinet.

Musivarius ii, m. qui musiva facit. Martin.

Musium cattum, dicunt pro musione. Martin.

Musivum i, n. opus eximia compositione tessellatum: sicut tessellatum & sectile pavimentum. Derivatur ergo a musa quatenus est tessella varie picturata. Martin.

b *Musivum* opus, quod musiacum vocant, tessellatum lapillis variorum colorum, ex quo arte compositis & coagmentatis omne genus imaginum redditur. Populus musaicum dicitur putat, a musa, quod sit opus multa musa, ut illi loquuntur, h. e. multa opera & artis. idem.

c Philander in libr. 7. Vitruv. meminit, a se visas ejusmodi musivorum pavimentorum reliquias, in quibus tessellata marmora minutulis favis non majora, piscium & aliarum rerum effigies variis coloribus emendatè & graphicè imitantur.

Musivus a um, concinnè tessellatus.

Musio as, are, est scire a Musa.

Musio vide *Musio*.

Musitator oris, m. qui musitat. Esā. 29. v. 24. musitator.

res discent legem (Hebr. מְשִׁירִים i.e. susurrones,) i.e.

qui prius obstrepuerant Prophetis, disciplinam admittent & dociles erunt. Martin.

b *Musitator*, qui mussando arcana docet vel discit. id.

Musito as, are, Frequenter mussum & frequenter mussare, & quod aperte dicere non audemus, clam murmurare, heimlich reden od murmeln. Livius.

b *Musitare* est tacere, ut: Male vivitis! egone hæc mussitatem? ihr fähret ein böses Leben: solite ich darzu still schweigen? Plaut. Truc. 2, 2. 57.

Musso as are, est depressa voce loqui, heimlich reden/ ut. Per metum mussare, für Furcht nicht recht heraus sagen wollen. Aulul. 2, 1. 12.

b *Mussare* est dubitare, ut: Cuncti se scire fatentur, Quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant. 11. Æn. 69.

Musace es, genus lauri. Plin. l. 18. c. 30.

Mustaceum, genus cibi. Cic.

Mustaceus i, m. idem. sit autem de farina siliginis, musso conspersa, aniso, cumino, adipe, caseo, ramentis virga lauri, subditis, tum coquuntur, lauri foliis. Cato.

Mustarius a um, quod ad mustum pertinet, ut: *Mustarius urceus*. Cato.

Mu-

Mustela vel mustella a. f. *cujus*
duo genera sunt domestica, ei-
ne Wiesel / & sylvestris, ein
Jltres. Agric.

b Mustela Seythica, eine
Zobel. Zehn.

c Mustela fluviatilis, ein
Jamprete / oder lange Pricke.

d Mustela seruum, scil. das
aut committis. Proverb. adhi-
betur, cum ea dantur, quorum
illi qui accipiunt, natura sunt ap-
petentissimi. Gaudet enim hoc
animal praeipue seruo. Erasim.

e Mustelam habes. Prov.
dicitur in eum, cui omnia sunt
inauspicata, tanquam satis aut vellum
diis iratis. Olim creditum est,

hanc bestiolam inauspicatam in-
faustamq; esse iis, qui eam domi-
alerent. idem.

Mustelinus a um, quod est mu-
stela vel simile eidem, ut: Co-
lor mustelinus, gelblichre
Farb. Terent.

Mustelus, piscis, Hundfisch /
Meertruesch / alius glaucus,
alius acanthias (spinax) alius
stellatus, alius rhodius, alius
centrines, a mustela similitu-
dine. Martin.

Musteus a um, quod mustum
h. e. dulcedinem in se habet,
süß / ut: Poma mustea. Cato.
b Musteus, recens. Plin.
l. 12. c. 7.

Mustio onis, mustio vel muscio,
Musciones a mustio appellant
vulgo, & sunt bibiones, qui

in vino nascuntur. Isidor.
Martin.

Musticola a, f. est machinula
(autore Festo,) ex regulis, in
qua calcus novus sinitur; di-
citur & forma, modus, ein
Muster / Schuhfeste. idem.
Mustulentus a um, idem quod
musteus. Plaut.

Mustum i, n. vinum recens,
Most. Plin. 23. c. 1. Vossius
de anal. p. 168. a Gr. μῆρ
aitq; hoc nomine venire Græ-
cis, quicquid novellum est.

b Mustum, inquit Nonius,
non solum vinum, sed etiam no-
vellum quicquid est, recte di-
citur.

Mustus a um, recens. Plaut. ut:
Mustum vinum; musta atas.
Nonius. Musta agna. Cato.

Musulmannus i, m. Turca, vox
Arab. a مولى saluus, sal-
vatus a periculo مولى sal-
vum, incolumem esse, evade-
re, pacificum esse, pacem ha-
bere, ab Hebr. מלך Schind-

lerus in Lexic. מוסلمان Mus-
fulman, Turca. Mohammedes
dogma suum propagabat gla-
dio; jubebat enim interfici
omnes nolentes amplecti hoc e-
jus symbolum: Non est DEUS,
nisi DEUS, & Muhammed
apostolus ejus. Quicunq; igitur
amplectebatur, dicebatur
Mu-

Musulman salvatus, liberatus
a gladio & mortis periculo.
Musulmanni ergo dicuntur
Saraceni & Turca, postquam

fuerunt circumcisi, quod ob
receptionem professionemve
legis, Alcurano contenta, &
symboli Muhammedici, cum
suis salvi maneat, h. e. non
occidantur, neq; expelluntur,
ut alii recipere nolentes. Qui
ex Judæis & Christianis se ad-
jungunt Turcis, non Musul-
manni vocantur, sed Mamlu-
chi. Martin. Vide plura in Ma-
homedus & Mamluchus.

Musulum, Cinnamomi genus ex
Musulo urbe advecti. idem.
Musurgus, qui musicâ ratione
cantica temperat & modula-
tur. idem.

Muta, i. e. cavea, aviarium.
Martin.

Mutabilis e, c. quod facile mu-
tatur, wandelmüthig / ver-
änderlich / unbeständig / ut:
Varium & mutabile semper
foemina. Virg. 4. Æn.

Valgus mutabile. Valer. 1.
Mutabilitas atis, f. Unbestän-
digkeit / Wandelmüthigkeit.
Cicero.

Mutabiliter, Adverb. modo mu-
tabili Varr.

Mutatio onis, f. Enderung / ut:
Mutationes temporum. Cic. Off.

b Omnium rerum semper
quasi naturalium lege mutatio
est, alle Dinge wären eine Wei-
le, Spartian.

c Mutatio consilii optimis
portus est penitenti, nimmer
hunc est die beste Buß. Cic. in
Philip.

d Mutatio pro commu-
tatione. Ter. Hecyr.

Mutator ortis, m. qui mutat.
Mutatorius a um, ut: Mutato-
ria vestes, Feuertleider. 2.
Reg. 5. 22. & mutatoria ve-
stimenta. ibid. & absolute mu-
tatoria. Esa. 3. 22. quæ non
continuè gestabantur, sed per
vices, ut una post alteram in-
duceretur. Martin.

Mutatus a um, geändert / ut:
Res mutata. Horat.

In peiorem partem sunt
versa & mutata omnia. Cic. pro
Rosc. Amer.

b Mutatus ab illo, i. e. diffi-
milis. Virg. 2. Æn.

Muteo es, ut, ere, &
Mutesco is, ere, mutus fio vel
mutorum more taceo, erstum-
men. Lactant.

Muti, lapides, vide Mutus.

Mutianus a um, ut: Mutiana
causio, a Mutio / Cio dicta est,
& habet fieri in ultimis vo-
luntatibus, ut communiter se-
cundum Doct. non in contracti-
bus: & sit in conditionibus,
negativis, puta, sic dicendo
(si Titius Capitolium non a-
scenderit, si servum non ma-
numiserit, lego ei. X.) l. 7. ff. de
cond. & demonstr. Scot. Lex.

Muticus a um, carens arista can-
Dddddd quam

gr. am cornibus, ut: Spica mutila. Varr. 1. Rust. cap. 49.

Mutilatio onis, f. Verstüm lung/ Minderung.

Mutilatus a um, truncatus, diminutus, verstümmelt/ abgeschnitten/ ut: Mutilati rami. Ovidius.

b Mutilata aures. Liv. 9. bell. Pun.

Mutilo as, are, diminueret, truncare, verstümmeln/ abschneiden. Ter. Hec.

Mutilus a um, à mutus deductum, putat Sipontinus, significareque truncatum & diminutum, verstumpft/ unvollkommen/ gemindert. Horat.

b Mutili boves, dicti sunt sine cornibus, autore Donato.

c Mutili, quorum apud Vitruvium fit mentio, prominentes partes sunt, seu canteriorum capita in coronis Dorici ordinis. Martin.

Mutina a, f. Urbs Italia in Flaminia, Romanorum quondam colonia. Pomp. Mela 12. Liv. Dec 4. l. 9. unde:

Mutinenfis e, c. ut: Mutinenficolor, quia pullus, natus in lanis ejus locus. Varro.

Mutinitinus i, m. Deus erat, cuius sacellum, ut Festus ait, Roma fuit, cui velate togis praetextatis solebant sacrificare.

Ego nomen cum gentiliū deum habuisse a faciendo, & nō quædam mutare: nunc, cum non tinniendo puto: Nam in eo ni qveo, a quo animo fero, als dem

valet ne. Quare nomen constat ex hac particula & duobus imperativis quæ si diceres: muti ne tinni. Turneb.

Mutinus vel Mutunus i, m. deus, qui & Priapus dicitur. Arnob. 4. adv. Gent. August. 4. c. 11. de civit.

b Mutinus, Deus, qui mutiret, efficeretq, ne quid emanaret, sed clamasset & tacitum atque oculum. Turneb.

Mutio is, ivi, itum, mutire, signo, nutu, aut submissa una aliqua voce prodere, leise oder heimlich reden/ mucksen/ ut: Ita bene nihil jam mutire audeo, ich darff nun nichts davon mucksen / darff nicht ein Wortlein davon sagen. Ter. Andr.

b Neq, opus est adeo mutito, es ist nicht von nöthen/ daß mans so gar heimlich hält. Ter. Hecyr.

Mutito as, are, sepe facere, aut sepe exercitare, ut: Principes civitatis, qui ludis Megalensibus antiquiorum mutitarent, i. e. convivia mutua inter se agitent. Gell. 2. c. 24.

Muto as, avi, atum, mutare, est transferre, ändern/ ut: Fac ut te cum omni familia mutes, ändern dein Haufwesen. For. Roman.

b Non placet factum, si deum habuisse a faciendo, & nō quædam mutare: nunc, cum non tinniendo puto: Nam in eo ni qveo, a quo animo fero, als dem

mag mir das geschene nicht gefallen/ wenn ichs ändern kan: wenn ichs aber nicht kan/ so vertrag ichs mit Gedult. Adelph. 5, 7, 18.

c Mutare cum aliquo si dem triduum, einem den Kauff aussagen auff drey Tage. Phor. 3, 2, 27.

d Mutor civitate, est idem quod aliteris civitatis civis fio, ich ziehe in eine Stadt. pro Cor.

e Mutare aliquid aliquare, ein Ding umbs andere verwechseln/ ut: Mutare gaudium marore. Plin. ep. 111.

f Mutare aliquid cum aliquo, est aliud pro alio accipere, eine Auswechselung treffen/ ut: Vestem cum eo mutem, & pro illo jubeam me ducier. Eunu. 3, 5, 24.

g Mutare, non solum patrios mores, sed etiam cultum, vestitumq, Corn. 127.

h In disciplina militaris rei pleraq, à majoribus tradita, utiliter mutare, in der alten Kriegs = Disciplin eine nüglichere Enderung treffen. Curt 873.

i Mutari civitate, pro aliteris civitatis civem fieri. Cic. pro Corn. Balb.

Muto onis, veretrum Martin.

Mutonium, ex muto onis, amuletum. Solent enim contra fascino res turpes è collo pueris suspendi. Martin.

Mutulina a, f. herba, similis meo. Matthiol.

Muttum i, n. & Mutto, vox si ve verbum. Martin.

Mutuatio onis, f. mutua accipio, aliena rei usurpatio, Entlehnung/ Vorgung. Cic.

Mutuatius a um, quod mutuo datur, gelehrt / geborger. Gell. 20, c. 1.

Mutuatius a um, entlehnet/ geborget.

Mutuè, Adv. idem quod mutuo. Mutuitans tis, o. rogitans mutuum. Plaut. merc.

Mutulofus a um, qui se imprudenter renudat. Martin.

Mutulus i, m. vide mutilus (c.)

Mutunium vide mutonium.

Mutunus vide Mutinus.

Mutuo, Adv. significat vicissim, invicem, unter einander/ ut: Amamus nos mutuo. Cicero.

b Officiis mutuo sibi respondere, unter einander Dienst beweisen.

Mutuo as, are, dare mutuum vel mutuo, leihen/ borgen.

b Mutuare, notat accipere mutuo, entleihen/ borgen. Valer. 6. c. 2.

Mutuor aris, ari, mutuum vel mutuo accipere vulgi Phrasis, Cicero mutuari dixit, borgen/ ut: Cum abundare debeat, cogor mutuari, da ich solte alles vollauff haben / muß ich borgen. Att.

b A Calio mutuabimur, wir wollen vom Calio was borgen.

borgen / wir wollen beyhm Cælio einen Borg machen.

c *A viris virtus nomen est mutuata.* Tusc.

Mutua a um, quidam à mugiendo deduci putant, quia mutus prorumpit in vocem, quæ mutus potius, quàm sermo videtur. Vel dicitur mutus quasi minutus; vel à mussando, sicut summa / sprachlos. For. Rom.

Mutum esse satius est, quàm, quod nemo intelligat, dicere. Cic.

b *Muta artes pictura dicuntur, quæ cum non loquantur, tamen res ipsas exprimunt.* Cic. 3. Orat.

c *Magistratus mutus, lex.* Cic. 3. de leg.

d *Formosa facies muta commendatio est, eia schönes Angesicht lobt sich auch mit Still schweigen.*

e *Muti lapides in agrorum divisionibus dicebantur, si ne inscriptione appositi, idè quia nulla significatione apparerent, quoto loco numerarentur.* Hygen.

f *Muta persona, Proverb.* quadrabit in eos, qui in consessu deliberantium, aut disputationum, aut etiam in conviviis, ceteris loquentibus, soli tacent. Erasmus.

g *Muta nuptia, pro clanculariis, in quibus non decantatur hymeneus.* idem.

h *Muti magistri, i. c. libri.* idem.

i *Muti citius loquentur, quàm ego, ich wil durchaus nicht das geringste darvon melden.* idem.

k *Muta exta dicuntur, quibus nihil divinationis aut responsi dicitur.* Martin.

l *Muta litera dicuntur, quod nulla addita vocali proferri nequeant, numeranturq; à Grammaticis novem B. C. D. F. G. K. P. Q. T.*

Mutum i, n. inde appellatum est, quod ita à me tibi datur, ut ex meo tuum fiat. Connan. l. 4. c. 14. num. 5.

b *Mutuum à credito aliis, quæ contractibus variis modis differt I, enim mutuum à credito differt, quo genus à specie. Nam creditum aliq; contractibus exercetur in omnibus planè rebus, etiam extra eas res, quæ ponderè, numero, mensurâ continentur, sicuti & si eandem rem cepturi sumus, creditum est. Sed mutuum non contrahitur extra responderandas, numerandas, vel mensurandas. II. Mutuum non potest esse, nisi proficiatur pecunia, & naturalis ac vera rei interventionis accedat, instit. quib. mod. re contrahi. obligat. Creditum autem fit interdum, etiam si nihil proficiatur, veluti si dos promittatur, posteaquam nuptia contractæ sunt. Nam maritus ble est creditor, quancquam nihil dederit uxori. l. 41. in princ. ff. de*

de jur. tot. III. in mutui datione oportet dominum esse dantem, h. c. talem, qui per se vel alium possit rem transferre in accipientem. Ex aliis vero contractibus plerumq; etiam ille, qui non dominus sit, potest fieri creditor. IV. Et verbis possum credere, secundum formulam juris interrogando, respondendo, quæ dicitur stipulatio. Instit. de verb. in princ. Sed certè verbis, nisi res interveniat, non contrahitur mutuum. Schard.

c *In mutui datione non eadem res, sed alia ejusdem naturæ & qualitatis redduntur.* Instit. l. 10. 13. Att.

d *Mutuum improprium est, cum hoc titulo facio quidem pecuniam tuam, sed quæ mea non erat, veluti si tibi delegavero debitorem meum, ut ab eo exigas, & quod exegeris, habeas mutui loco.* Schard.

Mutua a um, est pariter atque aequaliter respondens, ut. Amor mutuus, gleiche Liebe / gegenliebe.

b *Mutui vulneribus se concidere, einander zum Tode verwunden.* Plin. de Viris Illustr.

c *Pro mutuo inter nos amore, nach der Freundschaft, welche zwischen uns ist.* l. 5. 1.

Cicero doctè exponit, quando sequenti Epistola respondet: Quod tu existimes esse in amicitia mutuum, nescio; equidem hoc arbitror, cum par voluntas accipitur & redditur. l. 5. 2.

d *Mutuum cum aliquo facere, es machen wie der andere / ut: Filius mutuum mecum facit, mein Sohn machets wie ich.* Trin. 2. 4. 38.

e *Tribuere alicui mutua voluntatis partem, i. e. ornare alterum vicissim suo testimonio.* l. 5. 2.

f *Mutuum aliquid dare, hinborgen / verleyhen / ut: Si quis mutuum quid dederit, sit pro proprio perditum.* Trin. 4. 3. 44.

g *Mutua alicui dare pecuniam, einem Geld leyhen.* l. 10. 13. Att.

h *Sumere pecunias mutuas, Geld borgen.* in Verr.

i *Quarere argentum mutuum, auff Borg außgehen / ut: Ita fio miser quarendo argento mutuo, nec quicquam, nisi non est, sciunt respondere, quos rogo.* Pers. 1. 1. 5.

k *Mutuo respondere, gleiche Dienste erweisen.* l. 5. 2.

l *Tradunt operas mutuas, Proverb. de adolescentibus, qui se invicem in peccatis defendere solent, einer hilfft dem andern über / unter einer Decke ligen.* Erasmus.

m *Da mihi mutuum testimonium, Hilff mir Zeugnis geben / ich wil dir es wieder thun.* Proverb. in eos, qui se mutua ratione laudant ac pradicant, aut qui mutuo studio sibi invicem suffragantur. idem.

Dddddd 3

a Mu,

n Mutuum sumere frumentum, Getraid auffborgen.

o Mutuum muli scabunt, ein Hund sucht dem andn Stoh/ vide mulus.

p Senes mutuum fricant, Proverb. indenatum cum Adrianus Imperator in balneo veteranum quempiam servuli penuria, sese marmoribus affricantem conspiceret, eum & servulis aliquot & sumptibus donavit. Quod reliqui veterani feliciter cessisse videntes, caeperunt & ipsi complures sub oculis Imperatoris sese marmoribus affricare, ut hoc modo Principis elicerent benignitatem. At ille, evocatis senibus, iussit, ut alius alium vicissim defricarent, atq; ita pueris nil opus fore. idem.

q Mutua defensio tutissima, i.e. minus ii leduntur, qui concordēs sese mutuo defendunt. My, μύ littera, antiquis dicta μῶ, unde Motacismus, vide ibi.

My facere, est hesitare, aut subvereri, & vix loqui audere. Caelius.

Mya a, f. genus concha seu margarita, in freto circa Bosphorum Thracium, uniones rufos ac parvos gignens. Plin. l. 9. c. 35.

b Mya, insula in sinu Caramico. Plin. l. 5. c. 31.

Myacantha, herba, quæ dicitur etiam Asparagus sylvestris. Matthiol.

Myaces, pisces sunt ex concharum genere, qui muticum modo coacervantur, vivuntq; in locis algosis, & ubi dulcis aqua copiosa commiscetur mari. Plinius l. 32. c. 9.

Myagros vel Myagrum i, n. herba, Teindotter / Glachsdotter. Matthiol.

Myagrius i, m. qui mures captat, ein Mausfänger.

Mycalæ, venesica mulieris nomen. Ovid.

Mycenæarum, & Mycenæ, sive Mycenæ, urbs Peloponnesi, quam Danaë filius extruxit: a Mycenæ nympha sic appellata.

Mycenæus a um, ut: Dux Mycenæus, Agamemnon. Ovid. 2. Trist.

Mycenenses, habitatores Mycenarum. Cic.

Mycenis idis, f. gentile fecm, à Mycenis, Archivi agri oppido, derivatum: quo Poetæ pro Iphigonia utuntur, Agamemnonis Mycenarum Regis filia. Ovid. 12. Metam.

Mycōne es, & Mycōnos i, Insula una ex Cycladibus. Stat.

Myconius a um, ad Myconum spectans.

b Myconius, idem quod calvus, ein Kahlkopff; Proverb. maliter dicitur, ideo quod Myconi incola fuerint calvi ferè omnes, vitio quasi gentilitio, auctore Strabone. Erasim.

c Myconii vel Myconiorum

mo.

more venire ad convivium aliorum, est advenire invocatum eingenne Gast seyn / ungebeten kommen, idem.

Mydriasis, μυδρίασις, morbus, pupilla dilatatio, (dicitur & πλάτυσις) est quando pupilla præter naturam versus iridis circulum ampliatur. Jonst.

Mygale es, μυγάλη, mus araneus. Agric. de anim. subter.

Mygdonia a, f. regio litoralis Macedonia, à Mygdone Rege sic dicta, unde:

Mygdonius a um, ut: Mygdonium marmor. Ovid. epist.

Mygdonus i, m. fuit frater Otræ, ambo fratres Hecuba Regis Priami uxoris, & Cissei filii, ambo Reges in Thracia.

Mygdonides m. Patronym. quod pro gentili ponunt poëta. Virg. 2. Æneid.

Mygdonis idis, f. ut: Mygdonides nurus.

Myiagros, μυιαγρος, muscarum venator, dei gentilis nomen. Martin.

Myinda a, f. ludus, ubi quis obstructis, pileo teniæve, lumbibus, fugientes, tantisper exquirat, pulsatus interim, dum prehenderit aliquem, das Spiel der Blinkelmauß / blinde Kuh. Martin.

Myiodes, muscis quidam plenus deus gentilis, idem.

Mylacris, μυλακρίς, blatta genus, magnitudine cicada, cir-

ca mola nascens, vesciensq; farina. Pollux autor est, Mylacidem apud Aristophanem accipi pro gallina.

Myle es, μυλή, herba, radicem bulbo similem habens, contrahentis facultatis. Gal. l. 7 simp.

Mylitta a, Chaldaica, teste Herodoto Venus dicebatur

מיליטה nempe à מל, peperit, quasi genitalem dicas. Quidam Mylitta dicunt,

quod posset referri ad מלך, implere, per generationem mundus viventiū est plenus. Mart.

Mylœca, vel potius mylica, blatta circa molas nascens. Plinius l. 29. c. 6. vide Mylacris.

Myloglossus a um, ut: Myloglossum par musculorum, quod circa radices dentium malarium prodit, sed hoc non in linguam immediatè, sed illius tantum ligamentum inseritur, idq; sursum linguam convertere prohibetur. Vesling.

Mymphur, lignum est mediocri longitudinis, rotundum, quod loro circumvolutum circumagunt fabri, in operibus tornandis. Sipontinus.

Myobarbum i, n. cantharus dicitur Bacchi oblongo & angustus. Martinus.

Myoconus, μυοκόν, radix acconiti, mures delens. Pl. 16. 27.

Myoparo, ονίς, m. genus navigit, ex duobus dissimilibus formatum.

rum, ein Raub-Schiff. Nonius. Festus.

Myophonon, herba, muricida. Plin. n. c. 9.

Myopia a, f. vitium myopum, blödes Gesicht.

Myops myopia, is dicitur, qui a prima ortu propius admota videt, eaq. propè oculis contingit, & limis semetulusq. oculis aspiciit, etiamsi parva sint; remotà verò, quavis magna, videre non potest, einer der ein blinndes blödes Gesicht hat.

Myosota, herba, quæ & Alsine five auricula muris vocatur. Dioscorid.

Myracismus, est nimium frequentens litera M repetitio, ut: Jam iterum aggreditur me, & quietum exultat; major mihi moles, majus miscendum est malum. Sylv. Amb. prog. pag. 237. vide Myracismus.

Myracanthum i, n. est inter spurias appellationes Eryngii. Mart.

Myracopon, μυράκον, ἄκονες, medicamentum, quod lassitudinem levat, cui si quid ad odoris suavitatem addatur, μυράκον dicitur. idem.

Myrapium ii, n. pyri genus. Plin. l. 15. c. 15. quidam scribunt myrrhapium. idem.

Myrepicus a um, unguentarius, ut. Myrepica glans, vide myriscus. idem.

Myrepus i, m. unguentarius, schata.

qui unguenta cogit. Sed latius patet, & cum significat, qui odora menta preparat. id.

Myriarcha a, m. qui decem milibus præst.

Myrias adis, f. numerus decem millia continens, eme Million. l. 2. C. de veter. iur. enuol.

b Myrias, Synecdochicè pro magno numero. Dan. 7. 10. Martin.

Myrica a, f. virgultum humile, dicitur & Tamariscus, Tamarissen. Matthiol.

Myrice es, f. Nympha, à qua genus suum duxit uxor Hannibal. Silius.

Myricetum i, n. locus myricâ abundans.

Myricinus a um, ad myricam pertinet. Martin.

Myrina a, f. Regina Amazonum. Diodor. l. 4.

Myrinus i, mas. murena. Plin. l. 9. c. 23.

Myrmæ, cognomen tum Aëpollinis, à Myrmæ Æolidis urbe, in qua religiosissime colebatur. Unde & Myrini campi, appellati.

Myriophyllum i, n. herba, idem ac millefolium, Schaffgarbe. Matthiol.

b Myriophyllum aquaticum, Fenchelgarb. idem.

Myristicus a um, unguentarius, odoratus. Martin.

b Myristica nux, vide Momyristica.

Myrmecia a, μυρμηκία, cutis excrecentia, verruca sessilis, eine Warze. Jonston.

Myrmecias, gemma nigra, quæ habet eminentias similes verrucis. Plin. 37. c. 10.

Myrmecites, gemma innatam repentis formicæ effigiem habens. Plin. 37. c. 11.

Myrmecium ii, n. Phalangium. id. 29. c. 4.

b Myrmecium, caverna seu agmen formicarum, ein Ameisen- oder Emsen-Hauffe/ unde Proverb. Myrmecia bonorum, i. e. immense opes, grosser Vorrath und Schatz von Gütern. Erasmi.

c Myrmecium, idem ac Myrmecia.

Myrmecoleon, μυρμηκολέων, animalculum formicis adversum, quod sub terra pulvere abscondit, & formicas frumenta gestantes interficit, interfectas consumit. For. Rom.

b Augustin. in annot. Job. 4.

Myrmecoleon perit, ed, quod non haberet escam; intelligit de Diabolo. Myrmecoleon, inquit, accipiendus est, vel quia utrumq. in eo est, cum & rapit, & occul-

tâ persequitur frumenta, quæ sublato oculo facit non germinare: Vel, quia avaris & in terra thesaurizantibus dominatur: Vel quia iustos persequitur, quæ si formicas, preparantes sibi escas æstat ad hyemem. Martin.

Myrmex, μυρμηξ, formica, item

castus pugilum, quoniam artus pervorat & mordicat, more formicarum. idem.

Myrmicè, Adverb. ut: Myrmicè incedere, legit Muretus apud Catull. carm. 39. sicut formicinus gradus dicitur à μυρμηκος, formica. Scaliger legit rhytmicè, vel certe mimicè. idem.

Myrmillo, vide mirmillo.

Myrmilonicus a um, ut: Myrmilonica scuta dicebantur, cum quibus de muro pugnant. Erant siquidem ad hunc ipsum apta. Fest.

Myrobalanum i, n. vel Myrobalan, glans unguentaria.

b Myrobalani fructus sunt ex numero prunorum exotico-

rum, veteribus Græcis incogniti, ab Arabibus primum inventi. Suntq. vel Chebuli, Citrini, Bel-

lyrici, Indi, Emblici. Schröd. Myrobrecharius, qui unguento perungit, & madescit. Aliiter legunt Myrobathrarii & myrrobathrarii, Turneb. putat eos esse, qui calceamenta muliebria unguentis, odoribus & suffimentis imbuebant. Martia.

Myron, inter ornamenta muliebria posuit Pollux l. 7. c. 22.

b Myron unguentum, odoramentum. Martin.

Myropola a, m. unguentorum venditor, ein Salben-Krämer, item Apotheker. Plaut. Trinum.

Myropolium ii, m. locus, ubi unguenta venduntur, eine Apotheke. Plaut. Amph.

Myrothecium ii, n. unguentorum-repositorium, ein Salbe-Kasten/Apotheker-Buchsen.

b Myrothecium etiam ornamenta oratoria dixit Cicero ad Atticum.

Myrrha a, f. arbuscula est, in Arabia præcipue nascens, nec sine spina, caudice duro & in-torto.

b Myrrha, est resina gummea, (concretus gummi resinofus succus: modo dicta arboris, quæ cortice vulnerato, myrrham profundit, partim in substratas tegetes destillantem, partim circa caudicem concrecentem. Plurima affertur ex Arabia, tum etiam ex regione Alexim, quæ Æthiopia est, Myrrhen. Schröd.

c Myrrha Troglodytica, vide Benzoes.

Myrrhaphia, five, ut apud Plinium legitur,

Myrapi, genus pyrorum odorem gratum reddens.

Myrrhatus a um, myrrhâ conditus, ut: Vinum myrrhatum dabant et bibere, Marc. 15. v. 23 solebant enim Ebraei hominem perducto ad locum supplicii, vinum grano thuris aut myrrhâ mistum exhibere, ut eriperetur ei noxia sua; ut scilicet ad mortem minus attende-

ret aut cohorresceret. Martin. Myrrheus, ex myrrhâ factus, item myrrhâ conditus.

Myrrhinusa um, idem, ut: Myrrhinum vinum, myrrhâ conditum.

b Myrrhinum oleum. Mart. Myrrhis id's, oleris genus cucurbitæ similem, wilder Kerbel/wälscher Kerbel. Matthiol.

Myrrhites, Gemma, quæ myrrhâ colorem habet. Plin. lult. c. 10.

Myrsine vide Myrtus.

Myrsinites, species est tithymali. Plin. 26. c. 8.

b Myrsinites gemma, quæ melleum colorem nigricantem habet, & odorè myrti. id. 37. c. 10.

Myrtacantha a, f. à quibusdam dicitur Ruscus, quem Dioscorides myrtum sylvæ vocat.

Myrtaccus a um, ad myrtum pertinens, ut: Myrtaceum folium. Cels.

Myrtatus a um, ex myrto factus.

Myrtetum i, n. locus myrti conditus. Plaut. Aul.

Myrticus a um, ex myrto aut colorem myrti referens, ut: Myrtica corona. Fest.

b Myrteus color in equis. Pallad. l. 4. c. 13.

c Myrtea Venus, à myrto, quæ ei sacra fuit. Virg.

Myrtidanus a um, quod ex myrto factum est, ut: Myrtidanum vinum. Plin. 15. c. 25.

Myrtillus, frutex, ex eo dictus, quod

quod aspectu myrtum referat, Heydelbeer. Strauch.

b Myrtilli, idem quod Vaccinia nigra, Heydelbeer. Panc. Myrtinus a um, idem quod myrteus.

Myrtoum mare, ambigüe dicitur. Quidam circa Cariam,

quidam inter Peloponnesum & Atticam describunt. For. R.

Myrtuosus a um, ut: Frutex myrtuosus. Plin. 12. c. 13.

Myrtus i, f. arbor frequens in Italia, Myrten-Baum/wälsche Heydelbeer/cujus variae species recensentur à Matthiol. & Pancov.

b Myrto mortuorum busta etiam Græci ornarunt, cum inferias solverent. Euripid.

c Myrtum laurumve, manu tenebant, qui olim in conviviis scolia carmina cantabant; laurum quidem, qui versus Homericos recitarent, myrtum, qui Æschyli, Simionidis, Stesichori apud Plutarch.

Mys myos, m. μῦς, in mari testudo, mus marinus, item piscis genus ex ostrea. Plin. 37. c. 11.

Mysa, Æolicè Musa.

Mysca, piscis ex iis, qui testâ testâ. Plin. 32. c. 11.

Mysia, regio Hellepontî, à Mysis dicta, quæ à Thracia illuc migravit.

Mysiorum, populi Mysia, ut: Mysorum ac Phrygum termini discreti sunt. Prov. de rebus ad Atticum lib. 6. Facies me, in

toto genere dissidentibus; Vel de hominibus, inter quos nihil convenit, nihilq; commune intercedit. Erasim.

b Mysorum postremus natus, Proverbiali joco dicitur de eo, qui frustra laborarat. id.

c Mysorum prada, Prov. in eos, qui impunè à quibuslibet

leduntur ac diripiuntur, vel passim ab omnibus incessuntur. Quia

Mysos, ajunt, quondam finitimorum incursionibus malè vexatos fuisse. idem.

Mystra a, m. mysteriorum conscius, cui arcana religiosa creduntur, initiatus sacris alicujus Numinis. Senec.

Mystagogia a, f. initiatio, actio ejus, qui initiat. Martin.

Mystagogus i, m. qui mystas ducit, qui mysteria docet, qui mysteria vel arcana vel antiquitates ostendit. idem.

Myrtax acis, barba superioris labri, quæ nempe circa utrumque labrum emergit, ein Rucel-Barth. idem.

Mysteriarches a, m. qui præest mysteriis docendis. Prudent.

Mysterium ii, n. μυστήριον, arcanum, ein Geheimnis / ut: Epistola nostra tantum habent mysteriorum, ut eas ne librariis quidem ferè committamus. Cic. ad Att.

b Mysteria etiam erant festa, ut videtur apud Ciceronem discreti sunt. Prov. de rebus ad Atticum lib. 6. Facies me, in quæ

quem diem Romana incidant
mysteria certiore.

c. *Mysterium* est arcanum
ad sacra pertinens, ideoq; profa-
nis non vulgandum. Martin.

d. *Mysterium*, actus divi-
nus, cuius causam seu ratio-
nem assequi non valeamus; inte-
rim propter testimonium divinum
ei fidem adhibere debemus.

Myfticè, Adverb. arcane. Strab.

Myfticetus, piscis, Gaza vertit
musculus.

Myfticus a um, arcanus, sacer,
divinus, &c. Martin.

Sacra myftica. Ovid.

Myftile, cavus panis, quali ve-
teres ad iusculi aut pultis
haustum utebantur; alia in
eum usum parata instrumen-
ta similiter appellabant. Pri-
mò tamen concham musculi
conchylii id nominis habuisse,
puto: Deinde ad alia similia
translatum. Martin.

Myftillus, panis buccæ, quæ ca-
nibus obiciebatur. idem.

Mystrum i, n. cavum quid, quo
jus hauritur, cochlear, ein-
löffel. idem.

h. *Mystrum* quoq; est mensu-
ra quædam. Agric. 3. de Pond. &c.

Myftus, genus piscis, vide *myfca*.

Myfus, *Lydorum* lingua arbor O-
xya, quæ juxta Olympum co-
piose nascitur: a quo *Myfos* po-
pulos dictos esse, refert Stra-
bo lib. 12.

Mytacismus i, m. vocatur Vossio,
de Arte Gram. p. 118. qui alias
motacismus, & vulgò *metacif-*
mus, dictus, cum in oratione
litera μ ($\mu\omega$ olim $\mu\omega$ appella-
ta) nimis condensatur, vide
sup. *Labdacismus*. p. 3913.

Mythologia æ, f. sermo seu ra-
tiocinatio fabularum.

Mythologus i, m. qui fabulas
narrat & explicat.

Mythus, fabula, propriè narra-
tio, sermo.

Mytilus, piscis ex concharum ge-
nere. Plin. 31. c. 9.

Mytis, nasus dicitur de marinis
quibusdam. idem.

Mytotus, pulmentum ex allio,
cepa, ideoq; acre. idem.

Myurus, a nonnullis dicitur
 $\sigma\alpha\mu\psi\chi\theta$, *Sampsuchus*, her-
ba genus, amaracinum. Dio-
scor. 1. 3. c. 47.

Myurus a um, $\mu\upsilon\rho\psi\theta$, curtus,
mutilus, in acutum desinens,
ut: *Pulsus myurus* decurtatus,
mutilus aut decrescens. Galen.

Myxa æ, f. mucus, pituita è na-
ribus fluens. Galen.

Myxa ðve *Myxaria*, *sebesten*,
Druckbeerlein / sunt fructus
arboris pruno similis. Schröd.

Myxon, genus piscis. Plin. 22. 7.

Myxos, prominens pars lucer-
na, das Röhrlein an der
Lampen / darin der Docht
steckt, Martial.

N. Li.

N.

N. Litera, una semivocalium,
ab antiquis inter *Liquidas*
commemorata, quæ si pri-
mū in dictione locum teneat,
aliquando sumitante se C. ut
Narus, *Gnarus*, & si habue-
rit post se C. ut plurimum C.
mutatur in G. ut *Quadrin-*
genti pro *quadringenti*.

N. litteram postponebant
veteres frequenter vocalibus
naturæ longis, ut ex plerisque
veterum inscriptionibus appa-
ret, ubi legitur *formonsus*, *for-*
monse, *Atlans*, *Gigans*, *Pallans*,
Thensaurus. Quod hæc de cau-
sa factum existimat Pierius, quod
mos veteribus fuerit, istiusmodi
vocalibus naturæ longis, $\tau\eta\rho$
 $\mu\alpha\rho\psi\theta$, signum superaddere,
qua notâ, quanta illa essent, ad-
monerentur: eamq; postmodum
imperatoribus seculis compen-
diaria scripturâ apicem esse cre-
diderunt, cæptaq; primo pro N.
proferri, mox & adscribi. F. R.

N. in notis antiquorum,
Nacca æ, m. ($\nu\alpha\chi\eta$ pellis lanata)
Nacca appellantur, vulgò ful-
lones, ut ait Curiatius, quod
nauci non sint, i. e. nullius pre-
cii. Festus.

NAV. navicula, *naves*, vel na-
vibus.

NO. Nobis.

NBL. nobilis.

NC. nunc.

N. C. Non certè, vel Nero Clau-
dius.
N. C. SN. CO. S. D. E. Notis ci-
vibus *Senatusconsulti* suffra-
gium datum est.

N. C. N. P. Non clam nec precariò.

N. C. C. Non calumnia causa.

N. L. Non liquet, quæ iudices
in amplianda causa utebantur.

Nabathæa æ, f. Regio Arabia. inde

Nabathæus a um, ut: *Flatus*
Nabathæi. Ovid. 1. Metam.

Nabilis æ, c. ad nandum habi-
lis. Martin.

Nabis is, f. Lingvâ *Æthiopica*
significat *camelopardalim*.
Plin. 8. c. 18.

Nabla, *nablium* vel *nablum*, in-
strumentum musicum. Martin.

Nabuchodonosor oris, m. Rex Bæ-
bylonia, quæ (inquit Origenes)
gentibus innumeris propinavit
maioris potum, superbe &
crudeliter, quod Domini fiebat
virtute, sibi arrogantius ascri-
bens, vide *Nebucadnezar*.

Nacca æ, m. ($\nu\alpha\chi\eta$ pellis lanata)
Nacca appellantur, vulgò ful-
lones, ut ait Curiatius, quod
nauci non sint, i. e. nullius pre-
cii. Festus.

Nacsta, fuit luxuriosus Romanus.
Hinc ad morem discincti Na-
csta vivere, est more nepotum,
& turpissimorum hominum
vivere. Erasmi.

b. Na.

b. Nacta, apostoma pectoris. Johnson.

Nactus vide nanciscor.

Nadir, punctum sub Horizonte, tra portam Viminalem fuerat dictum, ut ait Festus. c. Nania pro ineptia euhemistharis superiori Zenith, iuslibet cantus aut sermonis. Sphaeric.

Næ, scribendum probat Aldus; quia Græcis να, possessio contra ne placet, veterum scripturam sequens. Arte Gramm. lib. 1. pag. 149.

Na idem quod valde, nimis, ut: Faciunt na intelligendo, ut nihil intelligant, wenn sie gar zu viel wissen wollen / machen sie / daß sie gar nichts wissen oder verstehen. And. 2. 1. 26.

b. Na idem quod profecto, certe, ut: Na tu videris multo antere providisse, quid impenderet. lib. 7. 31.

c. Na in affirmationibus scite adhibetur, & Germanice per interrogationem redditur, ut: Na tu Nomenti emisti locum praclarum? hastu dir nicht zu Nomento eine feine Gelegenheit ertauft? lib. 4. ep. 4.

Na tu solitudine magna me liberares? du würdest mich erant einer grossen Sorg überheben! würdest mir ein grosses Bekümmernis benehmen?

Nania a, vel Naniarum, lessus, cantus lugubris, epicedium, ein Todtenlied / Klaglied / Klag-

Gedicht. Festus, Nonius.

b. Naniam quoque deam veteres coluere, cui sacellum ex tra portam Viminalem fuerat dictum, ut ait Festus.

c. Nania pro ineptia euhemistharis superiori Zenith, iuslibet cantus aut sermonis. Martin.

d. Naniam pro incantatione accipi dicit Porphyrio apud Horat. Epod.

e. Nania pro edulio in minutas partes conciso, quibusdam ad hoc allegantibus ex Arnob.

f. 7. Quid tade? quid nania? quid offa? Sed legendum tenia. Martin.

f. Nania soricina, pro re vili. idem.

Nænu, pro non antiquis fuisse in usu, probat Nonius.

Nævius ii, m. Poëta vetustissimus, unde

Nævianus a um, ut: Næviana scripta. Cic.

Nævofus a um, navis abundans, voll Flecken.

Nævulus i, Dimin. a nāvus, est flecklein / ein kleines Mahl.

Nævus i, m. genitiva macula in corpore, ein Mahl / Fleck / ein geringer Mangel am Leib / ut: Nullus in corpore nāvus erit. Ovid. 1. Trist.

b. De navis videatur Septalius.

c. Nævi, menda vel vitia, Gebrechen / Felt / Mangel.

Nagarba a, f. exponitur ab Eras-

Erasmo, quod in summo mari natat. Martinus vero quasdam lapidum strues videtur conferre garbis. i. e. manipulis, fasciculis spicarum in conum erectis.

Nago as, are, vacillare, huc illuc fluctuare.

Najas, Najades, nymphe fontium & fluminum praesides, undicola, a na fluo. Quin & an-

mas, ad generationem accedentes, hoc nomine appellarunt, Nam in corpora descendentes ad humorem accedere, opinati sunt Philosophi. Najadas Veneris ac Diana affectas attribuerunt, quod humiditas praecipua sit causa generationis. Martinus.

b. Najades pro nymphis, & pro ipsis musis ponuntur.

Naim, civitas Galilæa.

Nais naida, nomen Nympha aquaticae.

Nam, Conjunctio causalis prapositiva, denn.

b. Nam, pro autem vel simili discretiva ponitur. Cic.

in Sailust.

Namque vel nanque, idem est, quod siquidem, certe, verum, ut: Namque erit ille mihi semper Deus, &c. Virgil.

Nancio is, ire, vetus Verbum, unde nanciscor derivatur. Plin. 1. 10.

Nanciscor eris, nactus sum, nancisci, est acquirere, invenire,

überkommen / ut: Idoneam nancisci causam. Corn. 78.

Si quem nactus, qui in familiaritatem tuam penitus intravit, qui nobis ante fuerit ignotus, hinc, quantum credendum

vide lib. 1. 1. Qv. Fr.

b. Nancisci imperium manes, ein mächtig Reich bekommen. Corn. 38.

Nanæa vel Nanæa, dea dicitur fortuna vel Diana. 2. Maccab. 1. Martin.

Nanium ii, n. Dimin. a Nāvus.

Nannacus i, m. Rex ante Detacalione fuisse narratur, qui diluvium futurum praeviderit.

Hinc Proverbium a Nannaco, cum significamus rem ab extrema usque antiquitate repetitam. Erasmo.

Nanus a um, pumilus, quod non admodum sursum feratur.

Nanusi, m. pumilio, ein Zwerg / quasi vñ eras, quod non crescat in altum, ut: Cum sis nanus, cede, aus dem Wege / was geringe Leute sind; dicitur in

tenues & humilis fortuna homunculos, qui potentes sumtis conantur aquare. Erasmo.

b. Nanus, genus placenta, ex caseo & oleo preparata. Athen.

c. Nanus, vas aquarum dicitur humile & concavum, quod vulgo vocant situlum barbarum. Fest.

Naophylax, templi custos. Martianus.

Napeæ, *Nympha fontium*. Serv.
4. Georg.

Napellus, *herba venenata*, sic
vocatur à figura napi, dicitur
& toxicum, thora (q. *ἄσπερ*
corruptio,) Eisen Hütlein/
Wolffswurz / Münchskap-
pen. Matthiol. Pancov.

b Napellus Moyses dicitur
& anthora, antethora, Stief-
heil. Matthiol.

Naphtha, est colamen bitumi-
nis Babylonii, consistentia li-
quidum, ignis rapacissimum.
Schröd.

Napina a, f. locus napi consitus:
item ubi napi reconduntur.
Colum.

Napocaulis, ex duobus oleribus
compositum nomen habet,
quia, tum sit sapore napa si-
milis, non in radice, & in
thyrso conscendis, ut caulis.
Isidor. Lex. Angl.

Napura a, f. funiculas, aliter
nepura, qv. non pura, quod ea
immunda animalia alligaren-
tur, al. naptura, ex ἀπλw.
Martin.

Napus i, m. genus rapi dicitur
& bunias, Steck- oder Ste-
ckel. Ruben. Matthiol.

Narce, *νάρκη*, torpelo, affectio,
& piscis. Martin.

Narcissinus a um, ad narcissum
pertinens, ut: Narcissinum o-
leum. Plin. 21. c. 19.

Narcissites, Gemma, qua nar-
cissi colorem habet. id. 37. c. 11. rum.

Narcissus i, m. fertur filius fuisse
Cephiæ amnis, & Lyriopæ
nympha: qui cum pulcritudi-
ne præstaret, à multis nym-
phis amatus est. Et quum de-
siderio potiunda nympha con-
dabuisse, mutatus esse fingitur
in florem sui nominis. Ovid.
3. Metam.

b Narcissus flos, cujus di-
versæ species recensent Matthiol.
Panc. &c. Narcissen = Rößlein.
Narcissus luteus, gelbe Hoo-
nungs = Blümlein / Josephs-
Grab.

Narcoticus a um, *νάρκη*, ha-
bens vim concidendi torporem,
Schlafferregend/das schlaf-
fend machet/ut: Medicamen-
ta narcotica. Sennert.

Nardinus a um, quod nardum
redolet, vel quod potius nardi
saporem habet, ut: Nardum
unguentum. Plin. 13. c. 1.

b Oleum nardinum, Spick-
ölhl.

Nardites, vine nardo conditum.
Narditis, narda montana. Martin.

Nardum i, n. vel

Nardus i, f. sive nardus Indica,
spica nardi, Indianisch Spick-
canarden.

b Nardus Celtica, Matth.
c Nardus montana, Berg-

Narden. idein.
d Nardus pro angvento
nardino. Tibul. 2. eleg. 2.

e Nardus rustica, asa-
rum. Martin.

Narica a, Festo autore, genus
piscis est minuti.

Nario is, ire, nares fricare, vox
barbara. Martin.

Naris is, f. nares, nasi sunt fo-
ramina, per qua spiramus,
Naslöcher/ ut: Recte sursum
sunt nares, quod odor omnis ad
supera fertur. 2. de nat. deor.

b Emuncta naris homo di-
citur, qui nasum emunctum nec
mucosum habet, ac proinde acris
olfacit, clarusq. loquitur; unde
alienorum vitiorum factorem fa-
cilis indagat & liberius ar-
guit. For. Rom. vide Emungo.

c Indulgere naribus, est
irridere, subannare. Persius.

d Naris obesa homo, dici-
tur stupidus & minus intelligens.
Narita, ostrei genus, forma buc-
cini proxima. Martin.

Naro as, are, (pro quo dici-
mus narro,) à narus pro gna-
rus, est gnarum facere, zu
wissen machen.

Narrabilis e, t. quod narrari pot-
est, das man erzehlen kan/
ut: Lingua file: non est ultra
narrabile quicquam, stille/
D man darff nichts ferner
waschen. Ovid. 2. Pont.

Narratio onis, f. est rerum ge-
starum, aut perinde gestarum
expositio, eine Erzählung/
Bermeldung/ut: Aperta atq.
dilucida narratio. Cic. 2. Or.

b Narratio, apud Rhetor-
es pars orationis, propositioni &
confirmationi præmissa.

Narratiuncula a, f. Dimin. ut:
Narratiunculas, à Poëtis cele-
bratas, notitia causa, non e-
loquentia, tractandas puto.
Quint. 1. c. 9.

Narrator oris, m. qui narrat, ein
Erzehler/ ut: Facets narrato-
res & imitatores. Cic. 2. Orat.
Narro as, avi, aum, narrare,
est dicere, erzehlen/ut: Quid
(malum) bone vir mihi nar-
ras? Adelph. 4. 2. 19.

Consciam plurimi in di-
cendo latius circumvecti, ple-
nissima narrandi absolventur di-
ligentia. Solin. 203.

b Narrare est confirmare,
ut: Narro tibi planè, relegatus
mihi videor, postquam in For-
miano sum, ich sage dir das für
gewiß/ mich düncket/ich sey des
lands verwiesen / nachdem ich
mich in dem Formiano auff-
halte. Attic.

Philargyrus omnia de tere-
quirenti fidelissimo animo, us
quidem visus est, narravit.
lib. 6. ep. 1.

c Narrant, pro dicunt.
Plin. 11. c. 37.

Narthecium ii, n. pro reposito-
rio si e vasculo medicamen-
torum, Arznei- Schachtel/
Wurz- Lädigen.

b Jam doloris medica-
menta illa Epicurea, tanquam de
narthecio, promans. Cic. 2. Fin.

Narthecophorus i, m. Narthe-
cophori dicebantur olim, qui

Bacchi sacris initiati ferulam ferebant. Unde Plato lib. de anima Proverb. fecit in eos, qui sanctitatem praeferunt, vitis omnibus inquinati, cum ait: Narthecophori quidem multi, Bacchi vero pauci, i.e. Religionem sanctitatemque praeferunt quidem plures, seu quotusquisque scopum non pertingit. Cael. 7. c. 13.

Narthex ecis, m. idem quod ferula, vide supra.

b Narthex, locus extra ecclesiam, ubi stabant, qui in Ecclesia erant auscultantes, qui erant ex ordine poenitentium: His Ecclesiam intrare non licebat, sed bin extra eam stabant in loco, qui vix fuisse dicebatur ex re, quod illi thuri. Hec. 2, 2, 28.

quasi sub ferula essent censura Ecclesiae, Martin.

Narus a um, vide Gnarus. Nasale is, n. ornamentum eorum. Isid.

b Nasale, idem quod errhinum. Schröd.

Nasamones, Populi Libya, juxta Syrtis, spoliis naufragorum viventes. Herodot. hinc:

Nasamoniacus a um, Nasamoni nacus Rex. Stat. 4. Sylv.

b Nasamonium nemus. Seneca. Herc.

Nasamonites, gemma sanguinea nigris aspersa venis. Plinius l. 37. c. 10.

Nascale is, n. idem quod persus. vide infra.

Nasceris eris, natus sum, nasci est aliquo, ab aliquo, aliquo ad aliquid, est in lucem edi, von jemandis geboren werden/ut Nati, suscepti & instituti ad laudem & decus sumus. s. de Fin. Legitimè nasci, christi heriweise geboren werden. Sott. 86.

b Nasci patre certo, sel den Vater kennen/ut: Tibi fortuna non dedit, ut patre certo nascereris, ex quo intelligere posses, qui animus patris in liberis esset, pro S. R. XIII.

c Animo leni natus sum, non possum adversari meis, ich bin von Natur lind und gütig/extra eam stabant in loco, qui vix fuisse dicebatur ex re, quod illi thuri. Hec. 2, 2, 28.

d Nasci fato aliquo, zu etwas gleichsam geboren werden/ut: Qui hoc fato natus est, ut ne se quidem servare poterit, pro Mil. X.

Scit sibi nobilitatem ex eo rem natam & gloriam, sie weiß/daß sie eine ehrlichen Notata Syrtis, spoliis naufragorum viventes. Herodot. hinc: Hec. 5, 2, 31.

e Summo nasci loco, hoch geboren seyn. IV. Cat. IIX.

Sed hic ea mente natus est, ein solcher Sinn ist diesem an geboren. pro Mil. XXXIV.

f Clarissimo patre natus, der einen vornehmen Vater hat. l. Caut. II.

g Eo sumus gnata genere, ut

ut deceat nos a culpa castas esse, wir sind aus einem solchen Geschlecht erboren / daß uns gebührt feusch zu seyn. Poen. 5, 4, 13.

h Iterum natus videor mich bedünkt / ich sey neu geboren. Captiv. 4, 2, 111. Poen. 5, 2, 117.

i Ad miseriam egredere natus sum esse, nur zu Unglück geboren seyn. Heavt. 3, 1, 11.

k Ferendis miseris natus di atq. illustres sunt hi dies, qui esse. Adelp. 4, 2, 8.

l Annos natus magis quatuordecim, der über seine 40. Jahr ist. pro S. R. XII.

m Vellem me natam virum, cum ich wolte / daß ich ein Mann worden were. Phorm. 5, 3, 9.

n Tullia homo nata. l. 4, 5.

o Nasci imperio alicui, i.e. propter imperium. p. Cael. XXVI.

p Nasci non corporales modo res, sed & incorporeales dicuntur, ut: Fura l. 58. §. 1. ff. de V. oblig. l. 69. §. ult. ff. de L. II. timo genitus, der jüngste.

q Nasci, sich anspinnen/entstehen / ut: Graves controversae, multa nascuntur injuria, dum grandis natus, sed tamen atamagna contentiones consequuntur, es entspinnet sich viel alt / aber doch an Jahren befreit / und viel Unrichtigkeit. Lib. 1, 1. Qv. Fr.

ut perspicatis, unde omnis iste natus sit error, daher ihr seht, daß alle dieser Irrthum entstanden. Cic. 1, 10.

Fin. 10.

Dissensionis causam etiam nascentem extinguere summe studi. l. 11, 28.

r Nasci ex re aliqua, von einem Ding seinen Ursprung haben. l. 10, 13. Att.

s Nascenti conditio incerta est, i. e. ita nascimur, ut dubium sit, utrum victuri simus, nec ne.

t Non minus nobis jucunda Ferendis miseris natus di atq. illustres sunt hi dies, qui esse. Adelp. 4, 2, 8.

u Natu major, i. e. atate provecior, der ältere / älter.

x Natu minor, i. e. junior, der jüngere / Jünger.

y Natu maximus, i. e. primogenitus, der älteste. Corn. 395.

z Natu minimus, i. e. ultimus genitus, der jüngste.

aa Natu grandis, i. e. senex, alt / betagt / ut: Non admodum, multa nascuntur injuria, dum grandis natus, sed tamen atamagna contentiones consequuntur, es entspinnet sich viel alt / aber doch an Jahren befreit / und viel Unrichtigkeit. Lib. 1, 1. Qv. Fr.

bb Quanto tuus animus est natu gravior, je älter und verständigere du bist. Heavt. 4, 1, 32.

cc Natu magnus, i. e. etatemagna, ut: Famina magna natu, ein alt Weib. Corn. 142, 354.

Nasica a, cognom. Scipionis à naso. Ececece 2 Nas-

Nasculus, nasitellus, nasellus, i. m. Dimin. à nasus; voces barbaræ, Martin.

Nasile is, n. quod nasum protegit, Nasenfutter. Plaut.

Nasiterna, est genus vasis aquarii & ansati patenti, quale est, quo equi perfundi solent. Festus.

Nasoonis, m. magnum nasum habens, der eine grosse Nasen hat. Sic dictus est Ovidius.

Nasofus a um, groß-nasigt. id. Nassa a, f. instrumentum quoddam ex viminibus, tanquam rete contextum, ad pisces capiendos, eine Fisch-Neuse.

b In nassam factis illapsus est, sed exitus difficilis: Sic decliviter iter in vitia, reditus vero ad meliorem frugem non perinde facilis, wie ein Fisch in eine Neuse leichtlich / aber schwerlich wiederumb heraus kommen kan; also ist gar leicht in Schand und Laster zu gerathen / aber sich wieder zurecht zu finden / geht schwer her. Erasim.

c E nassa escam petere, i. e. ne mortis periculum vitare, modum voluptus expleatur, horum locutio est, ein gut Mahl ist hendens werth.

d Pisces, qui extra nassam sunt, volunt intrare, qui jam autem intus sunt, volunt exire, die Hünner die außer dem Korbe / wollen gern hinein / die darinnen sind / wollen gern heraus. Stobæus.

Nastaid, jurare per pectus suum, in ll. Aleman. puta nächste Eid / juramentum proximum, per partem nobis proximam. Martin.

Nastale is, n. cingulum vel fibula, quod restringit pallium circa collum, eine Nestel / Mantel-Schnur. idem.

Nasturtium is, n. herba, Kresse / cujus diversa recensentur species. Pancov.

Nastus i, placenta è melle, vivipassus, aliisq; condimentis, ita dicta, quia constipata, nam rursus est solidus, plenus ac veluti confertus. Cael. 9. c. 16.

Nasus i, m. est olfactus instrumentum, die Nase / ut: Naso clamare, est vehementer stertere. Mil. gl. Act. 3. Sc. 2.

b Naso suspendere aliquem, est subdole, irridere, verpoten. Horat.

c Nasum habere, est acrimoniam ad dicacitatem habere. Martialis.

d Nasus Rhinocerotis, deus, qui facile quem irridens.

e Nasus, pro ansa, per metaphoram, quia eminet instar nasi. Juven. idem.

Nasute, Adv. Nasenweislich.

Nasutulus a um, nasenweiß / ut: Nasutula mulier atq; dicacula, ein nasenweißes und waschhaftiges Weib. Apul.

Nasutus a um, dicitur, qui dolos alios irridere novit. Martialis.

b Na-

b Nasutus, magnum habens nasum. Horat.

Nata a, f. filia, eine Tochter / ut: Avellere natam completu matris. Catul.

Natabulum i, n. locus, ubi natus. Apulej.

Natalis e, c. est dies, quo quis natus est, ein Geburts-Tag / ut: Natali suo Timoleon manumina prelia fecit omnia. Cornel. 635.

Meus est natalis, 191. Ecl. 3. 16.

b Natales, conditionem sanguinis ac familia notant, ut: Clarus natalibus, eines namhaften Geschlechts. Plin. ep. 171.

c Natalibus restituere, est abstersa quasi natalium pleborum sordida conditione, improbam communemq; ab initio generi humano ingenuitatem revocare, nobilitare, Adelp. Bud.

d Natalia derogare, von der Geburts-Stelle versehen / ut: Frutices maris Ligustici, natalibus derogatis, lapides fiunt. Solin. 188.

e Natalis urbis, i. e. dies, qua condita fuit urbs. Plin. 14. 4.

f Natalis alicujus numinis, i. e. templi dicatio. Cic. 1. epist.

g Natalis, semen è quo aliquid nascitur. Plin. 17. c. 10.

h Natales, pro ignobilitate & sordibus generis. Plin. epist.

i Natales, pro celebritate dies. Juven.

k Natales pro annis, sicut arista: quia quotannis usitatè semel celebratur natalis, & semel sit aristarum collectio seu messis. Martin.

l Natalis deus, genius, qui colabatur à viris. Natalis dea, Juno. Nascentibus enim putabant adesse, mari quidem genium, qui est deus mensæ; facinora funonem, quæ dea est cubilis. Tibul. Ecl. 5. l. 4.

Natalitia orum, n. celebritas, quæ est die natali, & convivium, quod eodem exhibetur. Cic. 2. Philipp.

b Natalitia etiam emortuales sanctorum dies. Mart.

Natalitium i, n. donum erat, quod olim missari solebat ab amicis & notis die natali. Anobindungs-Geschenk Persius.

Natalitius a um, quod ad natales sive nativitatem pertinet, ut: Natalitius dies, der Geburts-Tag.

Natatilis is, n. locus, ubi natae pisces, anates & similia, eine Schwemme / Weed. Varr.

Natatilis e, c. quod natat vel nadare potest, das da schwimmt oder schwimmen kan.

Natatio onis, f. actus ad natandum, Schwimnung.

Natator oris, m. qui natat, ein Schwimmer. Ovid. 1. Amor.

Natatus us, m. ipse natandi actus, das Schwimmen / Schwimnung. Claud. 3. de rapto Prof.

Eccere a

Na-

Nates f. plur. à niteudo dicuntur
sustinent enim corporis seden-
tis molem, der Hinder. Isidor.

Nathinæus, Latini deditius,
vox Ebræa, Nathinai enim
נתיני vocabantur Gibeo-
nita, cum David illos dedit seu-
constituit, ut Levitis, sicut Le-
vita sacerdotibus, operam mi-
nisterii præbent, Martin.

Nativatio onis, f. dicitur ne-
gotiatio. Fest.

Naunator oris, m. seditiosus, ne-
gotia gerens, idem.

Natino as, are, fluctuare, nego-
tari & tumultuari. Isidor.

Natio onis, f. nati homines, qui
nulla arte, sed naturâ producti
aliquâ in regione nascuntur,
tur. Plin.

einlandsmanschaft/ut: Na-
tiones immanes ac barbara,
grausame und Barbarische
Völker lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

b Natione Macedo, ein
Macedonier. Plin. l. 39. c. 10.

c Nationes mellis, idem
quod species mellis Plin.

d Natio, nomen deæ. Cic. 3.
de nat. deor.

Natito as, are, frequent. à nato.

Nativitas atis, f. ortus, die Ge-
burt/ Ursprung / ut: Mun-
cipem facit aut natiuitas, aut
manumissio, aut adoptio. l. 1.
ff. ad municipalem.

b Nativitatis festum,
Weihnachten/ (quasi Wiegen-
Nachten/ à cunis Christi, Luth.)
Comput.

c Nativitatis terra, est pa-
tria Gen. 11. v. 28.

d Nativitatis rota, (Jac. 3.
v. 6.) i. e. rota vite huius tempo-
ralis, & cursus, quò de die in
diem, de septimana in septima-
nam, &c. sicut rota volvitur
male igne cupiditatum. Hugo
Card. apud Martin.

Nativus a um, naturale, genui-
num, natürlich / ut: Sunt &
montes nativi salis, es gibt
Berge/ die von Natur Salz
in sich haben. Plin. 31. c. 7.

b Calor nativus, natû-
liche Wärme/ nativus color, quâ
nulla arte, sed naturâ producti
tur. Plin.

c Nativum p nato seu orto.
d Nativi dii, qui nati sunt,
originem habent, Cic. 1. de n. d.

c Nativa verba sunt, quæ
primigenia dicuntur, per Syne-
dochen Generis, quatenus nati-
va, pro primò natis, seu homi-
num loquentium consilio condi-
tis: quibus opponuntur reper-
ta, i. e. adventitia. Quintil.

Nato as, are, est frequenter na-
re, ut: Aqua natantur mul-
to pisce, im Wasser schwim-
men viel Fische. Ovid. 1. Art.

Apparebat anceps pericu-
lum tam nataturi, quàm navi-
gare perseverantis, es scheinete
gefährlich seyn beides dem/der
da schwimmen wolte/ oder der zu
Schiffe bleibē würde. Curt. 215.

b Na-

b Natandi causa aliquo in allen natürlichen Dingen/
venire, an einen Orth ins faste
Bad kommen. pro Cæl. XII.

c Nos poma natamus, di-
citur in illos, qui turgidi aliis
superaminere volunt, sehet allelend
heraus reissen. Lib. 1. t.
her/ wir sind es/ wir können an.

d Natabant pavimenta
vino, der Wein floß auff der Er-
den herum. Cic. 2. Philip.

e Natate pro ultra vel
serpere. Col. 1. 3.

f Natate, tropidare. Ovid.
6. Fast.

Natrix ics, e. genus serpentis,
Serpens, qui & hydrus & Cher-
sydrus, eine Natter/ Wasser-
natter oder Schlange. Col.

b Natrix videtur esse fla-
grum, ad instar natrix serpentis
in illo, quod ex Lucilio l. 11.
citatur Nonius, tamen sub angvis
significatione. Martin.

c Natrix herba, cujus ra-
dix evulsa virus hirci redolet.
Plin. 27. c. 12.

d Natrix quoque dici pot-
est mulier natans. Perott.
Natu, vide Nascor. (u)

Natura 2, f. est (For. Rom.) vis
quædam seneratione ciens mo-
tus in corporibus necessariis,
die Natur/ ut: Naturam ha-
bere fauricem, eine gute Na-
tur haben. Corn. 519.

In omni naturâ, tum jampimus,
in nostrâ astate, difficile est mu-
tare animum, si quid est peni-
tus insitum, id subito evellere, docti,
sed facti, non instituti, sed

in allen natürlichen Dingen/
sonderlich aber bey uns in sol-
chem Alter ist es schwer / sein
Gemüth ändern / und / wenn
das ganz eingewurzelt ist/ei-
was ganz eingewurzelt ist/ei-
heraus reissen. Lib. 1. t.
Qvint. Fratr.

b Sim impudens, septus po-
vino, quàm homini a rerum
natura tribui potest, ich müste
unverschämpt sehn / wenn ich
mehr von einem begehre / als
ihm müsslich. lib. 11. ep. 21.

c Immanis natura & vi-
ta vitis flagitiosâ, omnibus de-
dita, eine abscheuliche Natur
und unflätiges Leben. p. S. R. XI.

d Multis simulationum in-
volucris tegitur, & q. velis qui-
busdam obtenditur uniuscujusq;
natura, eines jeglichen Men-
schen Natur und Gemüth wird
durch mancherley Gleyßneren
verdeckt / und gleichsam mit
etlichen Decken umspannet.
lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

e Cum naturâ moderatus,
von Natur sursam. lib. 1. ep. 1.
Qvint. Fratr.

f Sis fortis, quoad rei na-
tura patietur, habe ein gutes
Herz/ so viel es sich leiden wil.
lib. 1. ep. 3. Qv. Fratr.

g Non scripta, sed nata
lex, quàm non didicimus, acce-
legimus, verum ex na-
tura ipsa arripimus, ha-
bimus, expressimus: ad quàm non
docti, sed facti, non instituti, sed

salubritate, ut si vita nostra in ali-
quas insidias, si in vim, si in
rebus aut latronum aut inimico-
rum incidisset, omnis honesta ra-
tio esset expedienda salutis. pro
Milon III.

h Hoo & ratio docet, ne
cessitas barbaris. & mos gentibus,
scind. vend. Rerum deniq; natu-
ra ipsa prescribit, ita illa est, qua
ut omne semper vim quacunque
o pe possent, à corpore, à capite, à
vita sua propulsarent. p Mil. X. ff. de jud.

i Natura cedere vel con-
cedere est mori, sterben. Sal.
ut natura fert, aliquid fa-
cere, vide Animus.

k Natura (in Alcibiado,) q
quid effici possit, videtur experta.
Corn. 177.

l Natura desideria satia-
re, sich satt essen. Cic. 2. de Fin. 8. qua est creatura.

m Natura parva contenta,
die Natur läßt sich mit gerin-
gem vergnügen. idem. de F. 28. humana est, qua homo, qua du-

n Naturam expellas fur-
ca, tamen usq; recurret. Sensus in Christo univ-
ersus ita, ut ve-
ritas, haud facile dediscimus, quaram inter se communicationem
nobis natura penitus indidit atq; habeant, unde Christus dicitur
inferre, (die Rag läßt von ih-

rem Mausem nicht.) Ducta est
Metaphora à ramis, qui appo-
sitâ furcâ, torquentur alio, quam
natura posuerat: Hac sublata,
rursus vergunt eodem, qua
prius. Erasim.

o Natura, vim, conditio-
nem, qualitatem cuiq; rei indi-
tam, attributamq; significat. Sic
naturam agrorum l. 1. §. fin. ff.

de aq. & aq. pluv. Natura item
qua fato suo functa sit. l. 14. §. ul-
timò ff. de pos. ut & sua natura
corrupta vina. l. 15. ff. de peric.
& commod. Acceptilatio non
sua natura agit. l. 5. ff. de re-
scind. vend.

p Natura in Physicis est
principium commune & activum
cecu forma, & passivum ceu ma-
teria.

q Natura universalis est
Deus ipse, quem Scholastici vo-
cant naturam naturantem, ad
differentiam natura naturata,

r Natura divina in Chri-
sto est, qua Christus est Deus;
humana est, qua homo, qua du-

s Natura in Physicis est
principium commune & activum
cecu forma, & passivum ceu ma-
teria.

t Natura parva contenta,
die Natur läßt sich mit gerin-
gem vergnügen. idem. de F. 28. humana est, qua homo, qua du-

u Naturam expellas fur-
ca, tamen usq; recurret. Sensus in Christo univ-
ersus ita, ut ve-
ritas, haud facile dediscimus, quaram inter se communicationem
nobis natura penitus indidit atq; habeant, unde Christus dicitur
inferre, (die Rag läßt von ih-

rem Mausem nicht.) Ducta est
Metaphora à ramis, qui appo-
sitâ furcâ, torquentur alio, quam
natura posuerat: Hac sublata,
rursus vergunt eodem, qua
prius. Erasim.

o Natura, vim, conditio-
nem, qualitatem cuiq; rei indi-
tam, attributamq; significat. Sic
naturam agrorum l. 1. §. fin. ff.

consuetudine, non ex iustis nu-
meris sobolem suscepit. l. 40. ff. de
fideic. libert.

c Naturalis filius, à vul-
go barbarorum dicitur, ut Insu-
lanus attestatur, qui sit ex le-
gitimo tora suscitatus; sed pā-
rum apte. Est enim proprie &
lius naturalis, qui sanguine &
natura sit tuus, non adoptione
factus. Hanc distinctionem idem
firmat ex verbis Tranquilli in ff. de servit. rustic. l. 1. §. 1. ff.
Tiber. Jurisperitis tamen natu-
rales filii dicuntur, qui ex con-
cubina ea, qua matrimonio ducit-
ur, & ut ita dicam, realiter. l. 53.
poteris, nascuntur. Schard.

d Desideria naturalia, pro
auiditate coeundi. Colum.

e Naturalis lex, das na-
türliche Gesetz / quam divinam
esse censet Zeno. Cic. 1. de nat. d.

f Naturalia, dicuntur pu-
denda. Colum. 6. c. 28.

g Res non-naturales vo-
cantur, quæ est in naturalium
censu sint, imo necessario tum ad
tuendam sanitatem si adsint, tum
ad recuperandam si abest, requi-
runtur; corporis tamen viven-
tis essentiam, siue naturam non
constituunt: quinimo corpus af-
ficiunt, illiusq; sanitatem ladere
possunt. Unde salubrium & in-
salubrium titulum à quibusdam
accepere; alix autem sunt, quæ
1. assumuntur, 2. quæ geruntur,
3. quæ foris corpori adveniunt,
4. quæ excernuntur. Jonst.

Naturaliter, Adverb. à natura,
con-

natürlicher weise / von Na-
tur / ut: Homini naturaliter
instum est. Cic. de senect

b Naturaliter interdum
naturaliter ratione significat. l. 16.
penult. ff. de minorib. l. 2.
§. ult. ff. locat. Interdum verò
per verum naturam. l. 7. ff. de di-
vers. reg. Jur. Interdum ex na-
turali causa & à natura ipsa,
non manu facto opera. l. 10. §. 1.
de aq. & aq. pluv. Postremo,
naturaliter significat corporali-
ter, & ut ita dicam, realiter. l. 53.
ff. de adqvir. rer. domin.

c Naturaliter videtur ad
mortuum pertinere locus, in quæ
infertur. l. 4. ff. de religios.

Natus i, m. pro filio, ein Sohn.
Virgil. 1. Æneid.

b Nati pro liberis, Kinder /
ut: Caritas, qua est inter natos
& parentes, dirimi, nisi detesta-

bili scelere, non potest, die Liebes-
so zwischen Eltern und Kin-
dern / läßt sich nicht trennen /
als durch abscheuliches Daben-
stück. Cic. de Amic.

c Nati de pullis equarum.
Colum. 6. c. 27.

Nava a, f. flumen in Rhenum se
exonerans, infra oppidum Mo-
guntiacum. (hujus meminit
Tacit. l. 20.) Oritur autem in
sylva Eberswald. Quicquid
inter Navam Rhenum & Mo-
sellam interjacet, joculari no-
mine à Germanis Hunderst

vocatur, i. e. quasi dorsum canis, propter ingenium loci tum montosum tum asperum. Martinius.

Navale is, n. locus, in quo stant, vel fieri solent naues, eine Schifflande/ Schiffland/ in der Orth/ da man die Schiffe zu machen pflegt/ ut: Diripere rates navalibus. Virg. 4. Æ.

Navalis e, c. ad navem perti- nens, zum Schiff gehorig/ ut: Navalis apparatus, Schiff- Rüstung.

b Corona navalis, qua donari solebat, qui primus in hostium naues armatus transisset. Festus.

c Bellum navale, ein See- Krieg/ Wasser-Krieg. Cic.

d Navales socii, qui remiges quoque dicuntur. Liv. 1. Pun.

e Navalia vasa, in quibus onera recondita in naues imponuntur. l. 19. §. 5. ff. de auro et argento.

f Navalis scriba, qui in nave apparebat, inter aliud genus scribarum minima dignitas habebatur. Festus.

g Navalis porta regionis decima quarta à navalium vicinia appellata. idem.

Navarchis idis, f. navis pratoria.

Navarchus i, m. praefectus navium, ein Oberster zur See.

Barb Admiral/ ab admirabili. Cic.

Nauci, n. indeclinab. propriè est

nauci putamen, sapissime pro re nihili ponitur, ut: Qui homo timendus erit in rebus dubiis, nauci non erit, wer in etnem gefährlichen Handel ein feig Herz hat/ ist nicht einer Rüstschalen werth. Most. 5. 1. 1.

Naucifacio is, ere, nihili facere. Plaut. Bacch.

Nauceriacus a um, vel

Nauceriarius a um, ad nauclerum spectans. idem.

Nauclerus i, m. qui navem regit, Latine dicitur navicularius, ein Steuerman. idem in Milon.

Naucupes, ad eundem acutum habens pedem. Isidor.

Naufragium ii, n. navis fractio, Schiffbruch/ ut: Naufragium facere, Schiffbruch leiden. Corn. 87.

b Naufragium commune, Proverb. i. e. Multò facilius ferri omnibus, aut cum multis com-

c Naufragium rei familiaris, fortunarum, Schaden und Abbruch der Nahrung. Cic.

d Naufragium facere circumsione atq; amissione, per apostasiam à veritate Evangelii, & vita improbitatem, accipitur. Glaff. Phil. sacr.

Naufragor aris, ari, navem frangere, naufragium facere.

Naufragus a um, interdum Activè,

Activè, interdum Passivè sumitur, ut: Mare naufragum, h. e. naufragia faciens. Horat.

b Puppis naufraga, i. e. quæ passim naufragum. Ovid. epist. Naufragus i, m. dicitur, qui navis fracta sua bona amittit, der Schiffbruch erlitten/ ut: Dare naufrago tabulam, i. e. subsidium, einem Schiffbrüchigen ein Bret zuwerfen. Senec.

b Naufragus dicitur, qui bona sua dissipavit, ein Durchbringer/ ut: Aggregare naufragos, verbordene Gesellen zusammentrotiren. Catil.

Navia e, f. lignum cavatum, ut navis, quo in vindemiis uti solent, inquit Festus.

b Navia ficus in comitio appellatur ab Attio Navio augure, quid fuerit, vide apud Martinium.

Navicella e, f.

Navicula, Dimin. ein Schifflein/ ein Boot/ Rachen/ ut: Ita sermone confecto, Catulus remansit, nos ad naviculas nostras descendimus. Cic. ad A.

Navicularis e, c. instar naviculæ, ut: Os naviculare vel cymbiforme, tertium os Tarsionis aspergas, rursus in studiis à figura dictum, cum à latiore veluti puppi ad proram angustior feratur, dustu recurvo. Vesling.

Navicularia e, f. idem quod navicularia. Cic.

Navicularius ii, m. idem quod nauclerus.

Naviculator oris, m. idem. Cic.

Navicatoria e, f. est mercatura, quæ navibus merces in longinquas regiones transferuntur, Schiffart/ Handlung über See. Oeconom.

Navicula aris, ari, navicula vehi.

Navigabilis e, c. quod navigare potest, ut: Navigabile flumen, ein Fluß/ darüber man schiffen kan. Colum.

Navigabile mare, Liv. 3. Maced.

Navigatio onis, f. navigandi actus, Schiffart/ Schiffung/ ut: Longa ex navigatione aliquando in portum venire, nach langwieriger Schiffart endlich in den Hafen lauffen. Cic. de Senect.

b Navigatio juxta terram, & ambulatio quæ fit juxta mare, jucundissima est. Pro-

verbium rectè torquebitur ad eam sententiam, ut dicamus, tum esse jucundissimum unumquodq; si diversi generis admixtu temperatum adhibeatur: veluti si in lufibus nonnihil eruditionis aspergas, rursus in studiis aliquid ludicrum admisceas. Erasmus.

Navigator oris, m. qui navigat. Plin.

Naviger a um, naues gerens, ut: Mare navigerum. Lucr.

Navigiolum i, n. Dimin. ein Schifflein.

Navigium ii, n. est navis, ein Schiff/ut: Parvo navigio aliquid committere, etwas auf ein kleines Schifflein wagen. l. 10. 13. Att.

b Imponere, navigio aliquid plus, quam capere potest, ein Schiff überladen. Curt. 576. iter, quā meant navigia, in eorum alveum cogitur, id. 214. l. 12. ep. 14. Curt. 490.

c Navigium pro navigatione, l. 122. §. 1. in med. ff. de Verb. oblig.

d In eodem navigio (eādem navī) vebi, i. e. eādem fortunā uti, gleiches Glück haben / in einerley Verdamnis seyn.

Navigo as, are, est navī iter facere, schiffen/ut: Navigabit igitur, cum est tempus, maximis classibus, er wird/wenn es Zeit ist/ mit einer starken Schiff-Macht auffziehen. Lib. 10. 7. Att.

b In portu navigare est à periculo abesse, aller Gefahr entronnen seyn. And. 3. 1. 22.

Navilium ii, n. instrumentum fidebus obductum. Martini.

Navis is, f. est, quā navigamus in aquis, ein Schiff/ut: Saxīs onerare navem à puppi, carē non deerit, alle ehrlche ein Schiff binden mit Steinen beschweren. Curt. 139.

Periū misera, quā tu mihi navem narras? Mca, li-

neam, sepe tritam, wehe mir? was nennest du mir vor ein Schiff? ein hölzernes Schiff/ das wol zertreten worden. Men.

Navem servare, ex mari scopuloso, das Schiff aus des Meeres Klippen in gewahrsamen Orth bringen. Corn. 789.

b In navem imponere, zu Schiffe tragen oder bringen. Barbari dicunt embarquere. l. 12. ep. 14. Curt. 490.

Naves petere, nach den Schiffen eylen. Corn. 34.

Binos tabellarios in duas navēs imposui, l. 10. 33.

c Navem frangere, Schiffsbruch leiden. And. 1. 3. 16.

Navis rostro percussa cepit fidere, das Schiff/nach dem es forn zuscheitert gewesen/hat wollen sinken. Corn. 345.

d Navim applicare ad ripam, das Schiff an Ufer führen/ anlanden / ut: Si illa ad eam ripam, quam constituerat, navem applicuisset, in A.

c Una navis est honorum, i. e. una & eadem est conditio bonorum, ut: Una navis est bonorum omnium, quam quidem nos dāmus operam, ut rectam tenemus.

utinam prospero cursu; sed quicunq; venti erunt, ars nostra carē non deerit, alle ehrlche heute fahren anjago auff einem Schiff/ da denn wir Gleis anwenden/ das wir wol regieren?

Mca, li- aber der Wind sey wie er wolle/ so

so sol es uns an Fürsichtigkeit nicht mangeln. l. 12. 25.

f Fluvius navium patiens, ein schiffreicher Fluß. Curt. 891.

g Navis alia est longa, ut: Mille & ducentarum navium longarum. Corn. 60.

h Navis oneraria, ut: Duo millia onerariarum. Corn. 60. l. 1. §. 5. ff. de exercit. action.

i Navem tenere in antro, Corn. 95.

j Naves imperare, befehlen/ das man schiffen sol. id. 267.

k Navibus atq; quadrigis, Proverb. pro summo studio, summa contentione. Erasmi.

l Navis annosa, haudquaquam navigabit per mare. Proverb. congruit in eos, qui jam ob aetatis imbecillitatem ad res arduas obviandas, sustinendaque pericula, parum sunt idonei, idem.

m Navis aut galerus, Proverb. de re ancipiti. Quod genus si quis de voce incognita diceret, aut piscem significat, aut cucurbitam. Nec invenuste dicitur in eos, qui cultu, moribusq; diversam personam praefecerunt, veluti si quis pallio Philosophico baltheum adderet militarem aut cultu monachum, moribus vero & lingua lenonem ageret. idem.

n Non una vehit navis, Proverb. quo conveniet uni, quo

ties majorem hominum multitudinem significamus, quā ut eos una navis possit capere. idem.

Navis pro iis, quae navibus vehuntur. Esa. 23. v. 1. Glass. Philol. sacr.

Navita a, m. idem quod Nauticus, sive Nauta. Cic.

Navitas atis, f. idem quod gnaritas, diligentia.

Naviter, Adv. vide Gnaviter.

Navithalamus, est navis pompatica, quae secum fert instrumenta deliciarum, i. e. thalamum, cubiculū, mensam, &c. Martin.

Naula a, f. genus instrumenti musici, quod idem esse cum Psalterio, quidam tradunt. Ov.

b Naulam perdere, Prov. in eum, qui cum multa amissionem ob aetatis imbecillitatem ad res arduas obviandas, sustinendaque pericula, parum sunt idonei, idem.

Naulum i, n. precium, quod solvitur pro vectura in navī, Fahr-Geld oder Schiffsersohn. l. 6. ff. qui pot. in ping. l. 29. ff. de legat. 1.

Naumacha orum, hastilia quaedam praelonga, teste Polluce & Homero, quibus e navē depugnatur, meminit & Caellius lib. 14. c. 12.

Naumachia a, f. navale bellum seu navalis pugna, ein Seeo Streit. Martial.

Naumachiam committere, Syet, in Claud.

b Naumachia, locus, in quo

quo sit pugna navalis. idem in Tiber.

Naumachiarius a um, ad nau-machiam pertinens, ut: Naumachiarius pons.

Naumachiarius ii, m. qui praedium navale committit. S. et in Claud.

Navo us, are, est studiosè implere, magno conatu prestare, mit Fleiß verrichten/ut: Nemo est tam afflictus, qui si nihil aliud studeat, nisi id, quod agit, non possit navare aliquid & efficere, es ist niemand so elend / der sich auff nichts sonst mehr beflisset/als dasjenige/ was er vor hat/ welcher nicht was könne aufrichten und zuwege bringen. l. 6. 1.

Qui etiam si suffragandi studia non navant, tamen asservunt petitioni aliquid, de pet. Consul.

b Navare alicui operam suam, einem mit seiner Hülff bedient seyn. pro Cael. X. & XXX.

Gmnes tibi navare operam & studium volunt, sic wollen alle dir behülfflich seyn.

c Republica operam navare, den gemeinen Nutzen befördern.

d Praeceptoris suo navare operam, dem Lehrer willig folgen und ihn hören.

Naupegus i, m. navium fabricator. Firmic.

Nauplius i, piscis, de quo Plin. libr. 30.

b Nauplius, pater Palamedis, qui cum intellexisset, Diomedem & Ulysses naufragio liberatos, (in quos tamen hoc malum per insidias machinabatur,) seipsum praecipitem dedit. Senec. Hinc:

Nauphiades m. Patronym. Nauplii filius, qui vocatur Palamedes. Ovid.

Nauscit, inquit Festus, cum gratum faba se aperit nascendi gratia, quod sit non dissimile navis forma.

Nausea e, f. stomachi concitatio ad vomitum, Ekel, das Grauen, ut: Discutere nau-seam. Colum.

Festinare te nolo, ne nau-sea molestiam suscipias eger, & periculose hyeme naviges. Cic. Nauseator oris, m. ut: illud sciscito, Ulysses non fuisse tam irato mari natum, ut ubiq; naufragio pateretur: nauseator erat. Senec. epist.

Nausco as, are, ad vomitum impelle, einen Ekel haben/ sich brechen oder übergeben wollen. Horat.

b Nauscare, contemnere, & respuere. Cic. i. de N. D.

Naufolia e, f. Dimin. ut: Naufolem tibi tui causam otii dedisse facile patiebar. Cic. ad Attic.

Naufosus a um, quod nau-seam

seam inducit, eckelhaftig. Plin. 26. c. 8.

Naustibulum i, n. (q. navis stabulum,) alveus ad navis similitudinem factus. Antiqui vocant quidam, vas alvei simile. Martin.

Nauta e, f. qui se in navi agenda exercet, & quicumq; in navi est, navis ducenda gratia. l. i. §. 1. ff. nautae, cupo.

Nautica e, f. aqua de coriis, vel (quod est verius) aqua de sentina: dicta a nautis, stincken des Wasser im Schiff.

Nauticus a um, quod est nautarum, schifferisch/ut: Panis nauticus, Schiff-Brot. Cic. ad Attic.

b Nautica pecunia, live (nauticum faenus,) est, quam creditor usq; ad certum locum, vel in omne itionis & reditionis tempus suo periculo praestat, quâ de causa permissum est, ut ejus nomine & ex pacto usuram petat, & usuram gravissimam petat. l. i. & pass. ff. de Nau. faen.

c Nautica pyxis, ein See-Compaß. Martin.

Nautilus, piscis. Plin. 9. c. 29.

Navus a um, strenuus, wacker/rüstig/ hurtig/ ut: Navus & industrius homo. Cic. V. Verr.

Naxius a um, ad naxum, Insulam in Aegeo ex Cycladibus. pertinens, ut: Naxium marmor. Plin. 36. c. 7.

b Naxia mulieres. id. 4. 12.

Nazaræus a um, נָזָרִי idem

quod separatus, sc. Domino, per votum ascitus. Votum illud requirebat sanctificationem, caesaricam intonsam, abstinentiam a vino, uris, a tonsione, ab omni immundo.

Nazareth, patria Domini nostri JESU CHRISTI, Viculus in Galilea juxta montem Thabor, unde Dominus JESUS CHRISTUS Nazarenus vocatus est: habetq; Ecclesiam in loco, quod Angelus ad beatam Mariam evangelizaturus intravit. Hieron.

Ne, Adverb. Interrogandi vocula, respondet Germanico ob/ ut: Considerabitis, vestri similes foeminae sintne Romae, ihr sollt bedencken / ob auch noch dergleichen Weiber/als ihr seyd / zu Rom seyn? l. 14. ep. 14.

Ne, Causalis significat ut non, ut: Ne quis admiretur, daß sich nicht jemandis wundere. Cic. 3. de Orat.

b Ne, pro non, ἐπεὶ τίς scitè ponitur, ut: Ne multa, reliqua enim noscitis, damit ichs kurz mache/ das übrige wisset ihr.

Ne longum faciam, daß ichs nicht lang mache.

c Perversè, ne dicam impudenter, egit, er hat bößlich/ mag nicht sagen/unverschämpt g. handelt.

Neara, nomen est femina, quae peperit Soli duas filias, Phaethusam & Lampetiam, quae armenta Solis, transeuntellusse juxta Siciliam, ostendebat. Virg. 3. Eclog.
Neapolis, insignis urbs Italiae in Lucania, aliquando Parthenope dicta, Maronis tumulo claudens. Hinc:
Neapolitanus a um, ad Neapolitanum spectans, Neapolitanisch. Cicero.
Nebrides, damarum seu cervorum pelles, quibus uti veteres in Baechi sacris solebant.
Nebrites, Gemma species. Plin. 1. 37. c. 10.
Nebrophonos, hinnulorum intersector, est aquila species. Aristot. 9. hist. 32.
Nebucadnezar, Rex Babylonis, qui Berofo Nabuchodonosor dicitur.
Nebula a, f. est vapor ex aquis surgens, ein Nebel / ut: Nebulas nec astate nec maximo frigore existere. Plin. 2. 60.
b Per nebulam quae auditur aliquid, i.e. leviter nec attente, etwas von einem Ding hören. Capt.
c Nebula sunt naga, nichtige Sachen / ut: Grande locuri nebulas Helicone legunt, welche viel Aufschneidens machen wollen / die können auff dem Berge Helicon viel Nebels oder nichtige Sachen zusam-

men lesen oder samblen. Petrus Sat. 5.
d Nebula pulveris, i.e. pulveris excitatus & aërem offuscans. Martin.
e Nebula, pro veste tenui. Turneb. 1. 1. 15. idem.
f Panis tenuis instar nebulae alicujus, ut sunt placenta, quae vix tacta rumpuntur. idem.
g Nebula erroris, cecitas mentis, ignorantia veri & boni. Juvenal.
Nebularium ii, n. aedificium pro subsicienda messe per nubium tempus, eine Schoppe darunter im Feld die Früchte für dem Regen verwahrt werden.
Nebulo onis, m. nequam, vultus ut nebula, ein Lotterbub / Schalk. idem.
Nebulor aris, aris, est inutile fieri aut esse, instar nebulae, nebulem esse.
Nebulositas aris, f. Dunkelheit / Nebelhaftigkeit. Arnob.
Nebulosus a um, nebulis lectus, plenus nubibus, nebelicht / dunkel / trabe / ut: Aër nebulosus. Plin. 21. c. 7.
Nec, Conjunctio disjunctiva, ut: Nec enim melior vir fuit Africano quisquam nec clarior, es ist keiner weder frömmere / noch berühmter gewesen / als der Africanus. Cic. de amic.
b Nec non, seit ponitur pro

pro & etiam, und auch / ut: Persolvi gratia non potest nec malo patri. Quintil.
c Nec pro non, Cic. 3. de leg.
d Nec dum pro non adhuc. Cic. Attic.
e Necdum pro nondum verò, ut: Necdum erant allata Bibuli litera. Cic. Att.
Necessarie, Adverb. nothwendig, ich bin benöthiget / ut: Quam dig / ut: Necessarie demonstrantur ea, quae aliter, ac disstrantur, nec fieri nec probari sem, tueri, vides. 1. 6. ep. 7. possunt. Cic. 2. de Juvent.
b Nullisq; unius disciplina habere, von nöthen haben / ut: deignis astricti, quibus in Philosophia necessarie pareamus. Cicero 4. Tusc.
Necessarius a um, dicitur, quod est necessum, nothwendig / nöthig / ut: Hoc, quod est, necessarium est perpeti, was sich zuträgt / muß man leiden. Rud. 1. 4. 32.
Ad victum necessaria, was zum Lebens-Aufenthalt von nöthen. 1. 14. 20.
b Necessarius dicitur, qui est cognatus aut affinis, in quem necessario conferuntur officia, ein naher Anverwandter / ein guter Freund / ut: A necessariis tuis necessario meo noli parari, gib nicht zu / eit, daß von deinen Verwandten meinem Freunde was Leids widerfahre. 1. 6. 4.
c Necessaria persona vel

sanguine vel affinitate nobis conjuncta, 1. 2. C. de adult. Schard.
Necesse sive Necellum, dicitur, quod vi aliqua cogente fieri opus est, das seyn muß / ut: Corpus mortale aliquo tempore interire necesse est, der sterbliche Leib muß einmal zu Boden gehen. 2. de Invent.
b Necesse est mihi, ich muß / Necessarie, Adverb. nothwendig, ich bin benöthiget / ut: Quam dig / ut: Necessarie demonstrantur ea, quae aliter, ac disstrantur, nec fieri nec probari sem, tueri, vides. 1. 6. ep. 7. possunt. Cic. 2. de Juvent.
c Necesse habere, est opus habere, von nöthen haben / ut: deignis astricti, quibus in Philosophia necessarie pareamus. Cicero 4. Tusc.
Necessitas aris, f. & Necessitudo inis, f. dicitur vis cogens, Nothwendigkeit / Noth / ut: Necessitati datur venia, der Noth muß man was zu gut halten. 2. Off.
b Necessitas non habet legem, Noth hat kein Gesetz.
Necessitatis durissimum telum, Noth bricht Eisen. Curt. 3.
Necessitas imminens omni arte efficacior. idem 4. 61.
Ignatiam quoque necessitas acuit. Curt. 9. 43.
Consilium necessitas subiici insuriam fieri, gib nicht zu / eit, Noth lehret beten. id. 15. 99.
Necessitas ante rationem est, Noth laßt sich nicht disputiren. idem 16. 71.
Efficacior in adversis necessitas.

cessitas, quam ratio. idem 1913.
 c Tempori cedere, i. e. ne-
 cessitati parere, semper sapientis
 est habitum, man hat allezeit eo quasi sanctioris eiusdam ne-
 dafür gehalten / es stehe einem
 weissen Manne zu / sich in die treuer Freund. lib. 13. ep. 17.
 Zeit zu schicken / und aus der
 Noth eine Tugend zu ma-
 chen. l. 4. 9.

d In rationem vertitur ne-
 cessitas, man macht eine Tugend
 aus der Noth. Curt. 624.

e Puto hanc esse necessitu-
 dinem, cui nulla vi resisti potest,
 ich halte das für Noth oder
 Nothwendigkeit / deime man
 durch keine Gewalt widerste-
 hen kan. 2. de Invent.

f Necessitas & necessitudo
 significant etiam familiaritatem
 aut affinitatem, Freundschaft/
 Verwandtschaft / ut: Inter ne-
 cessitudines flere, unter seinen
 guten Freunden weinen. Cur-
 tius 633.

g Equidem mihi videor, pro
 nostra necessitate non labore, non
 opera, non industria defuisse.
 Gell. l. 13. 3.

h Necessitatem familiari-
 tatēq. violare, wider die Freunds-
 chaft thun. pro Sylla.

i Necessitudinem, qua est positam libertati. I. Corinth. 7.
 nobis cum aliis, obtinere & con-
 servare, die Freundschaft/wel-
 che wir mit andern haben/ er-
 halten. Lib. l. Ep. 1. Qv. Fr.

k Vetere necessitudines mi-
 hi cum his omnibus intercedunt,

wir sind alle mit einander in al-
 ter Kundschaft. lib. 6. ep. 17.

k Vinculum mihi est cum
 i Cum Appio summa mihi
 necessitudo est, der Appius ist
 mein grosser Freund. l. 11. ep. 22.

m Nemini concedo, qui
 tibi vetustate necessitudinis me-
 potior sit, du hast keinen älte-
 ren Freund / als mich. l. 10. 3.

n Necessitas Metaphysicis
 ex suppositione est, quomodo nu-
 meris necessaria est animali pro-
 pter vitam.

o Necessitas expedientia
 est, qua requirit commodita-
 tem, quomodo necessarius est
 equus ad faciendum iter.

p Necessitas consequen-
 tis, est ipsius rei necessitas, qua
 res ex precedente causa necessa-
 rio sequitur, ut: Ignis urit.

q Necessitas consequentia
 non est, quando consequens non est
 necessarium, nisi posito antece-
 dente, ut: Si homo currit, neces-
 se est eum moveri Metaphysic.

r Necessitas in divinis lite-
 ris significat: I. Vim cogentem op-
 ratione, miseria. Psal. 25. 17. &c.

s Sumitur pro angustia, affli-
 ctione, miseria. Psal. 25. 17. &c.
 III. Pro indigentia, egestate, de-
 fectu rerum, quibus opus est,

t quibus indiget vitæ usus. Dev-
 teronom. 15. 10. IV. Pro opere
 seu

seu onere publico, quod aliquis
 pro reip. necessitate esset facien-
 dum. Deut. 24. 5. Martin.

Neco as, ui & avi, atum, necare,
 est interficere, interimere, tö-
 den/umbbringen/ ut: Non alio
 facinore clari homines, alio ob-
 scuri necantur, i. e. eadem est
 ratio necis viri magni atq.
 plebei, quia delicta sunt pa-
 ria, juxta Stoicos, pro Mil. VI.

Necrocorinthea a um, ut: Ne-
 crocorinthea vasa, tam anea,
 quam fictilia, quæ eversa Co-
 rintho, è mortuorum sepul-
 cris eruebantur. Strabo, Cæ-
 lius, Martin.

Necromantia a, f. divinatio sive
 vaticinatio, qua fit evocatis
 mortuis, ut responsa dent de
 futuris, Teuffels Beschewe-
 rung/schwarze Kunst. Cic.

Necromanticus a um, ad necro-
 mantiam pertinens, schwarz-
 künstlerisch/it. ein Schwarz-
 künstler. Isidor.

Necrohytus a um, mortuis im-
 molatus. Tertull

Nectar aris, decurum potio, him-
 lischer Getrand Felt. 11. Cic.

b Nectar, sunt, qui inter-
 pretentur vinum in Lydia Olym-
 po concinnatum, favis permixtis,
 & floribus odoratis. Cæl. 7. 13.

c Nectar pro melle. Virg.

d Nectar pro odore sua-
 vissimo. Lucr.

e Nectar pro qualibet re

suavi, non tantum corporali,
 sed etiam spiritali.

Nectarea, herba, de qua Plin.
 lib. 14. c. 16.

Nectaricus a um, ad Nectar per-
 tinens, & quod nectaris odo-
 re vel saporem refert, ut: Ne-
 ctareum falernum. Martial.

Nectarites, potio ex herba ne-
 ctarea facta. Plin.

Necto is, nexi & nexi, nexum,
 nectere, est ligare, knüpfen/
 binden / ut: Vincula nectere,
 Bande knüpfen. Ecl. 6. 5.

b Nectere alicui dolum,
 est dolis aliquem circumvenire,
 einen betriegen. Liv. 7. bell. Pun.

c Nectere alicui moras, est
 differre aliquem, einen aufhalten/
 verhindern. Valer. 3. Arg.

d Nectere artibus moras, pro
 solutionem differre dolis. l. unic.

e Nectere carmina dissona,
 übel lautende Verse schreiben.
 Stat.

f Nectere, i. e. conjungere,
 ut: Tarracina Insula, ante cir-
 cumflua immenso mari, nunc

avo nectente addita Continenti,
 die Tarracimische Insul / wel-
 che zuvor vom Meer umbfloss-
 sen / ist nunmehr durch Länge
 der Zeit zum Festesten Land
 gestossen. Solin. 169.

g Nectere, alias pignori ob-
 ligare significat, verpfänden. l. 2.
 C. de Crim. stell.

h Aliud ex alio nectitur,
 Ffffff 2 es.

es wird eins an das andere ge-
knüpft.

Necubi, Adverb. *ne alicubi*, i. e. *ne in aliquo loco*, an keinem
Orth / nirgends. Liv.

Necundè, Adverb. *nec ex ali-*
quo loco, idem.

Necya a, f. *Tractatus de mani-*
bis seu de mortuis; sic voca-
tur *ultimus liber Odysseæ*, in
quo Mercurius procerum ca-
sorum animas ad Orcum de-
ducit.

Necydalus, *insectum quoddam*,
Seydè-Wurm. Arist. 5. hist. 19.

Necyomantia, idem quod Ne-
cromantia.

Nedfyri, *quasi necessarius ignis*,
qui quondam à superstitiosis
in festo S. Johannis incende-
batur. *Forma vocis est dialecti-*
Anglica, in qua Need est ne-
cessitas, fyre ignis. Martin.

Nedum, *Conjunctio*, idem ac fe-
rè, non solum. Cic.

b Nedum, pro minus, ut:
Plures non sustinerent hosce sum-
mus, nedum unus, die Kosten könn-
ren ihrer viel nicht ertragen,
viel weniger einer.

Vix in ipsis tectis frigus vi-
tatur, nedum in mari, man kan
dern kan / ist eine schwere Sa-
ch sich kaum in Häusern der Kälte
erwehren / geschweige auf dem
Meer.

Nefandus a um, *infandus, ex-*
crabilis, schändlich / das nicht für
ein unbilliges Ding ge-
zu sagen taugt / unsäglich / ut: halten. l. 11. ep. 6.

Crimina nefanda. Sen. Hipp.

b *Odia nefanda*. Virg. 5.
Æneid.

Nefans tis, n. idem ac nefandus,
sed antiquū & obsoletum est.

Nefarie, Adverb. *sceleratè*, im-
piè, ruchlos / böß.

Nefarius a um, *sceleratus*,
schändlich / gottlos / ut: *Faci-*
nus nefarium, eine schändli-
che That. Cæf. 7. Gal.

b Nefarii, *sceleris, sacrile-*
gi, ita dicti à farre, quod ne di-
gni quidem sint, qui farre ve-

scantur. Nonius. Alii malunt
hujus nominis originem ad Ver-
bum Fari referre: unde & vo-
ces nefas ac nefandus derivant.
Calepin.

Nefas, indeclin. n. est facinus
impium & execrabile scelus,
eine unbillige That / ut:
Quod in te tantum cogitari
nefas, was hab ich dir übel
gethan? Curt. 12. 99.

Nefas dictu, etwas / das
man nicht sagen darf. de Senect.

Nefas haberi. Corn. 4.

b Nefas dicitur, quod fieri
non potest, ut: *Durum, sed levius*
est patientia, quicquid corrigere
est nefas, was man nicht an-
stehen / aber durch Geduld wird sie
erwehren. Hor. 1. Carm. Od. 24.

c Nefas est, i. e. non licet,
ut: *Nefas esse dixi*, ich habe es
crabilis, schändlich / das nicht für
ein unbilliges Ding ge-
zu sagen taugt / unsäglich / ut: halten. l. 11. ep. 6.

d *Huic homini nihil un-*
quam

quam nefas est in facinore, dem
Gesellen ist kein Bubenstück zu-
viel. pro Mil. XXIV.

e Nefas pro homine nefa-
rio. Virg. 2. Æneid.

f Nefas, *infamia, dedecus*
indignum, quod scilicet pari non
est justum. Virg. 5. Æneid.

g *Tibi liceat, mihi nefas*
est facere, dir magst hingehen /
mir aber ist es eine Schand zu-
thun.

Nefastus a um, id est, nefarius,
sceleratus, schändlich / ut: *Quæ*
augur injusta, nefasta, vitio-
sa, dira defixerit, irrita infe-
stæ sunt. 2. de Leg.

b Nefastus, id est, infau-
stus, ut: *Nefasta terra*. Liv. 6.
ab Urbe.

c Nefasti dies, fuerunt o-
lim, quibus non licebat jus fa-
ri, ut: *Ille nefastus erit, per quem*
tria verba (do, dico, addico) si-
lentur. 1. Fast. 10.

Nefrendus i, m. *porcus domesti-*
cus castratus. Martin.

Nefrens, nefrendos dicuntur à
Varrone, lib. 2. c. 4. porci, qui
nomine lactentis amisso, non-
dum fabam frendere possunt,
i. e. frangere.

b Nefrendes dixerunt an-
tiqui arietes, inquit Festus, quod
dentibus frendere possint. Alii di-
cunt, nefrendes infantes esse non-
dum frendentes, i. e. frangentes.
Sunt qui nefrendes testiculos di-
ci putent.

Nefruidines, renes, testiculi. Fest.
Negabundus a um, pro negante,
dixerunt veteres. idem.

Negantia a, f. idem quod nega-
tio. Cic.

Negatio onis, f. *recusatio, leug-*
nung, Verneinung / ut: *Neg-*
atio Conjunctionum. Cic. de
Fato.

b Negatio in Propositio-
nibus est, cum Prædicatum re-
movetur à Subjecto.

c Negatio Metaphysicis di-
scitur carentia rei, & negat essen-
tiam, quia nullum actum for-
malem in se habet.

d Negationis via in co-
gnoscendo Deo dicitur, cum re-
movemur à Deo imperfecta omnia;
Sicuti via eminentiæ dicitur, cum
tribuimus ei perfectiones com-
petentes; Et via causalitatis,
cum ab effectis in creatura colli-
gitur Deus esse.

Negativus a um, quod negat,
das da leugnet / verneinet /
ut: *Particula negativa*.

Negator oris, m. qui negat.

Negatorius a um, ut: *Negato-*
ria actio, (quæ & negativa in
leg. 5. ff. si usus fr. pet. & con-
traria actio appellatur l. 8. ff.
si servit. vindic.) in rem actio
est, quæ libertatem prædiorum
nostrorum defendimus, ac tue-
mur, negantes, aliquam de
his servitutem deberi. l. 5. & 6.
§ ult. ff. si usus fr. pet. l. 2. &
4. §. 1. si servit. vindic.

Negatrix *icis*, f. *qua negat*.
Negatus *a um*, prohibitus, ver-
neint/abgeschlagen/verbot-
ten/ut: *Via negata*. Hor.

Nititur in vetitum semper, cu-
pimusq. *negata*. Ov. 3. Am.

Negibundus *a um*, pro *nega-
bundus*. Cato.

Negito *as, are*, frequentat.
heftig verneinen. Plaut.

Neglectio *onis*, f. idem quod
Negligentia.

Neglectus *us*, m. est *incuria*, *ci*. ich habe es nicht aus Ver-
Unfleiß/Verachtung/ut: achtung gegen dich gethan.
Neutiquam hac res neglectus Phorm. 5. 9. 27.

est *mihi*, ich verachte diese
Sache mit nichten/ich lasse pa est: *magna culpa dolus est*.
diese Sache durchaus nicht l. 26. ff. de Verb. signif.
aus der Acht. Heavt. 2. 3. 116.

Neglectus *a um*, contemtus, *alienam injuriam referri non de-
versäumet/verachtet/ut: Ab-
bet*. l. 3. ff. de transact.
jectus & neglectus vir. Cic.
3. de Fin.

Negligens *tis*, o. est, *qui nihil
curat*, unaachtsam/faul/ut:
Improvidi & negligentes du-
ces. Cic. Att.

b *Negligentem esse in ali-
quem*, einem nicht viel zu wil-
len seyn. Lib. 13. 1.

c *Negligentem aliquem fa-
cere*, i. e. efficere, ut *aliquis ni-
hil curet*, ut: *Si te aequo animo
ferre accipiet, negligentem fece-*
ris. And. 2. 2. 23.

d *Negligens sui*, der nicht
viel von sich hält. Senec.
Negligenter, *Adverb.* est *segni-*
ter, fäulisch/schläfferig/ut: *cognatum suum: ac quem vi-*
rum?

Tantum rem tam negligenter
agere, sol man in einer
so wichtigen Sache so schläf-
ferig oder nachlässig seyn?
Andr. 1. 5. 17.

Negligentia *a*, f. est *incuria* &
indiligentia, Unachtsamkeit/
Faulheit/ut: *Negligentia no-
mine suspectum esse*, im Ver-
dacht der Faulheit wegen
seyn. l. 2. ep. 1.

b *Negligentia tua non fe-
dicere*, *aliquid non esse*, *infi-
crari*, leugnen/nein darzu
sagen/ut: *Negavi me scire*,
ich sagte/ich wüßte es nicht.
Lib. 10. Ep. 11. Att.

c *Negligentia magna cul-
pa est*: *magna culpa dolus est*.
l. 26. ff. de Verb. signif.

d *Negligentia nostra ad
pore inducatur*, docet Bartolus
in l. 1. ff. de his, quib. ut indign.

e *Negligentia, quanto tem-
pore inducatur*, docet Bartolus
in l. 1. ff. de his, quib. ut indign.
Negligo *is*, *neglexi*, *neglectum*,
negligere, est *contemnere*, ver-
achten/versäumen/ut: *Negli-
gere injurias*, des Unrechts
nichts achten. Cæs. 1. bell. Gal.

b *Minas alicujus negligere*,
eines Droh. Wort verachten.
pro Quint.

c *Non negligere aliquod
negotium*, est *diligenter curare*.
Phorm. 1. 2. 4.

d *Negligere aliquem*, sich
eines nicht annehmen/ut: *Se-
nex narrabat, se hunc negligere*
cognatum suum: ac quem vi-
rum?

vum & quem ego viderim in vi-
ta optimum, der Alte sagte/ die-
ser nehme sich seiner/ als eines
Bermüden nichts an/ achte
seiner nicht/ so er doch ein sol-
cher frommer Mann gewesen/
daß ich seines Gleichen nicht
gekennet. Phorm. 2. 3. 29.

e *Negligere rem familia-*
rem, keine Lust zum Hauswe-
sen haben. Corn. 52.

Nego *as, avi, atum, are*, est
dicere, *aliquid non esse*, *infi-
crari*, leugnen/nein darzu
sagen/ut: *Negavi me scire*,
ich sagte/ich wüßte es nicht.
Lib. 10. Ep. 11. Att.

Negare se captum, nicht ge-
siehen wollen/daß man gefan-
gen sey. Curt. 328.

Negat se passurum, er wil
es nicht zugeben. Corn. 148.

Nego me daturum, i. e. no-
lo dare. Curt. 37.

b *Non valde nego*, ich bins
nicht groß in Abreden. l. 9. 14.

c *Negare aliquid liquido*, *que
sua habent*, interdum
rund nein zu etwas sagē. l. 11. 27.

d *Omnino reduct negat o-
portere exercitum*, er wil durch-
aus nicht gestehē/daß das Heer
zurück müsse geführt werden.
l. 1. 1.

e *Ego me nego*, ich sage
nein darzu. Phorm. 2. 3. 36.

f *Quis potest esse tam a-
versus a vero*, tampraeceptam
mente captus, qui negat hac o-
mnia, qua videmus, praecepta
cipiendi, sed omnes opifices idem.

hanc urbem, deorum immorta-
lium nutu atq. potestate admini-
strari. III. Catil. IV.

Negotialis *e*, c. *ad negotium per-
tinentis*, geschäftig. Cic. 1. de
Invent.

b *Locus negotialis*, i. e.
pragmaticus. Quintil. 1. 3. c. 6.

Negotiatio *onis*, f. *mercatura*,
Handhierung/Rauffmann-
schaft/Handelung. Quintil.

Negotiator *oris*, m. *mercator*,
ein Rauff-oder Handelsman.
Cic. 5. Verr.

b *Negotiator vestitarius*,
der mit Kleidn handelt. Schard.

c *Negotiatores non iidem
sunt*, qui *mercatores*, ut vulgo
creduntur: *negotiatores enim di-
cuntur cives Romani*, qui *impro-*

vinctis sedem ac domicilium for-
unarum suarum habent, neq.
Romam ferē, nisi *census tempore*,

b. c. *quinto quoq. anno*, venie-
bant. At *Mercatores sunt*, qui
cum *Roma domicilium familiam-*

c *Negare aliquid liquido*, *que
sua habent*, interdum
rund nein zu etwas sagē. l. 11. 27.

d *Omnino reduct negat o-
portere exercitum*, er wil durch-
aus nicht gestehē/daß das Heer
zurück müsse geführt werden.
l. 1. 1.

e *Ego me nego*, ich sage
nein darzu. Phorm. 2. 3. 36.

f *Quis potest esse tam a-
versus a vero*, tampraeceptam
mente captus, qui negat hac o-
mnia, qua videmus, praecepta
cipiendi, sed omnes opifices idem.

d *Negligere aliquem*, sich
eines nicht annehmen/ut: *Se-
nex narrabat, se hunc negligere*
cognatum suum: ac quem vi-
rum?

fffff 4 c Ne-

c Negotiatores, qui in a-
tiorum negotiis se exercent, vul-
gò factores vocantur. l. 49. ff. Andr. v. 1.

pro socio. idem.

Negotiatorius a um, ad nego-
tiationem pertinens. Lampid.

Negotiummuis, ad nummo-
rum negotia, ad rem pecunia-
riam pertinens. Apul. l. 10. ut: Nescio, an amplius negotii
Lex Angl.

Negotiolum i, n. Dimin. Cic. ad
Quintil.

Negotior ari, ari, negotia ex-
ercere, & mercatura operamur.

dare, geschäftig seyn / han-
diren / handeln / Gewer-
treiben. Cic.

Negotiosus a um, negotiis ple-
num, geschäftig / müheselig / ihm ein Schiff und Weib.
ut: Negotiosa provincia &

molesta. Cic. pro Mur.

b Res negotiosa, difficilis,
Plaut. Stich.

Negotium ii, n. est labor, oc-
cupatio, ein Geschäft / ut:

Hic est, quod me detinet ne-
gotium, ich habe hier was zu
thun / es hält mich hier ein-
Geschäft auff Pers. 4. 3. 36

b Negotium alicui dare,
recidit dicitur, quam committit
re, einem etwas auftragen / pro Cael. XI.

anbefehlen. Curt. 104.

Poëta cum primum ante
mum ad scribendum appulit, id

sibi negotii solum dari credidit,
als der Poëta oder Dichter sich

erstlich auff das Schreiben be-
geben / hat er nicht anders ver-

menhet / es were ihm einig und
allein anbefohlen / ic. Ter. Prol.

c Ebutio negotium datur,

man trägt die Sach dem Ebu-
tio auff. pro Cecin. VI.

d Negotium alicui contra-
here, einem zu schaffen machen /
ut: Nescio, an amplius negotii
mihì contrahatur. IV. Cat. IV.

c Suum agere negotium,

seine Sachen in acht nehmen /
ut: Cur non meum agam nego-

f Negotii sibi qui voleat
um parare, navem & mulie-

rem, hec duo parato, wer geru-
etwas zu thun hätte / der schaffe
Rseud. 1. 2. 1.

g Negotium permagnum &
maximi consilii, ein hochwichti-
ges Geschäft / darinn guter

Rath hoch nöthig. Lib. 1. 1.

h Quid ad hasce ades ne-
gotii est tibi? was hastu hier
bey diesem Hause zu schaffen?

i Nullo negotio, i.e. facili-
ter lib. 14. ep. 15. pro S. Rosc. VI.

k Est mihi negotium, ich

habe zu thun / ich habe Ver-

l Nihil est negotii, i.e. fa-

m Habe tuum negotium,

i.e. existima tuum esse negotium,

thue / als were es deine Sach /
als gienge es dich selbst an.
Cic. Attic.

n Eum intelligebat cum
viro forti & strenuo esse nego-
tium, &c. Corn. 395.

o Negotium ex ocio, Pro-
verb. ubi res prater opinionem e-
venit, & inde tumultus odori-
tur, unde tranquillitatem & o-
tium sperabatur. Erasim.

p Non est meum nego-
tium, multum valeat. Quoties
negabimus, nos laborare de re,
qua nihil ad nos pertinet. idem.

q Non suscipiendum nego-
tium temere, in prapotentem, &
cum quo non sit suscipienda si-
mulas aut lis, nisi magno aliquo
fulciaris presidio. idem.

r Negotium non aptum,
Proverb. qui recusat munus, aut
provinciam sibi parum accom-
modam. idem.

s Negotium ruminare seu
remandere dicitur, qui suo cum
animo aliquid versat, etia atq;
etiam expendens. idem.

t Negotium alias accipitur
pro cura seu occupatione, alias
pro lite. l. 7. C. de juris & facti
ignor.

u Negotium etiam contra-
ctum & obligationem significat.
l. 1. ff. de aestimato l. 15. & 19. &
22. ff. de praescript. verbis l. 5. ff.
de divers. reg.

x Negotium, pro negotia-
tione. l. 3. & 5. ff. de instit.

Negritu, in auguriis est agritia-
do, fest.

Negumate vel negumate, pro
negate. Scalig. Martin.

Nehullan, serpens aneus, 2. Re-
gum 18. quem Ezechias con-

fragit. Nehumaneum, seu Ae-
neolum, per contemptum, tan-
quam qui nihil esset, nisi es

merum; nulla veneratione di-
gnus, neq; amplius sacramen-
tum, ad cuius intuitum sana-
rentur admoisi à presteribus.

Martin.

Nejure, injuria. idem.

Nelus i, m. Rex Pylis, habuit
uxorem Chlorim, ex qua ge-
nuit Nestorem, qui à Poëtis
Neleides dicitur. Horat.

Nema atis, vñux, filum.

Nemea e, f. sylva in Achaja,
in qua Argivus ob Herculis me-
moriam, (quileonem ibi occi-
derat,) Nemea sacra celebra-
re consueverunt. Plin. Lucr.

Nemesis, nomen cuiusdam dea,
qua facinorosos & delinquen-
tes punire putabatur. Catul-
lus. Tibull.

b Nemesis, est indignatio
adversus eos, qui commiserunt
scelus.

c Nemesis Oratores vo-
cant, partem conclusionis, qua
indignantur adversario.

Nemelia orum, festum Neme-
sis, quo parentabant defun-
ctis. Harpocr.

ffff fff s Ne-

Nemo inis, i. e. est nullus, nemand / ut: Nemo est, quem ego magis nunc cuperem videre, quam te, ich / ehe jetzt nemand lieber / denn dich. Euanuch. 3, 5, 13.

b Nemo homo, i. e. nullus homo, ut: Per biduum nemo hominem homo cognovit, zweene ganzer Tage kannte kein Mensch den andern. de D.

c Non nemo, i. e. aliquis, ut: Cum esset non nemo in senatu. pro Pomp.

d Unus nemo, i. e. nemo solus, ut: Unus omnes partes artus consequi nemo potest, einer kan nicht alles allein lernen. ad Heren.

e Contigit tibi, quod haud scio, an nemini, i. e. ulli. ubi nota duas negationes apud Latinos simpliciter negare, dir ist begegnet / daß ich nicht weiß / ob sonst auch jemand dergleichen wiederfahren. Lib. 9 Ep. 14.

f Nemo laeditur, nisi a seipso, i. e. nemini sit injuria, si eam existimet, ad se non pertinere. Erasmus.

Nemoralis e, c. quod ad nemus pertinet, ut: Nemoralis templum. Ovid.

Nemorensis e, c. idem, ut: Nemorensis mel. Colum. 9. c. 4.

b Nemorensis Rex, qui Diana Aricinis sacrificiis praeerat. Svet. Calig.

Nemorivagus a um, quod in

nemore vagatur, das im Wald umbher läuffet / ut: Aper nemorivagus. Catul.

Nemorosus a um, nemoribus abundans, waldigt / das voll Walds ist / ut: Nemorosus collis. Plin. epist.

Juga nemorosa. Juven.

Nempe, Adv. nimirum, nempe / ponitur cum interrogatione, ut: Nempe negas, ad beatè vivendum satis esse virtutem? so vermeynestu nun daß zu einem glückseligen Leben die Tugend gnugsam sey? Cic. 5. Tusc.

b Nempe sine interrogatione, ut: Nempe hoc sic esse dicaturum patrem, eigentlich ist

das mein Gedanke / es werde der Vater also zu dir sagen. Ter. Ant.

c Nempe, eleganter interrogationibus ut responsio subicitur, ut: Pompeji consulatus in quibus actis consistit? nempe in legibus. Cic. Philipp.

Nemus oris, a. sylva est amara, ein Lust- oder Spazierwald. Quintil.

Nemus densis praestisq, arboribus umbratum, ein dicker und von hohen Bäumen schattichter Wald. Curt. 1178.

Nemut, ut ait Festus, antiquè notat, nisi, etiam vel nempe.

Nenu, pro non. Lucil.

Nenuphar, nenusar, vox Arabica idem quod Nymphaea, herba aquatica. vide infra.

Nco

Neo, nes, nevi, nesum, nere, flum torquere, spinnen. Plin. 1. 33. c. 3.

Nenti filia Deus, & mentem jungit Olympo. Vel

Nenti filia Deus, mentem conjungit Olympo.

Vetus versicul^o significat, Deum adjuvare officia & labores vocationis, sed postulare, ut auxiliū ejus imploretur. Faber.

Neocorus i, m. νεοκώρη, adiutus. Firmic.

Neogarnus a um, qui vel quæ nuper nuptias fecit. Martin.

Neomenia a, f. νεομηνία, novilunium, der neue Mond. idem. Herodot.

Neophytus a um, quasi recens natus, novellus, novitius, ein Neuling. idem.

Neoptolemus, novus miles, filius Pyrrhi.

b Neoptolemi vel Neoptolemica vindicta, ubi quis idem patitur, quod in alios fecit, siquidem Neoptolemus Achilles filius, qui Priamum in ipsis palatii locis occiderat, ipse vicissim apud Delphos ad Apollinis aram interfectus est. Erasmi.

Neotericus a um, νεωτερικὸς, recens, novus, neu.

Nepa a, vel Nepes is, scorpium significat, ein Scorpion. Cic. 5. de Fin.

b Nepa, Astrorum lingvâ ridi aliisq, permistus, Orus fidus, quod nostris dicitur Cancer, vel, ut quidam volunt, scorpius, Festus.

c Nepa, etiam herba, quæ Theophrasto Scorpios, νεοπύριον, dicitur. Martin.

Neparcus a um, non parvus.

Nepenthes, herba Homerica, trispiriam depellens. Plin. 25. c. 2.

Nepeta sive Nepita, herba, quæ pulegium agreste dicitur, ut & cattaria, mentha felina, Nept / zahm Kagen-Kraut / Kagen-Nept / wider Dolen / it. Kornmünz. Matthiol. Pancov. &c.

Nephelia orum, (νεφέλιος, sobrius,) festa erant, in quibus non vinum, sed aqua mulsa libabatur, & sobriorum erant festivitates.

b Nephelia ligna sunt, quæ cremabantur in sacrificiis Nepheliis, nempe neq, vitea, neq, ficulnea, neq, myrtea. Suid.

Nephele es, uxor Athamantis & matris Phryxi & Hellen, unde Ovidius Hellen Nepheleidos dixit, νεφέλη est nubes, nebula, aer densus.

Nephelæus a um, ut: Nephelæum pecus, aries qui Phryxum & Hellen per mare vexit. Valer. 1. Argon.

Nephriticus a um, ut: Medicamenta nephritica, quæ renibus conveniunt.

b Nephriticus, lapis est opacus, variegatus, ex colore variidi aliisq, permistus, Orus Stein / tenden-Stein / tenden-Helffer. Affertur ex nova Hispania.

spania, in nonnullis etiam Hispaniae locis & in Bohemia reperitur. Boët. de Boot.

Nephriticus i. m. qui nephritide laborat.

Nephritis nephritidis, f. renum inflammatio, est eorundem a sanguine in ipsorum substantia effuso, & ibidem putrescente, intumescencia, cum vehementi dolore fibrosis aut arenosis excretionibus conjuncta. Jonston.

Nephrocatharticus a um, renes purgans, ut: Emulsio nephrocathartica. Schröd.

Nepos otis, c. est natus ex filio filiae, ein Dichterlein. l. 1. §. 2. & l. 3. in fin. A. de grad. Ex filia nepos, der Tochter Kind. de Clar. Or.

b Nepos sororis, Tacito est Nepos ex sorore, der Schwester Sohn. lib. 3.

c Nepotes sunt posterii, Nachkommen / ut: Fortè recensabat numerum charosq; nepotes. 6. Aen. 137.

d Nepos idem quod prodigus, decoctor, consumitor, ein Durchbringer / Verschwender / ut: Quis tam perditus ac profusus nepos, ut fuit Sext. Nevius pro Quintio.

e Nepos est titulus honoris, sic Imperator appellat Electores suos, nepotes.

f Nepos dicitur Metaphorice de brutis, imò & de vegetis.

tabilibus. Colum. l. 4. c. 6. & 5. 5.

g Nepos, Proprium aliquando nomen est, ut: Cornelius Nepos.

Nepotalis e, c. nepotibus conveniens, luxuriosus. Ammian.

Nepotatus us, m. luxus, ut: Scurrilitate & nepotatu nobilis. Plin. l. 14. c. 4.

Nepotinus a um, ad nepotem pertinens, luxuriosus. Svet. in Calig.

Nepotor aris, ari, est luxuriosus & prodigè vivere, ein asotisch leben führen / schwälgen / schlammern / ut: Veto liberalitatem nepotari, i. e. beneficium non dandum est ei, qui id nequiter profusus est, gegen dem sol man sich nicht freigebig erzeigen / der doch die Gutthat nur durch die Gurgel jagt. Seneca de benef. l. 1. c. 15.

Nepotulus i. m. Diminut. Plaut. in Milit.

Neptis is, f. quæ ex filio filiae nata, eines Kindes Tochter / ein Näsfin. Cic. de Orat.

Neptunalia arum, sacra in honorem Neptuni. Var. 5. Ling. l.

Neptunius a um, ut: Arva Neptunia, h. e. mare. Virgil. 8. Aeneid.

b Neptunia Troja, cujus muri à Neptuno & Apolline sunt constructi. id. 2. Aeneid.

Neptunus i. m. fingitur maris dea-

deaster; sumiturque nonnunquam pro mari, ut: Qui homo sese miserum & mendicium vult, Neptuno credat sese atque astatem suam, wer gern ein Bettler seyn wil / der gebe sich auff das Meer / und bringe seine Zeit auff dem Wasser zu. Rudent. 2. 5. 1.

b Improbè Neptunum accusat, qui iterum naufragium facit, wer sich zum andern mal in Fährlichkeit waget / klaget über Unglück nicht billich.

c Neptuno tridens attribuitur telum, quo mare & terram moveat: Significari eo vult triplicem potestatem & tollendi aqvoris & placandi & servandi. Alii, quod dulcibus, salis & mediocribus aqvæ, quæ les sunt lacustres, imperet. Alii quod tridens significet piscatorem. Quidam putant, tres aquæ usus singulares significari, adrigandum, lavandum & navigandum. Martin.

d Neptunus uterq; (apud Catullum) quo quidam mare superum & inferum intelligunt, quibus Italia cingitur: quidam putant, quod dulcibus & salis imperet aqvæ, idem.

d Neptuni equi, i. e. hippocampi. Turneb. l. 26. c. 23. Neqva, Adverb. ne per alium locum, Virg.

Neqvalia, detrimenta sunt, ait Festus.

Neqvam, dicitur, qui ne tanti est, quam quod habetur minimi, homo nullius precii, ein nichtiger Mensch / ein Schalk / ut: Vin tu illi nequam dare nunc, en me daro, wiltu ihn mit einem Schalk begaben / gib mich ihm hin. Vin dare malum illi? hem eundem me dato. Utrumq; faxo habebit, & nequam & malum. Pseud. 1. 1. 31. & 33.

b Homo ingeniosissime nequam, ein arthiger Schalk / ein Erz-Schalk / der den Schalk verbergen kan / ut: M. Celsus, vir eloquio animoq; Cicerioni similimus, sed in utroq; persectior, nec minus ingeniosè nequam. Epist.

c Homo neqvissimus omnium, qui sunt, qui fuerunt, qui futuri sunt. lib. 11. ep. 21.

d Bipedium neqvissimus, ein überaus arger Schalk. Neqvando, Adverb. ne ullo tempore, daß nicht etwa / daß nicht je zu Zeiten / ut: Eam diligentiam adhibeamus in amicitis comparandis, ut ne quando amare incipiamus eum, quem odisse possemus. Cic. de Amicit.

Neqvavquam, Adverb. minimè, mit nichten / durchaus nicht. Cicero.

Neqve, Conjunct. Disjunctiva, und nicht / weder / oder / noch / ut:

ut: *Neg*, sunt isti audiendi, qui, virtutem duram, & qf. ferream, esse quandam volunt. Cic. de amic.

b *Neg*, saepius repetitum, ut: Nulla vita pars, *neg*, publicis, *neg*, privatis, *neg*, forensibus, *neg*, domesticis in rebus, &c. vascare potest officio. Cic. 1. Off.

c *Neg*, dum, pro nec dum, id est nondum. Cic. ad Qv. Fr.

d *Neg*, quicquam quam, pro tantum. Svet. in Claud.

e *Neg*, secius eo, pro nihilo minus. Svet. in Domit.

Nequeo is, iui, itum, nequire, non ire, interpretatur Festus, significat autem non posse, nicht können / nicht mögen / ut: Dormire nequeo. Hor. 2. Sermon.

b Cuius aures clausae veritati sunt, ut ab amico verum audire nequeat, huius salus desperanda est, welches Ohren für der Wahrheit also verstopft sind / daß er sie von einem Freund nicht hören kan/an dem ist keine Besserung zu hoffen. Cic. de amicis.

c *Nequitum* & *nequitur*, pro non posse, dixere veteres. Pacuv.

Nequicquam, Adverb. est frustra, vergebens / ut: Agendo, hodie serbo ac nequicquam vobis, nun vobis / es wird nun heut zu spät seyn / und du wirst dich vergeblich bemühen. Heavt. 2, 3, 103.

b *Nequicquam* est non quicquam, ut: Secernere a corpore animum, nequicquam aliud est, quam emori discere. 1. Tulse.

Nequunt pro nequeunt, i. e. non possunt, ut: Soliunt, ferunt, pro solent & ferunt, dicebant veteres. Festus.

Nequis *nequa* *nequod* vel nequid, ne aliquis, daß nicht einer / daß nicht jemand.

Nequiter, *nequissime*, Adverb. est improbe, rarpitor, ut: De subito facile est facere nequiter. übels thun tñ gar leicht geschehen. Mostell. 2, 1, 63.

Nequitia a. f. *Improbitas*, *malitia*, *fraus*, *vitium*, *frugalitatis inprimis contrariū*. Bosheit / Schalkheit / Uppigkeit. Cic. Att.

b *Nequitia*, pro *inemptantia* quadam & *libidine rerum Venerearum*. Horat.

Nequities ei, f. idem, notat Hor. *Nerantia*, malus, vide *Aurantia*.

Nereus i, m. *deus marinus*, Oceanus & *Tei hyos filius*, qui ex *Doride uxore*, eademq. sorore, maximam *Nympharum turbam* suscepit, qua nomine *Patris Nereides*, (Meer-Göttine / Meer-Gräulein / item Meer-Wunder. appellantur.

Nerio onis, f. *Martis uxor*. Gell. 1. 13. c. 21.

Nerita a, & *Nerite* es, ex concharum genere, eine Art Meer-schnecken. Plin. 9. c. 33.

Ne-

Neritos, insula, prope *Zacynthum* & *Ithacam*. Strab. Hinc *Neritius*, quo nomine *Ulysses* intelligit Ovid. 1. Trist.

Nerium ii, n. *frutex dicitur* & *Rhododendron*, *Olander* / *Ulinholden-Kraut*. Dioscor. Matthiol.

Nero, *Nerio* sive *Nerienes*, *Verbum Sabinum* est, quo significatur virtus & fortitudo. Itaq. ex *Claudius*, quod a *Sabinis oriundos accepimus*, qui erat egregia ac praestanti fortitudine, *Nero* appellatus est. Hoc nomine fuit Imperator Romanorum crudelissimus dictus. Hinc proprium nomen & *nervorum*, tanta est concommutatum est in Appellativum, ut *Nerones* nunc *crudeles* & *Neroniores* *crudeliores* dicamus. Syct. in Tyber. Gell. 13. c. 21.

Nervia a, fides, quia ex nervis quae contendere, in einer Saieban, Saiten. Nonius.

Nervilleus a um, ex nervis factus. Martin.

Nervose, Adverb. valide, firmiter, nachdrücklich / gewaltig / starck / ut: *Nervose* dicere vel asserere. Cic. in Orat.

Nervositas aris, f. *firmitas*, *Stärke*. Plin. 19. c. 11.

Nervosus a um, dicitur, quod multos habet nervos, Adiectivum / ut: Nulla est ei caro, sed nervosa exilitas. Plin. 11, 37.

b *Nervosus* dicitur, quicquid magnam habet vim & efficaciam

sermonis, ut: Quis Aristotele nervosior? de Cl. Or.

c *Nervose* dicere, est magnam vi sermonis uti, eine nachdrückende Rede führen. Off.

Nervulus i, m. Diminut. parvus nervus.

Nervus i, m. est corporis pars in animali, die Senn-Ader / Spann-Ader / ut: Astringi ossa suis nervis debent, die Senn-Adern müssen das Gebeine zusammen halten. Quintil.

b *Nervus*, idem quod *robur*, *vires*, *Kräfte* / ut: Quantum in cuiusq. animo roboris est & *nervorum*, tanta est consuetudo, nachdem einer Kräfte und Vermögen bey sich verspüret / nachdem gibt sich einer zu frieden. Cic. Torquato. 1. 6. 1.

c *Omnes nervos in re aliena*, fides, quia ex nervis quae contendere, in einer Sache allen möglichen Fleiß anwenden. lib. 15. ep. 14.

d *Nervos* suos intendere, die Haut dran strecken / mit Ernst sich bemühen. Eun. 2, 3, 20.

e *Nervi belli* pecunia & *equivitatus*, Geld und Reuterey ist die beste Macht im Kriegswesen. 5. Phil.

f *Incidere alicuius nervos*, einem alle Macht benehmen. 2. pro Leg. Agr.

g *Nervus* idem quod *vinculum ferreum*, eine Kette / ut: Eo nervo cervices probat, er sie-

siehet / ob sich die Kette an seinen Hals schide / ob ihm der Serck gerecht. Capt.

h In nervum ire, est in vincula ire. Gell. 1.20. c. 1.

i In nervum erumpere, et non ubi Aufgang gewinnen / ut: In nervum conficere, i. e. ob as alienum vinctum abducere.

E nervo eximere, i. e. ob as alienum in vincula coniectos liberare, aus dem Schuldthurm loß machen.

Vereor, ne ista fortitudo in nervum erumpat deniq, ich besorge / es möchte diese deine Kühnheit endlich übel außschlagen / ein böses Ende gewinnen oder nehmen. Phorm. 2, 2, 11.

k Nervus idem quod chorda, fides, Saiten / ut: Summam eruditionem Graci sitam censebant in nervorum vocumq, cantibus. i. Tuscul.

l Nervus pro pene. Horat.

m Nervus, amentum vel chorda arcus, ut: Sagittam nervo aptare, accommodare, imponere, den Polzen auflegen.

Nelæa a, & Nelæe es, nymphæ marina, Nerei & Doridis filia. Hesiod.

Nescientia, a, f. ignorantia, errore titubatio, differt tamen ab ignorantia, quæ est eorum, quæ scire tenemur; nescientia verò eorum est, quæ scire non tenemur. Schard.

Nescio is, i. v. i. u. m, nescire, et ignorare, nicht wissen / ut: De fratre, ubi eum visuri essemus, nesciebamus. 1.3, 7. Att.

Non est beatus, qui se nesciat.

Aut scire aut nescire hoo volo, ich wil dieses entweder recht / oder gar nicht wissen. Phorm. 5, 3, 36.

b Pauci sint faxim, qui sciant, quod nesciunt, ich wolte machen / daß der losen Wäscher weniger würden. Trin. 1, 2, 184.

c Tu nescias, quid scis, hast keinen Mund / thue als wissest du nicht / was du nunmehr weißt. Heaut. 4, 4, 26.

d Etiam illud, quod scies, nesciveris, auch das jentge / was du wissen wirst / soltu thun, als wärest du es nicht. Mil. glor. 2, 6, 80.

e Nescire, nicht können / untüchtig seyn / ut: Hoc qui nescit, fateatur nescire imperare liberis, wer das nicht thun kan / der bekenne nur / er sey untüchtig zur Kinderzucht. Adelph. 1, 1, 52.

f Inde utrum consistere um spiam velit, an mare transire, nescitur. Cic.

g Nescire & ignorare differunt 1. 2. C. de Rei ux. action. Qui nescit, experiundi potestatem non habet. Ignorare verò est id nescire, quod scire non debet. Schard.

Nescius a um, est, qui nescit, una

unwissend, ut: Nescia mens hominum fati sortisq, futura, die Menschen wissen nicht / was zukünftig ist. An. 10, 101.

b Non sum nescius, i. e. probe scio, ich weiß gar wol / ut: Non eram nescius, Brute, de Finibus.

Sic: Non sum ignarus. Lib. 5. Ep. 12. Orat.

c Nescius est, qui non potest, ut: Vinci nescius, der nicht kan überwunden werden. Ovid. 2. de Ponto 9, 9.

d Nescius, idem quod incognitus, davon man nicht weiß / ut: Tributa nescia. Tacit. 1. 1.

Neli, pro sine, positum est. Fest. Nescitrophium ii, n. locus, ubi anates clausa pascuntur, et in Enten-Stall. Col. 8, c. 15.

Nessus i, m. Centaurus fuit, Ixionis ex Nube filius, sagittis ab Hercule confixus, quod ejus uxorem Dejaniram rapuisset. Ovid. 9. Metam.

Nessius a um, ut: Venenum Nessium, h. e. sanguis venenosus. Ovid. epist.

Nestor oris, m. Rex Pyli sapientissimus & eloquentissimus, unde Nestoris eloquentia, & tas, anni, senectæ, Proverbiis locum fecerunt. Exegisse autem Nestorem tria secula vivendo, Homerus prodidit. Ad quod alludit Juvenalis Satyr. 10. Rex Pylius, magno si quicquam credis Homero,

Exemplum vita fuit à cornice secunda.

Nete, νῆτη, novissima seu ima, scilicet chorda in Tetrachordo, sonum edens acutum, septima ordine. Martin.

Netorius a um, zum Spinnen gehörig / ut: Netorium instrumentum, idem est ac fusus, cine Spindel.

Netorsum, fusum. fusile. idem. Netus a um, ex neo, gesponnen / ut: Netum filum.

Neu à neve, deductum per Apocopen, i. e. non, ut: Neulacryma soror. Plaut. Stich.

b Neu, neu, conduplicatum, elegantem vim habet, ut: Neu se, neu Pompejum absentem imperatorem suum adversariis ad supplicium tradant, obsecrat. Cæsar. Liv.

Nave, idem quod ne aut, interdum idem quod neque. Neugmare, negare significat. Festus.

Nevolo nervis, nervult, veteres dixerunt pro non volo vel nolo. Nonius.

Neuras adis, Ionum lingua, herba appellata est, quæ alio nom ne dicitur Poterion. Plin. 1. 25. c. 10.

Neuticus a um, qui ex nervis laborat. Vitruv. 1. 8. 3.

Neuris, herba, quam alii Solanum, alii vesicariam appellant. Dioscor. 1. 4. c. 74.

Neurobata a, m. ambulans super

per nervis, funambulus, ein
Seiltänzer. Firmic.

Neuroides, species sylvestris la-
tuce, quæ alio nomine appel-

latur limonium. Plin. 2. c. 8.

Neurospastum i, n. νερὸσπασ-
τος, al. νερὸσπαστος, herba, quæ

rubrum caninum appellat
Plin. 24. c. 14.

b Sunt item neurospasta,
imaguncula, quæ nervis quibus-

dam & fidiculis occultis moven-
tur, perinde ac si viverent.

Cæl. 1. 7. c. 16.

Neuruz, magnus mensis, (Per-
ficè significat diem novum,)

qui est systema annorum Æ-
gyptiacorum CXX. quo ver-

tente Persæ mensem dierum 30.
intercalabant. Comput.

Neuter a um, feiner aus bey-
den/ in Genitivo neutrius & nimis, non valde, ut: Id verò

neutri, ut: Quid bonum, neutiquam honestum esse arbi-
tror. Ter. Heeyr.

fit, was gut/ was böß / und
was weder gut noch böße.

Cic. de divin.

b In neutram partem mo-
veri, auff keinen Theil sich be-
wegen lassen. idem.

c Neuter alteri officit, es scha-
det keiner dem andern. Quintil.

d Neutrum vocatur in E-
thicis indifferens, quod nec bo-

nestum nec turpe per se est, ut
sunt affectus quidam, e. gr. ira,

metus.

c Neutrum corpus, in Phy-
sicis dicitur, quod nec sanum nec

agrotum esse, Galenus putat, cui
contradicit Aristoteles, statuen-

do, inter corpus sanum & agro-
tum non dari medium.

f Genus Neutrum, in Græ-
maticis, & quidem Nomine di-

citur, cujus nota est particula
Hoc; in Verbo verò Genus Neu-

trum est, quod definit in O, nec
habet Passiv. in Or, ut Ambulo.

Neutiquam, Adverb. (penultimâ
longâ, autoritate Donati &

Goclenii; Ex neuter & quam:
nonnullis placet mediâ cor-

repta, ex Ne & utiq, nullo
modo, mit nichten/ gar nicht/

feines weges.

b Neutiquam, (ut Dona-
tus habet,) non est omnino ne-

gativum, sed aliquid assensio-
nis habet, ut sit idem, quod non

den/ in Genitivo neutrius & nimis, non valde, ut: Id verò
neutri, ut: Quid bonum, neutiquam honestum esse arbi-
tror. Ter. Heeyr.

fit, was gut/ was böß / und
was weder gut noch böße.

Cic. de divin.

b In neutram partem mo-
veri, auff keinen Theil sich be-
wegen lassen. idem.

c Neuter alteri officit, es scha-
det keiner dem andern. Quintil.

d Neutrum vocatur in E-
thicis indifferens, quod nec bo-

nestum nec turpe per se est, ut
sunt affectus quidam, e. gr. ira,

metus.

c Neutrum corpus, in Phy-
sicis dicitur, quod nec sanum nec

b Usq, ad necem, die gan-
ze Lebenszeit/ das lebenslang.

Solin. 644.

Te in pistrinum dedam usq,
ad necem, ich wil dich in eine

Roß- Mühl oder Zuchthaus
stecken/ du solst dein lebenslang

drin bleiben. Ter. Andr. 1, 2, 28.

c In necem alterius, est in
dammum & fortunæ versio-

nem, zu eines andern Schaden
und Nachtheil. Ulpianus.

Nexilis e, c. quod neclitur. Lucr.

Nexo as, vel nexis, nexui, ere,
Frequent. heftig knüpfen/

binden / ut: Nexantem nodis
seq, in sua membra plicantem.

Virgil. 5. Æneid.

b Nexebant multa inter
fese flexu nodorum dubio.

Nexum i, n. est omne id, quod
per libram & as geritur, ut:

Tollere nexa, est abolere con-
tractus, qui fiebant certâ for-

mulâ vel cerimonia, per as,
i.e. pecuniam & anciam librâ,

quam libripens tenebat, &
qua are percutiebatur, pro

Cecin. XXXVI.

b Sic: Tollere hereditates,
i.e. abolere jus ad eundi heredita-

tem. pro Cecin. XXXVI.

Nexus us, est ligatio, etn Band/
item nodus, etn Knote / ut:

Nexa vincire aliquid, einen
Knoten an etwas stricken.

Liv. 2. ab Urbe.

b Celare nexus in vincu-
lis, nodis, wie die Knoten in

Band gestricke / verborgen hal-
ten. Curt. 219.

c Nexu quodam jungere,
an einander stoßen oder fügen.

idem 446.

d Nexus, pro vinculo ob-
ligationis. l. 26. §. 7. ff. de cond.

indeb.

Ni, est ex non & si, unde nisi,
i.e. non si, si non, idem cum ne

pro nisi usurpatur, aut est El-
lipsis, aut Apocope. Martin.

Nicaea a, f. Urbs Bithynia, unde
Nicaenus a um, ut: Synbolum

Nicanum.

Nicerotianum, odorum, vio-
detur esse, aut unguentum de-

licatius, sic dictum à Nicerote
quopiam ejus artifice. Martial.

Nicetaria orum, primum vi-
ctorum, accipitur etiam, pro

sacrificio & epulo, victoria
gratia facto.

Nico is, ere, Verbum antiquum,
à quo deductum est nictare,

& significat signum facere, ut
manum movere, aut eâ mi-

nari,

Nicolaus i, m. Nom. Propr. qf.
victor populi.

b Nicolaus, (à quo Nico-
lita heretici,) fuit Diaconus

Hierosolymorum, qui cum Ste-
phano & ceteris constitutus est

à Petro: qui propter pulcritudi-
nem relinquens uxorem dixerat,

ut, qui vellet, uteretur ea, versa
est in stuprum talis consuetudo,

ut invicem conjugia mutarentur.

Gggggg 2 qvos

zu sehr/ ut: *Nimis diu & longum loquor*, ich habe mich im Reden gar zu lang aufgeführt.

b *Sed super hac re nimis*, aber ich mache hiervon gar zu viel Besens. lib. 10. 7. Att.

c *Nimis pro plus*, ut: *Nimis, quam cupio*, mehr/ denn ich begehre; mehr/ als mir lieb ist. Capt.

d *Iussa patris nimium mihi dura videntur*. Ovid. 7. Met.

Nimius a um, dicitur, quod debitum superat, mehr/ denn sich gebühret/ ut: *Astus nimis*, allzu grosse Hitze. Lucr.

b *Nimius pro maximo*, ut: *Diligentiam alicujus nimiam nullam putare*, eines grossen Fleiß für nichts achten. pro Milone XXII.

c *Inter nimium & parum est mediocritas*. 1. Off.

Ningo is, ninxi, ningere, schnehen.

Ningvidus a um, idem quod *nivofus*, schneicht/ voll Schnee. Auson.

Ningulus, pro nec ullus, nullus. Festus.

Ninna, vox nutricum, & filius, infans.

Ninnarius, cujus uxor moechatur, & ipse tacet. Martin.

Niobe es, f. *Tantalii filia*, luctu ex liberorum orbitate in saxum, h. e. luctum aeternum conversa. Ovid. 6. Metam,

Niobæus a um, ut: *Proles Niobææ*. Horat. 4. Od. 6.

Niptra orum, n. dicuntur lavacra: à *νίπτρα*, quod significat *lavo*: quo nomine dicta est *Tragœdia Pacuvii*, quam citat Cic. 2. Tusc.

Nis pro nobis, *vetus verbum*, inquit Festus.

Nisa a, *Puella pulchrioris nomen*, apud Virg. in Ecl. *Mopso Nisa datur*, quid non speremus amantes?

Nisan, mensis septimus Judæorum in anno civili, cujus initium est à Septembri: *Primus autem mensis in anno sacro*, respondet partim Martio, partim Aprilis nostro. Initium capit à novilunio, quod proximè precedit aut sequitur æquinoctium vernum. Schindlerus deducit *Nisan a* *Ν* fugere, quod eo mense fugerint ex Ægypto Israelitæ.

Niseum i, n. locus Persidis, ubi equi celerissimi nascuntur, qui vocantur *Nisei*. Alii dicunt magnum esse Media campum, cui nomen est *Niseum*. Suid.

Nisi, Conjunct. idem quod *se non*, wenn nicht/ ut: *Nisi me animus fallit*, wenn mich meine Gedanken nicht betriegen. Heavt. 4. 1. 1.

b *Nisi*, ausser/ denn nur/ ut: *Judicare difficile est, nisi*

ex-

expertum, es ist schwer zu urtheilen/ ausser deme/ was bekannt. Cic. de Am.

Nihil nisi, nichts denn nur. l. 6. epist. 9.

Nisus, Rex Megarensium, cui comam purpuream fatalem *filia Scylla* abscidit, hostis; *Minos a se adamato tradidit*. Ovidius.

b *Nisus*, Eurypili amicus cursu velocissimus. Virg. 3. Æn.

c *Nisum avem*, alii haliaetum dicunt esse ein Fischharn/ illorum vides quam niteat oratio. 4. de Fin.

Nisus us, m. conatus, eine Bemühung/ Bewegung/ ut: *Paetentim ire*, & sedato *nisu*, fuß für fuß gehen/ und mit leiser Bewegung. Cic. Tusc.

b *Hastam prapropere nisu* jacit. Sil. l. 15.

Nitedula a, f. est (Servio autore) mus subterraneus, isq; exiguus, alias idem quod *lampyris*, eine kleine Schnacke/ *Johannis Würmlein*.

b *Nitedula* ex febribus, i. e. homo in summis vitæ sordibus natus, beneficio fortune aut per sycophantias ad ampliorem fortunam erectus, & alienis opibus insidians.

Nitela a, f. *nitor*, Solinus *nitelas* dicit armorum, & *nitelas pulveris* vocat ipsas nitentes

micæ & tramenta. Martin. *Nitella a*, f. i. c. *parvus nitor*. Martial.

Nitescere, nitui, nitere, est splendidum, cultum, politum esse, schimmern/ glänzen/ ut: *Cæsum nitet diffuso lumine*. Lucr.

b *Nitere unguentis & fuligine purpurâ*, wol gebuzt und bekleidet seyn. II. Catil. III. Cur.

c *Nitere dicitur oratio*, quæ est exulta & elaborata, ut: *Oratio. 4. de Fin.*

d *Nitentia astra*, die schimmernde Sterne. Ovid. 5. Fast.

Nitescere is, ere, idem quod *nitere*. Cic.

Nitibundus a um, vehementer nitens, ut: *Arboribus se vel saxis applicant*, ut pondere nitibundo attritos necent angues. Solin. de elephantis.

Nitide, Adverb. reinlich/ sauberlich/ niedlich.

Nitiditas atis, idem quod *nitor*. Nonius.

Nitidiusculè, etwas reinlich/ Diminut. à *nitidius*, ut: *Neque ego amatorem mihi invenire ullum queo*, qui amet me, ut curet tandem *nitidiusculè*.

Nitido as, are, nitidum facere, Col. l. 12. c. 13.

Nitidus a um, est splendidus, clarus, hübsch/ reinlich/ ut: *Facite, sultis*, nitida ut ades

Gggggg s

mea

mea sint, cum redeam domum.
Stich. 1. 2. 8.

b Nitidus pro urbano,
höflich/ut: Urbani homines ma-
gnam partem cultiores, comtio-
res, mundiores ac nitidiores ru-
sticis solent esse. For. Rom.

Nitor oris, m. est splendor in re-
quavis, ein Glanz/ut: Au-
rora nitor. Lucret.

Eloqui nitor. Ovid. Gene-
ris nitor. idem.

Orationis nitor. Att.

b Nitor pro pinguedine,
Fettigkeit/ut: Olei nitor. Vitr.
c Nitor, idem quod splen-

dor. Plin. 37. c. 2.

d Nitor pro candore seu
albore. Lucr. 2.

Nitor eris, nixus vel nixus sum, niti,
nach dem Leben / auff dessen Le-
ben / ut: Valido nitens sub pondere
saginus axis, die buchinne Achse
knarret unter der Last / die
auff ihr liget. 3. Georg. 35.

b Niti, est dare operam,
sich bemühen/ut: Maxime niti,
Corn. 29.

Quapropter nitari, faciam,
experiar, ich wil dran seyn.
Adelph. 3. 4. 51.

c Niti pro aliquo, sich et-
was halben bemühen. Liv. 5. bell.
Maced.

d Niti est fulciri, sich stüt-
zen / ut: Senex hic unico suo fi-
lio nititur. p. Marc. Cael. XXXIII.

c Niti aliojuss consiliis &

monitis, sich auff eines Rath-
und Anmahnung verlassen. 1. 5. 3.

f Niti judicio, auff das
Urtheil sich gründen. pro M.
Caelio III.

g Niti radicibus patien-
tia, i. e. facilem & patientem la-
borum esse. pro M. Cael. VII.

h Niti gratia & opibus,
auff Gunst und Gut bestehen.
pro M. Cael. IX.

i Ut aliquando, in quibus
caussa nititur, ad ea veniamus,
daß wir einmal auff das jent-
ge / worauff die Sache beruhet /
kommen. pro M. Cael. XII.

k Ei viro mors parabatur,
cujus in vita nitebatur salus ci-
vitatis, man stellere dem Mann

Stadt bestunde. pro Mil. VI.

l Virtute decet, non san-
guine niti, man soll sich auff die
Zugend / und nicht sein Hertom-
men / verlassen. Claud. 7. Paneg.

m Nititur regna regis do-
minatio alterius. Corn. 23.

n Nitentis vultu esse, i. e.
caccatuentis, aufsehen / als wenn
man auff dem Stul seine Noth-
durfft thäte. Svet. Vesp. c. 20.

Nitraria a, f. locus, ubi nitrum
paratur, etne Salpeter-Hüt-
te. Plin. Zehn.

Nitratus a um, cui nitrum ad-
mistum est. Martial.

Nitrosus a um, quod nitrum
habet, vel nitri saporem,
sal.

salpetericht / ut: Aqua nitro-
sa. Plin. 31. c. 10.

b Et si prater nitrum anti-
quorum quod plani nobis inc-
gnitum est, triplex dari possit;
Nimirum (1.) quod ex terra ex-
trahitur. (2.) Quod muris la-
pideis adhærescit. Et (3.) quod
scopulis adnascitur: Attamen

officinis non nisi unicum est use-
vatum, videlicet id, quod exco-
quitur ex terris desertis ac pin-
guibus, urinis atq; excrementis
animalium ac columbarum. Chy-
micis dicitur Cerberus Chymi-
cus, Sal infernalis, sal sulphu-
reus, Hermes, Baurach, Algali,
sal Anderona, Anatron, Cabala-
sar, &c. Basilio serpens terrenus.
Schröd.

c Nitrum crystallatum jacet terra.
seu crystalli nitri, geläuterter
Salpeter. idem.

d Nitri varias præpara-
tiones vide apud eundem.

e Nitrum dictum putant
à regione Egypti Nitria. Isidor.
nitrum, à נתר, quod
exponitur salire, solvere, deflue-
re, seu decidere. Martin.

f Nitrum, muliebribus
ornamentis annumeratum est ab
Aristophane in Thesmophor. &
Polluce l. 7. c. 22.

Nivalis e, c. quod ad nivem
pertinet, Schneicht / ut: Niva-
lia loca. Plin. 26. c. 8.

b Nivale calum pro plu-
viofo: quod sepe nives, & fri-
gidam aeris temperiem inducit.
Cal. 3. c. 1.

c Osculum nivale, pro fri-
gido. Martial.
d Unda nivales, quæ ex
nive defluunt, Schnee-
Wasser. idem.

Nivarius a um, ut: Nivarium
colum, vas, quo aqua ex ni-
vibus colari solebat. Bayfius.
Nivatus a um, nive refrigera-
tum. Svet. in Ner.

Niveo es, ere, Verbum obsoletum
à quo coniveo, vide Nicto.
Nivelco is, ere, albescere. Tertull.
Niveus a um, quod est ex ni-
ve, ut: Massa nivea.

Aggeribus niveis informis
ve. Virg. 3. Georg.
b Niveus pro colore al-
bo, Schneeweiß / ut: Columba ni-
vea. Ovid. 13. Metam.

Ebur niveum, das weiße Hef-
fenbein. idem 10. Met.

Nix nixis, f. (antiquis Nomina-
tivus erat nixis, Voss. l. 1. Art.
Gr. p. 84.) est meteorum a-
queum, Schnee / ut: Alta ni-
ves premunt terram gelu, &
perpetuo penè rigore constri-
cta. Curt. 1532.

b Nive candidiores equi,
schnee-weiße Pferd. Ovid. 8.
Metam.

Nixa, parturientiū dolores, à ni-
tendo, i. e. enitendo, Martin.

Nixē, Adverb. munitē, à niti, quatenus est fultum esse. Iſid. Nixi vel nixii dii, appellantur tria ſigna in Capitolio ante cellam Minerva nixa, velut præſidentes parturientium nixibus, Feſtus.

Nixor aris, ari, admodum nitor, conor, fulcior. Lucret.

Nixurio is, ire, niti velle. Non.

Nixus a um, innixus, ut: Nixa genibus matrona. Liv. 6. Pun.

b Nixa honeſto virtus. Cic. 1. Finib.

Nixus us, m. conatus, ut: Totius corporis nixus in aliquid incumbere, mit ganger Leibes. Macht ſich auffetwas legen. Qvintil.

b Nixus, pro parturientium labore, Geburts-Arbeit. Virgil.

Nixus i, ſidus cœleſte. Cic. No as, are, eſt piſcium proprie deinde & aliarum rerum, ſchwimmen/ut: Carina nant freto. Ovid. 8. Metam.

b Sine cortice nare, eſt ſine aliorum opera progredi, für ſich ſelbſt fortkommen / ohne Hülfſſe. Mittel etwas verrichten. Horat. 1. Serm. Sat. 4.

c Nando provenire in tutum, durch das Schwimmen in Sicherheit kommen. Cornel. 346.

Nobilis e, c. idem quod notus, ut: Cum in mihi nec locus nec ſermo convenit, ſis nunquam nobilis fui. Pleud.

b Nobilis eſt excellens, dignus, edel / ut: Domi nobilis, daheim bekannt und geehrt. Curt. 371.

Nobili genere natus, aus Adelichem Geſchlecht erboren. Saluſt.

Nobilioſiorem patrem Alexandro filio acquirere affectavit O.

c Nobilis eſt celebris, in malam partem, berühmt / ut: Vendica te, ne impiorum potior ſit pollentia, quam innocentium, qui ſe ſcelere nolunt fieri nobiles, Rud. 3, 2, 4.

Nobile ſortum, eine weite bekante Hure.

Locus ruſticorum clado nobilis, ein wolbekanter Ort/ wegen der Niederlag im Bauern-Krieg.

Nobilitas atis, f. generis vel alterius rei excellentia & dignitas, ut: Genere ac nobilitate ſua civitatis facile primus, der hohes Geſchlechts und Adels halbe allen vorgehet. Cic.

Nobilitate aliquem præcurrere, einem am Adel vorgehen. Corn. 238.

b Nobilitas ſola eſt atq; unica virtus, die Tugend einzig und allein iſt der rechte Adel.

c Nobilitas, pro fama & nominis celebritate. Cic. p. Arch.

d Nobilitas, pro præſtantia, in genere, ut: Columbarum nobilitas. Plin. 10. c. 37.

No-

Nobilitatus a um, celebris, famoſus, wol bekant/ in malam & bonam partem, ut: Teſtis eſt Phalaris, cujus eſt præter ceteras nobilitata crudelitas. Cic. 2. Off.

b Spectata & nobilitata Lacedæmoniorum virtus. Cic. pro Flacc.

Nobiliter, Adverb. inſigniter, decorē, adelich/herrlich. Plin.

Nobilito as, are, eſt nobilem facere, adeln/berühmt machen/ ut: Multitudine rerum geſtarum nobilitari. in Partit.

b Nobilitare aliquem flagitiis, einen beſchreyet machen/ einem einen böſen Namen machen. Eun. 5, 7, 20.

Nocenter, Adverb. ut: Robuſta crura, nec longa, ſed infeſtiſſima per ſe magis abundant; item, velut ſudibus nocenter arma- qui docent doctiorem, qui conſi- ta, i. e. quibus noceant. Colum. 8. c. 2. de Gallis.

Nocceo es, nocui, nocitum, nocere, eſt obſeſſe, ſchaden/ſchädlich ſeyn / ut: Eodem modo conſtitutum eſt, ut non liceat ſui commodi cauſſa nocere alteri. 3. Offic.

b Nocens, idem, qui noxius, ut: Nocens, niſi accuſatus fuerit, condemnari non poteſt. pro S. Roſc. XVII.

c Noceri, i. e. ladi, ut: Capitale eſt, ſi pars alterutra noceatur. Solin. 79.

Nocivus a um, idem quod nocuus. Plin. 20. c. 2.

Noctefco is, ere, in modum noctis fieri, vel tenebroſum eſſe, Nacht oder Finſter werden. Gellius.

Noctifer, dicitur Vesper vel Hesperus, ſtella vespertina. Catull.

Noctiluca, dicitur Luna, quia nocte lucet.

Noctivagus a um, nocte vagans, ut: Deus noctivagus, ſopor. Siat.

b Iter noctivagum. Valer. Noctua a, f. eſt avis lucifuga, ein liechtſcheuender Vogel/ eine Eule/ ut: Seros exercet noctua cantus. 1. Georg. 81.

b Noctuas Athenas ſcil. portare vel mittere, dicuntur illi, qui ſcultri merces comportant eo, ubi crura, nec longa, ſed infeſtiſſima per ſe magis abundant; item, qui docent doctiorem, qui conſi- tum. 8. c. 2. de Gallis. Eraſmus.

c Aliud noctua ſonat, aliud cornix; vel alia noctua, alia vox cornicis. Proverb. accommodari poteſt vel ad eos, qui decertant cum longè præſtantioribus; Vel ad illos, inter quos ob morum ingeniiq; repugnantiam, minimè convenit; live cum eſt alius alio longè facundior. idem.

d Noctua inter cornices, Proverb. ubi ſtupidior aliquis in homines perulantes ac dicaces incidit. idem.

e Noctua volavit, dicitur quoties res non viribus, ſed pecunia.

rum interventu confecta creditur, quod Arheniensium nomisma noctuā haberet insculptam. id.

Noctuabundus a um, bey eitel Nacht / ut: Cum complere hanc epistolam, noctuabundus ad me venit cum epistola tua tabellarius, i.e. qui de multa nocte ambulasset.

Nocturnus a um, ut: Nocturnum ovum, Proverb. quadrabit vel in hominem nihili, nullius frugis, vel in rem raram inventu. Erasim.

Nocumentum i, m. idem quod damnum, Schade. Quintil.

Nocumenta, documenta; i. Pont. *αὐτὴν αὐτὴν αὐτὴν*, mit Schaden wird man flug.

Nocturnus a um, quod est noctiles, nächtlich / ut: Hora nocturna. Cic. pro Rosc. Amer.

b Nocturnam vim alicui inferre. Cic. pro Mil. 6.

c Nocturni pro furibus. Turneb.

Nocturnus fur, i.e. noctu deprehensus. l. 9. ff. ad leg. Cornel. de sicar.

d Testes nocturni, i.e. obscuri. Cic. pro Cael.

e Nocturnus pro nocte. Virgil. 3. Georg.

Nodatio onis, f. nodositas, ut: Præfisa alitè circiter pedes viginti, & perdolata propter nodationis duritiem. Vir. 2. 9.

Nodia a, herba coriariorum officinis nota. Plin. 24. c. 19.

Nodinus i, m. deus, cultus a veteribus Romanis, putantibus, Proserpinam frumentis præpositam germinantibus & serpentibus. geniculis vero nodisq. culmorum deum Nodinum. August. de Civ.

Nodo as, are, in nodos ligare, knüpfen / ut: Crines nodantur in aurum, die Haar werden in Gold geflochten. Virgil. 4. Æn.

Nodosus a um, quod multos habet nodos, knötigt / voll Knoten / ut: Stipes nodosa. Ov. ep. b Nodosa podagra. Ovid.

c Nodosa & anxiosa questiones (quibus opponuntur faciles) verwirrete Fragen. Macrobius, 7. Sat. 1.

d Nodosus, inde dicitur homo scrupulosus, nimmermähligens in cautionibus, der sich gar zu wol fürsehen wil. Horat. 1. Sat. 3. 14.

Nodulus i, m. Dim. ein Knötlein.

Nodus i, m. ligatura dicitur, quæ non facile solvitur, ein Knoten / ut: Connexis nodis vincire aliquid, etwas mit Knoten festbinden. Ov. 12. Met.

b Nodus Hercules pro vinculo artissimo & indissolubili, ein harter Knoten / ut: Unus tibi nodus, sed Hercules restat, du hast noch eine harte Nuß zu beissen. Seneca.

c Nodus pro quacunq. difficultate, ut: Incideramus in difficilem nodum, wir kamen auf einen harten Knoten. l. 8. 11.

d Nodus in arbore est calulus ille, circa quem rami alligantur stipiti, ut: Duro nodo durus quærendus cuneus, auff einen harten Knoten gehört ein harter Keil.

e Nodum in serpo quærendum dicitur, qui scrupulum movet ibi, ubi nihil opus est, allzu sorgfältig seyn / Item, eine Ursache vom Baum brechen / unnütze Sorge tragen. Andr. 5. 4. 39. Men. 2. 1. 22.

f Nodus, in exercitu densa pedum multitudo, sicut turmas. Sipont.

g Nodus, in Astronomicis pro piscibus in Zodiaco. Cic.

h Nodus pro capite & cauda Draconis. ibid.

Nodutis, (rectius Nodutus) deus dicitur, qui ad nodos perducit res satas, vide Nodinus.

Noëgæum, quoddam amiculum, prætextum purpura; quiddam candidum ac perlucidum, quasi à Nauco, quod prætextum quorundam pomorum est tenuissimum, non sine candore. Fest. Lex. Angl.

Noëma ris, n. νόημα, genus sententiarum, quod effertur cum respectu persona. Quintil. vid. Rhetor.

b Noëma, Logicis idem est, quod Notio, seu conceptus animi de re certa.

c Noëma, Physicis est illa ipsa imago, quæ menti representatur ex objectis sensuum.

Nola, civitas Campaniæ, unde Nolaus a um, ad Nola urbem pertinens. Turneb.

Nola a, f. tintinnabulum, eine Schelle / Glöcklein.

Nolentia a, f. actus nolentis. Tertul.

Nolo non vis, nolui, nolle, est non velle, nicht wollen / ut: Novi ingenium mulierum: nolunt, ubi velis; ubi nolis, cupiunt ultra, ich weiß / wie den Weibern umbs Herz ist: Wenn du wilt / wollen sie nicht; Wenn du nicht wilt / wollen sie gern. Eun. 4. 7. 43.

b Non nolle, nicht übel gemeynet oder gewillet seyn / nicht übel im Willen haben / ut: Gens una restat, quæ bellum populo Romano facere & posse & non nolle videatur. III. Catil. X.

c Nolle alicui, einem übel wollen / ut: Cui qui nolunt, idem tibi, quod eum ornasti, non sunt amici. Lib. 1. 1.

Quem cum omnium gratia noluit, hunc voluit cum aliquorum querelâ? welchen er nicht gewolt mit jedermans Gunst / solte er den gewolt haben mit jedermans Ungunst? pro Mil. XIV.

d Noli Infinitivis additum ejusdem Imperativum cum particula prohibendi eleganter exprimit.

4777 Nom

primit, ut: Noli ostendere, i.e. ne ostende. l. 7. ep. 29.

Noluntas atis, f. actus, quo quis dic. 2, 2, 40. non vult, Martin.

Noma a, f. ulcus, quod vicinam carnem depascitur, proserpendo eam erodit & putrefacit. Plin.

Nomadicus aut, pascuis vivens, pastoralis. Nomadicam vitam agere, dicuntur, qui sedem stabilem & certam nullam habent, sed modo huc, modo illuc oberrant, & divagantur, tempus inutiliter absumentes, incerti, inconstantes.

Nomarcha a, m. regionis princeps, qui certo nomo, regioni seu legi praest.

Nomarchia, est ipsa praefectura.

Nomas adis, dicitur Numida, i.e. incolae Numidia.

Nomen inis, n. est vocabulum singularum proprium, ein Name/ut: Cui e re nata nomen datum, der den Namen rechten Namen nennen. Milon mit der That hat. Solin. 982, gl. 1, 5, 25.

Nomina sunt tanquam rerum nota. 5. Fin.

Nomine tantum notus, ut dem Namen nach bekant. Curtius 489.

b Arma esse suis nominibus alia ad tegendum, alia ad nocendum, etliche Waffen haben ihren Namen/das sie genennet werden/ut. pro Cecin. XXII. segvi.

c Facere alicui rei nomen, ein Ding nennen/einem Ding

Nomen 4778

einen Namen geben/ut: Ut ista faciunt vestimentis nomina. Epi.

d Nomen perdidici, ich habe den Namen vergessen. Phor. 2, 3, 39.

c Theodoromedeus fuit germano nomine, mit seinem rechten Namen hat er Theodoromedeus geheissen. Captiv. 2, 2, 38.

f Ne me appella falso nomine, nenne mich nicht mit einem falschen Namen/anname mich nicht/perunname mich nicht. Amph. 2, 2, 181.

g Quid est ei homini nomen? Wie heisset der Kerl? Pseud. 4, 2, 2.

h Litera scripta sine nomine, Schreiben/da kein Name drunter gesetzt. III. Cat. V.

Nominibus abstinere, einen nicht mit Namen nennen. Curtius. 1334.

i Nomine perplexo aliquem appellare, einen nicht mit seinem Namen nennen. Milon mit der That hat. Solin. 982, gl. 1, 5, 25.

k Nomen, ein ehrlich Gedächtnis/ehrlicher Name/ut: Vagabitur modo nomen tuum longe atq; late; sedem quidem stabilem ac domicilium certum non habebit. pro Marcell. VIII.

Nomina magna, grosse Fürnehmen Leute.

l Nomen amplissimum consequi, einen grossen Namen bekommen. Lib. 1, 1. Qv. Fr.

m Amplissimis monumentis

4779 Nom

consecrare memoriam nominis sui, durch grosse und herrliche Thaten ihm ein herrliches Gedächtnis stiften. l. 1. ep. 1. Q. Fr.

n Nomine, i. c. loco, anstatt/ut: Nomine tuo, anstatt deiner. Lib. 2. Ep. 3.

o Nomine Reipublica, im Namen des gemeinen Regiments. lib. 14. ep. 14. Att.

p Nomine alicujus aliquid facere. pro S. R. VII.

q Rogari & nomine alicujus aliquid facere. pro Cecin. XXI.

r Nomine omnium erogare, für alle was auslegen. l. 1. ep. 1. Quint. Fratr.

s Quo nomine, derentweder/umb deswegen/ut: Quo nomine etiam Furnio plura mandata dedimus. l. 10. ep. 8.

t Eo nomine, deswegen. l. 13, 28.

u Nomina pro debitoribus in censura publica, in der Musterung annehmen. na vel optima non appellando sunt mala, auch die beste Schulden/wenn man sie nicht mahnet/werden böse/kommen ins stecken. Colum. 1, 7.

x Concurrunt nomina, es kommen viel Schulden zusammen. Barb. es gibt einen concursum creditorum. Att.

y Exigere nomina, Schulden mahnen. 3. Verr.

z Nomina impedita, böse Schulden/ungewisse Schulden. Liv.

Nom 4780

aa Indi, caterig, maris rubri accolae, nomina veridis, quam anxilia, post currus erant, die Indianer und andere an dem Rothen Meer wohnende/welche vielmehr den Hauffen vermehren/als Nutzen schaffen/waren hinder den Wagen.

bb Nomen memoriae celestis extendere, durch böse Stück ihm einen Namen machen wollen. Solin. 988.

cc Nomen suum alicui dare, sich von einem werden lassen. Tacit.

Ad nomina mittere, auff die Musterung senden.

Ad nomina respondere, auff der Musterung erscheinen/und antworten/wenn man verlesen wird.

dd Nomen accipere, pro eo, quod est, recipere militem

eo, quod est, recipere militem

ee Ad nomen mittere vel ire, zu der Musterung senden oder gehen. Scharid.

ff Nomen agnoscere, probare, suscipere dicitur, qui id approbat, eoque ut bono & idoneo contentus est. l. 16. & l. 44. ff. de admin. & peric. (den Schuldiger vor gnugsam halten/sich gefallen lassen/) cui contrarium est, recusare nomen.

gg Nomen, Grammaticis est vox declinabilis, cui German. addi potest particula Ein.

hhhhhhh

hhhhh

hh *Nomen*, in Logicis est vox significans ex instituto sine tempore, cuius nulla pars significat separatim.

Nomenclatio onis, f. idem quod *nomenclatura*. Colum. 3. c. 2.

Nomenclator oris, m. vel, ut quibusdam placet, *nomenclator*, à calando nomine, i. e. vocando, qui memoriter unumquemque vocare didicit, utputa, in foro reos, in convivio convivas: quem cundem Cicero vocat *monitorem* der jeden mit seinem Namen rufen kan.

b *Nomenclatorum munus* rit, *nominatum*, ich wil dir sagen proprium est, omnium nomina, cognomina, titulosque dignitatum tenere, quò heris, cum opus est, suggerant. Erasim. Apophth.

c *Nomenclator* idem notat ac *vacabularium*.

Nomenclatura a, f. *nominum* recitatio, appellatio. Plin.

Nomentanus a um, ad *Nomentum* oppidum in Latio, (à conditore *Nomento* sic dictum,) pertinet, ut: *Nomentana via* Roma, quâ itur *Nomentum*.

b *Nomentani*, qui *Nomentum* habitant. Colum. & Virg.

Nominalis e, c. ad *nomen* pertinet, ut: *Nominalis terminatio*.

b *Nominales Philosophi* dicuntur, qui existimant, scientias non habere de rebus universalibus, sed de communibus tantum rerum vocabulis. Martin.

Nominalia um, n. pl. dies, in quibus nomina imponebant infantibus, idem.

Nominaliter, *Adverb.* juxta nomen. Arnob.

Nominatum, *Adverb.* est per singulorum nomina, namentlich/ mit Namen/ ut: Multos *nominatim* proferre, unter vielen einen nach dem andern nennen. p. S. R. XIV. Sol. 127.

b *Nominatum*, i. e. singulaliter. l. 1, i. Qv. Fr. 1. 13. ep. 28.

Nominatim citare aliquem, eine mit Namē nennen. Curt. 2319.

c *Dicam*, quicquid ingen von Stück zu Stück / was drinn ist. Rud. 4, 4, 90.

d *Nominatum* aliquid discernere, etwas ausdrücklich beschließen. III. Catil. VI.

c *Nominatum*, i. e. expressim & specialiter, ausdrücklich/ benanntlich l. c. ff. de judic.

Nominatio onis, f. appellatio, Nennung/ Benennung. Plin.

b *Nominatio*, figura Rhetorum. de qua aut. ad Her. l. 4.

Nominativus a um, ut: *Nominativus Casus* in Grammaticis est prima terminatio *Nominis*, quod declinatur.

Nominator oris, m. qui nominat; in specie, qui homines ad certum munus idoneos nominat.

b *Nominatores* ad pennam, sunt Doctores sive Praeceptores, qui nominando & dictando au-

ditorum manum potius impediunt, quam explicatione perpetuam mentem erudiunt. Oratione pro Philosophi. disciplin. Ramus fol. 1004.

Nominatus a um, idem quod appellatus. Cic. 3. Off.

b *Nominatus*, idem quod celebris. idem 6. Verr.

Nominato as, are, frequent. à nominare. Lucr.

Nomino as, avi, acum, are, est nomen imponere, nennen/ ut: *Nominare* aliquem sapissime, einen stetig im Munde haben/ immer von einem reden. pro Cael. XXVI.

b *Nominare* est mentem facere, eines gedenken/ ut: *Honoris causa* aliquem nominare, eines in Ehren gedenken. pro Sext. Rosc. II.

Quas, ut aequum est, familias honestatis amplitudinis gratia nomino. pro S. R. V.

c *Nominare*, pro declaratione, quod vulgo dicitur, & exprimere. Cic. pro Cael.

d *Nominare* est presentem sistere, & ut Juris Pontificii scriptores dicunt, jus patronatus habere, h. e. nominare designatum. Budaus.

Nomisma vel Numisma, numus legitimus; numus, cujus usus lege vivit, i. e. sanctus est, Münz.

Nomius a um, pastoralis, ut: *Nomius Apollo* dicitur, quia

Phœbus, i. e. Sol omnia pascit, quæ in terris gignuntur.

b *Nomia dea*, *Pales*, dea pastorum.

Nomodiscalus i, m. legis doctor. *Nomophylax acis*, o. legum custos & servator. Colum. 12, 3.

Nomos, νόμος lex, à νέμω, distribuo, item rego. Est enim regula vitæ & morum, suumque cuiquam tribuit.

b *Nomos*, modus certus, ut: In Musicis certa modulatio. c *Nomos*, præfectura, regio, cujus est certus præfectus & administrator. Martin.

Nomotheta a, f. νόμος erat non simpliciter legum autor, sed & ipse, qui principaliter leges suas promulgabat. Schard. *Non*, *Adverb.* negandi, omnibus modis, præter Imperativum, jungitur, nicht/ nein/ ut: *Non adeo inhumano sum ingenio*, ich bin so wild und unfreundlich nicht.

b *Non*, si negationi præponitur, affirmat, ut: *Nonnihil*, i. e. aliquid.

Nona, una ex Partibus. Gell. 3. c. 16.

Nonacrius vel Nonacrinus a um, idem quod *Arcadicus*. Ovid.

Nonæ arum, quasi nova dicuntur vel à novilunio; vel quòd antenonum mensis diem sint; Suntque sex dies, qui primum in mense sequuntur. *Martio scilicet*, Majo, Junio, & Octobri; in reliquis vero

mensibus quatuor, tantum illi dies, primum sequentes.

b Nona & decima de partibus frugum. Martin.

Nonagecuplex, o. quod nonaginta modis factum est; vel quod in nongentas partes dividi potest.

Nonagenarius a um, nonaginta annos natus, neunzig-jährig.

b Nonagenarius, pro nonagesimo. Plin. 2. c. 15.

Nonageni a a, je neunzig und neunzig.

Nonagesimus a um, der neunzigste / ut: Nonagesimus annus, das neunzigste Jahr. Cic. de Senect.

Nonages, Adverb. neunzigmal. Plin. 2. c. 108.

Nonaginta, indeclinab. nom. neunzig.

Nonarius a um, a nonus, unde nonaria meretrices, ideo sic dictæ, quod non prius horam nona cellas aperire & prostare illis licebat, ne consuetæ exercitationes manè à juvenibus te intermitterentur apud Romanos. Pers. Satyr. 1. Bud.

Nondum, Adverb. i. e. non adhuc, noch nicht / ut:

Nondum omnium dierum. Sol occidit, es ist noch nicht aller Tag Abend. Liv.

Noneolæ vocantur papilla, quæ ex faucibus caprarum dependent. Fest. Martin.

Nongenti a a, i. e. novies cen-

tum, neun hundert. Cic. pro Flacc.

Nonna a, f. nunc vulgò vocatur monacha virgo, eine Nonne. Martin.

Nonne, Adv. Interrog. annon? ist dem nicht also? Ter. Andr.

Nonnihil, indeclinab. aliquid vel aliquantum, etwas. Ter.

Nonnula, rete ad capiendas aves. Isidor.

Nonnullus a um, aliquis, einer / nonnulli, etliche. Cic.

Nonnunquam, Adverb. aliquando, bisweilen. Ter. Eun.

Nonnus, vox Ægyptiaca, putatur Ægyptios voce hac indicasse sanctum seu religiosum in vita monastica, cujus auctores & admiratores illi fuerunt. Martin.

Nonnusquam, Adverb. in aliquibus locis, etwa an einem Ort. Plin. 14. c. 19.

Nonnuncium, dicitur, quod novem unciarum sit, neun Unzen / oder 8. Loth. Festus.

Nonus a um, der neunte / ut: Annus nonus, das neunste Jahr. Horat.

Nonussum, novem assium numus. Varr. 5. L. L.

Norax, peccator, criminiosus. Martin.

Noricum i, n. Regio Europæ Nordgau / oder Böhmenland gegen Mitternacht. Hujus Metropolis est Norimbergæ. Munster.

Norma a, f. regula, ein Winkelmaß. Vitruv. 1. 7.

b Norma, pro Lega, & præscriptione seu formula. Cic.

Normalis a, c. quod ad normam factum est, winkel. recht / ut: Angulus normalis.

b Normalis linea, quæ ad perpendiculum cadit. Martin.

c Normalis pro recto. Quintil. 11. c. ult.

Normatus a um, quod ad normam factum est & directum. Colum. 3. c. 13.

Normula a, f. Diminut.

Noro as, are, scire, noscere, unde ignoro.

Nos, Plurale ab Ego, wir / uns.

Noscitabundus a um, idem ac noscitant seu agnoscens. Gell. 1. 5. c. 14.

Noscito as, are, Freqvent. inter nos, gleich als kennen wir uns unter einander nicht. Curt. 3. 12.

Contemplat, circumspicit, atq; ades noscitur. Plaut. Trin.

Nosco is, novi, notum, noscere, est cognoscere, erkennen / wissen / ut: Facilitate nihil homini esse melius, neq; clementia, id esse verum, ex me atq; fratre cuius facile est noscere, daß einem Menschen nichts besser sey als Gelindigkeit und Güte / kan ein jeglicher an mir und meinem Bruder abnehmē. Adel. 5. 4. 8.

b In foro vix decimus quisque est, qui ipse sese novit. Pseud. 4. 2. 17.

c Optime aliquem nosse, etiam sehr wol kennen. 1. 13. ep. 28.

d Me ille, & ego illum novimus approbē, wir beyde kennen einander sehr wol. Trin. 4. 2. 115.

e Qui hic est homo, de forma novi, de colore non quæ novisse, wer ist der Kerl? die Gestalt sol ich kennen / aber an der äbeln Farbe kan ich ihn nicht erkennen. Curcul. 2. 1. 17.

f Novi animum, novi consilium tuum, ich kenne dich wol / ich weiß wol / was hinter dir steckt / was du vermagst. 1. 2. 7.

g Novi homines, ich kenne die Leute.

h Si ego hos bene novi, kenne ich sie anders recht. pro S. R. XIIX.

i Quasi non norimus nos, inter nos, gleich als kennen wir uns unter einander nicht. Adelph. 2. 4. 7.

k Noscendi avidus, begierig zu wissen. Curt. 15. 5.

l Qui in principis norunt, predicant; qui in fine experti sunt, non injuriā execrantur, im Anfang lobt mans / aber wess im Ausgang erfahrt / verwirft nicht unbillig. Sol. 37. 8.

m Nosce animum suum, live nosce teipsum, prüfe dich selbst / nimm dich selbst bey der Nase. Erasim.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Nosocomium i, n. Locus, in quo ægri curantur, Kranken-Haus oder Spital.

Noſter a um, Pronom. dicitur, qui ad nos ſpectat, unſer/ ut: Non eadem arboribus penderatq; inuſta. l. 2. ff. de ſerv. fugit. vindemia noſtris. 2. Georg. 89.

b Noſter, eſt nobis favens, ut: Hic & voluntate & legibus noſter eſt pro Arch. VII.

Noſtras atis, o. è noſtra gente vel patria, der unſerige/ unſers Landes / ut: Optimi omnes noſtrates, pro claris, divi aguntur malis. Plaut. Am.

b Verba noſtratia, unſerer Land = Art gemeine Wort. Cicero.

Nota a, f. idem quod ſignum, ein Zeichen / Merckmahl / Gemerck/ ut: Apponere notam ad malum verſum. Cic. in Piſ.

b Notam apponere, ein Zeichen hinan machen.

Notam apponam, quæ mihi tecum communis, ich wil unſer Zeichen hinan machen. l. 13. 6.

Deprehendere notas aliquas in aliquo, etliche Zeichen an einem wahrnehmen. Curt. 224.

c Nota idem quod infamia, ein böſer Schandſtück/ ein böſer Name oder Ruff. l. 1. & 2. §. 1. ff. de his, qui nor.

d Notam turpitudinis ſibi inurere, i. e. omnibus ſceleribus ſe pollueri, ut: Quæ nota domeſtica turpitudinis non inuſta vitæ tua eſt? l. Caril. VII.

De meliore notâ commendare, vide commendare,

e Nota, idem ac ſigna, ſigmata, puncta, ſervis inſcripta inuſta. l. 2. ff. de ſerv. fugit. f. Nota, in Muſicis eſt ſignum ſoni, ſecundum cujus poſitum vox & ſonus in cantu formantur, eſtq; vel:

Maxima

Longa

Brevis

Semi-brevis

Minima

Semi-minima

Fuſa

Semi-fuſa

Notabilis e, c. quod noſci poteſt, ſichtlich / mercklich / ut: Notabilis candore ipſo. Ovid. l. Metam.

b Notabilis, pro inſignis in bonam partem acceptum, ut: Acceſſit ad immenſum civium amorem notabilis etiam externorum favor. Svet. in Calig.

c Notabile jurgium inde fuit, Tacit. l. 18.

d No-

d Notabile, notatu dignum, denckwürdig. Plin. ep. Notabilitas atis, f. Denckwürdigheit.

Notabiliter, Adverb. notabiliter modo, mercklicher Weiſe. Plin. epiſt.

Notaria ſeu Notariaca expoſitio eſt methodus, quæ per notas quasdam ſive characterum ſive linearum vel punctorum divinis ſcripturis vel appoſitis vel inſertis, verborum ac ſententiarum ac latentium ſenſum rationem demonſtrat: ex iis collectas quasdam de Epiſtaphanto, Hieronymo, Stratonico, Suida, & Iſidoro reſentat Sixtus Senenſis, Bibliothec. l. 3. c. 1.

Notarius ii, m. qui ſcribit, dictus à literis & notis. Plin. ep.

b Notarius, eſt publica perſona, quia ejus officium ad publicam utilitatem inventum eſt; & dicitur à notando, quod eſt, negotia hominis publice & authenticè in publicam & authenticam formam redigere. Scot. Voc. Jur.

c Notarius, quod etiam tabellio, & multo aliis nominibus nominetur, notat Joh. de Plat. in rubr. C. de tab. lib. 10.

In Notarius. Hujus officium dicitur Notariatus, nec datur à natura, ſed conſertur à principe, ſeu ab illis, qui poteſtatem à Principe habent. Arnold. de Reyger Theſ. Jur.

Notarius, qui aliquid dorſo fert, bajul^{us}, à Gr. *ναῦρος*, dorſū. Mart. Notatio onis, f. dicitur Cicero- ni, quæ Græcis Etymologia *ἐνυπὼν*. Epiſt.

b Notatio, eſt cum ex vi verbi argumentum aliquod elicitur. Cic. 6. Top.

c Notatio, eſt tractatio, quæ aliquid luculenter ob oculos ponimus, & velut notis ſuis ſignamus.

d Notatio Arithmetica, eſt notarum Arithmeticarum expoſitio.

Notatus a um, ſcriptus, it. celebris, gezeichnet/ item beſchrieben/ ut: Charta meis notata digitis. Ovid. epiſt.

b Notatiffimus omnium ſclerum libidinumq; maculis. Cic. pro dom.

Notefco is, ere, notum fieri, ſunt oder bekannt werden/ ut: Magis atq; magis notefcere. Catull.

b Ingenia notefcunt. Tacitus l. 16.

c Malis facinoribus notefcere. idem l. 12.

Nothia orum, plur. n. Græci appellat eam partem, quæ ex bonis paternis, lege Athenienſium, nobis dari poterat. Schard.

Nothus a um, illegitimum, unächt / ut: Nothus filius, dicitur, qui ex uxore non legitima natus.

Hhhhhh + No-

Notia, *gemma*, quæ & *Ombria*: quod cum humore seu umbra cadere dicatur. Plin. 37, 10.

Notificatio onis, f. idem quod alio reddendi q̄t empiam notum alii.

Notifico as, are, notum facere, fiunt oder zu wissen thun/befant machen. Ovid.

Notio onis, f. propriè est actus noscendi, quo noscimus, & deinde quoque, quo noscitur, ein Erfântnis/ut: Aium hanc quasi naturalem atq̄, instam in animis nostris inesse notionem, ut alterum esse appetendum, alterum aspernandum, sentiamus. Cic. 1. Fin. 9.

b Notio dicitur Prætoris, qui utrum actio danda, an deneganda sit, cognoscit. l. ult. in Solin. 19. fin. ff. de oblig. & act.

c Notio ad causas & actiones, quæ adversiones capitales refertur, den. Idem 723.

l. 1. §. 1. ff. de offic. præf. urb.

d Notionis nomen non solum pertinet ad eos, qui iuris, sed & quicquid alicuius continetur. l. 1. c. simplicem cognoscendi facultatem. Schard.

e Notio, Logicis est conceptus mentis, & quidem simplex, nibus habemus fide dignis, alia rei simplicis; eaque vel prima, est judicialis, ut per testes & qua primò & immediate fundatur in re ipsa, ut ea est etiam extra intellectum, diciturque ens & in specie conjugalis, ut: intra reale, ut homo. Vel secunda, quæ fundatur in re mediata, interveniente primâ notionem, dici-

turque ens rationis, ut Genus, Prædicatum, Subiectum.

f Notio complexa, est vel una, ut sententia, enunciatio, quæ respondet secunda mentis operationi; Vel plures, ut Syllogismus, Methodica dispositio in animo, quæ respondet tertiæ mentis operationi.

Notionalis e, c. ad notionem spectans.

Notitia a, f. cognitio, Erfântnis/Wissenschaft/ut: Notitia aliquam cupiditatem virorum clarorum habere, Verlangen tragen / vornehme Leute zu fennen. Corn. 824.

b Notitiam alicuius rei abolere, machen / daß eines Dinges nicht gedacht werde. l. 15. §. 26. ff. de injuriis.

c In omnium venire notitiam, jederman bekant wero.

d Notitia, appellatur brevis, seu libellus, in quo descriptio status, administrationis, & conditionem habent, sed & quicquid alicuius continetur. l. 1. c. de Offic. præf. præf. Afr.

e Notitia alia est per auditum, alia est, quam ab hominibus habemus fide dignis, alia rei simplicis; eaque vel prima, est judicialis, ut per testes & qua primò & immediate fundatur in re ipsa, ut ea est etiam extra intellectum, diciturque ens & in specie conjugalis, ut: intra reale, ut homo. Vel secunda, quæ fundatur in re mediata, interveniente primâ notionem, dici-

f Notitia etiam est amor, notitiam habuisse, in turpissimis habent. Cæf. l. 6. de bell. Gall.

g Notitia præterea distinguitur in intuitivam, quæ est rei præsentis & existentis; & abstractivam rei absentis vel invisibilis. Martin.

Notities ei, f. idem quod notitia. Vitruv. l. 6. in proem.

Noto as, are, signare, animadvertere, zeichnen / warnen / merken / ut: Manu notata juris vehementis præsumtum, ut paternitas, filiatio: ubi non

b Notare res nominibus non requiritur alia probatio. Aliud vis, i. e. nomen indere. Cic. 3. F. est notarium juris: & est clara c. Notarunt hoc annales, judicialis confessio, inconvincibilis probatio, & irretractabilis definitio, de quo, scilicet notoria

d Notare, pro reprehendere, quis damnatus est, vel in jure dera. l. 9. §. fin. ff. quod met. caus. confessus. Et sic illud est duplex,

e Notare, significat diligenter aliquid observando inscribere, l. 15. §. 26. ff. de injuriis.

f Notare, est ab alio dicta, vel facta, scilicet quod commissum ta per notas & compendia describere, unde Notarii vocabantur. Schard.

g Notare usurpatur pro tergi- infamia afficere, infamem censere, ludere existimationem, ut in facti sint nota. Et illud nototit. ff. de his, qui notant infam-

Notor oris, m. qui aliquid notum facit, sed primariò, qui notoscit aliquem. Senec. epist.

Notoria a, f. breve indicium, quo crimen desertur ad magistratum. l. 6. §. 3. ff. ad SC. Turpill.

b Notoria, dicitur epistola, quæ aliquid notum facit & indicat. Turneb.

Notoriè, Adverb. manifestè.

Notorius a um, manifestus, sunt / offenbahr / bekant / ut: Notorium crimen, eine Ubelthat / so gar bekant ist / und keines Beweizens darff.

b Notorium est triplex, quoddam est notorium præsumtionis, scilicet quod est evidentiæ juris vehementis præsumtum, ut paternitas, filiatio: ubi non

c Notarunt hoc annales, judicialis confessio, inconvincibilis probatio, & irretractabilis definitio, de quo, scilicet notoria

d Notare, pro reprehendere, quis damnatus est, vel in jure dera. l. 9. §. fin. ff. quod met. caus. confessus. Et sic illud est duplex,

e Notare, significat diligenter aliquid observando inscribere, l. 15. §. 26. ff. de injuriis.

f Notare, est ab alio dicta, vel facta, scilicet quod commissum ta per notas & compendia describere, unde Notarii vocabantur. Schard.

g Notare usurpatur pro tergi- infamia afficere, infamem censere, ludere existimationem, ut in facti sint nota. Et illud nototit. ff. de his, qui notant infam-

Notor oris, m. qui aliquid notum facit, sed primariò, qui notoscit aliquem. Senec. epist.

Notoria a, f. breve indicium, quo crimen desertur ad magistratum. l. 6. §. 3. ff. ad SC. Turpill.

b Notoria, dicitur epistola, quæ aliquid notum facit & indicat. Turneb.

Voc. Juris.

c Notorius nervus, dicitur auff hofstättigen Füßen einher
minor nervorū in oculo, muscu- gehen.
losq; ejus dispersis ramulis ingre-
ditur. Vesling.

Notus a um, est cognitus, befant / autem eā Dominus dicitur, pi-
ut: Notum exploratumq; nihilum capitis & pedum, ipsam
est, ich weiß gar wol. l. 16, 21. etiam barbā, h. e. permittere,

b Celebritate fama absen- ut per Regem Assyria ejusq; exer-
tibus notum esse, durch ein herr- citum omnia, à summo ad imum,
liches Lob auch den Abwesen- in regno Israelis auferantur, di-
den befant seyn. pro Arch. II. sperdanturq; Glaff. Phil. sacr.

c Nota mala res optima est, Novale, vel Novalis is, f. est,
das Unglück dessen man gewoh- (ut ait Festus,) Ager nova re-
net / ist am erträglichsten. lictus sementi; Vel ager, qui
Trin. 1, 2, 25. post quietem novari solet, est
Brach-Acker. Varr. l. 4. ling.

d Referre pedem à notio- Latin.
ribus, das jenige / was albereit
befant / übergehen. Solin. 7.

Notus i, m. Auster, ab humidi- ra primum proscissa, & quæ an-
tate sic dictus, (voris idē, no cessavit. Martin.

humiditas, voris, humidus
sum,) & Sud-Wind/Regen- c Novalis, est ager, cujus
Wind/ut: Nubifer notus. Va- vetus forma immutata sit in no-
ler. 2. Argon. Ovid. 3. Ep. vam, veteri non absimilem; ut,
si vetus olivetum succidas, no-

Novacula a, f. notat quemvis vellum reponas. idem.

d Novalis dicuntur, un-
cultrum, Colum. lib. ult. c. 54. de sylva tollitur, & quæ magna
cura ad culturam redacta sunt.

c Novacula in cotem, Pro- Serv. I. Eclog.
verb. dici solitum in hos, qui Novandus a um, quod novari
forte in res, inciderunt, in quas debet, ut: Res novanda. Vir-
minimè volebant. Neq; novacu- gil 4. Æneid.

la potest incommodius cadere, Novatio onis, f. est prioris de-
quam si in cotem incurrat. Eral- bisi ac prioris obligationis, par-
tibus hoc volentibus, expressa
d Praestat super novacula, in aliam obligationem trans-
quam super fastu ingredi, (Bil- fusio vel transactio, verbi gra-
τιον επί θυλά, & θυλά βάλειν.) tia: debeo tibi centum aureos
es ist sicherer auff einem Scher- sub conditione, si navis veniret
messer / als mit Vermessenheit

ex Asia, placuit inter nos no-
vare obligationem, ut illud
quod dedi tibi sub conditione,
purè & sine conditione, de-
beam, Scot. Vocab. Jur.

Novator oris, m. qui aliquid in-
novat, ein Erneurer. Ovid.

Novatrix icis, f. quæ novare so-
let. idem.

Novatus a um, erneuret / neu-
gemacht / ut: Admonitu re-
creatur amor vulnusq; nova-
tum scinditur: infirmis culpa
pusilla nocet, durch erinnern
wird die glimmende Liebe
wieder entzündet / und die
kaum geheilte Wunde wird
wieder aufs neue aufgeris-
sen; Den Schwachen ist
auch ein gar geringes Ber-
brechen sehr schädlich. Ovid.
2. Remed.

Novatus us, m. idem quod no-
vatio, Erneuerung. Aufoni⁹,
vel, ut quidam putant, Virgi-
lius in Rossis.

Novè, Adverb. idem ac novi-
ter, auff die neue Manier /
ut: Vestita, aurata, ornata, ut
lepidè, ut concinnè, ut novè.
Plaut. Epid. 2, 2, 38.

Novellæ scilicet Constitutiones
dicuntur, non quod nova
quædam jura contineant vel
constituant, & veteribus de-
rogent, sed quod novissime
promulgata sint post Codicem.
Schard.

Novelletum i, n. vineam signi-

ficat ex novellis vitibus con-
sitam, aut ex aliis stirpibus.
Martin.

Novellitas atis, f. novitas, ut opi-
natorum, hæreticorum, & o-
mnium ἐτεροδιδουκαλῶν.
Tertull.

Novello as, are, propriè novum
agrum colere, seu novas vires
pangere. Sveton. in Domit.

Novem, Nomen indeclinabile
& numerale, cardinale, Neu-
ne / ut: Dies novem. Virg. 5. Æ.

November is, m. nomen undeci-
mi mensis ita dictus, quia
nonus à Martio, qui olim apud
Romanos ordiebatur annus,
quasi nonus imber, der Win-
ter-Monat / Schlacht-Mo-
nat / it. Wolffs. Monat.
Computus.

Novenarius a um, ad novem
spectans, sive novem conti-
nens, ut: Novenarius nume-
rus. Plin.

Novendialis e, c. quod est no-
vem dierum, neuntägig /
ut: Novendiales feria. Fest.

Novendium, novem dierum spa-
tium, neun Tag / Zeit von
neun Tagen. Martin.

Noveni a, a, idem quod novem,
ut: Anni noveni. Ov. 8. Met.
Virgines ter novena. Liv.
7. Pun.

Novensilis, Feronia Miner-
va. Novensiles à Sabinis.
Varr. LL. 4. Alii legunt No-
vensiles deorum multitudo,
qui-

quibus Pantheum dicatum est, à novitate Sunt præterea nonnulli, qui ex hominibus divos factos hac prædicatione signari, ut est Hercules, Romulus, Esculapius, Liber, Æneas, &c. Martin.

Noverca a. f. patris uxor, liberis ex alia uxore natis, ita appellatur, tunc Stieffmutter. l. 4. ff. de gradibus & affinit.

Accursius novercam dictam vult, quasi sit nocens arcus, vel nova arca sine fructu, quod plerumque privignis noceat. Schard.

Est mihi namque domi pater, est injusta noverca. Virg. 3. Eclog.

b Flere ad noverca tumulum, est luctum simulare, cum re gaudeas, vide flere.

c Ipsa dies quandoque patiens quandoque noverca est: die Tage sind nicht überein/etliche sind gut/etliche sind böß.

Novercalis e, c. ad novercam spectans, Stieffmütterlich/ut: Non est enim consentiens parentibus, qui injuriam adversus liberos suos testamento inducunt. Quod plerumque faciunt, maligne circa sanguinem suum inferentes judicium, novercalibus delinquentis, insigationibusve corrupti. l. 4. de inoffic. test.

b Novercale odium, pro capitali ac vehementer acerbo, bitterer und großer Haß/quod

novercis plerumque innatum sit fastidium, à novitate & irreconciliabile odium in privignos. Erasim.

Novercor aris, aris, est novercarum more agere, h. e. maligne & inimice, sich böß/unbarmherzig / hinterlistig od neidisch erweisen. Martin.

Novies, Adverb. novem vicibus, neunmal. Varr. 1. Rust. Novigildus vel Novigeldus, noveingildi, i. e. multa, capita, unde novigeldos solvere, i. e. novem capita, seu multas, novem Werageldos. Martin.

Novilunium ii, n. tempus, quo nova luna fulgere incipit, der Neumond.

b Novitunio Judæis solennes erant epule, 1. Sam. 20, 5. consulebantur Propheta, & audiebatur Verbum DEI. 2. Reg. 4. v. 23. Amos. 8, 5.

Novimensis e, c. quod novem menses durat, neunmonatlich. Martin.

Novissimè, Adverb. neulichst. Cic. epist. l. 11, 20.

Novissimus a um, ultimus, posterior: quod quæ recentior sunt, ultimum habeant locum, der letzte/das neulichste/ut Novissima exempla. Tacit. l. 12.

b Dies novissimus, i. e. extremus, der jüngste Tag.

Novitas atis, f. Neuligkeit/ut: Novitas grata, was neu ist/ist angenehm. Erasim.

b No-

b Novitas, i. e. raritas, Seltsamkeit. Solin. 232.

c Novitas, pro generis ignobilitate. Salut.

Noviter, Adverb. idem quod novè, neu / auff neue Art. Plin. in Panegy.

Novitiolus, parvus novitiis, Tertull.

Novitius a um, novus, neu / ut: Vinum novitium, neuer Wein. Plin.

b Novitius, qui recens ad aliquid accessit, novus in aliquo ordine, ut: Novitii servi. l. 37. ff. de edil. edict.

c Novitium inventum, ein neues Fündlein. Plin. 17, 21.

Novo as, are, novum sive recens facere, erneuern/etwas neu machen/ut: Debebis quoties scripta novare voles. Martial.

Novandis quam gerendis rebus aptiorem esse, viel eher ein Ding ansahen/als hinaus führen. Curt. 403.

b Novare, pro immutare Cic. 3. de leg.

Novuncium, dodrans, h. e. pondus vel mensura novem uncularum.

Novus a um, opponitur veteri, vetusto, neu / ut: Un lem novam condere. 1. Æn. 107.

b Aliquid novi, neue Zeitung/ ut: Si quid novi habes à fratre de comitiis, wenn du was Neues durch meinen Bruder vom Reichs Tage hast.

c Apportare aliquid novi, etwas neues mitbringen. Adelph. 5, 4, 2.

Quid enim afferre novum possumus, quod proprium nostrum esse possit? was können wir Neues auff die Bahn bringen / damit wir uns rühmen könnten/es were von uns erfunden. Solin. 11.

d Res novæ quarere, auff etwas Neues umgeben. l. 11, 21.

e Nunquid processit hodie ad forum novi? hat es heut auch was Neues auff dem Markt gegeben? Mostell. 4, 3, 7.

f Rebus novis gaudere, seine Lust an neuen Zeitungen haben. Lucret. l. 5, 35.

g Cogitet, communia habere esse, fieri posse, ut ne quid animo sit novum, er sol bedencken / das seyen gemeine Sachen / mögliche Dinge / damit es ihn nicht etwas Neues düncke. Phorm. 2, 1, 15.

h Novi homines dicuntur Ciceroni, qui ex conditione humili emergunt ad honores. l. 5, c. 18.

i Nova hirundo, Proverb. sumtum à joco puerili. Nam hi data opera, novam hirundinem adsimilantes videre sese, ostendunt aliis, (siehe / was flieget dort /) deinde contemplantibus

illis & intentis, interim, quod volunt, surripiunt. Erasim.

k Novos parans amicos, ne obliviscatur veterum, wer neue

neue Freunde sucht/sol der als
sen nicht vergessen. idem.

l Novum cribrum, novo
paxillo, (pendeat) Proverb. qva-
drabit in eos, qui novi quippiā consilium non precipitandum,
commiscuntur. idem.

m Novi operis nuntiatio,
est illi, qui de novo edificat, in
præjudicium alterius, legaliter fa-

cta prohibitio. l. i. ff. de nov.
oper. nunciat.

Nox noctis, f. est umbra terra, v. 12. Qvōd autem i. Theff. 5.
die Nacht / ut: Nox accom-
moda fraudi, im Finstern ist

gut Mäusen. Stat. 10. Theb
b Si rus illud abesset lon-
gius, prius nox eum oppressisset
illic, quā huc reverti posset

terum, wenn das Gut etwas
weiter were/hätte ihn die Nacht
überfallen/ehe er hätte können
wieder kommen. Adelp. 4. 1. 9.

c Nox nulla intercessit,
nox interfectus est, es ist keine
Nacht vergangen/man hat ihn
alsobald hingerichtet. l. Cat. II.

d Omnia superioris noctis
consilia ad me perlata esse, sen-
tiunt, sie merken/daß alle jhre
in vergangener Nacht gemacht,
te Anschläge sind für mich kom-
men. II. Cat. III.

e Nox idem qvōd mors,
ut: — In aeternam clauduntur
lumina noctem. 10. En. 150.

Expectata lux omnia, qva
terribiliora nox fecit, minuit.
Curt. 938.

f Nox à Persio Sat. 2. v. 16.

pro nocturno ponitur concubitu,
ut: Noctem purgare flumine.

g In nocte consilium, cō
vuxi βελη, Proverb. admonens,
wir wollen uns heute beschlaf-
fen/sōmpt Zeit/sōmt Rath.

h Nox in sacris pro cala-
mitatibus. Glaff. Phil. sacr.

i Nox de regno impietatis
& inferni usurpatur, Rom. 13.

Qvi dormiunt, nocte
dormiunt, & qui inebriantur,
noctē sunt ebrii: quidam de so-

mno & nocte naturali accipiunt;
quidam verō de spiritali, somno
scilicet impietatis & nocte potes-
tatis infernalis. idem.

Noxa a, f. est peccatum, eine
Sünde / ut: Admittere no-
xam, eine Ubelthat begehen.

Qvintilian. 5. 12.

b Noxa est culpa, eine
Schuld / ut: Sine ulla sua noxa,
ohne seine Schuld. Sveton.

c Noxa est pœna peccati,
Straff / ut: Eximere aliquem
noxam, est gratiam criminis ali-
cui facere, einen der Straffe
te Anschläge sind für mich kom-
men. Liv. 8. ab Urbe.

d Noxa dicitur, qvōd no-
cet vel nocuit, ut cervus aut a-
liud animal nocens. ff. de noxa
act. in rubr.

e Noxa, aliquando pro
peccato, aliquando pro pœna.
Scot. Voc. Jur.

f Noxa dedere, in noxam

dare significat. l. 7. §. 1. ff. qvōd
vi aut clam. & ad noxam dedere.

l. 10. §. 19. ff. de noxal. Noxa
autem dedere, est animal mani-
cipiumve vivum demum trade-
re. l. 1. ff. si quadrup.

g Noxa solutus, in stipu-
lationibus adlitiis intelligitur,
non, qui noxam nunquam com-
misit, sed, qui ob eam rem no-
xali iudicio subiectus non est.
l. 147. ff. de Verb. sign. l. 72. §.
pen. ff. de solution.

Noxalis e, c. ad noxam spectans,
unde noxales actiones appel-
lantur, qva non ex contractu,
sed ex noxa atq; maleficio,

qvōd pœnam ultimi supplicii
non habet, servorum adver-
sus dominos instituuntur. l. 1.
ff. de noxal. act.

Noxatio onis, f. multa, pœna,
correctio. Martin.

Noxia a, f. est lasio, damnum,
Schad / ut: Esse al. cui noxia,
einem schaden. Livius.

b Noxia dicitur culpa, ut
in noxiā esse, est culpam in se
admittere, Schuld haben. Phor.
2. 1. 36.

Unam hanc noxiam mitte: fluctibus Reipubl. navem guber-
si aliam unquam ullam admi-
nassero, occidito, vergib mir nur
dieses / laß mir nur dieses hin-
gehen / wenn ich noch ein eini-
ges mal was verwircke/magstu sam
bin ich nicht gewesen/daß/
mich gar umbringē. Eun. 5. 2. 13.
der ich in dem größten Unge-

c Noxia ipsum delictum de-
notat, non etiam pœnam, perin-

de sicut noxa utrumq; refert.
Schard.

Noxiosus a um, schädlich / ut:
Si noxiosissimo cuiq; animali
in nos daretur potestas: Si
leones ursiq; regnarent, qva a-
lia vita foret? würde es auch
wol ein Unterschied seyn/
wenn die schädlichsten Thie-
re über uns Gewalt hätten/
weñ Löwen und Wäeren über
uns herrscheten. Senec. 1. de
element.

Noxitude pro Noxia. Nonius.

Noxius a um, criminis comper-
tus, nocens, schädlich / schuld-
dig. l. 1. C. de custod. reor.

Qva nisi quasita erunt, &
nisi vindicatum in noxios, qvōd
erit reliquum? Sallust.

b Venena noxia. Claud.
1. Ruf.

Nubecula a, f. Dimin. parva
nubes, ein Wölklein / ut:
Nubecula, quamvis parva,
ventum procellosum dabit.

b Nubecula dicitur parva
ein trübes Wölklein.

c Neq; tam sus timidus,
ut qui in maximis turbinibus ac

fluctibus Reipubl. navem guber-
nassero, salvamq; in portu collo-
fero, occidito, vergib mir nur
dieses / laß mir nur dieses hin-
gehen / wenn ich noch ein eini-
ges mal was verwircke/magstu sam
bin ich nicht gewesen/daß/
mich gar umbringē. Eun. 5. 2. 13.
der ich in dem größten Unge-
witter dem gemeinē Wesen vor-
gestanden/und dasselbige zu Ru-
be

he gebracht / mich für deinem
Sauersehen / und deines Col-
legæ unzülichem Stolz fürch-
ten sollte. in Pison.

Nubes is, f. est aer, in liqvo-
rem coactus, eine Wolcke/ut:
Spissa nubes sese intendunt, es
steigen dicke Wolcken auff.

Curt. 2034.

Astrahit nubes sol. Lucan.
lib. 7, 1.

b Nubes pro tristitia &
severitate immoderata, ut: De-
me supercilio nubem, sep nicht so
traurig / siehe nicht so saner-
ans. Horat.

c Nubes pro multitudine
& densitate, ut: Res contra pe-
ditum equitumq, nubes jactat.
Liv. 5. bell. Maced.

d Nubes pulveris prope-
ctum oculorum abstulerat, vor
großem Staube fonte man
nicht sehen. Curt. 787.

e Nubes notat calamita-
tes & exitium, inde dies nubis
sive nubium pro tempore cala-
mitoso accipitur. Ezech. 30. v. 3.
c. 34. v. 12.

f Nubes, vanitatem & in-
constantiam notat, 2. Petr. 2, 17.
Isti sunt nubes, quæ à procella
feruntur; loquitur de falsis do-
ctoribus, qui in doctrina & con-
fessione sua fluctuant, nec saluta-
ris doctrina & consolationis plu-
viam præbent.

g Nubes significat celeri-
tatem, quia citissime videmus

nubes sub cælo ferri, & quasi
volare, impetu ventorum raptas,
Esa. 19. v. 1. Ecce Dominus infi-
det nubi levi, & ingreditur
Egyptum: h. e. citissime ac mo-
pinatè aderit, puniturus Egy-
ptios, ac si velocissime nubibus
advolaret.

h Nubes pro magna alti-
tudine, Jerem. 4, 29. Venient in
ipsas nubes, h. e. in loca præalta
& ardua, ut consulant vita sua.
Glass Phil. sacr.

Nubifer a um, nubes ferens, ut:
Apenninus nubifer, i. e. ita al-
tus, ut nubes sustinere videa-
tur. Ovid. 2. Metam.

b Eurus nubifer, qui nu-
bes affert. Silius.

Nubifugus a um, quæ nubes fu-
gat; vel etiam, qui fugit nu-
bes. Columel.

Nubigena a, m. ex nube genita
tus. idem.

b Nubigena dicuntur con-
tauri, quod ex nube sint nati.
Ovid. 13. Metam.

Nubilar aris, vel
Nubilarium is, n. locus, quo
propter nubes conferuntur
frumenta seminata. Columel.
l. 2. c. 6. & 21.

Nubilis e. c. manibar/ut: Nu-
bilis virgo, eine mannbare
Jungfrau / apta, ut viro in
matrimonio jungatur.

Nubilo as, are, nubilum seu
obscurum facere, wölckigt od-
der dunkel machen. Cato.

b Nu-

b Nubilans fulgor carbun-
culi, h. e. veluti nubes quas-
dam oculis obijciens. Plin. 37. 7.
Nubilor aris, ari, Depon. idem
quod nubilare, ut: Ubi nu-
bilabitur, & noctu sub tecto
posito. Cato de re rust. c. 88.
Nubilofus a um, quod est nu-
bibus plenus, wölckigt. Cale-

pinus.
Nubilum i, n. ipsam nubem si-
gnificat, ut: Rhodi & Syracu-
sis nunquam tanta nubila ob-
dusi, ut non aliqua hora sol
cernatur. (Plinius autor est)
quod Rhodi und Syracusa
wird man niemals den Him-
mel so sehr mit Wolcken be-
deckt mercken/das man nicht
eine Stund die Sonnen sehen
kann. Topic.

b Nubilum inducere di-
cuntur aliqui venti: pro tem-
pus nubilum facere. Plin. epist.

c Nubilo pro in tempore
nubilofo, idem 7. c. 60.

d Nubila humani animi
sol serenat. idem l. 2. c. 6.
Nubilus a um, fuscum, nubibus

rectum, trübe/ gewölckicht /
ut: Nubilus color, obscurus.
Plin. 9. c. 35.

b Nubilus, nubilum fa-
ciens, ut: Auster nubilus.

c Parca nascente mihi fuit
nubila, ich bin in einer unglük-
lichen Stund geboren.

d Donec eris felix, mul-
tos numerabis amicos, tempora

si fuerint nubila, solus eris, im
Widerwertigkeit und Unglück
erkennt man/was gute Freun-
de sind. Ovid. Freunde in der
Noth gehen 25. auff ein Loth/
sol es aber ein harter Stand
seyn / wiegen ihrer 50. faum
ein Oventlein. Luther.

Nubo is, nupsi, nuptum, nubere,
est velare, operire, decken/ut:
Nubes nubet cælum.

b Nubere est viro tradi,
verheyrathet werden/diciturque
duci, ut non aliqua hora sol
cernatur. (Plinius autor est)
domum alicuius, ut: Virgo nu-
gu Rhodi und Syracusa
wurde ei, cui Cæcilia nupta fuerat.

c Cum mulier fuisset nu-
pta cum eo, cui connubii jus non
esset, als das Weib sich mit dem
vereheliget/ der nicht heyrathen
durffte. Topic.

d Ex amplissimo genere in-
amplissimam familiam alicui na-
bere, pro Cæl. XVII.

c Adolescentibus primariis
nupta, l. 4, 5. vide Coniungo.

f Non me tu argento dedi-
sti, opinor, nuptum, sed viro.
Stich. 1, 2, 79.

g Hostis est uxor, in vita qua
ad virum nuptū datur. ibid. v. 83.

h Dare alicui filiam suam
nuptam, einem seine Tochter
verheyrathen. Corn. 124.

i Nubere est sponsa caput
velare flammeo, (i. e. velo) quod
faciebant, cum ad sponsum deducenda esset, id quod noctu fiebat.

Martin.

k Nubere, inquit Nonius, veteres non solum multores, sed etiam viros dicebant.

l Nubere dicuntur etiam arbores vitibus, & vites arboribus, pro conscendere vel conjugari. Plin. 4. c. 1.

Nucamentum i, n. à nuce inclinari videtur: vel, quod sit, ceu rudimentum, quoddam natura, pincam nucem facere condiscens: vel quod apertissime in nucibus propendere videatur, Ruell.

Nucella a, f. Dimin. à Nucula Calepin.

Nucetum i, n. locus, ubi nuces nascuntur. Tertull.

Nuculus a um, ad nucem pertinenens, vel affinitatem cum nuce habens. Martin.

Nucha, vox Arabic. Schindl. in Lex. **نخاع** medulla spinalis. Avicenna l. 1. Fen. 1. Doctr. 5. c. 6. Dorsum propter quatuor iuramenta fuit creatum, unum est, ut sit nucha semita, qua in permanentia animalis est necessaria.

b Nucha etiam usurpatur pro illa parte, qua est infra foramen cervicis, in qua parte medulla spinalis oritur. Nempe per Syacdochen totius, & Metonymiam adjuncti. In ceruice est eatetici ser. per nudis peisibus amuchbe pars, qua laguso seu se-taceo perforari solet. Bauhin

Nucfrangibulum i, n. instrumentum, quo nuces franguntur, ein Nußbeißer.

b Nucifrangibulum ioco appellat Plautus dentē. Bacch. Nuciprunum i, n. prunum instrumentum nuci. Plin. 15. c. 13.

Nucista vide Moschata.

Nucleus i, m. dicitur, quod in nuce conditur, ein Kern / ut: Nucleum amisi, reliquit pignori putamina, der Kern ist weg / die Schalen hat er mir zum Pfande gelassen. Captiv. 3. 4. 122.

b Nuclei olivarum. l. 167. ff. de verb. signif.

c Nucleus, allii spica, ein Knobloch. Zeen. Plin. 19. c. 6.

d Nucleus ferri, i. e. Chalybs, Stahl. idem 34. c. 14.

Nucula a, f. Dimin. ein Nüßlein.

Nudatus a um, entblößet / entdecket / ut: Corpus nudatum. Catull.

b Fraus nudata. Claud.

Nudē, Adverb. simpliciter, non fuscate, bloß / schlecht.

Nudipedalia, solennitas, in qua nudis pedibus incedebant. Martinus.

b Nudipedalia erant sacra Ethnicorum, quæ pro pluvia impetranda indicebant.

Nudipes, qui nudo pede est, non calceato, parfuß.

b Nudipedes erant & hæmæ adjuncti. In ceruice est eatetici ser. per nudis peisibus amuchbe pars, qua laguso seu se-

taceo perforari solet. Bauhin

Nuditatis a, f. Blöße.

b Nuditatis, pro inopia quantumque sumitur, Quintil. 10. c. 2.

Nu-

Nudius quartus, Adverb. vor consecor. Ovid. 13. Metamorph. dreyen Tagen. Cic.

Nudiustertius, Adverb. vorge. mortuus.

stern oder ehgestern / quasi dicas, nunc est dies tertius. admonet, ut candidè ac benigne impertiamus amicis. Aut Cic. ad Att.

b Recordabimini, quid dies ne quid inter amicos victum, nudiustertius decimus fuerit, aut fucatum, verum nuda sim- ihr werdet euch wissen zu erimpliciaq, omnia. vide Charites. nern / was vor ein Tag der g Nudior paxillo. Prov. de Zwölffte vor diesem gewesen. Ci- extrema paupertatis homine dicero V. Philip.

Nudo as, are, nudum facere, h Nudior liberide, Prov. detegere, entblößen / ut: Nudare corpus. idem 4. Tusc. ris enim serpentis exuvium signi-

b Nudatur arbor foliis, ficat. idem. die Blätter fällt ab vom Baum. Plin. 16. c. 22.

c Nudare scelus aliquod, circa pudorem omnem aliquid indicare, patefacere. lib. 5. Mac. faciunt. idem.

Nudus a um, dicitur, quod est sine tegmine, bloß / nackt / ut: Nudo vestimenta detrabere, Nudo mandatur ei, cui deest præ- est emolumentum sperare abstandi voluntas, quicq, obeunda eo, cui nihil est, da was nehm- provincia propter inopiam neuti- men wollen / da nichts ist. quam idoneus est.

Asin. 1. 1. 79. l Nudus tanquam ex ma- b Nudus est destitutus, ut: ere, Proverbialis hyperbole de Nuda urbs presidio, eine Stadt / vehementer paupere.

da keine Besatzung innen. Att. m Nudum, simplex, so- c Armato congregati nu- lum, purumq, significat: veluti dum dementia, non temeritas nudum pactum, cui nulla causa videtur. Curt. 2176.

d Certamen nudum operum, quod placiti sine stetit. l. 7. ff. de i. e. controversia, in qua certatur non de dignitate, nec de generis splendore, nec de potentia, qui stipulatione destitutus est, aut de dicitur, sed tantum de sufficit in constituendis sponsali- operibus, i. e. qui plus opera sua bus l. 4. ff. de sponsal.

l. 11111 2

• Nm.

o Nuda proprietates, dicitur, cui ususfructus deest. l. 29. ff. de usufruct.

Nugæ arum, f. sunt sermones nullius momenti, lahme Streichen / unnütze Reden / ut: In nugis Poëtam non audio. Cic. in Parad.

b Nuga, res sunt vana, ut: Te, mi Brute, sic amo, ut de beo, quod istud, quicquid esset nugarum, me scire voluisti. l. 11. 21.

c Maximas nugas agere, sehr ungeschickte Handel fürnehmen. Afriq. 1. 1. 78.

d Nuga pro homine nugatore, ut: Amicos habet, meras nugas, M. Scaptium. Att.

e Hac quoque, tu intelligis esse nugatoria, du siehest selbst wol / daß dieses Lapperey ist. pro Sext. Rosc. XVI.

Nugalis e, c. quod est nugis plenum, seu quod est nugarum. Gell. 1. c. 2.

Nugamentum i, n. idem quod nuga. Apul.

Nugarius a um, inutile, futile, ut: Nugarium unguentum, Narrensalbe. Varro. L. L.

Nugator oris, m. qui meras loquitur nugas, der eitel unnütze Dinge redet. Plaut. Curc.

Nugatoriè, Adverb. imperité, inaniter. Autor ad Hecenn.

Nugatorius a um, levis, inanis, inutilis, nullius momenti & ponderis, unnütze / liederlich / ut:

Res infirma & nugatoria, viel unnützes Narrenwerck. Cic. pro Cecin.

Nugax acis, o. nugalus. Nugiget a um, vanus, ut: Nugigera manus. (qua seipsam fefellit.) Cic. Att.

Nugigerulus, qui nugas gerit. Plaut. Aul.

Nugiparus, qui nugas patit. Isid. Nugipolyloquides, est vox Plauti, per Comicam ficta licentiam, notatque illum, qui nugas & nugas, i. e. multas loquitur. Martin. Plaut.

Nugivendulus vel nugivendus i, m. nugas vendens dicebatur, qui aliquid mulieribus venderet; nam omnia, quibus utuntur mulieres, pro rebus vanis atque inanibus habentur. Non.

Nugor aris, aris, vana & nugas agere. Cic. 2. Divin.

Nullatenus, Adverb. in keine wege / gang nicht / keinerlei Weise.

Nullibi, Adverb. nusquam, nullo loco, nirgends.

Nullitas atis, f. ut nullius sententia est, si sit lata contra leges Canonesve. Schard.

Nullus at, are, Barbarè pronulum facere, mutare. Martin.

Nullus a um, qf. vñ dñs, notalius, idem quod nemo, nte mand / ut: Sic munitus est, ut nullo egeat, er ist so wol verwahrt / daß er niemands bedarff. de Amic.

b Nul-

b Nullum esse, nichts taugen / ut: Tanti vulneris, quæ remedia esse debebant, ea nulla sunt, die jenige Mittel / welche etwa zu solichem Unheil dienlich seyn solten / taugen alle nichts / fehlen alle. l. 5. Ep. 15.

c Nullus es, es ist mit dir aus / du bist verdorben. Phorm. 1. 4. 1.

d Nullus pro non, ut: Philotimus nullus venit. Vide infra Nunc.

e Homo nullorum hominum, mit dem niemand umgeben ist. Eun. 3. 1. 19.

f Nullo numero homo, i. e.abat Timoleon. Corn. 634. nullius precii. 3. Phil.

g Nullo negotio, i. e. facile, leichtlich / ohne Mühe. Attic. ornatus, interpretatur Nonius.

Num, Adverb. Interrog. quod soli Indicativo jungitur, negatione subintellecta, ut: Numerabilis e, c. quod numerari Num furis? an prudens ludis me, obscura canendo & schwär. Numest du oder verirrst du mich mit Fleiß / 1c. Ter. Andr.

Numa a, m. vir Sabinus, & a Romulo secundus Rex, huius cognomentum fuit Pompilius, iustitia & pietate insignis. Cic. 2. Orat.

Numerarius vide Nummarius.

Numella a, f. est, ut ait Nonius, machina genus lignorum, quod ad distructandos noxios parabatur, quo collum & pedes immittebant antiqui.

b Numella autorem Festo,

genus est vinculi, quo quadrupes alligantur.

Numellatus a um, numellâ ligatus, Martin.

Numen, numinus, n. dicitur autore Festo, Dei natus, imperium, potestas, ut. majestas, providentia, Göttlicher Gewalt / Allmacht / Krafft und Wille / ut: Numen est quoddam & vis deorum. Cic. 2. nat. deor.

Divino numine res agitur die Sache wird durch Gottes schickung verrichtet. Curt. 1997.

b Nihil rerum humanarum sine deorum numine agi potest.

c Numen ipse Deus, Vir. 4. A.

d Numen, pro habitu atque ornatu, interpretatur Nonius.

e Numen senatus pro auctoritate seu potestate.

Numerabilis e, c. quod numerari potest, ut: Populus numerabilis. Numeralis, e. c. quod ad numerum pertinet, ut: Numeralis scientia, i. e. Arithmetica, quæ tractat de numeris.

b Numeralia nomina, apud Grammaticos dicuntur, quibus uti solemus in numerando.

Numerarius ii, m. qui publicum numerum graviter infert. Isid.

b Numerarii dicuntur officinae lignorum, quorum determinatus numerus erat. Martin.

Numeratio onis, f. actus numerandi, Zählung / sed ubi aris numeratio exigitur, res pro-

litur 2

num-

nummis ostenditur. Col. I. II. c. 1. iam solvere, ut: Numerare stipendium militibus, den Soldaten Sold geben. in P. Aristot.

Numerato, vice Adverbii, ut: Mihi & res & conditio placet, sed ita ut numerato malum, quam aestimatione Cic. ad Att. bonum iudicare, unter die Frommen In numerato esse, i. e. men zählen/ für fromm achten. praesentem, paratum, expeditum i. de Fin.

esse, in promptu esse, an der Hand seyn/ in Bereitschaft liegen. Numerator oris, m. qui numerat, ein Zehler.

Numeratus a um, gezählet/ ut: Milite numerato repetebat castra. Silius.

Numeraria e, f. dea numeri, qua numerare doceat. August. 4. de civitate Dei. c. 11.

Numerius, numero, i. e. citonatus sine parientis magna difficultate. Martin.

Numero as a vi atum are, est per numeros recensere, zählen/ ut: Non annos, sed victorias numero. Curt. 2158.

Pauperis est numerare peco, cuius, arme Leute/ die des Viehes wenig haben/ pflegen dasselbe zu zählen. Ovid. 13. Met. 176.

b Per digitos numerare, an den Fingern abzählen. Ovid. 3. Fast. 25.

c Numerus, quam multa falsa sint, siehe doch nur/ wie viel Barichtigkeit. pro Cecin. XXXIII.

d Numerare significat et-

De suo numerare, aus seinem eigenen Beutel zahlen. e Numerare est habere, iudicare, ut: Numerare in bonis, est bonum iudicare, unter die Frommen zählen/ für fromm achten. Gnosii Minervam civem deam numerant, die Gnosii halten die Minervam für ihre Landsmännin. Solin. 336.

f Numerare vel solvere ab aliquo. vide supra p. 3.

g Numerari inter honestos homines, unter die Ehrlichen gerechnet werden. pro Sext. R. XXXVI.

h Numeratur iurisperitus, i. e. habetur vel nominatur. pro Cecin. XXV.

i Propter quos ipse honestissimus inter suos numerabatur. pro. S. R. V.

k Numerare in beneficiis, für eine Gutthat achten. Lib. 2. Ep. 6.

Numero Adv. veteres pro nimium cito dicebant, facile, compendio, ut: Numero purgatas, Merc. Act. 4. 3. 37.

Cur numero estis mortui. Poen. 5. 4. 103.

Numero dicere, kurze oder wenig Wort machen.

Numero venire, geschwind kommen.

Numero facere, es kurz machen/ kurze Arbeit machen.

Numerose Adv. per numeros, h. e. per mensuras sive dimensiones musicas. Cic.

b Numerose & volubiler oratione fundere Cic. in Or.

Numerositas atis, f. ut: Ad significacione numerositatis innumerum, immensum. Macrobius. 5. Sat. c. 20.

Numerosus a um, quod magno constat numero, ut: Exercitus numerosus, ein grosses Kriegerheer. Phalanx numerosa. Valer. 1. Argon.

b Numerosa oratio, quae numeris quodammodo constat. Cic. in Orat.

Orationem numeris astrin-

gere, etwas in Verse versetzen. de bono tag zu tag mehr. I. Cat. II.

Numerus i m, est unitatum collectio, eine Zahl. ut: Equitum duplicem parare numerum, dupelt so viel Reuter werben. Curt. 146.

Numerus par vel impar, gerade oder ungerade Zahl.

Numerum imparem Pythagoras monuit praponi in omnibus oportere, Pythagoras hat den Zahl gefunden werde/ ut: Is erinnert/ man müste allezeit die ungerathe Zahl für ziehe. Sol. 54.

Inire copiarum numerum, die Völcker mustern. Curt. 136.

b Segregare aliquem a numero civium, einen nicht unter die Bürger zählen. pro Arch. I.

c Habere aliquem in ducere numero hostium, einen für seinen Feind halten. IV. Cat. VII. III. Cat. XI.

e In numero necessarium habere, unter seine gute Freunde rechnen. I. 1. 3. Ep. 6.

f Is aliquem numerum ob-

timebat, er golt etwas. de Clar.

g Adscribere aliquem ad numerum suum, einen unter die Seinige rechnen. I. 1. 1. Qv. Fr.

h Numerus interdum pro existimatione sumitur, ur: In numerum pervenire dicitur is, qui in aliquo precio esse incipit.

Esse in aliquo numero, eto was gelten. Or.

Esse aliquo numero. Epist.

i Crescit in dies singulos hostium numerus, der Feinde werden von tag zu tag mehr. I. Cat. II.

k Esse in aliquo numero, etiam est aliquibus annumerari. Lib. 7. Ep. 6.

l Esse parentis numero, i. e. loco, für einen Vater gehalten werden. in V.

Pittacus septem sapientum numero est habitus. Corn. 252.

m Eo numero esse, unter dem Zahl gefunden werde/ ut: Is eo est numero, qui semper apud omnes sancti sunt habiti. pro Arch. X.

Datames milium numero fuit eorum, qui regiam tueban. ur. Corn. 365.

n Eo numero habere, in ol-

livi 4

c. er

4825 Num
 cher Obacht haben/ ut: *Quintum Fratrem eo numero cura ut liber IV. Moyses, quia in eius ini- habeas, quo me, meinen Br- der Quintum halte wie mich selbst. l. 13. ep. 62.*
 o Numerus, i. e. copia, ut: *Maximus vini numerus, grosser Vorrath an Wein. in Att. Magnus frumenti numeri, Plaut.*
 p Nos numerus sumus, *wir füllen die Zahl.*
 q Numerus, catalogum militum seu breviculum, quo militum nomina continentur, lūgnificat, & quod recentiores Impp. matriculam vocant. l. 4. l. 30. §. 1. & l. 43. ff. de milit. test.
 r Numerus poëticus est vel Rhythmus, in quo extrema syllaba consonant, vel metrum, in quo certi pedes, certis locis collocantur.
 s Extra numerum si se moveat histrio, exhibetur, wenn ein Comœdiant eine Syllabe oder Wort unrecht ausspricht/ wird er aufgezißt.
 t Numerus oratorius, est orationis cum quadam pedum dimensione fluentis.
 u Numerus, Grammaticis est vel cardinalis, ut: *Unum, duo, tria, quatuor, &c. Vel ordinalis, ut: Primus, secundus, vel distributivus, ut: Singuli, bini: vel multiplicans, ut: simplus, duplus: vel temporalis, ut: annus, biennium.*

Num 4826
 x Numeri orum, dicitur *populi Israelitici, das vierde Buch Moysis.*
 Numidia a, f. Regio Africa, cujus incolae fuerunt dicti Numidae, quod id genus hominum pectoribus negotietur calat ad vendendum. Isidor.
 Numidianus a um, Possessivus: ut: *Numidiana pyra, à patria, ubi nascuntur, nomen sortita, Plin. 11. c. 15.*
 Numidicus a um, ad Numidiā spectans, ut: *Numidicus lapis, qui inter generosa marmora adnumeratur.*
 b Numidici equi. Liv.
 Numisma atis, n. idem quod Nummus, Münze/ ut: *Rectulit acceptos regale numisma Philopos. Horat.*
 b Numisma a, f. Numisma ad amicos comparandos idoneum benevolentia est, cum amore virtutis conjuncta. Plut.
 Nummarius a um, ad nummos spectans, ut: *Res nummaria, Handhabung mit Geld.*
 Theca nummaria, eine Geld-Lade. Cic.
 b Nummarius tribunal, iudices iudiciumq; corruptum. Senec. 1. de Benef.
 c Nummaria, i. e. pecuniaria. l. 2. §. 1. ff. de jur. fisc. l. ult. ff. ne de statu def.

Nu n-

4827 Num
 Nummosus a um, nummis abundans, geldreich.
 Nummularia a, f. herba, dicitur *herba, dicitur moveri nullus potest sine quina & centum morbia, hirundi- que praetoribus, tribus quaestori- naria, serpentaria, Engelen- bus, quatuor mensariis, qui apud Kraut / Schlangentlein / illos à populo creantur. pro Plac. Natter. od Pfeifung. Kraut. Schröd.*
 Nummularius ii, m. à nummu- lis dictus, collybista, permutator nummorum: qui majoris precii nummis acceptis, num- mulos, i. e. minusculam mo- netam per partes reddebat: titulo nominis sui praescripsisse di- citur. Quibusdam nomisma & curiam, regionis alterius pe- cunia permutabat, ein Wech- seler. l. 9. §. 2. ff. de edend.
 Nummulus i, m. Dim. à numm^o.
 Nummus i, m. vel numus, est moneta, Geld/ Münz/ Pfen- ning/ ut: — *Nunc nova quae prodeunt Comœdia, muli sunt nequiores, quam novi nummi, die neue Comœdien/ l. 1. i. Q. Fr. so jeko aufgeben / sind viel schlimmer / als das neue Zeit.*
 b Nummi probi, numerati: Tute sumisti tibi, nunc ha- ti, gut Geld / recht gezählet. beas, ut nactus. Plaut. Truc. Pers. 3, 3, 32.
 c Nunc ipsum, pro ipso c Probat hic argenti sunt momento. Cic. ad Att.
 sexaginta mina duobus nummis minus, hierin sind 60. Minæ gut Geld / weniger 2. Pfen. Pers. 4, 6, 1.
 d Commovere vel move- re nummum, est publicè exigi, erheben / ut: *Cum civitate mi-*

Nun 4828
 hi res acerrima & conscientissi- ma literarum, in quā nummus
 moveri nullus potest sine quina
 & centum morbia, hirundi- que praetoribus, tribus quaestori-
 bus, quatuor mensariis, qui apud
 Engelen- naria, serpentaria, Engelen-
 bus, quatuor mensariis, qui apud
 Kraut / Schlangentlein / illos à populo creantur. pro Plac.
 Natter. od Pfeifung. Kraut. Schröd.
 Nummus nomen specia-
 le est, aliquando idem quod se-
 sterisium valens. Cic. 5. Verrin.
 f Numi vocem derivant
 quidem à Numa Romanorum
 Rege, qui primum numos apud
 Latinos imaginibus notasse, &
 notam per partes reddebat: titulo nominis sui praescripsisse di-
 citur. Quibusdam nomisma &
 curiam, regionis alterius pe-
 cunia permutabat, ein Wech-
 seler, quod sit precium legitimum
 & publicum.
 Nunc, Adv. Temporis Prae-
 sentis, jetzt/ nun / ut: *Est nunc
 est, hoc tempore, hoc rerum
 statu. l. 8, 12.*
 b Homines qui nunc sunt,
 c, qui hoc tempore vivunt.
 c Nunc temporis, jetztiger
 For. Rom.
 d Nunc, concedendi. Adv.
 ut: *Tute sumisti tibi, nunc ha-
 ti, gut Geld / recht gezählet. beas, ut nactus. Plaut. Truc.
 Pers. 3, 3, 32.*
 e Nunc ipsum, pro ipso
 puncto temporis.
 Cic. ad Att.
 Nuncia a, f. quae nunciat, ut:
 Historia nuncia vetustatis Cic.
 Nunciatio onis, f. Anzeigung/
 Verkündigung. id. 2. Philip.
 Nunciator oris, m. qui rem nun-
 ciat, der etwas anzeigt.

lunii 5 b Num

b *Nunciatores*, dicuntur indignandum, quasi fecerit, quod emissarii, internuntii, & delatorem nunciat.

tores criminum: ex quo eorum Philotimus non modo nullo indicia, dicuntur notoria. l. 6. ff. l. u. venit, sed ne per literas quoad SC. Turpill.

Nuncio as, avi, atum, are, est rem facit me, quid egeris, es per nuncium significare, ver. s. ompt auch nicht allein kein Phikündigen / ut: Principia alilouimus, sondern er berichtet michcujus rei nunciare, berichten / auch weder schriftlich nochwie ein Ding sich hat augemündlich / was er außgerichfangen. Curt. 1574.

Nunciatum mihi est, ich habe Zeitung bekommen. l. 11. 13. Nunciatur, es kömmt Zeitung ein. Curt. 57.

b *Nunciare alicui aliquid suis verbis*, einem in seinem Namen etwas entbieten / sagen lassen. lib. 1. ep. 3. Qv. Fr. Corn. 71.

c *Nunciat domum non filii, sed inimici*, er bringet die Post nach Haus / nicht dem Sohn / sondern dem Feind. pro S. R. VI.

d *Nunciare alicui salutem*, einem viel gutes sagen / einen grüssen. Cic. ad Att. Nunciolus, Dimin. parvus nuncius. Martin.

Nuncius ii, m. pro eo, qui nunciat, qui ore tenus aliquid nunciat, der was mündlich außrichtet / ut: Et autor est nuncius venit, er kömpt ohne vorhergehende Post selbst an. Curt. 243.

Nuncio nihil imputandum, corruerunt, sie haben den Cax. i. e. tristia nunciante non perinde sarem mit bösen Briefen und fals

b *Nuncius pro re nunciata*, eine Botschaft / Genere Masculino recte dicitur, minus vero in Genere Neutro, ut: Tri- stes de Bruto nuncii afferebantur, wir bekamen böse Zeitung von dem Bruto. de Brut.

Optatissimi nuncii & litera venerunt, es ist erwünschte Botschaft kommen. in At.

e *Nuncium afferre*, eine Zeitung herben bringen. l. 4. 12.

d *Nuncium exceptum alicui afferre*, pro Sext. Rosc. VI.

e *Nuncium deferre alicui*, einem Post bringen / ut: Nolite per deos immortales hunc illi acerbum nuncium vello deferri, ut audiat, lasset ja nicht diese böse Post für ihn kommen / daß er es erfahre. pro Cor.

f *Corrumpere aliquem falsis nunciis*, einen mit falschen Zeitungen verführen / ut: Cavorhergehende Post selbst an. lacibus interpretibus nunciis, i. e. tristia nunciante non perinde sarem mit bösen Briefen und fals

falschen Boten abwendig gemacht. Cic. Brut.

g *Nuncium remittere uxori*, est repudiare, sich von seinem Weibe scheiden. Att.

h *Nuncium remittere virtuti*, der Tugend absagen. Cicero ad Cass.

Nuncubi, Adverb. ex nunguid & alicubi, quo in loco, quatin re, ut: Nuncubi meam benignitatem sensisti in te claudier? Hastu auch jemals gespürt / daß ich meine Güte in einem Dinge von dir habe wenden lassen? Terent. Eunuch.

Nuncupatio onis, f. idem quod appellatio, ut: Ipsam confessionem paratam nuncupationem tabulis probare. Plin. 9. c. 35.

b *Ad nuncupationem suam congruere*, den Namen mit der That haben. Solin. 997.

c *Nuncupatio*, est quam in cereis tabulis recitat testator, dicens, (quod hoc vult in his cereis tabulis, quae scripta sunt, ita dico, ita lego, ita quod eos civis mihi testimonium perhibeat.) Scot. Voc. Jur.

Nuncupativus a um, ut: Nuncupativum testamentum illud est, ad cuius firmitudinem & substantiam necessaria non scriptura: tamen nunc a perpetuam rei memoriam, facilioremque probationem soleat ac palam nominare. Oppo- in scripturas redigi. Item est

testamenti genus, quod appellatur in scriptis: quia sine scriptura invalidum sit. Ejus forma traditur C. de testam.

Nuncupator oris, m. qui nomen imponit, ein Renner / ut: Nominis proprii in actu Baptismi nuncupator, ein Tauffpat.

Nuncupatus a um, ut: Nuncupata pecunia dicitur, quae (ut Cincius ait lib. 2. de offic. IC.) nominata & certa est. propriis nominibus pronunciata. At Santra l. 2. de verb. antiq. ut refert Festus, satis multis colligit, nuncupata non de recto nominata significare, sed promissa, & quasi testificata, circumscripta, recepta, etiam in votis nuncupantis esse convenientius. Schard.

b *Nuncupata voluntas*, pro expressa. §. fin. Instit. de testam.

Nuncupo as are, est nominare, nennen / ut: Quem Julium eundem Julia gens authorem sui nominis nuncupat. Liv.

b *Vota nuncupare*, est vota polliceri & destinare, Gelübb thun / ut: Neglectis sacrificiis solennibus, ante lucem ea vota, quae nunquam solveret, nuncupavit. 7. Verit.

c *Nuncupare heredem*, proponere est, & verbis exprimere, perpetuam rei memoriam, facilioremque probationem soleat ac palam nominare. Oppo- in scripturas redigi. Item est niturque scriptura nuncupationi. l. 12.

b *Nurus*, sæpè Ovid. ponit pro sexu. 2. Met.
 c *Nurus* pro sponsa aliquando ponitur. Martial.
Nusca 2. f. inter ornatus muliebres refertur, idem quod *fibula*. vid. Mart.
Nuscitiosus, vide *Luscitiosus*.
Nusquam, Adverb. nullo loco, nirgends / ut: *Nusquam tuta fides*. Virg. 4. Æn.
Nutabundus aum, nutanti similis Apul.
Nutatio onis, f. Nidung / ut: *A cerebro proficiscitur somnus, hinc capitis nutatio*. Pl. 11. c. 37.
Nuto as are, est crebro nuere, oft winden / Zeichen geben / ut: *Neque illa ulli homini nutat, nicket, annuat*. Asin.
 b *Nutare* est moveri, ut: *Domus nutat*, das Haus wackelt / knackt. Plin.
 c *Nutare in re aliqua* est dubitare, zweifeln / wanken / wankelmüthig seyn. 2. de N.
Nutricatio onis, f. m. educatio. Gel. 12. c. 1.
Nutricatus us, m. id. Var. 1. Rust.
Nutriciaorum, n. merces nutritis. 1. 1. fin. ff. de Var. & extra ord. cognit.
Nutrico as are. &
Nutricor aris, aris, idem quod *nutrire*. Plaut. Merc. Cic. 2. n. d.
Nutrimen intis, n. vel
Nutrimendum i, n. alimentum. Nahrung.
 b *Arida nutrimenta ignis*. Virg. 1. Æn.

c *Nutrimendum*, pro eo quod alitur. Valer. 9. c. 3.
 d *Nutrimenta*, pro ipsa nutritione posuit Svetonius in August. c. 6.
Nutrio is, ius, vel *nutrii, nutritum, nutrire, alere, fovere, nähren / erhalten*.
 b *Nutririi infantium*, ali adulatorum est, ut: *Suam sobolem unusquisque nutrire debet*. 1. 2. C. de infant. expos.
 c *Vento nutritur ignis*, das Feuer wird von dem Wind aufgeblasen.
 d *Pax nutrit Cererem*. Ovid. 1. Fast.
 e *Nutririi debitum* dicitur, cum usura non solvuntur. 1. 2. C. de debit. Civit.
Nutritius aum, quod nutrit, ut: *Ne incrementa duxit sua reverbaret, sed tenero, velut nutritio, sinu recipiat*, & celestes admittat imbres. Col. 1. 3. c. 13.
 b *Scriptura S. Reges nutritios vocat Ecclesia*.
Nutritior oris, m. qui nutrit. Svet. de Clar. Gram.
Nutritus aum, ernehret. ut: *Nutritus forino lacte*. Ovid. 3. Trist.
Nutritus us, m. nutrimentum, ut: *Multi senectam longam multis tantum nutritu toleravere*.
Nutrix icis, f. quæ nutrit, eine Amme / ut: *Nutricem accersitum iit, quæ illam aluit parvulam*. Ter. Eunuch.
 b *Nutricis pallium i, e.* im-

purum, quoniam nutrices tractant infantes, & hinc sæpe habent vestes buæ, salvia, melle foriæque contaminatas. Erasim.
 e *Nutricum more male* scilicet, pascis, conveniet in eos, qui de lacte paululum aliquid imperiunt sociis, aut qui sic facultates alienas administrant, ut maximam partem in suos convertant usus, id. quo tenella adhuc semina depanguntur, deponunturq. Plin. 17. c. 10.
 e *Discordia nutrix belli*. Cl. Nutus 10. m. dicitur signum, quod sit oculis, capite vel manibus, das Winken / ut: *Nutu tuo, wenn du ja sagest / wenn du nicht windest*. 1. 11. Ep. 22.
 b *Unius hominis nutum* intueri, auff einen Menschen allein sehen / einem allein zu Gebote stehen. 1. 1. Ep. Qv. Fr.
 c *Nutu regere aliquid*, ut: *Deus optimus maximus nutu & arbitrio cælum, terram mariæque regit*. Ex Or. pro Sext. Rosc. XLII.
 d *Nutu atque potestate DEI administratur civitas*. III. Catil. IX.
Nutu alicujus reguntur omnia. Corn. 167.
 e *Ne nutu quidem aliquid infirmare posse*, i. e. nullâ ex parte aliquid negare posse. pro Cec. XI.
Nutus est nutatio, motus, ut: *Suapte nutu & suo pondere in terram ferri*. 1. Tull.
Nux nucis, f. fructus arborum est,

qui duro tegitur operimento. Nuß / ut: *Qui è nuce nucleum esse vult, frangit nucem, qui commodum appetit, non fugit laborem*, wer des Kerns genießen wil / beisset die Nuß auff. Curc. Act. 1. 1. 55.
 b *Nuces relinquere* est omis- sis studiis ac nugis puerilibus ad graviora magisque seria se convertere, die Kinderschuhe ablegen / die Kinder-Possen nachlassen. Pers. Sat. 1. 1.
 c *Nux Græca* eadem cum Amygdala.
 d *Nux moschata*, Nußcaten Nuß. Hinc vulgatus ille versiculus: (a) *Unica nux prod- est*, (b) *nocet altera*, (c) *tertia mors est*. (a) Nußcaten. (b) wälsche Nuß. (c) Nuß am Armbrust.
Nyctages, Harctici, à somno sic nuncupati, quod vigilas noctis respuant, superstitionem esse, dicentes, fura temerare divina Dei, qui noctem ad requiem tribuit. Isidor.
Nyctalops opis, o. qui videt interdiu, occidente autem sole cernit exiliter, noctu nihil; der des Abends ein blöds Gesicht hat. Plin. 8. c. 50. hinc:
Nyctalopia, vitium ipsum dicitur, Blödsichtigkeit. Bud.
Nyctegeria *νυκτεγία* (nocturna, excitatio) quasi noctisurgium, ex Homeri *Rhapsodia* vocatur, quæ maximo metu percul-

cullis omnibus & consternatis

ob offensionem pugnae, noctu intrum deas esse putaverunt, quasi castris ab Agamemnone exci- Nympharum numina die Wasser- tantur & stratis Duces, & ad con- Götting. Isidor.

filium vocantur. For. Rom.

Nyctegretum, vixt' hyper herba, cunctur Musa, quod aqua curren- quam & nyctilopa vocant, do Muscos sonos efficiat. Virgil. Plin. 21. c. 11.

Nyctelius, Bacchus vocatus est,

quod sacra ejus noctu fiebant. cum primum formam caperint habere, die Bruth in den Dienen- Ovid.

Nycterus idis, vespertilio, sic dictus à nocte, eine Fledermaus / Ereck-Maus.

b Nycterus vixt' regis, vespertilio, dictus ita est Charephon Philosophus, propterea quod philosophando expalluisset, & supra modum emaciatus esset. Suid.

Nycticorax acis, m. corvus nocturnus, ein Nachtrabe / avis est loca amans deserti & rui- nosa, dicta inde, quod noctu vel clamet, vel cibum sibi venetur. Sunt, qui noctuis adnumerant Geiner.

Nyctimene es, f. vixt' quæm filia Nycteri, quo etiam nomine dicta est avis quadam, in quam conversa Nyctimene fertur. Quæ quoniam cum patre concubuerat, facinus recognoscens cupletem, notat. Martin. in sylvas aufugit, & in noctuam conversa lumen odit, nocte tantum volitans. Ovid.

Nyctiphylax, noctis custos, qui nocturno tempore aliquem locum custodit.

Nympha & f. Latine sponsa dicitur. eine Braut / Jungfrau.

b Nymphas antiqui aqua-

c Nympha aliquando di-

d Nympha dicuntur, apes, cum primum formam caperint habere, die Bruth in den Dienen- Plin. 11. c. 16.

e Nympha est calyx rosarum paululum se aperiens. Martin.

f Nympha dicuntur labia duo matricis, quæ & ala vocantur. Vesling.

Nymphæa & f. herba aquatica, dicitur & Nennubar, See- Blumen / Wasserlilien oder Rosen / Hargwürg. ut: Nymphaea alba, weisse Seebiumen. Lutea, gelbe See-Blumen. Matthiol. Schröd.

Nymphæum & n. balneum, lavacrum, Wasserbad.

b Nymphæum, locus, ubi mulieres sole lavarentur.

c Nymphæum, locum, nymphis dedicatum multiplici volu- ptatum ac deliciarum genere locupletem, notat. Martin.

d Nymphæum dicuntur loca, quæ beneficio optimorum Imperatorum condita sunt, publicataq; in eum usum, ut tenuiores ibi nuptias suas peragant celebrent. quæ. idem.

Nymphagogus, qui sponsam ducit

cit ex domo paterna. Idem autem apud veteres adhibebatur, cum sponsus secundas nuptias celebraret. idem.

Nympharina, gemma urbis & gentis Persica nomen habet, si- bero Patre (ut refert Strabo. l. 15.) condita.

Plin. 37. c. 10.

Nymphides, gentis calceamento- rum muliebrii. Carl. 28. c. 27.

Nympholeptus, vixt' dicitur quasi nympharum spiritu correptus, qui & nymphatus dicitur.

Nysa & f. Arabia urbs, apud quam (ut Diodorus ait) Bacchus educatus à Nymphis fuit. Unde & Nysæus dictus

est, ac cognominatus Dionysius, à Jove scilicet & Nysa nomen accipiens.

b Nysa, non tam mons, quam civitas in India est, à Ligentis Persica nomen habet, si- bero Patre (ut refert Strabo. l. 15.) condita.

Nysias adis, f. Patronym. ut :

Nympha Nysades. Ovid. 3. Fast. Nysigena, qui in Nysa natus est, Catull.

Nysa & repagulum, unde curso- res morventur, ab inclinando, quod cum metam attigerint, in- linentur.

Nyslagmus, vixt' dormitatio, somnus interruptus Martin.

O.

O Vocalis pronunciatur rotundo ore, quam aliquot Italia civitates, teste Plinio, non habebant, sed loco ejus pone- bant U, & maxime Umbri

U quoq; multis lum, & terra, & maria Neptuni, Italia populis in usu non erat, & audaciam! Ter.

sed è contrario utebantur O, unde Romanorum quoq; vetustissimi, in multis dictionibus, loco ejus O posuisse, in- ventur, ut publicum pro publicum, pulcrum pro pul-

crum. Prisc. l. 1.

O. C. in Notis antiquorum, Ope Consilio, ore concilio, vel ore concilii. Schard.

O.D.M. Opera donum, munus, id.

O. L. O. Con. Opere locato, opere conducto, idem.

O, Interjectio admirantis, ut : O faciem pulcram!

b Exclamantis, ut : O cæ- & Thufci. U quoq; multis lum, & terra, & maria Neptuni, Italia populis in usu non erat, & audaciam! Ter.

c Dolentis, ut : O Mysis, Mysis! Ter. Andr.

d Desiderantis, ut : O mihi prateritos referat si Jupiter annos!

Oataricha, vixt' dicitur mugilum ova, sale condita.

Ob, Prepositio, idem quod pro- pier, ut : Precium ob stultitiam fero, den Lohn habe ich meiner Thorheit wegen. Ter.

Kkkkkkkk b Ob

b Ob pro ante, ut: Ob oculos versari, für den Augen schweben. Cic.

c Ob pro ad, apud antiqvos, inquit Festus.

d Ob, in compositione pro circum, ut: Obambulare. idem.

Obacerbo as, are, est, ut ait Festus, exacerbare.

Obacerō as, are, ex ob & acus aceris, est autore Festo, obloqui, atq; alterius sermonem moleste impedire.

Obaratus a um, dicitur, qui are alieno jam obligatus est, quasi are alieno obstrictus, mit Schulden behaftet. Liv. 6. P.

Eme lectum obarati, Augustus, cum obaratissimi supellex venderetur, inquebat, catera abunde mihi suppetunt, somno tantum indigeo. Gell.

Obambulatio onis, f. deambulatio, das Hin- und Hergehen / Spazieren. Aut. ad Heren.

Obambulo as, are, est (ut ait Festus,) adversum alios ambulare, & quasi ambulanti sese opponere: sive circumire, aut obviam ire, hin und hergehen / spazieren / umhergehen / entgegen kommen / ut: Solus obambulat ipse. Ovid. 2. Trist.

b Obambulare muris. Liv. 6. Maced.

Obaresco is, ere, circum are scere. Lactant.

Obarimō as, are, idem quod amare. Horat.

Obāro as, are, circum arare, vel arando excolere. Liv. 3. Pun.

Obāter a um, quod atrum, & veluti subatrum. Plin. 18. c. 36.

Obatresco is, ere, obatrum fieri. Firmic.

Obaudio is, ire, idem quod obedire. Calepin.

Obauditio onis, f. seu suspensio est, quando auditus confusa percipit. Jorston.

Obauro as, are, auro obducere, übergulden. Apulej.

Obba a, f. Poculi genus, vel ligneum, vel textile ex sparto. Non. Fortē ab Hebræo זין i. e. iter. Martin.

Obbibō is, ere, idem quod bibere. Cic. 1. Tusc.

Obbrutesco is, ere, brutum fieri, rationem amittere. Lucet.

Obcæco & Occæco as, are, idem quod cæcare, blind machen / verblenden / verdunkeln.

b Obcæcat orationem idem narratio obscura. Cic. 2. Or. c. Aether terrificis obcæcat sidera nimbis. Ovid.

d Obcæcare fossas in agro, e. obtegere, & desuper claudere, ne pateant. Colum. 1. 2. c. 2.

d Obcæcatus stultitiā. Cicero ad Senat.

Obcædes, occiso, truculentum quid. Plaut. Stich.

Obcaleo es, ere, circumcaleo. Cels.

Ob-

Obcanto as, are, incantare, vel incantando ledere. Martin. Obdo is, obdidi, obditum, obdere, verstopfen / zuschließen / ut: Obdere ceram auri-bus. Senec. epist.

b Obdere fores ferratis trabibus, die Thüren verriegeln. Plin. 6. c. 11.

Obdormio is, ivi, ivim, ire, idem quod dormire, einschlaffen / entschlaffen. Cic.

Obdormisco is, ivi, ere, idem, ut: Si fornacarius servus coloni ad fornacem obdormisset, & villa exusta fuisset, &c. 1. 27 §. 9. ff. ad leg. Aquil.

Obduco is, duxi, ductum, obducere est circumducere, ducumbführen / ut: Ad oppidum hoc vetus continuo mecum exercitum obducam. Plaut.

b Obducere est inducere, ut: Obducere rebus tenebras, die Sachen verfinstern. 4. Acad.

c Obducere est tegere, be-decken / überziehen / ut: Herbae obducunt segetem densis sentibus. 2. Georg.

d Obducere frontem, est contrahere, die Stirn runzeln. Quintil. lib. 10. 3.

e Callum obducere est contrahere, harthäutig werden / eines Dinges gewöhnen. 3. Tusc.

f Labor doleri obducit cal-lum, i. e. minus molestum facit. 2. Tusc.

g Obducere aliquem, est

obtrudere, einen hinan brin-gen / anführen / ut: Ut mihi videatur, non esse addu-ctum. Curium obducere; sed hoc prater me nemi-ni videtur. Att.

Obductio onis, f. tectio, involutio, Überziehung / Bedeckung / ut: Obductio capitis. Cic. pro Rabir.

Obducto as, are, Freqvent. Plaut. Merc.

Obductus a um, überzogen / verhüllt / zugedeckt. Ovid.

b Cicatricem Reipub. jam obductam refricare. Cic. 3. de leg. Agrar.

Obdulcesco is, ere, dulcis fieri, ich werde süß. Calepin.

Obdureo es, ere, durius fieri, erharten / hart werden. Cic. ad Attic.

Obduresco is, durui, obdure-scere, est durius fieri, verhärten / ut: Semen diuturnitate durescit. Varr. de re rust.

b Obdurescere de homini-bus significat, aufdauren / ut: Alii occiderunt; alii, nescio, quopacto, obduruerunt, etliche sind verdorben / etliche haben / weiß nicht / welcher gestalt / aufge-dauret. lib. 5. ep. 15.

Nescio, quando jam usq; obduruerat & percalluerat civi-tatis incredibilis patientia. pro Milone XXV.

c Obdurescere ad aliquem, ut: Sed jam ad ista obdurimus humanitatem omnem exui-

mus, aber nunmehr sind wir dieses Dings gewohnt / und sind keines Menschen Freund mehr. Att.

d *Obdura* animus ad dolorem novum, wir sind dieser neuen Beschwerde auch schon gewohnt. Ep.

c *Obdurescere* contra aliquid, ut: *Obdurusse* contra fortunam se arbitrantur. sie vermeynen / sie weren des Unglücks gewohnt / sie wolten dem Glück einen Puff aufhalten. Tuscul.

Contra verbera & plagas cere, quod secundum naturam obdurescere, der Schläge nicht mehr achten.

Obduro as, are, durum facere, ein hart machen / verhärtet / aufdauren / ut: *Persta atq; obdura*. Horat.

Perfer & *obdura*, dolor hic tibi proderit olim. Ovid.

Obedienter, Adverb. obsequenter, gehorsamlich / ut: *Obedienter* imperata facere, gehorsam thun / was einem befohlen ist. Curt. 1362.

b *Obedienter* ac fideliter esse sub alicujus imperio, sich gehorsamlich und treulich verhalten. Livius.

Obedientia a, f. Obsequium, Gehorsam / ut: *Obedientia* felicitatis mater. Erasmus.

Obedio is, iui, itum, obedire, est obtemperare, parere, gehorchen / ut: In modum servorum obedire alicui, knecht-

tischer weise einem Gehorsam leisten. Tacit.

b *Ad verba* alicui obedire, eines Worten nachkommen / ut: *Si servulis hoc nostris concessimus*, ut ad verba nobis obediunt, pro Cecin. XIX.

c *Obedire*, tempori est servire tempori, nach der Zeit sich achten / ut: *Quantum in hac urbe polleat*, multorum obedire temporum, multorum, vel honori vel periculo servire, de Clar. Orat.

d *Obedire* natura, est facilius, ut: *Natura* obediens homini nocere non potest, wenn ein Mensch thut / was ihn die Natur heist / wird er keinem Menschen Leide thun. 3. Offic.

e *Obediens dicto*, Gehorsam / der thut / was ihm gesagt wird. Bacchid.

f *Obedire* alicui, einem nachgeben / nachsehen / ut: *Quibus Rex maxime obedit*, eos habet inimicissimos. Corn. 384.

Obedo is, obedi, obesum, obedero, consumere, circumdare. *Obelia*, panes erant, Baccho sacri, vel quod veruculis quibusdam conspiciantur, quos obeliscos vocant, vel assantur: aut quia venderentur obolo. Cal. 9. c. 16. Martin.

Obelicolychneum is, n. instrumentum fabrilis ex veru & lucerna compositum. Est autem lucerna vel latera obelisco

lisco praefixa, quae est, quae praelucere solent viatoribus noturnis. Martin.

Obeliscus i, m. Dimin. veruculum, notat, ein Bratspieß.

b *Obeliscus*, est & *laminas* ensis, eine Klinge. Martin.

c *Obeliscus*, est lapis asperimus, figura metae ejusdem, eo tempore, quo facinus perperam a proceritate in excelsum surgens, paulum gracilescens, specie quadrata in verticem productus angustum, manu levigatus artificis, qui multi Roma fuisse referuntur: & sunt pyramides longe minores, Solis numini sacrati. Plin.

d *Obeliscus*, est genus suppellicii, das Spiessen. Histor. Ecles. Goth. 1. 2. p. 286.

Obelo as, are, Verbum factum ex obelus, quo Latini, sed barbarè expriment Græcum ὀβελος. Notat sagittare, vel sagitta percutere, vel tali virgula (nempe) denotare, consignare, restituere. Martin.

Obelus i, m. ὀβελος, veru est, ein Bratspieß; *Obelus* vel *obeliscus* translate virgulam expunctoriam notant, quæ in scripturâ aliquid incommode vel perperam positum significatur; hinc obelo notare, est critico ungue dispungere.

Obeco is, iui, & obii obitum obire est circumire, ut: Nihil erat, quod non ipse obiret, occurret, vigilaret, laboraret, et va-

aller Enden / binden und forn mit darbey. III. Catil. VII.

b *Obire fundos*, seine Güter umgehen. de Or.

c *Obire omnes provincias*, aller Länder durchgehē. Cont. Rul.

d *Obire facinoris locum*, tempus quo i. e. circumire locum, eo tempore, quo facinus perperandum. pro Milone. IX.

e *Obire domos alicujus*, bey einem aus- und eingehen. pro M. Cæl. IIX.

f *Obire diem, judicium, comitia, vadimonium*, einen Tag / Gerichts-Termin oder Versammlung besuchen. ut: *Antonius diem edicti obire neglexit*, der Antonius hat den Tag des Verbots nicht besucht. Tusc.

Vadimonium mihi non obit affinis meus, mein Schwager hat sich für mich in Bürgerschaft nicht eingelassen. pro Quintio.

g *Solennia sacra obire*, auf dem Fest erscheinen. de Leg.

h *Flamma quantum obire potuit*, so viel das Feuer hat ergreifen können. III. Catil. XI.

i *Obire trita significatione* est mori, sterben. Lib. 4. 5.

k Item *Obire diem*, ut: *Scriptum erat, Marcellum paulo ante lucem diem suum obisse*, Es wird geschrieben / der Marcellus wird kurz vor Tages gestorben. 1. 4. Ep. 12.

Obire diem supremum, sterben. Corn. 44.

1 Obire dicuntur sidera, quando occidunt, ut: Obente sole venit, beyu Untergange der Sonnen ist er kommen.

m Munia belli obire, ein Kriegs-Amt bedienē. Curt. 20. 59.

Obire res publicas, gemeine Sachen verwalten.

Obire negotia, Geschäfte verrichten.

Tantum recepi, quantum obire me posse videbam, so viel habe ich auff mich genommen/einen hindern / einen nicht hinc als ich zu verrichten mir ge-
ben lassen.
trauere.

Obeqvito as are, circumqvita-
re, umbreiten/ ut: Alexander ante prima signa ibat, &c. Quinque agmen obeqvita-
ret, varia oratione, ut cuius-
que animis aptum erat, mili-
tes alloqvebatur. Curt. 2. 69.

Oberro as are, circumerrare,
umbher schweiffen. ut: In summa tellure oberrant. Plin. 17. c. 19.

b Oberrare pro circumvo-
lare, Persius.

c Oberrare pro errare,
peccare. Horat.

Obesco as are, escam facere,
āgen / speifen / frezen. Co-
lum. 8. c. 7.

Obesitas atis, f. obesorum sta-
tus & temperatura, Fettig-
keit/Dicke. idem.

Obeso as are, obesum facere, mā-
sten/feist machen. idem 8. c. 7.

Obesus a um, pinguis e, gemā-

stet/dick/feist/ ut: Canis obe-
sus lacte. Claud.

b Obesus, gracilis & exi-
lis, inquit Nonius, est circumrosum
macilentusque.

Obex icis, c. est cuiuscunque
rei obstaculum, ein Hindere-
nis/ ein Riegel/ ut: Tibi de-
nique iste latitiam pariet
obex. Merc.

Nulla obices, Plin. Paneg.

b Obicem alicui ponere,
ein Hinderniß setzen.

c Obices, per duplex ij
scribitur apud Poetas, ut produ-
catur Ob.

Obfirmate Adv. perinaciter,
widerseglig / steiff / wider-
spänstig / verstockt. ut: Ca-
pessendam rem perurgebant,
quavquam obfirmate ressten-
tem. Svet. in Tib.

Obfirmatus a um, widerspän-
stig / halßstarrig / verstockt/
ut: Incredibile est, quando
mihi videatur illius voluntas
obfirmatio, & intractanda ob-
firmatio. Cic. ad Att.

Obfirmo as are, est firmum pro-
positum in animo habere, ob-
stinatē aliquid in animo tene-
re, ut: Ne tam obfirma te, be-
stehe nicht so hart auff deinem
Kopff/sey nicht so hartnäckig.
Heavt. 5. 5. 8.

b Consen' posse affirmare
me & perpeti, ne redeam inte-
rea? Meynest du auch/ ich fön-
ne

ne mich bezwingen/ ich fönne es
über mein Herz bringen/ und
geschehen lassen/ daß ich in dese
sen nicht widerkehre. Eun. 2. 1. 11.

c Obfirmare animum, est
firmum in victumq; animum ha-
bere, ut: Utut animum obfirmo-
meum! Wie ich mir auch einen
steiffen und festen Sinn fass-
se. Mercat.

d Feram & perferam us-
que ejus abitum animo forti at-
que obfirmato. Ich wil seinen
Absicht mit standhaftigem
Gemüth vertragen. Amphit.

e Obfirmare viam, est ad-
versus omnia obstinatē agere, ut:
Certum est obfirmare viam me-
quam decrevi, persequi. Hec.
3. 5. 4.

Oggannio vide oggannio.

Ophareo es ere, idem quod ad-
hære. Svet. in Ner.

Obharesco is ere, supra adha-
rescere. Apul. 6.

Obherbesco is ere, herbis obdu-
ci. Fest.

Obhorreo es ere, in superficiem
horre. Martin.

Objaceo es jacui jactum jacere,
circum aut contra sive obvi-
am jacere. Fest. Colum.

b Objacere a regione ja-
cere, ut: Occasi objacet. Sol.

Obicula a, f. Dimin. parvus obex.
Obiectaculum i, n. pro obice &
claustrum, Varr. 3. Ruk. Bud.

Obiectamentum i, n. idem quod
obiectio. Apul.

Obiectatio onis, f. exprobratio.
über mein Herz bringen/ und
eine Verweisung. Cael. 3. Civ.

Obiectio onis, f. Logice idem
quod oppositio, ein Entgegen-
satz/ Einwurff/ cum argumen-
tum contra Theses quasdam
formatur.

Obiectivè, Adv. dicitur, quod
est per modum Obiecti, sicuti
subjectivè per modum, quo
quid inest in Subjecto. Sic ha-
bit? in intellectu est Subjectivè.

Obiectivus a um, variis modis
dicitur apud Philosophos, est-
que obiectiva essentia, quæ res
habet non in actu existentie,
sed vel in idea mentis archi-
tectricis, tanquam in exem-
plari; vel in typo per represen-
tationem.

b Obiectiva potentia, quæ
est rei possibilis, ejusque respectus
ad suum agens, a quo potest effici.
Sic ante creationem mundi omnia
habebant esse in potentia Dei ob-
jectiva. Sic rosa est hyeme.

c Obiectivus conceptus, est
formalis conceptus est notio de
conceptu obiectivo abstracta.
Micrael.

Obiecto as are, frequenter ob-
jicere, exprobrare, offe für-
werffen / auffrücken. Cic. in
Sallust.

Obiectum i, n. id quod a regione
positum est, & quasi jactum.
Solin.

b Obiectum, Philosophis
Kkkkkk 4 est,

est, circa quod aliquid versa-
tur, vocatur etiam materia cir-
ca quam: Item Subiectum oc-
cupans.

Obiectus a um, oppositus, ent-
gegen gesetzt / ut: Obiecta
munitiones. Liv. 3. Urb.

b Obiectus, idem est, quod
oblatus, ut: Obiecta species vo-
luptatis. Cic. 2. Lin.

c Obiectus, exprobratus.
idem pro Cluent.

Obiectus us, m. idem quod op-
positio, obiectio, ein Für-
wurff / entgegen Satz. Col.

Obicio is. jeci jectum obicere,
welchen etwa von einem Or-
tho est opponere, entgegen werf-
fen / oder setzen / ut: Obicere
cibum canibus, den Hun-
den Speise fürwerffen, erfahren / für Gewinn zu ach-
ten. Plin. 1. 8. 40.

b Obicere alicui aliquid
lucris, einem ein Stück Brot in
die Taschen werffen. Pers. 4. 3. 1.

c Obicere se periculis pro
alio, eines andern wegen sich in
Gefahr begeben. pro Mil. XII.

d Obicere se in impetus
profligatorum hominum quoti-
dianas, sich täglich mit le-
benden in Streit begeben. pro
Arch.

e Concionibus seditiofo-
rum, insidiis conjuratorum,
et ad omne
periculum atque omnem invidi-
am opponi. pro Mur.

f Obicere aliquid alicui,
est exprobrare, einem etwas für-
werffen, Cuyt. 1962.

Obiectus est ipse pater va-
rid, man dat ihm seinen Vater
vielfältig auffgerichtet und für-
geworffen. pro M. Cael. II.

Quod obiectum est de pud-
icitia, pro Marc. Cael. III.

g Obicere alicui errorem
honesto et probabili nomine, ei-
nen scheinbarlich übertäuben.
pro Cecin. XXVI.

h Obicere, zu Handen stos-
sen / ut: Quibus est alicunde

aliquis obiectus labor, omne, quod
est interea, tempus, priusquam
id rescriptum est, lucro est. Denen /

welchen etwa von einem Or-
tho eine Bekümmernis zu Han-
den stößet / ist alle die Zeit / wela-
che darzwischen ist / ehe sie es
für Gewinn zu ach-
ten. Hecyt. 3. 6. 1.

Obinanis e, c. idem quod inane
& vacuum, sive in summo
inane. Varr. 3. Rust.

Obirascor eris, i. admodum ira-
sci, sich heftig erzörnen. Apul.

Obiratus a um, idem quod ira-
tus, ut: Aut fortuna (ut sit)
obirati cultum reliquerant
deum. Liv. in Urb.

Obiter, Adv. incidenter darne-
ben hin / oben hin. Plin.

b Aut obiter leget, aut scri-
bet, vel dormiet intus. Juven.

Obitus a um, qui obiit, ut: Sors
nascentium obitorum loco pul-
lulat. Apul.

Obitus a um, i. e. mors, ut: Obitus
filia, der Tochter tödlicher
Hintrit. Ep. b Obit-

b Obitus, i. e. occasus, ut:
Stellarum ortus atque obitus. Cat.

c Obitus, pro adventu si-
ve aditu. Calep.

Objurgatio onis, f. post turpe fa-
ctum castigatio, ein Verweis /

Silz / ut: Castigatione et ob-
jurgatione dignus. Cic. Att.

Objurgator oris, m. qui objur-
gat. Apul.

b Ferendus quidem ob-
jurgator non est is, qui quod in
altero vitium reprehendit, in eo
ipse deprehenditur. Cic. 4. Ver.

Objurgatorius a um, ad objurga-
tionem pertinens, ut: Episto-
la objurgatoria. Cic. ad Att.

Objurgito as are, frequent. Plaut.

Trinum.

Objurgo as are, reprehendere,
schelten / einen Verweis oder

Silz geben / ut: Cum sic illum
objurges, vita qui auxilium

tulit: Quid facias illi, qui de-
derit damnum aut malum?

weil du diesen schildest / von
welchem du alles gutes em-

pfangen / was wirst du dem
thun / welcher dir böses er-

wiesen? Terent. Andr.

b Objurgare, exprobrare.
Quint. 6. c. 4.

c Ea villa, quae nunc est,
tanquam philosophia videtur esse,

quae objurget caterarum villa-
rum insaniam. Cic. ad Qu. Fr.

Objuro as, are, jurejurando
obstringere. Fest.

Oblatio is ere, idem quod lade-
re. Plaut. Casin.

Oblamentia vel oblamenta, vi-
tis nigra, apud Diof. 4. c. 103.

Oblangveo es ere, vel
Oblangvesco is ere, idem quod

langvere, matt seyn oder wero-
den / ut: Oblangvescere alicuius

desiderio, ein sehnliches
Verlangen nach einem tra-

gen. 1. 16. Ep. 10.

Oblangveo as are, est circa codi-
cem terram aperire, & velut
lacus efficere. vide Ablan-

queare.

Oblata a, f. actus offerendi. Mart.

b Oblata, panis rotula, ei-
ne Oblaten.

c Oblata pro hostia obla-
tione.

d Oblata laxativa. Jonst.

e Oblata signatoria, Sico-
gel = Oblaten.

Oblatio onis, f. in Jure Canoni-
co dicuntur oblationes, quas

Laici hodie faciunt Clericis.
Schard.

Oblator oris, m. qui offert ali-
quid in festo. Martin.

Oblatrator oris, m. qui oblatrat,
ein Widerpelferer.

Oblatrix icis, f. quae oblatrare
solet. Paut. Mil.

Oblatro as are, circum aut con-
tra latrare, widerbellen / wi-

derpelfern / reissen. Silius.

Oblatus a um, datus, illatus, an-
getragen / fürgetragen / ut:
Oblatam mihi causam gau-
deo, ich bin froh / daß ich An-
laß oder Ursach habe. Cic.

b Oblata facultate se in castra receperunt, so bald sie fortren / haben sie sich in ihr Lager begeben. Cael.

c Stuprum per vim oblatum, eine Noth-Zucht. Cic.

d Oblatum, substantivè positum pro dono. Liv.

Oblectamen inis, n. vel Oblactamentum i, n. ipsa delectatio, Belustigung / Freude / Kurzweil Cic.

Oblectatio onis, f. recreatio, Belustigung / Kurzweil / Ergeßigkeit / ut: Oblactatio animi requiesq; curarum. Cic.

2. Off.

Oblecto as are, est delectare, recreare, belustigen / ut: Si egebis, tibi dolebit: mihi sat est, qui atatis, quod reliquum est, oblectem mee, wird dir der Mangel zu Hauf kommen / laß dirs weh thun: Ich werde wol haben / damit ich die übrige Zeit meines Lebens mich belustigen möge. pro Marc. Cael. XIX.

b Oblata te cum Cicerone nostro bellissimo, belustige dich aufs beste mit unserm Cicerone. Qv. Fr.

c In eo meo oblecto, an dem habe ich meine Lust. Adelph.

1, 1, 24.

d Ludis oblectari, am Spielen seinen Gefallen haben. pro Mur.

Oblego as are, contra legare, vel

per contrarium, vel contradicere. Martin.

Oblemo i iuri & oblenii, oblenire, idem quod lenire. Senec.

Obligo is lisi lisi obligare, percutere, necare, verlegen / erschicken. Colum. 7. c. 3.

b Fausces oblisa. Tacit. 1. 4.

Obligatio onis, f. est juris vinculum, quo necessitate adstringimur alicujus rei solvende, secundum nostra civitatis jura, eine Verbindung / Verpflichtung. Instit. de oblig. in princ.

b Obligatio civilis est, quæ aut legibus constituta, aut certo jure civili comprobata.

c Obligatio pratoria est, quam Prator ex sua jurisdictione constituit, quæ etiam honoraria vocatur: Differt autem ab actione & contractu, quia contractus est verborum conceptio, vel consensus, obligatio autem est, quæ inde nascitur: At Actio est, quod postea inde surgit, & sic nullum est alterum. ut no. gl. Instit. de obl. §. ult.

d Obligatio naturalis de jure gentis est, quæ nascitur ex consensu, & solo æquitatis vinculo sustinetur. l. 95. §. 4. ff. de solution.

e Obligatio mater est actionum. l. 42. §. 2. ff. de procur.

Obligatus a um, verbunden / verpflichtet / ut: Magno merito obligatus, durch große Gu-

Gutthat verbunden. Curt. 1605.

Obligatio as are, est circumligare, verbunden / umbinden / wollen.

ut: Esculapius primus vulnus obligasse dicitur, man saget / der Esculapius sey der erste gewesen / so die Wunden verbunden habe. de Nat.

b Obligare est obstringere, verbündig machen / ut: Non æquissimo alicui se obligare, sich mit schlechter Billigkeit gegen einem verbinden. l. 8. 12.

c Obligare se legibus durissimis, sich hart verbinden. pro Cael. XXXIII.

d Obligare aliquem, est beneficiis devincire, obstringere, ut: Dolabellam antea tantum modo diligebam, obligatus ei nihil eram. l. 6. 11.

Magis illum, pro quo spon-

di, quam me obligavi, ich habe mehr den / für welchen ich gut gesagt / als mich verbunden.

Ad Brut.

e Obligare aliquem beneficio, durch Gutthat einen ihm verbündig machen / ut: In gratiam recepti beneficio se obligatos putant. IV. Catil. X.

f Obligatum esse alicui, einem verbunden seyn. l. 16. 21.

g Obligare aliquem militia sacramento, einen Soldaten schweren lassen. 3. Off.

h Obligare fidem pro alio apud alium, bey einem für einen andern gut sagen. Papin.

Nulla re obligare se velle, sich nirgend anbinden lassen wollen.

i Obligare se furti, est commissum se furti reddere. Gell. 7. 15.

k Obligare se, est juris vinculo se obstringere, obligare se cautione. l. 103. ff. de Leg. 1.

l Obligare se legi dicitur, qui in legem committit & incidit. l. 30. ff. de fals.

Obligurio is i vel ligurii, ligurium, obligurine, multa avidè consumere, & svari-

tatem ex adulorum consumptione capere, schlammern / unnützlich verthun / verfressen / ut: Patrimonia sua profuderunt, fortunas suas obliguri-

runt: Res eos jampridem, fides decipere nuper cepit, ihr väterlich Erbe haben sie verschwendet / ihre Güter haben sie verfressen und versoffen / daher sind sie längst von ihren Sachen kommen / und

neulich hat ihr Treu und Glauben zu verleschen an-

gefangen. Cic. 2. Catilin.

Obligurio oris, m. qui obligurire solet. Firmic.

Oblimo as are, limo obducere vel replere, mit Leimen oder Roth überziehen / ut: Oblimatus ager Nilo. Cic. 2. Nat. deor.

b Oblimare rem pro con-

sumere & deterere. (Tractum à lima, quæ fabri utuntur, Aut cer-

certè à limo, ut sit obducere, quo-
modo dicimus, quadam limo ob-
ducta periisse. } Horat.

Oblinio is i vi itum ire, circum-
linire, überstreichen / bestrei-
chen / beschmieren. Columell.

Oblino is, i vi, & levi, litum quando alter polus est elevatus
oblinere, circumlinere, be-
streichen / beschmieren / ut:

qui ita decipiuntur, cum se
obleverint visco. Varr. 3.
Rust. c. 3.

b Moribus externis se obli-
nere, mit fremdden Sitten sich
sehen lassen. Cic. de Orator.

c Verbis atris oblinere
aliquem. Horat.

Oblivangulum ui, n. est cuius
omnes anguli sunt obliqui.
Geometr.

Oblivatio onis, f. ab Ethicis vo-
catur, ἀράγία, quasi inor-
dinatio.

Oblivè Adv. trumb / schlimm /
ut: Oblivè in latera proce-
dunt locusta. Cato.

Oblivitas atis, f. Krümme.
Plin. 3. c. 5.

Oblivō as aro, curvum face-
re, krümmen / schlimm ma-
chen. Plin. 6. c. 13.

b Oblivare sinus, pro
obliqua vela tendere, ut & ven-
tus colligatur non secundus, &
ne de recto auferatur cursu navis
venti impotentia. Virg. 6. Æn.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

Pede obliquō claudicare.
Ovid. 2. Metam.

b Angulus obliquus est,
cujus crura inter se non sunt au-
gulos rectos expressa.

c Oblivua Sphæra dicitur,
quæ quando alter polus est elevatus
oblinere, circumlinere, be-
streichen / beschmieren / ut:

qui ita decipiuntur, cum se
obleverint visco. Varr. 3.
Rust. c. 3.

b Moribus externis se obli-
nere, mit fremdden Sitten sich
sehen lassen. Cic. de Orator.

c Verbis atris oblinere
aliquem. Horat.

Oblivangulum ui, n. est cuius
omnes anguli sunt obliqui.
Geometr.

Oblivatio onis, f. ab Ethicis vo-
catur, ἀράγία, quasi inor-
dinatio.

Oblivè Adv. trumb / schlimm /
ut: Oblivè in latera proce-
dunt locusta. Cato.

Oblivitas atis, f. Krümme.
Plin. 3. c. 5.

Oblivō as aro, curvum face-
re, krümmen / schlimm ma-
chen. Plin. 6. c. 13.

b Oblivare sinus, pro
obliqua vela tendere, ut & ven-
tus colligatur non secundus, &
ne de recto auferatur cursu navis
venti impotentia. Virg. 6. Æn.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

Oblitescō is, ere, abscondi, de-
litescere, inne ligen / verbor-
gen seyn / verbergen. Varr. 1. R. 249.

Oblitus a um, ab obliño, be-
schmieret / bestrieichen / ut:

qui ita decipiuntur, cum se
obleverint visco. Varr. 3.
Rust. c. 3.

b Moribus externis se obli-
nere, mit fremdden Sitten sich
sehen lassen. Cic. de Orator.

c Verbis atris oblinere
aliquem. Horat.

Oblivangulum ui, n. est cuius
omnes anguli sunt obliqui.
Geometr.

Oblivatio onis, f. ab Ethicis vo-
catur, ἀράγία, quasi inor-
dinatio.

Oblivè Adv. trumb / schlimm /
ut: Oblivè in latera proce-
dunt locusta. Cato.

Oblivitas atis, f. Krümme.
Plin. 3. c. 5.

Oblivō as aro, curvum face-
re, krümmen / schlimm ma-
chen. Plin. 6. c. 13.

b Oblivare sinus, pro
obliqua vela tendere, ut & ven-
tus colligatur non secundus, &
ne de recto auferatur cursu navis
venti impotentia. Virg. 6. Æn.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

Oblitescō is, ere, abscondi, de-
litescere, inne ligen / verbor-
gen seyn / verbergen. Varr. 1. R. 249.

Oblitus a um, ab obliño, be-
schmieret / bestrieichen / ut:

qui ita decipiuntur, cum se
obleverint visco. Varr. 3.
Rust. c. 3.

b Moribus externis se obli-
nere, mit fremdden Sitten sich
sehen lassen. Cic. de Orator.

c Verbis atris oblinere
aliquem. Horat.

Oblivangulum ui, n. est cuius
omnes anguli sunt obliqui.
Geometr.

Oblivatio onis, f. ab Ethicis vo-
catur, ἀράγία, quasi inor-
dinatio.

Oblivè Adv. trumb / schlimm /
ut: Oblivè in latera proce-
dunt locusta. Cato.

Oblivitas atis, f. Krümme.
Plin. 3. c. 5.

Oblivō as aro, curvum face-
re, krümmen / schlimm ma-
chen. Plin. 6. c. 13.

b Oblivare sinus, pro
obliqua vela tendere, ut & ven-
tus colligatur non secundus, &
ne de recto auferatur cursu navis
venti impotentia. Virg. 6. Æn.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

p Oblivionis lex, al. ἀμνη-
στία, de qua scitè Cornelius. 5.

Oblitus a um, ab obliño, be-
schmieret / bestrieichen / ut:

qui ita decipiuntur, cum se
obleverint visco. Varr. 3.
Rust. c. 3.

b Moribus externis se obli-
nere, mit fremdden Sitten sich
sehen lassen. Cic. de Orator.

c Verbis atris oblinere
aliquem. Horat.

Oblivangulum ui, n. est cuius
omnes anguli sunt obliqui.
Geometr.

Oblivatio onis, f. ab Ethicis vo-
catur, ἀράγία, quasi inor-
dinatio.

Oblivè Adv. trumb / schlimm /
ut: Oblivè in latera proce-
dunt locusta. Cato.

Oblivitas atis, f. Krümme.
Plin. 3. c. 5.

Oblivō as aro, curvum face-
re, krümmen / schlimm ma-
chen. Plin. 6. c. 13.

b Oblivare sinus, pro
obliqua vela tendere, ut & ven-
tus colligatur non secundus, &
ne de recto auferatur cursu navis
venti impotentia. Virg. 6. Æn.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

Oblivus a um non, rectus, indi-
rectus, trumb / schlimm / schief-
fisch / ut: Oblivus radice ar-
bor. Plin. 12. c. 12.

care ad puteos exhauriendos solutus esset. Justin.

Oblocutor oris, m. maledictum detractor, ut: *Oblocutor non sum alteri*, ich lästere oder rede einem andern nicht übel nach. Plaut. mil.

Oblongus a um, länglicht / ut: *Figura oblonga*. Plin.

b *Quadratum oblongum, rectangulum quidem, sed non aequilaterum est.*

Obloquor eris, oblocutus sum, obloqui, contra loquentem loqui, widersprechen / widerpöfeln / ut: *Notare eos, qui ferocissime obloquuntur*, die jenige mercken / welche troziglich widersprechen. Curt. 2279.

b *Obloqui, maledicere.* Plaut. Curcul.

Oblocino as, are, dicebant antiqui pro mente errare, quasi in ludo, deorum alicui occurrere. Fest. Quidam putant idem esse, ac a luce aberrare, circa lucem impingere, male videre. Martin.

Obluctor aris, ari, acius contra aliquid niti, sich widersehen / widerstehen / ut: *Soli obstantium Fabio*. Silius.

b *Saxa obstantia submovit*, er hat die hindernde und im Weg liggende Steine auff die Seite geschafft. Stat.

c *Turba obluctata morti.* Lucan.

Obludo is, ere, cum aliquo ludere, scherzen / Schimpff treiben. Plaut. Truc.

Obmallo, in mallum seu locum iudicii deduco, vide supra Mallus. Martin.

Obmanens, pro diu manens. Festus.

Obmolior iris, iri, molem obicere, fort stossen / mit grosser Mühe aus dem Wege thun / ut: *Arborum truncos & saxa obmoluntur*. Curt. 1255.

Obmoveo es, ere, admoveo, antiquis. Festus.

Obmurmuro as, are, contra murmurare, widerbellen oder brummen. Ovid.

Obmutesco is, ere, quasi mutum fieri, stockstill schweigen / verstummen / ut: *Ore presso obmutuit*. Virg. 6. Æn.

b *Obmutescere*, dicitur res aliqua, pro non esse in usu. Plin. 33. c. 13.

Obnato as, are, contra vel citra natum. Virgil.

Obnatus a um, ut: *Ibi herentia inter obnata ripas salicta conspiciuntur*, h. e. circum ripas nata. Liv. 3. Pun.

Obnecto is, nexui, nexum, obnectere, est, autore Festo, obligere, & maxime in nuptiis frequens.

Obniger a um, idem quod niger, vel subniger; aut, ut quidam volunt, admodum niger. Plin. 20. c. 23.

Obni-

Obnitior eris, nisus vel nixus sum, obniti, obluctari, mit Gewalt widerstreben. Cic.

Obnixè, Adverb. est cum conatu, heftig / ut: *Manibus pedibusq; omnia obnixè facere*, sich höchsten Fleisses bemühen. Ter. And. 1. 1. 34.

Obnixus a um, ut: *Obnixus curam sub corde premebat*. Virgil. 4. Æneid.

Obnixus impetum hostium excepit, er ermannet sich / trat gegen die Heinde / und hielt ihnen Nachdruck auf. Liv. 6. Urb.

b *Venti obnixa lacerant caeva nubila*. Stat. 5. Theb.

Obnoxie, Adverb. trepidè, untermwärtig / furchtsam / ut: *Obnoxie dicere suam sententiam*; i. e. serviliter & ut Budans interpretatur, trepidè.

Liv. 3. Urb.

b *Obnoxie*, pro obscure, Sipontinus interpretatur, a noctis, & sic legit apud Plaut.

Obnoxius a um, est pœna obligatus ob delictum, schuldig / straffwürdig / ut: *Manus nihil obnoxie, i. e. quæ nihil commiserunt*, unschuldige Hände. Epid.

b *Obnoxius idem quod obediens*, ut: *Esse alicui obnoxium est parere*. Salust.

c *Obnoxium esse alicui*, est obligatum esse & devinctum, ut: *Tum uxori obnoxius sum*. Hecyr.

At culpa cum sing innoxii, nulli sum obnoxio. Lips.

d *Obnoxius est subjectus*, unterworfen / ut: *Obnoxium esse injuriis & ludibriis*. Plin. jun.

Mare obnoxium est praedonibus, die See ist unsicher. Curt. 584.

Obnubilo as, are, obscurum facere, & quasi nubibus implere. Gell. 1. c. 2.

Obnubilus a um, obscurus, ut: *Obnubila & obscura tenebris loca*, finstere / dunckele oder nebelichte Orter. Cic.

Obnubo is, nupsi, nuptum, obnubere, abscondere, tegere, bedecken / verbergen / ut: *Caput obnubere*, das Haupt oder die Augen verbinden. Cic.

b *Comas obnubit amictu*. Virg. 11. Æn.

Obnunciatio onis, f. böse Post / ut: *Marco Crasso quid acciderit*, videmus, dirarum obnunciatione neglecta. Cic. 1. Divin.

Obnuncio as, are, malam rem nunciare, proprie dicuntur augures, qui aliquid malominis futurumq; viderint, böse Zeitung oder Post bringen. Donatus in Adelphi.

b *Obnunciare*, resistere & reluctari. Svet. in Cæs.

Oboleo es, olui & olevi, obolere, grave olere, obremq; retum reddere, garstig riechen / stinken / einen Gestand von sich geben. Plaut. Most.

b *Obolere* pro praesentisco-

re, subolere, etwas merken.
Plaut. Amphit.

Obolus i, m. ultima est num-
morum significatio, inquit Do-
natus, ein Heller / Schärff.
b Obolus, valet sex num-
mos, ein Sechser / Sechspfen-
niger / Gnacke. Zehner.

c Obolus in ponderibus
sunt tres siliqua, quae faciunt gra-
na XII. Martin.

d Nec obolum habet, unde
restim emat, Proverbialis hyper-
bole, in eos, qui maxima rei fa-
miliaris inopia laborant. Erasmi.

e Quatuor obolis (te) non scientem, einen hinter schleichen,
astimo, Proverb. idem quod as-
sis te non facio, vel teruncii non
facio, ich achte dich nicht eines tömpt mir unversehens auff den
Pfennings oder Hellers werth. Halß. l. 6. ep. 3. ad Att.
idem.

f Obolo dignus, per jocum
dicebatur, qui in aliquo nume-
ro vellet haberi. idem.

Obolostates, inquit Caelius l. 10.
c. 2. dicitur minutulus faeno-
rator.

Obominor aris, ari, malè omi-
nari, sich eines Unglücks
versehen. Apul. 9.

Oborior eris & iris, iri, est e-
nasci, entstehen / ut: Tanta
hic latitudo oborta est, so gro-
ße Freude ist hie entstanden.

Heavt. 4. 3. 2.

b Magna lux liberalita-
tis & tua sapientia mihi apud te
dicenti oboritur, pro Lig. II.
Obraucat a m. der sich heischer

geschrien / ut Solinus §. 317.
de gruibus: Fideus meatu pra-
it catervas, ut volatus desidia
castiget, voceq; cogit agmen,
ea ubi obraucata est, succedit
alia.

Obrepro is, repst, reptum, obre-
pere est latenter adire, clam
siverependo se insinuare, heim-
lich sich einschleichen / ut: Sa-
pe inscientibus & cenantibus
nobis obrepit. vide Sociari,
l. 16. 21.

b Obrepere alicui impru-
denti, i. e. fallere aliquem ne-
Trin. 1. 2. 73.

c Obrepit dies, der Tag
facio, ich achte dich nicht eines tömpt mir unversehens auff den
Pfennings oder Hellers werth. Halß. l. 6. ep. 3. ad Att.

d Obrepere ad honores ex-
rore hominum, aus Irthumb
der Leute zu Ehren gelangen.
in Pison.

e Obrepere dicitur, qui ta-
citurnitate & reticentia veri
aliquem circumvenit, quique
id celat & reticet, quo expresso

non esset postulata impetraturus.
l. 1. §. 1. ff. si a parente quis ma-
numiss. l. 29. ff. ad leg. Corn.

Obreptio onis, f. latens & fal-
lax aditio, Einschleichung /
Verriegung.

b Obreptio, i. e. menda-
cium. l. 8. §. 1. ff. de negot. gest.
l. 10. §. 2. ff. in jus vocand.

Obrepto as, are, Freqv. Plaut.
Obretio is, ire, rei aliquem cir-
cum-

cumdare, aut obvium reti ex-
cipere, einlappen / im Nege
oder Garn verwickeln. Lucr. nen zu todt geworffen werden.

Obrigeo es, ere, totum frigore Curt. 19.
contrahi, & quasi induresce-
re & rigidum fieri, steinhart obrui, zu Wasser und zu Land
gefrieren / für Kälte erstarrt angegriffen werden. Curt. 451.
ren. Cic. 1. nat. deor.

Obrigesco is, ere, idem. gvid, etwas vergessen /
Obrima a, nomen finvii in A- ut: Perpetua oblivione ad-
versa obruimus, secunda junc-
Obrimo, unum est ex cognomi- de ac suaviter meminimus. Cic.
nibus Proserpine, ita dicta, 1. Fin.

qvd, cum vim ei videretur
illaturus Mercurius, immugit
altius, unde factum, ut is ma-
nam abstineret. Cael. 26. c. 20.

Arimando, qvd proprium
est avium in aquis, grübeln /
schnattern.

Obrodo is, rosi, rosum, obro-
dere, circumrodere, umb-
beissen/benagē Plaut. Amph.

Obrogo as, are, obloqui, aut al-
terius sermonem molestè im-
pedire, widersprechen / einre-
den. Festus.

b Obrogare legi, est legis
prioris infirmenda causa, legem
altiam ferre. Cic. Att.

Obrumpo is, ere, idem quod
rumpere. Varro.

Obruo is, rui, obrutum, obrue-
re, est operire, bedecken / ut:
Obrueret lapidibus, mit Stei-
nen überfallen/bedecken. 3. Of.

b Obrui tanquam fluctu
sic magnitudine negotii, mit
wichtigen Geschäften über-

hauffet werden. l. 1. ep. 1. Qv. Fr.
c Obrui saxis, mit Stei-
nen zu todt geworffen werden.

Obruffa vel obrufa, purgatio au-
ri, ut fiat obryzum, hinc me-
taphoricè obruffa ponitur pro
norma, ratione. Cic. ad Brut.

Obruffus a um, idem quod ob-
ryzus. Martin.

Obrutuit, obstupuit, inquit Fe-
stus, à brute, quod antiqui
pro gravi, interdum pro stu-
pido dixerunt.

Obrutus a um, opertus, bedeckt /
überfallen / ut: Semina ob-
ruta longis sulcis. Ov. 1. Met.

b Classis obruta aquis, id.
c Corpora morbo obruta.

Claud. 2. Europ.

d Somno obruta legio Stat.

Obryzus a um, igni excoctus,
purgatus, purus, putus, de me-
tallis dicitur, ut: Aurum obry-
zum, ex quo fortis & levis
quod effervescendo & co-
quendo induratum. Isidorus
ait, aurum obrysum dictum,
quod obradiet splendore. Mar-
tinus.

LIIII Obz

Obscivio is, *serviri, servitum, obsavire, contra servire.* Plautus Epid.

Obsaluto as, are, *salutandi gratia sese alicui offerre, dicebantur antiqui, ut consalutare pro salutare.* Festus.

Obsaturo as, are, *saturitatem usq; ad fastidium, vel contra animum capere.* Ter. Heaut.

Obscævo as, are, *malam scævam asserre, i. e. malum omen.* Plaut. Asin.

Obscario, in l. l. Longob. est *carceris custos, supremus commentariensis, à Schaare / i. e. cohors,* Martin

Obsceno as, are, *obscenum, i. e. malum omen asserre.* Non.

Obscenè, *Adverb. impurè, unflätig / garstig.* Cic. 1. Offic.

Obscenus a um, *Servius 12. l. 1. Georg. ab ob & cano deductum putat, interposita S. litera euphoniae gratia, & sine diphthongo scribitur; & abominabile significat augurum. Rectius ab ob & scena, quæ est tabernaculum sive cellula, ex qua histriones in theatrum prodeunt, ut obscenum sit, quod ob turpitudinem extra scenam peragere non conveniat. vide Varro nem l. 6. L. L.*

Obscenitas atis, *f. impuritas, Unflätigkeit / Unreinigkeit / ut: Turpitudinem verborum & rerum obscenitatem vitare.* Cic. 2. Orat.

Obscenus a um, *quibus scribere placet, turpe, immundum, unflätig / garstig / unrein / ex ob & coenum deducunt; Vel dicitur ræ xuds, ut ait Priscianus l. 9. Festus ab Obscis derivat, quibus frequentissimus fuit usus libidinum spurcarum: unde & verba impudentia appellantur obscæna (grobe Zoten) id quod si verum esset, sine B & absq; diphthongo, obscenum scribi oporteret.*

Obscuratio onis, *f. Verdunkelung / Verfinsternung / ut: Obscuratio Solis.* Plin. 35. c. 27.

b Obscuratio propter exitum rerum consequitur. Cic. 4. Fin.

Obscurè, *Adv. verborum gener / finsterer und dunkeler Weise / ut: Tacite & obscurè perire.* Cic. pro Quint.

b Loguè obscurè, unvernünftig reden.

c Obscurè ferre aliquid, p dissimulanter ferre. Cæf. 8. Gall.

Obscuritas atis, *f. opacitas, tenebra, Verfinsternung / Dunkelheit / ut: Obscuritas est terrori, die Nacht macht Furcht.* Curt. 987.

b Obscuritas oculorum, Blödigkeit der Augen. Plin. 20. l. 1.

c Obscuritas, difficultas. Cic. 4. Acad.

d Obscuritas, ignobilitas. Cic. 2. Offic.

Ob-

Obscuro as, are, *est obscurum reddere, verdunkeln / ut: Tenebris obscurat omnia nox.* I. Catilin.

b Obscurare est suppressere, unterdrücken / heimlich halten / ut: Neq; enim est hoc dispositum pro cædò, estque veluti mulandum, quod obscurare non rogantis, cum interrogationis par potest, sed præ nobis ferendum. ticolà, ut: *Obscuro! an is est?* pro Arch.

c Acta nova obscurant veteres triumphos. Lucan.

d Tunc laudes obscuratura nulla unquam est oblivio. pro Marcello.

Obscurus a um, *dicitur, quod est sine lumine, finster / ut: Aer obscurus.* 1. Aen. 83.

b Obscurus, idem quod difficilis intellectus, schwer zu verstehen / ut: Spero ex hoc ipso non obscuram. pro Sext. Rosc. VI.

c Obscurum idem quod latens, ut: Quid rectum sit, apparet; quid expediat, obscurum est, was recht seyn mag / ist am Tag / was aber nutzen möchte / ist gar unklar / können wir nicht sehen. l. 5. 19.

d Obscurus, idem, quod ignobilis, unedel / unbekant / ut: Obscuris ortus majoribus. 1. Off.

Obscraatio onis, *f. ernstliche Bitte / herzliches Begehren / ut: Prece & obscratione humili ac supplici uti.* Cic. 1. Inv.

b Obscraatio, pro precatione, quam Pontifex ipse præbat populo subsequenti verba præcantis. Svet. in Claud.

Obscuro as, are, *est orare per sacra, vel deos, umb & Ortes Willen bitten / ut: Cum multis lacrymis orare aliquem, atq; obsecrare.* Cic. 4. Verf.

b Obscuro, Adverbialiter pro cædò, estque veluti mulandum, quod obscurare non rogantis, cum interrogationis par potest, sed præ nobis ferendum. ticolà, ut: *Obscuro! an is est?* Ter. Eunuch.

Obscundanter, *Adverb. obsequenter.* Nonius.

Obscundo as, are, *omnia ad alterius nutum facere, zu willen seyn / nachgeben / gehorchen.* Ter. Heaut.

Obscipo is, *ruì, vel sepii, & sepsi septum, obsepire, sepius circumdare, umgäuncen / ut: Alii obseptis itineribus supervallum saliant, andere / als ihnen der Weg verlegt war / springen über den Wall.* Livius 8. Pun.

b Obsepire iter ad honores. id. 4. Urb. C.

Obsequela e, *f. morigeratio, Gehorsam.* Plaut. Asin.

Obsequens tis, *o. vide obsequor.*

Obsequenter, *Adverb. obeienter, gehorsamlich / willfährig.* Plaut. Epist.

Obsequentia a, *f. idem quod obeientia.* Cæf. 7. Gall.

Obsequibilis e, *c. qui facile obsequitur.* Gell. 20. c. 20.

Obsequiosus a um, *ad obsequia promptus.* Plaut. Captiv.

Obsequium ii, *n. non notat cultum*

sum aut reverentiam, sed facultatem, quā alicuius voluntati servimus, Willfährigkeit/ut: Obsequio mitigantur imperia, durch willigen Gehorsam wird Herrschaft gemildert. Curt. 1961.

Obsequio lenire invidiam. Corn. 303.

Omne meum obsequium in illud fuit cum multa severitate, ich habe ihm zu Dienst gethan alles/was ich gekonnt/doch mit gnugsamer Ernsthaftigkeit. At.

Patientia & obsequio suo aliquem mitigare, durch seine Geduld und Nachgeben einen besänftigen.

b Mala hac non sunt ab obsequio nostro, diese böse Stück sind nicht durch unser Nachgeben verursacht worden. 1. 10, 13.

c Abusi obsequio alicuius ad omnes res, eines Willfährigkeit zu allen Sachen mißbrauchen. Cael.

d Obsequium amicos, veritas odium parit, das Nachgeben und Willfährigkeit macht Feindschaft. Ter. 1. 1, 41.

e Obsequium sumere, et sibi indulgere, & animo obsequi. Bacchid.

Obsequor eris, secutus sum, obsequi est alterius voluntati morem gerere, folgen/gehorchen/einem zu Willen seyn/ut: Senes est aequum senibus

obsequi, es ist billlich/das die Alten einander bespringen und willfahren. Heavt. 3. 1, 10.

b Nostrum est intelligere, utcumq; atq; ubicumq; opus sit, obsequi, wir solle wissen/das/wie und wo es nöthig/wir sollen diensthaftig seyn. Heavt. 3. 3, 17.

c Parenti me potius, quam amanti obsequi oportet, ich muß meinem Vater mehr gehorchen/als der Zuhleren nachgehen. Heavt. 3. 4, 34.

d Omnibus in rebus alicui obsequi, einem in allen Sachen zu Willen seyn. lib. 1. ep. 1. Q. Fr.

e Obsequentem apprimere alicui, einem sehr viel nachgeben/zulassen. Heavt. 2. 2, 5.

f Voluptati obsequens, dum vixit, bey seinen Lebzeiten war er den Wollüsten ergeben. Heavt. 3. 5, 9.

g Oblero is, servi, factum, obserere est conferere, besäen/ut: Obduraq; erat terra, frugibus observabatur. 2. de leg.

b Annis pannisq; obsitus senex, erat & male indutus, ein alter zerlumpter Bettler. Euclyd. 2. 2, 5.

c Obserere mores, probuere. Plaut. Trinum.

d Obserere, circumdare. Virg. 7. Aen.

Obsero as are, concludere, veluti sera imposita cludere, zuschließen/ut: Abi atque ostium

stium obsera intus, gehe/und schließ die Thür/oder verriegele sie. Ter. Eunu.

b Obserata aures, idem quod clausa. Hor.

Observabilis e, quod idoneum est, ut observetur, ut: Manus avorse testaque minus sunt observabiles, i. e. carere minus possunt, abgewendete und bedeckte Hände kan man nicht wol merken oder verhüten. (loquitur de certamine armorum.) Quint. 9. c. 1.

Observanter, auffmercksam/Ado. ut: Idem igitur observanter secutus est in illis praecipue voluminibus &c. Macrobi. 1. c. 1. Somn. Scip.

Observantia e. f. veneratio & honoris exhibitio in aliquem, Ehrerbietung/ut: Colere observantia aliquem. Cic. Cornif.

b Observantia pro observatione vel consuetudine. Svet. in August.

Observatio onis, f. quasi annotatio quadam & animadvertio, Anmerckung/Auffmerckung/Warnehmung/ut: Diuturna observatio notandis rebus fecit artem. Cicero de divin.

b Observatio idem quod observantia, h. e. honor & reverentia. Val. Max. 1. c. 1.

Obsarvator oris, n. qui observat. Apul.

Observatus us, m. idem quod observatio. Varr. 2. Rust.

Observatus a um, gemerdet/wargenommen/in acht genommen/ut: Sidera observata. Ovid. 3. Fast.

b Vestigia observata sequere. Virg. 2. Aen.

Observito as are, crebro observare. Frequent. Cic.

Observo as avi atum observare, est callide advertere, in acht nehmen/ut: Nihil mali est, canes ibi quam plurimos esse, ubi per multos observandi, pro S. Rosc. XXVIII.

b Observare aliquem, auffeines Thun und lassen acht geben/ut: Quoties monstravi tibi, viro ut morem geras?

Obsequio lenire invidiam. Corn. 303.

Quid ille faciat, ne id observas, quod eat, quid rerum gerat. Men. 5. 1, 38.

c Observare aliquem, i. e. colere, einen für Augen haben/einen in Ehren halten. 1. 23. ep. 1.

Qui me sicut alterum patrem observat, welcher mich gleich/als seinen Vater ehret.

d Observare aliquem diligenter & colere. Lib. 6. Ep. 10.

e Eum, quem semper dilexi, libenter, quod magis iure colere atque observare debeo. Lib. 11. 28.

f Observantissimus est, qui maxime observat, ut: Aulius

Lus Fufius observantissimus no-
stri est, der Anlius Fufius hält
uns in grossen Ehren. Ep.

g *Observantissimus, co-*
lendissimus, reverendissimus in
commoda sunt, quibus respon-
dent ex Cicerone: Is vel ille,
quem observare, colere, revereri
maximè & imprimis debemus.

Obles idis, n. dicitur: qui tra-
ditur imperio alterius condi-
tione ea, ut si dator obsidis à fi-
de recedat, recipienti potestas
sit sciendi in corpus & vi-
tam ejus, qui datus est obles,
ein Geißel/ ut: Obsides da-
re, Geißel geben. Curt. 3.
Corn. 605.

Fidei obsides accipere. Se-
neca Thyeste.

Fidei & pacis obsidem ali-
quem retinere, einen zur Geißel
behalten. Curt. 630.

Vinculum fidei obsides.
Curt. 1502.

b *Obsidem voluntatis ha-*
bere, i. e. pignus & testimonium,
ut: Habemus à Cæsare, sicut i-
psius dignitas & majorum ejus
amplitudo postulabat, senten-
tiam, tanquam obsidem perpetuam
in Rempublicam voluntatis.
Wir haben von dem Cæsare, in
massen denn auch seine Wür-
digkeit / und die Vortrefflichkeit
seiner Vorfahren erfordert / den
Aufspruch / als ein Pfand und
Zeugniß eines stets währenden
guten Willen gegen das gemei-
ne Wesen. IV. Catilin. V.

Obsessio onis, f. est obsidendi
actus, ut: Antonium turpiter
Mutina obsessionem reliquisse
mibi scribitur, mir wird ge-
schrieben / es habe der An-
tonius die Belagerung für
Mutinâ schändlich aufgelo-
ben. I. 10. 33.

Obsessor oris, m. qui obsidet,
ut: Obsessor fori: Plaut. Plend.

Obsessus a um, belagert / einge-
schlossen / versperret / ut:
Tandem omnibus rebus obse-
si, quartum jam diem sine pa-
bulo retentis jumentis, aqua
ligni & frumenti inopia, colo-
loquium petunt. Cael. 1. Civil.

b *Corpus obsessum gla-*
ciali frigore. Ovid. 6. Metam.

c *Pectora obfessa multis*
malis. Sen. Herc.

Obsidatus a um, status & con-
ditio obsidis. Ammian. Eun. op.

Obsideo es sedi sessum obsidere,
est obessum tenere, belagern /
ut: Obsidere urbem permu-
nitam, eine feste wolverte-
wahrte Stadt belagern.
Curt. 110.

Obsedere aliis telis angustia
viarum. 8. Aen.

b *Obsidere aliquem mul-*
tis & firmis praediis, einen stark
belagern. I. Caril. III.

c *Obsidere est circumsta-*
re, ut: Varia & incerta pericu-
la humanam vitam obsident, pro
Flacco.

d *Obsidere est sedere, ut:*
Nunc

Nunc verò domi certum obsidere
est, usque donec redierit.
Adelph. 4. 4. 6.

c *Obsidere praruptam ri-*
pam fluminis, ein stieles Ufer
eines Flusses besetzen / verwah-
ren. Curt. 105.

Obsidia arum, dicuntur sicut
& insidia. Colum. 8. c. 2.

Obsidianus a um, vel obsianus,
ut: Obsidianum vitrum, ad
similitudinem lapidis, quem in
Æthiopia inveniunt. Obsidius,
nigerrimi coloris, aliquando
& translucenti, crassiore visu,
atque in speculis parietum
pro imagine umbras reddente.
Plin. 36. c. 26.

b *Obsidiani lapilli. I. 19.*
§. pen. ff. de aur. & argent.

Obsidio onis, f. est circumclu-
sio, Belagerung / ut: Obsi-
dione liberare, von der Belä-
gerung entledigen. I. 10. ep. 11.

Cingere urbem aliquam
obsidione, eine Stadt belagern.
Curt. 32.

b *Magni operis est obsidio*
munita urbis, einer festen Stadt
Belagerung erfordert viel Ar-
beit. idem 839.

Obsidionalis e, c. ad obsidionem
pertinens, ut: Corona obsidio-
nalis, quæ graminca erat,
eique donabatur, quæ obsidio-
ne urbem aliquam liberasset.
Liv. 7. urb. Fest.

Obsidium ij, n. ipsa obsidio.
Columel. 9. c. 7.

Obsido is, sedi, obsidere, idem
quod obsideo, nisi quod modus
quidam inest, ut quasi sit ob-
sistere. Salust.

Obsigillo as, are, abscondere.
Senec. cp.

Obsignatio onis, f. obsignandi
actus, Versiegelung / Ver-
pitschirung.

b *Obsignatio configna-*
tionem pecunia significat. I. 9. C.
de l. de pact. inter empt.

Obsignator oris, m. qui obsignat,
ut: Quod scribis, Terentiam
de obsignatoribus mei testa-
menti loqui, primum tibi per-
suade, me isthæc non curare,
daß du erwehnest / die Teren-
tia rede schon von denen / die
mein Testament versiegeln
sollen / kanstu sicherlich gläu-
ben / daß ich dieses nichts ach-
te. Cic. ad Att.

Obsignatus a um, versiegelt /
verpitschiret / ut: Agere cum
aliquo tabellis obsignatis, ei-
nen mit seiner eignen Hand
und Siegel überweisen. Cic.
5. Tusc.

Obsigno as, are, est impressione
signi sui testari & confirmare,
alias occludere & signo suo te-
stari, ne effringatur, versiegeln
zupitschiren / ut: Literas ob-
signandas publico signo cura-
vi, Ich habe die Brieff mit
dem gemeinen Sigill zupit-
schieren lassen. in V.

b *Obsignare lagenas inanes,*
Lullll 4 le,

Iedige Glaschē verpitschieren. Ep.
c *Obfignata jam epistola superiore, non placuit ei dare, cui constitueram*, als ich den vorigen Brieff zugemacht / mochte ich ihn dem jenigen nicht geben / dem ich erst wolte. l. 10, 13. Att.

d *Obfignari dicebatur pecunia, quae creditori oblata, eo recusante accipere, in sacculum condebatur, qui signatorum sigillis impressis signabatur: quo facto, solebat publice, seu in publico deponi.* l. 19. C. de usur. l. 11. C. de compensat. l. 36. §. 1. ff. mandati.

Obfipo as, are, objicere. Fest.

Obfisto is, obfisti, obfistum, obfistere est repugnare, sich widersezig machen / ut: *Terrore mortis ac periculis capitis ne accederes, obfisti.* pro Cecin. IX.

Obfistere, ne res conficiatur. Corn. 23.

b *Odiis multorum nulla opes possunt obfistere.* Cic. 2. Off.

Obfusus a um, involutus, tectus, obductus, bedeckt / verschimmelt / überzogen / ut: *Iter obfutum nivibus*, ein zugeschniteter Weg. Curt. 983.

b *Obfusa squalore vestis* ein alt und unflätig Kleid.

Obfusus annis, vide Obfuso. b aliqua.

Obfusus a um, ut: *Obfusus lapis, vide Obsidianus.* Isidor.

Obfolescio is, ere, idem quod obfolere. Arnob.

Obfoleo es, solui & solevi, sole-

tum, obfolere, desicere, inveterascere, desvescere, veralten / aus dem Brauch kommen / ut: *Propter vetustatem obfoleverunt res.* Cic. 1. Acad.

Obfolesco is, ere, idem, ut: *Laut alicujus obfolescit.* Tacit. l. 4.

Obfoletē, Adv. veraltet / verlegen. Cic. 3. Verr.

Obfoletus a um, inveteratum significat, veraltet / verlegen / das nicht mehr im Brauch / ut: *Verba obfoleta.* Cic. Att.

b *Vestis obfoleta, ditrita & sordida*, ein altes lumpichtes unflätiges Kleid. Liv. 7. Pun.

c *Dextra obfoleta sanguine, i. e. maculata.* Senec.

Obfonator ori, m, qui obsonia emit, vel obsonis comparandi praest, ein Einfäufer / Haußvoigt. l. 65, in prin. ff. de legat. 3.

Obfonito as, are, frequenter, saepe obsonare. Nævius.

Obfonium is, n. vel Opsonium, id quod prater panem edimus, Küchen-Speisel

Zugemüße / Vorrath / ut: *Convertam me domum cum obsonio.* Ter.

Obsonia habere ex urbe aliqua. Corn. 102.

b *Obsonium optimum senectuti labor.* Erasim.

Obsono vel Opsono as, are, & obsonari est res necessaria ad epulandum emere, Küchen-Speiß

Speise einfäufen / ut: *Vix, inquit, drachmis obsonatus est decem*, er hat kaum zehn Groschen zum Markt-Geld gehabt. And. 2, 6, 20.

b *Obsonare commodulum*, nicht hoch sich verkösten / ut: *Commodulum obsona*, ne

magno sumtu: mihi quidvis sat est, verköstige dich nicht hoch: Ich nehme vorlieb / es sey was es sey. Mil. gl. 3. 2. 155.

Obsono as, are, contra sonare, obstreperere. Plaut. Pseud.

Obsonus a um, malum sonum habens, ut: *Humili & obsona & tremula voce.* Varr. Fortasse legi debet obsona.

Obstrophagus, qui obsonia edit, gulosus. Martin.

Obstropio is, ire, einschläffern / ut: *Somno obfopitus.* Solin. c. 33.

Obfopœus is, m. qui obsonia parat. Martin.

Obfopola a, c. obsonia vendens, idem.

Obfopbeo es, sorbui & sorpsi, sorptum obfopbere, totum sorbere, ganz aufsuppen. Plaut. Circul.

Obfopbo is, ere, idem.

Obfopdeo es, ere, obfolescere. Non.

Obstaculum is, n. impedimentum, ein Hindernis / Widerstand. Plaut. Pseud.

Obstatur impersonale, man hindert / man widersteht. Cic. 13. Philipp.

Obsterno is, ere, objicere. Apul.

Obstetrico as, are, obstetricia officium agere, eine Hebamme seyn / der Hebammen Stelle vertreten. Calepin.

Obstetricia is, f. quae parientibus obstat, i. e. astat a regione stat, eine Hebamme / Kinderfrau. Fest.

Obstetrices Ulpianus vult esse probatissima & artis & fidei.

l. 1 in princ. ff. de vent. in pie.

Obstinate, Adv. instanter firmiter, beharrlich / eigensinnig / halbstarrig. Terent. it. Caes. 5. Gall.

Obstinatio onis, f. firmitas, perseverentia sive pertinacia, ein steifer und fester Sinn / Halbstarrigkeit / ut: *Obstinatio viris foeminisque par.* idem. 12.

Obstinatus a um, dicitur offirmatus, perseverans, ut: *Amici obstinati ad decertandum.* Liv. 6. Decad. 1.

b *Obstinatum esse ad dicendum*, aus Trotz nicht reden wollen. Curt. 533.

Mente obstinata perferre aliquid, Halbstarriger weise etwas dulden. Caull.

Obstinco es, ere, pro ostendere. Fest.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstino as, are, est obfirmare, ut: *Obstinare affinitatem*, i. e. obfirmato & perseveranti animo expetere affinitatem alicujus. Aulul. 2, 2, 89.

Obstipo *as, are, condensare, rimas obturare.* Plaut. Cist.

b *Obstipare*; Festus interpretatur obficere.

Obstipus *a um, inclinatus vel flexus versus humerum sive dextrorsum sive sinistrorsum.*

Martin.

Obstitus *a um, violatus, cui aliquid obstitit.* Festus.

Obsto *as, stiti, stitum, obstare, contra stare, im Wege stehen / hindern / ut: Turba mihi obstitit in media via.* Ovid.

4. Fast.

b *Obstare, resistere, adversari, impedire.* Ter. Heaut.

Obstragulum *i, n. operimentum*

Et quod vulgo coopertorium dicimus, eine Decke. Plin. 9, 35.

Obstrepo *is, strepui, strepitum, obstrepere, est contra aliquem strepitum facere, widerstreben / ut: Fremitus undiq; indignantium conventum tota concione obstrepebat.* Curt. 1337.

Ipsi sibi in dicendo obstrepere, ihnen selbst im Reden widerstreben. 2. de Orat.

b *Obstrepere alicui literis, einem mit Schreiben überlastig seyn.* 1. 5. ep. 4.

c *Obstrepere clamore militum & tubarum sono, i. c. obscurari acclamatione, vel potius approbati, durch ein Geräusch der Soldaten nicht wol gehört oder betraffiget werden.* (Bersin,) pro Marc III.

Obstrictus *a um, additus, editus, ergeben / zugethan / verpflichtet.* Cic. pro Cael.

Obstrictus voluptatibus tenetur, er steckt in den Wollüsten. id. pro Cael. XXII.

b *Religione tantâ obstricta tota provincia est, tanta superstio exstitus factio mentes omnium Sicularum occupavit: ut, &c.*

idem. VI. Verin.

Obstrictus *us, m. angustia, Schrecken, nat. quæst.*

Obstrigillator *oris, m. reprehensor, dictus à strigilibus, quibus, cum vehementius stringimur, etiam plerumq; ledimur.* Varro.

Obstrigillo *as, are, detrahere, repugnare, Nonius antiquum.*

Obstrigillus *i, obstrigilli sunt calcei, qui per plantas consuti sunt, & ex superiore parte corrigia trahitur, ut constringantur; unde & nominantur.* Isidor. 20. c. ult. quidam legunt obstringilli. Martin.

Obstringo *is, strinxi, strictum, obstringere, est devincire, verbinden / anknüpfen / ut: Colum obstringere homini.* Curc.

b *Obstringere aliquem beneficiis vel munere, einem sich mit Gutthaten verbündig machen.* pro Dom.

c *Memoriâ beneficii æternâ obstringi alicui, einem in Ewigkeit mit Dankbarkeit verbunden bleiben.* pro Planco.

d *Jurejurando aliquem obstringere, einen mit einem Eyde belegen / einen in Eydespflicht nehmen.* Cael. 1. bel. Gal.

c *Obstringere se parricidio, est committere parricidium.* 3. Of.

f *Obstringere se hereditati, est hereditatem sibi vindicare.* Paulus.

g *Obstringere aliquem debito, est debitorem constituere, zum Schuldener machen.* Senec.

6. de benef.

Obstruatio *onis, f. oclusio, Verstopfung / Verbauung.* Cic.

pro Sest.

b *Obstruatio Medicis est nihil aliud, quam meatuum ab humoribus vel aliis rebus oclusio.* Jonst.

Obstructus *a um, oclusus, verstopfet / ut: Amnes obstructi stragibus.* Silius.

b *Obstructa difficultatibus est omnis cognitio.* Cic. 4. Ac.

Obstrudo *is, ere, occultare, ocludere, verbergen / vorstopfen.* Plaut. Stich.

Obstruo *is, ere, est ocludere, ut: Obstruere portas, die Thor verbauen / verrammeln.* Cæsar. 1. bell. Civil.

b *Obstruere luminibus est quod vulgò dicunt, intercipere alicui lumen, einem das Licht verbauen / benehmen / ut: Primo se luminibus ejus obstructum minabatur.* pro Dom.

Obstruere luminibus elo-

caligine. Silius.

c Er-

ventia alicujus, einem den Ruhm & Beredsamkeit hindern.

c *Obstruere aures, die Ohren zstopffen.* Senec. de Benef.

Obstupefacio *is, ere, animo consternare, & stupidos reddere sensus, erschrecken / erstaunen machen.* Ter. Phorm.

Obstupeo *es, ere, idem quod stupere, quod etiam obstupescere dicitur, erstarren / erstaunen / ut: Membra metus debilia sunt, animus timore obstupuit.* Ter. Adelph.

Obsum *es, esse, est nocere, schaden / schädlich seyn / ut: Plurimum obesse.* Corn. 188.

Sed hac occultabis, ne quid obsint. 1. 1, 3. Qv. Fr.

Si ceteris recta sua facta profunt, mihi mea ne quando obsint, providete. III. Cat. XI.

Obsuo *is, sui, sutum, obsuere, circumsuere.* Ovid. 2. Fast.

Obsurdesco *is, ere, sardum fieri, taub werden / das Gehör verlieren / ut: Hoc sonitu completa aures hominum obsurduerunt.* Cic. in somn. Scip.

b *Obsurdescere, nolle audire.* Cic. de Amicit.

Obtego *is, texi, tectum, obtegere, cum diligentia operire, allenthalben bedecken / ut: Dominus obtecta arboribus.* Virg. 2. Aeneid.

b *Verustas obtegitur densa caligine.* Silius.

c *Errata, velut turpitudinem adollescens obtegere.* Plaut. Trinum.

Obtemperatio *onis*, f. ut: *Iustitia est obtemperatio scriptis legibus institutisq; populorum.* Cic. 1. de leg.

Obtempero *as, are*, est obsequi, obedire, gehorchen / ut: *Obtemperare alicujus praeceptis & consiliis*, eines Befehls und Rath folgen. 1. 9. 14.

Sic mihi semper obtemperavit, tanquam filius patri. Cic.

Obtendo *is, tendi, tentum, ob-* tendere est tegere, fürspannen / zudecken / ut: *Multis fidam obtenditur uniuscujusq; natura*, eines jeglichen Natur wird durch mancherley Gleichnerey verstellet / und gleichsam mit einer Decke zugedecket. Qv. Fr. 1. 1. ep. 1.

b *Rationem turpitudini ob-* tendere, est turpe factum ratione excusare velle, einer Ubelthat ein Mäntelein umgeben. Plin. epist. 159.

Obtento *as, are*, *Frequent* mit Fleiß erhalten / ab *obtinere*. Cic. ad Att.

Obtentus *a um*, ut: *Et obtentata densantur nocte tenebrae*, i. c. obducta, wenn die Nacht herangerückt / mehret sich die Finsternis. Serv. 1. Georg.

Obtentus *us, m.* pro *extentio-* ne, Virg. 11. Aen.

b *Obtentus, praeextus.* Gell. 10. c. 22. 1. 5. ff. de crim. expil. hær. 1. 17. ff. de usur.

Obtero *is, trivi, tritum, obte-* rare est suffocare, conterere, zerbrechen / ut: *Ad obterendum hostem satis instructum esse, dem Feinde gnugsam gewachsen seyn.* Curt. 647.

Equi obtrivis pabula. Luc. b *Laudes majorum obte-* rare, das Lob der Alten stopfsen. Antequam iret.

c *Obterere ac concludere calumniam*, i. c. refutare. pro Cecinn. VII.

d *Obteri equorum argu-* mulationum involueris tegi- lis, von den Pferden zertreten werden. Curt. 740.

e *Obterere idem quod de-* trahendo minuire, ut: *Obterere res alicujus*, eines Sachen dar- niederschlagen / vernichten. Curt. 1820.

f *Obterere, tendere in mor-* tario. Colum. 1. 6. c. 4.

g *Obterere jus*, das Recht hinterstellig machen / unterdrücken. Livius.

Obtestatio *onis*, f. pro *precatio-* ne cum adjuratione, eine ernstliche Bitte / ut: *Affiduis patris obtestationibus eo per-* ductus est, ut *interire*, quam non Romanos experiri, mallet. Corn. 668.

Obtestor *aris, ari*, est per eas res, quarum mentionem facimus, precari, ut: *Per tuam fidem*, per-

perq; hujus solitudinem te ob- testor, ne abste hanc segreges. Ter. And. 1. 5. 56.

b *Obtestari* dicitur, quare, est pristinos suos mores serva- supplex obsecrat, & alterius au- xilium implorat, demüthiglichen / ut: *Antiquum hoc obtines* bitten / umb Gottes willen bitten. Vestram fidem obtestor, mi- sericordiam imploro. pro Muræ.

c *Obtestari* est orare sim- pliciter, ut: *Oro obtestorq; vete-* ut Qv. Fratrem ames. Att.

Obtexo *is, texui, textum, obte-* xere, circumtexo, oben über- ziehen / bedecken / ut: *Calum obtexunt nubes.* Plin. 2. c. 39.

b *Omne fretum longa velorum* obtexitur umbra. Stat. 2. Ach. Obtinentia *a, f.* reticentia, Still- schweigung. Quintil.

Obticeo *es, ticeui, obticere*, still- schweigen / ut: *Virgo lacry-* mans obticeret. Martial.

b *Chorus turpiter obticit.* Obtineo *es, tinuei, tentum, ob-* tinere est impetrare, assequi, erlangen / erhalten / ut: *Pa-* trimonium amplum & copio- sum obtinere, ein reiches Er- be einbekommen. pro S. R. II.

b *Obtinere* est tenere, in- nen haben / ut: *Verres totam In-* sulam obtinebat, Verres hatte über die ganze Insel zu gebie- then. in Verr.

c *Alienam pecuniam do-* mino incolumi obtinere, frembdes Guth / dessen rechter Herr noch vorhanden / besitzen. pro S. R. IIX.

d *Obtinere causam suam*, setz- ne Sache erhalten. pro Cec. XV.

e *Antiquum suum obtine-* re, est pristinos suos mores serva- re, seine alte Gewonheit behal- ten / ut: *Antiquum hoc obtines* tuum, tardus ut sis, es ist dieses deine alte Weise / daß du lang- sam bist. Mostell. 3, 2, 102.

f *Principem obtinere lo-* cum, die oberste Stelle einneh- men. Caesar. 1. Bell. Gall.

Obtingit, obtingebat, obtingit, ob- tingere, non nisi in tertia per- sona legitur: idem quod eve- nire, begegnen / widerfahren / ut: *Tibi obtingit, quod plurimi* exoptant sibi. Plaut. Rud.

b *Discordia mihi obtingit* tecum. Horat.

c *Obtingere ea dicuntur,* quæ eventu aliquo nobis qua- tuntur, ut obtingere libertas dici- tur 1. 47. §. ult. ff. de acqvir. vel omit. Schard.

Obtinnio *is, ire*, idem quod tin- nire, flingen / tönen. Apul.

Obtorpeo *es, ere*, vel Obtorpesco *is, ere*, valde torpi- dum fieri, erzittern / erstau- nen / erstarren / ut: *Manus ob-* torpuir. Cic. pro dom. Liv. 2. Pnu.

Obtorpescere metu subito, für geschwinder Furcht verja- gen. Curt. 2280.

Obtorqueo *es, torpsi, tortum, ob-* torquere, valde torquere; umbrähen / ut: *Consuli le-* gibus

gibus Agrariis resistenti, ita collum in comitio obtorsit, ut multus sanguis efflueret è nartibus. Plin. de Vir. Illustr. de Marco Livio Druso loquens.

b *Proram obtorquet in undas.* Stat. 5. Theb.

Obtrectatio *onis*, f. Nachrede/ Verleumdung/ Schmach- Rede.

b *Obtrectatione & malevolentiâ liberatum iudicium, ein Urtheil ohne Schmach und Reid.* Lib. 1. 1. Quint. Frat.

c *Obtrectatio multorum, cuius virtutem (sape) devincit.* Corn. 669.

Obtrectator *oris*, m. maledicus, weil sie niemand haben wil/ ein Verleumder/ Schmah- lër/ Lasterer/ ut: *Habes obtre-*

ctatores, du hast deine Schmahler/ deine Lasterer. Lib. 11. Epist. 14. Corn. 439.

b *Obtrectatores sustinere,* die Lasterer vertragen. l. 11. 14.

c *Obtrectatores impediunt,* die Lasterer machen / daß es nicht fortgehet. l. 11. 14.

d *Fortuna mea facile obtrectatores invenit*, ich kan gar leichtlich verlästert werden / ich habedas Glück/ daß man leicht auff mich schmahlet. l. 5. Ep. 9.

Obtrectus *us*, m. idem quod obtrectatio. Gell. 20. c. ult.

Obtrecto *as*, are, est contra aliquem sententiam tractare, maledicere, lästern. Corn. 106.

Obtrectat, qui obloquitur,

qui male prædicat de alio: detrahit, qui minuit laudem alterius. Erasimus.

b *Obtrectare alterius laudibus.* Liv. 8. ab urbe.

c *Obtrectare aliquid est culpæ.* Plin. 1. 8. c. 35.

Obtritus *us*, m. Zerrretung/ Zerstampfung/ Zerrüttung. Plin. 18. c. 28.

Obtrudo *is*, trusi, trusum, obtrudere, mit Gewalt auftreten/ ut: *Obtrudit fores.* Menæch.

b *Obtrudere aliquid alicui*, einem etwas aufstrecken/ aufseilen/ ut: *Ea quoniam nemi obtrudi potest, itur ad me,*

weil sie niemand haben wil/ kömpt man zu mir / sol ich selber/ Lasterer/ ut: *Habes obtre-*

ctatores, du hast deine Schmahler/ deine Lasterer. i. e. arte fucoque aliquem decipere, einem eine Nase drähen. Pseud. 4. 1. 35.

c *Obtrudere alicui palpum*

i. e. arte fucoque aliquem decipere, einem eine Nase drähen. Pseud. 4. 1. 35.

Obtruncatio *onis*, f. Abschneidung oder Beschneitelung.

Colum. 4. c. 29.

Obtrunco *as*, are, capite cadere, & occidere quomodocumque, ermorden/ erwürgen / umbringen/ ut: *Regem in pralio obtruncat & spoliat.* Liv. 1. urb.

Obtueor, è regione tueor, intueor. Martin.

Obtutus *us*, m. idem quod obtutus, das Anschauen. Cic. l. Offic.

Obtundo iudi, tusum, obtundere est hebetare, stumpf machen/

chen / ut: *Obsusa, hebes & mollis falx putatorem moratur, eoque minus operis, & plus laboris efficit vinitori.* Colum. 1. 8. 24.

b *Obtundere aliquem, ei oculorum,* das Gemüth kan mit nen müde machen / abmatten/ laß machen. Lib. 5. Ep. 18.

c *Ne me obtundas de hac re sapius,* bleue mir von diesem Dinge die Ohren nicht so off-

voll / reibe mir hiemit die Ohren nicht so sehr. Adelph. 1. 2. 33.

Obtueor *eris*, obtutus, vel obtutus sum, obtui, idem quod intueri, diligenter inspicere.

Obtundo *as*, are, ab omni parte turbare, quod & disturbare dicitur, verwirren/ betrüben/ versthören. Ter. Andr.

c *Obturbare solitudinem alicujus.* Cic. ad Att.

Obthuro (ex ob & thuro, janua, Festus habet) vide obturare.

Obturementum *i*, n. quo quid obturatur. Plin. 16. c. 8.

Obturo *as*, are, concludere

Obtusè, Adv. indoctè, stupide, stumpf/ grob/ dölpisch. Cic. 1. de Nat.

Obtusius, a um, obliquus, ut: *Angulus obtusus*, ein stumpfer Winkel.

b *Acies oculorum obtusior*, ein blödes Gesicht.

c *Aures obtusa*, i. e. surda, Stat. 5. Sylv.

d *Obtusius pugnæ*, mit Fäusten abgeschmieret. Plaut. Amph.

Obtutus *us*, m. appellatur, quem vulgo visum dicunt, ut: *Egere obtutum aliquod*, das Gesichts auf etwas wenden. de N. Annus effugit obtutum

oculorum, das Gemüth kan mit Augen nicht gesehen werden.

Obvagio *is*, ire, circumvagare. Plaut. Pœn.

Obvagulare verbo hoc usi sunt Decemviri in sua lege Decemviri: *Cui testimonium inqvientes, defuerit, is tertiis diebus ob portum obvagulatū*

ito: i. e. cui testimonium deest, h. e. qui suam intentionem nullo potest testimonio confir-

mare, is die tertio ad ades adversarii, (has n. portum veteres dixisse, autor Festus est,)

Obvagulatū ito, h. e. adversario iustum testibus adhibitis convivium facito. Scharid.

Obvallo *as*, are, circumvallare.

Cic pro leg. Agr.

Obvaricator *oris*, m. obvaricatores dicebantur illi, qui cui-

piam occurrebant, quo minus rectum iter conficeret, in-

qvit Festus.

Obvarico *as*, are, occurrere, ob-

stare, idem.

Obvaro *as*, are, pervertere, depravare, dictum à varas, frumbeinicht. Nonius.

Obvenio *is*, veni, ventum, obvenire, obviam vel contra ven-

nire, begegnen/ entgegen kom-

men. Plaut. Asinar.

b Obvenire pro contingere. Cic. pro Client. id. 2. Philipp.

c Obvenit hereditas, vel hereditate obvenire aliquid dicimus, h. e. quod vulgo dicimus per successionem. Varr. 1. c. 12.

Rust. 1. 130. ff. de verb. signif. Obventio onis, f. species reditus est. Obventiones & reditus pro eodem accepisse videtur Ulpian. in l. 1. de Exercito. Accurs. verò distinguit, ut ibi l. 1. §. exercitorem, ajunt, reditus certiores esse, obventiones plerumque contingere.

Obverbero as, are, è regione verberare. Apul. 1. 17.

Obversatio onis, f. ut: Maestros amicos obversationes, testificationes, seductiones testium, sessionem subscriptorum animadvertebant. Cic. pro Mur.

Obversor aris, ari, dicitur id, quod animo apparet ita, ut mo, qui omnes admittit, nec se adesse coram videatur, ut: Sed difficilem prabet in colloquio. mihi obversatur ante oculos, (schwebet mir für den Augen) Obultroneus a um, planè ultro-

b Obversatur species in somnis, die Gestalt kompt mir im Schlaf fur. Livius.

Obversus, Prapositio pro adversus. Apul.

Obverto is, -ere, contravertere, entgegen fehren / ut: Terga obvertere alicui. Virg. 2. Georg.

b Obvertere ordines vel signa in hostem, vel contra hostem convertere, Liv. 7. Pun.

Obviam, Adv. idem quod in adversum, entgegen / ut: Obviam curre pueris, atque his onera adjuta, lauff den Jungen entgegen / und hilff ihnen tragen. Hec. 3. 2. 24.

b Obviam venire alicui, einem entgegen kommen. l. 11. 27.

c Obviam esse, est in promissu esse, bey handen seyn. Auln.

d Obviam habere ingentem manum collectam, einem grossen Volck entgegen kommen. Curt. 66.

Obvio as, are, obvium esse, it. resistere, entgegen gehen / verstehen. Sallust. l. 1. C. quando hic se vindic.

Obvius a um, quod alicui occurrat, entgegen kommend / ut:

Obvia arma ferre. Virg. 9. Æn.

b Obvius & expositus hostibus, ut mo, qui omnes admittit, nec se adesse coram videatur, ut: Sed difficilem prabet in colloquio. Plin. Epist.

Obultroneus a um, planè ultro-

neus Martin.

Obumbro as, are, umbris andique obscurare, beschatten / al-

lenthalben übershatten / ut: Obumbrant aethera telis. Virg. 13. Æn.

Lucus obumbrat templum. Ovid. 14. Met.

b Obumbrare, tueri, defendere. Virg. 11. Æn.

c Crimen obumbrare sub imagine erroris, unter dem

Schein

Schein eines Irrthums ein Laster bemänteln. Ovid. 3. Pont.

d Obumbratur sapientia vino, wenn der Wein eingeget / so gehet die Weisheit aus. Er.

Obuncus a um, valde unicus & incurvus. Virg. 6. Æn.

Obundo as, are, überfließen / abunda. Stat. 1. Achil.

Obungo is, -ere, supra ungere. Apul. 1. 2.

Obvolvo is, volvi, volutum, obvolvere, circumvolvere, umwickeln. Cic. in Orat.

b Obvoluta sanguine fax. id. 1. divin.

c Obvolvere vitium decoris verbis, pro velare, obtegere, Hor. 2. Sat. 7.

Obustus a um, circumustus, ut: Sudes obusta. Ovid. 12. Met.

Occa a, f. instrumentum, quo tracto, reptantem super terra patria dimittere, die Gelegenheit das Vaterland zu erlösen, ferreis aut ligneis dentibus, quibus instructum est, sen / aus den Händen lassen. gleba conteruntur, & agri Corn. 21.

superficies coagvatur, & se. minna cooperiuntur, eine Egge. Colum.

Occaceo as, are, & obcacare, 4. Verr.

cacum facere, ut: O Solem vides statim ut occacatus est, re, für sich eine gute Gelegenheit achten / ut: Maximam curam sustineo, ne ha gentes nostra

b Occacati animi pavore mala suam putent occasionem, Liv. 8. Maced.

Occallatus a um, qui callum tenet diese Leute solch unser Un-

obduxit. Senec. 4. nat. quæ. Glück als eine gute Gelegenheit zum Aufstand erachten. l. 10. 4.

Occallesco is, -ere, est callum deducere, hart werden / ut: Latiora contraria tua, quæ occalluerit plagis. Alinar.

b Occalluit ipse animus, er ist es durchgangen / er fragt nichts mehr darnach. Plaut.

c De Statio manumisso, & nonnullis aliis rebus angor quidam, sed jam prorsus occalluit. At, Occamen inis, n. confusio, ut scilicet occando contunduntur gleba. Isid.

Occano is, -ere, pro occinere. Tacit. 1. 2.

Occasio onis, f. est temporis opportunitas, Gelegenheit / ut: Rei promenda occasio offertur, es gibt Gelegenheit die Sache werckstellig zu machen, Curtius 2163.

Occasionem datam liberantem, die Gelegenheit das Vaterland zu erlösen, ferreis aut ligneis dentibus, quibus instructum est, sen / aus den Händen lassen. gleba conteruntur, & agri Corn. 21.

superficies coagvatur, & se. minna cooperiuntur, eine Egge. Colum.

Occaceo as, are, & obcacare, 4. Verr.

cacum facere, ut: O Solem vides statim ut occacatus est, re, für sich eine gute Gelegenheit achten / ut: Maximam curam sustineo, ne ha gentes nostra

b Occacati animi pavore mala suam putent occasionem, Liv. 8. Maced.

Occallatus a um, qui callum tenet diese Leute solch unser Un-

obduxit. Senec. 4. nat. quæ. Glück als eine gute Gelegenheit zum Aufstand erachten. l. 10. 4.

Nimm, mmmmm Op-

Oppidani cunctationem hostium suam fore occasionem reitum; hic ad Aequatorem. vide tur, die Bürger bedienen sich des Feindes Verzögerung. Curtius 520.

c *Occasio ad opitulandum*, Gelegenheit zu helfen. 1. 10, 8.

d *Occasio ad eam rem fuit*, man hat zu der Sache Gelegenheit gehabt. Bacch 4. 4. 22.

e *Suam occasionem ratus est*, es hat ihn Zeit zu seyn ge-
deucht. Curt. 2084.

*Occasionem dare irrum-
pendi in urbem*, Gelegenheit ge-
ben die Stadt zu ersteigen.
idem 500.

f *Rerum occasiones tardi-
tatem nostram & ignaviam non
expectant*. Demosth. 1. Philip.
Occasiuncula e, f. *Dimin.* Plaut.
Trinum. geringer Anlaß.

Occaso is, ere, Verbum anti-
quū ab *occasum*. Plaut. Casin.

Occasus us, m. interitus, Un-
tergang / ut: *Obitus & oc-
casus noster*. Cic. in Pison.

b *Occasus imperii*, Reipubl.
Plin. Paneg.

c *Occasus Solis, i. e. transi-
tus in aliud hemispharium*, der
Sonnen Untergang. Plaut. Epid.
Signorum ortus & occasus.

Qvint. 1. c. 4.

d *Occasus in Astronomi-
cis est multiplex, vel (1.) Poëti-
cus, isq; vel cosmicus, vel acro-
nychus, vel heliacus; (2.) Astro-
nomicus; ille respectum habet ad*

*Solem vel orientem vel occiden-
tem; hic ad Aequatorem. vide
Theoricam.*

Occatio onis, f. Eggung / das
Eggen. Plin. 18. c. 20.

Occator oris, m. qui occat, ein
Egger / der zuegget / der den
Acker mit der Eggen bestrei-
chet. Plaut.

*Occatorius a um, ad occasionem
spectans*, ut: *Occatoria ope-
ra*. Colum. 2. c. 13.

Occedo is, ere, est accedere,
Plaut. Asin. antiquum.

Occento as, are, frequenter oc-
cino, ex adverso cano. Plaut.
Casin. Usurparunt etiam pro
eo, quod est convicium face-
re; quod (ut est apud Festum)
id clare & cum quodam ca-
nore fieret, ut procul exaudi-
ri posset.

Occipio, pro incepero, veteres
dicebant. Non. Plaut. Amphitr.

*Occi, arbores ficis similes in
Hircania convallibus, ex qui-
bus defluit mel horis matuti-
nis duabus*. Plin. 12. c. 8.

*Occidens tis, plaga, in qua Sol
occidit*, Westen / der Abend /
der Sonnen Untergang / ut:
*Qui has nobiscum terras ab
Oriente ad Occidentem colunt*.
Cic. 2. nat. deor.

Occidentalis e, c. ad occasum
pertinens, westlich / abendlich /
ut: *Ab occasu solstitiali & oc-
cidentali latere Septentrionis*.
Plin. 18. c. 34.

Occi-

*Occidentalis India, i. e. A-
merica, West-Indien / die neue
Welt.*

Occidio onis, f. cades sive mors.
Colum. 4. c. 17.

*Occido is, cidi, occasum, occi-
dere*, (ab ob & cado, est mori,
umbkommen / untergehen /
ut: *Alii occiderunt, alii nescio*,
quo pacto, obdurnerunt, eili-
che sind umbkommen / et-
liche haben / weiß nicht wie
es zugegangen / außgedauret.
1. 5. Ep. 15.

*Si unus ille occidisset, non
haec solam civitas, sed gentes o-
mnes occidissent*. pro Mil. VI.

b *Occidere est interire, in
Brunn fallen / ut: Occidit spes
nostra*. Mostell.

c *Occidere dicuntur side-
ra, quando Horizonti quàmpro-
xima paulatim apparere desi-
nunt, untergehen / ut: Alia signa
de caelo ad terram occidunt*. Rud.

*Occido is, occidi, occisum, occi-
dere*, est interficere, umb-
bringen / töden / ut: *Si quic-
quam mentium invenies, oc-
cidito*, wenn du befinden
wirst, daß ich das geringste
gelogen / magstu mich umb-
bringen. And. 5, 2, 22.

b *Occisissimus sum omnium*,
qui vivunt, ich bin hin. Ca-
sin. 3, 5, 52.

Occiduis a um, quod occidit,
vel ubi fit Solis, vel alterius
rei occasus, ut: *Sol occiduis*.
Ovid. 1. Metam.

b *Agrus occidua, i. e. Ma-
re Hespericum. id. 1. Fast.*

Occillo as, are, occa comminere.
b *Os occillare, est pugnis
commudere*. Plaut. Amphitr. Mar-
tinus.

Occino is, ere, ex adverso canere,
contra canere. Livius.

Alites occinentes. Catul.

*Occipio is, ere, incipere, initi-
facere*, ut: *Dolores mei tum
occipiunt primulum*, die rech-
ten Wehetage gehen allererst
daher. Ter. Adelph.

Occipitium ii, n. idem quod oc-
ciput, das hinter Theil des
Hauptes / der Nacke / ut: *Frons
occipitio prior, priscis agrico-
lis celebratum adagium, atq;
instar anigmatis jactatum*.
Quo significavit antiquitas,
rectius geri negotium, ubi pra-
sens ac testis adest is, cuius a-
gitur negotium. Erasim.

b *In occipitio oculos habere*, i. e. versutum & circum-
spectum esse, verschmitzt und ver-
schlagen seyn.

Occiput occipitis, n. pars capitis
posterior, das hinter Theil
des Hauptes. Aufon.

Occisio onis, f. interemptio, in-
terfectio, Ermordung / Tö-
dung. Cic. pro Cecin.

Occisito as, are, saepe occidere.
Festus.

Occisus a um, interfectus. Cic.
1. Catil.

b *Occisa est haec res, i. e.*
Mmmmmmm 2 de-

4913 **Occul**
desperata & perdita. Plaut. Men.
 c *Occisissimus*, dicitur is, 2. Fast.
qui est desperatissima vita, mihi
 dem es gar aus ist.
Occlamito as, are, frequent.
 idem quod *clamitare*, obstre-
 pere. Idem. Cūrcul.
Occcludo is, clusi, clusum, oc-
cludere, idem quod *claudere*
 significat, zuschließen / ut:
Occcludere ades. Plaut. Amph.
 b *Quippe si rescivere mi-*
mici consilium tuum, tibi tuo-
pte consilio occcludunt linguam,
constringunt manus, h. e. impe-
diunt, ne quid respondere possis.
 Plaut. Mil.
 c *Dum ejus libido oclusa*
est contumeliis, in dem seiner
bösen Lust mit der Schmach ge-
wehret ist. Ter. Andr.
 d *Odium oclusum effun-*
dere, seinen gefasten und heim-
 lichen Groll über einen auß-
 gießen. Cic. 1. Fam. Ep. 9.
Occo as, are, glebam confrin-
gere & comminuere, eggen.
 Varr. 1. c. 31. Rust.
Occubo as, cubui, cubitum, oc-
cubare, idem quod occumbere.
 Virg. 1. Aen.
Occulto as, are, ex opposito cal-
care, ut: cum aliquid imposi-
tis pedibus calcatur. Cato.
Occulo is, cului, cultum, occu-
lere, abscondere, ita, ut nihil
appareat, verbergen/ verstecken.
 Virg. 2. Georg.
 b *Aether occultit deos.* Ovid.
 2. Pont.

Occul 4914
 c *Sylva occultit feras.* idem
 2. Fast.
 d *Caput interris occultuit*
 Nilus. Tibull.
 c *Arcana pectore fido oc-*
culam. Senec. Hippol.
Occultatio onis, f. Verbergung/
Verhätung / ut: Cujus rei
nulla est occultatio. Cæsar.
 6. Gall.
Occultatè Adv. idem quod, oc-
 cultè. Cic. pro. Dejot.
Occultator oris, n. qui occultat,
 ut: *Occultator & receptor la-*
tronum, locus. Cic. pro Mil.
Occultatus a um, versteckt ver-
borgen/ut: Pervenire occult-
tè ad aliquem locū. idem 3. Cat.
 b *Occultissime aliquid*
agere, etwas ganz heimlich
thun. id. 2. Verrin.
 c *Labitur occultè, fallitq;*
volatilis atas. Ovid. 10. Met.
Occulto as, are, est abscondere.
verbergē/ut: Sed hac occulta-
bis, ne quid obsint, aber halte
dieses heimlich / damit nicht
Unheil daraus entstehe. Lib.
 1. 3. Quint. Latr.
 b *Occultare se ab aliquo,*
 sich für einem vertriehen. pro
 Sext. Rosc. XXX.
 c *Quæ natura occultavit,*
eade omnes, qui sana mente sunt,
 remouent ab oculis. Cic. 1. Off.
 d *Occultatur intus veritas,*
 in fronte est ostentatio. id. 2. Fin.
 c *Occultari pro latere.*
 idem 2. Off.

Occ

4915 **Occum**
Occultus a um, est absconditus,
verborgen/ut: Occultum, in-
testinum & domesticum ma-
lum, ein heimliches Böglück.
 3. Verr.
 b *Occultus, idem quod*
tacendus, ut: Si quid erit occult-
ius, & reconditum, meorum a-
liquem mittam, quò fidelius ad
te litera deferantur, wenn etwas
heimliches seyn wird / wil ich
der Meinen jemand abfertigen/
damit die Schreiben desto ge-
wisser zurecht gebracht werden
mögen. 1. 11. 21.
 c *In occulto jacere, i. e. ob-*
scure esse, ut: In occulto jace-
bis, cum te maxime clarum vo-
les. Trin. 3. 2. 38.
 d *Occultius aliquid agere,*
etwas heimlich vorhabe. 1. 6. 13.
 e *Occultè, Adverb. politi-*
cum pro secreto. Plin. 9. c. 42.
Occumbo is, cubui, cubitum, oc-
cumbere est vinci, succumbe-
re, unterliegen/ut: Factis cla-
ris occumbere. Valer. 6. Argon.
 b *Occumbere est mori, ut:*
Ante annos suos occumbere, vor
der Zeit sterben. Ovid. 3. Att.
 c *Occumbere morti, ster-*
ben. 2. Aen. 13.
 d *Occumbere neçi.* Ovid.
 15. Metam.
 e *Occumbere morte.* 1. Tuf.
 f *Occumbere mortem vel*
necem. Liv. 1. bell. Maced. Sve-
 ton, in August.
 Ante oculos sui quisq; Re-

Occup 4916
gis mortem occumbere ducebant
egregium. Curt. 779.
Occupatio onis, f. est, cum alicui
necessaria rei, & cui ante
omnia operam dare debemus,
cum diligentia vacamus, Ges-
chäfte / Verrichtung / ut:
Distineri occupatione aliqua,
durch nöthige Geschäfte ab-
gehalten werden. Att.
Occupatio summa, nöthige
Verrichtung/hoch nothwendige
Geschäfte. Civ. 1. 11. 15.
 b *Descendere ad juris ci-*
vilis perdiscendè occupationem.
 id. 1. Orat.
 c *Occupatio Rhetoribus*
est schema quoddam, cum ali-
quid nos reticere dicimus, & ta-
mentacitum intelligitur.
 d *Occupatio dicitur etiam,*
cum quæ dicta ab aliis poterant, ea
ipsi praueniendo dicimus, in ad-
versarium nostrum, ne nobis
postea officiant, detorquentes.
Occupatitius vel Occupativus
a um, quod occupatur, ut:
Occupatitius ager dicitur, qui
desitus à cultoribus frequenta-
ri propriis, ab aliis est occupa-
ri ceptus. Festus.
Occupatorius a um, ut: Occu-
patorius ager Siculo Flacco di-
citur, qui & arcifinalis, seu
arcifinius, sic dictus, quod in
tempore occupatus sit à victo-
re populo, territis inde fugatis-
que hostibus, quia non solum
tantum occupaturus quisque,
 Mmmmmmm 3 quare

quantum colere presenti tempore poterat, sed quantum in se colendi habuerat, ambiebat. Calvin.

Occupatus a um, unmäßig/ geschäftig/ ut: In faciendo aliquid occupatus. Cic. pro Mur.

Itaque nemo adhuc convenire me valuit, quin fuerim occupatus. Cic. de Senect.

Occupo as, avi, atum, occupare, est viscapere, arripere, einnehmen/ ut: Occupare aliquem, einem bekommen/ eines mächtig werden. Curt. 133.

Occupare sibi infestum, sich seines Feindes versichern. Curt. 2362.

Occupare Alpes, das Gebirg einnehmen. lib. 10. Ep. 33.

Pausanias Philippum occupatum angustiis in transitu obtruncavit, Pausanias hat den Philippum in einer Enge überfallen/ nud im fürüber gehen gestödet. Curt. 47.

b Occupare aliquam urbem nocturno impetu, durch einen nächtlichen Überfall eine Stadt einnehmen. I. Catil. IV. Curt. 108.

c Animus occupatur ab iracundia ante, quam providere ratio potuit, das Herz wird vom Zorn eingenommen/ che die Vernunft sich fürsehen kan. Lib. 1. l. Qv. Fr.

d Occupatum impeditumque aliquem tenere, einen einnehmen und verstrickt halten. pro Marc. Cael. XXI.

e Occupatum esse in re familiari, in seiner Haushaltung bemühet oder geschäftig seyn. Cic. ad Brut.

f Scio, quam soleas esse occupatus, ich weiß/ wie geschäftig du bist. l. 16. 21.

In aliis rebus occupatum esse, mit andern Geschäften zu thun haben. pro S. R. XXIIIX.

g In foribus scribat: Occurritur alicui, er mag an die Thür schreiben: Sie sey nicht weiltich. Asin. 4. l. 15.

h Occupatum argentum est, quod ita in re emta habetur, quod minus ad alium usum transferri queat, ut: Id non decem occupatum tibi erit argentum dies. Epidic. 2, 2, 113.

i Occupare pecuniam alicui vel apud aliquem facere, ein nem Geld anff Bucher leihen. pro Flac.

k Voluntaria morte hostium manus occupare, durch freywilligen Tod dem Feinde zu vor kommen. Curt. 977.

Occurro is, occurri, occursum, occurrere, est obvium fieri, entgegen kommen/ ut: Scripsi ad eum, ut mihi Heracleam occurreret, ich habe ihm geschrieben/ daß er mir an die Stadt Heracleam entgegen käme.

Occurrere ad aliquem, i. e. adire.

b Occurrere est, quod vulgo

go dicunt antevertere, pravenire, ut: Occurram utrique rei. Corn. 466.

Sed ego occurram expectationi vestra, aber ich wil euer Hoffnung zuvor kommen. pro Cluent.

c Occurrere negotiis ultra, sich eigenwillig den Geschäften entziehen. Lib. 1. l. Qv. Fr.

d Occurrit nihil, es fñm met nichts für. l. 17. 9.

e Occurrere alicuius consiliis omnibus, i. e. impedire omnes alicuius conatus. III. Catil. VIII.

f Occurrit unicuique vestrum, i. e. in mentem venit vobis omnibus. pro Cecin. XX.

g Occurrere absolute, & occurrere animo, est in mentem venire, fürkommen/ zu Sinne kommen/ ut: De nostro itinere in utramque partem permulta mihi occurrunt. Atr.

Si id, quod officii sui erit, non occurrit animo, nihil agit, wenn das nicht beyfällt/ was seines Ampts ist/ der richtet nichts aus.

h Quaestioni alicui occurrere, einer Frage zuvor kommen/ und selber beantworten.

i Venienti morbo occurrere, der Krankheit vorbeugen.

k Occurritur, Imperfonaliter, obfistitur, resistitur, repugnatur. Cic. 2. Off.

Occurfaculum i. n. quod occurrit, ut spectrum e. g. Nocturna occurfacula. Apul.

Occursatio onis, f. diligens captatio honorum, quum gratiosis hominibus, aut populo occurrimus prius, quam decernatur. Cic. pro Planco.

Occursio onis, id. est occursum.

Occurso as, are, Frequent. currendo obviam ire. Virg. Ecclap.

b Occursare notat promissudinē memoriā, ut: Occursant verba, sed qualia? quæstia & ex-culta. Plin. Epist.

c Occursare Numinibus, adorare & sacrificiis placare, ne noceant. Plin. Paneg.

Occursorius a um, quod facile occurrit & præsto est, ut: Primum occursoriam potionem & inchoatum gustum extremis lablis contingebat adolescens. Apul. l. 9.

Occursus us, m. ipse occurrendi actus, Begegnung/ Gegenlauff. Plin. 11. 37.

Oceanus i, m. mare magnum, quod universam circum terram, das große Welt- Meer/ die offenbare See: Hic pro situ aut qualitate varia quoque adipiscitur nomina: Vocatur enim Oceanus, Scythicus, Septentrionalis, Glacialis, Cronius, Hyperboreus, Germanicus, Britannicus, Chalcædonicus, Gallicus, Aquitanicus, Cantabricus, Hispanicus, Atlanticus, Ethiopicus, Indicus, Sericus, Australis, Eous, Sinesis, Pacificus. Geograph. Var.

Mmmmmmm 4 b Oc-

b Oceanum Poëtae pro
quocunque mari usurpant.

c Oceanus, solium vastum
in balneis, vel ab eo nomine, vel
ab amplitudine vocatur, & a
lavantium quoque strepitu, &
marino quasi aestu. For. Rom.
Oceanine es, f. ἀρκασία filia O-
ceani: Martin.

Oceanitis idos, idem i. e. ex Ocea-
no orta, idem.

Ocellatum i, n. genus avellanae,
nucularumque, quae ocello-
rum quandam prae se speciem
& rotunditatem ferunt. Svet.
August.

Ocellatus a um, quod ocellos ha-
bet, i. e. cavernulas quasdam, id.

Ocellus i, m. Dimin. ἀουγελίν/
ut: Dejectis ocellis spectare
gremium. Ovid. 1. Am.

Somnus tegit ocellos. Catul.

b Ocellus meus! blandientis
vox. Plaut. Aſinar.

c Patranti fractus ocello,
dicitur, qui parum pudicis est ocu-
lis animi effeminati, quos oculus
in res illicitas intensus, libidinem
prodit. Persius Sat. 1.

Ocha vel Oca a, vox Italica, an-
ser, ex ὄ & χήν, anser, vide
Martin.

Ochra a, f. terra species est du-
rior coloris flavi sive lutei
(ὀχρὸς enim ignaviā notat.)
Ochergeel. Plin. 25. c. 7.

Ochros est legumen quoddam,
simile cicercule, Martin.

Ochthos, limbus vestis mulie-
bris. Polluci 7. c. 21. ὀχθὸς ὁ ἀεὶ vorantem, quod ab illo tortum
Græcis aliās ripam notat.

Ochus i, m. nomen Persicum, rex,
quispiam, fuit, qui cum diu
regnasset, & moriturus tan-
dem a filio natu majore regni
successore interrogaretur, quid
nam faciens, regnum tot an-
nos custodivisset? respondit:
Τὸ δίκαια περὶ τῶν ἀνθρώπων
πρὸς ἀνθρώπους ἔργον, h. e.
iusta erga omnes homines de-
osq; faciens. Athen. 1. 12.

Ochlocratia a, f. species est De-
mocratias seu imperii popula-
ris, in quo omnia referuntur
ad utilitatem tenuiorum.

Ocimum i, n. sive Ocimoides,
herba, wild Basilien. Matth.

Ocimum i, n. ὀκίμιν, herba,
quæ vulgò basilicum dicitur,
Basilien/eius species recen-
set idem.

b Ocimum, herba ad boum
pabula sata, quæ ciebat alvum
bobus. Varr. Rust. 1. c. 31.

Ociroc, Nympha, Oceani & Te-
thyos filia. Hesiod.

Ocium, vide Ocium.

Ocnus i, m. i. e. est, inquit Ser-
vius, quem in Bucolicis Vir-
gilius Bianorem dicit, Mantua
conditor.

b Ocnus, si Latine inter-
preteris, significat pigrum,
(ὀκνὸς enim ignaviā notat.)
vir quidam apud inferos seden-
tem & torquentem funem, a
stantem autem illi asinam statim
bris. Polluci 7. c. 21. ὀκνὸς ὁ ἀεὶ vorantem, quod ab illo tortum
fuit. For. Rom.

Oco

Oocol, sive Ocosolt, arboris
procera & venusta species in
India Occidentali, ex qua ef-
fluit Liquidambra. Schröd.
Oocvinisco is, ere, inclinare,
Nonius.

Ocrea a, f. calceamenti genus,
dicta, quod crus tueatur,
Stieffel / it. Beinschienen/
ut: Et sinistrum crus ocrea
tectum. Liv. 9. U. C.

Ocreatus a um, ocreis calcea-
tus, gestieffelt. Plin. 19. c. 2.
Ocris, mons confragosus, ab an-
tiqvis vocabatur. Festus.

b Ocris, ὄκρης, est emi-
nentia oblonga, ut montis aut
rupis cacumen. Martin.

Octaëdrum i, n. est, quod ab
octo triangulis solidis compre-
henditur, latera habens duo-
decim, angulos planos 24
Geomet. Margarit.

Octaëteris, ὀκταῖτηρίς, tempus
octo annorum. Martin.

Octangulus a um, octo habens
angulos, achteckigt.

Octapodium ii, n. ὀκταπόδιον,
flammeum imperatoris, ha-
bens multas imagines hierar-
chiarū cum octo ligulis. Mart.
Octastylus, ὀκταστύλος, habens
octo columnas in fronte, Vi-
truv. 3. c. 1.

Octava a, f. Muscis est inter-
vallum usitatum, & quidem
intermissum secundariū, quod
aliunde oritur. Musica.

b Octava, vectigalis spe-

species, cuius mentio fit. 1. ult.
C. de Eunuch.

Octavia a, f. gens à Velitris ori-
ginem accepit. Svet. For. Rom.

b Octavia porticus dua e-
rant Romæ.

c Octavia Tragedia Seneca.

Octavius ii, m. Augustus natus
est M. T. Cicerone & Antonia
Coss. cui infanti cognomen Thu-
rino inditum est, in memo-
riam majorum originis. Postea
C. Caesaris, & deinde Augusti
cognomen assumpsit, alterum
testamento majoris avunculi,
alterum Munacii Planci sen-
tentia. id. in August. hinc:

Octavianus a um, ut: Octavia-
num bellum. Cic. 1. Divin.

Octavo, Adverb. zum achtem
mal.

Octavum, Adverbialiter possi-
tum pro octies. Liv. 6. U.

Octavus a um, der achte / ut:
Numerus octavus, die achte
Zahl.

Octava pars, der achte
Theil. Plin. 6. c. 33.

Circiter horam octavam,
umb acht Uhr. Hor. 1. epist.

Octennis e, c. octo annis natus,
achtfährig.

Octennium ii, n. atas octo an-
norum.

Octies, Adverb, quasi octo vi-
cibus, acht mal. Martial. Cic.
in Somn. Scip.

Octimber pro October.

Octingenarius a um, quod ex
Mmmmmmm s. octin-

octingentorum numero constat,
ut: Octingenarius grex. Varr.
1. Ruft.

Octingentesimus a um, der acht-
hundert. Cic.

Octingenti a a, DCCC. acht-
hundert, 800. ut: Octingen-
ta stadia. Cic. 4. Acad.

Octingentes, Adv. achthun-
derimal.

Octipes edis, octo habens pedes.
Ovid. 1. Fast.

Octo. Numerales cardinales, acht.

October is, m. mensis autumnus
secundus, octavus à Martio,
quasi octavus imber, der
Wein-Monat / Saat-Mo-
nat. Comput.

b October equus appella-
tur, qui in campo Martio mense

Octobri immolabatur quotan-
nis Marti. Festus.

Octodecim, achtzehen.

Octogénus a um, sechzig / ut:
Torpedo octogenos fœtus ha-
bens invenitur, i. e. octogin-
ta. Plin. 9. c. 51.

Octogesimus a um, der sechzig-
ste / ut: Annus octogesimus.
Cic. de Senect.

Octogies, Adverb. achzig mal.
Cic. in Pison.

Octogild, sive octogilt, in 11.
Longob. componitur ex octo
gild, ut novigildus, ex no-
vem. Martin.

Octoginta, LXXX, achzig / ut:
Octoginta anni. Cic. de Sen.

Octojugis, octo habens juga. Liv.
5. Urb.

Octonarius a um, das hundert-
ten ist / ut: Octonaria regula,
Varr. 8. L. L.

Octonus a um, proprie distribu-
tivum est, quamvis etiam ac-
cipiatur pro octo, ut: Octonis
mensibus ferunt partus, i. e.
octo mensibus. Plin. 8. c. 15.

Octophorum i, n. lectica, qua
ab octo ferebatur. Martin.

b Octophorum, cuius ad
Qv. Fratrem Cicero meminit,

vehiculum octo, rotarum, quo
maximè Caligulam usum Tran-
quillus refert. Schard.

Octuplicatus a um, achtmal
mehr / ut: Octuplicatoq, cen-
sararium fecerunt. Liv. 4. U.

Octuplus a um, achtfältig. Cic.
de Univers.

Octuffis, nummi species, ad va-
lorem octo assium. Horat.

Ocularius, faber, aut is designa-
tur, aut certe ita vocari pot-
est, qui oculos vitreos seu
conspicilla parat, ein Brillen-
macher. Martin.

Ocularius a um, ad oculum
pertinens, ocularia (herba.)
vide Euphrasia. idem.

b Ocularia claritas. Solin.

Ocularius ii, m. qui oculos cu-
rat, ein Oculist. Scrib. Largus.

Oculatio onis, f. in vitibus pro
gemmarum superfluarum de-
sectione. Plin. 17. c. 21.

Oculatus a um, cui perspicaces
sunt oculi, scharfsichtig.

b Oculatum pro presenti,
au-

autore Festo posuit Plautus.
c Oculata dies, vide dies.
d Pluris est oculatus re-

lis unus, quam auriti decem.
Sehen / gehet vielen Hörsagen
für / und ist glaubhafter. Eras.

c Oculata manus, dicun-
tur, quæ promissa volunt exhi-
beri re, non oratione promitti.
idem.

Oculeus a um, oculis plenus,
ut: Argus oculeus. Plaut. Aul.

b Oculens, pro perspicaci
ponitur, quasi qui ex oculis
consistit.

Oculiferus a um, (ex oculo &
ferio,) oculos feriens, & trans-
euntes ad emendum alliciens.
Senec. epist. Martin.

Oculissimus a um, charissimus,
der liebste / it. scharfsichtig.
Festus.

Oculitus, Adverb. in modum
oculi. Fest.

b Oculitus amare, i. e. tan-
quam oculos, einen heftig lie-
ben. Plaut.

Oculo as, are, illustrare, illumi-
nare. Tertull.

Oculus i, m. instrumentum vi-
suum, in quo species visibiles ex-
cipiuntur, & ad cerebrum de-
feruntur, ein Aug / ut: Vestis
vis & sepius oculum natura

Non libenter esse ante ali-
membranis tenuissimis, die
Natur hat das Aug mit den
aller subtilsten Häutelein um-
geben und verwahrt. Cic.
2. de nat. deor.

Oculorum cessat usus, das
Gesicht vergehet / oder leget ab.
Curt. 2309.

Alexandri magni pater da-
mnatus est oculo jacu sagitta,
dem Vater des Alexandri Magni

ist mit einem Pfeil ein Auge
aufgeschossen worden. Sol. 282.

Occurrere oculis, für Au-
gen schweben. Curt. 2306.

Oculis alicujus se offerre,
einem unter Augen kommen.
Curt. 1894.

b In oculis esse, für Augen
schweben / ut: In oculis Philotæ
supplicium erat omnibus, des

Philotæ Lebens-Straffe schwe-
ben allen für Augen. id. 1945.

Unversa discriminis fu-
tur facies in oculis est, die ganz
der Gefahr schwebet für Augen.
idem. 693.

c Thynni dextris oculis
acutius cerunt, quam sinistris,
die Meerfische / Thynni genant /

sehen mit den rechten Augen
schärffer / denn mit den linken.
Solin. 373.

d Pati poterant oculi, me
Gabinio sententiam videre?

Werde ichs ansehen können /
daß ich mit dem Gabinio zu-
raht gehe? 1. 10, 7. Att.

Non libenter esse ante ali-
membranis tenuissimis, die
Natur hat das Aug mit den
aller subtilsten Häutelein um-
geben und verwahrt. Cic.

c aperire oculos, die Au-
gen öffnen / ut: Aliquando ad
cum

eum puniendum oculos aperuisti.
du hast die Augen einmal auff-
gethan / und ihn zur Straffe
gezogen. pro Mil. XXIX.

f Ante omnium oculos po-
nere, jederman für Augen stel-
len. pro S. R. XXXII.

g Ante oculos sibi propo-
nere. l. 4, 5. pro Marcello II.

h Ante oculos versari, ani-
mo cogitare, für den Augen
schweben. pro S. R. VII.

i In oculis urbis aliqua
facere, etwas auff öffentlichen
Gassen thun. pro Cael. XXXIII.

k Oculos tollere, wieder
frölich werden. l. 16, 10.

l Nisi me animus fallit,
aut parum oculi prespiciunt, ist
mir recht / oder sehe ich nicht
wol. Phormion. 5, 1, 8.

m Vistuhodie facere, quod
ego gaudeam, & quod tuo viro
oculi doleant, ad coenam me voca,
wilstu heute etwas thun / dessen
ich mich zu freuen / und dein
Mann ungern siehet / so lade
mich zu gast. Phorm. 5, 9, 61.

n Infestis omnium oculis
conspici, von jederman übel an-
gesehen werden / ut: Si me meis
civibus injuriâ suspectum tam
graviter atq; offensum viderem,
carere me aspectu civium, quam
infestis omnium oculis conspici-
tur, atque hoc & aliud a videndi
mallem. l. Catil. IX.

o Omnium in se ora atq;
oculos conversos videre, von je-
derman angesehen werden.
IV. Catil. I.

Omnium oculos ad se con-
vertere. Corn. 188.

Ipsius urbis pulcritudo ac
vetustas non Regis modo, sed et-
iam omnium oculos in semet hand
immerito convertit. Curt. 446.

p Oculi emissit, i. e. huc
atque illuc excurrentes, omnia
curiosè observitantes. Aulul. 1, 1, 2.

q Ferre aliquem in oculis,
einen sehr lieb und werth haben.
Quint. Frat.

r Oculos pascere suos, seine
Augen weyden / seine Lust an et-
was sehen. 7. Verr.

Oculos afficere suavitatē,
die Augen belustigen. Solin. 728.

Propter adium fructum o-
culis ex alicujus casu capere.
Corn. 586.

Oculis favere, das Gesich-
te stärken. Solin. 240.

s Oculi mei, blandientis
est vox, mein allertiebster / ut:
Bene vale, oculo mi! Cucul.

t Oculis temperare, sich
des Weinens enthalten. Curt.
2095.

Devorantibus oculis ali-
quid spectare, est summā cupidit-
ate & infandā libidine intueri.
Martial.

Oculi incerti dicuntur, quā
variis rerum spectaculis capiun-
tur, atque hoc & aliud avidè in-
tuentur. Hinc Homo incertis ocu-
lis dicitur, qui modò hoc, mo-
dò illud desiderat, nec certo vi-
vit voto.

u Oculis ac manibus, (co-
necur) dicitur de eo, quod omni-
bus modis compertum est, ut Ci-
cero pro Cluentio: Quam ma-
nifestè venenum deprehendisset,
quod vir matris Oppianicus ei ex
paravisset, & res, non conjectura
sed oculis ac manibus teneretur,
neque in causa nulla dubitatio
possit esse, accusavit. Erasim.

x Oculis ferre dicitur de
eo, qui aliquem insigniter amat,
fovetque, translatum à matribus
sibi olem suam amantibus, à qua
non dimovent oculos. idem.

y Oculis fixis intueri, à re-
bus, est attentius accuratius-
que considerare. Cic. pro Flacc.

z In utrumvis dormire
oculam, i. e. securissimum esse.
Erasim.

aa Oculo utroque dormi-
re. idem.

bb Oculis offundere pul-
verem, dicitur de eo, qui de indu-
stria rem obscurat, & adversario
judicium eripit. Translatum vi-
detur à militia, ubi datā opera
hostis pulverem ciet in hostem.
Erasim.

cc Oculis magis habenda fi-
des, quam auribus, quia quæ cer-
nuntur, certiora sunt. idem.

dd Oculum excludere,
formula loquendi, quæ petenti
omnis spes adimitur, quasi di-
cam: si hoc impetraris, oculum
mibi excludito, aut dentem ex-
cludito. Plaut. Pseud. idem.

ee Oculis dexter mihi sa-
nit, dicitur, ubi spes est, visaros
nos latum quidpiam & vehe-
menter exoptandum. Ductum à
multiculis superstitione, quæ
paravisset, & res, non conjectura
nare solent, quid sit eventu-
rum. idem.

ff Oculis, pro colore, qui
oculis videtur & visis objectum
est, sumitur in sacris. Num. 11, 7.
Lev. 13, 55.

gg Oculi duo עֵינַי, pro
bivio, in quo oculis huc illuc per-
spiciendi occasio datur. Gen. 38.
14, 21.

hh Oculis dexter, pro
summa prudentia ponitur Zach.
c. 11, 17.

ii Oculis bonus, pro men-
te benevola & benefica Prov. 22.
9. malus pro malevola & mala
mente ponitur. Deut. 15, 19.

kk Oculorum obscuratio
seu oclusio, pro spiritali exca-
vatione, quæ damnationis ante-
ambula est. Pl. 69, 24. Es. 6, v. 10.

ll Oculi tribuuntur Deo,
quibus exactissima ejus notitia
intelligitur, & providentia ejus
inter homines, & hoc in bonum,
ut gratia & benevolentia divi-
na notetur; in malum, ut divina
ira ejusque pœna significetur.
Gloss. Phil. Sacr.

mm Oculis bovis, vide
Buphthalmos.

nn Oculis cati, gemma,
quæ

qvæ & Pseudopalos vocatur.
Boët de Boot.

oo Oculi solis, gemma
qvæ & Asteria dicitur. idem.

pp Oculi marinus, qui-
busdam dicitur umbilicus ma-
rinus. idem.

qq Oculi cancrorum, sunt
lapides, qui in cancris cum exu-
vias deponere volunt, circa ocn-
los reperiuntur. Krebs. Augen. id.

rr Oculi, pro notis seu
miculis rotundis, quales vide-
mus in pardorum pellibus, &
caudis parvorum. Plin. 8. c. 17.

ss Oculi, de Stellis dicun-
tur. id. 2. c. 5.

tt Oculi dicuntur etiam
in arborum furculis, unde germi-
nant. Cato. 6. 3.

Ocyum vide Ocimum.

Ocyor ocyssimus, pro celerior, ce-
lerrimus, Plin. 16. c. 31.

Ocyor Euro, geschwinder
denn der Wind.

Ocyus, Adv. (comparativus ex
Græco οξύς,) velociter, ge-
schwind/ut: Move te ocyus, ge-
he geschwind fort. And. 4. 3. 1.

Ocypete, οκυπέτη, una ex
Harpyis, sic dicta, quod ala-
rum velocitate polleat. Cæl.

Ocyroë, vide Ociroë.

Ocyroen. Chironis Centauri
filiam fabulantur poëta fuisse
vaticinam, eandemque in-
equivam tandem conversam.

Ovid. 2. Metam.

Odaa, veloda es, f. cantus, car-

men, cantilena, ὠδή ab ὠδῷ,
cano, specialiter est poema,
quod cum cantu pronuncia-
batur.

Odaxysmus ὠδαξυσμός Gracis
& Medicis dicitur pruritus ille,
qui in infantibus praeurrit
dentitionem. Cæl. 4. c. 1.

Odefacio is, ere, antiqui ab odore
dicebant pro olfacere. Festus.

Odeum i, n. ὠδεῖον locus, ubi ca-
nebatur, & locus in Thea-
tro, & extra id quoque Mu-
sicis certaminibus dicatus, in
quo de more poemata ostende-
bantur, antequam in theatro
publicarentur. Martin.

Odi isti, osum, odisse, est odio ha-
bere, hassen/ ut: Apertè odisse
magis ingenui est, quàm fron-
te occultare sententiam, ein
aufrichtiges Gemüth hasset
eher offenbarlich/ als daß es
vorwärts sein Herz sol ver-
hehlen. de Amic.

b Inimicos semper osa-
sum intueri, ich habe niemals
gern meine Feinde ansehen mö-
gen. Amphit. 3. 2. 19.

c Oderint dum metuant,
vox Tytannica, licebit adagium
etiam per jocum usurpare: Ve-
luti si quis eruditione superior,

de clancularis hostibus, qui ta-
men ob metum hiscere non aude-
ant, dicat: oderint, dum metu-
equam tandem conversam.

ant. Erasim.

d Odi puerulos, praeoci-
sapienciâ, adaptare licebit ad
disci-

discipulum, qui in ipsis statim
rudimentis sibi placeat. idem.

e Odi a um, activè, qui
odio prosequitur, osor.

Odibilis e, c. odio dignus, invi-
sus, odiosus, sapius apud vet.
Bibl. interpr. legitur. Rom.
1. 30. Tit. 3. 3. &c. Martin.

Odinolyon, ὠδινόλιον pisciculus
exiguus magnitudinem lima-
cis non excedens, dictus ὠδι-
νὸν λέει τὰς ὠδὶνας, i. c.
solvendo dolores partus, quos
Græci Echeneidas, Latini re-
moras vocant. Plin.

Odi is, ivi, odire, inusit. pro
quo odi, isti odisse est volunta-
te aversari, hassen. Apul.
quo verbo aliquoties etiam
utitur interpres Bibliorum.
Martin.

Odiosè, Adverb. cum odio vel
radio, verhasst / feindselig/
verdrießlich/ ut: Dicere odio-
sè. Cic. de Orat.

Odiosus a um, est, quem odimus,
verdrießlich/ verhasst / ut:
Odiosa res, ein verdrießlich
Ding. Lib. 14. Ep. 13. Att.

b Odiosum esse alicui, ei
nem verdrießlich / beschwerlich
sepi/ ut: Tandem es odiosus mi-
hi. Phorm. 5. 8. 44.

Odium ii, n. est ira inveterata,
ein alter Groll/ Haß/ sumi-
turque vel activè, ut: Incre-
dibile est odium omnium ci-
vium in Antonium, alle Bür-
ger hassen den Antonium ū-

mnes improbos odimus, i. c. publi-

beraus sehr; Vel passivè, ut:
Odium es publicum populi, du
wirst öffentlich vom Volk
gehasst / ut: Neg, negligentia
tua, neg, odio fecit tuo, er hat
es weder durch deine Ver-
wahrlosung / noch dir zum
Verdrüssgethan. Phor. 5. 9. 27.

Non alicujus odio, sed sua
(ejus) salutis causa facere, etnes
sein Bestes/ und nicht sein Ver-
derben suchen. Corn. 290.

Odiorum simultatibus ap-
peti, gehasset werden. Solin. 13. 2.

b Odio pari in aliquem.
esse, einen eben so sehr hassen.
lib. 12. ep. 16.

c Odium me percipit hu-
jus rei, i. c. fastidio hanc rem, ut:
Neg, agri neg, urbis odium me
unquam percipit, ich werde we-
der des Bauren- Wesens noch
der Stadt überdrüssig. Eun. 5. 6. 2.

d Odio esse alicui, von ei-
nem angefeindet werden. Vida
Stultè.

e In odium acerbissimum
venire, in grossen Haß gera-
then. lib. 10. 7. Att.

f Intolerabili libidine &
nimis acerbo odio niti, auff eitel
Muthwillen und bitteren Haß
sich gründen. pro M. Cæl. 1.

g In odium injustum vo-
cari, i. c. injustè odio haberi, un-
billig gehasset werden. pro
Cæl. XV.

h Odium civile, quo o-
ger hassen den Antonium ū-

co odio omnes prosequimur improbos. pro Milon XI.

i Conticare in aliquem odium, einem Feindschaft machen / einen verhasst machen. a. de Inv.

k Deponere odia, den Haß ablegen. Seneca.

l Odium idem quod molestia, assiduitas, ut: Tu nunquam tuo odio vinces me, du sollst mich wol in Ewigkeit nicht müde machen. Phorm. 5. 6. 9.

Odoris, laneus calceus, sive solea lanea aut lineae, quarum alteram caloris, alteram munditiei causam induimus, ein Sockel / ein Fuß. Sode. l. 25. §. 17. ff. de auro argent. quidam legunt Udones.

Odontagra a, f. forfex dentaria, qua scil. dentes evelluntur. Martin.

Odontalgia a, f. est tristis dentium sensus, ab ipsorum continui per humores solutione procedens, Zahn-Schmerzen / Zäen-Wehetage. Jonston.

Odontotrimma, dentifricium idem.

Odor vel Odores, m. qualitas olfactu sensibilis, Geruch. Phylis.

Odorum delicia, guter Geruch. Solin. 841.

b Odorem myrrhae spirare, wie Myrrhen riechen. id. 241.

c Odor unguenti prodidit Plotium, idem 841.

Odorabilis e, c. quod odorari potest. Dioscor.

Odoramen inis, n. vel

Odoramentum i, n. quod odoris gratia tenemus, das wol reucht. Sipontin.

b Omnium odoramentorum, atq. adeo herbarum differentia est in colore, & odore, & succo.

Odorarius a um, ad odores pertinens. Plin. 12. c. 16.

Odorarius ii, m. qui odores conficit & vendit. For. Rom.

Odoratio onis, f. odoris perceptio, Riehung. Cic. 4. Tusc.

Odoratus a um, odore repletus, vel perfusus, wol riechend. Hor. 2. Od. 11.

b Odoratus, quod ex se odorem halat, ut: Rosa odorata. Tibull.

Odoratus us, m. pro olfactu, das Riechen / der Geruch. Plin.

b Odoratus, idem quod odoratio, Riehung. Cic. 2. N. D.

c Odoratus tribuitur Deo in sacris, quo Dei ad dextra complacentia, & gratia denotatur. Glass. Phil. sacr.

Odorifer a um, quod odorem reddit, ut: Odorifera Arabia, in qua nascuntur odores. Plin. 1. 5. c. 1.

Odoro as, are, odorem reddere, einen Geruch von sich geben. Colum. 9. c. 4.

b Odorare, pro odore repleere. Ovid. 15. Metam.

Odo-

Odoror aris, ari, Depon. est olfacere, riechen / ut: Deinde nares perfricato, ut hominem discant odorari, darnach reibe ihnen die Nasen wol / daß sie gewöhnen / die Leute zu riechen. Colum. 4. c. 2.

b Odorari est perfricare, merken / ut: Odorari festum a liquid, etwas artig merken / den Braten riechen. 1. 4. ep. 13. Attic.

Odorus a um, quod ex se odorem reddit, wol riechend / ut: Flos odorus, eine wol riechende Blume. Ovid. 9. Metam.

b Odorus, indagator & sagax, ut: Odora canum vis. Virg. 4. Aen.

Odryx, populus Thracia, ut Plinius scribit 1. 4. c. 11. hinc: Odrysia a um, idem quod Thracius, ut: Hasta Odrysia. Stat. 1. Achil.

b Carmen Odrysium, i. e. Orphei, qui Thrax erat, carmen. Valer. 5. Argon.

Odyssaea a, f. odyssaea, Homeri opus de Ulyssis erroribus, 24. libris absolutum. Derivata dictio ab odyssus, i. e. Ulysses.

Oeconomia a, f. procuratio vel administratio rei familiaris, Haushaltung.

b Oeconomia Oratoribus dicitur dispositio causae. Quinti. Oeconomica a, f. est prudentia rem familiarem in domo recte constituendi constitutaeq. con-

servandi, ad beatitudinis domesticae consecutione. Oecon. Oeconomicus a um, ad oeconomiam pertinens, ut: Oeconomicum instrumentum.

Oeconomici libri, Bücher von der Haushaltung. Cic. 1. Off. b Oeconomica societas.

Oeconomus i, m. distributor vel administrator rei familiaris, Haushalter / Schaffner.

b Oeconomi appellabantur, quibus res Ecclesiastica gubernanda mandabantur. 1. 14. C. de sacros. Eccles.

Oecumenicus a um, ad Orbem terrarum pertinens, universalis. Hinc oecumenica synodus dicitur, quasi Orbis terrae concilium, ex Episcopis totius Orbis, quoad ejus fieri potest, coactum.

Oedastaticus vir, ponderum & staterarum rationem optime callens. 1. 2. C. de pond. ex oida novi, & calix, ponderatio.

Oedema atis, m. oedema, est tumor a materia pituitosa, in partes a facultate expultrice detrusa, exortus. Jonst.

Oedipus Oedipi & Oedipodis, filius Laii Regis Thebarum, licet dictus a tumore pedum, contracto ex suspendio ab arbore, pedibus gladio perforatis, cum infans pastori occidendus a patre traditus fuisset, ab oideum meo, & πύς, pes.

b Oedipi imprecatio, Pro-Nonnann verb.

verb. de tragicis & ingentibus malis. Erasim.

c Davus sum, non Oedipus, ich bin ein schlechter Gesell/ und kein Doctor, (Oedipus enim Sphingis anigma dissolvit.) Ter. in Andr.

Oenagra, οἰνάγρα, frutex quidam ab οἶν & Vinum, & ἀγρὰ captura, quāsi, esset asini captura, herba. Martin.

Oenantharium ii, n. unguentum oenanthinum. Aegineta ita dici putat, quod fiat de vino & floribus lilii, non quod Oenanthen respiciat.

Oenanthe es, flos labrusca, h.e. vitis sylvestris, quā solūm florem, non autem uvas profert. Plin. 12. c. 28.

b Oenanthe herba, nascitur in petris, dicitur & filipendula, rother Steinbrech. Matthiol. c Oenanthe, vide Bulbo-castanum,

Oenanthilla a, f. dicitur à Fracastorio pimpinella, Matthiol.

Oenanthinus a um, ex Oenanthe factum, ut: Oleum Oenanthinum.

Oenaria sive Oenoë, vitis domestica. Dioscor. 5. c. 1.

Oenas, οἰνᾶς, avis, quæ Gazæ vinago dicitur à colore uvis nigris naturatis simili; vel quod autumno potissimum conspiciatur, à vino, seu vinidema tempore nomen, ut Gesner. conjicit, inditū. Mart.

Oenigena, vino genitus, Fest. Gothofredus annotat per Oenigenas, unigenitos. Nam & pro antiquis usitatum. Martin.

Oeno, una fuit ex filiabus Anii & Dorippes, quibus id impartiverat Dionysius, ut quicquid attigissent, in triticum statim verteretur, & vinum & oleum. Cael. 7. c. 15.

Oenocrotali, aves sunt fœda, o. lorum similitudine, sed inexpleriles. Calepin.

Oenomeli, potio ex melle & vino austero. Dioscor. 1. 5.

Oenophorum i, n. vas ad ferenda vina aptum. Cic. Fin.

Oenophorus i, m. οἰνοφῶρ, minister vinum afferens vel poculum vini inferens. Plin. 1. 34. c. 8.

Oenopia, radicis nomen, quā ho-spitis Aegyptii medicamentum extitit. Calepin.

Oenopola a, οἰνοπῶλας, venditor vini, ein Wein-schenke.

Oenopolium ii, n. taberna vinaria, ein Wein-Keller. Plaut. Alin. 16. Pseud.

Oenopta a, m. vini inspector, oenarum magister, qui in conviviis modum imperabat, ut ex agro bibere-tur.

Oenotheras, vide Oenagra.

Oenotria a, f. Italia, sic vel ab Oenotro, vel à vini feracitate dicta, Steph. hinc:

OENO-

Oenotrius a uum, ut: Oenotria-tellus. Virg. 7. Aen.

Oenuta a, f. placenta ex vino & melle confecta. Martin.

b Oenuta, herba nomen, quā gustata cervi & canes inebriantur, Athen.

Oesophagus i, m. qui & gula dicitur, est ductus seu canalis, per quem cibus ac potus ad ventriculum descendit; totidem, quot ventriculus membranis compositus, & Schlund die Speis-Döhre. Vesling. Oespecum i, n. οἰσπεκον genus cal-tis, quā jussulata & cascata diceamēti muliebris. Pollux. 5. c. 16.

Oestrum i, n. furor poeticus Stat. 1. Theb.

Oestrus, οἰστρ, asilus, musca bo-bus molesta, eine Roßbreemen.

b Oestro percitus, i. e. in-genti animi cupiditate commo-tus, ac velut attonitus.

c Oestro enim insecti ge-nere Juno vaccam lo in furorem egit. Unde Poëta divini correpti furore Oestro conciti dicuntur. Erasim.

Oesius, pro usus veteres dixe-runt. Turneb. in Cic. de leg.

Oesypum i, n. dicitur pingvedo collecta in lana suetida. Ovid. it. Plin. 1. 29. c. 2.

Oeta scribunt & Oetha, af. mons inter Thessaliam & Macedo-niam, morte & sepulcro Her-culis clarus. Unde & Hercules Oetaus dictus est.

Oetoscyros lingua Scythica A-pollo dicebatur.

Oetum, herba est Aegypto pecu-liaris. Plin. 21. c. 15.

Ofella a, f. Diminutiv. frustu-lum carnis, ut: Parva tibi curva craticula sudet ofella. Martial.

Offa a, f. frustum panis, carnis, casei. &c. ein Stück zu essen. Isidor.

b Offa cibarium ex fru-stis panis injure pingvi, caseo ve-tere, pipere & cinnamomo condi-tis, quā jussulata & cascata di-citur. Sipontinus, offa & pultem significat, & quicquid est in pul-tis modum redactum. Virg. 6. Aen. 1. Theb.

c Offa pro massa Plin. 9. c. 48. Offa & massa vocabulis promiscue utitur Columell. 1. 12. c. 38.

d Offa esurienti homini ca-rrior auro & ebore. Prov. quoli-cebit uti cum indicabimus rem usu, non opinione estimandam. Erasmus.

Offium Adverb. particulariter. Isidor.

Offarius a um, ut: Offarij cocci-qui particulariter i. e. offatim excoquunt. idem. 1. 20. c. 2.

Offector oris, m. dicitur, qui pro-prio colori novum adjicit. Fest.

Offendiculum i, n. impedimen-tum, obstaculum, Hinderniß/ Ergerniß/ ut: Offendiculo es-se, anstößig / ärgerlich seyn.

Nannana 2 Offen-

Offendimentum i, n. idem quod non Eckel an einem haben / ut: offendix. Fest.

Offendix icis, f. Festo nodus est, ris, de quo aliquid senseris, hinc quo apex aut galerus retine- nihil credideris, wenn jemand tur vel remittitur, spira inje- ist / für welchem du einen Eckel stus, sic dicta, quod mentum, hast / von welchem du etwas ge- ubi ed ventum est, offendat. merdet / dem vertraue nichts.

Offendo is, fendi, fensum, offen- l. 1, 1. Qv. Fr.
dere est incurrere, incidere, h Offendere est impedire, anstossen/anlauffen/ut: Pup- hindern / irren / ut: Neque me pis offendit in scopulis, das valetudo sua offenderet, deine Schiff stößet an den Klippen Unpäßlichkeit sol mich nichts an. Ovid. 4. Pont. 14, 5. irren. Lib. 5. Ep. 15.

b Offendere ad stipitem, i Offendere, unangenehm an einen Klotz stoßen. Col. 6, 3. seyn / ut: Epistola offendunt non

c Offendere est praver o- loco reddita. l. 11, 16. vide Locus. pinionem invenire, von unge- k Offensum esse dicitur, fehr antreffen/ut: Texentente- cum quid secus ac speramus as- lam studiosè ipsam offendimus, cidit, ut: Sitantulum offensum, wir trafen sie eben an / dattubatum sit, wenn es nureht sie mit Gleich etwas würdte. wenig verstoßen. 1. Verr.

Hecyr. 2, 3, 44. l Offensus idem quod la-

d Offendens est ledere, be- sus, ut: Pede offenso procumbere, leidigen/ut: Offendere aliquem, an einem beschädigten Fuß dar- einem zuwider handeln. Lib. nieder liegen. Ovid. 2. Fast.

10. Epist. 11. Att. m Offensus dicitur, qui of-

e Offendere alicujus ani- fendit, ut: Forma offensa, eine mum, einem etwas zuwider schädliche Gestalt. Horatius thun. 1. 8, 15. Att. 1, 12, 28. Epod. Ode. 15.

Hac res animum tuum non n Offensus idem, qui ira- debet offendere, dieses darffst du tus, insensus, erzürnet/ut: Si ho- dir nicht zu Gemüth ziehen / minem offensum mihi, conjun- dieses darff dich nicht anfechten. Num cum Republ. non sublevas- pro Lig. II. sem. Cicero Plancō.

f Offendi re, thätlichen o Offensus fortunā, einer beleidiget werden / ut: Ami- der Unglück aufgestanden. cum, quāquam re offendebar, Corn. 159.

non deserui. l. 11. Epist. 28. p Offendere legem, Sctum

g Offendi in aliquo, ei- g edictum dicitur, qui adver- sus

sus ea quid facit, committit. l. ff. si quis aliquid test. proh. l. 23. 40. ff. de Judic.

Offensaculum i, n. idem ac of- fendiculum. Lactant.

Offensa e, f. vel

Offensio onis, f. lapsus, erratum, incommodum, ut: Offensio pedis, die Verlegung des Fußes.

Periculosa potentium of- fensa, es ist gefährlich/mächtige Leute zu beleidigen. Quint. 2, 20.

b Mereri offensam, est com- mittere aliquid, quo quis offen- datur, eine Straffe verdienen. 4. de Ponto. 1. 4.

c Offensio idem quod in- vidia, ut: Sine ullā invidiā ac sine ulla offensione contendere, ohne alle Mißgunst und ohne jemand's Beleidigung begeh- ren. 1. Verr.

Magna offensione civium suorum redire in patriam, mit grossem Widerwillen seiner Lands-Leute zu rück kommen. Corn. 42.

Summa cum ejus offensio- ne dormire manserunt. Corn. 770.

d Offensio in morbo dicitur, wenn sich der Krancke nicht recht hält/ut: Graves solent of- fensiones esse ex gravibus mor- bis, in schweren Krankheiten ist es gefährlich/wenn der Patient sich nicht recht hält. l. 16, 10.

e Offensa est animo ha-rens indignatio, & ira ex alicu- jus malo merito concepta. l. ult. test, quod pueri dicunt, presentare

ff. si quis aliquid test. proh. l. 23. C. de in officio. testam.

f Offensa ferè activè sumi- tur, estque ejus, qui offendit, offen- sia ut plurimum passivè accipi- tur, aliquando tamen activè. Schard.

Offensiuncula a, f. Dimin. par- va noxa, ut: Si qua offensiun- cula facta est animi tui per- versitate aliquorum, des te ad lenitatem, vel propter sum- mam humanitatem, veletiam honoris mei causa, bistu durch etlicher Leute Bosheit in et- was beleidiget worden / so gib dich zu frieden/ und thue solches aus grosser Freund- ligkeit / oder meinerwegen. Lib. 13. Ep. 1.

Offenso as, are, Frequent, iden- tidem offendere, ladere, impin- gere. Liv. 5. Pun.

Offensus a um, vide offendo l.

Offensus us, m. idem quod of- fensa. Lucret.

Offercio is, ferri, fertum, offerci- re, implere. hinc:

Offertus a, um, plenus, ut: Ma- ximas optumitates gaudioque offertissimas pariet. Plaut. Asin.

b Offertissimus, pro pin- guissimo. id. Captiv.

Offero ers, obtuli, oblatum, offer- re est exhibere, ut: Offerre ali- cui auxilium, einem seine Hülffe anbieten. 6. Verr.

b Offerre se alicui, idem test, quod pueri dicunt, presentare Nnnnnnn 3 ali-

alicui suum officium, einem seine Dienste präsentiren oder anbieten/ *ut: Cur mihi te offers?* Warumb bietest du mir deine Dienste an? Att.

Ego me tibi non offerebam, ich bothe mich dir nicht an. Att.
Opportune te mihi offers, du kömpest eben zu rechter Zeit bey mir an.

c Offerre alicui religionem, est scrupulum inspicere, eum nem ein Gewissen machen. l. 10, 12.

d In discrimen vitam suam offerre, in Lebens-Gefahr sich begeben. pro Sest.

Acriter se morti offerre, dem Tod männlich entgegen gehen.

e Vitium virgini offerre, est violare, vim inferre, schwächen/schänden. Adelph. 3, 1, 9.

f Offerre procurator se litigat, *qui sine mandato pro excoquuntur*, Schmalk. Hütte. reo comparet, & litigat: id quod tunc dicitur fieri, quando procurator falsus asserit, se habere mandatum, quod non habet. l. 6. ff. de procurat.

g Offerre etiam se liti, & petitioni dicitur, qui, cum non macologia, qua seriem rerum me possideat, iudicium nihilominus, quasi possessor accipit. l. 27. ff. de rei vind. l. 45. ff. de hered. petit.

Offertorium ii, n. oblatio, quasi propter ferit, quia primo loco cunque alia opera omnis generis sit oblatio, & postea sacrificium. Et offertorium dicitur lo-

cui, ubi reponuntur, vel ubi sunt oblationes. Martin.

Offerumenta, per quam translationem Plautus dixit plagas, percussiones & flagella, quod ea scapulis & tergo offerantur, cum quis fusus caditur. Rudent.

Offermentum ii, n. oblationem veteres dicebant, quia diis offerebatur. Fest.

Offex impeditor, qui officit. Isid.

Officialis e, c. quod ad officium pertinet, vel quod de officio tractat.

Officialis is, m. minister magistratus dicitur. Schard.

Officina a, f. locus, in quo officia sua faciunt, quibus operis aliquid efficiendi commissum est, eine Werkstatt/ *ut: Armorum officina*. Cic. 7. Philipp.

Officine, in quibus metalla

c Officina, in quibus argentum ab are separatur, Getz-Hütten idem.

d Officina chartaria, eine Papier-Mühle.

e Officina est pars pharmaceuticalum, quae seriem rerum me possideat, iudicium nihilominus, quasi possessor accipit. l. 27. ff. de rei vind. l. 45. ff. de hered. petit.

f Officina a taberna differt, taberna n. erat, aedificium in loco publico, ubi merces & quae venum proponebantur. In officina vero ipsa opera fiebant. Schard.

g Ex

Ex eadem officina exire, eines Musters oder Gattung seyn. Cic. in praef. Parad.

h Officina pro ipsa operatione vel fabricatione. Plin. 11 c. 2.

i Officina nequitiae & dissensorium flagitiorum, ein Ort, darinnen man alle Schand und Laster treibet/ übet und lernet.

k Clarissima rhetoris officina. Cic. 2. Orat.

Officinalis e, c. ad officinam pertinens, ut: Terra officinales sunt, quas experientia medicinalibus viribus impregnata edocuit. Tales sunt terrae minerales dictae. Schröd.

b Classes officinales vocantur, quae officinis sunt usuales, siue extemporaneo usui ea destinantur, siue asservationi usuique futuro. Sunt quae tum nativorum, tum preparatorum. Idem.

Officinatus oris, m. pro fabro posuit Vitruvius. l. 6. c. ult.

Officio is, feci, factum, officere est obesse, nocere, schaden/ ut: Officere alicui, einem schädlich seyn. pro S. Rosc. II.

b Officere luminibus, est obstruere lumina, im diechte stehen/ *ut: Umbra terra soli officiens noctem efficit*. de N.

Nec mentis quae luminibus officit altitudo fortuna. pro Rabir.

c Lumen effectum, i. e. obductum, obstructum, & perficere in aliquem esse, eum se

alicuius corporis interpositionem exclusum. Lucr.

Officiosus Adv. diligenter, bono animo, dienstlich/ fleißig/ ut: Officiosus scribere. Cic. ad Att.

b Officiosus ire salutatum. Martial.

Officiositas atis, f. species humanitatis, pertinens ad virtutes homileticas, quae cuilibet prestare ea volumus, quae illi debentur.

Officiosus a um, dicitur, qui libenter & ex animo officium seu beneficium exhibet, diensthaft/ *ut: Diligens & officiosus homo*. Att.

b Officiosum esse in aliquem, einem willige Dienste bezeigen. l. 14, 16. pro S. R. I.

c Officiosus dolor, Cicero ni l. 3. Tusc. dicitur, qui ex justa causa suscipitur, & cuius probabilis ratio reddi potest.

Officium ii, n. dicitur (Cicero ni 3. de Fin.) id, quod ratione actum est, eine Schuldigkeit/ *ut: Vos vestrum curata officium, ego officium meum*. Bacchid. 4, 4, 108.

b Officium veteri necessitudini debitum, ein altes Freund-Stück. Epist.

c Officii onus suscipere, eine Müheverwaltung auf sich nehmen. pro Sext. Rosc. XXXVI.

d Officio & studio miri

geneigt und dienstwillig seyn.
Lib. 14. Ep. 3.

c Singulari officio in ali-
quem esse, ut: *Meus in te ani-*
mus quam singulari officio fue-
rit, Senatus testis est, wie dienst-
willig ich gegen dir gewesen/
bezeuge ich mit dem Rath. l.
5. Ep. 5.

Si quis ipsos beneficio,
quam injuria experiri maluisset,
certaturos fuisse, ne vincerentur
officio. Curt. 1760.

f Egredi officio suo, aus
seinem Befehl schreiten/ut: Di. lib. 11, 27.

est, nos nostro officio nihil egres-
sos esse, er sei sagen/wir habent
nichts gethan / denn das uns mir
befohle gewesen. Phorm. 4, 5, 10.

g Officium facere, thun einem in seinen
Berrichtungen was sich gehöret. Adelph. 4, 3, 2.

Postquam surrexi, neq; pes,
neq; manus suum satisfacit offi-
cium. Eun. 4, 4, 3.

h Malo coactus, qui suum
officium facit, dum id rescitum
iri credit, tantisper caret: si
esperat, fore clam, rursus ad in-

genium redit, wer sein Amt ge-
zwungen thut / hütet sich so
lang / weil er vermeynet / es
möchte verschwiegen bleiben:

Hat er Hoffnung / es werde
heimlich zugehen / fällt er wie-
der auff seinen vorigen Kopf

und Sinn. Adelph. 1, 1, 44.

i Non sat, tuum te officium
fecisse, si non id fama approbat,
es ist nicht gnug, wenn du das

Deine gethan/wenn nicht auch
ingemein solches gut geheissen
wird. Phorm. 4, 5, 12.

k Qui officium facere im-
memor est, nisi adeo monitus.
Pseud. 4, 7, 3.

l Omnes familiarissimi Ca-
saris, quasi de vineti meis magnis
veteribus officiis, me diligenter
observant. lib. 6, 10.

m Homo tum plenus offi-
ciorum, tum nostri utriusq; amanti-
simus, beydes ein dienstthafter
und uns sehr geneigter Mensch.

n Ad meum officium per-
tinet, dieses ist meines Ampts/
nichts gethan / denn das uns mir
gebühret es. pro S. R. XI.

o Alicujus officia turbare,
Officium facere, thun einem in seinen
Berrichtungen was sich gehöret. Adelph. 4, 3, 2.

Deine gethan/wenn nicht auch
ingemein solches gut geheissen
wird. Phorm. 4, 5, 12.

k Qui officium facere im-
memor est, nisi adeo monitus.
Pseud. 4, 7, 3.

l Omnes familiarissimi Ca-
saris, quasi de vineti meis magnis
veteribus officiis, me diligenter
observant. lib. 6, 10.

m Homo tum plenus offi-
ciorum, tum nostri utriusq; amanti-
simus, beydes ein dienstthafter
und uns sehr geneigter Mensch.

n Ad meum officium per-
tinet, dieses ist meines Ampts/
nichts gethan / denn das uns mir
gebühret es. pro S. R. XI.

o Alicujus officia turbare,
Officium facere, thun einem in seinen
Berrichtungen was sich gehöret. Adelph. 4, 3, 2.

p Ad officium plerosq; red-
ire cogere, die meisten wieder
zum vorigen Gehorsam brin-
gen. Corn. 39, 510.

q In officio non manere,
sein Amt aufgeben / (Barb.) re-
signiren. Corn. 262.

r Officia prestare amicis,
officium facit, dum id rescitum
iri credit, tantisper caret: si
esperat, fore clam, rursus ad in-

genium redit, wer sein Amt ge-
zwungen thut / hütet sich so
lang / weil er vermeynet / es
möchte verschwiegen bleiben:

Hat er Hoffnung / es werde
heimlich zugehen / fällt er wie-
der auff seinen vorigen Kopf

und Sinn. Adelph. 1, 1, 44.

s Officium ne collocaris in
viciis. Erasim.

t Officium dicitur, quod
quisq; efficere debet. Sic officium
pietatis, l. 2. ff. de inoffic. quod

u Officium Magistratus, &
jus

officium dicitur, quod
quisq; efficere debet. Sic officium
pietatis, l. 2. ff. de inoffic. quod

officium dicitur, quod
quisq; efficere debet. Sic officium
pietatis, l. 2. ff. de inoffic. quod

officium dicitur, quod
quisq; efficere debet. Sic officium
pietatis, l. 2. ff. de inoffic. quod

officium dicitur, quod
quisq; efficere debet. Sic officium
pietatis, l. 2. ff. de inoffic. quod

officium dicitur, quod
quisq; efficere debet. Sic officium
pietatis, l. 2. ff. de inoffic. quod

jus dicentis, ut pratoris, quod
latissime patere traditur. l. 1. ff.
de jurisdic. oran. judic. l. 27. ff.
de verb. oblig. Separaturq; ab
officio Judicis in stipulationum
divisione, quod in singulis cau-
sarum generibus propriam inspe-
ctionem habet, ut ex tit. de rei
vindic. famil. ercisc. commun. di-
vid. patet.

x Officium modo munus
publicum honorisq; significat
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1. §. penult.
ff. de serv. fugit.

y Officium, servile mini-
sterium nonnunquam significat.
l. 46. §. 7. ff. de jur. fisc. & ab ar-
tificio separatur. l. 65. §. 1. ff. de
legat. 3. Imo & a ministerio. l. 65.
ff. de legat. 2.

z Officium pro custodia li-
bertore. l. 4. ff. de fugit.

aa Officium, pro Irenar-
chis. l. 7. C. de accusat.

bb De officiis secundum
jus natura, vid. Scharockius.

Offigo is, ere, idem quod figere,
anheften. Plaut. Mostell.

Offimentum i, n. πηλός, ab ob
& finis, Martin.

Offirmo, vide Obfirmo.

Offium, vide Opium.

Offlecto is, ere, circum vel con-
tra flectere. Plaut. Rud.

Offoco as, are, praefocare. Flor.
l. 2. c. 11.

Offreno as, are, ex opposito fre-
no, ut: Hunc offrenatum unius
offula prada facile prateribit.
Apul. 6.

Offringo is, fregi, fractum, of-
fringere, quod fractum est, con-
trario frangere. Festus. Offrin-
gi terra dicitur, quando ite-
rum transverso sulco aratur.

b Rursum terram, quum
primum arant, proscindere ap-
pellant: quum iterum, offringe-
re dicunt. Quod prima aratio-
ne gleba grandes solent excitari,
quum iteratur, offringere vo-
cant. Varr. l. 1. de re rust. c. 29. 1.
ff. de evictionib. l. 1.

b Offundere alicui tenebras, i.e. obscurare aliquem, ut: Si quid tenebrarum offudit exitum, wenn dich das Elend unansehnlich erlicher. massen gemacht. Tuscul.

Tu tuis moribus vita, quā turpiter egisti, magnas offudisti tenebras, du hast dir mit deinem Thun deinem Leben/ welches du schändlichen hingebracht/ große Unehre angethan. in Sal.

c Offundere caliginem oculis, die Augen blenden.

d Quasi aliquam noctem offundere rei, die Sache verdunkeln.

Offusco as, are, obumbrare, obscurare, denigrare, & quasi fuscum reddere.

Offusus a um, circumfusus, ut: Offusus terror oculis, auri- busq. Liv. 8. Pun.

b Offusa animis caligo. Cic. 5. Tule.

c Pavore offusus, mit Schrecken überfallen. Tac. 11.

Ogdoas adis, ὀγδοάς, numerus octonarius. Ogdoadis usus olim erat apud Romanos, ut apud nos hebdomadis. Martin.

b Psalmus 119. per Ogdoas dicitur distingui, quia singuli primi octo versus in fortibus Ebraicis incipiunt à prima littera N; & sic deinceps ceteri ab aliis consequentibus.

Ogdous, Rex Egypti, Thebæorum, Syrio mari ab Ogygio Rege, in cognominatus, qui Memphim regnante, cognominata. Hom.

condidit, à nomine Filie dictam. Diodor. Sicul. l. 2. c. 1.

Oggannio is, iuvi, itum, oggan- nire, occinere, inculcare eadem, ad fastidium usq. repetere, in die Ohren pfeffern/ wot derbellen/ ut: Habet hac ei, quod, dum vivat, usq. ad aurem ogganniat. Ter. in Phorm.

b Oggannire, idem ac in aurem secreta loqui, & velut immurmurare, ut: In aurem mulieris oggannit. Apul. l. 2.

Oggero is, ere, intendere seu incipere. antiquum. Plaut. Truc.

Oggrassor aris, ari, è regione grassari. Martin.

Ogyges is, m. Rex Thebanorum, sub quo primum omnium diluvium accidisse, dixit Varro in Prologo l. 3. de Rust. sed, ut Divus Augustinus l. 18. de civit. Dei, retulit, tempore, quo regnabat Ogyges, diluvium magnum factum est: Non illud maximum, quo nulli homines evaserunt, nisi qui in arca fuerunt, sed tamen magnus, quàm quod postea tempore Deucalionis fuit. Hinc:

Ogygia, mala dicuntur vel ingentia, vel antiqua. Erasma.

Ogygius a um, ut: Ogygia montia, Thebana dicta sunt.

b Deus Ogygius, Bacchus. Ovid. Epist.

c Ogygia Insula in Phoenicia, Syrio mari ab Ogygio Rege, in cognominata. Hom.

Ogyres, Insula feliscis Arabia, stadium currere dicebatur. Eras. clara Erythro Rege, ibi sepul- to. Plin. 15. 6.

Oh! Interjectio, quæ utimur, ubi ex intervallo notos videmus, ut ait Donatus: estque præsertim in usu apud Comicos. Olea pinguedine præ- stant, vocatur Ecclesia Israeliticæ populi. Rom. 11. v. 17. Glas. Phil.

Ohe! Interject. satietatem usq. ad fastidium designans. Ter. Phorm.

Ohô! Interjectio admirantis aliquod repente fieri. Plaut. Pœn.

Oileus i, m. Locrorum Rex & pater Ajacis Oilei. Virg. 1. Æn.

Oilides, Patronymicum. notat Ajacem Oilei filium. Propert.

Olat pro oleat. Non.

Olat, olidus, qui assidue olet. Isidor. Hinc.

Olacitas, olaciter. Lex. Angl.

Olea a, f. arboris species, ut: Olea domestica, ein Delbaum.

b Olea sylvestris, wilder Delbaum.

c Olea Bohemica, sive oleagnus. Matthiol.

d Olea etiam fructus dicitur, inde olea conditanea Varroni dicitur, quæ ad condituram asseratur.

e Extra oleas vagari, Prov. Officii limites transgredi, ausdem Geschirr schlagen/ aus den Schranken schreiten. Stadia enim, in quibus currendi certamina peragebantur, oleis per se- riem positis utraque septeabantur, quas praterire non licebat: Proinde qui praterisset oleas, extra

stadium currere dicebatur. Eras. f Olea, dicitur populis

Israeliticis ob dignitatem, quæ à Deo ornatus fuerat. Jer. 11. v. 16.

g Olea pinguedine præstant, vocatur Ecclesia Israeliticæ populi. Rom. 11. v. 17. Glas. Phil. Sacr.

Oleaceus a um, quod est olei, vel oleæ simile, ut: Liquor oleaceus. Plin. 35. c. 15.

b Folia oleacea. id. 21. c. 4.

Oleagineus a um, vel

Oleaginus a um, quod ex olea

arbore sive coloris olei est, ut:

Oleagina virgula, ein Delh- zweig. Corn. 251.

Oleaginea coronâ uti solent, qui in prælio non fuerunt, & tri- umphum procurant. Gell. 1. 5. c. 6.

c Oleagineum poculum, non pro eo, quod oleum continet,

sed quod ex olea arbore est, ac- cipi debet. l. 30. ff. de legat. III.

Oleago, strigmentum, destri- gmentum, quia est unguentum, crassum simile oleo. Martin.

Oleameninis, n. ut: Post dies 30.

conjiciuntur macerata: dein- de oleum purum excipietur,

quod reponitur fictili vase: cujus oleaminis vires ad om- nem contractionem nervo- rum tanta sunt, ut sit vix cre- dibile. Scrib. Laig.

Oleamentum i, n. idem ac olea- men. idem.

Olearis e, c. quod ad oleum per- tinet, ut: Quippe cum in exa- cren-

cuendo oleares cotes, & aqua-
ria aequè differant, oleo delica-
tior fiet acties, i. c. cotes, quæ
oleo asperguntur. Plin. 34. c. 14.
Olearius a um, idem ac olearis,
ut: Olearia seria, ein Dehl-
längel, Varro.
Olearia cella. Columell. l. c. 6.
Olearius is, m. qui olium facit
vel vendit. idem.
Oleastellus i, f. Dimin. ab olea-
ster. Columella oleam Cala-
bricam vocat. l. 12. c. 49.
Oleaster i, f. Sylvestris olea, ein
wilder Dehlbaum. Virg.
Oleastreus, nigri plumbi est spe-
cies Plin. 33. c. 17.
Oleastrinum, i, n. dicitur oleum,
quod ex oleastro fit, quo mobi-
les dentes confirmantur. Dio-
scor. l. 1.
Oleatus a um, ex oleo factus, vel
quod oleo permixtum est.
Olecranium i, n. ὀλέκρανον, cu-
bitus summus sive cubiti ca-
put. Vesling.
Oleitas asis, f. tempus legenda-
rum olivarum, ut: Ubi vin-
demia & oleitas facta erit,
prela extollito. Cat. Rust. c. 68.
Olentictum locus oleti malè o-
lens, Martin.
Olenus i, m. vir, qui Lethæam
duxit uxorem eximia pulcri-
tudine, adeo superbam, ut se
deabus præferret. Caterum dea
irata cum de Lethæa suppli-
cium sumere vellent, Olenus
in se culpam uxoris transfer.

re ausus, unà cum illa in lapi-
dem conversus fingitur. Ovid.
10. Met.
Olenius a um, ab Oleno urbe
Bæotia, (sic dicta ab Oleno
Vulcani filio, Strabo. 8. ut: Ca-
pella Olenia vocitata est A-
malthea capra, Jovis alitrix,
propterea quod circa Olenum
nata dicatur & nutrita. Cal.
Oleo es, olui, olutum, Olere est
odorem spirare & emittere,
riechen / einen Geruch von
sich geben / ut: Rosa recens
à longinquo olet. Plin. 21. 7.
b Mulier rectè olet, ubi
nihil olet. Mostell. 1. 3. 116.
c Olere unguenta, nach Bal-
sam riechen / ut: Non omnes pos-
sunt olere unguenta exotica. Mo-
stell. 1. 1. 41.
g Olent ita supercilia ma-
ditiam, i. e. significant. Cic. pro
Rosc. Corn.
e Olere, pro malè olere,
stinken. Horat.
f Olere crescere, inde ad oleo.
Martin.
Oleomela & f. arbor dicta,
quod ex trunco oleum defluat,
in crassitudine molles saporis
parvis. Isid.
Oleofelinum i, n. apii species. Isid.
Oleraceus a um, ad olus spectans,
ut: Oleraceus frutex, olerum
modo fruticans. Plin. 26. c. 8.
Olesco is, ere, fit ab olco. Inter
se differunt, quod oleo habet
significationem naturalem

trans-

transitivam, oleſco passivam
innatam. Calepin.
b Oleſcere idem ac cresce-
re. Martin.
Oletum i, n. ab olea locus, ubi
nascuntur olea. idem.
Oletum, ab oleo es, ere, imperiti. idem.
i. e. fatere, stercus humanum.
Oleum i, n. liquor est, qui ex
olea exprimitur. Del / ut: In-
stillare oleum lumen, dem
leucht oder der Leuchte Del ge-
ben. Cic. de Sen.
b Oleum addere camino, singulariter uncto. Esa. 10. 27.
est malo fomentum ac velut ali-
mentum suppeditare, quod magis
ac magis auſceſcat, ſibel ärger
machen. Hor. 2. Serm. Sat.
c Oleum & operam perde-
re, est omnem rem ac laborem
frustrâ inſumere, ümbſonſt und
vergebens ſich bemühen. Pœnul.
d Oleo tranquillior dicitur crassior est, ut oleum anisi, nu-
tis, qui minimè iracundus, leniq; cista expressus. Schröd.
ingenio præditus est, sehr sanſt-
müthig / gedültig / geſchmeidi-
man möchte ihn ümb einen
Finger wickeln. Pœnul.
e Oleum pro ſimulacro
pugna, & pro exercitatione, non
pro uno certamine. Cic. 1. Orat.
f Oleum in auricula ferre, amygdalarum
Adagium natum videtur, à ge-
ſtu eorum, quibus est aliquod
liquoris inſuſum, quod ne ef-
fluat, aurem ſupinant, quafi
aversantes ac ſatidientes audire.
Negue tamen negaverim, poſſere
in aqua, qua decoctione pars
referri ad aſſentatores, qui velut
oleoſa ſupernatas: Sic fit Balſa-

oleum in aurem inſtillant, dum
loquuntur jucunda magis, quam
ſalutaria. Eraſm.
g Non videt quidem oleum.
Prov. Conveniet in eos, qui ſunt
artis alicujus prorsus rudes &
imperiiti. idem.
h Oleum & ſalem oportet
emere. Prov. quo innuitur,
olea exprimitur. Del / ut: In-
opus eſſe nonnunquam contrariis
remediis, nunc acrimoniâ, nunc
lenitudine. idem.
i Oleum (in ſacris) pro
ſingulariter uncto. Esa. 10. 27.
k Oleum ſeu unguentum
Deo tribuitur, Pſal. 45. Hebr. 1.
v. 9. Cantic. 1. v. 3. & Spiritus S.
cum ſuis donis intelligitur. Glaſſ.
Phil. Sacr.
l Oleum propriè liquor
pingvis, balſamo tenuior.
m Olea ſtillaritia, ex ſim-
plicium familiis parari
poſſunt, mineralium vegetabi-
lium, ac animalium. idem.
n Olea expreſſa, ſunt per
ſeminibus ac nu-
cleis nonnullis oleoſis, ut: Oleum
amygdalarum dulcium, ſüß
Mandel-Del / Oleum lini, ſein-
Del / Oleum olivarum (ex urvis
maturis) Baum-Del. &c. id.
o Olea eliciuntur quo-
que, ſed pauca, per decoctionem
qua decoctione pars
ſit Balſa-

mus

mus Peruvianus, oleum lauri,
& similia, idem.

p Olei nomen imponitur
quoque, quamvis minus accurate,
nonnullis spiritibus liquoribus,
vel destillatione peractis: Sic
dicitur oleum Vitrioli, Salis, &
similia, idem.

q Olea dicuntur liquores
per deliquium soluti, ut Oleum
tartari. idem.

r Oleum ardens, est oleum
tartari ad summum gradum cor-
rectum, Johnson.

Olificio is, factum, olfacere,
est odorari, riechen / ut: Ger-
nere, audire, gustare, olfacere,
tangere aliquid, etwas sehen /
hören / schmecken / riechen und
greiffen. 2. de Divin.

b Olfacere, est presentire,
riechen / zuvor innen werden /
mercken / ut: An non sex totis
mensibus prius olfecissem, quam
ille quicquam cepit? Solte
ichs nicht sechs ganzer Monat
zuvor gerochen oder gemercket
haben / ehe er das geringste an-
gefangen. Milit. glor.

Olfactio as, are, Frequens, ab ol-
facio, viel oder offte riechen.
Plin. 20. c. 14.

Olfactoriolus i, n. ein Niesem-
knopff. Zehn.

Olfactoriola (inter orna-
tus muliebres ponit Elianus, c. 3.)
sunt vascula, in quibus odora-
menta gestantur. Isidor.

Olfactorium i, n. forum vel odo-

rum fasciculus, delectandis
naribus vel olfactus gratia
comparatus, ein Strauß /
daran man riecht / Riech-
püschlein. Plin. 20. c. 9.

Olfactorius a um, ad olfactum
pertinens, ut: Olfactorii ner-
vi. Vesling.

Olfactus us, m. sensus odoris per
nares, nasum, subministratus,
das Riechen / der Geruch.
Plin. 20. c. 9.

Olfatus pro olfactus. Martin.

Olibanthum mensura vinaria
rotunda nominabatur. Calep.

Olibanum i, n. Thus propriè ma-
sculum, dicitur & Melax, A-
rab Melafon. Schröd.

Olidus a um, quod tam bonum,
quam malum habet odorem,
wolriechend / it. stinckend / ut:
Olida vestes murice. Martial.

b Hic olidam clamosus
agens in retia vulpem. idem.

Oligarchia a, f. (status Reipubli-
ca, qui contrariatur Aristoc-
ratia,) est imperium pauco-
rum divitum, qui omnia in
suam conferunt utilitatem.
Politie.

Oligarchicus a um, ad oligar-
chiam pertinens.

Oligophorum vinum, quod pa-
rum aquae ferre potest. Martin.

Olim, Adv. quodlibet tempus
vel präteritum, vel futurum
significans, vor alters / vor
zeit / einmal / ins fänfftig / ut:
Loquebantur olim sic. Cic. 2. O.

Olim

Olim meminisse juvabit.

b Olim pro aliquando, ut
Ut pueris olim dant crustula
blandi Doctores, &c. Horat.

c Sunt clari hodieq, &
qui olim nominabantur, Qvin-
til. l. 10. c. 1.

Olisci, ὀλίσκοι, annumerantur
mundo muliebri, a Polluce
l. 7. c. 2.

Olitor oris, m. qui olerum hor-
tum exercet, quiq, olera ven-
dit, ein Gärtner. Colum.

b Sape etiam est olitor val-
de opportuna locutus, Prov. (es
hat auch oft ein gemeiner ein-
sätziger Mann können einen gu-
ten Rath geben.) Quo quidem
admonemur, non esse fastidien-
dam salutarem sententiam pro-
pter auctoris humilitatem: Nam

fieri nonnunquam potest, ut a-
liquis infima sortis ac nota vir,
aut minimè doctus, dicat quid-
dam haudquaquam aspernan-
dam etiam summis viris. Erasim.

c Olitorem odi, qui radi-
cibus herbas excidat, Proverb.
Cum quis exactor durior & in-
stantior est. idem.

Olitorius a um, quod ad olera
pertinet, ut: Forum olitorium, quos patina, non benevolentia
ubi olera venduntur, ein Kräu-
ter-Markt. Liv. 4. Maced.

b Olitoria hostia, i. e. Ho-
stia hortorum. Plin. 10. c. 1.

Oliturgia a, f. rectius Alicur-
gesia, ἀλειτρηγισία, immuni-
tas seu excusatio ab oneribus
publicis. Suid. Lex. Angl.

Oliva a, f. idem quod Olea, ein
Oelbaum.

b Oliva, fructus olea, Ölbe-
er / Oliven. Plin. 25. c. 31.

Olivarius a um, quod ad olivam
pertinet. Colum. 12. c. 47.

Olivetum ii, n. locus, ubi oliva
crescunt, ein Öl-
id. 5. c. 9.

Olivifer a um, olivam ferens,
ut: Arva olifera. Ovid. 3. Fast.

Olivina a, f. cella olearia, vel
olei copia. Martin.

Olivitas atis, f. fructus olea.
Nonius.

b Olivitas, tempus legen-
darum olivarum, Oliven-
de. Colum. 12. c. 50.

Olivitor oris, m. qui oleas colit.
Apul.

Olivo as, are, olivarum vinde-
miam agere, five olivas colli-
gere, Oliven sammeln. Plin. 15. 3.

Olivum ii, n. i. e. oleum ex olivis
expressum. Plaud. Pseud.

Olla a, f. vasis genus, pro quo au-
tam veteres dixerunt, Erdine
Gefäß / Topf / Hafen.
Fest. Varr.

b Olla amicitia, Prov. in
Olitore a um, quod ad olera
pertinet, ut: Forum olitorium, quos patina, non benevolentia
ubi olera venduntur, ein Kräu-
ter-Markt. Liv. 4. Maced.

Fervet olla, vivit amici-
tia ζῆλον ἔχει, & φιλία, die
Freundschaft waret so lang als

Oliturgia a, f. rectius Alicur-
gesia, ἀλειτρηγισία, immuni-
tas seu excusatio ab oneribus
publicis. Suid. Lex. Angl.

c Olla vestigium, in cine-
re

re turbato. Prov. Nullum evi-
dens iracundia vestigium oportet
re relinqui, interpretatur Plut. re,
sed simul atque deferbuerit, atq.
refederit animi tumor, omnem
præteritorum malorum memori-
am penitus tollendam esse. idem.

d Ipsa olera olla legit, in
eos quadrabit, qui suum ipso-
rum vitium in aliud quippiam rejici-
unt: Aut, qui sic ad scelus ali-
quod quasi facti sunt, ut non pos-
sint non peccare. idem.

e Olla lenticulam attigit,
convenit in eos, qui vehementer
propensi sunt ad aliquid,
velut huc nati, ut ultra, nulla da-
ta occasione, se conferant ad id,
quod appetunt. idem.

f Ollam alere dicebantur,
qui metum ostenderent, quo de-
terrerent quempiam. Sumtum
id est à more civitatis Athenien-
sis, in qua ollas in tectis disponere
consueverunt, ad deterrendas ul-
lulas, quarum illic maxima vis.
Nam illarum strepitum omne ge-
nus avium deformidat. idem.

g Ollam exornas, de iis,
qui in re vehementer absurda
frustra conantur. idem.

h Ollas ostentare, est rem
per se ridiculam ac sordidam per-
inde ac maximam efferre. idem.

i Olla lotionis seu polli-
brum, Wasch-Eßpfen, Moab di-
citur à Davide. Psal. 60. v. 10.
quasi dicat, adeo despectus &
abjectus est mihi is populus, ut

um liberè diffringam, quasi te-
stem; & si quos voluero serva-
re, ad sordidissima ministeria co-
gam. Glaff. Phil. Sacr.

Ollaria, aris temperatura, no-
men accepit ab olla vase, in
quo paratur. Plin. l. 34. c. 9.

Ollaris e, c. ut: Ollares uva, quæ
in ollis asservantur. Columell.
l. 12. c. 43.

b Ollares dei, vide Deus,
Ollis pro illic. Fest.

Ollula a, f. Diminut. parva olla,
Varro.

Ollus a um, pro ille illa illud,
Antiqui dicebant. idem.

Olli certamine summo
procumbunt. Virg. 6. Æn.

b Ollis que ad honoris am-
plioris gradum is primus ascen-
sus est.

Olo, i. e. Oleo, odorem emitto,
Antiquum. Nonius.

Ololygon, ὀλολυγών, propriè est
ululatus, deinde est clamor
ranarum, tertio ipsarum mas
clamans. Est etiam avis, quæ
nonnulli dicunt ululam. Martin.

Olophymus, ὀλοφύμος, genus
lugubris cantilenæ. idem.

Olophitum, capparis Synonymi
apud Dioscoridem; alias ex-
ponitur Sinapi Persicum. id.

Olor oris, m. Cygnus, eius
Schwahn / ut: Innocui late
pascuntur olores. Ovid. 2. Am.

Olorinus a um, ad odorem per-
tinens, ut: Penna olorina.
Virg. 10. Æn.

b Olo-

b Olorinus color, i. e. can-
didus. Plin. 37. c. 10.

Olovitreum, totum vitreum.
Martin.

Olvatium, mensura genus. Fest.

Olus eris, n. omnis herba &
planta sativa, quæ esui est,
ab alendo, quod oleribus, a-
lerentur homines, antequam
fruges vel carnes essent, aller-
lep Rüchen, Kraut Plin. 19. 10.

b Olus, pro tenui & quo-
ridiano victu. Hor. 2. Sat. 7.

Olusatrum olerisatri, n. sive
Smyrnum, herba, verum
der Veterin aus Alexandria.
Marthiol.

Olusculum i, n. Dimin. ut: Un-
cta satis pingvi ponentur o-
luscula lardo. idem Sat. 6.

Olympia a, f. urbs Græciæ, in
quæ Jupiter Olympius coleba-
tur. Steph. de urb. Strab. l. 8.

Olympia orum, n. ludi, qui in
honorem Jovis Olympi apud
Pisam & Helidem, Græci op-
pida, celebrabantur: h. e. Cer-
tamè gymnica, quod quun-
to quòq; anno fieri solebat.
Suid.

Olympiacus a um, ut: Certa-
men Olympiacum.

Cursus Olympiacus. Au-
tor ad Hieron.

Olympias a lis, f. est spæcium
annorum completorum qua-
tuor, ab uno lato Olympio ad
alterum. Comput. Marg. Phil.

b Olympias, nomen ma-

tris Alexandri Magni. Curt.
it. Gell. 13. c. 4.

c Olympias, ventus in Eu-
bea flans. Plin. 17. c. 24.

Olympionices, sive Olympioni-
cus, qui in Olympiaco certa-
mine victor evasit. Cic.

Olympus i, m. mons altissimus
inter Thessaliam & Macedo-
niam; alter huius nominis in
Gallo-Græciæ vel Cypro. Ter-
tius apud Mysos, ad cuius ra-
dices Prusa ab Hannibale con-
dita. Quantus ad mare ru-
brum in Æthiopia. For. Rom.

b Olympus pro celo, ut:
Rector Olympi. Ov. 9. Met. hinc:

Olympicus a um, quod est O-
lympi, vel, quod ad Olympum
pertinet, ut: Jupiter Olympi-
cus. Dicitur est autem ab O-
lympo, à quo eruditus & ad
virtutem institutus sit. Alii
verò à Cælo, quem Olym-
pum Græci vocant, in quo
regnasse fertur.

Olympias a um, i. e. celestis.

Olynthus, urbs juxta Atticam;
quæ cum ab Atheniensibus ad
Philippum Regem Macedonia
descessisset, ab illis deinde ever-
sa est. Hinc:

Olynthiacus a um, ut: Olyn-
thiacæ orationes Demosthenis,
quibus Athenienses adversus
Philippum incitabantur, O-
lynthius bellum inferentem.

Olyra a, f. frugis genus, quod teste
Plinio à Latinis Siligo dicitur,

Oooooo

Ca-

Colum tritici vitium esse, ait & scribit, triticum omne uligi-
tristi, ein Zeichen ubel auß
noso in loco tertia satione indeuten / oder außliegen. id. 575.
Olyram degenerare.

Omalium i, n. est pinguius atq; de Averno.

crassius intestinum, quod non-
nulli bubulum esse credunt: tur in omen, eine vergebliche
quidam putant esse partem That macht nichts gurs schwa-
ventriculi bubuli crassio rem nen / bedeutet was böses. Cur-
tius opimio rem. Martin.

Ombria a, f. (Wetter-Stein/

Donner-od Kröten-Stein/ pa aliquot infelicitatis notis re-
Agricola) gemma species, qua troversi ortus omen luit, der A-
cum imbris & fulminibus grippa hat durch unterschiedli-
fertur in terram decidere, che Unglücks- Zeichen seines
quemadmodum ceraunia & (unglückssetigen) Namens Deus
brontia: eundemq; cum illis tung entgeltē müssen Solin 83.
effectum habere, creditur.

Plin l. ult. c. 10 Boët. de Bot.

Omelytis, ἀμυλυσίς, farina bor-
deacea cruda dicitur, ad disse-
rentiam polenta, qua torretur.
Martin.

Omen inis, n. dicitur futura rei

pranunciatio, eine Borsung/
Boredeutung/ut: Neg.
solium deorum voces Pythago-
ra observaverunt, sed etiam tur praterquam ova gignentium
hominum, qua vocant omina. bus. Plin. 11. c. 37.

b In omen accipere ali-
quid, etwas für eine Ohnung
auffnehmen. Liv.

Malum omen in alterius
metum vertere, ein böses Zei-
chen wider einen andern auß-
legen. Curt. 426.

c Habere omen, eine son-
derliche Vorbedeutung auff sich
haben, 2. Fast.

Omen habere aliquod pro
ein Zeichen ubel auß
noso in loco tertia satione indeuten / oder außliegen. id. 575.
Olyram degenerare.

Omen avertat Deus, vi-

d Irritum inceptum verti-
nulli bubulum esse credunt: tur in omen, eine vergebliche
quidam putant esse partem That macht nichts gurs schwa-
ventriculi bubuli crassio rem nen / bedeutet was böses. Cur-
tius 131.

c Omen luere, ut: Agrip-

pa aliquot infelicitatis notis re-
Agricola) gemma species, qua troversi ortus omen luit, der A-
cum imbris & fulminibus grippa hat durch unterschiedli-
fertur in terram decidere, che Unglücks- Zeichen seines
quemadmodum ceraunia & (unglückssetigen) Namens Deus
brontia: eundemq; cum illis tung entgeltē müssen Solin 83.
effectum habere, creditur.

Omentum i, n. quod Epiploon

antiquitus dictum, membra-
na gemina pinguedinis copiosa
perfusa, qua ventriculo, ac po-
tissimum intestinis insinata,
partium alioguin exsanguiū
debilem calorem, blando in-
cubatu fovet, das Neg. Vesl.

Ventrisculus atq; intestina
pingui ac tenui omento integun-
ta observaverunt, sed etiam tur praterquam ova gignentium
hominum, qua vocant omina. bus. Plin. 11. c. 37.

b Omentum abusive pro
membrana, qua totum involvit
cerebrum. Macrob l. 7. Sat. c. 9.

Ometis idis, & plural.

Ometides sunt scapulares fasciæ
quedam & humiles. Ovid.
Turneb.

Ominator oris, m. qui praest o-
minibus capiendis, it. qui o-
minatur. Plaut. Amphit.

Omi-

Ominatus a um, ut: Male o-
minatis parcite verbis. Hor.
Omino as, are, veteres dixe-
runt, Pomponius. i.e.

Ominor aris, ari, est omen ca-
pere, befahren/beforgen/sich
schwanen lassen/ut: Ominan-
tur tibi omnes proximum an-
num consulatum, jeder man alt ist/ ich geschweige der alten
lässt sich schwanen/da wer-
dest künftiges Jahr Bürger-
meister werden.

Malo enim alicui (Reipubl.)

quam nostra ominari, ich wil
contari, nec audire sine molestia
mich lieber etnes andern hal-
ben/ bei unsers eigenen wegen der
besseren. 2. Offic.

b Bene ominare! das wol-

te Gott nicht / tröste nicht so
übel. Al. dii meliora, vel pie:
Deus meliora!

Omnes tibi male ominan-
tur, jeder man prophezet dir
nichts gutes.

c Ultima sibi ominari,
das ärgste sich schwanen lassen.
Curt. 2209.

Ominosus a um, quod malum
omen portendit, das etwas
böses bedeutet/ut: Notabilis,
atq; etiam, ut exitus docuit,
ominosares accidit. Plin. epist.

Omissus a um, hinlässig/träg/
unterlassen/ut: Omissus an-
mus, pro remisso & langu-
do. Terent. Heavt.

b Omissa controversia,
ratio omnis ad misericordiam tuam
conferenda est. Cic. pro Lig.

Omitto is, misi, missum, omit-
tere, est rem aliquam penitus
dimittere, relinquere ac pra-
tere, gehen lassen/ligen las-
sen/ut: Omittere iracundiam,
vom Zorn lassē. Adel. 4. 7. 36.

b Omitto illa vetera, ich
sage nichts von dem / das neu-
um consulatum, jeder man alt ist/ ich geschweige der alten
lässt sich schwanen/da wer-
dest künftiges Jahr Bürger-
meister werden.

c Omitto curare hoc, ich

anthe das nicht. pro Cael. V.

d Omitte ista, qua nec per-

quam nostra ominari, ich wil
contari, nec audire sine molestia
mich lieber etnes andern hal-
ben/ bei unsers eigenen wegen der
besseren. 2. Offic.

b Bene ominare! das wol-

te Gott nicht / tröste nicht so
übel. Al. dii meliora, vel pie:
Deus meliora!

Omnes tibi male ominan-
tur, jeder man prophezet dir
nichts gutes.

c Ultima sibi ominari,
das ärgste sich schwanen lassen.
Curt. 2209.

Omnifariam, Adverb. Omnibus
modis, in alle wege/ mannig-
faltiglich Geil. 12. c. 13.

Omnifer a um, omnia ferens.

Omnigenus a um, ex omni ge-
nere, allerley Art/ut: Omni-
gena principia. Lucet.

Omnimodè, Adverb. omnibus
modis, ganglich/ in alle weiß

und wege. idem.

Omnimodis, Adverb. idem.

Omnimodus a um, omnium

Ooooooooo 2 me-

modorum, ut: Ignis omni-
modus. Lucret.

Omnimorbia a, f. herba, qua
dicitur alias alva major. Mat-
thiol.

Omnino, Adverb. est prorsus,
ganz und gar/durchaus/ut:
Omnino est amans sui vir-
tus. de Amic.

b Omnino difficilis, i. e. dif-
ficilissimus. lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

c Omnino, eigentlich/ut:
Quari solat, an negotio tibi da-
to, & qv id omnino faceres, de-
finito, contra qv id facere de-
beas, &c. Gell. 1. c. 13.

d Omnino aliquando po-
nitur pro etiam. Cic. ad Nigid.

e Omnino pro tantummo-
do. Cic. pro Cluent.

Omniparens tis, o. omnia gi-
gnens, ut: Terra omniparens.
Virg. s. Æn.

Omnipatens tis, o. in omnes par-
tes patens.

Omnipotens tis, qv id omnia pot-
est, allmächtig/ut: Deus omni-
potens. Augustin.

Omnipotentia a, f. Allmacht/
Allmächtigkeit.

Omnipræfens, ubiqve præfens,
allgegenwärtig.

Omnipræsentia a, f. Allgegen-
wärtigkeit.

Omnis a, c. Ciceroni sæpe idem
est, qv id totus, ut: Omne cœ-
lum totamqve terram cum u-
niverso mari mente complecti.
de Fin.

Sanguis per venas in omne
corpus diffunditur. de N.

b Omnes ad unum, i. e.
universi, & ne uno quidem ex-
cepto, ut: Omnes ad unum idem
sentiunt de ea re. de Amic.

c Omne distributivum, si-
gnificat, Prædicatum posse distri-
bui in illa, qua continentur sub
subjecto, sive distributio fiat in
singula generum, (i. e. in singu-
la individua Subjecto contenta),
sive in genera singulorum, (i. e.
in certos status & ordines in-
dividuorum, Subjecto con-
tentorum,) ut: Omne animal

fuit in arca Noë: Christus sana-
vit omnes (allerley) morbos.
d Omne notat universali-
tatem restrictam ad partem, cui
proprie competit, ut: Christus

illuminavit omnem hominem,
scilicet, qv id illuminatus est. Joh. 1.
e Omne notat vel plura-
litatē, ut: Omnis homo; vel tota-
litatem, ut: Ite in omnem terram,
i. e. totam terram, vel omnes par-
tes terre. Metaphys.

Omniscientia a, f. est, qv id Deo
nulla praterita, futura, præ-
sentia sunt incognita, Allwis-
senheit.

Omniscius a um, est, omnia sci-
ens, Allwissend.

Omnitenens tis, o. qv id omnia
complectitur.

Omnituens tis, o. alles sehend/
ut: Omnituens sol. Val. Fac.

Omnivagus a um, per omnia
va-

vagans, ut: Diana omni vaga
dicitur, non a venando, sed
qv id in septem numeratur
tanquam vagantibus. Cic. 2.
Nar. deor.

Omnivalens tis, o. omnia valens.

Omnivola a um, omnia volens,
vel omnia cupiens, qv id Epi-
theton a Carullo Jovi tribui-
tur, qvem Poëta finxerunt in
amoris admodum incon-
stantem, omnemqve ferē for-
mosarum concubitus appe-
tentem.

Omnivorus a um, qv id nullo di-
ferimine quibuslibet vescitur,
ut: Boves omnivora sunt in
herbis, das Rind-Vieh frisset
allerley Kräuter. Plin. 25. c. 3.

Omophagi, ἀσφαγῆς, qv id cru-
da carne vescuntur, qvales
perhibentur esse Ætoli, ut ait
Thucydides.

Omophorium ii, n. humerale,
vestis Patriarcharum & E-
piscoporum, Martin.

Omplata os latum a ceruice ad
scapulam tendens, das Bein/
so von dem Nacken auff die
Achsel herunter gehet. Cels.

Omphaces, fructus dicuntur, &
uva immatura.

Omphacinon a Polluce memora-
tur pro veste feminea. lib. 7. 13.

Omphacinus a um, qv id ex om-
phace factum est, ut: Ompha-
cinum oleum, ex olea ompha-
cea, i. e. immatura, expressum.

Omphacium ii, n. succus est uva-

acerba nondum maturescens,
Agrest oder Safft aus unreif-
fen Weinbeeren. Plin.

Omphacizo as, are, omphaces col-
ligere, dicitur in eos, qv id im-
matura, ut vilia, furantur.
Erasmus.

Omphacomeli, in officinis est
Syrupus de agresta.

Omphale, nomen Regina Lydia,
cui hercules amoris causa ser-
vavit. Ter. Eumich.

Omphalocarpon, herba aparine,
quam & ampelocarpon & phi-
lanthron vocant. Dioscor.

Omphaloteles, Hernia species,
cui luxatus vel ruptus um-
bilicus, nunc nucis, nunc pomi
magnitudine sese exerit, imò
interdum sacci instar tumor
excitatur, ein Nabel-Bruch.
Jonston.

Omphax acis, uva immatura,
vide Omphaces.

Ona f. pl. ficus sunt perdulces,
qv id Tarenti tantum nascun-
tur, sic dicta, qv id propter bo-
nitatem emi mereantur. A-
pud Plin. 1. 15. c. 18. legi-
tur oma.

Onager i, m. asinus sylvestris,
ein Waldefel. Varr. 2. Rust. 6.

b Onager, instrumentum
bellicum, qv id dirigit lapides,
& pro nervorum crassitudine &
magnitudine saxorum pondera-
jaculatur. Veget. 1. 24. c. 27.

c Onagri machina, qv id
vocantur ἀπράγες, qv id injecti
Ορροοοο 3 acce-

accidentes corripere possunt.
Suidas.

Onchestus i, m. filius Neptuni,
qui Onchestum civitatem, My-
calleso promontorio propin-
quam, condidit, de qua suo no-
mine appellavit.

Onco as, are, asini vocem edere.
Martin.

Onerarius a um, quod oneratur,
vel onerari potest, ut: Onera-
ria naves a gestandis oneri-
bus dicta sunt, & ob id tarda,
last. Schiffe. Cic. 3. Ferr.

Oneratio onis, f. Beschwerung.
Augustin.

Oneratus a um, onustus, be-
schweret / beladen / ut: Atlas
humeros oneratus Olympo.
Ovid. 5. Fast.

b Oneratus veste. Ter.

c Oneratus spe pramio-
rum. Liv. 4. Maced.

Onero as, avi, atum, onerare
est onus imponere, beschweren /
ut: Costas aselli onerat pomis,
er beschweret den Esel mit
Obst. 1. Georg. 55.

b Onerare aliquem pra-
ceptis, einem viel befehlen. Mil-
gl. 3. 3. 28.

c Onerare aliquem ma-
lis, einem viel übel thun. 4.
Aen. 110.

d Mensas onerare epulis,
viel Gerichte aufftragen. 4.
Georg. 76.

e Onerare aliquem lati-
tia, & valde exhilarare, einem
sehr fröhlich machen. Capt.

f Onerare annonam,
Zheurung machen. vide annona.

g Onerare aliquem inju-
riis, est injurius afficere. 2. Phil.

h Onerare aliquem laudi-
bus, est vehementer laudare.
Liv. 4. ab. Urb.

i Oneratum esse mero,
vom Wein voll seyn. Curt. 9. 43.

Onerolus a um, quod est oneri,
sive quod onerat & gravat,
schwer / wichtig / beschwer-
lich / überlastig / ut: Onerosa
prada, magni ponderis. Vir-
gil. 9. Aen.

b Onerosa hasta & gra-
vis imbellibus lacertis. Ovidius.
3. Met.

Onerogmus & vaparymōs inso-
mniū, libidinis imaginatio
in somnis.

Oniscus, i, m. vermis al. millepe-
da. vide Asellus.

b Oniscus, piscis nomen
Athen. 3.

Onistis, est inter Apocyni syno-
nyma & venenata verba,
qua canes, lupos, vulpes, ene-
cat in cibo data. Dioscor.

Onopatis, apud Camanos dice-
batur mulier in adulterio de-
prehensa, teste Plutarcho:
quam in forum deductam, &
saxo impositam, spectandam
omnibus proponebant; deinde
asino impositam per urbem
vehebant.

Onoblitum i, n. & ὀνόβλιον species
bluti: tanquam asininum bli-
tum Dioscor. Ono-

Onobrychis ὀνοβρυχίς idē asini
palmes, planta genus, in a-
quosis locis nascens. Dioscor.

Onocecis idis, ὀνοκκίς galla
major. Martin.

Onocentaurus i, m. animal mon-
strosum, quod a parte superiore
hominis speciem habet, a par-
te inferiore praefert asini ima-
ginem. Horum mentio fit in
sacris literis apud Esaiam.
c. 34. v. 14.

Onochelos, ὀνοχέλος, labium
asini, genus herbe, alias ὀνοχέ-
λης, numeraturque inter spe-
cies anchusae a Dioscorid. vide
Plin. l. 22. c. 21.

Onocrotalus i, m. avis est aqua-
tica, anser major, ab ὄν &
κρόταλον crepitaculum:
Sonus enim ejus, quem capi-
te sub aquas demerso edit, ru-
gitui asini similis esse dicitur,
ein Esel. Schreier / Kropff-
Bogel / Schnee. Gans.
Gesner.

Onogyris ὀνόγυρις herba, asi-
nis digna. Martin.

Onomatopoeia a & f. nominis
fictio, qua quibusdam nomi-
natio, ad imitandum sonum
vocis confusa, ut mugitus bo-
um, cymbalum tinniens. Isid.
l. 1. Donatus.

Ononis, herba, vide Anonis.

Onophyllum i, n. anchusa, tan-
quam asini folium. Martin.

Onopordon, ὀνόπορδον herba
quam si asini comederint, cre-

pitus reddere dicuntur, a πῆ-
δα pedo. Plin. 27. 12. Recen-
tiores onopordon appellant
cardium quendam spinosissi-
mum. Plin. 27. 12.

Onos ὄνος, asinus, jumentum
laboriosum, ein Esel. Est et-
iam hujus nominis locusta ge-
nus, qua alis caret, aliter ὀ-
νέας dicta, Dioscorid. l. 2.
c. 57. Est & piscis: & cutio,
a cute durā. Item fucula,
axis, fusus, superior lapis mo-
la, genus vasis, unio in tes-
sera: etiam ludi genus, cui
nomen & paria. Martin.

Onosma ὀνοσμα herba, qua &
ὄν & μᾶς tanquam ab ὄν & μᾶ
asini odore dicta sit. Partus ne-
care creditur, idem.

Onus oneris, idem quod pondus,
eine last / Beschwerde / ut:
Imponere alicui onus, einem
eine last auflegen. And. 5.
3. 26.

Oneris ipsi quidvis impo-
ne, & feret, du magst ihm auff-
legen was du wilt / er trägt es.
Phormio. 3. 3. 29.

b Nunquam aequè ac mo-
do paupertas mihi onus visum est,
es hat mir Mangel und Noth-
leiden niemals so wehe gethan /
ist mir niemals so beschwerlich
vorkommen / als jetzt. Phorm.
l. c. 2. 44.

c Vitare onus aliquod, sich
iner last entbrechen. Lib. 8.
Ep. 15. Att.

d *Allevare onus aliquod* ex parte pro S. R. IV.

e *Onere officii opprimi*, unter der Ampts-Last liegen bleiben. pro S. R. IV.

f *Onus*, idem quod *factus*, Leibes-Frucht/ Weibliche Bürde/ ut: *Gestati eodem onere*, die von einer Mutter geboren Solin. 76.

g *Onera hereditaria*, sunt *as alienum*, legata, fideicommissa, & reliqua, ab herede respectu hereditatis prestanda, l. 15. §. ult. ff. de legat. præst. l. 21. §. 1. ff. de negot. gest.

h *Onera petitoris*, l. 24. ff. de rei vindic. quæ actoris partes vocantur, l. 18. & 19. ff. de probat. Et sunt in eo, quod petitori incumbit probatio: quod prestare complere eum probationes oportet.

i *Onera fructuum*, quæ ex fructibus conferuntur ac prestantur, veluti stipendium & tributum, l. 14. ff. de imp. in res dot.

k *Onus pro prophetia de onere*, seu papa divina, Esa. 21. v. 1.

l *Onus pro quavis molestia*, & notat difficultia. Exod. 6. v. 6, Psalm. 55. v. 23. Glas Phil. Sacr.

Onustus a um, cui onus impositum est, beschweret/ beladen ut: *Onusta frumento navis*, Cic. 3. Off.

b *Onustus vino & cibo*, Eic. 1. Divin.

c *Onustum pectus letitia*,

e. plenum, ein fröhliches Herz. Plaut. Stich.

d *Aulam onustam auri*, Plaut. Aulul.

Onychinus a um, quod pertinet ad onychem, vel quod ex onychi factum est, ut: *Vasa onychina*,

b *Onychina pyra*, à colore vocat Plin. 15. c. 15. & *onychina pruna*, apud Colum. 12. c. 10. quæ *onychis*, h. e. unguis similitudinem & formam habent.

Onychipuncta a, f. *gemma*, est ex *jaspido* generibus, quæ & *jaspionyx* dicitur, niveo colore, rutilis punctis stellata. Plin. 1. 37. c. 9.

Onyx, *onychis*, Generis dubii, unguis, deinde *gemma*, quæ candorem unguis humani habet, em *Onychel*. *Varia onychum genera sunt*: Aliæ enim nigra prorsus, aliæ cum albedine, cum fuscis, flavo, lacteo, subcæruleo, cornuque colore miram varietatem ostendunt. Boët de Boot.

b *Onyx marmoris genus*, quod à nonnullis *Onychites*, ab aliis *Alabastrites* appellatur, in montibus Arabia præcipue nascens: Postea etiam in Germania inventum: quod ad potiora & unguentaria primum cepit excavari: postea etiam le-

ctorum pedes, & sella, & solida etiam columna ex eo fieri cœpta Calep.

c *Onyx*

c *Onyx*, pro vase unguentario ex onychi facto. Martial.

d *Onyx*, unguis odoratus, sive blatta Byzantia, testa seu tegumentum conchylii odore castoreum amulans. Schröd.

e *Onyx*, morbus oculorum, vide unguis oculi.

Oogala, puls ex ovis & lacte. Martin.

Ooscyphium ii, n. poculum in ovi formam oblongum, ein eingefasste Indianische Nuß.

Opaco as, are, est obumbrare, obscurare, ut: *Rami opacant arborem*, die äste beschatten den Baum. 2. Georg. 11.

b *Opacare* est umbrâ tegere, ut: *Cum terras nox opacasset*, als die Nacht die Erde verfinstert hatte. de N.

Opacitas atis, f. Beschattung/ das Duncle vom Schatten. Colum.

Opacus a um, umbrosus, radiis visivis non præbens transitum, undurchsichtig/ finster/ schatticht/ ut: *Locus opacus*, ein schattichter Ort. *Arbor opaca*, ein Baum der Schatten gibt. Virg. 6. Æn.

b *Nox opaca*, die finstere Nacht. Virg. 4. Æn.

c *Nubes opaca*, eine dicke Wolcke. Stat. 3. Sylv.

Opalia, festa erant Ops deæ, quæ Saturni uxor putabatur, dicata: quæ mense Decembri, paucis diebus ante Saturnalia celebrabantur. Festus.

Opalus i, *gemma omnium pulcerrima*, olim padero vocata est, à puero, & amore, quod, pueri pulcerrimi & innocentissimi instar, omni amore digna sit, unde fortè Germanice vocatur ein Waise/ i. e. pupillus, quod nomen pueris tantum convenit. Plerumque tamen in Europæis lingvis opali nomen retinet. Boët de Boot.

Opeconsiva orum, dies ab dea Opeconsiva, cujus in regia sacrarium, quod ideo actum, ut ed præter Virgines Vestales, & sacerdotem publicum, introeat nemo. Isid. Martin.

Opella a, f. Diminut. ab opera, parva & exigua opera, eine kleine Arbeit/ geringer Fleiß. Horat.

Opera a, f. est actio, labor, industria, Mühe/ Arbeit/ Fleiß/ ut: *Cononis opera in bello magna fuit*, Conon hat im Krieg grosse Thaten gethan. Cornel. 255.

Opera huc est conducta vestra, non oratio, ihr send Arbeitens- und nicht Waschens halben hier. Amphit. 3. 3. 7.

b *Operam dare*, Fleiß anwenden. Eun. 1. 1. 18. Phorm.

c *Operam alicui dare*, eia nem etwas zu gefallen seyn. lib. 16. ep. 17.

d *Operam dare alicui*, in Dienst seyn/ ut: *Gere celebrabantur. Festus.*

Ooooooooo s

mo-

morem patri meo, optimè optimo ludere, vergebliche Mühe an optimam operam datam pulcrè etwas wenden. Phorm. 2, 2, 18. locas. Amphit. Prol. v. 122. pro Cccin. VI.

Non sum occupatus unquam amico operam dare, mei nem Freunde zu dienen / habe ich allzeit Weil / nehme ich allzeit Weil. Merc. 2, 2, 17.

Operam tibi itidem das, ubi item audit, eines Sache in tu tuum amicum adjuvas. Pers. Verhör zieh / verhören. 1. 7. 24. 4, 4, 62.

c Operam dare aliquid, sich eines Dings wegen bemühen. Ter. Andr. 1, 1, 130.

f Da mihi operam parum, per, paucis est, quod te volo, sey mir ein wenig zu gefallen / einander entfetzen / einander ich habe dich ein wenig anzusprechen. Aulul. 2, 2, 22.

g Imò omnes res postero, res pono atq; operam do tibi, ich lasse alles andere ligen und stehen / und bin dir zu willen. Mil. glor. 4, 1, 7.

h In pradiis colendis opera plurimum studiū consume. re. pro S. R. XIII.

i Aliquid opera temporis in re aliqua consumere. pro S. R. XV.

k Operam omnem ad Philosophiam conferre, alle seinen Fleiß auff die Philosophiam wenden. 1. 4, 3.

l Operam in re aliqua ponere, Mühe und Fleiß auff ein Ding wenden. 1. 1. ep. 1. Qv. Fr.

m Operam in aliqua re.

Operam dare negotio suo, seine eigene Geschäfte

aufrichten / ut: Ad se arcessi bene, ut tuo non liceat operam dare negotio. Mil. glor. 1, 1, 70.

o Operam dare alicui dicitur iudex, quando accusan-

p Operas reddere Musis, i. e. der zum Studiren kehren / und das Verseumte wieder einbringen. lib. 16. ep. 10.

q Operas mutuas tradere, sey mir ein wenig zu gefallen / einander entfetzen / einander ich habe dich ein wenig anzudurchhelfen. Phorm. 2, 1, 37.

r Operam experiri aliquid, ut: Magis non factum res pono atq; operam do tibi, ich lasse alles andere ligen und stehen / und bin dir zu willen. Capt. 2, 3, 65.

s Opera significant conductam multitudinem, arbeitende Leute / Arbeiter / ut: Opera mercenaria, multitudo conducta, Tagelöhner / gedungte Arbeitsleute. in Att.

t Dedita opera, mit Fleiß / als ein angelegter Karm. Eunere, Mühe und Fleiß auff ein Ding wenden. 1. 1. ep. 1. Qv. Fr.

u Operam in aliqua re.

v Operam in aliqua re.

w Operam in aliqua re.

x Operam in aliqua re.

y Operam in aliqua re.

z Operam in aliqua re.

aa Operam in aliqua re.

ab Operam in aliqua re.

ac Operam in aliqua re.

ad Operam in aliqua re.

ae Operam in aliqua re.

af Operam in aliqua re.

ag Operam in aliqua re.

u Opera precium est, es ist der Mühe werth / es verlohnt die Mühe. And. 1, 3, 12.

x Operas Latini dicunt, quas Germani Barbarè Factorum rehen appellant, ut: Cura, ut ejus opera quam gratissima sint sociis, siehe zu / daß seine Factorum rehen der Gesellschaft sehr wohl be-

komme / nämlich sey / daß er ein sehr angenehmer Factor sey. Lib. 13. c. 10.

y Impensus, quam exigebatur, promittit operam, Er verspricht mehr zuthun / als man begehret.

z Opera, labor est diurnus, 1. 1. ff. de oper. libert. Differt autem ab opere, quoniam in uno opere plures opera consumuntur, & una opera plura opera fieri possunt. Schard.

aa Opera sunt vel officia, quae rem Domini, ejusq; est operatio intellectus contem-

personam, victum, curationem, plantis; in πρῶτον seu actionem, otium, quietem, voluptatem re-

quae est operatio voluntatis secundum virtutem & vitium: & inde opera pictoria, fabriles, &c. πρῶτον, quae est operatio intellectus poetici per artificium ali-

quod sese exercentis.

d Operatio mentis Logica est triplex, (1.) apprehensio simplicium, (2.) compositio & divisio per affirmationem & negationem unius de altero, (3.) rationis ex altera.

Operator oris, m. qui operari solet

b Operarii vocantur, qui

ein Handwerker, Firm. 3. c. 9.

Ope-

Philosophia cognitionem causas agunt. Erasim.

Operarius a um, quod labore atq; opera fit, sive quod ad operarium pertinet, ut: Usus operarius. Plin. 8. c. 3.

b Homo operarius, i. e. mechanicus. Cic. pro Rose. Amph. & ad Att.

c Operarii lapides, qui ad opus aliquod accommodari & incidi possunt, Werkstücke. Plin. 32. c. 22.

d Operarius dies, i. e. profectus, Werkeltag.

Operatio onis, f. actus, quo agens suam exerit patientiam, Wirkung / ut: Araneorum genus erudita operatione conspicuum. Plin. 11. c. 24.

b Operatio, sacrificatio. Plaut.

c Operatio dividitur in theoriam seu speculationem, quae

les, quae rem Domini, ejusq; est operatio intellectus contem-

personam, victum, curationem, plantis; in πρῶτον seu actionem, otium, quietem, voluptatem re-

quae est operatio voluntatis secundum virtutem & vitium: & inde opera pictoria, fabriles, &c. πρῶτον, quae est operatio intellectus poetici per artificium ali-

quod sese exercentis.

d Operatio mentis Logica est triplex, (1.) apprehensio simplicium, (2.) compositio & divisio per affirmationem & negationem unius de altero, (3.) rationis ex altera.

Operator oris, m. qui operari solet

b Operarii vocantur, qui

ein Handwerker, Firm. 3. c. 9.

Operatus a um, ut: *Juventus operata novis arvis.* Virg. 3. *Æn.*
 b Operatus pro occupatus in sacris. Tac. l. 2.
 Operculo as, are, operculo operire, mit einem Deckel zudecken/ut: *Qua vasa confestim operculare, & oblinere convenit.* Colum. 12. c. 15.
 Operculum i, n. instrumentum, quo aliquid tegitur, ein Deckel/ Stürze/ Stöpfel. id.
 Operimentum i, n. quo aliquid tegitur, ein Deckel. Cato.
 Operio is, perui, pertum, operire, claudere, zuthun/ zindrücken/ zu decken/ut: *Ostium operire.* Ter. Phorm.
 b Sopor operit oculos. Catull. de Bercynth.
 c Pellis operit latos humeros, i. e. tegit. Virg. 11. *Æn.*
 d Operire luctum, celare non patefacere. Plin. Epist.
 e Operitur arbor frondibus. Ovid. 1. Fast.
 f Operiri, pro delassari, affligi, animi deliquium pati. Psal. 61, 3. & 67, 4. Glaff Phil.
 Operor aris, ari, est in opere faciendo laborare, wirken/ geschäftig seyn/ ut: *Operari alicui rei, eunem Ding obligen.*
 b Operari liberalibus studiis, est operam navare, dem Studiren obligen. Tac. 13.
 c Operari rei divina, opfern. Solin 237.

d Operari noctes dicitur luna, cum circulum suum per noctis tempus absolvit, & per solis occasum lumen nobis prabet, quod veluti opus suum est. Prop.
 c Operari in sacris pro vivere ex opere seu labore manuum accipitur. 1. Cor. 9.
 Operosè Adv. laboriosè, difficultè, mühesam/ schwerlich. Cic. in Orat.
 Operositas aris, f. Arbeitsamkeit/ Müheseligkeit. Qvintil. l. 8. c. 3.
 Operosus a um, operosus dicitur, qui rebus agendis operam dat, geschäftig/ ut: *Colonus operosus, ein geschäftiger/ arbeitssamer Bours-Mann.* Ovid. de Nuc. 12.
 b Operosum dicitur, quod multa est opera, das viel zuthun machet/ ut: *Res operosa est, & hominis diligentis, das Ding gibt viel zuthun/ und erfordert einen fleißigen Mann.* Qv. Fr.
 Operaneus a um, ut: *Operanea sacra, quæ in aperto, nec sub dio fiebant.* Plin. 10. c. 56.
 Aperto as, are, Frequent. sape operire. Fest.
 Operitorium i, n. idem quod operimentum, ut: *Ex duabus penulis, altera stragulum, altera operitorium facta est.* Senec. Epist.
 Opertus a um, tectus, bedeckt/ ut: *Mons opertus nubibus.* Ovid. 4. Pont.

b Oper-

b Opertum Bona dea, sacrificium, quod a solis mulieribus in loco operto fiebat. Martin.
 c Operta recludere, heimlich Sachen offenbahren. Hor. 1. Epist.
 Quid non ebrietas designat? operta recludit.
 Patefactio rerum operta-rum. Cic. 2. Fin.
 Operula a, f. Diminut. idem quod opella.
 Ope vide Ops.
 Ophiaca a um, sunt libri de serpentibus.
 Ophiastis i, f. ophiastis, vitium est capitis, quod incipit ab occipito, duorumq; digitorum longitudinem non excedit: ad aures duobus capitibus serpit, quibusdam etiam ad frontem, donec se duo capita in priorem partem committant. Infantes maximè afficit. Jonston.
 Ophicardelus, gemma est, in qua nigrum colorem bina linea alba includunt. Plin. 37. c. 10.
 Ophidion, quasi serpenticulus, piscis est congruo similis, sed minor. id. 32. c. ult.
 Ophiostonon, herba, quæ elaphoscon appellatur: ita dicta, quod serpentes enecare credatur. Vulgo gratia Dei dicitur. Ruell.
 Ophiogenes populi sunt in Hellesponto, qui serpentum ictus contactu levant, & manu imposita venena extrahunt cor-

poribus. Plin. 7. c. 2. hinc herba quædam nomen accepisse creditur Ophiogonium, cuius pastu cervi sese adversus serpentes muniunt.
 Ophioglossum i, n. herba, quæ & Enophyllum, lingua vulnèraria serpentis dicitur, Natter-Zünglein/ Speertraut. Pancov.
 Ophiomachus, contra serpentes pugnans, est Ichneumon, & genus locustæ, non habentis alas. Martin.
 Ophion, socius fuit Cadmi, ex illis, qui è dentibus serpentinis nati finguntur. Ideoque & nomen habet à serpente, hinc:
 Ophionius a um, idem quod Thebanus, quia Cadmus cum sociis Thebas condidit.
 Ophiophagi, populi, qui serpentibus vescuntur. Plin. 6. c. 29.
 Ophiocorodon, ophiocorodæ, quasi allium anguinum, idem quod allium ursinum, wilder Knobloch/ dicitur & victorialis, Stegwurz. Matthioli. Schröd.
 Ophiostaphyle, frutex, est idem, cum cappari. Plin. 13. c. 23.
 Ophiostaphylos, frutex ex vitium sylvestrium genere, in Callepino annotatur ex eo dictum putari, quod in Arabia præsentissimum venenum putetur. Gornhaus ait: Ratio forte nominis est, quod in sepibus nascatur, in quibus & an-

angues plerumque latent; vel quod anguium modo serpat, elavicularis suis vicinos comprehendens frutices. Martin. Ophir, אֹפִיר, filius Jaketanis ex posteris Semi, per Heberem, Gen. 10. 29. Ab eo nomen habere creditur regio Ophir aurifera, 1. Reg. 9, 28. Iosephus 1. 8. c. 2. vocat regionem India, olim Sophiram, nunc auream terram nominatam, χρυσάνην LXX. scribunt ὠφειρά. Mendum forte est, pro ὠφειρά. Gaspar Narrerius Lusitanus vult, Ophir esse auream Chersonesum, aut potius omnem eam oram, quae Pegusis, Melaca & Samotra continetur. Quidam Hispaniolam, novi Orbis insulam, Postellus & Arias Montanus Peru vult esse: Ortelius Sofalam Affrica regionem Orientem versus. Martinus.

b Insulam Zeilon fuisse affirmat Bochartus in Geographia sacra, prolixiusque demonstrat, dictam Ophir ab Arabico phar, abundans, opulentum, quia Zeilon auro, gemmis, ebore, ebeno &c. maxime abundat, aliam ejusdem nominis regionem in Arabia prope Gabam describit idem. Ophis m, ὄφις ὁ serpens Draco, & dracunculus herba. Martin.

b Ophis ornamentum manuum. Pollux 5. c. 16.

Ophitæ, heretici, quidam fuerunt, qui Christum sub serpentis specie colebant. Interim tamen habebant & virum serpentem, quem venerabantur & nutriebant. For. Rom. Ophites, marmoris genus, quod triplex Plinio aurore est: Unum molle candidum, ex quo vasa & cadi olim fiebant; Alterum nigrum, durumque; Tertium, quod à colore cinereo Tephria vocatur. Boët de Boot.

Ophiuchus, signum est caeleste, quod alii putant Herculem esse, alii Æsculapium, Latine dicitur anguitenens. Cicero 2. de Nat. d.

Ophiusa, & f. ὄφις ὁ herba, arcontis genus aliquod, quod apotâ ajunt, terrorem minasque serpentium adversari. Plinius 24. c. 17.

Ophthalmia & f. oculorum morbus, armata scilicet in oculo tunica inflammatio, à sanguine acri, ipsius venulas distendente, exorta, Augen-Wehtag. Jonston.

b Ophthalmia, piscis est, Plinio oculata dictus, idem quod melanurus. Gefner.

Ophthalmicus i, m. medicus oculorum, ein Augen-Arzt/ Oculist. Bud.

Ophthalmicus a um, ad oculos pertinens, ut: Ophthalmica

Me-

medicamenta, Augen-Arzneyen.

Opiatus a um, ex opio confectus, sive paratus, ut: Laudanum opiatum. Schröd.

b Opiata confectio, quo nomine Electuaria nonnulla vocantur, non quod necessario opium contineant, sed quod medicamentis veterum, quae opium continent, consistentia respondent. idem.

Opicus a um, agrestis, barbarus, obscenus, nam (ut ait Festus,) opicum pro osco ponitur. Gell. 2. c. 21.

b Nec curanda viris opica castigat amica verba, i. e. quæ non Latine loqueretur, sed opice. Juven. Sat. 3. Fuerunt autem Opici, Campaniæ populi quidam, à linguarum colluvie dicti, sive à serpentibus, qf. Ophici. For. R. Opifer a um, opem ferens, ut: Deus opifer, Æsculapius. Ovid. 15. Metam.

Opifex icis, c. artifex, ein Werkmeister / Künstler / Handwerksman.

b Opifex adificatorq; mundi DEUS, Gott der Schöpffer Himmels und der Erden. Cic. 1. nat. deor.

c Apes opifices. Varr. de R. Opificina & f. pro opificio, ut ait Budæus, Plaut. Milit.

Opificium ii, n. opus ipsius opificis, ein Werk/ ut: Nisi opificum eas urget tempus. Varr. Rust. 3. c. 16.

Opigena, Juno, quam matrona colebant, quod, ferre eam opem in partu laborantibus, credebant. Festus.

Opilio oris, f. quasi orilio, qui oris custodit, (quidam scribunt upilio,) ein Schäffer/ Schaff-Hirt. Colum.

Opilo, genus avis. Festus.

Opimè, Adv. laurè, herrlich/ reichlich/ überflüssig/ ut: Domus instructa opimè & opiparè, Plaut. Bacch.

Opimianus a um, ut: Opimiana vina, præstantia, quæ L. Opimio Consule diffusa erant. Plin. 14. c. 4.

Opimitas atis, f. abundantia, ubertas, ut: Nam protinus atq; poma ejus arboris Medici deciderint, maturitate alia protuberant, eaque tantum est opimitati mora, ut fetus decidant antè nati. Solin. 843.

Opimo as, ake, pingvere facio, mästen. Colum. 8. c. 9.

Opimus a, um, dives, pingvis, reich/ fett/ ut: Acies opima, i. e. bella, in quibus spolia quærebantur opima. Stat. 4. Sylv.

b Opimus ager, ein fetter Acker. Cic. pro leg. Agr.

c Opimi boves, (i. e. altiores, ad sacrificia publica saginata,) gemastet Rind, Vieh. Varr. it. Cic.

d Opimum quoddam & tanquam adipale dictionis genus. Cic. in Orat.

Opti-

Opinabilis e, c. quod opinione
concupi potest. Cic. 1. Acad.
Opinatio onis, f. assensio, opinio,
ut: Opinatio autem, quam
in omnes definitiones superio-
res inclusimus, volunt esse im-
becillam assensionem. Cicero
4. Tusc.
Opinato, Adv. pro inopinanter,
ex improviso, unvermerkt/
unversehens/ ut: Nec opina-
to. Liv. 3. Urb.
Opinator oris, m. qui nihil asserit,
sed semper opinatur. Cicero
4. Acad.
b Opinatores sunt milita-
ris annonae exactores, l. 7. C. de
exact. trib. quidam legunt epi-
matores, quidam opiniones.
Schard.
Opinatus a um, idem ac opina-
tio. Lucr.
Opinio onis, f. idem est, quod
fama, existimatio, l. 13. C. ex
quibus caus. inf. irrog.
Praestabo & enitar, ut in-
dies magis magisque hac nascens
de me duplicetur opinio, Ich wil
mich dahin bemühen / daß von
tag zu tag je mehr und mehr die
sach von mir angehende Ruff ge-
dupelt werde. l. 16. c. 21.
b Opinio idem, quod su-
spicio, Wahn / Meynung/ ut:
Omnia ancipiti occurrentium
questione, has opiniones proba-
tissimas invenimus, wir stellen
die unterschiedlichen hierbey
vorlauffende Fragen an ihren

Orth / und halten diese Mey-
nung für die beste. Solin. 505.
Opinio manet. Corn. 131.
In eadem opinione fui, quā
reliqui omnes, ich bin auch eben
der Meynung gewesen / wie alle
andere. l. 8. c. 15. Att.
c Præter opinionem, ohne
alles vermuthen. l. 1. Ep. 1. Qv. Fr.
d Dirigere aliquem ad
opinionem aliquam, einen auff
eine Meynung bringen. Lib.
14. Ep. 14.
e Concurrunt multe opi-
niones, quæ mihi animum exau-
geant, es kommen mir viel
Muthmassungen zusammen /
welche mir den Argwohn ma-
chen / welche mir mein Herz
schwer machen. Heavt. 2. 2. 3.
f Vincere alicujus opinio-
nem, es besser machen/denn et-
ner vermeynet hätte. l. 5. ep. 12.
g Opinione succunda ali-
quem quā diutissime oblectare,
einen mit einem lieblichen Wahn
lang belustigen. l. 1. ep. 1. Q. Fr.
h Adducere aliquem in o-
pinionem suam, einen auff seine
Meynung bringen. pro Cec. V.
i Hæc te opinio falsa in ista
fraudem impulit. pro S. R. XIX.
k In opinionem venire, i. e.
opinari, in einen Wahn gera-
then/auff eine Meynung fallen.
Corn. 41.
l Opinio nimia ingenii &
virtutis, Passivè dicitur, quā a-
licujus ingenio vel virtuti ni-
mum

mum tribuitur, wenn man gar
zu viel auff eine hält. Corn. 210.
m Non pro opinione Thra-
sybuli, nicht wie der Thrasylbu-
lus vermeynet. Corn. 244.
n Opinio, pro eo, quod
quisq; credit, existimat, arbi-
tratur. l. 15. ff. de acquir. vel o-
mitt. l. 4. C. de hæred. inst.
o Opinio communis est a-
liud, quā fama. Nam opinio
communis facit jus. l. 1. C. de re
jud. Fama vero non facit jus.
Item opinio communis probat,
fama vero non. Item opinio com-
munis differt à notorio, quia o-
pinio communis est de longè præ-
teritis, quæ probari non possunt
de facili, scilicet per testimoniū
visus, &c. Sed notorium est, de
præsentibus, vel proximè præte-
ritis, quæ de facili probari pos-
sunt per testes divisi. Scot. Vo-
cab. Jur.
p Opinio plena dicitur l. 6.
§. 1. ff. de interd. pro existi-
matione præsidis, sive sententia
nondum pronunciata. Schard.
Opiniosissimus a um, quo no-
mine appellat Cic. 4. Acad.
Antipatrum & Archidemum
Dialecticos, quæsi novarum
opinionum autores.
q Opino aris, ari, est suspicari,
wähnen/ der Meynung seyn/
vermeynen / ut: Se non opi-
neri, sed scire; non andrvis-
se, sed vidisse; non interfuisse,
sed egisse, dicit. pro Arch. III.

Unde exordiar narrare,
quæ nec opinanti accidunt? wo
sol ich anfangen zu erzehlen/was
mir widerfähret/ daran ich nie
gedacht / welches ich nie gemei-
net? Hec. 3. 3. 2.
r Opipare, Adv. abundanter,
reichlich / köstlich / überflüs-
sig / ut: Convivium opipare
paratum. Cic. Att.
s Opiparus a um, quod est ma-
gnificè paratum, köstlich/herr-
lich/reichlich/ut: Athena tibi
visa fortunata atq; opipara.
Plaut. Pers.
t Opipare, b Vino, ornamentis, opipa-
risq; obsoniis. Plaut. Milit.
u Opis, vide Ops.
v Opis, Nympha nomen, comes
Diana. Virg. 11. Æn.
w Opismus, οπισμός, lactei succi
collectio. Martin.
x Opisthocrepides, οπισθοκρηπί-
δες, genus calceamentorum mu-
liebrum. Pollux 22. c. 7.
y Opisthographus i, m. vel
Opisthographum i, n. Charta si-
ve volumen, quod etiam in
tergo scriptum est. Plin. epist.
z Opisthographus charta,
Antipatrum & Archidemum
Dialecticos, quæsi novarum
opinionum autores.
aa Opino aris, ari, est suspicari,
wähnen/ der Meynung seyn/
vermeynen / ut: Se non opi-
neri, sed scire; non andrvis-
se, sed vidisse; non interfuisse,
sed egisse, dicit. pro Arch. III.
bb Opisthographus nonnullis
est charta deletilis, sive palim-
psestus.

psestus, ein Schmier = Buch /
Efels, Haut.

Opisthotonus, οπισθοτονος, spasmus, siue affectio, cum cervix ita dirigit, ut flecti non possit, vel cum caput ad scapulas contrahitur. Plin.

Opiter vel Opitrix, est cuius pater avo vivo mortuus est. Fest.

Opitulatio onis, f. proprie in rebus dubiis & malis dicitur. Unde prator eam pollicetur ardens, (non atra tamen flammis minoribus 25. annis adversus ma,) odore soporiferum instar capiones, h. e. dolum ad verum papaveris, ac graveolens, saporis: Auxilium vero si facere amarum & acre, colore ad cilitate decepti sunt. l. 1. h. Aloen accedens, cum frangitur de minorib. Hülffe.

Opitulor aris, ari, est auxiliari, ut: Opitulari alicui, et nem zu Hülffe kommen l. 5. ep. 13. l. 10. ep. 10. pro Milone XXXII.

b Si ad humanos casus incertosq; valetudinis eventus sceleris etiam accedat insidiarumq; consensio, quem deum, etiam si cupiat, opitulari posse Reipublica credamus? pro Marcel. VI.

c Opitulari adversus vim fulgurum, für den Tonnerschlag, gut seyn. Solin. 495.

Opitulus a um, ut: Opitulus Jupiter, qui & opitulor dicitur. Fest.

Opium ii, n. vel Offium, est lacryma, quae stillavit ex capitibus papaveris, dum maturescunt, leviter incis: colligitur Plinio & Avicenna ex

papavere nigro: at Turca ex albo (docente Bellonio l. 3. obl. c. 15.) leviter inciso, quotidianog. usu ad drachmam semis vel unam, nomine Maslac assumunt, ad conciliandam scil. animositatē. Schröd.

b Præstantissimum opium (vel Meconium potius) habetur Cambalsanum, quod ponderosum, densum, inflammabile & sum, densum, inflammabile & Unde prator eam pollicetur ardens, (non atra tamen flammis minoribus 25. annis adversus ma,) odore soporiferum instar capiones, h. e. dolum ad verum papaveris, ac graveolens, saporis: Auxilium vero si facere amarum & acre, colore ad cilitate decepti sunt. l. 1. h. Aloen accedens, cum frangitur de minorib. Hülffe. splendore quodam nitens, facile solutu. idem.

c Opium triplex est (1.) album, affertur ex Cairo, forte est Thebaicum. (2.) Nigrum & durum ex Aden. (3.) Flavescens & mollius, ex Cambaja & Decan. idem.

Opobalsamum i, n. vide Balsamum verum.

Opocarpathon, succus carpathi, quem Plin. l. 28. c. 10. numerat inter venena.

Opopanax acis, succus est ex panacis heraclei sauciata radice effluens ac concrescens; dicitur etiam opopanax & panax. Schröd.

Oporice, medicamenti nomen ex fructibus compositi. Plin. 4, 14.

Oporinus a um, idem quod autumnalis. Martial.

Oporotheca a, f. locus, ubi fructus

Aut autumnales servantur, ein Obst. Keller. Varr. 1. Rust. 59. Oportet oportuit, oportere, Impersonal. necesse est, opus est, müssen / ut: Pascere oportet aves, die Schaff müssen ge- weidet werden.

b Quicquid non licet, certe non oportet, was nicht zum- lich ist / das ist auch nicht nö- thig. Cic.

c Oportuit factum, & oportuit esse factum, es hätte geschehen sollen. Ter. Andr.

d Nonne prius communica- tum mecum oportuit? hätte er es nicht zuvor mit mir bereden sollen?

Oppango is, pegi, pactum, oppan- gere. affigere, conjungere. Plaut.

Oppecto is, ere, studiosè pectere. Apulejus.

Oppedo is, ere, proprie contra- pedere, metaph. dissentire, ad- versari. Horat.

Opperior iris, iri, est expectare, warten / ut: Opperi ali- quem, auff einen warten. Andr. 3, 2, 42.

b Si tum non dederò, unam praterea horam ne oppertus sis, wenn ichs alsdenn nicht geben werde / soltu keine Stunde mehr drüber warten. Phorm. 3, 1, 21.

Oppellulatus a um, clausus, pestibus obfirmatus. Plaut Amph.

Oppeto is, ere, est mori, sterben /

ut: — O terq; quaterq; beati, Quis ante ora patrum Troja sub manibus aliis contigit op- petere. 1. Æn. 20.

b Oppetere mortem, des Todes begehren / sterben. lib. 3. ep. 7. Att.

c Mors oppetita. Cic. 1. Tusc. Oppia a, f. una fuit ex Vesta- libus, quæ convicia stupri viva defossa est.

Oppico as, arc, idem quod pi- care, h. e. pice illinere, bie- chen. Cato.

Oppidanus a um, ad oppidum spectans, ut: Oppidanum jus, das Stadtrecht. Cic. p. Planc. Oppidanus i, m. qui oppidum incolit. Cæf. 2. bell. Gall.

Oppidatim, Adverb. per singu- la vel varia oppida, von ei- ner Stadt zur andern / durc alle Städte.

Oppido, Adverb. idem quod valdè, vehementer, sehr heff- tig. Proprie tantum, quan- tum vel oppido satis, so viel / daß auch eine ganze Stadt sich damit behelfen könnte. For. Roman.

b Oppido, pro statim. Plaut. Mostell.

Oppidulum i, n. Diminut. ein Städtlein. Cic ad Att.

Oppidum i, n. proprie est omnis urbs præter Romam, quæ pe- culiari nomine Urbis vocari capta est, ein Städtlein / eine kleine Stadt / ut: — Oppi-

pppppp 2 dum,

dum, si incola bene sunt morati, pulchre munitum arbitror, ich achte/die Stadt sehr verwahrt genug / wenn die Bürger fromm und wohl erzogen sind. Pers. 4. 4. 5.

b Oppidum frequens, eine volkreiche Stadt. Valer.

c Maximum adificium est oppidum ab ope, quod munitur opis causa, ubi sunt: & quod opus est, ad vitam gerendam, ubi habitant tunc cives: vel oppida, quod opere munitabant moenia, quod munitius essent. Varr.

d Oppidum olim dicebatur omnis urbs praeter Romam, quia peculiari nomine Urbs vocari coepta est.

Oppignoratio onis, f. Verpfändung.

Oppignoro as, are, est pignus, sententiam aut rationem dicere dare, verpfänden/ ein Pfand einsetzen/ ut: Libelli pro venientiam rationem meam dicam. 1. 2. 3. etiam saepe oppignorabantur. Cic. pro Seft.

b Oppignorare se. Senec. de Benef.

Oppilatio onis, f. idem quod obstructio.

Oppilo as, are, occludere, verstopfen. Lucret.

Oppleo es, ere, circumquaque, seque maximè implere, zufüllen/ auffallen/ ut: Nives jamdam pono pallium; Ille suum an omnia opleverant, es war nulum opposuit. Curcul. 2, 3, 76. nun alles voll Schnee. Liv. 10. Urb.

b Opplet nares odor. Varr. 3. Rust.

c Opplevit opinio hac ventus Graciam. Cic. 2. nat. deon. Oppletus a um, angefüllt/ ut: Mentis oppleta tenebris à somnibus. Cic.

Opploro as, are, contra plorare, plorando obtundere. Aut. ad Her.

Oppodoldoch, Emptastrum principum Paracelsi, ad curationem vulnerum utile, Etichpflaster. Schröd.

Oppono is, posui, positum, opponere, est contra vel ex adverso ponere, entgegen setzen/ ut: Opponere se invidia pro patria salute. de Arusp.

b Opponere alicui homines armatos, einem mit bewehrter Hand begeben. pro Cecin. 11X.

c Quod vulgò dicunt opponere, Cicero reddit etiam suam

contra aliam, ut: Contra istam

d Opponere impedimenta, sich entschuldigen wegen dessen/

e Sanctissimum nomen Rei-

publica opponere, i. e. prætendere, das gemeine Wesen zum Deck-

f Opponere in ludis, dran

setzen/ dagegen setzen/ ut: Pro-

Pro carissimis pignoribus

corpore opponere, für Weib und

Oppo-

Opponens tis, m. in Logicis exercitiis dicitur, qui contra thesin Respondentis objectiones profert, quibus conatur ejus thesin evertere.

Opportunè, Adverb. in loco et in tempore, bequemblich / ge-

legen / zu rechter Zeit / ut: Opportunè nunciis allatis. Cic.

far. 3. Civil.

b Opportuna venire, zu est aspectus astrorum extremus, rechter Zeit kommen. Cic. n. d.

Opportunitas atis, f. est commoditas pro ratione vel loci, vel temporis & personarum, gute

Gelegenheit/ Bequemligkeit/ ut: Amicitia plurimas oppor-

unitates habet, Freundschaft

Enumerari non possunt flu-

minum opportunitates, der Flüsse

Opportunus a um, ex ob & oportus, quod navigantibus

maximè utiles optatiq; sint, ge-

legen / bequem / nützlich / ut: Nihil homini amico est

opportuno amicus, h. e. qui

in tempore succurrit. Germa-

ni sic: Freunde seyn gut bey

dem Wege / Et: Freunde in

der Noth/ Freunde im Tod/

Freunde hindern Rücken / das seyn 3. starke Brücken. Plaut. Epid.

b Idoneum tempus & lo-

cus opportunus, bequeme Zeit

und ein gelegener Orth, Cic. 1.

de Invent.

Oppositio onis, f. contrarietas, repugnantia, objectio, Ents-

gegenfatz. ibid.

b Oppositio Logicis est pugna duarum enunciationum,

quarum una affirmat, altera

c Oppositio Oratoribus dicitur occupatio. vide supra.

d Oppositio in Theoricis

Oppositus a um, contra positum,

ut: Luna subjecta atque op-

posita soli. Cic. 2. Divin.

b Opposita sunt, vel rela-

tivè, ut: Pater & filius, vel pri-

unitates habet, Freundschaft

ut: Lux & tenebra, vel

schafft grossen Nutz. de Am. contrariè, ut: Calidum frigi-

dum, vel contradictoriè, ut: Ho-

minum opportunitates, der Flüsse

mo non homo.

c Opposito dedecore, obla-

to sive objecto. Cic. 2. Tusc.

Oppositus us, m. oppositio, inter-

positio. Gell. 14. c. 5.

Oppressio onis, f. Unterdrücken/

ut: Legum & libertatis in-

teritus, earumq; oppressio te-

tra atque detestabilis. Cic. 3. off.

Oppressiuncula e, f. Diminut.

parva oppressio. Plaut.

Oppressor oris, m. qui opprimat,

vindex, ein Unterdrücker/

ut: Petitur, ut vindices &

oppressores dominationis salvi

sint. Brut. ad Ue.

Oppressus a um, vide opprimo.

Opprimo is, pressi, opprimere, est

premedo gravare, unterdrü-

cken/

PPPPPP 3

den/ut: Qui homini tot mis-
seris calamitatibusque op-
presso subveniret, der dem
durch so viel Elend und Un-
glück Unterdrückten zu Hülffe
kame. Cic.

b Opprimere est debellare,
dämpfen / ut: Qui Antonium
oppresserit, is hoc teterrimum bel-
lum periculosumque confecerit,
wer den Antonium gedämpft
haben wird / der wird diesem
gräulich und gefährlichen Krie-
ge ein Loch machen. 1.10.19.

c Opprimere armis, mit
Krieges Macht bezwingen.
1.4.3.

Magna celeritate instru-
toque exercitu provinciam ali-
quam opprimere, in geschwin-
der Eyl ein Land mit Heeres-
Macht bezwingen. Curt. 58.

Opprimere ballo (regio-
nem) ein Land mit Krieg unter-
drücken. Corn. 101.

d Opprimere querelas ali-
cuius, eines Klagen stopffen.
1.1.1. Qv. Fr.

e Opprimere aliquem im-
prudentem de re aliqua, einen
also überlasseln / überrumpeln
oder überfallen / daß er nicht
umb etwas weiß. Terent. And.
1.3.23.

f Ea ego huc praecurri gra-
tia, ne te opprimeret impruden-
tem, atque electaret, eben derent-
wegen bin ich hieher zuvor kom-
me/ damit er nicht gähling dich

ungewarnter Sache überfiele/
uñ dich aufholere. Merc. 1.2.100.

g Opprimor interdum, &
vix resisto dolori, bisweilen wer-
de ich so überleitet / daß ich dem
Schmerzen kaum Widerstand
thun kan. 1.4.6.

h Et nox & somnus pariter
eos oppressit. Curt. 1785.

i Opprimere aliquem insti-
tis, hinterlistiger Weise einen
unterdrücken. id. 2.

k Opprimere aliquem con-
silio, idem est, quod consilia ejus
intervertere, etnes Fürnehmen
vorkommen. Bud.

l Opprimere est premendo
gravare & offendere, unbillich
beschweren. 1.1. C. de Priv. Carc.

m Oppressus a praconi-
bus & captus est. Cic. 7. in Ver.

n Oppressus doloribus, con-
fractus. Cic. ad Dolab.

o Oppressa memoria. Plin.
Epist.

Opprobramentum i, n. antiqui
pro opprobrio. Plaut. Merc.

Opprobratio onis, f. reprehensio,
Verweisung/Vorwerffung/
ut: Tum Cicero inopinatus
opprobriatione permotus. Gell.
12. c. 11.

Opprobrium ii, n. infamia, de-
decus, quasi objectum pro-
brum, Schmach/Schande/
Spott / ut: Falsis opprobriis
morderi. Hor. 1. Epist.

Vereor, ne civitati mea sit
opprobrio. Cornel. 265.

Oppro-

Opprobrio as, are, probrum ob-
jicere, schmähen/fürwerffen/
ut: Egone id exprobrem, qui
mihimet id cupio opprobria-
rier? Plaut. Molt. 1.3.143.

Oppugnatio onis, f. Bestrei-
tung/Bestürmung/ut: Nec
segniore oppugnatio est, quam
pugna fuerat. Liv. 4. Urb.

Oppugnator oris, m. qui oppu-
gnat, ein Bestürmer / Be-
krieger.

b Oppugnatores Reipubl.
Cic. pro Corn. Balb.

Oppugno as, avi, atum, oppu-
gnare est contra aliquem pu-
gnare, bestreiten/ut: Obside-
re, oppugnare & labefactare
aliquam urbem. de Aruspic.

b Oppugnare aliquem,
einem zuwider seyn / einen be-
streiten. Lib. 5. Ep. 4.

c Oppugnare lliquem ca-
pite & fortunis ob dictum ali-
quod, einem eines einigen
Worts wegen nach Gut und
Blut streben / an Leib und Gut
verlezen. Lib. Epist. 1.

d Oppugnare aliquem pe-
cuniā aperire, sich also wider ei-
nen legen / daß man andere
durch Beschenkung wider ei-
nen verhezet. 1.1.1.

c Oppugnare aequitatem
verbis, i. c. anteporere scriptum
sententia. pro Cecin. XXV.

Opputo as, are, idem quod puta-
re vel circumputare, & de ar-
boribus intelligitur. Plin.

Oppuvire est percutere. Verbum
obsoletum, abpässen / unde
oppuvia, verbera, Püsse Non.

Ops, Nomen est Proprium Foe-
minae, Saturni uxoris, Gracis
Rhea, alias Cybèle dictae, unde
defectivum Opis, opem, ope,
idem quod auxilium, Hülffe/
ut: Opem alicui ferre, einem
Hülffliche Hand bieten.

Tu idem fer opem, qui
spem dedisti, der du die Bertrö-
stung gethan / hilff auch. pro
Lig. X.

b Arripere opem auxi-
liumque ad rem aliquam. Mil.
glor. 2.2.65.

c Opes pro divitiis vel sum-
ptibus, Güther / ut: Nos effici-
mus pro opibus nostra moenia,
wir strecken uns nach der Decke.
Stich. 5.4.13.

Suis opibus inopiam pu-
blicam levare, aus seinen eige-
nen Mitteln oder Gütern der
gemeinen Nothhurst zu Hülffe
kommen. Corn. 748.

Opes senescunt, i. e. decre-
scunt. idem. 198.

Opes crescunt, i. c. augen-
tur. ibid.

d Opes idem quod redi-
tus, ut: Regis opes munire.
idem 228.

Opsonium vide obsonium.

Optabilis e, c. quod optari debet,
das zu wünschen ist / ut: Pax
optabilis. Cic. 7. Philipp.

Solamen optabile. Sil 13.
Ppppppp 4 Opta-

Optabiliter, *Adverb.* nach allem
Wunsch / erwünscht. Ci-
cero 1. Orat.

Optatio *onis*, *f.* idem quod optio,
ut: Ubi cum tres optationes
Neptunus dedisset, optavit in-
teritum Hippolyti filii. Cic. 3. of.

Optativus *a um*, ut: Optativus
Modus Grammaticis est, quo
optamus.

Optato *Adv.* quasi cum deside-
rio, erwünscht / ut: Optato
advenis, quasi dicat gratus
& desideratus ades. Ter. Andr.

Optatum *i, n.* dicitur, quod
vulgo votum, ein Wunsch/
ut: Meis optatis fortuna re-
sponder, ich bin meines Wun-
sches gewerth worden. Lib.
2. Ep. 1.

b Optata si mihi contin-
gent, wenn es gehet/wie ichs ha-
ben wil. Lib. 11. Ep. 28.

Optatus *a um*, gewünscht/ut:
Quid mihi acciderit optatus?
was könnte mir doch er-
wünschter begegnen? was
könnte mir liebers widerfah-
ren? Lib. 5. Ep. 12.

Opteria *onēgia*, dona, quæ vi-
sionis causa dantur: specialiter
tributo immunitis est. l. 169. ff. de
quæ sponso sponsa dabat, cum
eam primam spectabat. Mart.

Optica *a, f.* perspectiva est scien-
tia de quantitate lucis & te-
nebrarum.

Opticus *a um*, idem quod visi-
vus, sive perspectivus, ut:
Optici nervi. Vesling.

b Opticus tubus, ein Per-
spectiv.

Optimas *atis, c.* optimates dicun-
tur, ut ait Perottus, qui pri-
mum in civitate locum te-
nent, vel quod opulenteriores
sunt, & in majore censu, vel
quod in primis opem ferre pos-
sint oppressis.

Optimè, *Adv.* admodum bene,
aufs allerbeste / sehr gut/ ut:
Optimè & in tempore adve-
nire, id. Captiv.

Optimitas *atis, f.* utilitas, com-
modum. Plaut. Afin.

Optimus *a um*, Superlativus à
bonus, der allerbeste/ut: O-
ptimo jure libertatem conse-
cuti dicuntur. l. 31. ff. de mi-
noribus, qui ex fidei commissis
manumissi sunt.

b Optimum vinum fru-
mentumve cum quis stipula-
tur, id stipulari intelligitur, cu-
jus bonitas principalem gradum
bonitatis habet. l. 75. ff. de Verb.
Oblig.

c Optimus maximusque
fundus dicitur, qui à servitudine
omni, & obligatione pignoris ac-
tionis liber est. l. 169. ff. de
Verb. signif.

d Optima maxima ades,
ein bequemer und geräumiger
Haus. l. 90. ff. de V. S.

Optio *onu, f.* idem quod electio,
eine Wahl / ut: Tibi optio-
nem sumito, du magst die
Wahl haben. Afin. 1. 1. 88.

b Optio

b Optio hac tua est, utram
harum vis conditionem, accipe,
du hast die Wahl / du magst un-
ter diesen beiden nehmen / wel-
che du wilst. Casin. 1. 4. 13.

c Duarum rerum exar-
tur (tibi) optio, unter zweyen
bestimmest du die Wahl. Trin.
4. 3. 46.

d Dare optionem alicui,
einem die Wahl geben. 4. Acad.

e Optio, est unum genus
exactionis. C. de Jur. fisci. l. pe-
nult. super ver. optionem l. X.
Alias capitur pro electione, ut §
optionis. Insti. de leg.

f Optio, Masculino gene-
re in re militari est adjutor, qui
alii præstat operam vicariam,
ac licet aliis subdit, rebus tamen
præest; hodie locumtenens, Lieu-
tenant. Martin.

Optionatus *us, m.* optionis quæ-
storii munus est, cujus memi-
nit Tit. C. de Jur. fisci.

Optivus *a um*, pro adoptivo, ut:
Nomen optivum. Horat.

Opto *as, avi, atum*, optare, est
cupere, desiderare, wünschen/
begehren / ut: Tantum tibi
boni dii immortales dent,
quantum tibi optes. Nam si
exoptem, quantum dignus,
tantum dent, minus nihi-
lo est. Gott gebe dir so viel

Glück / als du dir selbst
wünschest. Denn wenn ich
wünschte / daß er dir so viel
gebe / als du verdienst / wär-
st du reich. Schard.

dest du weniger als nichts be-
kommen. Pseud. 4. 1. 25.

b Quod vulgò dicunt:
Opto tibi felicitatem, ich wün-
sche dir viel Glück. Ex Cicero-
ne reddes: Tu quod egeris, id
velim Deus approbet, Gott ge-
be dir Glück zu deinem Thun.
l. 2. Ep. 18.

c Optandum quid asse-
qui, ut: Existimabant optan-
dum quiddam me esse assecutum.
ich vermeinte / ich hätte ein er-
wünschtes Ding erhalten oder
erlangt. l. 5. Ep. 16.

Opulenter, *Adverb.* sumtuosè,
splendidè, reichlich / köstlich/
herrlich. Liv. 1. Urb.

Opulentia *a, f.* Opes, divitiæ,
Reichthum / ut: Cui potest
esse dubium, quin opulentiam
istam ex sanguine & miseriis
civium paraveris? Sal. in Cic.

b Opulentia fretus, der
auf seinen Reichthum troget.
Corn. 153.

Opulento *as, are*, opulentum
feri, abundantem facere. Hor.

Opulentus *a um*, dives & opi-
bus abundans, reich / gewaltig /
ut: Opulentus auro.
Plaut. Epid.

Rex Asia opulentissimus
Cræsus, Cræsus der reichste Kö-
nig in Asien. Cic. 2. Divin.

b Opulenta hereditas, quæ
affert opes sine vexatione, Locu-
ples vero, qui etiam vexationem
habet. Schard.

PPPPPP 5

Opu-

Opulesco is, ere, opulentum fieri. Gell. 18. c. 11.

Opulusi, f. arbor corne similis. Colum. 1. 7. c. 6. Ruell.

Opuntia a. f. scus Indica, Indische Feigen. Matth.

Opus eris, n. (teste Valla) est finis fructusque opere, notatque id, quod arte aliqua insigni est effectum, ein Werk / Geschafft / ut: Magnum quoddam opus atque haud sciam, an de humanis operibus longe maximum, ein herrliches Werk. de Orat.

Galea calata opere Corinthio, aufgesetzte Helme mit Corinthisch: das ist / außbau-diger Arbeit.

Exornare sepulcrum opere testorio, eine Grabstelle mit schönem Gypswerk außzieren.

b Omnes opus faciunt, alle helfen arbeiten. Corn. 91.

c Urbem operibus clausura, eine Stadt besetzen. Corn. 40.

d Opus, officium, ut: Sed fuisse, Cic. libro de divin. scribit: famam extendere factis, hoc vir-tutis opus. Virg. 10. Aen.

e Opus, pro artificio. Cic. 6. Verr.

Opus, indeclin. idem quod necessitas, von Nothen / ut: Duxerant enim sortes, cortis quibus-que autor nobis opus est, wir-dam sententiis, obscuris tamen diriffen eines Ansetzers / An-führers. lib. 2. ep. 6.

b Si quid opus est meo, rum cuiquam, wenn der mein

jemanden etwan was von No-then. 1. 13, 28.

c Expedito nobis homina-que parato opus est, wir müssen einen ausrichtsfamen und fertigen Mann haben. 11. Philipp.

Opusculum i, n. Dimin. par-vum opus, ein Werklein. Cic. 1. de Legib.

Ora a. f. est rei cuiusvis extre-mitas, ein End / Rand / ut: Et mecum ingentis oras evol-vite belli. 9. Aen. 109.

b Ora sunt regionum fines, Grenze / ut: Orarum quoque lito-rum amantitates, 2. de nat. deor.

c Ora, funis est nauticus, ut: Oram solvere, i. e. navigare. Liv. 2. bell. Pun.

Oraculum i, n. Dei responsum, Gottes Antwort.

b Oraculum Idololatriæ est vaticinium Apollinis, ut: Oraculum Delphicum soli Socrati

perfectam sapientiam ad judica-re, eine Stadt besetzen. Liv. 14. 2.

c Oraculorum duo genera

unum quod a fureatibus profun-debatur, ut a Pythia, numine A-

pollinis correpta: alterum, quod a quavis vel paribus sortibus e si-

tella, vel urna ducebatur. Habe-notatas: quarum quoddam felici-tatem, quoddam calamitatem

nunciabant, aut alia ejusdem ge-neris.

neris. Unde & fors pro oraculo usurpari consuevit.

d Oracula porro antiquis-sima & celeberrima fuere, Dodo-neum in Epiro, Jovis Hammo-nis in Libya, Pythium Delphis, Apollonis Dindymei &c. de quibus vid. Peneeri commentarius.

Conticuisse autem & cessasse omnia ubique oracula post Christi natum, Eusebius scripsit.

e Oraculum pro templo, in quo responsa dabantur. Plin.

f Oraculum, notat dictum alicujus celebre, ac velut divi-num. Plin. 18. c. 6.

g Oracula loqui, i. e. cer-ta & indubitata dicere. Erasim.

h Oraculum, pro nocturno somnio. Cic.

Oramentum i, n. ornamentum, Plaut. Trucul.

Orarium ii, n. linteam tenuius, quo orisavimus. Flav. Vopisc.

Orarius a um, ut: Oraria, na-ves, sunt actvaria & parva, orsa, quibus secundum oram navi-gatur. Plin. Epist.

Orata a, f. piscis, ab auri colore nomen habens, dicitur & auri-ta, Jorellen. Fest.

Oratio onis, f. est quavis locutio, eine Rede / ut: Inde divertit oratio, davon ist geredet wor-den. Curt. 23. 19.

Oratione reconciliare, durch Zureden versöhnen. Corn. 4. c.

In Alcibiade tanta erat oris- & orationis commendatio, ut ne-

mo ei dicendo posset resistere, der Alcibiades war so wol bereit / das ihm niemand konte wider-sprechen. Corn. 178.

Meministi, olim ut fue-rit vestra oratio? Vestru nicht / was vor diesem eure Rede ge-wesen?

Oratio exit & in vulgus emanat, i. e. accipitur & divul-gatur, die Rede bricht aus. pro S. R. I.

b Orationem sibi parare, est cogitare de dicendis, darauff bedacht seyn / was man reden wil. Pseud.

c Mihi, quale ingenium haberes, fuit in acio oratio, was du am Schilde führest / hab ich aus deiner Rede zuvernehmen gehabt. Heavt. 2. 4. 4.

d Oratio, est ipsius ora-toris dictio, & argumentorum ar-guendo orisavimus. Flav. Vopisc. te dispositorum enumeratio, etne-rielle Rede / ut: Ut unde est ves, sunt actvaria & parva, orsa, in eodem terminetur oratio-tias agimus. pro Marcello IX.

Tu ipse dixisti, orationem meam non solum in te honorifi-cam, sed etiam in collegas tuos contumelio amfuisse. 1. 5. 2.

e Orationem habere mitissi-mam, eine sanffmüthige Rede halten. 1. 5. Ep. 4.

f Oratio immensa de re a-ligva, eine lange Rede von ei-ner Sache. pro Cael. XV.

g Orationis genus aspe-rum,

rum, eine harte Art zu reden.
pro M. Cael. XIII.

Oratio dirigitur haud perplexè in Callisthenem, der Callisthenes wird deutlich genug angestochen. Curt. 1928.

h Oratio pro excusatione, ut: Orationem invenire, eine Ausrede finden. Ter. And. 2, 3, 3.

i Oratione aliqua complecti, etwas beschreiben. Curt. 798.

k Animo aegrotanti medicus est oratio, i. e. Animi cupiditatibus medetur morbis salutibus. ut: Non potuit venire orator magis ad me penetrabilis, es hâte te sein besserer Redner oder Vorbrüter bey mir antommen.

l Oratio magnifica, sed können/ der so viel erhalten mögliche carens. Prov. Die Wortigen. Mostell. 5, 2, 40. sind zwar überaus gut/wenn es nur auch wahr were.

m Oratio vite speculum, data Reipubl. aut principis oratione peragant, Geandten. Virg. 11. An.

n Oratio ligata & numerosa, quæ constat versibus.

o Oratio, est enunciatio constans Subjecto & Predicato.

p Oratio in doctrina prædicamentorum, est species Quantitatis, prolatio nempe vocalis dictionum, secundum syllabas longas & breves.

q Oratio Theologis est desiderii coram Deo explicatio, Gebeth.

Oratiuncula a, f. Dimin. parva oratio. Cic. 3. de nat. deor.

Orator oris, m. Cicero est, vir bonus, dicendi peritus, qui in causis publicis & privatis ple-

na & perfectâ utitur eloquentiâ, ein Redner/ ut: Is orator erit mea sententiâ, hoc tam gravi dignus nomine, qui quacunque res inciderit, qua sit d. tione explicanda, prudenter & compositè, & ornatè, & memoriter dicat, cum quadam etiam orationis dignitate. 1. de Orat.

b Orator pro precatore,

ut: Non potuit venire orator magis ad me penetrabilis, es hâte te sein besserer Redner oder Vorbrüter bey mir antommen.

c Oratores a Latinis vocantur quoque legati, quod mun-

data Reipubl. aut principis oratione peragant, Geandten. Virg. 11. An.

d Orator etiam dicitur quidam liber Ciceronis, in quo instruitur orator. Cic. ad Treb.

Oratoria a, f. ars orationem ornandi & amplificandi. Quint.

Oratorie, Adv. Oratoris more, h. e. ornatè & eleganter, ut:

Pulcrè & oratorie dicere, zierlich und nach der Kunst reden. Cic. Orat.

Oratorium ii, n. locus precationibus constitutus, templum,

ein Bet-Haus/ Kirche. Hac enim in significatione scriptores Ecclesiastici frequenter utuntur.

Oratorius a um, quod ad orato-

rem

rem pertinet, ut: Ornamenta oratoria. Cic. 1. Acad.

Oratrix icis, f. idem quod oratoria. Quintil. 2. c. 15.

Oratum i, n. quod oravimus. Ter. Hecyra.

Oratus a um, gebethen/ ut: Prece multâ oratus. Hor. 1. Epist.

Oratus us, m. precatio, rogatio. Plaut. Cas.

Orbana a, f. dea cuiusdam nominis, quæ Roma ad adem Larium aram habuit. Plin. 2. c. 7.

Orbatio onis, f. detractio, ut: Paupertas non per positionem, sed per detractonem dicitur: vel (ut antiqui dixerunt,) per motus siderum, die Gestirne wegen sich umb und umb.

Orbationem. Senec. Epist.

Orbatus a um, das etwas verlohren hat/beraubet/ ut: Orbata filio mater. Cic. p. Cluent.

b Orbatus spe salutis, aller heilsamen Hoffnung beraubt. id. pro Cecin.

Orbiculatum, Adv. per orbes & circulos, quasi circulatim, Plin. 11. c. 27.

Orbiculatus a um, quod in orbem & circuitum factum est, rund / scheibicht / ut: Pomæ five mala orbiculata, Scheiben-äpfel. Columel.

Orbiculus i, m. ein Scheiblein/ ut: Concisum in orbiculos. Plin. 25. c. 13.

b Orbiculus, pro trochlea. Cato. c. 3.

Orbiculus a um, per orbem ductum, seu per circulum. Nonius.

Orbis is, n. id videtur esse, quod rotam in summo axe continet: Vel id potius, quod in extremis radiis est, & canthis cingitur. Varr. 3. Rust.

Orbilus ii, m. Grammaticus, Horatii præceptor, vehemens in discipulos & plagosus. Horat. 2. epist.

Orbis is, m. dicitur circulus, ein Ring/ Kreis/ ut: Cum illi orbe facto se defenderent, als sie sich in einem Kreis oder Ring verschlossen/ vertheiligten. Cæsar.

In orbem circumq, fertur vel (ut antiqui dixerunt,) per motus siderum, die Gestirne wegen sich umb und umb.

b Orbem saltatorium verlore, den Borrenhen im Tanze haben.

c Orbis sumitur nonnunquam pro corpore rotundo, adeoque pro sphaera; & sic in Physicis & Astronomicis multa gravantur de Orbibus cælestibus, an in cælo sic se orbes ambiant, ut partes ovorum se includunt? Et respondetur quod non; verum ab Artificibus excogitatos illos esse, doctrina causa.

d Orbium cælestium, ex hypothesi Astronomica introductorum dispositio est triplex.

e Vetus Aristotelica & Ptolemaica, (2.) Tychonica, (3.) Copernicana, quarum illa & ista centrum mundi faciunt terram

rans

ram, hæc vero Solem, quarum schemata, vide in sphericis. Marg.
f. Orbes in Theoricis sunt vel concentrici vel eccentrici.

g. Orbis terrarum, der ganze Erdfretz. Plin. in Præf. Corn. 753.

Alium aperire Orbem, eine neue Welt finden. Curt. 2159.
h. Orbis Romanus, pro di- strata diu veteris trahit orbita tione Romana civitatis. l. 17. ff. culpa. Juvenal. Sat. 14. cum de de statu homin.

i. Orbis ahlagvationis, tuti nocentibus, diceret. fossura, live fossio illa, qua in orbem circa vites & arborescu- ri solet. Colum. 4. c. 4.

k. Orbis, pro maxima ho- minum multitudine, ut putes to- tius Orbis populos convenisse. O- yid. 1. art.

l. Orbis, vocabulum mi- litare, sicut frons, globus, cu- neus, & alia id genus. Gell. 10. 9.

m. Orbis, pro contextu & serie continua. Cic. 1. Orat.
n. Orbis, pro anno. Virgil. 1. Æneid.

o. Orbis, super quo cibos in litas post amissos liberos, ut ux- o mensa incidimus, ein runder Tisch. Martial.

p. Orbis, operculum in or- bem factum. Cato c. 10. Rust.

q. Orbis, pro orbili, h. e. pro extremitate radiorum in rota. Varr. Rust. c. 5. Plin. 8. c. 16.

r. Orbes oculorum lucidi, quos Antoni ipsius vascula & fenestras, amorisq. faces veteres pradica- runt. Vesling.

Orbita a. f. vestigium rota decur- rentis, eine Fahr Leise / Wa- gen-Leise. Plin. 8. c. 58.

b. Orbita vinculi sentitur vexatione non dubia, h. e. vesti- gium vinculi, quo alligata fuit visis. Plin. 17. c. 23.

c. Corruptum vitiorum exempla domestica, &c. Et mon- strata diu veteris trahit orbita tione Romana civitatis. l. 17. ff. culpa. Juvenal. Sat. 14. cum de de statu homin.

d. Rectas orbitas facere pe- nibus, Hebr. 12. 13. est rectum vi- ta cursum, ad legis divina nor- mam, tenere, atq. ita bono exem- plo alii præire. Glass. Phil. Sacr.

Orbitas atis, f. est liberorum a- missio, ut: Orbitas mea, quod sine liberis sum, spernitur, man- verachtet mich / weil ich keine Kinder habe. Curt. 1342.

Filia mea & Ciceronis or- bitas non minorem dolorem tibi, quam mihi offert. 1. 3. Qv. Fr.

b. Orbitas, illa patrum qua- o. Orbis, super quo cibos in litas post amissos liberos, ut ux- o mensa incidimus, ein runder Tisch. Martial.

p. Orbis, operculum in or- bem factum. Cato c. 10. Rust.

q. Orbis, pro orbili, h. e. pro extremitate radiorum in rota. Varr. Rust. c. 5. Plin. 8. c. 16.

r. Orbes oculorum lucidi, quos Antoni ipsius vascula & fenestras, amorisq. faces veteres pradica- runt. Vesling.

b. Orbare sensibus, die Sinne benehmen. id. 4. Acad.
Orbona a. f. dea, in cuius tu- tela essent orbi liberi paren- tes. Amob.

Orbus a um, qui oculis, vel aliis re carâ privatus est, ut: Lu- minibus orbus, der seines Ge- sichtes beraubet ist. Plin.

b. Orbi palmites, Neben / denen die Augen abgestossen sind. Colum.

c. Orbus pater, qui amisit liberos, ein Vater, der um seine Kinder kommen ist. Cic. in Parad.

d. Orbus, qui parentes a- misit, ein Waise / ein Elterloses Kind. Ter. Phorm.

Orba virgo. id. Adolph.

c. Orbus, idem quod in- festinum cacum Av.

Orca a, f. genus belluæ marinae, balanis infestum, Festus, ein Wal = Schwein oder Meer- Schwein. Gesner.

b. Orca, vas vinarium, Fe- nus, ein Lente / oder lang rund- fass / darinnen man die Beer- aus dem Weinberge heimfüh- ret. Zehner.

c. Orca, vas fictile, est lato alvo, angusto ore ac fundo, lon- giori collo, in quam inter luden- tes pueros, qui nucem iniecisset, victor erat. Pers. Satyr.

Proprie autem vasculum aleatorium est, quo confecti agi- tatiqve tali emittuntur in tabu- lam aleatoriam. For. Rom.

d. Orca vas, in quo fici- afferuntur. Colum. 12. c. 15.

f. Orca, Gemma. Plin. 37. 10.
Orchis adis, f. oliva rotunda, si- ve orchis. Colum. Isidor.

Orchestra, h. f. exspecta medium theatri, qui locus erat editor, in quo senatores considebant, & scenica exhibebantur actio- nes. Plato. Vitr. 1. 5.

b. Orchestram, pro sessione Senatus & primorum posuit. Juven. Sat. 3.

Orchestra a, f. saltatrix, saltan- di magistræ. Plato.

Orchis vel orchites is, f. genus olivarum, qui à testiculis no- men sumserunt. Serv.

b. Orchis orchidis herba, qua & satyrium, Knabenkraut / Stendel-Wurzel. Matthiolus Schröd.

c. Orchis spiralis minor seu testiculus odoratus. Pancov.

d. Orchis vel orbis piscis est Niliacus & marinus, non edu- lis, ein Schnotloff oder But- folt. Gesner.

Orchialex, prima fuit inter leges sumtuarias, qua ab Orchio Tribuno plebis nomen accepit. Hac cert. convivarum numerus prescribatur, cavebaturq. ut apertis januis cœnitaretur, ne qua legi fraus fieri posset. Calepinus.

Orchomenusi, mons Thessalia, à quo Orchomenos civitas est. Bæo-

Bæotia, in qua fons erat Gra-
tis sacer. Servius.

Orcinianus a um, ut: Orcinia
na spondas, pro lecto funebri.
Apul. 3. Afin.

Orcinus a um, ad Orcum spe-
ctans.

b Orcini liberti appellan-
tur, qui testamento manumissi
sunt, quasi testatoris ad Orcum
dimissi liberti. l. 8. ff. de hæred.
instit. l. 2. ff. de statu liber. l. 22.
ff. de pecul. leg.

Orcius a um, ut: Orcius The-
saurus, pro inferno. Gell. 1. 24.

Orcula s. f. Dimin. parva orca.
Cat. Rust.

Orcus i, m. est inferorum ob-
securitas, höllische Finsternis/
die Hölle/ ut: Quando? quo
die Orcus ab Acheronte mor-
tuos amiserit, i. e. nunquam,
wenn der Teuffel stirbt. Pcen.
1. 2. 131.

b Orcus, inferorum Deus,
Pluto seu Dis. Serv.

c Orcus, fluvius inferna-
lis, (inquit Festus,) ab urgendo
dictus, quod ad mortem urgeat.
Quidam ab *orex*, quod est ju-
rumentum, deducunt, quod per suo
jura vel principis beneficio
illum, i. e. per Stygem paludem, a
universali jurisdictione exer-
gua profuit, jurabant dii, nec
cere potest ubilibet. Item is, cuius
pejorare licebat.

d Orcum morari, i. e. non
mori, cum quis mori debet. Hor.

c Cum Orco rationem ha-
bere, vel ponere, est periculo
moris sese exponere, cum id pra-

videamus: quod sol ut agricola,
qui in pestilenti agro, quamvis
fructifero, serunt. Varr. 1. Rust. 4.
Colum. 1. c. 3.

f In Ordo culum incidas,
sermo, perniciem extremamq;
exitum imprecantis. Erasmi.

Ordeunt, vide Hordeum.

Ordia orum, n. primordia, ini-
tia. Lucret.

Ordinalis e, c. ad ordinem spe-
ctans, ut: Ordinalia Nomina
in Grammaticis sunt, primus,
secundus, tertius, &c.

Ordinarius a um, in quo ordo ser-
vatur, nach der Ordnung/
das zu der Ordnung gehö-
ret/ ordentlich/ ut: Ordina-
ria semina, ordine disposita.
Colum. 3. c. 13.

b Ordinarii lapides, qui
sunt ejusdem forma & ordinis.
Vitruv. 1. 2.

c Ordinarius homo, pro
scurrâ & improbo, qui assidue
in litibus moratur. Fest.

d Ordinarium officium,
cum quis certa præsicitur functio-
nis. Senec. 3. Benef.

e Ordinarius, est is, qui
jura vel principis beneficio
illum, i. e. per Stygem paludem, a
universali jurisdictione exer-
gua profuit, jurabant dii, nec
cere potest ubilibet. Item is, cuius
pejorare licebat.

f Ordinarius iudex est,
qui in collegio eligitur, & a supe-
riore confirmatur. Scot. Voc. Jur.

g Ordinaria onera, sunt
illa, quæ ex constitutione vel con-
suetudine præstantur, ut quod
quolibet talis fundus vel domus,
quolibet anno tantum præstare de-
beat domino suo vel Principi. id.

Ordnatè, Adv. destinatè, ordi-
ne, ordentlich. Aut, ad Heren.
Ordnatim, Adv. idem quod or-
dine, ordentlich/ von einem
Stand zum andern/ ut: Or-
dnatim petere honores. l. 4. 5.

b Ordinatim ire, in guter
Ordnung einher gehen/ oder
(Barbare,) marchiren/ ut: Ille sit
passim. ego ordinatim, er hielt
seine Ordnung/ sich aber ic. l. 11. 1.
Ordnatio onis, f. dispositio, con-
stitutio, ordentliche Setzung.
Colum.

b Ordinatio vite, pro
constitutione. Plin. epist.

c Ordinatio, pro admini-
stratione provincie. Svet. in Ner.

d Ordinatio, pro creatione
praefectorum. idem in Domit.

Ordinator oris, m. qui ordinat.
Senec.

Ordino as, are, disponere, ord-
nen/ in Ordnung stellen/ ut:
Aciein ordinare. Liv.

b Ordinare aliquem regni
successorem, einen zum Nachfol-
ger des Reichs benamen. Sol. 98.

c Ordinare aliquem ad
honorem & magistratum, h. e.
(ut Cicero loquitur) ornare, ho-
noribusq; augere. Svet. in Vesp.

d Ordinari etiam testa-
menta dicuntur. l. 30. ff. de lib-
& posth. l. 12. ff. de jure patron.

e Ordinati libelli, i. e. com-
cepti & compositi. l. 3. ff. de ac.
Ordior iris, orsus (& orditus)
sum, ordiri, anfangen/ ut: Or-
diri a facillimis, von dem
leichtesten den Anfang ma-
chen. Cic. 1. Fin. 5.

Novi operis molem ordiri,
etn neues Werk aufahen/ etnen
neuen Tam anlegen. Curt. 4. 45.

b Ab initio ordiendum est,
man muß forn anfangen. Col-
nel. 52.

Initium quoddam alterius
vite ordiri, ein neues Leben an-
fahen. Cic. Att.

Ordo inis, f. est digestio, & in
suo cuiusq; rei loco collocatio,
Ordnung/ ut: Dissecta mem-
bra in ordinem disponere, die
verworffene Stücke in Ordo-
nung bringen.

b Redigere in ordinem, zu
Paren bringen. Herenn. vide
Redigere.

c Ordine rem, ut gesta est,
narrare, erzehlen/ in einer Ordo-
nung/ wie es Bergangen. A-
deph. 3. 5. 96.

d Ordine, aut ex ordine
est decenter, ut: Domestica or-
dine administrantur. Att.

Recto ordine & e Republ.
aliquid facere, etwas recht und
dem gemeinen Regiment nã-
lich verwalten.

Ex ordine de legis scripto
recita populi Romani actionem.
Contr. Rul.

c Extra ordinem rectius dicitur, quam extraordinarie, ut: Provinciam extra ordinem decernebant. de Prov.

Judices pecuniam ab eo clam atq; extra ordinem acceperunt. pro Clu.

f Extra ordinem quare in judicio, i. e. non per pratores aut quæstores ordinarios. pro Cæl. V.

g Ordo dicitur, qui vulgo status, ein Stand / ut: Ordo senatorius, der Raths-Herrn Stand/ordo equester, die Ritterschafft / ordo plebejus, der gemeine Mann.

Omnium ordinum & statum homines, allerley Menschen / sie seyn wes Stands oder Alters sie wolle. IV. Cat. VII. Corn. 805.

h Ordines ducere, est militibus præesse, ut: Viri fortissimi atq; honestissimi, qui ordines auxerunt, res & judicant, & judicaverunt. I. Philipp.

i Ordo juris & legum, in I. I. C. C. de liber. caus. l. 31. §. si civile, ff. de pos. Valer. Max. l. 3. c. 2.

k Ordo militaris olim fuit, ut in exercitu, quodam gradu miles centurioni, Centurio Tribuno, Tribunus Legato, Legatus Consuli obediret. Oldendorp.

l Ordo plebejus fuit, in quem referebantur omnes Romani cives tributarii. Schard.

m Ordo scriptura non im-

pedit causam juris ac voluntatis, Autor Papin. l. cum pater filios §. fidei tua committo uxor. de leg. 2. Spiegel.

n Ordo in Logicis & Metaphysicis est vel natura, quomodo causa prior est effectui, Cains precedit Abelem; vel dignitatis, quomodo Abel prior est Caino.

o Ordo in Grammaticis accidit Conjunctionibus, & est vel præpositivus, vel postpositivus, &c.

Oreca a, f. ab os oris, quod ori inferatur, frenum, ein Zaum/das Gebieß im Zaum / ut: Equo oreas detrahare, das Pferd abzäumen.

Oreades, ὄρεάδης, Nympha montium, Dianam sequentes, Virg. I. Æn.

Oreotelinum, ὄρεοτέλειον, apium montanum, Berg-Peterlein / Berg-Eppich / wilde Peter-silien.

Oresitrophus, ὄρεσιτροφός, canis nomen apud Ovidium, qf. ein Berg-Hund.

Orestes is, Agamemnonis Regis & Clytemnestra filius, matricida. Refertur à Cicerone cum Pylade inter paria amicorum. lib. de amic. & l. 2. de Fin.

Oresteus a um, ut: Orestes Diana, (dicitur ita, quod illam Orestes una cum sorore Iphigenia, è Taurica regione in Italiam transtulit, ac juxta Ariciam collocavit.) Ovid. 15. Metam.

Or e-

Orexis is, f. ὀρεξίς, appetitus sive esuritus. Cicero appetitionem vertit ab ὀρέγουσιν, quod est appeto. Quidam etiam pro vehementi aviditate edendi; alii pro vomitu accipiunt apud Juvenalem.

Organarius ii, m. organarum faber. Firmic.

Organice, Adverb. ut: Organice moveri, i. e. per organa. Vitruv.

Organicus i, m. qui musicis organis canit, vulgo organistam vocant, ein Organist. Lucr.

Organicus a um, ad organum pertinens, instrumentale.

Organon i, n. ὄργανον, instrumentum est, quo aliquid præstamus, ut: ὄργανον erat meum Senatus, id est jam dissolutum, der Rath war / dadurch ich etwas schaffen konnte / derselbe ist nun dahin. lib. 11. ep. 14.

b Organa, dicuntur omnia musicorum instrumenta, allerhand Saiten-Spiel. Quintil. 9. c. 4.

Organon pneumaticum, ein Orgel.

Organum, pro citbara. Juvenal.

c Organum, instrumentum chirurgicum.

d Organum, instrumentum adificis construendis aptum Vitruv. 10. c. 1.

e Organum, pro instrumento ad metiendum apto. Columell. 1. 3. c. 13.

Organon Aristotelicum est Logica Aristotelis.

Orgia orum, n. omnia sacra apud Græcos, sicut apud Latinos cerimonie dicuntur. Sed jam abusive sacra Liberi, Orgia vocantur, vel ὄργια ὄργης, i. e. furoris; vel ὄργια ὄργου, i. e. vel ὄργια ὄργου mons. Innovantur autem tertio quoq; anno, unde Trieterica dicta sunt, i. e. triennialia.

Orgyia a, f. est mensura, quæ utriusq; brachii seu cubiti & manus expansione describitur, valetq; pedes sex, eine Klafter oder Lachter. Geodæf.

Oria a, f. navis piscatoria, ein Fischers-Kahn oder Nachen. Oribasius nomen canis, ita dicti, quod montes velociter ascendat. Ovid. 3. Metam.

Orichalcum i, n. fit ex ære & cadmia fossili, Messing / wird gemacht aus Kupffer und Galmei / scribitur & aurichalcum.

b Si quis aurum vendens orichalcum se putet vendere, indicetq; ei vir bonus, aurum illud esse. Cic. 3. Offic.

Oriularius a um, pro auricularius, subinde apud Celsum legitur. Bud.

Oriendus, vide Oriundus.

Oriens tis, m. pars mundi, in qua Sol oriri solet, der Sonnen Aufgang / der Morgen / ut: Orientem spectare. Plin.

2999999 2 b O-

b Oriens modò pro parte urbis, cui proprius praefectus praetorio attributus erat, modò pro dioecesi, quæ provincias quindecim versus orientem suas continebat. Schard.

Orientalis e, c. ad Orientem spectans, Ostlich / das gegen Morgen ligt / ut: India Orientalis, Ost-Indien.

Orificium ii, n. per quod est aditus ad rem, ein Mundloch / ut: Orificium ventriculi superius & inferius.

Origanum i, n. herba, Tostien / Wolgemuth. Matthiol.

Originalis e, c. ad originem pertinet, dans originem, ut: Ceres alma, frugum parens originalis.

b Originale, exemplar authenticum, ut: Obiter disendum, decretis patrum sancitum constare, in dubiis originalis, quæ à rerum origine profecta, quæ de rivulis hauriatur. Schard.

c Originale peccatum, vitium hereditarium, per naturam vitiatam nobis inhaerens, die Erb-

Sünde / der alte Adam.

Originarius a um, idem quod originalis, ut: Originarius serui, qui ex ascriptitiis sunt nati in ipso solo sive fundo. Ascriptitiis vero sunt, qui per triginta annos fuerunt in solo, Scha d.

Originatio dñis, f. nōtatio, Etymologia. Quint. 1. c. 6.

Origo inus, f. est causa, ortus, ein Ursprung / ut: Eloquentia origo est verborum delectus. de Cl. Orat.

b Ducere originem auctore aliquo, von einem seinen Ursprung haben. Horat.

Originem sui referre ad regem aliquem, von einem förmlichen Geschlecht herkommen. Curt. 676.

c Ducere originem ex aliquo. Quint. 1. 5.

Ab origine ultima stirps generari. Corn. 741.

Familiarum subtexere originem, ein Geschlecht Register anhängen. id. 822.

d Origo, idem ac principium, ein Anfang / ut: Tunc primum cursus anni perspecta ratione constare, in dubiis originalis, quæ à rerum origine profecta, quæ de rivulis hauriatur. Schard.

Orinda, panis genus peculiare in Aethiopia. Calepin.

Orioles, genus quoddam navium, quæ aliter prosomia dicuntur. Gell. 1. 10. c. 25.

Orion onis, m. filius Neptuni, secundum Hesiodum, Poëtis venator est & satelles Diana,

in-

inter sidera relatus. Fuit autem auditor Atlantis, qui doctrinam de celestibus motibus & stellis ex Libya in Græciam attulit. Dicitur vel ab Ægeæ, quod significat differentias temporum, vel ab Ægeæ, i. e. urina, lotium, quia Cosmicus occasus Orionis in Novembri ciet sævas tempestates unde Virgilius inquit: Sævus ubi Orion hybernæ conditur undis. Alii fabulantur, eum ex urina Jovis, Neptuni & Mercurii genitum. Ov. 5. Fast.

Oritur vel eris, ortus sum, oritur, est nasci vel surgere, entstehen / ut: Oritur clamor, es entsteht ein Geschrey.

Oriri ex se & sua sponte nasci. 1. de Fin.

b Oriri ex aliquo, est auctorem aliquem habere, ut: Tamen tibi à me nulla orta est injuria, ich habe dir ja kein Leid gethan. Adelph. 2. 1. 36.

c Oriuntur ulcera in gingivis. Cels. 6. c. 13.

d Oritur actio, pro nascitur. 1. 1. 5. ult. ff. de injur.

Orites is, m. gemma. Plin. 37. 10. Orithæa a, f. Nympha, quasi hortans ad cursum diæta.

Oriundus a um, est originem aliquo, von einem herfür gezeigend, bündig / ut: Ab ingenuis oriundus, eines ehrlichen Herkommens. in Topic

b Meminerint sese, unde oriundi sint, sie mögen sich ihres

Herfommens erinern. Aul. 3. 6. 6.

c Oriundus, pro ortus aliquando invenitur. Liv.

Orix vide Oryx orygis, m. ὄρυξ, genus capra fera. Colum. 9. c. 1. alias est fossa.

Ornamentum i, n. idem quod ornatus, Zierde / ut: In ornamentis templi esse, den Tempel zieren. lib. 1. ep. Qv. Fr.

b Ornamento alicui esse, einem wol anstehen / ut: Magni tibi erit ornamento, nobilissimæ adolescentem tuo beneficio esse salvum. 1. 11. 22.

c Ornamento te mihi fore duxi, ich habe dafür gehalten / du wärdest mir eine Ehre seyn. 1. 15. 14.

d Ornamento atq. emolumento esse Reipublica, dem gemeinen Nutz wol anstehen. pro Sext. Rosc. XLVI.

e Ornamenta alicui ex sua laude reddere, i. e. honorare eum, à quo quis honoratus est, ut: Mulier cum esset, virtute tamen perfecit, ut quanto

honore ipsa ex illorum dignitate afficeretur, non minora illis

ornamenta in sua laude redderet. pro S. R. XLIIIX.

f Ornamentum habere ab aliquo, von einem herfür gezeigt werden. Corn. 770.

Ornatè, Adverb. est, rectè, elegantè, zierlich / ut: Ornatè & copiose dicere, zierlich und ausführlich reden. p. Cec. XX.

Q999999 3

Or-

Ornatio *onis*, f. idem quod ornatus.

Ornatricis *icis*, f. quae ornat, famula, quae mulierum ornat comas. Martin.

Ornatus *a um*, excultus, decorus, gepuht / gezieret / geschmücket.

b Ornatus, inquit Festus, dicitur, qui bonis artibus instructus est. For. Rom.

Splendidissimus atq; ornatissimus civitatis sua vir. Cic. pro Flacco.

c Homo ornatissimus loco, nomine, virtute, ingenio, ein vortrefflicher Mann. 3. Verr.

d Ornatissimam de aliquo dicere sententiam, eines in allen Ehren gedenken. pro Dom.

Ornatus *us*, (vel, antiquè apud Terent.) m. cultus, quo quis artibus ornatum esse. lib. 11, 28.

ornatur, Zierath / Schmuck / ut: Ornatus Regalis. Cic. 2. Fin. liis iudicio discedere, mit Ver- b Admirabilis cæli ornatus, Cic. 2. nat. deor.

Ornea, sacra crant Priapi, quem Corinthii Orneum vocabant.

Corinthii Orneum vocabant. Celebrabant autem hac festa, sich auff die Flucht gefast Nympha juxta Colophonem. Strab. l. 8.

Ornis ornithos, f. avis vel gallina.

Ornithæ, venti sunt Septentrio- nales. Colum. 11. c. 2.

Ornithon *onis*, aviarius, ein Vogelhauß. Varr.

Ornithoboscium *ii*, n. loci, in quo gallina

in aves aluntur, ein Hühnerhauß / Hühnerforb. id.

Ornithogalum *i*, n. bulbis agre- stis. Erdnüsse. Matthiol.

Ornithoglossum *i*, n. vide Fraxinus.

Ornithotrophium *ii*, n. locus, in quo aves educantur. id. 3. Rast. c. 9.

Orno *as*, avi, atum, ave, est pulcrum & decorum facere, zieren / schmücken / ut: Nequicquam ornata est bene, si morata est male. Mosell. 1, 3, 132.

b Ornare aliquem, einem Ehre anthun. l. 1, 1.

c Rebus amplissimis atq; honorificentissimis ornatum esse. hen. l. 5, 2.

d Plurimis atq; optimis ornatum auctumq; spo-

c Ornatum auctumq; spo-

ut: Ornatus Regalis. Cic. 2. Fin. liis iudicio discedere, mit Ver-

b Admirabilis cæli ornatus, Cic. 2. nat. deor.

Ornea, sacra crant Priapi, quem Corinthii Orneum vocabant.

Corinthii Orneum vocabant. Celebrabant autem hac festa, sich auff die Flucht gefast Nympha juxta Colophonem. Strab. l. 8.

Ornis ornithos, f. avis vel gallina.

Ornithæ, venti sunt Septentrio- nales. Colum. 11. c. 2.

in aves aluntur, ein Hühnerhauß / Hühnerforb. id.

Ornithogalum *i*, n. bulbis agre- stis. Erdnüsse. Matthiol.

Ornithoglossum *i*, n. vide Fraxinus.

Ornithotrophium *ii*, n. locus, in quo aves educantur. id. 3. Rast. c. 9.

Orno *as*, avi, atum, ave, est pulcrum & decorum facere, zieren / schmücken / ut: Nequicquam ornata est bene, si morata est male. Mosell. 1, 3, 132.

b Ornare aliquem, einem Ehre anthun. l. 1, 1.

c Rebus amplissimis atq; honorificentissimis ornatum esse. hen. l. 5, 2.

d Plurimis atq; optimis ornatum auctumq; spo-

c Ornatum auctumq; spo-

ut: Ornatus Regalis. Cic. 2. Fin. liis iudicio discedere, mit Ver-

b Admirabilis cæli ornatus, Cic. 2. nat. deor.

Ornea, sacra crant Priapi, quem Corinthii Orneum vocabant.

Corinthii Orneum vocabant. Celebrabant autem hac festa, sich auff die Flucht gefast Nympha juxta Colophonem. Strab. l. 8.

Ornis ornithos, f. avis vel gallina.

Ornithæ, venti sunt Septentrio- nales. Colum. 11. c. 2.

dice tereti, levi cortice, quam Columella lib. de arboribus c. 16. sylvestrem fraxinum esse dicit, Hambuchen / Buchschern.

Oro *as*, avi, atum, orare, est obsecrare, bitten / ut: Oro obsecro te per fortunas tuas, per liberos, einen um seiner selbst Wolsahrt und seiner Kinder wegen bitten und fle-

hen. lib. 10, 11. Att.

b Orare aliquem pro salute alicujus, einem eines andern halben bittlich anlangen. Brut. Ciceroni.

c Orare jus, bonum, aliquem, begehren / was recht und billig ist. Trinum.

d Orare precibus, mit bitten begehren. Att.

e Orare est in foro alicujus causam agere. Vide Precator. Item Servus. pro S. R. IIX.

Orobanchæ, herba Ervanga, herba tauri, cauda Leonis, Cy-nomoron, Sommerwurz / Ervenwürger. Pancov.

Orobathis, herba, vide hypocistis. Matthiol.

Orobia, thus, ab ervi similitudine. Plin. 12. c. 14.

Orobitis f. coloris species, ex lutea herba confecta.

Orobis vide Ervum.

Orphanotrophium *ii*, n. locus, in quo liberi orbi & parentibus privati nutriuntur, ein Waisen-Hauß. l. pen. in prin. C. de S. S. Eccl.

Orphanotrophus, ὀρφανότροφος, qui prepositus orphanis nutriendis, tanquam tutor seu curator. l. 32. in prin. C. de Epif. & cler.

Orphanus *i*, qui caret patre, ein Waise. Valla.

Orpheus, Poeta Thracius antiquissimus & sapientissimus. Virg. 12. Ovid.

Orpheus *a um*, idem quod Thracius. Martial.

Orphnæus *i*, m. equus Plutonis à tenebris nomen habens. Claud.

Orrhopygium *ii*, n. ὀρροπύγιον pars, quæ est inter extremitatem ossis sacri & podicem. In avibus dicitur, der Virgel.

Orthopygostictos, ὀρθοπύγιος, puncta seu notas in orthopygio habens. Martin.

Orichard, vox Germ. in Vet. II. est fissura auris ab Ohr / auris, Schard / fissura, segmentum, idem.

Orsa *orum*, n. incepta, initia. Livius.

Orsus *a um*, inceptus, angefangen. Cic. 1. de Leg.

Orthium carmen, genus est modulationis musica, quod Arionem concinisse, refert Herodot. l. 1. priusquam se in mare precipitaret. ὀρθιον enim Graeci dicunt, quod arduum est, & quam altissimâ voce elevatum, hujus meminit Gellius l. 16. c. 19.

Orthocola ὀρθόκωλος, vitiosa jumenta dicuntur, quae contractionem nervorum patiuntur in pedibus, & de capitibus ungulatum calcant, & sunt virgidis articulis, plenasque ungulas in terras ponere non possunt. Veg.

Orthos, ὀρθός, rectus, unde

Orthodoxus, qui recta est de fide sententia, ein rechtschaffener Lehrer.

b **Orthodoxa doctrina**, cui opponitur **Heterodoxa**.

Orthocopia ὀρθόπειρα recta locutio, item, emendata cum suavitate vocum explanatio; etiam id loquendi est genus, in tria, partem parentes vendicant, quae propriis verbis utimur. s. Off.

Martin,

Orthogonius aum, quod angulis quae diximus. de Un. rectis constat. Colum.

Orthographia, a, f. scripturae obitus, der Sternen Aufz. und Niedergang. Catul. **Orthus occasusque siderum** non fieri eodem tempore apud omnes necesse est. Cic. Divin.

b **Orthographia**, in Architectura est, cum jam non planum opus, imagis operis vestigia imaginamur, sed subrectum, & frontem attollens, quasi erecti operis, adversus descriptio. Vitr. l. 1, 2.

Orthomasticus aum, ut: **Orthomastica poma**, ab effigie marum. Plin. 16. c. 14.

Orthominum i, n. lini species. Plin. 19. c. 1.

Orthopnea, frequens sine febre respiratio, recto thorace facta,

qf. dicas recta respiratio, quae scilicet fit difficulter, & non nisi recta cervice, ein schwerer Athem. Cels. 4. c. 4.

Orthopnoicus aum, orthopnoea laborans. Plin. 20. c. 14.

Orthostatae arum, postes vocantur Janua, eo quod arrecti stent. Vitruv. 2. c. 8.

Orthogoriscus piscis genus. Plinius 32. c. 2.

Ortus us, m. significat originem & initium, ut: **Ortum habere ex re aliqua**, seinen Ursprung woher haben.

Non solum nobis nati sumus, sed ortus nostri partem patriam id loquendi est genus, in tria, partem parentes vendicant, quae propriis verbis utimur. s. Off.

Qua ortum habere gigni-

b **Stellarum ortus atque obitus**, der Sternen Aufz. und Niedergang. Catul.

Ortus occasusque siderum non fieri eodem tempore apud omnes necesse est. Cic. Divin.

Orygometra, ὀρυγόμετρα, rex seu mater potius coturnicum, quam in avolando ducem sequuntur, der Wachtel-König, Faber.

Oryx oryx, ὄρυξ m. genus caprae fere. Colum. 9. 1. alias est fossa.

b **Oryx**, instrumentum fodiendi. Vitruv. l. 10. c. 21.

Oryza a, f. species leguminis, Keiß. Matthiol.

Os oris, m. dicitur proprie concavum

um illud, intra quod sunt dentes & lingua, der Mund/ut: **Nihil unquam neque insolens, neque gloriosum ex ore ejus**, aus seinem Munde bat man niemals eine stolze oder ruhmredige Rede gehört. Corn. 632.

Na tibi laud longe est os

ab infortunia, du wirst bald Maul - Taschen bekommen. Bacch. 4. 2. 13.

Hiatus oris & dentibus ipsis capessunt quaedam animalia cibum. 2. de N. d.

b **Distorque os**, ein krummes Maul machen. Eun. 4. 4. 3.

c **Os suum alicui tradere**, i. e. ad omnes plagas siue injurias accipiendas paratum esse pro Sext. R. XLVII.

d **Strenuiori deterior si** predicat suas pugnas, de illius ore dorem abjicere, das Schamfunt sordida, eigen Lob sindet. Epit. 3. 4. 11.

e **Os pro sermone**, ut: **Inui**, ore est omni populo, Jederman saget davon/ es weiß Jederman davon zu sagen. Adel. 1. 2. 13.

In ore omnium quotidie versabatur. pro S. Rosc. V.

f **Abire in ora hominum**, den Leuten in die Mäuler gerathen. For. Rom.

g **Uno ore autores subre** sie habens einmüthiglich gerathen. Ter. And. 1. 1. 69.

h **Ex ore alterius aliquid**

dicere, einem etwas nachreden. i. Tusc.

i **Verbum ecquid unquam** huius excidis, unde quisquam posset offendi? Ist auch jemals etwa ihm ein Wort entfahren/ dannenhero sich jemand verletzt befinden möchte? pro Syll.

k **In ore aliquid semper habere**, stetigs von einem Dinge reden. l. 6. 18.

l **Os alicui laedere**, est praesentem offendere, einem widers Maul sagen. Adelph. 5. 4. 10.

m **Pendere ab ore narrantis**, einem auff's fleißigste zuhören/ auff's das Maul achtung geben. 4. En. 16.

n **Os pro impudentia**, ut: **Os suum non modo offendere**, sed etiam offerre. pro S. R. XXVII.

o **Os perfricare**, i. est putredinem abjicere, das Schamfuntlein abziehen.

Venit mihi id in mentem oris

p **Os pro audacia, temeritate**, ut: **Nam quo redibo ore ad eam, quam contemserim?** 6. Verr.

q **In ore atque oculis omnium**, i. e. praesentibus omnibus. 4. Verr.

r **Ore involuto facere iter**, verkappt reisen. Gell. 7. c. 11.

s **Os sublinere**, pro eo, quod est dare verba, & arte quodam illudere, das Maul schmieren/ das Helmlin durchs Maul ziehen. Plaut. Aulul.

c Infrenis oris & iniqua li-
vecordia finis seu vestigia est ca-
lumnias, einem ungezäumten
Maul ist das Bnglact zum Ziel
gesteckt. Euripid.
Os ossis, *n* ossa partes sunt anima-
lis duriores, Gebeine / Kno-
chen / ut: Astringi suis nervis
ossa debent. Quintil.
b Cineri alienius atq; ossi-
bus dolorem inurere, einen Ver-
storbenen schänden und verun-
ehren / in der Erden schmähen.
3. Verr.

c Os inest orationi illi, Osceitor aris, ari, Depon. idem
ὄσιν ἔστι τῶ λόγῳ, es hat Hän-
de und Füße / was dieser redet.
Erasim.

Osanna vide Hosanna.

Oscedo inis, *f.* vitium oscitandi. dum de Filio incarnando sermo
Martin.

Oscen oscinis, avis, *d* cuius ore
praesagium futurorum capie-
bant. Fest.

Oscocèle es, ὀσζονῶν hernia
species, quando intestina inbere, sehr lieb und werth halten /
ipsius usque scrotum descen-
dunt. Jonston.

Oscillum *i*, *n* contractum ex o-
sculum, est parvum os. Martin.

Oscinum, tripudium est, quod
oris cantu significat, quid por-
tenda. Fest.

Oscitanter, Adv. negligenter.
Cic. de Orat.

Oscitatio onis, *f.* das Säbnen /
ut: Lethali mora oscitatio su-
spendit puerperam. Solin. 92.
b Oscitantes Bruti, libel-

osceitanter seu negligenter scri-
pti. Stat.

Oscito as are, est os totum aperi-
re, gähnen / ut: Clave nimis
& sonore oscitavit, er hat
ganz laut / daß mans stark
gehört / gegähnet. Gell. 4. 20.

b Oscitans idem, quod se-
curus nihil, providens, sicher /
ohne Sorge / ut: Sperantes jam
amato metu, interea oscitantes
opprimi. And. 1. 2. 10.

c Oscitare pro aperire se.
dixit. Plin. 16. c. 24.

Oscitor aris, ari, Depon. idem
Plaut.

Osculatio onis, *f.* Küssung. Cic.
pro Cael.

b Osculatio, Deotribuitur,
dum de Filio incarnando sermo
est. Tautic. 1. 2. Glass Phil. Sacr.

Oculor aris, ari, est osculum are,
herzen / küssen / ut: Filium
mater osculata est. pro Muran.

b Osculari est in precio ha-
tere, osculari aliquem. 1. 1. 9.
ut: Amplecti, in manibus habere,
fovere, osculari aliquem. 1. 1. 9.

Osculum *i*, *n* parvum os, ein
Maulgen. Ovid. 1 Met.

Osculum, pro basio etiam
accipitur, ein Kuß / ut: Dulcia
oscula figere. Virg. 1. Aen.

Fatigare dextram osculis,
h. e. dextram osculari. Tac. 1. 15.

Oscusa um, ad Oscos Italiae popu-
los in Campania spectans, ut:
Osci ludi. Hor. 1. Sat. 5.

b Osca, purgamenta &
for-

sordas lana per contumeliam &
injuriam summam Oscorum Na-
vius appellavit, ut Varro inter-
pretatur. Lib. 6. de Ling. Lat.

Osim, pro ausim, Comitorum
more. Cic. Att.

Osiris idis, *m*, filius Jovis, ab A-
gyptiis pro Deo cultus. Euse-
bius multioculum interpreta-
tur, & refertur purat ad Solem.

Agriculturam Aegyptios do-
cuit, quod beneficium occasio
fortassis fuit, quamobrem pro
Deo cultus sit. ut: Primus a-
rtra manu solerti fecit Osi-
ris. Tibell.

Osmes, herba est Aegyptiis cy-
nocephalia. Plin. 30. c. 2.

Osmunda a, *f.* herba, quæ & fi-
licula, sive filix querna, Dryo-
pteris, Eichenfarn. Mauh.

Olor oris, *m*, qui odio habet, ein
Hasser. Plaut. Merc.

Ospratura, cura minutarum fru-
gum publice commendare. Mart.

Ossa a, mons est, teste Solino, in
finibus Thessalia, Centaurorum
stabulum, cum tanta copia
pinorum, ut inflexione & re-
flexione ramorum conitrua re-
ferantur. hinc.

Ossa a um, ut: Bimembres Os-
sai, i. e. Centauri. Stat. Theb.

b Urja Ossa. Ovid. 12.
Metam.

Ossea a, *f.* arbor, vide Corniolus.

Ossus a um, quod ex osse est, vel
instar ossis, beinern / ut: Cu-
neus ossens. Colum. 5. c. 11.

b Lapis essens, formam &
veluti substantiam ossis habens.
Plin. 36. c. 18.

Officulatum, Adv. minutatim.
Nomin.

Officulum *i*, *n*. Diminut. ein
Zerlein / ut: Officula au-
ditus sunt malleus, cuneus &
stapes. Vesling.

b Officula in fructibus du-
riores & quasi lapidei vocantur,
cortices, nucleos circumdantes.
Schröd.

Offifraga a, vel offifragus *i*, A-
grile genus, dicta ab ossibus
frangendis. Plin. 30. c. 7.

Offifragus a um, ossi frangens,
ut: Offifragus lapis Senec.
vid. Osteocolia.

Offilegium *i*, *n*. offium collectio.
Calepin.

Offilegus offium collector. id.
Offuaria vel offaria a, *f.* alias
offarium, ein Wein. Hauf.

1. 2. ff. de sepulcr. vidato.
Offium *i*, *n*. Frisicam 1. 7. antiquè
pro osse. Martin.

Ostendo is, tendi, tensum & ten-
tum, ostendere est demonstra-
re, zeigen / ut: Jamne ostendi-
sti signa nutriti? Eun. 5. 33.

b Ostendere est judicium
facere, ut: De Italia nihil mihi
unquam ostenderas, von Italien
hattenst du mir niemals etwas
angedeutet. Lib. 8. Epist. 1. 5. Att.

c Ostendere aliquid alicui,
i. e. promittere, einem etwas zu-
sagen. Colum. 5. c. 11.

sagen/verheissen. Lib. 13. Ep. 41. Item accessit, seque ostendit, cum
Lib. 5. Epist. 12.

d Ostendere aliquid ali-
einem von einem Dinge
Hoffnung machen. Lib. 5. Ep. 12.

c Ostendere explora-
tam spem salutis, gewisse Hoff-
nung der Besserung verheissen
oder machen. l. 6, 13.

f Ostendere etiam est pra-
stare, ut: Significandum putavi,
ut potius amorem tibi ostenderem
meum, quam ostentarem pruden-
tiam, Ich habe dir anzeigt
wollen/ damit ich vielmehr meine
neigenen Willen dir er-
wiese / als meinen Verstand
hoch rühmete. Lib. 10. Ep. 3.

g Ostendere est docere, ut:
Ego hodie ostendam tibi, quid sit
periculi fallere herum, Ich wil
dich heut lehren/ was drauff ste-
he/ wenn einer seinen Herrn be-
treuet. And. 5, 2, 23.

h Ostendere est probare,
demonstrare, ut: Neque ubi,
neque per quos, neque quā spe,
aut quo precio, potes ostendere.
Ego contra ostendo. pro Sex, Rosc.
XXV.

i Ostendere se alicui, einem
auffstossen oder begegnen / ut:
Opportune te mihi in ipso tempore
ostendis, ich treffe dich eben zu
rechter Zeit an. Hec. 4, 4, 4.

k Ostendere se virum, sich
tapffer halten. Eon. 2, 3, 15.

l Ostendere se, sich annel-
den / ut: Canonica ad Tichrau-
fur

Rege colloqui velle. Corn. 263.

Ostentarius ii, m. ostenti inspe-
tor, & interpres. Martin.

Ostentionalis e, c. milites osten-
sionales apud Lampridium
dici videntur, qui ostentui mo-
do habentur in urbibus, non
bellica rei causa. Cael.

Ostentatio onis, f. jactantia,
Pralereo / Aufschneitern /
ut: Ingenuo ostentationis vi-
tanda est suspicio. Cic. 2. Orat.

b Simulatione & inani
ostentatione, & ficto non modo
sermone, sed etiam vultu, stabili-
lem se gloriam consequi posse, si
qui ventur, vehementer errant.
Cic. 2. Off.

c Supellex non ad usum
modo, sed ad ostentationem luxus
comparata, überflüssiger Hauß-
rath. Curt. 973.

Ostentator oris, m. jactator, qui
se ditio-rem, fortio-rem, doctio-
remve, quam vera est, si-
mulat, ein Aufschneider /
Praler.

Ostentifer a um, ferens ostenta.
Calepin.

Ostento as, are, est saepe ostende-
re. ut: Mox velamenta & in-
fulas pro muris ostentant. Ta-
cit. Lib. 9.

b Ostentare verbis aliquid,
etwas mit Worten zu erkennen
geben. 2. de Leg. Agr.

c Ostentare jugulum suum
pro capite alterius, seinen Hals
für

für eines andern Leben herbe-
ten. Att.

d Ostentare eadem, den-
Tod bröhen. l. 4, 14.

e Ostentare est cum quo-
dam fastu & jactantia ostendere,
ut: Ostentare se in aliis rebus,
seine Kunst in andern Sachen
sehen lassen. pro Cael. XXX.

Habes, ubi ostentes tuam
illam praeclaram patientiam fa-
mis & frigoris, inopia rerum o-
mnium. l. Catil. XII.

f Jactare se & ostentare,
sich rühmen / und viel von sich
aufschneiten. Heren.

g Ostentare facinus gran-
de, eine mannhafte That von
sich sehen lassen. Curt. 23.

Ostentofus a um, quod ostentum
facit. Calepin.

Ostentum i, n. prodigium por-
tentum, quod statim futurum
aliquid ostendat, ein Wun-
der-Zeichen / Wunder-Ge-
sicht / ut: Prædictiones vera &
præfensiones rerum futura-
rum, quid aliud declarant, ni-
si hominibus ea, quæ sint, osten-
di, monstrari, portendi, prædi-
ci, ex quo illa, ostenta, mon-
stra, portenta, prodigia dicun-
tur. Cic. 2. de nat. deor.

b Ostentum Labeo definit
omne contra naturam cujusque
rei genitum, factumque. Duo ge-
nera autem sunt ostentorum, u-
num, quoties quid contra na-
turam nascitur, tribus manibus

forte aut pedibus, aut quā aliā
parte corporis, quæ natura con-
traria est. Alterum, cum quid
prodigiosum videtur, quæ Gra-
ci παρανοματα, i.e. visiones vo-
cant. l. 38. ff. de V. S.

c Ostentum, pro indicio.
Svet. in Vesp.

Ostentus a um, demonstratus, ut:
In ipso tempore ostentum se-
nem. Pacuv.

b Ostentus Soli ager, i. e.
apricus. Cato.

Ostentus us, m. irrisio, Verspot-
tung / wenn man einen Mönch
sticht. Sallust. Jug.

b Corpora extra vallum
abjecta ostentui. Tacit. l. 9.

Ostiocolla a, f. lapis est albo
cinereoque colore, ossisque figu-
ram emulans. Dicitur lapis
Ossifragus, sabulosus, Ostri-
tes, Osteolithus, Holosteus,
Morochthus, Weinbruch /
Bruchstein / Weinwell / Wall-
stein / Sandstein / Stein-
bein. Nascitur in Palatinatis
locis arenosis. Boët. de Boot.
Schrödl.

Ostiritium, vide Ostrutium.

Ostfali, Populi, qui in Saxonia
confederunt. Martin.

Ostiarium ii, n. tributum in sin-
gula domorum ostia impera-
tum. Cael. 3. Civil.

Ostarius ii, m. custos ostii, Plin.
l. 12. c. 14.

Ostiatim, Adv. per singula ostia,
von Hauß zu Hauß. Quintil.

b Ostia-

b *Ostiatim* Cicero etiam pro singulatum & nominatum scire adhibet, ut: Hic nolite expectare, dum ego hoc crimen agam *ostiatim*: ab *Eschylo* Tindaritano istum pateram abstulisse, à tem verbum Dei predicandi, eaq; Thrasone item Tindaritano patellam, à *Nymphodoro* Agrigentino thuribulum. 6. Verr.
Ostigo inis, oris vitium, quod & *mentigo*, Flechten umbeblaul.
Ostholum i, n. *Dimin.* ein Thürlein. Colum. 8. c. 14.
Ostium ii, n. janna, fores, ab obstando, vel ab *ostēir*, h. e. repellere; vel ab *os*, quod per illud domum aut locum ingredimur, eine Thür / Ein gang / ut. *Ostio* pessulum obdere, die Thür verriegeln.
 Qui trahébatur à filio, si scire jubebat in ostio, se enim etiam patrem ed usq; traxisse dicebat, ein Vater / der von seinem Sohn mit den Haaren geschleppt ward / biß an die Thür / hieß ihn daselbst inne halten / und sagte / biß dahin hätte er vorzeiten seinen Vater auch geschleppt. Aristot. 7. Ethic.
 b *Ostium alvei*, das Loch am Dienstock. Varr.
 c *Ostia* dicuntur fluviorum patentes aditus, per quos in mare exonerantur, die Einflüsse der Ströme in die See. Virg. 1. Aen.

d *Ostium*, pro ingressu portus

tus marini, ut: Introitus atque ostium portus. Cic. 7. Verr.

c *Ostium* in sacris terminum regionis notat. Ezech. 26, 2.

f *Ostii* apertio commoditatem homines Christo lucrificandi, significat, Esa. 26, 2. Glass. Phil. Sacr.

Ostracinas, vide *Ostracites*.

Ostracina, suffragia Atheniensium dicebantur, quod ea in sigulis scribi solebant.

Ostracinda a, f. *ospaxinda* lusus genus, des Topfss / das Topfspiel. Pollux.

Ostracifolius i, m. *ospaxifolius* relegatio temporaria in certum locum, qua bona adimit, exilium quindeccennale, aut decennale (non propter improbitatem, sed propter potentiam nimiam, & divitias) ab *ospaxor* dictum sive testula, per quam suffragia forebant, ut: Testarum suffragis, quod *ostracifolium* vocant, decem annorum multatus est exilio Cimon. Corn. 154.

Ostracites, lapis à testâ dicitur, ut: Testa similis, crustosus & scissilis, ab hoc differt *Ostracites* Germanorum, vulgo Topf / Stein / seu olla fossilis. Nam argilla potius, quam lapis videtur. Boet. de Boot.

b *Ostracinas* (ad gemmas à Plinio refertur, l. 37. c. 10.) est testacea durior. Altera Achata simi-

similis, nisi quod Achates polieturâ pingvescit duriori tanta inest vis, ut alia gemma fragmentis ejus scalpantur. id.

c *Ostracites*, species eadē. Schröd.

Ostracium ii, n. testaceum parvimentum, ein Esterich.

Ostrea a, f. vel *ostreum i*, concha marina, Austern, Ostern / Meer-Schneef. Gell. 20. c. 7. ut: *Ostreisq;* & conchyliis omnibus contingit, ut cum Luna pariter crescant, pariterque decrescant. Cic. 2. Divin.

b *Ostrea* etiam sunt, quae ex uno tantum latere testam habent, altero scopulis & lapidibus, alterive materia adherent. Sipont.

Ostrearia arum, ubi *ostrea* vivunt, & reperiuntur. Plin. l. 9. c. 15.

Ostrearius aum, ad *ostreas* perti-nens, ut: *Ostrearius* panis, quo veteres cum *ostreis* vesci solebant. Plin. 18. c. 11.

Ostreatus a um, durus, asper, hart / scherbicht / ut: Tergum *ostreatum*, i. e. asperum, scruposum. Plaut. Poen.

Ostrosus a um, *ostreis* abundans.

Ostreum vide *ostrea*.

Ostrifer a um, quod *ostreum* producit.

Ostrinus a um, quod *ostro* est tinctum, vel quod *ostri* colorem habet, ut: *Ostrina* vestes. Non.

Tunica ostrina Propert.

Ostrogothi, populi Gothi Orientem versus habitantes. Claud.

Ostrum i, n. muricis live conchylii ac purpure liquor, succus & color, unde pro ipso purpureo ponitur Colore. *Ostrum* dictum, quod ex concharum marinatum testis eximatur. Purpur. Forbe. Vitruv. 7. c. 13. Isid.

Ostrutium ii, n. vide Imperatoria.

Ostrya vel *ostrys*, arbor vocatur, quae solitaria nascitur, circa saxa aequosa, similis fraxino. Plin. 13. c. 1.

Osus a um, qui odio habuit, Plaut.

Osyris, vide *Linaria*.

Otacusta, *ωτακυστης*, auricularius, auritus, emissarius, auscultator, qui sc. auribus aliorum sermones sublegit & defert, ein Laurer / Lauser. Martin.

Otalgia a, f. *ωταλγία*, aurium dolor, Ohren = Schmerzen. Dioscor.

Otenchytes, *ωτεγχυτης*, instrumentum, quo aliquid in aures infunditur. Galen.

Othone, herba, in Syria nascens, similis eruca. Plin. 27. c. 12.

Othrys, mons Thessalia, sedes olim Lapitharum. Lucan. hinc

Othrysius a um, ut: Hebrus *Othrysius*.

Othrysia nives.

Otia

Otia, piscis est marinus ex genere ostreorum. Plin. 32. c. ult.
 Oticus a um, quod auribus familiare est, ut: Oticum medicamentum.

Otiior aris, ari, in otio & quiete esse, müßig seyn. Cic. 3. Off.

Otiosum i, n. Dimin. etwas Müsse oder Weile. Cael. ad Ciceronem.

Otiosè, Adverb. tranquille, secure, sine impedimento, müßig / weiltig / ohne Sorge / friedlich.

b Otiosè, sine sollicitudine. Ter. Heaut.

c Otiosè, negligenter, nachlässig / faul / träg. Cic. de Am.
 Otiosus a um, est labore vacans, müßig / ut: Homines otiosi, müßige Leute.

Vita otiosorum faciliior, tuior, & minus aliis gravis est & molesta. 1. Offic.

Vos laboriosos existimat, quibus otiosis ne in communi quidem otio liceat esse. pro M. Cael. I.

b Otiosus ab animo, ohne alle Anfechtung / unangestochen. Phorm. 2, 2, 26.

c Dies otiosi sunt festi & accipitur, & quiete, ut: Tota feria, Feiertage / ut: Perficiam Africa tantum otium reddidit, his supplicationem otiosis diebus. ut nullum in ea bellum videre. Quint. Fratr.

d Anima jam nunc otiosa, anima hat damals so grossen Frieden esse impero, nun heisse ich jeder, den geschafft / daß es das Anman ohne Sorge und gutersehen gehabt / als were in viel Ding seyn. Terent.

e Otiosa pecunia, quæ aliis vacua, ea dicitur, quæ non occupatur, i. e. non exercetur, neq; in nomina vel emtionem pradiorum collocatur. 1. 13. §. ult. ff. de usur.

Otis idis, vel otus, arvicula, bubone minor est, noctuis major, Schleyer. Eul. Plin. 10. cap. 23

b Otis avis refertur inter gallinas feras. Gesner.

Otium ii, n. est vacatio a labore, Weile / Müsse / ut: Prudentis otii vitia discunt negotio, der Kluge vertreibt des Müßiggangs Laster durch Geschäft. Curt. 14. 48.

Otium & solitudo languorem hominibus afferunt, Langle Weile und Einsamkeit machen die Menschen schläfferig. 3. Off.

b Sexcenta sunt, quæ memorem, si sit otium, ich könnte dir tausenterley sagen / wenn ich Weile hätte. Aul. 2, 4, 41.

c Non otium est nunc mihi auscultandi, ich habe jetzt nicht Zeit zu hören. Adelph. 3, 5, 56.

d Otium sæpe pro pace

c Dies otiosi sunt festi & accipitur, & quiete, ut: Tota feria, Feiertage / ut: Perficiam Africa tantum otium reddidit, his supplicationem otiosis diebus. ut nullum in ea bellum videre. Quint. Fratr.

d Anima jam nunc otiosa, anima hat damals so grossen Frieden esse impero, nun heisse ich jeder, den geschafft / daß es das Anman ohne Sorge und gutersehen gehabt / als were in viel Ding seyn. Terent.

Jahren kein Krieg darinnen gewesen. Corn. 662.

Cum bello fugitivorum tota Italia arderet, Norbanus summo in otio fuit, in V.

Philosophi in angulis otium consumunt, de Orat.

Otio vires recuperare, durch Ruhe zu Kräften kommen. Solin. 319.

c In otium se collocare, sich zur Ruhe begeben. Merc. 3, 2, 9.

f Otio se dare, sich guter Tage annehmen / ut: Certum est, otio me dare, satis partum habeo. Trin. 4, 1, 19.

g Otium commune dicuntur dies festi, feria.

h Otium malum iucundum, Müßiggang ist ein lieblich Ubel. Eurip.

Otium reges prius & beatas perdidit urbes. Catul.

Otia dant vitia, Müßiggang ist aller Laster Anfang.

Otium ferendis rumoribus natum, Müßiggang gibt Gelegenheit zum Aufruhr. Curt. 1971.

Otium sequi, müßige Tage suchen. Cornel. 469.

i Per otium vicos incendere, für die Langle Weile die Dörffer anstecken. Curt. 624.

k Otia vocat Ovidius suos libellos, quod sine labore conscripti essent, & tantum animi causa. 2. Trist.

Ovalis e, c. longâ primâ ovi in-

star, ut: Figura ovalis est circumferentia undiq; inaequaliter pressa. Geometr.

Ovalis e, c. primâ brevi, ab ovando, ut: Ovalis corona, est myrtea, quam habebant, qui ovantes introibant, cum bella non erant indicta, aut sine sanguine confecta. Festus.

Ovatio onis, f. ab ovando primâ brevi parvus triumphus, quem faciebant ovantes, qui non in curru, sed pedites, ovali coronâ redibant ex pugna, cum bellum non erat indictum, vel sine sanguine erat confectum.

Ovatio, ab ovum, primâ longâ, tempus, quo gallina ova pariunt. Plin. 29, 3.

Ovatus us, m. idem atque ovatio. Val. 6. Arg.

Ovatus a um, ab ovum, ad similitudinem ovi factum, ut: Ovata species. Plin. 15. c. 21.

Ovatus a um, ab ovando, ut: Ovatum aurum, quod ovatione victoriæque questum est. Schârd.

Oviaria e, f. ovium multitudo, ein Heerde Schaaß. Varr.

Oviarius a um, ut: Oviarium pecus, Schaaß Vieh. Columell. 7. c. 6.

Ovicula e, f. Dimin. ein Schäflein. Plin. de vir. Illust.

Ovidius ii, m. Poëta patriâ Sulmonensis fuit, ex equestri familia natus, dives, ingenio ad

poësin felicissimo. Uxores tres habuit, quarum duabus repudiatis cum tertia amantissime & conjunctissime vixit. Cum autem Augustum imprudenter offendisset, & libros de Arte amandi composuisset, ad Scythas relegatus est.

Ovile is, n. locus, in quem oves se recipiunt, ein Schaaff Stall/ Hürte/ Pferch/ ut: Incusloditum captat ovile lupus. Ovid. i. Trist.

b Ovile locus in Campo Martio, sumpta similitudine ab ovium sepiis. Liv.

Ovilio vide opilio.

Ovillus a um, Dimin. ab. ovinus, ut: Ovilla caro, Schaaff oder Schöpfen-Fleisch.

Ovinus a um, quod ex ove est, ut: Ovina pellis, ein Schaaff-Fell.

Oviparus a um, ova pariens.

Ovis, est pecudum mansuetissima & utilissima, ein Schaaff, ut: Cum servit maxime, tam placidum, quam ovem reddo, wenn er am allerhitzigsten ist, so geduldig machen ich ihn so geduldig machen / als ein Lamm. Adell.

4, 1, 17.

b Lupo ovem committere, dem Wolff das Schaaff befehlen / den Vock zum Gattner machen. Erasim.

c Heus in, hoc ante te gestabat ovis, & ovis erat, dicebat Demonax ad superbientem unam cum argilla, bi aëri expo-

tunicâ coccineâ, (Scharlachent Rock.)

d Oves in sacris vocantur pii & fideles. Glass. Phil.

Ovispex ovium inspector. Isid.

Ovo as, are, latari, freudig seyn/ in Sprängen gehen/ ut: Romanis ovantes & gratulantes Horatium accipiunt, ed majore cum gaudio, quod prope metum res fuerat. Liv. Ult.

Ovare victoriâ, gewonnen ruffen / triumphiren.

Curt. 126.

Ovum, avium est factura, ein Ey/ ut: Parere ova, Eyer legen. Plin.

Supponere ova gallinis, den Hennen Eyer zum Brüten unterlegen.

Ovis stragulum pulvis est. Solin. 272.

b Non tam ovum ovo simile, dicitur de rebus indistincta similitudinis. 4. Acad.

c Ab ovo usque ad mala, vom ersten Bericht bis zum Confect/ das ist/ vom Anfang bis zu Ende. Erasim.

d Ovum adglutinat, Prov. c. ridiculè laborat, qui fractum ovi putamen glutino sarcire &

coagmentare conatur. idem.

e Ovo prognatus eodem, dicitur de illis, qui vultu, ingenio ac moribus conveniunt.

f Ova Philosophica, lapides, qui in Hassia effodiuntur bat Demonax ad superbientem unam cum argilla, bi aëri expo-

siti, calcinantur, & vitriolum dulce reddunt.

g Ovum Philosophorum, seu Hermetis est, quod ovi formâ Philosophicis inservit operatibus. Jonston.

Oxalis idis, f. lapathi genus, vulgus acetosam vocat. Plin. 20. c. 21.

Oxalme es, f. acida muria, acetum salsum. Plin. 23. c. 2.

Oxia a, f. navigium velox. Gell. 10, 25.

Oxobapta, rubro tincta dicuntur, l. i. C. quæ res alienari possunt.

Oxos, & purpura est apud Suidam, quæ apud Phœnices tingebatur preciosissima.

Oxyacantha a, f. frutex, dicitur & berberis, Saurauch / Sauer-Dorn/ Weissel-Beer. Matthiol.

b Oxyacantha, acuta spina, Hagedorn / Weissdorn. idem.

Oxybaphum, i, n. & acetarium. Hermol.

Oxycedros, species cedri, ramosa & nodis conferta. Plin. 13. c. 5.

Oxycratum i, n. acetum aqua mixtum.

Oxygala a, f. vel oxygalum i, n. quasi lac acetosum, saure Milch/ geronnenene Milch. Plin. 28. c. 9.

Oxygarum i, n. garum ex aceto, quod in principio mensa solebat apponi. Martial.

Oxygonium ii, n. figura est trianguli, quod habet tres acutos angulos. Euclid.

Oxylapathum i, n. & herba, genus rumicis Dioscorid. l. 2. c. 14. dicitur, si ve lapathum acutum, Mengenwurz/ Gründwurz/ Streiffwurz/ Buben-Kraut/ wilder Ampfer/ senden-Kraut. Matth. Schröd.

Oxymel, mellis, vel oxymelitis, acetum mulsum, mit Honig vermischter Esig. Plin. 14, 17.

b Oxymel scilliticum, Meer-Zwiebel-Safft. Matthiol.

Oxymoron m, & figura, quasi acutisatum, sententia ita acutè enunciata, ut fatua videatur, quia idem negatur de se ipso, quum tamen non sit nisi prudentum, ut: Festina lentè. Num capti potuerè capi? Virgil. 7. Æn.

Oxymyrsine & frutex acutus, myrtus. Plin. 26, 11.

Oxynitrium i, n. emplastrum quoddam ruptorium. Martin.

Oxyporium ii, n. medicamentum, quod ob tenuitatem partium facillè venas transiit. idem.

Oxyporus a um, est acutè atque celeriter penetrans, ut: Medicamenta oxypora antidota & condimenta dicuntur, idem.

Oxyporopolaa, f. qui cibos ven-
dit & aceto conditos. Plin
20. c. 7.

Oxyregmia, ὀξυρρυμία acidus
ructus. Hippocrat. Aphor. l. 6.

Oxyrrhodanum, ab ὀξὺς ῥόδον
& ὀδών sic dictum) medi-
camentum in genere notat
ex aceto & rosis factum ad
dolorem capitis leniendum.
Practici verò relicta hac signi-
ficatione generali, soli capiti,
fronti, colloque, id dicarunt,
atque ex Olei rosarum parte.
Ill. aceti parte l. continua-
runt, nostrates loco olei rosa-
rum sumunt & alia, e. g. vio-
laceum, papaverinum myr-
rinum de Nymphaea. Shröd.

Oxyrynchus, civitas Egypti,
dicta ab oxyryneho pisce, quem
ibi Egyptii coluerunt. Strab. 7.

Oxys, trifolium acetosum, vide
Alleluja.

Oxyfaccharum, i. n. acetum
cum saccharo mixtum.

Oxychoenos, acutus juncus, qui
& marinus dicitur. Plin. 21. 28.

Oxythamna, vide Oxalme.

Oxytonon, papaver erraticum.

Oxytonus a um, ὀξύτωνος, acu-
titonus, ut: Vocabulum oxy-
tonon, quod accentum ac-
tum in ultima syllaba habet,
ut: ὀξός. Gramm. Græc.

Oxytriphylllum i. n. vide Oxys.

Ozæna a, f. ulcus narium ve-
tustum, ein stinkend Nasen-
Geschweer. Cels.

b Ozæna, piscis de poly-
porum genere, qui ὀζæνα
dicitur. Ozæna autem, quod ex
sistula in capite tetrum emittat
odorem. Plin. 9. c. 30.

Ozænitis, nardi genus, dictum
sic à virulento odore, tan-
quam ozæna. Plin. 12. c. 12.

Ozænitusaum, ad ozanam per-
tinens.

Oze es, f. factor oris. Cels. l. 3. c. 11.

Ozymum, ὀζύμων, genus edu-
li redolentis, ex intestinis con-
fecti. Pers. Sat. 4. Alii legunt
ocimum sive ocymum, vide
suis locis.

544

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

РБ ОНУ им. И. Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова